

No 242. 8. 82.

Continetur hoc Volumine etiam Harduini de Baptismo Quaestio triplex. NB. ad Quaestionem 1mam B. Gottfridus Olearius manu sua plurimas adscripsit allegationes, et quasdam etiam castigationes.

6. gr.

den 2ten Februar 1815.

Christian Friedrich Paritius.

Ist selten. Sathenius, p. 350. No 1720. Bauer, Suppl. II. 131.

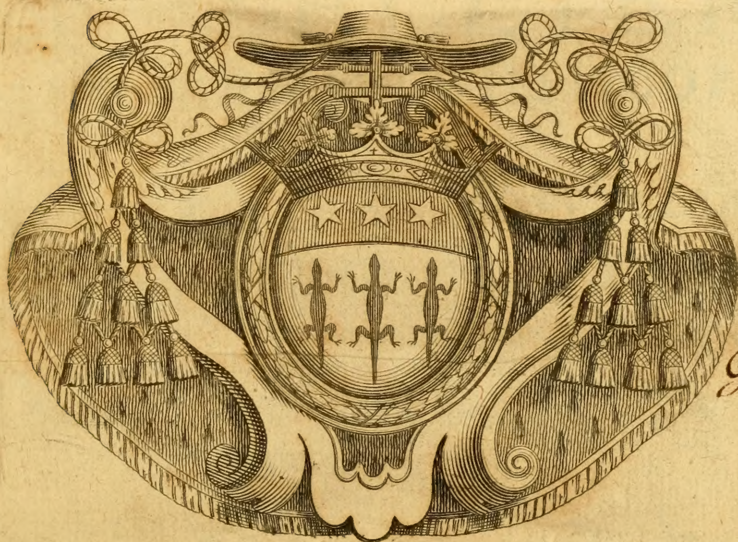
2144

40

JOANNIS HARDUINI

SOC. JESU PRESBYTERI

NUMMI ANTIQUI POPULORUM ET URBIUM ILLUSTRATI.

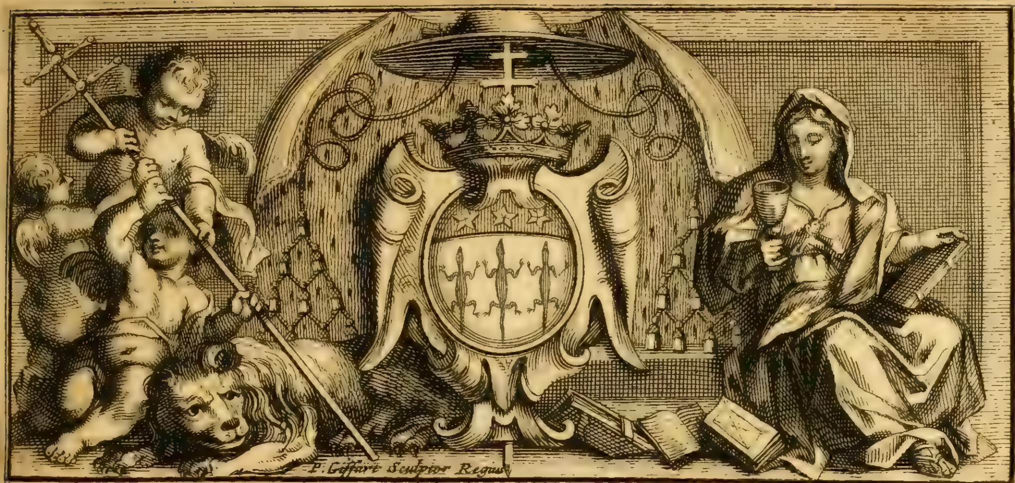

PARISIIS,
Excudebat FRANCISCUS MUGUET, Regis & Illustriss. Archiepiscopi Parisiensis Typographus.

MDCLXXXIV.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

Christian Wilhelm Stantke 1762.

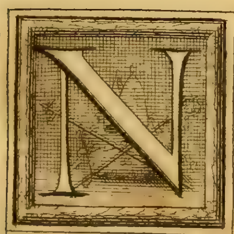
ILLUSTRISSIMO ECCLESIÆ PRINCIPI

CAROLO MAURITIO LE TELLIER,

REMENSIUM ARCHIEPISCOPO
AC DUCI,
SANCTÆ SEDIS APOSTOLICÆ

LEGATO NATO,

BELGICÆ SECUNDÆ PRIMATI,
Primo Franciæ Pari, Capellæ Regiæ
Præfecto, &c.

Ovus *hic partus Camenarum nostrarum, quo numismata pleraque omnia difficilioris paulo explicatûs, seu verius*

ænigmata proferuntur in lucem, sic Tibi debetur uni, ECCLESIÆ PRINCEPS ILLUSTRISSIME, *ut non Tibi dicari, aut alterius cujusquam auspiciis, quam tuis, in lucem & conspectum venire, sine piaculo aut justa certe reprehensione non possit. Sunt enim ea ferme e Regia modo Gaza deprompta, hoc est, e locupletissimo antiquitatis penu, quem providentia munificentiaque Principis, non minus amplificandis artibus ac disciplinis, quam propagando imperio Magni, ad solertiam eruditorum acuendam instruxit. Atque ut idem domum* TELLERIAM *universam, cui tu maxime decori & ornamento es, cum primis amat ac fovet, & amari colique gaudet a suis: cui hoc Regium munus offerrem, ubi Regem adire ipsum*

ſubverecundæ noſtræ adhuc Camenæ erubeſcunt, deſiderari alium a te nefas fuit. Nam ubi occurrere vir poſſit ornatior, aut Regio munere dignior, quam is qui apud Regem Maximum & ſapientiſſimum ea idcirco gratia & auctoritate pollet, quod propriis æque laudibus abundet, ac domeſticis? Eſt enim certe, ut ceteras ſileam, hæc tua peculiaris, ac longe lateque jamdudum pervulgata laus, & ea quidem in Antiſtite ſumma ac præcipua, nullam eſſe propemodum intra Gallici fines Imperii diœceſim, in qua æque ac in tua vigeat recta vivendi norma, religio, pietas: Præſulem vix ullum eſſe, qui creditam ſibi plebem ſanctiſſimis legibus & inſtitutis, ſolicitius, ſinceriuſque, veræ pietatis magiſter erudiat. Eſt hæc autem

non levi rumore, sed fama publica: non vulgarium hominum existimatione ac relatu, ac ne tuorum quidem Remensium modo prædicatione, qui sorte sua læti sibi gratulantur: sed sacris ipsis Antistitum judiciis ac testificatione corroborata laus: e quibus qui finitimi sunt, id oculis primum ipsis hausere: fecere deinde ceteris in sacris conventibus ejus miraculi copiam: communem nunc sibi tecum hanc existimationem & gloriam quantum est in Ecclesia Gallicana Præsulum avidissime expetit. Quis enim ignorat ex quo ad Ecclesiæ Remensis clavum sedes, Clerum ad sanctam vivendi rationem revocatum: cultum numinis ritusque sacros incredibili studio & diligentia, qua monitis, qua libro Rituali edito, & illo quidem sin-

cerioris doctrinæ plenissimo, instauratos: templa vel bellorum injuria, vel vetustate collapsa, excitata denuo, amplificata, adornata: pulsam e Sedanensi civitate, hoc est, ex hæreseos arce, addictam Calvinianæ sectæ Academiam: Seminaria tum ibi, tum Remis instituta, ubi tuo sumptu aluntur adolescentes plurimi, iidemque pietate ac litteris informantur: urbes, oppida, pagos, loca omnia indefessa solicitudine & labore ingenti lustrata: redditos denique ei Ecclesiæ omnes prudentissimi Pastoris vigilantissimique numeros? Mirantur tui, cum superiora repetunt animo tempora, revocatum ad se postliminio antiquæ religionis studium, & insperatam sibi tantæ pietatis lucem affulsisse. Discunt experimento, quantum Eccle-

ſiaſticæ antiquitatis notitia valeat, cujus te aſſiduum & curioſum indagatorem profiteris: quantum in legendis Patrum ſcriptis aſſiduitas proſit, quæ tu interdiu noctuque verſas cum voluptate: quantum ſit in omnigenæ conſecutione doctrinæ, qualem in te Proceres ipſi infulati ſuſpiciunt, ad publicam utilitatem ponderis ac momenti. Ex hoc enim fonte vitam ipſe tuam morumque formam omnem ſic inſtruis, ut quorum in ſedem ſucceſſeris, quorumve in cathedra ſedeas, meditari perpetuo videare: laudandæque imitationis ſtudio, nunc Hincmari eruditionem æmulari, nunc ſacrorum locorum cultu Nicaſium, Landonem, Nivardum: revocandis ad rectam fidem deviis Remigium & Heriveum: ſanctiſſimis legibus ſtatuendis

Sonnatium,

Sonnatium, Hincmarumque: Carolum a Lotharingia, ſeminariis deſtinatæ Clero adoleſcentiæ componendis: univerſum denique lectiſſimorum Præſulum ſenatum, Remis & Aulæ, virtutum tuarum luminibus exempliſque repræſentare. An eſt deinde, non modo hæc ipſa majeſtas infulæ, non primi Franciæ Paris dignitas auctoritaſque: ſed an honos omnino poſthæc ullus eſt, quantuſcumque ſit, qui non inſignem ei ſit, qui Tibi contulerit, laudem judicii collaturus? cum præſertim, ut regni utilitatibus augendis, Regiſque gloriæ amplificandæ frater tuus, quem ob id Rex munificentiſſimus tot beneficiis auxit, totque honoris & benevolentiæ ſignificationibus conſtanter complectitur: ſic tu Eccleſiæ bono promovendo natus videaris.

ẽ

Temperare sibi non potest, ut scis, quæcumque alterutrius vestrum facta percenset oratio, præfatiove, quin respectet continuo germanum ad miraculum, ejusque ad laudes properet: veluti orba foret lumine altero, nisi ab utroque splenderet. Cujus aliquando parem in tractandis regiis arcanis fidem, in dandis consiliis prudentiam, in rebus gerendis solertiam experta Gallia est? sive sint muniendæ urbes, sive procurandi exercitibus commeatus, apparatusque bellici: seu deliniendi socii, seu occupandi hostes: egregiam is invicto Regi operam navat: & ea quidem perspicacia, quam nihil fugiat: ea celeritate, quæ nihil non antevertat, ea vi, quæ nulla negotiorum vel mole opprimi, vel interturbari varietate possit. Dubitabunt itaque posteri,

an felicius ille Principis negotia, an tu religiosius Ecclesiam gubernaris? Sentient hoc sanguinis vestri quasi hereditarium esse decus, summa quæque moderari, sacra, leges, arma, regnum: publicamque felicitatem cum vestra conjunctam, quod jam nunc Gallia fatetur & agnoscit, ipsi tum quoque intelligent. Macte uterque hac laude & gloria, quam indoli vestræ totam ac virtuti debetis: sed patri primum, qui tales vos finxit, quales Religio, quales Princeps administros desiderat. Sunt enim hæ domesticæ vobis nativæque dotes, & ab ejus parentis haustæ ingenio & exemplis, cujus sub grandi virtutum magisterio adolevistis: qui vos, quod in decus ingens ei & gloriam ceditis, nunc ea animi voluptate aspicit, qua trium-

phantes quondam liberos parentes fortunati ſpectabant. Manare equidem arbitror ſeni optimo ſuaviſſimè lacrymas, cum ſibi Superos dediſſe reputat, ut poſt ſe quoque Reipublicæ proſit: felicitatemque Galliæ relictis ſui nominis ac virtutis heredibus, in futurum propaget. Ad ſupremam Cancellarii totius regni dignitatem ſua eum virtus evexit: non quæſitus ambitu, non gratiæ datus, ſed merito delatus a ſapientiſſimo æſtimatore Ludovico Magno hic honos eſt: delatum omnis ei Gallia gratulatur: cui vero non per ſe ſumma iſta, & jam culmen adepta videantur? Sed invenit divina dignatio, quo gaudia ejus, & noſtra pariter, cumularet. Ergo liberos dedit, qui patris virtutem & fortunam æquarent: nec liberos modo, ſed ad va-

torum cumulum, etiam nepotem adjecit, festinatis jam honoribus auctum, jam successorem paterni muneris, intelligentissimi Principis judicio, designatum. Quo quid gloriosius ipsi? Sed deinde etiam & nobis: quidni enim in hujus gaudii partem venire fas sit ei, cujus illum præceptis institui, & curis excoli, ante annos sex pater ipse voluit? Quid vero ad voluptatis sensum jucundius avo, patri, patruo? quid accidere fortunatius perillustri familiæ potest? At non est tamen vestro modo, sed & Galliæ totius judicio, Parentis vestri FORTUNATA VIRTUS: *ac nummum quidem cum sic inscripsit, &* OPTIMO PARENTI PIETAS FILIORUM *posuit, gaudia videlicet regni totius adumbravit: cum nemo sit, quin*

quantum Regiæ, quantum publicæ, tantum TELLERII *felicitati, quæ publicæ causa prosperitatis est, ex animo gratuletur. Erit igitur inter Regiæ numismatum gazæ divitias, monumentum illud insigne, vestræ in patrem pietatis, paternæ erga vos caritatis & curæ, domesticæ virtutis, lætitiæ publicæ. Erit & quem Vir Illustrissimus* PELTERIUS *non pridem nummum cudi jussit, quo* RERUM PRUDENS ET SECUNDIS DUBIISQUE RECTUS *fuisse* TELLERIUS *agnoscatur. Erunt & qui* FELICITATEM ET MODESTIAM, *quæ duo inimicissima sunt, copulasse eum significent: erunt & qui in uno illo hac ætate* HONOREM ET VIRTUTEM *eximie fulsisse posteritati tradant. An igitur cum munus ali-*

quod dicari Tibi a nobis oportere multis nominibus sentiremus, nancisci licuit felicius ullum, quod non solum gaudia & obsequia nostra testari, sed tuam quoque gratiam inire ac promereri posset? cum pars maxima hujus voluminis, prolatis regiæ gazæ nummis explanatisque constet, quæ decus suum maximum Tibi debet uni, vel eo nomine quod ipsam insigni virtutum TELLERII *monumento ditaris. Itaque non tenuitatem, ut fit, opella hæc nostra excusat, aut quominus se tibi consecret, exiguitate sua deterretur: cum sic aversari munus istud, qualecumque sit, minime possis, quia nostrum est: ut non idem, quia tuum, quia domesticum, quia regium est, libentissime amplectaris. Specimen hoc igitur officii,*

ECCLESIÆ PRINCEPS ILLUSTRISSIME, *ad deditissimi animi auctoramentum placidus excipe: qui facere sibi satis minime posse credidit, nisi exiguo quidem munusculo, sed flagrantissimi certe studii conatu, quo se suæ, quo se Societatis nostræ universæ, erga Te observantiæ vota porrigant, testaretur.*

ILL. A. T.

Addictissimus
JOANNES HARDUINUS
e Societate Jesu.

LECTORI.

S T hæc deſecta ab ingenti noſtrorum in Plinium commentariorum corpore particula: quam ne volumini ejus priori attexeremus, uti & æquum videbatur, & primo conſilium fuit: quod pars ea oppidorum & populorum ſitus deſcriptionemque complectitur, quorum hic nummos tractamus: datum id eſt juſto timori, uti remur, tum ne in ampliorem æquo molem hic tomus excreſceret: tum ne πάρεργον ἔργον, ut eſt in communi proverbio, factum a nobis ibi videretur. Veneramus equidem in eam primum mentem idcirco, quod ex nummis plurimum Geographiæ, haud paulo plus viciſſim ipſis ex Geographia intelligeremus lucis acceſſurum. Sed crevit, ut fit, opus ſub incude: neque populorum modo nomina indicari, appellationeſque varias, ſed & ſingulorum ſitus ſtatui, prærogativas, jura, conventus, Magiſtratus, ſacra, ludos, fœdera, æras, explanari duximus oportere: quoniam ea ſunt miris involuta ambagibus, neque a quoquam ante nos, uti oportuit, extricata, & eadem tamen, ſi quidquam aliud in litteris nummiſque, hominum ingeniis & exercitatione digniſſima. Itaque ſpartam hanc ſi exornandam ſuſciperemus, & operæ pretium id viſum eſt futurum, nec nobis, ut tunc erat genus ſtudiorum noſtrorum in Plinii γεωγραφουμένοις illuſtrandis vehementer operoſum, & eruditis denique, reique nummariæ ſtudioſis, vehementer ſane per ſe expetendum. Id vero longioris operæ eſſe oportuit, quam ut appendicis ad Plinianas prioris to-

mi notas vicem habere videretur: ac non justo potius & suo privatim volumine appareret: ut esset veluti, si lubet ita appellare, prodromus Plinianus: ex quo palam fieret, quam sit immensa rerum silva, quarum cognoscendarum sitim accendat sedula operis Pliniani lectio. Neque tamen quidquid elici eruditionis ex nummis, quidquid percipi utilitatis potest, id omne modo persequi velim, cum nec si velim forte possim. Sed ut est tota de nummis disputatio in tres partes potissimum, nostro quidem judicio, tribuenda, quarum prima symbolica sane appelletur, altera historica, Geographica denique tertia: dilatis in aliud tempus prioribus duabus, quibus Regum ac Cæsarum res gestas, Deorumque effigies & reliquas, quæ symbolicæ vocantur, icones, propitio Numine illustrabimus: nunc in ea parte hæremus una, quæ est pluribus obsita difficultatum ambagibus, quæ populorum, ut diximus, situm, æras, originem, prærogativas, magistratusque complectitur: ac florum hic veluti manipulos ex agello nostro damus, mox paulo facti ditiores viridaria integra oblaturi. Atqui sic delibatæ jam partes duæ sunt reliquæ ante nos ab viris eruditis, præsertim ab Antonio Augustino, & Alberto Rubenio: ut quanquam adjici iis, quæ illi dixere, multo plura possint, facem tamen tradidisse ceteris merito possint videri. Sic vero aut neglecta plane ab omnibus, aut tentata a nonnullis obiter & in transcursu hæc pars est, in qua sumus, ut & immensam segetem nobis illi reliquerint: nec ulla in disciplina graviora sint admissa σφάλματα, quam sint in hac parte, etiam ab iis, qui

quod ingentes nummorum acervos eventilarunt, amplissimisque Commentariis illustrarunt, magnum in his studiis merito suo nomen habent. Horum hic igitur detegentur errores: qui cum singulis fere sint aspersi paginis, totum ab iis opus ERRATA ANTIQUARIORUM, ni tam insolenti titulo jactantiæ suspicio adhæreret, inscribi merito potuisset. Atqui nulla pars est studiorum, in qua plus lateat eruditionis, unde plus ad historiam quoque ipsam notitiamque antiquitatis omnem exspectandum subsidii sit, si hæc pictura nummorum quæ per se nonnihil est obscura, interpretationis luce apte illuminetur: nulla vicissim, unde plus damni redundet in litteras, si secus fiat. Et cum nostro hoc demum felici & erudito ævo non omnino inanem esse conveniat otiosamque eorum operam, qui in excutiendis nummis studii aliquid ponunt: tum vero palam futurum confidimus, ex hac potissimum parte, quæ Populorum nummos urbiumque continet, quanta in harum rerum cognitione utilitas, quanta in explicatione sit voluptas. Sic autem institutum opus exsequemur, ut brevitati simul perspicuitatique consulamus. Itaque neque ea fere dicturi sumus, quæ jam in aliorum scriptis ebullierint: dabimusque operam ne ex aliorum fontibus areolas nostras irrigasse videamur: præsertim cum legere aliorum volumina, qui sunt in eodem argumento versati, non idcirco pæne profuerit, ut proficeremus, sed ut coarguerentur ii: neque id omnino compendium fuerit operæ, sed ingens quædam laboris accessio. Parerga etiam nulla, nullos excessus sequemur: neque ultra id quod est in nummo propositum, nisi

ſit operæ pretium aliquod, evagabimur. Aſpergemus nihilominus interim nonnulla ex reliquis duabus THESAURI hujuſce REI NUMMARIÆ partibus, (ſic enim totum operis corpus inſcribi placet:) nempe ex hiſtorica ſymbolicaque, quæ videbuntur inprimis neceſſaria, ad ea quæ nunc ſunt in manibus Γεωγραφικὰ νομίσματα illuſtranda: & ad interpretationem noſtram eo amœnitatis veluti ſale condiendam. Nec ſymbola præſertim prætermittemus ulla, quam quæ opportunius parte illa tertia explananda ſunt, & quod ſunt pluribus oppidis populiſque communia, nec repeti ſæpius hoc volumine ſine faſtidio poſſunt: & quod in certas ibi claſſes ordinate tribuenda ſunt, ſimulque venire in conſpectum, & veluti ad nomina reſpondere. Quanquam vero fere innumera in hoc genere doctrinæ animadvertiſſe nos, quæ nondum a quoquam animadverſa ſint, neceſſe eſt vel invidi, licet inviti, fateantur: explanatoſque nunc primum nummos ſexcentos antea obſcuros, patefactos innumerabiles Antiquariorum lapſus, ſitus plurimarum urbium, quarum nomina quoque ipſa Ortelio, Holſtenio, univerſoque ante nos Geographorum gregi latuerant, indicatos: æras variarum gentium proprias, quæ Chronologicæ artis magiſtros fugerant, deſignatas: nodos denique complures, qui inexplicabiles & pluſquam Gordii videbantur, non ſine ingenti aliqua felicitate ſolutos: haud continuo tamen in ænigmatis omnibus hiſce extricandis auſimus Oedipos ubique nos fore vateſque præſtare: quod nobis nihilominus haud magis eſſe fraudi debet, quam ſi quis venatu in ingenti ſilva non ſit omnino feras omnes aſſecutus.

NUMMI

NUMMI ANTIQUI

POPULORUM ET URBIUM

ILLUSTRATI.

A

BAC. Hadriani nummus hic eſt, in quo Goltzius, Occo, Scaliger, Patinus, aliique ad hunc diem Antiquarii ΑΒΑΣΗΝΩΝ volunt intelligi. Falſo: ut in ΚΑΒΑΣΙΤΩΝ nummis dicemus.

ABDERA *Hiſpaniæ*.

ABDERA. Tiberii nummus apud Patinum, pag. 74. nunc Cimelii Regii, cum templo quinque columnarum: quem nummum in Hiſpania cuſum, & Latini idiomatis characteres, & ipſa nummi operiſque forma rudior indicat. Neque eſt quod quis Iaſonis templum, quod fuit Abderis in Thracia, in hujus nummi area putet exhiberi, cum illud a Parmenione everſum, jam ab ipſis Alexandri M. temporibus Strabo teſtetur, libro XI. pag. 531. Ad Hiſpanicam itaque Abderam hoc numiſma ſpectat, quam Plinius lib. III. ſect. III. in Bætica collocat: nunc eſt *Adra*, in litore regni Granatenſis. Sic in Aſidonis quoque nummo, quod Bæticæ pariter oppidum fuit, & in Gaditanis, aliiſque templum inſculptum cernas: ut morem hunc fere fuiſſe Hiſpanorum in cudendis nummis eo tractu intelligas.

ABDERA *Thraciæ*:

ΑΒΔΗΡΕΙΤΕΩΝ, & ΑΒΔΗΡΙΤΕΩΝ, in nummis

Vespasiani, ac Titi. Plinio, libro IV. sect. XVIII. *Abdera libera civitas*. Stephano: Ἄβδηρα, ... ὁ πολίτης, Ἀβδηρίτης.

ΑΒΙΛΗΝΙΩΝ. Nummus Caracallæ, e Thesauro Goltzii, pag. 206. ubi Caracallam Antoninum Britannicum vocat, ob victoriam Britannicam, quam is cum Septimio Severo Patre Imp. retulit. Plinio, lib. V. sect. XVI. *Abila*. Stephano: Ἀβίλη, πόλις ἐπὶ τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ..... τὸ ἐθνικὸν, Ἀβιληνός.

ΑΒΟΛΛΑΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Vespasiani nummus e Thesauro Goltzii, pag. 206. Ἀβόλλα Siciliæ oppidum est Stephano, ac Suidæ. Ἀβόλλα, πόλις Σικελίας... τὸ ἐθνικὸν, Ἀβολλαῖος. De Neocoris, qui nunc primum occurrunt, breviter differemus. Fuere Νεωκόροι dicti primum sacrarum ædium curatores, quos Latini Æditos appellavere. Translata deinde hæc nomenclatio est ad populos civesque, qui intra sua mœnia vel fanum alicui Deo, vel Numini Majestatique Augustorum erexissent, vel sacra totius Provinciæ communia pro salute Principis ibi facerent, vel communia item certamina edi curarent: hi Νεωκόροι in nummis appellati, in quibus Deorum effigies ac nomina, sacræ ædes, certaminumque appellationes ac præmia insculpi solita. Deorum quidem, ut ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ, in Maximini nummo. Certaminum, ΑΚΤΙΑ, ΠΥΘΙΑ, ΙΣΘ. ΠΥΘΙΑ, hoc est, ΙΣΘΜΙΑ, ΠΥΘΙΑ &c. Ædes sacræ passim. Atqui sub eodem Principe non modo semel, sed bis, ter, quaterve, hos ludos, hæc sacra, hæc certamina ut ederent, deposcebant, & eximii honoris loco ducebant: Quare occurrit in nummis, δὶς, τρὶς, τέτρακις Νεωκόρων. Neque tamen pro arbitratu id sibi assumebant: sed Romani Senatusconsulto opus, & gratia Principis: ut ex Xiphilini loco quem allaturi sumus in nummis ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ, & ex ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ Cariæ nummis, denique & ex marmore Oxoniensi palam est, pag. 95. Καὶ ὅσα ἐπετύχομεν παρὰ τοῦ κυρίου Καίσαρος Ἀδριανοῦ διὰ Ἀντωνίου Πολέμωνος, δεύτερον δόγμα Συν-

κλήτου, καθ' ὃ δὶς Νεωκόροι γεγόναμεν &c. *Et quæ accepimus a Domino Cæsare Hadriano per Antonium Polemonem, alterum nempe Senatusconsultum, quo bis Neocori facti sumus*, &c. Nam & ea voce, tanquam Latina, usi majores, apud Gruterum, pag. 1102. Fuit is Polemon magister Aristidis. De eo iterum in nummis Smyrnæorum. Qui vero cives sacra totius Provinciæ, edendaque certamina sic suscepissent, ii Magistratus creabant, quos Asiarchas, Galatarchas, similibusque appellationibus, de Provinciæ nomine, vocitarent. De his alibi agemus. Interdum & Νεωκόρους ipsos quoque nuncupabant: Latine *Ædiles* dixeris. Ut *Clarissimi* porro Senatores appellari olim solebant, Græce λαμπρότατοι, aliique Magistratus aliis pariter honorificis appellationibus compellari: sic Νεωκόροι Κράτιστοι, vel quod idem est, Ζακόροι κράτιστοι, *Ædiles Optimi* dicebantur. Themistius, orat. XIV. pag. 180. Παρὰ τοῦ κρατίστου τῶν ἡμετέρων ζακόρων. Vetus inscriptio apud Reinesium, pag. 243. ΔΙΙ. ΗΛΙΩ. ΜΕΓΑΛΩ. ΣΑΡΑΠΙΔΙ. ΚΑΙ. ΤΟΙΣ. ΣΥΝΝΑΟΙΣ. ΘΕΟΙΣ. ΣΤΑΤΙΟΣ. ΚΟΡΔΑΤΟΣ. ΚΡΑΤΙΣΤΟΣ. ΝΕΩΚΟΡΟΣ...... ΤΟΙΣ. ΜΕΓΑΛΟΙΣ. ΑΓ. (hoc est, ἀγῶσιν) ΑΝΕΘΗΚΑ.

ΑΒΥΔΗΝΩΝ.

ΑΒΥΔΗ. ΕΠ. ... *Abydenorum sub*..... Prætoris nomen injuria vetustatis erasum. L. Veri nummus, apud Patinum, pag. 256. cum Dianæ Ephesiæ icone: nunc est Cimelii Regii. Plinio, lib. V. sect. XL. *Abydum oppidum*, cui in Hellesponto, in adverso Thraciæ litore Sestos opponitur: nunc arci utrique commune nomen, *les Dardanelles*. Stephano: Ἄβυδος .... τὸ ἐθνικὸν, Ἀβυδηνός.

ΗΡΩ. ΛΗΑΝΔΡΟC. ΑΒΥΔΗΝΩΝ. Heronem hic nummus exhibet, quæ Leandrum per Hellesponti angustias natantem aspectat e turri. Fuit Leander Abydenus, Sesta Hero. Ex parte nummi altera, ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. CΕΥ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Σεβηρὸς Ἀλέξανδρος. Ovid.

Heroïd. Epist. XVII. *Leander Heroni:*

Mittit Abydenus, quam mallet ferre, salutem,
Si cadat ira maris, Sesta Puella, tibi.

ΑΒΥΔΗΝΩΝ. Severi nummus apud Tristan. tom. II. pag. 102. in quo Severus sub forma Serapidis adumbratur: sub Osiridis, sive Solis, Caracalla filius Severi. Referunt hunc nummum Antiquarii omnes ad Abydum Ægypti, Serapidis icone admoniti, qui eo plerumque tractu colitur. Plinio, lib. v. sect. XI. est *Abydus.* Ammiano, lib. XIX. pag. 150. *Oppidum est Abydum in Thebaïdis parte situm extrema,* &c. Verum ne his assentiamur, prohibet idem Serapis Perinthiorum quoque nummo, in eodem fere terrarum tractu, quanquam opposito litore, sub eodem Principe Severo insculptus: veluti hunc sibi Severus Deum Præsidem elegisset, cujus illum privatim numini devotum, ac tutelæ creditum, civitates omnes agnoscerent. Sic Vespasianum Imp. in primis coluisse Serapidem, Tacitus & Tranquillus narrant. Quare nummi Severi passim inscripti, IOVI IMPERATORI, IOVI CONSERVATORI, IOVI PROPVGNATORI. Est enim Serapis idem qui Juppiter, & Sol. Apud Reinesium vetus inscriptio, pag. 243. ΔΙΙ. ΗΛΙΩ. ΜΕΓΑΛΩ. ΣΑΡΑΠΙΔΙ, &c. Et sane quanquam proprius & peculiaris Ægyptiorum Deus Serapis fuit, nihilominus & in Græcia multis locis cultus est, ut Athenis, teste Pausania: & Romæ in Circo Flaminio, Urbis regione nona, ut P. Victor docet.

ΑΒΩΝΟΤΕΙΧΕΙΤΩΝ. ΓΛΥΚΩΝ. Nummus Antonini Pii, e Cimelio Christianissimi Regis. Apud Occonem, pag. 269. ΓΛΑΥΚΩΝ, male. Serpens in gyrum flexus, Æsculapii, Glyconisve typus, nummi aream obtinet. Prope Cimolin, Armenenque, de quibus Plinius lib. VI. sect. II. vicus fuit haud ignobilis, quod Ἀβώνου τεῖχος *Aboni mœnia* Ptolemæus appellat, lib. v. cap. IV. Stephanus: Ἀβώνου τεῖχος... ὁ πολίτης, Ἀβωνοτειχίτης. In Paphlagonia. De Abonitichitis, &

Glycone, qui se minorem Æsculapium appellabat, multa Lucianus in Pseudomanti, pag. 497. ubi & illud adjicit, petiisse Alexandrum impostorem ab Imperatore Romano, ut immutato vocabulo Ionopolis hæc civitas nuncuparetur. Hunc esse L. Verum credimus, cujus in eodem Cimelio nummus exstat, ΙΩΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΓΛΥΚΩΝ. Unde & Luciani ætas intelligitur. Vide ΙΩΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ.

ACCIS.

COLONIA. ACCI. LEG. VI. Augusti nummus, e Cimelio Christianissimi Regis. *Colonia Accitana, Legionis sextæ.* Plinius, lib. III. sect. IV. *Ex colonia Accitana, Gemellenses.* Nunc *Guadix* vocatur, in Granatensi regno. Apud Gruterum, pag. 271. COL. IVL. AVG. GEM. ACCITANA. *Colonia Iulia Augusta Gemella Accitana.*

C. I. C. ACCI. Caii Caligulæ nummus, apud Mediobarbum, pag. 78. pro C. I. G. ACCI, uti remur: hoc est, *Colonia Iulia Gemella Accitana.*

ACHAIA.

RESTITVTORI ACHAIAE. Nummus Hadriani, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 194. quo in nummo Achaïa ab Hadriano sublevatur: vase Cæsarem inter & Achaïam posito, ex quo oleæ vel oleastri ramus exstat, quo Achaïæ, hoc est, Græciæ totius ludi signantur. Nam, ut Plinius ait, lib. XV. sect. V. *Athenæ victores olea coronant, Græci vero oleastro Olympiæ.* Non vidit hortos Tristanus, qui tom. I. pag. 471. σέλινον, hoc est, apium, hic pingi putat. Vide ΑΧΑΙΩΝ. Spartianus, in Hadriano, pag. 6. *Post hoc per Asiam & insulas ad Achaïam navigavit, ... multa in Athenienses contulit, &c.*

ACINIPO. Rodericus Carus, lib. III. cap. LVII. ex nummo vetere. Plinio, lib. III. sect. III. *Acinippo.* Ἀκινίππω Ptolemæo, lib. II. cap. IV. in Bæticis Celticis. Nunc sitûs ignoti.

ACTIVM.

ΑΚΤ. & ΑΚΤΙΩΝ, apud Goltzium, in vetere Græ-

cia, Tab. VI. Plinio, lib. IV. sect. II. *Colonia Augusti Actium*, *&c.* in Acarnania, quæ pars Epiri. Hodie *Prevenza*.

IMP. XII. ACT. Nummus Augusti, quo *Imperator duodecimum* appellatur, apud Tristanum, tom. I. pag. 77. ubi effigies Apollinis Actiaci, cum cithara, & qualis a Propertio describitur, lib. II. Eleg. XXXI.

Pythius in longa carmina veste sonat.

Et a Tibullo, lib. III. Eleg. IV.

Ima videbatur talis illudere palla:
Namque hæc in nitido corpore vestis erat.
Artis opus raræ, fulgens testudine & auro,
Pendebat læva garrula parte lyra.

Sed & pharetratus Apollo Actius cernitur in nummo Neronis, apud Tristanum, tom. III. pag. 233. cui inscriptio, ΑΚΤΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝ. Actia inde nota certamina, in honorem Actii Apollinis, cujus templum in suburbano Nicopoleos Epiri fuit. De his multa Strabo, lib. X. Geogr. pag. 325. aliique.

ΑΔΑΝΕΩΝ, cum effigie Veneris Anadyomenes, hoc est, emergentis e mari, qualem ab Apelle pictam Plinius refert, lib. XXXV. sect. XXXVI. num. XII. Ausonius item, Epigr. CIV.

Emersum pelagi nuper genitalibus undis
Cyprin Apellæi cerne laboris opus, &c.

Et Ovidius, lib. IV. de Ponto, Eleg. I. vers. XXIX.

Vt Venus artificis labor est & gloria Coi,
Æquoreo madidas quæ premit imbre comas.

Vetus inscriptio apud Reinesium, pag. 127. huc spectat, VENERI. PELAG. *Veneri Pelagiæ.* Urbs ipsa Plinio, libro V. sect. XXII. *Adana*, in Cilicia. Stephano: Ἄδανα, Κιλίκιας πόλις.... ὁ πολίτης, Ἀδανεύς.

ΙΟΥΛΙΑΝ. ΔΟΜΝΑΝ. CΕΒ. ΟΔΑΝΕΩΝ. Juliæ Domnæ, apud Occonem, pag. 384. ubi ΑΔΑΝΕΩΝ haud dubie reponendum.

ΑΔΡΙΑΝΩΝ. ΑΔΑΝΕΩΝ. Valeriani nummus e Cimelio Regio, alterum huic oppido nomen ab Ha-

driano Principe inditum declarat. Vir sedens hastam læva, dextra pateram tenet.

ΑΔΗΡΚΩΝΙΤΩΝ. Trajani nummus, e Thesauro Goltzii. Stephanus: Ἀδέρκων πόλις Ἰβερίας. Τὸ ἐθνικὸν, Ἀδερκωνίτης.

ADIABENE.

ADIAB. In nummo Trajani, apud Occonem, pag. 214. Plinius, lib. v. sect. XIII. *Ultra Armeniam, Adiabene, Assyria ante dicta.* Vide quæ diximus in Plinianis Notis. In nummis Severi, ut apud Occonem, pag. 350. PARTHIC. ARABIC. ADIAB. & pag. 352. ΑΡΑΒ. ΑΔΙΑΒ. pag. 351. ΑΡΑΒ. ΑΔΙΑΒΗΝ. pag. 355. PAR. AR. AD. hoc est, *Parthico, Arabico, Adiabenico.* Spartianus in Severo, pag. 71. *Adiabenos in tributarios coëgit.* Et pag. 67. *Circa Arabiam plura gessit, Parthis etiam in deditionem redactis, nec non etiam Adiabenis: .... Atque ob hoc reversus triumpho delato, appellatus est ARABICUS, ADIABENICUS, PARTHICUS.*

ΑΔΙΚΗΝΕΩΝ. Commodi nummus, ut quidem ad nos relatum est, e Medicea Gaza. Locus adhuc Geographis incompertus. Forsan ΑΛΙΚΥΑΙΩΝ legi oportuit, ab Ἁλικύαι, Siciliæ oppido, apud Stephanum.

ΑΔΜΕΔΕΡΩΝ. ΤΗϹ. ΙΕΡΑϹ. ΚΑΙ. ΑϹΥΛΟΥ. *Admederorum* civitatis *sacræ & inviolatæ.* Domitiani nummus e Thesauro Goltzii, pag. 207. Antonino, in Numidia, *Ammedera Colonia.* Asyli sanctitatisque prærogativa quod in nummis sæpe occurrit, obiter strictimque explananda nobis. Id jus in eo erat, quod ex urbe ea, cui id datum esset, nemo qui vicinis damnum injuriamve intulisset, repeti in deditionem posset. Erant apud Judæos ejusmodi aliquæ civitates, ceu totidem perfugii loca iis, qui casu hominem necavissent. Fanis plerisque pariter id concessum beneficium est, ut Dianæ Hierocæsariensium, teste Tacito lib. III. Annal. Et in nummis, ΑΡΤΕΜΙϹ. ΕΦΕϹΙΑ. Α Ϲ̄ Υ Λ Ο Ϲ. Sic Christianorum templa salutem præstitere iis qui ad ipsa confugerent. Vide Titulos de im-

munitate Ecclesiarum, in utroque Codice. Taciti locum de eo argumento insignem afferemus in nummis ΕΦΕΣΙΩΝ. Samothracum insula, tota augusti fuit & inviolati soli, teste Livio, lib. XLV. cap. V. aliæque deinceps civitates occurrent eo donatæ jure.

ΑΔΡΑΜΥΤΤΗΝΩΝ. Caracallæ nummus, apud Spanhem. pag. 908. & Alexandri Severi, quem in Cimelio Regio vidimus, cum Prætoris nomine: ΕΠΙ. CTP. ΑΥΡ. ΓΑΡΟΥ. Β. ΝΕ. ΑΔΡΑΜΥΤΤΗΝΩΝ. Ἐπὶ στρατηγοῦ Ἀυρηλίου Γάρου, δὶς Νεωκόρων Ἀδραμυττηνῶν. *Sub Prætore Aurelio Caro, Bis Neocororum Adramyttenorum.* Nummi aream Æsculapius obtinet, cum baculo & serpente. Plinio, libro v. sect. XXXII. *Adramytteos* &c. in Mysia, sive Æolide, juxta Caïcum amnem. Deliorum colonia, si Pausaniam audimus, in Messeniacis, seu lib. IV. pag. 138. Atheniensium, si Strabonem, lib. XIII. pag. 606. Stephano: Ἀδραμύττειον, & Ἀδραμύτειον .... ὁ πολίτης, Ἀδραμυττηνός.

ΑΔΡΑΜΑΙΩΝ.

ΤΥΧΗ ΑΔΡΑΜΑΙΩΝ. Sic enim legendum, non ut Patinus pag. 258. ΑΔΡΑΝΝΩΝ, vel ut alii, ΑΔΡΑΜΝΩΝ. Lucillæ nummus est e Regia Gaza. *Fortuna Adramæorum.* Lucillam Numinis illius vice sibi esse Adramæi profitentur. Ptolemæo, lib. v. cap. XV. in Cœle Syria, Ἄδραμα. In nummis Asiæ civitatum, illud ΤΥΧΗ frequens: alibi non occurrit.

ΑΔΡΑΝΙΩΝ, & ΑΔΡΑΝΙΤΑΝ, in nummis Parutæ. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Hadranitani.* Stephano: Ἄδρανον, πόλις Σικελίας .... τὸ ἐθνικὸν, Ἀδρανῖος καὶ Ἀδρανίτης. Nunc quoque *Aderno.*

ΑΔΡΙΑΝΕΩΝ. L. Veri, ac Severi nummi, Suidas: Ἀδριανοί, πόλις Μυσίας, τῆς νῦν Βιθυνίας. Inter Episcopos provinciæ Bithyniæ in Notitia Eccles. Hieroclis, pag. 45. ὁ Ἀδριανῶν. Et pag. 33. Ἀδριανοί. Pag. 13. Ὁ Ἀδριανοῦ. In Conc. Calched. act. II. pag. 334. subscribit Δαυὶδ Ἀδριανῶν. Ab Hadriano Augusto hoc ei nomen inditum.

ΒΙΘΥΝΙΕΩΝ.

ΒΙΘΥΝΙΕΩΝ. ΑΔΡΙΑΝΩΝ. Antinoi e Gaza Regia, Commodi, Severi, & Alexandri numiſmata. Vide ΒΙΘΥΝΙΕΩΝ.

ΑΔΡΙΑΝΩΝ. ΠΡΟC. ΟΛΥΜΠΟΝ. Situm urbis ad Olympum montem hic nummus indicat, quem Spanhemius affert, lib. de uſu Numiſm. pag. 894. Quare eam eſſe, quæ Plinio auctore civitas Olympena prius dicebatur, haud pœnitenda, ut remur, conjectura, ex ipſo ſitu colligimus. Plinius, lib. v. ſect. XL. *Mons Olympus, Myſius dictus: civitas Olympena.* Ptolomæo, lib. v. cap. 11. ΟΛΥΜΠΗΝΟΙ.

ΑΔΡΙΑΝΟΘΗΡΕΙΤΩΝ. Nummi Hadriani, Antinoi, & Juliæ Domnæ. Urbem eam Hadrianus Auguſtus a venationis ſtudio & opportunitate, Ἀδριανοῦ θῆρας cognominavit. Spartianus in ejus vita, pag. 10. *Oppidum Hadrianotheras in quodam loco, quod illic feliciter eſſet venatus, & urſam occidiſſet aliquando, conſtituit.* In Notitia Eccl. Hieroclis, pag. 44. in Provincia Helleſponti, cum Cyzico, Lampſaco, Ilio, Abydo, & Troade, Ἀδριανοῦ θῆραι locum habent.

ΑΓΑΘΟΣ ΗΡΩC ΑΝΤΙΝΟΟC. ΑΔΡΙΑΝΟΘΗΡΙΤΩΝ. Ex Cimelio Chriſtinæ Auguſtæ, referente Spanhemio, pag. 654. *Bonus Heros*, ſive *Propitius Heros Antinous.* Sic Maro: *Et bona Juno*, hoc eſt, *Propitia*, ut Servius ait. Plura vir eruditus de eo nummo ibi egregie.

ΑΔΡΙΑΝΟΘΗΡΙΤΩΝ. E Muſeo noſtro, cum Æſculapii ſtantis effigie. Ex parte averſa, ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC. *Sacer Senatus.*

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ *Thraciæ.*

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, paſſim in nummis occurrit. Olim Oreſta civitas dicta, teſte Lampridio in Elagabalo, pag. 103. *Poſteaquam ſe Oreſtes apud tria flumina circa Hebrum ex reſponſo purificavit, etiam Oreſtam condidit civitatem ..... Et Oreſtam quidem urbem Hadrianus ſuo nomine vindicari juſſit, eo tempore quo furore cœperat laborare, ut ex reſponſo, cum ei dictum eſſet ut in furioſi alicujus domum vel nomen irreperet: &c.*

Sed cave putes ab Oreſtis id nomen factum, de quibus Plinius, lib. IV. ſect. XVII. cum ſint hi procul a Thracia, in qua Oreſta fuit. Eadem deinde Uſcudama dicta eſt, ut tradit Ammianus, lib. XXVII. pag. 340. Demum ab Hadriano Principe inſtauratore, Hadrianopolis in Provincia Æmimonti, *Andrinople*. Huc certe ſpectat haud dubie nummus Hadriani, e Gaza Regia, & apud Patinum, pag. 203. ΑΔΡΙΑΝ.... ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ, cum ſit in Notitia Eccleſ. Hieroclis, aliiſque, Provinciæ Æmimonti dictæ metropolis Hadrianopolis: nec alia eo nomine ſimili Metropoleos prærogativa gaudeat. Fuit altera quidem Hadrianopolis in parte Bithyniæ, quam Provinciam Honoriadis appellabant: cujus meminere Notitiæ Epiſcopatuum antiquæ a nobis ſæpius appellatæ. Ad eam vero revocari nummos ex his aliquos, aut ad aliam quoque, quam Piſidiæ Notitiæ eædem adjudicant, haud levibus adductus argumentis nolim.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Antonini Pii nummus, e Cimelio Regio, in quo Bacchi ſtantis effigies. Et alter Severi, in quo taurus.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Ceres, floribus coronata, dextra pateram ſupra aram, læva Copiæ cornu tenet, in nummo Fauſtinæ junioris, apud Triſtanum, tom. I. pag. 670.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Diana ſagittifera. Veri, ex eodem Cimelio.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΗΓΕ. ΙΟΥΛ. ΚΑϹΤΟΥ. Ἡγεμόνος Ἰουλίου Κάστου. *Præſide Iulio Caſto.* Commodi, e Cimelio Regio. Mercurius ſcopulo inſidet. Legit Patinus, ΕΠΙ. ϹΤΡ. ΟΥΛ. ΚΑϹΤΟΥ, pag. 266. Male.

ΗΓ. ΙΟΥ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤ. Ἡγεμόνος Ἰουλίου Μαρκιανοῦ, Ἀδριανοπολειτῶν. Victoria in bigis. Commodi nummus eſt, ut & alter, in quo quadriga: ſunt & in quibus Hercules clavæ innititur: ut in ΔΙΟΝΥϹΟΠΟΛΕΙΤΩΝ Thraciæ nummis, ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, aliiſque. Hi porro

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ nummi, in quibus Ἡγεμὼν Præſeſve ſignatur, ſine ulla controverſia, Hadrianopoli Thraciæ adſcribendi ſunt, quod ea ſub Præſide fuerit, ut Notitia vetus Eccl. teſtatur, pag. 21. Ἐπαρχία Αἱμιμόντου ὑπὸ Ἡγεμόνα. Ἀδριανούπολις, &c. *Provinciæ Æmimonti, ſub Præſide. Hadrianopolis*, &c. Bithynia, Piſidiaque, in quibus & Hadrianopoles fuere, ſub Conſulari, ὑπὸ Κονσιλάριον.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Aurelii Veri Cæſaris, apud Triſtanum, tom. 11. pag. 187. cum Solis capite radiato.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Juliæ Domnæ, e Gaza Regia nummus, in quo turrito capite mulier. Sic enim ſolent in nummis fere pingi civitates: ipſaque adeo Cybele Deûm Mater: idcirco fortaſſis,

Quod primis turres urbibus ipſa dedit.

Lucretius, lib. 11. de Cybele:

Muralique caput ſummum cinxere corona.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Caracallæ nummus, in quo Ceres curru draconibus juncto vehitur: humi decumbente, non Triptolemo, ut Triſtano viſum tom. 2. pag. 227. ſed Genio civitatis, cum arundine & temone, quo ſitus urbis indicatur, ad amnem.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Caracallæ nummi duo: e Gaza Regia: in altero uva inſculpta, ob fertilitatem vini in agro eo, quo fit ut & Bacchus ſit iiſdem nummis inſculptus: in altero ſerpens pluribus ſpiris involutus, ut in ΔΙΟΝΥϹΟΠΟΛΕΙΤΩΝ nummis, aliiſque tractus ejuſdem: qua ſub imagine Æſculapius adumbratur, ut ex Arnobio dicturi ſumus inferius.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Getæ, ex eadem Gaza. In eo nummo Teleſphorus ſtat.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Getæ ex Gaza Regia, cum Herculis leonem ſuffocantis effigie. Eſt & apud Patinum, pag. 318. Jam in Commodi nummo ab Hadrianopolitis Thraciæ cuſo Herculem vidimus.

ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Gordiani junioris, cum Nemeſis, Palladiſve ſtantis effigie.

ADRVMETVM. Vide HADRVMETVM.

ÆGYPTVS.

AEGYPTO. CAPTA. Cæsaris Dictatoris nummus, apud Occonem, pag. 12. cum crocodilo, notissimo Ægypti symbolo. Vide Pierium, lib. XXIX. Hieroglyph. cap. XIII.

AEGYPTOS. Trajani nummus, apud Tristanum, pag. 388. cum Sphingis effigie, qualis ab Ausonio describitur:

Terruit Ausoniam volucris, leo, virgo triformis:
Sphinx volucris pennis, pedibus leo, & ore puella.

Facies virginis erat, cetera leo, alasque gestabat. Vidi & in nummis aliis, qui rotam adjungerent. De Sphinge Ægyptiaca, *silvestri numine accolentium*, Plinium vide lib. XXXVI. sect. XVII.

AEGYPTOS. Hadriani nummus, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 191. Sistrum ibi Ægyptus tenet, musicum scilicet instrumentum, peculiare Ægyptiorum, quo usi soliti in Isidis sacris. Eadem canistro frugum innititur: quo soli ubertas indicatur. Adstat Ibis, sacra Ægypto avis, de qua Plinius lib. x. sect. XL.

RESTITVTORI AEGYPTI. Hadriani, apud Occonem, pag. 231.

ÆLIA. CAPITOLINA.

COL. AEL. CAP. *Colonia Ælia Capitolina.* Id nomen urbi Ierosolymitanæ in nummis Hadriani, Antonini, & M. Aurelii, e Cimelio Christianissimi Regis, ab Ælio Hadriano datum. Ptolemæo, lib. VIII. in Asiæ Tab. IV. Αἰλία Καπιτωλιὰς Ἱεροσόλυμα. Cedrenus, de Hadriano: Κτίζει νέαν Ἱερουσαλὴμ, ἣν καὶ Αἰλίαν προσηγόρευσε. Sic & Dio in Hadriano, aliique. Plinius, lib. v. sect. XV. *Iudæa dividitur in toparchias decem.... Orinen, in qua fuere Ierosolyma, longe clarissima urbium Orientis, non Iudææ modo.* Non dixit *sunt*, sed *fuere*: nulla enim prorsus erant, cum Plinius hæc scriberet: a Tito nempe & Vespasiano patre deleta: quæ fuere postea ab Hadriano instaurata.

ΑΥΤ. ΚΑΙCΑΡ. ΑΔΡΙΑΝΟC. ΑΥΓΟΥCΤΟC.

Ex parte aversa, ΔΙΟϹ. ΝΑΟϹ. ΙΕΡΟΥϹΑΛΗΜ. *Iovis Templum. Ierusalem.* Apud Occonem, pag. 240. Sed nummum ejusmodi παραχάραγμα esse, & commentum impostorum, nihil reprehensionem eruditorum veriti asseveramus.

ΑΝΤΙΝΟΟϹ. Ex parte altera, ΑΙΛΙΩΤΗϹ. cum bigis quam trahunt leones, apud Occonem, pag. 243. Quasi Æliæ civis appelletur Antinous. Stephano enim ab Αἰλία, πόλις Παλαιστίνης, ἡ πάλαι Ἱεροσόλυμα, ἀπὸ Αἰλίου Ἀδριανοῦ. ὁ πολίτης, Αἰλιώτης.

ΑΙΛ. ΚΑΠΙΤΩΛΙΕΩΝ. In nummis Aurelii.

COL. AEL. COMM. Adjecto Commodianæ cognomine a Commodo Imp. in nummis Severi ac Diadumeniani. Hunc nummum Mediobarbus, nuperus numismatum collector, sic legit, COL. HEL. CAP. COMM. & Hadriani principatu cusum putat, pag. 185. cum appellatio ipsa Commodianæ Coloniæ Commodi saltem tempora prodat apertissime. Nam a Ceïonio Commodo id ei nomen inditum fuisse somnium Oiselii est.

AEL. MVNIC. COMM. *Ælium Municipium Commodianum.* Commodi, & Macrini nummi.

ΙΕΡΑϹ. ΚΑΠΙΤΩΛΕΩϹ. Severi. Is in Syria & Judæa res bene gessit, teste Spartiano, pag. 70.

AEL. MVN. Caracallæ, & Alexandri Severi. Judaïcum egit triumphum Caracalla, ut Spartianus refert in Severo, pag. 70.

COL. AVR. AEL. CAP. COM. P. F. *Colonia Aurelia Ælia Capitolina Commodiana Pia Felix.* Elagabali, e thesauro Goltzii, pag. 238.

ÆSERNIA.

AESERNINO. Nummus gentis Claudiæ, apud Patin. pag. 311. Plinio, lib. III. sect. XVII. *Esernini.* Straboni, lib. V. pag. 250. Ἐσερνία. Ptolemæo, Αἰσερνία. Nunc *Isernia*, in Italia, Comitatu Molisii appellato, in Samnitibus.

AFRICA.

CLODIVS. MACER. PROPRAE. AFRIC.

Proprætor Africæ. Apud Patinum, pag. 124.

ΑΥΤΟΚΡΑ. L. ΙΒ. Αὐτοκράτωρ. Αυγάζοντος ιβ. *Anno* XII. Nummus Neronis, in quo Africæ caput insculptum. E Cimelio Regio.

AFRICA. S. C. Hadriani, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 191. In his plerumque nummis spicas tenet Africa, quibus ejus fertilitas designatur, de qua Plinius multis locis, præsertim lib. v. sect. III. & lib. XVII. sect. III. Exuviis etiam elephantinis tegitur, ob elephantorum in eo tractu frequentiam. Claudianus, lib. II. de laud. Stilic.

Tum spicis & dente comas insignis eburno,
Et calido rubicunda die, sic Africa fatur.

Scorpium quoque tenet interdum, quo serpentium genere ea regio scatet in primis. Canistro innititur cum leone, quod sit *leonum arida nutrix*, ut ait Horatius. Montibus demum insidet, nempe quos *septem fratres*, ut Plinius ait, lib. v. sect. I. *a simili altitudine appellant.* Et Solinus, cap. XXV. pag. 46. de Tingitana: *Exsurgit montibus septem, qui a similitudine fratres appellati, freto imminent: hi montes elephantis frequentissimi*, &c.

ADVENTVI. AVG. AFRICAE. Ejusdem Hadriani, e Cimelio Regio. Spartianus in Hadriano, pag. XI. *Quando in Africam venit ad adventum ejus post quinquennium pluit: atque ideo ab Africanis dilectus est.*

RESTITVTORI. AFRICAE. Hadriani, apud eundem Patinum, pag. 194. Spartianus, pag. 7. *Multum beneficiorum provinciis Africanis attribuit.*

AFRICA. In nummo Severi exuvias elephantinas præfert, & spicas, leone ad pedes jacente. Spartianus, in Severo, pag. 64. *Severus Africa oriundus, cui civitas Leptis, pater Geta*, &c. Et pag. 71. *Tripolim, unde oriundus erat, contusis bellicosissimis gentibus, securissimam reddidit.*

CONSERVATOR. AFRICAE. SVAE. Constantini M. apud Occonem, pag. 533.

ΑΓΑΘΥΡΣΩΝ, apud Goltzium in Græcia vetere: quem ille nummum, & Nonnius eum secutus, ad Agathyrsos ultra Borysthenem sitos, & Græcarum litterarum ignaros, & monetæ forsan expertes, nec Romano fere orbi notos, (de quibus Plinius lib. IV. sect. 26.) perperam refert. Pertinet enim ad Agathyrnum Siciliæ oppidum, de quo Plinius, lib. III. sect. XIV. quod Polybio, ut ibi diximus, Ἀγάθυρσα est. Et bigæ sane ei nummo insculptæ, in Siculis nummis sunt frequentes. Stephanus: Ἀγάθυρσα, πόλις Σικελίας, ὡς Πολύβιος ἐννάτῃ. τὸ ἐθνικὸν, Ἀγαθυρσαῖος. Nunc est S. Marci oppidum, ad amnem cognominem, medio ferme itinere Panormum inter, ac Messanam.

ΑΓΗΝΩΝ. Vide CÆSAREA *Bithyniæ.*

ΑΓΗCCΙΩΝ. Trajani nummus, e Cimelio Christianissimi Regis. Stephano Ἀγησσὸς, πόλις Θρᾴκης... τὸ ἐθνικὸν, Ἀγήσσιος, & Ἀγησσίτης. Apud Tristanum, tom. I. pag. 500. nummum Hadriani, ΑΗCΕΙΩΝ, hinc emendabis, legesque ΑΓΗCΕΙΩΝ. In aversa ejus nummi parte Imperator equo citus fertur. Illud porro C pro Σ, quod semel monuisse operæ pretium fuerit, non fere occurrit in nummis ante Domitiani principatum: post illum, non aliter fere: vetere forma pingendi σίγμα, per Σ, e nummis prorsus ablegata.

ΑΓΕCCΙΩΝ. Apud Goltzium, in vetere Græcia, tab. XXVIII. cum Pythii Apollinis icone.

ΑΓΡΙΠΠΕΩΝ. Nummus e Cimelio Regio, in quo proræ effigies: ex parte aversa caput velatum, Γερουσίας illius civitatis, hoc est, Senatus, seu Curiæ symbolum. Plinio, lib. V. sect. XLIII. *Agrippenses*, in Bithynia.

COL. AGRIPPA. COR. & COL. AGRIPPA. PATRICIA. a Goltzio in Thesauro referuntur, pag. 236. atque ex eo Thesaurum quoque suum Ortelius locupletavit: sed factum ab utroque incaute: neque enim coloniæ ibi, sed viri nomen Agrippa est, sive Duumviri ejus coloniæ, sive illius qui amicus ac gener Augusti fuit; pertinetque nummus alter ad Co-

rinthum, alter ad coloniam Patriciam, quæ Corduba est. Itaque legi necesse est: COL. COR. AGRIPPA. & COL. PATRICIA. AGRIPPA.

AGRIPPINA COL. Neronis nummus e Thesauro Goltzii, pag. 237. Plinio, lib. IV. sect. XXXI. *Vbii, Colonia Agrippinensis*. Nunc quoque *Cologne*.

COL. AGRIPPINA. VBIOR. Claudii, ibidem.

ΑΓΥΡΙΝΑΙΩΝ. In Siciliæ nummis. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Agyrini*. Stephano: Ἀγύριννα, πόλις Σικελίας· τὸ ἐθνικὸν, Ἀγυριννᾶιος: sed mendose, pro Ἀγύριννα, & Ἀγυρινᾶιος. Nunc *Argiro*, & *S. Filippo d'Argirone*. Primus apud Parutam Agyrinorum nummus Herculem exhibet cum hydra, quam clava conficit. Urbis suæ originem ad Herculem Agyrini referunt: portamque civitatis, ubi instituta ab eo sacra fiebant, Herculeam appellarunt. Testis Diodorus Sicul. lib. IV. Bibl. ubi peregrinationes Herculis expeditionesque narrat. Tullius Verrina III. *Agyrinensem populum fidelem & illustrem* vocat.

ΑΖΩΤΙΩΝ. In Titi nummo, apud Goltzium in Thesauro, pag. 210.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. Λ. ϹΕΠΤ. ϹΕΟΥΗΡΟϹ. ϹΕΒ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Σεπτίμιος Σεούηρος Σεβαστός. Ex parte aversa, ΙΟΥΛΙΑ. ΔΟΜΝΑ. ΑϹΩΤ. quæ Tristanus tom. II. pag. 95. sic interpretatur. Ἰουλία Δόμνα Αὐγούστα Σωτήρα. Saltem Σωτείρα diceret. At longe propius vero fore arbitramur, si legamus, Ἰουλία Δόμνα. Ἀζωτίων. Nam & illa loquendi forma in nummis insolens, Αὐγούστα Σωτείρα: & illa scribendi haud paulo insolentior, Α. ϹΩΤ. At Σ pro Ζ in nummis sæpe occurrere eruditi norunt, ut in Vespasiani nummo, ΣΕΥΣ. ΣΑΡΑΠΙΣ, pro ΖΕΥΣ, Spanhemius vidit, l. de usu numism. pag. 75. Plinio, lib. V. sect. XIV. *Azotus*, in Palæstina, Stephano: Ἄζωτος πόλις Παλαιστίνης.... ὁ πολίτης, Ἀζώτιος. Hodie, *Alcette*.

ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

ΑΘΕ. & ΑΘΗ. ΑΘΕΝΑΙΩΝ, & ΑΘΗΝΑΙΩΝ, passim

passim in nummis. Plinio, lib. IV. sect. XI. *Athenæ libera civitas*, &c. Nunc *Setines*, vel *Satines*, voce contracta ex εἰς Ἀθήνας.

ΟΛΥΜΠΙΟΝ CΩΤΗΡΑ ΤΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ. *Olympium Servatorem Beneficum.* ΑΘΗΝΑΙΩΝ. Numinus Hadriani, quem Athenienses & alii Olympium vocavere. Vetus inscriptio, apud Sponium in Itiner. Athen.

ΑΔΡΙΑΝΟΝ CΕΒΑCΤΟΝ
ΟΛΥΜΠΙΟΝ
Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟC
ΑΜΦΙΠΟΛΕΙΤΩΝ.

Iterumque alia, ibidem:

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ
ΤΡΑΙΑΝΟΝ ΑΔΡΙΑΝΟΝ
ΟΛΥΜΠΙΟΝ
ΚΑΙCΑΡΑ CΕΒΑCΤΟΝ
ΑΒΥΔΗΝΟΙ, &c.

Vide inferius ΕΦΕCΙΩΝ. Pausanias in Atticis, pag. 3. Ἐνταῦθα ἕστηκε Ζεὺς ὀνομαζόμενος Ἐλευθέριος, καὶ βασιλεὺς Ἀδριανὸς, ἐς ἄλλους τε ὧν ἦρχεν εὐεργεσίας, καὶ εἰς τὴν πόλιν μάλιστα ἀποδειξάμενος τὴν Ἀθηναίων. *Ibidem*, in porticu scilicet, prope Ceramicum, qui Athenarum vicus fuit, *Iuppiter stat cognomento Liberator: & Imp. Hadrianus, vir cum in alias gentes Beneficus, quibus jura dixit, tum vero maxime in Atheniensium civitatem.* Et Jovis ipsius Olympii templum, Junonis item, aliorumque Numinum, posuit Athenis Hadrianus, eodem teste Pausanias, pag. 16. & Spartiano in ejus vita, cujus verba in nummis ΕΦΕΣΙΩΝ allaturi sumus. Quibus hæc addenda ex eodem scriptore, pag. 6. Hadriani erga Athenienses benevolentiam testantia: *Multa in Athenienses contulit, & pro agonotheta resedit..... Statim ad orientem profectus, per Athenas iter fecit, atque opera quæ apud Athenienses cœperat, dedicavit &c.* Et pag. 9. *Athenis Archon fuit.... Athenis mille ferarum venationem in stadio exhibuit.* Pag. 10. *Multas civitates* Ἀδριανουπόλεις *appellavit, ut ipsam Carthaginem, &*

Athenarum partem. Hanc Hadriani benevolentiam erga Athenienses, imitatus deinde Gallienus, qui, uti Pollio Trebellius prodit, pag. 179. *apud Athenas ἄρχων erat, id est, summus Magistratus, vanitate illa qua & civis adscribi desiderabat, & sacris omnibus interesse:* &c. Tot denique civitatem eam beneficiis Hadrianus auxit, ut ea se ejus nomine appellarit, inscriptione ea vetere, quam Gruterus affert ex Sirmondo nostro acceptam, pag. MLXXVIII.

ΑΙ Δ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΙ ΘΗΣΕΩΣ Η ΠΡΙΝ ΠΟΛΙΣ.
ΑΙ Δ ΕΙΣ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΚΟΥΧΙ ΘΗΣΕΩΣ ΠΟΛΙΣ.

Hoc est, αἱ δ' εἰσ' Ἀθῆναι Θησέως ἡ πρὶν πόλις. αἱ δ' εἰσ' Ἀδριανοῦ, κ' οὐχὶ Θησέως πόλις.

Hæ sunt Athenæ, Theseos quondam oppidum.
Nunc Hadriani, Theseos nec jam oppidum.

ΑΘΩΙΤΩΝ. In Græciæ veteris nummis, cum effigie viri in monte sedentis, qui Genius esse ejus oppidi videtur. Plinius, lib. IV. sect. XVII. *Mons Athos.... oppidum in cacumine fuit Acrothon.* Stephano: Ἄθως, ὄρος Θρᾳκης... ἔστι δὲ καὶ Ἄθως πόλις ἐπὶ τοῦ Ἄθῳ: καὶ ὁ πολίτης Ἀθωίτης. Hodie *Monte Santo.*

ΑΙΓΑΕΩΝ. Nummus antiquus, apud Patin. pag. 5. Et nos similem Vespasiani vidimus. Plinio, lib. V. sect. XXXII. *Ægæ*, in Æolide. Gentile nomen habet vox ea multiplex, Αἰγαῖος, Αἰγεάτης, & Αἰγεάτης. Hæc est Ἀλεξάνδρεια ἐν Αἰγαίοις ἡ καὶ Σκυθία, ab Alexandro M. condita, ut refert Chronicon Alexandr. ad annum alterum Olymp. CXIII. Geographis ante hunc diem incognita.

ΑΙΓΑΙΩΝ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. ΠΟΛΙC. Alexandri Severi, e Cimelio Regio. Adduntur in eo nummo litteræ HOC, quæ signant annum σοη', hoc est, CCLXXVIII. post acceptum a Iulio Cæsare, uti remur, jus civitatis aut libertatis, anno Urbis DCCVII. cum per Asiam iter faciens Pharnacem Bosphori regem bello peteret. Itaque annus est hic Alexandri Severi undecimus: Urbis Romæ, DCCCCLXXXIV. In alio similiter Alexandri Severi nummo, ΕΠΙ. ΑΥ. ΕΥΤ. CΕΥΗ.

ΝΕΩΚΟΡΟΥ. ΑΙΓΕΩΝ. ΗΟC. *sub Aurelio Eutyche Severo Neocoro*, (occurrit idem & in Phocæensium ejusdem tractus nummo inferius ,) *Ægensium anno* CCLXXVIII. Quæ anni nota unius esse ejusdemque oppidi nummum utrumque indidicat.

ΑΙΓΑΙΕΩΝ... ΜΑΚΡΕΙΝΟΥΠΟΛ. E Cimelio Regio , cum muliebri capite , forte Noniæ Celsæ , quæ uxor Macrini. In hoc & subsequente nummo adjectæ annorum notæ CΞΔ, hoc est, CCLXIV, qui annus incidit in annum Urbis Romæ DCCCCLXX. quo Macrinus rexit imperium.

ΜΑΚΡΕΙΝΟΥΠ.... ΑΙΓΑΙΕΩΝ. Diadumeniani nummus, cum effigie capræ, quam Græci αἶγα vocant. Quare hoc cives symbolum in nummis adscivere. Est in Cimelio Regio. Ut nempe ab Alexandro Magno Ἀλεξανδρούπολις, sic a Macrino, Diadumeniani patre, Μακρεινούπολις Ægensium urbs cognominata est. Hoc geminum urbis hujus cognomen Ortelio ceterisque ignotum, nummo huic uni debetur. Sic Tarsus Μακρεινιανὴ in nummis infra inscribitur.

ΑΔΡΙΑΝΩΝ. ΑΙΓΕΑΙΩΝ. M. Aurelii nummus, quo alterum oppidi nomen indicatur, ab Hadriano Principe datum.

ΑΔΡΙΑΝΩΝ. ΑΙΓΕΑΙΩΝ. ΚΟΜΟΔΙΑΝΩΝ. Commodi nummus, majore modulo : quo & a Commodo Principe Commodianos cognominatos esse Ægeenses intelligis. Sic *Carthago Commodiana*, aliæque inferius. Est hic nummus Commodi Principis e Gaza Regia, in quo Serapidis Isidisque adversa capita : adjectaque æræ nota , ΕΤΟΥC ΔΛC. hoc est, anno CCXXXIV. qui plane incidit, ex superiore computo, in annum Urbis Romæ DCCCCXXXX. Commodi fere nonum.

ΑΙΓΕΑΤΩΝ. Plautillæ, quæ Caracallæ conjux , e Gaza Regia. Facit Æsculapius in eo nummo insculptus, ut subdubitem, num ad Ægas Ciliciæ referri eum oporteat, quod celebre ejus Dei fanum ibi fuit, teste Eusebio, lib. III. de vita Const. cap. LVI.

ΑΙΓΕΙΝΗΤΩΝ. Elagabali nummus. Plinio, lib. IV. sect. XIX. *Ægina liberæ conditionis.* Stephano: Αἴγινα νῆσος μία τῶν Κυκλάδων.... ὁ πολίτης, Αἰγινεὺς, ὡς Στράβων. ὡς οἱ πολλοὶ, Αἰγινήτης. E Cycladibus insulis una, contra litus Atticum posita: hodieque *Egina* dicta, non *Engia*, ut vulgus Geographorum putat. Ab ea sinui Saronico nomen, *Golfo d'Egina.* Ibi ædes olim sacræ, Apollini, Dianæ, Libero Patri, Æsculapio: In primis autem Hecaten coluere. Auctor Pausanias, in Corinth. pag. 72. Erunt hæc haud dubie insculpta Numina in variis Æginetarum nummis.

ΑΙΓΙΑΛΕΩΝ. Caracallæ nummus, e Cimelio Regio. ΕΠΙ. ΑΡΧ. ΠΡΥΤΑΝΕ. ΕΠΙΚΡΑΤΟΥ. Β. Ἐπὶ ἀρχιερέως πρυτανέως Ἐπικράτους β'. *Sub Pontifice & Magistratu summo Epicrate, iterum.* Sunt qui Ἐγιαλέων legant. Sed profecto legi ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ oportuit, ac de Anchiale Ciliæ oppido accipi hunc saltem nummum unum, quod Ἀρχιερεῖς & Πρυτάνεις sunt in nummis fere hujusce tractus, alibi rarius, obvii. Alios ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ inscriptos, de quibus inferius, in Thraciam ablegaturi sumus.

ΑΙΓΙΕΩΝ. Ex parte aversa nomen Archontis, ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΟΣ. Α. Hoc est, πρῶτον, *primum*: ut cusum hunc esse nummum tum intelligas, cum primum is Archon, vel Prætor fuit. Apud Ill. Harlæum, & in Museo nostro. Plinio, lib. IV. sect. VI. *Ægion.* Stephano: Αἴγιον, πόλις Ἀχαΐας... ὁ πολίτης, Αἰγιεύς.

ΑΙΓΙΕΩΝ. ΜΕΤΡΟ. ΣΟΘ. Juliæ Mamææ nummus, apud Tristanum, tom. II. pag. 431. Spectat hic forte ad Ægas Ciliciæ, a quibus & Αἰγιεὺς derivatur, unde Μάξιμος ὁ Αἰγιεὺς, apud Philostr. lib. I. de vita Apoll. cap. III. Nisi epochæ, quæ & in Alexandri Severi nummo occurrit, similitudo suadeat, ut ad Ægas Æolidis, de quibus supra, revocetur: quod verius puto. Alias non immerito concessum pariter jus libertatis, (unde *Ægæ liberum* Plinio dicitur, lib. V. sect. XXII.) Ægensibus Ciliciæ, ante annos σοθ', hoc est, CCLXXIX. post Pharsalicam pugnam a Iulio Cæsare

videatur, anno Urbis Romæ DCCV.

ΑΙΔΗΨΙΩΝ. In Græcia Goltzii. Plinio, lib. IV. sect. XXI. *Ædepsos.* Stephano: Αἴδηψος..... ὁ πολίτης, Αἰδήψιος. Eubœæ id oppidum fuit. In eo nummo cancer insculptus, in nummis insularum frequens.

ΑΙΖΑΝΙΤΩΝ. & ΑΙΖΑΝΕΙΤΩΝ. In nummis Caligulæ, Claudii, Commodi, cum Jovis stantis effigie, & adjectis nominibus Prætorum, ΕΠΙ. ΙΕΡΑΚΟΣ, *sub Hierace*, vel ΕΠΙ. ΛΥΣΑΝΙΟΥ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ, *sub Lysania Menandri F.* vel ΕΠΙ. ΛΟΛΛΙΟΥ. ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ, *sub Lollio Classico*, ΕΠΙ. ΑΝΤΙΟΧΟΥ, &c. Ἀιζανειτῶν porro in nummis scribi pro Ἀζανειτῶν, haud mirum magis debet videri, quam in Cyrrhestarum numismatibus, ΔΙΟC ΚΑΤΑΙΒΑΤΟΥ, pro ΚΑΤΑΒΑΤΟΥ. Quanquam alias non sum nescius, καταὶ pro κατ' a Græcis usurpatum. Et in Synodo quidem CP. V. pag. 169. planissime legitur, Πελάγιος Ἐπίσκοπος τῆς Αἰζανιτῶν πόλεως. Pag. verò 182. idem Πελάγιος Ἀζανιτῶν. Stephano: Ἀζανὸς, Φρυγίας πόλις.... οἱ πολῖται, Ἀζανῖται. In Notitia Eccles. Hieroclis, pag. 17. inter Episcopos Phrygiæ Pacatianæ, vel ut alii volunt, Capatianæ, censetur ὁ Ἀζάνων. In altera, pag. 27. Ἀζάνοι. Tertia rursum, pag. 49. ὁ Ἀζάνων. Alia præterea Arcadiæ regio est, Ἀζάνια, ex qua petita parœmia, Ἀζάνεα κακὰ, apud Stephanum & Zenobium: sed quæ nihil huc spectet.

ΑΙΖΑΝΙ. ΕΠΙ. CΤΡ. ΑΙ. ΜΥΤΙΘΕΝΟΥC. Sabinæ, e Cimelio Regio. Αἰζανιτῶν. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Αἰλίου Μυτιθενοῦς, *sub Prætore Ælio Mytithene.* Sed hæc vox postrema nec omnino placet, nec legi sat commode, vitiato ibi nummo, potest. Hygia stans serpentem pascit. Στρατηγὸς (quoniam ea vox sæpe occurrit in nummis) Prætor est, summusve Magistratus urbis, & Duumvir. Glossæ: Στρατηγὸς, *Magistratus*, *Duumvir. Prætor.* Στρατηγία, *Magistratus*, *Duumviratus.* Στρατηγεῖον, *Prætorium.* Στρατηγία Ῥώμης, *Prætorium*, *Prætura*, *Magistratus.* Modestinus, lib. XXVII. Dig.

tit. 1. *de Excusationibus*, leg. xv. Ἐὰν ὁ τῆς πόλεως ἄρχων, τουτέστιν Στρατηγὸς &c. *Si Magistratus urbis, hoc est* Στρατηγὸς, &c. Constantinus M. ut Julianus narrat, orat. 1. pag. 14. cum princeps omnium esset ac dominus, στρατηγὸν se nihilominus Atheniensium appellari voluit. Βασιλεὺς γὰρ ὢν καὶ κύριος πάντων, στρατηγὸς ἐκείνων ἠξίου καλεῖσθαι. Hoc est, Ἄρχων. Nam & Hadrianus similiter, teste Spartiano in ejus vita, pag. 9. *Athenis Archon fuit:* & Gallienus, teste Pollione Trebellio, pag. 179. *apud Athenas Archon erat, id est, summus Magistratus.* Unde & illud obiter intelliges falsum esse, quod Meursius pronunciavit, lib. 1. de Archontibus, cap. ix. desitis jam Archontibus, aut eorum potestate jam obliterata, Athenis στρατηγοὺς fuisse: cùm sit mutato nomine, potestas eadem. Et illud denique dignum notatu, ante Antonini Pii tempora Στρατηγοῦ nomen in nummis vix semel occurrere, quod ab illius principatu passim offendas.

ΑΙΛΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummus Antonini Pii, apud Occonem, pag. 269. ex Goltzio.

ΑΙΝΙΑΝΩΝ, apud Ill. Harlæum. Plinio, lib. iv. sect. iii. *Ænienses: Ætolorum populi.* Stephano: Αἰνία πόλις Περραιβῶν, Καὶ Αἰνιᾶνες, οἱ οἰκοῦντες.

ΑΙΝΙΩΝ. Quidam ΛΙΝΙΩΝ perperam legunt: cum ab Hellespontiaco oppido, quod Stephanus Λίνον vocat, gentile nomen deduci Λινούσιος, non Λίνιος, ipse asseveret. Æsculapius in eo nummo, qua pingi fere forma solet, baculum gestat, quem serpens gyro implicat: In altero Mercurium vidimus cum caduceo & pera. Plinio, lib. iv. sect. xviii. in Thraciæ oppidis, *Ænos liberum*, &c. Stephano: Αἶνος, πόλις Θρᾴκης... τὸ ἐθνικὸν, Αἴνιος. Sunt & aliæ cognomines in Thessalia & in Locris urbes.

ΑΙΣΑΙΩΝ. Stephano: Αἶσα, πόλις Θρᾴκης, προσεχὴς τῇ Παλλήνῃ. τὸ ἐθνικὸν, Αἰσαῖος.

ΑΙΤΙΝΙΩΝ. Apud Ptolemæum, lib. iii. cap. xiii. in Macedonia Αἰτίνιον Estiotarum oppidum est.

ΑΙΤΝΑΙΩΝ, in Parutæ nummis. Plinio, lib. iii. sect.

XIV. *Ætnenses.* Stephano: Αἴτνη, πόλις Σικελίας... ὁ οἰκήτωρ, Αἰτναῖος. In Montis Ætnæ radicibus, id oppidum fuit, *Mont Gibel.* Est in Ætnensium nummo Copiæ cornu insculptum, quo agri ejus fertilitas indicatur: cum enim sit toto Siculo agro magna, tum vero in Ætnensi maxima. Strabo, lib. VI. pag. 269. Ἡ μὲν οὖν σποδὸς λυπήσασα πρὸς χρόνον εὐεργετεῖ τὴν χώραν χρόνοις ὕστερον· εὐάμπελον γὰρ παρέχεται καὶ χρηστόκαρπον, τῆς ἄλλης οὐχ ὁμοίως οὔσης εὐοίνου, &c. *Cinis Ætnæus cum aliquanto tempore sit molestus, postea regionem beneficio afficit: reddit enim eam vinetis lætam, ac bonæ frugis feracem: cum reliquus ager non ita præstet copia vini*, &c.

ΑΚΑΡΝΑΝΩΝ, apud Goltzium, in Græcia vetere, Tabula VI. cum effigie Apollinis, qui toto hoc tractu ob Actii vicinium colebatur. Plinio, lib. IV. sect. II. *Acarnania*, &c. pars Epiri. Stephano: Ἀκαρνανία... τὸ ἐθνικὸν, Ἀκαρνάν.

ΑΚΜΩΝΕΩΝ. Nummus Agrippinæ Claudii, apud Patinum, pag. 109. cum Dianæ venatricis effigie. Epigraphe reliqua est hujusmodi: ΕΠΙ. ΣΕΡΟΥΙΛΙΟΥ. ΚΑΙΠΙΩΝΟΣ. ΚΑΙ. ΙΟΥΛΙΑΣ. ΣΕΟΥΗΡΑΣ *Sub Servilio Cæpione, & Iulia Severa.* Sic in nummis Byzantiorum, ΕΠΙ. ΑΙΜ. ΣΕΥΗΡΟΥ. ΚΑΙ. ΙΟΥΛ. CΕΥΗΡΑC. *Sub Æmilio Severo, & Iulia Severa*: illo quidem, ut arbitror, communium pro domo Augusta, ac civitate: ista, muliebrium sacrorum Antistite. Patinus, & alii male, ut arbitror, ΕΠΙ. ΣΕΡΟΤΙΝΙΟΥ. ΚΑΠΙΤΩΝΟΣ. Servilii Cæpionis apud Gruterum, alibique mentio. Ex parte aversa ejus nummi, ΑΓΡΙΠΠΙΝΑΝ. ΣΕΒΑΣΤΗΝ. subintellige, Ἀκμονεῖς ἐτίμησαν, ut in Mytilenæorum nummis dicemus: *Acmonenses coluere.* Plinio, lib. V. sect. XXIX. *Acmonenses.* Stephano: Ἀκμονία, πόλις Φρυγίας... τὸ ἐθνικὸν, Ἀκμονιεὺς, καὶ Ἀκμόνιος.

ΑΚΜΟΝΕΩΝ. Plautillæ in Cimelio Regio, & Treboniani. Apud Leunclavium, pag. 94. ὁ Ἀκμωνείας. In Notitiis Eccles. antiquis, pag. 17. ὁ Ἰκρίωνος, & pag. 49. ὁ Ἰκρίων, pro ὁ Ἀκμῶνος.

ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩΝ, apud Parutam, & in Muſeo noſtro. Plinio, lib. III. ſect. XIV. *Acragas, quod Agrigentum noſtri dixere.* Stephano : Ἄκραγας ... τὸ ἐθνικὸν, Ἀκραγαντῖνος. Nunc *Gergenti.* Incolis, *Agrigento Citta Magnifica.* In Sicilia.

ΑΚΡ. Caput juvenili forma. Sedet ex altera parte Juppiter, aquilam dextra, læva haſtam gerens. Apud Parutam in Agrigentinorum nummis, num. XI. Forte ipſe Acragas ſuperficie priore inſculptus, quem Jovis filium aïunt fuiſſe, urbiſque conditorem. Stephanus: Ἀκράγας, πόλις Σικελίας ..... ἀπὸ Ἀκράγαντος, τοῦ Διὸς καὶ Ἀστερόπης τῆς Ὠκεανοῦ. Alii ab amne cognomine appellatum oppidum volunt. Fuit certe in eo oppidi Olympii Jovis templum, in primis magnificum, quod luculenter Diodorus deſcribit, lib. XIII. Bibl. Et Jovis in nummis aliis Agrigentinorum, aquila vicem præbet. Fuit autem & Herculis præterea fanum apud eoſdem teſte Tullio, in Verrem lib. IV.

ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩΝ. Æſculapius ex parte una, ex altera Ceres : apud Parutam, num. 45. Ac num. 32. Ceres, & Hygia, ut remur, Æſculapii filia. De fano Æſculapii, quod Agrigenti fuit, Tullius in Verrem, orat. IIII. *Quid? Agrigenti nonne ejuſdem P. Scipionis monumentum, ſignum Apollinis pulcherrimum, Æſculapii religioſiſſimo fano ſuſtuliſti?*

ΑΚΡΑΓΑΝΤΙ. Cum quadriga, victoriæ in ludis reportatæ indice. Commendati vero in primis olim equi ex Agrigentino ſolo : Teſtis Maro, lib. III. Æneïd.

Arduus inde Acragas oſtentat maxima longe
Mœnia, magnanimûm quondam generator equorum.

ΑΚ. ΑΚΡΑ. ΑΚΡΑΓ. ΑΚΡΑΓΑΝ. & ΑΚΡΑΓΑΝΤΟΣ, in nummis Parutæ, cum Cancri effigie : qui maritima loca, inſulaſque, ſignat : ut ex innumeris liquet, Syracuſanorum, Ambraciotarum, Chiorum, Coënſium, Liparæorum, aliorumque nummis.

AGRIGENT. in corona laurea, apud Parutam, cum triplici crure divaricato, Siciliæ typo.

ΑΚΡΑΙΦΝΙΕΩΝ. Domitiani nummus, e Theſauro Goltzii,

Goltzii, pag. 207. Plinio, lib. IV. sect. XII. *Acræphia*, in Bœotia. Stephano : Ἀκραιφία, πόλις Βοιωτίας. οἱ δὲ Ἀκραίφιον· Παυσανίας δὲ, Ἀκραίφνιον.... Θεόπομπος δὲ τὰ Ἀκραίφνιά φησι· τὸ ἐθνικὸν, Ἀκραιφνιεύς.

ΑΚΡΑCΙΩΤΩΝ. Nummi Severi, tum e Cimelio Regio, tum e nostro. In his Æsculapii stantis effigies." In Notitiis Eccles. pag. 15. inter Lybiæ Episcopos, pag. 15. ὁ Ἀκεράσου, & pag. 49. ὁ Ἀκεράσου. Leunclavio pariter, pag. 94. ὁ Ἀκεράσου.

"Baculo innixi cui serpens circumplicatur.

ΑΚΡΑCΙΟΤΩΝ. Elagabali, e Regio Cimelio, cum Dianæ Ephesiæ icone. Alii ab his Νακερασιῶται sunt, de quibus suo loco dicemus.

cum quibus male Acrasiotas confundere laborat Spanhem. de V. & V. Num. p. 899. adde plura Mem. de Trevoux 1705. m. Januar. p. 31.

ΑΛΑΒΑΝΔΕΩΝ. Nummus Augusti, apud Spanhem. pag. 644. Plinio, lib. V. sect. XXIX. *Alabanda libera*, &c. Stephano : Ἀλάβανδα .... ὁ πολίτης, Ἀλαβανδεύς. Urbs ea Cariæ fuit. Sunt & Britannici similes nummi, quos vidimus in Cimelio Regio, & apud Tristanum, tom. I. pag. 200. ΚΛΑΥΔΙΟΣ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟΣ. In aversa parte, ΑΛΑΒΑΝΔΕΩΝ, cum effigie Alabandi herois, dextra lapidem Alabandicum gestantis, læva baculum : addito ad dextram equo. Ænigmati huic Stephanus lucem affert : Ἀλάβανδα πόλις Καρίας.... εὐτυχεστάτη, ἀφ' ἧς ἡ παροιμία, Ἀλάβανδα Καρῶν εὐτυχεστάτη. Κτίσμα δὲ Καρὸς ἦν, ἀπὸ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ κληθεῖσα, τοῦ γεννηθέντος ἀπὸ Καλλιῤῥόης τῆς Μαιάνδρου, μετὰ νίκην ἱππομαχικήν. Καὶ κληθέντος Ἀλαβάνδου, ὅ ἐστι κατὰ τὴν Καρῶν φωνὴν, ἱππόνικος. Ἄλα μὲν τὸν ἵππον, βάνδα δὲ τὴν νίκην καλοῦσιν. *Alabanda urbs Cariæ fortunatissima, unde paræmia, Alabanda Carum fortunatissima. Condita vero a Care est, cujus a filio sic est appellata, quem ille ex Callirhoë Mæandri filia genuit, post equestrem victoriam, Alabandumque cognominavit: quod Carum lingua Hipponicus dicitur, id est, equestri certamine victor. Cares enim Ala vocant equum, banda vero victoriam.* Tullius, lib. III. de Nat. Deor. *Iam vero in Græcia multos habent ex hominibus Deos, Alabandum Alabandi, Tenedi Tenen*, &c. Et paulo post: *Alabandenses quidem Alabandum sanctius colunt, a quo*

est urbs illa condita, quam quemquam nobilium Deorum, &c. De carbunculis *Alabandicis, in Orthosia caute nascentibus, sed qui perficiantur Alabandis*, Plinium consule, lib. XXXVII. sect. XXV.

ΛΙΟΥΙΑ. ΑΛΑΒΑΝΔΕΩΝ. Liviæ, seu Juliæ Augusti. *Livia, Alabandensium.*

ΑΛΑΙΩΝ. ΚΙΛΙΚΩΝ. Hadriani nummus apud Spanhemium, pag. 230. in quo Bellerophon vectus Pegaso pingitur, cum Chimæra. Plinio, lib. V. sect. XXII. *Ale.* Stephano multitudinis numero Ἀλαὶ dicuntur, unde *Aleïi campi* Plinio loc. cit. memorati. Ἀλαὶ τῆς Κιλικίας πόλις. ἀπὸ δὲ τούτου, Ἀλήϊον πεδίον. In his utique campis errasse Bellerophontem, auctor est Alexander Polyhistor, apud Stephanum, verbo Ταρσός. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ πολυΐστωρ, τὸν Πήγασον ἵππον ἐκεῖ τὸν ταρσὸν κλάσαντα, καὶ Βελλεροφόντην ἐν τῷ Ἀληΐῳ πεδίῳ πλανηθῆναι. Ex Ἀλαὶ fieri etiam Ἀλαῖος Stephanus monet.

ΑΛΗΙΝΩΝ. Gordiani junioris nummus, quem vidimus, atque huc quoque referendum putamus.

ΑΛΗC. In vetere nummo quem vidimus, nisi ejusdem oppidi nomen est, erit amnis illius, qui Colophonem alluit. Pausanias in Achaïcis, pag. 210. ubi de luco Apollinis egit, qui juxta Colophonios fuit, οὐ πόῤῥω τοῦ ἄλσους, inquit, Ἄλης ποταμὸς ψυχρότατος τῶν ἐν Ἰωνίᾳ. *Haud procul. ab eo luco Hales amnis Ioniæ frigidissimus.* Plinius, lib. V. sect. XXXI. *Intus ipsa Colophon, Haleso præfluente.* Et Schol. Lycophr. pag. 125. Ἄλεντος ποταμὸς Κολοφῶνος. In aversa parte, ΕΠΙ. ΒΙΩΝΟC, *sub Bione* Prætore, sive Ales, sive Colophonis.

ALEMANNIA DEVICTA. Crispi nummus, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 467.

ALEMANNIA. DEVICTA. SIRM. *Sirmii* Moneta cusa. Constantini junioris, apud eundem Patinum, pag. 470. Devictos a Constantino patre Alemannos, scribit Nazarius, in Panegyrico.

ALEXANDRIA *Ægypti.*

Γ. ΚΑΙΣΑΡ. ΑΥΤΟΚ. ΑΡΧΙΕΡ. ΜΕΓ. Γάϊος Καῖσαρ αὐτοκράτωρ Ἀρχιερεὺς μέγιστος. *C. Cæsar Imp. Pontifex*

Max. Ex parte altera, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ ΚΟΙΝΟΝ. *Commune Alexandrinorum.* Cæſaris Dictatoris nummus apud Occonem, pag. 12.

M. LEPIDVS. PONT. MAX. TVTOR. REG. EX. S. C. *Tutor Regum.* Ptolemæi ſcilicet junioris, & Cleopatræ, regum Ægypti. Ex altera ſuperficie, M. ΛΕΠΙΔΟΣ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. ΤΡΙΩΝ. ΑΝΔΡΩΝ. *M. Lepidus Imp. Triumvir.* ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΩΝ. Apud Occonem, pag. 22. *Concordia Alexandrinorum.*

M. ANTON.... CLEOP. Ex parte averſa, ALEX. CLAS. cum triremi, e Cimelio Regio. *Alexandrina Claſſis:* quam ſcilicet adverſus Auguſtum inſtruxit.

ΑΛΕΞ. ΑΙΓΥΠ. Ἀλεξάνδρεια Αἰγύπτου. Nummus Auguſti cum palma, apud Occonem, pag. 49. & apud Triſtanum, tom. I. pag. 91. Nam & Ægyptia palma eſt, teſte Plinio, lib. XIII. ſect. VIII. Et Varrone, libro περὶ ἐδεσμάτων apud Gellium, lib. VII. cap. XVI. In parte averſa, ſex ſpicæ, fertilitatis nota: cum hac epigraphe, ΚΑΙΣΑΡΟΣ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΑ. In nummis Othonis, Galbæ, Veſpaſiani, Titi, ac Domitiani, mulier galeam capite geſtans, ex elephantinis exuviis, (id quod ex promuſcide, quæ exſtat, intelligitur,) Alexandriam denotat: etiam non adjecta ea epigraphe, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΑ, in nummis Hadriani. Spicas eadem manu tenet, quæ fertilitatem agri indicent, frumentique copiam, quod devehi Romam ſolebat. Unde Leges in jure Civili, tit. de frumento Alexandrino.

ALEXANDRIA. Mulier ſpicas dextra tenens. Hadriani nummus apud Patinum, pag. 191. ob frumenti in ea regione copiam: ſiniſtra vitem tenet, ob vini Mareotici præſtantiam, quod & Alexandrinum Athenæus vocat, lib. I. Reſtitutam ab Hadriano Alexandriam, auctor eſt Euſebius in Chronico. Vide Vopiſcum in Saturnino.

ALEXANDRIA. Hadriani, apud Patinum in Theſauro, pag. 66. Dextra ſiſtrum matrona tenet, hoc eſt,

muſicum inſtrumentum, quo Iſidis Deæ ſacerdotes, in Ægypto uſi. Cauſam cur hic nummus cuſus ſit ab Alexandrinis, ex ipſo Hadriano didicimus, cujus epiſtolam Vopiſcus recitat in Saturnino, pag. 245. *Hadrianus Aug. Serviano Coſ. Ægyptum quam mihi laudabas, Serviane cariſſime, totam didici..... Et utinam melius eſſet morata civitas* Alexandrina, *quæ pro ſui magnitudine totius Ægypti teneat principatum. Huic ego cuncta conceſſi, vetera privilegia reddidi, nova ſic addidi, ut præſenti gratias agerent.*

ALEXANDRIA. S. C. Antonini Pii apud Occonem, pag. 250. & apud Triſtanum, pag. 575. Julius Capitolinus in Antonino, pag. 16. *In Ægypto rebelliones repreſſit.* Hanc ei laudem fortaſſis eo nummo Alexandria gratulatur. Vel, quod ſimilius veri arbitror, ob exornatam variis operibus civitatem ſuam Alexandrini Pio grati animi hoc monumentum edunt. Niceph. Calliſt. lib. III. Eccl. hiſt. cap. XXXI. Ὁ Πῖος δὲ Ἀντωνῖνος, ὁ καὶ Εὐσεβὴς ὄνομα σχὼν.... ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τῇ Ἀντιοχείᾳ καὶ ἄλλαις πολλαῖς τῶν ἐπισήμων πόλεων, λοῦτρα καὶ ἄλλα πλεῖστα οἰκοδομήματα δημοσίᾳ κατασκευάσας, &c. *Antoninus Pius.... Alexandriæ, Antiochiæ, & in multis aliis inſignibus oppidis, balnea, aliaque plurima ædificia publice conſtruxit*, &c.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑϹ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩϹ. ΕΤ. ΒΠϹ. *Anno* σπβʹ. hoc eſt, CCLXXXII. Elagabali nummus e Cimelio Regio. Ducendum fortaſſis hujus æræ initium ab eo anno quo Alexander Ægypti rex a ſuis pulſus Tyrum ſeceſſit: ubi & moriens Populum Rom. heredem eſſe juſſit. Vide Petavium, lib. X. de Doctr. Temp. cap. XLVI. pag. 236. Id vero contigit ſub annum Urbis DCLXXXIX. qui Ciceronis Conſulatum anteceſſit. Ab eo ſane ſi anni numerentur CCLXXXII. occurret omnino Urbis annus DCCCCLXXI. qui & idem fuit Elagabali ſecundus. Unde intelligitur & Alexandrinæ æræ initium ad hunc diem incognitum inde repeti oportere: nec Caracallæ, ut hactenus creditum eſt, ſed Elagabali eum nummum eſſe. Et vero

in Græcis numiſmatibus ſimilitudo vultus, in utroque Principe, viros in iis tractandis agnoſcendiſque verſatiſſimos ſæpe fefellit, ut dicturi ſumus in Sidoniorum aliorumque nummis. Caracallæ certe cur nummum Alexandrini cuderent, cauſa nulla fuit, quorum in oppido magnam cædem fecit, ut auctor eſt Spartianus in ejus vita, pag. 87.

ΕΦΕCΙΩΝ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Sunt qui ΚΟΙΝΩΝΙΑ legant. Gordiani junioris nummus e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 373. Alexandrinorum cum Epheſiis concordiam fœduſque ſignificat: in eodem nummo ſculptis pariter iconibus Serapidis Alexandrinorum Præſidis, Dianæ Venatricis, quæ Epheſiorum Dea: non Iſidis, ut Patino viſum. Eſt & alter ejuſdem Gordiani apud Triſtanum, tom. II. pag. 521. ΕΦΕCΙΩΝ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ. cum Apis bovis effigie, ut videtur.

IMP. C. GALER. VAL. MAXIMINVS. P. F. Ex parte averſa: BONO. GENIO. PII. IMPERATORIS. ALE. hoc eſt, *Alexandria.*

ALEXANDRIA TROAS. Vide TROAS.

ΑΛΙΑΝΩΝ. In Notitia Eccleſ. Hieroclis, pag. 17. inter Antiſtites Provinciæ Phrygiæ Capatianæ cenſetur ὁ Ἀλίωνῶν, pro ὁ Ἀλιανῶν, uti paulo ante Καπατίνης legitur, pro Καπαλιάνης. In quinta ſynodo C P. ſubſcribit *Glaucus Epiſcopus Alionorum civitatis Phrygiæ Pacatianæ provinciæ*, pag. 564. pro *Alianorum.* Nam act. VI. pag. 603. ſubſcribit Γάϊος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀλιανῶν, ſub metropolita Laodiceno.

ΑΛΙΚΑΡΝΑCCΕΩΝ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟC. Severi nummus. Plinius, lib. V. ſect. XXIX. *Halicarnaſſus. Sex oppida contributa ei*, &c. Stephano: Ἁλικαρνασσός .... ὁ πολίτης Ἁλικαρνασσεύς. Urbs Cariæ fuit, cujus rudera vix ſuperſunt in loco deſerto, cui *Boudron* nomen eſt. Ibi & Mauſoleum, Mauſoli regis ſepulcrum.

ΦΛΑ. ΜΑΞΙΜΟΥ. ΑΥΡ. ΑΡΧ. ΤΟ. Β. ΑΛΙΚΑΡΝΑCCΕΩΝ. In Cimelio Regio, Severi ejuſ-

dem. Φλαουΐου Μαξίμου Αὐρηλίου Ἀρχιερέως τὸ β'. Ἀλικαρνασσέων. *Flavii Maximi Aurelii Pontificis iterum, Halicarnasseorum.*

ΑΛΙΚΑΡΝΑCCΕΩΝ. ΑΡΧ. CΤΡΑΤΟΚΛΕΟΥC. *Pontifice Stratocle.* Severi rursum in eodem Cimelio.

ΑΛΙΚΑΡΝΑCCΕΩΝ. ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ. *Halicarnasseorum liberorum.* Laudatus a Spanhemio, pag. 789. vixisse suis legibus liberam civitatem significat.

ΑΛΙΝΔΕΩΝ. Augusti nummus, in quo arcus, pharetra, clavaque insculpta. In Cimelio Reginæ Christinæ. Stephanus: Ἄλινδα, πόλις Καρίας, ὡς Πολυΐστωρ. ὁ πολίτης, Ἀλινδεύς. Notitia Eccles. antiqua, inter Episcopos Cariæ, pag. 17. & 49. ὁ Ἀλινδῶν. Pag. 33. Ἀλινδῶ. Leunclavius, pag. 94. cum halitu aspero, ὁ Ἁλίνδων. In Conc. Calched. act. 1. pag. 89. Ἰωάννης Ἀλίνδων.

ΑΛΙΣΑΡΝΑΙΩΝ. Vespasiani nummus e Thesauro Goltzii. Plinio, lib. v. sect. 33. *Haliserne.* Stephano: Ἁλίσαρνα, πόλις Τρωάδος... τὸ ἐθνικὸν, Ἁλισαρναῖος.

ΑΛΚΥΟΝΙΩΝ. E Cimelio nostro. Plinio, lib. IV. sect. 12. *Halcyone*, in Locrorum Thessalorumque confinio. Est & Claudii nummus, cujus in meditullio litteræ tres implexæ mutuo, ALK. forte, pro ΑΛΚΥΟΝΙΩΝ. Epigraphe in ora nummi, ΒΑΛΒΟΣ. ΑΝΘΥΠΑΤΟΣ. *Balbus Proconsul*, Macedoniæ videlicet, quæ Proconsuli paruit, dum stetit Respublica: postmodum mutata regiminis forma, Consulari. Notitia Hieroclis, pag. 21. Ἐπαρχία Ἰλλυρική, α' Μακεδονία, ὑπὸ Κονσιλάριον. Fuisse hic Balbus ex Octavia gente videtur. At hæc vox ἀνθύπατος non Proconsulem hoc loco fortassis, sed Duumvirum sonat: quo sensu accepta hæc vox a Socrate, cum scribit Præfectum Urbi CP. datum, παύσαντα τὴν ἀνθυπάτων ἀρχὴν, ubi perperam vertit interpres, *Proconsulum Magistratu penitus sublato*, pro *sublato Duumvirûm Magistratu*, cum e sex Thraciæ provinciis, in quibus & Europa & Constantinopolis fuit, nulla unquam Proconsularis fuerit, ut in Notis ad Themistium uberius diximus, orat. XVII. Duum-

viri nempe ἀνθύπατοι quoque dicti, quod duorum Consulum, penes quos Romæ olim summa rei publicæ fuit, instar illi erant in civitatibus & municipiis.

ΑΛΛΑΡΙΩΤΑΝ. Herculis effigies. Apud Gruterum, pag. 505. fœdus recitatur, inter Ἀλλαριώτας & Παρίους initum. Fuere vero Allariotæ Cretenses. Stephano, permutatis litteris, Ἀλλωειάτης, pro Ἀλλαειώτης.

ΑΛΟΝΤΙΝΩΝ, apud Parutam. In hisce nummis juvenile caput insculptum, cum laurea modo corona, modo cum ederacea. Πάτρων hic est fortassis, quem conditorem urbis suæ Aluntini agnoscunt: ut Dionysius Halic. lib. I. significat. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Aluntium*, in Sicilia. Nunc quoque, *Alontio*. Ptolemæo, lib. III. cap. IV. Ἀλόντιον. Dionys. Halic. lib. I. pag. 41. Ἀλουώντιον.

ΑΛΩΠΕΚΟΝΝΗΣΙΩΝ. Nummus Caii Cæsaris, apud Goltzium in Thesauro, pag. 208. Plinio, lib. IV. sect. XXIII. *Alopeconnesus, haud procul a Cœlo Cherronesi* Thracicæ *portu*. Stephano; Ἀλωπεκόννησος ... τὸ ἐθνικὸν, Ἀλωπεκονήσιος.

ΑΛΩΡΩΝ. Caracallæ nummus, e Cimelio Regio, quem Patinus, pag. 308. CΑΛ.........ΩΝ. perperam legit. Plinio, lib. IV. sect. XVII. *Aloros*, & *Aloritæ*. Stephano: Ἄλωρος, πόλις Μακεδονίας ... τὸ ἐθνικὸν, Ἀλωρίτης. Aream ejus nummi obtinent Leander & Hero, ut in Abydenorum nummo superius commemorato.

ΑΛΩΡΟC, nummus alter, quem vidimus, huc quoque spectat.

ΑΜΑΘΟΥΣΙΩΝ. Nummi Goltziani, cum effigie Veneris: quæ Amathusiæ inde nomen habet. Pomum dextra gerit, quod judicio Paridis obtinuit. Virgilius:

Est Amathûs, est celsa mihi Paphos, atque Cythera.

Catullus:

Quæ sanctum Idalium .....
Colis, quæque Amathunta, quæque Golgos, &c.

Pausanias in Bœoticis, pag. 315. Ἔστι δὲ Ἀμαθοῦς ἐν Κύπρῳ πόλις, Ἀδώνιδος ἐν αὐτῇ καὶ Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐστιν ἀρχαῖον. *Est autem Amathûs in Cypro civitas, in qua Ado-*

nidis ac Veneris vetustum fanum est. Plinio, lib. v. sect. xxxv. *Amathûs*, in insula Cypro. Stephanus: Ἀμαθοῦς πόλις Κύπρου, &c. Hodie *Limisso.*

AMANOBRICA. Vespasiani nummus, e collectaneis Ligorianis, attestante Spanhemio, lib. de usu numism. pag. 769. uti & sequentes duo:

COLONIA. FL. AMANDVS.

FLAVIA. BRICA. AVGVSTA. Quos quidem nummos, si modo eorum constet auctoritas, referri ad Hispaniæ oppidum necesse est, de quo Plinius, lib. iv. sect. xxxiv. *Amanum portus, ubi nunc Flaviobrigæ colonia.* Hodie *Vermeo* dicitur, non *Bilbao:* uti recte Mariana admonet, lib. iv. hist. Hisp. cap. iv. & Oihenart. in Notit. Vascon. pag. 153.

ΑΜΑΝΤΩΝ. Fulmen: in aversa parte, Jovis caput. Plinio, lib. iii. sect. xxvi. *Amantes*, in Epiri, Illyricique confinio. Stephano: Ἀμαντία, Ἰλλυριῶν μοῖρα &c.

ΑΜΑCΑΙΩΝ. Nummus e Museo nostro: ab Ἄμασα Armeniæ secundæ oppido: cujus Antistes Eutychianus Amasæus Concilio Nicæno I. interfuisse legitur, p. 52.

ΑΜΑΣΕΙΑΣ.

ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. ΑΜΑΣΕΙΑΣ. Claudii nummus e Cimelio Regio, quo utriusque civitatis ὁμόνοια, sive concordia fœdusque intelligitur, quod Patinus pag. 102. non intellexit. In eo Pallas insculpta, civitatis utriusque scilicet commune Numen.

ΑΜΑCΕΙΑC ΜΗΤ. ΠΡΩΤ. ΠΟΝΤ. Ἀμασείας μητροπόλεως πρώτης Πόντου. *Amasiæ Metropoleos primæ in Ponto* civitatis. M. Aurelii nummus, cum fluvii icone, quo situs urbis significatur. Plinius, lib. vi. sect. iii. *Amasia* oppidum, *quod Iris præfluit.* Priscum retinet nomen, oppidum hodieque insigne. Describitur a Tavernerio, tom. i. Itiner. pag. 9.

ΑΜΑCΙΑ. ΝΕΩΚ. ΠΡΟ. ΠΟ. ΕΤ. ΡΠΘ. Ἀμασίας Νεωκόρου, πρώτης Πόντου, ἔτει ρπθ'. *anno* CLXXXIX. Qui plane incidit, ex subsequente computo, in annum Commodi, quo principe nummus hic Cimelii Regii cusus est, septimum, Urbis Romæ DCCCCXXXVIII.

ΑΔΡ.

ΑΔΡ. CΕΥ. ΑΝΤΩΝ. ΑΜΑCΙΑC. ΜΗΤ. ΠΡ. ΠΟΝ. Ἀδριανῆς Σεβηριανῆς Ἀντωνεινιανῆς Ἀμασείας μητροπόλεως πρώτης Πόντου. *Hadrianæ Severianæ Antoninianæ Amasiæ Metropoleos Primæ Ponti.* Severi nummus eſt e Cimelio Regio, cum Fortunæ ſtantis effigie, quæ & in altero Caracallæ inſculpta.

ΑΔΡ. CΕΥ. ΑΝΤ. ΑΜΑCΙ. ΜΗΤΡ. Π. ΠΟ. CΘ. Ἀδριανῆς Σεβηριανῆς Ἀντωνεινιανῆς Ἀμασείας Μητροπόλεως Πρώτης Πόντου. ἔτει σθʹ. Anno CCIX. poſt conceſſam ab Auguſto libertatem, vel metropoleos prærogativam, circiter Urbis annum DCCL. biennio fere ante Chriſti natalem. Caracallæ hic nummus eſt e Gaza Regia: ubi & alter ſimilis, cum notis CH. quibus ſignatur annus CCVIII. Prorſus ut priore nummo Urbis Romæ ſignetur annus DCCCCLVII. Severi Imp. XIII. quo Caracalla jam Imperator ſalutatus, tertium Conſul fuit: poſteriore, annus DCCCCLVI. Severi XII.

ΑΔΡ. CΕΥ. ΑΛΕΞ. ΑΜΑCΙΑC. ΜΗΤ. ΠΡ. ΠΟΝ. Nummus Alexandri Severi, ex eodem Cimelio, qui nummus additum ejus Auguſti nomen oppido monet. Ἀδριανῆς Σεβηριανῆς Ἀλεξανδρείας Μητροπόλεως πρώτης Πόντου. Occo perperam, pag. 421. ΑΔΡ. CΕΥ. ΑΛΕΞΑΝ. ΑΜΑCΙΑΝΗΤΗC. ΠΡ. ΠΟΜ. & fœdius adhuc, pag. 420. ΑΔΡCΕΥΔΑΕΞΑΜΑCΙΑΙΗΤΝΕ ΠΡΠΟ. pro ΑΔΡ. CΕΥ. ΑΛΕΞ. ΑΜΑCΙΑ. ΜΗΤΡ. ΠΡ. ΠΟ. Quoniam vero nunc primum hæc utraque vox occurrit, Μητρόπολις & Πρώτη, occurret autem ſæpe inferius, de utraque breviter aperire quid ſentiamus, operæ pretium fuerit. Μητρόπολις primo ac vetuſtiſſimo ſignificatu ea civitas dicebatur, quæ aliis oppidis, deductis eo ſcilicet colonis, dediſſet originem. Sic Roma Byzantii metropolis fuit, & quaſi mater ac parens, ut in Notis ad Themiſtium diximus. Hoc vero ſignificatu nuſquam ea vox in nummis occurrit. Sed Μητρόπολις appellabatur primaria totius Provinciæ civitas, cui ceteræ parebant, ut in Aſia Epheſus, primis ſcilicet

Romani Imperii annis. Infimis vero atque adeo mediis temporibus, honoris causa dictæ interdum in eadem una Provincia plures Metropoles, atque ex iis nonnullæ, quibus nullum jus esset ut præessent ceteris: quemadmodum in Ecclesiastica quoque administratione, inclinata vetere disciplina, plures in singulis provinciiis instituti sunt Archiepiscopi & Metropolitæ, etiam qui nullos haberent subjectos Episcopos, ut Calchedonensis: cum nempe speciosum honoris titulum suo arbitratu Principes, non quibus congrueret, sed quibus liberet, impertirent: & quem unius in provincia proprium esse par erat, cum multis sæpe communicarent. Tum vero ea civitas, cui antiquior μητροπόλεως prærogativa erat, aut illustrior, πρώτην μητροπόλεων se nuncupabat, quo nomine gaudebat Ephesus, Ulpiano teste, qui Alexandri Severi principatu vixit, lib. I. Dig. tit. 16. de Offic. Procos. leg. 4. quod Smyrna se pariter μητρόπολιν Ἀσίας appellaret, ut ex marmore Oxoniensi liquet. Sed & de primatu in eadem Provincia disceptabant inter se sæpenumero civitates duæ: ut in Asia Smyrna & Ephesus, teste Aristide: in Bithynia, Nicæa & Nicomedia, teste Dione Prusæo: tum utraque se primam vocabat, impetrato videlicet a Principibus codicillo, ut honore eo fruerentur, eorum similes qui amplissimarum olim dignitatum codicillos, (Nos *brévets* vulgo dicimus) sine re, honoris tantum causa consequebantur. Hinc in nummis Nicæenses quoque πρῶτοι τῆς ἐπαρχίας, *primi Provinciæ* appellantur, cum ea Nicomediæ verior appellatio foret. Sed erat metropoleos dignitas, (ea nimirum quæ non esset impetrata codicillis ac beneficio Principis, sed vel urbis vetustate, vel amplitudine ac celebritate nixa,) erat ea, inquam, multo quam ista τῶν πρωτείων prærogativa potior, uti ex Dione Prusæo liquet, qui orat. XXXVIII. ad Nicomedienses habita pag. 479. hos eo nomine Nicæensibus anteponit, quod cum utrique pariter πρῶτοι dicerentur, peculiaris Nicomediæ interim μητροπόλεως appellatio foret. Quare & priore loco

hæc in nummis ponitur, NIKOMHΔEIA. MHTPOΠOΛIC KAI ΠPΩTH BIΘYNIAC. & in his Amasenorum, AMACIA. MHTP. ΠP. ΠON. In Ephesiorum vero, ac Smyrnæorum, Pergamenorumque nummis, cum πρῶτοι Ἀσίας appellantur, ac Nicæenses quoque fortassis ipsi, cum πρῶτοι τῆς ἐπαρχίας vocantur, cave nudum eum esse sine re titulum credas, cum solida sit maxime prærogativa, quod si quid litium haberent finitimarum urbium cives, apud se suoque in foro coram Prætore disceptaturi venirent. Conventum inde Ephesinum, Smyrnæum, Pergamenumque Plinius vocat, ut suis locis dicturi sumus: nos more Gallico, *Præsidialia*, & *Parlamenta*. Et Dio Chrysost. orat. proxime laudata ad Nicomed. pag. 476. e duabus civitatibus, Nicomedia ac Nicæa, quæ de primatu inter se contendebant, suum cuique Prætorem, in eadem Bithynia provincia, suum forum fuisse significat, quo civitates finitimæ disceptarent. Ἡμεῖς δὲ ἂν ἀπολάβωμεν τὸ πρωτεῖον, ἀμαχεὶ παραδόντων αὐτὸ τῶν Νικαέων, πότερα ληψόμεθα τοὺς φόρους, οὓς νῦν ἐκεῖνοι λαμβάνουσι; ἢ τὰς πόλεις τὰς συντελούσας εἰς τὸ παρ' ἐκείνοις δικαστήριον ἐνταυθοῖ καλέσομεν; ἢ πέμψομεν αὐτοῖς ἁρμοστάς; *Nos autem si primatum accipimus, ultro nobis delatum a Nicæensibus, utrum accepturi tributa sumus, quæ nunc illi accipiunt? an civitates ad illorum judicia convenire solitas huc advocabimus? an dabimus illis Prætores?*

AYT. K. KΛAYΔIOC. CEB. Claudii Gotthici nummus, ex Ursino, apud Occonem, pag. 491. Ex aversa superficie AMACCEΩN, geminato, ut fit interdum, C. Stephanus: Ἀμάσεια, πόλις Ποντική.... ὁ πολίτης, Ἀμασεύς. Hæc Strabonis Geographi patria, ut Stephanus monet.

AMACTPIANΩN. MHTPOΠOΛEITΩN. Plotinæ nummus. Vide MHTPOΠOΛEITΩN.

AMACTPIANΩN. Hadriani, Antonini Pii, Faustinæ filiæ, Commodique nummi. Plinio, lib. VI. sect. 11. *Amastris*. Stephano: Ἄμαστρις, πόλις Παφλαγονίας....

τὸ ἐθνικὸν, Ἀμαςριανός. Hodie *Lemastro.* In nummo Antonini Neptunus proræ navis insistit.

AMICOC. AMACTPIC. Nummus Antonini Pii, apud Patinum, pag. 227. nunc Cimelii Regii: quo nummo duarum civitatum concordia significatur.

AMACTPIANΩN. M. Aurelii, apud Tristanum, tom. 1. pag. 688. cum Martis effigie.

ΥΓΕΙΑ. AMACTPIANΩN. *Salus Amastrianorum.* Hygia filia Æsculapii fuit. Faustinæ junioris nummus hic est, e Cimelio Regio.

AMACTPIANΩN. Veri Cæsaris, M. Aurelii F. nummus, apud Tristanum, pag. 681. in quo tripus Æsculapii, vel Hygiæ, insculptus, quem serpens circumplicat.

COL. AM S. METPO.... Valeriani nummus apud Erizzo, pag. 558. in quo pariter Æsculapius & Hygia. Quo fit ut fidenter legendum moneam, COL. AMAS. METROPOL.

AMACTPIANΩN. E Cimelio Regio. In parte aversa, ΖΕΥΣ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ. *Iuppiter Imperator.* Sic enim in Severi nummo vidimus, IOVI IMPERATORI.

AMACTPIANΩN. OMHPOC. M. Aurelii nummus.

AMACTPIANΩN. MEΛHC. Ex parte altera, OMHPOC. Societatem concordiamque cum Smyrnæis hic uterque nummus significat: quod Smyrnæorum civis Homerus, amnis Meles fuit: Uterque Numinis vice, seu Divi Indigetis, habitus ab Amastrianis. Est hic nummus Cimelii Regii. Vide quæ dicturi sumus, verbo ΚΥΜΑΙΩΝ.

ΑΜΑΣΤΡΙΔΟΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ. *Amastridis Reginæ.* Hæc Oxyathræ Darii fratris filia, Amastrianis nomen dedit. De eo nummo multa pererudite Spanhemius, lib. de usu numism. pag. 465. De Amastride Strabo, lib. XII. pag. 544.

ΑΜΒΑΣΙΤΩΝ. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. Claudii nummus e Thesauro Goltzii, pag. 208. Stephanus: Ἄμβασον, μητρόπολις τῶν Φρυγῶν· ὁ πολίτης, Ἀμβασίτης.

AMBP. AMBPAKI. &

AMBPAKIΩTAN, apud Goltzium in Græcia vetere. In hisce nummis Cancer insculptus, oræ maritimæ: vel tridens, Neptuni: vel meta, in corona laurea, Apollinarium ludorum index: vel Minotauri caput, vel Apollo radiatus, vel Diana, ut Papinius vocat, sceptrifera: vel Juppiter fulmen intorquens, vel Pegasus, Gryphusve, &c. Certasse Apollinem, Dianam, Herculem, sub cujus potissimum numinis tutela Ambracia foret, refert Antoninus Liberalis, lib. Metamorph. cap. IV. Plinio, lib. IV. sect. I. *Oppidum Ambracia.* Stephano: Ἀμβρακία, πόλις Θεσπρωτίας..... τὸ ἐθνικὸν, Ἀμβρακιεὺς, καὶ Ἀμβρακιώτης. Nunc quoque *Ambrakia* ab incolis appellatur, non *Larta*, ut Geographi plerique censent.

AMIDA.

..MI. KO. MH. MECCOΠ. Nummus Alexandri Severi, in Cimelio Christianissimi Regis: quem nummum sic interpretamur, adjecta priore littera, quæ detrita usu, atque exesa, vix conspicua in eo nummo est: Ἀμιδῆς κολωνίας μητροπόλεως Μεσοποταμίας. Vidit hunc nummum vir pereruditus, legique in Juliani Cæsares, pag. 96. EMI. jubet, referrique ad Ἐμισῶν civitatem: deinde mutata sententia, EΔE. pag. 491. & ad Edessam spectare. At a Mesopotamiæ finibus Emisa longe dissidet, quam Apamenæ, ut diximus, Ptolemæus adscribit: Plinius, lib. v. sect. XIX. Cyrrhesticæ: Phœniciæ ac Libano monti, Ammianus lib. XIV. pag. 20. Ulpianus, in Dig. lib. L. tit. XV. de Censibus, & Stephanus. Nec EΔE. reponi vel nummus patitur, in quo ...MI. conspicue cum aliis legimus, corrosa modo priore littera, injuria hominum potius quam vetustate: vel consuetudo nummorum Edessæ civitatis, in quibus EΔE. scribi pro EΔECCA vel EΔECCAIΩN haud temere videas. Ad Amidam ergo e Mesopotamiæ primariis urbibus nummus hic attinet, de qua sæpenumero Ammianus: quam & Constantium Imp. suo nomine appellari voluisse idem affirmat, lib.

XVIII. pag. 130. quæ etiamnum hodie frequens est civibus, & opibus clara: vulgo *Amed*, ad Tigrim posita, ut ex Procopio liquet: non *Caramit*, quæ mediterranea est. In Concilio CP. I. *Mareas Amidensis Provinciæ Mesopotamiæ*. In Notitia Ecclesiastica Hieroclis, *Provinciæ Mesopotamiæ superioris, sive Armeniæ quartæ, Amida Metropolis*. Ἐπαρχία Μεσοποταμίας τῆς ἄνω, ἤτοι τετάρτης Ἀρμενίας, Ἄμιδα μητρόπολις.

AMID. In nummis Constantini M. occurrit, qua voce signata Amidæ moneta intelligitur.

AMIΣOY. Nummi apud Goltzium in Asia plurimi. Et in Cimelio Christianissimi Regis, singularis nummus Gordiani junioris & Tranquillinæ.

AMICOY. ΕΛΕΥΘΕΡΑC. ΕΤΟΥC. ΡΞΑ. Hadriani nummus integer, ex eodem Cimelio. *Amisi liberæ, anno* CLXI. Alter, ΕΤΟΥC. ΡΞΓ. *anno* CLXIII. Plinio, lib. VI. sect. II. *Amisum liberum*. Annus in illis scilicet nummis concessæ libertatis signatur: qua quidem donatos Amisenos fuisse ab Augusto Cæsare post Actiacam victoriam auctor est Strabo, lib. XII. pag. 547. Ea porro contigit anno Urbis DCCXXII. Augusto tertium, M. Valerio Messala Coss. unde ad annum Urbis DCCCLXXXIII. Hadriani decimum quintum, anni fluxere CLXI. ad decimumseptimum CLXIII.

AMICOY. ΕΛΕΥΘΕΡΑC. ΕΤΟΥC. ΡΞΘ. Ælii Veri & Sabinæ nummus, e Cimelio Regio. *Anno* CLXIX. cusus, post Ælii obitum. Hunc nummum affert Occo, sed insigniter depravatum, pag. 246. mixtis Latinis characteribus, cum Græcis: ΛIHCOΥΕΑFVDEDACETACPΞO.

AMICOY ΕΛΕΥΘΕΡΑC. Caracallæ nummus majore modulo, e Cimelio Regio.

AMICHNΩN. Maximini, in eodem Cimelio, Stephano: Ἀμισὸς .... Ἀμισηνός, καὶ Ἀμίσιος.

AMICOC. AMACTPIC. Vide AMACTPIANΩN.

AM. & AMOPΓINΩN. In Goltzii nummis. Plinio, lib. IV. sect. XXIII. *Amorgos*, &c. inter Sporadas insulas,

Hodie *Morgo*. Stephano: Ἀμοργὸς, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων .... Ἀμοργῖνος. In hisce nummis insculptus Apollo laureatus; ex parte aversa sphæra, cum tripode, circinove: ob receptum forte in civium numerum Pythagoram Samium, Oenopidemve Chium, aut quempiam alium e priscis illis Astrologiæ Magistris. In nummis ΣΑΜΙΩΝ, Pythagoras baculo sphæram monstrat.

ΑΜΟΡΙΑΝΩΝ. Caracallæ nummus: & alter quem vidimus, cujus ex parte aversa, ΘΕΑ. ΡΩΜΗ. Ἀμόριον Phrygiæ magnæ oppidum, Strabone teste, lib. XII. pag. 576. In contestatione Orientalium ad S. Cyrillum, inter Epistolas a Lupo collectas, *Abrahamius Amorii Episcopus*. Stephanus: Ἀμόριον, πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας .... τὸ ἐθνικὸν, Ἀμοριεύς. Addere potuit, καὶ Ἀμοριανὸς, ut Ἀμαστριανὸς, Τραλλιανὸς, &c.

ΑΜΦΙ. & ΑΜΦΙΛΟΧΙΩΝ, Goltzianus in Græcia vetere nummus, in quo taurum cornibus apprehensum Hercules humi sternit. Hyginus, fab. XXXI. *Achelous fluvius in omnes figuras se immutabat. Hic cum Hercule propter Deïaniræ conjugium cum pugnaret, in taurum se convertit, cui Hercules cornu detraxit, quod cornu Hesperidibus, sive Nymphis donavit: quod Deæ pomis replerunt, & Cornu copiæ appellarunt.* Plinio, lib. IV. sect. II. *Argos Amphilochicum cognominatum. Amnis Achelous, e Pindo fluens, atque Acarnaniam ab Ætolia dirimens.* Livio, lib. XXXVII. pag. 471. *Argos Amphilochum*, quod ab Ambracia, Epiri pariter oppido, distat. XXII. mill. pass.

ΑΜΦΙΠΟΛΙΤΩΝ.

ΑΜΦΙΠΟΛΙΤΩΝ. In Græcia Goltzii, tab. XXV. Bos pascens opimum pabulo jumentorum agrum eum esse significat.

ΘΕΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Augusti nummus, in Cimelio Regio, & Museo nostro. In aversa parte Europa tauro insidet: epigraphe, ΑΜΦΙΠΟΛΙΤ. Plinius, lib. IV. sect. XVII. *Amphipolis liberum*, in Macedonia. Stephanus: Ἀμφίπολις, πόλις Μακεδονίας,

κτ' Θρᾴκην .... τὸ ἐθνικὸν, Ἀμφιπολίτης. Similis alter ejuſdem Auguſti apud Occonem, pag. 50. cum epigraphe, ΚΑΙΣΑΡ ΘΕΟΥ ΥΙΟΣ. ΑΜΦΙΠΟΛΙΤΩΝ. *Cæſar Divi F.*

ΑΜΦΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. In nummis Tiberii, M. Aurelii, Caracallæ, Macrini, & Valeriani, e Cimelio Regio.

ΑΜΦΡΥΣΙΕΩΝ. ΚΑΙ. ΔΑΥΛΙΔΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. *Amphryſenſium ac Daulidenſium concordia.* Domitillæ nummus, apud Goltzium, in Theſauro, pag. 208. Plinio, lib. IV. ſect. IV. *Ambryſus: Drymæa regio, Daulis appellata.* Stephano: Ἄμφρυσος, πόλις Φωκίδος.... τὸ ἐθνικὸν, Ἀμφρύσιος, ἢ Ἀμφρυσεύς. Adde, καὶ Ἀμφρυσιεύς. Et verbo, Δαυλὶς, ... ὁ πολίτης, Δαυλίδος. Fuiſſe apud Daulidenſes Minervæ fanum, pervetuſque in eo fano Deæ ſignum, auctor eſt Pauſanias in Phocicis, ſeu lib. x. pag. 320. Dianæ Dictynnææ Ambryſſenſes præcipuum honorem habuiſſe, idem pag. 354.

ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. Hoc eſt, Μητροπολιτῶν. Valeriani nummus. Plinio, lib. v. ſect. XXII. *Anazarbeni, qui nunc Cæſarea:* &c. Stephano: Ἀνάζαρβα, πόλις Κιλικίας .... τὸ ἐθνικὸν, Ἀναζαρβεύς. In Notitia Eccleſ. antiqua, pag. 35. Ciliciæ ſecundæ metropolis Anazarbus: Ἐπαρχία Κιλικίας β'. Ἀνάζαρβος μητρόπολις.

ΑΝΑΖΑΡΒΟ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Alexandri Severi, e Muſeo noſtro.

ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΝ. ΑΜΚ. L. B. E Cimelio Regio. Et in altera parte, I. ΚΟΡΝΗ. ΠΑΥΛΑ. CEB. *Iulia Cornelia Paula Auguſta*, uxor Elagabali: cujus anno imperii ſecundo, L. B. hoc eſt, λυκάβαντος β', cuſus hic nummus eſt. Sic alter ex eodem Cimelio nummus, in quo Elagabalus & Paula dextras jungunt, L. Γ. exhibet. Afferunt hunc nummum Triſtanus, tom. II. pag. 346. & Patinus, pag. 337. Uterque has notas ΑΜΚ. de Amanica Cilicia, quam nemo novit, accipiunt: nos ſic interpretamur: Πρώτης Μητροπόλεως Κιλικίας. Vide quæ dicturi ſumus in nummis ΕΦΕΣΙΩΝ. Occurrunt eædem notæ quidem & in Tarſenſium

nummo,

nummo, qui Pupieni Aug. anno altero cuſus eſt, AMK. L. B. & in Gordiani gemino quem Patinus affert in Theſauro, pag. 126. & 198. quorum in altero eæ litteræ tres ſic collocantur, ut priori altera ſubjiciatur, iſti deinde tertia, in hunc modum:

A
M
K.

In altero littera prior A ſuperiorem nummi partem obtinet, inferiorem ceteræ duæ M K. cum notis anni principatus ſecundi: ſed L. qua λύκαβας ſignatur, inverſa, in hunc modum, Γ. Unde palam eſt, priores litteras ſimiliter accipi oportere, legique, Πρώτης Μητροπόλεως Κιλικίας: quod ut Ciliciæ primæ Metropolis Tarſus foret, ita ſecundæ Anazarbus: utraque in provinciæ ſuæ civitatibus principatum obtineret, quamobrem πρώτη diceretur in nummis: quod juris dicendi, litiumque diſceptandarum cauſa ceteræ illius tractus urbes eo convenirent. Notitia Eccleſ. antiqua, pag. 35. Ἐπαρχία Κιλικίας α΄. ὑπὸ Κονσιλιάριον, *ſub Conſulari*, Τάρσος Μητρόπολις. Πομπηϊούπολις, &c. Ἐπαρχία Κιλικίας β΄. ὑπὸ Ἡγεμόνα, *ſub Præſide*, Ἀνάζαρβος Μητρόπολις. Μοψουεστία, &c.

ANAZAPBOY. MH. ET. BOC. Δ. E Ξ. Ἀναζάρβου Μητροπόλεως, ἔτει σοβ΄. Δημαρχικῆς ἐξουσίας. *Anno* CCLXXII. *Tribunicia Poteſtate.* Gallieni nummus e Cimelio Regio: ex quo apparet hujus oppidi æram cœpiſſe circiter annum Urbis DCCXLI. Auguſti principatus XXXI. poſt Actiacam victoriam XIX. ut ſit hic annus Gallieni primus, Urbis Romæ, MXII.

ANAZAPBO. ET. BΠP. ἔτει ρπβ΄. *Anno* CLXXXII. L. Veri nummus, (non Severi, ut quidam volunt) e Cimelio Regio. Liquet enim ex ſuperiore computo annum hunc CLXXXII. plane incidere in annum Urbis Romæ DCCCCXXII. M. Aurelii & L. Veri decimum: undecimo enim L. Verus obiit, ut auctor eſt Capitolinus in ejus vita, pag. 39. *Vixit annis quadraginta duobus. Imperavit cum fratre annis undecim.*

Apud Patinum pag. 256. similis huic nummus est, sine annorum nota, cum fluvii, quo Anazarbus alluitur, decumbentis effigie.

ΑΝΑΦΛΥΣΤΙΩΝ.

ΑΝΑΦΛΥΣ. Nummus e Græcia vetere Goltzii, Tab. XV. Ἀνάφλυστος urbs est Atticæ Ptolemæo, lib. III. cap. XV. Hinc apud Gruterum pag. 317. 2. vetus inscriptio Athenis reperta in Gymnasio: ΕΠΙ. ΘΕΩΝΟC. ΑΡΧΟΝΤΟC. ΚΟCΜΗΤΟΥ. ΔΙΟΝΥCΙΟΥ. ΜΑΡΚΟC. ΑΝΑΦΛΥCΤΙΟC. ΓΥΜΝΑCΙΑΡΧΗCΑC. *Sub Theone Archonte, Cosmeta Dionysio, Marcus Anaphlystius Gymnasii Præses.* In his nummis Apollo, vel Pallas insculpta cum tripode: & ex parte aversa Pegasus.

ΑΝΔΡΙΩΝ. Nummus Goltzianus, in Græcia vetere. Plinio, lib. IV. sect. 22. *Andrus* insula *cum oppido*, in Cycladibus: nunc etiam *Andro*. Stephanus: Ἄνδρος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων .... τὸ ἐθνικὸν, Ἄνδριος. In eo nummo Pallas armata cum noctua: in parte aversa, bos ante aram, adjecto Prætoris nomine, ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ. Minervæ sane bove femina litari ex Homero scimus: Odyss. γ'. ubi Deam Nestor alloquitur:

Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
Ἀδμήτην· ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ.

Quem in locum Eustathius, pag. 1473. Ἦνιν δὲ τὴν ἐνιαυσίαν λέγει, τὴν ἑνὸς μόνου ἔνου .... οἰκεία δὲ ἡ τοιάδε βοῦς τῇ καὶ ἀεὶ νεαζούσῃ Ἀθηνᾷ καὶ ἀζυγί.

ΑΝΕΜΟΥΡΙΕΩΝ. E Museo nostro. Vidimus & similes, Alexandri Severi, in Cimelio Regio, ac Valeriani nummos. Plinio, lib. V. sect. XXII. *Anemurium.* Straboni ac Ptolemæo, Ἀνεμούριον. Melæ, lib. I. cap. XIII. *Quod Ciliciam a Pamphylia distinguit, Anemurium.*

ΑΝΕΜΟΥΡ. Caracallæ, in Gaza Regia.

ΑΝΘΗΔΟΝΙΩΝ, *in Bœotia.*

ΑΝΘΗΔΟΝΙΩΝ. Nummi veteris Græciæ apud Goltzium, Tab. XVIII. capite Jovis & Bœotico scuto insignes. Plinio, lib. IV. sect. XII. *Anthedon.* Stephano: Ἀνθηδὼν, πόλις Βοιωτίας .... ὁ πολίτης, Ἀνθηδόνιος.

In Bœotico litore eſt, contra Eubœam. Fuere ibi olim, teſte Pauſania in Bœoticis, pag. 298. Cabirorum ædes, item Proſerpinæ, & Liberi Patris.

ΑΝΘΗΔΟΝΟϹ *in Syria*. Caracallæ nummus, apud Patin. pag. 306. & in Cimelio Regio. In eo nummo Deus Deave ſtans, haſtam læva tenet, pede dextero proram navis premit. Plinio, lib. v. ſect. xiv. *Anthedon*. Stephano: Ἀνθηδὼν .... πόλις πλησίον Γάζης .... ὁ πολίτης, Ἀνθηδωνίτης.

ΑΝΚΥΡΑ, *Galatiæ*.

ΙΟΥΛ. ϹΑΤΟΡ. ΑΝΚΥΡΑΝΟΙϹ. Antinoi nummus: in quo Dei Luni effigies, allatus a Triſtano, pag. 546. ſed corrupte in hunc modum: ΙΟΥΛ. ϹΑΛΩΝΙ. ΑΝΚΥΡΑΝΟΙϹ. Quare ad Salonas Bithyniæ oppidum hunc nummum is refert: & eum ſecutus vir eruditus, lib. de uſu numiſm. pag. 571. pertinere ad Julienſes & Salonitas putat. Sed nummum ipſi vidimus, contrectavimuſque, atque ita perſpicue uti a nobis exhibetur, legimus. Ἰούλιος Σατορνῖνος Ἀγκυρανοῖς, ſubintellige ἀνέθηκεν. Ut apud eundem Triſtanum, pag. 551. ΠΟΛΕΜΩΝ. ϹΜΥΡΝΑΙΟΙϹ. ΑΝΕΘΗΚΕ. Ac ſine ea voce, in M. Aurelii nummo, pag. 647. ΑΤΤΑΛΟϹ. ΤΑΙϹ. ΠΑΤΡΙϹΙ. ϹΜΥΡ. ΛΑΟ. ϹΟΦΙϹΤΗϹ. Hoc eſt, *Attalus Sophiſta Patriis ſuis, Smyrnæ, & Laodiceæ*. Ut vero hunc nummum ad Galatiæ Metropolim potius, quam ad Ancyram Phrygiæ referamus, facit inſcriptio vetus apud Gruterum, pag. 424. 10. ΑΓΑΘΗ. ΤΥΧΗ. Η. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ. ΙΟΥΛΙΟΝ. ΣΑΤΟΡΝΕΙΝΟΝ. ΤΟΝ. ΗΓΕΜΟΝΑ. De Deo Luno vide Spartianum in Caracalla.

ΑΝΚΥΡΑ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ. Commodi nummus.

ΑΝΚΥΡΑϹ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩϹ. Getæ & Caracallæ, in Cimelio Regio, cum Dei Luni ſtantis effigie.

ΑΝΤΩΝΕΙΝΙΑΝΗϹ. ΑΝΚΥΡΑϹ. Caracallæ, cui Antonini prænomen fuit: inde urbi cognomen.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. Caracallæ. Nummus e Gaza Regia. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. ΑΝΚΥ-

PAC. ΑCΚΛΗΠΙΑ. CΩΤΗΡΕΙΑ. ICΘ. ΠΥΘ. Urnæ cum palmis, quæ plerumque in nummis certaminum indices. *Asclepia Soteria*, certamina sunt ludive in honorem Æsculapii Servatoris edita. Isthmia simul & Pythia ibi pariter edita nummus significat. Apud Gruterum, pag. CCCCXV. legas, ΤΩΝ. ΙΕΡΩΝ. ΑΓΩΝΩΝ. ΤΩΝ. ΜΕΓΑΛΩΝ. ΑCΚΛΗΠΙΕΙΩΝ. ICΘ. ΠΥΘΙΩΝ. Et pag. 410. ΤΩΝ. ΙΕΡΩΝ. ΑΓΩΝΩΝ. ΜΕΓΑΛΟΑΣΚΛΗΠΙΕΙΩΝ. ΠΥΘΙΩΝ... ΚΤΙΣΤΗΝ. ΤΗΣ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. ΑΝΚΥΡΑΣ. ΦΥΛΗ. Plinio, lib. v. sect. XLII. *Tectosagum Ancyra*. Vide quæ ibi diximus. Stephano. Ἄγκυρα, πόλις Γαλατίας .... τὸ ἐθνικὸν, Ἀγκυρανός. Ptolemæo, lib. v. cap. IV. Ἄγκυρα μητρόπολις. Notitia Eccles. antiqua, pag. 33. Ἐπαρχία Γαλατίας ... Ἄγκυρα μητρόπολις. Libanius, orat. XXVI. Πρώτην καὶ μεγίστην Γαλατῶν πόλιν vocat. Hodie *Angouri*.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. ΑΝΚΥΡΑΝΩΝ. Gallieni.

ΜΗΤΡΟΠ. Β. Ν. ΑΝΚΥΡΑC. Μητροπόλεως δὶς Νεωκόρων Ἀγκύρας. Saloninæ nummus apud Tristanum, tom. III. pag. 109. Vas e quo palmæ exstant, cum epigraphe ΑΚΤΙΑ, certamina scilicet.

ΑΝΚΥΡΑΝΩΝ. *Phrygiæ*.

ΑΝΚΥΡΑΝΩΝ. Faustinæ nummi, e Cimelio Regio, cum Dianæ multimammiæ effigie. Sic porro id nomen in nummis scribitur, non ut neotericis placuit, ΑΓΚΥΡΑΝΩΝ, vel ΑΓΚΥΡΑC. Sic & ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΝ omnes exhibent: nullus omnino ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ. Plinio, lib. v. sect. XLI. *Ancyra*. Ptolemæo, lib. v. cap. II. Ἄγκυρα Φρυγίας.

ΑΓΚΩΝ. E Cimelio Ill. Harlæi, cum effigie cubiti, qui Græcis ἀγκών. Est & in Magna Græcia Goltzii, tab. XXXIV. Plinio, lib. III. sect. XVIII. *Colonia Ancona*. Apud Gruterum, pag. 465. COLON. ANCONITANOR. Nunc quoque *Ancone*. Vide quæ diximus in Plinianis notis.

ΑΝΤΑΝΔΡΙΩΝ. Titi nummi e Cimelio Regis Christianiss. & alter Antonini Pii, quem vidimus. Plinio,

lib. v. sect. XXXII. *Antandros*, in Æolide. Stephanus: Ἄντανδρος, πόλις ὑπὸ τὴν Ἴδην, πρὸς τῇ Μυσίᾳ τῆς Αἰολίδος .... τὸ ἐθνικὸν Ἀντάνδριος.

ΑΝΤΙΓΟΝΕΩΝ, *in Epiro.*

ΑΝΤΙΓΟΝΕΩΝ, cum corona ederacea, quæ ludorum in Bacchi honorem editorum index est, ut videtur. Est ex parte altera, effigies turriti capitis, apud Goltzium, in Græcia vetere, Tab. III. Sunt & quibus Pallas insculpta. Plinio, lib. IV. sect. I. *Antigonenses.* Stephano: Ἀντιγόνεια, πόλις Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ. ὁ πολίτης, Ἀντιγονεύς.

ΑΝΤΙΓΟΝΕΩΝ *Macedoniæ.*

ΑΝΤΙΓΟΝΕΩΝ. Nummus Antigoni Gonatæ, qui conditor ejus oppidi fuit: apud Goltzium in Græcia, Tab. XXIV. Plinio, lib. IV. sect. XVII. *Antigonea.* Stephanus: Ἀντιγόνεια .... Μακεδονίας, Ἀντιγόνου κτίσμα, τοῦ Γονάτου.

ΑΝΤΙΓΟΝΕΩΝ, cum equi effigie: ex altera Apollinis caput. Apud eundem Goltzium. Sunt equi in Thessalorum Macedonumque nummis obvii.

ΑΝΤΙΚΥ....... In nummo Nervæ, apud Occonem, pag. 192. pro ΑΝΤΙΚΥΡΕΩΝ, vel ΑΝΤΙΚΥΡΑΙΩΝ, ab Anticyra Phocidis oppido, quod elleboro nobile quondam fuit. Meminit Plinius, lib. IV. sect. IV. Stephano: Ἀντίκυρα .... ὁ πολίτης Ἀντικυρεύς..... καὶ Ἀντικυραῖος.

ANTIOCHIA *Cariæ.*

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΕΑΝΔΡΟϹ. Trajani Decii nummus apud Spanhemium, pag. 888. Plinius, lib. v. sect. XXIX. in Caria: *Antiochia .... nunc eam circumfluunt Mæander, & Orsinus.* In Notitia antiqua inter Episcopos Cariæ Provinciæ, pag. 17. ὁ Ἀντιοχείας τῆς Μεάνδρου. Pag. 49. τῆς Μαιάνδρου, quemadmodum & Leunclavius habet, pag. 94. Ptolemæo, lib. v. cap. II. & Straboni, lib. XII. pag. 630. Ἀντιόχεια πρὸς Μαιάνδρῳ. Stephano, Ἀντιόχεια τῆς Καρίας. Phlegon, in Mirab. cap. VI. Ἀντιόχεια ἡ πρὸς Μαιάνδρῳ ποταμῷ, aliique.

ΑΝΤΙΟ....... ΕΦΕϹΙΩΝ ΔΙϹ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ.

Antonini Pii nummus, in quo Diana Ephesia stat inter fluvios duos, Mæandrum, & Caystrum, ut remur: nam in eo nummo repræsentando artificis desideramus industriam ac fidem. Exhibetur ab Octaviano Strada, pag. 64. Scriptum in ambitu nummi fuisse videtur, ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΠΡΟϹ. ΜΑΙΑΝΔΡΩ. In ima deinde parte (Nostri vocant *l'Exergue*) ΕΦΕϹΙΩΝ &c. Utriusque civitatis concordiam hic nummus declarat.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ *ad Euphratem.*

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΠΡΟΣ. ΕΥΦΡΑΤΗΝ. Severi nummus e Gaza Regis Christianissimi, in quo Palladis caput. Laudatur & a Tristano, tom. II. pag. 91. Plinio, lib. V. sect. XXI. *Antiochia, quæ ad Euphratem vocatur.*

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΤΩΝ. ΕΠΙ. ΤΑΥΡΟΥ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 209. Ipsa Antiochia est, quæ ad Euphratem, ut diximus in Plinianis notis, loc. cit. Ἀντιόχεια πρὸς Ταύρῳ ὄρει, Ptolemæo, lib. V. cap. XV. cujus urbis ima scilicet Euphrates allueret. In Commagene a Plinio Ptolemæoque statuitur: A Stephano quoque, Ἀντιόχεια ἐπὶ τῷ Ταύρῳ, ἐν Κομμαγηνῇ. Sed ab Euphrate longiuscule, ut opinor, Ptolemæus summovet.

ANTIOCHIA *ad Hippum.*

ΑΝΤΙΟΧ. ΠΡ. ΙΠ. ΤΗϹ. ΙΕΡ. Κ. ΑϹΥΛΟΥ. ΘΚϹ. M. Aurelii nummus, e Cimelio Regio. In altero ejusdem M. Aurelii, ΑΝΤΙΟ. ΤΩΝ. ΠΡΟϹ. Ι. ΤΗϹ. ΙΕΡ. Κ. ΑϹΥΛΟΥ. ex eodem Cimelio. Ἀντιοχέων τῶν πρὸς Ἵππῳ τῆς ἱερᾶς καὶ ἀσύλου. *Antiochensium ad Hippum, sacræ & inviolatæ* civitatis. *Anno* CCXXIX. post adeptam, ut credimus, prærogativam eam sacræ inviolatæque civitatis, ac libertatis: quam plane videntur ii mihi, ut de Gazensibus dicturi sumus, obtinuisse a Pompeïo, dum is in Syria cum imperio esset, anno Urbis Romæ DCLXXXX. Quare hunc nummum cusum oportet anno Urbis DCCCCXVIII. M. Aurelii anno VI. Est alter similis ei nummus eodem Principe cusus, in Museo S. Genovefæ. Plinio, lib. V. sect. XV. & XVI. *Hippon.* A monte Hippo cognomine, cujus meminit Ptolemæus, lib. V. cap. XV.

traxisse nomen videtur : alterumque Antiochiæ obtinuisse jam olim : eaque demum esse, quam in confinio Cœles Syriæ Arabiæque conditam a Semiramide, auctor est Stephanus. Hunc nummum Tristanus, tom. I. pag. 692. sic infeliciter legit : ΑΝΑΘΩ. ΠΡΠΙ. ΤΗC. ΙΕΡ. Κ. ΑCΥΛΟΥ. & ad insulam Ægypti refert, Ναθὼ, de qua Herodotus : quæ & Περσωπῖτις dicta est : quam vocem per notarum compendia his litteris putat intelligi, ΠΡΠΙ. Cum legerimus in eo nummo ipsi perspicue, ΑΝΤΙΟΧ. ΤΩ. ΠΡ. ΙΠ. &c. Et in nummo Faustinæ junioris Patinus in Indice, pag. 16. ΑΝΤΙΟΧ. ΠΡΙΠ. ΙΕΡ. ΑCΥΛΟC. ΘΚΕ. pro ΘΚC. ut in Aurelii nummo, pag. 246.

ΑΝΤΙΟΧ. ΠΡ. ΙΠ. ΙΕΡ. ΑCΥΛΟΥ. Commodi nummus e Gaza regia, quem sic mutilum Patinus affert, pag. 263. .... Χ Π... ΠΙΕΡ. ΑCΥΛΟ. In eo turrita mulier, equo insidet: in aliis, equum freno regit. Græcis equus Ἵππος est : inde effigies ea in nummos Antiochensium horum translata.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΤΩΝ. ΠΡΟΣ. ΚΑΛΛΙΡΟΗΝ. Vide ΕΔΕΣΣΑ.

ANTIOCHIA *Pisidiæ.*

ANTIOCHIA. Titi apud Tristanum, pag. 300. qui ad Antiochiam Syriæ hunc nummum perperam refert: cum ii omnes, qui ad hanc spectant, Græcis sint inscripti characteribus : qui ad Pisidicam, Latinis.

COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæsarea Antiochia.* Antonini Pii, Severi, Juliæ Domnæ, Caracallæ, Alexandri Severi, & Gordiani junioris nummi, e Cimelio Regio, Plinius, lib. v. sect. XXIV. *Pisidæ, quorum colonia Cæsarea, eadem Antiochia.* Tristanus hos perperam ad Antiochiam Syriæ in Alexandro Severo refert, tom. II. pag. 397. ut & eos nummos quos deinceps allaturi sumus, Patinus, aliique omnes ex Antiquariorum grege. In his nummis, aut Remus Romulusque lactentes, deductæ a Romanis coloniæ indices : aut, ut in Asiæ plurimis, Dei Luni effigies cernitur, cum gallo gallinaceo.

COL. CAES. ANTIOCHENSIS. Antonini Pii, apud Patinum, pag. 318. & in Cimelio Regio, cum Dei Luni effigie.

COLONIAE..... TIOCH. M. Aurelii, apud eundem, pag. 234.

COL. ANTIOCHEN. Severi, pag. 281. in quo nummo ſtat Iſis, dextraque ramum, Copiæ cornu læva gerit.

COL. CAES. ANTIOCH. &

GENIO. COL. ANTIOCH. Caracallæ, pag. 301. Item Elagabali, cum priore epigraphe, apud Occonem, pag. 403.

COL. ANTIOCH. Caracallæ pariter in Cimelio Regio, cum Dianæ effigie.

COL. CAESAREA. ANT. ΑΛΦ. Caracallæ nummus, ſi Triſtanum audimus, tom. II. pag. 168. in quo Iſidis velatæ effigies: epigraphe, qualem ipſe refert, corruptiſſima. COL. CAESAREAEIN. ΑΛΦ. Sed neque illud ΑΛΦ de Alphea Diana accipi oportet, ut ipſe putat: nec de Flaviæ prænomine, ut alii volunt: cum ſint eæ notæ & idiomatis diverſi, & extra omnia ejus coloniæ nomina prænominaque poſitæ: ſed de æra peculiari a Regibus Aſiæ poſt Alexandri obitum inſtituta, quæ cum Seleucidarum æra congruat. Eſt enim annus ejus æræ, ΦΛΑ', hoc eſt, DXXXI. ut in Aradiorum Tripolitarumque nummis dicemus, Elagabali ſupremus. Unde intelligimus neque hunc quoque Caracallæ eſſe, ſed Elagabali: atque ut in Sidoniorum nummum, quos Caracallæ falſo Patinus adjudicat, cum ſint Elagabali: ſic in iſto Triſtanum hallucinatum eſſe.

ANTIOCHIA. COLONIA. CAES. IMP. CAES. M. ANT. GORDIANVS. AVG. E Cimelio Regio.

ANTIOCHI. COLONI. Decii nummus, e Cimelio Regio, & apud Patin. pag. 391. quem ille nummum in Illyricum Daciamve immerito ablegat, ubi terrarum Antiochia nulla unquam fuit. In eo nummo, ut

ut in aliis deinceps plurimis, ſigna ſunt militaria, deductæ coloniæ ſymbola: ut & Aquila, & aratrum, & colonus qui boum jugum agat, inter ea coloniæ ſigna paſſim occurrunt, ut notum eſt. Cum ſignis certe & vexillis coloni deducebantur. Hyginus: *Multis legionibus contigit bellum feliciter tranſigere, & ad laborioſam agriculturæ requiem primo tirocinii gradu pervenire: nam cum ſignis & aquilis, & primis ordinibus, ac tribunis deducebantur.*

ANTIO. COL. Gallieni, apud Mediobarbum, pag. 379. in quo Lupa cum gemellis, Remo Romuloque.

ANTIOCHIA *Syriæ.*

ANTIOXEΩN. Nummus antiquus, apud Patin. pag. 8. cum fluvii icone: ex parte averſa, ΔHMOΣ. *Populus Antiochenſium.* Plinius, lib. v. ſect. XVIII. *Antiochia libera, Epidaphnes cognominata, Oronte amne dividitur.* Nunc incolis *Antekié* dicitur.

ANTIOXEΩN. MHTPOΠOΛ. AYTONOMOY. Apud Spanhemium, pag. 789. *Antiochenſium Metropoleos liberæ.* Libera civitas ea dicebatur, quæ ſuis, non Romanis, viveret legibus. Annus porro quo hæc conceſſa libertas & αὐτονομία Antiochenis eſt, is fuit quo Dictaturam Alexandriæ Julius Cæſar iniit, ita prodente verbis conceptis auctore Chronici Alexandrini, pag. 448. Πρὸ δ' εἰδῶν Μαΐων τῆς πρώτης ἐπινεμήσεως. καὶ προετέθη ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ Ἐλευθερία αὐτῆς, ὅτε καὶ ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐγένετο, τῇ κ' τοῦ Ἀρτεμισίου μηνὸς πεμφθεῖσα παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἰουλίου Καίσαρος· καὶ ἐκλήθη ὁ αὐτὸς Καῖσαρ Ἰούλιος Δικτάτωρ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ, γ' καὶ κ' τοῦ Ἀρτεμισίου μηνός. Χρηματίζει οὖν τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας εἰς τιμὴν αὐτῆς ἔτος α. καὶ πρῶτον ἔτος τῆς πεντεκαιδεκαετηρίδος, ἀπὸ πρώτου ἔτους Γαΐου Ἰουλίου Καίσαρος. *A. d.* IV. *Idus Maïas primæ Indictionis. Et propoſita in urbe magna Antiochiæ Libertas ipſius, quando & Romanis ſubjecta eſt, viceſimo die Maii ab eodem Iulio Cæſare* (ex Alexandrina civitate) *miſſa. Et appellatus eſt idem Iulius Cæſar Dictator in urbe magna Antiochiæ viceſima tertia Maii. Nominatur itaque magnæ Antiochiæ in ipſius*

honorem annus primus, idemque primus Pentecædecaëterides, ab anno primo C. Iulii Cæsaris. Fuit hic annus Urbis DCCVII. primus post pugnam Pharsalicam, ante Christum XLVII. idemque initium Antiochenorum æræ.

ANTIOXEΩN. TΩN. ΠΡΟC. ΔΑΦΝΗΝ. E Museo nostro. Juppiter stat. In parte aversa radiatum Apollinis caput. *Antiochensium ad Daphnen.* Daphne vicus, suburbiumve fuit, Antiochiæ adsitum, ad Solis exortum, ubi fana Apollinis & Dianæ, cum asylo. Auctor Strabo, lib. XVI. pag. 749. Hinc porta Antiochiæ Daphnitica, apud Hieronym. de Script. Eccles. in encomio S. Ignatii Antiocheni.

ANTIOXEΩN TΩN EN ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΙ. Vide PTOLEMAIS *Phœnices.*

ANTIOXEΩN. ΤΗΣ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. Juppiter sedens. In parte aversa, Jovis caput. Alter eadem epigraphe, cum capite turrito: & ex parte aversa, ariete: Tertius, pro ariete, Fortunam exhibet. Omnes e Museo nostro.

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ANTIOXEIΣ. Nummus Augusti e Cimelio Regio, & apud Tristanum, pag. 166. qui nummus voces eas in corona præfert. Summum apud se sacerdotium residere Antiochenses priore illo vocabulo gloriantur: se penes unos jus esse eligendi eum qui sacris totius Provinciæ communibus faciendis (τὰ κοινὰ τῆς ἐπαρχίας appellabant) præses foret & Ἀρχιερεύς. Hunc Augusto ipsi honorem deferunt; atque eam ob rem ex superficie nummi altera legas, ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ. Καῖσαρ Σεβαστὸς Ἀρχιερεύς. Occurrit hæc nobis vox iterum in Nomocanone Joannis Scholastici, tit. II. φυλαττέσθω τῷ θρόνῳ Ἀφρικῆς τὸ ἀρχιερατικὸν δίκαιον κατὰ τὸ δοθὲν αὐτῆς προνόμιον. *Servetur sedi Africæ Archiepiscopale jus, juxta privilegium ipsi concessum.* Sic in Ecclesiarum administratione Exarchorum summa potestas in Metropolitas, πατριαρχικὸν δίκαιον Evagrius appellat. Hunc nummum Patinus frustra ad aliam Antiochiam refert. In

ſimili vero nummo Muſei noſtri, ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣ. ΑΡΧΙΕΡΕΙ. Ex parte altera, ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΣ. ΣΚ. ubi poſtremas certe litterulas ſi hiſce Latinis S. C. omnino eſſe pares aſſeverem, ariolari me, ſat ſcio, dicent eruditi, & indigne ferent. Atqui nec Seleucidarum æram, quæ longe antiquior, nec Antiochenorum, quæ recentior eſt, ipſo Auguſti ævo cœpta, quo principe cuſus hic nummus eſt, his litteris indicari liquet, cum annum eæ DCXX. prodant: multo vero minus Monetæ vel Urbi Præfecti nomen iis contineri putem, quod eo loci ſupervacuum foret. Nihil igitur propius vero viſum eſt, quanquam novum & inauditum, ut quod Latini litteris ſuis ac vernaculis S. C. in nummis exhibent, ut Senatus Conſultum exprimant, id Antiocheni prioribus geminæ illius vocis litteris Græcis, Σ. Κ. quæ Latinis S. C. reſponderent, ſignaſſe: cum verius multo fuiſſet, Σ. Δ. hoc eſt, Συγκλήτου δόγματι, ſcribere. Certe ex ſequentibus nummis, ſolenne id Antiochenis fuiſſe palam fiet, ut S. C. Latinis etiam litteris inſcriberent, quod nunc Græcis præſtant. Nam ut Σενάτους Κονσούλτῳ dixerint Auguſti temporibus, vix credo: quanquam gemina ea vox ſequiore uſurpata ævo eſt, ut ex Gloſſario Meurſii intelligitur.

ΚΑΙΣΑΡΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. *Cæſaris Auguſti.* Ex parte altera, ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟΣ. ΔΝ. *Antiochenſium Metropoleos, anno* LIV. Annus Urbis ſignatur DCCLIX. æræ vulgaris poſt Chriſtum natum, VII. Auguſti poſt Actiacam victoriam, XXXVII. Nummum hunc Patinus, in Theſauro pag. 48. non intellexit.

ΕΠΙ. ΦΛΑΚΚΟΥ. ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. In laurea, quæ in Syriæ potiſſimum nummis frequens admodum. *Sub Flacco Antiochenſium* Magiſtratu. Apud Patinum, pag. 76. Tiberii nummus.

ΕΠΙ. ΣΙΛΑΝΟΥ. ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. Cum Jovis capite, in Muſeo noſtro. Tiberii, in Gaza Regia.

ΕΠΙ. ΠΕΤΡΩΝΙΟΥ. ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. Claudii.

ΝΕΡΩΝΟΣ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. Apud Patinum in Theſauro, pag. 54. Ex parte altera Aquila Fulmini inſiſtens, Antiochenſium peculiare ſymbolum, cum notis numeralibus ΘΡ. quibus annus æræ ipſorum CIX. ſignatur, Neronis decimus, Urbis DCCCXV.

ΝΕΡΩΝΟΣ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. Ex parte altera, ΠΟΠΠΗΙΑΣ ΣΕΒΑΣΤ. ΗΡ. *Sabinæ Poppææ Auguſtæ.* Poſteriores litteras ΗΡ. quæ mediam nummi aream obtinent, cum ceteræ ſint in ambitu, Triſtanus tomo 1. pag. 244. ΗΡΑΣ interpretatur, ac de Junone accipit, quo donatam eſſe cognomine Poppæam putat a Nerone: uti ruſticus in Caſina Plauti, uxorem ſuam compellat:

En, mea Iuno, non decet te eſſe tam triſtem Iovi tuo.

Nugæ. Ab Antiochenis cuſum eſſe hunc nummum contendimus: iiſque notis æræ ipſorum annum ſignari ρή, ſive CVIII. qui plane incidit in annum Neronis nonum, Urbis Romæ DCCCXIV. Ut ex nummo ſuperiore liquet.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΕΤ. ΔΙΡ. ΕΠΙ. ΚΕΣΤΙΟΥ. Nummus Neronis. *Antiochenorum anno* ριδ' hoc eſt, CXIV. *ſub Ceſtio*, annus Neronis ſignatur, non X. ut viro erudito viſum eſt, ſed poſtremus, ſeu XIV. qui idem Urbis fuit DCCCXX. cum annus ſecundus Probi, teſte Euſebio in Chronico, qui fuit Urbis MXXXI. incidat in annum æræ Antiochenorum CCCXXV. Ceſtius ſub Nerone Syriæ præfuit, teſte Joſepho, multis locis.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟϹ. ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. Hadriani, apud Patinum, pag. 200. nunc Cimelii Regii. Ad demerendum Principem, quem ſibi infenſum eſſe ſciebant, cudi hunc nummum Antiochenſes juſſere. Spartianus in Hadriano, pag. 7. *Antiochenſes inter hæc ita odio habuit, ut Syriam a Phœnice ſeparare voluerit, ne tot civitatum Metropolis Antiochia diceretur.*

....ΜΗΤ. ΙΕΡ. ΚΑΙ. ΑϹΥΛ. L. Veri nummus apud eundem, pag. 257. priore ſui parte exeſus: cui inſculpta ſimilis effigies ei quæ in Caracallæ nummo proxime laudando cernitur. Itaque ſubſtituenda hic vox eſt,

'ANTIOX. Julius Capitolinus in M. Antonino, pag. 26. *Et Verus quidem* (nempe L. Verus, Marci frater) *poſteaquam in Syriam venit, in deliciis apud Antiochiam & Daphnen vixit, armiſque ſe gladiatoriis & venatibus exercuit: cum per legatos bellum Parthicum gerens, Imperator appellatus eſſet, &c.* Et in Vero, pag. 37. *Antiochiam poſteaquam venit, ipſe quidem ſe luxuriæ dedit: duces autem confecerunt Parthicum bellum &c.* Et mox: *Egit autem per quadriennium Verus hiemem Laodiceæ, æſtatem apud Daphnen, reliquam partem Antiochiæ.*

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΚΑΙ. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Commodi nummus in Cimelio Regio. *Antiochenſium & Laodicenſium concordia.*

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Mulier cum ſpicis, face, & angue. Ex parte altera, ΑΥΤΟ. ΚΑΙC. ΠΕCΚΕΝΝΙΟC. ΝΙΓΡΟC. CΕΒ. *Imp. Cæſar Peſcennius Niger Aug.* Apud Spanhemium, qui vidit, lib. de uſu numiſm. pag. 590. & apud Occonem, pag. 339. Ad Antiochiam Syriæ ſpectare hunc nummum, præter alia argumenta, ex eo efficimus, quod *ab exercitibus Syriacis, quos regebat, Imperator Peſcennius eſt appellatus*, teſte Spartiano in ejus vita, pag. 74.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗ. ΚΟ. Δ. Ε. S. C. Ἀντιοχέων μητροπόλεως κολωνίας, δημαρχικῆς ἐξουσίας, S. C. *Antiochenſium Metropoleos Coloniæ, Tribunicia poteſtate, Senatus conſulto.* Caracallæ nummus, apud Patin. pag. 302. cum turritæ mulieris, & ad pedes ejus fluvii, ſeu viri natantis effigie. Elagabali, pag. 331. & Otaciliæ, pag. 384. Horum nummorum notas extricare Patinus non potuit. Caracallæ porro in primis cur nummum Antiochenſes cuderent, ſi cauſæ deeſſent aliæ, fuit hæc ſane vel maxima, quod, ut narrat Spartianus in ejus vita, pag. 85. *Antiochenſibus interventu ſuo jura vetuſta reſtituit quibus iratus fuit Severus*, (fuit is Caracallæ pater,) *quod* Peſcennium *Nigrum juverant.* Itaque & Macrino Caracallæ interfectore interempto, Elagabalo deinde, qui tum Antiochiæ erat, nummis cuſis iidem gratulati ſunt, quod is Caracallæ filius habe-

retur. Capitolinus in Macrino, pag. 94. *Cum se Antiochiam* Macrinus *recepisset, ac luxuriæ operam daret, justam causam interficiendi sui præbuit exercitui, ac Bassiani* Caracallæ, *ut putabatur, filium sequendi, id est, Elagabalum Bassianum Varium, qui postea & Bassianus & Antoninus appellatus est.*

Δ. E. S. C. Diadumeniani nummus, ex Patino, pag. 327. sine oppidi nomine ille quidem, sed aquila & laurea corona insignis, litterisque allatis, quæ sunt in Antiochenorum nummis frequentes. Lampridius in Diadumeno, pag. 97. *Hac habita concione*, qua Diadumenianus scilicet, Caracalla interfecto, cohortes est allocutus, *statim apud Antiochiam moneta Antonini Diadumeni nomine*, qui Macrini filius, *percussa est: Macrini, usque ad jussum Senatus dilata est.*

Δ. E. S. C. Elagabali nummus, superiori similis, apud eundem Patinum, pag. 331. Sed lepidus est, cum his litteris Δ. & E. uno eodemque nummo annum principatus Elagabali quartum quintumque simul exprimi asseverat.

ANTIOXEΩN. MHTPO. KOΛ. Δ. E. S. C. Alexandri Severi, apud Occonem, pag. 421. Causam cudendi nummi fuisse hanc arbitramur, quam affert Lampridius in Alexandro, pag. 133. *Legionem quam exauctoravit, rogatus post dies* XXX. *priusquam ad expeditionem Persicam proficisceretur, loco suo restituit, eaque pugnante maxime, vicit: cum tamen tribunos ejus capitali affecerit supplicio, quod per negligentiam illorum milites apud Daphnen luxuriati essent, vel per conniventiam seditionem fecissent exercitus. Magno igitur apparatu inde in Persas profectus, Artaxerxem regem potentissimum vicit..... Fuso denique fugatoque tanto rege.... statim Antiochiam rediit, & de præda quam Persis diripuit, suum ditavit exercitum*, &c. Itaque vel coërcita militum luxuries, vel compressa seditio, vel reportata victoria de Persis, nummi causa cudendi fuit.

ANTIOXEΩN. Nummus Philippi e Cimelio Regio, & apud Patin. pag. 388. in quo tres Furiæ stant.

ΑΥΤΟΚΡΑ. Μ. ΙΟΥΛ. ΦΙΛΙΠΠΟC. CΕΒ. Philippi Patris, e Museo nostro. *Imp. M. Iul. Philippus Aug.* ΔΗΜΑΡΧ. ΕΖΟΥCΙΑC. ΥΠΑΤΟ. Δ. ΑΝΤΙΟΚΙΑ. S. C. Aquila. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας (in nummo Z pro Ξ, quod & alias occurrit:) Ὕπατος δʹ. *Tribuniciæ Potestatis. Consul* IV.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΜΕ. ΚΥ. ΤΡΑΙΑΝΟC. ΔΕΚΙΟC. CΕΒ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Γάϊος Μέσσιος Κύϊντος Τραϊανὸς Δέκιος Σεβαστός. *Imp. Cæsar C. Messius Quintus Trajanus Decius Aug.* E Museo nostro. Aquila in eo nummo insculpta, cum his vocibus, ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥCΙΑC. S. C. *Tribunicia potestate, Senatusconsulto*, Antiochensium eum esse declarat.

ANTIPOLIS. Plinio, lib. III. sect. V. *Oppidum Latinum Antipolis.* Nunc *Antibe*, in Provincia Narbonensi.

ΑΝΤΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. Victoriæ typus. Ex parte adversa, ΔΗΜΟC. *Populus Antipolitanus.*

ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΩΝ, cum prora navis, & Jovis capite ex parte altera, in Magna Græcia Goltzii, tab. XXXVI. Apud Gruterum pag. 173. 10. Græca inscriptio Antipoli reperta, ΑΝΤΙΠΟΛΙC. ΚΑΙ. ΟΙ. ΠΟΛΙΤΑΙ. Vetustiores porro hi nummi duo posteriores videntur, quam sit Cæsarum principatus.

ANTIVM.

ANTI. Cum Herculis effigie, & clava. Apud Goltzium, in Magna Græcia, Tab. XVII.

COL. ANTIAT. LEG. IIII. ITALICA. Neronis nummus, in Thesauro Goltzii, pag. 237. Plinius, lib. III. sect. IX. *Antium colonia.* Neronis hæc patria. Nunc quoniam sola supersunt rudera, *Antio rouinato* Itali accolæ in Latio vocant. Apud Gruterum, pag. CCCLXXXIX. 6. TRIB. LEG. IIII. ITALICAE.

COL. ANT. Titi nummus, e Cimelio Regio. Goltzius in Thesauro, pag. 137. *Coloniam Antipolim* falso interpretatur: Neque enim colonia Antipolis fuit.

ΑΝΤΙΦΕΛΛΙΤΑΙΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 209. Plinio, lib. V. sect. XXVIII. *Antiphellus.*

Stephano: Ἀντίφελλος .... οἱ οἰκοῦντες, Ἀντιφελλῖται. Quare in nummo legi ΑΝΤΙΦΕΛΛΙΤΩΝ oportuit. Lyciæ oppidum id fuit.

ΑΝΞΥΡΟΣ. Jovis hæc appellatio est, cujus expressum caput cum fulmine in vetere nummo, apud Goltzium, tab. LXXV. Hinc Juppiter Anxurus apud Maronem, lib. VII. Æneïd.

Queis Iuppiter Anxurus arvis
Præsidet.

Quo loco Servius: *Circa tractum*, inquit, *Campaniæ colebatur puer Iuppiter, qui Anxurus dicebatur, quasi ἄνευ ξυροῦ, id est, sine novacula, quia barbam nunquam rasisset.* Plinius, lib. III. sect. IX. *Tarracina oppidum, lingua Volscorum Anxur dictum.* Nunc quoque *Terracina*, in Latio. Horatius, lib. I. Satyr. V.

Impositum saxis late candentibus Anxur.

Quem versum Porphyrio explicans, *Quæ nunc Terracina dicitur, olim Anxur dicebatur: unde Iovem Anxurum colebant, cujus & Virgilius meminit. Impositum saxis, quoniam illis temporibus adhuc Terracinensis urbs in altissimo monte erat: unde postea in æquiorem locum deposita est: ut non sint solum adhuc vestigia ædificiorum in monte, sed & murorum.* Quin & mixtis una Græcis Latinisque litteris, in magna Græcia Goltzii, AXΥP. Tab. XVII. semel iterumque occurrit. Et sane si ἀπὸ τοῦ ξυροῦ, & α ut Græci dicunt στερητικοῦ, hoc est, privativo nomen habet, Axurus utique appellari debet.

ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ *Thraciæ.*

ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ. Nummi Claudii, M. Aurelii, Faustinæ junioris, ac Getæ, cum Dianæ venatricis effigie, e Cimelio Regio. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. *Anchialum.*

ΟΥΛΠΙΑΝΩΝ ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ, ab Ulpio nempe Trajano appellatione ea accepta. Severi nummi, Caracallæ, Maximini, & Gordiani junioris, in Cimelio Regio. Mœsiæ passim ab Antiquariis adscribuntur. Est altera quidem Anchiale in Cilicia, de qua lib. V. sect. XXII. sed ea Tarsum transducta, conflata e duabus una civitas est, id quod Stephanus haud obscure innuit:

innuit: quare nummi omnes ad hoc Thraciæ Anchialum referendi. Deinde hoc prænomen ab Ulpio multis in Mœſia Thraciaque oppidis attributum, in Aſia nondum occurrit.

APAMEA *Bithyniæ.*

COL. IVL. CONC. APAM. AVG. D. D. *Colonia Julia Concordia Apamena Auguſta. Decreto Decurionum.* Caracallæ & Gallieni in Cimelio Regio nummi. Et Caracallæ quidem in Theſauro quoque Goltzii, pag. 240. Similem alium alibi Juliæ Domnæ vidimus. Plinio, lib. v. ſect. XLIII. *Intus in Bithynia, colonia Apamena.* Meminit hujus coloniæ, præter Ulpianum, quem in Notis laudavimus, Strabo, lib. XII. pag. 564. Οἱ δ' Ἀπαμεῖς ἀποικίαν ἐδέξαντο Ῥωμαίων. Cur Apameam a Myrlea diverſam faciat Conſtant. Porphyrog. lib. I. them. IV. pag. 24. haud ſatis liquet: cum Strabo, loc. cit. pag. 563. hanc ipſam Apameam, quo deducta colonia Romanorum eſt, Myrleam eſſe ipſam aſſeveret.

APAMIA *Cœles Syriæ.*

ΑΠΑΜΕΩΝ. ΤΩΝ. ΠΡΟΣ. ΤΩ. ΑΞΙΩ. Plinio, lib. v. ſect. XIX. *Cœle habet Apamiam, Marſya amne diviſam* &c. Quem quidem amnem Macedones, cum rerum ibi potirentur, ut alia oppida fluminaque, Macedonico nomine indigitarunt: Axiumque, quod eo nomine in Macedonia inſignis amnis eſt, appellarunt. Sic Edeſſam, Berœam, aliaſque urbes ab urbibus Macedoniæ nominarunt. Sic rex Syriæ Antiochus Soter Alexandriam Margianæ, Antiochiam appellavit, *ut Syriam reſtitueret, interfluente Margo*, ut Plinius ait, lib. VI. ſect. XVIII. quæ verba a nemine adhuc intellecta planiſſime eo loci interpretati ſumus. Sic Jaxartem amnem Alexandri milites Tanaïn nuncupavere: ſic Edeſſam Principes Antiochiæ nomine ſignavere in nummis: reſque ea innumeris aliis conſtat exemplis, quæ enumerare ſtudio brevitatis piget. Affertur hic nummus a ſcriptore hiſtoriæ Regum Syriæ: a nemine adhuc ante nos feliciter explanatus.

ΑΠΑΜΕ. ΗΡΑΚΛΕ. De eo nummo dicemus inferius, verbo HERACLEA Cœles Syriæ.

ΑΠΑΜΕΙΑϹ. ΤΗϹ. ΙΕΡΑϹ. ΚΑΙ. ΑϹΥΛΟΥ, cum elephantis effigie. *Apameæ sacræ & inviolatæ.*

ΑΠΑΜΕΩΝ. ΓΞΡ. Eæ notæ Seleucidarum imperii annum CLXIII. indicant. Nummus eſt Alexandri Syriæ Regis, e Muſeo noſtro.

APAMIA *Phrygiæ, quæ & ad Mæandrum dicta.*

P. LENTVLVS IMPERATOR. In nummi area ſerpentes duo, mutuis implexi ſpiris, Æſculapii ſymbolum, cum voce diminuta, ΑΠΑ. hoc eſt, Ἀπαμέων. In infima parte, ΜΥΙΣΚΟΥ, quod Prætoris nomen, vel Præfecti Urbi. Fuit autem Lentulus, biennio ante quam M. Tullius Cicero, in Cilicia Proconſul. Exſtat ad hunc ejuſdem Tullii epiſtolarum liber, quibus vel Proconſul Lentulus, vel Imperator inſcribitur. Ciliciæ vero Proconſuli, Apamenus etiam conventus parebat, & Cibyraticus, ſub quo Laodicea fuit, & Synnadenſis. Teſtis ipſe Tullius, lib. v. ad Attic. Epiſt. XXI. *Forum inſtitueram agere Laodiceæ Cibyraticum, & Apameenſe ex Idibus Martiis: ibidem Synnadenſe.* De his Phrygiæ conventibus. Plinius lib. v ſect. XXIX. *Sed prius terga & mediterraneas juriſdictiones indicaſſe conveniat. Vna appellatur Cibyratica. Ipſum oppidum Phrygiæ eſt. Conveniunt eo XXV. civitates, celeberrima urbe Laodicea. . . . Alter conventus a Synnada accipit nomen. . . . Tertius Apamiam vadit, &c.*

.... ΑΜΕ.... ΑΠΕΛΛΑΣ ΦΑΝΙΟΥ. Ex parte altera: ΚΑΙΣΑΡ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ Δ ΕΞΟΥΣΙΑΣ. ΥΠΑΤ. Καῖσαρ Σεβαστὸς, Δημαρχικῆς Ἐξουσίας Ὕπατος. *Cæſar Auguſtus, Tribunicia Poteſtate, Conſul.* Auguſti nummus, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 45. quem ille nummum ſic legit: ΑΠΟΛΛΑΞ ΦΑΝΙΟΥ. ΚΑΙΣΑΡ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. ΠΛΟΥΣΙΑϹ. ΥΠΑΤ. atque ad oppidum Siciliæ Plutiam refert: cujus Tullius meminit: ſimul Auguſti comitatem commendat, qui Conſulatum ejus oppiduli deferri ſibi æquo animo tulerit: quod quidem commentum di-

gnum risu ac sibilo est. Nos illud ...AME.... nemini dubium fore putamus, qui nummum inspexerit, quin mutilum utraque sui parte vocabulum videatur, pro ΑΠΑΜΕΩΝ. Ἀπελλᾶς autem Græca vox est, quam apud Gruterum quoque reperias, pag. 1130. 8. & in nummis Trallianorum. Et nunc is *Phaniæ F.* appellatur, Apamensium Prætor.

ΑΠΑΜΕΙΑΣ. ΠΡΟC. ΜΑΙΑΝΔΡΟΝ. Tiberii nummus, e Cimelio Regio. Apud Eusebium, lib. v. hist. Eccles. cap. XVI. Ἐν Ἀπαμείᾳ τῇ πρὸς Μαιάνδρῳ. Plinius, tum loc. cit. tum sect. XXXI. *Amnis Mæander..... Apamenam prius pervagatur regionem*, &c.

ΑΠΑΜΕΩΝ. ΚΙΒΩΤΟC. ΜΑΡCΥΑC. Nummus Hadriani e Gaza Regia, in quo Marsyas amnis, viri effigie, qua pingi fluvius solet, inter saxa. Κιβωτὸς Ἀπαμέων sic dictum intellige, uti nos Lutetiam Parisiorum, aliaque simili forma dicimus. Plinius, lib. v. sect. XXV. *Tertius conventus Apamiam vadit, ante appellatam Celænas, dein Ciboton. Sita est in radice montis Signiæ, circumfusa Marsya, Obrima, Orga, fluminibus in Mæandrum cadentibus.* Dio Prusæus, orat. 35. ad Apamenses, pag. 433. Τῶν τε ποταμῶν οἱ μέγιστοι καὶ πολυωφελέστατοι τὴν ἀρχὴν ἐνθένδε ἔχουσιν· ὅτε Μαρσύας οὗτος, διὰ μέσης τῆς πόλεως ὑμῶν ῥέων, ὅτε Ὄργας, ὅτε Μαίανδρος..... τῆς τε Φρυγίας προσκέκληνθε, καὶ Λυδίας, ἔτι δὲ Καρίας. Ἀλλά τε ἔθνη περιοικεῖ πολυανδρότατα, Καππαδόκες τε καὶ Πάμφυλοι, καὶ Πισίδαι. καὶ τούτοις ἅπασιν ἀγορὰν ὑμεῖς καὶ ξύνοδον παρέχεσθε τὴν αὐτῶν πόλιν. Sic quam late pateret Apamensium jurisdictio, indicat. In Notitia Eccles. pag. 19. inter Episcopos Provinciæ Pisidiæ, censetur ὁ Ἀπαμείας τῆς Κιβώτου. Apud Leunclavium, pag. 96. ὁ Ἀπαμείας.

ΕΠΙ. ΑΡΤΕΜΑ. Γ. ΑΠΑΜΕΙC. ΚΟΙΝΟΝ. ΦΡΥΓΙΑC. *sub Artema tertium* Prætore. *Apamenses. Commune Phrygiæ.* Caracallæ nummus e Cimelio Regio, cum aquilæ effigie. Conventum hic habitum ad ludos & sacra Phrygiæ communia facienda, voces postremæ indicant. Vide ΒΙΘΥΝΙΑC ΚΟΙΝΟΝ, ΚΡΗΤΩΝ ΚΟΙΝΟΝ, &c. Similis huic Severi nummus,

ſed vitiatus, apud Occonem, pag. 362. ΕΠΙ. C. Δ. ΠΑΝΘΕΙΟΥ. ΑΡΤΕΜΑC. ΑΠΑΜΕΩΝ. ΝΕΙΚΟΜΗΔ. cum legi videatur oportere, ΕΠΙ. C. ΠΑΝΘΕΙΟΥ. Δ. ΝΕΙΚΟΜΗΔ. ΑΡΤΕΜΑ. C. ΑΠΑΜΕΩΝ. Ἐπὶ ϛρατηγοῦ Πανθείου δ΄. Νεικομηδέων. Ἀρτέμα Στρατηγοῦ Ἀπαμέων. *Sub Prætore Pantheo quartum Nicomedienſium: Artema Prætore Apamenſium.* Ut eo nummo concordia utriuſque oppidi indicetur. De hoc Prætore rurſum in nummis Magnetum a Sipylo.

ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΑΛΥΡΩ..... ΑΤ. ΚΥΖ..... ΜΕΩΝ. Caracallæ nummus apud Patinum in Theſauro, pag. 189. in quo Prætoris nomen detritum, ac vitioſe editum, vix ut medicinam ei facere, niſi nummo inſpecto, queas. Urbium nomina, ΚΥΖ. ΑΠΑΜΕΩΝ, legi oportere haud temere auguramur: ac civium oppidi utriuſque concordiam & fœdus intelligi. Aream nummi ara obtinet, cujus utroque ex latere ſtant Cereris tedæ accenſæ, ſerpentibus involutæ: quo ſymbolo Dea Cyzicenorum Præſes adumbratur.

ΕΠ. ΑΥ. ΒΑΚΧΙΟΥ. ΠΑΝΗ. ΑΠΑΜΕΩΝ. Ἐπὶ Ἀυρηλίου Βακχίου Πανήγυεις Ἀπαμέων. Nummus Gordiani junioris in Cimelio Regio, cui adjectæ præterea ſyllabæ, quas ipſi vidimus, ΜΑΙ. & ΜΑΡ. quibus Mæander, Marſyaſque, ſignantur: quorum icones in ipſo nummo, qua pingi fluvii forma ſolent, exſtant & apparent, Marſyaſque præterea cum fiſtula. Vox ea πανήγυεις conventum etiam ipſum indicat, ut in noſtris monuimus ad Themiſtium notis, Orat. XXIII. pag. 517. quod petere jura Apameam finitimæ civitates ſolerent, ut Plinius loco cit. monet. Hunc nummum Triſtanus attulit, tom. II. pag. 526. Sed & mutilum edidit, nec prorſus intellexit: ſic enim habet: ΠΑΥ. ΒΑΚΧΙΟΥ. &c. ac voculas ΜΑΙ. & ΜΑΡ. in ΝΑΙ. & ΝΑΡ. commutavit, nec quid eſſet πανήγυεις vidit. Sic in nummo ſequente:

ΕΠ. ΑΥ. ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΙΑΝΟΥ. ΠΑΝΗΓ. ΑΠΑΜΕΩΝ, qui Decii eſt, in Cimelio Regio, quem ipſe Triſtanus, pag. 591. & Patinus pag. 392. affert, legit

uterque perperam, ΠΑΥ. cum ſit legendum ΕΠ. ΑΥ. Ε'πὶ 'Αυρηλίου, ut in ſimili altero Gordiani apud Triſtanum, pag. 522. ΕΠ. CΤ. ΑΥ. CΤΡΑΤΟΝΙΚΙΑΝΟΥ. 'Επὶ Στρατηγοῦ Αὐρηλίου Στρατονικιανοῦ. *Sub Prætore Aurelio Stratoniciano.* Apud Occonem, pag. 451. mutilus hic nummus affertur, & vitiatus: ΠΑ.... ΤΡΑΤΟΝΙΚΙΑΝΟΥΠΑΜΗΓΗΡ ΑΠΑΜΕΩΝ. De utroque vero amne, Mæandro & Marſya, Claudianus lib. II. in Eutrop.

Icarium pelagus, Mycaleaque litora juncti
Marſya, Mæanderque petunt: ſed Marſya velox,
Dum ſuus eſt, flexuque carens: jam flumine mixtus
Mollitur, Mæandre, tuo: contraria paſſus,
Quam Rhodano ſtimulatus Arar.

Sunt in eo nummo Æſculapius, Hygia, Teleſphorus, de quibus dicemus in nummis ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ.

ΕΠ. Μ. ΑΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. ΑΡΧΙ. ΑΠΑΜΕΩΝ. 'Επὶ Μάρκου 'Αυρηλίου 'Αλεξάνδρου 'Αρχιερέως 'Απαμέων. Apud Spanhemium, lib. de uſu numiſm. pag. 693. ex Gaza Medicea.

ΑΠΑΜΕΩΝ. Urbis Senatum nummus exhibet, quem vidimus, cum velati capitis icone: ex parte altera, ΒΟΥΛΗ. Sic ΒΟΥΛΗ ΠΕCCΙΝΟΥΝΤΙΩΝ, ΓΕΡΟΥCΙΑ ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ, &c.

ΑΠΑΜΕΩΝ ΚΩΚΟΥ. E Muſeo noſtro. Vox poſterior antiquariis adhuc incomperta: dicemus de ea opportunius in nummis ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ Epiri. In nummo eo Aquila inſidet operi in Mæandri ſpeciem ſinuato: qua icone ſitus urbis ad eum amnem ſignificatur.

ΑΠΑΜΕΙΑ. Caput turritum. Ex parte averſa, tres puellæ cum facibus. Mox ΣΩΤΕΙΡΑ, *Servatrix*: quam vocem de Cerere hoc loco accipiendam putamus.

ΑΠΑΜΕΩΝ. ΦΙΛΟΚΡΑΤΩΡ. Aquila Mæandro ſupervolat, inter Caſtorum pileos. Ex parte averſa, Palladis caput galeatum. E Cimelio Regio.

ΑΠΑΜΕΩΝ. ΑΤΤΑΛΟΥ. ΒΙΑΝΟΡΟΣ. Aquila Mæandro ſupervolat, inter Caſtorum pileos. Ex parte

aversa, Palladis caput. E Museo nostro. *Apamensium, Attalo Bianore* Prætore.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΩΝ *Cariæ.*

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ. ΠΕΡΓΑΙΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. *Apolloniatarum, Pergæensiumque concordia.* Nummus est perlegans majoris formæ, quem vidimus. In parte aversa, caput Alexandri Macedonis, cum epigraphe: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. ΚΤΙΣΤ. ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ. Ἀλέξανδρος κτιστής. Ἀπολλωνία. *Alexander* urbis *conditor.* Plinio, lib. v. sect. XXIX. *Apolloniatæ.* A Ptolemæo quoque, lib. v. cap. II. inter mediterranea Cariæ oppida, Ἀπολλωνία πρὸς Λαμβάνῳ. In Notitia Episc. Hieroclis, pag. 17. inter Antistites Cariæ, ὁ Ἀπολλωνιάδος.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ *in Epiro.*

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ. Severi, Juliæ Domnæ, & Caracallæ nummi: in quibus stat Juppiter, Mercurius, Mars, Neptunusve, Hercules, aut Dearum aliqua. Getæ quoque, in quo nummo fluvii jacentis effigies, navisque quæ velis fertur, e Cimelio Regio: symbolum felicitatis apud Poëtas. Horatius:

Sapienter idem
Contrahes vento nimium secundo
Turgida vela.

Seneca in Agamemnone:

Vela secundis inflata Notis.

Est ille nummus & apud Patinum, pag. 319. Fluvius hic Aous est, de quo Plinius, lib. III. sect. XXVI. *Flumen Aous; a quibusdam Æas appellatum: Apollonia, quondam Corinthiorum colonia &c.* Scylaci: Αἴας ποταμὸς ἀπὸ τοῦ Πίνδου ὄρους παρὰ τὴν Ἀπολλωνίαν παραῤῥεῖ. Lycophron, vers. 1015. & 1019. Αἴας Αἴαντος inflexit, qua forma Græci ipsius Ajacis, ducis inter Græcos notissimi, nomen inflectunt. Unde Valerii Maximi locus illustratur, ita scribentis libro primo, cap. v. *Atque illi flumen vicinum mœnibus nomine Æantem in adjutorium sese mittere dixissent.* Apolloniatæ videlicet ab Epidamniis suppetias postulabant. Respondêre illi:

Habetis Αἴαντα, ab eo ſubſidium petite. Ludebant homines Græculi in fluminis & Ajacis ſimili ac plane pari appellatione.

ΑΠΟΛ. apud Goltizium, adjecto fere Magiſtratus nomine, ΘΕΟΦΙΛΟΥ, aliove ſimili. In his fere bos, cum lactente vitulo, agri paſcuis opimi index.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ. Ex parte averſa, ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. *Sacer Senatus.* Sed eſt nummus hic Cariæ verius adſcribendus.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ, cum metæ effigie, in corona laurea: qua ludi ac certamina ſignantur, in honorem Apollinis edita. Apud Goltzium, tab. 11.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ. ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ. ΚΩΚ. *Apolloniatarum. Apollinis Cocæ.* Nummus Auguſti e Cimelio Regio: in quo Apollinis ſtantis effigies. Ignotum vero id Apollinis cognomen eſt, nec nobis ſolum, ſed & vetuſtis ſcriptoribus, perinde atque illud alterum Dianæ, quæ ſoror Apollinis, ſimile nomen, de quo Pauſanias in Eliac. prior. pag. 163. Ὁ δὲ (βωμὸς) μετ' αὐτῶν, Ἀπόλλωνος. τέταρτος δὲ Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Κοκκώκας.... Ἀνθ' ὅτου δὲ Ἄρτεμιν ἐπονομάζουσι Κοκκώκαν, οὐ χρεία τε ἦν μοι διδαχθῆναι. *Tum Apollinis ara poſt eas: quarta, Dianæ Coccocæ cognominatæ..... Quamobrem vero Coccocam Dianam appellent, non opus fuit mihi edoceri.*

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ. ΠΡΟC. ΡΥΝΔΑΚΩ. L. Veri nummus. Plinio, lib. v. ſect. XXXII. *Apolloniatæ a Rhyndaco amne.* Ἀπολλωνία πρὸς Ῥυνδάκῳ ποταμῷ, in mediterraneis Phrygiæ majoris oppidis, apud Ptolemæum, lib. v. cap. 11.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ. ΡΥΝΔΑΚΟC. M. Aurelii nummus, quem vidimus. Laudat utrumque, & viſum a ſe teſtatur, Sirmondus noſter in Antitriſtano, p. 34.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΕΡΕΙΤΩΝ. Nummus Neronis e Gaza Regia. Quo ſpectaret hic nummus, Patinum fugit, pag. 118. Et in Indice, pag. 7. ſic infeliciter legit, ΕΡΕΙΤΩΝ. ΑΠΟΛΛΩΝΙ. poſteriore hanc voce ipſum ſignari Apollinem ratus, cujus in nummo im-

pressa effigies: priore, oppidi hactenus incomperti nomen. At Plinio, lib. v. sect. xxx. *Apollonoshieritæ.* In Notitia Ecclesf. Hieroclis, pag. 13. inter Antistites Lydiæ, ὁ Ἀπολλωνιεροῦ. Et pag. 29. Ἀπόλλωνος ἱερόν. Hæc vox *Apollinis fanum* sonat: quam vocem in Tullio contra Verrem, ubi *ædes Minervæ posita* dicitur *in fano Apollinis*, non pro oppidi nomine, uti oportuit, sed pro templo Apollinis, seu delubro, Eminentiss. Annalium scriptor accepit, ad annum Christi LVII. num. CLXXVII. Et in Aristide, tom. I. sacr. serm. Latinus interpres, pag. 620. Atqui nos Audomari fanum usitato more, & S. Quintini, & alia ejuscemodi dicimus: cum oppida Divorum cuipiam peculiari mancipata cultu, nomen ab iis sortiuntur.

ΑΠΟΛ. & ΑΠΟΛΛΩΝΙΕΩΝ. Nummi Græciæ veteris apud Goltzium, tab. XXVII. in quibus trium Charitum effigies, fere ut in Tarsensium nummo vidimus, sub Maximino: ad Apollonidem Asiæ minoris oppidum spectant, frustra in Europam transferente Goltzio. Plinio, lib. v. sect. XXXIII. *Thyatireni..... Hermocapelitæ*, *Attalenses*, ... *Apollonidienses.* Est hæc Apollonia a Stephano appellata decimo loco, inter ceteras ejus nominis civitates, κατὰ Θυάτειρα καὶ Ἔφεσον. Certe disceptant eodem foro Thyatireni, qui Ioniæ pariter adscribuntur, & Apollonidienses. In Notitia antiqua Ecclesf. inter Episcopos ejusdem Provinciæ Lydiæ, cujus Metropolis Sardis est, pag. 13. & 45. ὁ Ἀπολλωνιάδος, ὁ Ἀτταλίας, Ὁ Ἑρμοκαπηλείας. Pag. 29. Ἀτταλία, Ἑρμοκαπηλία, Ἀπολλώνας. Apud Leunclavium, pag. 90. ὁ Ἀπολλωνιάδος, ὁ Ταλίας, (lege, ὁ Ἀτταλίας) ὁ Ἑρμοκαπηλείας.

ΕΠΙ. CΤΡ. ΑΥΡ. ΤΕΡΤΥΛΛΟΥ. ΑΠΟΛΛΩΝΙΕΩΝ. ΕΝ. ΙΩΝΙΑ. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Αὐρηλίου Τερτύλλου &c. *Sub Prætore Aurelio Tertullo*, *Apollonidiensium in Ionia*, in qua & Ephesus fuit, & Thyatira: quas inter hæc Apollonia a Stephano collocatur. Apollonienses Tacitus vocat, lib. II. Annal. pag. 55. loco a nobis allato, lib. II. sect. LXXXVI. Est altera

altera quidem Ἀπολλωνία τῶν Ἰώνων in Thracia, eodem auctore Stephano: Ioniam tamen dictam esse aliquam Thraciæ regionem, fidenter negamus. Est hic porro Alexandri Severi nummus, e Cimelio Regio: cum Æsculapii Hygiæque icone.

ΑΠΤΑΡΑΙΩΝ. Pro Ἀπτεραίων, more Dorico. Sic Cretes & τάως dixere pro τέως, *interim*. Stephano. Ἄπτερα, πόλις Κρήτης... ὁ πολίτης, Ἀπτεραῖος. Plinio, lib. IV. sect. XX. *Apteron*.

ΑΠΤΑ. In nummo quem vidimus, cum apis effigie, quod mellis Cretici symbolum, de quo dicemus alias.

AQVÆ SEXTIÆ.

COL. AQVAE. SEXTIAE. LEG. XXV. Vespasiani nummus e Thesauro Goltzii, pag. 237. Plinio, lib. III. sect. V. *Aquæ Sextiæ Salluviorum*, in Provincia Narbonensi. Hodie *Aix*. Coloniam pariter Ptolemæus appellat, & vetus inscriptio apud Gruterum, pag. CCCCXIII.

AQVILEIA.

COL. AQVILEIA. Vespasiani, e Thesauro Goltzii, pag. 237. Plinio, lib. III. sect. XXII. *Aquileïa colonia*, in decima Italiæ regione, Adriatico mari apposita.

ARABIA.

ARAB. ADQVIS. *Arabia adquisita*. Trajani nummus, apud Patinum, pag. 175. & in Cimelio Regio, Museoque nostro.

ARABIA. AVGVSTI. PROV. Ejusdem Trajajani, laudatus a Scaligero, in Animadv. Euseb. pag. 189. ut & alter, ARABIA. CAPTA. Eutropius de Trajano: *Arabiam postea in Provinciæ formam redegit.* Vide Sextum Rufum, & alios. Camelus in hisce nummis cum Arabia plerumque signatur. Plinius lib. VIII. sect. XXVI. *Camelos inter armenta pascit oriens: quarum duo genera, Bactriæ & Arabiæ. Differunt, quod illæ bina habent tubera in dorso, hæ singula.*

ADVENTVI. AVG. ARABIAE. &

RESTITVTORI. ARABIAE. Hadriani, in eodem Cimelio.

ΑΡΑΒΙΑ. Græcus Hadriani nummus, in quo turrita mulier geminos lactat infantes, e Cimelio Regio.

ARAB. ADQVIS. Severi, apud Occonem, pag. 353. cum victoriæ icone. Spartianus in Severo, pag. 67. *Circa Arabiam plura gessit ..... Atque ob hoc reversus triumpho delato appellatus est ARABICVS.* Et pag. 71. *Arabas in deditionem accepit.* Sex. Aurel. Victor: *Neque minus Arabas, simul adortus ut est, in ditionem redegit provinciæ modo. Adiabene quoque, ni terrarum macies despectaretur, in tributarios concessisset. Ob hæc tanta Arabicum, Adiabenicum, & Parthici cognomento Patres dixere.*

ARABRIGA. MVN. *Municipium Arabriga.* Caii Cæsaris nummus e Thesauro Goltzii, pag. 242. Plinio, lib. IV. sect. XXXV. *Arabricenses*, in Lusitania. Ptolemæo, lib. II. cap. V. Ἀράβριγα. Apud Gruterum pag. 162. vetus inscriptio, ARABRIGENSES.

ΑΡΑΔΙΩΝ. Passim occurrit in nummis. Plinio, lib. V. sect. XVII. *Arados* &c. In Notitia Hieroclis, pag. 61. Aradus & Antaradus, ceu duo diversa oppida Episcopali decore insignia appellantur, in Provincia Phœniciæ Paraliæ, sive maritimæ: credo, mendose: cum utriusque oppidi unum fuisse Antistitem merito suspicemur, ex epistola Orientalium decima tertia, in auctario Theodoreti, pag. 564. cui subscribit *Musæus Episcopus Aradiæ Tentaridi*, corrupte, ut apparet, pro *Aradi & Antaradi.* Sed ut ut est, posteriore nomine Antaradi, in illa ipsa Notitia Marathon intelligi haud obscurum est, cum Marathi alioqui nulla ibidem mentio alia habeatur. Vide quæ diximus in Notis & Emend. ad lib. V. num. XLVIII. quibus hæc adjicere corollarii vice operæ pretium visum est, alieno potius loco, quam nullo. In nummo porro ΑΡΑΔΙΩΝ, e Cimelio Regio, adjicitur epocha, ET. ΖΟΥ. hoc est, ἔτει υοζʹ. anno CCCCLXXVII. Quod si Aradiorum, ut extra dubium est, Tripolitanorumque, qui conjuncti Aradiis fuere, similis æra est: cum horum nummus, cui annus inscribitur DXXXI. tertium

Elagabali annum indicet, qui Urbis fuit DCCCCLXXII. necesse est hoc Aradiorum nummo signari annum Urbis DCCCCXVIII. atque adeo M. Aurelii Antonini esse nummum eum, non, ut Tristanus credidit, qui numeri notas omisit, aliique qui retulere, Caracallæ. Et sane M. ANTΩNEINOC. AΥΓΟΥCΤΟC tantum inscribitur. Inde porro efficias, quod alios hactenus fugit, Tripolitanorum Aradiorumque æram eandem esse plane cum æra Seleucidarum, atque ab anno Urbis conditæ CCCCXLII. una cum Seleuci Nicatoris principatu in Syria, duxisse initium.

ΑΡΑΔΙΩΝ. ΕϛΤ. Domitiani nummus, cum bove cornupeta, apud Patinum pag. 166. quo annus signatur τϟέ, hoc est, CCCLXXXXV. qui ex superiore computo plane incidit in Urbis annum DCCCXXXVI. Domitiani quartum.

ΑΥΤ. ΚΑΙC. ΔΟΜΕΤΙΑΝΟC. CEBACTOC. Ex parte aversa, ΑΡΑΔΙΩΝ ΒΜΤ. Apud Patinum, loc. cit. cum Fortunæ icone, Isidisve, quæ temonem & Copiæ cornu gerit. Sed numerales notas in mendo cubare ex superiore proxime nummo liquet, legique oportere, ΒϛΤ. ut sit is annus æræ Seleucidarum, Aradiorumque, CCCLXXXXII. Urbis Romæ, DCCCXXXIII. Domitiani primus.

ΑΡΑΔΙΩΝ...ΟΤ. Trajano hunc nummum adscribit idem Patinus, pag. 187. quem Neronis esse verius putem. Annum indicat CCCLXX. qui Urbis Romæ DCCCXI. Neronis sextus. Est & M. Aurelii similis, apud Patinum, cum simili Fortunæ effigie, pag. 246.

ARAVSIO.

COL. ARAVSIO. SECVNDANOR. COH. XXXIII. VOLVNT. Nummus Neronis, in Thesauro Goltzii, pag. 327. *Colonia Arausio Secundanorum Cohortis* XXXIII. *Voluntariorum.* Plinius, lib. III. sect. V. *Colonia Arausio Secundanorum.* Deducti nempe eo milites ex cohorte XXXIII. secundæ legionis. Hodie *Orange*, in Delphinatu Provincia Galliæ.

ΑΡΕΘΟΥΣΙΩΝ. Neronis nummus, e Thesauro Golt-

zii. Plinio, lib. IV. sect. XVII. *Arethusii*, & *Arethusa*, in Macedonia. Stephano: Ἀρέθουσα, πόλις Συρίας, καὶ Θράκης, καὶ Εὐβοίας.... τὸ ἐθνικὸν, Ἀρεθούσιος.

ARELATE.

COL. ARELAT. SEXTAN. Caii Cæsaris nummus in Thesauro Goltzii. Plinio, lib. III. sect. V. *Colonia Arelate Sextanorum.* Quod erat colonia nempe militum sextæ legionis. Sic Primanos primæ, Una & vicesimanos vicesimæ primæ, Tacitus vocat, lib. II. hist. pag. 44. Tertianos tertiæ, lib. III. hist. pag. 68. Quintanos, lib. IV. hist. pag. 96. &c. Legionem Primanorum & Quartanorum, Capitolinus in Clodio Albino, pag. 81. Apud Gruterum, pag. 257. SEXTANI. ARELATENSES.

SARL. In nummis Constantini, & aliis: hoc est, *Signata* Moneta *Arelate.* Vide SISCIA.

ΑΡΓΕΙΩΝ. Apud Goltzium, in Græcia, tab. XII. Sedet in eo nummo Juppiter Μειλίχιος, hoc est, Placabilis, sive Mansuetus, cujus simulacrum e candido marmore, Polycleti opus, Argis fuit, teste Pausania in Corinth. pag. 62. Ἄγαλμά ἐστι καθήμενον Διὸς Μειλιχίου, λίθου λευκοῦ, Πολυκλείτου δὲ ἔργον. Ex parte altera Apollinis Lycæi caput: de quo mox iterum. Fuit oppidum Peloponnesi Argos, ex quo gentile nomen Ἀργεῖος, ut Stephanus, aliique admonent. Plinio, lib. IV. sect. IX. *Argos Inachium* &c.

ΑΡΓ. Dimidiati lupi effigies: in superficie nummi altera idem Apollo Lycæus, cum Prætoris nomine, ΞΕΝΟΦΙΛΟΥ. De Lycæi appellatione, cur Apollini sit attributa, Pausanias hæc habet, in Corinth. pag. 53. Πλησίον δὲ Ἀπόλλωνός ἐστιν ἱερὸν Λυκίου..... φοιτώντων γὰρ λύκων σφίσιν ἐπὶ τὰς ποίμνας, ὡς μηδένα εἶναι καρπὸν ἔτι ἀπ' αὐτῶν, ὁ θεὸς (τρόπον ὅντινα εἰπὼν) ἔνθα ἔκειτο αὖον ξύλον, τούτου φλοιὸν ἔχρησε τοῦ ξύλου, καὶ κρέας ὁμοῦ παραθεῖναι τοῖς θηρίοις· καὶ τοῦτο μὲν αὐτίκα ὡς ἐγεύσαντο, διέφθειρεν ὁ φλοιός· τὸ ξύλον δὲ ἐκεῖνα μὲν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Λυκίου, &c. *Nec longe abest Apollinis sacellum Lycæi cognomento: Cum enim lupi ovilia tantopere vastarent, nullus ut jam ex*

illis capi fructus posset, indicavit Apollo quo loco aridum quoddam lignum jaceret: cujus corticem carnibus permixtum cum ex eodem oraculo lupis apposuissent, illi, simul atque gustaverunt, interempti sunt. Lignum quidem ipsum in æde Lycæi Apollinis positum est, &c.

ΑΡΓΟΣ. Lupi iterum dimidiati effigies. In superficie altera, A, prima scilicet Argivorum nominis littera: mox delphinus, Neptuni symbolum: & bipalium, ut videtur, agriculturæ. Ut Argivorum regionem inundasse olim Neptunus dicatur, ex repulsæ indignatione, refert Pausanias, in Corinth. pag. 64. Porro murem etiam Argivorum monetæ insculptum fuisse, docet Julius Pollux, lib. IX. cap. VI.

ΑΡΓΕΙΟΥ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Laudatus a Scaligero nummus, in animadv. Euseb. pag. 113. in quo cave credas gentilitium nomen esse Ἀργείου, pro Argivo: est enim patronymicum, ac proprium viri, Argei videlicet Macedonum dynastæ, qui Tulli Hostilii Romanorum regis ætate vixit.

ΗΡΑ ΑΡΓΕΙΑ. *Iuno Argiva.* Neronis nummus, apud Occonem, p. 8. & in Cimelio Regio, Museoque nostro, in quo mulier velato capite, hoc est, ipsa Juno Argiva. Ea enim Argis nata ferebatur: atque eo loci Ἡραῖα, seu Junonis sacra fiebant, & hecatombe. Homero, Ἥρη Ἀργείη. Vetus inscriptio apud Gruterum, pag. XXIV. IVNONI. ARGEIAE. Apud Pausaniam in Lacon. pag. 95. Ἥρας Ἀργείας ναός.

ΑΡΓΕΙΩΝ. Antonini Pii, e Cimelio Regio. Isis stans cum sistro. Fuit Isis scilicet Inachi regis Argivorum filia: & eadem Juno existimata. Est & in eadem Gaza Juliæ Domnæ nummus, in quo Juppiter stat.

ΑΡΓΙΛΟC. Stephano urbs Thraciæ est ad Strymonem fluvium. Ἄργιλος, πόλις Θρᾴκης.... πρὸς τῷ Στρυμόνι ποταμῷ..... οἱ πολῖται, Ἀργίλιοι.

ΑΡΙΜΕΙΝΕΩΝ. E Magna Græcia Goltzii, tab. XXXIV. in qua & alter ΑΡΙΜ. cum fistulis, quas invenisse Pan creditur, Plinio teste lib. VII. sect. LVII. Eidem, lib. III. sect. XX. in octava Italiæ regione,

Ariminum colonia, &c. Hodieque *Rimini*.

ΑΡΙϹΒΕΩΝ. Trajani nummus, ab Arisbe Troadis oppido, apud Plinium, lib. v. sect. XXXIII. non ab altero cognomine in insula Lesbo, quod, ut idem auctor affirmat, sect. XXXIX. *terrarum* jam olim fuit *motu subversum*. Hujus quæ in Lesbo erat, gentile nomen ex Stephano Ἀρισβαῖος fuit: alterius quæ in Troade, non satis liquido prodit: at idem ex nummo liquet.

ΑΡΚΑΔΙΩΝ. ΔΗΜΟΣ. Apud Goltzium, in vetere Græcia, tab. XI. De Arcadia, mediterranea Peloponnesi parte, Plinius lib. IV. sect. X. Stephanus: Ἀρκὰς, Ἀρκάδος, ἀφ' οὗ Ἀρκάδιος. In eo nummo Mercurius cum petaso pictus, & alis, quæ sunt ejus Dei insignia: quem Arcadem fuisse ferunt, unde & *Deus Arcas* est a poëtis, & *Cyllenius*, a Cyllene Arcadiæ monte scilicet, cognominatus.

ΑΡΚΑΔΙΩΝ ΔΗΜΟΣ, cum Jovis Lycæi effigie, cui a Lycæo Arcadiæ monte nomen. Strabo, lib. VIII. pag. 388. Τὸ τοῦ Λυκαίου Διὸς ἱερὸν καὶ τὸ Λύκαιον ὄρος. *Lycæi Iovis fanum ad montem Lycæum*.

ΑΡΚΑΙΩΝ. Tiberii nummus in collectaneis Ligorii, attestante Spanhemio, ad Juliani Cæsares, pag. 372. Plinio, lib. v. sect. XVI. *Arca*. Stephano: Ἄρκη, πόλις Φοινίκης, ἡ νῦν Ἄρκαι .... τὸ ἐθνικὸν, Ἀρκαῖος. Stephani interpres Arcam cum Ace, hoc est, Ptolemaïde, incaute miscet. Fuit hæc Alexandri Severi Imp. clara natalibus, ut est auctor Lampridius in ejus vita, ubi *urbem Arcenam*, vocat, pag. 114. & *Arcam Cæsaream* pag. 118. Aurelius Victor, de Cæsaribus, in Alex. Severo, de eo Syriæ oppido agens, *cui duplex*, inquit, *Cæsarea & Arca nomen est*.

ΑΡΜΑΤΕΩΝ.

ΑΡ. & ΑΡΜ. in nummis Græciæ veteris apud Goltzium, tab. XVII. Ἅρμα vicum agri Tanagrici notat, cui nomen ab Amphiarai curru, ἀπὸ τοῦ Ἀμφιαράου ἅρματος. Stephano: Ἅρμα, πόλις Βοιωτίας....... τὸ ἐθνικὸν, Ἁρματεύς. In his fere nummis Pallas insculpta, cum Pegaso.

ARMENIA.

ARMENIA. CAPTA. Nummus Augusti, cum arcu & pharetra, bellicæ virtutis insignibus, apud Occonem, pag. 54. Horatius, 1. Epist. 12.

Claudi virtute Neronis
Armenius cecidit, jus imperiumque Phraates
Cæsaris accepit genibus minor.

ARMENIA. ET. MESOPOTAMIA. IN. POTESTATEM. REDACTAE. Trajani, ex Regio Cimelio: & apud Occonem, pag. 215. Mesopotamia inter duos fluvios, Tigrin & Euphraten, a Trajano calcatur. Eutropius: *Ibi tres provincias fecit, Armeniam, Assyriam, & Mesopotamiam.* Spartianus in Hadriano, pag. 10. *Armeniis regem habere permisit, cum sub Trajano legatum habuissent. A Mesopotamiis non exegit tributum, quod Trajanus imposuit.*

ARMENIA DEVICTA. Trajani apud Occonem, pag. 215. ut & alter ejusdem Augusti, ARMENIA. SVBACTA.

REX ARMENIS. DATVS. Antonini Pii apud Occonem, pag. 251. Julius Capitolinus, in Antonino, pag. 20. hoc tantum: *Parthorum regem ab Armeniorum expugnatione solis litteris repulit.*

ARMEN. Nummus L. Veri, apud Patinum, pag. 255. & ARMEN. CAP. *Armenia capta*, ejusdem Veri, e Museo nostro. In his sedet Armenia pileata, ac lugens. Capitolinus in Marco, pag. 25. *Ad Parthicum bellum.... Verus missus est..... Gestæ sunt res in Armenia prosperæ per Statium Priscum Artaxatis captis: delatumque Armeniacum nomen utrique principum*, Marco Aurelio, & L. Vero. Huc spectat & alter ejusdem Veri nummus, in quo pariter Armenia pileata sedet, cum epigraphe, VICT. AVG. *Victoria Augusti.*

REX. ARMEN. DATVS. L. Veri, apud Patinum, pag. 255. REX ARMENIIS. DATVS. Ejusdem Veri in Museo nostro. Capitolinus in Vero, pag. 38. *Confecto sane bello* Parthico, *regna regibus, provincias vero comitibus suis regendas dedit.* In altera

nummi superficie, L. AVREL. VERVS. AVG. ARMENIACVS.

APMENIA. L. E. λυκάβαντος ἑ. *anno quinto*, imperii scilicet L. Veri, quo devicta utique Armenia est. In Cimelio Regio.

APOXEΩN. MYΩNOΣ ΣYNAPXIA. *Arochensium, Myone collega Magistratus.* Claudii nummus e Cimelio Regio, quo se collegam Magistratus Arochensium cum Claudio, ut videtur, Myon ejus urbis Archon facit. Refert hunc nummum Tristanus, tom. I. pag. 187. atque ita legit: MYΩNOΣ. ΣYN. AΓXIAΛ. APOXEΩN. Patinus item, in Claudio, pag. 101. Myonem deinde uterque oppidi nomen esse comminiscitur, in Locris positi. Anchialum deinde ex Cilicia, Thraciave ambo advocant: Arochæos demum in Magna Græcia statuunt, quod Arocha ibi amnis a Plinio agnoscitur, lib. III. sect. XV. Tria tamen oppida tanto inter se spatio terrarum dissita, cur in uno simul nummo copulentur, expedire se minime posse iidem confitentur. At oppidorum nomina sic inter se necti in nummis, vocula illa copulativa σὺν, plane insolens est: & Myonis nomen, viri esse, non oppidi, liquet; præsertim ex simili Smyrnæorum nummo, de quo mox dicemus: cum & statuarium insignem eo nomine fuisse ex Plinio aliisque constet: ut MYΩNOΣ ΣYNAPXIA legi oportere tam perspicuum sit, quam in altero ejusdem Cimelii nummo, qui Augusto Principe cusus est, ΣYNAPXIA ATTAΛOY legimus, quo in nummo Attali, quem KA. ATTAΛON APXONTA vocat inscriptio vetus apud Gruterum, pag. 79. impressa effigies est. Ad oppidi vero nomen quod attinet, Arochenses quidem qui sint, adhuc incompertum est: ne tamen immutare quidquam ausim, prohibet alter Tiberii nummus, apud Occonem, pag. 95. & apud Patinum in Thesauro, pag. 51. cujus in una superficie legitur, TI. KAIΣ. ΣEBAΣTOΣ. EXOPA. in altera, ΘEOΣ ΣEBAΣTOΣ EΛEYΘEP. hoc est, ut ego interpretor, (nam Patinus & alii nihil hic

hic videre) ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, ut in Trœzeniorum nummo, *Deus Augustus Liberator.* Notas enim prioris superficiei, neque Occo intellexit, neque Amerbachius quem appellat, qui legi voluerit, ΘΕΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΘΕΙΣ ΕΧΘΡΑΣ. *Deus liberatus ab inimicitia*, ut ab Sejani insidiis evasisse Tiberium, & quidem jam Deum, hic nummus significet. Nugæ: Cum inversæ litteræ nihil aliud quam civium urbis illius, in qua cujus nummus est, nomen indicent, ΑΡΟΧΕ. hoc est, ΑΡΟΧΕΩΝ. Nec procul a Smyrnæis fuisse positum id oppidum remur, cum idem Prætoris nomen, cum eodem Victoriæ typo, rursum in nummo Smyrnæorum occurrat, ut suo loco dicturi sumus, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΜΥΩΝΟΣ, qui nummus Caii Cæsaris Augusti F. nomen præfert. Est autem ΣΥΝΑΡΧΙΑ, ut initio monuimus, collegium, communio, societasque Magistratus, quam vel ipsi quoque Imperatores inire sæpius affectarunt. Nam uti in nummis ΑΘΗΝΑΙΩΝ & ΑΙΖΑΝΙΤΩΝ animadvertimus, Hadrianus & Gallienus ἄρχοντες, Constantinus Magnus στρατηγὸς, quod idem est, Athenis fuit. Itaque, qui hunc in iis civitatibus una cum Augustis Magistratum gerebant, jam non ἄρχοντας se simpliciter, sed συνάρχοντας appellabant, ac veluti Cæsaris, qui tum ἄρχων esset, vicem agentes: ut Myon ille, & Attalus, jam antea a nobis appellati: Myon quidem, Arocheorum: Apamensium potius quam Atheniensium, ut videtur, Attalus: nam & id obscurum est, & supra ΑΠΑΜΕΩΝ ΑΤΤΑΛΟΥ nummum inscriptum vidimus: inferiusque ΑΤΤΑΛΟΝ in Pergamenorum nummis Prætorem visuri sumus.

v. p. 20[illegible]

ΑΡΠΑΝΩΝ. Pignorii nummus apud Holsten. pag. 280. & apud Goltzium, in Magna Græcia, tab. XXXIII. cum Cereris effigie, & equo, qui Neptuno sacer. Plinio, lib. III. sect. XVI. *Arpani.* Apud Frontinum, *Arpanus ager in Provincia Apuleïa.* Jacet oppidum in ruinis: nomen tamen adhuc retinet, *l'Arpi*, in Capitanata Italiæ regione.

ΑΡΠΑΝΟΥ. In Museo nostro. Equum exsilientem exhibet, & bovem cornupetam : ἀγαθόν ἵππον agrum eum esse, & εὐνομιδέστατον, equis abundantem & pascuis opimis, nota hæc utraque indicat.

ΑΡΠΑΝΩΝ. Cum apri effigie, Calydonii scilicet, ab oppido Ætoliæ, ac nemore, in quo Meleager aprum confecit, sic appellati : Idcirco porro in nummis Arpanorum insculptus, quod erant ii Ætolorum coloni, Diomede condente. Plinius, lib. III. sect. XVI. *Arpi, aliquando Argos Hippium, Diomede condente, mox Argyrippa dictum.* Maro, lib. X. Æneïd.

Atque iterum in Teucros Ætolis surgit ab Arpis
Tydides.

Tzetzes, in Lycophr. Ὁ δὲ Διομήδης ἀπ' Αἰτωλίας ἀπελαθεὶς τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, τὴν Ἀργυρίππαν πόλιν, μεθερμηνευομένην Ἄργος Ἵππειον, δομήσεται, &c. *Diomedes Ætolia, patria terra pulsus, Argyrippam urbem, quam interpreteris Argos Hippium, exstruet,* &c.

ΑΡΠΑΣΕΩΝ.

ΑΡΠΑΣ. Plinio, lib. V. sect. 29. in Caria, *Harpasa apposita fluvio Harpaso.* Stephano : Ἅρπασα, πόλις Καρίας, ἀπὸ Ἁρπάσου ποταμοῦ. τὸ ἐθνικὸν, Ἁρπασεύς.

ΑΡΣΙΝΟΙΤΩΝ.

ΑΡCΙ. L. ΙΑ. Ἀρσινοϊτῶν, Λυκάβαντος ια΄. hoc est, *anno undecimo* principatus Hadriani, cujus ille nummus est, in Cimelio Regio. Arsinoïtæ duo Ægypti nomi sunt Plinio, lib. V. sect. IX. Nomen utrique ab Arsinoë, quæ Ptolemæi Philadelphi ex utroque parente soror, eademque conjux fuit. Auctor Pausanias in Atticis, seu libro I. operis sui. Sed est & Arsinoë altera ad Arabicum sinum, cui perinde ab ea Philadelphi sorore nomen, teste Plinio, lib. VI. sect. XXXIII. *Ex viæ omnes Arsinoën ducunt, conditam sororis nomine in sinu Charandra, a Ptolemæo Philadelpho, qui primus Troglodyticen excussit, & amnem qui Arsinoën præfluit, Ptolemæum appellavit.* Est & tertium ejus nominis in Cyrenaïca regione oppidum, de quo nos cum Plinio, lib. V. sect. V. Sed ad primam ex his Arsinoën, cui nomo

Arsinoïtæ nomen in Ægypto fuit, ad Nili latus occidentale positam a Ptolemæo, qua spectat Africam, nummum hunc Hadriani spectare, verius arbitramur: quod ceteræ pariter Ægypti præfecturæ in Hadriani gratiam nummos cudi jusserint, quos suis afferemus locis. Philadelphi & Arsinoës nummus est perelegans apud Seguinum, pag. 47. nunc Cimelii Regii, cum epigraphe ΘΕΩΝ, qua parte Ptolemæi Lagidæ & Berenices conjugis capita repræsentat: ΑΔΕΛΦΩΝ, qua Ptolemæi Philadelphi & Arsinoës sororis.

ARCHELAIS.

COL. CAES. ARCHELAIS. Claudii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 238. Plinius lib. VI. sect. III. *Cappadocia intus habet coloniam Claudii Cæsaris Archelaïdem, &c.* Subacti jam ante a Tiberio Cappadoces, teste Aurelio Victore, de Cæsar. *Cappadoces subacti, remoto rege Archelao.*

ΑΡΧΕΛΑΕΩΝ. ΚΑΙCΑΡΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 209.

ASIA, *pro Orientali parte Romani imperii.*

CAESAR. IMP. VI. ASIA. RECEPTA. Ab Augusto videlicet, cujus hic nummus est, apud Occonem, pag. 51. Antonio devicto cusus, cui hæc portio imperii Romani obtigerat.

ASIA *propria dicta, seu quæ Proconsuli parebat.*

COM. ASI. ROM. ET. AVG. *Commune Asiæ, Romæ & Augusto.* Tiberii nummus, in Cimelio Regio: item Claudii. Commune fanum intellige, commune sacrum, & commune certamen, a tota ejus Provinciæ communitate editum. Vide quæ ex Tacito dicturi sumus in nummis ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. Constabat ea communitas Asiæ oppidis omnino tredecim, ut ex nummo Antonini Pii liquet, de quo dicemus, verbo ΡΟΔΙΩΝ. In his, quod singulare est, septimum locum Magnesiam obtinuisse ex nummo Gordiani tertii liquet, e Cimelio Regio: ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΕΒΔΟΜΗ ΤΗC. ΑCΙΑC. uti dicemus, verbo ΜΑΓΝΗΤΩΝ. *Commune Asiæ Concilium* dixit Gellius, lib. II. cap. VI.

CIVITATIBVS. ASIAE. RESTITVTIS. In parte altera: TI. CAESAR. DIVI. AVG. F. AVGVST. P. M. TR. P. XXI. S. C. *Tiberius Cæsar Divi Augusti filius Augustus, Pontifex Maximus, Tribuniciæ Potestatis* XXI. *Senatus Consulto.* E Cimelio Regio, & Museo nostro. Monumentum istud est Tiberianæ munificentiæ in urbes duodecim, quæ fuerant terræ motu prostratæ. Plinius noster, lib. II. sect. LXXXVI. *Maximus terræ memoria mortalium exstitit motus, Tiberii Cæsaris principatu*, XII. *urbibus Asiæ una nocte prostratis.* Tacitus lib. II. Annal. pag. 55. *Eodem anno duodecim celebres Asiæ urbes collapsæ nocturno motu terræ, quo improvisior graviorque pestis fuit.... Asperrima in Sardianos lues, plurimum in eosdem misericordiæ traxit: nam centies sestertiûm pollicitus Cæsar: & quantum ærario aut fisco pendebant, in quinquennium remisit. Magnetes a Sipylo proximi damno ac remedio habiti. Temnios, Philadelphenos, Ægætas, Apollonienses, quique Mosteni, aut Macedones Hyrcani vocantur, & Hierocæsaream, Myrinam, Cymen, Tmolum, levari idem in tempus tributis, &c.* Ephesum his adjungit Eusebius in Chron. nummique Ephesiorum confirmant, quos suo afferemus loco. Contigisse id Tacitus narrat, anno Tiberii principatus quarto.

RESTITVTORI. ASIAE. Hadriani, e Cimelio Regio.

ACIBAIΩN. Gordiani nummus, apud Spanhemium, lib. de usu numism. pag. 898. ab Ἄσιβα Ponti Cappadocici oppido mediterraneo, cujus meminit Ptolemæus, lib. V. cap. VI.

ASIDO.

C. A. C. Has notas, quas ante nos expedire nemo tentavit, sic interpretamur: *Colonia Asido Cæsariana.* Nummus Antonini Pii e Cimelio Regio: quo in nummo templum quatuor columnarum totam aversæ partis aream obtinet, ut in Abderæ Hispanicæ nummo, hoc est, ejusdem fere tractus, templum esse columnarum quinque antea monuimus. Plinius, lib. III. sect.

III. *In mediterraneo Colonia Asido, quæ Cæsariana*, in Bætica : postea Asidonia, demum *Medina Sidonia* appellata. Neque tamen esse videtur Ptolemæi Ἄσινδον, libro II. cap. IV. inter Bætin Anamque sita.

ACINAIΩN. Nummi Severi, ac Juliæ Domnæ, in quibus Æsculapii stantis effigies, qui Deus urbis ejus fuisse præses videtur. E Cimelio Regio. Plinio, libro IV. sect. VII. *Oppidum Asine.* Stephano : Ἀσίνη, πόλις Λακωνική .... τὸ ἐθνικόν, Ἀσιναῖος, καὶ Ἀσινεύς.

ΑΣΚΑΛΩΝΙΤΩΝ, *in Palæstina.*

ΑΣΚΑΛ. Ex parte altera, ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Augusti nummus, e Gaza Regia, & apud Patinum, pag. 45. In eo porro nummo, & in altero Antonini Pii mox appellando, quem & Patinus affert, pag. 227. insculpta cernitur mulieris turritæ effigies, qua ipsa signatur civitas Ascalonitarum : juxta columba adstat, Veneris Cælestis symbolum, cujus Numini addicti in primis Ascalonitæ fuere. Testis Pausanias in Atticis, pag. 14. Ἱερόν ἐστιν Ἀφροδίτης Οὐρανίας· πρώτοις δὲ ἀνθρώπων Ἀσσυρίοις κατέστη σέβεσθαι τὴν Οὐρανίαν. μετὰ δὲ Ἀσσυρίους Κυπρίων Παφίοις, καὶ Φοινίκων τοῖς Ἀσκάλωνα ἔχουσιν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ. παρὰ δὲ Φοινίκων Κυθήριοι μαθόντες σέβουσιν. *Veneris Cælestis delubrum : hanc primi hominum Assyrii coluere : a quibus Paphii in Cypro acceptum sacrorum ritum, cum Phœnicibus qui in Palæstina Ascalonem urbem incolunt : Phœnices, cum Cytheriis communicarunt.* Hinc Cytherea Venus, & apud Nasonem, lib. XV. Metam. vers. 386. *Cythereïades columbæ* appellatæ. De Venere Cælesti alii ante nos multa dixere, quibus idcirco supersedemus. Est & in nummo Juliæ Soæmiadis, Elagabali matris, VENVS CAELESTIS. Qua forma in Ascalonitarum nummis depingitur, eadem a Luciano describitur, in opere de Syria Dea, pag. 1070. Altera enim manu sceptrum tenet, colum altera : gestat in capite radios, & turrim, & cestum, &c. Χειρὶ δὲ τῇ μὲν ἑτέρῃ σκῆπτρον ἔχει, τῇ ἑτέρῃ δὲ ἄτρακτον· καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀκτῖνάς τε φορέει, καὶ πύργον, καὶ κεστόν, τῷ μούνην τὴν Οὐρανίην κοσμέουσιν, &c. Hæc *quarta Venus* est Tul-

lio, lib. III. de Nat. Deor. *Syria Tyroque concepta; quæ Aſtarte vocatur.*

ΑΣΚΑΛΩΝ. ϛΜΡ. Annus CXLVI. Claudii nummus, Urbis annum DCCXCV. ejus principatus alterum denotans.

ΑΣΚΑΛΩΝΙΤΩΝ. Titi, apud Triſtanum, pag. 304. cum effigie Veneris Cæleſtis, de qua ſupra.

ACKAΛΩN. Trajani, & Hadriani. Plinio, lib. V. ſect. XIV. *Aſcalo liberum*, in Palæſtina. Stephano: Ἀσκαλὼν, πόλις Συρίας .... τὸ ἐθνικὸν, Ἀσκαλωνίτης, καὶ Ἀσκαλώνιος. Hodie *Scalona*. In nummo apud Occonem pag. 81. adduntur hæ litteræ ΔΟΡ, inverſæ ſcilicet pro ΡΟΔ, ut annus indicetur CLXXIV. Unde intelligas non Auguſti hunc nummum eſſe, quanquam ei ab Occone adſcribitur, ſed Veſpaſiani: atque hunc annum æræ Aſcalonitarum incidere in annum Urbis DCCCXXV. qui Veſpaſiani ſecundus fuit: cum ex Chronico Euſebiano in Probo, annus ejuſdem æræ CCCLXXX. in annum Probi alterum competat, qui fuit Urbis MXXXI. Quare neque ille, qui Tito vulgo adſcribitur, ſignaturque ΑΣΚΑΛΩΝΙΤ ΔΠ. cui nempe adjicienda littera Ρ, quæ in exeſo nummo intercidit, ut acute Spanhemius vidit, lib. de uſu numiſm. pag. 669. neque is, inquam, Titi eſt, ſed Domitiani: cujus imperii annus tertius, qui Urbis eſt DCCCXXXV. congruit cum anno ρπδʹ hoc eſt, CLXXXIV. Aſcalonitarum æræ: quam cœpiſſe idcirco neceſſe eſt, anno Urbis DCLII. C. Mario quartum, Q. Lutatio Catulo Coſſ.

ACKAΛ. BΞC. Ἀσκαλωνιτῶν, annus CCLXII. Qui viceſimus tertius Antonini Pii fuit, Urbis DCCCCXIII. In Cimelio Regio. Neptunus ibi ſtat cum tridente.

ACKAΛΩ CNE. Antonini Pii, apud Patinum, pag. 227. & in Indice, pag. 13. & in Cimelio Regio. Veneris Cæleſtis effigiem exhibet. Annus σνέ, ſive CCLV. incidit in annum Urbis DCCCCVI. Antonini ſextum decimum.

ΑΣΚΑΛ. ΒΣC. Fauſtinæ junioris nummus, in quo Caſtoris & Pollucis effigies, apud Patinum, in Indice, pag. 16. Sed notæ numerales in mendo cubant: legi

enim oportuit, Ε Ξ C, hoc est, inversis nempe litteris, σξέ, anno CCLXV. M. Aurelii, cujus Faustina conjux, tertio: Urbis Romæ, DCCCCXVI. cum in superiore Antonini nummo notæ illæ σξβ' annum principatus ejus XXIII. signarint.

ΑCΚΑΛΩ. ΑΚΤ. Nummus Elagabali, e Gaza Regia, cujus anno Ascalonitarum æræ τκά, hoc est, CCCXXI. Urbis Romæ, DCCCCLXXII. Elagabali secundo.

ΑCΠΕΝΔΙΩΝ. Treboniani nummus apud Patinum, pag. 398. Vidimus in Cimelio Regis Christianissimi. Luctatores in eo nummo insculpti, quem Aspendiorum morem fuisse in moneta signanda, Patinum fugit. At Julius Pollux, lib. IX. cap. VI. Ἀσπένδιοι παλαιστὰς τῷ νομίσματι ἐνεχάραξαν. *Aspendii luctatores monetæ insculpsere.* Ut Lacedæmonii scilicet, a quibus ortum ii traxere, teste Strabone, lib. XIV. pag. 667. Plinio, lib. V. sect. XXVI. *Aspendum*, in Pamphylia. Et mox, *Eurymedon amnis juxta Aspendum fluens.* In edito colle posita civitas a Mela dicitur, lib. I. cap. XIV. Stephano: Ἄσπενδον, πόλις Παμφυλίας ... ὁ πολίτης, Ἀσπένδιος. Vide ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ.

ΑΣΠΛΗΔΟΝΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummus Caii Caligulæ Cæsaris, e Thesauro Goltzii, pag. 210. Plinio, lib. IV. sect. XII. *Aspledon.* Stephano: Ἀσπληδὼν, πόλις Φωκίδος... τὸ ἐθνικὸν, Ἀσπληδόνιος.

ΑΣΣΙΩΝ.

ΚΡΙΝΑΚΙΔΗC. ΑCCΙΩΝ Ara cum serpente, quo Æsculapius indicatur. Commodi nummus e Cimelio Regio. *Crinacides Assiorum* Prætor.

ΑCCΕΩΝ Juliæ Domnæ nummus, de quo dicemus, verbo ΠΙΟΝΙΤΩΝ. Stephanus: Ἄσσος, πόλις Αἰολίδος... τὸ ἐθνικὸν, Ἄσσιος, καὶ Ἀσσεύς. Plinio, lib. V. sect. XXXII. *Assos*, in Æolide. Nunc quoque *Assum* vocant.

ASSORV. Juvenile caput laureatum, apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. in Siciliæ oppidis, *Assorini.* Tullio, Verrina IV. *Assorini viri fortes ac fideles: sed nequaquam ex tam ampla, neque ex tam nobili civitate.* Hodieque tenue oppidulum est, cui Ἄσσωρον nomen

apud Stephanum. Nunc *Asaro*. Chrysa amne alluitur, quem nunc *Battaïno* accolæ nuncupant. Is in altera nummi parte pingitur stans cum urceolo, quem dextra: & Copiæ cornu, quod læva gerit: epigraphe, CRYSAS. Tullius, loco cit. *Chrysas est amnis, qui per Assorinorum agros fluit. Is apud illos habetur Deus, & religione maxima colitur. Earum ejus est in agro, propter ipsam viam, qua Assoro itur Ennam. In eo est Chrysæ simulacrum, præclare factum e marmore.*

ASSYRIA.

IMP. TRAIANO. AVG. GER. DAC. P. M. TR. P. COS. VI. P. P. ASSYRIA. IN. POTESTATEM. P. R. RED. *Imp. Trajano Augusto, Germanico, Dacico, Pontifici Maximo, Tribunicia potestate, Consuli sextum, Patri Patriæ. Assyria in potestatem Populi Rom. redacta.* Occo, pag. 214.

ASSYRIA ET. PALAESTINA. IN. POTEST. P. R. RED. S. C. Idem, pag. 215.

VICT. ASSYR. S. C. Idem.

ASTA, *in Bætica.*

AETERNITATI. AVGVSTAE. C. A. R. Tiberii nummus, in quo templum quatuor fultum columnis. Similis alter ejusdem Tiberii affertur a Patino in numismatum indice, pag. 4. AETERNITATI. AVGVSTAE. C. A. I. in quo templum quatuor vel sex columnarum. Tertius Tiberii pariter, ex Cimelio Mediceo, a Mediobarbo, pag. 71. AETERNITATI. AVGVSTAE. C. V. T. T. & ab Ant. Aug. Dial. 2. Suadet autem omnino similis in triplici nummo epigraphe, ut in Hispania pariter signatos omnes fuisse credamus: atque adeo his notis in priore nummo, C. A. R. Coloniam Astam Regiam indicari: non, uti Mediobarbus, & alii voluere, Coloniam Augustam Rauracorum. In altero, Coloniam Augustam Juliam, quæ nunc Gadis vocatur, ut suo loco dicemus. In tertio, Tarraconem.

COL. ASTA. REG. Nummus Neronis, e Thesauro Golzii, pag. 237. Plinius, lib. III. sect. III. *Coloniæ: Asta,*

Asta, quæ Regia dicitur, &c. in Bætica: Nunc *Xerez della Frontera*, ad amnem *Guadalete*, teste Mart. de Roa, in hist. Astigit.

ASTIGI.

COL. AVG. FIRMA. Galbæ nummus e Thesauro Goltzii, pag. 237. Plinius, lib. III. sect. III. *Astigitana colonia, cognomine Augusta Firma*, in Bætica: Hodie *Ecija*, inter Hispalim & Cordubam. Apud Gruter. pag. 101. COL. AVG. FIR. Astigi reperta inscriptio. Et apud Mart. de Roa, in hist. Astigit. COL. IVL. AVG. FIR. A Legione aliqua sic cognominata traxit & ipsa colonia hanc appellationem. Sic apud Gruterum, pag. MXCVI. 6. LEG. XVIII. FIRM. Et pag. CCCCXXVII. II. LEG. XVI. FLAVIAE. FIRMAE.

ASTVRICA.

COL. ASTVRICA. AVGVSTA. Nummus Augusti, in Thesauro Goltzii, pag. 237. Plinius, lib. III. sect. IV. *Asturum populi, divisi in Augustanos, & Transmontanos, Asturica urbe magnifica*, in citeriore Hispania. Ptolemæo, lib. II. cap. VI. Ἀστούρικα Ἀὐγοῦστα. Nunc *Astorga*, in regno Legionensi.

ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΤΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 210. Plinio, lib. IV. sect. XXIII. *Astypalæa liberæ civitatis* insula. Stephano: Ἀστυπάλαια, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων....: τὸ ἐθνικὸν, Ἀστυπαλαιεὺς, καὶ Ἀστυπαλαιάτης. Sed ut ab Ἐλαία fit Ἐλαΐτης, sic & ab Ἀστυπάλαια fit Ἀστυπαλαΐτης.

ΑΣΤΥΡΗΝΕΙΩΝ. Nummi Antonini Pii, apud Patinum, pag. 227. cum effigie Dianæ multimammiæ, quam & Ephesiam vocant. Plinio, lib. V. sect. XXXII. *Astyre*, in Æolide, seu Mysia. Ibi Dianam Astyrenam coli solitam, auctor est Strabo, lib. XIII. pag. 606. Stephano: Ἄστυρα, πόλις Μυσίας.... τὸ ἐθνικὸν, Ἀστυρηνός· ἀφ' οὗ τὸ τῆς Ἀστυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν. Vide & Pausaniam in Messenicis, pag. 146.

ΑΤΕΛΛΑΝΩΝ. Plinio, lib. III. sect. IX. *Atellani*. Nunc *S. Arpino*, sive *S. Elpidio*. Stephano: Ἀτέλλα,

πόλις Ὀπικῶν Ἰταλίας, μεταξὺ Καπύης ϛ Νεαπόλεως. τὸ ἐθνικὸν, . . . Ἀπελλαιός.

ATTAITΩN. Trajani ac Getæ nummi, quos Triſtanus ad Atæam Laconicæ refert, Spanhemius ablegat ad Arabiæ Felicis incolas: nos, uti remur, feliciore conjectura, ad Attæam Phrygiæ oppidum, juxta cognominem ſibi paludem, a qua nomen iſtud alterum hauſiſſe videtur: nam & Botieum appellabatur. Stephanus: Βοίτειον, πόλις Φρυγίας ἔχουσα λίμνην Ἀτταίαν λεγομένην &c. Exhibent hi nummi fluvii deſidentis iconem, cum arundine, ſoli paluſtris indice. Ut ab Ἐλαία Ἐλαΐτης gentile nomen derivatur, ſic ab Ἀτταία Ἀτταΐτης.

ATTA. Cum figura equeſtri, e Cimelio Regio.

ATTAITΩN. Æſculapius cum baculo & ſerpente. Ex parte altera, IEPOC ΔHMOC. *Sacer populus.* Ex eodem Cimelio, & apud Patinum, pag. 7.

ATTAΛEΩN. Auguſti, ex Cimelio Regio. Commodi quoque, cum Serapidis capite.

ATTAΛEIΩN. Tiberii nummus ex eodem Cimelio. Plinio, lib. v. ſect. XXXII. *Attalia*, in Æolidis Lyciæque confinio. Stephano, Ἀττάλεια, πόλις Λυδίας . . . τὸ ἐθνικὸν, Ἀτταλεύς.

ATTOYΔEΩN. E Cimelio Regio, ex parte altera, ΔHMOΣ, *Populus.* In Notitia Eccleſ. antiqua, inter ſedes Epiſcopales Phrygiæ Pacatianæ, pag. 27. Ἄττυδα, Leunclavius, pag. 98. ὁ Αὐτοῦδων. In Conc. Calched. act. VI. pag. 604. Symmachius Attudorum Epiſcopus legitur, Συμμάχιος πόλεως Ἀττουδῶν. Fortaſſis *Attuſa* Plinii, lib. v. ſect. XL.

ATTVBI.

COL. CLARITAS. IVLIA. Neronis nummus in Theſauro Goltzii, pag. 238. Plinius, lib. III. ſect. III. inter colonias Aſtigitani conventus, in Bætica, *Attubi, quæ claritas Iulia.* Nunc eſſe *Eſpejo* Marianæ videtur, lib. III. hiſt. Hiſp. cap. 21. Nobis *Olivera*, prope Oſtipponem, quæ nunc *Eſtepa*, in agro Oſſunenſi.

AVENIO.

COL. AVENIO. Galbæ nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 238. Plinio, lib. III. sect. v. in Provincia Narbonensi. *Avenio Cavarum oppidum Latinum.* Ptolemæo, lib. II. cap. x. in Cavaris quoque Avenio colonia appellatur. *Avignon.*

AVGVSTA, *in Salassis.*

COL. AVGVSTA. PRAETORIA. Tiberii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 237. Plinius, lib. III. sect. XXI. *Salassorum Augusta Prætoria Colonia* &c. Ptolemæo, lib. III. cap. I. Σαλασσίων Αὐγοῦστα Πραιτωρία κολωνία. Augusta, quod jussu & auspiciis Augusti condita: Prætoria, quod Prætorianorum colonia eo deducta, anno V. C. DCCXXIX. Dionem vide, lib. LIII. pag. 514. Nomen antiquum retinet: *Aosta*, & *Augosta* Italis: nobis *Aouste.*

AVGVSTA TIBERIANA.

COL. AVG. TIBER. Tiberii nummus e Thesauro Goltzii, pag. 238. Aïunt esse in Germania Ratisponam.

AVGVSTA VINDELICORVM.

TI. CLAVD. TI. F. NERO. COS. ITER. IMP. ITER. *Tiberius Claudius Tiberii Filius Nero, Consul iterum, Imperator iterum.* Nux pinea in curru triumphali, Vindelicorum insigne. Hunc nummum fuse explicat M. Velserus in libro rerum Augustanarum, quem vide.

AVLERCI.

AVLERCO. EBVROVICES. Nummus Gallorum vetus in Museo nostro, & apud auctorem libri de Monetis Gall. pag. 41. Plinio, lib. IV. sect. XXXII. *Aulerci, qui cognominantur Eburovices*, in Gallia Lugdunensi: Hodie *Evreux*, in Neustria.

ΑΥΛΩΝΙΤΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nervæ nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 210. Plinio, lib. IV. sect. VI. *Aulon.* Stephano: Αὐλὼν, πόλις Λακωνική... ὁ πολίτης, Αὐλωνίτης

ΑΥΡΗΛΙΟΥΠΟΛΕΙΤΩΝ. Commodi nummus insi-

gnis, e Cimelio Regio. Urbs est Lydiæ, cui nomen a M. Aurelio Imp. Commodi patre factum. In Notitia vetere Ecclesiastica Hieroclis, aliisque, pag. 13. e Provincia Lydia, cujus metropolis Sardis, tertio loco ὁ Αὐρηλιουπόλεως appellatur. Pag. 29. nono, Αὐρηλιούπολις. Pag. 45. sexto, ὁ Αὐρηλιουπόλεως, uti & apud Leunclavium, pag. 90. In Conc. Ephes. act. 1. pag. 548. Ἰωάννης ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Αὐρηλιουπόλεως, ἐπαρχίας Λυδίας. Occurrit & in eadem Notitia pag. XI. alia Aureliopolis, inter Antistites Provinciæ Ephesi: ὁ Αὐρελιουπόλεως, qui pag. 43. ὁ Αὐελλουπόλεως nuncupatur.

ΑΦΡΟΔΙCΙΕΩΝ. M. Aurelii, Crispinæ, Juliæ Domnæ, & Saloninæ e Cimelio Regio nummi. Plinio, lib. V. sect. XXIX. *Aphrodisienses liberi.* Stephano: Ἀφροδισιάς, πέμπτη, μεταξὺ Λυδίας καὶ Καρίας... τὸ ἐθνικὸν, Ἀφροδισιεύς. In Conc. Calched. act. 1. pag. 81. Κριτωνιανὸς Ἀφροδισιάδος Καρίας. In nummo Crispinæ tres Charites expressæ. Nam illæ vice Numinum habitæ, ut habet vetus inscriptio apud Gruterum, pag. 128. 7. ΛΕΥΚΙΟΥ. ΠΟΠΙΛΙΟΥ. ΑΥΛΟΥ. ΤΟΥ. ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ. ΙΕΡΕΩΣ. ΤΩΝ. ΧΑΡΙΤΩΝ. ΔΙΑ. ΒΙΟΥ. *L. Popilii Auli Apollodori F. Sacerdotis Charitum Perpetui.* De iis vide plura apud Pausaniam, lib. IX. sive in Bœoticis, pag. 309. & 310.

.ΙΕΩΝ. Ternæ, ut supra Charites, in nummo Valeriani e Gaza Regia, monent sic legi ea oportere, quæ temporum injuria exesa erosaque sunt, ΑΦΡΟΔΙCΙΕΩΝ. Maxime cum Valerianus Gallieni pater extiterit, cujus in uxoris Saloninæ gratiam Aphrodisienses, ut supra monuimus, nummum percusserint: Tristanus tamen, tom. III. pag. 13. legit ΙΟΥΛΙΕΩΝ.

ΑΧ. & ΑΧΑΙΩΝ, passim in nummis Græciæ veteris, a communi Græciæ cusis. Post subactam a Romanis Græciam, tota regio Achaïa vocitata est, cum est in provinciæ formam redacta. Pausanias, in Achaïcis, pag. 222. Καλοῦσι δὲ οὐχ Ἑλλάδος, ἀλλ' Ἀχαΐας ἡγεμόνα οἱ Ῥωμαῖοι· διότι ἐχειρώσαντο Ἕλληνας δι' Ἀχαιῶν τότε τοῦ

Ἑλληνικοὺ περιεσηκότων. *Quod Græci per Achæos, qui tum Græciæ principes erant, ſubacti ſunt.*

ΑΧΑΙΩΝ. ΕΥΜΕΝΕΩΝ. Vide ΕΥΜΕΝΕΩΝ.

ΟCΤΙΛΙΟC. ΜΑΡΚΕΛΛΟC. Ο. ΙΕΡΕΥC. ΤΟΥ. ΑΝΤΙΝΟΟΥ. ΤΟΙC. ΑΧΑΙΟΙC. ΑΝΕΘΗΚΕ. *Hoſtilius Marcellus Sacerdos Antinoi, Achæis poſuit,* ſtatuam ſcilicet Antinoi, cujus is Flamen fuit, columnamve, in ejus Divi honorem, & ob Hadriani gratiam, cui Antinous in deliciis fuit, promerendam. Sic in Smyrnæorum nummis, ΑΝΤΙΝΟΟC. ΗΡΩC. ΠΟΛΕΜΩΝ. ΑΝΕΘΗΚΕ. CΜΥΡΝΑΙΟΙC. Vide ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ, & ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. Antinoi hic nummus eſt apud Occonem, pag. 245. quem nummum ad Achæos Lydiæ, de quibus dicemus in nummis ΕΥΜΕΝΕΩΝ ſpectare potius, quam ad Achæos Græciæ, auſim præſtare, quod mos ille frequens in nummis illius tractus occurrat, Calchedonenſium, Laodicenſium, Smyrnæorum. Quod ſi quis nihilominus ad Achæos Helladis referri malit, haud pertinaciter ſane contendam, quod ipſi Hadriano ſtatuas poſitas a Communi Achaïæ Pauſanias monet, in Eliac. prior. pag. 159. Βασιλέων δὲ ἀνδριάντας, Ἀδριανοῦ μὲ αἱ ἐς τὸ Ἀχαϊκὸν τελοῦσαι πόλεις ἀνέθεσαν Παρίου λίθου &c. Patinus in ſimili nummo, quem affert in Theſauro Numiſm. pag. 165. perperam legit ΟΚΤΙΛΙΟC.

ΑΧΕΡΟΝΤΑΝ. Nummus e Theſauro Goltzii, pag. 206. & in Magna Græcia, Tab. XXV. cum Junonis Siſpitæ, hoc eſt, Servatricis effigie, capraque ei Deæ ſacra. Sunt & in quibus Nicias ex equo hoſtem jacentem conficit, cum epigraphe ΝΙΚΙΑΣ: quem eum eſſe arbitramur, cujus vitam Plutarchus & res præclare geſtas conſcripſit. Plinio, lib. III. ſect. X. in regione tertia Italiæ, & agro Brutio: *Fluvius Acheron, a quo oppidani Acherontini.* Excidit plane id oppidum: neque eſt *Cirenza*, ut vulgo putant: quanquam & iſtud hodie Acherontiam vocant.

B

BABBA.

C. I. B. xxxvi. Augusti nummus, e Cimelio Regio.

C. I. B. D. D. Augusti nummus in Cimelio Regio. *Colonia Iulia Babba*, vel *Campestris Iulia Babba*, *Decreto Decurionum.* Vel potius, *Coloniæ Iuliæ Babbæ Decuriones.* Plinius, lib. v. sect. I. *Augusti colonia Babba, Iulia Campestris appellata.* In Mauretania Tingitana.

C. C. I. B. D. D. PVBL. *Colonia Campestris Iulia Babba, Decreto Decurionum Publico.* Claudii Imp. ut & alter inscriptus, C. C. I. B. D. D. cum palma, quæ a Tyriis Phœnicibusque Babbensium originem, ut Carthaginiensium, indicat. A Patino quis credat pag. 100. hunc utrumque nummum ad Cibyratas Græcam Asiæ gentem ablegari?

D. D. EX. CONS. C. C. I. B. *Decreto Decurionum ex consensu*, vel potius, *Decuriones ex consensu, Colonia Campestris Iulia Babba.* Neronis nummus, quem vidimus: & quem Tristanus sic mutilum exhibet, tom. I. pag. 216. EX. CONSENSV. C C. I I. interpretaturque, *Ex consensu civitatum Campaniæ duarum.* Patinus, pag. 115. EX. CONSENSV. C. CIB. & ad Cibyratas refert.

COL. IVL. AVG. BABBA. Vespasiani nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 239.

BABYLONIA. Nummus Trajani, a quo ea regio devicta. Apud Occonem, pag. 215. Vide Xiphilinum, in Trajano. Plinius, lib. vi. sect. xxx. *Babylon Chaldaïcarum gentium caput .... propter quam reliqua pars Mesopotamiæ Assyriæque Babylonia appellata est, &c.*

ΒΑΓΗΔΑΟ. & ΒΑΓΗΔΑΟΝΙΩΝ. ΙΕΡΑ. CΥΝΚΛΗΤΟC. *Sacer Senatus.* Nummi Goltziani. Stephano: Βαγαδαονία, μοῖρα Καππαδοκίας νοτιωτάτη. τὸ ἐθνικὸν, Βαγαδαόνες. *Bagadaonia pars Cappadociæ australior.* In his Serapis insculptus, lyrave Apollinea.

ΒΑΓΗΝΩΝ. ΕΡΜΟΣ. Ex parte aversa, ΙΕΡΑ. ΒΟΥΛΗ.

Sacer Senatus, vel *Sacra Curia*. In Notitia Eccles. pag. 29. Βάγις. Et pag. 45. Βάγη vocatur, in Provincia Lydiæ. Eo nummo Bagensium cum Smyrnæis concordia indicatur, quorum illi amnem numinis vice coluerunt. Plinius lib. v. sect. xxxi. *A Smyrna Hermus* amnis, &c. Sic inferius, CAITTHNΩN EPMOC, NIKAEΩN CAΓAPIC, &c.

BAICAMΨHNΩN. Trajani nummus e Thesauro Goltzii, pag. 210. Βαίσαμψα Stephano oppidum est in Arabico sinu circa mare Rubrum. Βαίσαμψα πόλις ἐν τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ περὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ὅ ἐστιν οἶκος ἡλίου. Τὸ ἐθνικὸν, Βαισαμψηνός. Legit in eo nummo Scaliger, Animadv. Euseb. 189. BAICAMΨANΩN, more Dorico. Domum Solis vox ea Hebræo ex fonte sonat, *Beth Sames*.

BAΛANEΩTΩN THΣ. IEPAΣ. KAI. AΣYΛOY. Nummus Caii Cæsaris e Thesauro Goltzii, pag. 210. *Balaneotarum* civitatis *sacræ & inviolatæ*, qui tituli in Syriæ civitatum nummis obvii. Plinio, lib. v. sect. xviii. *Balanea*, in Syria. Stephano: Βαλανέαι, πόλις Φοινίκης.... ὁ πολίτης, Βαλανεώτης.

BARBESVLA.

COL. BARBESVLA. LEG. XVIII. *Colonia Barbesula*, *Legionis* xviii. Nummus Galbæ, e Thesauro Goltzii, pag. 238. Plinio, lib. iii. sect. iii. *Oppidum Barbesula cum fluvio*, in Bætica, juxta Gaditanum fretum. Nunc *Guadajara*, ad amnem hodieque cognominem.

BARCINO.

COL. BARCINO. FAVENTIA. In Thesauro Goltzii, pag. 238. Galbæ nummus. Plinius, lib. iii. sect. iv. *Colonia Barcino*, *cognomine Faventia*. Nunc *Barcelone*. Gruteri inscriptio, pag. 429. COL. F. I. A. P. BARCIN. *Colonia Flavia Iulia Augusta Pia*, non *Paterna*, ut quidam volunt: nec *Felix*, sed *Faventia*, cum Plinio: vel *Flavia*. Nam eadem apud Gruterum pag. legimus, COL. FLAV. P. BARC.

BAPΓACHNΩN. Commodi, & Alexandri Severi num-

mi. Cariæ oppidulum Bargaſa. Straboni, lib. XIV. pag. 656. Μετὰ Κνίδον, Κέραμος, καὶ Βάργασα, πολίχνια ὑπὲρ θαλάττης. Stephano: Βάργασα, πόλις Καρίας.... τὸ ἐθνικὸν, Βαργασηνός.

BARGIACIS. MVN. *Municipium Bargiacis.* Galbæ nummus, e Theſauro Goltzii, pag. 242. Βαργιακὶς Ptolemæo, lib. II. cap. VI. urbs eſt Hiſpaniæ Tarraconenſis, in Vaccæis.

ΒΑΡΓΥΛΙΗΤΩΝ. Caracallæ nummus, in Cimelio Regis Chriſtianiſſimi, in quo adjectum Prætoris nomen, ΕΠΙ. CΤΡ. ΙΟΥΛ. ΜΑΞΙΜΟΥ. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Ἰουλίου Μαξίμου. Plinio, lib. V. ſect. XXIX. *Bargyla:* ubi MSS. habent, *Bargilia.* Stephano: Βάργυλα, πόλις Καρίας.... ὁ πολίτης, Βαργυλιάτης. Straboni vero, lib. XIV. pag. 654. τὰ Βαργύλια. In Notitia Ecclеſ. antiqua, pag. 17. & apud Leunclavium, pag. 94. inter Epiſcopos Cariæ cenſetur, ὁ Βαρβυλίου, & pag. 49. ὁ Βαρβύλου: lege utrobique, ὁ Βαργυλίου, & ὁ Βαργύλου.

ΒΑΡΓΥΛΙΑΤΩΝ. ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. *Bargyliatarum* civitatis *ſacræ ac liberæ.* Nummus Caii Cæſaris e Theſauro Goltzii.

ΒΑΡΚΑΙΩΝ. Nummus e Theſauro Goltzii, pag. 210. Plinio, lib. V. ſect. V. *Ptolemaïs, antiquo nomine Barce,* in Cyrenaïca Africæ parte. Stephano: Βάρκη, πόλις Λιβύης, ἥτις καὶ Πτολεμαΐς.... Βαρκαῖος. Sic etiam Strabo, lib. XVII. pag. 837. Ptolemæo tamen, lib. IV. Πτολεμαΐς & Βάρκη ſunt civitates duæ: hæc mediterranea, litoralis illa: Scylaci quoque, pag. 44. Ptolemaïs itaque condita, non eo loco quo Barce fuit, ſed quo Barcæorum portus. Inter Pœnorum hoſtes a Marone cenſentur, lib. IV. Æneïd. *lateque furentes Barcæi.* Nunc quoque interius oppidum retinet nomen & mœnia, *Barca:* unde & regni appellatio: Litorale *Tolemeta* nuncupatur.

ΒΑΣΗΡΕΩΝ. Titi nummus e Theſauro Goltzii, pag. 210. & apud Spanhemium, pag. 898. Βάσηρα, inquit Stephanus, πόλις Φοινίκης. Τὸ ἐθνικὸν, Βασηρεύς.

BEDVNIA.

BEDVNIA. MVN. *Municipium Bedunia.* Claudii nummus e Thesauro Goltzii, pag. 242. Βεδουνία Ptolemæo, lib. II. cap. VI. in Hispania Tarraconensi.

BENEVENTVM.

COL. BENEVEN. E Museo S. Genovefæ. Plinio, lib. III. sect. XVI. *Hirpinorum colonia una Beneventum, auspicatius mutato nomine, quæ quondam appellata Maleventum.* Velleïus, lib. I. *Sempronio Sopho, & Appio Cæci F. Coss. Beneventum coloni missi*, hoc est, anno Urbis CCCCLXXXVI. Nunc Hirpinorum regio Principatus ulterior nuncupatur: oppidum *Benevento.*

BERDIGVM. FLAVIVM. MVN. *Municipium Berdigum Flavium.* Titi nummus, in Thesauro Goltzii, pag. 242. Ptolemæo urbs est Hispaniæ, in Asturica, lib. II. cap. VI. Βέρδιγον Φλαουΐον.

ΒΕΡΕΝΙΚΙΔΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 210. Stephano: Βερενικίδαι, δῆμος τῆς Πτολεμαΐδος φυλῆς, una scilicet e decem tribubus seu pagis Atheniensium civitatis. Sed ad Berenicen Cyrenaïcæ seu Pentapolitanæ in Africa regionis oppidum, referri nummum eum satius videtur, cui nomen hodieque *Bernichio.* Plinius, lib. V. sect. V. *Berenice in Syrtis extimo cornu, quondam vocata Hesperidum.*

ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ, *in Macedonia.*

ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ, in corona laurea, apud Patinum pag. 184. nunc Cimelii Regii, Trajani nummus. Plinio, lib. IV. sect. XVII. *Berœa.* Stephano: Βέρροια, πόλις Μακεδονίας .... τὸ ἐθνικὸν, Βερροιαῖος. Monet idem deinde ab urbe Syriæ cognomine, gentile nomen Βερροεὺς, & Βερόειαν, derivari: cui quidem viro hac in parte ægre assentior, cum haud levia desint argumenta, cur hosce ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ nummos, ut & ΚΥΡΡΗϹΤΩΝ & ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ, de quibus inferius, potius ablegem in Syriam Cœlen, in qua Berœa, Cyrrhus, & Chalcis fuere: quarum civitatum nomina simili plane forma in nummis insculpta cernuntur, laureaque corona circumdata.

ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ. Β. Nummus Antonini Pii, e Cimelio

M

Regio, & e nostro: ejus Principis anno β. hoc est, secundo cusus.

BERYTVS.

BHPYT. Βηρυτίων. Nummus Musei nostri, in quo Neptunus curru vehitur juncto marinis equis. In Augusti nummo, idem Deus, qua pingi forma solet, cum delphino ac tridente visitur: unde intelligimus ei quoque Numini, inter cetera, devotam eam civitatem fuisse. Fuit & Serapidi, cujus effigies in Valeriani: Herculis, in Caracallæ: Palladis, cum noctua, in M. Aurelii, nummo insculpta.

COL. IVL. BER. EX. S. C. *Ex Senatusconsulto.* Apud Patinum, in numismatibus Triumvirorum, pag. 18. & pag. 39. Augusti ipsius, COL. IVL. AVG. FEL. BER. cui simile alterum Valeriani, pag. 406. Ex quibus nummum Gallieni, qui Valeriani filius fuit, refingere ipse potuit: in quo perperam legit, COL. IVL. AVG. FEL. HEL. & ad Coloniam Helviam refert, ad Heliopolim alii: cum FEL. BER. sit in iis quatuor nummis scriptum perspicue, quod nos in Cimelio Regio vidimus: neque in his modo, sed & in aliis similibus Juliæ Domnæ, Caracallæ, Elagabali, & Gordiani junioris. Neque vero Juliæ Augustæ cognomen coloniæ Heliopolitanæ ulla monumenta asserunt. Sed errorem Patinus a Tristano hausit.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. Trajani nummus e Cimelio nostro. *Colonia Julia Augusta Felix Berytus.* Plinius, lib. v. sect. XVII. *Berytus colonia, quæ Felix Julia appellatur,* in Phœnice. Nobis *Barut*: indigenis, *Birout.* Ab Agrippa Augusti genero deductam coloniam auctor est Strabo, lib. XVI. pag. 756. Ulpianus, lib. L. Dig. tit. XV. de Censibus: *Berytensis colonia Augusti beneficiis gratiosa: &, ut Divus Hadrianus in quadam oratione aït, Augustana colonia.* Est & Otaciliæ nummus cum eadem epigraphe, colonoque & bobus, apud Patin. pag. 385.

COL. BER. Cum colono & bobus, vel cum militaribus signis, quæ sunt deductæ coloniæ argumenta. Uter-

que Trajano principe cuſus nummus eſt, apud Patinum, pag. 179. Hadriani, pag. 195. Gordiani Pii, pag. 369.

COL. BER. DECENNALES. ANTONINI. AVG. III. E Cimelio Regio. Vota pro Reipublicæ incolumitate, tum in quinquennium, tum in decennium a Romanis antiquitus nuncupata, Livius paſſim tradit. Lib. 11. decadis tertiæ, Flaminio cum legionibus ad Traſymenum ab Hannibale cæſo, vota quinquennalia ſuſcepta ſunt, *Si res Populi Romani ac Quiritium ad quinquennium proximum ſalva ſervata erit.* Lib. 1. decad. III. *Caïus Attilius Seranus Prætor vota ſuſcipere juſſus, ſi in decem annos Reſpublica eodem ſtetiſſet ſtatu.* Cum deinde unius Cæſaris dominatu res geri cœptæ ſunt, cœpta quoque quinquennalia vota ac decennalia pro Principum incolumitate concipi, cum imperium illi in quinquennium, decenniumve, vel in plura quinquennia decenniave ſuſciperent. Tunc ludi Circenſes edi, gladiatoriique, fieri ſacra, votaque, & preces. Hi decennales ludi appellati in nummis, hæc decennalia, interdum & vicennalia, tricennaliaque, hoç eſt, in vicennium, tricenniumve vota ſuſcepta, eademque deinde pro decennio vicenniove, vel tricennio demum ſoluta.

COL. BER. Elagabali nummus, cum templi effigie, cujus in limine inferiore hæc verba, COL. BER. ad latera, SEC...... ceteris plane exeſis litteris. Intus Securitas ſedet, cui Victoria coronam imponit. Triſtanus tom. II. pag. 316. legit, SECVRITATI COLONIAE BERYTVS. Nos verius, uti remur, SECVRIT. AVGVST. COLONIA BERYTVS. *Securitati Auguſti*, vel *Auguſtæ.*

COL. IVL. AVG. FEL. BER. Gordiani junioris nummus, in quo Bacchi nudi effigies, dextra copiæ cornu, læva thyrſum gerentis, cum panthera. Vini copiam ac bonitatem in hoc tractu indicat. Et Berytium ſane vinum Plinius commendat in primis lib. XIV. ſect. IX. Occo in Gordiano tertio, pag. 432. hunc

nummum ita legit, COL. IVL. AVG. PEL. BER. & graviore rursum errore, pag. 431. COL. IVL. AVG. PELLA. Quem errorem dum hausit ab Occone Scaliger, Animadvers. Euseb. pag. 195. cur Berytus Colonia Pella dicatur, ait esse sibi incompertum. At FEL. hoc est, FELIX. non PEL. seu PELLA, legi oportuit.

ΒΗΤΗΡΡΑΤΩΝ. Nummus singularis e Cimelio Ill. Harlæi: quem nummum neque ad BÆTARRENOS tertiæ Palæstinæ, neque ad Bæterras Galliæ Narbonensis oppidum, ut visum erudito viro, lib. de usu Numism. pag. 904. sed ad Betarronis potius Phœniciæ urbis maritimæ incolas, quæ inter Diospolim & Cæsaream Stratonis ab Antonino collocatur, referri censuerim oportere. Nam Græcis vocibus usos in nummis Provinciæ Narbonensis cives, præter Massilienses Phocæensium colonos, Antipolitas ejusdem oræ incolas, vix adduci possum ut credam, cum Latine inscripti in eo tractu nummi occurrant, AVENIO, VOLCAE, NEMAVSVS, CABELLIO, &c.

ΒΙΑΤΕΩΝ. Nummum sic inscriptum videre nobis sane non licuit: sed exstare tamen retulerunt ad nos viri in re nummaria eruditi. Fuit autem in Messenia, quæ pars Achaïæ, Βίας amnis, teste Pausania, lib. IV. Messenic. pag. 144. Amni cognominem civitatem appositam ex nummo eo singulari, si genuinus quidem est, admonemur. Nihil enim huc attinet Βιατία Hispanica, de qua Ptolemæus, lib. II. cap. VI. in Oretanis: cujus oppidi cives *Viatienses* a Plinio appellantur, lib. III. sect. IV. num. III. Nam quis in Tarraconensem Hispaniam Græcas litteras penetrasse comminisci ausit, præsertim cum Latine inscripti in eo tractu nummi sint ceteri omnes, BARGIACIS, BARCINO, BISGARGIS, &c. In Bætica, ASTIGI, ACCIS, BARBESVLA, aliique: in Lusitania, BVRDOVA MVN. &c. Quid quod & ΒΙΚΑΑΤΕΩΝ in eo nummo legi satius forte fuerit? de quibus dicemus inferius.

ΒΙΖΥΗΝΩΝ. ΕΠΙ. ΤΙΝ. ΡΟΥΦΟΥ. Hadriani, ex eodem Cimelio. Forte, ΕΠΙ. ΑϹΙΝ. ΡΟΥΦΟΥ. Eſt enim Aſiniæ gentis peculiare Rufi cognomen.

ΒΙΖΥΗΝΩΝ. M. Aurelii, ac Philippi Patris nummi, in Cimelio Regio. Vidimus & Hadriani, & Severi. Plinio, lib. IV. ſect. VIII. *Bizya, arx regum Thraciæ.* Stephano: Βιζύη, πόλις Θράκης . . . τὸ ἐθνικὸν, Βιζυηνός.

ΒΙΖΥΗΝΩΝ. Diana Venatrix, in nummo Fauſtinæ junioris, e Cimelio Regio.

ΒΙΘΥΝΙΕΩΝ. Juliæ Corneliæ Paullæ nummus.

ΒΕΙΘΥΝΙΕΩΝ. ΑΔΡΙΑΝΩΝ. Nummus Antinoi, cujus hæc patria fuit. Ab Hadriano Imp. cui unice carus Antinous fuit, alterum id nomen habuit. In parte ejus nummi anteriore, caput ipſius Antinoi eſt, cum epigraphe, Η ΠΑΤΡΙϹ ΑΝΤΙΝΟΟΝ ΘΕΟΝ. *Antinoum Deum patria* ſua colit ac veneratur. Apud Triſtanum, tom. I. pag. 547. In parte poſtica, Mercurius cum talaribus, adjecto bove: ut ab hujus oppidi civibus habitum pro Mercurio Antinoum intelligas, eique majore hoſtia ab iis litatum. Alias abactos a Mercurio Apollinis boves, uti narrat Antoninus Liberalis in Metamorph. ſignificari quoque hoc nummo haud temere quis credat. Nummus Occonis, pag. 244. ſi modo haud ſubleſtæ fidei, ΓΕΝΕϹΙϹ ΑΝΤΙΝΟΟΥ ΒΙΘΥΝΙΕΟϹ, non ut ipſe legit, ΚΙΤΥΝΙΑΟϹ. Plinio, lib. V. ſect. XLIII. *Bithynion.* Stephano: Βιθύνιον, πόλις Βιθυνίας . . . . . ὁ οἰκῶν, Βιθυνιεύς. Eadem Ptolemæo, lib. V. cap. I. Claudiopolis appellata: Κλαυδιόπολις ἡ καὶ Βιθύνιον.

BITHYNIA.

ΒΕΙΘΥΝΙΑϹ. ΚΟΙΝΟΝ. *Commune Bithyniæ.* Commune fanum, ſacrum commune, & commune certamen intellige, in uno aliquo oppido a totius Provinciæ communitate editum. His ſacris certaminibuſque qui præerat Βιθυνιάρχης vocabatur, cui cura ſacrorum ludorumque κοινοῦ τῆς Βιθυνίας, ut Ἀσιάρχης, cui κοινοῦ τῆς Ἀσίας. De hac poſtrema voce dicemus in nummis ΡΟΔΙΩΝ. Vide & ΓΑΛΑΤΩΝ ΚΟΙΝΟΝ, ΚΡΗΤΩΝ

ΚΟΙΝΟΝ. Nummi ſunt hi Trajani & Hadriani, in Cimelio Regio, cum templi effigie. Hadriani, in Muſeo noſtro: ΑΥΤ. ΚΑΙC. ΤΡΑ. ΑΔΡΙΑΝΟC. ΒΕΙΘΥΝΙΑC. Sabinæ, apud Triſtan. tom. I. pag. 533. cum ſimili fere icone. Plinio, lib. V. ſect. XLIII. *Bithynia* provincia.

ADVENTVI. AVG. BITHYNIAE. &

RESTITVTORI. BITHYNIAE. Hadriani, e Cimelio Regio. Euſebius in Chronico de Hadriano: Αὐτὸς Νικομήδειαν σεισμῷ καταπεσοῦσαν, καὶ Νίκαιαν πόλεις Βιθυνίας χρήμασιν ἀνεστήσατο. *Ipſe Nicomediam terræ motu collapſam, & Nicæam, Bithyniæ civitates, ſumptu ſuo inſtauravit.*

ΒΙΘΥΝΙΩΝ. M. Aurelii nummi.

BILBILIS. ITALICA. Duæ ſimul Hiſpaniæ civitates in eodem nummo cuſæ, Auguſto Principe, apud Patinum, pag. 35. nunc in Cimelio Regio. Et illa quidem Martialis poëtæ natalibus clara, & ferrariis officinis, ut dicemus ad Plinii lib. XXXIV. ſect. XLI. De altera, ſuo loco mox. Italicam eſſe Bilbilin ipſam appellatam, exiſtimaſſe Patinus videtur, errore falſo.

MVN. AVGVSTA. BILBILIS. L. COR. CALDO. L. SEMP. RVLLO. IIVIR. In parte altera: AVGVSTVS. DIVI. F. PATER. PATRIAE. E Muſeo noſtro.

MVN. AVG. BILBIL. C. CORN. REFEC. M. HELV. FRONT. In corona deinde laurea, IIVIR. *Municipium Auguſta Bilbilis. C. Cornelio Refecto, M. Helvio Frontone, Duumviris.* At Corn. Rufus, in Romanis Annalibus ſæpe: Corn. Repentinus, interdum: Refectus, necdum nobis occurrit.

AVGVSTA. BILBILIS. Apud Goltzium, pag. 166.

ΒΙΣΑΛΤΙΩΝ. In nummis Goltzianis e Græcia vetere, pro ΒΙCΑΛΤΩΝ. Plinio, lib. IV. ſect. XVII. *Gens Biſaltæ.* Stephano: Βισαλτία, πόλις καὶ χώρα Μακεδονίας.. τὸ ἐθνικὸν, Βισάλτης. Equum, & adſtantem cum jaculo militem, hic nummus præfert. Sunt & quibus inſculpta galea, Theſſalicæ Macedonicæve virtutis inſigne.

ΒΛΑΥΝΔΕΩΝ. Volusiani nummus e Cimelio Regio. ΕΠΙ. ΑΡΧ. Α. ΑΥ. ΠΑΠΙΟΥ. Ἐπὶ Ἀρχιερέως α´ (hoc est, πρῶτον) Αὐρηλίου Παπίου. *Sub Pontifice primum Aurelio Papia.* Apollo citharœdus capite radiato. In Notitia Eccles. Hieroclis, pag. 13. & in altera, pag. 45. ὁ Βαλάνδου. Apud Leunclavium, in Notitia sedium Episcopalium, inter Antistites Lydiæ, pag. 90. censetur ὁ Βλαδέων. In Conc. Calched. epistolæ synodali Lydiæ ad Leonem Papam, pag. 934. subscribit Onesiphorus Episcopus Blandi. Et act. VI. pag. 594. Ἠλίας ἐπίσκοπος πόλεως Βλαύνδου. Et act. IV. Ἠλίας ἐπίσκοπος πόλεως Βλαύνδου Λυδίας. Itaque in nummo Υ παρέλκει, ut aïunt, hoc est, vacat, & abundat.

BISGARGIS.

MVN. BISGARGIS. Germanici nummus, in Thesauro Goltzii, pag. 242. *Municipium Bisgargis.* Plinio, lib. III. sect. IV. *Bisgargitani*, in Tarraconensi Hispaniæ provincia & conventu: Ilergaonum oppidum mediterraneum Ptolemæo, lib. II. cap. VI.

BOIATAN. Nummus Juliæ Domnæ. Plinio, lib. IV. sect. IX. *Bœa*, in Argolico Achaïæ sinu. Stephanus Βοϊὸν cum Βοιαὶ miscet: illud Doridis oppidum est, de quo Plinius ejus libri sect. XIII. & Strabo, lib. IX. pag. 427. istud Achaïæ. Et Bœas alteras in Creta fuisse adjicit, auctore nullo. Illud interim verius, quod subdit idem, gentile nomen esse Βοιάτης.

BOIΩΤΩN.

BOIΩT. E Museo nostro nummus, in quo crater & clava: Herculis notum istud est, Bacchi illud insigne: ex parte aversa clypeus, ut in numismate ΑΝΘΗΔΟΝΙΩΝ. Plinius, lib. IV. sect. XII. *Bœotiæ Thebæ, duorum numinum, Liberi atque Herculis (ut volunt) patria.*

BOIΩΤΩN. In Græcia Goltzii, Tab. XVI. Neptuni hic nummus effigiem præfert, cum delphino & tridente, Dei illius symbolis: adjectoque clypeo, Bœotorum generatim, & idem privatim Thebanorum insigni. Neptunum Bœoti coluere in primis, quod omnis

eorum regio mari undique alluatur : ideo τριθάλαττος, *trimaris*, appellata a Strabone, lib. IX. pag. 400. In aversa nummi parte Apollo Ismenius, cujus fanum, oraculum, amnisque Ismenius in Bœotia fuit.

BONNA, *in Germania ad Rhenum.*

COL. IVLIA. BONNA. Nummus Augusti, e Thesauro Goltzii, pag. 240. Tacito & Antonino *Bonna*. Ptolemæo quoque Βώννα, lib. II. cap. IX.

BONONIA *Galliæ.*

BONONIA. OCEAN. Constantis Augusti nummus, e Gaza Regia : quo trajectus Principis e Bononiensi litore in Britaniam designatur, vel navigatio eo mari. Prius Gessoriacum Morinorum litus, teste Plinio lib. IV. sect. XXX. vocabatur, *portusque Morinorum*, sect. XXXVII. Tabula Peuting. *Gesoriaco, quod nunc Bononia.* Nobis, *Boulogne sur mer*, in Picardia.

ΒΟΡΥϹΘΕΝΗϹ. Cave id fluvii nomen putes, cujus Geographi meminere, ut in aliis TIGRIS, EVPHRATES, DANVVIVS, & NILVS leguntur : est enim id equo Hadriani Augusti nomen, in nummo ejusdem Principis, in quo & illud singulare occurrit, si nummus sincerus est, quod Græcæ litteræ sunt permixtæ Latinis, KAISAR SEMNOS ΑΔΡΙΑΝΟS. Apud Occonem, pag. 239. Equi, quem Borysthenem Hadrianus ipse cognominavit, Dio meminit, in ejus Augusti rebus gestis. Circumfertur & Epigramma in ejus equi laudem :

Borysthenes Alanus,
Cæsareus veredus,
Per æquor & paludes,
Et tumulos Etruscos,
Volare qui solebat :
Pannonios nec ullus
Apros eum sequentem
Dente aper albicanti
Ausus fuit nocere,
Vel extimam saliva
Sparsit ab ore caudam,

Vt

Vt solet evenire:
Sed integer juventa,
Inviolatus artus,
Die sua peremptus,
Hoc situs est in agro.

Sic in Honorii nummo quem vidimus, pars aversa effigiem exhibet aurigæ insidentis quadrigis: in ambitu sunt aurigæ equorumque nomina: EVGENIVS. Id aurigæ nomen: equorum cetera: ACHILLEVS. SIDEREVS. SPECIOSVS. DIGNVS. Neque enim victorum ea nomina sunt, quos ille nummus nullos habet, quanquam ita visum erudito viro, lib. de usu numism. pag. 854. sed equorum. Sic Verus Imp. *equum quem dilexit, Volucrem* appellavit, ita prodente Capitolino in ejus vita, pag. 39. Fuere & alia equorum nomina scitu digna, quæ apud Gruterum vide pag. 337. & apud Sponium. Aurigarum vero nomina nummis insculpta sæpe alias observavimus, Neronis præsertim ac Trajani, in quibus EVTYMIVS exhibetur in quadriga, flagrum dextra tenens, & palmam læva: apud Tristanum, pag. 217. & 385. Item in nummo Neronis, ac Juliani, STEFANAS, & STEFAN. NIK. A. hoc est, Στεφάνας νικητὴς ά seu πρῶτον. *Stephanas primum victor,* cum flagello pariter & palma, victoriæ in Circo & cursu equorum adeptæ argumento: imposita pariter equorum frontibus palma, ut videre est apud eundem Tristanum, pag. 222. Est & OLIMPIVS cum iisdem insignibus, in Thesauro Patini, pag. 208. Sed hallucinari mihi egregie Tristanus videtur, aliique eum secuti, cum aïunt prioribus Neronis ac Trajani nummis pugilem signari, de quo Plinius lib. VII sect. XLVIII. *Consecratus est vivus sentiensque oraculi* Delphici *jussu, & Iovis Deorum summi adstipulatu, Euthymus pycta, semper Olympiæ victor,* &c. Olympiadibus scilicet LXXIV. LXXVI. & LXXVII. uti ex Pausania didicimus, lib. VI. seu Eliac. poster. pag. 183. hoc est, annis ante Neronem amplius quingentis. Cum procul dubio sint hæc omnia aurigarum

nomina, qui ſub iis Principibus vixerint, quorum nomina ſunt in nummis ſignata. Sic tibicinis iſtud eſt, FILINVS, cujus capiti coronam ſive Apollo, ſive Trajanus imponit: aliter fruſtra ſentiente Triſtano, pag. 403. Sic idem auriga, de quo ſupra, in Trajani nummo inſculptus cum equis duobus: ipſius quidem nomine in ſuperiore nummi parte, EVTIMIVS: equorum in inferiore, ſed diminutis illis ac vitiatis, TYRIBI. CAT.... apud Patinum, in Theſauro, pag. 104.

BOSTRA.

N. TPA. BOSTRA. *Nova Trajana Boſtra.* Commodi, in Gaza Regia, cum effigie cameli, quod Arabiæ vulgare ſymbolum eſt. Fuit Boſtra videlicet Arabiæ oppidum.

N. TP. BOCTPA. Νέα Τραϊανὴ Βόστρα. Severi nummus.

A. TYXH. BOCTPΩN. Ἀγαθὴ Τύχη Βόστρων. *Bona Fortuna Boſtrorum.* Caracallæ nummus, in eodem Cimelio. Non eadem eſt porro Boſtra, quanquam aliter viſum eruditis alioqui viris, in primiſque Triſtano, quæ Philippopolis in eodem Arabiæ tractu appellata eſt. In Notitia Eccleſ. antiqua, pag. 63. in Provincia Arabiæ cenſentur hæ duæ civitates, Βόστρα μητρόπολις, & Φιλιππόπολις.

COL. F. BOSTRA. ALEXAND. Juliæ Aquiliæ Severæ, in eadem Gaza. *Colonia Felix*, vel *Flavia Boſtra Alexandrina.*

COLONIA. BOSTRA. Nummi Alexandri Severi, ac Juliæ Mæſæ, & Mamææ.

TRAIANAE. ALEXANDRINAE. COL. BOSTRA. Juliæ Mamææ. Ab Alexandro Severo Alexandrinæ cognomen, cum coloniæ jure traxit.

COL. METROPOLIS. BOSTRA. Philippi Patris, apud Mediobarbum, pag. 347. In corona deinde, CEB. hoc eſt, Σεβάσμια, ſive Auguſta certamina, ut in nummo Damaſcenorum.

BOYPAIΩN, in nummis Juliæ Domnæ. Plinio, lib. IV.

sect. VI. in Achaïa, *Bura*. Stephano : Βοῦρα, πόλις Ἀχαΐας .... τὸ ἐθνικὸν, Βουραῖος.

ΒΟΥϹΙΡΙΤΩΝ. In vetere nummo Titi, e Thesauro Goltzii.

ΒΟΥϹΙ. L. IA. Βουσειριτῶν, Αὐτοκράτορος ιά. In Cimelio Regio, Hadriani nummus : qui anno ejus undecimo cusus dicitur, cum Isidis stantis effigie : quod Ægyptiorum peculiare numen fuisse tralatitium est. Plinius, lib. v. sect. IX. *Busiriten* in Ægypto nomen habet. Stephano : Βούσειρις, πόλις Αἰγύπτου ..... ὁ πολίτης, Βουσειρίτης.

BRACARA.

COL. B. A. Caii & Lucii Cæsarum nummus, in quo tauri cornupetæ signata effigies, apud Mediobarbum, pag. 58. Hunc interpretari ita lubet : *Colonia Bracara Augusta*. Plinio, lib. IV. sect. XXXIV. *Bracarum oppidum Augusta*, hodie *Bragues*, in Lusitania. Ptolemæo, lib. II. cap. VI. Βράκαρ Αὐγοῦστα. Apud Gruterum, pag. 324. BRACARAVGVSTANI.

ΒΡΕΤΤΙΩΝ. In Cimelio nostro nummi frequentes. Plinio, lib. III. sect. x. *Ager Brutius*. Stephano, verbo Βρέττος, Βρέττιοι, χώρα Βρεττία. Nunc Calabria nuncupatur, pars Italiæ ultima. Nummos ii olim Jove, Junone sceptrifera : Marte, Pallade, Hercule, Vulcano, aliisque Numinibus signaverunt. Cancer his etiam interdum insculptus, oræ maritimæ symbolum.

BRITANNIA. Claudii Cæsaris nummus, visus a nobis, in quo stans mulier dextra clavum navigii regit. Est & Hadriani alter, apud Occonem, pag. 223. & Tristanum, pag. 463.

DE BRITANNIS. Claudii itidem, cum arcu triumphali. Plinius, lib. III. sect. XX. *Claudius Cæsar e Britannia triumphans, prægrandi illa domo verius quam nave intravit Adriam* Dio pariter, laudatus a nobis in notis ad eum locum. Tranquillus in Claudio : *Cum decretis sibi a Senatu ornamentis triumphalibus leviorem majestati principali titulum arbitraretur, velletque justi triumphi decus, unde acquireret, Britanniam potissimum*

elegit .... ac sine ullo prælio aut sanguine, intra paucissimos dies, parte insulæ in deditionem recepta, sexto quam profectus erat mense, Romam rediit, triumphavitque maximo apparatu. Aurel. Victor, in Claudio: *Britanniæ partes contusæ, quam solam adiit, Ostia profectus mari, &c.*

RESTITVTORI. BRITANNIAE. Hadriani apud Occonem, pag. 231. Britanniæ in genua procumbenti Cæsar dextram porrigit. Lustravit Britanniam, ut & ceteras fere imperii provincias Hadrianus: *nec quisquam fere principum*, inquit Spartianus in ejus vita, pag. 7. *tantum terrarum tam celeriter peragravit.* Itaque scripsit ad Hadrianum hos versiculos Florus poëta:

Ego nolo Cæsar esse,
Ambulare per Britannos,
Scythicas pati pruinas.

EXERC. BRITANNICVS. Hadriani, apud Occonem, pag. 234. & apud V. Cl. I. Vaillant, tom. 1. pag 61.

BRITANNIA. S. C. Antonini Pii apud Occonem. Sedet Roma, dextra militare signum, hastam læva ac peltam gerens. Capitolinus in Antonino Pio, pag. 19. *Britannos per Lollium Vrbicum legatum vicit, alio muro cespititio summotis barbaris ducto.*

BRITANNIA. P. M. TR. P. X. IMP. VI. COS. IIII. P. P. *Britannia. Pontifex Maximus, Tribuniciæ Potestatis decimum, Imperator sextum, Consul quartum, Pater Patriæ.* Commodi nummus, apud Occonem, pag. 320. Ex parte antica, M. COMMODVS ANTONINVS AVG. PIVS. BRIT. Lampridius in Commodo, pag. 49. *Appellatus est Commodus etiam BRITANNICVS ab adulatoribus, cum Britanni etiam Imperatorem contra eum deligere voluerint.* Hinc & in Museo nostro ejusdem Commodi nummus inscriptus, VICT. BRIT. *Victoriæ Britannicæ.*

VICTORIAE. BRITANNICAE. Severi nummus, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 279.

Caracallæ quoque, qui Severi filius, & in expeditione ea comes, e Museo nostro.

VICT. BRIT. & VICTORIAE. BRIT. Ejusdem Severi, apud Occonem, pag. 361. Spartianus, pag. 71. de Severo: *Britanniam, (quod maximum ejus imperii decus est) muro per transversam insulam ducto, utrimque ad finem Oceani munivit: unde etiam Britannici nomen accepit.* Vide & Sex. Aurel. Victorem, in Severo.

ΒΡΟΥΖΗΝΩΝ.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΙΟΥ. ΟΥΗΡ. ΜΑΞΙΜΕΙΝΟC. Γ. ΙΟΥ. ΟΥΗΡ. ΜΑΞΙΜΟC. Κ. Capita duo adversa Maximini & Maximi. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Γάϊος Ἰούλιος Οὐῆρος Μαξίμεινος. Γάϊος Ἰούλιος Οὐῆρος Μάξιμος Καῖσαρ. *Imp. Cæsar C. Iul. Verus Maximinus. C. Iul. Verus Maximus Cæsar.* Ex parte aversa, ΒΡΟΥΖΗΝΩΝ. Apud Goltzium in Thesauro, pag. 216. ΗΡΟΥΖΗΝΩΝ perperam scribitur. Occo, pag. 425. ΟΥΣΙΝΩΝ. Hunc nummum Seguinus, pag. 169. ad Prusam primum, mox se ipse retexens, secutusque V. CL. P. Gabr. Cossartium e Societate nostra, doctrinæ ac famæ singularis, ad Βόρυζαν urbem in Ponto refert Stephano memoratam: legique ΒΟΡΥΖΗΝΩΝ trajectis litteris censet oportere. Sed ab hac sententia deterrent me duo: alterum, quod trajectione litterarum laborare nummos veteres neque affirmari facile, nec temere credi oporteat: alterum quod Stephanus ipse hujus oppidi gentile nomen non Βορυζηνὸς, sed Βορυζαῖος dici conceptis verbis præmoneat. Nos feliciore Minerva usi, ut remur, ad oppidum Phrygiæ Salutaris pertinere deprehendimus, quod oppidum in Notitia Ecclef. vetere, pag. 29. Βρούζος, in altera pag. 49. & apud Leunclavium, pag. 94. ὁ Βρύζου. Cum legi utrobique justum sit, Βρουζος & Βρούζου. Sic in Conc. Calched. act. VI. Αὐξάνων legitur ἐπίσκοπος πόλεως Βρύζου, sub Metropolita Synnadorum, pro Βρούζου. Quæ emendatio constat in primis ex Conc. CP. V. pag. 261. in qua subscribit Μακεδόνιος ἐπίσκο-

πος τῆς Βερυσκηνῶν πόλεως, pro Βερυζλινῶν. Cum idem ipse, pag. 96. inter Episcopos Phrygiæ appelletur, Μακεδόνιος ἐπίσκοπος Βερύζου. Sed corruptissime pag. 60. & 73. Μακεδόνιος Βελάνων. Certe ex vestigiis harum vocum Βερύζου, Βρύζου, Βερύζος, Βερυσηνῶν, cum accedat in primis nummi auctoritas, quin Βερύζος & Βερυζλινῶν legi oporteat, dubium esse cordato nemini debet.

BRVNDISIVM.

BRVN. Arion delphino insidet, cum lyra & urceolo. E Cimelio nostro Parisiensi. Apud Goltzium, in Magna Græcia, tab. XXXIII. pro lyra Copiæ cornu, pro urceolo victoriolam gerit: ex parte aversa, cum tridente Neptunus. Plinio, lib. III. sect. XVI. *Brundisium.* Nobis *Brindes*, in parte Italiæ, *Terra d'Otranto.*

ΒΡΕΝΔΗΣΙΝΩΝ. Nummus e Magna Græcia Goltzii, loc. cit. Arion delphino insidens, delphinum alium dextra, læva lyram gerit: quod nescivit Goltzius, qui Tarantem æque hic pingi, atque in Tarentinorum nummis, arbitratus est. *Arionem interficere nautis in mari parantibus ad intercipiendos ejus quæstus*, inquit Plinius lib. IX. sect. VIII. *eblanditum* ferunt, *ut prius caneret cithara, congregatis cantu delphinis, cum se jecisset in mare, exceptum ab uno, Tænarium in litus pervectum.* Vide & Herodotum, lib. I. Clio, num. XXIV. pag. 9. & alios. Ex parte nummi altera Hercules est, Brenti pater, ejus qui oppidi conditor fuit, auctore Stephano: Βρεντήσιον πόλις Ἰταλίας, ἀπὸ Βρέντου τοῦ Ἡρακλέους.

BVRDOVA. MVN. *Municipium Burdova.* Ptolemæo lib. II. cap. V. in Lusitania, Βούρδουα est. Hic Tiberii nummus e Goltzii Thesauro petitus, pag. 242.

BVTHR. *Buthrotum*, in Epiro. C. PAET. QVIN. ITER. *C. Pætus. Quinquennalia iterum.* Apud Ill. Harlæum. Plinio, lib. IV. sect. I. *Colonia Buthrotum.* Nunc *Butrinto.* De ludis quinquennalibus ad Isthmium Neptuni fanum, atque alibi edi solitis Plinium consule, lib. IV. sect. IX. & nostras ad Plinium notas. Dicemus de iisdem & in parte Nummorum Historica.

ΒΟΥΘΡΩΤΙΩΝ, in Thesauro Goltzii, & in ejusdem Græcia vetere, Tab. v. quo in nummo Victoria bovem pede premit: & eundem cornu apprehendit: ex quo forte oppido ei nomen. Vel reportatam forte ab cive aliquo Buthrotio victoriam hic nummus indicat, domito Thessalorum more tauro ex equo. Plinius, lib. VIII. sect. LXX. *Thessalorum gentis inventum est, equo juxta quadrupedante, cornu intorta cervice tauros necare. Primus id spectaculum dedit Romæ Cæsar Dictator.* Vide Tranquillum in Claudio, cap. XXI. Dionem, in Nerone, lib. LXI. pag. 693.

ΒΥΒΛΙΩΝ. Nummus Augusti. Plinio, lib. v. sect. XVII. *Byblos.* Stephano, Βύβλος, πόλις Φοινίκης.... τὸ ἐθνικὸν, Βύβλιος, ἢ Βυβλίας. Cur nomen id urbi sit inditum, idem ibi prolixiore oratione investigat. Hodie *Gebail.* Venerem ii Cælestem quondam coluere. Vide Lucianum, in opusc. de Syria Dea.

ΙΕΡΑΣ. ΒΥΒΛΙΩΝ. *Sacræ Bybliorum civitatis.* Claudii, Commodi, & Severi. ΙΕΡΑC. ΒΥΒΛΟΥ. Caracallæ in Cimelio Regio, & Elagabali.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. Passim in nummis occurrit. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. *Byzantium liberæ conditionis, antea Lygos dictum:* quare *Byzantina Lygos* Ausonio dicta, ut in Plinianis Notis observavimus. A fluviolo, credo, quo alluitur, quem τὸν Λύκον Cedrenus & Codinus vocant. Nobis *Constantinople.*

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ CΩΤΕΙΡΑ. *Byzantina Servatrix.* Lunæ effigies. Vidit Lambecius, in Codinum, pag. 139. edit. Regiæ. Legi ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ malim, ut in nummis Cyzicenorum, ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ CΩΤΕΙΡΑ ΚΟΡΗ.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. Cum Neptuni effigie, delphino, ac tridente, Neptuni insignibus: quem Deum Byzantii, quod erat is Byzantis conditoris sui parens, coluere.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. Uva appicta in Caracallæ nummo, vini feracem agrum conterminum fuisse significat. Apud Patinum, pag. 302.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ. ΜΙΘΡΑΔΑΤΟΥ. ΕΥΠΑΤΟΡΟΣ.

Mithridates Eupator is eſt, quem Pompeïus regno ac vita exuit. Urbis Byzantii vulgare ſymbolum, Lunæ creſcentis effigies cum ſtella. E Muſeo noſtro.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΚΟΙΝΟΝ. *Commune Byzantiorum.* E Goltzii Theſauro, pag. 211. Nummus Auguſti.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. Ex eodem Goltzii Theſauro, Caii Cæſaris nummus: ſed vereor, ut ſit genuinus.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠΙ. ΤΡΑΙΑΝΟΥ. Piſces duo. De pelamidum inſigni captura Byzantii, quo fit ut nummis inſculpantur, Plinium vide lib. IX. ſect. XX. Trajani nummus ex eodem Cimelio. Cum tergemino piſce, Plotinæ, quanquam epigraphe eadem, apud Patinum, pag. 188.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠΙ. ΤΡΑΙΑΝΟΥ. ΚΑΙ. ΤΟ. Γ. *Sub Trajano Cæſare tertium. Byzantiorum* Pontifice ſcilicet. Nummus Trajani e Gaza Regia, cui inſculpta galea eſt. Videtur omnino Trajanus Byzantiorum, ut Athenarum Hadrianus & Gallienus, ἄρχων hoc loco appellari, vel ſacrorum ac ludorum Præſes.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠΙ. ΔΗΜΟϹΘΕΝΟΥϹ. *Sub Demoſthene* Prætore. M. Aurelii, e Gaza Regia. Phari duo.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΙΑ. ϹΕΒΑϹΤΑ. *Byzantiorum Antoniniana Auguſta* certamina, hoc eſt, edita in gratiam Antonini Elagabali. Hoc Triſtanus non intellexit, qui tom. II. pag. 206. *Antoniniam Auguſtam Byzantiorum* ei oppido nomen fuiſſe in eo nummo putat. Quanquam non ſum neſcius Severo ſuperſtite, ex filii nomine, Antonini Caracallæ, Ἀντωνινίαν urbem eam eſſe appellatam, ut Heſychius Mileſius prodidit, lib. de rebus patriis CP. Sed eſt hic nummus ut Occo vidit pag. 404. Elagabali, non, uti Triſtanus putavit, Caracallæ.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠΙ. ΑΙΛ. ΠΟΝΤΙΚΟΥ. *Sub Ælio Pontico.* Lucillæ, e Gaza Regia. Criſpinæ Commodi, ΕΠΙ. ΑΙ. ΠΟΝΤΙΚΟΥ. Η. ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ, ex eodem Cimelio. *Sub Ælio Pontico octies* Prætore *Byzantiorum.* In utroque nummo tergemini piſces inſculpti.

ΒΥΖΑϹ.

BYZAC. Cum ſenili capite galeato. Is oppidi conditor fuit. Stephanus: Ἐκτίσθη ἀπὸ Βύζαντος τοῦ Ποσειδῶνος. *Conditum Byzantium eſt a Byzante Neptuni F.* In parte nummi altera, prora navis inſculpta, nomenque Prætoris, ΕΠΙ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. Et ſimul Byzantiorum æra, ΓΟC. hoc eſt, converſis nempe litteris, (nam inverſæ plerumque in nummis occurrunt, ut periti harum rerum ſciunt) σογ', ſive annus CCLXXIII. poſt conceſſam ſcilicet a Pompeïo libertatem, anno Urbis Romæ DCLXXXVIII. Mithridatico enim bello fidelem operam ea civitas Pompeïo navavit: quare magnis beneficiis a populo Rom. donata, & inter urbes liberæ conditionis, ut Plinius ait, annumerata eſt. Tullium vide, orat. de Prov. Conſul. Itaque annus hic Byzantiorum CCLXXIII. plane in annum Urbis Romæ incidit DCCCCLX. Severi Imp. XVI. poſtquam is Antonini Caracallæ interventu ſua Byzantiis jura reſtituit. In nummo Goltziano, Tab. XXVII. mendoſe legitur, ΕΠΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟC ΤΟC.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠΙ. ΑΡΧ. Μ. ΑΥ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ. Caracallæ, e Cimelio Regio. Βυζαντίων ἐπὶ Ἀρχιερέως Μάρκου Αὐρηλίου Ἀντωνείνου. Ipſe Caracalla in ea nummi area ſtat, Dea Præſide urbis pariter adſtante, idemque Pontifex Byzantiorum Præſeſque ſacrorum vocatur. Debuere hunc ei honorem deferre Byzantii, vel grati animi nomine: nam ut auctor eſt Spartianus in Antonino Caracalla, pag. 85. *Byzantiis interventu ſuo jura vetuſta reſtituit, quibus iratus fuit Severus,* (erat is Caracallæ pater,) *quod* Peſcennium *Nigrum juverant.* Rurſum pag. 87. *Per Thracias cum Præfecto Prætorii iter fecit, &c.* Tamen Alexander Severus convitii loco duxit, quod eum Antiochenſes, Ægyptii, & Alexandrini ἀρχιερέα appellarent, ut auctor eſt Lampridius in ejus vita, pag. 123. At Gallienus, teſte Trebellio Pollione, *& apud Athenas* ἄρχων *erat, & civis adſcribi deſiderabat, & ſacris omnibus intereſſe.*

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. Caracallæ, apud Triſtanum, tom. II.

pag. 205. Isis in eo nummo rete explicat: quo uberrima thynnorum captura Byzantii significatur, id quod Tristanum fugit, qui plane ἄτοπα hoc loco affert. De eo piscatu Plinius, lib. IX. sect. XX. *Est in euripo Thracii Bosphori, quo Propontis Euxino jungitur, in ipsis Europam Asiamque separantis freti angustiis, saxum miri candoris, a vado ad summa perlucens, juxta Calchedonem in latere Asiæ. Hujus aspectu repente territi thynni, semper adversum Byzantii promontorium, ex ea causa appellatum Aurei Cornus, præcipiti petunt agmine. Itaque omnis captura Byzantii est, magna Calchedonis penuria, mille passuum medii interfluentis euripi. Opperiuntur autem Aquilonis flatum, ut secundo fluctu exeant e Ponto: nec nisi intrantes portum Byzantium capiuntur.* Quo in loco ante nos legebatur, *nec nisi intrantes Pontum & Byzantii capiuntur:* quæ lectio mire torsit eruditorum ingenia, quod vera ei subesse sententia nulla possit. Qua ope medicinam ei loco fecerimus, disces ex nostris ad Plinium Notis & Emendationibus, ad librum nonum, num. XXXIV.

Π. CΕΠΤ. ΓΕΤΑC. Κ. Πούπλιος Σεπτίμιος Γέτας Καῖσαρ. Ex parte altera, ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠ. Γ. CΑΛΛ. ΑΡΙCΤΑΙΝΕΤΟΥ. *Byzantiorum. Sub Caïo Sallio Aristæneto.* E Cimelio Regio. Europa tauro vecta fertur, qui typus situm urbis ad Bosphorum, cui inde nomen fecere fabulæ, plane indicat. Apud Gruterum vetus inscriptio gemina, pag. CCCCLXV. 5. & 6. C. SALLIO. ARISTAENETO. V. C. SEPTEMVIRO. EPVLONVM, &c.

ΓΕΤΑC. ΑΥΓ. *Geta Augustus.* ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ, cum uva, vini feracitatis in agro circumjecto indice. Apud Tristanum, tom. II. pag. 283.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠΙ. ΦΡΟΝΤΩΝΟC. ΚΑΙ. Α. ΦΗCΤΟΥ. Phari duo, e Gaza Regia, Macrini nummus. Et Alexandri Severi, alter ibidem, ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡΗ. CΕΥΗ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. ΑΥΤ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Σεβηρὸς Ἀλέξανδρος Αὔγουστος. ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠ. CΤΡ. ΑΥΡ. ΦΡΟΝ-

ΤΩΝΟΣ. ΚΑΙ. ΑΙΛ. ΦΗΣΤΟΥ. *Sub Duumviris Aurelio Frontone, & Ælio Festo.* Tertius ibidem Juliæ Mamææ, ΕΠΙ. ΦΡΩΝΤΩΝΟΣ. ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. Juliæ Soæmiadis, cum fortunæ effigie, Apud Tristanum, tom. II. pag. 366.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠΙ. ΑΙΜ. ΣΕΥΗΡΟΥ. ΚΑΙ. ΙΟΥΛ. ΣΕΥΗΡΑΣ. *Sub Æmilio Severo, & Julia Severa.* Item, ΕΠΙ. Μ. ΑΥΡ. ΣΩΤΗΡΙΧΟΥ. *Sub. M. Aurelio Soterícho.* Uterque e Cimelio Regio, sub Alexandro Severo cusus. Sic in nummo ΑΚΜΟΝΕΩΝ legas, ΕΠΙ. ΚΑΙΠΙΩΝΟΣ. ΚΑΙ. ΙΟΥΛΙΑΣ. ΣΕΟΥΗΡΑΣ.

ΒΥΛΛΙΟΝΩΝ. Apud Goltzium, in Græcia vetere, Tab. III. In eo nummo Jovis caput insculptum: ex parte altera, Copiæ cornu, ex quo spica & uva emergit, ubertatis ejus agri indices: ipsumque cornu anguis pluribus spiris complectitur. Id Æsculapii symbolum est in nummis vulgare. Plinio, lib. III. sect. XXVI. *Buliones.* Straboni, lib. VII. pag. 326. Βυλλίονες. Oppidum Βυλλὶς, Ptolemæo, lib. II. cap. XIII. unde *Bullidensis colonia* Plinio, lib. IV. sect. XVII. in Epiri, Illyrici, Macedoniæque confinio.

C

CABELLIO.

COL. CABE. *Colonia Cabellio.* Nummus apud Tristanum, tom. I. pag. 63. Plinio, lib. III. sect. V. *Cabellio* oppidum Latinum dicitur: Ptolemæo, lib. II. cap. X. Καβελλίων κολωνία. Nunc *Cavaillon*, in Comitatu Avenionensi.

CABE. Apud Patinum, in Æmilia familia, pag. XI. Ex parte aversa, LEPI. cum Copiæ cornu. Hunc utrumque nummum ad Africæ oppidum Tristanus, Patinusque referunt, quod ille Tacapen esse suspicatur, iste quodnam sit haud indicat: Oiselius vetustissimum Carthaginis nomen, Καγχηδὼν, cujus Stephanus meminit, priore sui parte diminutum, repræsentari hoc loco comminiscitur: nos multo verisimilius, uti remur,

Cabellionem. Triumvirorum nominibus, interdum & capitibus nummos suos passim insignivere Galliæ. Vide LVGDVNVM, REMI, NEMAVSVS. Ac deinde Augustorum ævo, COL. AVENIO, COL. ARELATE, &c.

C. A. C. Vide ASIDO.

CADO. Vide ΚΑΔΟΗΝΩΝ.

CÆSARAVGVSTA. Q. LVTAT. M. FABI. IIVIR. *Q. Lutatio, M. Fabio, Duumviris.* Colonus boves aratro junctos agit, coloniæ deductæ in plerisque nummis symbolum. M. Varro, lib. IV. de ling. Lat. auctor est coloniam sic inchoari solitam, juncto bove & vacca, ut vacca tamen coloniæ, quam conderent, propinquior esset: exterius vero bos araret: ductoque aratro terminos designabant coloniæ, qua mœnia ducerentur: & aratro portato, ubi portam statui vellent. Plinius, lib. III. sect. IV. *Cæsaraugusta colonia immunis, amne Ibero affusa, ubi oppidum antea vocabatur Salduba.* Vetus inscriptio, in Thesauro Goltzii, pag. 238. COL. CAESAREA. AVG. SALDVBA. Hodie *Sarragosse*, in Aragonia.

C. C. A. MONTANO. ET. GERMANO. IIVIR. hoc est, *Duumviris.* Caligulæ nummus, in Cimelio Regio: ubi & Tiberii alii duo qui sequuntur. De Duumviris & Decurionibus dicemus, verbo CORINTHVS.

C. C. A. SEX. AEBVTIVS. LVCRETIVS. IIVIR.

C. C. A. M. CATO. L. VETTIACVS. IIVIR.

C. I. C. A. GENIO. P. R. D. D. *Colonia Iulia Cæsaraugusta, Genio Populi Rom. Decreto Decurionum.* Antonini Pii.

C. C. A. D. D. *Coloniæ Cæsaraugustæ Decuriones*: vel, *Colonia Cæsaraugusta, Decreto Decurionum.* M. Aurelii nummus est, quem Antonius Augustinus, Dialog. 7. Antiq. pag. III. ad Calagurim perperam refert: legitque, *Colonia Calaguris Augusta*: cum Augustæ cognomen non obtinuerit Calaguris, sed Juliæ. Verum graviore etiam errore ducuntur ii, qui hos nummos interpretantur, *Colonia Carthago Antiqua.*

C. I. C. A. D. D. Caracallæ, in Cimelio Regio: ibi lupa Romulum & Remum lactat. Patinus Getæ nummum exhibet, pag. 319. O C I C A. in quo vir nudus gestat Copiæ cornu: cum legi oportuerit, (uti nos in eo nummo Regiæ Gazæ vidimus,) C. I. C. A. D. D.

CAESAREA ANTIOCHIA. Vide ANTIOCHIA *Pisidiæ*.

CÆSAREA *Bithyniæ*. Hujus Cæsareæ mentio, tum in Notitia Hieroclis, aliisque, inter sedes Episcopales Provinciæ Bithyniæ, tum in Conc. CP. V. pag. 73. in qua appellatur Ἰωάννης Καισαρείας τῆς Βιθυνίας, & pag. 170. Παῦλος ἐπίσκοπος Καισαρείας Βιθυνίας. Ad hanc vero potius, quam ad quamvis aliam, hos nummos referimus, quod ceteræ suas habeant notas, quibus ab ista secernantur: hæc peculiares nullas, nisi quod KAICAPEIΩN sine adjuncto inscribitur.

KAICAPEIΩN CEBACTHNΩN. Vide ΣΕΒΑCΤΗΝΩΝ.

KAICAPEIΩN. ΑΓΗΝΩΝ. Caracallæ nummus e Cimelio Regio, in quo nummo Bacchus insculptus, cum tigride, & Satyro. Affert hunc Patinus, pag. 306. *Cæsarienses* autem *Agenenses* intelligit, quos si Roscius aliquis aut Æsopus appellet in scena, quis credat audiri sine risu ac strepitu posse? Neque enim fuere Agenenses usquam: nec aliud in eo nummo ΑΓΗΝΩΝ est, quam Ionica dialectus, pro ΑΓΩΝΩΝ, Cæsariensiumque certamina ibi signantur, ut Leucadiensium in altero nummo, ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΑΓΗΝΩΝ. Sic apud Goltzium in vetere Græcia, & in Museo nostro, Dyrrachenorum nummi, ΔΑΜΗΝΟC, & ΑΡΙCΤΗΝΟC, pro ΔΑΜΩΝΟC & ΑΡΙCΤΩΝΟC exhibent. Apolloniatarum, ΧΑΙΡΗΝΟC pro ΧΑΙΡΩΝΟC. Et in nummis Massiliensium, ΜΑΣΣΑΛΙΗΤΩΝ, pro ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΩΝ. Quid quod ne Cæsarienses quidem eo forte nummo signantur, sed Cæsarei ludi tantum, Cæsareaque certamina, qualia a Metropolitis Phrygiæ legimus edita in Gallieni nummo, CEBACTA. KAICAPEIA. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Sic enim verius est

de ludis certaminibusque hunc nummum accipi, quam de Cæsarea ulla, cui adjuncta Metropoleos appellatio fuerit.

CÆSAREA *Cappadociæ.*

ΑΥΤΟΚ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ. ΟΙΩΝΙΣΤΗΣ. ΤΡΙΩΝ. ΑΝΔΡΩΝ. *Imp. Antonius Augur Triumvir.* ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. Apud Occonem, pag. 28.

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ. Nummus Neronis, apud Patinum, pag. 130. cum monte præcelso. Plinius, lib. VI. sect. III. *Sub monte Argæo Mazaca, quæ nunc Cæsarea nominatur.* A Caïo Julio Cæsare id ei nomen datum affirmat Justinianus, Novella XXX. de Cappadocia: & Constantinus Porphyrogen. lib. I. them. II. pag. XVI. cum prius Mazaca diceretur a Mousoch, (Μουσώχ) primo Cappadocum auctore. A Claudio Cæsare, Nicephorus Callist. A Tiberio verius Suidas, & Hieronymus, ut diximus in Plinianis Notis.

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙCΑ. ΕΤ. ΙΓ. Μητροπόλεως Καισαρείας, ἔτει ιγ. *anno* XIII. Caracallæ, apud Tristanum, tom. II. pag. 223. in quo editissimi montis effigies, cui stella in vertice imminet. Sunt & Juliæ Domnæ apud Patinum in Thesauro, pag. 82.

ΚΑΙCΑΡΕΙΑC. Caracallæ iterum ibidem: sed pro stella Aquila est.

ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΙCΑΡΕΙΑC. ΕΤ. Α. Apud Tristanum, pag. 230. Hos nummos Cæsareæ Paneadi perperam Tristanus adjudicat.

ΜΗΤΡ. ΚΑΙCΑ. ΕΤ. Β. Apud Patinum pag. 302. ejusdem Caracallæ.

ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΙCΑΡΕΙΑC. ΝΕΩΚΟΡΟΥ. ΕΤ. Β. Macrini apud Tristanum, pag. 292. nunc Cimelii Regii.

ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΙCΑΡΕΙΑC. Diadumeniani, p. 316.

ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΙCΑΡΕΙΑC. ΕΤ. Α. Alexandri Severi, pag. 399. & quos eodem Imperatore cusos Patinus affert, pag. 351.

ΕΥCΕΒΕΙΑC.... ΑΡΕΙΑC. Nummus media sui parte exesus, quem sic legi nos auctores sumus, ΕΥ-

CEBEIAC. KAICAPEIAC. & ad hanc Cæsaream referri. Aquila in eo nummo Argæi montis vertici insistit, ut in superioribus. Cæsaream utique, in qua versamur, Eusebiam appellatam esse, ex Strabone monuimus in Plinianis Notis. Stephanus quoque: Καισάρεια μητρόπολις τῆς Καππαδοκίας, ἡ πρὶν Εὐσέβεια, καὶ Μάζακα.

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙC. Β. Ν. Δ. Μητροπόλεως Καισαρείας δὶς Νεωκόρου, anno Gordiani junioris, quo cusus ille nummus est, δ'. hoc est, *quarto*. E Gaza Regia.

CÆSAREA *Mauretaniæ*.

COL. IOL. CAESAREA. IVBAE. REG. Claudii nummus, in Thesauro Goltzii. Plinius, lib. v. sect. 1. *Oppidum celeberrimum Cæsarea, antea vocitatum Iol, Jubæ regia, a Divo Claudio Coloniæ jure donata.* Hodie *Alger*, in Africæ litore, qua Siciliam spectat.

REX. IVBA. In Cimelio Regio. Ex parte aversa, CAESAREA. R. XXXII. hoc est, anno regni XXXII. In Museo nostro Jubæ senioris nummus est, cum epigraphe, REX. IVBA. Et junioris alter, REX. IVBA. XXXX. Vidimus & in quo inscriptus annus esset XXXXII. Atque ex ea quidem annorum nota colligimus ad eam ipsam Cæsaream subsequentem quoque nummum pertinere:

C. I. C. XXXVI. cum Augusti capite, hoc est, *Colonia Iol Cæsarea*, e Cimelio Regio, & in Patini Indice, pag. 3. Ex parte altera, caput Cæsaris Julii Dictatoris, EX. D. D. *Ex decreto Decurionum.* Sic in Babbæ coloniæ nummo annorum hunc quoque signari numerum vidimus, C. I. B. XXXVI.

CÆSAREA *Palæstinæ*.

C. FLAV. CAESAR. Apud Patin. pag. 195. Hadriani nummus: cui similis alter Faustinæ Aurelii conjugis, pag. 249. In his figura stans captivum pede calcat.

COL. P. FL. AVG. CAESAREA. Ejusdem Hadriani in Cimelio Regio. *Colonia Prima Flavia Augusta Cæsarea.*

COL. PRIMA. FL. AVG. CAESAREA.

M. Aurelii nummus e Museo nostro, in quo Serapidis caput, cum modio, calathóve. Plinius, lib. v. sect. XIV. *Stratonis turris, eadem Cæsarea, ab Herode rege condita: nunc colonia Prima Flavia, a Vespasiano Imp. deducta.* Prima vocatur, vel Primana, quod primæ legionis milites colonos haberet, ut in Arelatensium nummo præmonuimus. Flavia a Vespasiani nomine. Ulpianus, lib. L. Digest. tit. XV. de Censibus: *Divus Vespasianus Cæsarienses colonos fecit*, &c. Hieronym. in Chron. anno IV. Olymp. CXCI. *Herodes Cæsaream in nomine Cæsaris condidit, quæ prius Turris Stratonis vocabatur.* In vetustis inscriptionibus nondum occurrit, *Legio prima Flavia.* At LEG. III. LEG. IV. LEG. X. & LEG. XVI. cum FLAVIAE appellatione, passim. Nunc est *Casair*, provinciæ caput, *la Principauté de l'Hemir de Casair.*

C. P. F. AVG. CAESAREA. Diadumeniani.

CÆSAREA *Philippi, ab Herodis M. Filio Philippo tetrarcha sic appellata, seu Paneas, a fonte.*

COL. CAESAREA. PHILIPPI. Augusti nummus, e Thesauro Goltzii.

COL. CAESAREA. PANIAE. Titi, ibidem, pag. 238.

ΚΑΙϹ. ϹΕΒ. ΙΕΡ. ΚΑΙ. ΑϹΥ. ΥΠ. ΠΑΝΕΙΩ. Καισαρείας Σεβαστῆς ἱερᾶς καὶ ἀσύλου ὑπὸ Πανείῳ. M. Aurelii nummus, apud Spanhem. lib. de usu Numism. pag. 985. Plinius, lib. v. sect. XV. *Iordanis amnis oritur e fonte Paneade, qui cognomen dedit Cæsareæ.* Et sect. XVI. *Paneas, in qua Cæsarea cum supradicto fonte.* Alterum ei fonti nomen *Dan* fuit: eidem amni fons alter, Jor: unde nomen Jordani.

CALAGVRIS.

MVN. CAL. IVLIA. Augusti nummus, apud Patin. pag. 34. nunc gazæ Regiæ. MVN. CALAG. IVL. Augusti pariter, ex eodem Cimelio.

M. C. I. C. CELERE. C. RECTO. IIVIR. *Municipium Calaguris Iulia. Caïo Celere, Caïo Recto, Duumviris.* Tiberii nummus e Cimelio Regio. Plinio, lib.

lib. III. sect. IV. *Calaguritani, qui Nassici cognominantur.* Ambr. Morales, ex vetere inscriptione, MVN. CALAGVRIS. IVLIA. NASSICA. Nunc est *Loharre*, ab *Huesca* in Arragonia Hispaniæ provincia, leucis IV. dissita. Duumviri porro, qui Græcis Ἀνθύπατοι, duorum Consulum, penes quos Romæ olim summa rei publicæ constituendæ atque administrandæ fuit, instar erant in civitatibus & municipiis.

CALENO. Nummi veteres e Museo nostro, cum gallinacei, Minotauri, aliave effigie. Plinio lib. III. sect. 9. *Calenum* in prima Italiæ regione. Nunc *Calvi* dicitur, IV. fere pass. mill. citra Capuam, in Campania, ut in Plinianis notis monuimus, secuti Camillum Peregrinum, in Campania Felice, pag. 436.

CALENO. Ibidem, cum Minotauri effigie: & ex parte altera, CALENO rursum, cum Apollinis capite.

ΚΑΛΕΝΙΤΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 218. & ex Magna Græcia, Tab. XIX.

CALLET. Meminit hujus nummi Rod. Carus, lib. III. cap. LXX. pag. 197. Plinio, lib. III. sect. III. *Callet*, in Bætica, Astigitani conventus. Situs ignotus. Nam quæ nos argumenta deterreant, ne viris eruditis assentiamur, Jo. Fr. Andrez, lib. de patria S. Laur. pag. 212. & Rod. Caro, loc. cit. eosque secuto Lucæ Holstenio, ea in Notis & emendationibus ad librum Plinii tertium, num. XIV. prolata sunt a nobis, & abunde explanata.

CALPE.

C. I. CALPE. *Colonia Julia Calpe*, ex Spanhemio, lib. de usu & præst. Numism. pag. 766. Plinio, lib. III. sect. III. ad Gaditanum fretum, *Mons Calpe.* Oppidi cognominis meminere Antoninus in Itiner. & Strabo, lib. III. pag. 140. Sed idem illud est cum Carteïa, monti apposita. Plinius, loc. cit. *Fretum ex Atlantico mari. Carteïa, Tartessos a Græcis dicta. Mons Calpe.* Nunc rudera vix supersunt. Portus superest in primis capax, cum castello, *Torre di Cartagena*, corrupto a vetere Carteïæ nomine.

CAMALODVNVM.

COL. CAMALODVN. Claudii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 238. Plinio, lib. II. sect. LXXVII. *Camalodunum Britanniæ oppidum.* Tacito, lib. XII. Annal. pag. 181. *Colonia Camalodunum.* Apud Gruterum, pag. 439. COLONIAE. VICTRICENSIS. QVAE. EST. IN. BRITANNIA. CAMALODVNI. Hodie deminuto vocabulo *Maldon* vocant, teste Cambdeno. Neque enim Colcestria est, ut quidam volunt.

S. P. C. Carausii Augusti nummus e Museo nostro, cujus in ima parte hæ notæ sunt: quas sic interpretari nunc lubet, *Signata Pecunia Camaloduni*, quod ex Britannia, in qua id oppidum est, Carausius pedem non extulit.

C. A. O. A. F. Vide OEA.

CAPPADOCIA.

ΚΑΠΠΑΔ. & ΚΑΠΠΑΔΟΚΩΝ. ΘΕΑ. ΡΩΜΗ. ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. *Dea Roma. Sacer Senatus.* Nummi Goltziani in Asia. Plinio, lib. VI. sect. III. *Cappadocia.*

CAPPADOCIA. S. C. Hadriani nummus e Cimelio Regio, Museoque nostro, & apud Patinum, pag. 191. Dextra montem, Argæum scilicet, cui Cæsarea Cappadociæ primaria civitas imposita est, quo & tota fere Provincia attollitur: læva, labarum gestat. Nihil ad præsens negotium attinet, quod Maximus Tyrius, Dissert. XXXVIII. narrat, Montem Cappadocibus esse Deum, & jusjurandum, & statuam. Ὄρος Καππαδόκαις ϗ θεὸς, ϗ ὅρκος, ϗ ἄγαλμα. Nisi montem ipsum Argæum Jovis nomine coluere, ut Casium Seleucienses. Unde in nummis ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ, ΖΕΥΣ ΚΑΣΙΟΣ, uti monuimus in Plinianis notis. Spartianus in Hadriano, pag. 7. *A Cappadocibus servitia castris profutura suscepit.* Hoc labarum in eo nummo insculptum significat. Exercitus enim Cappadocici vexillum olim labarum fuit, ut dicturi sumus, verbo PANNONIA.

ADVENTVI. AVG. CAPPADOCIAE, & RESTITVTORI CAPPADOCIAE. S. C. Occo in Hadriano, pag. 230. & 231.

EXER. CAPPADOCICVS. Hadriani, apud Spanhemium, pag. 843.

CAPVA. Vide ΚΑΠΥΑΝΩΝ.

CARPICA VICTORIA. Nummus Philippi Patris, quem Occo, pag. 439. VICTORIA CARDICA perperam legit. Circa Iſtrum Carpi fuere, Mœſis vicini, Capitolino, Ammiano, aliiſque. In Pannonia inferiore, Ptolemæo, lib. II. cap. XVI. In Præfectura Mœſiæ, Conſtantino Porphyrog. lib. II. them. I. pag. 84. Κάρπος.

VICTORIAE CARPICAE. VOTIS X. Decii, apud Occonem, pag. 450 Lepidum eſt quod narrat Vopiſcus, pag. 219. de Carpici cognomine, quo donatus a Senatu Aurelianus Auguſtus fuit: *Pacato Oriente in Europam Aurelianus rediit victor, atque illic Carporum copias afflixit: & cum illum* CARPICVM *Senatus abſentem vocaſſet, mandaſſe illico fertur:* Supereſt, P. C. ut me etiam Carpiſculum vocetis. *Carpiſculum enim genus calciamenti eſſe ſatis notum eſt, quod cognomen deforme videbatur, &c.*

CARTENNA.

COL. AVGVSTA. KARTENNA. Nummus Othonis, e Theſauro Goltzii, pag. 237. ubi KAPCENNA, perperam ſcribitur, cum ut omittam cetera, nondum Othonis ævo hic mos obtinuerit, C pro Σ pingendi, aut Græcas cum Latinis in eodem nummo litteras voceſque jungendi. Nihil hic Arcena Syriæ, quam Victor Aurelius Arcam vocat, Alexandri Severi Imp. patria, attinet: ſed ea quam nummus coloniam Auguſtam appellat: coloniam Auguſti Plinius, lib. V. ſect. I. *Cartenna colonia Auguſti, legio ſecunda*, in Mauretania Cæſarienſi. *Cartennas coloniam* vocat Antoninus in Itiner. In Notitia Africæ, inter Epiſcopos Mauretaniæ Cæſar. *Lucidus Cartennitanus.* Hodie *Aochora.* In vetuſtioribus paulo nummis oppida Africæ

Carthago & Cartenna, per K ex æquo ſcribi ſolita.

CARTHAGO, *in Africa.*

KARTHAGO. Apud Patinum, pag. 15. & in Cimelio Regis Chriſtianiſſimi. Plinio, lib. v. cap. III. *Colonia Carthago, magnæ in veſtigiis Carthaginis.*

KART. VENERIS, cum templi effigie, quod eſſet ibi Veneris Cæleſtis templum, de qua alii bene multa, Pauſanias in primis. Ex parte averſa, SVF. ARISTO... hoc eſt, *Sufetis, Ariſtone* &c. *Sufes Conſul eſt lingua Pœnorum*, inquit Paulus ex Feſto: *Summus Pœnis* eſt Magiſtratus, inquit Livius, pag. 333. Ab Hebræo שפט, *Iudex.* Eſt hic nummus e Muſeo noſtro.

KART. PAN. Vide ΠΑΝΟΡΜΙΤΑΝ.

COL. AVR. KAR. KOMM. P. F. Severi, Caracallæ, & Trajani Decii nummi, quos vir pereruditus, operis ſui de numiſmatibus pag. 727. ſic interpretatur: *Colonia Aurelia Carrhenorum Commagene Pia Felix.* Spanhemium ſequitur Mediobarbus, pag. 354. At qui Carrhas in Commagene collocet, auctorem certe reperias neminem. Deinde Latina inſcriptio in Carrhenorum nummis nulla dum viſa. Quanto nos felicius? *Colonia Aurelia Carthago Commodiana Pia Felix.* Ut ab ejuſdem Imperatoris nomine Aurelia, a cognomine Commodiana dicta Carthago intelligatur. Mire Lampridius conjecturæ favet, cum in vita M. Aurelii Commodi Imp. aït: *Ridicule Carthaginem Alexandriam Commodam Togatam appellavit, cum claſſem quoque Africanam Herculeam Commodianam appellaſſet.* De Felicis cognomine Carrhis attributo, nuſquam mentio: Carthagini, paſſim: & in hoc fere tractu aliis: Piæ appellatio etiam Hadrumeto in eodem tractu, ut infra dicemus, conceſſa. Deducta porro non nunc primum eſt colonia Carthaginem; ſed multo ante a C. Graccho, deinde & majore fama a Cæſare, ut aït Solinus, cap. XXVII. cui Livius præïvit, in Epitome, lib. LX. Deductam autem ab eo Dictatore, altero ejus Conſulatu, auctor eſt Dio, lib. XLIII. pag. 239. Vide & Plutarchum in Cæſare, pag. 734. Appianum in

Libyc. pag. 85. & Strabonem, lib. XVII. pag. 833. *Carthago*, inquit Mela ſcite, ut ſolet, lib. I. cap. 7. *nunc populi Romani colonia, olim imperii ejus pertinax æmula: jam quidem iterum opulenta: etiam nunc tamen priorum excidio rerum, quam ope præſentium clarior.* Ex urbis ruderibus Tunetum nunc juxta conditum, *Tunis.*

INDVLGENTIA AVGG. IN. CARTH. *Indulgentia Auguſtorum in Carthaginem.* Severi nummus, e Cimelio Regio, Caracallæ e noſtro: cui ille ſimilis, INDVLGENTIA AVG. IN. ITALIAM, ejuſdem Severi, in Regio pariter Cimelio.

ΚΑΡΘΑΓ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟϹ. Severi, e Theſauro Goltzii, pag. 218.

ΚΑΡΘΑΓΗΝΩΝ. ΜΗΤΡΟΠ. ΔΙϹ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummus Gordiani, e Theſauro Goltzii, pag. 218.

FELIX. KARTHAGO. Diocletiani, Maximiani, Conſtantii. Et KART. FELIX. apud Seguinum, pag. 43. ex parte altera, D. N. HILDERIX. REX. Vandalorum is nempe in Africa rex pæne poſtremus.

CARTHAGO. NOVA. COL. Nummus Caii Cæſaris, e Theſauro Goltzii, pag. 238. Plinio, lib. III. ſect. IV. *Carthago nova, colonia*, in citeriore Hiſpania. Incolis, *Cartagena*, in regno Murciæ. Nova hæc porro appellata eſt, ad diſcrimen veteris, cujus nunc ſuperſunt veſtigia in oppido Catalauniæ, *Villa Franca de Panades*, ut diximus in Plinianis notis.

C. C. N. A. T. MANLIO. C. PETRONIO. IIVIR. *Colonia Carthago nova Auguſta. Tito Manlio, Caïo Petronio Duumviris.* Et in parte averſa rurſum, COLONIA. CARTHAGO. NOVA. AVGVSTA. Auguſti nummus, apud Mediobarbum, pag. 47. ex Sponii ſchedis. Sed hunc inſigni uterque errore ad Carthaginem Africæ refert, quam neque ab Auguſto deductam, neque Novam cognominatam aliquando fuiſſe, monumenta ulla teſtantur.

CASCANTVM.

MVNICIP. CASCANTVM. Tiberii nummus apud Patinum, pag. 68. nunc Gazæ regiæ. Plinio, lib.

III. sect. IV. *Cascantenses.* Ptolemæo, lib. II. cap. VI. Κάσκαντον, in Vasconibus, hoc est, Navarris. Nunc oppidum Navarræ, *Cascante*, trans Iberum, prope Turiasonem. In eo nummo bos insculptus, nempe major hostia, qua litare se Diis, pro salute Tiberii Principis Cascantenses eo nummo declarant.

CASILINVM.

CAES. DICT. PERP. Ex parte aversa: TI. SEMPRON. GRACCVS. Q. DESIG. ITER. COL. CASILIN. *Tiberius Sempronius Graccus, Quæstor designatus iterum, Colonia Casilinum.* Nummus quem vidimus, & quem Goltzius affert in Thesauro, pag. 238. & 256. Tullius, Philip. II. *Coloniam Casilinum deduxisti*, (Antonium alloquitur,) *quo Cæsar ante deduxerat.* Plinius, lib. III. sect. IX. *Sunt & morientis Casilini reliquiæ.* Fuit illud oppidum, ubi nunc est Capua nova, & quidem ad utramque ripam Vulturni amnis, qui & Casilinus inde dictus.

C. C. A. & C. I. C. A. Vide CÆSARAVGVSTA.

C. C. I. B. Vide BABBA.

C. C. I. H. P. Vide HADRVMETVM.

CELSA.

COL. VIC. IVL. CELSA. Tiberii nummus in Thesauro Goltzii, pag. 242. *Colonia Victrix Iulia Celsa.* Plinius, lib. III. sect. IV. *Celsenses, ex colonia.* Nunc *Xelsa*, ad Iberum, Hispaniæ amnem. A situ obtinuisse nomen, ex nummis intelligimus: nam in Hadriani nummo, quem mox afferemus, celso editoque in monte positam apparet.

C. V. I. CELSA. Apud Patinum, pag. 71. Tiberii: Augusti similiter, pag. 34. C. V. I. CELSA. L. BACCIO. MN. FESTO. IIVIR. Hoc est, *Colonia Victrix Iulia Celsa. L. Baccio, Manio Festo Duumviris.* In hisce nummis taurus insculptus, neque in his modo, sed & in aliis Hispaniæ nummis: quo victimas signari majores pro ejus salute Principis ibi cæsas, cujus honoris causa cusi nummi forent, cum Ant. Augustino censemus, Dialogo VI. Vide GRACCV-

RIS. Nunc uterque nummus Cimelii Regii est.

COL. V. IVL. C. Hadriani nummus, apud Tristanum, tom. I. pag. 383. quas ille notas sic perperam interpretatur: *Colonia Victrix Iulia Calaguris*, vel *Iulia Constantia*: cum neutra Victricis nomen in ullis vetustis monumentis obtineat. Celsam vero cum prærogativa coloniæ monumentis omnibus constet fuisse insignitam, Plinii locum paulo ante laudatum, ante nos interpunctionis vitio laborantem, sic merito castigavimus: *Celsenses, ex colonia: Calaguritanos* &c. cum prius legeretur, *Celsenses. Ex colonia Calaguritanos*: At Calaguris apud neminem vetustiorum paulo scriptorum, nec ullius nummi lapidisve auctoritate, atque, ut ita dicam, suffragio, in coloniarum albo censetur, sed municipiorum tantum: Celsam fuisse coloniam, certe nummi clamant. Fuere autem in Hispania citeriore, ita prodente Plinio, lib. III. initio sectionis IV. coloniæ omnino duodecim: Carthago nova, Illici, Valentia, Tarraco, Barcino, Celsa, Cæsaraugusta. Ceteræ quinque ad Carthaginiensem conventum attinent, ab eoque sic appellantur: *Carthaginem conveniunt .... ex colonia Accitana Gemellenses, & Libisosona cognomine Foroaugustana, quibus duabus jus Italiæ datum: ex colonia Salariense oppidani Latii veteris Castulonenses: Sætabitani, qui Augustani: Valerienses.* Neque enim Ant. Augustinum audimus, qui nullo adductus argumento, Dial. VI. Antiq. pag. 101. pro Libisosona, Sætabi, Valeria, Juliobricam, Cluniam, Asturicamque in coloniarum classe reponit. Tam enim esse e coloniarum numero saltem Libisosonam, quam sit Accitana, Plinius ipse perspicue arguit, loco proxime allato, cum subdit, *quibus duabus*. Juliobricæ, Cluniæ, Asturicæ, coloniæ jus quæ monumenta asserant, vindicentque, desideramus.

CERMENO. Vide ΓΕΡΜΗΝΩΝ.

C. F. P. D. Vide DEVLTON.

CHALDÆI.

DE CHALDAEIS. S. C. *Senatus Consulto.* Tra-

jani nummus, apud Occonem, pag. 215. Plinius, lib. VI. sect. XXX. *Babylon Chaldaïcarum gentium caput, &c.*

CICA. GENIO. DD. Nummus Antonini Pii, quem ad insulas Cicas nescio quis insulse retulit, de quibus Plinius, lib. IV. sect. XXXIV. in ora Lusitaniæ, cum ad Cæsaraugustam spectet, ut diximus suo loco.

CILICIA.

ADVENTVI. AVG. CILICIAE. Hadriani, e Cimelio Regio. Vide ΚΙΛΙΚΩΝ.

C. L. I. Vide CORINTHVS.

CLVNIA. Tiberii nummus, in Cimelio Christanissimi Regis. Et apud Patinum, pag. 71. cui nummo bos insculptus, deductæ index coloniæ est.

COL. CLVNIA. Goltzius in Thesauro, pag. 239.

MVN. CLVN. *Municipium Cluniense.* In eodem cimelio.

HISPANIA. CLVNIA. SVLP. *Clunia Sulpicia.* Galbæ Sulpicii nummus, ibidem. Plinio, lib. III. sect. IV. *Clunia Celtiberiæ finis*, Hodie pagus est *Cruña*, vel *Coruña del Conde*, ad Durium, in Castella vetere.

COELIVM.

AEL. MVNIC. COEL. ANT. *Ælium Municipium Cœlium Antoninianum.* Nummus Antonini Caracallæ, in Cimelio Regio, in quo vir saccum humeris gestat, coloniæ argumentum, ut in nummis Neapoleos Samariæ. Plinio, lib. III. sect. XVI. *Cœlium*, in Calabria: haud procul Brundisio.

AEL. MVNICIP. COEL. Macrini, & Treboniani, ibidem: quem nummum alii perperam ad Cœliobrigam Hispaniæ referunt. Sic in eadem Italia, AEL. MVN. FANE. de quo dicemus, verbo FANVM FORTVNÆ.

COMANA *Cappadociæ.*

COL. IVL. AVG. C. I. F. COMANORVM. *Colonia Iulia Augusta. Colonia Iulia Felix Comanorum.* Vel forte, *Colonia Iulia Augusta Concordia Invicta Felix Comanorum.* Caracallæ nummus e Gaza Regia. Sed prior interpretatio magis arridet, quod in nummis eadem repeti subinde solent: ut in nummis Antiochenorum,

Antiochenorum, ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟΣ. ΤΟ. Β. Δ. Ε. ubi postremæ litteræ rursum Δημαρχικῆς ἐξουσίας, *Tribunicia potestate*, significant. Plinius, lib. VI. sect. III. in Cappadocia: *Oppida: Comana, quod Sarus præfluit*, &c. Porro *Iulia Felix* in nummo ea colonia vocitatur, quo nomine & Sinopensis quoque in eo tractu colonia appellata est, ut suo loco dicturi sumus.

COMANA *Pisidiæ*. Vide ΚΟΜΑΝΩΝ.

CONSTANTINOPOLIS. Nummus Constantini Magni, allatus a Patino in Indice, pag. 32. iterumque in Thesauro, pag. 206.

COPIA. Vide LVGDVNVM.

CORDVBA.

COLONIA. PATRICIA. Nummus Augusti, e Cimelio Christianissimi Regis. Plinius, lib. III. sect. III. *Corduba colonia, Patriciæ cognomine*. Sic porro appellata Antonio Augustino videtur, lib. VIII. Antiq. pag. 124. quasi colonia veteranorum & honestorum, quibus, ut Patribus, honos debeatur. Gruteri inscriptio, pag. 323. COLONIAE. PATRICIAE. CORDVBENSIS. Hodie *Corduba la veja*, leuca fere una a Corduba nova, quam nos *Cordouë* dicimus.

COL. AGRIPPA. PATRICIA. Vide ΑΓΡΙΠΠΕΩΝ.

COL. CORDVBA. PATRICIA. Tiberii nummus e Thesauro Goltzii, pag. 239.

COL. PATR. Claudii nummus, e Museo nostro.

CORINTHVS.

ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ. Nummi Goltziani in Græcia, in quibus Chimæra, & Bellerophon Pegaso vectus, Chimæramque conficiens. Corinthiorum id fere insigne. Hyginus, fab. LVII. *Bellerophontem Prœtus ad Chimæram interficiendam misit, quæ tripartito ore flammam spirare dicebatur: item prima leo, postrema draco, media ipsa chimæra. Hanc super Pegasum sedens, interfecit*. Chimæra capra silvestris est: Hesychius: Χιμαίρα, αἶγα ἀγρίαν.

ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ Jovis caput, ibidem. Pausanias, in Corinth. pag. 48. Ὑπὲρ δὲ τὸ θέατρόν ἐστιν ἱερὸν Διὸς Καπετωλίου φωνῇ τῇ Ῥωμαίων, κατὰ Ἑλλάδα δὲ γλῶσσαν, Κορυφαῖος ὀνομάζοιτ' ἄν. *Supra theatrum Corinthi, templum est Iovis, quem Capitolinum Romanorum voce, Græca lingua Coryphæum recte appellaris.*

ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ. Veneris caput: de cujus Deæ fano Corinthiaco mox dicemus, ex Pausania. Strabo interim audiendus, lib. VIII. pag. 378. Τότε τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν οὕτω πλούσιον ὑπῆρξεν &c. *Fanum Veneris Corinthi ita locuples fuit*, &c.

ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ. Neptunus proræ insidet, dextra tridentem gerit. Apud Goltzium, Tab. XIII. Pausaniam vide loc. cit. & pag. 45. ubi de Neptuni fanis ac signis, prope Corinthum.

ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ. *Populus Corinthiorum*, laureato capite adumbratus. Altera nummi superficies Solem exhibet in quadrigis. Soli cessisse Acrocorinthum, Neptuno Isthmum, Briareo judice, narrat Pausanias in Corinth. sub initium ejus libri, pag. 44. Βριαρέων δὲ διαλλακτὴν γενέσθαι σφίσιν, Ἰσθμὸν μὲν καὶ ὅσα ταύτῃ δικάσαντα εἶναι Ποσειδῶνος, τὴν δὲ ἄκραν Ἡλίῳ δόντος τὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως. Atque eam ob causam alterum Acrocorintho nomen Ἡλίου πόλιν, seu Solis urbem, fuisse, auctor est Stephanus. In ima nummi parte Prætoris nomen, ΔΙΑΓΟΡΑΣ.

COL. IVLI. CORIN. *Colonia Iulia Corinthus*, & LAVS. IVLI CORINT. *Laus Iulia Corinthus.* Nummus uterque delineatur a Patino, Augusto Principe cusus, nunc Cimelii Regii. Plinius, lib. IV. sect. V. *Colonia Corinthus*, &c. Missos eo a Cæsare Dictatore colonos libertini generis, ipso quintum, M. Antonio collega Coss. auctor est Dio, lib. XLIII. pag. 239. & Plutarchus in Cæsare, pag. 734. Vide & Pausaniam in Corinthiacis, statim initio ejus libri, pag. 44.

ROMAE. ET. IMPERIO. In parte aversa, L. CAN. AGRIPPA. IIVIR. COR. *L. Caninio Agrippa Duumviro. Corinthus.* Apud Seguinum, pag. 65.

M. BELLIO. PROCVLO. IIVIR. COR. Pegasus. In Augusti nummo, e Museo nostro.

COL. AGRIPPA. COR. Vide ΑΓΡΙΠΠΕΩΝ.

CORINT. cum Victoriæ icone. Ex parte aversa, Chimæra: L. CASSIO. IIVIR. In Museo nostro.

COL. IVL. COR. Cum Bellerophonte & Chimæra, in Regia Gaza.

CAESAR. AVGVST. Augusti caput. Ex parte altera, M. BELLIO PROC..... IIVIR. COR. *M. Bellio Proculo. Duumviro. Corinthus*. Pegasus alatus, Corinthiorum insigne. Julius Pollux, lib. IX. cap. VI. Καὶ πῶλος δὲ, τὸ νόμισμα Κορίνθιον, ὅτι Πήγασον εἶχεν ἐντετυπωμένον. *Et pullus, sive equulus, nummus Corinthius vocabatur, quod Pegasum haberet insculptum.*

OCTAVIO.... CINO. IIVIR. ITER. COR. *Octavio ..... cino Duumviro iterum. Corinthus.* Claudii nummus e Gaza Regia: in quo templum edito monti impositum: sive *arci quæ vocatur Acrocorinthus*, ut Plinius ait, loco cit. Templum Veneris ibi fuisse, & in eo Deæ armatæ signum, auctor est Pausanias in Corinth. sive operis sui lib. II. pag. 48. Ἀνελθοῦσι δὲ ἐς τὸν Ἀκροκόρινθον, ναός ἐστιν Ἀφροδίτης· Ἀγάλματα δὲ, αὐτή τε ὡπλισμένη, καὶ Ἥλιος, καὶ Ἔρως ἔχων τόξον.

ADVENTVS. AVG. C. COR. *Adventus Augusti. Colonia Corinthus.* Neronis nummus, in quo sculpta triremis. Isthmi Corinthiaci angustias ut perfoderet Nero, eo se contulit, Plinio inter ceteros teste, ut suo loco monuimus.

C. IVLIO. POLYAENO. IIVIR. COR *C. Iulio Polyæno Duumviro. Corinthus.* Neronis nummus, quem ex Patino Mediobarbus affert, pag. 96. legitque cum ipso perperam, C. IVLIO POLYRENO. IIVIR. Fuere in municipiis coloniisque Duumviri, eodem fere jure Magistratus, quo Romæ Consules bini: nec deducendis modo coloniis, sed & regendis præfuere. Ut Consules Romæ sub Imperatoribus, sic & hi in coloniis municipiisque Senatum cogebant, qui Curia ibi dicebatur: quique huc admitterentur, De-

curiones dicti, ut Romæ Senatores: quæque illi statuissent, *Decurionum Decreta* dicta, ut Romæ *Senatusconsulta.* Est in hoc nummo Pegasus insculptus, quem Bellerophon inhibet currentem.

OCTAVIAE. NERONIS. AVG. Ex parte aversa. GEN. COL. COR. IVL. FLACCO. IIVIR. *Genius Coloniæ Corinthi. Iulio Flacco Duumviro.*

COL. IVL. AVG. COR. *Colonia Iulia Augusta Corinthus.* Hadriani nummus in Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 195. cum Dianæ Ephesiæ icone. Item Commodi, ibidem. Aquæductum Corinthiis inter cetera beneficia erectum ab Hadriano Principe, auctor est Pausanias, lib. II. sive in Corinth. pag. 46. item lib. VIII. in Arcad. pag. 253.

COL. IVL. COR. Nummus Sabinæ, e Cimelio Regio: in quo puer Melicertes, sive Palæmon, delphini dorso vehitur. Rem narrat Pausanias, tum initio libri secundi, pag. 44. ubi Corinthiacum describens agrum, Καὶ Μελικέρτου βωμὸς ἦν, inquit. Ἐς τοῦτον τὸν τόπον ἐκκομισθῆναι τὸν παῖδα ὑπὸ δελφῖνος λέγουσι· κειμένῳ δὲ ἐπιτυχόντα Σίσυφον θάψαι τε ἐν τῷ Ἰσθμῷ, καὶ τὸν ἀγῶνα ἐπ' αὐτῷ ποιῆσαι τῶν Ἰσθμίων. *Fuit ibi & Melicertæ ara: eo enim a delphine vectum puerum memorant: quem cum expositum Sisyphus offendisset, & humaverit in Isthmo, & Isthmicos in ejus honorem ludos instituerit.* Tum libro primo extremo, pag. 43. Λόγοι δὲ εἰσιν ... ὡς ἀπὸ ταύτης (πέτρας Μολουρίδος) αὑτὴν ἐς θάλασσαν Ἰνὼ ῥίψαι, Μελικέρτην ἔχουσα τῶν παίδων νεώτερον. τὸν γὰρ δὴ πρεσβύτερον αὐτῶν Λέαρχον ἀπέκτεινεν ὁ πατήρ. Λέγεται μὲν δὴ καὶ μανέντα δρᾶσαι ταῦτα Ἀθάμαντα .... Τότε δὲ φεύγουσα ἐς θάλασσαν, αὑτὴν καὶ τὸν παῖδα ἀπὸ τῆς πέτρας τῆς Μολουρίδος ἀφίησιν. Ἐξενεχθέντος δὲ ἐς τὸν Κορινθίων Ἰσθμὸν ὑπὸ δελφῖνος (ὡς λέγεται) τοῦ παιδὸς, τιμαὶ καὶ ἄλλαι τῷ Μελικέρτῃ δίδονται μετονομασθέντι Παλαίμονι, καὶ τῶν Ἰσθμίων ἐπ' αὐτῷ τὸν ἀγῶνα ἄγουσι. *Fabula prodita hujusmodi est. Ino se cum Melicerte, natu minore filio de saxo, quam Moluridem petram appellant, in mare præcipitem dedisse, cum natu majorem Learchum pater occidisset: & Athaman-*

tem quidem in uxorem & liberos furore impulsum, sunt qui dicant ita saevisse..... Illam igitur tunc aïunt arrepta fuga se cum filio in mare de Moluride petra abjecisse: puerum quidem a delphine exceptum, cum in Corinthiorum Isthmum fuisset delatus, mutato nomine ex Melicerte Palæmonem appellatum: eique cum alios habitos honores, tum vero Isthmicos ludos decretos. Non potuit apertius causa prodi, cur in nummis ista sit insculpta effigies. Sunt & similes M. Aurelii, ac L. Veri nummi.

C. L. I. COR. Arbor ex ara emicans, in nummo M. Aurelii, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 236. Eam esse arborem credimus, ex qua Pentheum aïunt opertanea feminarum sacra speculatum: quæ deinde oraculi jussu quæsita a Corinthiis, mox & divinis culta honoribus. Auctor Pausanias in Corinth. pag. 49. Πενθέα... καὶ ἄλλα τολμᾶν λέγουσι, καὶ τέλος ἐς τὸν Κιθαιρῶνα ἐλθεῖν ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν γυναικῶν. ἀναβάντα δὲ ἐς δένδρον θεάσασθαι τὰ ποιούμενα..... Ὕστερον δὲ, ὡς Κορίνθιοι λέγουσιν, ἡ Πυθία χρᾶ σφισιν ἀνευρόντας τὸ δένδρον ἐκεῖνο ἴσα τῷ θεῷ σέβειν.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Iulia Corinthus.* M. Aurelii nummus, ex eodem Cimelio Regio, cum templo pariter in edito monte. Sunt & in quibus Chimæra, Bellerophon, &c.

C. L. I. COR. cum Herculis nudi effigie, qualem a Dædalo factam Pausanias refert, positamque Corinthi juxta theatrum, in Corinth. pag. 48. Πρὸς τῷ θεάτρῳ... ξόανον γυμνὸν Ἡρακλέους. Δαιδάλου δὲ αὐτό φασιν εἶναι τέχνην. Est hic M. Aurelii nummus.

C. L. I. COR. Sedet in Acrocorintho Mercurius, cum petaso & alis, caduceoque, adsistente ei Deo ariete. L. Veri nummus apud Patinum, pag. 256. Pausanias in Corinth. pag. 46. Αὖθις δ' ἰοῦσιν ἐπὶ Λεχαίου τὴν εὐθεῖαν, χαλκοῦς καθήμενός ἐστιν Ἑρμῆς, παρέστηκε δέ οἱ κριός. ὅτι Ἑρμῆς μάλιστα δοκεῖ θεῶν ἐφορᾶν καὶ αὔξειν ποίμνας, καθὰ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐποίησεν·

Υἱὸν Φόρβαντος πολυμήλου, τόν ῥα μάλιστα
Ἑρμείας Τρώων ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσε.

Τὸν δὲ ἐν τελετῇ Μητρὸς ἐπὶ Ἑρμῇ λεγόμενον καὶ τῷ κριῷ λόγον ἐπιστάμενος, οὐ λέγω. *Rursus in via qua ad Lechæum recta iter est*, (navale hoc Corinthiorum est,) *Mercurius ex ære sedens visitur, cui adsistit aries, quod unus præ ceteris Mercurius greges tueri & augere existimatur: ut Homerus in Iliade significat:*

Hic tibi natus erat, pecoris ditissime Phorba,
Quem sibi præ cunctis carum Cyllenia proles
Ditarat Teucris.

Quæ cognita in Magnæ Matris initiis mihi sunt de Mercurio & ariete, consulto reticeo.

C. L. I. COR. Nummus Severi, e Cimelio Regio: in quo Ino rupi insistens, ex qua se præcipitem dejecit, puerum Melicerten dextra tenet, posito ante pedes delphino. Vide quæ proxime diximus. Exhibet hunc nummum Patinus, pag. 282.

C. L. I. COR. Bos ante ædem sacram, cui ædi delphin impositus: is nempe qui Melicerten excepit. Ei majore hostia, tauro videlicet, litatum esse hic nummus Severi docet. Est in Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 282.

ROC. I. ⅃. C. Litteris nempe inversis, quas sic legi necesse est, C. L. I. COR. Severi nummus apud Patinum, pag. 282.

C. L. I. COR. Liberi Patris effigies in Acrocorintho sedentis, cum urceo. Caracallæ nummus apud Patinum, pag. 312. Bina Dei illius in primis fuisse Corinthi simulacra Pausanias refert, in Corinth. pag. 46. quorum alterum Λύσιον, Βάκχειον alterum appellarent.

C. L. I. COR. Getæ nummus, e Cimelio Regio, cum Dianæ venatricis effigie. Pausanias, in Corinth. pag. 46. Ἔστιν οὖν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς (ἐνταῦθα γὰρ πλεῖστα ἐστι τῶν ἱερῶν) Ἄρτεμις τε ἐπίκλησιν Ἐφεσία &c. *In foro* Corinthi, *ubi plurima sunt templa, Diana est Ephesia cognomento*, &c. Et mox, ubi de fonte Pirene: Ἐπὶ δὲ αὐτῇ λέγουσιν, ὡς ἡ Πειρήνη γένοιτο ὑπὸ δακρύων ἐξ ἀνθρώπου πηγή, τὸν παῖδα ὀδυρομένη Κεγχρίαν ὑπὸ Ἀρτέμιδος ἀκούσης ἀποθανόντα. *De eo fonte fabulis vulgatum, Pirenen*

nympham, *cum filium Cenchriam lugeret, quem Diana per imprudentiam occiderat, tantam profudisse lacrymarum vim, ut in fontem conversa sit.* Rursumque: Μετὰ Ποσειδῶνα Ἄρτεμις θηρεύουσα ἕστηκε. *Post Neptunum Dianæ venatricis simulacrum stat.*

COSSA.

COL. IVL. AVG. COSSA. Nervæ nummus, apud Tristanum, tom. I. pag. 365. Plinius, lib. III. sect. VIII. *Cossa Volcientium a populo Rom. deducta.* Ex ejus urbis ruinis crevit Ansedonia: mox & ipsa postmodum in vicum redacta. *Et desolatæ mœnia fœda Cosæ*, cecinit Rutilius in Itiner. pag. 307. Deducta hæc colonia est in agrum Volcientium, anno CCCCLXXXI. Velleïo teste, lib. I. Vide plura in Plinianis notis.

ΚΟΣΩΝ. Apud Tristanum, pag. 366. & in Magna Græcia Goltzii, tab. XXXVI. In Etruria fuit. Græci per unicum σ, id oppidi ejus scripsere nomen, & multitudinis numero extulere: quod & Maro secutus, *Quique urbem liquere Cosas.*

COSSET. Nummus antiquus, quem a se visum ait Ant. August. Dial. 7. Antiq. pag. 108. Gruteri inscriptio, pag. 499. TARRAC. VRBS. COSITANOR. haud immerito suspecta nobis est. Plinio, lib. III. sect. IV. *Regio Cossetania, colonia Tarraco.*

CONSTANTINIANA DAFNE. Constantini M. apud Occonem, pag. 537. & apud Patinum, in Indice, pag. 32. Id ei suburbano nomen, a quo cognomen Antiochiæ Syriæ Epidaphnes fuit. Erat id tamen aliquot passuum millibus ab urbe dissitum. Vide Glossarium Pithœi in Novellas Juliani Antecessoris, verbo *Proastium.* Describitur eleganter a Sozomeno lib. V. Eccles. hist. cap. XIX. Vide ANTIOCHIA *Syriæ.*

COSSVRA, in Museo nostro, & apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Cosyra.* Et lib. V. sect. VII. *Cosyra cum oppido.* Gruteri inscriptio, pag. 297. DE COSSVREN. *De Cossurensibus* triumphus. Stephano, Κόσυρα. Insula est Libyci maris, medio intervallo inter

Lilybæum Siciliæ, & Africæ Clupeam. Hodie *Pantalarea.*

C. V. T. Vide TARRACO.

D

DAC. CAP. & DACIA CAPTA. Trajani, apud Occonem, pag. 201. & 202. & in Cimelio Regio. In his pileatum videas Dacum. Sex. Aurel. Victor, in Trajano: *Primus, aut ſolus etiam vires Romanas trans Iſtrum propagavit, domitis in provinciam Dacorum pileatis nationibus* &c. De pileis Dacorum, Dio in Trajano, Jornandes de rebus Geticis, Rodericus Toletanus, aliique. De pileatorum appellatione multa erudite, ut ſolet, V. Cl. Du-Cangius in Gloſſario. De triumpho Dacico Dio apud Xiphilinum.

DACIA. AVGVST. PROVINCIA. S. C. Trajani, apud Patinum, pag. 175. in Cimelio Regio. Item DACIA AVGVSTA PROVINCIA, in eodem Cimelio. De Trajano Pauſanias in Eliac. prior. pag. 159. Οὗτος προσεκτήσατο ὁ βασιλεὺς Γέτας τοὺς ὑπὲρ Θρᾴκης. *Hic imperio populi Rom. Getas qui ſunt ſupra Thraces, adjunxit.* Xiphilinus ex Dione, pag. 247. Δεκέβαλος δὲ, ὡς καὶ τὸ βασίλειον αὐτοῦ, καὶ ἡ χώρα κατείληπτο σύμπασα, καὶ αὐτὸς ἐκινδύνευεν ἁλῶναι, διεχρήσατο ἑαυτὸν, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐς τὴν Ῥώμην ἀπεκομίσθη· καὶ οὕτως ἡ Δακία Ῥωμαίων ὑπήκοος ἐγένετο, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ Τραϊανὸς κατῴκισεν. *Decebalus poſtquam regiam, regionemque ſuam omnem captam eſſe cognovit, ac periculum imminere, ne ipſe quoque caperetur, manus ſibi intulit. Ejus caput Romam perlatum eſt, & ſic Dacia in poteſtatem populi Romani venit: in eamque Trajanus colonias deduxit.* Eutropius, in Trajano: *Daciam Decebalo victo ſubegit, provincia trans Danubium facta.* Itaque Auguſta Provincia dicitur, quod ab Auguſto ſubacta: quemadmodum, ut id dicamus obiter, PAX AVGVSTI ſæpe in nummis occurrit, quam ſcilicet orbi Romano præſtaret Imperator. Unde Seneca, lib. de Clementia,

Neronem

Neronem ita loquentem inducit: *Hæc tot millia gladiorum, quæ PAX mea comprimit, ad nutum meum ſtringentur.* Quanquam & alio ſenſu Auguſti Provincia dici merito poſſit, quod ab Auguſti Cæſaris temporibus diviſæ bifariam orbis Romani provinciæ fuerunt: quarum partem alteram ſibi vindicaret Imperator, partem populo daret. Sibi quidem quæcumque militum præſidio eſſent tenenda, cujuſmodi erant regiones barbaræ, & regionibus nondum ſubactis finitimæ: Senatui populoque reliquam partem concederet, quæ pacata facile ſine armis ſub imperio retineretur. Vide Strabonem, in fine operis Geographici. Quæ porro Auguſto parerent, eæ a Proprætoribus, vel Præfectis regebantur: a Proconſulibus, quæ Senatui populoque. Ex earum vero fuiſſe numero Daciam, quæ Auguſti imperio tenerentur, docet inſcriptio vetus, apud Gruterum, pag. CCLIX. 7.

IMP. CAES. M. AELIO. ANTONINO. PIO. AVG.
PONT. MAX. TRIB. POT. XVI. P. P.
CVIVS NVTV. ET. AVSPICIIS.
PROVINCIA. DACIA.
GVBERNATVR.
M. SVRRIANVS. PR. PR. NVMINI. EIVS.

Ubi PR. PR. *Proprætore* per notarum compendia ſignificat. Sed pro *Surriano*, Scaurianum legi oportere intelliges, ex inſcriptionibus antiquis duabus, quarum alteram afferemus in nummis Ulpiæ Trajanæ Dacicæ, alteram Gruterus retulit, pag. X. 3. I. O. M. ET. DIS PENATIBVS. SCAVRIANVS. Hoc nummo Dacia, matronæ habitu, monti inſidet: quo ſitus ejus regionis, vel regiæ potius Dacorum, quæ monti impoſita, indicatur. Papinius, lib. I. Thebaïdos:

Et conjurato dejectos vertice Dacos.

Iterumque, Silvarum tertio:

Quæque ſuum Dacis donat clementia montem.

Xiphilinus in epitome, ex Dione, ubi Trajani cum Dacis bellum deſcribit: Ὡς δὲ καὶ ἐπ' αὐτὰ, inquit, τὰ ἐπ' ἄκρα ἐπεχείρησεν ἀναβῆναι, λόφους ἐκ λόφων μετὰ κινδύνων

R

καταλαμβάνων, καὶ τοῖς τῶν Δάκων βασιλείοις ἐπέλασε. *Postea contendit ad editiora montium loca, indeque aliis occupatis collibus, non sine periculo ad Regiam Dacorum pervenit.* Huc vetus inscriptio pertinet, apud Gruterum, pag. CCXLVI.

IMP. CAESAR. DIVI. NERVAE. F.
NERVA. TRAIANVS. AVGVSTVS.
GERMANICVS. DACICVS. PONTIF. MAXIMVS.
TRIB. POT. IIII. COS. IV.
VICTO. DECEBALO.

DACIA. Hadriani nummi. Plinio, lib. IV. sect. XXV. *Getæ, Daci Romanis dicti.* Ostia illi primum Danubii tenuere, mox & interiorem ripam. Nunc Transylvania dicitur, & Moldavia, cum parte Bulgariæ. Dacia, præcipua Hadriani cura, ab eo Turboni credita est, quem ille Pannoniæ Daciæque præfecit, ut refert Ælius Spartianus, in ejus vita, pag. 4. Sed quem ille Martium Turbonem vocat, Marium dici oportuit, ut ex vetusta inscriptione discimus, quæ exstat apud Gruterum, pag. CCCCXXXVII. I.

Q. MARIO. TVRBONI. FRONTONI.
PVBLICIO. SEVERO. PRAEF. PRAET.
IMP. CAES. TRAIANI. HADRIANI.
AVG. P. P. COL. VLPIA. TRAIAN.
AVG. DACICA. SARMIZGETVSA.

Suum ei Præfecto nomen asserere, integrumque obiter proferre, quoniam id neglectum a Casaubono, Salmasioque, in vegrandi volumine Commentariorum ad scriptores historiæ Augustæ, operæ pretium fore duximus.

EXERCITVS DACICVS. Hadriani, e Cimelio Regio. Sedet in equo Imp. & ante eum signiferi quatuor. Eutropius, de Hadriano: *Trajani gloriæ invidens, statim provincias tres reliquit, quas Trajanus addiderat, id est, Assyriam, Mesopotamiam, & Armeniam. Revocavit exercitus, ac finem imperii voluit esse Euphratem. Idem de Dacia facere conatum, amici deterruerunt, ne multi cives Romani barbaris traderentur: propterea quia*

a Trajano victa Dacia ex toto orbe Romano infinitas eo copias hominum transtulerat ad agros & urbes condendas. Huc spectat inscriptio, DACIA. FELIX, mox afferenda in nummis Trajani Decii.

DACIA. COS. II. S. C. Antonini Pii apud Occonem, pag. 250. Capitolinus in Antonino, pag. 19. *Dacos rebellantes contudit per præsides & legatos.*

PROVINCIA. DACIA. Philippi Filii, e Museo nostro. Adjectæ voculæ, AN. I. quo patris imperii annus primus signatur. Est & Otaciliæ similis apud Patinum, pag. 385.

DACIA CAPTA. Trajani Decii, apud Occonem, pag. 450.

DACIA. & DACIA FELIX. Trajani Decii nummus e Museo nostro. Cur Felix dicatur, ex vetusta inscriptione intelliges, facta olim sub Hadriano:

IMP. CAES. DIVI. NERVAE. TRAIANO.
HADRIANO. PONT. MAX. COS. III.
P. P. CVIVS. VIRTVTE. DACIA. IMPERIO.
ADDITA. FELIX. EST. &c.

Exstat ea apud Gruterum, pag. CCLIX. 4.

DACTONIVM. MVN. *Municipium Dactonium.* Caii Cæsaris nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 243. Δακτόνιον Ptolemæo, lib. II. cap. VI. Hispaniæ Tarraconensis oppidum est.

DAFNE. Vide CONSTANTINIANA DAFNE.

ΔΑΙΔΑΛΕΩΝ. Nummus Vespasiani, e Thesauro Goltzii, pag. 213. Plinio, lib. V. sect. XXIX. *Dædala*, in Lyciæ Cariæque confinio. Stephano: Δαίδαλα... ὁ πολίτης Δαιδαλεύς.

ΔΑΛΔΙΑΝΩΝ. Nummus Juliæ Domnæ apud Tristan. tom. II. pag. 143. ΕΠΙ. Μ. ΑΥΡΗΛ. ΗΦΑΙΣΤΙΩΝ. ΑΡΧΙΕΡ. Ἐπὶ Μ. Αὐρηλίου Ἡφαιστίωνος Ἀρχιερέως. *Sub M. Aurelio Hephæstione Pontifice.* Ibi Apollinis Venatoris seu τοξοφόρου, cum cervis canibusque, effigies. Cultum in eo oppido Apollinem, testis est Artemidorus, lib. II. Onirocrit. sub finem: Οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν ἐν Δαλδίᾳ Ἀπόλλωνα, ὃν Μύστην καλοῦμεν πατρῷον

ὀνόματι, ταῦτά με περιτέθακαι. Eſt & Gordiani junioris in Cimelio Regio. Δάλδις urbs Lydiæ Suidæ: Ptolemæo lib. v. cap. 11. Δάλδεια. In Notitia Eccl. Hieroclis, inter Epiſcopos Provinciæ Lydiæ, ὁ Δάλλης, lege ὁ Δάλδης, pag. 45. uti & pag. 13. Leunclavius, ὁ Δάλδεων.

DALMATIA.

ADVENTVI. AVG. DELMATIAE. Sic enim ſcribitur in nummis, non *Dalmatiæ*. Quanquam in inſcriptione vetuſta apud Gruterum, pag. CCLVI. 2. PROPR. PROVINCIAE DALMATIAE legimus. Sed & pag. DLXXIV. 5. DELMATIA. Nummus hic eſt Hadriani, ex Occone, pag. 230.

MET. DELM. Hadriani, e Cimelio Regio. *Metallum Delmaticum*. Vide PANNONIA. Fuit Dalmatia e provinciis, quæ Auguſto ceſſere, ut diximus, verbo DACIA. Quare qui ei regendæ miſſus a Cæſare fuit, LEG. AVG. PR. PR. DALMATIAE. *Legatus Auguſti Proprætore Dalmatiæ*, in antiqua inſcriptione appellatur, apud Gruterum, pag. CCCCII. 6.

DAMASCVS, *in Decapolitana Syriæ regione*.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΩΝ. Auguſti nummus apud Patinum, pag. 47. in quo caput turritum Cornu copiæ gerit, adjecta natantis viri effigie, quo ſitus oppidi ad Chryſorrhoam amnem, agrique fertilitas indicatur.

ΕΠΙ. Τ. ΔΑΜΑ. Nummus Neronis, apud Triſtanum, tom. 1. pag. 230. & in Patini Indice, pag. 7. quem illi referendum ad Damaſcenos putant. Falſo: cum ſit ibi Prætoris nomen, *Titus Damaſias*. Hygia ſeu Salus in eo nummo ſignata. Vide ΕΡΕΤΡΙΕΩΝ.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩϹ ΔΑΜΑϹΚΗΝΩΝ. Commodi, Severi, & Caracallæ nummi. Ob amplitudinem civitatis honorario Metropoleos titulo donata Damaſcus eſt: nec *mediterraneæ* modo *Phœniciæ*, ut loquitur Hieronymus, quæſt. x. in Geneſ. (quanquam id verius Edeſſæ decus fuit, ut ſuo loco dicemus) ſed & Syriæ totius Metropolis credita.

ΚΟΛΩΝΙΑϹ. ΔΑΜΑϹΚΟΥ. ΜΗΤΡΟΠ. Caracallæ.

ΙΕΡΑϹ. ΚΑΙ. ΑϹΥΛΟΥ. ΔΑΜΑϹΚΟΥ. Cara-

callæ iterum, apud Patinum, pag. 308. *Sacræ & Inviolatæ Damaſci.* In parte averſa intra coronam querceam, CEBACMIA, hoc eſt, *Auguſta certamina.* Huic ſimilis eſt Elagabali alter apud eundem, pag. 334. ſed exeſus ille quidem: verum ad hujus ſimilitudinem reſarciendus.

ΚΟΛ. ΔΑΜΑ. ΜΗΤΡΟ. Gordiani junioris.

COL. DAMAS. METRO. ΠΗΓΑΙ. *Coloniæ Damaſci Metropoleos Fontes.* Otaciliæ nummus e Regia Gaza, in quo aquæ ductus ejus civitatis exhibet fluvii effigies ſub templo & arcu depicta. Plinius, lib. v. ſect. xvi. *Damaſcus ex epoto riguis amno Chryſorrhoa fertilis.* Derivatos, ut ex Bellonio teſte αὐτόπτῃ diximus in Notis ad eum locum, fontes, in urbis ædes & hortos, hic nummus indicat. Hodie *Damas.* Pauſaniæ Græci ſcriptoris patria hæc fuit, ita prodente Conſtant. Porphyr. lib. I. them. II. pag. 12. id quod iis adhuc latuit, qui de eo aliquid prodidere.

COLONI. DAMASCO: METROP. In corona, CEBACMIA. Occo, in Otacilia, pag. 446.

COL. ΔΑΜΑ. METR. Otaciliæ nummus, apud Patinum, pag. 385. cum Lupa & gemellis, deductæ eo a Romanis coloniæ indicibus. In labaro deinde, LEG. VII. quod argumentum eſt deductos eo milites ſeptimæ legionis.

COL. DAMAS. METR. Voluſiani nummus e Cimelio noſtro.

COL. ΔΑΜΑ. MET. Labarum cum duabus aquilis, quibus Imperatores bini ſignantur, Gallus nempe Trebonianus, &, quem in imperii conſortium adſciverat, Voluſianus filius: fruſtra aliter accipiente Patino, pag. 398 & 399. Treboniani nummus hanc habet epigraphen: IMP. CAE. C. VIB. TREB. GALLVS. AVG. *Imp. Cæſar Caïus Vibius Trebonianus Gallus.* Voluſiani, iſtam: IMP. GALLO. VOLOSIANO. AVG. Ex quo communicatum cum patre imperium intelligis: id quod & Eutropius, & Sex. Aurel. Victor prodidere. Similes aquilas in

nummis M. Aurelii ac L. Veri vidimus.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΩΝ ΓΠΣ. Pallas galeata, & eadem alata, nummi aream ex parte antica obtinet: ex altera, nuda viri ſpecies, dextra Damaſcena pruna, læva caduceum gerentis: cujus ante pedes ſiſtrum Ægyptiorum. Apud Triſtanum, tom. I. pag. 231. & tom. II. pag. 239. Damaſcenorum anno σπ'. hoc eſt, CCLX. nam illud Γ. (id quod ſæpe hoc volumine animadverſuri ſumus) pro L. hoc eſt, λυκάβαντος ponitur: æræ, ut arbitror, Seleucidarum, quæ Olympiade CXVII. ineunte cœpit, Urbis Romæ CCCCXLII. Quare hic Damaſcenorum nummum omnino cuſum eſſe oportuit anno Urbis Romæ DCCI. quo fere M. Craſſus in Parthis occiſus.

DANVVIVS. Trajani nummus e Cimelio Regio. Et apud Triſtanum, pag. 395. tom. I. Danubii jacentis typum exhibet, qua pingi fluvii forma ſolent, nempe ex urna effundentes amnem. Maro:

Cælataque amnem fundens pater Inachus urna.

PONS. TRAIANI. DANVVIVS. Pons ſuper Danubium fabricatus in nummo apud Occonem, pag. 204. Meminere pontis illius Dio: Et Sex. Aurel. Victor, in Trajano: *Pons Danubio impoſitus.* Ejuſdemque mentio in vetuſta inſcriptione, quam Gruterus affert, pag. CLXII.

PROVIDENTIA. AVG. VERE.
PONTIFICIS. VIRTVS. ROMANA. QVID.
NON. DOMET. SVB. IVGVM. ECCE.
RAPITVR. ET. DANVVIVS.

DARDANICI. Ex parte averſa, ROMA. E Muſeo noſtro. Plinio, lib. III. ſect. 29. *Dardani in Mœſia.* Quos hic ſpectare haud temere forſan exiſtimamus.

ΔΑΡΔΑΝΙΩΝ. Getæ nummus e Cimelio Regio. Plinio, lib. V. ſect. XXXIII. *Dardanium.* Stephano, Δάρδανος, πόλις Τρωάδος.... Incolæ Δαρδάνιοι. Pugnam gallinaceorum, ἀλεκτρυόνων μάχην, horum nummis inſculptam, Julius Pollux docet, lib. IX. cap. VI.

ΔΑΡΔΑΝΙΩΝ. ΡΟΔΙΟC. Juliæ Domnæ nummus

ex eodem Cimelio: in quo nummo fluvii decumbentis effigies. Plinio, loc. cit. *Rhodius* amnis.

ΔΑΡΡΑΙΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 113. In ea regione forte nummus ille cusus, in qua comprehensus olim Darius ab Alexandro, unde ei nomen. Stephanum vide, verbo Δάῤῥαι, cujus gentile nomen ait esse Δαῤῥηνὸς & Δαῤῥαῖος: admonetque idem & alias præterea esse Darrhas juxta mare rubrum: Εἰσὶ δὲ Δάῤῥαι δύο πρὸς, ἔθνος πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.

ΔΑΣΚΥΛΙΤΩΝ. Galbæ nummus e Thesauro Goltzii, pag. 213. Plinio, lib. v. sect. XL. *Dascylos*. Stephano: Δασκύλιον, περὶ Βιθυνίαν... τὸ ἐθνικὸν, Δασκυλίτης.

ΔΑΥΛΙΔΩΝ. Vide ΑΜΦΡΥΣΙΕΩΝ.

ΔΑΦΝΟΥΣΙΩΝ. Nummus Caii Cæsaris, e Thesauro Goltzii, pag. 213. Plinio, lib. IV. sect. XII. *Phocidis in litore* oppidum *unum Daphnûs*. Stephano: Δαφνοῦς, πόλις Φωκίδος..... ὁ πολίτης, Δαφνουσίπος, ἢ Δαφνούσιος.

ΔΕΙΗΝΩΝ.

ΚΟΙΝΟΝ. ΔΕΙΗΝΩΝ. *Communitas Dienorum*. Caracallæ nummus, ex Tristano, pag. 220. Getæ quoque ex Goltzio. Neuter, quo spectaret hic nummus, vidit. Atqui sic habeto, ΔΕΙΗΝΩΝ pro ΔΙΗΝΩΝ in nummis scribi, ut ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ citeriore ævo ac sequiore, pro ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ, In nummo Caracallæ apud Occonem, pag. 384. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC ΠΕΙΟC, pro Ἀντωνῖνος Πῖος, ΣΑΜΕΙΩΝ pro ΣΑΜΙΩΝ. ΤΕΙΜΗΤ. in Vespasiani nummis frequenter, & apud Gruterum, pag. 173. ΤΕΙΜΗΤΗΣ pro Τιμητὴς, hoc est, *Censor*, ac similia sexcenta. Est autem a Dio, urbe Decapolitanæ regionis in Syria, de qua Plinius, lib. v. sect. XVI. *Dion, Pellam aquis divitem*, &c. Ptolemæo, lib. v. cap. XV. in Decapolitana pariter, Δῖον, Pellam inter & Gadara. Stephano: Δῖον, πόλις Κοίλης Συρίας, κτίσμα Ἀλεξάνδρου, ἢ καὶ Πέλλα, ἧς τὸ ὕδωρ νοσερόν. Καὶ τὸ ἐθνικὸν, Διηνὸς, &c. Pellam is cum Dio miscet, ceteri verius secernunt.

ΔΙΗΝΕΙΤΩΝ. Maximi nummus apud Occonem,

pag. 425. quem huc spectare quoque credimus.

ΔΕΛΦΟΥ, & ΔΕΛΦΩΝ, obvii passim nummi. Plinio, lib. IV. sect. IV. *Liberum oppidum Delphi, sub monte Parnasso, clarissimum in terris oraculo Apollinis*, &c. In his fere caput Apollinis laureatum, cum lyra, laurove. In parte aversa Apollo delphino insidet. Stephanus: Δελφοὶ, πόλις ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ πρὸς τῇ Φωκίδι ...... Ἐκλήθησαν δὲ Δελφοὶ, ὅτι Ἀπόλλων συνέπλευσε δελφῖνι εἰκασθείς· καὶ ἵδρυται Ἀπόλλωνι ἱερόν. *Delphi, urbs in monte Parnasso ad Phocidem..... Delphi vero vocati sunt, quod Apollo navigavit sub Delphini forma: & est Apollini templum exstructum.* At Plutarchus aliter, ac verius, lib. de solertia animal. pag. 984. Δελφινίου Ἀπόλλωνος ἱερὰ καὶ βωμοὶ παρὰ πολλοῖς Ἑλλήνων εἰσίν· ὃν δὲ αὐτὸς ἑαυτοῦ τόπον ἐξαίρετον ὁ θεὸς πεποίηται, Κρητῶν ἀπογόνους οἰκοῦντας ἡγεμόνι δελφῖνι χρησαμένων. Οὐ γὰρ θεὸς προενήχετο τοῦ στόλου μεταβάλλων εἶδος (ὡς οἱ μυθογράφοι λέγουσιν) ἀλλὰ δελφῖνα πέμψας, τοῖς ἀνδράσιν ἰθύνοντα τὸν πλοῦν κατήγαγεν εἰς Κίρραν. *Apollinis Delphinii templa & aræ passim sunt apud Græcos: & locum quem Apollo eximium sibi delegit, coloniam putant esse Cretensium, qui sunt delphino duce usi. Non enim Deus ante classem mutata forma natavit, ut fabularum narratores tradunt: sed delphino misso, qui cursum hominum dirigeret, eos Cirrham deduxit.*

ΔΕΛΦΩΝ. ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ. Prætoris id, vel Pontificis nomen est, *Euthydemus*. Legit perperam Nonnius in Goltzii Græciam, ΕΥΡΗΔΕΛΦΩΝ ΔΗΜΟΣ.

ΔΕΛΦΟΥ & ΔΕΛΦΩΝ. Capræ effigies, ejus nimirum quæ Delphicum oraculum prima prodidit. Vide Diodorum Sicul. lib. XVI. Bibl. pag. 427.

DEOBRIGA. MVN. Galbæ, e Thesauro Goltzii, pag. 242. Vettonum urbs est, in Lusitania, Ptolemæo, lib. II. cap. V.

DERTONA.

TI. CAES. C. I. A. D. *Tiberius Cæsar. Colonia Iulia Augusta Dertona.* Ex aversa parte, AVG. C. I. A. D. *Augustus. Colonia Iulia* &c. In Cimelio Regio. Plinius, lib.

lib. III. sect. VII. *Dertona colonia*, in regione Italiæ nona, qua Liguria continetur. Hodie *Tortona*, in Ducatu Mediolanensi. Apud Gruterum, p. CCCCLXXXVII. 6. IVL. DERTONA.

DERTOSA, *in Hispania*, *ad Iberum*.

DERT. ILERGAONIA. Nummus Tiberii, apud Suritam, in Itiner. Anton. pag. 548. Plinio, lib. III. sect. IV. *Dertusani*. Et paulo ante, *Regio Ilergaonum: Iberus amnis*, &c. Nunc est *Tortose*, in Catalaunia.

M. H. ILLERGAVONIA. DERT. apud Spanhemium, pag. 766. &

MVN. HIBER. Hoc est, *Municipium Hibera Ilergavonia Dertosa*.

MVN. DERTOSA. Tiberii, e Thesauro Goltzii, pag. 243. Apud Gruterum, pag. CCCCII. ORDO. DERTOSAI.

DEVLTON, *in Thracia*.

C. F. P. D. Trajani nummus: in quo ex parte aversa bovis caput insculptum. E Cimelio Regio. *Colonia Flavia Pacensis Deulton.*

COL. FL. PAC. DEVLT. Caracallæ nummus, apud Patin. pag. 301. & Mamææ, pag. 343. ille cum lupa & gemellis, deductæ a Romanis militibus coloniæ argumento: iste, cum Dianæ venatricis effigie. Sunt & nummi similes Macrini, Alexandri Severi, Gordiani, Tranquillinæ, &c. omnes in Cimelio Regio. *Colonia Flavia Pacensis Deulton*: non *Pacifera*, ut Patinus interpretatur: nec *Pacifica*, ut Tristanus, tom. II. pag. 454. & alii eum secuti. Sic lib. III. sect. V. Forum Julii in Narbonensi Provincia, Pacensem Coloniam appellatam esse, tum Plinius, tum, ut ibi diximus, nummi testantur. Eidem, lib. IV. sect. XVIII. *Develton, quod nunc Deultum vocatur, veteranorum.* Ptolemæo, Δεούελτος κολωνία, lib. III. cap. XIII. in mediterraneis Thraciæ civitatibus. Eusebio, lib. VI. Eccles. Hist. cap. XIX. Δεβελτὸς κολωνία τῆς Θρᾴκης.

COL. PL. FAC. DEVLT. Cum Apollinis nuda effigie. Maximi nummus apud Patinum, pag. 358.

DEVSON.

HERCVLI. DEVSONIENSI. Poſtumi nummus, e Cimelio Regio. Ab oppido Germaniæ Deuſone facta ei Deo appellatio eſt. Hieronymus in Chronico, Gratiani Auguſti principatu, *Saxones*, inquit, *cæſi Deuſone in regione Francorum*. Plerique *Duiz* oppidulum eſſe prope Coloniam putant.

ΔΗΛΙΩΝ, in nummis Græciæ veteris, apud Goltzium, Tab. XVII. Plinio, lib. IV. ſect. XXII. *Ipſa longe clariſſima, & Cycladum media, ac templo Apollinis & mercatu celebrata, Delos*: &c.

ΔΗΛΙΟΣ. Apollo ſcilicet, vel Sol radiatus, in bigis.

ΔΗΛΙΟΥ. Solis, ſive Apollinis, in quadrigis.

ΔΗΛΙΑΣ. Dianæ, curru vectæ, juncto bobus. Vide ΙΚΑΡΙΩΝ.

Δ. ΘΕΩΝ. ΑΔΕΛΦΩΝ. Δηλίων Θεῶν Ἀδελφῶν. *Deliorum Deorum fratrum*, Apollinis & Dianæ: hunc arcus & laurea, illam imago falcatæ Lunæ in capite prodit.

ΔΗΛΙΩΝ. Dianam gemini trahunt muli. Feſtus: *Mulus vehiculo Lunæ adhibetur, quod tam ſterilis ea ſit quam mulus: vel quod ut mulus non ſuo genere, ſed equi creetur, ſic ea Solis, non ſuo fulgore luceat.*

ΔΗΜΗΤΡΙΕΩΝ. Ex parte altera, ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ. In vetere Græcia Goltzii, Tab. XX. Plinius, lib. IV. ſect. XV. *Oppidum Pagaſæ, idem poſtea Demetrias dictum.* Stephano: Δημητριάς, πόλις Θεσσαλίας ... τὸ ἐθνικὸν, Δημητριεύς. Neptunus fere in iis nummis expreſſus, victoriarum, quas navali prælio plurimas oppidi conditor Demetrius Poliorcetes retulit, argumentum. Vide Strabonem, lib. IX. pag. 436.

ΔΙΑΔΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Domitiani nummus e Theſauro Goltzii, pag. 213. Stephanus: Διὰς, πόλις Λυκίας, ἣν Διάδης ἔκτισε. Τὸ ἐθνικὸν Διαδεύς.

DIENSIS colonia.

COL. IVL. AVG. DIENSIS. *Colonia Iulia Auguſta Dienſis.* Nummus Antonini Pii, e Cimelio Regio. Plinio, lib. IV. ſect. XVII. *Colonia Dienſis*, in

Macedonia. Ptolemæo item, lib. III. cap. XIII. Δῖον κολωνία. Stephano : Δῖον ... τῆς Μακεδονίας ... τὸ ἐθνικὸν, Διεύς.

COL. IVL. DIENSIS. Caracallæ nummus, in eadem Gaza regia.

ΔΙΚΤΥΝΝΑ. ΚΡΗΤ. Trajani nummus apud Seguinum, pag. 116. Δίκτυννα Κρητῶν. Dictynnæus mons Plinio, lib. IV. sect. XX. nomen ex ea re habet, quod cum Dictynnam Minos insequeretur, ea inde se præcipitem egit. Vide Pausaniam, in Corinthiacis, pag. 72. Quin & ipsi Dianæ, cujus ope Dictynna evasit incolumis, piscatorum excepta retibus, quæ Græci δίκτυα vocant, Dictynnæ quoque nomen hæsit, eoque nomine est a Cretensibus religiose habita, ut in ΚΝΩΣΙΩΝ nummis dicemus. Hesychius : Ἀφαία, καὶ Δίκτυννα, ἡ Ἄρτεμις. Scholiastes Aristoph. ad Ranas : Φασὶ δὲ, ὅτι νύμφη τις, Βριτόμαρτις καλουμένη, θηρεύουσά ποτε, δικτύοις τισὶ κατὰ τύχην ἐνέπεσε· καὶ ὑπὸ Ἀρτέμιδος ῥυσθεῖσα, Δικτύννης Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἱδρύσατο. *Aïunt Nympham quandam, Britomartin appellatam, cum esset aliquando in venatu, in retia quædam fortuito incidisse: servatamque a Diana fanum Dianæ Dictynnæ exstruxisse.* Scholiastes Euripidis, ad Hippolytum: Τινὲς δὲ Δίκτυνναν τὴν Ἄρτεμιν, ἀπὸ τῆς κυνηγοῦ Νύμφης, ἐμπεσούσης εἰς δίκτυα, Βριτομάρτιδος φυγούσης τὸν Μίνωα. *Quidam Dictynnam appellatam Dianam tradunt, a venatrice Nympha, in retia illapsa, Britomartide, cum fugeret Minoëm.* Habet hæc prolixe & Callimachus hymno in Dianam, vers. 190. & seqq.

ΔΙΟΚΑΙCΑΡΕΩΝ. ΑΔΡΙΑΝΩΝ. Severi nummus. Plinio, lib. VI. sect. III. *Diocæsarea* in Cappadocia memoratur quidem, sed alteram quæ Phrygiæ a Ptolemæo adscribitur, lib. V. cap. II. signari hoc nummo verius crediderim : ac voce altera, ΑΔΡΙΑΝΩΝ, vel concordiam significari cum oppido Bithyniæ, de quo diximus suo loco, vel cognomen Diocæsareæ alterum.

ΔΙΟΝΥCΟΠΟΛΕΙΤΩΝ *Phrygiæ.*

ΔΙΟΝΥCΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nummus antiquus, a

Goltzio Tab. XXVIII. Thraciæ perperam attributus, cum ſit in eo Dianæ Epheſiæ ſimulacrum, & ex averſa parte ΙΕΡΑ ΒΟΥΛΗ, *Sacer Senatus*, capite velato: quod in nummis hujuſce tractus, hoc eſt, Phrygiæ, uſuvenire animadvertimus: ΒΟΥΛΗ ΠΕϹϹΙΝΟΥΝΤΙΩΝ, ΑΠΑΜΕΩΝ ΒΟΥΛΗ, ΓΕΡΟΥϹΙΑ ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Plinio, lib. v. ſect. XXIX. *Dionyſopolitæ.*

ΔΙΟΝΥϹΟ. Κ. ΜΗΤΡΟΠ. ΕΠΙ. ΑΡΧ. ΑΥΡΗ. ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ. ΤΩΝ. ΑΝΩ. Διονυσοπολιτῶν καὶ Μητροπολιτῶν. Ἐπὶ Ἀρχιερέως Αὐρηλίου, Κιλϐιανῶν τῶν ἄνω. Trium oppidorum concordiam inter ſe, nummus hic Juliæ Domnæ e Cimelio Regio indicat, Dionyſopolitarum, Metropolitarum Ioniæ, & Cilbianorum ſuperiorum, qui Ioniæ pariter adſcribendi. Vide ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ. Hunc porro Aurelium Tertullum eſſe arbitror, cujus mentio facta ſuperius in nummo ΑΠΟΛΛΩΝΙΕΩΝ.

ΔΙΟΝΥϹΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, *in Thracia.* Hadriani, & Gordiani tertii, in Cimelio Regio. Plinio, lib. III. ſect. XVIII. *Dionyſopolis*, &c. In Juliæ Domnæ nummo, Herculis ſtantis effigies.

ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΛΙΤΩΝ. In corona ederacea. Apud Goltzium, in vetere Græcia, tab. XXVIII. Ex parte altera Bacchus corona pariter cinctus ederacea.

ΔΙΟΝΥϹΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Alexandri Severi nummus, tum e Cimelio Regio, tum e Muſeo noſtro: in quo draco multis involutus ſpiris, qualis in nummis Marcianopolitanorum, Tomitarum, aliarumque tractus illius civitatum ferme occurrit.

ΔΙΟΠΟΛΙΤΩΝ. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. Titi nummus, e Theſauro Goltzii.

ΔΙΟΠΟΛΙ. Μ. L. ΙΑ. Διοπολιτῶν μεγάλων· λυκάϐαντος ια'. *Dioſpoli magnæ, anno undecimo*, Hadriani ſcilicet principatus, quo nummus ille percuſſus. Plinio, lib. v. ſect. XI. *Dioſpolis magna.* Stephano: Διὸς πόλις, ἡ μεγάλη, πόλις τῆς Αἰγυπτίας Θηϐαΐδος..... ὁ πολίτης, Διοπολίτης.

ΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Hadrianus equo insidens.

Λ. CΕΠΤ. CΕΟΥ. ΔΙΟCΠΟΛΙC. Λούκιος Σεπτίμιος Σεούηρος. Διόσπολις. Juliæ Domnæ effigies ex parte una: ex altera, Serapidis.

ΔΙΟCΙΕΡΙΤΩΝ. Nummus Augusti, in Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. xxi. in fine, *Dioshieritæ*. Stephano: Διὸς ἱερὸν, πολίχνιον Ἰωνίας, μεταξὺ Λεβέδου καὶ Κολοφῶνος. Τὸ ἐθνικὸν, Διοσιερίτης. In Notitia Episc. Provinciæ Asiæ adscribitur. In Conc. CP. pag. 1035. Ζόητος ἐπίσκοπος Χερσουπόλεως, ἤτοι Διὸς ἱεροῦ τῆς Ἀσιανῶν ἐπαρχίας.

ΔΙΟCΙΕΡΕΙΤΩΝ. Caracallæ nummus, in quo Æsculapius & Hygia, apud Sponium in Itiner. Athen.

ΔΙΟCΙΕΡΕΙΤΩΝ. Getæ nummus, in quo Æsculapii stantis effigies, e Cimelio Christianissimi Regis.

ΔΙΟCΙΕΡΕΙΤΩΝ. ΔΗΜΟC. E Museo nostro.

ΔΟΚΙΜΕΩΝ, cum Æsculapii icone. Nummus e Cimelio Card. Maximi. Juxta Synnadam vicus fuit, Δοκιμία Straboni dictus, lib. xii. pag. 577. quem a Docimo nomen habuisse nummus hic significat, cujus in altera parte cinctum corona caput insculptum, cum epigraphe ΔΟΚΙΜΟC. Stephano: Δοκίμειον, πόλις Φρυγίας ... τὸ ἐθνικὸν, Δοκιμεύς, καὶ Δοκιμηνός. Fuit hic porro Docimus Macedo, unus ex Antigoni ducibus, qui Philetærum Paphlagonem eunuchum habuit, ærario deinde præfectum a Lysimacho, a quo postea defecit, novique apud Pergamum Phrygiæ majoris oppidum imperii princeps exstitit: quanquam non ipse regium nomen, sed frater Attalus primus usurpavit, ut auctor est Strabo, lib. xiii. Vide Pausaniam in Atticis, sive lib. i. pag. 7. Ἀνὴρ Μακεδὼν, Δόκιμος ὄνομα, στρατηγὸς Ἀντιγόνου, ... Φιλέταιρον Παφλαγόνα εἶχεν εὐνοῦχον, &c.

ΔΟΛΙΧΑΙΩΝ. M. Aurelii nummus, e Cimelio Regio, & Caracallæ, ad Pelasgiotarum in Macedonia oppidum forte spectat, cujus meminit Ptolemæus, lib. iii. cap. xiii. Δολίχη. Non ad Commagenes urbem cognominem, aut Lyciæ: cum illius incolæ Δολιχηνοί, istius Δολιχεῖς, teste Stephano, vocitentur. Tamen Δολιχαίων

in corona laurea nummus ille M. Aurelii jam laudatus exhibet, ut ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ quoque Syriæ, ut credimus, nummi præ se ferunt.

ΔΟΛΙΧΕΩΝ. Goltzii nummus in Thesauro, pag. 213. ab urbe Lyciæ Doliche. Stephano, Δολίχη Λυκιακή, cujus gentile Δολιχεύς. Nihil hic loci Icaros insula habet, quanquam & ipsa Doliche, teste Plinio, appellata.

ΔΟΡΥΛΑΕΩΝ. Maximini nummus majore forma ex ære. Plinio, lib. v. sect. xxix. *Dorylæi.* Stephano: Δορυλάειον, πόλις Φρυγίας .... τὸ ἐθνικὸν, Δορυλαεύς.

ΔΟΥΜΑΘΗΝΩΝ. Ligorii nummus, apud Spanhemium, pag. 190. Stephano Δουμαθηνοὶ ab oppido Δούμαθα: quod Plinio quoque *Domatha*, lib. vi. sect. xxxii. in Arabia. Sed suspecta mihi pariter nummi auctoritas est: & eruditis, etiam Ligorii fides.

ΔΡΕΠΑΝΩΝ, apud Parutam, cum Proserpinæ effigie, vel Veneris potius. Plinio, lib. iii. sect. xiv. in Sicilia. *Drepana.* Stephano, τὰ Δρέπανα. Τὸ ἐθνικὸν, Δρεπανεύς. Incolis, *Trapano Citta Invitta.* Servius, ad illud Æneïdos, lib. iii.

Hinc Drepani me portus.

Drepanum, inquit, *civitas est, ante pedem montis Erycis, trans Lilybæum: dicta vel propter curvitatem litoris, in quo sita: vel quod Saturnus, post amputata virilia Cælo patri, illuc falcem projecerit, quod* δρέπανον *dicitur Græce: quod veri simile putatur, propter vicinitatem Erycis, consecrati Veneri, quæ dicitur nata ex Cæli cruore & spuma maris. Quidam Drepanum dictum volunt a falce Cereris, quam ibi, cum filiam suam Proserpinam quæreret, amisit.*

ΔΥΡΡΑΧΗΝΩΝ.

ΔΥΡ. in nummis Musei nostri, adjectis Prætorum, vel Præfectorum monetæ nominibus: ΦΙΛΩΤΑC, ΑΡΙCΤΑΝΔΡΟΥ, ΖΩΠΥΡΟΥ, ΣΤΡΑΤΩΝΟC, ΔΑΜΩΝΟC, &c. Et plura Goltzius in Græcia exhibet. Insculpta nummis clava Herculis, quod hunc conditorem suum Dyrracheni putarent, Appiano teste: spica, ubertatis agri ejus index: bos cum lactente vitulo,

læti pabulo armentorum soli argumentum: tripus, Apollinis, quo cultum ibi Deum hunc in primis fuisse significatur. Plinio, lib. III. sect. XXVI. *Epidamnum colonia, Dyrrhachium appellata.* Stephano: Δυῤῥάχιον, incolæ Δυῤῥαχηνοί. Nunc *Durazzo.*

ΔΩΡΙΕΩΝ. Vide ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ.

ΔΩΡΩΝ.

ΔΩΡ. ΙΕΡ. ΑΣΥΛ. ΑΥΤΟΝ. ΝΑΥ. & ΝΑΥΑΡ. Δώρων ἱερᾶς, ἀσύλου, αὐτονόμου, ναυαρχίδος. *Dororum, sacræ, inviolabilis, liberæ, classicæ* civitatis. Trajani & Hadriani nummi, in Cimelio Regio. Plinio, lib. V. sect. XVII. in Phœnice. *Vrbs Dorôn*, quam instauratam denuo hi nummi declarant. In Conc. CP. V. pag. 192. inter Episcopos Palæstinæ subscribit, Βαρώχιος ἐπίσκοπος Δώρων. Ναυαρχίδα porro Classicam interpretor, quo nempe modo Forum Julii in Provincia Narbonensi, lib. III. sect. V. *colonia Classica* nuncupatur, quod Imperatoriæ classis navale id foret: τὸ ναυσταθμὸν τοῦ Καίσαρος, inquit Strabo, lib. IV. pag. 184. Fuere tamen & aliæ coloniæ Classicæ, quod ex militibus constarent legionis Classicæ, qualis est in nummis Antonini LEGIO XVII. CLASSICA, e classiariis conscripta militibus. Vide Tacitum, lib. 1. & 2. Histor. Et in mediterraneis quoque civitatibus Ναυαρχίδες, ut remur, quæ suis sumptibus classem alerent. Ut ut alii hanc vocem accipiant, nihil moror. Nostrum interim nobis commentum arridet.

ΔΩΡΑ. ΙΕΡΑ. Trajani nummus, e Gaza Regia.

E.

EBORA.

LIBERALITATIS. IVLIAE. EBORAE.

LIBERALITATIS. IVL. EBORAE. PERM. CAES. AVG. P. M. *Permissu Cæsaris Augusti Pontificis Maximi.*

MVN. LIBER. IVLIA.

Omnes ii Augusti principatu cusi nummi, e Cimelio

Regio. Plinius, lib. IV. sect. XXXV. *Ebora, quod item Liberalitas Iulia cognominatur*, in Lusitania, nunc *Evora*, inter Anam & Tagum. Hinc intelliges quo pacto legenda vetus inscriptio sit apud Gruterum, pag. CCCCLXXXIX. 9. LIB. IVL. EBORA. *Liberalitas Iulia Ebora*, non *Libertas*, ut Scaligero visum in Gruteri indice. Sic in M. Aurelii nummo, e Gaza Regia, ubi Marcus & Verus Impp. in suggestu sedent, epigraphe hæc est: LIB. AVGVSTOR. Hoc est, *Liberalitas Augustorum*.

EBORACVM.

COL. EBORACVM. LEG. VI. VICTRIX. Severi nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 239. Nota ex scriptoribus rerum Romanarum Britannica Severi expeditio est. *York*. Apud Gruterum, p. CCCCLXXXV. 1. COL. EBOR.

ΕΓΕΣΤΑΙΩΝ. Vide ΣΕΓΕΣΤΑΙΩΝ.

ΕΓΙΑΛΕΩΝ. Vide ΑΙΓΙΑΛΕΩΝ.

ΕΔΕΣΣΑ, *in Mesopotamia.*

ΣΕΒΑΣΤΟΣ. ΘΕΟΣ ΕΔΕΣΣΑΙΩΝ. Tiberii nummus, e Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. XXI. *Edessa*, &c. Stephano: Ἔδεσσα, πόλις Συρίας.... Καλεῖται δὲ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, Ἐδεσσηνός· παρὰ δὲ τοῖς πλείοσι τῶν ἀρχαίων, Ἐδεσσαῖος. Nunc est, ut in Plinianis Notis admonuimus, *Roha*. Notitia Eccles. antiqua, pag. 74. *Sedes tertia Edessa, ubi beatus Thomas Apostolus requiescit... modo dicitur Roaes.*

ΕΔΕCCΑΙΩΝ. Hadriani & aliorum, in eodem Cimelio: & Gordiani junioris, apud Tristanum, p. 510.

ΚΟΛ. ΕΔΕCCΑ. Caracallæ. Spartianus in ejus vita, pag. 87. *Cum iterum vellet Parthis bellum inferre, atque hibernaret Edessæ*, &c. quo nempe anno Carrhis est interfectus, haud procul Edessa.

ΕΔΕCCΑ. ΠΟΛΙC. Macrini.

ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩ. ΕΔΕCCΑ. Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντώνεινος. Ἔδεσσα. Elagabali, ex eadem Gaza. In altera superficie rursum, ΑΥΤ. ΚΑΙ. Μ. Α. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. CΕΒ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνεῖνος

νεῖνος

ρεῖνος Σεβαστός. Sunt & alii ibi in primis Alexandri Severi, inscripti pariter, ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΕΔΕCCΑ. Μάρκος Αὐρήλιος. Ἔδεσσα. Sic ipse Caracalla, & Severus Alexander, sæpe in nummis ΜΑΡ. ΑΥΡ. inscribuntur. Mutilum hunc nummum Patinus affert: ΜΑΡ. ΕΔΕCCΑ. pro Μ. ΑΥΡ. ΕΔΕCCΑ.

ΜΗΤΡΟΠ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Nummi Alexandri Severi, apud Tristanum, pag. 405. & Patinum, pag. 353. quos illi Occonem secuti, pag. 438. ΜΗΤΡΟΠ. ΔΕCCΗΝΩΝ frustra legunt, atque in Dessa investiganda desudant inani conatu, ut ante nos Spanhemius vidit, lib. de usu numism. pag. 87.

ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Alexandri Severi, e Cimelio Regio. Μητροπόλεως κολωνίας Ἐδεσσηνῶν. Fuit Edessa Metropolis Phœniciæ ad Libanum sitæ. Notitia antiqua, pag. 61. Ἐπαρχία Φοινίκης Λιβανισίας. Ἔδεσσα Μητρόπολις .... Δάμασκος ... &c.

ΩΛΕ.. ΔΕCCΗΝΩΝ. Ejusdem Alexandri Severi, apud Occonem, pag. 420. Lege, ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Porro in nummis Edessenorum nulla dum nobis παρασημείωσι, seu notatio temporis occurrit, qualis est in Antiochenorum, Tyriorum, Emisenorum, aliarumque civitatum nummis expressa. Fuit eorum tamen æra peculiaris, quam hic obiter indicare operæ pretium fuerit, simulque errorem unum notare Eusebii, alterumque Scaligeri, quos adhuc nemo deprehendit. Et ille quidem ad annum primum Olympiadis CCLXIV. *Secundo anno Probi*, inquit, *juxta Antiochenos* CCCXXV. (de horum æra suo loco egimus) ..... *juxta Edessenos* DLXXXVIII. Æræ itaque Edessenorum caput cœpisse oportuit, anno tertio Olymp. CXVII. biennio post Seleucidarum æram, quæ primo ejusdem Olympiadis anno incepit: Urbis Romæ, CCCCXLII. ut in nummis ΑΡΑΔΙΩΝ diximus. Nam si statuatur annus primus Edessenorum æræ, is qui Romæ fuit CCCCXLIV, plane annus ejusdem æræ 588. incidet in annum Urbis Romæ MXXXI. qui Probi secundus. Non itaque cum æra Seleucidarum hæc Edessenorum æra competit, ut

Scaligero visum: sed biennio toto subsequitur. Et omnia Eusebius miscuit, qui anno uno eodemque sex oppida refert a Seleuco condita, anno primo scilicet Olympiadis CXIX. Antiochiam, Laodiceam, Seleuciam, Apameam, Edessam, Berœam, & Pellam: quanquam Antiochiam monet anno Seleuci tantum duodecimo conditam. Cur enim & de ceteris silet? ac de Edessa præsertim, quam constat annos æræ suæ numerasse jam ab anno CXVII. Olympiadis tertio: atque adeo jam tum fuisse conditam. Sed uno scilicet conspectu, temporum securus, condita auspiciis ac jussu Seleuci oppida exhibuit.

ΜΗΤ. ΕΔΕϹϹΗΝΩΝ. Gordiani junioris.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΤΩΝ. ΠΡΟΣ. ΚΑΛΛΙΡΟΗΝ. Nummus Antiochi IV. in Hist. Regum Syriæ, pag. 199. Verum non ad Callirhoën in Palæstina positam ad Jordanem, de qua nos diximus ad Plinium, lib. v. sect. XV. nummus hic spectat: quanquam vir eruditus ita censet: Quis enim veterum Antiochiæ nomen ei oppidulo inditum fuisse aliquando prodidit, quod Edessæ monumenta non levia adserunt? Nam quæ octavo loco a Stephano Antiochia appellatur, ἐπὶ τῆς Καλλιρόης λίμνης, ipsa plane Edessa est, Plinio teste, lib. v. sect. XXI. *Arabia habet Edessam, quæ quondam Antiochia dicebatur, Callirhoën a fonte nominatam.* Est autem Antiochus ille, ut & id obiter dicamus, cujus in nummis sic nomen inscribitur: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΘΕΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ, hoc est, REGIS ANTIOCHI DEI PRAESENTIS, non uti vulgo reddunt, *Dei Illustris*, vel *Apparentis*: sed *Præsentis*, inquam, hoc est, qui præsentem affert opem invocatus. Plinius in Paneg. Trajani, pæne statim initio, de Jove: *Deus ille tam manifestus ac præsens.* Vetus inscriptio apud Sponium, in Itin. Athen. pag. 50.

IMP. CAES. M. AVRELIO. ANTONINO. PIO.
FELICI. AVG.
PRINCIPI. IVVENTVTIS. NVMINI. PRAESENTI.
RESTITVTORI. ET. CONSERVATORI. SEMPER.

VITAE. ATQVE. DIGNITATIS. SVAE.
DEVOTISSIMVS. NVMINI. EIVS. A. AEMILIVS.
MACER. FAVSTINIA. V. C.

Ovidius, lib. II. Tristium, sub initium.

Per te præsentem conspicuumque Deum.

Horatius:

Præsenti tibi maturos largimur honores.

Philoxeni vetus Glossarium: *Præsens*, Ἐπιφανής. Ubi quidam Ἐπιφανεὶς emendare temere conantur. *Præsentiam Deorum* Tullius ipse appellat, quoties insigni prodigio aliquo adesse ii se comprobant.

ΕΘΝΕΣΘΑΙΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 214. Stephano: Ἐθνέσθαι, ἔθνος Θεσσαλίας, &c. At nummus ipse Græciæ veteris Tab. XX. ex parte altera Palladem exhibet, ex aversa Noctuam fulmini insidentem, cum litteris ΕΘ quas inverso nos ordine positas credimus, erasamque priorem, Α, quæ supremam nummi partem obtinuit, substitui oportere, legique ΑΘΕ, & ad Atheniensium nummos referri.

ΕΙΡΗΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nummi Gordiani junioris e Cimelio Regio, in quo Æsculapius & Hygia. Nota Ptolemæo in Cilicia urbs. Notitia Eccles. in Cilicia secunda habet Εἰρηνόπολιν, pag. 34.

ΕΛΑΙΤΩΝ. Hadriani & Sabinæ, cum effigie Cereris, Commodi, Severi, & Hostiliani nummi, e Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. XXXII. *Oppidum Elæa, & ex Mysia veniens Caïcus amnis*, in Æolide. Straboni, lib. XII. pag. 571. regio per quam Caïcus elabitur, Ἐλαΐτις. Stephano: Ἐλαία, πόλις τῆς Ἀσίας, Αἰολική.... incolæ Ἐλαΐται.

ΕΛΑΙΤ. & ΕΛΑΙΤΩΝ, in nummis quos vidimus. ΕΠΙ. CΤΡ. Π. CΑΛΩΝΙΟΥ. Ἐπὶ στρατηγοῦ Πουπλίου Σαλωνίου, *Sub Prætore Publio Salonio*, aliove simili Magistratu. Ex parte aversa, ΘΕΑ ΡΩΜΗ. Apud Gruterum, pag. 159. P. SALONIVS. TI. F.

ΕΛΑΙΤΩΝ, in Sabinæ nummo, in quo Patinus infeliciter, pag. 206. legit CΑΛΑΙΤΩΝ.

CΤΡΑ. ΠΥΡΑΜΟΥ. ΕΛΑΙΤΩΝ. *Prætore Pyramo.*

Commodi nummus e Gaza Regia.

ΕΛΑΙΤΩΝ. Juliæ Domnæ, e Gaza Regia, & apud Patinum, pag. 290. cum ſolita Æſculapii effigie.

ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΔΗΜ. ΟΛΟCΟΥ. ΑΡΧ. Α. ΕΛΑΕΙΤΩΝ. Caracallæ, ex eodem Cimelio, cum ſimili Æſculapii & Hygiæ ſtantis effigie. *Sub Prætore Demetrio Voluſo Pontifice Primo Elaïtarum.* Sunt qui ΑCΑΛΗΝΩΝ hic perperam legant: ignari ſcilicet priorem litteram Α ad ſacerdotium referri oportere: iidemque ſimilitudine litterarum Ε & C in nummis, quod & in aliis obſervaturi ſumus, decepti. Elaïtarum eſſe hunc nummum, perinde ac ſuperiorem, ut cetera deſint argumenta, idem in utroque Numen inſculptum admonet.

ΕΛΑΙΤΩΝ Plautillæ, ex eadem Gaza, cum Æſculapii ſtantis effigie. Eſt & apud Triſtanum, tom. II. pag. 257.

ΑΥΤΟ. ΚΑΙ. Μ. ΑΥΡΗΛ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. ΠΟΥ. (Πούπλιος) ΣΕΠΤΙΜΙΟC. ΓΕΤΑC. ΚΑΙC. Capita Antonini & Getæ. ΕΠΙ. CΤΡΑΤΗΓΟΥ. ΛΥΡΡΙΟΥ..... ΝΩΝ. ΕΛΑΙΤΩΝ. *Sub Prætore Lurio, Pergamenorum* forte concordia, *& Elaïtarum.* E Cimelio Regio, & apud Occonem, pag. 383. In Auguſti nummo, apud Occonem, pag. 80. LVRIVS. AGRIPPA. IIIVIR. S. C. Et apud Gruterum, ex Sirmondo noſtro, pag. MCXI. 6. TIBERIVS. TI. CAES. AVG. SER. *Tiberius Tiberii Cæſaris Auguſti ſervus.* Sed in Sirmondi ſchedis ipſi legimus, TI. LYRIVS. TI. CAES. AVG. SER.

ΕΠΙ. ΔΟΡΥΛΑΟΥ. ΕΛΑΙΤΩΝ. Herennii Etruſci nummus e Cimelio Regio. Triſtanus, tom. II. pag. 651. & Patinus, pag. 394. legunt infeliciter CΑΛΕΙΤΩΝ. At qui Σαλεῖται ſint, fruſtra inquiras. In eo nummo Herennius patera ante aram laurumque libat: unde ſacrum Apollini facere eum intelligas. Prætori nomen *Dorylaus* fuit.

ΕΛΕΝΙΤΩΝ. In nummis Græciæ veteris, in quibus Helenæ vel Veneris caput. Plinio, lib. IV. ſect. XX. *Helene* inſula. Contra Atticum litus. Stephano: Ἑλένη,

νῆσος Ἀττικῆς ... τὸ ἐθνικὸν, Ἐλενεάτης, ἢ Ἑλενίτης. Et verbo Κρανάη. Ἑλένη καλεῖται νῦν ... τὸ ἐθνικὸν, Κραναάτης. Pausanias in Laconicis, pag. 105. Ἡ δὲ νῆσος ἡ Κρανὰη πρόκειται Γυθείου. Καὶ Ὅμηρος Ἀλέξανδρον ἁρπάσαντα Ἑλένην, ἐνταῦθα ἔφη συγγενέσθαι οἱ πρῶτον. Κατὰ δὲ τὴν νῆσον ἱερόν ἐστιν Ἀφροδίτης, &c. *Ante Gytheum Cranaë insula est, in qua Alexandrum rapta Helena cum ea primum congressum dixit Homerus. Quare in opposito litore templum est Veneris &c.* Hodie *Macronisi*, hoc est, μακρὰ νῆσος appellatur.

ΕΛΕΝΙΤΩΝ. ΤΩΝ. ΚΑΙ. ΚΡΑΝΑΑΤΩΝ. Visam a se hanc nummi epigraphen ad nos retulere viri summæ eruditionis ac fidei. Hanc ipsam insulam priscis temporibus Κρανάην appellatam esse, Strabo quoque est auctor, lib. IX. pag. 399. atque hæc gemina appellatio nummo designatur: *Helenitarum, qui & Cranaatæ.*

ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΙΩΝ. Apud Spanhemium, lib. de usu numism. pag. 902. & in Græcia vetere Goltzii, tab. XXVII. ubi ... ΥΘΕΡΝΑΙΩΝ nummus, in quo Solis caput insculptum, & ex parte altera Apollo cum cithara & Sole, ad Ternæos perperam refertur, cum ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΙΩΝ legi in plenum oporteat. Plinio, lib. IV. sect. XX. *Eleutheræ.* Stephano, οἱ πολῖται, Ἐλευθερναῖοι, καὶ Ἐλευθερνεύς. In insula Creta oppidum id fuit.

ΕΛΥΡΙΩΝ. Capræ caput: ex parte aversa, apis. Stephanus: Ἔλυρος, πόλις Κρήτης .... ὁ πολίτης, Ἐλύριος. Pausanias in Phocicis, seu lib. 10. pag. 331. Ἔτι δὲ ἐν τοῖς Κρητικοῖς ὄρεσι καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι Ἔλυρος πόλις. οὗτοι οὖν αἶγα χαλκῆν ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς. Δίδωσι δὲ νηπίοις ἡ αἲξ Φυλακίδῃ καὶ Φιλάνδρῳ γάλα. Παῖδας δὲ αὐτοὺς οἱ Ἐλύριοι φασιν Ἀπόλλωνός τε εἶναι καὶ Ἀκακαλλίδος νύμφης. *Exstat adhuc in Cretæ montibus, ut opinor, oppidum Elyros. Ea civitas capellam æneam Apollini dono misit. Lac præbere videtur infantibus, Phylacidi, & Philandro. Liberos fuisse eos Elyrii dicunt Apollinis & Nymphæ Acacallidis,* &c. Est autem apis ei nummo apposita, quæ mellis ubertatem ac præstantiam in eo tractu significet.

Plinius, lib. XXI. sect. XLVI. *Aliud in Creta miraculum mellis. Mons est Carina*, (is videtur esse, cui imposita urbs Elyriorum a Pausania dicitur:) IX. *millium passuum ambitu: intra quod spatium muscæ non reperiuntur, natumque ibi mel nusquam attingunt. Hoc experimento singulare medicamentis eligitur.*

EMERITA.

COL. AVGVSTA. EMERITA. Augusti ac Tiberii nummi, e Gaza Regia. IMP. CAESAR. AVGVSTVS. Ex parte altera: P. CARISIVS. LEG. PRO. PR. EMERITA. Hunc Dio Titum Carisium vocat, loc. cit. Vide infra, TOLETVM. Plinio, lib. IV. sect. XXXV. *Colonia Augusta Emerita.* Vestigia tantum supersunt: loco nomen est *Merida*, ad Anam fluvium. Sunt & alii apud Patinum in familia Carisia, pag. 65. hujus coloniæ deductæ indices ac testes. Et apud Gruterum inscriptio, pag. 13. COLONIAE. EMERITENSIS. Veteranos milites eo deductos Augusti jussu, auctor est Dio, libro LIII. pag. 514.

ΕΜΙΣΗΝΩΝ. Nummus Antonini apud Patinum, pag. 228. in quo picta aquila, globo imposita, rostro coronam gerens, penes Antoninum esse totius Romani orbis potestatem significat. Plinio, lib. V. sect. XIX. *Emeseni*: & sect. XXI. *Emesa*. Stephano: Ἔμισα.... Ἐμισαῖος τὸ ἐθνικὸν, καὶ Ἐμεσηνός. Constant. Porphyrog. de administr. Imp. cap. XXV. pag. 59. Χέμψ, ἤτοι τὸ Ἔμεσα. Nostri *Hemz* efferre solent, ut Χάλεπ *Alep*. Nam χ Græci fere, uti nos *h*, asperiore spiritu efferunt.

ΕΜΙCΩΝ. ΚΟΛΩΝΙΑC. Juliæ Domnæ, quæ Severi Aug. conjux, apud eundem Patinum, pag. 290. Similis alter Caracallæ, qui Severi filius, in Cimelio Regis Christianissimi. Ulpianus, lib. L. Dig. tit. XV. de censibus, lege I. *Sed & Emisenæ civitati Phœnices, Imperator noster jus coloniæ dedit, jurisque Italici eam fecit.* In hoc utroque nummo adjectæ notæ ΚΦ, quibus annus indicatur DXX. nempe æræ Seleucidarum, cujus

initium anno Urbis Romæ CCCCXLII. a quo si numerentur anni DXX. occurret annus Severi XVII. Urbis Romæ DCCCCLXI. sive, ut alii malunt, DCCCCLXII. cum esset jam ante decennium fere Imperator Caracalla salutatus: cujus nummum Patinus, pag. 304. sic mutilum edidit, ... ΕΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑ. ΚΦ. & ad Antiochenses falso retulit, quorum æra fuit a Seleucidarum æra diversa, ut suis locis monuimus: nec quid valerent istæ litteræ ΚΦ, intellexit. Ad Emisenos spectare, vel ex altero Juliæ Severi nummo intelligere potuit, quem ipse affert, pag. 290.

ΕΜΙCΩΝ. ΚΟΛΩΝΙΑC. ΑΥΓ. Ἐμισῶν κολωνίας αὐγούστης. Caracallæ, apud Tristanum, tom. II. pag. 221. Aquila globo insistit: vel Jovis in orbem universum imperii, vel Caracallæ in Romanum, index.

ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΜΙCΩΝ. ΗΛΙΑ. ΠΥΘΙΑ. Μητροπόλεως κολωνίας Ἐμισῶν Ἤλια Πύθια. Elagabali nummus e Gaza Regia. Ἦλια ludi sunt, quibus ab Elide primum appellatio facta videtur, non a Sole, Ἡλίῳ, quanquam ita visum est viris alias eruditis: alioqui Ἡλιακὰ dici, non ΗΛΙΑ, ars postularet. Urbs Ἦλις in Peloponneso nota, a qua ludi Ἤλιοι, certamina Ἦλια dicta videntur: & ab Olympia, quæ finitima ei civitas est, ΟΛΥΜΠΙΑ. In vett. Inscript. apud Gruterum, Ὀλύμπια τὰ ἐν Πίσῃ, Ὀλύμπια τὰ ἐν Σμύρνῃ, Ὀλύμπια ἐν Ἀθήναις, Ὀλύμπια ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Eadem Ἄλια Dorico more appellata, ab Aristide in Ῥοδιακῷ: ubi Rhodios alloquens, Καὶ τὸν μὲν τῶν Ἀλίων, inquit, ἀγῶνα ποιήσετε.

ΕΜΠΟΡΙΤΩΝ. Cave nummos ita inscriptos, in quibus ex una parte Pegasi effigies, Arethusæ caput ex altera cum delphinis, ad Emporias Hispaniæ oppidum referas, de quo Plinius lib. III. sect. IV. Nam ad Siciliam illi spectant, & emporia quatuor, quæ ibi in primis frequentabantur, Agrigentinum, Leontinorum, Segestanum, & Selinuntiorum: quibus ex Tullio Syracusanum addimus, Panormitanum, ac Lilybætanum. Vide nummos ΛΙΛΥΒΑΙΙΤΑΝ.

ENNA.

MVN. HENNAE, apud Spanhem. pag. 906. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Hennenses*, ab Enna urbe Siciliæ, quæ Proserpinæ & Cereri sacra. Strabo, lib. VI. pag. 272. Ἐν ᾗ τῇ μεσογαίᾳ τὴν Ἔνναν, ἐν ᾗ τὸ ἱερὸν τῆς Δημητρός, &c. Vocem hanc Latini sæpius aspirarunt: non item Græci, quibus Ἔννα scribitur. Sic nos Hannonem dicimus, Græci Ἄννωνα. Apud. Jul. Firmicum, lib. de errore prof. relig. pag. 24. *Ceres Hennensis mulier.* Hodie, *Castro Giovanni*, *Citta Inespugnabile.*

ΔΑΜΑΤΗΡ, Dorica dialecto, pro Δημήτηρ, *Ceres.* Cereris caput, cum spicis. Ex parte aversa, ENNA, apud Parutam: cum capræ effigie, quæ Diti patri, seu Plutoni sacra: cratere, ex quo flamma emicat, quod Ætnæ montis symbolum: (nam & *craterem Ætnæ* Plinius ipse dixit, lib. III. sect. XIV.) spicis, Siculæ fertilitatis indicibus: denique & viola, pratorum Ennensium amœnitatem prodente. Violis ceterisque generibus renidere prata Hennensia, accensisque ex Ætna facibus quæsitam a Cerere Proserpinam, quam ex eo loco Pluto asportarat, auctores varii prodidere, in primisque Diodorus Siculus, sub initium libri V. Solinus, in descriptione Siciliæ: *Hic campus Hennensis, in floribus semper, & omni vernus die*, &c.

EN. Cum effigie Liberæ, sive Proserpinæ, apud Parutam, num. III. Egregius est Ciceronis locus, de religione ejus Deæ in hoc tractu, Verrina IV. *Vetus est hæc opinio, quæ constat ex antiquissimis Græcorum litteris atque monumentis: insulam Siciliam totam esse Cereri & Liberæ consecratam. Hoc cum ceteræ gentes sic arbitrantur, tum ipsis Siculis tam persuasum est, ut animis eorum insitum atque innatum esse videatur. Nam & natus esse has in his locis deas, & fruges in ea terra primum repertas arbitrantur: raptam esse Liberam, quam eandem Proserpinam vocant, ex Ennensium nemore: qui locus quod in media est insula situs, umbilicus Siciliæ nominatur. Quam cum investigare & conquirere Ceres vellet, dicitur inflammasse tedas iis ignibus, qui ex Ætnæ vertice erumpunt:*

erumpunt: quas sibi cum ipsa præferret, orbem omnem peragrasse terrarum. Enna autem, ubi ea quæ dico, gesta esse memorantur, est loco præcelso atque edito: quo in summo est æquata agri planicies, & aquæ perennes: tota vero urbs omni aditu circumcisa atque dirupta est: quam circa lacus lucique sunt plurimi, & lectissimi flores omni tempore anni: locus ut ipse raptum illum virginis, quem jam a pueris accepimus, declarare videatur. Etenim propter est spelunca quædam, conversa ad Aquilonem, infinita altitudine: qua Ditem patrem ferunt repente cum curru exstitisse: abreptamque ex eo loco virginem secum asportasse, &c. Iterumque: *Qui accessistis Ennam, vidistis simulacrum Cereris e marmore, & in altero templo Liberæ*, &c.

ΕΝΤΕΛΛΙΝΩΝ, apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Entellini.* Stephano: Ἔντελλα, πόλις Σικελίας.... τὸ ἐθνικὸν, Ἐντελλῖνος. Oppidum Ἔντελλα Diodoro, lib. XVI. pag. 461. Rudera ad Crimisum amnem visuntur, qui amnis Panormitanum agrum rigat. In nummis uva pingitur, feracitatis vini typus: in aliis Ceres facem accensam dextra, læva spicam gerens: in aliis Minotaurus, &c.

ΕΟΡΔΑΙΑ. ΜΑΚΕ. Ἐορδαία Μακεδόνων. Plinio, lib. IV. sect. XVII. in Macedonia *Eordenses.* Nummus est Hadriani. Ἐορδαία Stephano: Eordeam urbem Livius appellat, lib. XLII. pag. 545. In Notitia Hieroclis, pag. XXI. Ἐορδία. Apud Occonem, pag. 242. hic nummus sic vitiose exhibetur: ΑΥΤ. ΚΑΙC. ΑΙΛΙΟC. ΤΡΑΙΑΝΟC. ΑΔΡΙΑΝΟC. CEBACTOC. ΟΡΔΑΙΑ. ΜΑΚCΕ. Lege, ΕΟΡΔΑΙΑ. ΜΑΚΕ. In eo nummo Hermathena aream obtinet, hoc est, Terminus, cui Pallas pectore tenus imposita: id vero conflata voce e duabus una, (nam Terminos Græci Ἑρμᾶς τετραγώνους vel κυβοειδεῖς, Mercurios quadratos, vel effigie cubi, uti ex scholiaste Thucydidis scimus, ad lib. v. Palladem Ἀθηνᾶν vocant) id, inquam, Hermathenam dixere. Iconem apud Tristanum vide, tom. I. pag. 47. Cicero lib. I. ad Attic. epist. 3. *Quod ad me de Her-*

mathena scribis, per mihi gratum est, & ornamentum Academiæ proprium meæ, quod & Hermes commune omnium, & Minerva singulare est ejus gymnasii.

ΕΠΙ & ΕΠΙΔΑΥΡΙΩΝ, in vetere Græcia Goltzii: Tab. XII. cum serpente, vel Æsculapii capite. Plinius, lib. IV. sect. IX. *Epidaurum oppidum, Æsculapii delubro celebre*, in australi sinus Saronici litore, in Achaïa. De Æsculapii delubro Epidaurio, Pausanias prolixe, lib. II. in Corinth. pag. 71. Strabo, lib. VIII. pag. 374. aliique.

ΕΠΙ. in laurea. Apud Goltzium. In superficie nummi altera, caput Æsculapii, adjecto ΣΩΤΗΡΟΣ cognomine, hoc est, *Servatoris*, quod ei in primis Numini in nummis adscribitur. Et apud Gruterum, p. LXIX. 8.

ΑCΚΛΗΠΙΩ ΘΕΩ
CΩΤΗΡΙ.

EPIRVS.

ΑΠΕΙΡ. & ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ, in Museo nostro, Dorica dialecto, pro ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ. Stephano: Ἤπειρος .... ἐξ αὐτῆς Ἠπειρώτης. Apud Goltzium, in nummis insculpta Aquila fulmini Dodonæi Jovis insidens, vel fulmen ipsum, in corona quernea, quæ arbos ipsa Jovi sacra. Phædrus, lib. III. Fabul.

Olim quas vellent esse in tutela sua
Divi legerunt arbores: Quercus Iovi,
Et myrtus Veneri placuit, Phœbo laurea, &c.

Cicero, lib. II. ad Attic. epist. IV. *Quid quæris? præter quercum Dodonæam, nihil desideramus, quominus Epirum ipsam possidere videamur.* Fuit enim in Epiro Dodona, apud Molossos. Plinius, lib. IV. sect. I. *Epiros in universum appellata ... In ea Molossi, apud quos Dodonæi Iovis templum, oraculo illustre.* Ex parte altera Jovis ipsius vultus expressus, vel Jovis simul ac Junonis: addito Magistratus seu Prætoris nomine, ΚΑΙΤΑΡΧΟΥ, ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΥ, &c.

ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ, cum bove cornupeta, in corona quernea. Plinius, lib. VIII. sect. LXX. *In nostro orbe bubus Epiroticis laus maxima, a Pyrrhi (ut ferunt) jam inde*

regis cura. Arist. lib. III. hist. anim. cap. XVI. pag. 361. Ἠπειρωτικαὶ βόες αἱ μεγάλαι. Plura diximus in Plinianis notis, quæ consule.

ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ, cum meta in corona laurea, quæ ludorum certaminumque in honorem Apollinis editorum index.

ΕΠΙΦΑΝΕΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 214. Plinio, lib. XV. sect. XXII. *Epiphania* Ciliciæ. Quanquam sunt & alia ejus nominis oppida: huc tamen spectare nummum eum verius arbitramur. Stephano: Ἐπιφάνεια πόλις Κιλικίας... ὁ πολίτης, Ἐπιφανεύς.

ΕΡΕΣΙΩΝ.

Ε. & ΕΡΕΣΙ. Nummi Goltziani e Græcia vetere. Plinio, lib. V. sect. XXXIX. *Eresos.* Stephano: Ἔρεσος, πόλις ἐν Λέσβῳ... τὸ ἐθνικὸν, Ἐρέσιος. Straboni, lib. XIV. pag. 618. Ἔρεσος. Hæc Theophrasti patria. Hodie *Geremia.* In hisce nummis clava, Herculis: lyra, Apollinis: delphin, Neptuni: spicæ, Cereris symbolum, ipsaque Ceres ex parte altera insculpta cernitur: omnes, ut palam est, Dii Eresiorum Præsides & Custodes.

ΕΡΕΤΡΙΕΩΝ. ΔΑΜΑΣΙΑΣ. Cum juveneæ effigie, quam Græci δάμαλιν vocant: quo Præfecti seu Magistratus nomen alludit: in Cimelio Regio. Plinio, lib. IV. sect. XXI. *Eretria.* Stephano: Ἐρετρία, πόλις Εὐβοίας..... ὁ πολίτης, Ἐρετριεύς, καὶ Ἐρέτριος, καὶ Ἐρετριακός. Juvencam in nummis illi quidem, in sacrificiis donisque publicis bovem adhibebant. Vide Pausaniam in Eliac. prior. pag. 177. Forte huc spectat nummus Neronis inscriptus, ΕΠΙ Τ. ΔΑΜΑ. de quo egimus, verbo DAMASCVS.

ΕΡΕΤΡΙΕΩΝ. ΦΑΝΙΑΣ. In Cimelio Regio. Uvæ geminæ ex uno palmite. Φανίας Magistratûs nomen est.

ERGAVICA.

MVN. ERGAVICA. Augusti nummus, apud Patin. pag. 34. nunc Cimelii Regii: itidemque Tiberii alter. Apud Gruterum, pag. 382. EX. CONVEN. CAESAR. ERCAVIC. Hoc est, *Ex conventu Cæsaraugustano, Ercavicensis.* Plinius, lib. III. sect.

IV. de citeriore Hispania: *Nunc universa provincia dividitur in conventus septem: Carthaginiensem, Tarraconensem, Cæsaraugustanum*, &c. Et eadem sect. num. II. *Cæsaraugusta colonia immunis, amne Ibero affusa, recipit populos* CLII. *Ex his .... Ergavicenses.* De tauro iis nummis insculpto, egimus verbo, CELSA, & CORINTHVS.

ΕΡΜΙΟΝΕΩΝ. Severi nummus, apud Tristan. tom. II. pag. 99. & alter Juliæ Domnæ apud Patin. pag. 290. nunc Cimelii Regii. In hoc Mercurii stantis effigies, quem Græci Ἑρμῆν vocant. Itaque hunc civitatis suæ auctorem ac Præsidem Deum haberi Hermionenses voluere, & esse ab Ἑρμῆς dictam Ἑρμιόνην. Plinio, lib. IV. sect. IX. in Peloponneso, *Hermione*. Stephano: Ἑρμιόνη .... τὸ ἐθνικὸν, Ἑρμιονεύς. In illo stat Mercurius pariter cum Venere Anadyomene, hoc est, emergente e mari, quam & *Pelagiam* ex vetere inscriptione vidimus appellatam. Pausanias, lib. II. sive Corinth. pag. 77. *Venerem Pontiam*, hoc est, Pelagiam, sive Marinam, ab Hermionensibus cultam asseverat. Ἀφροδίτης ναός ἐστιν, ἐπίκλησιν Ποντίας .... ἄγαλμα δὲ λευκοῦ λίθου, μεγέθει τε μέγα, καὶ ἐπὶ τῇ τέχνῃ θέας ἄξιον.

ΕΡΜΙΟΝΕΙΩΝ Plautillæ nummus in eodem Cimelio.

ΕΡΜΙCΕΙΩΝ. Vide ΤΕΡΜΗCCΕΩΝ.

ΕΡΜΟΠΟΛΙΤΩΝ.

ΕΡΜΟ. L. ΙΑ. Ἑρμοπολιτῶν. Λυκάβαντος ιά. hoc est, *anno undecimo* principatus Hadriani, cujus ille nummus est. Plinius, lib. V. sect. IX. *Hermopoliten* in Ægypto nomon seu præfecturam habet. Stephano: Ἑρμοῦπολις .... ὁ πολίτης, Ἑρμοπολίτης. Et ad Hermopolitas referri quoque oportere nummum Antonini Pii putamus, ex Cimelio Regio, in quo Mercurius stat, qui Græcis Ἑρμῆς, cum notis anni quarti Cæsaris principatus, L. ΤΕΤΑΡΤ.

ΕΡΥΘΡΑΙΩΝ. Nummus antiquus, apud Sponium in Itiner. Athen. cum prora navis: ejus videlicet, quæ signum Herculis e Tyro Phœnices Erythras advexit. Vide Pausaniam in Achaïc. pag. 210. Ex parte aversa,

ΕΡΥΘΡΑΙ, cum turrito capite. Plinio, lib. v. sect. xxxi. in Ionia, *Erythræ.* Stephano: Ἐρυθραὶ, πόλις Ἰώνων.... ὁ πολίτης Ἐρυθραῖος.

ΕΡΥΘΡΑΙΩΝ. Elagabali nummus, quem laudat Tristanus, tom. ii. pag. 331. In eo nummo aream obtinet templum ingens, cujus in medio Herculis effigies cum clava, quam dextra: & leonina pelle, quam læva gerit. Pausanias, in Achaïcis, seu lib. vii. pag. 210. Ἡσθείης δ' ἂν καὶ τῷ ἐν Ἐρυθραῖς Ἡρακλείῳ... κατ' ἀρχαιότητα. *Erythris magna cum voluptate videas Herculis fanum.... propter vetustatem.* In nummi ejus ambitu præterea legas, ΕΠ. CΤΡ. ΑΥΡ. ΝΕΙΚΩΝΟC. Β. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Αὐρηλίου Νείκωνος β'. *Sub Prætore Aurelio Nicone iterum.* In priore nummi parte, Α. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. Ipse Elagabalus laureatus, vesti assutam, qua dextrum humerum tegit, effigiem habet, non Herculis, ut Tristanus existimavit, sed Antonini Caracallæ, a quo genitus volebat videri, teste Lampridio in Elagabalo, pag. 201. unde *& Antoninum se Bassiani* (hoc est, Caracallæ) *filium scripsit.*

ΕΡΥΚΕΙΝΩΝ, apud Parutam, cum Veneris Erycinæ, atque, ut opinor, Butæ effigie: quos Eryx parentes habuit, a quo huic oppido nomen: vel Anchisæ. Hyginus, in Mythol. fab. cclx. *Eryx Veneris & Butæ filius fuit: qui, occisus ab Hercule, monti ex sepultura sua nomen imposuit: in quo Æneas Veneris templum constituit. In hoc autem monte dicitur etiam Anchises sepultus, &c.* Pomponius Sabinus in illud Æneïdos libro quinto,

Nec litora longe
Fida reor fraterna Erycis.

Eryx filius fuit Veneris & Butæ: aut, ut alii volunt, Neptuni. Is cum Hercule pepigit, si certamine vinceretur, insulam perderet: si victus Hercules, amitteret boves. Hercules victor Eryci & vitam & regnum eripuit. Mons ab eo Eryx nominatus: in quo templum Veneris Erycinæ. Plinio, lib. iii. sect. xiv. in Sicilia, *Erycini.* Stephano: Ἐρύκη, Σικελικὴ πόλις... τὸ ἐθνικὸν, Ἐρυκῖνος.

Adde, ϰ̀ Ἐρυκεινὸς, vel Ἐρυκηνός. In Eryce monte, qui nunc *Monte S. Iuliano* dicitur, ingentes oppidi ruinæ visuntur, teste Fazello, lib. x. decad. 1.

E. In corona, pro Ἐρυκείνων, in Parutæ nummis.

ΕΡΥΚΕΙΝΩΝ. Hercules cum clava stat. Apud Parutam.

ERYMANTHVS.

HERCVLI. ERYMANTINO. Postumi nummus e Gaza Regia. Hercules aprum humeris tollit: qui tertius ejus labor fuit. Apud Tzetzen, Chiliad. II. ex Q. Smyrnæo labores Herculis recensentem:

Τὸ τρίτον αὖτ' ἐπὶ τοῖς Ἐρυμάνθιον ἔκτανε κάπρον.

Ausonius, vel quisquis est alius:

Tertius evictus sus est Erymantius ingens.

Et Epigr. CXXXIX.

Mox Erymantheum vis tertia pertulit aprum.

De Erymantho Plinius lib. IV. sect. X. *Erymanthus* amnis *e monte ejusdem nominis defluens.* Hesychius urbem aït quoque fuisse amni montique cognominem.

ΕϹΒΟΥϹ. In Notitia Eccles. antiqua, pag. 63. in Provincia Arabiæ, cujus Bostra metropolis, inter sedes Episcopales censetur Ἔσβους. In Conc. Calched. Ζώσιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἐσβουίτων, sub Bostra Metropoli, pag. 606. Ptolemæo, in Arabia Petræa, lib. v. cap. XVII. Ἐσβοῦτα.

ΕΥΑΙΩΝ. In Græciæ veteris nummis, ab oppidulo seu pago Eva, de quo Stephanus: Εὖα, inquit ille, πόλις Ἀρκαδίας· ὁ πολίτης Εὐαῖος. In his Pallas armata, Evæorum Dea Præses. Adjectum in eodem nummo alterius pagi appellatio, in eodem tractu: quicum fœdus ictum, amicitiave, BABIK, cum turrito capite muliebri. Βαβύκα Plutarcho in Pelop. est, pag. 287. agri Laconici, qua nempe hic ager contingit Arcadiam. Sic in Hispanicis numismatibus, BILBILI, & ITALICA, ut dicemus verbo OSCA, simul copulantur: & in Græcis oppida bina vel terna passim.

ΕΥ. ΕΥΒΟ. ΕΥΒΟΙΑΣ, & ΕΥΒΟΙΕΩΝ, in nummis Græciæ veteris, apud Goltzium. Plinio, lib. IV. sect. XXI. *Eubœa*, &c. Hodie *Negrepont*: olim *Egripos*,

voce ab *Euripos*, ut arbitror, deflexa: deinde *Negre-pont*, quasi ἐν Εὐρίπῳ. His fere nummis bovis caput insculptum: causam hujusce moris ex Pausania indagaturi sumus, in nummis ΚΑΡΥΣΤΙΩΝ. Stephano: Εὔβοια νῆσος.... τὸ ἐθνικὸν, Εὐβοιεύς.

ADVENTVI. AVG. EVBOEAE. Occo, in Hadriano, pag. 230.

EVFAPA. Musei nostri nummus ignotus, sed Bœotiæ tamen adscribendus, quod, ut ceteri Bœotorum nummi, craterem, clavam, clypeumque præfert: quibus, ut verbo ΒΟΙΩΤΩΝ diximus, Liberi atque Herculis patria designatur.

EVFRATES. Nummus Trajani, apud Occonem, pag. 215. in quo pons amni impositus, ad deducendas in Assyriam Mesopotamiamque copias. Vide Xiphilinum. De Euphrate multa Plinius, lib. v. sect. xx.

ΕΥΘΗΝΙΤΩΝ. Ex Thesauro Goltzii, pag. 215. Plinio, lib. v. sect. xxix. *Euthene*. Stephano: Εὐθῆναι, πόλις Καρίας. Τὸ ἐθνικὸν, Εὐθηναῖος, Εὐθηνεύς, Εὐθηνίτης.

ΕΥΚΑΡΠΕΩΝ. Juliæ Domnæ, cum Cybeles stantis icone, ac Treboniani nummi, e Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. xxix. *Eucarpeni*, in Phrygia. Stephano: Εὐκαρπία δῆμος τῆς μικρᾶς Φρυγίας... τὸ ἐθνικὸν, Εὐκαρπεύς. Facetam deinde idem appellationis ejus rationem affert: Sic enim esse appellatam ex Metrophane docet, ob vitis præstantiam, quæ uvam tantam producit, ut plaustro imposita id medium frangat. In Notitia Eccles. antiqua, pag. 49. Phrygiæ Salutari adscribitur. Matrem Deûm Cybelen præcipuo cultam honore in Phrygia, veteres inscriptiones aliaque monumenta edocent. Inde enim Berecyntia & Phrygia Mater appellata. Maro in sexto:

Qualis Berecyntia mater
Invehitur curru Phrygias turrita per urbes &c.

ΕΥΚΑΡΠΕΙΑ. Turritum caput.

ΕΥΜΕΝΕΩΝ. In laurea: ex parte aversa, Jovis caput.

ΕΥΜΕΝΕΩΝ. ΓΛΑΥΚΟΣ, cum fluvii icone vulgari, apud Spanhem. lib. de usu numism. pag. 890.

Plinius, lib. v. sect. XXIX. *Est Eumenia Cludro flumini apposita, Glaucus amnis, &c.* Ex quo intelligis nec Glaucum quoque ipsum ab ea urbe procul abfuisse. Non vidit hunc Plinii locum vir eruditus, qui de Glauco Achaïæ amne hunc nummum accepit, ibique, quæ nulla unquam in eo tractu fuit, Eumeniam statuit. Stephano: Εὐμένεια τῆς Καρίας.... ὁ πολίτης, Εὐμενεύς.

ΕΥΜΕΝΕΩΝ. ΦΛΑΒΙΩΝ. *Eumenensium Flaviensium.* Apud eundem Spanhemium, pag. 771. Hoc ei est a Flavio Vespasiano cognomen inditum, qui Ciliciam, Lyciam, finitimasque regiones in Provinciæ formam redegit, teste Tranquillo in ejus vita, cap. VIII.

ΕΥΜΕΝΕΩΝ. ΑΧΑΙΩΝ. Amazon ex equo, bipennim humero gestat, in nummo M. Aurelii, e Cimelio Regio. *Eumenensium Achæorum.* Cognomen id horum Eumenensium est, ut ab aliis ejusdem nominis civitatibus, quæ multæ sunt, secernantur. Achaïs autem ea regio appellabatur, in qua hæc Eumenia fuit, aut Lydiæ proxima, aut ipsius Lydiæ pars. Stephanus: Μαιονία, ἡ Λυδία, ἀπὸ Μαίονος ποταμοῦ, τοῦ περὶ τὴν Ἀχαΐδα γῆν ῥέοντος. *Mæonia, Lydia, ab amne Mæone, qui Achaïdos agrum circumfluit.*

ΕΠ. Φ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ. ΑΡΧΙ. ΕΥΜΕΝΕΩΝ. ΑΧ. Nummus Otaciliæ Severæ, in eodem Cimelio. Ἐπὶ Φλαουΐου Φιλίππου Ἀρχιερέως Εὐμενέων Ἀχαιῶν. *Sub Flavio Philippo Pontifice Eumenensium Achæorum.*

ΕΥΠΑΤΡΙΔΩΝ. Vespasiani nummus e Thesauro Goltzii, pag. 214. Stephanus: Εὐπάτρια, πόλις Λυδῶν. οἱ πολῖται, Εὐπατρίδαι. Hinc alterum Vespasiani nummum emendabis, in eodem Goltzii Thesauro, ΑΥΠΑΤΡΙΔΩΝ. ΜΗΤΡΟΠ. pro ΕΥΠΑΤΡΙΔΩΝ.

ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ. Vide CÆSAREA. *Cappadociæ.*

ΕΦΕΣΙΩΝ. Passim in nummis. De Epheso Plinius, lib. v. sect. XXXI.

ΕΦ. ΑΙΧΜΟΚΛΗ ΑΟΥΙΟΛΑ ΑΝΘΥΠΑΤΩ. Templi effigies. Neronis nummus est e Gaza Regia. Αἰχμοκλεῖ Ἀουϊόλᾳ Ἀνθυπάτῳ Ἐφέσιοι, subintellige, ἀνέθηκαν. *Æchmocli Aviolæ Proconsuli Ephesii posuere.* A voce

voce αἰχμὴ id nomen deflexum : ut apud Gruterum, pag. CCCCV. I. ΑΡΙΣΤΑΙΧΜΟΣ. ΑΡΧΩΝ In aliis quoque monumentis H pro E I vidimus.

ΕΦΕΣΙΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ΑΣΙΑΣ. ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. Vespasiani nummus e Thesauro Goltzii, pag. 214. *Ephesiorum, qui primi Asiæ, sacræ* civitatis, *& suæ viventis legibus.*

ΕΦΕ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Ἐφεσίων, Περγαμηνῶν, subintellige, ὁμόνοια, concordia, quam utriusque civitatis numina, Diana Ephesiorum, Æsculapius Pergamenorum, insculpta significant. Domitiani, e Cimelio Regio. Est & Gallieni similis, apud Sponium in Itiner. Athen.

ΕΦΕ. ΝΕΙΚΗ. ΔΟΜΕΤΙΑΝΟΥ. *Victoria Domitiani.* Nummus Domitiani Imp. e Cimelio Regio, cum Victoriæ stantis effigie. Alias in Ephesiorum nummis signari Diana solita : aut cervus, qui Dianæ sacer. Libanius, in Dianæ encomio : Ἐφεσίοις δὲ καὶ τὸ νόμισμα τὴν ἔλαφον ἔφερεν. Hinc ipsi Dianæ Elaphiæ nomen, Ἄρτεμις Ἐλαφία, apud Strabonem, lib. VIII. pag. 343. est enim cervus Græcis ἔλαφος. Et apud Reinesium, in vetere inscriptione, pag. 354. DIANAE. AVG. LAPHIAE. fortassis exeso lapide, pro ELAPHIAE. Dianam porro Elaphiam eandem esse intellige, auctore Pausania, quæ & Venatrix est appellata. Eandem, ut credimus, vir Phocensis Laphrius, de quo Pausanias idem in Achaïcis, pag. 224. suo nomine pro Elaphia Laphriam cognominavit : qua appellatione a Patrensibus postea culta & observata est. Πατρεῦσι δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ πόλει Λαφρίας ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος ..... Γενέσθαι δὲ ἐπίκλησιν τῇ Θεῷ Λαφρίαν ἀπὸ ἀνδρὸς Φωκέως φασίν. Hinc nummus Neronis e Cimelio Regio, hanc epigraphen exhibet, DIANA LAPHR. cum ejusdem Deæ venatricis icone.

ΕΠΙ. ΟΨΕΩΝΟΣ (forte ΚΛΕΩΝΟΣ) ΟΜΟ. ΕΦΕΣΙΩΝ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. Diana multimammia, utriusque civitatis communis Dea, inter mulieres duas, quibus utraque civitas signatur : *Sub Cleone* ;

ὁμόνοια Ἐφεσίων, Σμυρναίων. *Concordia Ephesiorum & Smyrnæorum.* Domitiani nummus e Cimelio Regio.

ΑΡΤΕΜΙC. ΕΦΕCΙΑ. *Diana Ephesia.* Domitiani, & Commodi nummi, cum Diana multimammia, e Cimelio Regio. Est & Trajani in Museo nostro.

ΣΜΥΡΝ. ΕΦΕ. ΟΜΟΝΟΙΑ. ΑΝΘΥΚΑΙCΕΝ. ΠΑΙΤΟΥ. Sic enim legit Patinus, pag. 169. in gemino Domitiæ nummo, qui nunc est Cimelii Regii: quorum in altero Diana Ephesia est, utriusque civitatis, Ephesi ac Smyrnæ, commune Numen. In altero, utriusque civitatis, habitu muliebri, typus. Sed quod infeliciter legit Patinus, sic nos paulo felicius: ΑΝΘΥΠΑΤ. CΕΠ. ΠΑΙΤΟΥ. Hoc est. Σμυρναίων, Ἐφεσίων ὁμόνοια. Ἀνθυπάτου Σεπτιμίου Παίτου. *Proconsule Septimio Pæto*, vel CΕΝ. Σεντίου. De Concordia Smyrnæorum & Ephesiorum, Dio Prusæus, orat. XXXIX. pag. 489.

ΚΑΙCΑΡ. ΟΛΥΜΠΙΟC. ΑΔΡΙΑΝΟC. *Cæsar Olympius Hadrianus.* Ex parte aversa, ΕΦΕCΙΩΝ, cum templo, in Gaza Regia. Cum Jove communem esse sibi Olympii appellationem voluit Hadrianus. Spartianus in ejus vita, pag. 7. *Athenis Iovis Olympii ædem & aram sibi, eodemque modo per Asiam iter faciens, templa sui nominis consecravit.*

ΕΦΕCΙΩΝ. ΔΙC. ΝΕΩΚ. Hadriani & Ælii Cæsaris in eo nummo capita adversa. Apud Sponium, in Itiner. Athen.

ΕΦΕCΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. Antonini Pii, cum Dianæ, ac forte Proserpinæ effigie.

ΕΦΕCΙΩΝ. Antonini Pii nummus, apud Tristanum, tom. I. pag. 587. Leonem is insculptum exhibet.

ΕΦΕCΟC. ΚΥΖΙΚΟC. ΑΡΧΟΝΤΟC. Nummus Antonini Pii, e Gaza Regia: quo nummo Ephesiorum ac Cyzicenorum ὁμόνοια, consensioque significatur: *Archonte* Ephesiorum Prætore, seu Duumviro. Viri proprium nomen hic *Archon* videtur: quanquam alias Ἄρχων Prætorem vel Duumvirum sonet, ut in nummis ΑΡΟΧΕΩΝ monuimus: fueruntque & in plurimis

oppidis Ἄρχοντες, Neapoli, Syracusis, Delphis, Athenis, &c. ut ex inscriptionibus vetustis liquet.

ΕΦΕCΙΩΝ. ΠΙΟC. & ΠΕΙΟC. Nummi Antonini Pii, apud Patinum, in Indice, pag. 13. & apud Seguinum. Nunc Cimelii Regii. In priore Diana stat, & Hercules: illa Ephesios, a quibus colitur: iste, Antoninum repræsentat, quem Ephesii Herculis vice habent. Nummum alterum apud Seguinum ipsum vide.

ΕΠΙ. ΠΑΙΤΟΥ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΩC. ΑΡΤΕΜΙC. ΕΦΕCΙΩΝ. Antonini Pii nummus, e Gaza Regia, cum Diana πολυμάστῳ. Τ. ΑΙΛΙΟC. ΚΑΙCΑΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. *Sub Pæto Scriba.* De Scribæ munere dicemus in nummis ΜΥΛΑΣΕΩΝ.

ΑΥΤ. ΑΙΛ. ΑΔΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. ΕΥC. CΕΒ. E Cimelio Regio. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Τίτος Αἴλιος Ἀδριανὸς Ἀντωνεῖνος Εὐσεβὴς Σεβαστός. Ex parte altera Diana multimammia, ac simul Ceres tedifera: illa Ephesiorum Dea peculiaris, hæc Cyzicenorum. Epigraphe: ΕΠ. CΕΞΤΙΑΙΟΥ. ΟΜΟΝΟΙΑ. *Sub Sextilio* Proconsule, *concordia*, duarum scilicet civitatum; quæ superius allato nummo adhuc apertius, nec Deorum tantum suorum simulacris, sed & nominibus ipsis, proditur: ΕΦΕCΟC. ΚΥΖΙΚΟC. Legit hunc nummum infeliciter Occo, nec intellexit, pag. 269. ΕΠΙΕCΤΙΑΙΟΥ ΟΜΟΝΟΙΑ. Et rursum, pag. 271. ΕΠΙΕCΙΙΛΙΟΥ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Nec alii ante nos felicius. Est unius e majoribus hujus Proconsulis mentio in vetusta inscriptione, Græca ac Latina, juxta Ephesum reperta, allata a Sponio in Itin. Athen.

ΑΡΤΕΜΙΔΙ ΕΦΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ
ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΑΙ ΤΙΒΕΡΙΩ
ΚΑΙ ΔΗΜΩ ΤΩΝ ΕΦΕΣΙΩΝ ΓΑΙΟΣ
ΣΕΞΤΙΛΙΟΣ ΠΟΠΛΙΟΥ ΥΙΟΣ ΟΥΟΤΟΥΡΙΑ
ΤΗΝ ΓΕΦΥΡΑΝ ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΑΝΕΘΗΚΕΝ.
DIANAE. EPHESIAE. ET. IMP. CAESARI.
AVG. ET. TI. CAESARI. AVG. F.
ET. CIVITATI. EPHESIORVM. CAIVS
SEXTILIVS P. F. VOT.

PONTEM DE SVA PECVNIA FACIVNDVM CVRAVIT.

Ubi V O T. sive *Voturia*, idem est atque e tribu Voturia. Sic Plinius lib. VII. sect. L. *M. Mucius M. F. Galeria Felix.* Namque ita libri MSS. omnes: quanquam vocem eam, *Galeria*, editores omnes ad hunc diem, minus sane caute, masculino more ac sono deformarunt: ignari scilicet tribuum nomina solita sic efferri. Ita Cicero orat. in Verrem: *Fortem amicum Q. Verrem Romilia.* Quem in locum Asconius Pedianus, pag. 62. *Verrem*, inquit, *nomen est proprium. Romilia, nomen est tribus, ablativi casus: ut sit, ex Romilia*, &c. Plura vide in Plinianis notis & emendationibus, ad lib. VII. num. CXXXIX. De Cerere porro tedifera, ac Diana multimammia, hæc obiter accipe. De priore Tullius, 4. in Verr. *Proserpinam cum investigare & quærere Ceres vellet, dicitur inflammasse tedas iis ignibus, qui ex Ætnæ vertice erumpunt: quas sibi cum ipsa præferret, orbem omnium peragrasse terrarum.* De posteriore, Hieronym. in procem. ad epist. I. ad Ephes. *Dianam colentes, non hanc Venatricem, sed illam multimammiam, quam Græci πολύμαστον vocant: ut scilicet ex ipsa quoque effigie mentirentur omnium eam bestiarum & viventium esse nutricem.*

ΑΡΤΕΜΙC ΕΦΕCΙΑ. M. Aurelii nummus, e Cimelio Regio. Aurel. Victor, in M. Aurelio: *Multæ urbes conditæ, deductæ, repositæ, ornatæque: atque in primis Asiæ Ephesus, constrata terræ motu*, &c.

ΕΦΕCΙΩΝ. ΡΝ. M. Aurelii nummus, apud Patinum, pag. 241. cum cervi effigie: nunc est Gazæ regiæ. Ἐφεσίων. ρν'. hoc est, *anno* CL. nempe post restitutam, quæ terræ motu collapsa erat, Ephesiorum civitatem: quod cum anno Urbis Romæ DCCLXIX. Tiberii quarto, Cælio Rufo, Pomponio Flacco Coss. contigisse, Tacito ita prodente, in nummo CIVITATIBVS ASIAE RESTITVTIS dixerimus, annus hic erit Urbis DCCCCXVIII. M. Aurelii sextus.

ΕΦΕCΙΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡ. ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. ΟΜΟ-

NOIA. Diana Ephesia cum Jove, in nummo L. Veri, apud Sponium in Itiner. Athen. Vide ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ.

ΑΡΤΕΜΙϹ. ΕΦΕϹΙΩΝ. Commodi.

ΕΦΕϹΙΩΝ. ΑΠΗ. &

ΑΠΗΝΗ ΙΕΡΑ ΕΦΕϹΙΩΝ. *Tensa Sacra Ephesiorum.* Commodi, Juliæ Domnæ, Gordiani junioris, & Gallieni numismata, e Cimelio Regio: atque ex his postremum quidem Patinus affert, pag. 412. cum epigraphe mutila, ΑΠΗ.......... ΕΦΕϹΙΩΝ. vehiculique sacri effigie: at cur sit hoc loco posita, aut quæ vis verbis istis subsit, neque ipse, neque nummariorum quisquam alius, quod sciam, attigit. In ludis supplicationibusque Deorum imagines ferebantur sacris tensarum vehiculis: quem ritum accurate describit Dionys. Halic. lib. 7. sub finem. Festus: *Tensam ait vocari Sinnius Capito vehiculum, quo exuviæ Deorum ludicris Circensibus in circum ad pulvinar vehuntur. Fuit & ex ebore..... & ex argento.* Macrobius, lib. I. Saturn. cap. XXI. *Vehitur simulacrum Dei Heliopolitani ferculo, uti vehuntur in pompa ludorum Circensium Deorum simulacra.* Mulis, equis, asinis, eæ tensæ vehebantur, ut in nummis proxime appellatis liquet: quare in Glossis vett. *Tensa,* ἅρμα Θεῶν vertitur. Ἀπήνη, *vectabulum.*

ΕΦΕϹΙΩΝ. ΜΑΡΝΑϹ. Commodi nummus, quem vidimus: quo Jovem Marnam, Gazensium Deum, cultum ab Ephesiis intelligimus. Vide ΓΑΖΑ. Sic ad Pergamenos cultus Veneris Paphiæ transiit. Vide ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Sunt qui in eo nummo ΜΑΡΜΑϹ legant: sed perperam: quod antiquariis sæpe usuvenit, ut Μ pro Ν in nummis accipiant. Sic Occo, pag. 421. ΑΜΑϹΙΑϹ. ΠΡ. ΠΟΜ. pro ΠΡ. ΠΟΝ. Quod si quis in nummo suo, ΜΑΡ. ΜΑΙ. legat, Marsyamque & Mæandrum intelligat, amnes Apamensium, quibuscum Ephesiorum vel sic fœdus signetur, ei lubens assentiar.

ΑΥ. ΚΑΙ. ΟΛΥΜΠΙΟϹ. ΚΟΜΜΟΔΟϹ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Ὀλύμπιος Κόμμοδος. Ex parte aversa, duæ

figuræ ſtantes, ΕΦΕϹΙΩΝ. ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. *Epheſiorum & Hierapolitarum concordia.* Spanhemius, lib. de uſu numiſm. pag. 745. qui vidiſſe ſe ait in Cimelio Reginæ Chriſtinæ.

ΖΕΥϹ......ΗϹΙΟϹ. ΕΦΕϹΙΩΝ. ΠΡΩΤΟϹ. ΑϹΙΑϹ. Subintellige ἀγών. Severi nummus in quo Juppiter ſedens Dianæ Epheſiæ ſimulacrum gerit. Forte, ΖΕΥϹ. ΙΚΕΤΗϹΙΟϹ. *Iuppiter Exorabilis, Epheſiorum. Primum Aſiæ* certamen. Apud Sponium.

ΕΦΕϹΙΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Lupa Remum & Romulum lactat. E Muſeo noſtro. Neocoros ſe iterum Urbis Romæ ac Severi Auguſti nummo eo teſtantur Epheſii. ϹΕΥΗΡΟϹ ΠΕΙΟϹ......

ΕΦΕϹΙΩΝ. ΚΑΥϹΤΡΟϹ. ΚΕΝΧΡΙΟϹ. Nummus Severi, in quo fluvii duo, qua pingi forma ſolent. De priore Plinius, loc. cit. *Epheſus, ... alluitur amne Cayſtro*, &c. De poſteriore Pauſanias in Achaïcis, & Tacitus, lib. III. Annal. cujus verba mox afferemus.

ΕΦΕϹΙΩΝ. ΤΡΙϹ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΚΑΙ. ΤΗϹ. ΑΡΤΕΜΙΔΟϹ. *Epheſiorum* qui *ter* Cæſarum *Neocori:* iidem *Dianæ* perpetui. Fuere enim, ut antea monuimus Neocori Deorum, fuere & Neocori Cæſarum. Apud Gruterum, pag. CCCCXIIII. Νεωκόρος τοῦ μεγάλου Σαράπιδος. Et pag. MXXI. Δὶς Νεωκόρος τῶν Σεβαστῶν. Nummus Getæ & Caracallæ e Gaza Regia, quo in nummo ii ΝΕΟΙ ΗΛΙΟΙ appellantur. De eo dicemus inferius.

ΕΦΕϹΙΩΝ. ΜΟΝΩΝ. ΑΠΑϹΩΝ. ΤΕΤΡΑΚΙ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Epheſiorum, qui ſoli* ex omnibus Aſiæ civitatibus *quater Neocori* fuere, ſub Caracalla ſcilicet, cujus hic nummus eſt e Cimelio Regio: Ante Caracallam nulli civitati in Aſia propria is honos obtigerat: Sub Caracalla, in Bithynia etiam deinde Nicæenſibus datus: Sub Commodo, qui Caracallam anteceſſit, in Syria Hierapolitis.

ΕΦΕϹΙΩΝ. ϹΑΡΔΙΑΝΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Caracallæ, in Cimelio Regio. Eſt & alter M. Aurelii, in quo figuræ duæ dextras jungunt. Eſt & ejuſdem Ci-

melii tertius, in quo Diana ſtat, & Proſerpina, hoc eſt, Epheſiorum Sardianorumque numina.

ΕΦΕCΙΩΝ. Getæ, cum apri ſagitta transfixi effigie, apud Triſtan. tom. II. pag. 273. Eſt & Macrini ſimilis in Muſeo noſtro. Dianæ, credo, venatricis ſymbolum aper fuit, quod ea Calydonium aprum in Oenei agrum immiſit: vel Meleagri, qui aprum confecit.

ΕΦΕCΙΩΝ. Δ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Hoc eſt, τετράκις νεωκόρων. Elagabali, Philippi F. & Valeriani in Cimelio Regio: hi poſteriores duo & apud Patinum, pag. 388. & 407.

ΕΦΕCΙΩΝ. ΤΕΤΡΑΚΙ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Alexandri Severi, in eodem Cimelio.

ΑΥΤ. ΙΟΥ. ΟΥΗ. (non ΟΥΑ. ut Scaliger perperam legit, in Animadv. Euſebianis, pag. 225.) ΜΑΞΙΜΕΙΝΟC. ΕΦΕCΙΩΝ Maximini Thracis Imp. nummus. Vide ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ. ΤΩΝ. ΕΝ. ΙΩΝΙΑ.

ΕΦΕCΙΩΝ. Α. ΑCΙΑC. Ἐφεσίων πρώτων Ἀσίας: quod in altero Valeriani diſerte ſcribitur, apud Triſtanum, tom. III. pag. 18. Eſt hic Tranquillinæ nummus, in quo Diana venatrix aream totam obtinet, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 378. idemque fori prærogativam in ea urbe Aſiæ Proconſularis fuiſſe ſignificat. Unde obiter intelliges, id quod doctiſſimo Photii interpreti latuit, quid ſit illud quod in ejuſdem epiſtolis ſæpe occurrit, inſcribi eas ſcilicet Λέοντι Ἀσπαθαρίῳ, Ἀρσαβὴρ Ἀσπαθαρίῳ, Χειροφόρῳ Ἀσπαθαρίῳ ἀσηκρῆτις, &c. cum ſit ea vox per notarum compendia ſcripta, illius vice, Πρωτοσπαθάριος, quod inſigne maximeque notum eſt in Palatio CP. officium. Quid quod & multo brevius ea vox ſcribi ſolita, litterulis duabus, α & ϑ, quarum altera ſic ſuperponeretur alteri, $\overset{\vartheta}{\alpha}$? Quod cum apud Conſtantinum Porphyrogennetam, libro de adminiſtrando Imp. paſſim occurrat, Meurſius interpres ejus vocabuli vice, cujus vis ei latuit, ſubinde fixit aſteriſcos. Sic cap. LI. pag. 198. Τιμηθεὶς κατὰ διαφόρους καιροὺς κανδιδᾶτος, στράτωρ, σπαθάριος, σπαθαροκανδιδᾶτος, καὶ

μετὰ ταῦτα αθ' καὶ παι τῆς φιάλης, hoc eſt, καὶ μετὰ ταῦτα πρωτο-σπαθάριος, καὶ πρωτοσπαθάριος τῆς φιάλης. Ipſe radis reddit, *& poſtea * atque phialæ *.* Caput integrum qui legerit, in quo notæ eæ plus vicies occurrunt, certiſſimam is conjecturam eſſe noſtram fateatur. Haud diſſimilem Triſtani ac Patini errorem in explicandis notis AMK. e nummo Anazarbenorum, ſuo loco coarguimus.

ΑΡΤΕΜΙϹ. ΕΦΕϹΙΑ. ΑϹΥΛΟϹ. Diana cum cervis duobus, apud Occonem, in Otacilia, pag. 446. De aſylo Epheſi, ceteriſque, locus eſt Taciti egregius in primis, lib. III. Annal. quem hic apponere operæ pretium eſt. *Crebreſcebat Græcas per urbes licentia atque impunitas aſyla ſtatuendi. Complebantur templa peſſimis ſervitiorum. Eodem ſubſidio obærati adverſum creditores, ſuſpectique capitalium criminum receptabantur. Nec ullum ſatis validum imperium erat coërcendis ſeditionibus populi, flagitia hominum, ut cærimonias Deûm, protegentis. Igitur placitum, ut mitterent civitates jura, atque legatos. Et quædam, quod falſo uſurpaverant, ſponte omiſere: multæ vetuſtis ſuperſtitionibus aut meritis in populum Romanum fidebant. Magnaque ejus diei ſpecies fuit, quo Senatus majorum beneficia, ſociorum pacta, Regum etiam qui ante vim Romanam valuerant, decreta, ipſorumque Numinum religiones introſpexit: libero at quondam, quid firmaret, mutaretve. Primi omnium Epheſii adiere, memorantes, non, ut vulgus crederet, Dianam atque Apollinem Delo genitos: eſſe apud ſe Cenchrium amnem, lucum Ortygiam, ubi Latonam partu gravidam, & oleæ quæ tum etiam maneat, adniſam, edidiſſe ea numina: Deorumque monitu ſacratum nemus: Atque ipſum illic Apollinem, poſt interfectos Cyclopas, Iovis iram vitaviſſe. Mox Liberum Patrem bello victorem, ſupplicibus Amazonum, quæ aram inſederant, ignoviſſe. Auctam hinc conceſſu Herculis, cum Lydia potiretur, cærimoniam templo: neque Perſarum ditione diminutum jus: poſt Macedonas, dein nos ſervaviſſe. Proximo Magnetes L. Scipionis, & L. Syllæ conſtitutis nitebantur.*

tur. Quorum ille Antiocho, hic Mithridate, pulsis, fidem atque virtutem Magnetum decoravere, uti Dianæ Leucophrynæ perfugium inviolabile foret. Aphrodisienses posthac, & Stratonicenses, Dictatoris Cæsaris, ob vetusta in partes merita, & recens divi Augusti decretum attulere, laudantis quod Parthorum irruptionem, nihil mutata in populum Romanum constantia, pertulissent. Sed Aphrodisiensium civitas Veneris: Stratonicensium, Iovis & Triviæ religionem tuebantur. Altius Hierocæsarienses exposuere, Persicam apud se Dianam, delubrum Rege Cyro dicatum: & memorabantur Perpernæ, Isaurici, multaque alia Imperatorum nomina, qui non modo templo, sed duobus millibus passuum eandem sanctitatem tribuerant. Exin Cyprii tribus delubris, quorum vetustissimum Paphiæ Veneri auctor Aërias: post filius ejus Amathus Veneri Amathusiæ, & Iovi Salaminio Teucer, Telamonis patris ira profugus, posuissent.

ΤΥΧΗ. ΕΦΕCΙΩΝ. Gallieni nummus apud Occonem, pag. 472. ex Erizzo. *Fortuna Ephesiorum.* Vide ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ.

ΕΦΕCΙΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Ephesiorum ter Neocororum*, sub Gallieno scilicet, cujus principatu nummus ille cusus, e Gaza Regia.

ΕΦΕCΙΩΝ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Vide ALEXANDRIA *Ægypti*: ubi pro ὁμόνοια, legi a nonnullis ΚΟΙΝΩΝΙΑ diximus, ut apud Gruterum, pag. xcv. 5. ΛΑΜΨΑΚΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Sed legi in eo nummo tamen ΟΜΟΝΟΙΑ præstat.

ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΗΣΚΑΛΕ. ΕΦΕ. Vide ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ.

ΕΧΙΝΑΔΕΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 214. Plinio, lib. IV. sect. XIX. *Echinades* insulæ, *ante Ætoliam*: quarum incolæ Stephano Ἐχιναδεῖς.

F

FΑΛΕΙΩΝ, *seu Faliscorum.*

FΑΛΕΙΩΝ, & FΑ. Nummi e Magna Græcia

Goltzii, tab. XXXV. & XXXVI. Plinio, lib. III. sect. VIII. *Falisca Argis orta, quæ cognominatur Etruscorum.* Frontinus, *Colonia Iunonia, quæ appellatur Faliscos*, lib. de Coloniis, pag. 95. Ab Haleso Argivo condita, ut ait Solinus, cap. II. pag. 13. Nunc est civitas Castellana ad Tiberim, Hortam inter & Romam: aut hæc certe ex illius ruinis crevit, quæ prope visuntur, nomenque retinent, *Falari.* In hisce nummis occurrit F, digamma Æolicum, pro littera asperata H, qua veteres olim usi *Fordeum* dixere pro *Hordeum*, *Fircus* pro *Hircus*, *Trafo* pro *Traho*, & similia. Quin etiam & *serfus*, *corfus*, *fulgus*, auctore Donato, scripsere pro *servus*, *corvus*, *vulgus*. Deinde in his aut Junonis Argivæ, quod ex Argis originem ducerent, aut Jovis caput insculptum: & aquila, vel leporem discerpens, vel columnæ insidens: vel denique fulmen, ac tripus.

FANVM FORTVNÆ.

MVN. FANE. AEL. Nummus Philippi Imp. *Municipium Fanestre Ælium.* Hunc nummum vir eruditus, operis sui de usu numism. pag. 772. ad nescio quod Hispaniæ fanum refert. Plinius, lib. III. sect. XIX. *Colonia Fanum Fortunæ.* Vetus inscriptio apud Gruterum, pag. 475. ORIVNDVS. COLONIA. IVLIA. FANO. FORTVNAE. Nunc *Fano* dicitur, in Ducatu Urbinate. Hanc & Flaviam Fanestrem postea appellatam intelligimus, ex lib. II. Cod. Theod. tit. IX. de Pactis, leg. V.

COL. FANESTRIS. E Thesauro Goltzii, pag. 239.

FAΣTIΩN.

FAΣT. Apud Goltzium, in Græcia. Tab. XVII. Etsi id oppidum est incomperti situs, Bœotici tamen juris & tractus fuisse insculptus ex parte altera cantharus, clypeusque ex altera, ut in Ismeniorum nummo, suadet. Est autem illud F. Æolicum digamma, pro Φ.

FIDENTIA.

COL. IVL. FIDENTIA. Tiberii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 240. Plinio, lib. III. sect. III.

in Bætica, *Iulia, quæ Fidentia cognominatur*, prope Cordubam.

FIRMA. Vide ASTIGI.

FLAVIA BRICA. Vide AMANOBRICA.

FLAVIOPOLIS, *in Thracia.*

COL. FLAVIOPOLIS. Titi nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 239. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. *Colonia Flaviopolis, ubi antea Zela oppidum vocabatur.* A Vespasiano, Titove, Flaviæ gentis, id nomen habet. Sunt & Φλαβιοπολῖται in Bithynia, de quibus inferius suo loco.

FORVM IVLII, *in provincia Narbonensi.*

COL. IVLIA. OCTAV. Augusti nummus, in Thesauro Goltzii, pag. 240. In Cimelio Regio, COL. IVL. OCTAV. cum bove gemino. Messabarba, pag. 51. legit, *Colonia Iulia Octavia.* Male, pro *Octavanorum.*

COL. PACENS. CLASS. Neronis, apud eundem. Plinius, lib. III. sect. V. *Forum Iulii Octavanorum Colonia, quæ Pacensis appellatur, & Classica.* Octavanorum colonia dicitur, ut in Arelatensium nummis præmonuimus, quod octavæ legionis militibus ea constaret. Pacensis a pace dicta est: Classica, ab Augusti classe fortassis, cujus ea navale fuit. Unde Strabo, lib. IV. pag. 184. Τὸ ναυσταθμὸν τὸ Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ, ὃ καλοῦσι Φόρον Ἰούλιον. Vide Tacitum, lib. III. Suessam tamen, quæ mediterranea civitas est, coloniam pariter Classicam diximus appellatam in Notis ad Plinii lib. III. sect. IX. a militibus forte Classiariis eo deductis. Vetus inscriptio, apud Jo. Poldo d'Albenas, lib. de Antiq. Nemaus. pag. 165.

MILITVM. LEG. VIII.
AVG. CIVITAS. FOROIVLIENSIVM.

Militum legionis octavæ, Augusta civitas Forojuliensium. Hodie *Frejus*, in Provincia, quæ Galliæ pars est Italiæ finitima.

COL. FOR. IVL. Domitiani, ex eodem Goltzii Thesauro.

FRANCIA.

GAVDIVM. ROMANORVM. In parte ima, FRANCIA. Nummus Constantini Magni, apud Occonem, pag. 535. Devicta sub trophæo Francia nummi ejus aream obtinet. Panegyricus Maximino & Constantino dictus: *Multa ille* (Constantius) *Francorum millia, qui Bataviam aliasque cis Rhenum terras invaserant, interfecit, depulit, abduxit. Tu jam ab ipsis eorum regibus auspicatus es, simulque & præterita illorum scelera punisti, & totius gentis lubricam fidem terrore vinxisti.* Vide & Nazarium in Panegyrico Constantini.

Γ

ΓΑΒΑΘΗΝΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummus Claudii Cæsaris, e Thesauro Goltzii, pag. 215. Stephanus: Γαβάθη, πόλις Γαλιλαίας .... τὸ ἐθνικὸν, Γαβαθηνός.

ΓΑΒΑΛΕΩΝ. In nummis M. Aurelii, apud Patin. pag. 243. & Juliæ Aquiliæ Severæ: nunc Cimelii Regii. Plinio, lib. v. sect. XVIII. in Syria: *Balanea, Paltos, Gabale, Laodicea:* quibus quatuor Episcopatibus in Notitia Ecclesiastica antiqua, pag. 59. constat Provincia Theodoriadis appellata: Ἐπαρχία Θεοδωριάδος. Λαοδίκεια μητρόπολις. Πάλτος. Βαλανέα. Γάβαλα. Stephano: Γάβαλα, πόλις Φοινίκης .... ὁ οἰκήτωρ, Γαβαλίτης, ἢ Γαβαλεύς. Est & altera Lydiæ Gabala, in Notitia Eccles. antiqua: sed quam huc minime putem attinere.

ΓΑΒΑΛΕΩΝ. ΓΑC. M. Aurelii nummus, apud Patinum, pag. 243. cum Sphingis effigie, & Harpyiæ, quæ volucris est, muliebri facie. Sed ΓΛC legi ibi oportuit, ut sit ea anni nota CCXXXIII. post impetratam videlicet a Pompeïo libertatem, ut in Gazensium nummis dicemus, anno Urbis Romæ DCLXXXX. quo Cicero gessit Consulatum. Ab eo si numerentur anni CCXXXIII. occurret annus Urbis DCCCCXXII. M. Aurelii decimus, Claro & Cethego Coss.

ΓΑΒΑΛΙΤΩΝ. Qui Caracallæ nomine sic inscripti

nummi circumferuntur, Elagabali eos esse verius arbitramur. Affert unum ex iis, cum Fortunæ typo, Tristanus in Elagabalo, tom. II. pag. 323.

ΓΑΒΑΛΕΩΝ. Macrini nummus, apud Patinum pag. 323. cum simili Fortunæ typo, læva Cornu copiæ, dextra temonem gerentis.

ΓΑΒΑΛΕΩΝ. Elagabali. Hinc ei Imperatori nomen, quo Gabalitarum Deus significatur, cujus ipse sacerdos fuit, ut nummi ejus declarant, quos vidimus, cum hac epigraphe: SACERD. DEI. SOLIS. ELAGAB. *Sacerdos Dei Solis Elagabali.* Fuit enim hic Deus Gabalitarum Sol: ut ex nummo Augusti alio iterum liquet: SANCTO. DEO. SOLI. ELAGABALO. Quare ejus Dei, cujus sacerdotium gerebat, nomen assumpsit: quod & alias fecisse eum tum scriptores veteres, tum nummi testantur. Nam Lampridius in ejus vita, pag. 110. *Iunxit sibi & leones*, inquit, *Matrem magnam se appellans. Iunxit & tigres, Liberum se se vocans: eodemque habitu agens, quo dii pinguntur quos imitabatur.* Hinc nummus ejus apud Occonem pag. 402. MATER DEVM inscriptus, cum Cybeles icone. Hinc in nummis ejus ceteris Solis effigies plerumque insculpta.

ΓΑΒΑΛΙΤΩΝ. ΤΗϹ. ΙΕΡΑϹ. ΚΑΙ. ΑϹΥΛΟΥ. *Civitatis sacræ & inviolatæ.* Elagabali, in Thesauro Goltzii, pag. 215.

ΓΑΒΗΝΩΝ. Nummus antiquus e Museo nostro: in quo pilei duo insculpti Castoris & Pollucis, quales in nummis ejusdem tractus passim occurrunt, hoc est, in Syriacis. Plinio, lib. v. sect. XVI. *Gabe.* Stephano: Γάβη, πόλις Γαλιλαίας .... τὸ ἐθνικὸν, Γαβηνός.

ΓΑΒΗΝΩΝ. Nummus Antonini Pii in Gaza Regia, in quo Dei Luni stantis effigies: notæque ΖΙϹ, quibus annus signatur σιζ, (nam sic inversæ passim in nummis occurrunt eæ notæ) hoc est, CCXVII. post concessam scilicet a Pompeïo quibusdam Syriæ oppidis libertatem: inde enim hujus æræ initium Gabenis & Gazensibus fuit, ut in ΓΑΖΑ dicturi sumus. Unde

efficitur annum hunc Gabenorum, esse Antonini Pii decimum septimum, Urbis Romæ DCCCCVI.

GABINI.

C. ANTIST. VETVS. FOEDVS. P. R. CVM GABINIS. Apud Patin. in Sueton. pag. 268. Quem tamen nummum non explanat. Augusti cusus Principatu est, ut ex anterioris partis epigraphe liquet, IMP. CAESAR. AVGVS. TR. POT. VIII. & ex ipsius Augusti capite. Fuit C. Antistius Vetus, Augusti Legatus bello Cantabrico, idemque Consul anno Urbis DCCXLIII. In eo nummo, bove cæso aræ imposito, feciales duo dextras jungunt. Ex eo itaque Antistio ortum se Vetus gloriatur, quem Gabinorum nobilissimum Dionys. Halic. appellat, lib. III. pag. 255. τὸν ἐπιφανέστατον τῶν Γαβίων Ἀντίστιον Πέτρωνα, quem ante fœdus cum Gabinis initum seditione facta Gabini ipsi a Sexto Tarquinii F. delusi necaverant. Quo facto Gabios Tarquinius cum cepisset, cum iisdem fœdus iniit, aliquo certe sequestro pacis ex Antistiorum familia in primis nobili, cæsoque bove in confirmationem fœderis, σφαγιασθέντος ἐπὶ τῶν ὁρκίων τότε βοὸς, inquit Dionys. Cum vero Sextus Tarquinii F. apud Livium lib. I. cap. LIV. *assentire se Veteribus Gabinis* aït, an de Antistiorum Veterum familia intelligendus sit, amplius considerandum. Fuit autem Γάβιοι oppidum in Prænestina via, inquit Strabo, lib. V. pag. 238. ab oppido Prænestino Romam euntibus. Plinio, lib. III. sect. IX. *Gabini*, in prima Italiæ regione. Hallucinari porro, haud levibus ducti argumentis, eos arbitramur, qui FOEDVS CVM SABINIS hoc in nummo legunt, quanquam & de eo fœdere Livius, aliique.

ΓΑΔΑΡΕΩΝ. Nummus Neronis in Cimelio Regio, cum litteris Phœnicum ignotis. Vidimus alibi Titi quoque, & Elagabali. Plinio, lib. V. sect. XVI. *Gadara*. In Decapolitana Syriæ regione. Stephano: Γάδαρα, πόλις κοίλης Συρίας .... τὸ ἐθνικὸν, Γαδαρεύς.

ΓΑΔΑΡΕΩΝ. Pallas armata, in nummo Antonini, apud Patinum pag. 229. Ex eorum Numinum fuisse numero

Palladem vel hinc intelligimus, quæ Gadarenses coluere.

ΓΑΔΑΡΕΩΝ. Cum Bacchi capite. Nummus M. Aurelii, e Gaza Regia.

ΔΕΚ. ΚΛΟΔΙΟC. ΑΛΒΙΝΟC. ΚΑΙCΑΡ. Δέκιμος Κλώδιος Ἄλβινος Καῖσαρ. Ex aversa parte, ΓΑΔΕΙΡΙΤΩΝ, teste Tristano, tom. II. pag. 49. cum Herculis templo. Sed hunc ille nummum ad Gaditanos refert, quod Pœni Gadir Gades appellant, Græci Γάδειρα, a quo gentile nomen Γαδειρίτης. At vereor ut eruditis probet, aut Græco sermone cusos Gadibus esse nummos, aut Gadium magis Græcum nomen expressum, quam Latinum Coloniæ Augustæ Juliæ, quod alias occurrit in nummis Augusti, Tiberii, Domitiani, & Gordiani: aut hunc semel morem mutatum, aut Græcis denique usos characteribus potius, Albini Cæsaris ævo, quam Latinis: Itaque ΓΑΔΑΡΙΤΩΝ legi fortassis oportuit: nam ut a Γάβαλα derivari commode Γαβαλίτης scimus, sic & a Γάδαρα Γαδαρίτης.

ΓΑΔΑΡΕΩΝ. CΥΡ. Γαδαρέων Συρίας, cum templo Apollinis, & epigraphe ΑΠΟΛΛ. Caracallæ.

ΓΑΔΑΡΕΩΝ. ΑΠC. Elagabali, apud Spanhemium, qui vidit, lib. de usu numism. pag. 870. Hoc est, *anno* σπα΄, sive CCLXXXI. post instauratam a Pompeïo civitatem, in gratiam liberti sui Demetrii Gadarensis, quo tempore Syriam subegit, ut refert Josephus, Antiq. lib. XIV. cap. VIII. pag. 475. Καὶ Γάδαρα μὲν μικρὸν ἔμπροσθεν κατασκαφεῖσαν ἀνέκτισε, Δημητρίῳ χαριζόμενος τῷ Γαδαρεῖ ἀπελευθέρῳ ἑαυτοῦ. Quod beneficium sequenti quoque nummo exprimitur. Isto, annus Elagabali primus signatur: Urbis Romæ, DCCCCLXX. vel, ut alii numerant, DCCCCLXXI.

ΓΑΔΑΡΕΩΝ. Elagabali nummus apud Patinum, pag. 334. in quo vel Demetrius Pompeïi libertus, vel Pompeïus ipse patera ante aram libat Magnæ Deûm Matri, quæ Gadarensium forte Dea Præses & Custos: hanc enim leones adjecti duo haud obscure significant.

ΠΟΜΠ. ΓΑΔΑΡΕΩΝ. ΓΤ. *Pompeïus Gadarensium conditor, anno* CCCIII. Gordiani junioris nummus,

in quo ſculpta navis, felicitatis Symbolum: vel victoriarum index, quas mari piraticoque bello Gadarenſium oppidi inſtaurator Pompeïus retulit. Annus porro CCCIII. poſt civitatem a Pompeïo inſtauratam, quod contigit anno Urbis, ut dicemus in nummis Gazenſium, DCXC. plane incidit in Urbis annum DCCCCXCII. Gordiani Imp. tertium. Sic conditoris ſui memoriam Solenſes in Cilicia retinuere, & inſculpſere nummis grati animi monumentum, ΠΟΜΠΗΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ Γ. ΠΟΜΠΗΙΟC. Similem iſti nummum Caracallæ Patinus adſcribit, pag. 306. magno, ut ex annorum numero liquet, errore.

ΓΑΔΑΡΑ. Neronis, Antonini Pii, & M. Aurelii, e Cimelio Regio.

ΓΑΔΑΡΩΝ. ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. Neronis nummus e Theſauro Goltzii, pag. 215. Utrumque hunc nummum ad Gadara potius Aſiæ Proconſularis oppidum, cujus mentio in Notitia Eccleſ. antiqua, pag. 27. referre juvat, quam ad Syriacum, de quo proxime antea dictum eſt: vel eo ſolum nomine quod ea forma quæ ἱερὰν σύγκλητον præfert, hoc eſt, ſacrum Senatum, in Aſiæ minoris nummis paſſim occurrit, in ceteris infrequentius.

GADES.

COL. IVL. AVGVST. *Colonia Iulia Auguſta.* Auguſti, ac Domitiani nummi quos vidimus. Plinius, lib. IV. ſect. XXXVI. *Gadis... habet oppidum civium Romanorum, quod appellatur Auguſta urbs Iulia Gaditana.* Vetus inſcriptio apud Gruterum, pag. CCCLVIII. 4. MVN. AVG. GAD. *Municipium Auguſtum Gaditanum.* Nunc *Cadiz.* In priore Auguſti nummo, jugum boum, vulgare deductæ coloniæ ſymbolum.

AETERNITATI. AVGVSTAE. C. A. I. *Colonia Auguſta Iulia.* Tiberii nummus apud Patinum, pag. 74. nunc Gazæ Regiæ. In eo templi effigies, Herculis, ut credimus, Gaditani. Notum enim eſt ex Plinio, lib. II. ſect. C. fuiſſe Gadibus Herculis delubrum: & ex Strabone, lib. III. pag. 169. quod & Hadriani

Hadriani nummus declarat, apud Triſtan. tom. I. pag. 486. HERC. GADIT. qui dextra clavam, ſiniſtra aurea mala præfert: ut ille in Anthologia, lib. v.

Μῆλα λεοντοφόνῳ παλάμῃ χρύσεια κομίζων.

Vndecimo mala Heſperidum diſtricta triumpho,

inquit Auſonius, Epigr. 139. Adſunt & navis, & Gaditanum fretum, forma ſenili. Vide quæ diximus in ASTA. REGIA. Delicias Patinus facit, qui ut ad Ratiſbonam Germaniæ nummum hunc referat, omni ope nititur.

COL. IVL. AVG. Gordiani junioris, apud Erizzo: quo in nummo Bacchus cum Satyro & vite, feracitatis vini in eo tractu ſymbolis. Eſt & apud Occonem, pag. 435.

ΓΑΖΑ. ΜΑΡΝΑ. ΔΠΡ. hoc eſt, *ρπδ'*, *anno* CLXXXIV. poſt conceſſam libertatem. Quod illis beneficium obtigit, ut Joſephus refert, lib. XIV. Antiq. cap. VIII. quo tempore Syria a Pompeïo in provinciam redacta eſt. Inde Gazenſium æræ, ut videtur, initium, ab anno Urbis DCXC. quo Cicero geſſit Conſulatum. Itaque annus hic eſt Hadriani quintus, Urbis DCCCLXXIII. Vide ΓΑΒΗΝΩΝ. Nummus eſt hic Hadriani, apud Spanhemium, qui vidit, lib. de uſu numiſm. pag. 869. Et nos in Gaza Regia vidimus. Plinio, lib. v. ſect. XIV. in Palæſtina, *Gaza*.

ΓΑΖΑ. ΑΙC. Hoc eſt, *annus σια'*, ſive CCXI. Nummus Antonini Pii e Cimelio Regio. Et alter ibidem, eodem Principe Antonino cuſus, ΓΑΖΑ. ZC. Hoc eſt, anno CCVII. E quibus nummis poſterior annum Urbis indicat DCCCXCVI. Antonini ſeptimum: prior, Urbis DCCCC. Antonini undecimum.

ΓΑΖΑ. ΔΚC. Hoc eſt, *anno σκδ'*, ſive CCXXIV. Fauſtinæ junioris, e Cimelio Regio. Patinus pag. 246. ſimilem affert, M. Aurelio Imp. cuſum, in quo ΔΚΕ perperam legit, pro ΔΚC. Fuit hic annus Urbis DCCCCXIII. M. Aurelii, cujus uxor Fauſtina, primus.

ΓΑΖΑ ΔΞC. Hoc eſt, *anno σξδ'*, ſive CCLXIV. Plautillæ, ex eodem Cimelio. Fuit hic annus Urbis

DCCCCLIII. Caracalla, cujus uxor Plautilla, cum Severo patre, cujus hic annus nonus principatus, Imperatore jam tum pariter in nummis Fastisque appellato. Vide Occonem.

ΓΑΖΑ. ΑΖΕ. Plautillæ Augustæ, apud Patin. pag. 313. quo nummo geminum ejus oppidi nomen indicari quis haud temere forsan credat. Stephanus: Γάζα, πόλις Φοινίκης, νῦν δὲ Παλαιστίνης... ἐκλήθη καὶ Ἄζα· καὶ μέχρι νῦν Σύροι Ἄζαν αὐτὴν καλοῦσιν.... ὁ πολίτης, Γαζαῖος...... Καὶ τὸ τοῦ Κρηταίου Διὸς παρ' αὐτοῖς ἦν, ὃ καὶ καθ' ἡμᾶς ἐκάλουν Μαρνᾶν, ἑρμηνευόμενον Κρηταγενῆ. *Gaza, Phœnices oppidum, nunc Palæstinæ... Etiam Aza nuncupata est, atque huc usque Syri eam Azam vocant .... Ibi & Iovis Cretæi templum, quem Marnan nostra ætate vocant, hoc est,* Κρηταγενῆ, *Creta natum.* Quare huc spectat rarissimus Musei nostri nummus, Tito principe cusus, & a Tristano editus, tom. II. pag. 250. cum hac epigraphe, ΖΕΥΣ ΚΡΗΤΑΓΕΝΗΣ, in quo Juppiter dextra fulmen vibrat, inter sidera septem errantia. De Marna iterum Hieronymus, epist. ad Lætam: *Iam & Ægyptius Serapis Christianus factus est, & Marnas Gazæ luget inclusus, & eversionem Templi pertimescit.* Et in vita Hilarii: *Sed & Italicus ejusdem oppidi municeps adversum Gazensem Duumvirum, Marnæ idolo deditum.* Verum ut ad nummum redeamus, pro hisce notis ΑΖΕ, legi verius putem oportere ΑΞC, quibus litteris annus signetur σξα, hoc est, CCLXI. æræ nempe Gazensium, de qua antea diximus: qui annus incidit in Urbis annum DCCCCL. Severi sextum, cum jam Caracallæ Plautilla nupsisset. Et Z in nummis pro Ξ interdum scribi, hoc præsertim ævo, superius in nummis ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ vidimus.

ΓΑΖΑΙΩΝ. Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 215.

Λ. ΟΥΗΡΟC. ΚΑΙCΑΡ. *L. Verus Cæsar*, M. Aurelii Antonini Philosophi frater, & idem in imperio collega. ΓΑΖΑ. CΚΕ. *Gaza, anno* σκε, hoc est, CCXXV. nempe Gazensium æræ: qui fuit Urbis Romæ DCCCCXIV. M. Aurelii & L. Veri secundus. E Museo nostro.

ΓΑΛΑΤΩΝ.

ΚΟΙΝΟΝ. ΓΑΛΑΤΩΝ. Neronis nummus, quem vidimus. *Commune Galatarum.* Plinio, lib. v. sect. XLII. *Galatia.* Hic porro, ut supra monuimus, commune fanum, sacrum commune, ac simul communia totius Provinciæ certamina, in uno aliquo oppido fieri solita, intelligenda sunt, quibus qui præesset, Γαλατάρχης dicebatur, hoc est, Præses certaminum sacrorumque τοῦ Κοινοῦ τῶν Γαλατῶν. Inscriptio vetus apud Gruterum, pag. 415. 1. ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣΑΝΤΑ. ΔΙΣ. ΤΟΥ. ΤΕ. ΚΟΙΝΟΥ. ΤΩΝ. ΙΕΡΩΝ. ΑΓΩΝΩΝ. ΤΩΝ. ΜΕΓΑΛΩΝ. ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΩΝ. ΙΣΘ. ΠΥΘΙΩΝ. Κ. ΑΡΧΙΕΡΕΑ. ΤΟΥ. ΚΟΙΝΟΥ. ΤΩΝ. ΓΑΛΑ. ΓΑΛΑΤΑΡΧΗΝ. &c. Vide ΒΙΘΥΝΙΩΝ ΚΟΙΝΟΝ, ΚΡΗΤΩΝ ΚΟΙΝΟΝ, & ΡΟΔΙΩΝ.

ΕΠΙ. ΠΟΜΠΟΝΙΟΥ. ΒΑ. Alter, ΕΠΙ. ΒΑCCΟΥ. ΚΟΙΝΟΝ. ΓΑΛΑΤΙΑC. Trajani nummi, e Cimelio Regio.

GALLIA.

TRES. GALLIAE. Galbæ Imp. nummus, apud Tristan. tom. III. pag. 73. Quanquam ad Galbam Cæsaris legatum quidam hunc nummum referunt, sed falso. Totius enim Galliæ consensionem in Galba Cæsare agnoscendo hic nummus declarat, uti & alter apud Occonem, pag. 136. CONCORDIA. PROVINCIARVM. Et, quod caput est, utriusque nummi parte antica epigraphe hujusmodi est: SER. GALBA. IMP. AVG. *Servius* (non *Sergius*) *Galba Imp. Augustus.* Vetus inscriptio apud Gruterum, pag. CCCLXXV. 3. TRES. PROVINCIAE. GALLIARVM. Plinius, lib. IV. sect. XXXI. *Gallia omnis Comata uno nomine appellata, in tria populorum genera dividitur,....* Belgicam, Celticam, sive Lugdunensem, & Aquitanicam.

GALLIA. HISPANIA. Ejusdem Galbæ, apud Anton. Augustin. Tab. XXII. Gallia & Hispania jungunt dextras.

ADVENTVI. AVG. GALLIAE. &

RESTITVTORI. GALLIAE. Hadriani, e Cimelio Regio, Museoque nostro. Imperator Galliam in genu procumbentem sublevat. Spartianus in Hadriano, pag. 5. *Posthæc profectus in Gallias, omnes fere causariis liberalitatibus sublevavit.*

CONSERVATORI. GALLIAE. Hadriani, apud Occonem, pag. 230.

RESTITVTORI GALLIAE. Gallieni, apud Tristanum, tom. III. pag. 72.

RESTITVTORI GALLIAE. In altero, GALLIAR. Postumi, apud Occonem, pag. 482. & apud Tristan. tom. III. pag. 142. Trebellius Pollio, in Postumo, pag. 185. *Cum Galli vehementissime Gallienum odissent.... eum qui commissum regebat imperium, imperatorem appellarunt..... Ab omni exercitu & ab omnibus Gallis Postumus gratanter acceptus, talem se præbuit per annos septem, ut Gallias instauraverit.... Nimius amor erga Postumum omnium erat in Gallica gente populorum, quod summotis omnibus Germanicis gentibus, Romanum in pristinam securitatem revocasset imperium.* In eo nummo Postumus Galliam sublevat, idemque dextro pede captivum Germanum premit.

FIDES. MILITVM. EXERCITVS. GALL. Servilii Lolliani, qui Postumum in Gallia interemit, apud Occonem, pag. 486. ex Ursino.

GLORIA. EXERCITVS. GALLICANI. Constantini M.

VIRTVS EXERCITVS. GALLICANI. Constantis, apud Occonem, pag. 549.

ΓΑΡΝΗΤΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 215. Sed mendose, ut arbitror, pro ΤΑΡΝΗΤΩΝ, ab oppido Lyciæ Tarne, de quo Homerus Iliad. v. vers. XLIV. & Strabo, lib. IX. pag. 413. Id enim magis arridet, quam ad portum Italiæ revocari, prope Garganum montem, qui Plinio, lib. III. sect. XVI. *Portus Garnæ* dicitur.

ΓΕΛΑΣ, apud Parutam, cum Minotauri effigie, & bigis,

victoriæ in certamine relatæ indicibus. Plinio, lib. III. sect. XIV. in Sicilia: *Fluvius Gelas:* & paulo post ab oppido appellati cives *Gelani*.

ΓΕΛΑ, in nummis Parutæ, & ΓΕΛ. Γέλα oppidi nomen est Scylaci in Periplo, pag. 4. Et Stephano: Γέλα, πόλις Σικελίας...... τὸ ἐθνικὸν, Γελῷος. Nunc *Alicata*.

GEMELLA. Vide TVCCI.

GEMINA. VRBANOR. Vide VRSO.

ΓΕΡΑΣΩΝ.

ΑΡΤΕΜΙC. ΤΥΧΗ. ΓΕΡΑCΩΝ. *Diana, Fortuna Gerasorum.* Crispinæ nummus e Cimelio Regis Christianissimi. Fuit id oppidum in Decapolitana regione, cum aliis quæ a Josepho recensentur, lib. II. belli Jud. cap. XIX. pag. 813. Φιλαδέλφειάν τε, καὶ Γέρασαν, καὶ Πέλλαν, καὶ Σκυθόπολιν, &c.

ΓΕΡΓΙΘΕΩΝ. E Goltzii Thesauro nummus, pag. 216. Plinio, lib. V. sect. XXXII. *Gergithos*, in Æolide. Stephanus: Γέργις, πόλις Τρωάδος.... Λέγεται καὶ ἡ Γέργιθος.... ὁ πολίτης Γεργίθιος. τὸ θηλυκὸν, Γεργιθία· ἀφ' οὗ Γεργιθία ἡ χρησμολόγος Σίβυλλα, ἥτις καὶ τετύπωτο ἐν τῷ νομίσματι τῶν Γεργιθίων, αὕτη τε καὶ ἡ Σφίγξ, ὡς Φλέγων ἐν Ὀλυμπιάδων πρώτῃ. Ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τοῦ Γεργιθίου Ἀπόλλωνος Σιβύλλης φασὶν εἶναι τάφον. *Gergis, urbs Troadis... Dicitur & Gergithos... Civis, Gergithius: feminino genere, Gergithia: unde Gergithia Sibylla, oraculorum interpres, cujus imago in nummo Gergithiorum cum Sphinge insculpta, ut auctor est Phlegon, Olympiadum libro secundo. In templo vero Apollinis Gergithii Sibyllæ sepulcrum esse aïunt.* Hæc Sibylla Gergithia est, quam & octavam ex Varrone appellat Lactantius, lib. I. de falsa Relig. cap. VI. *Octavam Hellespontiacam in agro Trojano natam, vico Marpesso, circa oppidum Gergithium, quam scribit Heraclides Ponticus Solonis & Cyri fuisse temporibus.*

GERMANIA.

SIGNIS. RECEPT. DEVICTIS. GERM. S. C. *Signis Receptis, Devictis Germanis.* Germanici.

DE GERMANIS. Germanici, cum Labaro, apud Occonem, pag. 99.

GERMANIA. CAPTA. Domitiani, apud Patinum, pag. 157. Sex. Aurel. Victor, in Domitiano. *Dacis & Cattorum manu devictis, Septembrem Octobremque menses, Germanici superiorem, e suo nomine alterum appellaverat.* Suetonius, cap. VI. *Bellum civile motum a Lucio Antonio superioris Germaniæ præside confecit absens felicitate mira: cum ipsa dimicationis hora resolutus repente Rhenus transituras ad Antonium copias barbarorum inhibuisset*, &c.

GERM. SVPPLEX. *Germania supplex*, in Domitiani nummo, quem vidimus.

ADVENTVI. AVG. GERMANIAE. Occo, in Hadriano, pag. 230. Spartianus, pag. v. *Inde in Germaniam transiit: pacisque magis quam belli cupidus, militem, quasi bellum immineret, exercuit:* &c. Et pag. 6. *Germanis regem constituit.*

EXERCITVS GERMANICVS. Hadriani, apud V. Cl. I. Vaillant, tom. 1. pag. 62.

VICT. GERMA. *Victoriæ Germanicæ.* Ut in nummo Severi, VICTORIAE. BRITANNICAE.

DE. GERM. & DE GERMANIS.

GERMANIA. SVBACTA. Tres illi nummi e Cimelio Regio, Museoque nostro, M. Aurelio principe cusi, & apud Patinum, pag. 234. Julius Capitolinus in Marco, pag, 27. *Marcus Germanicum se vocavit, quod sibi bello proprio pepererat.* Et pag. 29. *Contra Germanos res feliciter gessit.* Postremus porro nummus apud Occonem, pag. 287. hanc habet reliquam epigraphen: IMP. VI. COS III. S. C. *Imperator sexies, Consul tertium, Senatus Consulto.* Aliud porro (nam id obiter ac semel monuisse operæ pretium est) aliud, inquam, in titulis Augustorum vox *Imperator* sonat, cum priore loco apponitur instar prænominis: aliud, cum ceteris subjungitur titulis. Nam secundo loco cum ponitur, victorias Imperatorum signat, & quoties post partam victoriam Imperatores ab exercitu appellati sint, ostendit: ut docet Dio, lib. XLIII. pag. 266.

DE GERM. *De Germanis.* Commodi nummus e Ci-

melio Regio. Et apud Patinum, in Thesauro, pag. 175. Lampridius in Commodo, pag. 50. *Appellatus GERMANICVS Idibus Herculeis*, hoc est, Octobribus. Et pag. 51. idem monet, Germanicos tumultus, non per ipsum tamen, sed opera ducum sedatos.

VICTORIA GERMANICA. Caracallæ, apud Occonem, pag. 379. in quo nummo Victoria gradiens cum trophæo. Spartianus in ejus vita, pag. 87. *Et cum Germanos subegisset, GERMANICVM se appellavit, vel joco, vel serio, ut erat stultus & demens, asserens si Lucanos vicisset, LVCANICVM se appellandum.* Ubi codices optimi MSS. teste Salmasio, *GERMANVM* habent, & forte, *LVCANVM.* Ut allusisse Caracalla videatur ad scarabæorum genus, quos Nigidius Lucanos vocabat, ut auctor est Plinius lib. XI. sect. XXXIV. potius quam ad lucanica intestina, de quibus Casaubonus ad eum locum.

VICTORIA GERMANICA. Maximini, e Museo nostro, & apud Occonem pag. 424. Capitolinus in ejus vita, pag. 141. *Ingressus Germaniam Transrhenanam, per* CCC. *vel* CCCC. *millia barbarici soli vicos incendit, greges abegit, prædas sustulit: barbarorum plurimos interemit, militem divitem reduxit: cepit innumeros: & nisi Germani per amnes & paludes & silvas confugissent, omnem Germaniam in Romanam ditionem redegisset.*

VICTORIA. GM. & VICTORIA GERM. & VICTORIA GERMANICA. Gallieni apud Mediobarbum, pag. 371. & 372. Et se in nummis GERMANICVM MAXIMVM Gallienus inscripsit, quod per unum e ducibus suis Postumum, qui deinde in Galliis imperavit, Germanos devicerat. Trebellius Pollio in Postumo, pag. 185. *Nimius amor erga Postumum omnium erat in Gallica gente populorum, quod summotis omnibus Germanicis gentibus, Romanum in pristinam securitatem revocasset imperium.*

VIC. GERM. M. Aurelii, e Museo nostro, & Postumi, apud Occonem, pag. 482.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗϹ. Vide ΚΑΙϹΑΡΕΙΑϹ. ΓΕΡΜΑΝΙΚΗϹ.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΠΟΛΕΩϹ. Severi nummus e Cimelio Regio. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΠΟΛΙϹ. ΕΛΓ. Getæ, ex eodem Cimelio. Γερμανικόπολις Ἔλγας. Plinius, lib. v. sect. XL. *Helgas oppidum, quæ Germanicopolis*, in Bithynia. In Notitia Eccles. pag. 37. Provinciæ Isauriæ adscribitur.

ΓΕΡΜΗΝΩΝ. Crispinæ, Severi, & Caracallæ nummi e Cimelio Regio. Stephanus: Γέρμη πόλις Ἑλλησποντία, πλησίον Κυζίκου ... ὁ πολίτης Γερμηνός. *Germe, urbs Hellespontiaca, prope Cyzicum .... civis, Germenus.* In Notitia Eccles. pag. XI. inter Episcopos provinciæ Hellesponti, ὁ Γέρμης.

ΓΕΡΜΗΝΩΝ. ΑΠΟΛΛΩΝΙΔΟΥ. *Apollonida* Prætore. Gordiani junioris, e Cimelio Regio, cum Herculis effigie, in leonem incumbentis.

ΕΠΙ. ΑΡΙϹΤΟΝΕΙ. ΓΕΡΜΗΝ. *Sub Aristonico.* Diana, Apollo, & Æsculapius in eo nummo Gordiani stant. E Cimelio pariter Regio.

ΙΕΡΟϹ. ΔΗΜΟϹ. Capite laureato, *Sacer Populus.* Ex parte aversa ΓΕΡΜΗΝΩΝ, cum Herculis effigie.

COL. AVG. F. CERMENO. *Colonia Augusta Felix Cermeno.* Commodi nummus e Cimelio Regio, quo de nummo recte Spanhemius contra Tristanum, lib. de usu numism. pag. 767. Ptolemæo, lib. v. cap. II. prope Pesinuntem, Γέρμα κολωνία.

ΓΕΦΥΡΑΙΑΗΔΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Domitiani nummus e Thesauro Goltzii. An ad Γεφυρώτην Libyæ oppidum spectet, de quo Stephanus: an ad Gephyram Syriæ, circa Commagenem, unde data Constantii lex, lib. VI. Cod. Theod. tit. IV. amplius considerandum.

ΓΛΙΣΣΑΝΤΙΩΝ. Nummus Caii Cæsaris, ex Thesauro Goltzii, pag. 216. Plinio, lib. IV. sect. XII. *Glissas.* Stephanus: Γλίσσας, πόλις Βοιωτίας .... τὸ ἐθνικὸν, Γλισσάντιος.

ΓΛΥΚΙΩΝ. Delphines duo adversi. Ex parte altera, caput Jovis. E Cimelio Regio. Sed ΓΛΑΥΚΙΩΝ legi putem

putem oportere: eſt enim Stephano Γλαυκία, πολίχνιον Ἰωνίας, cujus gentile nomen Γλαύκιος. Quanquam enim Γλυκὺς Suidæ vicus eſt Troadis, ex eo Γλύκιος effingi probe vix putem poſſe.

ΓΟΑΓΩΝ. Vide ΚΟΑΧΩΝ.

ΓΟΡΔΗΝΩΝ. Apud Spanhemium, pag. 907. In Lydia id oppidum fuit. In Notitia Eccleſ. Hieroclis, pag. 13. inter antiſtites Provinciæ Lydiæ, cenſetur ὁ Γερδῶν, pro ὁ Γορδῶν. In altera Notitia ejuſdem Provinciæ, pag. 29. Γόρδος. In alia rurſum, pag. 45. ὁ Γόρδων. Leunclavio, pag. 90. ὁ Γόρδου. In Conc. Calched. epiſtolæ Synodicæ antiſtitum Lydiæ ſubſcribit Theodotus Gordi, pag. 934.

ΙΟΥΛΙΕΩΝ. ΓΟΡΔΗΝΩΝ. Alexandri Severi, apud Occonem, pag. 420. quo nummo verius indicari arbitror Julienſium concordiam cum Gordenis, de quibus dictum eſt proxime, quam Juliopolim alteram, cui & Gordiu-Come nomen alterum in Bithynia fuit, Plinio teſte, lib. v. ſect. xl. quod ΙΟΥΛΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ & ΙΟΥΛΙΕΩΝ, ut diverſum nomen, ſic nummi ſunt diſpares. Agemus de ſingulis ſuo loco.

ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ. Germanici nummus apud Patin. pag. 85. Nunc Cimelii Regii. Plinio, lib. iv. ſect. xx. *Gortyna*, in Creta inſula oppidum.

ΚΟΙΝΟΝ. ΚΡΗΤΩΝ. ΓΟΡΤΥΣ. Hadriani nummus, apud Patin. pag. 204. cum Minervæ, ut videtur, Hippiæ, ſive Equeſtris, effigie. Nunc Gazæ Regiæ. In eo oppido conventum totius Provinciæ habitum ad ludos celebrandos, hic nummus docet. Vide ΚΡΗΤΩΝ ΚΟΙΝΟΝ. Fuit ea civitas in primis ejus inſulæ nobilis, cujus *Senatus Splendidus* in vetuſta inſcriptione appellatur, apud Gruterum, pag. mxc. ΔΟΓΜΑΤΙ. ΤΗΣ. ΛΑΜΠΡΑΣ. ΓΟΡΤΥΝΙων. ΒΟΥΛΗΣ.

ΓΟΡΤΥΝΩΝ. E Cimelio Regio, cum noctua & Minerva.

ΓΟΡΤΥ. In Muſeo noſtro, cum bove cornupeta, & Mercurii capite petaſato. Is a Gortyniis religioſe co-

lebatur, ab iis Ἐδὰς cognominatus, veluti ἑάων δότηρ, *bonorum dator.* Auctor Etymologici: Ἐδὰς, ὄνομα τοῦ Ἑρμοῦ παρὰ τοῖς Γορτυνίοις· παρὰ τὸ ἑάων εἶναι δοτῆρα. *Edas, nomen Mercurii apud Gortynios, quia bonorum dator esset.* Sed fuiſſe præterea in Creta, atque adeo Gortyne frequentem Æſculapii quoque cultum, argumento eſt vel cognomen illud, quod ex oppido eo traxit, Ἀσκληπιὸς Γορτύνιος, apud Pauſaniam in Corinthiacis, ſeu libro II. pag. 55. Vide & Philoſtratum, lib. IV. de vita Apollonii, cap. XI.

ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ. ΙΕΡΑΠΥΑΝΩΝ. De eo dicemus, verbo ΙΕΡΑΠΥΔΝΩΝ.

ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ. Nummus Græciæ veteris, in quo Europa tauro, hoc eſt, Jove, ut poëtæ fabulantur, invecta. Plinius, lib. XII. ſect. V. *Eſt Gortynæ in inſula Creta juxta fontem platanus una, inſignis utriuſque linguæ monumentis, nunquam folia dimittens: ſtatimque ei Græciæ fabuloſitas ſuperfuit, Iovem ſub ea cum Europa concubuiſſe.* Et eſt in averſa nummi parte taurus inſculptus.

GRACCVRIS.

MVNICIP. GRACCVRIS. Tiberii nummus, apud Patin. pag. 68. nunc Cimelii Regii, & apud Occonem, pag. 90. MVNICIP. GRACCVR. In eo nummo bos vittatus, victimæ ritu ac more: quod ea hoſtia litare ſe Jovi, pro ſalute Principis, Graccuritani nummo eo teſtantur. Fuit enim major hæc victima Jovi majoribuſque Diis dicata. Tertullianus, lib. de Corona, cap. XII. *Tunc tibi, Iuppiter, bove cornibus auro decoratis vovemus eſſe futurum:* Vetus inſcriptio Fratrum Arvalium, apud Gruterum: BOVE. AVRATO. VOVEMVS. ESSE. FVTVRVM. Maro:

Et ſtatuam ante aras aurata fronte juvencum.

Marti bovem immolatum, ex Plinio ſcimus, lib. XXII. ſect. V. Livioque, lib. VII. pag. 133. Et in nummo Domitiani quidem, quo ſæcularia ſacra peragit Imperator, victima taurus appoſita cernitur, cum tibicine,

& foculo : quem immolandi morem fuisse Plinius admonet, libro proxime appellato, sect. VI. *Invenio eundem adstantibus Mario & Catulo Coss. prætextatum immolasse ad tibicinem foculo posito.* Plinio, lib. III. sect. IV. num. II. *Graccuritani.* A Ti. Gracco nomen Graccuris accepit. Vide Livii epitomen, lib. XLI. Nunc *Agreda*, in Arragoniæ confinio, prope Turiasonem. Hinc Martyres Graccuritani, in Martyrol. *Martyres de Agreda.* Γρακουρὶς Ptolemæo, in Vasconibus.

ΓΥΘΕΑΤΑΝ. Caracallæ nummus, quem vidimus. Plinio, lib. IV. sect. VIII. *Sinus Gytheates, ab oppido.* Et lib. VI. sect. XXXIX. *Gythium*, in agro Laconico. Stephano: Γύθειον, πόλις Λακωνική.... ὁ πολίτης, Γυθεάτης. Hi conditores suos Herculem & Apollinem jactitabant: Liberum, Cererem, Æsculapium colebant. Vide Pausaniam in Achaïcis, pag. 104.

ΓΥΘΕΑΤΩΝ, apud Goltzium, in Thesauro, pag. 216. in quo Bacchi caput expressum, cum corona ederacea: ex parte altera, Victoria proræ navis insistens, cum corona.

Z

ZA. & ZAKYNΘΙΩΝ. In Goltzii nummis. Plinio, lib. IV. sect. XIX. *Zacynthus libera.* Hodie *Zante*, insula Venetæ ditionis.

ZAKYNΘΙΩΝ. M. Aurelii nummus, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 243. cum Jovis stantis effigie.

ZAKYNΘΙΩΝ. Caracallæ nummus, apud Sponium, in Itiner. Athen. cum Bacchi, effigie dextra uvam, thyrsum læva gerentis. Vini feracem agrum eum fuisse hæc argumenta indicant. Straboni lib. X. pag. 458. Ζάκυνθος εὔκαρπος, *fertilis* est.

ZAKYNΘΙΩΝ. B. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΙΩΝΩΝ. *Zacynthiorum bis Neocororum, Ionum.* Nummus Alexandri Severi, apud Tristanum, pag. 413. & apud Occonem, pag. 421. Ab Ionibus profecti Zacynthii, & in Ionio mari positi.

ZAPMEΩN. Titi nummus, ex Thesauro Goltzii, pag. 238.

ZEINIΩN. E Cimelio Regio. Oppidulum fuit in Bithynia Ζῖνοι vel Ζεῖνοι, nam utrovis modo scribi potuit, ut in nummo ΔΕΙΗΝΩΝ animadvertimus. Ei oppido Justinopoli postea nomen fuit. In Synodo V. CP. *Territorium Iustinopolitanum, de Zinis.* Græce fuerat, ἀπὸ τῶν Ζίνων, vel Ζείνων. Fuit & Ζηνούπολις in Decapoli Seleuciæ, teste Constant. Porphyrog. lib. I. them. XIII. pag. 40. sed nihil ea ad præsens negotium.

ZEΛEITΩN. NEΩKOPΩN. Vespasiani nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 236. Plinio, lib. V. sect. XL. *Zelia*, in Æolide. Stephano: Ζέλεια, πόλις Τρωάδος..... τὸ ἐθνικὸν, Ζελείτης.

ZEYΓMATEΩN. Nummi Antonini Pii, e Gaza Regia, M. Aurelii, L. Veri, Caracallæ, apud Tristanum, tom. II. pag. 191. Elagabali, Gordiani junioris, & Philippi Patris. Plinio, lib. V. sect. XXI. *Zeugma*, &c. Stephano: Ζεῦγμα, πόλις Συρίας, ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ.... τὸ ἐθνικὸν, Ζευγματεύς. In nummo Philippi Patris e Museo nostro, cum templo, viri natantis adjecta effigies, Euphratis, cui appositum oppidum fuit, argumentum. A Xerxe primum ei oppido nomen inditum Zeugmatis fuisse, ex argumento transitus Euphratis, Theodoretus censuit, in Relig. hist. cap. V. Hac Bacchus Indiam petiturus, hac Alexander Macedo transmisit Euphratem, ut Plinius aït, lib. XXXIV. sect. XLIII. & Strabo, lib. XVI. pag. 746. ponte videlicet ferreis catenis juncto. Quare Zeugma Pellæum dicitur Lucano, lib. VIII. vers. 237. a Pellæo juvene, hoc est, Alexandro.

ZEΦYPIEΩN. E magna Græcia Goltzii, Tab. XXVI. In eo nummo leprorem discerpentis Aquilæ effigies est, qualis in nummis Locrorum, quos idem eo loci affert: ubi causam aperiemus, cur id insculptum in eo nummo symbolum sit. Quare ad oppidum promontoriumque Zephyrium hic nummus attinet, a quo Locri Epizephyrii sunt cognominati, Plinio teste, lib. III.

sect. x. & Stephano: Ἔστι καὶ Ἰταλίας Ζεφύριον, ἀφ' οὗ Λοκροὶ Ἐπιζεφύριοι.

ΖΕΦΥΡΙΩΤΩΝ. Hadriani nummi, quos vidimus. Plinio, lib. v. sect. XXII. *Zephyrium*. Stephano: Ζεφύριον, πόλις Κιλικίας. τὸ ἐθνικὸν, Ζεφυριώτης.

ΖΕΦΥΡΙΕΩΝ, & ΖΕΦΥΡΙΩΤΩΝ. Apud Goltzium, in Asia, Tab. IV. Juppiter flumini insidet: aquila fulmini Jovis insistit. Amnis ille porro cui Juppiter insidet, haud dubie Calycadnus est, cui Zephyrium promontorium oppidumque finitimum est, teste Strabone, lib. XIV. pag. 670. & 671. Ut intelligas gravi ductum errore Nonnium, qui ad Zephyrium Scythicum hos nummos ablegat.

H

HADRVMETVM.

C. C. I. H. P. A. Severi nummus, in Museo nostro.

C. C. I. H. P. A. Caracallæ nummus, in Cimelio Regio, cum Cereris icone, propter quam *Frugifera* quoque Hadrumetus est appellata. *Colonia Concordia Julia Hadrumetina Pia Augusta.* Et Piæ cognomen Carthagini in eodem tractu, ut superius vidimus, est attributum.

C. C. I. H. P. Nummus Commodi, e Museo nostro: Gordiani junioris, Gallieni in Cimelio Regio: & Valeriani, apud Mediobarbum, pag. 384. qui cum has notas extricare non posset, inter incerti situs oppida retulit. Et hoc Patino aliisque arcanum latuit. Nos sic interpretamur: *Colonia Concordia Julia Hadrumetina Pia.* Ut hanc porro interpretationem ex hisce notis extunderemus, vetus inscriptio fecit, apud Gruterum, pag. CCCLXII. quam in Notis ad Plinium retulimus, lib. v. sect. III. COLONIA. CONCORDIA. VLPIA. TRAIANA. AVGVSTA. FRVGIFERA. HADRVMETINA. Nunc *Mahometa* dicitur. Byzacenæ olim in Africa provinciæ metropolis: sive, ut Constantinus loquitur, lib. II. Cod.

Theod. tit. XIX. *De inofficioso Testam.* leg. III. Concilii Byzacenorum.

C. C. I. H. P. A. Philippi Patris, in quo lupæ effigies, cum Romulo Remoque lactentibus: qualis & in altero Commodi cernitur, ex eodem Cimelio, cum epigraphe, C. C. I. H. P.

COL. A. A. HA. MET. Treboniani nummus, apud Mediobarbum, pag. 360. in quo labarum & aquilæ. Nummum eum sic interpretamur, *Colonia Ælia Augusta Hadrumetina Metropolis*, Byzacenæ scilicet, ut dixi, provinciæ. Ex quo nummum alterum Philippi Imp. in quo labari pariter signata effigies, cum lupa & gemellis, coloniæ nempe indicibus, quem ille sic perperam exhibet, pag. 349. COL. MAMET. sic emendabis, COL. HA. MET. Neque vero in utroque nummo eo legi probaverim, *Colonia Ælia Augusta Hadriana Mercurialis Thænitana*, quamvis apud Gruterum legas, pag. 363. COLONIAE. AELIAE. AVGVSTAE. MERCVRIALIS. THAENIT. Prænomen enim Æliæ Hadrianæ in Africa, peculiaris ac propria Zamæ Regiæ fuit. Vide eundem Gruterum, pag. CCCLXIV. Binæ in hoc nummo aquilæ, Trebonianum, Volusianumque filium, consortem Imperii, indicant.

ΗΛΕΙΩΝ. In nummo Hadriani e Gaza Regia, in quo Patinus, pag. 200. perperam ΗΛΕΙΤΩΝ legit: & alter ejusdem Principis, in quo vox ea ΗΛΕΙΩΝ in corona legitur. In priore Aquila pariter insculpta, Jovis armigera, quem Deum Elei præcipue coluere. Nam in eorum agro in primis *delubrum Olympii Iovis, ludorum claritate fastos Græciæ complexum*, ut Plinius aït libro IV. sect. VI. Eidem proxime antea, *Eliorum, ager, & Elis*, in Peloponneso. Stephano: Ἧλις.... τὸ ἐθνικὸν, Ἠλεῖος, Ἠλίειος, & Ἠλιακός. In Notitia Hieroclis, pag. 23. Ἧλις, μητρόπολις Αἰτωλίας.

HELIOPOLIS, *Ægypti, sive Arabiæ.*

ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΙΤΩΝ. Severi nummus, apud Tristanum, tom. II. pag. 104. in quo ex parte aversa

Caracallæ ac Getæ capita, Sole inter utrumque medio, a quo factum oppido ei nomen. *Heliopoliten* in Ægypto nomon Plinius habet, lib. v. sect. IX. Hodie *Belbesa*, in Cassifatu seu Præfectura *Mansoura*.

HELIOPOLIS *Syriæ*.

COL. HEL. Nummi duo Severi, apud Patinum, pag. 281. quos ille de colonia Helvia perperam accipit: cum ad Heliopolim uterque spectet: ut & alter Caracallæ apud eundem, pag. 298. & Getæ, pag. 317. qui nummus & apud Tristanum exstat, tom. II. pag. 261. Idem tom. II. pag. 105. deductam putat a Severo Principe coloniam in Heliopolitanam Ægypti civitatem: ac suffragatorem habere se sententiæ suæ Ulpianum arbitratur, cujus alia longe mens est. Is enim cum Heliopolitanam coloniam, una cum Tyria, Berytensi, Laodicena, & Emisena laudat, annon ejusdem tractus omnes fuisse liquido prodit? ac loqui se de Heliopolitana Syriæ Cœles, seu Libani appellata, de qua Plinius, lib. v. sect. XVIII. *Sciendum est*, inquit, lib. L. Dig. de Censibus, lege I. *esse quasdam colonias juris Italici: ut est in Syria Phœnice splendidissima Tyriorum colonia, unde mihi origo est.... Sed & Berytensis colonia in eadem provincia..... Est & Heliopolitana, quæ a Divo Severo per belli civilis occasionem Italicæ coloniæ rempublicam accepit. Est & Laodicena colonia in Syria Cœle, cui Divus Severus jus Italicum concessit. Ptolemensium enim colonia.... Sed & Emisenæ civitati Phœnices* &c. Ubi nemo non videt eas modo ab ipso colonias recenseri, quæ in patriæ suæ Tyri prope confinio positæ essent. Quare ad eam spectant & alii nummi, quos statim indicaturi sumus.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis*. Nummus Pertinacis, apud Tristan. quem illi de colonia pariter Helvia perperam accipit.

COL. HELI. AVG. *Colonia Heliopolis Augusta*, Macrini.

HELIOPOLIS COL. Philippi Patris, e Museo nostro.

COL. HEL. I. O. M. H. Nummus Philippi patris, e Cimelio Regio, & Otaciliæ e Museo nostro, cum templi effigie. *Colonia Heliopolis. Iovi Optimo Maximo Heliopolitano.* Occo, pag. 441. COL. BEL. I O. M H. Est & Severi similis, apud Tristanum, tom. II. pag. 106. sed is *Iovi Opt. Max. Helvio*, perperam, ut diximus, interpretatur: & Cuperus ipsum secutus, pag. 208.

CERT. SACR. CAP. OEC. ISEL. HEL. Urnæ tres, quibus præmia certaminum continentur. Gallieni nummus e Museo nostro, cujus epigraphe sic legenda. *Certamina Sacra Capitolina Oecumenica Iselastica Heliopolitana.* Capitolina dicuntur, quod in honorem Capitolini Jovis ederentur, qui Heliopoli, fano ibi, ut vidimus, edito, coleretur. Sic apud Gruterum legas, pag. CCCXXXII. 3. ROMAE. CERTAMEN. IOVIS. CAPITOLINI. Oecumenica, ad quæ certatores, non ex singulari aliqua civitate, sed ἐκ τῆς οἰκουμένης, ex orbe universo admitterentur. Iselastica, quorum victoribus, ut Plinii verbis utar, lib. XVI. sect. V. *Muros patria gaudens rumpit.* Disjicere mœnia certo quodam loco veteres solebant, qua transvectio victorum, & triumphalis in urbem ingressus curru foret super disjecta mœnia. Vide Plutarchum, lib. II. Sympos. quæst. V. pag. 639. & Xiphilin. in Nerone, pag. 723. In patriam suam quadrigis sic invehi solenni pompa, Græci εἰσελαύνειν dicebant. Hinc certamina dicta εἰσελαστικά.

ΗΛΙΟΠΟΛΙC. ΠΡΟC. ΛΙΒΑΝΟΝ. Caracallæ nummus.

ΗΛΙΟΠΟΛΙC ΕΝ ΛΙΒΑΝΩ. Alius quem vidimus. Plinius, lib. V. sect. XVIII. *Amnis Orontes, natus inter Libanum & Antilibanum, juxta Heliopolim.* Anonymus a Gothofredo editus, in Exegesi totius mundi, Ἡλιόπολις, ἣ πλησιάζει τῷ Λιβάνῳ ὄρει. A Stephano Heliopolis Phœniciæ nuncupatur.

HERACLEA *Acarnaniæ.*

ΗΡΑΚΛΗΤΩΝ. ΦΙΛΩ.

ΗΡΑ. ΦΙ.

ΗΡΑΚΛΗΤΩΝ. ΧΑΛΚ. Et in parte aversa, Α. Χ. Φ.

ΗΡΑΚΛΗΤΩΝ. Et ex superficie altera, ΑΘΗ. ΧΑΛΚ. cum effigie Palladis, quam æque nummi superiores exhibent, cum Hercule leonem suffocante ex priore nummi parte, interdum & noctua. Huic potius nummos istos, quam alteri Heracleæ adjudicamus, quod & leonis domitorem Herculem in nummis quoque Chaonum, qui Acarnaniæ vicini fuere, signatum invenimus: & Palladem, Palladisque insigne noctuam: & Præfecti Monetæ, Prætorisve nomen, quod neque in ullius Heracleæ alterius offendas: in Dyrrachenorum nummis, Epirotarumque, passim. Quare ad Siciliam a Goltzio, & Paruta, hi nummi nullo penitus argumento referuntur: cum revocari ad hanc Acarnaniæ Heracleam oportuerit, de qua Plinius, libro IV. sect. II. *Acarnaniæ oppidum Heraclea.* Meminit & Stephanus, laudatus a nobis in Plinianis notis. Istas porro notas tertii numismatis, Α. Χ. Φ. ceterorum admonitu sic interpretamur: Ἀθηνᾶ Χαλκίοικος. Φιλώτας. Atque istud quidem Præfecti Monetæ est, Prætorisve nomen, quod & in Dyrrachenorum nummis occurrit. Illud Minervæ Chalciœci appellatæ a Spartanis, Ἀθηνᾶς Χαλκιοίκου, ut ait Pausanias in Lacon. Plut. in Apophth. aliique. P. Victor, in descriptione Urbis Romæ, regione nona, *Minerva Chalcidica*, forte pro *Chalciœca.*

ΗΡΑΚΛΗΤΩΝ. Trajani nummus apud Patinum, pag. 159. quo in nummo clava Hercules hydram enecat.

HERACLEA *Æolidis.*

ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ. ΚΥΜΑΙΩΝ. Nummus quem vidimus, cum equi effigie. Eo nummo Cumæorum cum vicinis Heraclensibus concordia indicatur. Græci ὁμόνοιαν vocant. Stephanus inter urbes quæ Heracleæ nomine insignitæ sunt, hanc vicesimo loco appellat: κʹ, πόλις πρὸς τῇ Κυμαίᾳ τῆς Αἰολίδος. Cujus gentile nomen Ἡρακλεύς & Ἡρακλεώτης. Plinio, lib. V. sect. XXXII. *Heracleotes tractus.*

ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ. Trophæum. E Cimelio Regio.

HERACLEA *Cœles Syriæ.*

ΑΠΑΜΕ. ΗΡΑΚΛΕ. Nummus allatus a Triſtano, tom. II. pag. 337. cum effigie Herculis & Junonis. Ἀπαμέιας. Ἡρακλέιας. Ut eo nummo utriuſque gentis atque oppidi concordia intelligatur. Inter eas urbes quæ Heracleæ appellatione donantur, apud Stephanum, decima tertia in Syria ab eodem locatur, ιγ' Συρίας, hoc eſt, uti ex Ptolemæo diſcimus, lib. v. cap. xv. in Cyrrheſtica regione, a qua haud procul Apamea abeſt. Quare ad hanc referri hunc nummum cenſemus oportere.

HERACLEA *Pieriæ.*

ΗΡΑΚΛΗΤΩΝ ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΣΥΛΟΥ. Veſpaſiani nummus, e Theſauro Goltzii, pag. 216. quem ad Heracleam Syriæ, de qua Plinius, lib. v. ſect. XVIII. idcirco referimus, & quod hi tituli *Sacræ & Inviolatæ* civitatis in nummis Syriæ urbium paſſim occurrunt: & quod in Syria Veſpaſiani expeditio nota eſt omnibus. Stephano decimo quinto loco appellat Heracleam quæ eſt in Syria: ιέ, Πιερίας.

ΗΡΑΚΛΗΤΩΝ. Mercurius cum crumena & caduceo. Nonnius Goltziuſque hunc nummum ad Ponticam Heracleam referunt: nos verius, uti remur, ad Piericam.

HERACLEA *Ponti.*

ΗΡΑΚΛΕΩΤΑΝ. ΜΑΤΡΟ. Trajani nummus, quem vidimus. Ἡρακλεωτᾶν ματροπολιτᾶν, Dorico more.

ΗΡΑΚΛΕΙΑC. ΕΝ. ΠΟΝΤΩ. Juliæ Domnæ, cum Neptuni ſtantis effigie: Caracallæ, Getæ, & Gordiani junioris nummi in Cimelio Regio. Plinio, lib. VI. ſect. I. *Oppidum Heraclea Lyco flumini appoſitum.* In Macrini nummo Hercules Hippolytam Amazonem fugientem cum equo inſequitur: qui ſextus Herculis labor, Auſonii verſiculo eo expreſſus:

Threïciam ſexto ſpoliavit Amazona balteo.

Nonus Diodoro Siculo, lib. IV. Bibl. pag. 223. Ἡρακλῆς δὲ λαβὼν πρόσταγμα τὸν Ἱππολύτης τῆς Ἀμαζόνος ἐνεγκεῖν ζωστῆρα, τὴν ἐπὶ τὰς Ἀμαζόνας στρατείαν ἐποιήσατο. Πλεύσας οὖν εἰς τὸν ἀπ' ἐκείνου Εὔξεινον κληθέντα Πόντον,

ϗ καταπλεύσας ἐπὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θερμώδοντος ποταμοῦ, πλησίον Θεμισκύρας πόλεως κατεστρατοπέδευσεν &c. *Hercules, cum ei mandatum esset, ut Hippolytæ Amazonis zonam asportaret, bellum adversus Amazonas instituit. Itaque in Pontum navigans, cui ab eo nomen Euxini factum, & in ostia Thermodontis amnis invectus, prope Themiscyram urbem castra posuit*, &c. Gordiani nummus Herculem exhibet, adducta clava Cerbero minitantem. *Nec forma triplex tua, Cerbere, movit*, ut Naso cecinit lib. IX. Metam. Getæ, Bacchum cum patera, quam dextra: & uvis, quas læva gerit.

ΗΡΑΚΛΕΩΤΑΝ ΜΑΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ. Herculis effigies, quæ rursum & ex aversa parte insculpta, cum epigraphe ΤΟΝ ΚΤΙCΤΑΝ, *Conditorem* urbis.

HERACLEA *Siciliæ*.

ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ. Apud Parutam, in nummis Heracleæ, num. XIII. & XIV. cum spica, Siculi agri ubertatis indice. Stephano: Ἡράκλεια Σικελίας. *Heraclea Minoa* dicta Livio, lib. XXIV. & Diodoro Siculo, lib. XVI. Bibl. Idem lib. IV. cur Heraclea dicta sit, docet. Incolas Tullius Verrina IIII. *Heraclienses* vocat.

HERACLEA *Thraciæ*.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ. ΑΝΤΙΓΟΝΟΥ. Ejus nimirum, qui Demetrii Poliorcetæ filius fuit, ac paterni demum, hoc est, Macedonici regni heres. Nummus e Museo nostro, cui adjectæ litteræ ΗΡ. Heracleam, uti remur, designant, non eam, quæ Sintica appellata a Plinio est, sub Pangæo monte, in Thracia, lib. IV. sect. XVII. & XVIII. sed quæ Perinthus quoque olim appellata est, Byzantio proxima. Procopius, lib. IV. de ædif. cap. IX. Ἡράκλεια δὲ ἡ πόλις ἡ δὲ ἡ παραλία, ἡ Πέρινθος, ἣ πάλαι μὲν τὰ πρωτεῖα τῆς Εὐρώπης ἐδίδοσαν. νῦν δὲ δὴ μετά γε Κωνσταντινούπολιν τὰ δευτερεῖα παρέχονται. *Heraclea vero urbs maritima ...... quæ & Perinthus, locum olim in Europa Provincia principem obtinuit: nunc secundum habet a Constantinopoli.* Neque me fugit his notis annum etiam CVIII. posse indicari: at eo anno regni Macedonici Antigonus nullus occurrit, qui tum rerum potiretur.

IMP. CONSTANTINVS. MAX. P. F. AVG. *Imperator Constantinus, Maximus, Pius, Felix, Augustus.* Ex parte aversa, SALVS. ET. SPES. REIPVBLICAE. S. M. HER. *Signata Moneta Heracleæ.* Apud Occonem, pag. 536. D. N. CONSTANTINI. MAX. AVG. VOT. XXX. S. M. HE. *Domini Nostri Constantini Maximi Aug. Votis Tricennalibus. Signata Moneta Heracleæ.* Rursumque, CONSTANTINVS. AVG. S. HK. *Signata Heracleæ.* Et Juliani, pag. 559. D. N. FL. CL. IVLIANVS. P. F. AVG. *Dominus Noster Flavius Claudius Julianus Pius Felix Augustus.* SECVRITAS. REIPVB. HERACLEA. Quos quidem nummos idcirco ad Heracleam Thraciæ referimus, ut cetera argumenta omittamus, quod similis alius nummus occurrat, apud Occonem, pag. proxime appellata, SECVRITAS. REIPVBLICAE. P. CONST. Hoc est, *Percussa Constantinopoli.* Nisi forte quis ad Heracleam Galliæ spectare malit, de qua Plinius, lib. III. sect. V. *Sunt auctores & Heracleam oppidum in ostio Rhodani fuisse.* Hæc Ἡράκλεια Κελτικῆς apud Stephanum. In agro San-Remigiano, prope oppidum *S. Remi*, ostiumque Rhodani Hispaniense, reperta inscriptio principatu Caroli V. Francorum Regis, electam docet ab Ataulpho Principe *Heracleam in Regiæ majestatis sedem.* Ibi igitur fuisse olim Heraclea videtur. Refert integram inscriptionem Honor. Bouche, lib. III. hist. Prov. cap. V. pag. 158. Sed hanc Heracleam vix putem esse hujus loci.

HERACLEA *Trachin.*

ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ. ΤΡΑΧΙΝΙΩΝ. Apud Goltzium, in Græcia, tab. XIX. cum Herculis effigie, leoninis exuviis insidentis.

ΗΡΑΚΛΕΩΤΑΝ. Ex parte aversa Pegasus, & epigraphe, ΤΡΑΧ. Visus pariter nobis. Plinio, lib. IV. sect. XIV. in Thessaliæ confinio, *Heraclea Trachin*, hoc est, aspera, ob viarum scilicet asperitatem: est enim Τραχὺς *asper.* Hinc Ἡράκλειαν Τραχῖνα dixerunt, a Ther-

mopylarum angustiis haud procul ab eo oppido positis. Vide & Strabonem, lib. IX. pag. 429. Seneca in Hercule Oetæo:

Ad Trachina vocor, saxa rigentia,
Et dumeta jugis horrida torridis,
Vix gratum pecori montivago nemus.

Ab Hercule nomen habet, qui in monte vicino OEta se ipse conjecit in rogum.

HIMERA.

IMEPAIÓN & IMEPAIΩN, apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Himera cum fluvio*, latere Siciliæ Boreali, quod Tyrrheno mari alluitur. Schol. Pind. pag. 110. Θερμὰ λουτρὰ τῆς Ἱμέρας πόλεως. Ptolemæo, lib. III. cap. IV. sunt Thermæ Himerenses, Θέρμαι Ἱμέραι πόλις. Coloniam deinde factam testatur vetus inscriptio apud Gruterum, pag. 433. COL. AVG. HIMERAEORVM. THERMIT. Nunc oppido nomen, *Termine Citta splendidissima.*

IMEPAIΩN. Stat mulier ante aram accensam sacrificans: vir humi jacet humero aquam excipiens, quam ore marmoreus leo evomit. Aquæ Himeræorum calidæ quo fuerint in usu nummus ille indicat, apud Parutam, num. 7. & 8. & 10.

HIMEPAION. Apud Parutam, num. II. cum gallinaceo, qui Apollini æque, & Æsculapio sacer est, & Minervæ.

ΘEPMA IMEPAIΩN. *Thermæ Himerensium.* Apud Parutam, num. V. cum Deæ stantis effigie, quæ Copiæ cornu læva gerit. Himeram esse arbitramur, de qua Tullius, loco mox appellando. Ex parte altera Herculis caput insculptum.

ΘEPMITAN. Idem Hercules, eademque Himera, ut remur, apud Parutam, num. VI. Tullius in Verrem, lib. II. sive de Prætura Siciliensi, num. LXXXV. *Sthenius non solum negavit, sed etiam ostendit id fieri nullo modo posse, ut signa antiquissima, monumenta P. Africani, ex oppido Thermitanorum, incolumi illa civitate, imperioque populi Romani, tollerentur. Etenim, ut simul P. Africani quoque humanitatem & æquitatem co-*

gnoscatis, oppidum Himeram Karthaginienses quondam ceperant, quod fuerat in primis Siciliæ clarum & ornatum.... Himera deleta, quos cives belli calamitas reliquos fecerat, ii se se Thermis collocarant, in ejusdem agri finibus, neque longe ab oppido antiquo.... Erant signa ex ære complura: in his mira pulcritudine ipsa Himera, in muliebrem figuram habitumque formata, ex oppidi nomine, & fluminis. Erat etiam Stesichori poëtæ statua senilis, incurva, cum libro, summo, ut putant, artificio facta, &c.

ΘΕΡΜΙΤΑΝ. Nummi apud Parutam, in quibus Hercules anticam nummi aream obtinet: posticam, Nymphæ tres, quæ advenienti Herculi calidarum fontium aquas aperuisse perhibentur. Vide Diodorum Sicul. lib. IV. & V. Bibl. Hos vero Thermitanis frustra Paruta nummos adscribit. Est in aliis & Proserpinæ, credo, cum eodem Hercule insculpta effigies. Vide & Pindari Scholiasten, in Olymp. Oden XII.

HISPALIS.

COL. ROM. PERM. DIVI. AVG. *Colonia Romulensis, permissu Divi Augusti.* Drusi ac Germanici nummus, e Cimelio Christianissimi Regis. Plinius, lib. III. sect. III. *Hispalis colonia, cognomine Romulensis.* Vetus inscriptio apud Gruterum, pag. 257. QVI IVLIAE. ROMVLEAE. NEGOTIANTES. Juliam Romanam a Julio Cæsare nuncupatam ait Isidorus, lib. XV. Orig. cap. I. Hodie *Seville.*

COL. HISPAL. Caii Cæsaris nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 239. Apud Gruterum, pag. CCI. 6. PROVINCIAE. BAETICAE. COLONIA. HISPALENSIVM.

COL. ROM. Valeriani, apud Occonem, pag. 462.

IMP. DIVVS. AVGVSTVS. Caput Augusti. IVLIA. AVG. GENET. ORB. PERM. D. AVG. COL. ROMVLEA. *Iulia Augusta*, Augusti conjux, *Genetrix Orbis. Permissu Divi Augusti. Colonia Romulea.* Apud Mediobarbum, pag. 52. Caput Liviæ globo impositum.

IVLIA AVGVSTA GENETRIX ORBIS. Caput Liviæ, ut supra. PERM. DIVI. AVG. COL. ROM. Caput Augusti, cum fulmine, apud Mediobarbum, pag. 53.

HISPANIA.

HISPANORVM. Nummus Augusti, e Cimelio Regio. Divisis orbis Romani provinciis, ut diximus, verbo DACIA, aliæ Augusto, aliæ Senatui, populoque cesserunt. Quos Senatus provinciis suis regendis præficeret, Proconsules: quos Augustus, Legatos Proprætore, nuncupabant. In his Hispania Tarraconensis fuit: unde in vetere inscriptione apud Gruterum, pag. ccccii. 6. DOMITIVS. GALLICANVS. LEG. AVG. PR. PR. P. H. C. appellatur: hoc est, *Legatus Augusti, Proprætor Provinciæ Hispaniæ Citerioris*, quæ & Tarraconensis. Et pag. cclxxviii. 2. VALENTINIANVS. V. C. PRAESES. PROV. HISP. CIT. LEG. AVGG. PR. PR. Iterumque, LEG. AVGG. PRO. PR. PROVINCIAE. HISPANIAE. CITERIORIS.

HISPANIA. Hadriani nummus, apud Patinum, pag. 191.

RESTITVTORI. HISPANIAE. Ejusdem Hadriani, pag. 194. Nunc Cimelii Regii. Est & in Museo nostro. In hoc utroque nummo Hispania oleæ ramum tenet, ob ubertatem illius stirpis in Hispania: Bætica præsertim, ut ex Plinio scimus, lib. xv. sect. iii. & ex vetusta inscriptione apud Gruterum, pag. 1116. MERCATOR. OLEI. HISPANI. EX. PROVINCIA. BAETICA. Claudianus, lib. ii. de laud. Stilic.

Flavis tum prima Minervæ
Nexa caput foliis, fulvaque intexta micantem
Veste Tagum, tales profert Hispania voces.

Cuniculus præterea ad pedes Hispaniæ est, de cujus animalis in eo tractu copia, Plinium vide lib. viii. sect. lxxxi. nostrasque in eum locum notas. Huc pertinet & illud Catulli, *Cuniculosæ Celtiberiæ fili.*

ADVENTVI. AVG. HISPANIAE. Occo, in Hadriano, pag. 250. Spartianus, pag. 6. *Post hæc Hispanias petit, & Tarracone hiemavit, ubi sumptu suo ædem Augusti restituit, omnibus Hispanis Tarraconem in conventum vocatis.*

EXERC. HISPAN. Hadriani, apud Spanhemium, pag. 844. *Exercitus Hispanicus.*

HISPELLA.

COL. IVL. HISPELLA. Macrini nummus, e Cimelio Regio. Plinio, lib. III. sect. XIX. in sexta Italiæ regione, *Hispellum:* nunc *Spello.* Gruterus, pag. CCCLI. I. COL. IVL. HISPELLI.

ΘΑΣΙΩΝ. Plinio, lib. IV. sect. XXIII. *Thassos libera*, &c. insula contra montem Athon. Hodie *Thaso.* Hercules stans. ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ. *Herculis Servatoris.* Pausanias lib. VI. sive Eliac. poster. pag. 188. in ea insula coli Herculem solitum tradit, ab eaque Θάσιον Ἡρακλῆ cognominari. Et lib. V. sive Eliac. prior. pag. 175. eundem hunc esse Herculem prodit, quem in Phœnice Tyrium appellarent: esse enimvero Thasios e Phœnice Tyroque profectos. Ex parte aversa caput Bacchi, cum corona ederacea, E Museo nostro. Apud Goltzium, Tab. XIII. insularum Græciæ, Bacchus ipse cum cantharo insculptus. Vinum Thasium idem Deus sic commendat in primo Athenæi:

Καὶ Θάσιον, τῷ δὴ μήλων ἐπιδέδρομεν ὀδμή.
Et vinum Thasium, mali quod spirat odorem.

ΕΠΙ. ΝΕΟΚΥΔΟΥ. ΘΑ. Ἐπὶ Νεοκύδου, Θασίων. *Sub Neocyde* Magistratu *Thasiorum.* ΔΟΜΕΤΙΑΝΟC. ΚΑΙCΑΡ. In eo nummo templi effigies ex aversa parte. Est Cimelii Regii. Sunt qui ΚΥΔΟΥΤΑ conjunctim legant, Θ etiam in Τ immutato, & nescio quod oppidum situs incerti hic comminiscantur. In his Patinus, pag. 164. aliique. Vincit omnium solertiam Tristanus,

ſtanus, tom. I. pag. 337. cum legit, ΕΠΙ. ΝΕΩκόρων ΚΥΔΟΥΤΑ. Niſi a Cupero vincitur, qui in opuſculo, quod inſcripſit, *Numiſmata antiqua explicata*, Κυδούτα nomen eſſe viri putat, pag. 225. pro Κυδούτου. In eo nummo mulier ſpicas tenet, quibus agri fertilitas deſignatur. Quare Calliſtratus orator Athenienſibus auctor fuit, ut Thaſum occuparent, ob feracitatem ſoli. Hinc illud adagium apud Suidam, Θάσος ἀγαθῶν.

ΘΑΣΙΩΝ. Diana venatrix: ex parte altera, non Hercules quidem, ſagittantis effigie, ut Nonnius ad Goltzii Græciam cenſuit, aliique omnes Antiquarii, ſed eo ſane habitu Perſes, quem nummis ſuis Thaſios inſculpſiſſe prodit Julius Pollux, lib. IX. cap. VI. Θάσιοι δὲ Πέρσην τῷ νομίσματι ἐνεχάραττον. Fuit is, auctore Herodoto, lib. VII. Perſei filius, Danaës nepos, ex Andromeda Cephei filia: ab eo Perſas, ſagittandi peritia inſignes, traxiſſe originem idem refert. Et de ipſo Plinius lib. VII. ſect. LVII. *Alii ſagittas Perſen Perſei filium inveniſſe dicunt.*

ΘΑΨΑΚΗΝΩΝ. ΤΗС. ΙΕΡΑС. ΚΑΙ. ΑСΥΛΟΥ. *Thapſacenorum ſacræ & inviolatæ* civitatis. Nummus Trajani e Theſauro Goltzii, pag. 233. Plinio, lib. V. ſect. XXI. *Thapſacum.* Stephano: Θάψακος, πόλις Συρίας πρὸς Εὐφράτῃ .... ὁ πολίτης, Θαψακηνός.

ΘΑΨΙΩΝ. Titi nummus e Goltzii Theſauro, pag. 233. ſeu *Thapſus* hæc Africæ ſit, de qua Plinius, lib. V. ſect. III. ſive altera Siciliæ, de qua Stephanus, & Maro, lib. III. Æneïd. verſ. 688.

ΘΕΛΠΟΥСΙΩΝ. Getæ nummi multi quos vidimus. Plinio, lib. IV. ſect. X. *Thelpuſa*, in Arcadia. Pauſaniæ, lib. VIII. Arcad. pag. 256. Θέλπουσα. Stephano, Θάλπουσα, πόλις Ἀρκαδίας .... τὸ ἐθνικὸν, Θαλπούσιος. Æſculapium ii coluere, & Cererem cognomento Nigram, quam & Erinnyn vocitavere. Nigram vero a pulla veſte, quam tum ex ira in Neptunum, tum ex luctu ob amiſſam Proſerpinam induit. Vide Pauſaniam loco cit. & pag. 271.

ΘΕΜΙCΩΝΙΩΝ ΔΗΜΟC. *Themisoniorum populus.* Plinio, lib. v. sect. xxix. *Themisones.* E conventu Phrygiæ Cibyratico. Haud procul Laodicea positi a Strabone dicuntur, lib. xii. pag. 576. Stephano, Θεμισώνιον, χωρίον Φρυγίας .... τὸ ἐθνικὸν Θεμισώνιος.

ΘΕΜΙCΩΝΕΩΝ. Tres figuræ nudæ stantes, prima equum, clavam altera, tertia caduceum tenet. Alexandri Severi nummus, apud Occonem, pag. 419.

ΘΕΡΜΙΤΑΝ. Apud Parutam. In hisce nummis quadrigæ sunt, victoriæ in certaminibus ab aliquo Thermitano cive relatæ indices. Urbs fuit in Siciliæ latere Australi, prope oppidum *Sciacca.* Plinio, lib. iii. sect. xiv. *Thermæ colonia.*

ΘΕΡΝΑΙΩΝ. E Cimelio Regio. Stephanus: Θέρνη, πόλις Θρᾴκης· τὸ ἐθνικὸν, Θερναῖος.

ΘΕΣΠΙΕΩΝ. E Cimelio Regio. Plinio, lib. iv. sect. xii. *Thespiæ liberum oppidum*, in Bœotia. Stephano: Θέσπεια, πόλις Βοιωτίας... ὁ πολίτης, Θεσπιεύς. Θεσπιαὶ Straboni, lib. ix. pag. 409. sub Helicone monte: ubi rudera oppidi superesse modo jam tum ævo suo ipse prodidit: testantur etiam inscriptiones ibi repertæ nuper, a vico *Neochori* pass. mille. Præcipuum his fuit olim numen Cupido, teste Pausania, lib. ix. sive in Bœoticis, pag. 302. & Tullio, Verrina iiii. *Quid Thespienses arbitramini merere velle, ut ne Cupidinis signum amittant, propter quod unum visuntur Thespiæ?*

ΘΕΣΠΡΩΤΩΝ.

ΠΥΡΡΟΥ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Ex aversa parte, ΘΕΣΠΡΩΤΙΩΝ. Plinio, lib. iv. sect. i. in Epiro, *Thesproti.* Stephano: Θεσπρωτοί.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. ΣΕΒΑΣΤΗ. *Augusta.* Liviæ nummus, apud Patin. pag. 59.

ΘΕΣ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, & ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ, in vetere Græcia Goltzii, Tab. xxiii. aliisque M. Aurelii, Severi, Caracallæ, & Corneliæ Saloninæ nummis. Plinio, lib. iv. sect. xvii. *Thessalonica.* Stephano: Θεσσαλονίκη... τὸ ἐθνικὸν, Θεσσαλονικεύς. Hodieque *Saloniki.*

ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. Juliæ Domnæ nummus, apud Patinum, pag. 290. templum exhibet, in qua Cabirus cum malleo ac ferro.

ΑΥΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ. ϹΕΒ. Αὐτοκράτωρ Γορδιανὸς Σεβαστός. Ex parte aversa: ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. ΚΑΒΕΙΡΙΑ. In Museo nostro. Καβείρια certamina sunt in honorem Cabirorum edita, quos δαίμονας Suidas vocat, alii Deos: Vulcano & Cabera Protei filia genitos: qui æris ferrique fabricam docuere mortales. De his multa Herodotus, Diodorus, & Pausanias, lib. IX. sive in Bœoticis, pag. 300. & 301.

ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. Β. ΠΥΘΙΑ. *Thessalonicensium Pythia secundo* edita. Philippi Patris nummus, in quo Apollo Pythius, a quo Pythii ludi appellati, læva lauri ramum gerit: dextra, non orbem Philippo Imp. defert, ut Tristanus existimavit, tom. II. pag. 561. sed pomum Cabiro, Thessalonicensium Præsidi Deo, cujus insigne malleus est, quem gestat humero lævo. Fuit enim pomum Pythii ludi præmium, (qualis nunc edi nummo isto Thessalonicæ dicitur, in honorem scilicet Apollinis & Cabirorum:) uti ex Agathia in Anthologia, lib. I. Epigr. I. & Luciano in Anacharsi, discimus. Archiæ epigramma ejusmodi est:

Τέσσαρές εἰσιν ἀγῶνες ἀν' Ἑλλάδα· τέσσαρες ἱροί,
Ἆθλα δὲ τῶν κότινος, μῆλα, σέλινα, πίτυς.

Bis duo Grajugenæ certamina sacra celebrant:
Dona: apium, pinus, mala, feræque oleæ.

Quatuor nempe in Græcia fuere sacra certamina, Olympia, Pythia, Isthmia, Nemea. Olympici itaque certaminis victores donabantur oleastro: Pythii pomo: apio Isthmii, Nemei pinu. De oleastro Plinius lib. XV. sect. V. *Athenæ quoque victores olea coronant, Græci vero oleastro Olympiæ.* De pinu, idem sect. IX. *Pinea corona victores apud Isthmum coronantur.* De apio, lib. XIX. sect. XLVI. *Honos ipsi in Achaïa, coronare victores sacri certaminis Nemeæ.* Omnia complexus ex æquo Lucianus in Anacharsi, sive de Gymnasiis, pag. 787. laudatus a nobis in Notis ad Plinium, lib. XV. sect. V.

Τὰ δὲ ἆθλα τίνα ὑμῖν παρὰ ἐστὶν; Ὀλυμπιάσι μὲν, στέφανος ἐκ κοτίνου, Ἰσθμοῖ δὲ ἐκ πίτυος, ἐν Νεμέα δὲ σελίνων πεπλεγμένος· Πυθοῖ δὲ μῆλα τῶν ἱερῶν τοῦ θεοῦ· παρ' ἡμῖν δὲ τοῖς Παναθηναίοις τὸ ἔλαιον τὸ ἐκ τῆς μορίας. *Cujusmodi vero sunt ista præmia? In Olympiis corona oleaginea, in Isthmiis pinea, in Nemeis ex apio concinnata: in Pythiis poma certaminum Deo sacrorum: apud Athenienses oleum ex oliva.*

ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΗ. ΜΗΤΡ. ΚΟ. Β. ΝΕ. Θεσσαλονίκη Μητρόπολις κολωνία, δὶς Νεωκόρος. Vas e quo palma exstat, cum epigraphe ΑΚΤΙΑ, subintellige certamina, sive ἆθλα, quæ certaminum præmia. Saloninæ nummus apud Tristanum, tom. III. pag. CXI. Fuit Thessalonica Metropolis Provinciæ Macedoniæ primæ, sub Consulari. Notitia Eccles. antiqua, pag. 21. Ἐπαρχία Ἰλλυρικὴ α' Μακεδονία, ὑπὸ κονσιλάριον, Θεσσαλονίκη.

ΘΕΣ. & ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. Cum equi effigie, apud Goltzium in Græcia, Tab. XXIII. De Thessalis equis dicemus in nummis ΛΑΡΙΣΣΑΙΩΝ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. Ex aversa parte, ΚΑΒΕΙΡΟΣ. In Museo nostro. Malleum humero lævo Cabirus gerit, ut apud Seguinum, pag. 15.

ΘΕΣΣΑΛΩΝ. Apud Goltzium in Græcia, Tab. XIX. in quibus Jovis fere insculpta effigies, Palladisque Itoniæ, quæ in Thessalia colebatur. Strabo, lib. IX. pag. 435. in Thessaliæ oppidis Itonem censet: Ἴτων, inquit, ὅπου τὸ τῆς Ἰτωνίας ἱερόν. Et Stephanus: Ἴτων, πόλις Θεσσαλίας.... ἀπὸ Ἰτώνου ἥρωος, ἀφ' οὗ καὶ Ἰτωνία ἡ Ἀθηνᾶ, ἥτις καὶ Ἰτώνη, Ἰτωναῖος, καὶ Ἰτωναία ἡ Ἀθηνᾶ.

ΑΔΡΙΑΝΟΝ. ΚΑΙCΑΡΑ. ΘΕCCΑΛΟΙ. Subintellige, ἐτίμησαν, ut in Μυτιληναίων nummis dicemus. *Hadrianum Cæsarem Thessali* coluere. E Museo nostro. In parte aversa Pallas armata, cum jaculo clypeoque. In nummi ambitu, quantum videre oculorum acie potuimus, ΠΑΡΟΧ. ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ. Quod sic interpretamur: Παρόχου Νικομάχου. Is autem Parochus vocabatur, qui Legatis a Populo Rom. ceterisque qui Reip. causa peregre ibant, hospitia aliaque necessaria sup-

peditabant. Usus ea voce Tullius, lib. XIII. ad Attic. epist. II. Sunt eæ certe litteræ in eo nummo conspicuæ: nec quæ alia possit ex iis elici sententia, liquet. Patinus, pag. 202. ΟΧ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ tantum exhibet.

ΘΕCCΑΛΩΝ. ΚΟΙΝΟΝ. *Commune Thessalorum.* Faustinæ junioris, Severi, & Caracallæ apud Patinum, pag. 306. Vide ΒΙΘΥΝΙΩΝ ΚΟΙΝΟΝ, ΓΑΛΑΤΩΝ ΚΟΙΝΟΝ, ΚΡΗΤΩΝ ΚΟΙΝΟΝ, &c.

ΘΕΣΤΙΔΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummus Caii Cæsaris, e Thesauro Goltzii, pag. 234. Stephanus: Θεστίδειον, πόλις Θεσσαλονίκης. Τὸ ἐθνικὸν, Θεστιδεύς.

ΘΗΒΑΙΩΝ.

ΘΕΒΗ. In vetere Græcia Goltzii. Cyathum hi nummi insculptum habent, impositamque uvam: alii pro uva, clavam: istud Herculis, Liberi Patris illud insigne. Plinio, lib. IV. sect. XII. *Bœotiæ Thebæ, duorum numinum, Liberi atque Herculis, ut volunt, patria.* Vel forsan scyphus ipse Herculeus est, quo de vasorum genere Athenæus, lib. XI. pag. 500. Ὕστερον δὲ κατὰ μίμησιν εἰργάσαντο κεραμέους τε καὶ ἀργυροῦς σκύφους. ὧν πρῶτοι μὲν ἐγένοντο καὶ κλέος ἔλαβον οἱ Βοιωτοὶ οἱ λεγόμενοι Ἡρακλεωτικοὶ, χρησαμένου διὰ τὰς στρατείας πρώτου Ἡρακλέους τῷ γένει· διὸ καὶ Ἡρακλεωτικοὶ πρός τινων καλοῦνται. *Principio quidem fictiles fuerunt scyphi, ad quorum imitationem argenteos postea sunt fabricati, Bœotii primum, magnæ claritatis & dignitatis, præsertim eos quos Herculeos ideo vocarunt, quia primus genere Bœotius in expeditionibus Hercules illis usus sit, quæ appellationis causa est.* Discrimen deinde notamque scyphorum ejusmodi propriam adjicit, qualis in nummis Goltzianis cernitur: Ἔχουσι μέντοι πρὸς τοὺς ἄλλους διαφοράν· ἔπεστι γὰρ ἐπὶ τῶν ὤτων αὐτοῖς ὁ λεγόμενος Ἡράκλειος δεσμός. *Differunt hi nonnihil ab aliis, quod auribus nodus inest, quem Herculeum vocant.* Stephano: Θήβη.... ὁ πολίτης, Θηβαῖος, καὶ Θηβαγενὴς, &c. Incolis *Tiva*: non, ut vulgo efferunt, *Stiva*, vel *Stives*, voce e duabus illis conflata, εἰς Θήβας.

ΘΕ. Hercules puer, angues duos ambabus manibus elidens. Hyginus, fab. xxx. *Hercules infans cum esset, dracones duos duabus manibus necavit, quos Iuno miserat: unde primigenius est dictus.* In parte aversa clypeus, Thebanæ fortitudinis insigne, & in nummis oppidorum Bœotiæ frequens. Cui enimvero non notus Thebanus Ἐπαμεινώνδας, aliique?

ΘΕΒΗ. Cum Bacchi barbati effigie, vel Herculis ebrii, cui caput cinctum corona ederacea. In parte altera, clypeus, cui clava transversim apposita, Herculis nempe insigne.

ΘΗΡΕΩΝ. M. Aurelii nummus e Gaza Regia. Et alter quem vidimus, ejusdem Aurelii, ΘΗΡΑΙΩΝ. Plinio, lib. IV. sect. XXIII. *Thera* &c. in Sporadibus insulis. Stephano: Θήρα, νῆσος τῶν Σποράδων ..... ὁ οἰκήτωρ Θηραῖος. Addere debuit & Θηρεύς. Hodie *Santerini.*

ΘΗΡΕΩΝ. L. Veri, apud Tristanum, tom. I. pag. 695. in quo Termini Dei insculpta effigies.

ΘΗΡΑ. Nummus antiquus, e Cimelio Regio.

ΘΟΥΡΙΩΝ. E Cimelio nostro & apud Goltzium in Magna Græcia, Tab. XXIX. cum bovis cornupetæ effigie, ubertatis agri; pisce, oræ maritimæ symbolo. Ex parte aversa Pallas galeata, Thuriorum Dea. Plinio, lib. III. sect. XV. *Oppidum Thurii*, &c. Fuit illud in Magna Græcia: nunc jacent ruinæ. Stephano: Θούριοι, πόλις Ἰταλίας.... τὸ ἐθνικὸν, ὁμωνύμως Θούριοι.

ΘΡΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΝ. *Commune Thraciæ.* Vide ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ *in Thracia.* In hac regione Cotys imperitavit, diviso cum Rhescuporide imperio, qui Rhœmetalcis frater, idemque Cotyos patruus fuit: factumque id Augusti jussu ac permissu. Nummum utriusque nomine ac vultu signatum Seguinus affert, pag. 35. ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΟΤΥΟΣ. Ex parte aversa, ΘΚΦ. quas ille notas, numeralesne censeri oporteat, an explicari possint, ΘΕΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΦΙΛΟΣ, legentium permittit arbitrio. Nos vel eo nomine numerales esse censemus, quod in Rhescuporidis, qui Cotyos patruus, ut dixi, fuit, ΒΑΣΙΛΕΩΣ. ΡΗΣΚΟΥΠ.

perinde istæ adnotentur, BMΦ. Itaque priore numero signatur DXXIX. posteriore annus DXLII. Tertio, quem idem Seguinus repræsentat pag. 39. Inithimevi Thracum pariter tyranni, ut apparet, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΙΝΙΘΙΜΗΥΟΥ ΑΛΦ, annus DXXXI. ut is Cotyos filius fuisse, ac post excessum patris cum matre Sapæis imperitasse videatur: dum alteri Thraciæ parti Rhescuporis jura daret. Vide Strabonem, lib. XII. pag. 556. Cœpisse itaque hanc æram putarim Olympiade LXVI. circiter annum Urbis CCXXXVII. quo fere Thraciam & Macedoniam, teste Herodoto libro V. Megabazus Darii subjecit imperio: moxque Alexander Amyntæ Macedonum regis filius Persarum principes in convivio domi suæ occidit, & a tyrannide Persica ditionem sibi subjectam exemit. Ab eo si numerentur anni DXXIX. occurret annus Urbis DCCLXVI. Augusti supremus. De Cotye, Rhœmetalce, & Rhescuporide, Tacitum vide, lib. II. Annal.

ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. Juliæ Titi nummus, apud Patinum, pag. 155. cum tripode, Apollinis symbolo. Plinio, lib. V. sect. XXXI. in Ionia, *Thyatira alluitur Lyco.* Stephano: Θυάτειρα, πόλις Λυδίας.... τὸ ἐθνικὸν, Θυατειρηνός. Turcis hodie *Akhissar*, hoc est, Castellum novum. Plura in Notis ad Plinium vide. Vias circa Thyatira reficiendas Vespasianus Juliæ avus curaverat: quare hoc generi ejus grati animi monumentum referre Thyateireni possunt videri. Vetus inscriptio apud Sponium in Itin. Athen. ibi reperta:

IMP. CAESAR. VESPASIANVS. AVG. PONTIF. MAX.
TRIB. POT. VI. IMP. XIII. COS. VI. DESIG. VII.
CENSOR VIAS FACIENDAS CVRAVIT.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ
ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΜΕΓΙΣΤΟΣ
ΔΗΜΑΡΧΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΟ ϛ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΟ. ΙΓ. ΠΑΤΗΡ. ΠΑΤΡΙΔΟΣ.
ΥΠΑΤΟΣ ΤΟ ϛ ΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟΣ ΤΟ Ζ.
ΤΕΙΜΗΤΗΣ. ΤΑΣ ΟΔΟΥΣ ΕΠΟΙΗΣΕΝ.

ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. ΚΑΙ. ΣΜΥΡΝ. Ὁμόνοια scilicet,

Θυατειρίωνδν ϗ Σμυρναίων. Nummus Antinoi apud Occonem, pag. 245. in quo figuræ turritæ duæ: altera dextra victoriolam cum laurea & palma, altera Palladem armatam tenet. Ex antica parte, non Antinoum, ut Occo sensit, sed Senatus Genium adumbrari credimus, ex ea epigraphe, ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC, *Sacer Senatus.* Additur & Prætoris nomen, sed vitiatum. Occo enim sic exhibet, CΤΡΤΦ. ΑΒΑΛΦΗ. ΑΠΟΛΙΝΑΡΙΟ. Patinus in Thesauro, pag. 97. CΤΡ. Τ. ΦΑΒ. Λ. ΑΦΗ. ΑΠΟΛΙΝΑΙ. scribe, CΤΡ. Τ. ΦΑΒ. ΑΛΦΗ. ΑΠΟΛΙΝΑΡΙΟΥ. Στρατηγοῦ Τίτου Φαβίου Ἀλφήνου Ἀπολιναρίου. *Prætore Tito Fabio Alpheno Apolinario.*

ΕΠ. CΕΠ. ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. Commodi apud Tristanum, pag. 741. Ἐπὶ Σεπτιμίου, *Sub Septimio*, urbis ejus Prætore. In ejus nummi posteriore area Vulcanus Thetidi adstanti parat arma. Homerum vide, Iliad. σ'.

ΕΠ. CΤΡ. ΤΙΤΟΥ. ΑΥΡ. ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. *Sub Prætore Tito Aurelio.* Commodi, apud Patinum in Thesauro, pag. 114.

ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. Caracallæ, apud Occonem, pag. 382. Quæ causa fuerit hujus cudendi nummi, docet vetus inscriptio Thyatiris reperta, allataque a Sponio in Itin. Athen.

ΤΟΝ ΓΗC ΚΑΙ ΘΑΛΑCCΗC ΔΕCΠΟΤΗΝ ΑΥΤ. ΚΑΙC. Μ. ΑΥΡ. CΕΟΥΗΡΟΝ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΝ. ΠΑΡΘ. ΜΕ. ΓΕΡΜ. ΜΕ. ΠΑΤΕΡΑ ΠΑΤΡΙΔΟC. ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗC ΠΟΛΕΩC ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ Τ. ΑΝΤ. ΑΛΦΗΝΟC ΑΡΙΓΝΩΤΟC &c.

Terræ Marisque Dominum Imp. Cæs. M. Aurelium Severum Antoninum, Parthicum Max. Germ. Max. Patrem Patriæ, de se ac de civitate bene meritum, Titus Antoninus Alphenus Arignotus &c.

ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. ΝΕΩΚ. Getæ, apud Tristanum, tom. II. pag. 278. Vas ex quo palmæ binæ exstant.

ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. Elagabali, cum Dianæ venatricis effigie, apud Patinum, pag. 334.

ΕΠΙ. C. ΟΚΤ. ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ. ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. Saloninæ, apud Occonem, pag. 474. Ἐπὶ

Στρατηγοῦ

Στρατηγοῦ Ὀκταβίου &c. *Sub Prætore Octavio* &c. Est & in Cimelio Regio, ubi legi videtur, ΕΠΙ. Ι. ΟΚΤ. *sub Iulio Octavio.*

ΕΠ. ΑΠΟΛΙΝΑΡΙ. ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. Caput turritum: ex parte aversa, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΟΜΟ. hoc est, ὁμόνοια. *Sub Apolinario, Thyatirenorum Smyrnæorumque concordia.* Smyrne Amazon cum bipenni nummi aream obtinet. Apud Sponium, in itiner. Athen.

ΘΥΕΣΣΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 234. Stephanus: Θύεσσος πόλις Πισιδίας, ἧς τὸ ἐθνικὸν, Θυεσσεύς.

ΘΥΡΙΕΩΝ. E Goltzii Thesauro nummus, pag. 234. Stephanus: Ἔστι ϗ Ἀκαρνανίας Θύρειον· τὸ ἐθνικὸν, Θυρειεύς. In eo nummo sedet Apollo cum arcu: ex parte altera Minotaurus. Ob Actium Apollinem, cujus fanum in proximo fuit, tota Acarnania & Epiro, familiaris ejus Dei cultus, effigiesque in nummis frequens.

I

IADERA.

COL. AVGVSTA. IADERA. Domitiani nummus apud Goltzium. Plinio, lib. III. sect. XXV. *Colonia Iadera*, in confinio Liburniæ Dalmatiæque. Ptolemæo quoque Ἰάδερα κολωνία. Nunc *Zara vecchia.*

FELIX. IADERA, apud Ligorium, attestante Spanhemio, pag. 727.

ΙΑΙΤΙΝΩΝ. Apud Parutam. Philisto, apud Stephanum: Ἰαιτία, πόλις Σικελίας ... τὸ ἐθνικὸν, Ἰαιτῖνος. Nunc *Iato.*

ΙΑΣΕΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 216. Plinio, lib. V. sect. XXIX. *Oppidum Iasus*, in Caria: nunc *Askem*, & *Askem Kalesi*, ut narrant ii qui proxime hæc loca lustrarunt. Civis Stephano, Ἰασεύς. Plinius idem lib. IX. sect. VIII. *In urbe Iasso Hegesidemus scribit & alium puerum, Hermiam nomine, similiter maria perequitantem*, cui nempe delphinus præbebat ascensuro dorsum, *cum repentinæ procellæ fluctibus exanimatus esset, relatum: delphinumque causam leti fatentem, non reversum in maria, atque in sicco exspirasse.* Hoc ipsum

narrat Plutarchus, lib. de solert. animal. pag. 984. Quibus ex locis fortassis sat commode Julii Pollucis locum emendabis, e lib. IX. cap. VI. in quo aït, Χῖοι Ὅμηρον τῷ νομίσματι ἐνεχάραξαν· Ἄσις δὲ παῖδα δελφῖνι ἐποχούμενον. *Chii Homerum monetæ suæ insculpserunt: Asis puerum delphino vectum.* An non enim Ἰασεῖς haud dubie pro Ἄσις longe verius legas?

ΙΑΣΩ. Anguis emergens e puteo. Qui oppidi nomen ibi esse censent, egregie hallucinantur, cum sit id proprium Æsculapii filiæ, cujus Dei Deæque symbolum anguis in nummis est. Vide Plinium, lib. XXXV. sect. XL. num. XXXI. & quæ a nobis ibi dicuntur.

ΙΔΑΙΟΥ. ΔΙΟΣ.

ΑΥ.Τ. ΚΑΙΣ ΔΟΜΕΤ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Δομετιανὸς Σεβαστός. ΔΙΟΣ. ΙΔΑΙΟΥ. *Iovis Idæi.* In Museo nostro. Aquila alis expansis fulmini insistit. *Idæus mons*, in Creta, Plinio, lib. IV. sect. XX. Ibi genitum Jovem ferunt. Callimachus, hym. in Jovem:

Ζεῦ, σὲ μὲν Ἰδαίοισιν ἐν οὔρεσί φασι γενέσθαι.
Iuppiter, Idæis aïunt te in montibus ortum.

ΙΔΑΛΕΩΝ Nummi duo e Græcia vetere Goltzii, Tab. XXVII. Plinio, lib. V. sect. XXXV. *Idalium.* Stephano: Ἰδάλιον, πόλις Κύπρου .... τὸ ἐθνικὸν, Ἰδαλεύς. In eo nummo Veneris Idaliæ caput insculptum. Maro:

Est Amathûs, est celsa mihi Paphos, atque Cythera,
Idaliæque domus.

Ex parte aversa gryphus Apollini sacer: Quod utrumque numen Præsidis vice & custodis urbs ea agnosceret. Sunt & in quibus stella Veneris, seu Luciferi, cum equo insculpta.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ *Phrygiæ.*

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΓΕΡΟΥΣΙΑ. *Senatus Hierapolitanus.* E Museo nostro. Sic in nummis aliis, ΒΟΥΛΗ ΑΠΑΜΕΩΝ. ΒΟΥΛΗ ΠΕΣΣΙΝΟΥΝΤΙΩΝ. Festus: *Gerusia, curia ab ætatis vocabulo dicta.* Hesychius: Γερουσία, πρεσβυτέριον, πλῆθος γερόντων. Varro, lib. IV. de ling. Lat. *Senaculum vocatum, ubi Senatus,*

aut ubi seniores consisterent, dictum ut γερουσία apud Græcos. Plinio, lib. v. sect. xxix. *Hierapolitæ.* Stephano: Ἱεράπολις, μεταξὺ Φρυγίας καὶ Λυδίας.... τὸ ἐθνικὸν, Ἱεραπολίτης.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΧΡΥΣΟΡΟΑΣ. Chrysorrhoas amnis idem, qui Pactolus, teste Plinio, lib. v. sect. xxx. Hunc ab Hierapolitis Numinis vice habitum cultumque docet hic nummus, in quo cum ea epigraphe fluvii depicta effigies. Sic accipiendos esse nummos quoque istos, ΚΥΜΑΙΩΝ ΞΑΝΘΟΣ, ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ ΕΡΜΟϹ, ΣΑΙΤΤΗΝΩΝ ΕΡΜΟΣ, ΝΙΚΑΙΕΩΝ ΣΑΓΑΡΙΣ, aliosque alibi monemus. Ne Hierapolitis Syriæ, & Chrysorrhoæ amni, qui Damascum rigat, hunc nummum adjudicem, multa deterrent.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Jupiter dextra gestans Aquilam, hastam læva: Ex parte aversa, caput Serapidis.

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ. ΓΕΡ. *Claudius Cæsar Germanicus.* Ex parte aversa: Μ. ΣΥΙΛΛΙΟΣ. ΙΕΡΑΠΟ.....

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Μ. ΣΥΙΛΛΙΟΣ. *Hierapolitarum, M. Suillius.* In parte aversa, templum, cum epigraphe, quam Seguinus non vidit, qui nummum affert, pag. 88. ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΗ ΣΕΒΑΣΤΗ. Fuit Agrippina Claudii Augusti conjux: Suillius apud Claudium *præpotens, ejusque principis amicitia diu prospere, nunquam bene usus*, ita prodente Tacito, lib. iv. Annal. Provinciam Asiam quoque rexit, eodem Tacito teste, lib. xiii. Annal. sed Publii ei prænomen affingit, cum Marci fuisse verum nummus unus & alter asseveret.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ, cum effigie Dianæ Ephesiæ, in nummo Trajani, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 186. Sed & Tiberii nummos, & M. Aurelii, e Cimelio Regio, qui ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ inscribuntur, referri huc remur oportere.

ΕΦΕϹΙΩΝ. ΚΑΙ. ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Commodi nummus. Vide ΕΦΕϹΙΩΝ.

ΦΟΥΛ. ΠΛΑΥΤΙΛΛΑ. ϹΕΒ. *Fulvia Plautilla Au-*

gusta, uxor Caracallæ. Ex parte altera, ΕΠ. ΣΤΡ.... ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ. ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Urbis Genius, & Imperator dextras jungunt, etsi aliter Tristanus sentit, tom. II. pag. 255. Fuit autem is Prætor Antipater, Caracallæ præceptor ac Getæ, Severo a secretis, idemque Bithyniæ Præses, ortu quoque Hierapolitanus. Testis Philostratus, lib. II. de vitis Sophist. pag. 603. Ἀντιπάτρῳ δὲ τῷ Σοφιστῇ πατρὶς μὲν ἦν Ἱεράπολις, καταλεκτέα δ' αὕτη τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν εὖ πραττούσαις.... ὑπάτοις δὲ ἐγγραφεὶς ἦρξε μὲν τοῦ τῶν Βιθυνῶν ἔθνους. Δόξας δὲ ἑτοιμότερον χρῆσθαι τῷ ξίφει, τῆς ἀρχῆς παρελύθη. Βίου μὲν δὴ ὀκτὼ καὶ ἑξήκοντα ἔτη τῷ Ἀντιπάτρῳ ἐγένετο, καὶ ἐτάφη οἴκοι..... Διδάσκαλός τε τῶν Σεβήρου παίδων ἐνομίσθη· καὶ θεῶν διδάσκαλον ἐκαλοῦμεν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπαίνοις τῆς ἀκροάσεως, &c. *Antipatro Sophistæ Hierapolis patria fuit: ea vero urbs in iis censenda quæ florebant in Asia..... Inter principes viros Bithynorum nationi præfuit. Sed cum promptius uti gladio visus esset, magistratu abdicatus est. Annos octo & sexaginta vixit Antipater, ac domi sepultus est..... Severi filiorum præceptor est existimatus: unde in auditorii laudibus eum Deorum doctorem appellabamus*, &c. Ita interpretes Bonfinius & Morellus: quorum fides in his certe verbis reddendis, ὑπάτοις δὲ ἐγγραφεὶς, ut omittam cetera, desiderari mihi sane videtur. Neque enim *inter principes viros* reddi oportuit, quod hic frigidum est, sed *Consularibus viris adscriptus*: quod Bithynia, cui præfuisse dicitur, provincia Consularis fuerit, ut ex Notitia discimus, pag. 33. Ἐπαρχία Ποντικῆς, ὑπὸ Κονσιλάριον, & ex aliis monumentis. In hac provincia Hierapolis fuit.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΚΑΙ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Philippi F. & Otaciliæ Severæ apud Occonem, pag. 446. & in Cimelio Regio.

Μ. ΩΤ. ΣΕΥΗΡΑ. *Marcia Otacilia Severa*, Philippi Imp. conjux. Ex parte aversa, ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Stat Apollo citharœdus, ante laurum arborem. Damascius, apud Photium in Bibl. cod. CCXLII. pag. 1054. Ὅτι ἐν Ἱεραπόλει τῆς Φρυγίας ἱερὸν ἦν Ἀπόλλωνος,

ὑπὸ δὲ τὸν ναὸν καταβάσιον ὑπέκειτο θανασίμους ἀναπνοὰς παρεχόμενον. *Hierapoli in Phrygia templum erat Apollinis: ſubtus ſpiraculum erat letiferi ſpiritus.* Vetus inſcriptio reperta Hierapoli, allata a Sponio, in Itin. Athen. pag. 150.

ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΑΡΧΗΓΗΤΗι.

Nec Apollinis tamen modo, ſed & Matris Deum numen olim ab Hierapolitis in honore habitum. Teſtis Plinius, lib. II. ſect. XCV. *Simili modo Hierapoli in Aſia* ſpiraculum, *Matris tantum Magnæ ſacerdoti innoxium.* Vide & Strabonem, alioſque, quos ibi appellavimus.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. CΜΥΡΝΑΙΩΝ. Vide ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Iſidis typus. Ex parte altera, Serapis. Apud Triſtanum, tom. II. pag. 338.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Hygia, cum angue & Teleſphoro, ut ſupra. Ex parte altera, caput radiatum, ceu Solis: epigraphe, ΑΔΙΡΒΗΝΟC: quæ vox vernacula Hierapolitarum Phrygiæ lingua Solem ſignificat. Id enim veri multo ſimilius eſt, quam quod Triſtanus affert, in Elagabalo: *Adir* idem eſſe atque *Adad*, quæ vox Syris Solem ſonat: & Βλωὸς pro Βηλὸς dici: Adiabenen item, quæ Aſſyria eſt, quaſi Adirbenen eſſe appellatam: quæ ſomnia ſunt otio abuntentium. At peculiarem atque vernaculum Hierapolitarum ſermonem fuiſſe aliquem, præter Græcum, tam certum eſt, quam quod certiſſimum: nec Hierapolitarum modo, ſed & plurimarum in minore Aſia gentium. Auctor eſt Hieronymus, in procemio lib. 2. Comm. in Epiſt. ad Galatas, non lingua tantum Græca, ſed & peculiari altera uſos, quæ eſſet Trevirorum æmula. Strabo, lib. XIV. pag. 662. Carum fuiſſe linguam peculiarem ſcribit, cui Græca vocabula multa eſſent admixta. Idem, pag. 678. ex Ephoro docet, e ſedecim gentibus quæ tractum eum incoluere, tres Græcanicas, reliquas fuiſſe barbaras: hoc eſt, barbaro, ſuo, ac vernaculo, non Græco ſermone uſos. Quod & Plinius verbis conceptis

habet, lib. VI. sect. II. ubi de peninsula Asia: *Quo in omni tractu proditur tres tantum gentes Graecas jure dici: Doricam, Ionicam, Æolicam: ceteras barbarorum esse.* Et animadversum a Plinio est, lib. VII. sect. XXIV. *Mithridaten duarum & viginti gentium regem, totidem linguis jura dixisse, pro concione singulas sine interprete affatum.* Atqui & subjectae ei gentes eae fuere, & omnes Asiae minoris finibus comprehensae, quam nunc Anatoliam vocant. Denique, id quod rem omnino conficit, in Actis Apostolorum, cap. II. Sacer scriptor Cappadociam, Pontum, Asiam, Phrygiam, in qua Hierapolis fuit, Pamphyliamque, tanquam diversarum linguarum regiones inducit.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC. *Sacer Senatus.* Romanus videlicet, cui Asiae fere civitates nummo cuso cum ea *sacri Senatus* appellatione assentantur. Nummus apud Patinum geminus, pag. 5. Alter Deam exhibet, cum Cornucopiae duplici, & papaveribus: quae agri uberis argumenta: in quo *vescum papaver*, & *Cereale papaver*, ut Maro cecinit, seri possit. Alter Hygiam sive Salutem, cum Æsculapii angue & Telesphoro exhibet, additaque in epigraphe vox ΝΕΩΚΟΡΩΝ, qua sacra se facere pro salute totius Senatus Hierapolitae testantur.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ *Syriae.*

ΘΕΑC. CΥΡΙΑC. ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Trajani, M. Aurelii, L. Veri, Caracallae, & Philippi Patris e Museo nostro nummi. Dea Syria vel Cybele, vel Venus Astarte est. Plinio, lib. V. sect. XIX. *Bambyce, quae alio nomine Hierapolis vocatur*, &c.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΕΝ ΤΩ ΛΙΒΑΝΩ. Antonini Pii, apud Patinum, pag. 228. & in Indice, pag. 13. sed ΗΛΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ potius esse suspicamur. Stat in eo nummo Imperator, cum labaro.

ΘΕΑC. CΥΡΙΑC. ΙΕΡΟΠ. E Museo nostro, nummus Antonini Pii. In nummo Severi Alexandri, e Gaza Regia, ΘΕΑC. CΥΡΙΑC. ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Dea Cybele sedet: in altero simili, insidet leoni.

ΙΕΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ Δ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Crispinæ Augustæ, Commodi uxoris, apud Occonem, pag. 334. Hunc Hierapoli Syriæ nummum eo solum nomine adscribimus, quod per ο μικρὸν scribitur.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. Λ. CΕΠ. CΕΥΗΡΟC. ΠΕΡ. CΕ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Σεπτίμιος Σέυηρος Πέρτιναξ Σεβαςός. Ex parte altera, ΙΟΥΛ. ΔΟΜΝΑ. CΕΒ. ΙΕΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Iulia Domna Augusta.* E Cimelio Regio.

ΘΕΑC. CΥΡΙΑC. ΙΕΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, in Corona. Caracallæ apud eundem, pag. 302. nam & per ο μικρὸν hoc Syriæ oppidum scribi Stephanus admonet.

ΙΕΡΟΠΟ. ΚΑCΤΑΒΑ. Vide ΚΑCΤΑΒΑΛΕΩΝ.

ΙΕΡΑΠΥΤΝΙΩΝ. ΕΠΙ. ΦΛΑΟΥΙΟΥ. *Hierapytniorum, sub Flavio.* Est hujus Flavii mentio in vetusta inscriptione apud Gruterum, pag. MXCIIII. 7. in ipsis Hierapytnæ civitatis ruderibus reperta.

Λ. ΦΛΑΟΥΙΟΝ
CΟΛΠΙΚΙΑΝΟΝ
ΥΙΟΝ. ΦΛΑΥΙΟΥ
ΔΩΡΙΩΝΟC....

L. Flavium Sulpicianum, Flavii Dorionis Filium. Est hic Caii Caligulæ nummus.

ΙΕΡΑΠΥΔΝΙΩΝ. ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ. Ejusdem Caligulæ nummus, quo duarum Cretæ insulæ civitatum ὁμόνοια, hoc est, concordia designatur. Plinio, lib. IV. sect. XX. *Hierapytna, Gortyna.* Stephano Ἱερὰ Πύτνα, πόλις Κρήτης ..... τὸ ἐθνικὸν, Ἱεραπύτνιος. Hodie *Giera Petra.* Fuisse in ea civitate Palladis & Æsculapii fana, vetus inscriptio docet, apud Gruterum, pag. DV.

ΙΕΡΑΠΥΤ. in aliis quos vidimus. Et apud Patinum in Thesauro numismatum, pag. 22. ΙΕΡΑΠΥΤΝΙ cum Aquila Jovis armigera, quem natum in ea insula fabulæ ferunt: & palma, cujus Creta ferax, teste Plinio, lib. XIII. sect. IX. ubi de palmis: *Copiosæ in Creta,* &c. Caput deinde turritum aream nummi anticam obtinet, qui Urbis Genius est. Adjecta in aliis Prætorum

nomina, ut ΔΑΜΑΓΟΡΑΣ, ΜΝΕΣΘΕΥΣ, ΙΜΕΡΑΙΟΣ, quod postremum urbis Siculæ nomen esse Paruta falso credidit, ac pro ΙΕΡΑΠΥΤΝΙΩΝ, errore altero legit ΙΕΡΑΠΙΤΥΣ, sacramque pinum interpretatus est: quam ejus viri hallucinationem vidit ante nos Spanhemius, lib. de usu numism. pag. 307.

ΙΕΡΟΚΑΙCΑΡΕΩΝ. ΠΕΡCΙΚΗ. *Hierocæsariensium Persica*, Diana scilicet, de qua Tacitus, lib. III. Annal. cujus locum attulimus in nummis ΕΦΕCΙΩΝ. Persica vero vocatur, non quod a Persis agnita, vel allata: sed quod in ea Lydiæ parte colebatur, cujus incolæ Persici cognominabantur. Auctor Pausanias, lib. V. sive Eliac. prior. pag. 176. sub finem: Ἔστι γὰρ Λυδίοις ἐπίκλησιν Περσικοῖς ἱερὰ, ἔν τε Ἱεροκαισαρείᾳ καλουμένῃ πόλει, καὶ ἐν Ὑπαίποις. Nummus hic est Cimelii Regii. Plinio, lib. V. sect. XXXI. *Cæsarienses*, ut ibi diximus in Notis. Ptolemæo, lib. V. cap. II. Ἱεροκαισάρεια in Lydia, juxta Thyatiram, hoc est, in Lydiæ Ioniæque confinio. In Notitia Ecclesf. pag. 45. inter Antistites Provinciæ Lydiæ, ὁ Ἱεροκαισαρείας.

ΙΕΡΟΚΑΙCΑΡΕΩΝ. ΙΕΡΑ. CΥΝΚΛΗΤΟC. ΕΠΙ. CΤΡ. ΑΥΤ. CΤΡΑΤΟΝΕΙΚΟΥ. Ἐπὶ στρατηγοῦ Αὐρηλίου Στρατονίκου. *Hierocæsariensium. Sacer Romanorum Senatus. Sub Prætore Aurelio Stratonico.*

ΙΕΡΟΚΑΙCΑΡ. ΚΟΜΑΝΩΝ. Severi nummus e Cimelio Regio, quo Hierocæsariensium æra, & eorundem cum Comanis consensio declaratur. Vide ΚΟΜΑΝΩΝ.

IERVSALEM. Vide ÆLIA CAP.

ΙΗΤΩΝ. Lucillæ nummus, quem vidimus. Stephani forte Ἰεταί, φρούριον Σικελίας, huc spectat: etsi τὸ ἐθνικὸν, Ἰεταῖος eidem sit. Aut Ἰητῶν Ionice dictum videri fortean queat, pro Ἰατῶν, ab Ἰὰς, quæ pars Illyriæ Stephano ipsi est. Ἰὰς, inquit, Ἰλλυρίας μέρος. οἱ οἰκοῦντες, Ἰάται.

ΙΚΑΡΙΩΝ. In Goltzianis veteris Græciæ nummis, Tab. XVII. Plinio, lib. IV. sect XXIII. *Icaros, ... ante vocata Doliche*, nempe a longitudine. In Sporadibus insulis.

insulis. Straboni & Ptolemæo, Ἰκαρία : unde nunc *Nicaria* dicitur, factitia voce unica e duabus, ἐν Ἰκαρίᾳ. Exhibet hic nummus Dianam cum velo, tauro vectam, eandemque Tauropoliam appellatam. Strabo, lib. XIV. pag. 639. ubi de Icaria insula: Ἔστι δὲ καὶ Ἀρτέμιδος ἱερὸν καλούμενον Ταυροπόλιον ἐν τῇ νήσῳ. *Est & Dianæ fanum in insula, Tauropolium dictum.* Causa appellationis, quod Iphigenia Dianæ commiseratione, in taurum conversa est, ut Nicander scribit: nam alii in cervam, vel ursam, malunt. Sive quod ea regio taurorum armentis abundat, quibus Dea præsit. Nam & in Deliorum nummis Diana curru tauris juncto vehitur. Et Luna quidem, quæ ipsa omnino Diana est, a Prudentio dicitur, contra Symmachum,

Nunc bijugas frenare boves, &c.

Ab Ausonio, ad Paulinum:

Iam succedentes quatiebat Luna juvencas.

Ex alia ejus nummi parte Diana rursum insculpta, venatricis habitu, cum arcu & cane. Fuit ei insulæ nomen olim alterum Doliche, uti ex Plinio vidimus: ex quo Callimachi versum intelliges, ab interprete novissime prætermissum: quo Dianæ caram esse ex insulis Dolichen, ex urbibus Pergam fuisse, vates aït, vers. 187.

Νήσων μὲν Δολίχη, πολίων δέ τοι εὔαδε Πέργη.

ILERCAVON. Augusti ac Tiberii nummi. Plinio, lib. III. sect. IV. *Regio Ilergaonum.* Vide DERTOSA.

ILERDA.

MVN. ILERDA. Augusti nummus apud Patin. pag. 35. nunc Gazæ Regiæ. Lupi signatur effigie, quod insigne ejus urbis fuisse videtur Antonio Augustino. Plinio, lib. III. sect. IV. *Ilerdenses*, Cæsaraugustani conventus, in Hispania. Hodie *Lerida.*

ILIPA.

ILIPENSE. Nummus Augusti, apud Occonem, pag. 42. qui legi ΦILIPENSE censuit oportere: quare Antiquarii nummum eum ad Philippos Macedoniæ oppidum conspirante consensu retulerunt: falso errore, Ilipam enim Bæticæ civitatem hic nummus indicat,

de qua Plinius, lib. III. sect. III. *Oppida Hispalensis conventus ..... Ilipa cognomine Ilia: Italica*, &c. quem locum nos primi sanavimus, cum prius perperam legeretur, *Ilipa cognomine Italica*, interpolatore Frobenio, qui ita scribendi ceteris deinde auctor fuit. Atqui in MSS Regiis, Colbertinis, Parisiensi nostro, aliisque, *Ilipa cognomine Illa Italica*, conspicue vidimus: In editione Parmensi, anni MCCCCLXXVI. *Ilipa cognomine Ila Italica*: quæ haud obscura præferunt vestigia genuinæ lectionis. Et Straboni certe, lib. III. pag. 141. Ἰτάλικα καὶ Ἴλιπα, Ptolemæo quoque, Λαίπα μεγάλη, quæ Ilipa, & Ἰτάλικα, civitates sunt duæ dispares. Quodque majoris momenti est, fuit *Ila*, sive *Ilia*, genuinum Ilipæ cognomen. Nam apud Gruterum, pag. CCCLI. IMMVNES ILIENSES ILIPONENSES legimus: Et Coloniam Hispaniæ Iliam in nummis exstare, ex Ligorii Collectaneis Spanhemius asseverat, lib. de usu numism. pag. 766. unde nosse Reinesius potuit, qui Ilienses Iliponenses forent, quod scire se negat, epist. XXIII. Alias idem oppidum apud eundem Gruterum occurrit, pag. CCXLVI. 7. MVNICIPIVM INLIPENSE. Rursumque pag. MCXXVI. 3. VALERIA. DOMITIA. CLODIANA. ILIPENSIS. EX. PROVINCIA. BAETICA. Nunc est *Peñaflor*, ad Bætim, Cordubam inter Hispalimque.

ILIVM.

ΙΛΙΩΝ ΒΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Apud Tristanum, tom. I. pag. 38. Lege, ΙΛΙΕΩΝ. ΔΙΣ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. In superficie altera, Γ. ΙΟΥΛΙΟΥ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ. L. Γ. *C. Iulii Imp. Dictatoris, anno tertio.* Æneas Anchisen gestat, & Palladium.

ΘΕΑ. ΡΩΜΗ. ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. ΙΛΙ. Ἰλιέων. *Dea Roma, sacer Senatus. Iliensium* Caligulæ nummus e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 95. Tacitus, lib. IV. Annal. *Ilienses cum parentem urbis Romæ Trojam referrent, antiquitatis gloria pollebant.*

ΙΛΙΕΩΝ. ΕΚΤΩΡ. Hector in bigis. Nummus M. Au-

relii, e Cimelio Regio. In quadrigis exhibent alii Commodi, Severi, Caracallæ, & Valeriani nummi.

ΙΛΙΕΩΝ. Pallas armata, dextra haſtam, læva victoriolam gerit. Juliæ Domnæ nummus, apud Patinum, pag. 290.

ΙΛΙΕΩΝ. CΚΑΜΑΝΔΡΟC. Getæ nummus quem vidimus. Plinius, lib. V. ſect. XXXIII. *Scamander amnis navigabilis .... Ilium immune.* Mela eleganter, lib. I. cap. XVIII. *Huc ab Idæo monte demiſſus Scamander exit, & Simoïs: fama, quam natura, majora flumina.* Stephano: Ἴλιον .... τὸ ἐθνικὸν, Ἰλιεύς.

ΙΛ. Ἰλιέων. Ex parte averſa, ΕΚ. Ἕκτωρ, cum ejuſdem effigie. E Muſeo noſtro.

ILLICI.

C. I. I. A. *Colonia Immunis Illice Auguſta.* Tiberii nummus apud Patinum, pag. 72. & apud Occonem, pag. 87. Plinius, lib. III. ſect. IV. *Colonia immunis Illici, unde Illicitanus ſinus.* Nunc *Elche*, in Valentino Hiſpaniæ regno: non *Alicante*, ut fuſius in Notis ad Plinium diximus.

C. V. IL. *Colonia Victrix Illice*, apud Anton. Auguſt. Dialogo 7. pag. 115. Meminit hujus coloniæ Paulus IC. Dig. de Cenſibus.

ILLYRICVM.

RESTITVTORI ILLYRICI. Trajani Decii, apud Occonem, pag. 450. Fuit Illyricum, e provinciis Auguſtalibus, quibus qui vice Cæſaris præeſſet, Legatus Pro-prætore diceretur. Vetus inſcriptio teſtis, apud Gruterum, pag. CCCXCVI. I.

P. CORN. DOLABELLAE.
LEG. PROPR. DIVI. AVGVSTI.
PROVINCIAE. HILLYRICI.

Vide quæ diximus verbo DACIA.

GENIVS. EXERC. ILLYRICIANI. &

GEN. ILLYRICI. Ejuſdem Decii. Prior a Triſtano delineatur, tom. II. pag. 587. & eſt in Muſeo noſtro. Poſterior affertur ab Occone, pag. 450.

EXERCITVS INLIRICVS. IMP. CAES. C.

MESS. Q. DECIO TRAI. AVG. E Museo nostro.

VIRTVS ILLVRICI. TR. Hoc est, *Treviris* cusa Moneta. Maximiani nummus.

ΙΟΠΗΤΩΝ. Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 217. Plinio, lib. v. sect. xiv. *Ioppe Phœnicum*, &c. hoc est, a Phœnicibus condita. Stephano, Ἰόπη, πόλις Φοινίκης· τὸ ἐθνικὸν, Ἰοπήτης. Nunc *Iaffa*, in Palæstina.

ΙΟΥΛΙΕΩΝ. M. Aurelii, & Valeriani numismata, quæ Tristanus tom. III. pag. 13. ad Iulida Ceæ insulæ oppidum refert, de quo actum a nobis est, lib. IV. sect. xx. Nos ad *Iulienses* Phrygiæ, de quibus Plinius, lib. v. sect. XXIX.

ΟΥΟΛΟCΕΝΝΑ. ΑΝΘΥΠΑΤΩ. ΙΟΥΛΙΕΩΝ. ΑΝΚΥΡΑΝΩΝ. *Volosennæ Proconsuli*, *Iuliensium*, *Ancyranorumque* cives, communi scilicet utriusque civitatis seu regionis Præsidi, Proconsulive Phrygiæ: subintellige ἀνέθηκαν, *posuere*. Neronis nummus hic est e Cimelio Regio. Cave reddas, cum viro alias erudito, *Volosenna Proconsule*.

ΑΔΡΙΑΝΩΝ. ΙΟΥΛΙΕΩΝ. Nummus Antinoi, Cognomen alterum ab Hadriano impositum ei urbi significat.

ΙΟΥΛΙΕΩΝ. ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Vide ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Atque illud interim adnotabis, nummum Antonini Pii apud Occonem, pag. 268. ......ΕΩΝ ΤΩΝΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ, ex hoc ipso sic legi integre oportere, ΙΟΥΛΙΕΩΝ. ΤΩΝ. ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Sic trunca sæpius numismata Occo profert, quæ nec supplere ipse, nec deinde alii potuere.

ΕΠ ΑΥΡ ΜΑΞΙΜΟΥ ΙΟΥΛΙΧΑ ΦΑΦΙΛΑΑCΑΦΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummus Otaciliæ apud Occonem, quem sic legimus: ΕΠ. ΑΥΡ ΜΑΞΙΜΟΥ ΙΟΥΛΙ. ΚΑΙ. ΦΛ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ, subintellige, ὁμόνοια. *Sub Aurelio Maximo, Iuliensium & Flaviensium Philadelphenorum* concordia. Philadelphenos scilicet Lydiæ intelligimus, haud procul a Juliensibus positos.

ΙΟΥΛΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Caracallæ nummus, apud Triſtanum, tom. II. pag. 232. nunc Cimelii Regii: in quo Dei Luni effigies. Sunt & Juliæ Domnæ, cum Hygiæ icone: Getæ, & Alexandri Severi in Cimelio Regio, cum Dei Luni, ut dictum eſt, icone. Plinio, lib. v. ſect. XL. *Iuliopolis*. Et ſect. XLIII. *Iuliopolitæ*, in Bithynia. Ptolemæo, lib. v. cap. I. Ἰουλιόπολις. Allui muros oppidi illius amne, ſcribit Procopius lib. v. de ædif. cap. IV.

ΙΟΥΛΙΟΠΟΛΙϹ. E Gaza Regia. M. AY. KO. HPAKA. Μάρκος Αὐρήλιος Κόμοδος Ἡρακλῆς.

ΙΟΥΛΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Caput Dei Luni. A. K. Λ. AI. AYP. KOM. HPAKΛ. ΓΕΡΜ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Αἴλιος Αὐρήλιος Κόμοδος Ἡρακλῆς, Γερμανικός. Et in nummis quoque Latinis Commodus Herculis ſibi nomen adſcivit: HERCVLI ROMANO AVG. Clava in corona. AEL. AVREL. COMM. AVG. P. F. Commodi caput cum leonina pelle. E Cimelio Regio. Vide ROMA.

ΙΟΥΛΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Deus Lunus equo inſidet. Ex eadem Gaza, Commodi pariter Principis.

ΙΟΥΛΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Gordiani junioris nummus, ex ære minimus, in quo militaria ſigna inſculpta.

ΙΠΠΩΝΙΕΩΝ. Nummus e Magna Græcia Goltzii, tab. XXV. in quo Proſerpina, cum Cornu copiæ & caduceo. Huc nempe veniſſe ex Sicilia Proſerpinam florum legendorum gratia, veteres exiſtimavere, teſte Strabone, lib. VI. pag. 256. Plinio, lib. III. ſect. X. *Hippo, quod nunc Vibonem Valentiam vocant.* Stephano: Ἱππώνιον πόλις Βρεττίων ... ἣ μετωνομάσθη ὑπὸ Ῥωμαίων Οὐίβων καὶ Οὐαλεντία. Τὸ ἐθνικὸν, Ἱππωνιάτης, καὶ Ἱππωνιεύς. Nunc *Bivona* in Calabria ulteriore. Vide VALENTIA *Calabriæ*.

ICMENEIΩN. Commodi nummus e Gaza Regia. Bœotiæ vicus eſt Stephano Ἰσμήνη, κώμη Βοιωτίας: ὁ κωμήτης Ἰσμήνιος, καὶ Ἰσμηναῖος, καὶ Ἰσμηνεύς, καὶ Ἰσμηνίτης. Ab Iſmeno amne, de quo Plinius, lib. IV. ſect. XII. *Amnis Iſmenus.* Hinc Ἀπόλλων Ἰσμήνιος apud Pauſaniam in Corinth. pag. 53.

HIΣMEN. Apud Goltzium, in Græcia, tab. XVII. cum clypeo, Bœotiæ Thebarumque: & cantharo, Liberi Patris insigni. Est enim cantharus Baccho sacer: ut Herculi scyphus. Plinius, lib. XXXIII. sect. LIII. *C. Marius post victoriam Cimbricam cantharis potasse Liberi Patris exemplo traditur, ille arator Arpinas, & manipularis Imperator.*

ΙΣΤΙΑΙΕΩΝ. Nummus Græciæ veteris e Museo nostro: in quo mulier navi insidet, expanso velo: a quo nempe ei civitati nomen: ἱστίον enim Græcis *velum navis* sonat. Plinio, lib. IV. sect. XXI. *Oreos.* Eadem enim Histiæa quondam, quæ subsequente ævo, Ὠρεὸς dicta est, teste Strabone, lib. X. pag. 445. Stephano: Ἱστίαια, πόλις Εὐβοίας... ὁ πολίτης, Ἱστιαιεύς, & Ἱστιαῖος. Sunt & similes apud Goltzium nummi, in insulis Græciæ, tab. XII. Sunt & in quibus bos insculptus: quo de symbolo, vide nummos ΚΑΡΥΣΤΙΩΝ.

ΙΣΤΡΙΗΩΝ. In nummis Goltzii, Tab. XXVIII. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. in Thracia, *Istropolis.* Stephano: Ἴστρος, πόλις ἐν τῷ Πόντῳ. Τὸ ἐθνικὸν, Ἴστριος καὶ Ἰστριεύς. Unde Ἰστριήων Ionice, pro Ἰστριέων, ut βασιλήων pro βασιλέων. Conditum a Milesiis auctor est Strabo, lib. VII. pag. 319. & Plinius, loc. cit.

ITALIA.

VEHICVLATIONE ITALIAE REMISSA. Asini soluti pascentes. Nervæ nummus apud Occonem, pag. 189. & in Museo nostro. Vide quæ de cursu publico relevato scribunt Casaubonus & Salmasius ad Spartianum in Hadriano.

TVTELA. ITALIAE. S. C. Nervæ, apud Occonem sæpius: & apud Tristanum, pag. 361.

ALIM. ITAL. *Alimenta Italiæ.* Trajani, e Cimelio Regio. Ut & alter, ALIMENTA. ITAL. SVBMIN. *Alimenta Italiæ subministrata.* De hac Trajani liberalitate videndus Dio apud Xiphilinum: & in Gruteri inscriptionibus, PVERORVM. PVELLARVMQVE. VLPIANORVM, pag. 1084. 7. Spartianus in Hadriano, pag. 4. *Pueris ac puellis, qui-*

bus etiam Trajanus alimenta detulerat, incrementum liberalitatis adjecit. Hanc deinde æmulatus etiam Antoninus Pius, teste Capitolino, pag. 20. cum *puellas alimentarias in honorem Faustinæ Faustinianas constituit.* Quod & nummus declarat ejus Faustinæ, cum epigraphe, PVELLAE. FAVSTINIANAE, apud Mediobarbum, pag. 209. Et Alexander quoque Severus, qui teste Lampridio, pag. 134. *Puellas & pueros, quemadmodum Antoninus Faustinianas instituerat, Mamæanas & Mamæanos instituit.*

ITAL. REST. *Italia restituta.* Ejusdem.

REST. ITAL. *Restitutori Italiæ.* Ejusdem.

RESTITVTORI. ITALIAE. Hadriani, & M. Aurelii. De posteriore Capitolinum vide, in Marco, pag. 27. *Italicis civitalibus famis tempore frumentum ex Vrbe donavit..... Datis juridicis Italiæ consuluit, &c.* Exstat hic M. Aurelii nummus apud Occonem, pag. 290. & in Museo nostro. Ad prioris nummi illustrationem, facit illud quod Spartianus de Hadriano narrat, pag. 3. inter initia ejus principatus: *Aurum coronarium Italiæ remisit, in provinciis minuit, & quidem difficultatibus ærarii ambitiose ac diligenter expositis.* Et pag. 4. *Ad colligendam autem gratiam nihil prætermittens, infinitam pecuniam quæ fisco debebatur, privatis debitoribus in urbe atque Italia, in provinciis vero etiam ex reliquis ingentes summas remisit, syngraphis in foro Divi Trajani, quo magis securitas omnibus roboraretur, incensis.* Quo & nummus ille spectat inscriptus, RELIQVA. VETERA. HS. NOVIES. MILL. ABOLITA. Quo in nummo face admota Hadrianus ipse syngraphas eremat. Hæc vero sestertiûm novies millies Gallicæ monetæ efficiunt omnino libras, ut vocant, 90000000. seu nonaginta milliones. Idcirco & alter eidem Principi nummus adjectus, LOCVPLETATORI. ORBIS. TERRARVM. Vetusque inscriptio insignis, apud Gruterum, pag. x. 6. IMP. CAES. DIVI. TRAIANI. PARTHICI. F. D. NERVAE. NEP. TRAIANO. HA-

DRIANO. AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. II. COS. II. QVOD. VNVS. OMNIVM. PRINCIPVM. ET. SOLVS. REMITTENDO. SESTERTIVM NOVIES. MILLIES. CENTENA. MILLIA. N̄. DEBITVM. FISCI. NON. PRAESENTES. MODO. SED. ET. POSTEROS. SVOS. PRAESTITIT. HAC. LIBERALITATE. SECVROS.

Imperatori Cæsari Divi Trajani Parthici Filio, Divi Nervæ Nepoti, Trajano Hadriano Augusto, Pontifici Maximo, Tribuniciæ Potestatis II. Consuli II. Quod unus omnium Principum, & solus, remittendo sestertiûm novies millies centena millia numero, debitum fisci, non præsentes modo, sed & posteros suos præstitit hac liberalitate securos.

ADVENTVI. AVG. ITALIAE. Hadriani, apud Patinum, in Thesauro, pag. 161.

ITALIA. In nummo Antonini Pii, apud Anton. Aug. tab. XL. ipsa orbi insidet, ac sceptrum tenet, ob principatum: cornu copiæ, ob fertilitatem.

ITALICA. Apud Patin. pag. 35. nunc in Gaza Regia, Augusti nummus.

MVNIC. ITALIC. PERMIS. DIVI. AVG. *Municipium Italicense, Permissu Divi Augusti.* Tiberii & Germanici nummi: apud Patinum ille, pag. 67. iste, pag. 84. uterque nunc ejusdem Cimelii. Plinio, lib. III. sect. III. *Italica*, in Bætica. Omnium scriptorum consensu, hodie est *Sevilla la veja*, Hispali proxima, Silii vatis, Trajani Imp. & Theodosii M. natalibus clara. Gruteri inscriptio, pag. CCCLXXXV. COLONIA. ITALICENSIS. IN. PROV. BAETICA.

ITALICA. BILBILIS. Vide inferius, OSCA.

ITANIΩN. Goltzii nummus in Thesauro, pag. 217. Stephanus: Ἴτανος, πόλις ἐν Κρήτῃ· οἱ πολῖται Ἰτάνιοι.

IVDÆA.

FISCI. IVDAICI. CALVMNIA. SVBLATA. Nervæ,

Nervæ, e Cimelio Regio. Fisci Judaïci sub Domitiano acerbissime exacti, meminit Tranquillus. A Tito fuerat is imperatus, ut auctor est Xiphilinus in Vespas. Relaxatum a Nerva nummus hic docet. Et Aurel. Victor, in Nerva: *Quidquid pœnæ nomine tributis accesserat, sustulit.* Pendebant didrachma Jovi Capitolino, qui patrios Judæorum ritus tuerentur. Vide Baronium, tom. I. Annal. Et Fiscum pariter Alexandrinum in vetusta Inscriptione legimus, apud Gruterum, pag. DXCI. a Vespasiano scilicet inductum, ut Xiphilinus prodidit. Est & PROC. FISCI. ASIAT. pag. DLXXV.

IVDAEA CAPTA. Vespasiani, ac Titi, e Cimelio Regio. Egregia apud Gruterum inscriptio, si genuina, pag. CCXLIV. 6.

IMP. TITO. CAESARI. DIVI. VESPASIANI. F.
VESPASIANO. AVG. PONTIFICI. MAXIMO.
TRIB. POT. X. IMP. XVII. COS. VIII. P. P.
PRINCIPI. SVO. S. P. Q. R.

QVOD. PRAECEPTIS. PATRIS. CONSILIISQVE. ET. AVSPICIIS. GENTEM. IVDAEORVM. DOMVIT. ET. VRBEM. HIEROSOLYMAM. OMNIBVS. ANTE. SE. DVCIBVS. REGIBVS. GENTIBVSQVE. AVT. FRVSTRA. PETITAM. AVT. OMNINO. INTENTATAM. DELEVIT.

IVDAEA DEVICTA. Vespasiani, apud Patinum, in Sueton. pag. 391.

DE IVDAEIS. Vespasiani, ex eodem Cimelio, & apud Patinum in Thesauro, pag. 58.

IVD. CAP. Titi, apud Patinum, pag. 147.

ΙΟΥΔΑΙΑΣ ΕΑΛΩΚΥΙΑΣ. Titi, e Cimelio Regio, & Museo nostro. *Iudææ captæ.* Similis alter Augusti, apud Occonem, pag. 52. ob capta nempe a Sosio Antonii duce cum Herode Hierosolymis.

ADVENTVI. AVG. IVDAEAE. Hadriani, apud Patinum in Thesauro, pag. 161. & Occonem, pag. 230.

IVDAEA. Hadriani, apud Occonem, pag. 230. Judææ cum puerulis, ad pedes Imperatoris accidenti, ipse dextram porrigit. Spartianus in Hadriano, pag. 3. *Iudæis compressis*, &c. Et pag. 7. *Moverunt ea tempestate &*

Judæi bellum, quod vetabantur mutilare genitalia. Itaque compreſſi ab Hadriano Judæi, imo & Hieroſolymæ aditu prohibiti. Sed in his malis hæc pars ipſis ab Hadriano, ut videtur, adjecta ſolatii, ut ſemel anno conferre ſe eo liceret, quo die diruta hæc urbs eſt a Tito: quanquam & hunc aditum redimi magno oportuit. Itinerarium Burdigalenſe, ubi agit de loco Templi. *Sunt ibi & ſtatuæ duæ Hadriani. Eſt & non longe de ſtatuis lapis pertuſus, ad quem veniunt Iudæi ſingulis annis, & ungunt eum, & lamentant ſe cum gemitu, & veſtimenta ſua ſcindunt, & ſic recedunt.* B. Hieronymus, Comment. in Sophoniam: *Et hoc non tantum de captivitate dicendum eſt, ſed uſque ad præſentem diem perfidi coloni, poſt interfectionem ſervorum, & ad extremum filii Dei, excepto planctu, prohibentur ingredi Ieruſalem: & ut ruinam ſuæ eis flere liceat civitatis, pretio redimunt: ut, qui quondam emerant ſanguinem Chriſti, emant lacrymas ſuas, & ne fletus quidem eis gratuitus ſit. Videas in die quo capta eſt a Romanis & diruta Ieruſalem, venire populum lugubrem, confluere decrepitas mulierculas, & ſenes pannis anniſque obſitos in corporibus & in habitu ſuo iram Domini demonſtrantes. Congregatur turba miſerorum, & patibulo Domini coruſcante, ac radiante* ἀναςάσει *ejus, de Oliveti quoque monte Crucis fulgente vexillo, plangere ruinas ſui Templi populum miſerum, & tamen non eſſe miſerabilem. Adhuc fletus in genis, & livida brachia, & ſparſi crines, & miles mercedem poſtulat, ut illis flere plus liceat.* Hoc loco ἀνάςασις, (nam id haud abs re fuerit obiter indicare) non reſurrectio ipſa eſt, quam Græca vox ſonat, ſed Templum & Baſilica in reſurrectionis loco ſuperſtructa: quo ſignificatu vocem hanc a ſancto Hieronymo duobus aliis in locis uſurpatam fuiſſe primus admonuit Sirmondus noſter, in libello, cui nomen fecit, *Triplex Nummus antiquus.*

IVDAICA EXPEDITIO. Hadriani, apud Occonem, pag. 234.

EXERCITVS. IVDAICVS. S. C. Hadriani,

apud Patinum, in Sueton. pag. 377. Imperator in aggere milites tres alloquitur, cum labaro, ſigno militari, & Aquila legionaria.

IVLIA TRADVCTA *in Bætica.*

IVLIA TRAD. in corona quercea. Ex parte altera, PERM. CAES. AVG. Nummus Auguſti, apud Mediobarbum, pag. 51. & apud Occonem, pag. 77. Hæc Ptolemæo lib. II. Geogr. cap. IV. Τραντσδούκτα, in Baſtulis. Straboni, lib. III. pag. 140. Ἰουλία Ἰόζα πόλις. Eſt autem Ioza Punice, quod Latine Traducta. Nunc plane exciſa.

IVLIA TRAD. cum apice & ſimpulo, Pontificatus Maximi, quem geſſit Auguſtus, inſignibus. Ex altera parte, caput Auguſti: epigraphe, PERM. CAES. AVG. Apud Noriſium, loco mox citando.

IVL. TRA. cum uvæ racemo, quo vini ubertas in circumjecto agro ſignatur: unde & in adverſo Mauretaniæ litore, promontorio Oceani extimo, nunc *Capo Deſpartel,* facta appellatio eſt Ampeluſia, teſtibus Mela Pomponio lib. I. cap. V. & Plinio lib. V. ſect. I. Nummus hic eſt Caii Cæſaris Auguſti F. cujus expreſſum caput in altera nummi area, & nomen C. CAESAR. Apud Noriſium in Cenotaph. Piſan. pag. 86. e Cimelio Reginæ Chriſtinæ.

IVL. TRAD. cum ſpica, qua fertilitas agri indicatur. In ſuperficie nummi altera, L. CAES. Auguſti nempe adoptione filius, Caii frater. Apud Noriſium, pag. 92. ex Theſauro Mediceo.

C. L. CAES. IVL. TRA. *Caius, Lucius, Cæſares. Julia Traducta.* Ex parte altera, PERM. CAES. AVG. *Permiſſu Cæſaris Auguſti* cuſa moneta. Apud Noriſium, loc. cit.

IVLIA TRADVCTA *in Mauretania, ſive Tingis.*

COL. IVL. TRADVCTA. Claudii nummus, e Theſauro Goltzii, pag. 240. & apud Mediobarbum, pag. 85. ex ſchedis Sponianis. Hanc ceteri Geographi uno tantum nomine Τίγγιν τῆς Μαυρουσίας, *Tingin Mauretaniæ,* nuncupant: gemina appellatione Plinius, lib.

v. ſect. 1. *Tingi a Claudio Cæſare, cum coloniam faceret, appellatum Traducta Iulia.* Sed quot in hac Plinii ſententia voces occurrunt, tot pæne ſcopuli ſunt, ad quos ſumma ingenia offenderunt. *A. C. I. Cæſare,* non *a Claudio* coloniam eſſe deductam, invitis libris omnibus, legi credique Voſſius præcipit, lib. 1. Obſerv. in Melam, pag. 168. quoniam Juliæ Jozæ ſcilicet Strabo meminit, qui Tiberio imperante, multo ante Claudii principatum obiit. Noriſius in Cenotaph. Piſan. pag. 91. quid de Plinio ſtatuat, ambigit. Obſcure Plinium, ac fortaſſean falſo locutum eſſe Salmaſius aſſeverat, in Solin. pag. 288. ubi Traductam in Mauretania negat ullam fuiſſe. Patinus in Sueton. pag. 115. ipſis Auguſti temporibus Juliæ Traductæ nomen Tingitanæ civitati hæſiſſe ex nummis probare ſe putat, Pliniumque erroris inſimulat. Ego vero ſic ſtatuo, hujus mentem eorum neminem eſſe aſſecutum: neminem non ei culpæ affinem, quam confert in Plinium. Fuit enimvero id primum quidem alteri conceſſum oppido nomen, in oppoſito Hiſpaniæ Bæticæ ripa poſito: cui, ut Strabo narrat, Tingitanis eo Zelitaniſque tranſductis ex Africa, Auguſti temporibus, Juliæ quoque Tranſductæ facta ex re appellatio eſt. Poſtmodum vero a Claudio Cæſare, tranſductis iterum revocatiſque, ut *coloniam faceret*, ex eo oppido Tingitanis in avitas ſedes, unde commigrarant, non *Traducta* modo *Iulia*, ſed *Colonia Iulia Traducta* Tingis eſt nuncupata, prioris oppidi nomenclatione in Africam tranſvecta cum civibus, additaque, qua Bætica Julia caruit, coloniæ prærogativa. Argumenta ſunt hujus rei quam plurima. Primum, quod Juliam Jozam, quam in Bætica Strabo agnoſcit, ut antea diximus, & Ptolemæus, in deſcriptione ejus oræ, & Marcianus Heracl. pag. 70. vetuſtos ſcilicet ſecuti auctores, apud quos quæ repererint nomina oppidorum, ſive exſtarent illa adhuc, ſeu jam interjiſſent, promiſcue deſcripſere: Plinius, in recenſendis alioqui Bæticæ, cui ipſe præfuit, oppidis, ad faſtidium prope diligens, prætermiſit: quod nulla tunc

isthic scilicet, præter tenue forte vestigium, omnis in Africam Transducta Julia commeasset. Alterum argumentum est, quod tum appellatam a Claudio Traductam Tingim Plinius admonet, *cum coloniam faceret:* quibus verbis minime sane obscure significat, deportatos ab eo ex Bætica Traducta in Mauretaniam cives, ut *coloniam faceret*, & coloniæ jure ac nomine Tingim donaret, quo Bætica Julia Traducta caruerat. Quanquam enim Juliæ nomen præferret, cave continuo coloniam eam fuisse a Julio Cæsare deductam putes: cum id cognomen pluribus oppidis, vel in ipsa Bætica datum constet, ex Plinio, lib. III. sect. III. quæ ea tamen prærogativa caruerint: In his, Julia Fidentia: Illiturgi, quod Forum Julium: oppidum Osset, quod cognominatur Julia Constantia: Seria, quæ Fama Julia: Restituta Julia, Contributa Julia, Concordia Julia, Urgia cognominata Castrum Julium, &c. In Lusitania quoque, Municipium Olisipo, Felicitas Julia cognominatum: oppidum Ebora, quod Liberalitas Julia, &c. Cum tamen, ipso Plinio teste, coloniæ in Bætica novem, in Lusitania quinque omnino fuerint, quarum in censum ea minime oppida veniant, quæ nunc appellavimus. Itaque in nummis ante Claudii principatum cusis, sive Augusti illi sint, sive Augusti liberorum, cum ad Traductam Bæticæ illi spectent, coloniæ nomen abest: in Claudii vero numismatis, quæ nunc exhibemus, ea prærogativa aperte signatur, COL. IVL. TRADVCTA. Ut jam frustra sit, qui Plinium vel obscure vel falso locutum putet: aut certiora planiorave quibus ea stabiliantur, quæ de Tingi narrat a Claudio coloniæ jure, ac Traductæ appellatione, donata, argumenta desideret.

IVLIOBRIGA. MVN. Caii Cæsaris, e Thesauro Goltzii, pag. 243. Plinio, lib. III. sect. IV. *Iberus amnis, ortus in Cantabris, haud procul oppido Iuliobrica:* unde ipsi hodie oppido nomen, *Fuente d'Ivero*, aliter aliis perperam statuentibus. Inscriptio vetus apud Ambr. Morales, fol. 67. IVLIOBRIGENSI. EX

GENTE CANTABRORUM.

ΙΩΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΓΛΥΚΩΝ. Nummus L. Veri e Cimelio Regio: cujus in superficie altera, ΑΥΤ. ΚΑΙC. Λ. ΑΥΡΗ. ΟΥΗΡΟC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Αὐρήλιος Οὐῆρος. In Notitia Eccles. antiqua pag. 47. inter Episcopos Provinciæ Paphlagoniæ, ὁ Ιωνουπόλεως. Et pag. 33. Ἰουνόπολις. Et pag. 15. ὁ Ἰνουπόλεως. Pro Ἰωνόπολις, & Ἰωνοπόλεως. In Conc. Calched. act. 11. pag. 331. Ῥῖνος Ἰωνοπόλεως. A Constantino Porphyrog. lib. 1. Them. 7. pag. 30. inter Paphlagoniæ oppida septimo loco Ἰωνόπολις appellatur. Vide ΑΒΩΝΟΤΕΙΧΕΙΤΩΝ, ubi quædam de Glycone delibavimus, quæ nunc sunt uberius explicanda. Alexander impostor Paphlago, de quo Lucianus opere singulari, quod *Pseudomantin* inscripsit, jam Antonini Pii temporibus in Paphlagonia floruit. Nactus ille Macetin mulierem opulentam, (Μακέτις est Græco scriptori) eam e Bithynia in Macedoniam usque est consecutus. Patria enim mulieri Pella fuit, qui locus erat Macedonum regum ævo in primis nobilis. Ibi cum videret immani mole dracones, placidos admodum ac mansuetos, ita ut a mulieribus alerentur, & cum pueris una cubarent, & lac e mammis infantum quoque ritu sugerent, pulcherrimum ex iis unum vili sane pretio coëmit. Inde in patriam reversus, quæ Ἀβώνου τεῖχος dicebatur, confictis primum, defossisque in terram tabellis æreis, quæ mox affuturum Æsculapium præmonerent, ac fore ut in Aboni Murum se conferret: deinde & serpentis, quem domi alebat, intra ovum fetu concluso, ovoque, quod ad ædis sacræ fundamenta defoderat, educto fractoque, serpentem ex eo emicantem protulit imperitæ attonitæque plebi, Æsculapium esse eum inclamans. Notum enim est anguis specie latere id Numen ab antiquis creditum: eaque specie Epidauro Romam advectum, in insulam Tiberinam, templumque ei Deo dicatum, tranasse. Domi ille interim, conficto prius e linteis capite draconis, quod speciem quandam humanam præ se ferret, eoque co-

lorum pigmentis egregie aſſimulato, majorem illum, quem diximus, draconem Pellæum, abdit in ſinum: caudamque ejus primum oſtentans, mox deinde totum exerens, præter caput, quod ſub alis tegebat, linteaceum illud ex parte averſa caput proferebat, quod eſſe illius ipſius draconis creditum, qui e ſinu ſcilicet prominebat. Confectæ ſtatim picturæ, imagines, ſigna, Deum referentia, partim ex ære, partim argento effecta, qualis in Nummo pingitur. Nomen etiam inditum, Glycon: quod & verſu complexus Alexander:

Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἷμα Διὸς, φάος ἀνθρώποισι.

Sum ille Glycon, hominum lux, ex Iove tertia proles.

Hæc Lucianus in ſermone eo quem appellavimus, quem cui ſatis erit otii conſulat: ibi Glyconem dici minorem Æſculapium intelliget, aliaque multa, quæ ſunt ab hoc argumento, in quo verſamur, aliena. Ad id quo de agitur congruentius illud eſt, quod in calce ejus libri ſubjicit, pag. 497. de mutata oppidi hujuſce appellatione, nummoque ipſa impoſtoris effigie inſignito: quanquam id genus nummorum nunc plane excidit. Ἐκεῖνο πῶς οὐ μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος μετωνομασθῆναι τὸ Ἀβώνου τεῖχος, καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν ἐγκεχαραγμένον, τῇ μὲν, τοῦ Γλύκωνος· κατὰ θάτερα δὲ, Ἀλεξάνδρου· στέμματά τε τοῦ πάππου Ἀσκληπιοῦ, καὶ τὴν ἅρπην ἐκείνην τοῦ πατρομήτορος τοῦ Περσέως ἔχοντος; *Sed quid: Annon & hoc inter alia facinus audax Alexandri, a Principe Romano* (L. Vero) *poſtulare, ut Aboni murus, commutato vocabulo, Ionopolis appellaretur? utque nummum novum ſignaret, altera quidem parte Glyconis ſignatum effigie: altera, Alexandri: qui inſignia avi Æſculapii, ac falcem illam Perſei, unde maternum ducebat genus, teneret?*

ΙΩΝΩΝ. ΕΠΙ. ΑΥΡ. ΖΗΝΩΝΟϹ. ΑΡΤΕΜΑ. Mamææ numinus, apud Occonem, pag. 407. *Ionum. Sub Aurelio Zenone Artema*, vel *Artemæ F.* De Ionia, Plinius libro v. ſect. XXXI. Artemæ mentio in num-

mis Apamensium Phrygiæ, quæ fuit Ioniæ vicina.

ΙΩΤΑΠΑΤΗΝΩΝ. Vespasiani nummus e Thesauro Goltzii. Stephano: Ἰωτάπατα, πόλις Συρίας. τὸ ἐθνικὸν, Ἰωταπατηνός. Est Syriaca Vespasiani expeditio satis celebrata veterum scriptis, aliisque monumentis.

K

ΚΑΒΑΣΙΤΩΝ.

ΚΑΒΑΣ. L. ΙΑ. Καβασιτῶν, λυκάβαντος ια'. ut diximus, in ΕΡΜΟΠΟΛΙΤΩΝ. Hadriani nummus cum Serapidis effigie, in Cimelio Regio. Plinio, libro v. sect. IX. *Cabasites* nomos, seu præfectura Ægypti. In Notitia Eccles. pag. 55. Provinciæ Ægypti secundæ Κάβασα adscribitur. Ptolemæo, lib. IV. cap. v. Καβασίτης νομὸς, καὶ μητρόπολις Κάβασα. Severi alter, apud Patinum, pag. 286. ΑΒΑΣ. quem ille ad Abassinos Arabiæ, Goltzium in Thesauro secutus, & Scaligerum, lib. VII. de Emend. Temp. ablegat: nec sane satis feliciter: nam si integrum is, nec detritum usu nummum vidisset, ΚΑΒΑΣ. legisset is, & huc, ut oportuit, retulisset.

ΚΑΔΟΗΝΩΝ. Nummus Longinæ Domitiæ, apud Patinum, pag. 169. cum Dianæ Ephesiæ icone. Quanquam ipse perperam ΚΑΛΟΗΝΩΝ legit, Tristanum secutus, tom. I. pag. 352. refertque ex conjectura ad Coloën, quam novo ille errore urbem esse arbitratur Sardibus vicinam: cum ipsa Gygæa palus sit, Coloë a recentioribus appellata, teste Strabone, lib. XIII. pag. 626. Sunt & Valeriani pariter, & Tranquillinæ. Plinio, lib. v. sect. XXX. *Caducni.* Stephano tamen: Κάδοι, πόλις Μυσίας... Τὸ ἐθνικὸν, Καδηνός. In Notitia Eccles. Hieroclis, pag. 29. Κάδοι, Phrygiæ Capatianæ accensetur: Mæoniæ, sive Lydiæ, in ipsis Phrygiæ finibus, a Ptolemæo, lib. v. cap. II. In Conc. Quinisexto, pag. 1199. Philippus ἐπίσκοπος πόλεως Κάδων Πακατιανῆς.

ΕΠΙ. ΜΕΛΙΤΩΝΟΣ. ΑΣΚΛΕΠΙΑΔΟΥ. ΚΑΔΟΗΝΩΝ. *Sub Melitone Asclepiadis F.* Prætore *Caduenorum.*

Caduenorum. Claudii nummus e Gaza Regia.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. ΚΑΔΟΗΝΩΝ. Gordiani junioris.

ΕΠ. ΑΥΡ. ΚΛΕΟΠΑΤΟΡΟC. ΚΑΔΟΗΝΩΝ. Tranquillinæ nummus, e Cimelio Regio, in quo Æſculapius, Hygia, & Teleſphorus. *Sub Aurelio Cleopatore* Prætore. Teleſphorum religioſe Pergameni in primis, ac deinde alii coluere: & a medendo eundem Ἀκέσιον Epidaurii appellarunt, teſte Pauſania. Vide ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ.

COL. CADO. M. Aurelii, e Theſauro Goltzii, pag. 238.

ΚΑΙCΑΡΕΙΑC. ΓΕΡΜΑΝΙΚΗC. Peſcennii nummus e Gaza Regia: cujus in antica parte, ΑΥΤ. Κ. Γ. ΠΕCΚ. ΝΙΓΡΟC. ΙΟΥCΤΟC. CΕΒ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Γάϊος Πεσκέννιος Νίγερος Ἰοῦστος Σεβαστός. *Imp. Cæſar C. Peſcennius Niger Iuſtus Aug.* ut apud Occonem, pag. 339. & 340. In averſa aream nummi obtinet apud Occonem, pag. 339. Æſculapius cum baculo & ſerpente. Apud Patinum, pag. 274. Diana venatrix. Sunt & Severi itidem, Juliæ Domnæ, & Mamææ. In Notitia Eccleſ. Ἐπαρχία Εὐφρατησίας. Ἱεράπολις, Κύρος, Σαμοσάτα, Δολιχὴ, Γερμανίκεια, Ζεῦγμα, Εὔρωπος, Νικόπολις, Καισάρεια, ἔνθα ἦν ἐν ἐξορίᾳ ὁ ἅγιος Σέργιος. *Provincia Euphrateſiæ: Hierapolis, Cyrrhus, Samoſata, Doliche, Germanicia, Zeugma, Europus, Nicopolis, Cæſarea, ubi in exſilio erat ſanctus Sergius.* Unde intelligis duas eſſe diverſas civitates ejuſdem provinciæ: Γερμανίκειαν, quæ Neſtorii patria fuit, Stephano quoque memoratam: & Καισάρειαν, quæ Γερμανικὴ ſit in hoc nummo cognominata.

ΚΑΛΑΥΡΕΙΤΩΝ. Nummus e Theſauro Goltzii, pag. 217. Plinio, lib. IV. ſect. XIX. *Calauria* in Argolico ſinu inſula: nunc *Sidra*, leto Demoſthenis nobilis, inquit Mela, lib. II. cap. VII. Stephano: Καλαύρεια.. ὁ πολίτης, Καλαυρείτης.

ΚΑΛΕΝΙΤΩΝ. Vide CALENO.

ΚΑΛΛΑΚΤΙΝΩΝ, & ΚΑΛΑΚΤΙΝΩΝ, apud Parutam. Plinio, *Galatani*, lib. III. ſect. XIV. in Sici-

lia. Tullio, Act. III. in Verrem, *Calatini*, oppidumque *Calata*. Diodoro Siculo, lib. XII. pag. 89. Καλλαπῖνοι. Antonino in Itin. *Calacta*. Ptolemæo, lib. III. cap. IIII. Romano more, Καλάκτα. Athenæo, lib. VI. & Diodoro, lib. XII. Bibl. Καλὴ ἀκτή. Nunc *Galati*. In iis nummis cantharo noctua insidet, vel uva nummi aream obtinet: quæ vini ubertatem in eo agro indicant.

ΚΑΛΛΑΤΙΑΣ, & ΚΑΛΛΑΤΙΑΝΩΝ.

ΚΑΛΑΤΙ. ΚΑΛΑΤΙΑΣ. & ΚΑΛΛΑΤΙΑΣ, inter Asiæ nummos a Goltzio, a Nonnio æque temere Galatiæ adscribuntur, cum ad Calatim, sive Callatim pertineant. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. in Thracia, ipsoque Ponti litore, *Calatis*, &c. Ptolemæo, lib. III. cap. X. ΚΑΛΛΑΤΙΑ. Stephano: Κάλατις.... ὁ πολίτης, Καλατιανός. Procopio, lib. IV. de ædif. cap. XI. inter castella Istro apposita, Καλλάτις. In hisce nummis Herculis est clava cum pharetra: sunt & spicæ quibus agri fertilitas indicatur. Hercules vero idcirco insculptus, quod sit Calatis, Strabone teste, lib. VII. pag. 319. Heracleotarum colonia: Εἶτα πόλις Κάλατις, Ἡρακλεωτῶν ἄποικος. Distat a Tomis oppido Ponti, stadiis CCLXXX. seu XXXV. M. pass.

ΚΑΛΛΑΤΙΑΝΩΝ. Nummus Gordiani Pii apud Patin. pag. 372. nunc Gazæ Regiæ. In eo serpens multis involutus spiris.

ΚΑΛΛ. Nummi alii, quos vidimus.

ΚΑΛΥΔΩΝΙΩΝ. Apud Goltzium in Græcia. Plinio, lib. IV. sect. III. *Ætoliæ oppidum Calydon*, &c. Apri Calydonii caput in nummis ΑΚΤΙΩΝ, ΑΙΤΩΛΩΝ, & Nicopoleos exprimitur, ut suo loco dicemus. In nummis Calydoniorum Apollo cum lyra: Strabo, lib. X. pag. 459. Περὶ δὲ τὴν Καλυδῶνά ἐστι τοῦ Λαφραίου Ἀπόλλωνος ἱερόν. In MSS. legitur Λαφριαίου. Et Dianam certe Λαφρίαν novimus, de qua suo loco diximus. Pars aversa tripodem Apollineum exhibet, ac Prætoris nomen: ΠΡΟΔΙΚΟΣ ΠΑΛΑΜΗΔΟΥ. *Prodicus Palamedis F.*

ΚΑΛΥΝΔΕΩΝ.

ΔΗΜΟΣ. ΚΑΛΥΝΔΕΩΝ. Nummus antiquus, quem vidimus: quo verum hujus oppidi nomen ſituſque deſcribitur. Nam ex parte averſa fluvii imago eſt cum Copiæ cornu: quem amnem eſſe Axonem interpretor, cui appoſitum fuiſſe oppidum ex Plinio diſcimus, lib. v. ſect. xxix. *Flumen Axon, oppidum Calynda.* Stephanus: Κάλωυδα, πόλις Καρίας..... τὸ ἐθνικὸν, Καλωυδεύς. Ptolemæo, lib. v. cap. iii. Κάλινδα, pro Κάλωυδα. Herodotus, lib. viii. Artemiſiam Mauſoli Cariæ regis uxorem Καλωυδίοις imperitaſſe aït. Vide quæ diximus in Notis & Emend. ad librum Plinii Secundi quintum, num. lxix.

ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ.

ΑΝΤΙΝΟΟC. ΗΡΩC. Ex parte averſa, ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΟΙC. ΙΠΠΩΝ, ſubintellige ἀνέθηκεν. *Calchedoniis Hippon poſuit.* Sic in nummo Smyrnæorum inferius: ΑΝΤΙΝΟΟC ΗΡΩC. ΠΟΛΕΜΩΝ ΑΝΕΘΗΚΕ CΜΥΡΝΑΙΟΙC. Statuam, qualis in nummo cernitur, columnamve, cui Antinoi impoſita effigies eſſet, poſitam ab Hippone apud Calchedonios hic nummus docet, quod Seguinus non vidit, qui nummum affert, pag. 143. Eſt autem Calchedon in Aſia oppidum, ex adverſo Byzantii, hodieque Græcis *Chalcedona*, Turcis, *Kadikioi*: a pago *Scutari* tribus paſſuum millibus.

ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. M. Aurelii, cum Apollinis tripode, quem ſerpens circumplicat, apud Patinum, pag. 244. Tripodes enim paſſim cum ſerpentibus effingebantur. Vide Herodotum in Calliope: Lucianum, de Aſtrologia, ubi de oraculo Delphico: alioſque.

ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. In altera nummi ſuperficie, ΑΥ. Κ. Λ СΕΠ. СΕΥΗΡΟC. Π. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Σεπτίμιος Σεβηρὸς Πιός. *Imp. Cæſar L. Septimius Severus Pius.* Apollinis lyra. E Muſeo noſtro. Similis eſt Juliæ Severi, apud Patinum, pag. 290. & Caracallæ, pag. 302. Lucianus, in Pſeudomanti, pag. 478. Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἀρχαιότατον ἐπὶ Χαλκηδονίοις. *Apollinis templum*

est apud Calchedonios vetustissimum.

ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. Nummi Getæ, cum effigie Apollinis & arbore lauri, & ara: item Alexandri Severi, e Cimelio Regio.

ΑΓ. ΤΥΧΗ. ΤΕΡΕΒΙΝΤΙΝΩΝ. ΚΑΛΧΑΔΟΝ. Ἀγαθὴ Τύχη Τερεβιντίνων, Καλχαδονίων. *Bona Fortuna Terebintinorum, & Calchedonensium.* Nummus est Alexandri Severi, quem Tristanus tom. II. pag. 401. sic præpostere legit: ΑΓ. ΤΟΥΧΗ. ΤΕΡΕΒΕΝΤΙΝΩΝ. ΚΑΡΧΕΔΩΝ. Interpretaturque deinde, Ἀγαθὴ Τούχη Τερεβεντίνων Καρχεδωνίων. Et in Tuccam Terebentinam, jus meminit Antoninus in Zeugitana, nummum ablegat. Atqui saltem Καρχηδονίων dici oportuit. Et Bonæ Fortunæ insculpta nummo effigies, de ipsa accipi eas voces, ΑΓ. ΤΥΧΗ, non de oppido, clamat oportere. Similem alterum vidimus in Gaza Regia, in quo capita simul Alexandri & Mæsæ: ΑΓ. ΤΥΧΗ. ΤΕΡΕΒΕΝΤΙΝΩΝ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. Quo nummo utriusque civitatis concordia significatur. Quod Latinis BONA FORTVNA, hoc Græcis, qui Latinos in nummis cudendis imitantur, ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ est, ut BONVS GENIVS, ΑΓΑΘΟΣ ΔΑΙΜΩΝ. Utrique communis ædes apud Pausan. Bœotic. pag. 313. Illa muliebri habitu, ac veste stolata in hoc nummo aliisque semper signatur: iste, virili. Sic iisdem ΕΥΘΗΝΙΑ, ABVNDANTIA est: ΕΛΠΙC, SPES: ΠΡΟΝΟΙΑ, PROVIDENTIA: ΕΙΡΗΝΗ, PAX, &c. In Tarsi nummo pariter, ΤΥΧΗ. ΤΑΡCΟΥ. Bostræ, ΤΥΧΗ. ΒΟCΤΡΩΝ. Ephesiorum, ΤΥΧΗ. ΕΦΕCΙΩΝ. Adramæorum, ΤΥΧΗ ΑΔΡΑΜΑΙΩΝ. Nicæensium, in Cimelio Regio, ΑΓΑΘΗ. ΤΥΧΗ. ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Smyrnæorum Magnetumque fœderi, in Marm. Oxon. aliisque, ea formula præfigitur, ΑΓΑΘΗι ΤΥΧΗι, bene ominandi causa: uti nos solemus, *Quod bonum, felix, faustumque sit*, Romano more ac ritu dicere. In hoc vero nummo stantis Fortunæ effigies cernitur, dextra globum, quo terrarum

ſignatur orbis: ſceptrum, læva gerentis: inſculpta quoque ad pedes rota. Interdum & ipſa ſedens pingitur, cum haſta, vel Copiæ cornu, & gubernaculo navis, ut in Nervæ nummo, FORTVNA. P. R. Ubi ſuccurrit illud ab Apelle dictum lepide: qui cum ſedentem Fortunam pinxiſſet, rogareturque cur ita feciſſet, *Quia nunquam ſtetit*, reſpondit. Quem vero globum dextra hic gerit, eundem capiti Deæ Bupalus ſtatuarius impoſuit, teſte Pauſania in Meſſen. lib. IV. pag. 140. lævæ, cornu copiæ: Βούπαλος ἦ... ζῷα ἀνὴρ ἀγαθὸς πλάσαι, Σμυρναίοις ἄγαλμα ἐργαζόμενος Τύχης.... πόλον τε ἔχουσαν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὸ καλούμενον Ἀμαλθείας κέρας ὑπὸ Ἑλλήνων, &c. Dum vero vir eruditus, lib. de uſu numiſm. pag. 575. hunc, quem modo tractamus, Carthaginienſibus nummum adjudicat, Triſtanum ſequitur erroris ducem: quod & Patinus facit, in Alexandro Severo, pag. 353. quanquam Spanhemius, de Fortuna recte, non de Tucca, accipiendum vidit. De voce ΤΕΡΕΒΙΝΤΙΝΩΝ, ſuo loco dicturi ſumus. De voce porro ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ illud obiter adnotandum quod Stephanus monet, etiam Χαλκηδὼν ſequiore ſaltem ævo ſcribi per λ, κ. Χαλκηδὼν τῆς Βιθυνίας, διὰ τοῦ λ, κ. Tamen nummi veteres omnes conſtantiſſime ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ exhibent: ſi Goltzianos excipias, in Aſia, Tab. V. in quibus eſt ΧΑΛΚΕΔΟΝΩΝ, cum Apollinis lyra: ſed Goltzium in legendo lapſum, haud temere ſuſpicamur.

ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. Tranquillinæ, apud Triſtanum tom. II. pag. 549. quo in nummo Apollo Cygno per ſublime vehitur. Templum Apollinis fuiſſe Calchedone, auctor eſt Lucianus, in Alexandro, pag. 478. Καὶ ἀφικόμενοι εἰς τὴν Καλχηδόνα ἐν τῷ Ἀπόλλωνος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Καλχηδονίοις &c. Cygno ferri Apollinem & comitatum ejus, Martianus Capella finxit, lib. I. *Sed ſcandente Phœbo, Muſarum pediſſequus, adhærenſque comitatus candenti canoraque alite vehebatur.* Currum Dei illius oloribus jungi, Nonnus, lib. VIII. & XXIV. Eſt & Trajani ſimilis apud Patinum, pag. 186.

ΚΑΜΑΡΑΣ. E nummis Græciæ insularum, apud Goltzium, Tab. IV. quem nummum alio Nonnius frustra ablegat. Camara urbs Cretæ fuit, quæ & Elatos, & Ilatia, & Latos appellata est: uti tum ex iis liquet quæ diximus in Notis & Emendationibus ad librum Plinii IV. num. LXXVIII. tum ex Xenione in Creticis, apud Stephanum. Καμάρα, πόλις Κρήτης.... Καὶ ὁ πολίτης...... (id nomen quod in lacuna est, ex nummo subsequente restitue, Καμαρείτης.) Ξενίων ἐν Κρητικοῖς φησιν, ὅτι Λατὼ ἐλέγετο. Camaræ meminit Ptolemæus in Creta: Lati, vel Elati, Plinius lib. IV. sect. XX. In Notitia Eccles. antiqua, pag. 13. inter Episcopos Cretæ, ὁ Καμάρας. Altera rursum, pag. 25. Καμάρα.

ΚΑΜΑΡΕΙΤΗC. Deus Lunus in M. Aurelii nummo sic cognominatur, quod apud Camaritas præcipuo in honore esset: quo nomine & a Nysæis Cariæ colebatur, id quod Patinum fugit, pag. 238.

ΚΑΜΑΡΙΝΑΙΩΝ, apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. *oppidum Camarina.* Stephano: Καμαρίνα, πόλις Σικελίας.... ὁ πολίτης Καμαριναῖος. Hodie *Camarana* dicitur, latere Siciliæ meridionali. Notum de palude ei oppido vicina adagium:

Μὴ κίνει Καμαρίναν· ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων.

Ne moveas Camarinam: immota enim est melior.

ΚΑΜΑ. & ΚΑΜΑΡΙΝ. in nummis Parutæ: cum noctua, Palladis symbolo: gallinaceo, Apollinis, vel Æsculapii. Quanquam in nummis Romanorum auguratus id insigne est, quod ex ea quoque alite captare ii auguria solebant.

ΚΑΝΟΘΑΙΩΝ.

ΚΑΝΟΘ. L. ΙΑ. Nummus Hadriani. Plinio, lib. V. sect. XVI. in Decapolitana Syriæ regione, cum Philadelphia & aliis, *Canatha.* In Notitia Eccles. pag. 63. Provinciæ Arabiæ adscribitur, cujus Βόστρα metropolis, Κανόθας, cum Dio, Philadelphia, ceterisque. Et in Conc. Calched. act. IV. pag. 477. Θεοδόσιος ἐπίσκοπος Κανώθας. Et pag. 118. act. I. Κανόθας.

ΚΑΝΩ. ΖΝΡ. Veri nummus, e Cimelio Regio. Κανωβι-

τῶν, anno ρνζ'. hoc eſt, CLVII. poſt conceſſam forte libertatem ei civitati: non, uti quis augurari forſan poſſit, poſt Actiacam victoriam, quæ anno Urbis DCCXXII. contigit, ut diximus in nummis Amiſenorum: quo tempore Ægyptus in provinciæ redacta formam. Ab eo enim anno ſi æræ initium duceretur, incideret hic annus in annum Urbis DCCCLXXIX. undecimum Hadriani. Stephanus: Κάνωβος, ... urbs Alexandriæ in Ægypto proxima: τὸ ἐθνικὸν, Κανωβίτης. De Serapide Canopitano, Pauſanias in Corinth. ſeu lib. II. pag. 48. De Iſide Canopitana, Naſo, uti dicemus, verbo PHARVS.

ΚΑΠΥΑΝΩΝ. Nummus e Theſauro Goltzii, pag. 218. & in Magna Græcia, Tab. XX. Plinio, lib. III. ſect. IX. *Colonia Capua.* Et lib. XVIII. ſect. XXIX. *Capua colonia ab Auguſto deducta.* Nunc vicus eſt, *S. Maria di Capua*, a nova Capua mille paſſus diſſitus. Stephano: Καπύα, πόλις Ἰταλίας. τὸ ἐθνικὸν Καπυανός. In his nummis ſpica inſculpta, fertilitatis agri Campani argumentum, qua de vide Strabonem, lib. V. pag. 242. & Plinium, lib. XVIII. ſect. XXIX. Item Minotaurus, Mercurius petaſatus, tripus Apollineus, &c.

CAP. DE. Gallieni nummus, apud Occonem, pag. 468. quem ille de colonia Capua accipit. Falſo: legi enim oportuit, CAP. OEC. *Capitolina Oecumenica*, certamina ſubintellige, quæ ſcilicet in ejus nummi parte, in qua hæc epigraphe eſt, poſita urna, ex qua duæ palmæ prodeunt, aperte ſignantur. Et Occonis tamen errorem Mediobarbus hauſit, pag. 379.

ΚΑΡΑΛΙΤΩΝ. Equi dimidiati effigies, quod Carthaginienſium ſymbolum eſt. Ii ſane Sardiniam, (cujus oppidum Caralis eſt, nunc quoque *Cagliari*, inſulæ metropolis,) olim tenuere. Strabo, lib. V. pag. 225. ubi de Sardinia: Ὕστερον δὲ Φοίνικες κατεκράτησαν οἱ ἐκ Καρχηδόνος, καὶ μετὰ τούτων Ῥωμαίοις ἐπολέμουν· καταλυθέντων δὲ ἐκείνων πάνθ' ὑπὸ Ῥωμαίοις ὑπῆρξε. *Poſtea Pœni Carthaginienſes inſulam obtinuerunt, adjutique ab incolis bellum contra Romanos geſſerunt: Carthaginienſibus*

domitis omnia in potestatem Romanorum venerunt. Est hic nummus e Goltzio, tab. XXVIII. Plinio, lib. III. sect. XIII. sunt *Caralitani*, cum oppido *civium Romanorum*: qui in nummo Καραλῖται, nempe a Κάραλις, quo nomine a plerisque scriptoribus id oppidum appellatur: Stephano, a Καραλία, Καραλιανοί.

ΚΑΡΑΛΛΙΩΤΩΝ. Nummi Maximini, & Alexandri Severi, in Gaza Regia. Non a Caralitanis cusi illi quidem, de quibus Plinius lib. III. sect. XIII. sed a civibus Caralis oppidi, sive Caraliæ, in Isauria, cujus Stephanus meminit: Κάραλλις, ἡ Καράλλεια, Ἰσαυρικὴ πόλις. τὸ ἐθνικὸν, Καραλλεώτης. Ἔστι ϗ Καραλία, διὰ ἑνὸς λ', ex qua gentile nomen Καραλιώτης. In Notitia Ecclesf. antiqua, pag. 31. Provinciæ Pamphyliæ Καράλια adscribitur. In altera, pag. 45. ὁ Καραλίων. In Conc. Ephesino, pag. 470. Σόλων ἐπίσκοπος Καραλλίας τῆς Παμφυλίας. Caralitis palus in Isauria apud Livium, lib. XXXVIII. num. XV.

ΚΑΡΚΙΝΙΩΝ. Apud Goltzium in Magna Græcia, cum Jovis fulminantis effigie, & tripode vice aræ, tab. XXVIII. In Magna Græcia, & Scylaceo sinu id oppidum fuit, ex Mela, lib. II. cap. IV. *Secundus sinus Scylaceus, in quo est Petilia, Carcinus, Scylaceum* &c. Nunc plane interiit.

ΚΑΡΠΑΘΙΩΝ. Goltzii nummus in Græcia vetere, Tab. XXIII. in quo leonem Hercules suffocat. Plinio, lib. V. sect. XXXVI. *Carpathus* insula, *quæ mari nomen dedit.* Nunc *Scarpanto.* Rhodo vicina.

ΚΑΡΠΑΣΙΕΩΝ. Nummi duo e Græcia Goltzii Tab. XXXVI. in quibus Cupido cum Venere: vel stella Luciferi, quæ & ipsa Venus est: Nam, ut Plinius aït, lib. II. sect. VI. *Est sidus appellatum Veneris, ipsis cognominibus æmulum Solis ac Lunæ. Præveniens quippe & ante matutinum exoriens, Luciferi nomen accipit, ut Sol alter, diem maturans: contra ab occasu refulgens nuncupatur Vesper, ut prorogans lucem, vicemque Lunæ reddens.* Plinio, lib. V. sect. XXXV. *Carpasium.* Stephano: Καρπασία, πόλις Κύπρου..... Θεόπομπος Καρπασεῖς αὐτούς φησιν.

ΚΑΡΡΗΝΩΝ.

ΚΑΡΡΗΝΩΝ.

ΚΑΡΡΗΝΩΝ. ΦΙΛΟΡΩΜΕΩΝ. *Carrhenorum, qui Romanis amici.* M. Aurelii nummus, e Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. xxi. *Carrhæ, clade Crassi nobiles.* Stephano: Κάῤῥαι, πόλις Μεσοποταμίας..... τὸ ἐθνικὸν, Καῤῥηνός, ἢ Καῤῥαῖος. Nunc *Heren.*

ΚΑΡΡ. ΚΟΛΩ. & ΚΑΡΡ. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. Καῤῥηνῶν κολωνίας, & Καῤῥηνῶν μητροπόλεως. Caracallæ apud Patinum, pag. 306. Spartianus in ejus vita, pag. 87. *Deinde cum iterum vellet Parthis bellum inferre, atque hibernaret Edessæ, atque inde Carras Luni Dei gratia venisset, die natalis sui,* VIII. *Idus Aprilis.... cum ad requisita naturæ discessisset, insidiis a Macrino Præfecto Prætorii positis, qui post eum invasit imperium, interemptus est.* Et pag. 88. *Occisus est autem in medio itinere inter Carras & Edessam, cum levandæ vesicæ gratia ex equo descendisset,* &c.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Alexandri Severi e Museo nostro: cum turritæ mulieris effigie. Sunt & similia numismata Caracallæ, & Tranquillinæ, in Cimelio Regio. De Gordiano Capitolinus, pag. 162. *Carras & Nisibim recepit, quæ omnia sub Persarum imperio erant.*

ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. In Gordiani junioris nummo e Gaza Regia, caput turritum, pone columnam, cui Gordiani imposita statua: capiti turrito Lunæ crescentis simulacrum imminet: quo Dei Luni cultus in eo tractu religiosissimus indicatur.

ΜΗΤΡΟΠ. ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Ejusdem Gordiani, apud Erizzo & Occonem, cum Lunæ crescentis effigie. Spartianus in Caracalla, pag. 88. *Et quoniam Dei Luni fecimus mentionem, sciendum doctissimis quibusque id memoriæ traditum, atque ita nunc quoque a Carrhenis præcipue haberi, ut qui Lunam femineo nomine ac sexu putaverit nuncupandam, is addictus mulieribus semper inserviat: at vero qui marem Deum esse crediderit, is dominetur uxori, neque ullas muliebres patiatur insidias. Unde quamvis Græci vel Ægyptii eo genere*

quo feminam hominem, etiam Lunam deam dicant, myſtice tamen Deum dicunt. Et pag. 87. *Cum inde Carras Luni Dei gratia veniſſet*, &c.

KARCENNA. Vide CARTENNA.

ΚΑΡΥΣΤΙΩΝ. Trajani nummus, in quo Jovis caput inſculptum, in Cimelio Regio, & apud Patin. pag. 184. Plinio, lib. IV. ſect. XXI. *Caryſtos*, in Eubœa oppidum. Stephano: Κάρυστος .... τὸ ἐθνικὸν, Καρύστιος.

ΚΑΡΥΣΤΙΩΝ. ΝΑΥΑΡΧΙ. Καρυστίων Ναυαρχίδος. De hac voce ναυαρχὶς diximus, verbo ΔΩΡΩΝ. Eſt hic Juliæ Mamææ nummus.

ΚΑΡΥΣΤΙΩΝ. Cum gallinacei effigie: ex parte altera, vaccæ vitulum lactantis: vel, ut apud Goltzium, Tab. XI. Mercurii petaſati. Pauſanias in Phocicis, pag. 331. Καρύστιοι δὲ οἱ Εὐβοεῖς βοῦν καὶ οὗτοι χαλκοῦν παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἔστησαν ... Βοῦς δὲ οἱ Καρύστιοι καὶ οἱ Πλαταιεῖς τὰ ἀναθήματα ἐποιήσαντο, ὅτι (ἐμοὶ δοκεῖν) ἀπωσάμενοι τὸν βάρβαρον, τά τε ἄλλην βεβαίως ἐκτήσαντο εὐδαιμονίαν, καὶ ἀροῦν ἐλευθέρα τῇ γῇ. *Caryſtii ex Eubœa bovem & ipſi æneum Apollini ſtatuerunt*... (Marmoreo ſcilicet Apollini, cujus ibi fanum fuit, Strabone teſte, lib. x pag. 446.) *Boves quidem & Caryſtii & Platæenſes idcirco dedicarunt, quod (ut ego opinor) barbaris e Græcia expulſis, & alias fortunas incolumes habuerunt, & libero ſolo terram arare potuerunt.* Ea pariter videtur cauſa fuiſſe, cur vaccam iidem in nummis ſignarint. Alias in Antinoi nummo bos conſecrationem & apotheoſim indicat. Gallinaceus vero cultum Solis, cui hæc avis ſacra eſt. Vide Pauſaniam in Èliac. prior. pag. 175.

ΚΑΡΧΗΔΟΝΙΩΝ. ΜΗΤΡΟΠ. Nummus Neronis, e Theſauro Goltzii, pag. 218. Stephano: Καρχηδὼν, μητρόπολις Λιβύης. ὁ πολίτης Καρχηδόνιος. Ipſa Carthago eſt, de qua ſupra.

ΚΑΣΑΝΔΡΕΩΝ In Theſauro Goltzii.

COL. IVL. AVG. CASSANDRENS. Nummus Neronis apud Patin. pag. 115. nunc Gazæ Regiæ. In eo nummo Jovis Hammonis caput: cujus ſe filium Alexander Macedo aſſentando deluſus gloriabatur, te-

ſte Curtio. Idcirco is videtur in hujus Macedonicæ civitatis nummo inſculptus. Plinius, lib. IV. ſect. XVII. *Caſſandria colonia*, in Macedonia. Stephano: Κασσάνδρεια... τὸ ἐθνικὸν, Κασσανδρεύς.

ΚΑΣΣΑΝΔΡΙΕΩΝ. E Græcia Goltzii, tab. XXIV. In eo nummo leo inſculptus, hinnulum vorans. Caſſander Antipatri F. Macedonum tyrannus, oppidi conditor aream nummi averſam obtinet. Alter cum leone Herculis clavam exhibet & pharetram: quod ab eo genus ducere Macedonum Reges credebantur.

ΚΑCΑΤΩΝ. Nummus Etruſcillæ. Eſt illud in mediterraneis Ciliciæ oppidis, quæ aſpera nuncupatur. Pamphyliæ id oppidum adſcribunt Notitiæ veteres Epiſcopatuum, pag. 13. ὁ Κασῶν. Et pag. 31. Κασσά. In ſynodo CP. quinta, pag. 601. ſubſcribit Θεόδωρος ἐπίσκοπος τῆς Κασσατῶν πόλεως. Et pag. 419. *Cyriacus Caſatanorum*, pro *Caſatarum*.

ΚΑΣΣΑΝΩΡΙΤΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Veſpaſiani nummus e Theſauro Goltzii. Stephanus: Κασσάνωρος πόλις Αἰγυπτία.... τὸ ἐθνικὸν Κασσανωρίτης. Luſtratam Ægyptum a Veſpaſiano Tranquillus & alii referunt.

ΚΑCCΩΠΑΙΩΝ. Serpens aræ involutus, Æſculapii ſymbolum. In parte averſa, caput muliebre. Stephanus: Κασσώπη, πόλις ἐν Μολοσσῷ, ἐπώνυμος τῇ Κασσωπίᾳ χώρᾳ. τὸ ἐθνικὸν, Κασσωπαῖος. Plinio, lib. IV. ſect. I. *Caſſiopæi*, in Epiro.

ΚΑCΤΑΒΑΛΕΩΝ.

ΙΕΡΟΠΟ. ΚΑCΤΑΒΑ. ΙΕΡΟC. Subintellige, ἀγών. *Hieropolitarum* Syriæ, *&* *Caſtabalenſium ſacrum* certamen. Diadumeniani nummus, e Cimelio Regio, in quo urna cum gemina face accenſa. Plinio, lib. V. ſect. XXII. *Caſtabala*, in *Cilicia*. Tamen in Conc. Quiniſexto, pag. 1195. legitur, Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως τῶν Καστάβαλων. Stephano: Καστάβαλα Κιλικίας... ὁ πολίτης, Κασταβαλεύς.

ΚΑΤΑΝΑΙΩΝ. E Cimelio noſtro. Plinius, lib. III. ſect. XIV. *Colonia Catina*. Stephano: Κατάνη, πόλις Σικελίας.... τὸ ἐθνικὸν, Καταναῖος. Latini α in ι commu-

tant in hisce nominibus: Massilia, Mithridates, Catina, cum Græci efferant, Μασσαλία, Μιθραδάτης, Κατάνη. Nobis *Catane.* Incolis *Catania*, *Citta clarissima.* Colonos eo missos a Romanis auctor est Strabo, lib. VI. pag. 268. Augusti principatu.

ΚΑΤΑΝΑΙΟΝ. Apud Parutam, & ΚΑΤΑΝΑΙΑΝ. In his Jovis Hammonis, Apollinis, Plutonis Proserpinam rapientis, Castorum, aliorumque Numinum insculptæ effigies.

ΚΑΤΑΝΑΙΩΝ. Apollo columnæ innititur. Ex parte altera Cæsaris Dictatoris & Augusti capita. Strabo, lib. VI. pag. 272. Τὴν Κατάνην ἀνέλαβεν ὁ Καῖσαρ &c. *Catinam Cæsar* Augustus *instauravit.*

ΚΑΤΑΝΑΙΩΝ. Cereris, cum spicea corona effigies: itemque Pegasi, apud Parutam, num. XXXVIII. Tullius, Verrina IV. *Sacrarium Cereris est apud Catinenses, eadem religione, qua Romæ, qua in ceteris locis, qua prope in toto orbe terrarum. In eo sacrario intimo fuit signum Cereris perantiquum*, &c.

ΚΑΥΛΩΝΙΑΤΑΝ. E Cimelio Regio. Plinius, lib. III. sect. XV. *Vestigia oppidi Caulonis.* Stephano: Καυλωνία.... ὁ πολίτης, Καυλωνιάτης. Nunc est *Castel Vetere*, in ulterioris Calabriæ peninsula.

ΚΑΥΛ. In Cimelio nostro, cum Jovis Tonantis ac cervi effigie: ex parte aversa cervus iterum, & inversis litteris epigraphe eadem, ΛΥΑΚ. Revocat hic nummus in memoriam locum Regii vatis, Psal. 28. 9. *Vox Domini præparantis cervos:* quem de tonitrui fragore accipi oportere interpretes admonent: cujus metu cervarum partum accelerari vates aït: nec cervarum modo, sed & interdum mulierum, quod uxori Phinees accidisse legimus, 1. Sam. 4. 19. Similis a Goltzio in Magna Græcia, tab. XXVII. nummus affertur, in quo figuræ pares, epigraphe gemina, ΚΑΥ. & ΚΑΥΛΩΝΙΑΤΑΝ.

ΚΕΛΑΔΩΝΑΙΩΝ. Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 218. Stephanus: Κελαδώνη, πόλις Λοκρίδος· τὸ ἐθνικὸν, Κελαδωναῖος.

ΚΕΛΕΝΔΕΡΕΩΝ. Nummus Etruscillæ. Plinio, lib. v. sect. XXII. *Regio Celenderitis cum oppido*, in Cilicia. Notitia Eccles. pag. 57. in Provincia Isauriæ, Κιλένδρης. Altera Notitia pag. 35. Κελενδέρλων, mendose.

ΚΕΝΕΑΤΩΝ. M. Aurelii nummus, e Cimelio Regio, cum signo Libertatis: & alter, in quo Bacchi effigies. Vix putem huc spectare Italiæ oppidum, quod Κερεαταὶ Straboni dicitur, lib. v. pag. 238. Cetero qui sint Κενεαταὶ, adhuc incompertum.

ΚΕΝΤΟΡΙΠΙΝΩΝ, apud Parutam, & in Cimelio nostro. Plinius, lib. III. sect. XIV. *Centuripini*, in Sicilia. Oppidum, τὰ Κεντόριπα Straboni, lib. VI. pag. 272. Nunc *Centorbo*, juxta montes Ætnæos. Nummi Centuripinorum Jovem Jovisque armigeram aquilam præferunt: tripodem Apollineum, citharamque: vomerem, quo studium arandi signatur in iis fuisse maximum: quamobrem *Centuripinos homines mediterraneos, summos aratores* Tullius appellat, Verrina v. Sunt & in quibus leo insculptus, &c.

ΚΕΡΑΜΙΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 218. Plinio, lib. v. sect. 29. *Ceramus*, Cariæ oppidum, inter Cnidum & Halicarnassum, a quo Ceramico sinui nomen: *Golfo di Castel Marmora*.

ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΙΩΝ. Vide ΤΙΑΝΩΝ. Plinio, lib. VI. sect. IV. ultra Cappadociam, in Ponto, *oppidum Cerasus*, unde cerasa cognominata.

ΚΕΡΑΥΝΙΕΩΝ. Goltzii nummus, e vetere Græcia. Plinius, lib. XIV. sect. XXII. *In Achaia maxime circa Caryniam abigi partum vino* &c. Athenæus, lib. I. pag. 31. Περὶ τῆς Κερωνίας τῆς Ἀχαΐας. Theophrastus, lib. IX. hist. cap. XX. unde hæc manarunt: Πάλιν δ' ἐν Ἀχαΐα, καὶ μάλιστα περὶ Καρωνίαν &c. Ælianus, lib. XIII. Var. hist. cap. VI. Ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ περὶ Κερυνίαν &c. Atque hoc quidem postremum nomen sincerissimum esse nummus hic testatur, quem Nonnius ad Cypriorum nescio quod oppidum perperam refert. In eo nummo urna cum palmis: in parte aversa, victor Olympico certamine in bigis, cui a victoria corona imponitur.

ΚΕΡΔΙΛΟΥ. E Cimelio Regio. Oppidum, si tamen id oppidi nomen, adhuc incomperti sitûs.

ΚΕΡΕΤΑΠΕΩΝ. Antonini Pii & Commodi nummi. Ceretapæ meminit Philostorgius. Notitia Eccles. antiqua, pag. 27. in Phrygia Capatiana, Κερετάπα. At pag. 49. ὁ Καρίας. Et apud Leunclavium, pag. 94. ὁ Χαιρετόπων: utrobique mendose. In Commodi nummo apud Occonem, pag. 332. Hercules stat.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 218. Plinio, lib. IV. sect. XIX. *Cephalenia*, ante Ætoliam & Echinadas insula, hodie *Cefalogna*. A Cephalo Deïonei F. nomen habuisse Pausanias prodidit, in Atticis, pag. 36. Incolæ in nummis equum signabant, teste Polluce, lib. IX. cap. VI. Κεφαλλῆνες ἵππον τῷ νομίσματι ἐνεχάραττον.

ΚΕΦΑΛΟΙΔΙΣΙΩΝ. Nummus Caii Cæsaris, e Thesauro Goltzii, pag. 218. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Cephalœdis*. Incolis, *Cefalù*, *Citta Placentissima*. Tullio, Verrina III. *Civitas Cephalœditana*.

ΚΕΦ. & ΚΕΦΑ. Apud Parutam. In his Mercurius, Hercules, Juppiter ipse insculptus.

ΚΗΒΗCCIΤΩΝ. (vel potius ΚΗΒΗCCIΕΩΝ) In nummo Philippi Patris. Oppidum Lyciæ fuit Cebessus, vel Cabessus, Hellanico apud Stephanum. De altero ΚΗΒΗCCIΤΩΝ numismate dicemus in nummis ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ.

ΚΗΡΙΝΘΙΩΝ. Goltzianus in Græcia vetere nummus, Tab. XI. Plinio, lib. IV. sect. XXI. *Cerinthos*, in Eubœa insula oppidum. Sedet in eo nummo Apollo cum lyra: ex parte altera caput ejusdem laureatum. De cultu Apollinis in ea insula, vide ΚΑΡΥΣΤΙΩΝ.

ΚΙΑΝΩΝ. Nummus perantiquus, quem vidimus, in quo prora navis: ex parte aversa Cii caput, qui socius Herculis fuit, oppidi conditor, ut auctor est Strabo, lib. XII. pag. 564. Adjecta hæc in eo nummo epigraphe, ΤΟΝ. ΚΤΙΣΤΗΝ. *Conditorem* cives ἐτίμησαν.

ΕΠΙ. ΑΡΧΙΕ. ΚΛΑΥ. ΒΙΑΝΤΟC. ΚΙΑ. Ἐπὶ ἀρχιερέως Κλαυδίου Βίαντος. Κιανῶν. Domitiani apud Spanhem. pag. 693. e Gaza Medicea.

ΚΙΑΝΩΝ. M. Aurelii, Faustinæ junioris, Caracallæ, & Tranquillinæ nummi. Plinius, lib. v. sect. XL. *Cios* amnis *cum oppido ejusdem nominis*, *quod fuit emporium non procul accolentis Phrygiæ*, &c. Hodie incolis *Chorasia*, Turcis *Cheris*, a cerasorum ibi copia.

ΚΙΒΥΡΑΤΩΝ. Nummus Ælii Cæsaris, quem vidimus: & alter Diadumeniani, in Cimelio Regio, cum Fortunæ stantis effigie. Gordiani, in Cimelio nostro. Plinio, lib. v. sect. XXIX. *Cibyratarum juga*, *& Cibyratica jurisdictio. Ipsum oppidum Phrygiæ est.* Cariæ tamen adscribitur in Notitia Episcopatuum Hieroclis, pag. 17. & pag. 33. Et in Conc. CP. I. Leontius Cibyrensis subscribit, e Prov. Cariæ. Plura vide in notis ad Plinium, loc. cit. *Civitas Cibyratica apud Asiam*, a Tacito vocatur, lib. IV. Annal. cui motu terræ labefactæ ut subveniretur remissione tributi in triennium, senatusconsultum Tiberii jussu factum refert.

ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ. ΤΩΝ. ΑΝΩ. *Cilbianorum superiorum.* Nummus Juliæ Domnæ, e Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. XXXI. in Ionia, *Cilbiani inferiores & superiores.* Quem locum nummi hujus auctoritate atque admonitu sanavimus, cum vitiosa prius interpunctione legeretur, *Cilbiani*, *inferiores & superiores Mysomacedones.* Idem Plinius paulo antea Cilbiana juga appellari ea monet, in quibus Caystrus oritur, quo amne Ephesus alluitur. Vide ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Esse porro Græcorum morem τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω, superiorem, inferioremque provinciam discriminare, sciunt qui vel tantillum Græce sciunt. Sic apud Gruterum, pag. LXIX. 8. ΜΥϹΙΑϹ. ΤΗϹ. ΚΑΤΩ. Hujus autem rei admonitione venit in mentem vetus inscriptio, quam Sponius attulit, libro inscripto Gallice, *les Recherches de l'Antiquité*, nec tamen intellexit, pag. 143.

IOVI. O. M.
CETERISQ. DIIS.
DEABVSQ. IMMORT.
TIB. CL. DEMETRIVS.

NVMMI ANTIQVI
DOM. NICOMED.
V. E. PROC. AVGG. NN.
ITEM. CC. EPISCEPSEOS.
CHORAE INFERIORIS.

Hoc eſt, *Iovi Optimo Maximo, ceteriſque Diis Deabuſque Immortalibus, Tiberius Claudius Demetrius, domo Nicomedienſis, Vir Egregius, Procurator Auguſtorum Noſtrorum, item ducenteſimæ Epiſcepſeos Choræ inferioris.* Ubi Chora inferior, Alexandriæ Ægypti circumjectus ager vocatur, Ptolemæo teſte, ubi de Delta, fluminibuſque, quæ inferiorem Ægyptum rigant: Καλεῖται ἡ κοινῶς ἡ περὶ τούτους τοὺς ποταμοὺς ΧΩΡΑ ΚΑΤΩ. Unde lucem ei Pliniano loco attulimus, e libro XIII. ſect. IX. *Vna earum palmarum arbor in Chora eſſe traditur*, cui voci quæ vis ſubeſſet, Plinianis ad hunc diem interpretibus latuit, Pintiano etiam cenſente *in Charace* legi oportere. Quin & alteri ejuſdem ſcriptoris loco fecimus medicinam, libro nempe VI. ſect. XXXIX. *Syria Cœle, Peluſium, Ægypti inferiora, quæ* Χώρα *vocatur Alexandriæ.* Cum prius legeretur, MSS. codicibus invitis, *inferiorque ora quæ vocatur Alexandriæ.* Denique, ut & id obiter dicamus, Ducenteſimæ procurator in inſcriptione ea Demetrius appellatur, ut in aliis apud Gruterum, pag. CCCCXCV. *Procurator decimæ*: pag. CCCCXXXVII. *Procurator viceſimæ*, &c. Utrum is tamen Ducenarius ſit appellatus, ut Sponius voluit, amplius conſiderandum. Quam ſit enim ambigua vox ea *Ducenarius*, ex Gothofredo intelliges, in lib. XI. Cod. Theod. tit. VII. de Exactionibus, leg. I. ubi de Ducenariis exactoribus agitur. *Epiſcepſin* certe credimus appellatum eſſe tractum eum, quo Procurator quiſque vectigalia & tributa exigeret. Gallis eſt vulgo, *l'Election.* Et cum vox ea Græce ἐπίσκεψις *Inſpectionem* ſonet, inſpectores inde nominatos eſſe ſuſpicamur, eoſdemque fortaſſis Cenſitores, Peræquatoreſque dictos, quod prædiis inſpectis & adæquatis invicem, ea ſublevarent, quibus eſſet gravius adſcriptum onus: quæ cenſita levius, gravarent. De his enim

enim titulus exstat in Cod. Justin. lib. XI. tit. LVIII. *De Censibus, & Censitoribus, & Peræquatoribus, & Inspectoribus.* Iidem Græcis ἐπόπται, & ἐξισωταί, & ab ἐπισκέψει forte, ἐπίσκοποι τῆς χώρας. Cui voci affinis Chorepiscoporum in Ecclesiastico regimine appellatio est, dispari officio ac munere. Novellæ Theodosii, tit. XVI. de postulando, &c. *Nihil advocatis provinciarum vel spectabilium judicum quis existimet injungendum, nulla eis inspectio, nulla ingeratur peræquatio*, &c. Cave interim eidem Sponio credas ducentesimæ mentionem apud Capitolinum fieri in Antonino affirmanti, his verbis: *Procuratores suos modeste suscipere tributa jussit ducentesima*: nam ejus vocis *ducentesima*, apud eum scriptorem, nec vola, ut aïunt, nec vestigium est.

ΔΙΟΦΑΝΤΟΥ. ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ. Juliæ Domnæ. Διοφάντης Prætoris est, vel Scribæ, nomen.

ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ. ΝΙΚΑΕΩΝ. *Cilbianorum Nicæensium*: quorum urbs forte Nicopolis, Provinciæ Asiæ adscripta, in antiqua Notitia Eccles. pag. 27. Vide ΝΙΚΑΕΩΝ. ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ.

ΚΙΛΙΚΩΝ.

Κ. Κ. Ara intermedia, in Hadriani nummo, apud Patinum, pag. 197. Ex ara palmæ exsistunt, eidemque globus impositus: quæ symbola ludos & sacra indicant pro incolumitate Reip. & orbis Romani felicitate suscepta a communi Ciliciæ, uti remur: sic enim visum est has litteras interpretari, quæ hactenus latuere, ΚΟΙΝΟΝ ΚΙΛΙΚΙΑΣ, ut supra ΚΟΙΝΟΝ ΒΕΙΘΥΝΙΑC. Et in nummo Tarsensium, in quo Templi effigies, sine ullo notarum compendio, ΤΑΡCΟΥ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. ΚΟΙΝΟΝ. ΚΙΛΙΚΙΑC. quo de nummo dicemus suo loco.

ΠΡΟΝΟΙΑ. Κ. Β. Providentiæ typus, habitu muliebri, læva hastam puram gerit, dextra ciconiam, non minus providentiæ, quam pietatis symbolum. At litteris istis Patinus, loc. cit. annum Hadriani vicesimum secundum signari arbitratus est, falso: cum absit littera L. quæ λυκάβαντα, hoc est, annum sonat, quamvis ea

nunquam ab Hadriani nummis, quibus anni principatus ejus ſignantur, abſit. Quid quod nec viceſimum ſecundum Hadrianus vidit annum? qui diem extremum obiit, cum imperaſſet annos XX. & menſes undecim. Teſtis Xiphilinus in ejus vita: Καὶ ἐμονάρχησεν ἔτη εἴκοσι καὶ μῆνας ἕνδεκα. Euſebius quidem in Chronico, annos habet unum & viginti: ſed numero utitur ſolido, & ut aïunt, rotundo. Spartianum erraſſe, qui imperaſſe dixerit annis XXI. menſibus XI. jam alii ante nos viderunt. Eutropium, & Victorem, quod ſunt ſubobſcuri, nec ſatis accurati, nihil moramur. Vel unius nos Ptolemæi commovet auctoritas, ſcriptoris diligentiſſimi, in ſignandis præcipue temporum notis. Aït ille igitur, lib. XI. Almag. ſub ipſum initium, obſervatam a ſe Jovis ſtellam fuiſſe anno Hadriani viceſimo primo, Phaothi menſis Ægyptiorum die XIII. Iterumque primo Antonini anno, menſis Athir ſecundum Ægyptios die XX. Intervallum a priore obſervatione ad alteram fuiſſe anni unius, & dierum XXXVII. Prior igitur obſervatio contigit, die XXXI. Auguſti more Romano, altero jam menſe anni viceſimi primi principatus Hadriani: poſterior VIII. Octobris, cum jam in imperio tertium menſem ageret Antoninus. Unde efficitur Hadrianum in imperio viceſimum primum non omnino confeciſſe annum, ſed menſem ei unum defuiſſe. Hæc nos paulo uberius alias, in parte ſcilicet nummorum Hiſtorica, ubi & de Gruteriana inſcriptione acturi ſumus, qua Tribunicia Poteſtas XXII. Hadriano tribuitur: & ſimul planius oſtenſuri, qua ratione Ptolemæus, omniſque Aſtrologorum ſchola Imperatorum annos ex alio capite repetat, quam vulgus hiſtoricorum: cum hi fere ab eo die qui natalis illis imperii fuit, vel quo deceſſor obiit, annos Cæſarum computent: Aſtrologi a primo die proximi menſis Thoth, ſive antecedentis, ſive ſubſequentis. Verum ut ad nummum redeamus, quid eſt igitur quod ſub his litteris K. B. myſterii latet? Nihil, opinor, aliud, quam Κιλίκων vel Κιλικίας δευτέρας, *Secundæ Ciliciæ*: ut ab

hujus provinciæ incolis cusum hunc nummum intelligamus. Sic enim inferius, ΠΡΩΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ, *Primæ Macedonum* regionis, ex Goltzio legas. Divisam Ciliciam in Provincias duas, Primam videlicet, & Secundam, ex iis liquet, quæ in nummis ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΝ diximus. Scio nihilominus fore qui vitilitigent, affirmentque nihil esse causæ cur Cilicibus potius, quam Cappadocibus, hunc nummum adscribamus. Vulgatum enim proverbium esse, Τρία κάππα κάκιστα, Καππάδοκες scilicet, Κίλικες, Κρῆτες. Atque adeo priore quoque nummo, ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ posse pariter commode legi, vel ΚΟΙΝΟΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΩΝ Posteriore, Καππαδοκίας δευτέρας: cum in Notitia Eccles. pag. 35. legatur Ἐπαρχία Καππαδοκίας β. ὑπὸ Ἡγεμόνα. *Provincia Cappadociæ secundæ sub Præside*, cujus caput Tyana fuere. Ii si certis probent argumentis ad quos hi nummi spectent, adstipulatores nos suæ sententiæ & conjecturæ sunt haud ægre sane habituri.

ΚΙΛΙΚΩΝ ΑϹΥΛΟϹ. *Cilicum Asylus.* Caracallæ nummus e Cimelio Regio.

ΚΛΑΖΟΜΕΝΙΩΝ. Nummus e Museo nostro, cum arietis decumbentis effigie, & capite Palladis. Plinio, lib. v. sect. XXXI. *Clazomenæ*, in Ionia. Hodie *Kelisman* incolis, quæ vox appellationis antiquæ vestigium aliquod retinet. In Notitia Eccles. antiqua, pag. 27. Κλαζομεναί.

ΚΛΑΖΟΜ. Caput Augusti. Ex parte aversa, ΘΕΑ. ΛΙΒΙΑ. *Dea Livia*, Augusti conjux. E Cimelio Regio.

ΕΠΙ. ΗΓΕΜΟΝΟΣ. ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ. ΚΛΑΖΟΜΕΝΩΝ. *Sub Præside Asclepiade Clazomenarum.* Claudii nummus e Gaza Regia. Hujus filius in nummo ΚΑΔΟΗΝΩΝ *Meliton Asclepiadæ F.* appellatur.

ΚΛΑΖΟΜΕΝΙΩΝ. ϹΤΡ. ΦΙΛΩΝΟϹ. ΔΑΜ. ΤΟ Β. Serapidis sedentis effigies. ΙΟΥΛΙΑ. ΔΟΜΝΑ ϹΕΒΑϹΤΗ E Cimelio Regio. *Prætore Philone Damasia*, vel *Damasiæ F. iterum.*

ΚΛΑΖΟΜ. Getæ nummus majore forma, ex eadem Gaza.

ΚΛΑΡΟΣ.

ΚΛΑΡΟΣ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. Vide ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ.

ΑΡΤΕΜΙC. ΚΛΑΡΙΑ. ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ. Domitiani nummus e Cimelio Regio, cum Dianæ effigie. Plinio, lib. v. sect. xxxi. in Ionia. *Apollinis Clarii fanum.* Conjunctis ubique fere utriusque Numinis cultus, Apollinis ac Dianæ. Nummum hunc mutilum Patinus affert, pag. 164.

ΚΛΑΡΙΩΝ. ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ. Trajani, in Cimelio Regio. Plinio, loc. cit. *Colophon: inde Apollinis Clarii fanum.* Est & apud Tristanum, tom. II. pag. 538.

ΑΡΤΕΜΙC. ΚΛΑΡΙΑ. ΚΟΛΟΦΩΝΙΑ. Ejusdem Trajani. *Diana Claria Colophonia.*

ΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΕΠΙ. ΜΑΡΚΟΥ. ΠΛΑΝΚΙΟΥ ΟΥΑΡΟΥ. ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. *Claudiopolitarum, sub M. Plancio Varo Proconsule.* Vespasiani principatu in Nicæensium nummo *M. Plancius Varus Proconsul* pariter appellatur: ut ejusdem Provinciæ & hanc Claudiopolim fuisse, in qua & Nicæa fuit, hoc est, Bithyniæ, vel ex eo uno argumento intelligas: non Isauriæ, in qua colonia altera ejus nominis fuit. Vide ΒΙΘΥΝΙΕΩΝ.

ΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Domitiani nummus apud Patinum, pag. 164. nunc Cimelii Regii: cum Jovis sedentis effigie, fulmen dextra, læva hastam tenentis.

ΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΕΩC. Hadriani e Cimelio Regio, in quo mulieris sedentis effigies. Ex hac Claudiopoli, cui & alterum nomen Bithynium fuit, oriundum Antinoum ferunt, quem Hadrianus adamavit.

ΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΝΕΩΚ. Antonini Pii nummus, cum Æsculapii effigie, ac serpente, qui baculo, quem manu gestat, involuitur. Sic enim legi oportere nummum auguramur, quem affert Occo, pag. 268. legitque ΜΥΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, exesa nempe priore littera, quam non vidit: e duabus deinde sequentibus, ΛΑ, una conflata Μ.

ΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΝΕΟ. Κλαυδιοπολειτῶν

Νεωκόρων. Caracallæ nummus, quem Triſtanus perperam legit, tom. II. pag. 214. ΝΕΟΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ: cum in exteriore nummi ambitu ΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ſcriptum ſit, interiorem aream vocula ΝΕΟ. obtineat, & a priore plane divulſa, & minore characterum forma exarata. Sic paulo antea vidimus, ΘΥΑΤΗΡΕΙΝΩΝ. ΝΕΩΚ. In iſto vero Claudiopolitarum nummo ara eſt, cui ſerpens, Æſculapii typus, inſidet: ut ad eoſdem Claudiopolitas referri hunc nummum oportere palam ſit, ad quos ſuperior Antonini ſpectat.

ΚΛΕΩΝΑΙΩΝ. Getæ nummus, e Cimelio Regio, cum Palladis effigie. Pauſanias in Corinth. ſeu lib. II. operis ſui, pag 57. Ἐκ Κορίνθου δ' εἰς Ἄργος ἐρχομένῳ Κλεωναὶ πόλις ἐστὶν οὐ μεγάλη. Παῖδα δὲ εἶναι Πέλοπος Κλεώνην λέγουσιν....... Ἐνταῦθά ἐστιν ἱερὸν Ἀθηνᾶς, τὸ δὲ ἄγαλμα Σκύλλιδος τέχνη καὶ Διποίνου· μαθητὰς δὲ εἶναι Δαιδάλου σφᾶς &c. *A Corintho Argos eunti occurrunt Cleonæ, urbs haud utique magna, a Cleone dicta, quem Pelopis fuiſſe filium tradunt.... In ea Palladis ædes eſt, & ſimulacrum, Scyllidis & Dipœni arte factum: ac fuiſſe eos Dædali diſcipulos aïunt.* De his artificibus, eorumque ſignis e marmore prolixe Plinius, lib. XXXVI. ſect. IV. ubi & Minervæ ſimulacrum ab iis elaboratum in primis laudatur, & aliis eorundem operibus refertæ Cleonæ fuiſſe dicuntur. De urbis nomine ac ſitu idem Plinius, lib. IV. ſect. VI. *Cleonæ*, in Achaïa: a Corintho ſtadiis LXXX. ut ſcribit Euſtathius in Homer. Iliad. β. pag. 291. poſt Strabonem, lib. VIII. pag. 377. qui ſe ab Acrocorintho urbem eam proſpexiſſe aït.

ΚΛΥΠΙΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Galbæ nummus e Theſauro Goltzii, pag. 218. Plinio, lib. V. ſect. III. *Liberum Clupea*, in Africa propria, ſeu Zeugitana regione. Nunc *Zafaran*, ut recte Marmolius.

ΚΝΙΔΙΩΝ. Nummi M. Aurelii, Fauſtinæ junioris, & Caracallæ. Plinio, lib. V. ſect. XXIX. in Caria, *Gnidos libera, ... Stadia appellata.* Quod ad poſtremam hanc appellationem attinet, Σταδίας, etiam Rhodo, quæ

Gnido adversa objacet, communis fuit, teste Strabone, lib. XIV. pag. 653.

ΚΝΙΔΙΩΝ. E Museo nostro: in quo nummo Bacchi caput insculptum, cum corona ederacea: uva, ex parte aversa. Geminum vini feracitatis in eo tractu symbolum. Strabo, lib. XIV. pag. 637. Κνίδος, καὶ Σμύρνα, καὶ ἄλλοι ἀσημότεροι τόποι διαφόρως χρυσοινοῦσιν, ἢ πρὸς ἀπόλαυσιν, ἢ πρὸς διαίτας ἰατρικάς. *Cnidus, Smyrna, aliaque obscuriora loca vino excellunt, sive ad jucunditatem, sive ad usus medicos requiras.*

ΚΝΩΣΙΩΝ.

ΚΝΩΣΙ. In Museo nostro, cum effigie labyrinthi, quem apud Gnosios fuisse, aït Seneca in Hippolyto, Plutarchus in Theseo, Philostratus, lib. IV. de vita Apollonii, cap. XI. Quanquam alii Gortyne statuunt. Adjecta præterea vocula, ΑΡ. hoc est, Ἀρτέμιδος, cujus expressum caput in aversa nummi parte. Ea in Creta religiosissime colebatur, Βριτόμαρτις & Δίκτυννα dicta. Hesychius: Βριτόμαρτις, ἐν Κρήτῃ ἡ Ἄρτεμις. Solinus, cap. XVII. *Cretes Dianam religiosissime venerantur:* Βριτόμαρτιν *gentiliter nominantes, quod sermone nostro sonat Virginem dulcem.* Nam βριτὺ *dulce*, μάρτις *virgo* Cretensibus fuit. Hesychius: Βριτὺ, γλυκὺ, Κρῆτες. De oppido Plinius, lib. IV. sect. XX. *Gnossus*, Cretæ oppidum.

ΚΝΩΣΙΕΩΝ ΔΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Cum labyrintho. Ex parte altera: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ ΣΕΒΑΣΤΟΝ. *Imp. Cæsarem Augustum.* Apud Tristanum in Augusto, pag. 93.

ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ. Diadumeniani, cum effigie amnis Halesi, quo Colophon civitas alluitur.

ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ. ΕΠΙ. СΤΡ. ΚΑΛΛΙΝΕΙΚΟΥ. *Sub Prætore Callinico.* Gordiani Pii, apud Patinum, pag. 375. cum Apollinis Colophonii, seu Clarii icone. Sedet is, laurumque dextra, læva citharam gerit. Pausanias in Achaïc. pag. 210. Ἐν δὲ τῇ Κολοφωνίῳ ἄλσος τε τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ δένδρα μελίαι· καὶ οὐ πόρρω τοῦ ἄλσους Ἄλης ποταμὸς, &c. *Apud Colophonios lucus visitur Apol-*

linis, fraxinis condensus. Ab eo non longe fluvius Hales, &c.

ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡ ΚΛ. ΚΑΛΛΙCΤΟΥ. ΙΕΡΕΩC. ΙΩΝΩΝ. ΤΟ. ΚΟΙΝΟΝ. ΙΩΝΩΝ. *Colophoniorum. Sub Prætore Claudio Callisto, Sacerdote Jonum. Commune Ionum.* Treboniani nummus e Cimelio Regio, quo in nummo fanum commune Ionum, sedente in medio fano Apolline Colophonio, stante inferius ante aram bove, quæ mactanda ei Deo hostia: viris in orbem tredecim, manus ambas supplicum more, vel plaudentium potius, porrigentibus: qui tredecim Asiæ civitates, quibus Ionum commune constabat, omnino repræsentant. Vide verbo ΡΟΔΙΩΝ, quæ dicturi de eo nummo sumus, in quo ΚΟΙΝΟΝ ΓΙ ΠΟΛΕΩΝ. Fuit autem ei Sacerdoti Callisto nomen, ut in nummo subsequente, qui Volusiano Principe Treboniani F. cusus est.

ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ Volusiani nummi apud Patinum, pag. 400. nunc Cimelii Regii. ΕΠΙ. CΤΡ. ΚΛ. ΚΑΛΛΙCΤ. *Sub Prætore Claudio Callisto.* Et ΕΠΙ. CΤΡ ΑΥΡ. ΑΘΗΝΑΙΟΥ. *Sub Prætore Aurelio Athenæo*: non uti reddit Patinus, *Atheniensi.* Apollo ibi cum lauro fraxinove sedet, & cithara. Plinio, lib. v. sect. XXXI. *Colophon, Haleso affluente: inde Apollinis Clarii fanum*, in Ionia: nunc diruta. Vide ΚΛΑΡΟΣ.

CΤΡΑ. ΠΟΜ. Ι. CΕΒΗΡΕΙΝ ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ. *Prætore Pomponio Iulio Severino.* Gallieni, e Cimelio Regio.

ΚΟΛΧΩΝ. Apud Goltzium in Asia, Tab. I. Sed haud dubie ΓΟΛΓΩΝ legi ab eo oportuit, qui nummos inspexit. Nam in his Venus insculpta, seu armata, seu laureata: & ex parte aversa Veneris seu Luciferi stella, quam Leo gradiens respicit: nomenque Prætoris adjectum ΔΩΡΟΘΕΟΣ: quæ sunt omnia a Colchorum lingua, & moribus aliena. At Golgi in Cypro sacrum Veneri oppidum fuit. Catullus, in Epithal.

Quæque regis Golgos, quæque Idalium frondosum.

Γόλγοι πόλις Κύπρου Stephano: unde & Ἀφροδίτη Γολγία.

KOMANΩN *Pisidiæ.*

IEPOKAICAP. KOMANΩN. Severi nummus e Cimelio Regio: quem Comanensi in Pisidia oppido idcirco adscribimus potius, quam Cappadocico, Ponticove, quod vicinius illud multo sit Hierocæsariensi, quicum initum fœdus, sive ὁμόνοια hoc nummo significatur. Est enim in Lydia Hierocæsarea: in Pisidia, qua Pamphyliam hæc attingit, Comana, teste Ptolemæo, lib. v. cap. v. Et in Notitia Eccles. Prov. Pamphyliæ, pag. 31. Κόμανα censetur. Additas porro in eo nummo has notas vidimus, ET. BOP. quibus annus signatur ροβ', hoc est, CLXXII. nempe, ut quidem arbitramur, post restitutam Hierocæsaream, celebrataque ejus oppidi encænia, quadriennio post quam Tiberii largitione sublevata est, ut diximus in nummo CIVITATIBVS. ASIAE. RESTITVTIS. Sic enim ab anno CCCXXX. quo Constantinopolis Nova Roma dicata a Constantio Imp. fuit, numeratos Urbis ejus annos, recte Spondanus animadvertit, ad annum MCCIV. Itaque hæc Hierocæsariensium æra cœpit anno Tiberii octavo, Urbis DCCLXXIII. a quo si numerentur anni CLXXII. occurret annus Severi primus, Urbis DCCCCXLV.

KOMMAΓHNΩN. Nummus est e Museo nostro, cum scorpione, in laurea: in parte altera legitur, ANTIOXOΣ. MEΓAΣ. BAΣIΛEYΣ. Fuit hic Antiochus Commagenorum regulus, qui filiam connubio junxit cum Alexandro filio Tigranis, ejus quem Nero præfecit Armeniæ. Plinius de Commagene, libro v. sect. xx.

BAΣIΛIΣΣA. IOTAΠH. ΦIΛAΔEΛΦOY. Antiochi supradicti filia. Nummus antiquus apud Seguinum, pag. 59. cujus ex aversa parte, KOMMAΓHNΩN.

KOMMAΓHNΩN. Ancoræ effigies. Ex parte aversa, ΠICTIC. *Fides.* Junctæ manus cum caduceo.

KOΠT. L. IA. Κοπτιτῶν, λυκάβαντος ιά. Hadriani Principis anno

anno undecimo. *Coptos* Plinio, lib. v. ſect. xi. unde & *Coptites* nomos, ſect. ix. in Ægypto.

ΚΟΠΤΙΤ. Iſis ſtans. ΑΥΤ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝ. CΕΒ. ΓΕΡΜ. ΔΑΚΙΚ. Αὐτοκράτωρ Νερούας Τραϊανὸς Σεβαστὸς Γερμανικὸς Δακικός. Trajani, e Cimelio Regio.

ΚΟΡΑΚΗCΙΩΤΩΝ. Hadriani nummus e Cimelio Regio. Plinio, lib. v. ſect. xxii. *Coraceſium*, in Cilicia. Κορακήσιον Straboni, lib. xiv. pag. 668. In Notitia Eccleſ. pag. 31. Pamphyliæ adſcribitur.

ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. Ex parte averſa, ΖΕΥΣ ΚΑΣΙΟΣ. Nummi quos affert Andr. Marmora, lib. i. hiſt. Corcyr. Plinius, lib. iv. ſect. xix. *Vrbs Corcyra, liberæ civitatis, cum oppido Caſſiope, temploque Caſſii Iovis.* Hodie *Corfou*, ab arce quæ Κορυφῶ apud Nicetam, lib. iii. ἀπὸ τῆς κορυφῆς. Eſt enim in loco in primis edito. In nummis Caracallæ, aliiſque, e Gaza Regia, navis inſculpta plenis velis fertur: felicitatis ſymbolum.

ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. Bos cum lactente vitulo: agri paſcuis opimi index. Apud Goltzium in inſulis Græciæ, Tab. i.

ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. Cum uva, & cantharo, Bacchi ſymbolo: cujus ibi delubrum fuiſſe auctor eſt Thucydides. Durat hodieque Corcyræi vini commendatio.

ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. Navis, ut ſupra. Balbini nummus, apud Triſtanum, tom. ii. pag. 487.

ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. Severi nummus e Muſeo noſtro, in quo Pegaſus inſculptus: quod fere Corinthiorum inſigne eſt. Fuere porro Corcyræi Corinthiique ſocii: quare communi conſilio Apolloniam in Epiro condiderunt, teſte Strabone, lib. vii. pag. 316. Ἀπολλωνία πόλις εὐνομωτάτη, κτίσμα Κορινθίων καὶ Κερκυραίων. In parte nummi altera, Α. Κ Λ CΕΠ. CΕΥΗΡΟC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Σεπτίμιος Σευῆρος. *Imp. Cæſar L. Septimius Severus.*

ΚΟΤΙΑΕΩΝ. Claudii nummi, e Gaza Regia, Caracallæ, & Alexandri Severi. Et Getæ ſimilis a Triſtano affertur, tom. ii. pag. 207. in quo Bacchi Satyrique

effigies, palmitem læva gestantis, quo vini feracem agrum eum esse intelligimus. Epigraphe pæne exesa, id tantum reliquum exhibet, ... X. ΚΟΤΙΑΕΩΝ, quod ex parte saltem sic supplendum statuimus, ΑΡΧ. ΚΟΤΙΑΕΩΝ, Ἀρχιερέως Κοτιαέων, quisquis ille demum fuerit, *Pontifice Cotyaënsium*, vel *Sacerdote*. Pontifices vel Sacerdotes appellabantur ἑκάστης ἐπαρχίας ἀρχιερεῖς, qui totius provinciæ templa, & sacra curabant. Flamines, qui in singulis oppidis ac municipiis Deorum sacra procurabant. In Caracallæ nummo e Museo nostro, ΑΡΧ. ΚΟΤΙΑΕΩΝ, cum eadem Bacchi effigie. Plinio, lib. v. sect. XLI. *Cotyaïon*, in Phrygia. Stephano: Κοτιάειον.... τὸ ἐθνικὸν, Κοτιαεύς. Phrygiæ, quam Ἐπίκτητον vocant, sive minorem, id oppidum fuit, teste Strabone, lib. XII. pag. 576. Phrygiæ Salutaris, Hierocli in Notitia, Eccl. pag. 17. ubi ὁ Κομιτίου mendose nunc legitur, pro ὁ Κοτιαείου.

ΚΟΤΙΑΕΩΝ. ΕΠ. ΙΟΥΛΙΟΥ... *Sub Iulio*... Nummus Agrippinæ Claudii, ex eodem Cimelio. Cybeles sedentis effigies, quæ Dea Phrygum peculiaris.

ΕΠΙ. ΓΡ. ΑΙΛ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΥ. ΙΠΠΙ. ΑΡΧ. ΚΟΤΙΑΕΩΝ. Ἐπὶ Γραμματέως Αἰλίου Δημητριανοῦ Ἱππίου, ἀρχιερέως Κοτιαέων, sic legi malim quam ἄρχοντος. *Sub Scriba Ælio Demetriano Hippia*, vel *Hippiæ F. Pontifice Cotyaënsium*. Valeriani & Gallieni nummi, e Cimelio Regio. Vide ΧΙΩΝ.

ΕΠΙ. ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ. ΔΙΟΝΥ. ΑΡΧ. ΚΟΤΙΑΕΩΝ. Ἐπὶ Διογένους Διονύσου ἀρχιερέως Κοτιαέων. In eodem Cimelio, Gallieni Augusti. Cybele leoni insidet.

ΚΡΑΝΙΩΝ. In vetere Græcia Goltzii, tab. XV. Nonnius in eum locum, qui Κράνιοι fuerint, quo terrarum situ positi, incompertum sibi fatetur. Fuere Κράνιοι teste Thucydide, lib. II. pag. 119. & Strabone, lib. X. pag. 455. in insula Cephalenia: de qua Plinius, lib. IV. sect. XIX. *Cephalenia .... Same diruta a Romanis, adhuc tamen oppida tria habet.* Fuere nimirum omnino quatuor, quorum cives a Livio appellantur Nesiotæ, Cranonii, vel Cranii, Pallenses, Samæi. Idcirco τετράπολις

Cephalenia appellata ab Euſtathio, pag. 307. & Strabone, loc. cit. Direpta Same a Romanis, M. Fulvio Coſ. Imperatore, Samæos omnes ſub corona veniiſſe, idem eſt auctor cap. XXXVIII. pag. 478. Contigit hæc clades anno V. C. DLXV. Stephanus: Κράνιον, πόλις ἐν Κεφαλληνίᾳ τῇ νήσῳ .... τὸ ἐθνικὸν, Κρανιεύς. Ex Thucydide, aliiſque ſcriptoribus, & nummis, Κράνιοι verius dici oportuit. Cephaleniam hodie Veneti *Cefalogna* vocant. In eo nummo Apollo laureatus, & ejuſdem Dei ex parte averſa lyra inſculpta.

ΚΡΑΤΙΕΩΝ & ΚΡΗΤΙΕΩΝ. Vide ΦΛΑΟΥΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ.

ΚΡΗΣΙΕΩΝ. E Theſauro Goltzii, pag. 219. Stephano: Κρήσιον, πόλις Κύπρου .... τὸ ἐθνικὸν, Κρησιεύς.

ΚΡΗΤΑΓΕΝΗΣ. ΖΕΥΣ. Vide ΓΑΖΑ.

ΚΡΗΤΟΠΟΛΙΤΩΝ. E Theſauro Goltzii, pag. 219. Κρητῶν πόλις Pamphyliæ urbs eſt, Diodoro, Polybio, Ptolemæo.

ΚΡΗΤΩΝ.

ΚΑΙΣΑΡΙ. ΣΕΒΑΣΤΩ. ΚΡΗΤΕΣ. ΕΚΟΡΑΥ. Caput Auguſti, in nummo pereleganti ex argento, quem Seguinus affert pag. 113. Nunc eſt Cimelii Regii. Ex parte altera, Tiberii caput, cum epigraphe, ΤΙΒΕΡΙΩ. ΚΑΙΣΑΡΙ. ΣΕΒΑΣΤΩ. ΓΟΡΤΥΝΙΩ. pro Γορτυνίων, quod alibi quoque adnotavimus: etſi Γορτυνίῳ legit Seguinus, aïtque jus civitatis ſuæ Tiberio Gortynienſes conceſſiſſe, quod & incredibile & inſulſum videtur. Sed & affert idem nummum alterum pæne ſimilem, cujus epigraphen alteram hujuſmodi aït eſſe: ΚΑΙΣΑΡΙ. ΣΕΒΑΣΤΩ. Κ. ΓΗΓΩΝ. ΕΚΟΡΑΥ. Hanc vero vocem ΕΚΟΡΑΥ, quæ in utroque nummo occurrit, ſibi incompertam: priorem porro ΚΓΗΓΩΝ ſic a ſe accipi, ut ſit Κ pro Κρήτη, mox γῆ γῶν pro *terra terrarum*: quod a quoquam vel Latine dici vel Græce niſi perabſurdè, vix putem. Certe γαὶ γῶν γαῖς γὰς ne quidem ars Græci ſermonis patiatur: nec *terra terrarum* mens ſana. Memini me ſane in vetuſtis inſcriptionibus apud Gruterum, pag.

MXCII. ſplendido Cretam affici titulo ΤΗΣ. ΒΑΣΙΛΕΥΟΥΣΗΣ. ΤΩΝ. ΝΗΣΩΝ, *Reginæ Inſularum.* At γῆς γῶν nuſquam. Itaque pro ΚΓΗΓΩΝ legi aſſeveramus oportere, ΚΡΗΤΩΝ, ut priore nummo ΚΡΗΤΕΣ. In utroque deinde vocabulum iſtud ΕΚΟΡΑΥ. ex aliis integrioribus nummis, in quibus ΕΠΙ ΚΟΡΑΥΠΟΥ legimus, in tres voces diſtrahi jubemus, Ε. ΚΟΡ. ΑΥ. hoc eſt, ἐπὶ Κορνηλίου Λύπου, *Sub Cornelio Lupo.* Is enim procul dubio eſt Cornelius Lupus, quem P. Suillii dolo circumventum, ſub Claudio, Tacitus refert, lib. XIII. Annal. quem & Quæſtorem antea, quanquam tacito viri nomine, a Tiberio ipſo Cretæ præfectum Dio refert, lib. LVII. pag. 701. Τότε δὲ ἡ Κρήτη, τοῦ ἄρχοντος αὐτῆς ἀποθανόντος, τῷ τε ταμιείᾳ καὶ τῷ παρέδρῳ αὐτοῦ τὸν λοιπὸν χρόνον προσετάχθη. *Creta, Præfecto vita functo, Quæſtori & legato in reliquum tempus mandata.* Appellatur idem Lupus a Seneca, in Apolocyntoſi, *Claudii amicus, & Conſularis.* Revocat autem hic nummus in memoriam alterum, allatum jam antea a nobis, verbo ΑΡΟΧΕΩΝ, cujus in altera ſuperficie, Tiberii caput, cum epigraphe, ΤΙ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΕΧΟΡΑ. In altera, caput Auguſti radiatum, ΘΕΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. ΕΛΕΥΘ. Quas quidem voces eo loci ſic interpretati ſumus, Τιβέριος Καῖσαρ Σεβαστὸς, Ἀρχέων, litteris nempe, ut in nummis ſæpe contingit, inverſis. Deinde, Θεὸς Σεβαστὸς Ἐλεύθεριος. *Divus Auguſtus Liberator.* Eſt nihilominus, qui in priore parte ΕΚΟΡΑ. legi malit: quantumvis Χ, non Κ, & Α, non Λ, nummus exhibeat, apud Occonem & Patinum, locis a nobis ibi laudatis: ac deinde non Ἐλεύθεριος, ut nos, interpretetur: ſed Ἐλεύθερναι, Cretæ civitatem. Noſtrum tamen nobis magis etiamnum commentum arridet.

ΚΟΙΝΟΝ. ΚΡΗΤΩΝ. *Commune Cretenſium*, in Domitiani Hadrianique nummis, e Gaza Regia. In Trajani nummo apud Triſtanum, tom. I. pag. 409. Dianæ venatricis effigies. In Hadriani, pag. 511. Jovis cum aquila. Communia ſacra, certaminaque, in uno aliquo

oppido, & fano, decreto totius Cretensium Communitatis edita, hæc vox ΚΟΙΝΟΝ sonat. Quinquennale hoc certamen fuit, ut ex inscriptione vetusta liquet, apud Gruterum, pag. 1094. 5. ubi is qui ei præerat, ΞΥCΤΑΡΧΗC vocatur ΙΕΡΟΥ. ΑΓΩΝΟC. ΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΚΟΥ. ΤΟΥ. ΚΟΙΝΟΥ. ΤΩΝ. ΚΡΗΤΩΝ. Etiam & ΚΡΗΤΑΡΧΑC idem in numismatibus appellatur, ut Ἀσιάρχης, & Βιθυνιάρχης. Sic Caracallæ nummus e Cimelio Regio, CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΕΠΙ. ΚΡΗΤΑΡΧΟΥ. In quo figura stans, turrito capite, dextra caduceum gerit, læva parmam, sacra certaminaque Cretensium a Smyrnæis edita significat, societatis, ut videtur, ineundæ gratia: & sub eo quidem Præside, qui & insulæ illius indigena, & gentilitia sacra nosset. Vide supra, ΓΑΛΑΤΩΝ ΚΟΙΝΟΝ, ΒΙΘΥΝΙΩΝ ΚΟΙΝΟΝ, & infra ΡΟΔΙΩΝ. Sed forte præstat in eo nummo legi, ΕΠΙ. ΚΡΗΤΑΡΙΟΥ, ut sit illud proprium Prætoris nomen: ut in inscriptione vetere apud Gruterum, pag. 1077. CN. CRETARIVS. Alioqui in nummis Cretensium, apud Goltzium, ΚΥΔΑΣ ΚΡΗΤΑΡΧΑΣ, Dorice, pro ΚΡΗΤΑΡΧΗΣ, cum anguibus invicem implexis, & ex parte altera, angue e cista prodeunte, quod Æsculapii, ut dixi, symbolum. Et vox illa quidem prior, ΚΥΔΑΣ, proprium est, non oppidi, ut Goltzius existimavit, sed viri nomen: quale apud Polybium, Livium, Tulliumque occurrit. Posterior præsidem sacrorum certaminumque in Creta editorum sonat. Vide ΚΥΔΑΙΩΝ.

ΚΡΗΤΑΙΩΝ, in nummis veteris Græciæ, apud Goltzium, cum angue e cista prodeunte, quod Æsculapii symbolum. Vide ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ.

ΔΙΚΤΥΝΝΑ. ΚΡΗΤ. Vide ΔΙΚΤΥΝΝΑ, ubi & de Dianæ cultu apud Cretenses egimus.

ΚΡΙΣΑΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Neronis nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 219. Plinio, lib. IV. sect. IV. *Sinus Crissæus, & oppidum Crissa* in Phocide. Stephano: Κρίσα, πόλις Φωκίδος... τὸ ἐθνικὸν, Κρισαῖος.

ΚΡΟΤΩΝΙΑΤΑΝ. E Magna Græcia Goltzii, tab. XXVIII. cum Herculis ebrii, ſpoliiſque leoninis inſidentis effigie, ac vinum e poculo effundentis. Sed vereor ut hunc ΧΑΟΝΙΤΩΝ ille nummum ad Crotoniatas temere tranſtulerit. Vide ΧΑΟΝΙΑΣ.

ΚΡΟ. cum tripode, apud eundem, tab. XXIX. Tripodi lauri ramus adjungitur: quo ſacra ſignificantur Apollini in eo oppido fieri ſolita. Nam in tripode ſacrificabant aræ loco, ut paſſim in nummis aliis videre eſt. Acta D. Stephani Papæ, apud Baronium, ad an. CCLIX. *Tunc iratus Olympius dixit: Extendite eum in cataſta, & mactate fuſtibus: afferte ante eum Tripodem, & Deum Martem, ut ſacrificet.* Acta S. Suſannæ: *Admoveri Tripodem jubet, ut thura offerat Iovis, quod ſtatuerat, ſimulacro.* Eſt autem, ut Maro cecinit, ac vel pueri novere, *Gratiſſima Phœbo laurea.* Plinius, libro III. cap. XV. *Oppidum Croto.* Stephanus: Κρότων, πόλις Ἰταλίας εὔσημος... οἱ πολῖται, Κροτωνιᾶται. Nunc *Crotone* ad Tarentinum ſinum.

ΚΡΟΤΩΝΗΣ. Ibidem, cum eleganti in primis oppidi mœnibus cincti effigie.

ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΙΩΝ. Titi nummus e Theſauro Goltzii, pag. 219. Stephano: Κτησιφῶν, πόλις Ἀσσυρίας... τὸ ἐθνικὸν, Κτησιφώντιος. Plinio, lib. VI. ſect. XXX. *Cteſiphon.*

ΚΥΔΑΙΩΝ. In nummis Goltzianis, cum templi effigie inter duos angues: ex parte nummi averſa, angue rurſum e ciſta prodeunte, ut in Cretenſium nummis. Locus eſt adhuc incomperti ſitus, niſi Κύταιον eſt πόλις Κρήτης, urbs Cretæ Cytæum, Stephano, Plinioque: quam & Κύδαι vel Κύδαιον dixerit antiquitas, a conditore Cyda.

ΚΥΔΑΣ. Juppiter ſtans inter angues duos, dextra fulmen, læva victoriolam gerit. Apud Goltzium in inſulis Græciæ, Tab. V. In ima nummi parte ΚΡΗΤΑΡΧΑΣ, Dorica dialecto, pro ΚΡΗΤΑΡΧΗΣ. Ea vox Cydam fuiſſe ſignificat Præſidem ſacrorum ac ludorum, quos Commune Cretenſium ederet, in Jovis honorem. Atque is fortaſſis Cydas eſt, de quo Tullius,

Philip. 5. paulo ſane acerbius : *At ille* (Antonius) *legit aleatores, legit exſules, legit Græcos. O conſeſſum judicum præclarum ! o dignitatem conſilii admirandam! Pavet animus apud conſilium illud pro reo dicere. Cydam Cretenſem, portentum inſulæ, hominem audaciſſimum, & perditiſſimum. Sed fac ita non eſſe : num Latine ſcit? num ex judicum genere & forma? num leges noſtras moreſve novit? num denique homines? Eſt enim Creta vobis notior, quam Roma Cydæ. Delectus autem & notatio indicum, etiam in noſtris civibus haberi ſolet. Gortynium vero judicem quis novit, aut quis noſſe potuit?*

ΚΥΔΑΙΩΝ, & ΚΥΔΑΣ. Nummus geminus e Goltzii Græcia, loc. cit. cujus ex parte altera inſculpta aquila: ex altera Jovis caput, & laurea, quod Apollinis inſigne eſt: nam, ut Tullius tradit, lib. III. de Natura Deor. *Alter* eſt, inquit, Apollo, *Corybantis filius, natus in Creta, cujus de illa inſula cum Iove ipſo certamen fuiſſe traditur.*

ΚΥΔΟΥΤΤΑ. Vide ΘΑΣΙΩΝ.

ΚΥΔΩΝΙΑΤΑΝ. Auguſti & Claudii nummi. Plinio, lib. IV. ſect. XX. *Cydon*, in inſula Creta. Stephano: Κυδωνία.... ὁ πολίτης, Κυδωνιάτης. His Auguſtus poſt victoriam Actiacam, ob auxilium præſtitum, libertatem dedit. Auctor Dio, lib. LI. pag. 507. Κυδωνεάτας .... ἐλευθέρους ἀφῆκεν, ὅτι τινὰ αὐτῷ συνήραντο.

ΚΥΔΩΝ, in Auguſti nummis apud Patin. pag. 50. Ibi lupa puerum lactat : Miletum ſcilicet, Apollinis F. quem a lupis nutritum refert Antoninus Liberalis, Metamorph. 30. Is adultus fugit in Cariam, Miletumque ibi ſuo nomine condidit. Affert huic nummum ſimilem Goltzius, in inſulis Græciæ, tab. VI. ſed ab altera parte, Bacchi caput eſt, ederacea corona cinctum.

ΤΙΒΕΡΙΩ. ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ. ΕΠΙ. ΛΑΧΗΤΙ. *Tiberio Cæſari Auguſto, ſub Lachete*, Prætore, vel Coſmo. ΣΥΝΚΛΗΤΩ. ΚΡΗΤΕΣ ΚΥΔΩΝΕΑΤΑΝ. *Senatui Cretes Cydoneatæ* dedicant. Caput barbatum velatumque, Sacri Romanorum Senatus inſigne. Similis huic alter, inſcriptus : ΤΙΒΕΡΙΩ.

ΚΑΙΣΑΡΙ. ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΠΙ ΚΟΡ ΛΥΠΟΥ. *Tiberio Cæsari Augusto, sub Cornelio Lupo:* de quo videlicet egimus, verbo ΚΡΗΤΩΝ. Ex parte aversa, ΣΥΝΚΛΗΤΩ. ΚΡΗΤΕΣ ΚΥ. Caput item velatum: *Senatui, Cretes Cydoneatæ:* subintellige, ἀνέθηκαν, *posuere.* Cæsari simul ac Senatus Romani gratiam, nummo utriusque effigie insignito captabant. Est autem velum, quo Senatûs caput obvoluitur, divinitatis symbolum, ut fusius dicturi sumus in nummis ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. Hinc passim in nummis hæc occurrit epigraphe, ΘΕΟΝ CΥΝΚΛΗΤΟΝ, *Divum* vel *Deum Senatum.* Et ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC. *Sacer Senatus.* Quare Themistius, orat. XIII. in Gratianum, nuper a nobis edita in lucem, & Notis illustrata, de orbe Romano agens, pag. 18 Πῶς γὰρ ἂν εἴη λειμὼν Ἄτης, inquit, ὃν Ῥώμη ἐπιτροπεύει, καὶ Σύγκλητος ἀγορὰ Θεῶν, καὶ Δῆμος ἡρώων, &c. *Quo enim pacto pratum Ates esset orbis terrarum, quem Roma gubernat, & SENATVS DEORVM COETVS, & Heroum Populus,* &c. Et Claudianus in sexto Honorii Consulatu, de Romanis Senatoribus:

En quales memini, Turba verenda, Deos.

Carthaginiensium similiter Senatum, ad Romani similitudinem, *Sanctum* Maro vocat:

Iura, Magistratusque legunt, sanctumque Senatum.

Ut Cydoneatæ porro nummum hunc suum, Cæsari ac Senatui, sic Justinus Martyr Apologiam alteram pariter inscripsit, Αὐτοκράτορι Τίτῳ Αἰλίῳ Ἀδριανῷ Ἀντωνίνῳ Εὐσεβεῖ Σεβαστῷ Καίσαρι .... ἱερᾷ τε Συγκλήτῳ, καὶ Δήμῳ παντὶ Ῥωμαίων. *Imp. Tito Ælio Hadriano Antonino Pio Augusto Cæsari .... Sacroque Senatui, & Populo Romano universo.*

ΚΥΔΩ ΚΥΔΩΝ. & ΚΥΔΩΝΙΑΤΑΝ, in nummis Græciæ veteris.

ΚΥΔΩΝ. Bacchi caput pampinis redimitum. Fuere scilicet vina olim, suntque etiamnum hodie, Cretica in pretio: id quod eruditi vir palati sensit Horatius, eo carmine lib. I. ode XXXVI. quæ *Ad Pomponium Numidam*

midam inſcribitur, ob cujus ex Hiſpania reditum gaudio exſilit:

Et thure & fidibus juvat
Placare, & vituli ſanguine debito,
Cuſtodes Numidæ Deos.
CRESSA ne careat pulcra dies NOTA,
Neu promptæ modus amphoræ.

Quem locum nec vulgus interpretum ante nos intellexit, nec potuit ἐκ κακοζήλου non obſtrepere, cum *Creſſam* notam pro Cretico vino dici pereleganter ab eo vate primi monuimus: Perinde quaſi aut non ibi perinde vinum *notæ* nomine intelligi oporteat, atque in ſequentibus ejuſdem poëtæ locis: lib. II. Ode III.

Seu te in remoto gramine per dies
Feſtos reclinatum bearis
Interiore NOTA Falerni.

Et lib. I. Satyr. X.

Vt Chio NOTA ſi commixta Falerni eſt.

Aut alia re carere nolit hanc *pulcram diem*, quam quæ *bono die* alibi promi ipſomet auctore debet: lib. III. Ode XXI.

O nata mecum, inquit, *Conſule Manlio,*
Seu tu querelas, ſive geris jocos,
Seu rixam & inſanos amores,
Seu facilem pia teſta ſomnum:
Quocumque lectum nomine Maſſicum
Servas: moveri digna BONO DIE,
Deſcende, Coruino jubente,
Promere languidiora vina.

Non iiſdem, amabo, lætitiæ argumentis exigi *pulcram diem* jubet, ob adventum Numidæ, ac *diem bonum*, ob Coruini Conſulatum? Adde & *feſtum diem*, Ode XXVIII. Neptuni videlicet:

Feſto quid potius die
Neptuni faciam? Prome reconditum
Lyde ſtrenua Cæcubum.

Et nobis tamen obtrudunt recentiores Horatii interpretes, *Creſſam* dici *notam*, pro creta, idque ipſum hoc

loco a Venusino vate notari, quod Plinius affert, lib. VII. sect. XLI. *More Thraciæ gentis, quæ calculos colore distinctos pro experimento cujusque diei in urnam condit, ac supremo die separatos dinumerat, atque ita de quoque pronunciat.* Hausit hoc scilicet Plinius a Phylarcho, quem in Indice ejus libri laudat auctorem. Zenobius, Cent. VI. adag. XIII. Τὰς ἐν τῇ φαρέτρᾳ ψηφίδας. Φύλαρχός φησι τοὺς Σκύθας μέλλοντας καθεύδειν, ἄγειν τὴν φαρέτραν, καὶ εἰ μὲν ἀλύπως τύχοιεν τὴν ἡμέραν ἐκείνην διάγοντες, καθιέναι εἰς τὴν φαρέτραν ψηφίδα λευκήν. εἰ δὲ ὀχληρῶς, μέλαιναν. Ἐπὶ τοίνυν τῶν ἀποθνησκόντων ἐκφέρειν τὰς φαρέτρας, καὶ ἐξαριθμεῖν τὰς ψήφους. Καὶ εἰ εὑρεθείησαν πλείους αἱ λευκαί, εὐδαιμονίζειν τὸν ἀπογενόμενον, &c. *Calculos in pharetra. Auctor est Phylarchus Scythas cubitum ituros pharetram afferre: ac si feliciter dies processisset, album immittere calculum solitos: si secus, nigrum. Ubi vero e vita quis decessisset, pharetram proferebant, calculosque numerabant. Quorum si candidi plures essent reperti, felicem prædicabant mortuum*, &c. Sed quid, quæso, Thracum iste mos, Scytharumve, ad Romanos? Quantum deinde Cressa nota a Threïcia discrepat? Quis vero Cressam præterea notam pro creta, idoneus Latinitatis auctor, aliquando dixit? quid deinde cretæ commune cum calculis? Puduit ipsos hujus commenti inventores, Erasmum, & Hermolaum: ac pro *Cressa*, legi *Thressa* voluere: quod nec codicis ullius auctoritas, nec mens scriptoris patiatur: quam nos, uti remur, sic planam feliciter fecimus: cum hanc ei loco diximus subesse sententiam, ob amici adventum parandas epulas esse, in quibus exquisitum primo vini genus, Cretici videlicet, apponi oporteat: deinde, neque illud esse parce & avare ministrandum, sed laute atque opipare:

Cressa ne careat pulcra dies nota:
Neu promptæ modus amphoræ.

Sed hæc minime probatum iri iis suspicamur, qui ut veterum nugas sequantur, quæ sunt recens inventa, etiam proba, nisi sunt sua, fastidiunt.

ΚΥΔΩΝ. Bacchi caput, ederacea corona cinctum. Ex parte nummi aversa vir nudus arcum tendit. De Creticis calamis, quibus in bello usus, vide Plinium lib. XVI. sect. LXV. Sagittandi peritia Cydoniatas in primis valuisse Naso docet, lib. II. Metamorph.

Cydonio fundebat spicula cornu.

ΚΥΔΩΝ. Lunæ crescentis effigies. Dianam videlicet in primis coluere Cretes. Vide supra ΔΙΚΤΥΝΝΑ. Goltzius, in insulis Græciæ, tab. VII.

ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. Trajani, Hadriani, Faustinæ matris, M. Aurelii, & Elagabali nummi. Stephano : Κύζικος, πόλις τῆς Προποντίδος .... τὸ ἐθνικὸν, Κυζικηνός.

ΚΥΖΙΚ. ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΓΛΑΥΚΟΥ. Caducei icon. Trajani nummus e Cimelio Regio, *Sub Prætore Glauco*, ἐπὶ Στρατηγοῦ Γλαύκου.

ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. Antonini Pii. Inter omina imperii, quæ Antonino Pio accidere, refert hoc Capitolinus, in ejus vita, pag. 18. *Cyzici etiam de simulacro Dei ad statuam ejus corona translata est.*

ΕΠΙ. CΕΞΤΙΛΙΟΥ. ΟΜΟΝΟΙΑ. *Sub Sextilio Concordia*, Cyzicenorum scilicet & Ephesiorum : qui suorum quique Numinum imaginibus adumbrantur : Cyziceni, insculpta Cerere cum facibus : Ephesii, Diana multimammia. Ex Patino in Thesauro, pag. 167. De eo nummo diximus in nummis ΕΦΕCΙΩΝ. Legit Patinus satis infeliciter, ΕΠΙ ΕCΤΙΛΙΟΥ. Ex Cerere porro in Antonini Pii pariter nummo insculpta, apud Tristanum, tom. I. pag. 588. quamvis Cyzicenorum nomen absit, ad eos tamen referri nummum eum oportere, haud temere auguramur.

ΚΥΖΙΚΗΝ. ΝΕΩΚΟΡ. M. Aurelii nummus apud Patinum, pag. 238. cum effigie bovis. Nigram nempe bovem Proserpinæ quotannis Cyziceni mactabant. Vide Appianum in Mithrid. & Plutarchum in Lucullo. Similem Diadumeniani nummum apud Tristanum vide, tom. II. pag. 311.

ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. M. Aurelii, e Gaza Regia. Pluto Proserpinam rapit, curruque vehitur jun-

cto quadrigis. Deam esse Cyzicenorum Proserpinam, & apud scriptores tralatitium est, & Nummi clamant.

ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. ΣΩ. ΚΟΡΗ. Σωτεῖρα Κόρη. *Salutaris*, vel *Sospita*, vel *Sispita Proserpina*. Nummus Faustinæ Aurelii, cum tediferæ Cereris effigie, quo habitu quæsiisse filiam Proserpinam fingitur. Apud Tristanum, tom. II. pag. 313. Proserpinam porro Græci Κόρην, *puellam*, vocitant. Pausanias in Messen. pag. 143. Ἡ δὲ ἁγνὴ Κόρη, τῆς Δήμητρός ἐστιν ἐπίκλησις. Et lib. VIII. Arcad. pag. 268. Καὶ Δήμητρος ἐπίκλησις ἐς τοὺς πολλούς ἐστιν αὕτη Δέσποινα, καθάπερ καὶ τὴν ἐκ Διὸς Κόρην ἐπονομάζουσιν. Ἰδίᾳ δέ ἐστιν ὄνομα Περσεφόνη, &c. Sunt & L. Veri in Gaza Regia.

ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. ΝΕΩΚΟ. Κυζικηνῶν Νεωκόρων. In Commodi nummo apud Patinum, pag. 262. mulier turrito capite, forte ipsa Deûm Mater, monti insidet: qua effigie & urbis situs, & civium religio declaratur. Strabo, lib. XII. pag. 575. Ἔστι δὲ νῆσος ἐν τῇ Προποντίδι ἡ Κύζικος συναπτομένη γεφύραις δυσὶ πρὸς ἤπειρον .... ἔχει δὲ ὁμώνυμον πόλιν πρὸς αὐταῖς ταῖς γεφύραις, ... τῆς δὲ πόλεως τὸ μέν ἐστιν ἐν ἐπιπέδῳ, τὸ δὲ πρὸς ὄρει. καλεῖται δ' Ἄρκτων ὄρος. Ὑπέρκειται δ' ἄλλο Δίνδυμον μονοφυὲς, ἱερὸν ἔχον τῆς Δινδυμήνης μητρὸς τῶν θεῶν, ἵδρυμα τῶν Ἀργοναυτῶν. *Insula in Propontide Cyzicus est, gemino ponte adnexa continenti .... Vrbem ejusdem nominis habet ad ipsos pontes .... Pars urbis in plano est, altera monti adjacet: mons, Vrsorum mons dicitur. Supra hunc est alius, Dindymus, uno cacumine: in eo monte fanum est Dindymenes Matris Deorum, dedicatum ab Argonautis.* Plinius, lib. V. sect. XL. *Insula, quam continenti junxit Alexander, in qua oppidum Cyzicum, antea vocitatum Arctonnesos, & Dindymis, cujus a vertice mons Dindymus.* Est alterum ejusdem Commodi, a Cyzicenis pariter cusum numisma, in quo mulier simili habitu rupi insidet: ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. ΝΕΩΚΟ. Μ. ΑΥΡΗΛΙΟC. ΟΥΗ. ΚΑΙCΑΡ. E Cimelio Regio.

ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. ΝΕΩΚ. ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΑΥΡ. ΣΩΚΡΑΤΟΥ. Κυζικηνῶν Νεωκόρων, ἐπὶ Στρατηγοῦ Αὐρη-

λίου Σωκράτους. Caracallæ e Cimelio Regio. Apud Cyzicum a Severo Caracallæ patre Pescennius Niger, qui pariter imperium occuparat, fuerat interemptus.

ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Cereris faces & angues, cum ara, in Caracallæ nummo, apud Patinum, pag. 302. Similis est Philippi F. pag. 388.

ΑΡΧ. ΑΙΛ. ΟΝΗϹΙΦΟΡ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΙΑ. ΚΥΖΙΚ. ΔΙϹ. ΝΕΩΚ. Ex parte altera, ΑΝΤΩΝΙΝΟϹ. ΑΥΓΟΥϹΤΟϹ. Sic legi in eo nummo Sponius ait, cum alii pro ΑΥΡ. substituere ΑΚΤ. auderent. Nos ΟΝΗϹΙΦΟΡΟΥ Β. legi oportuisse suspicamur, ut sit hæc totius epigraphes sententia: Ἀρχιερέως Αἰλίου Ὀνησιφόρου β', Ἀντωνείνια, Κυζικηνῶν Νεωκόρων. *Pontifice Ælio Onesiphoro iterum*, *Antoninia*, vel *Antoniniana certamina*, *Cyzicenis Neocoris.* Certamina hic enim Antoniniana signari, hoc est, in gratiam Antonini, sive Caracallæ, ut volunt, seu verius, uti remur, Elagabali edita, nequicquam refragante Sponio, libro quem Gallice inscripsit, *Recherches d'Antiquité*, pag. 409. argumenta duo in primis suadent: alterum, vasa, calathive duo, ei nummo insculpti, e quibus palmæ emicant, quæ certaminum præmia: alterum, quod tam in isto nummo certamina ea voce indicari palam sit, quam illo Byzantiorum, quem suo loco attulimus, ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΙΑ. ϹΕΒΑϹΤΑ. Atque utramque perinde ejusdem Augusti esse, nec Caracallæ jam, sed Elagabalo adscribendum.

ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Gordiani tertii nummus: in quo, non Vulcanus insculptus, ut Patino visum, sed Præfectus fabrûm apud Cyzicenos, vel faber ipse malleo ferrum tundens in incude, ceu arma pararet civium tutelæ. Strabo, loc. cit. de Cyzico: Τρεῖς δ' ἔχει ἀρχιτέκτονας τοὺς ἐπιμελουμένους οἰκοδομημάτων τε δημοσίων, καὶ ὀργάνων. Τρεῖς δὲ καὶ θησαυροὺς κέκτηται, τὸν μὲν ὅπλων, τὸν δ' ὀργάνων, τὸν δὲ σίτου. *Tres habet ea civitas architectos, qui curam gerant ædificiorum publicorum & instrumentorum. Tria item armamentaria: unum armorum, alterum machinarum, frumenti tertium.* Fuit &

Monetariorum corpus Cyzici, de quo multa Sozomenus, lib. v. Eccleſ. Hiſtor. cap. x v.

CTPA. EPMOΛAOY. KYZIKHNΩN. NEΩKOPΩN. Στρατηγοῦ Ἑρμολάου. *Prætore Hermolao.* Gallieni, e Cimelio Regio: cujus & alter iſte ejuſdem Auguſti, CTPA. CΩCTPATOY. KYZIKHNΩN.

KYZIKHNΩN. NEΩKOPΩN. Navis in Saloninæ nummo inſculpta, non indicandæ maritimæ Cyzicenorum potentiæ cauſa, ut Patino viſum: ſed Argonautarum in eo oppido tractuque ditionis, uti ex Strabone paulo antea vidimus.

KYZIKOC. Rex ipſe Cyzicus, qui nomen oppido dedit. Valerio Flacco, lib. I I. *Rex divitis agri Cyzicus.* De eo etiam Hyginus, fab. CCLXXIII. Ex parte averſa, Cereris tedæ accenſæ, ſerpentibus involutæ: epigraphe, KYZIKHNΩN NEΩKOPΩN Apud Seguinum, pag. 21.

KYZIKHNΩN. TON. KTICTHN, cum Herculis effigie, quem conditorem vel inſtauratorem urbis Cyziceni agnoſcunt, in nummo vetere Domitiani.

KOPH CΩTEIPA. KYZIKHNΩN. E Cimelio Chriſtinæ Aug. referente Spanhemio, lib. de uſu Numiſm. pag. 385. Pingitur & a Triſtano, tom. I I. pag. 314. & ex averſa parte rurſum habet, KYZIKHNΩN. NEΩKOPΩN.

KYZIKOC. Vide EΦEΣOΣ.

KYZ. AΠAMEΩN. Vide AΠAMEΩN.

KYΘHPAIΩN. In nummis Græciæ veteris apud Goltzium. In his nuda Venus, dextra pomum, vel ſagittam: arcum læva tenet. Pomum quidem, quod a Paride obtinuit, dum formæ palmam Palladi Junonique præripuit. Arcum vero ac ſagittam, quod & *Armata Venus*, Ἐνόπλιος Ἀφροδίτη, a Græcis olim coleretur. Veneri Cytheram fuiſſe ſacram, tralatitium eſt, unde & ipſa nomen traxit. Auſonius in Epigr. *Nuda Cythere.* Plinio, lib. I V. ſect. XIX. *Cythera cum oppido* inſula in Aſinæo ſinu: hodie *Cérigo.* Stephano: Κύθηρα, νῆσος.... οἱ οἰκήτορες Κυθήριοι... καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ νῆσος λέγεται Κυθηρία.

ΚΥΘ. & ΚΥΘΝΙΩΝ. Goltziani e vetere Græcia nummi. Plinio, lib. IV. sect. XXII. *Cythnos*, e Cycladibus insulis una. Nunc *Fermina* nuncupari peritiores Geographi putant. Stephano: Κύθνος, νῆσος.... ὁ νησιώτης Κύθνιος.

ΚΥΜΑΙΩΝ, *in Æolide.*

ΚΥΜΑΙΩΝ. ΕΠΙ. CT. ΚΟΡ. ΛΟΛΛΙΑΝΟΥ. *Sub Prætore Cornelio Lolliano.* Commodi nummus, cum Jovis sedentis effigie. Apud Sponium in Itin. Athen.

ΚΥΜΑΙΩΝ. Maximi, in Cimelio Regio majoris formæ nummus, Gordiani item tertii, & Tranquillinæ. Plinio, lib. v. sect. XXXII. *Cyme.* Stephano: Κύμη, πόλις Αἰολίδος.... τὸ ἐθνικὸν, Κυμαῖος.

ΚΥΜΑΙΩΝ. CT. ΑΥ. ΕΛΠΙΔΗΦΟΡΟΥ. Valeriani, e Cimelio Regio. *Cumæorum, Prætore Aurelio Elpidephoro.* Apud Gruterum, pag. 702. ELPIDEPHORVS. Legit hunc nummum Patinus, in Indice, pag. 27. ΚΥΜΑΙΩΝ... ΑΠΙ ΔΗΦΟΡΟΥ.

ΚΥΜΑΙΩΝ. ΞΑΝΘΟC. Ex parte aversa, ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC. Nummus antiquus, quo Cumæorum societas cum Troïbus indicatur, quorum agrum Xanthus amnis alluit, Numinis vice fortassis & a Cumæis habitus. Quod de similibus nummis pariter existimandum est, ΑΜΑCΤΡΙΑΝΩΝ ΜΕΛΗC, ΝΙΚΑΕΩΝ CΑΓΑΡΙC, CΑΙΤΤΗΝΩΝ ΕΡΜΟC, ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ ΧΡΥCΟΡΡΟΑC, aliisque. Neque quidquam causæ fuit, cur Pamphyliæ Cumas, vir alias eruditus, operis sui de Numism. pag. 890. Xantho Lyciæ amni finitimas ex eo nummo fingeret, quæ sunt ab eo amne multis passuum millibus dissitæ. Hæret in eo nummo Patinus, pag. 7.

ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ. ΚΥΜΑΙΩΝ. Equi effigies. Vide ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ.

ΚΑΙCΑΡΕΩΝ. ΚΥΜΑΙΩΝ. Cumæorum cum Cæsariensibus Bithyniæ ὁμόνοια concordiave significatur. Nummus hic affertur a Spanhemio, lib. de usu numism. pag. 890.

ΚΥΜΑΙΩΝ. Nummos complures sic inscriptos Golt-

zius affert in Magna Græcia, Tab. XVI. quos ad Cumas Italiæ, quæ fuere juxta Neapolim, perperam refert: quem errorem multis convellimus argumentis. Primum enim, si Stephanum audimus, a Cumis Italicis gentile nomen Κυμεὺς est, non Κυμαῖος, quod est Æolicæ Cumæ proprium. Deinde in nummis insculpta Amazon, cui pharetra pendet ex humero, Cymen esse prodit, quæ urbi natales & nomen dedit, teste Strabone, lib. XIII. pag. 623. ubi de Cyme Æolica: Τὸ δ' ὄνομα ἀπὸ Ἀμαζόνος τῇ πόλει τεθεῖσθαι. Et Mela, lib. I. cap. XVIII. *Cymen nominavit, pulsis qui habitabant, dux Amazonum Cyme.* Adde pectunculum insculptum in aliis quoque Cymæorum nummis, quem in eo tractu laudatissimum fuisse, ideoque signatum in nummis, ex eo simile veri fit, quod *pectunculum Chium* Varro laudat in primis, libro περὶ ἐδεσμάτων, apud Gellium lib. VII. cap. XVI. Fuit autem Cyme in adverso ferme litore Chio insulæ opposita: & eodem plane alluebatur mari.

ΚΥΝΩΝΗΣΙΩΝ. Titi nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 219. Stephanus: Κυνῶν νῆσος, Λιβυκὴ νῆσος .... ὁ νησιώτης, Κυνονησίτης. Quare in nummo forte ΚΥΝΟΝΗΣΙΤΩΝ fuit.

ΚΥΠΑΡΙϹϹΙΕΩΝ. Juliæ Domnæ, & Caracallæ nummi, in quibus Bacchi stantis effigies, in Cimelio Regio. Pausanias in Messen. pag. 147. sub finem, Libero Patri sacrum Cyparissensium fuisse agrum subindicat: in eoque percussa thyrso tellure ab eo Numine fontem exstitisse, quem Διονυσιάδα ex argumento vocarent. Sunt & alii cum signo Libertatis. Plinio, lib. IV. sect. VII. *urbs Cyparissa*, in Peloponneso. Hodie *Arcadia*, agri Messeniaci. Stephano: Κυπαρισσία, πόλις τῆς Τριφυλίας .... τὸ ἐθνικὸν, Κυπαρισσεύς.

ΚΥΠΑΡΙϹϹΑΙΩΝ. Getæ nummus, e Cimelio Regio.

ΚΥΠΡΙΩΝ. Plinio, libro V. sect. XXXV. *Cypros* insula, *l'Isle de Chypre.*

ΚΟΙΝΟΝ. ΚΥΠΡΙΩΝ. Claudii, Vespasiani, Trajani, Sabinæ, Juliæ Domnæ, Getæ, & Caracallæ nummi,

mi, e Cimelio Regio. *Commune Cypriorum.* In his fere templum Veneris Paphiæ, aut Jovis ſtantis effigies. Nam & Jovem Cyprii coluere: Amathuſii, Jovem Hoſpitalem, Ξένιον, mactatis hoſpitibus. Vide Naſonem, lib. x. Metam. Alii, Εἰλαπιναστὴν, & Σπλαγχνοτόμον, teſte Athenæo, lib. IV. ex Hegeſandro.

ΕΠΙ. ΚΟΜΙΝΙΟΥ. ΠΡΟΚΛΟΥ. ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. ΚΥΠΡΙΩΝ. *Sub Cominio Proclo Proconſule Cypriorum.* Claudii nummus e Cimelio Regio, quem Patinus pag. 101. ſic exhibet: ΕΠΙ. ΚΟΜΙΝΙΟΥ. ΠΡΟΚΛΟΥΑΝΟΥ. ΥΠΑΤΟΣ ΚΥΠΡΙΩΝ. Interpretaturque, *Cominius Proculeïanus, vel Prætor, vel Legatus.* Cominiorum frequens apud Gruterum mentio. Proconſuli Cyprus, ut & Creta, paruit: quanquam & ſuos aliquando Legatos Auguſtus eo miſit. Vetus inſcriptio, apud Sponium, in Itin. Athen. pag. 140. Γάϊον Ἄντιον Αὖλον Ἰούλιον, Αὔλου ὑὸν, Κουάδρατον, δὶς Ὕπατον, Ἀνθύπατον Ἀσίας, Σεπτεμουίρουμ Ἐπουλονῶν, Φράτρεμ Ἀρουάλεμ, Πρεσβευτὴν καὶ Ἀντιστράτηγον τῆς Βειθυνίας, Πρεσβευτὴν Ἀσίας, Πρεσβευτὴν Σεβαστὸν Ἐπαρχίας Καππαδοκίας, Ἀνθύπατον Κρήτης, Κύπρου, Πρεσβευτὴν Σεβαστὸν Λυκίας καὶ Παμφυλίας, Πρεσβευτὴν καὶ Ἀντιστρατηγὸν Αὐτοκράτορος Νερούας Τραϊανοῦ Καίσαρος Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ Δακικοῦ Ἐπαρχίας Συρίας, &c. *C. Antium Aulum Iulium, Auli F. Quadratum, Conſulem iterum, Proconſulem Aſiæ, Septemvirum Epulonum, Fratrem Arvalem, Legatum Proprætore Bithyniæ, Legatum Aſiæ, Legatum Auguſtalem Provinciæ Cappadociæ, Proconſulem Cretæ, Cypri: Legatum Proprætore, ex auctoritate Imp. Nervæ Trajani Cæſaris Auguſti, Germanici, Dacici, Provinciæ Syriæ*, &c. Ubi Sponius præpoſtera interpunctione legit, Ἀνθύπατον Κρήτης, Κύπρου πρεσβευτὴν.

ΚΟΙΝΟΝ. ΚΥΠΡΙΩΝ. Juppiter ſtans. ΓΑΛΒΑ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Galba Auguſtus.* E Cimelio Regio.

ΕΠΙ. ΠΟΜΠΟΝΙΟΥ. ΒΑ. ΚΟΙΝΟΝ. ΚΥΠΡΙΩΝ. *Sub Pomponio Baſſo.* Trajani, ex eodem Cimelio. Vixit Pomponius Baſſus ævo Plinii junioris, qui ſeceſſum

illius ad eundem ſcribens collaudat. Plinius, ut notum eſt, Trajano coævus. Eſt & Domitiani nummus alter in eodem Cimelio inſcriptus: ΕΠΙ. ΑΙ. ΠΟΜ. ΒΑϹϹΟΥ. ΠΡΕϹΒΕΥΤΟΥ, *Sub Ælio Pomponio Baſſo Legato*, cum Jovis in monte ſtantis effigie. Et hic pariter ad Cyprios ſpectat.

ΘΕΟΝ. ϹΥΝΚΛΗΤΟΝ. *Deum Senatum.* ΑΝΘΥ. ΕΠΡΙΩ. ΜΑΡΚΕΛΛΩ. Γ. In medio nummo, ΚΥ. Hoc eſt, Ἀνθυπάτῳ Ἐπρίῳ Μαρκέλλῳ γ΄. Κύπριοι, ſubintellige, ἀνέθηκαν, ut in Smyrnæorum nummo & alibi dicturi ſumus. *Proconſuli Eprio Marcello tertium, Cyprii poſuere.* Non vidit ita legi oportere Seguinus, a quo hic nummus affertur, pag. 91.

ΕΠΙ. ΣΤΡ. ΚΥΠΡΙΩΝ. Templum Veneris Paphiæ. Ex parte altera, ΖΗΝΩΝ. Vir ignem dextra gerit: idem læva columnæ innititur. Ἐπὶ στρατηγοῦ Ζήνωνος. Κυπρίων. *Sub Prætore Zenone. Cypriorum.* Niſi forte legi ſatius eſt, ut in nummo Samiorum, ΕΠΙ. ΙΕΡ. Sed ut ut eſt, Sacerdos eſt hic Veneris Paphiæ, qui & idem Prætor eſſe potuit: quo de ſacerdote ſacrorumque ritu, Tacitus lib. II. hiſtor. pag. 34. *Atque illum cupido inceſſit adeundi viſendique templum Paphiæ Veneris, inclytum per indigenas, advenaſque. Haud fuerit longum initia religionis, templi ſitum, formam Deæ, (neque enim alibi ſic habetur,) paucis diſſerere. Conditorem templi regem Aëriam vetus memoria: quidam ipſius Deæ nomen id perhibent: fama recentior tradit, a Cinara ſacratum templum, Deamque ipſam conceptam mari huc appulſam ..... Tantum Cinaradas ſacerdos conſulitur, hoſtiæ, ut quiſque vovit, mares diliguntur: certiſſima fides hœdorum fibris: Sanguinem aræ effundere vetitum: Precibus & IGNE PVRO ALTARIA adolentur, nec ullis imbribus, quanquam in aperto madeſcunt. Simulacrum Deæ non effigie humana, continuus orbis latiore initio tenuem in ambitum metæ modo exſurgens. Et ratio in obſcuro.* Vide ΠΑΦΙΩΝ.

ΚΟΙΝΟΝ ΚΥΠΡΙΩΝ. Apud Goltzium, cum templo Paphiæ Veneris, cujus in medio meta, quæ Deæ

ipsius effigies est, ut ex Tacito intelligimus, eo quem proxime attulimus, loco.

ΚΥΡΗΝΗ.

ΚΥΡΑ. Nummus argenteus e Museo nostro, cum silphii icone, & Jovis Hammonis cornuto capite. Plinius, lib. v. sect. v. *Cyrene:* unde Cyrenaïcæ Africæ nomen. Et lib. XIX. sect. XV. *Ab his proximum dicetur auctoritate clarissimum laserpitium, quod Græci σίλφιον vocant, in Cyrenaïca provincia repertum*, &c.

ΚΥΡΑΝΕΙΩΝ. ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. Nummus Augusti, e Thesauro Goltzii, pag. 219. *Cyrenensium Sacræ ac liberæ civitatis.* Hunc nummum sic Occo refert, pag. 82. ΑΥΤ. ΚΑΙCΑΡ. ΑΥΓΥCΤΟC. ΚΥΡΑΝΕΙΩΝ. ΤΗC. ΙΕΡΑC. ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. Quod suspectæ mihi fidei est: cum illud C pro Σ nusquam Augusti ævo, nec ante Domitiani tempora, in nummis lapidibusve occurrat. Caput Jovis Hammonis in eo nummo insculptum ait, quem a Cyrenensibus cultum nemo nescit.

ΦΛΑΥ. ΚΥΡΗΝΗ. Titi nummus apud Patin. pag. 151. *Flavia*, vel *Flaviopolis Cyrene.* Nunc Gazæ Regiæ. Caput Africæ insculptum præfert.

ΚΥΡΑΝΑΙΩΝ. E Thesauro Goltzii, loco cit. Stephano: Κυρήνη .... τὸ ἐθνικὸν, Κυρηναῖος. Dialecto Dorica, Κυρανᾶιος.

ΚΥΡΙΕΩΝ. Goltzii nummus e Græcia, Tab. XXVI. In eo Venus armata, Ἀφροδίτη ὡπλισμένη, ut Pausanias vocat in Laconicis, pag. 97. In parte aversa cygni duo, Veneri sacri: cujus traxisse currum ii a vatibus perhibentur. Naso:

Medias Cythereïa per auras
Cypron olorinis nondum pervenerat alis, &c.

Horatius, lib. III. Carm.

Qua Gnidon,
Fulgentesque tenet Cycladas, & Paphon
Junctis visit oloribus.

Plinio, lib. v. sect. XXXV. *Curias.* Stephano: Κούριον, πόλις Κύπρου .... τὸ ἐθνικὸν, Κουριεύς. Nunc *Audimo.*

ΚΥΡΡΗCΤΩΝ *in Syria Cœle.*

ΚΥΡΡΗCΤΩΝ, in laurea corona, quæ in nummis aliis hujuſce tractus, Chalcidenſium, Berœenſiumque, pariter obvia eſt. Eſt hic Trajani apud Patin. pag. 184.

ΚΥΡΡΗCΤωΝ. Nummus Antonini Pii, e Muſeo noſtro. Ex parte altera, ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. ΚΕCΑΡ. ΤΙΤ. ΕΛΙ. ΑΔΡΙΑΝΟC. ΑΝΤ.... Plinio, lib. v. ſect. xix. *Cyrreſtice Cyrrhum.* Stephano: Κύῤῥος, πόλις Συρίας... ὁ πολίτης, Κυῤῥέστης. In Notitia Eccleſ. Κύρος, ἤτοι Ἁγιόπολις. Hæc Theodoreti ſedes Epiſcopalis. Tullius, lib. v. ad Attic. ep. xviii. quam ſcripſit tum cum eſſet Ciliciæ Proconſuli: *Hoſtis in Cyrrheſtica, quæ Syriæ pars proxima eſt provinciæ meæ.*

ΔΙΟC. ΚΑΤΑΙΒΑΤΟΥ. ΚΥΡΡΗCΤΩΝ. *Iovis fulminantis.* Vel, ut in Diocletiani nummo, IOVIS. FVLGVRATORIS, vel ut apud Gruterum, pag. xxi. 6. IOVIS. FVLMIN. FVLG. TONANTIS. *Cyrrheſtarum.* M. Aurelii, L. Veri, Caracallæ, Philipporumque nummi. Suidas: Καταιβάτης Ζεὺς, παρ' Ἀθηναίοις, παρὰ τὸ καταβιβάζειν τὸν κεραυνὸν, a dejiciendo fulmine. Julius Pollux, lib. i. cap. i. num. xxiii. ὥσπερ ὁ ὑέτιος, καὶ ὁ καταιβάτης, *ut Iuppiter Pluvius, & Fulminum dejector.* Libanius in legat. ad Julian. pag. 158. Καὶ μὴν καὶ Ζεὺς οὐ Καταιβάτης μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἱκέσιος καὶ Μειλίχιος. *Neque vero Iuppiter Elicius tantum*, quod fulmina dejiciat, *ſed & Hiceſius*, quod ſupplicibus adſit, *& Milichius* a manſuetudine cognominatur. Καταιβάτου Διὸς meminit & Phurnutus in Jovis cognominibus, Pauſanias in Eliac. prior. pag. 162. aliique multi. Ex his triplicem apud Occonem Trajani nummum emendamus: Primum, pag. 217. ΔΙΟC... ΑΙΒΑΤΟ. pro ΔΙΟC. ΚΑΤΑΙΒΑΤΟΥ. Alterum ibidem, in corona laurea ΚΥΠΡΗΩΤΩΝ, pro ΚΥΡΡΗCΤΩΝ. Tertium, pag. 19. ΑΥΤΟΚΡ. ΚΑΙ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Νέρουας Τραϊανός. Ex parte altera, ... ΒΑΤΟΥΡΡΗCΤΩΝ, pro ΔΙΟC. ΚΑΤΑΙΒΑΤΟΥ. ΚΥΡΡΗCΤΩΝ. Et quartum Commodi, pag. 332. ΔΙΟC.

KATC. KATE. pro ΔΙΟC. KATEBATOY. Sic enim interdum in nummis vox ea ſcribitur.

ΚΥΤΩΡΙΩΝ. Nummi e Græcia Goltzii, cuſi videlicet ab incolis Cytorii oppidi, montiſque cognominis, de quo Plinius lib. VI. ſect. II. in Paphlagonia. Stephano: Κύτωρος, πόλις Παφλαγονίας.... τὸ ἐθνικὸν, Κυτωριεὺς, καὶ Κυτώριος, &c. Gryphum, tripodem, lauream, ſtellam, Solemve, quæ ſunt Apollinis nota, ut ſæpe monuimus, ſymbola, hi nummi præferunt.

ΚΩΝΩΠΙΤΩΝ. Neronis nummus, e Theſauro Goltzii, pag. 219. Stephano: Κωνώπη, πόλις Ἀκαρνανίας.... τὸ ἐθνικὸν, Κωνωπεὺς, καὶ Κωνωπίτης, καὶ Κωνωπαῖος.

ΚΩΠΑΙΩΝ. Veſpaſiani nummus, delineatus a Triſtano, pag. 290. Affertur & a Patino, in Indice, pag. 8. Cererem tediferam inſculptam præfert. Plinio, lib. IV. ſect. XII. *Copæ*. Stephano: Κῶπαι, πόλις Βοιωτιακή... ὁ πολίτης, Κωπαῖος, καὶ Κωπαΐτης. Ea in urbe fuiſſe ædem Cereri ſacram Pauſanias libro nono prodidit, ſive in Bœoticis, pag. 299. Κεῖνται δὲ αἱ Κῶπαι πόλισμα ἐπὶ τῇ λίμνῃ .... Ἐνταῦθα Δήμητρος, καὶ Διονύσου, καὶ Σαράπιδός ἐστιν ἱερά. Hodie *Topoglia* juxta Copaïdem lacum, *Limni tis Livadias*, (nam Bœotiam Græci hodie *Livadia* vocitant, ut monet auctor anonymus, qui officia CP. Palatii deſcripſit, ad calcem Codini,) ſeu *Lago di Topoglia*.

ΚΩΡΥΚΙΩΤΩΝ. Caracallæ nummus, in Cimelio Ducis Sabaudiæ. Plinio, lib. v. ſect. XXII. *Corycos oppidum, & portus*. Stephano: Κώρυκος, πόλις Κιλικίας... τὸ ἐθνικὸν, Κωρύκιος... Λέγεται καὶ Κωρυκιώτης.

ΚΩΡΥΚΙΩΝ. E Theſauro Goltzii, pag. 219.

.....ΥΚΙΩΤΩΝ. ΑΥΤΟΝΟΜΟ. Alexandri Severi, apud Occonem, pag. 419. Lege, ΚΩΡΥΚΙΩΤΩΝ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. *Coryciotarum liberæ* civitatis.

ΚΩΙΩΝ. Tiberii, Juliæ Domnæ, & Elagabali nummi. Plinio, lib. v. ſect. XXXVI. *Cos*, &c. Stephano: Κῶς, πόλις καὶ νῆσος... τὸ ἐθνικὸν, Κῶος, καὶ Κώϊος. Hippocratis patria. Nautis *Lango* dicitur: Græcis *Stingo*, derivata voce ab illa tergemina, εἰς τὴν Κῶ.

ΩΙΩΝ. ΠΥΘΩΝΙΚΟΣ. Augusti nummus e Cimelio Regio, Museoque nostro. Prætoris nomen vel Magistratus id esse plane credimus, Πυθώνικος. Alias quæ subsit ei voci vis, tralatitium est. Similis alter, eodem Principe Augusto cusus, ex eodem quoque Cimelio. ΚΩΙΩΝ. ΝΙΚΑΓΟΡΑΣ, cum Jovi capite.

ΚΑΛΛΙΠΙΔΗΣ. ΚΩΙΩΝ. Augusti, apud Tristanum, pag. 100.

ΕΥΚΑΡΠΟΣ. ΚΩΙΩΝ. Et hunc Patinus in Thesauro, pag. 137. & istum, qui ΚΑΛΛΙΠΙΔΗΣ inscribitur, Lepidi esse, quam Augusti, mavult. Apud Tristanum certe, tom. I. ΜΑΡΚΟΣ ΛΕΠΙΔΟΣ. Et ex parte aversa, ΚΩΙΩΝ. ΒΙΟΦΑΝΤΟΣ, *Coënsium* Prætor *Diophantus*. Ex hujus Diophanti genere ac familia duxisse ortum alter videtur, cujus mentio in nummo Severi e Cimelio Regio, quem ad Coënses quoque referri oportere vel hinc merito suspicamur, quod & Apollinem citharœdum exhibet, Coënsium nempe Præsidem Deum, & Pontificis nomen, quem Magistratus vice fuisse, aut certe Sacrorum Augustalium Ludorumque Præsidis, apud Coënses, ex subsequentibus nummis intelligimus. Est, inquam, hic Severi nummus ejusmodi : ..... ΑΡΧ. ΔΙΟΝΟC Τ. ΔΙΟΦΑΝ ... Hoc est, Ἐπὶ Ἀρχιερέως Δίωνος τοῦ Διοφάντου, Κώων. *Sub Pontifice Dione Diophanti Filio, Coënsium.*

ΚΩΙΩΝ. ΜΕΙΛΗCΙΩΝ. Nummus Antonini Pii, e Cimelio Regio, quo Milesiorum fœdus cum Coënsibus significatur, non uti Tristanus existimat, pag. 601. a Milesiis profectos Coënses. Id vero insculptæ ei nummo effigies in primis declarant, Æsculapii nimirum Coënsium Dei, & Apollinis Didymæi Milesiorum: unde & Milesius idem appellatus est, a fano ejus in agro Milesio. Strabo, lib. XIV. pag. 634. Τὸ Μιλήσιον τὸ μαντεῖον τοῦ Διδυμέως Ἀπόλλωνος. Venerem in eo nummo sculptam falso Tristanus & alii existimavere. Sic in illis ΕΦΕΣΙΩΝ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ, & ΕΦΕΣΙΩΝ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ, similis ὁμόνοια intelligitur, ut suis locis diximus.

ΚΩΙΩΝ. Antonini Pii, ex eodem Cimelio. Juno in curru juncto pavonibus.

ΚΩΙΩΝ ΣΩΤΗΡ, vel ΣΩΤΗΡΟΣ, *Coënſium Servatoris.* Æſculapii nimirum, cujus in nummis effigies, apud Goltzium in Græcia, Tab. xx. cum angue, ejus Dei ſymbolo.

ΚΟΩC, & ΚΩΩC, in Muſeo noſtro.

ΑΡΧ. ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥ. ΚΩΙΩΝ. Caracallæ nummus, e Gaza Regia, cum victoriæ gradientis effigie. Ἀρχιερέως Μενεκράτους. Κώων. Pontifice *Coënſium Menecrate.*

ΚΩΙΩΝ. Serpens baculo involutus, Æſculapii ſymbolum. E Muſeo noſtro.

ΚΩΙΩΝ. ΑΡΙΣΤΙΔΗΣ. Apud Goltzium, tab. xx. *Coënſium* Prætor *Ariſtides.* Cum lyra Apollinea.

ΚΩΙΩΝ. ΑΡΧΙΑΣ. *Coënſium* Prætor *Archias.* Apud Goltzium, tab. xxi. cum cancri effigie, quæ in nummis inſularum frequens, ut antea monuimus. Adjecta etiam clava, quæ Herculem inter Deos Coënſium cuſtodes fuiſſe ſignificet.

ΚΟΩΣ. Uva. Apud Goltzium, tab. xxii. Ex parte altera caput eſt inſculptum capri, qui Baccho ſacer, teſte Ovidio, lib. i. Faſtor. verſ. 360. Strabo, lib. xiv. pag. 657. de Co inſula: Εὔκαρπος ἐστι πᾶσα· οἴνῳ δὲ καὶ ἀρίστη, καθάπερ Χῖος καὶ Λέσβος. *Tota frugum eſt ferax, vini etiam optimi larga, ut Chius & Lesbus.*

L

LACCOBRIGA. MVN. *Municipium Laccobriga.* Galbæ, e Theſauro Goltzii, pag. 244. Plinio, lib. iii. ſect. iv. *Lacobricenſes,* in Vaccæis Hiſpaniæ populis. Lacobrigæ in hoc tractu meminit Antoninus, xlvi. M. P. a Pallantia, in itinere ab Aſturica Tarraconem. Λακοβρίγας vocat Plutarchus in Sertorio, pag. 574. *Lacobrigæ nomen,* inquit Feſtus, *a lacu & briga, Hiſpaniæ oppido.* Vox *briga* oppidum ſonat. Vide MIROBRIGA.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. Hadriani nummus, e Cimelio Regio, in quo Castor & Pollux in equis. De cultu Castorum apud Lacedæmonios, Pausanias in Laconicis, seu lib. III. operis sui, pag. 94. 95. 96. & 98. Est & M. Aurelii, cum pileis Castorum, apud Patinum, pag. 244.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. M. Aurelii, apud Tristanum, pag. 650. quo in nummo Athletæ bini insculpti, veluti in procinctu ad pugnam. *Lacedæmonias palæstras*, tum alii plurimi, tum Prudentius in Hamartig. laudat, versu 365. Propertius, lib. III. Eleg. XIV.

Multa tuæ, Sparte, miramur jura palæstræ, &c.

Pugilatum amasse, M. Aurelium, *luctamina*, *& cursum*, auctor est Capitolinus in ejus vita, pag. 24.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. ΣΕΛΓΕΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. *Lacedæmoniorum Selgensiumque concordia.* Decii nummus, in quo ante aram Hercules & Pallas adstant: ex ara serpens emicat. Conditores suos ac veluti parentes Lacedæmonios, Selgenses Pamphyliæ agnoscebant, ut auctor est Strabo, lib. XII. pag. 570. Plinio, lib. IV. sect. VIII. *Ager Laconicus* &c.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ. Vide ΣΑΓΑΛΑΣΣΗΝΩΝ.

ΛΑΜΙΕΩΝ. In Museo nostro, cum Bacchi capite, quod ederacea cinctum corona: & canthari, ex aversa parte nummi, effigie. Baccho sacrum fuisse agrum eum, ac vini feracem, hæc symbola produnt. Plinio, lib. IV. sect. XIV. *Lamia*, in Phthiotide Thessaliæ regione. Stephano: Λαμία, πόλις Θεσσαλίας..... τὸ ἐθνικὸν, Λαμιεῖς, καὶ Λαμιῶται.

ΛΑΜ. In Cimelio Regio.

ΛΑΜΠΩΝΙΕΩΝ. Tiberii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 220. Stephanus: Λαμπώνεια, πόλις Τρῳάδος.... τὸ ἐθνικὸν, Λαμπωνεὺς, ... καὶ Λαμπωνιεύς. Hujus potius oppidi nummum eum esse censuerim, quam cognominis insulæ Lamponiæ, de qua Plinius, lib. IV. sect. XXIII.

ΛΑΜΨΑΚΗΝΩΝ. Nummus Commodi, apud Patinum, pag. 262. nunc Cimelii Regii. Insculptum in eo nummo remur equum marinum, qui Neptuno sacer. Sed

fuere

fuere in eo oppido & alia Numina. *Lampsacenum Deum* Servius Priapum, & Priapeïorum auctor appellant. Huc spectat vetus inscriptio, apud Gruterum, pag. xcv. 4.

HORTORVM. CVSTODI. VIGILI.
CONSERVATORI. PROPAGINIS.
VILLICORVM.

DVM. TVA. POMIFERVM. CVSTODIA. PROTEGET. HORTVM.
TERROR. ET. INFESTIS. FVRIBVS. INGVEN. ERIT.
LAMPSACIOS. MELIOR. NON. IMBVET. HOSTIA. CVLTROS.
QVAM. VENIET. NOSTRA. VICTIMA. CAESA. MANV.

Pollicetur horti dominus priapo fore, ut si servet hortum, melior ei a se cædatur hostia, quam quæ a Lampsaciis mactari solita esset. Pausanias, lib. ix. de Priapo: Λαμψακηνοὶ δὲ ἐς πλέον ἢ θεοὺς τοὺς ἄλλους νομίζουσι. Διονύσου τε αὐτὸν παῖδα εἶναι καὶ Ἀφροδίτης λέγοντες. *Lampsaceni eum præ cunctis Diis venerantur, Bacchi & Veneris filium appellantes.* Plinio, lib. v. sect. xl. *Lampsacum.* In Hellesponto. Stephano: Λάμψακος .... τὸ ἐθνικὸν, Λαμψακηνός. Hodie *Lampsico.* Vide plura in Plinianis Notis. Λαμψάκιος interim dici quoque apte posse, ex antiqua inscriptione discimus, quæ & eidem Numini, Priapo scilicet, est dicata, apud Gruterum, pag. xcv. 5. ΛΑΜΨΑΚΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Et ex Martiali, apud quem *Lampsacius versus* legitur, & *Lampsaciæ puellæ.*

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ *Cariæ.*

AP. PVLCHER. AP. F. PROCOS. *Appius Pulcher Appii F. Proconsul.* In medio nummo, ΛΑΟ. Λαοδικέων. In ima parte Græci Magistratus nomen, ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥ ΣΩΣΙΜΟΣ. Apud Seguinum, pag. 69. a quo feliciter hic nummus explanatur: uti & alter qui subsequitur.

M. TVLL. IMP. ΛΑΟ. ΛΑΒΑΣ. ΠΥΡΡΟΥ. *M. Tullius Imperator. Laodicensium. Labas Pyrrhi F.* Prætor. Forte ΔΑΜΑΣ hoc est, *Damasias.* Successit Appio M. Tullius Cicero, post actum Consulatum, in Ciliciæ & Laodiceæ, finitimarumque regionum ad-

ministratione. Vide quæ diximus in nummis ΑΠΑ-ΜΕΩΝ Phrygiæ.

ΠΟΛΕΜΩΝ. ΦΙΛΟΚΡΑΤΩΡ. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. *Polemon Philocrator. Laodicensium.* Nummus Augusti e Gaza Regia. Hunc Polemonem regiis insignibus donarat Augustus, ut quidem Strabo prodidit, lib. XII. pag. 578. Ζήνων δ' ὁ ῥήτωρ, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πολέμων, ὃς καὶ βασιλείας ἠξιώθη διὰ τὰς ἀνδραγαθίας, ὑπὸ Ἀντωνίου μὲν πρότερον, ὑπὸ Καίσαρος δὲ τοῦ Σεβαστοῦ μετὰ ταῦτα.

ΖΕΥΣ ΦΙΛΑΛΗΘΗΣ. ΛΑΟΔ. *Iuppiter Veritatis Amicus. Laodicensium.* Augusti nummus, e Cimelio Regio. Nunc Laodicea excisa penitus: loco Turcæ fecere nomen *Eskihissar.* Vide plura in Notis ad Plinium.

ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ. ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ. Neronis, apud Tristanum, pag. 224. & Patinum, pag. 117. cum Jovis effigie aquilam dextra gestantis. Additur & Prætoris nomen, ΓΑΙΟΣ ΠΟΣΤΥΜΟΣ, *Caïus Postumus.* Et in corona laurea, B, quo signatur annus Neronis secundus.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΑΓΡΙΠΠΙΝΟC. ΓΡΑΜ. ΑΝΕΘΗΚΕΝ. Λαοδικέων. Ἀγρίππινος Γραμματεύων ἀνέθηκεν. *Laodicensium. Agrippinus Scriba posuit.* Nummus Hadriani e Cimelio Regio, simili Jovis effigie, atque in nummo Neronis. Id Magistratus genus, Γραμματεὺς, seu Γραμματεύων, passim in Cariæ nummis occurrit.

ΑΥ. ΚΑΙ. ΤΡΑ. ΑΔΡΙΑΝΟC. ΟΛΥΜΠΙΟC. ΛΑΟΔ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Τραϊανὸς Ἀδριανὸς Ὀλύμπιος. Λαοδικέων. Nummi Hadriani, apud Erizzo, & alios. De Olympii cognomine quo donatus in nummis Hadrianus, vide quæ diximus, verbo ΕΦΕCΙΩΝ.

Π. ΑΙΛΙΟC. ΔΙΟΝΥCΙΟC. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. In laurea. Nummus Antonini Pii, apud Patinum in Indice, pag. 13. Πούπλιος Αἴλιος Διονύσιος. Λαοδικέων.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. M. Aurelii, apud Occonem, pag. 295. & in Cimelio Reginæ Christinæ.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΕΦΕCΙΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Juppi-

ter Laodicenus, ac Diana Ephesia cum cervis, in nummo M. Aurelii.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. L. Veri nummus, e Cimelio Regio. Est & M. Aurelii, in quo stat Imperator inter duas feminas stolatas.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΚΑΙ. ΝΕΪΚΟΜΗΔΕΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Commodi, ex eodem Cimelio: Cereris cum Jove effigies: illa Nicomediensium Dea, hic Laodicenorum, ut dictum est, Præses.

ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ. ΛΥΚΟC. ΚΑΠΡΟC. Nummus Commodi Imp. e Gaza Regia, in quo mulier dextra Jovem Laodiceæ præsidem Deum gestat, desidetque inter duos fluvios. *Laodicea, Lycus, Caper.* Plinius, lib. v. sect. XXIX. *Laodicea imposita est Lyco flumini, latera alluentibus Asopo & Capro, appellata primum Diospolis*, hoc est, civitas Jovis: qua ex appellatione Præses ejus oppidi Juppiter fuisse intelligitur: neque ex ea modo, sed & ex nummis antea allatis.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνεῖνος. Caracallæ nummus, cujus in aversa parte, ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΕΥΤΥΧΕΙC. ΚΑΙΡΟΙ. *Felicia tempora*, quatuor anni tempestates totidem puerulis designantur. Sic in Commodi nummo, e Museo nostro, pueruli quatuor fructus ex arbore legunt, mediaque inter ipsos Tellus sedet: epigraphe, TEMPORVM FELICITAS. Tellus, inquam, quam Puerorum Nutricem appellarunt, ΓΗΝ ΚΟΥΡΟΤΡΟΦΟΝ, ut aït Pausanias in Atticis, pag. 20. Est autem in hujus nummi anteriore area Commodi caput, cum hac epigraphe, M. AVREL. COMMODVS. ANTONIN. PIVS. FEL. AVG. Ubi illud obiter adnotari operæ pretium fuerit, Cæsarum primum qui se *Pium Felicem* in nummis conjunctim inscripserit, fuisse Commodum, nec satis honesta certe causa & origine, si Lampridium in ejus vita audimus, pag. 49. *Inter hæc Commodus, Senatu semet ridente, cum adulterum matris Consulem designasset, appellatus est PIVS: cum*

occidiſſet Perennem, appellatus eſt FELIX. In lapidibus tamen vetuſtis M. Aurelius PIVS FELIX inſcribitur, ut vidimus in nummis ΕΔΕΣΣΑΙΩΝ.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΔΟΓΜΑΤΙ CΥΝ-ΚΛΗΤΟΥ. *Laodicenſium Neocororum, Senatuſconſulto.* Caracallæ nummus, apud Triſtanum, tom. II. pag. 185. in quo Juppiter ſtat, ejus civitatis Præſes, ut diximus. Non ſine Senatuſconſulto Neocororum fungi munere civitatem ullam potuiſſe docuimus antea in nummis ΑΒΟΛΛΑΙΩΝ. Hunc nummum ad Caricam Laodiceam jure cum Erizzo referendum putamus, nequicquam refragante Triſtano. Eſt & alter ejuſdem Caracallæ ita inſcriptus, ΛΑΟΔ. ΠΡΩΤΩΝ Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Laodicenſium, qui primi ter Neocori fuere:* hoc eſt, qui Caracallæ principatu omnium primi, ex Aſiæ civitatum incolis, in Cæſaris gratiam ludos edi tertium, & ſacra fieri curaverunt, ex Senatuſconſulto ſcilicet, ut præmonuimus. Sedet Imperator in equo, milite ſubſequente, Palladis armatæ effigie columnæ impoſita.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Ex parte averſa, ΔΗΜΟC, *Populus* Laodicenus ſcilicet, vel Romanus potius, quem nummo illi cuſo colunt. Ut hunc vero nummum Laodicenſibus Cariæ adſcribamus, admonet inſcriptio vetus, allata a Sponio in Itin. Athen. pag. 145. qua ſe illi Populo Romano addictos, mancipatoſque profitentur.

POPVLVS LAODICENSIS A F. LYCO
POPVLVM ROMANVM QVI SIBI
SALVTI FVIT BENEFICI ERGO
QVAE (forte QVO) SIBI BENIGNE FECIT.
Ο ΔΗΜΟΣ Ο ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΤΩΝ
ΠΡΟΣ ΛΥΚΩι ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΟΝ
ΡΩΜΑΙΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
ΣΩΤΗΡΑ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Æſculapii effigies: in parte altera, turritum caput, ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ.

ΑΤΤΑΛΟC...... CΜΥΡ. ΛΑΟ. Vide ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ.

ΣΑ. ΕΥΤΥΧΟΥΣ. ΑΡΧΙΕ. ΓΙ. ΠΟΛ. Σαμίου (ut

quidem Spanhemius interpretatur, qui nummum hunc Laodicensium affert e Cimelio Mediceo, lib. de usu numism. pag. 692. nos Σαβίνου malumus) Εὐτυχοῦς Ἀρχιερέως τρισκαίδεκα πόλεων. *Sabino Eutyche Pontifice* XIII. *Civitatum*, quibus Asiæ scilicet commune constabat, ut alibi adnotavimus. Vide ΡΟΔΙΩΝ.

ΖΕΥΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Vide ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ *Lydiæ*.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ *ad Libanum, sive in Syria Cœle.*

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΠΡΟC. ΛΙΒΑΝΩ. Nummi Caracallæ in Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. XIX. *Laodiceni, qui ad Libanum cognominantur.* Hic nummus apud Patinum exesus, pag. 298. has tantum voces exhibet, ΛΑΟΔΙΚ. ΠΡΟC......

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΕΝ. ΤΩ. ΛΙΒΑΝΩ. Antonini Pii, in eodem Cimelio. Vir signum militare gestat.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΛΙΒΑΝΟΥ. Decii.

ΙΟΥΛ. ΛΑΟΔΙΚ. CΕΟΥΗ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. Ἰουλίας Λαοδικείας Σεουηριανῆς Μητροπόλεως. *Iuliæ Laodiceæ Severianæ Metropoleos.* Severi nummus e Cimelio Reginæ Sueciæ. Ulpianus, lib. L. Dig. tit. XV. de Censibus, lege I. *Est & Laodicena colonia in Syria Cœle, cui Divus Severus jus Italicum ob belli civilis merita concessit.* Et cognomen a se quoque dedit. Facit autem prius Iuliæ nomen, ut subsequentes quoque nummos, qui ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ inscribuntur, huc quoque referri constet oportere: quod Tristano, aliisque latuit.

ΙΟΥΛΙΕΩΝ. ΤΩΝ. ΚΑΙ. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΒΝΡ. Domitiani nummus e Gaza Regia, quo signatur annus CLII. postquam Syria a Pompeïo est in provinciæ formam redacta: quod quidem egit ille anno Urbis DCXC. quo Cicero Consul fuit. Itaque hic nummus annum designat Urbis DCCCXLI. Domitiani nonum.

ΙΟΥΛΙΕΩΝ. ΤΩΝ. ΚΑΙ. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. *Iuliensium qui & Laodicenses*, Trajani nummus e Museo nostro, & apud Patinum, pag. 185. Ex quo intelligas

alterum istud fuisse Laodiceæ nomen. Nam quod finxere quidam, legi oportere, ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΚΟΙΝ. sive Κοινὸν, ac Juliensium, de quibus egimus suo loco, signari concordiam cum Laodicenis, adversantur ei conjecturæ, non nostri modo, sed & Regii Cimelii numismata, Trajano principe, & Antonino cusa, & quæ apud Occonem multis locis exstant, in quibus perspicue legimus, ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ &c. Sic geminum Helenes insulæ nomen vidimus, verbo ΕΛΕ-ΝΙΤΩΝ. ΤΩΝ. ΚΑΙ. ΚΡΑΝΑΑΤΩΝ. Donata vero Laodicea videtur altero eo nomine ab Julia Augusti conjuge, uti ex ejusdem Principis nummo auguramur, quem Tristanus affert, tom. 1. pag. 126. ΘΕΙΟΥ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ. ΘΕΙΑΣ. ΙΟΥΛΙΑΣ. ΣΕΒΑΣΤΗΣ. Ex parte altera, turrita mulier, cum epigraphe, ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙ-ΚΕΩΝ. Hujus in quo explanando sumus, qui Trajano Principe cusus est, epigraphe hæc est in Museo nostro, ΑΥ. ΤΡΑΙΑΝΟϹ. ΑΡΙϹΤ. ΚΑΙϹ. ϹΕΒ. ΓΕΡ. ΔΑΚ. Αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς Ἄριστος Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς Δακικός. *Imp. Trajanus Optimus Cæsar Aug. Germanicus, Dacicus.*

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ϹΥΡΙΑϹ, apud Spanhemium, pag. 896. in quo nummo legi forte possit, ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Κ. ϹΥΡΙΑϹ, hoc est, Κοίλης Συρίας.

COL. LAODICEAC. ME. *Coloniæ* Λαοδικείας *Metropoleos.* Philippi Patris, apud Patinum, pag. 382. nunc Gazæ Regiæ. Huic similes ac plane gemini duo Caracallæ nummi apud Tristanum, pag. 177. apud quem, & apud Patinum, pag. 298. COL. LAO-DIC. ACMA. corrupte legas, pro LAODICEAC. ME. In hisce nummis templi effigies est, in eoque Aquila, Jovis scilicet armigera, & ipsius vicem præbens in nummis: vel Romani potius Imperii symbolum.

COL. LAOD. METROPOLEOS. Treboniani, in Gaza Regia.

SEP. COL. LAVD. METRO. Getæ nummus, hæc verba præferens in corona laurea: quæ nummo-

rum forma huic fere tractui peculiaris est, ut in nummis Berœensium, Chalcidensium, Cyrrhestarumque vidimus. Est hic e Cimelio Regio. *Septimia Colonia Laudicea Metropolis.* Fuit & Severo Septimii nomen, & Getæ pariter ejusdem Severi filio.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ *Syriæ proprie dictæ.*

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΤΩΝ. ΠΡΟΣ. ΘΑΛΑΣΣΑΝ. *Laodicensium qui sunt ad mare.* Hist. Regum Syriæ, pag. 262. Plinio, lib. v. sect. XVIII. *Laodicea libera.* Vide quæ ibi diximus. Hodie *Latakié* appellatur.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Elagabali, apud Patin. pag. 331. nunc Cimelii Regii. In eo nummo Dianæ Brauroniæ simulacrum in templo pingitur, quod a Laodicensibus Syriæ asservatum testatur Pausanias, in Lacon. pag. 98. De Diana Laodicena Lampridius in Elagabalo, pag. 103.

LAODICEON. Caracallæ apud Patinum, pag. 298. cum simili Dianæ simulacro.

ΛΑΠΗΘΕΩΝ. Nummus e Græcia Goltzii, Tab. XXVII. cum palmæ icone. De palmis Cypriis, Plinius, lib. XIII. sect. VIII. De oppido, lib. v. sect. XXXV. *Lapethos.* Stephano: Λάπηθος πόλις Κύπρου.. τὸ ἐθνικὸν, Λαπήθιος, καὶ Λαπηθεύς. In parte nummi aversa, Serapis & Isis.

ΛΑΠΙΘΩΝ. Apollinea lyra, in corona oleaginea. Ex parte altera, ΑΠΟΛΛΩΝ. ΣΩΤΗΡ. *Apollo Servator.* Apollo cum arcu & pharetra, Solisque simul effigies. E Museo nostro. Plinio, lib. IV. sect. XV. *Pindus & Othrys, Lapitharum sedes*, in Thessalia: qui cum Centauris depugnarunt: unde & castello ibi nomen factum Κενταυρόπολις, teste Procopio, lib. IV. de Ædif. cap. III.

ΛΑΠΠΑΙΩΝ. Fuit hoc oppidum olim in Creta. Et est Ptolemæo, quidem lib. III. cap. XVII. in oppidis ejus insulæ mediterraneis, Λάππα. Dioni pariter, libro XXXVI. ubi de Metello Cretico, Λάππα. In Notitia Eccles. pag. 25. Λάμπαι. Pag. 13. ὁ Λαμπῶν. Leunclavio, pag. 96. ὁ Λάμπης. Refert nummum

eum Goltzius in Thesauro, pag. 220. & in insulis Græciæ, Tab. v. Apollinem cum lyra præfert: de quo vide quæ diximus in nummis ΚΥΔΑΙΩΝ. Gruteri vetus inscriptio, pag. MXCI. ΛΑΠΠΑΙΩΝ. Η ΠΟΛΙΣ. Concessam iis ab Augusto Cæsare libertatem, instaurataque mœnia refert Dio, libro LI.

LARISSA *Thessaliæ*. Plinio, lib. IV. sect. XV. *Larissa*.

ΛΑΡ. ΛΑΡΙΣΣΑ, & ΛΑΡΙΣΣΑΙΩΝ, cum equi effigie, in Græcia vetere Goltzii, Tab. XX.

ΛΑΡΙΣΣΑΙΩΝ. E Museo nostro, cum equi pascentis effigie. Quod pascua equis alendis idonea & opima ibi fuisse argumento est. Fuere olim Thessali equi in pretio, ut auctor est Strabo, lib. VIII. pag. 388. aliique. Hinc primum in Thessalia ortum equum fabulæ narrant. Lucanus, lib. VI.

Primus ab æquorea percussis cuspide saxis
Thessalicus sonipes, bellis feralibus omen,
Exsiluit: primus chalybem, frenosque momordit,
Spumavitque novis Lapithæ domitoris habenis.

Et Medusæ caput nummus idem præfert.

ΛΑΡΙΣΣΑΙΑ, cum equo currente, & viro taurum domante. Plinius, lib. VIII. sect. LXX. *Thessalorum gentis inventum est, equo juxta quadrupedante, cornu intorta cervice tauros necare*, &c. Vide quæ diximus in Plinianis notis ex Tranquillo & Dione.

ΛΑΣΙΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 220. Plinio, lib. IV. sect. XX. *Lasos*. Hierocles, in Notitia Eccles. antiqua, inter sedes Cretæ Provinciæ Episcopales, vicesimo sexto loco Λάσου appellat, pag. 25. Eadem Λίσος pag. 13. mendose vocatur.

LASTIGI. Nummus antiquus apud Rod. Carum, lib. III. cap. LXI. pag. 186. Plinio, lib. III. sect. III. *Lastigi*, in Bæturia, parte Bæticæ, Celticorum dicta, conventus Hispalensis.

LAVS IVLIA.

C. L. I. N. AVG. Claudii nummus, apud Mediobarbum, pag. 85. ex Sponio: quem nummum sic interpretamur: *Colonia Laus Iulia Nova Augusta*. Meminit

nit hujus oppidi unus, quod quidem ſciam, Tullius, cujus etiam ex hujus nummi fide atque auctoritate reſtituenda oratio eſt. Sic enim ille ad Q. Fratrem, lib. II. epiſt. XIV. *Ad IIII. Nonas Iunias, quo die Romam veni, accepi tuas litteras, datas Placentiæ: deinde alteras poſtridie, datas Blandenonæ.* Ubi Tulliani editores plura exemplaria præ ſe ferre aïunt *Laudenouæ*: quæ vox eſt haud dubie in *Laude Nova* transformanda. Hodie *Lodi* dicitur, in Inſubribus, ad ripam Adduæ fluminis, oppidum haud ignobile: quod qui *Laudem* eſſe *Pompeïam* putant, a Plinio commemoratam, lib. III. ſect. XXI. ſimilitudinem modo nominum ſecuti, non itinerariorum intervalla, non toto illi quidem cælo, ſed tribus ſaltem millibus paſſuum aberrant, quibus *Lodevé* vicus, hoc eſt, Laus vetus, ſeu Laus Pompeïa, a Laude Nova, ſeu *Lodi* diſtat.

ΛΕΒΕΔΙΩΝ. Getæ nummus in Cimelio Regio, in quo Bacchi ſtantis effigies. Strabo, lib. XIV. pag. 643. in Ionia. Εἶτα Λέβεδος διέχουσα Κολοφῶνος ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίους· ἐνταῦθα τῶν περὶ τὸν Διόνυσον τεχνιτῶν ἡ σύνοδος, καὶ κατοικία τῶν ἐν Ἰωνίᾳ μέχρι Ἑλλησπόντου, ἐν ᾗ πανηγύρεις τε καὶ ἀγῶνες κατ᾽ ἔτος συντελοῦνται τῷ Διονύσῳ. *Deinde Lebedus a Colophone diſtans ſtadia* CXX. *Ibi ſcenicorum artificum conventus & domicilium eſt, qui in Ionia ſunt, ad Helleſpontum uſque, ibique ſolennis conventus & annua certamina in honorem Bacchi agitantur.* Dionyſia hæc & Liberalia a Libero Patre vocabantur. Vide Tertull. lib. de ſpectaculis.

ΛΕΒΕΔΙΩΝ. Caracallæ, e Muſeo noſtro, & apud Triſtanum, tom. II. pag. 219. in quo noctua, Palladis ſymbolum. Alterum ejuſdem Caracallæ Sponius affert, in Itiner. Athen. in quo Pallas armata ſtat.

LEONICA.

MVN. LEONICA. In Theſauro Goltzii, pag. 244. Plinio lib. III. ſect. IV. *Leonicenſes*, conventus Cæſarauguſtani, in Hiſpania. Nunc eſt *Alcaniz*, in Aragonia, ad amnem *Guadalope*, qui in Iberum influit. Vide plura in Plinianis Notis.

ΛΕΟΝΤΙΝΩΝ. In Museo nostro. Plinius, lib. III. sect. IV. *Oppidum Leontini*, in Sicilia. Nunc *Lentini, Città Fecondissima.*

ΛΕΟΝ. & ΛΕΟΝΤΙΝΟΝ, apud Parutam. Derivatum oppidi nomen ἀπὸ τοῦ λέοντος nummi plerique testantur, in quibus animalis ejus expressa effigies est. Sunt & in quibus spicæ insculptæ, aut Dea spicas gerens, quibus soli ubertas intelligitur. Cicero in Verrem, lib. III. *Caput rei frumentariæ, campus Leontinus.*

ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. L. H. λυκάβαντος η'. *anno octavo.* Nummus Antonini Pii, in Cimelio Regio. *Leontopoliten* in Ægypto nomon habet Plinius, lib. v. sect. IX. Oppidum ipsum Λεόντων πόλις, *Leonum civitas*, quos in eo oppido studiose ali, auctor est Ælianus, lib. XII. hist. animal. cap. VII. Quare & in nummo subsequente,

ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, Juliæ Domnæ, apud Tristanum, tom. II. pag. 144. leo radiatus cernitur, qui prioribus pedibus sistrum, Ægypti peculiare musicum instrumentum, ejusdemque provinciæ in nummis vulgare symbolum, tenet.

LEPTIS.

COL. VIC. IVL. LEP. *Colonia Victrix Iulia Leptis.* Apud Ant. August. Dial. VI. Antiq. Numism. pag. 91. & in Cimelio Regio. Apud Occonem, pag. 73. male, COLVIC. IVLEP. Plinio, lib. v. sect. IV. *Leptis altera, quæ cognominatur magna*, in Africa. Hodie *Lebida.* Vide plura in notis ad Plinium.

ΛΕΠΤΙΣ. Nummus Tiberii Augusti, e Gaza Regia, in quo Mercurii caput expressum, cum toto pectore.

ΛΕCΒΙΩΝ. ΚΟΙΝ. Hoc est, Κοινόν. *Commune Lesbiorum.* M. Aurelii nummus, e Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. XXXIX. *Lesbos*, insula: hodie *Metelin*, ab oppido quod ibi insigne est, Mytilene.

ΑΥΤ. Κ. ΚΟΜ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. Ἀυτοκράτωρ Καῖσαρ Κόμοδος Ἀντωνεῖνος. In superficie nummi altera, geminum Numen insculptum, sub cujus tutela Lesbii

fuere: Pallas dextram nummi aream obtinet, lævam Bacchus cum urceolo vel cantharo: medius inter utrumque ſtat Deus Terminus, ac proræ navis inſiſtit. Epigraphe, ΚΟΡ. ΛΕϹΒΙΩΝ Κόρη Λεσβίων. *Virgo Lesbiorum:* quod & Patinum, & totum ante nos Antiquariorum gregem fugit: cum vel ex Henr. Stephani Lexico doceri illi potuiſſent, Minervam quoque a Platone, de Legibus, Κόρην καὶ δέσποιναν appellari. Et ex Punico Panormitanorum nummo apud Parutam, num. 138. in quo Palladis galeatæ caput inſculptum, cum ea epigraphe ΚΟΡΑϹ, Dorica dialecto pro ΚΟΡΗϹ. Bacchus agrum circumjectum vini feracem oſtendit: confirmatque Plinius, lib. XIV. ſect. IX. Optimis Græciæ vinis *addidit Lesbium Eraſiſtrati Medici auctoritas*, &c. Alexius apud Athenæum, lib. I. pag. 28. & Archeſtratus, pag. 29. Donatus in Andriam Terentii, ſc. III. act. I. *Semper nomina comicorum ſervorum, aut a nationibus ſunt indita, ut Myſis, Syrus: aut ex accidentibus, ut Lesbia, velut ebrioſa, a Lesbo inſula, quæ eſt ferax ſuaviſſimi candidiſſimique vini, &c.* Denique Terminus proræ inſiſtens, ſitum inſulæ & oppidi ad mare portuoſi declarat.

ΛΕΣΒΟΥ. Goltzii nummus, in inſulis Græciæ, Tab. XIV. ϹΑΠΦΩ. ΛΕϹΒΙϹ. *Sappho Lesbia.* Ibidem. De ea, vide Strabonem, lib. XIII. pag. 617. & his adde ea quæ ex Polluce dicturi ſumus in nummis ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. Ovidius, lib. III. de arte, verſ. 331.

Nota ſit & Sappho: quid enim laſcivius illa?

ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ. Goltziani nummi, in inſulis Græciæ, Tab. I. quibus Diana peculiari cultu inſculpta: ſed quam cervus adjectus prodit. Plinio, lib. IV. ſect. II. *Leucadium litus, & Leucadia peninſula*, in Epiro.

ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ. ΑΓΗΝΩΝ, in nummo quem vidimus, Ionica dialectus eſt, pro ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ. ΑΓΩΝΩΝ. *Certaminum Leucadienſium.* Vide quæ de nummo inſcripto ΚΑΙΣΑΡΕΙΩΝ ΑΓΗΝΩΝ diximus, verbo CÆSAREA *Bithyniæ.* Sunt enim ludi Leucadii, iidem qui Actii, ut idem Apollo Leucadius,

qui & Actius : a Leucade nempe Ambraciæ & Epiri promontorio, unde prospectus Actium usque est. Maro, Æneïdos lib. III.

Mox & Leucatæ nimbosa cacumina montis,
Et formidatus nautis aperitur Apollo.

Et Naso, in epist. Sapphûs.

Ambracia est terra petenda tibi.
Phœbus ab excelso, quantum patet, aspicit æquor:
Acteum populi, Leucadiumque vocant.

Propertius, lib. III. Eleg. XI.

Leucadius versas acies memorabit Apollo.

Nempe classem Antonii apud Actium ab Augusto versam in fugam.

ΛΕΥΚΟΦΡΥC. Vide ΜΑΓΝΗΤΩΝ.

ΛΗΜ. ΛΗΜΝΟΣ, & ΛΗΜΝΙΩΝ, apud Goltzium, in nummis Græciæ insularum, Tab. XIII. cum malleo & forcipe, Vulcani scilicet instrumentis, qui Deus Lemni præcipue colebatur. Maro, VIII. Æneïd.

Hæc pater Æoliis properat dum Lemnius oris.

Tullius, lib. III. de Natura Deor. *Vulcani item plures: ..... Tertius ex tertio Iove & Iunone, qui Lemni fabricæ traditur præfuisse.* Plinio, lib. IV. sect. XXIII. *Lemnos* &c. Insula Ægæi maris, hodie *Stalimene*, voce conflata ex iis tribus, εἰς τὴν Λῆμνον.

ΛΙΒΥΗ. *Libya.* Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 220. Plinius statim initio libri quinti, *Africam Græci Libyam appellavere.*

ADVENTVI. AVG. LIBYAE, &
RESTITVTORI. LIBYAE. Hadriani, apud Occonem, pag. 230. & 231.

ΛΙΛΥΒΑΙΙΤΑΝ, in nummis Parutæ. Oppidum fuit ejusdem nominis cum promontorio, de quo Plinius, lib. III. sect. XIV. Stephanus: Λιλύβαιον .... ἔστι καὶ πόλις. καὶ τὸ ἐθνικὸν, Λιλυβαῖος, καὶ Λιληβαίτης. Cicero in Divin. *Si litteras Græcas Athenis, non Lilybæi didicisses.* Et in Verrem, lib. II. *Quantum ab negotiatoribus, qui Syracusis, qui Agrigenti, qui Panormi, qui Lilybæi negotiantur, esset coactum.* Et Orat. V. *Splendidissima*

civitas Lilybætana. Sed negotiatorum nomen recordationem excitat nummorum, in Cimeliis passim occurrentium, ΕΜΠΟΡΙΤΩΝ, quos ab hisce negotiatoribus Siculis cusos esse jam antea subindicavimus. In nummis porro Lilybætanorum Apollinem, Apollinisve tripodem, aut citharam, videas fere insculptam, aut denique Sphingem cum rota. Quæ Sphinx & in aliis quoque Siciliæ nummis occurrit. Cujus rei admonitione & illius a Tullio facete dicti venit in mentem, quod Plinius noster recitat, libro XXXIV. sect. XVIII. *Signis, quæ vocant Corinthia, plerique in tantum capiuntur, ut secum circumferant, sicut Hortensius Orator Sphingem Verri reo ablatam. Propter quam Cicero illo judicio in altercatione neganti ei se ænigmata intelligere, respondit debere, quoniam Sphingem domi haberet.* Id nempe signum a Siculis Verres abstulerat, dederatque Hortensio patrono.

ΛΙΜΗΡΕΩΝ. Nummus Gordiani junioris. Plinio, libro IV. sect. IX. in Peloponneso. *Epidaurus Limera cognomine.* Pausaniæ lib. III. Lacon. pag. 204. inter oppida Eleutherolaconum, Ἐπίδαυρος ἡ Λιμηρά. Nunc quoque *Epedaura*: non ut quidam volunt, Malvasia, Monembasiave. In ea urbe olim fana Veneris, Æsculapii, Minervæ, & Διὸς Σωτῆρος, Jovis Servatoris fuere, teste Pausania in Lacon. pag. 107.

ΛΙΠΑΡΑΙΟΝ. ΛΙΠΑΡΑΙΩΝ, & ΛιΠ. in nummis Parutæ, & in Græcia vetere Goltzii. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Lipara*, citra Siciliam insula, hodieque *Lipari*. In nummis iis Neptunius tridens, in aliis ipse Vulcanus insculptus, aut Æolus potius, quem ibi imperitasse ferunt: denique in aliis cancer, in nummis insularum, ut diximus, frequens. Est & Ceres in his cum spicis, soli ubertatis index. Strabo, lib. VI. pag. 275. de Lipara: Ἔχει δὲ τὴν γῆν εὔκαρπον. *Agrum habet fertilem.*

LOBETVM. MVN. Tiberii, e Thesauro Goltzii, pag. 244. Λόβητον Ptolemæo, lib. II. cap. VI. in Hispania Tarraconensi oppidum.

ΛΟΓΓΟΣΤΑΛΗΤΩΝ. E Cimelio Regio. Situs adhuc incomperti oppidum, si tamen oppidi istud, ac non viri potius nomen est, quod sic reconcinnari oporteat, ΛΟΓΓΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ. *Longi Senatoris*, cujus mentio in vetusta inscriptione apud Gruterum, pag. MXCVI. Nicææ in Bithynia reperta:

ΛΟΓΓΟϹΥΙΟϹ ϹΟϹϹΙΑΝΟϹ
ΛΟΓΓΟΥ ΟΥΛΕΥΤΟΥ &c.

Hoc est, ut Gruterus apte conjecit, Λόγγος υἱὸς Σοσσιανοῦ Λόγγου Βουλευτοῦ. At mihi nihilominus scrupulus restat unus, quo minus mea mihi plane conjectura arrideat: quod quam frequens in nummis sit τῆς βουλῆς nomen, tam sit βουλευτοῦ infrequens. Dicemus de ea voce uberius in nummis ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ.

ΛΟΚΡΩΝ. Nummi e Magna Græcia Goltzii, Tab. XXVI. in quibus, ut in numismatibus ΖΕΦΥΡΙΕΩΝ, præter Jovis caput insculptum, aquila in superficie nummi altera leporem discerpit: quod victoriæ fuit de Crotoniensibus relatæ symbolum, ut mox dicemus ex Justino. Quare ad Italiæ Locros ii spectant, quibus a Zephyrio cognomen fuit, ut in nummis ΖΕΦΥΡΙΕΩΝ diximus.

ΛΟΚΡΩΝ. Cum Proserpinæ effigie, ac teda, apud eundem Goltzium. Cultam in primis hanc Deam a Locris, docet Strabo, lib. VI. pag. 256.

ΛΟΚΡΩΝ. Jovis sedentis effigies, cum Copiæ cornu: & ex parte aversa Castores duo pileati cum stellis. Justinus, lib. XX. cap. II. *Recuperata sanitate, non diu Crotonienses quievere. Itaque indignantes, in oppugnatione Siris, auxilium contra se a Locrensibus latum, bellum his intulerunt. Quo metu territi Locrenses, ad Spartanos decurrunt, auxilium supplices deprecantur. Illi longinqua militia gravati, auxilium a Castore & Polluce petere eos jubent. Neque legati responsum sociæ urbis spreverunt: profectique in proximum templum, facto sacrificio, auxilium deorum implorant. Litatis hostiis, obtentoque, ut remur, quod petebant, haud secus læti, quam si deos ipsos secum advecturi essent, pulvinaria iis*

in navi componunt, faustisque profecti ominibus solatia suis pro auxiliis deportant. His cognitis, Crotonienses & ipsi legatos ad oraculum Delphos mittunt, victoriæ facultatem, bellique prosperos eventus deprecantes. Responsum, prius votis hostes, quam armis vincendos. Cum vovissent Apollini decimas prædæ, Locrenses & voto hostium, & responso Dei cognito, nonas voverunt: tacitamque eam rem habuere, ne votis vincerentur. Itaque, cum in aciem processissent, ad Sagram amnem, *& Crotoniensium centum viginti millia armatorum constitissent, Locrenses paucitatem suam circumspicientes, nam sola quindecim millia militum habebant, omissa spe victoriæ, in destinatam mortem conspirant: tantusque ardor ex desperatione singulos cepit, ut victores se putarent, si non inulti morerentur. Sed dum mori honeste quærunt, feliciter vicerunt: nec alia causa victoriæ fuit, quam quod desperaverunt. Pugnantibus Locris, AQVILA ab acie nunquam recessit, eosque tamdiu circumvolavit, quoad vincerent. In cornibus quoque duo juvenes* (CASTORES) *diverso a ceteris armorum habitu, eximia magnitudine, & albis equis, & coccineis paludamentis, pugnare visi sunt, nec ultra apparuerunt quam pugnatum est*, &c. Strabo, lib. VI. pag. 261. Μετὰ δὲ Λόκρους, Σάγρας, ὃν θηλυκῶς ὀνομάζουσιν, ἐφ᾽ οὗ βωμοὶ Διοσκούρων, περὶ οὓς Λοκροὶ μύριοι μετὰ Ῥηγίνων πρὸς δεκατρεῖς μυριάδας Κροτωνιατῶν συμβαλόντες ἐνίκησαν. *Post Locros sequitur Sagra fluvius, quem femínino genere efferunt: ad eum est templum Castorum, ubi* CCIↃↃ *Locrenses cum Rheginis, de* CXXX. *millibus Crotoniatarum pugna commissa victoriam reportarunt.*

ΛΟΚΡΩΝ. Apud Goltzium, Tab. VII. veteris Græciæ nummi, in quibus Minervæ & Pegasi effigies sculptæ, ut in Amphilochiorum nummis, Tab. 6. Plinio, lib. IV. sect. IV. *Proximi Ætolis Locri, qui cognominantur Ozolæ.* Pars quæ Solem ortivum spectat, Bœotiæ fuit, eademque Locrorum Epicnemidiorum appellata.

ΛΟΚΡΩΝ. ΝΕ. ΡΩΜΑ. Romæ sedentis effigies, cui coronam stans Virtus porrigit. Λοκρῶν Νεωκόρων. Ῥώμη. Apud Goltzium in Magna Græcia, tab. XXVII. Ex

parte altera, Jovis caput, epigraphe, ΝΕΩΚ. Itaque ſe Jovis & Urbis Romæ Locri Neocoros vocant. Quare ad Græciæ Locros nummum hunc potius revocamus, quam ad Epizephyrios: quod cum auctore Tacito, lib. IV. Annal. Smyrnenſes omnium primi ſe Neocoros Urbis Romæ dixerint, Italia jamdudum ſcilicet a Romanis ſubacta: hanc adulationem ab Italiæ oppidis, poſt illud tempus uſurpatam fuiſſe vix arbitremur.

ΛΟΚΡΩΝ. Cum Pegaſo, & ederæ folio, quale & in Opuntiorum, qui Locri fuere, nummo pictum. Apud Goltzium in Græcia, Tab. XVIII.

ΛΟΚΡΩΝ. Cum Ajacis Oilei, ut videtur effigie: ejus nimirum, qui Locrorum Epicnemidiorum dux bello Trojano fuit. Homerum vide, & Strabonem, lib. IX. pag. 425.

ΛΟΚΡΩΝ. Cum Palladis armatæ effigie, adjecto cantharo, cum uva & edera, ut in Opuntiorum nummo. Apud Goltzium, Tab. XVIII. Stephanus, verbo Ζωστήρ. Τιμᾶται καὶ Ζωστηρία Ἀθηνᾶ ἐν Λοκροῖς τοῖς Ἐπικνημιδίοις. *Colitur & Minerva Zoſteria in Locris Epicnemidiis.* Et hujus cognominis meminit Heſychius. Id Palladi datum, quod veteres ζώσασθαι arma induere dicerent. Pauſanias, in Bœot. pag. 294. ubi Thebanorum fana ſignaque enumerat: Πλησίον δὲ Ἀμφιτρύωνος, inquit, δύο ἀγάλματα λίθινα λέγουσιν Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Ζωστηρίας· λαβεῖν γὰρ τὰ ὅπλα αὐτὸν ἐνταῦθα, ἡνίκα Εὐβοεῦσι καὶ Χαλκώδοντι ἔμελλεν ἀντιτάξεσθαι. τὸ δὲ ἐνδῦναι τὰ ὅπλα, ἐκάλουν ἄρα οἱ παλαιοὶ ζώσασθαι. Καὶ δὴ Ὅμηρον Ἄρει τὸν Ἀγαμέμνονα ποιήσαντα ἐοικέναι τὴν ζώνην, τὴν ὅπλων τὴν σκευὴν φασιν εἰκάζειν. *Prope Amphitryonem duo ſunt Minervæ ſigna lapidea, Zoſteriæ cognomento: illic enim dicitur arma induiſſe Amphitryo, cum Eubœenſibus & Chalcodonte congreſſurus. Arma autem induere, veteres Cingere, ζώσασθαι, dixerunt. Nam & Homerum cum Agamemnonem Marti ſimilem zona feciſſet, de armorum ornatu id intelligi voluiſſe putant.*

ΛΟΠΑΔΟΥΣΣΑΙΩΝ. Goltzii nummus in vetere Græcia. Plinio, lib. V. ſect. VII. *Lopaduſa.* Stephano: Λοπάδουσσα,

Λοπάδουσα, νῆσος κατ' Θάψον τῆς Λιβύης ...... τὸ ἐθνικὸν, Λοπαδουσσαῖος. Nunc *Lampedosa*, in Libyco mari. Præfert hic nummus Jovis caput: piscem ex parte aversa.

LOVCERIA. E Cimelio Regio: singulis litteris inter singulos rotæ unius radios collocatis. Plinio, lib. III. sect. XVI. *Colonia Luceria.* Quo tempore deducta eo colonia fuerit, disce ex Velleio, lib. I. Nunc *Lucero delli Pagani*, in Capitanata Italiæ regione.

LVGDVNVM.

COL. ROM. LVGDVN. Caii Cæsaris nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 241. *Colonia Romana Lugdunum.* Plinio, lib. IV. sect. XXXII. *Colonia Lugdunum, in Secusianorum agro:* caput olim Galliæ Lugdunensis. *Lion.*

IMP. CAESAR. DIVI. F. DIVI. IVLI. COPIA. Nummus Augusti, e Cimelio Regio, & apud Tristanum, pag. 84. qui ad Thuriorum urbem hunc nummum refert, quod hanc a Romanis Strabo, aliique eum secuti, Κωπίας esse appellatam prodiderunt. Apud Gruterum, inscriptio tergemina, C. C. C. AVG. LVGD. *Colonia Copia Claudia Augusta Lugdunensis.* Iterumque alia, C. C. COL. LVG. *Claudia Copia Colonia Lugdunensis.* Nam apud eundem Gruterum, pag. XXX. planissime legas, COLON. COPIAE. CLAVD. AVG. LVGD. Forte, quod ibi copiæ, hoc est, horrea & apothecæ forent, in quibus militaris annona condebatur. In vet. inscript. mentio fit Præfecturæ cujusdam, A COPIIS. MILITARIBVS. Hinc apud Gellium, lib. XVII. cap. II. *Copiarii*, castrense verbum.

COPIA. Apud Goltzium, in Magna Græcia, Tab. XXXV. cum Copiæ cornu, quale & in Cabellionum nummo vidimus, & in altero Lugdunensium mox visuri sumus. Non Thuriorum, ut ille falso existimavit, ceterique post eum: sed Lugdunensium omnino nummus est.

IMP. CAES. D. CLO. ALBIN. AVG. *Imp. Cæsar Decimus Clodius Albinus Augustus.* GEN.

LVG. COS. II. *Genius Lugduni. Consul secundum.* Genius Urbis turrito capite aream ejus nummi posticam obtinet, hastam læva, dextra Copiæ cornu gerens, quo symbolo vetus Lugduni nomen, COPIA repræsentatur. Ante pedes, aquila: principatus Albini typus. Est hic nummus apud Occonem, pag. 342. sed vitiose editus: GEN. L. AVG. COS. II.

SECVRITAS. REIPVBLICAE. LVGD. OFF. S. *Lugdunensis Officina signavit.* Item, P. LVG. Hoc est, *Percussa Lugduni* Moneta, in nummis Juliani. In Valentiniani, GLORIA. ROMANORVM. LVG. S. M. *Lugduni signata Moneta.* Vide infra, SISCIA.

LVGVDVNI. In nummis M. Antonii, ut in vetusta inscriptione apud Gruterum, pag. CCCCLXXXIV. CVRIA LVGVDVNENSIVM. Leo in eo nummo insculptus, seu Antoniæ familiæ symbolum: unde Tullianum illud ad Atticum: *Tu cave Antonii leones pertimescas:* sive legionis ejus insigne, quæ deducta Lugdunum ritu coloniæ est, vel quæ Antonio militavit. Sic enim in nummis Gallieni, e Cimelio Regio, LEG. IIII. FL. VI. P. VI. F. Item, LEG. VII. CL. VI. P. VI. F. aliisque quamplurimis, leo legionum earum insigne est: ut aliarum, sub eodem Principe, taurus, centaurus, ibis, aper, &c. Additæ in hoc nummo litteræ, A. XL. In aliis etiam, teste Rubenio, XLI. & XLII. & LXI. quibus si quis vel nummi pretium, vel annonæ concessæ numerum, vel annum æræ alicujus signari putet, frustra sit. An legionis ibi, vel cohortis potius, nomen intelligi oporteat, quæ vel *Adjutrix quadragies* sæpiusve, vel *Antoniana* appellata sit, quod toties Antonio navaverit operam, amplius considerandum. Certe in nummis superius appellatis, *Legio Quarta Flavia sextum Pia, sextum Fidelis, Legio Sexta Classica sextum Pia, sextum Fidelis*, aliæque *septimum*, vel sæpius, ob id nuncupantur: Et in vetusta inscriptione apud Gruterum, pag. CIII. 6. occurrit LEGIO I. ADI. P.

F. ANTONIANA. Sed hæc conjectura esto, non κυρία δόξα.

LVGDVNVM *alterum.*

LVGDVNO. CLOATO, hoc est, *Clavato.* Nummus aureus antiquus laudatus a Sirmondo, in Notis ad Conc. Aurel. IV. pag. 609. quod habitum est anno æræ vulgaris, DXLIX. Quo tamen in nummo, LAVDVNO potius, quam LVGDVNO legi censuerim oportere: quod, auctore Flodoardo, lib. II. hist. Eccl. Rem. cap. V. in Remensi Concilio circa annum DCXXX. una cum *Theodorico Lugdunensi*, interfuit *Chainoaldus Lauduni Clavati.* Sed idem fortassis Laudunum ævo posteriore, quod priore *Lugdunum Clavatum* vocitatum est: hodie *Laon,* in Gallia Belgica. Urbem quoque *Claborum Virdunum* legere me alicubi memini: credo, apud Sigebertum in Chron.

LYCIA.

ADVENTVI. AVG. LYCIAE. Hadriani nummus ex Occone, pag. 230. De Lycia Plinius, lib. V. sect. XXVIII.

ΛΥΚΟΠΟΛΙΤΩΝ.

ΛΥΚΟ. L. ΙΑ. cum effigie Serapidis. Λυκοπολιτῶν. Λυκάβαντος ια. hoc est, *anno undecimo* Hadriani Principis, cujus ævo cusus ille nummus est. Plinio, lib. V. sect. IX. *Lycopolites* nomos, seu præfectura in Ægypto.

ΛΥΚΟΣΘΕΝΕΩΝ. ΜΗΤΡΟΠ. Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 221. Stephanus: Λυκοσθένη, πόλις Λυδίας.... ὁ πολίτης, Λυκοσθενεύς.

ΛΥΚΤΙΩΝ, cum apri capite, & aquila Jovis armigera, ex parte aversa. Nempe ei Deo in primis devoti Lyctii fuere: ut & olim humana ei hostia litarent. Clemens, in Protrept. pag. 27. Λυκτίους γὰρ, Κρητῶν δὲ ἔθνος εἰσίν, οὕτως Ἀντικλείδης ἐν Νόστοις, ἀποφαίνεται ἀνθρώπους ἀποσφάττειν τῷ Διΐ. Erat autem colonia Lacedæmoniorum, & inter Cretæ civitates antiquissima. Polybius, lib. IV. Λύττος δὲ, ἡ Λακεδαιμονίων μὲν ἄποικος οὖσα καὶ συγγενὴς, ἀρχαιοτάτη δὲ τῶν κατὰ Κρήτην πόλεων. Plinio, lib. IV. sect. XX. *Lyctus.* In Notitia Eccles. antiqua, inter Episco-

pos Provinciæ Cretæ, pag. 13. ὁ Λύκτος. *Lege*, ὁ Λύκτου. In altera Notitia, pag. 25. recte Λύκτος.

ΛΥΤΤΙΩΝ, in nummis quibusdam vidimus. Nempe quæ scriptoribus aliis Λύκτος appellatur, eadem Polybio, ac Poëtis, Strabone teste, lib. x pag. 476. Λύττος dicitur. Appellationis causam Stephanus affert, quod sit in loco edito posita: nam quod editum est, Λυκτὸν dicunt. Apud Gruterum, pag. 1094. 5. Et pag. 1084. 9. 10. 11. & 12. ΛΥΤΤΙΩΝ. Η. ΠΟΛΙϹ, ubi Trajano ac Plotinæ, Sabinæ item, ac Matidiæ, Hadriano denique ipsi dicatæ a Lyttiis inscriptiones plurimæ afferuntur. Ex iis hæc in primis eximia, quæ Trajanum Divi Nervæ F. spectat. pag. MLXXXIV. 11.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ. ΚΑΙϹΑΡΙ.
ΘΕΟΥ. ΝΕΡΒΑ. ΥΙΩ. ΝΕΡΟΥΑ.
ΤΡΑΙΑΝΩ. ϹΕΒΑϹΤΩ.
ΑΡΧΙΕΡΕΙ. ΜΕΓΙϹΤΩ.
ΔΗΜΑΡΧΙΚΗϹ. ΕΞΟΥϹΙΑϹ. ΤΟ. ΙΖ.
ΥΠΑΤΩ. ΤΟ Γ. ΠΑΤΡΙ. ΠΑΤΡΙΔΟϹ.
ΤΩ. ΤΗϹ. ΟΙΚΟΥΜΕΝΗϹ. ΚΤΙϹΤΗ.
ΛΥΤΤΙΩΝ. Η. ΠΟΛΙϹ.
ΔΙΑ. ΠΡΩΤΟΚΟϹΜΟΥ. Μ ΠΟΜΠΗΙΟΥ.
ΚΛΕΙΜΕΝΙΔΑ.

Imp. Cæsari Divi Nervæ F. Nervæ Trajano Augusto, Pontifici Max. Trib. Potest. XVII. *Consuli III. Patri Patriæ, Orbis Conditori, Lyttiorum Civitas, per Protocosmum M. Pompeïum Climenidæ F.* Est Cosmus apud Cretenses Magistratus idem, qui apud Lacedæmonios Ephorus. Nec Trajano modo marmor dicavere Lyttii, sed & nummum Nervæ quoque ipsius insignitum effigie cudi jussere, qui sequitur:

ΑΥΤΟΚΡΑΤ. ΝΕΡΟΥΑϹ. ΚΑΙϹΑΡ. ϹΕΒΑϹΤ. ΛΥ. *Imp. Nerva Cæsar Augustus. Lyttiorum.* Nervæ laureatum caput. Ex parte altera, ΥΠΑΤΟϹ. ΤΡΙΤΟΝ. *Consul tertium.* Lyræ geminæ, cum noctua: quibus symbolis Apollinis Palladisque fana & sacra in eo oppido celebrata olim significatur. E Museo V. Cl. I. Vaillant.

LYLA.

COL. LYLA. S. P. Q. R. Titi nummus, apud Mediobarbum, pag. 127. in quo aquilæ effigies expansis alis. Stephanus: Λύλη, πόλις Ἀρκαδίας .... τὸ ἐθνικὸν, Λυλαῖος.

ΛΥΡΒΕΙΤΩΝ. Gordiani junioris, Licinii Salonini, & Licinii Valeriani numismata, e Cimelio Regio. Λύρβη urbs est Phrygiæ supra Cibyram posita, cujus Eustathius, ac Dionysius meminere.

ΛΥΣΙΜΑΧΕΩΝ. Nummus e Goltzii Græcia, Tab. XXVI. Ex parte altera: ΒΑΣΙΛΕΩΣ. ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. *Lysimachia*. Stephano: Λυσιμάχεια, πόλις τῆς ἐν Θρᾴκῃ Χεῤῥονήσου .... ὁ πολίτης Λυσιμαχεύς.

ΛΥCΙΜΑΧΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Vespasiani, ex eodem.

ΛΥCΙΜΑΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. Anniæ Faustinæ, ex eodem Goltzio.

ΛΥΤΤΙΩΝ. Vide ΛΥΚΤΙΩΝ.

M

ΜΑΓΔΩΛΙΤΩΝ. Antonini Pii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 221. Stephanus: Μάγδωλος, πόλις Αἰγύπτου... τὸ ἐθνικὸν, Μαγδωλίτης.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ, *in Asia, ad Mæandrum.*

ΛΕΥΚΟΦΡΥC. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. Hadriani nummus, ex Cimelio Regio, cum Dianæ διμάστου effigie. Fuit nempe Leucophrys oppidum, in quo Dianæ fanum, stagnumque circuitu stadii unius, circa Tralles, in ea planitie quam Mæander alluit in Magnesia, teste Xenophonte, lib. IV. rerum Græcarum, pag. 539. & Tacito, ut diximus in nummis ΕΦΕCΙΩΝ. Pausanias quoque in Atticis, pag. 24. Χαλκοῦν Ἀρτέμιδος ἄγαλμα, ἐπίκλησιν Λευκοφρυνῆς· ἀνέθεσαν δὲ οἱ παῖδες οἱ Θεμιστοκλέους. Μάγνητες γὰρ ὧν ἦρχε Θεμιστοκλῆς, λαβὼν παρὰ βασιλέως, Λευκοφρυνὴν Ἄρτεμιν ἄγουσιν ἐν τιμῇ. Apud Occonem, pag. 146. Otaciliæ Severæ nummus hanc ha-

bet epigraphen, ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΛΕΥΚΟΦΡΥΗΝΗ, cum templo Dianæ. Vide & Seldenum, in Marmoribus Arundellianis, pag. 153.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. Faustinæ Aurelii, apud Patin. pag. 253.

ΕΠ. Μ. ΑΥΡ. ΥΛΛΟΥ. ΕΠΙΚΡΑΤΟΥϹ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. Ἐπὶ Μάρκου Ἀυρυλίου Ὕλλου Ἐπικρατοῦς Μαγνήτων. *Sub Marco Aurelio Hyllo Præposito Magnetum.* Caracallæ nummus, apud Tristan. tom. II. pag. 196. & in Museo nostro: in quo Curetes armati tres, cum clypeis ac pugionibus, ante aram Deamque saltantes: qua de saltatione Plinius, lib. VII. sect. LVII. *Saltationem armatam Curetes docuere in Creta.* Porro Magnesiam ad Mæandrum Cretensium esse coloniam docuimus in nostris ad Plinium notis.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΕΒΔΟΜΗ ΤΗϹ. ΑϹΙΑϹ. *Magnetum, septima Asiæ* civitas. Gordiani tertii nummus e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 373. Fuit inter civitates ordo quidam prærogativæ, qualem in sua patria Naso agnoscit, lib. II. Amor. eleg. XVI.

Pars me Sulmo tenet Peligni tertia ruris:
Parva, sed irriguis ora salubris aquis.

Quamobrem & tertio loco a Plinio appellatur, ut suo loco monuimus. Vide quæ diximus, verbo ASIA. In Notitia Eccles. Hieroclis, pag. 43. Magnesia prope Mæandrum posita, quartum locum obtinet: prope Sipylum altera, vicesimum. Apud Constant. Porphyrog. lib. I. them. III. pag. 21. inter Asiæ civitates, nonus Magnesiæ locus adjudicatur. Itaque propius vero est, spectare nummum hunc ad Magnesiam Mæandri, de qua Plinius, lib. V. sect. XXXI. *Magnesia Mæandri cognomine insignis.*

ΓΡΑ. ΦΡΩΝΤΕΙΝΟΥ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ Juliæ Mamææ e Cimelio Regio, cum Dei Luni stantis effigie, faces spiris serpentium involutas utraque manu gestantis.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΕΠ. ΓΡ. ΑΥΡ. ΤΥΧΙΚΟΥ. Alexandri Severi, apud Occonem, pag. 420. Μαγνήτων, ἐπὶ Γραμματέως Αὐρηλίου Τυχικοῦ. *Magnetum, sub Scriba*

Aurelio Tychico. Et Marciæ Otaciliæ Severæ, pag. 446. ΕΠ. Γ. ΤΥΧΙΚΟΥ. ΒΝΕ ΜΑΓΝΗΤΩΝ. hoc eſt, ἐπὶ Γραμματέως Τυχικοῦ, Μαγνήτων β'. ſive δὶς Νεωκόρων: Illud enim Β Ν Ε in ima parte nummi poſitum, poſtremo loco legi oportuit. Eſt hic Otaciliæ nummus & in Cimelio Regio.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΑΡΤΕΜΙΔΟC. Victoria ſtolata ſtat, dextra coronam, læva palmam gerit, in nummo Maximi Cæſaris, cujus epigraphe ex parte altera, Γ. ΙΟΥΛ. ΟΥΗ. ΜΑΞΙΜΟC. Κ. *Caïus Iulius Maximus Cæſar. Magnetum, qui Neocori Dianæ.* Apud Occonem, pag. 425. & Erizzo, pag. 494.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΕΠ. ΓΡΑ. ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ. *Sub Scriba Athenodoro.* Gordiani junioris nummus, cujus neque epigraphen legere, nec typum explanare Patinus valuit, pag. 373. In eo Diana, cujus in primis numini Magnetes devotos addictoſque vidimus, curru vehitur juncto cervorum biga. Alias quadriga cervorum ejus Deæ currum trahi, auctor eſt Callimachus hymno in Dianam, verſ. 105.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ *a Sipylo.*

ΜΑΓΝΗ. CΙΠ. Nervæ nummus apud Patinum, pag. 169.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. CΙΠΥ. & ΜΑΓΝΗΤΩΝ. CΙΠΥΛΟΥ. Item ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΑΠΟ CΙΠΥ. paſſim in nummis occurrunt, Domitiæ Longinæ, M. Aurelii, Caracallæ, Juliæ Mamææ, Alexandri Severi, Gordiani junioris, Philippi Patris, e Cimelio Regio, & Otaciliæ Severæ. Plinio, lib. v. ſect. xxxi. *Magnetes a Sipylo.*

ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΑΙΥΟΔΙΟΥ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. CΙΠΥΛΟΥ. M. Aurelii e Cimelio Regio. *Sub Prætore Ævodio.* Victoria dextram trophæo imponit.

ΕΠΙ. CΤΡ. Μ. ΑΥΡ. ΓΑΙΟΥ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ CΙΠ. Caracallæ nummus, apud Patinum in Theſauro, pag. 187. in quo Genius Urbis cum Cybele Deorum matre, uti ex leone quidem adſtante conjicimus, fœdus

ineunt. Et ſane Criſpinæ nummus ædem exhibet, in qua Cybele cum leonibus inſculpta : epigraphe, ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΣΙΠΥΛΟΥ. In marmore Arundelliano, jurant Magneſii Smyrnæis, διὰ τὴν Μητέρα τὴν Σιπυλήνην. Unde intelligimus inter Deos Præſides ejus civitatis Matrem quoque Deûm fuiſſe.

ΕΠ. ΣΤΡ. ΑΥΡ. ΤΑΤΙΑΝΟΥ. Β. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΣΙΠΥ. Apollo ſedens cum cithara, in nummo Philippi filii, apud Sponium in Itin. Athen. *Sub Prætore Aurelio Tatiano iterum, Magnetum a Sipylo.*

ΕΠ. ΣΤΡ. ΑΦΦΙΑΝΟΥ. ΒΑΡΧΑΤΟΒ. ΣΤΕΦΑΝΗ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. Decii nummus, quem ſic Triſtanus legit, tom. II. pag. 595. Ἐπὶ στρατηγοῦ Ἀφφιανοῦ Βαχαράτου, &c. Nos paulo felicius, uti remur: ΕΠΙ. ΣΤΡ. ΑΦΦΙΑΝΟΥ. Β. ΑΡΧ. Α. ΤΟ. Β. ΣΤΕΦΑΝΗ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Ἀφφιανοῦ δὶς, Ἀρχιερέως πρώτου τὸ β. Στεφανηφόρου Μαγνήτων. *Sub Prætore Apphiano iterum, Pontifice primo iterum, Stephanephoro Magnetum.* Occurrit idem Apphianus in nummo Phocæenſium. Fuit Στεφανηφόρος is appellatus, cui a ceteris ſacerdotibus cura commiſſa, ut præeſſet Magneſiæ totius ſacris. Fuit is honos veluti ſummus Pontificatus, & ejus inſigne corona capiti impoſita. Vetus inſcriptio, apud Gruterum, pag. CCCIX. I.

Η. ΣΥΝΟΔΟΣ. ΤΩΝ. ΜΥΣΤΩΝ. ΤΗΣ. ΜΕΓΑΛΗΣ. ΘΕΑΣ. ΘΕΣΜΟΦΟΡΟΥ. ΔΗΜΗΤΡΟΣ. ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΝ. ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ. ΤΟΥ. ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΥ. ΜΑΤΡΩΟΝ. ΣΥΜΜΑΡΤΥΡΑΣ. ΤΟΝ. ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΝ. *Conventus Sacerdotum Magnæ Deæ Legiferæ Cereris, Metrodorum Hermogenis F. Metrodori N. Matris Deum* ſacerdotem *Pronunciavit Stephanephorum.* Altera, apud Sponium in Itin. Athen. ΤΟΥ. ΙΕΡΕΩΣ. ΤΩΝ. ΣΕΒΑΣΤΩΝ. ΚΑΙ. ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥ. ΤΟΥ. ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ. ΑΥΤΩΝ. ΟΙΚΟΥ. *Sacerdotis Auguſtorum, & Stephanephori totius eorum domus.* Poſidonius, apud Athenæum, lib. XII. pag. 533. Πόσις ἐν τρίτῳ Μαγνητικῶν τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τὴν Στεφανηφόρον ἀρχὴν ἀναλαβόντα θῦσαι Ἀθηνᾷ, καὶ

τὴν

τὴν ἑορτὴν Παναθήναια ὀνομάσαι. Καὶ Διονύσῳ Χοοπότῃ θυσιάσαντα, καὶ τὴν χοῶν ἑορτὴν αὐτόθι καταδεῖξαι. *Posidonius libro tertio Magnesiorum ait, Themistoclem in Magnesia, cum Stephanephori dignitatem assumpsisset, Palladi sacrificasse, festumque illum diem vocasse Panathenæa: tum etiam Baccho Choopotæ immolasse hostias: & eo ritu, quo Athenienses, illic Congiorum ferias celebrasse.* In hoc certe Magnetum nummo Bacchus curru tigribus juncto vehitur. Quod vero in eo ΤΟ. Β. legimus, id esse in nummis familiare, vel ex hoc opere liquet: in quo & ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠΙ. ΤΡΑΙΑΝΟΥ. ΚΑΙ. ΤΟ. Β. & alia similia monumenta vidimus. Sic vetus inscriptio, apud Gruterum, pag. CCCCXLVIII. I. quam, non ut ibi mutilam, sed integram repræsentamus:

ΑΓΑΘΗι. ΤΥΧΗι.
Γ. ΠΑΠΕΙΡΙΟΝ.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ.
ΑΡΧΙΕΡΕΑ. ΚΑΙ.
ΤΟ. Β. ΠΡΩΤΟΝ
ΑΡΧΟΝΤΑ. ΚΑΙ. ΤΟΝ.
ΕΙΡΗΝΑΡΧΗΝ
ΤΗΣ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕ
ΩΣ. ΑΝΚΥΡΑΣ.
ΚΑΙ. ΔΙΑ. ΒΙΟΥ. ΙΕΡ
ΕΑ. ΤΟΥ. ΔΙΟΝΥΣ
ΟΥ. ΦΥΛΗ. &c.

Et vetus inscriptio, apud Gruterum, pag. CCCCVI. 10.

Λ. ΦΑΒΙΟΝ.
ΚΕΙΛΩΝΑ
ΤΟΝ ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΟΝ
ΕΠΑΡΧΟΝ ΡΩΜΗϹ
ΥΠΑΤΟΝ ΤΟ. Β.
Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ
ΤΗϹ ΓΑΛΑΤΙΑϹ
ΑΝΚΥΡΑ
ΤΟΝ ΕΑΥΤΗϹ
ΠΡΟϹΤΑΤΗΝ.

ΕΠ. ΑΡΤΕΜΑ. ΣΤΡ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΣΙΠΥΛΟΥ. Herenniæ Etruſcillæ nummus e Cimelio Regio. *Sub Artema Prætore*, quem & Apamenſium Phrygiæ Prætorem fuiſſe ſuo loco vidimus. Apud Gruterum, vetus inſcriptio, pag. 902. ΑΡΤΕΜΑΣ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΕΙΛΗΣΙΟΣ. *Artemas Demetrii F. Mileſius*. Sunt qui in eo nummo legant, ΕΠ. ΣΤΡ. ΑΡΧΕΜΑΧΟΥ.

ΕΠΙ. ΣΤΡ. ΑΥΡ. ΦΡΟΝΤΩΝΟΣ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΣΙ. Valeriani nummus, e Cimelio Regio, cui ſimilem affert Patinus, ſub Gallieno, pag. 413. & Occo, pag. 473. Muſeumque noſtrum hunc habet. Sed uterque has litteras ΣΙ. quas in eo Valeriani Gallienique numiſmate perſpicue vidimus, prætermiſit. Ex quibus intelligas Magnetes a Sipylo Prætoris nomen impreſſiſſe nummis: alios qui ad Mæandrum, Γραμματεύοντος, ſive Scribæ. Hunc igitur ſic lege, Ἐπὶ Στρατηγοῦ Αὐρηλίου Φρόντωνος. Μαγνήτων Σιπύλου. *Sub Prætore Aurelio Frontone. Magnetum a Sipylo.*

ΣΤΡΑ. ΛΟΓΓΕΙΝΟΥ. Β. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΣΙΠΥ. Gallieni nummus, apud Occonem, pag. 473. *Prætore Longino iterum, Magnetum a Sipylo.* Occo ſic deformatum exhibet: ΣΤΡΑ. ΟΓΓΕΙΝΟΥ. Β. ΜΑΓΝΗΤΩΝΣΙΟΥ.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΣΙΠΥ.

ΜΑΓΝ. ΔΙΑΓΟΡΑΣ. *Magnetum Diagoras* Præfectus.

ΜΑΓΝ. ΠΟΛΕΜΩΝ. *Magnetum Polemon.*

ΜΑΓΝ. ΑΞΙΟΧΟΣ. *Magnetum Axiochus.*

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΕΡΑΣΤΙΠΠΟΣ. ΑΡΙΣΤΕΟΥ. *Magnetum Eraſtippus Ariſteæ F.* E quinque nummis hiſce poſtremis, cum iiſdem ſint inſigniti notis poſterius appellati quatuor, ac prior ille ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΣΙΠΥ. in Græcia Goltzii vetere, Tab. XXI. nempe equitis effigie ex parte una, vel Dianæ capite, ut in quinto: bovis ex altera, ſive ſtantis, ſive priore ſiniſtro genu procumbentis: ad Magnetes a Sipylo pertinere eos verius idcirco arbitramur, quam ad Theſſalos, etſi aliter Goltzius, Nonniuſque, & alii cenſuere.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΣΙΠΥΛΟΣ. Jovis effigies, dextra

victoriam gestantis, sinistra oleam: apud Goltzium, in vetere Græcia, Tab. XXI. ubi ΣΟΠΥΛΟΣ mendose legitur.

ΣΙΠΥΛΟΣ. Sipyli caput, Agenoris filii, a quo mons ille cognominatus, cui apposita Magnesia est. Fuisse enim montem, qui prius Ceraunius diceretur, Plutarchus est auctor, lib. de flumin. in Mæandro, pag. 1153. Ex parte aversa nummi illius, ΜΑΓΝΗΤΩΝ. Ex eo monte amnem fluxisse cognominem, Nervæ nummus supra laudatus significat, in quo fluvii decumbentis effigies.

ΜΑΓΝΗΣΙΑ. Caput turritum, quo Genius Urbis signatur. Ex parte aversa, ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΣΙΠΥ. Cybele turrito capite, cum leonibus. Est apud Tristanum, tom. II. pag. 428. Sic Matrem Deûm Cybelem depingit carmine non invenusto Lucretius, lib. II.

Hanc veteres Graiûm docti cecinere poëtæ
Sedibus in curru bijugos agitare leones:
Muralique caput summum cinxere corona,
Ex imis munita locis quod sustinet urbes
Quo nunc insigni per magnas prædita terras
Horrifice fertur divinæ Matris imago.
Hanc variæ gentes antiquo more sacrorum
Idæam vocitant matrem: Phrygiasque catervas
Dant comites: &c.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. ΕΠ. ΣΤ. ΑΥ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΣΙΠΥΛ. *Sacer Senatus.* Ἐπὶ Στρατηγοῦ Αὐρηλίου Θεοδότου. *Sub Prætore Aurelio Theodoto.* Est Cimelii Regii. Patinus, pag. 5. ΘΕΟΛΟΓΟΥ perperam, pro ΘΕΟΔΟΤΟΥ legit. Apud Gruterum, pag. MCXXVII. 4. ΑΥΡ. ΘΕΟΔΟΤΩ, &c. Est huic nummo similis alter, Gordiano juniore cusus, apud Erizzo, pag. 505. ΕΠ. ΑΥ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ. Β ΜΑΓΝΗΤΩΝ. *Sub Aurelio Theodoto iterum Prætore Magnetum.*

ΜΑΓΝΗΤΩΝ *in Thessalia.*

ΑΡΓΩ. ΜΑΓΝΗΤΩΝ. Gallieni nummus, cum navis Argo & nautarum effigie, apud Patinum, pag. 413.

nunc Cimelii Regii. Hunc vero ad Magnetes Thessaliæ, de quibus Plinius, lib. IV. sect. XVI. idcirco referimus, quod Argonautas plerosque omnes Thessalos fuisse docet Hyginus, fab. XIV. aliique.

ΜΑΙΑΝΔΡΙΩΝ. Plinio, lib. V. sect. XXIX. in Caria, *Mæandropolis.* Stephanus: Μαιανδρούπολις .... τὸ ἐθνικὸν Μαιανδροπολίτης. Εἰ δὲ ἔστι Μαίανδρος ἡ πόλις, τὸ ἐθνικὸν Μαιάνδριος.

ΜΑΙΟΝΩΝ, *sive Lydorum in Asia.*

ΕΠΙ. ΑΥΡ. ΖΗΝΩΝΟϹ. ΑΡΧ. Α. ΜΑΙΟΝΩΝ. Alexandri Severi, cum Baccho, vite, tigride, quibus feracitas vini in eo tractu signatur. Apud Sponium, in Itiner. Athen. Ἐπὶ Αὐρηλίου Ζήνωνος Ἀρχιερέως πρώτου Μαιόνων. *Sub Aurelio Zenone Pontifice primo Mæonum.*

ΕΠΙ. ΑΥΡ. ΖΗΝΩΝΟϹ. ϹΑΡ. ΠΡ. ΜΑΙΟΝΩΝ. Ἐπὶ Αὐρηλίου Ζήνωνος, Σάρδις Πρώτη Μαιόνων. *Sub Aurelio Zenone, Sardis prima* civitas *Mæonum.* Plinius, lib. V. sect. XXX. *Lydia.... Mæonia ante appellata, celebratur maxime Sardibus,* &c. Sic infra, ΠΡΩΤΗ ΛΕϹΒΟΥ. ΜΥΤΙΛΗΝΗ. Juliæ Mamææ nummus hic est, e Cimelio Regio.

ΜΑΙΩΝΙΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 221. Stephanus: Μαιονία, ἡ Λυδία ... τὸ ἐθνικὸν, Μαιόνιος, καὶ Μαίων.

ΜΑΚΕΛΛΙΝΕΩΝ, apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. in Sicilia. *Magellini*, haud procul Enna, seu *Castro Giovanni*, positi. Alia Stephano: Μάκελλα est, πόλις Ἰταλίας, cujus gentile Μακελλαῖος.

ΜΑΚΕ. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ, & ΚΟΙΝΟΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ, in nummis Græciæ veteris, apud Goltzium, tab. XXII. In his Herculis clava, præter symbola cetera: quod ab Hercule genus traherent Macedonum reges. Plinio, lib. IV. sect. XVII. *Macedonia*, &c.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Caput Alexandri galeatum. In parte aversa, ΚΟΙΝΟΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. Β. ΝΕ. hoc est, β. vel δὶς Νεωκόρων. E Museo nostro: in quo & alter: ΚΟΙΝΟΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Tertius, item Alexandri Magni, ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. ΔΙΣ. ΝΕΩΚ. Sunt & similes

in Goltzii Græcia, tab. XXXIV. aliique, in quibus Pallas armata Victoriolam manu tenet, quam Græci Νίκην vocant, ΝΙΚΗ & ipsa quoque a Græcis idcirco nuncupata, tum in nummis, tum in scriptis veterum. Scholiastes Sophoclis in Philoctete: Ἡ Πολιοῦχος Ἀθηνᾶ Νίκη καλεῖται ἐν τῇ Ἀττικῇ. Harpocrationem vide, verbo Νίκη Ἀθηνᾶ. Causam appellationis affert Eustathius, in Iliad. φ'. Ὁ Ζεὺς ἅμα γεννήσας αὐτὴν, νίκην ἐποίησε κατὰ Τιτάνων· διὸ καὶ Ἀθηνᾶ Νίκη ἐπωνομάσθη. *Quod Iuppiter cum illam in lucem ederet, victoriam de Titanibus retulit: idcirco & Victoria Pallas est appellata.*

ΠΡΩΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. Apud Goltzium, in Græcia, Tab. XXII. *Primæ Macedonum.* Divisam a Paulo Æmilio Macedoniam in quatuor Provincias, auctor est Livius, lib. XLV. pag. 581. Prima hæc obtinuit, quidquid agri est inter Strymonem & Nestum amnes. De reliquis Livium consule.

ΟΥΙΤΕΛΛΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ. Ex parte altera. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. *Vitellius Germanicus Augustus. Macedonum.* Apud Tristanum, tom. I. pag. 275.

ADVENTVI. AVG. MACEDONIAE. & RESTITVTORI. MACEDONIAE. Hadriani, e Cimelio Regio, & apud Patinum in Thesauro, pag. 160. In isto Macedonia petasum in capite, manu flagellum gerit, aurigarum habitu. Pellæos e Macedonia equos laudat Gratius in Cyneget.

ΚΟΙΝΟΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ, in nummis M. Aurelii, Caracallæ, & aliorum. Qua voce κοινὸν, Commune Urbium Macedoniæ significari, & Communia Provinciæ certamina, sæpe monuimus. Sic in nummo Claudii, COM. ASI. ROM. ET. AVG. *Commune Asiæ, Romæ & Augusto.* Vide ΒΙΘΥΝΙΕΩΝ, ΚΡΗΤΩΝ, &c.

ΜΑΚΡΕΙΝΟΥΠΟΛΙC. Vide ΑΙΓΑΙΩΝ.

ΜΑΚΡΟ. & ΜΑΚΡΟΚΕΦΑΛ. Apud Goltzium in Asia. Plinio, lib. VI. sect. IV. *Macrocephali*, ultra Cappadociam positi, in Themiscyrena regione. In hisce

nummis Neptunus insculptus cum taurino capite.

ΜΑΚΥΔΕΩΝ. L. I. λυκάβαντος ί. *anno decimo*, Trajani Principis, cujus ævo nummus ille cusus, in Cimelio Regio asservatur. Palladis stantis effigiem præfert. In Conc. Calched. act. II. pag. 338. subscribit Μακεδὼν ἐπίσκοπος Μαγύδου. Et act. VI. pag. 575. *Macedonius* idem *Magydensis*. In Notitia Hieroclis, pag. 19. & 51. inter Antistites Provinciæ Pamphyliæ, censetur ὁ Μαγύδου. In altera, pag. 31. Μάγυδος. In Conc. CP. V. pag. 418. *Conon Magœdensis*: Et pag. 583. *Conon Magœdensium civitatis Pamphyliæ provinciæ*. In Conc. Niceno lib. pag. 53. inter Provinciæ Pamphyliæ Episcopos, *Aphrodisius Magidorum*. Ptolemæo, lib. V. cap. V. in Pamphyliæ oppidis litoralibus Μάγυδος.

ΜΑΜΕΡΤΙΝΩΝ. Nummus e Museo nostro, in quo Aquila fulmini insidet: ex parte altera, ΑΡΕΟΣ, Martis caput, qui Græcis Ἄρης. Plinius, lib. III. sect. XIV. *Messana oppidum civium Romanorum, qui Mamertini vocantur*, in Sicilia, *Messine*. Est & apud Goltzium, in Magna Græcia, tab. XXIX. Apud Parutam, Mars cum hasta & clypeo, vel spoliis insidens, &c. Festus: *Mamers Mamertis facit, id est, lingua Osca, Mars Martis: unde & Mamertini in Sicilia dicti, qui Messanæ habitant. Mamertini autem appellati sunt hac de causa: .... Conjectis in sortem duodecim Deorum nominibus, Mamers forte exierat, qui lingua Oscorum Mars significatur: cujus historiæ auctor est Alfius libro primo belli Carthaginiensis*. Vide & Diodorum Sicul. lib. XX. Bibl. Μάμερτος certe & Græcis Mars dicitur, auctore Lycophrone: & Sabinis, Varrone teste.

ΜΑΜΕΡΤΙΝΩΝ. Apollo, cum pharetra & arcu. Apud Parutam, num. 26. Sunt & in quibus Aquila fulmini insidens pingitur: In aliis Dea, quæ læva Copiæ cornu gerit, ubertatis symbolum. De vini certe in eo tractu bonitate Plinius, lib. XIV. sect. VIII. *Quartum curriculum publicis epulis obtinuere a Divo Iulio, (is enim primus auctoritatem his tribuit, ut in epistolis ejus apparet,) vina Mamertina, circa Messanam in Sicilia*

genita. Plura de his diximus in Plinianis notis. Vide & Strabonem lib. VI.

ΜΑΝΔΡΟΠΟΛΙΤΩΝ. ΚΑΙ. ΦΙΛΟΜΗΛΕΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Titi nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 221. Stephanus: Μανδρόπολις, πόλις Φρυγίας. τὸ ἐθνικὸν, Μανδροπολίτης. De Philomeliensibus, quibuscum iniere Mandropolitæ concordiam, dicemus inferius suo loco.

ΜΑΡΑΘΩΝΙΑΤΩΝ. Antonini Pii nummus, e Thesauro Goltzii. Stephanus: Μαραθωνία, πόλις Θράκης, οὐκ ἄποθεν Ἀβδήρων. τὸ ἐθνικὸν, Μαραθωνιάτης. *Marathonia, oppidum Thraciæ, haud procul Abderis. Gentile, Marathoniates.*

ΜΑΡΑΝΘΗΣΙΩΝ Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Neronis nummus apud Goltzium in Thesauro, pag. 221. Plinio, lib. v. sect. XXXI. *Marathesium oppidum.* Stephano: Μαραθήσιον ... πόλις Ἐφεσίων. τὸ ἐθνικὸν, Μαραθήσιοι, & per epenthesin τοῦ ν, Μαρανθήσιοι.

ΜΑΡΕΩΤΩΝ. Nummus Antonini Pii, quem vidimus. Plinio, lib. v. sect. v. *Mareotis Libya, Ægypto contermina.*

ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. A Marciana Trajani sorore nomen id oppidum habet. Occurrit in nummis Severi, Juliæ Domnæ, Caracallæ, Elagabali, Alexandri Severi, Gordiani tertii, aliisque passim. Ammianus, lib. XXVII. *Deinde Mœsia, ubi Marcianopolis est, a sorore Trajani Principis condita.* Causam appellationis Jornandes affert, libro de rebus Geticis, cap. XVI. *Gothi mox Danubium vadati, & secundo Mœsiam* (lege *secundam Mœsiam*) *populati, Marcianopolim ejusdem patriæ urbem famosam metropolim aggrediuntur, diuque obsessam, accepta pecunia ab his qui inerant, reliquere. Et quia Marcianopolim nominavimus, libet aliqua de ejus situ breviter intimare. Nam hanc urbem Trajanus Imp. hac re ædificavit, ut fertur, eo quod Marciæ* (lege, *Marcianæ*) *sororis suæ puella, dum lavat in flumine illo, quod nimiæ limpiditatis saporisque in media urbe oritur, Potami cognomento, exindeque vellet aquam haurire, casu vas aureum, quod ferebat, in pro-*

fundum cecidit, metalli pondere gravatum, & longe post emersit ..... His Trajanus sub admiratione compertis, fontique numinis quiddam inesse credens, conditam civitatem germanæ suæ nomine Marcianopolim nominavit. Sic ΠΛΩΤΕΙΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ oppidum in Provincia Æmimonti idem Trajanus eo fere tractu de uxoris nomine nuncupavit. In epistola Episcoporum Orientalium ad Cyrillum, subscribit Dorotheus Episcopus Marcianopoleos Mœsiæ secundæ. Fuisse inter Odessum & Anchialum ex Antonino liquet. Procopio, lib. IV. de Ædif. cap. XI. inter castella Istro apposita, Μαρκιανούπολις appellatur.

ΕΠ ΓΕΝΤΙΑΝΟΥ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Sub Gentiano.* Severi, e Gaza Regia. Hic Bacchi stantis effigies, cum panthera: vini ubertatis in eo tractu argumentum. Pateram dextra tenet, ceu vas illud fortassis aureum, quod amissum urbi condendæ, uti dictum est, locum dedit.

ΥΠ. ΦΑΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Severi nummus ex eodem Cimelio, in quo insidet fulmini Aquila.

ΕΠ. Α. ΚΥΙΝΤΙΛΙΑΝΟΥ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Apollinis effigies, qui Deus inter Præsides ac Custodes ejus loci habitus. *Sub Aulo Quintiliano* Prætore, *Marcianopolitarum.* Ex parte altera, ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ. Caracalla. Similis huic alter, cum Juliæ nomine, quæ Severi conjux, eademque Caracallæ parens, ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ. E Cimelio Regio uterque nummus: sed hic posterior serpentem exhibet, qui pluribus spiris involvitur, quod passim in nummis hujusce tractus occurrere superius indicavimus obiter, verbo ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. In causa fuit, opinor, quod Bacchum illi, ut paulo antea observavimus, in primis colerent, cujus orgiorum symbolum serpens foret. Auctor Clemens Alexandr. in Protrept. pag. 9. Διόνυσον Μαινόλην ὀργιάζουσι Βάκχοι, ὠμοφαγίᾳ τὴν ἱερομανίαν ἄγοντες, καὶ τελίσκουσι τὰς κρεωνομίας τῶν φόνων, ἀνεστεμμένοι τοῖς ὄφεσιν,

ἐπολολύζοντες

ἐπολολύζοντες Εὐὰν, Εὐὰν ἐκείνην, δι᾽ ἣν ἡ πλάνη παρηκολούθησε. Καὶ σημεῖον ὀργίων Βακχικῶν ὄφις ἐστὶ τετελεσμένος. Αὐτίκα γοῦν κατὰ τὴν ἀκριβῆ τῶν Ἑβραίων φωνὴν τὸ Ἑυα δασυνόμενον ἑρμηνεύεται ὄφις ἡ θήλεια. *Dionysium Mænolen orgiis Bacchi celebrant, crudarum carnium esu sacram agentes insaniam, & cæsarum carnium divulsionem peragunt, coronati serpentibus, Evam ululantes, Evam illam per quam error est consecutus. Et signum Bacchicorum mysteriorum est serpens mysteriis initiatus. Iam vero si accurate vox spectetur Hebraïca, nomen Heva aspiratum, exponitur serpens femina.* Atque inde fortassis *evare* Latini, & εὐάζειν Græci finxere. Maro, VI. Æn.

Illa chorum simulans evantes Orgia circum
Ducebat Phrygias.

ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΥΠ. ΠΟΝΤΙΑΝΟΥ. *Sub Pontiano.* Macrini nummus, e Gaza Regia.

ΥΠ. ΙΟΥΛ. ΑΝΤ. ΣΕΛΕΥΚΟΥ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Elagabali, in eodem Cimelio, Museoque nostro. Fortunæ stantis effigies. *Sub Iulio Antonio Seleuco.*

ΥΠ. ΣΕΡ. ΤΑΤΙΑΝ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. Ejusdem Elagabali, in Cimelio Regio. *Sub Servio Tatiano.* Stat Dea, quæ dextra poculum, ut videtur, aureum superius memoratum gerit.

ΥΠ. ΤΙΒ. ΙΟΥΛ. ΦΗΣΤΟΥ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. Alexandri Severi, e Gaza Regia. *Sub Tiberio Iulio Festo.* Legit Patinus, pag. 351. ΥΠ. ΤΙΒΙΟΥ ΡΑΦΙΣΤΟΥ. Interpretaturque, TIBIVS RAPHISTVS. Quis hæc aliquando nominum portenta inaudiit? Stat in eo nummo Dea, quæ læva Copiæ cornu: poculum, ut remur aureum illud, de quo proxime, dextra gerit.

ΥΠ. ΜΗΝΟΦΙΛΟΥ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. Gordiani junioris, ex eadem Gaza, *Sub Menophilo.* Palladis armatæ effigies, cum hasta & clypeo.

ΥΠ. ΓΡΑ. Τ. ΜΕΣΣΑΛΑ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Ὑπὸ Γραμματέως Τίτου Μεσσάλα. *Sub Scriba Tito Messala.* Philippi Imp. nummus. In nummis Asiæ, Ca-

riæ, Lydiæ, Phrygiæque, ſcribas appellari tralatitium eſt: citra, inſolens, nec uſitatum. Quare legi forte ΥΠ. CΤΡΑ. *ſub Prætore*, ſatius.

ΑΓΑΘΗ. ΤΥΧΗ. ΤΕΡΕΒΕΝΤΙΝΩΝ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. Vide ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ.

ΜΑΡΩΝΕΙΤΩΝ. Neronis nummus e Gaza Regia, aliique Hadriani, & Commodi. Plinio, lib. IV. ſect. XVIII. in Thracia, *Maronea*. Hodieque *Marogna*. Stephano: Μαρώνεια, πόλις Κικονίας (fuere in Thracia Cicones, teſte Plinio:) τὸ ἐθνικὸν, Μαρωνείτης. Hinc vinum Maroneum, de quo Plinius, lib. XIV. ſect. VI. *Vino antiquiſſima claritas Maroneo, in Thraciæ maritima parte genito, ut auctor eſt Homerus.*

ΔΙΟΝΥΣΟΣ. ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ. Auguſti nummus apud Triſtanum, tom. I. pag. 98. cum effigie Præſidis Maronitarum Dei, ſcilicet Liberi Patris, ſive Bacchi. Nec vero Bacchum illi modo, ſed & Bacchi conjugem, Venerem coluere: uti vetus teſtatur inſcriptio, apud Gruterum, pag. LIX. I. ΑΦΡΟΔΙΤΗι. ΘΕΑι. ΠΑΝΑΓΑΘΩι. ΚΑΙ. ΣΩΤΗΡΙ. ΚΑΙ. ΕΥΚΛΕΙΑι. ΕΥΕΡΓΕΤΗι. ΟΙ. ΜΑΡΩΝΙΤΑΙ. ΑΝΕΘΗΚΑΝ.

ΟΘΩΝ. ΚΑΙΣΑΡ. Ex parte averſa, ΜΑΡΩΝΕΙΤΩΝ. E Cimelio Regio, & apud Seguinum, pag. 128.

ΣΩΤΗΡΟΣ. ΔΙΟΝΥΣΟΥ. *Servatoris Bacchi*, cum ipſius effigie, & ederacea corona. Ex parte altera, ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ. E Muſeo noſtro, & apud Goltzium in Græcia, Tab. XXVI.

Apud Occonem, pag. 383. ΔΙΟΝΥCΟΥ. CΩΤΗΡΟC. ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ... ΑΡCΟΥΜΗC. Β. Caracallæ nummus, quem Triſtanus tom. I. pag. 99. ſic interpolat, ut pro ΑΡCΟΥΜΗC, legi ΑΡΧΩΝΗC, vel ΑΡΧΟΙΝΗC velit: perperam. Nos ΒΑΡCΟΥΜΗC Β. Hoc eſt, *Barſumas iterum:* ut ſit illud Prætoris nomen, quale fuit Archimandritæ illius, qui vicem Monachorum Syrorum egit in Latrocinio Epheſino.

ΜΑΣΑΝΩΡΑΔΕΩΝ. Titi nummus e Goltzii Theſauro, pag. 221. Stephano: Μασανώραδα, πόλις Καρίας. τὸ ἐθνικὸν, Μασανωραδεύς.

ΜΑΣΣΑΛΙΗΤΩΝ. Nummus ex ære, forma mediocri, in Museo nostro Parisiensi, in quo bos cornupeta, index opimi pascuis agri: supervolitante Victoria. Ex parte aversa, caput Apollinis. Alter ex argento, in quo leo gradiens, & Dianæ caput cum arcu & pharetra: eadem epigraphe, ΜΑΣΣΑΛΙΗΤΩΝ. Sunt & in quibus Apollo insculptus. Strabo, lib. IV. pag. 179. Κτίσμα δ' ἐστὶ Φωκαιέων ἡ Μασσαλία..... ἐν δὲ τῇ ἄκρᾳ τὸ Ἐφέσιον ἵδρυται, καὶ τὸ τοῦ Δελφινίου Ἀπόλλωνος ἱερόν. τοῦτο μὲν κοινὸν Ἰώνων ἁπάντων. τὸ δὲ Ἐφέσιον, τῆς Ἀρτέμιδός ἐστι νεὼς τῆς Ἐφεσίας, &c. *Massilia a Phocæensibus condita est..... In arce est Ephesium, & Apollinis Delphinii fanum. Hoc quidem omnium Ionum commune est: Ephesium autem, fanum est Dianæ Ephesiæ*, &c. Leo vero cur nummis iis impressus sit, causa hæc fuerit fortassis, quod Phocenses Græciæ populi (a quibus duxisse Massaliotas originem Lucanus arbitratus est, ac Plinius ipse fortassis, cum ait, lib. III. sect. V. *Massilia Græcorum Phocensium*, quanquam nos ibi *Phocæensium* legi, Strabonem & alios secuti, maluimus) quod Phocenses, inquam, Delphico Apollini leonem æneum miserunt, eique leoni proximus est Apollo appositus a Massiliensibus, tanquam a Phocensium fœderatis & colonis, ex decumis de Carthaginiensibus navali prælio superatis. Auctor Pausanias, in Phocicis, pag. 334. Φωκέων δὲ οἱ ἔχοντες Ἐλάτειαν.... λέοντα τῷ Ἀπόλλωνι χαλκοῦν ἀποπέμπουσιν ἐς Δελφούς. Ὁ δὲ Ἀπόλλων ὁ ἐγγυτάτω τοῦ λέοντος, Μασσαλιωτῶν ἐστιν ἀπὸ τῆς πρὸς Καρχηδονίους ἀπαρχὴ ναυμαχίας. Stephano: Μασσαλία... τὸ ἐθνικὸν, Μασσαλιώτης, καὶ Μασσαλιεύς. *Marseille.*

ΜΑ. & ΜΑΣΣΑ. Nummi ex argento obvii: ex quibus sunt qui Floram Deam exhibeant, redimito floribus capite, & qualis a Nasone describitur, lib. IV. Fastor.

Mille venit variis Florum Dea nexa coronis.

In ejus Deæ honorem Floralia Romæ quondam celebrata, ludi nimirum obscenitate pleni, uti ex Arnobio intelligimus, lib. IV. adversus Gentes: *Flora illa*

genitrix & sancta, obscenitate ludorum bene curat ut arva florescant. Et ex Valerio Maximo, lib. II. cap. X. *M. Catone*, inquit, *Ludos Florales, quos Messius Ædilis faciebat, spectante, populus ut mimæ nudarentur postulare erubuit.* Nasone demum, lib. V. Fastor.

Mater ades florum, ludis celebrata jocosis.

De ludorum istorum die Plinium audi, lib. XVIII. sect. LXIX. *Prisci Floralia quarto Calendas Maii instituerunt, Vrbis anno* DXIV. *ex oraculis Sibyllæ, ut omnia bene deflorescerent.* Ubi permutatis annorum numeris, DXVI. prius legebatur: at nos tum ex vestigiis veterum codicum, tum ex indubitata temporum ratione, locum eum sanavimus. Auctor est enim Velleïus, lib. I. *Torquato, Sempronioque Coss. Brundisium* colonos missos esse, *& post triennium Spoletium, quo anno Floralium* ludorum factum est initium. Incidit autem Torquati Semproniique Consulatus in annum Urbis DX. ex Liviana, Plinianaque Chronologia: quo fit, ut triennio integro interjecto Floralium celebritas ludorum incurrat in annum DXIV. Edidisse hos porro primum aliquem e Servilia gente, nummi ejus familiæ suadent, quos vidimus inscriptos his vocibus, FLORA. PREIMVS. Fallitur autem Oiselius, qui anno tantum DXLIV. edi cœptos putat, a C. Servilio, qui Magister Equitum, Livio teste lib. XXVII. T. Manlio Torquato Dictatore fuit.

ΜΑΣΤΑΥΡΕΙΤΩΝ. Nummi Crispinæ, Caracallæ, & Maximini. In Caracallæ nummo in primis, e Gaza Regia, Vestæ stantis effigies. Plinio, lib. V. sect. XXXI. *Mastaurenses.* Stephano: Μάσαυρα, πόλις Λυδίας .... τὸ ἐθνικὸν, Μασαυρεὺς, καὶ Μασαυρείτης.

ΜΑΤΙΔΙΑΝΟΠΟΛΙC. Trajani nummus in Thesauro Goltzii, pag. 221. Nomen id oppidum habuit a Matidia Marcianæ, quæ soror Trajani, filia.

MAVRETANIA.

EXERCITVS. MAVRETANICVS. Hadriani, in Cimelio Regio.

ADVENTVI. AVG. MAVRETANIAE. Ha-

driani, ibidem, & apud Occonem, pag. 230. Exuviis elephantinis, ut Africa, caput tecta, ob elephantorum in ea regione copiam.

MAVRETANIA. Hadriani, in eodem Cimelio, ac Museo nostro. Maurus equum freno ducit, & hastam tenet: quod ea gens, teste Strabone, ex equo frequentius hasta pugnet. Spartianus de Hadriano, pag. 3. *Lusium Quietum, sublatis gentibus Mauris, quos regebat, quia suspectus imperio fuerat, exarmavit. Martio Turbone, Judæis compressis, ad deprimendum tumultum Mauretaniæ destinato.* Et pag. 6. *Motus Maurorum compressit, & a Senatu supplicationes emeruit.*

RESTITVTORI. MAVRETANIAE. S. C. Ejusdem Hadriani, e Museo nostro.

MAVRETANIA. Vir pileatus dextra regit equum, læva baculum gerit. Commodi nummus, e Cimelio Christinæ Reginæ. Lampridius, in Commodo, pag. 51. *Victi sunt sub eo tamen, cum ille sic viveret, per legatos, Mauri, victi Daci.*

ΜΕΓΑΡΑ, *in Sicilia.*

ΜΕΓΑΡΑ, apud Parutam, cum noctua, vulgari Palladis symbolo. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Megaris*, in Sicilia. Stephanus: Μεγαρὶς ἐν Σικελίᾳ, πρότερον Ὕβλα. Sed nomen prius *Megaris*, in eo oppido perduravit, quandiu stetit. A Megarensibus Atticæ datum, qui colonos eo transmisere. Strabo, lib. VI. pag. 267.

ΜΕΓΑΡΑC ΥΒΛΑC, apud Spanhemium, lib. de usu Numism. pag. 356. ubi quidam ΥΒΛΑΙΑC, perperam legunt.

ΕΜ. in corona, cum api: qua mellis ubertas ac bonitas in eo agro declaratur. Inde Mel Hyblæum Plinio lib. XI. sect. XIII. ceterisque scriptoribus decantatum.

ΜΕΓΑΡΕΩΝ, *in Attica.*

ΜΕΓΑΡΕΩΝ. Nummus Antonini Pii, e Cimelio Regio, cum Apollinis effigie. Ejus Dei ædem, quem Ἀγραῖον vocabant, hoc est, venatorem, in ea civitate fuisse, una cum Dianæ Ἀγροτέρας, hoc est, venatricis æde, auctor est Pausanias, in Atticis, pag. 39. Plinio,

lib. IV. sect. XI. *Megaris, a colonia Megara.* Stephano: Μέγαρα πόλις περὶ τὸν Ἰσθμὸν..... ὁ πολίτης, Μεγαρεύς.

ΜΕΓΑΡΕΩΝ. Apud Goltzium, in Græcia, tab. XIII. cum Apollinis effigie, citharaque & tripode. Pausaniam vide in Atticis, pag. 40. ubi de Apolline & Alcathoo prolixe disserit. In parte aversa nummi gryphus est cum rota, Apollini sacer, ut ex Servio, Sidonio, Claudiano, & aliis notum est. Nomen deinde Archontis adjectum, ΕΠ. ΙΣΑΓΟΡΟΥ. Ἐπὶ Ἰσαγόρου. *Sub Isagora.* Is nempe fuit, uti remur, Tisandri F. Atheniensium tyrannus, de quo Herod. lib. v. Terpsich. num. LXVI.

ΜΕΓΑΡΕΩΝ. Cereris cum teda effigies, addito Archontis nomine, ΓΟΡΓΙΦΑΝΗΣ. Ex parte aversa, juvenis pelle ovina indutus, ovem mulget. Cereris Oviferæ templum in Megarica fuisse, idque inditum ei nomen ab iis qui primi oves ibi aluissent, auctor est Pausanias, in Atticis, pag. 46. Ἱερὸν Δήμητρος ἐστὶ Μαλοφόρου· λέγεται δὲ καὶ ἄλλα ἐς τὴν ἐπίκλησιν καὶ τοὺς πρώτους πρόβατα ἐν τῇ γῇ θρέψαντας, Δήμητρα ὀνομάσαι Μαλοφόρον.

ΜΕΓΙΣΤΕΩΝ. Nummi Goltziani e Græcia vetere, in quibus Bacchi caput insculptum, ederacea cinctum corona: ex altera, uva pendet, vini feracitatis in ea insula argumentum. Plinio, lib. v. sect. XXXV. *Megista* insula. Stephano: Μεγίστη, πόλις καὶ νῆσος τῆς Λυκίας.... τὸ ἐθνικὸν, Μεγιστεύς.

ΜΕΔΕΩΝΙΩΝ. Titi, e Thesauro Goltzii, pag. 221. Plinio, lib. IV. sect. XII. *Medeon.* Stephano: Μεδεὼν Βοιωτικὴ πόλις, ... τὸ ἐθνικὸν, Μεδεώνιος.

MEDIOMATRICI.

MEDIOMA. Nummus antiquus e Museo nostro, cum Pegasi alati effigie. Plinio, lib. IV. sect. XXXI. in Gallia Belgica, *Mediomatrici.* Hodie Gallis, *Metz.*

ΜΕΔΙΩΝΙΩΝ.

ΜΕΔΙΩΝ. Juppiter cum fulmine & aquila. Stephano: Μεδίων, πόλις πρὸς τῇ Αἰτωλίᾳ.... τὸ ἐθνικὸν, Μεδιώνιος.

ΜΕΘΥΔΡΙΕΩΝ. Nummus Caii Cæsaris e Thesauro

Goltzii, pag. 222. Plinio, lib. IV. sect. X. *Methydrium.* Stephano: Μεθύδριον, πόλις Ἀρκαδίας, ὁ πολίτης, Μεθυδριεύς.

ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. L. Veri nummus, e Cimelio Regio. Plinio, lib. V. sect. XXXII. *Miletopolitæ.* Sunt & Commodi, apud Erizzo, pag. 270. & Gordiani Pii in Cimelio Regio. Notitiæ Eccles. antiquæ omnes, non Μιλητούπολιν, sed Μελιτούπολιν habent, at mendose: ut & Leunclavius, pag. 90. in Provincia Hellesponti, cujus Metropolis Cyzicus. Straboni, lib. XIV. pag. 681. & Stephano, Μιλητούπολις est, circa Cyzicum. In hoc postremo Gordiani numismate, in quo Dianæ venatricis signata effigies, cum pharetra & arcu, & cane venatico, Occo pag. 473. legit duntaxat .... ΕΙΛΗΤΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Dianam in primis coluisse Miletopolitas docet inscriptio vetus, apud Sponium, in Itin. Athen. pag. 138.

ΑΡΤΕΜΙC ΕΦΕCΙΩΝ
ΕΥΤΥΧΟΥC ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΕΙΤΩΝ.

Artemis Ephesiorum. Eutyche Alexandro Prætore Miletopolitarum. Sed & Palladem quoque, Lucillæ nummus, ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, in quo ejus Deæ caput insculptum.

CΤΡΑ. ΕΥΤΥΧΟΥC. ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Prætore Eutyche.* Fortunæ stantis effigies. Crispinæ Commodi nummus, e Gaza Regia: Quem Patinus pag. 267. ita perperam legit, ΙΕΡΑ.... ΤΥΧ... ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΙ.

ΕΠΙ. CΤΡ. ΑΥΡ. ΕΡΜΙΟΥ. ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΙΤΩΝ. Diana venatrix, in nummo Gordiani, jam laudato e Gaza Regia. ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Ἀντωνεῖνος Γορδιανός. *Sub Prætore Aurelio Hermia.* Idem in nummo ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ inferius Prætor occurret.

ΜΕΛΙΤΑΙΩΝ, apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Melita.* Stephano: Μελίτη, νῆσος μεταξὺ Ἠπείρου καὶ Ἰταλίας.... ὁ οἰκήτωρ, Μελιταῖος. *L'Isle de Malte.*

Cave, si uspiam Μελιτεὺς aut ΜΕΛΙΤΕΩΝ occurrat, referri huc putes oportere: signat enim vox ea civem oppidi Melitæ in Attica, cujus Plinius meminit, lib. IV. sect. XII. & Tzetzes laudatus a nobis in Plinianis notis. Hinc apud Gruterum, pag. 405. ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΜΕΛΙΤΕΥΣ. Nummi porro Melitæorum fere Punici sunt, in hisque Punico more & habitu formata Juno, ut arbitramur, cujus Deæ fanum ibi fuit. Ptolemæus, lib. IIII. cap. III. sub finem: Μελίτη νῆσος, ἐν ᾗ Μελίτη πόλις, καὶ Χερσόνησος, καὶ Ἥρας ἱερὸν, καὶ Ἡρακλέους ἱερόν. Tullius, Verrina IIII. *Insula est Melita, in qua est eodem nomine oppidum..... Ab eo oppido non longe in promontorio fanum est Iunonis antiquum: quod tanta religione semper fuit, ut non modo illis Punicis bellis &c.*

ΜΕΛΙΤΑΙΩΝ. Apud Goltzium, in insulis Græciæ, Tab. XXVIII. in quo nummo Hercules clavæ innititur. De fano Herculis Melitæo, Ptolemæus, loc. cit.

ΜΕΛΙΤΑΙΩΝ. Equus decurrens, Carthaginiensium fere symbolum, quorum ditionis fuisse Melitam aliquando certum est. Ex parte altera, Ceres cum spicis, fertilitatis indicium. Ovidius, lib. III. Fastor.

Fertilis est Melite, sterili vicina Cosyræ
Insula, quam Libyci verberat unda freti.

MELITENE.

COL. MELITENE. M. Aurelii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 240. Plinio, lib. V. sect. XX. *Melitene Cappadociæ.* Libro VI. sect. III. *Melita.*

ΜΕΜΦΙ. L. ΙΑ. Μεμφιτῶν, λυκάβαντος ιά. *anno undecimo* principatus Hadriani, quo nummus ille cusus est: nunc Cimelii Regii. Plinio, lib. V. sect. IX. *Memphis*, a qua & *Memphites* nomos, seu præfectura in Ægypto. Ejus oppidi ne ruinæ quidem aut vestigia supersunt. Ex adverso, in altera Nili ripa, hoc est, orientali, exædificata Caïrus est, vulgo *Alcairo, le Caire.*

ΜΕΝΑΝΙΝΩΝ, & ΜΗΝΑΝΙΝΩΝ, in nummis Parutæ. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Menanini*, in Sicilia: hodie *Meneo.* In his Ceres Siculorum Dea insculpta cum

cum facibus, vel faces ipsæ modo transversim positæ. Sunt & qui Æsculapium, cum baculo ac serpente: & qui Mercurium præferant.

ΜΗΝΑΝΙΝΩΝ. Ceres utraque manu facem gestans. Ex superficie altera, Proserpinæ caput: epigraphe, ΚΟΡΑΣ. Dorice, pro ΚΟΡΗΣ, *Virginis*. Vide quæ diximus in nummis ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ.

ΜΕΝΕΛΑΕΙΤΩΝ. M. Aurelii nummus, cum Harpocratis icone, in Gaza Regia. *Menelaïtes* in Ægypto nomos apud Plinium, lib. v. sect. ix. Stephano: Μενέλαος, πόλις Αἰγύπτου .... τὸ ἐθνικὸν, Μενελαΐτης.

ΜΕΝΕΛΑΙ. L. ΙΑ. Nummus Hadriani, anno ejus principatus undecimo cusus, ut in aliis similibus ante monuimus. E Gaza Regia.

ΜΕΝΕΛΑΩΝ. Antonini Pii.

ΜΕΡΜΗΣΣΕΩΝ. ΜΗΤΡΟΠ. Tiberii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 221. Stephanus: Μερμησσὸς, πόλις Τρωϊκὴ, ἀφ' ἧς ἡ Ἐρυθραία Σίβυλλα .... τὸ ἐθνικὸν, Μερμήσσιος, καὶ Μερμησσεύς.

ΜΕΣΑΜΒΡΙΑΝΩΝ. Severi nummi, & Philippi Patris, in Cimelio Regio. Plinio, lib. iii. sect. xviii. in Thracia *Mesembria*. Stephano: Μεσημβρία, πόλις Ποντική .... ὁ πολίτης, Μεσημβριανός. De vocula *bria*, quæ Thracum lingua oppidum sonat, dicemus verbo MIROBRIGA.

ΜΑΡ. ΙΟΥΛΙΟΣ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ. ΜΕΣΑΜΒΡΙΑΝΩΝ. M. Philippi junioris, apud Occonem, pag. 448. cum Apollinis, ut videtur, icone. Est & Philippi patris cum Otacilia similis, apud Tristanum, tom. ii. pag. 560. in quo Dea stans calathum capite gestitat, dextra pateram, læva Copiæ cornu. Alter ei plane par, in quo Serapis cum calatho, patera, hasta.

MESOPOTAMIA. Vide ARMENIA.

ΜΕΣΣΑΝΙΩΝ. Effigies militis clypeum gestantis. Ex parte aversa, ΠΕΛΩΡΙΑΣ, capite radiato, cum delphinis duobus: qui nummus e Cimelio Ill. Harlæi, situm Messanæ indicat: quod & Plinius his verbis fa-

cit, lib. III. sect. XIV. *A Peloro... oppidum Messana civium Romanorum, qui Mamertini vocantur.* Hodie, *Messine.*

ΜΕΣ. in corona, apud Parutam.

ΜΕΣΣΑΝΙΟΝ, & ΜΕΣΣΑΝΙΩΝ, in Parutæ nummis.

ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΑΡΧΙΕΡ. ΜΕΓ. ΔΗΜ. ΕΞΟΥΣ. Augusti caput. Καῖσαρ Σεβαστὸς, Ἀρχιερεὺς Μέγιστος, Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. *Cæsar Augustus, Pontifex Max. Tribuniciæ Potestatis.* Ex parte aversa, tripus cui corona e lauro imposita, Actii certaminis, in Apollinis vel Augusti honorem, index. Epigraphe, ΜΕΣΣΑΝΙΩΝ. ΔΙΣ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Messaniorum bis Neocororum.* Apud Parutam, num. 13.

ΜΕΣΣΗΝΙΩΝ. In Cimelio nostro: turrito capite: & ex parte altera, stante Æsculapio. Plinio, lib. IV. sect. VII. *Messene*, in Messeniaco Peloponnesi agro. Stephano: Μεσσήνη... ὁ πολίτης, Μεσσήνιος. Pausanias, lib. IV. sive Messeniacorum, pag. 141. Πλεῖστα δέ σφισι καὶ θέας μάλιστα ἀγάλματα ἄξια τοῦ Ἀσκληπιοῦ παρέχεται τὸ ἱερόν. Χωρὶς μὲν γὰρ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν παίδων ἐστὶν ἀγάλματα, χωρὶς δὲ Ἀπόλλωνος, καὶ Μουσῶν, καὶ Ἡρακλέους. *Plurima vero, & quæ spectentur dignissima habet signa apud Messenios Æsculapii fanum. Seorsim enim Dei ipsius & liberorum ejus simulacra:* (Machaonis & Podalirii:) *seorsim Musarum, Apollinis, & Herculis posita sunt, &c.*

ΜΕ. ΜΕΣΣ. ΜΕΣΣΗ. & ΜΕΣΣΗΝΙΩΝ, in nummis Græciæ veteris apud Goltzium, cum Jovis effigie, aut fulmine, aut Aquila, ejusdem Dei insignibus. Pausanias loc. cit. Μεσσηνίοις δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ Διός ἐστιν ἄγαλμα Σωτῆρος. *Est in foro Messenæ simulacrum Iovis Servatoris.* Et pag. 143. Φασὶ καὶ Μεσσήνιοι τραφῆναι παρὰ σφίσι τὸν Δία. *Aiunt Messenii apud se incunabula Iovis fuisse.* Additque mox & Ithomatæ Jovis delubrum, anniversariaque sacra, apud hos fuisse.

ΜΕΤΑΠΟΝΤΙΝΩΝ.

ΜΕΤΑ. cum spica, ex Cimelio Regio: alter item cum tripode: in nostro, cum spica & Cerere, quæ sunt

ubertatis in agro eo ſymbola. Euſtathius in Dionyſ. Ὅτι μετὰ τοὺς Λοκροὺς ἔθνος οἱ Μεταπόντιοι, ὧν πόλις Μεταπόντιον...... Λέγονται δὲ πάνυ εὐτυχῆσαί ποτε ἀπὸ γεωργίας· διὸ καὶ ἐν Δέλφοις ἀναθεῖναι τὸ θρυλλούμενον χρυσοῦν θέρος. *Poſt Locros gens eſt Metapontii, quorum urbs Metapontium...... Ceterum admodum fortunati opulentique fuiſſe dicuntur ab agricultura: ideoque Delphis famoſam illam auream meſſem ab iis dedicatam eſſe.* In eodem nummo averſam aream vir galeatus obtinet, cum epigraphe ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ, qua voce Magiſtratus Heracleæ civitatis, quæ Metaponto vicina fuit, hic quoque jura dixiſſe, ſignificari auguramur. Plinius, lib. III. cap. XV. *Oppidum Metapontum, quo tertia Italiæ regio finitur.* Ibi fuit, ubi nunc *Torre di mare*, juxta Caſuentum amnem, ad Tarentinum ſinum. Stephano: Μεταπόντιον. ὁ πολίτης, Μεταποντῖνος.

ΜΕΤΑ. Cum ſpica & Pallade, vel Palladis vulgari ſymbolo, noctua. De Minervæ templo, quod Metaponti fuit, vide Juſtinum lib. XX. cap. II.

ΜΗΘΟΝΑΙΩΝ, pro ΜΕΘΩΝΑΙΩΝ. Caracallæ nummus, in Theſauro Goltzii, pag. 222. Plinio, lib. IV. ſect. XVI. *Methone.* Stephano: Μεθώνη ... Μακεδονίας.. ὁ πολίτης, Μεθωναῖος.

ΜΗΘΥΜΝΑΙΩΝ. Severi, & Getæ nummi, e Cimelio Regio. Plinio, lib. V. ſect. XXXIX. *Methymna.* Stephano: Μήθυμνα, πόλις ἐν Λέσβῳ .... ὁ πολίτης, Μηθυμναῖος. Getæ nummus apud Triſtanum, tom. II. pag. 279. Fortunam exhibet, cum Copiæ cornu, ac temone, qua pingi fere forma ſolet.

ΜΗΛΙΕΩΝ. In Theſauro Goltzii, pag. 221. Stephanus, verbo Μῆλος. Μῆλος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων .... ὁ πολίτης, Μήλιος .... οἱ δ' ἐν Θετταλίᾳ, Μηλιεῖς.

ΜΗΛΙΩΝ. Chiffletii nummus.

ΜΑΛΙΩΝ. ΛΥCΑΝΙΑC. *Melienſium, Lyſanias* Prætor. Malum Punicum nummus ille in laurea præfert: Malum Græcis μῆλον eſt, Dorice μᾶλον. A rotunditate mali factum ei inſulæ nomen. Plinius, lib. IV. ſect. XXIII. in Sporadibus inſulis: *Melos cum oppido .....*

hæc insularum rotundissima est. Stephanus: Μῆλος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων .... ὁ πολίτης Μήλιος.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ *Phrygiæ.*

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nummi Neronis, Juliæ Mamææ, Alexandri Severi, Macrini, in Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. XXIX. *Metropolitæ.* Stephano: Μητρόπολις Φρυγίας, ἀπὸ τῆς μητρὸς τῶν Θεῶν οἰκισθεῖσα, a Deûm Matre nomen accepit, quæ sedem ibi habuit. Urbs est Magnæ Phrygiæ Ptolemæo, lib. v. cap. 11. In Notitia Eccles. Phrygiæ Salutaris.

ΑΜΑСΤΡΙΑΝΩΝ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nummus Plotinæ, quo utriusque civitatis concordia significatur, apud Patinum, pag. 189.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩС. ΝΕΩΚΟΡΟΥ. Antinoi nummus.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΤΩΝ. ΕΝ. ΙΩΝΙΑ. Nummi Caracallæ, & Gordiani junioris, quos in Cimelio Regio vidimus. In posteriore Genius civitatis advenientem Augustum excipit. Plinio, lib. v. sect. XXXI. *Metropolitæ.* Sunt & similia Philippi Filii numismata, & Valeriani. Horum urbs Μητρόπολις a Ptolemæo, lib. v. cap. 11. Lydiæ adscribitur. In Notitia Eccles. antiqua, Asiæ Provinciæ, cujus caput Ephesus.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΙΟΥΛ. ΟΥΗ. (non ΟΥΑ. ut habet Occo, pag. 530. & eum secutus Scaliger, in Animadv. Euseb. pag. 225.) ΜΑΞΙΜΕΙΝΟС. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Γάϊος Ἰούλιος Οὐῆρος Μαξίμεινος. *Imp. Cæsar C. Iul. Verus Maximinus.* ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ. ΤΩΝ. ΕΝ ΙΩΝΙΑ. cum Cybeles, seu Matris Deûm, sedentis effigie, a qua urbi nomen. Inscriptio Gruteri, pag. 151. IMP. CAES. C. IVLIVS. VERVS. MAXIMINVS. PIVS. Sunt & aliæ plures. Neque vero ad Valerium Maximinum pertinere hic nummus potest, ut Occo & Scaliger censuere, secuti Goltzium in Thesauro, pag. 126. cum post Aureliani tempora non fere occurrant in Nummis Græcorum oppidorum nomina: nisi forte ΝΙΚΑΙΕΩΝ unicus sub Constantino M. idemque haud satis certæ fidei.

Γ. ΙΟΥΛ. ΟΥΗ. ΜΑΞΙΜΟϹ. Κ. *C. Iulius Verus Maximus Cæsar.* ΕΠΙ. ϹΤΡ. ΠΑΥΛΕΙΝΟΥ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Sub Prætore Paulino.* Cybeles ſtantis effigies: in Cimelio Regio.

ΕΠ. ϹΤ. ΟΥΑΛ. ΝΕΙΚΙΑ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Sub Prætore Valerio Nicia.* Gallieni, ex eodem Cimelio. Cybele pariter ſtat, & Gallieni ſimulacrum dextra gerit. Eſt & apud Patinum, pag. 413.

ϹΕΒΑϹΤΑ ΚΑΙϹΑΡΕΑ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Auguſta Cæſarea* certamina, *Metropolitarum.* Gallieni, e Cimelio Regio. Urna cum palmis. Eſt & apud Patinum, pag. 413.

ΔΙΟΝΥϹΟ. ΜΗΤΡΟΠ. Vide ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΛΕΙΤΩΝ.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Cum amnis Cayſtri effigie, quo id oppidum allui credimus. Apud Sponium, in Itin. Athen.

ΚΟΙΝΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑ. Nummus Solonis, cum Jove & Diana Epheſia. Apud eundem Sponium.

ΜΗΤΡΟΠ. ΤΩΝ. ΠΡΟϹ. ΤΩ. ΠΥΡΑΜΩ. Vide MOPSVESTIA.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ *Theſſaliæ.*

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ. Quæ hoc nomine civitates eſſent, ad decem fuere, Stephano teſte. Qui porro nummi Palladem Ithomiam, equumve Theſſalum exhibent, ut apud Goltzium in Græcia, Tab. xx. ex averſa parte galeam, inſigne plerumque Theſſalicæ fortitudinis, ad Metropolim Theſſaliæ pertinere res ipſa clamat, cujus Stephanus, ac Livius, meminere. Fuit Ithome, unde Palladi cognomen Ithomiæ, in Theſſalia Pelaſgiotide, inter quatuor caſtella poſita, quibus ipſa ex quadruplici latere cingebatur: Triccam, Metropolim, Pelinnæum, Gomphos. Auctor Strabo, lib. ix. pag. 437. Adjecta in nummis Prætorum nomina, ΘΕΟΦΑΝΗΣ, ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ.

ΜΙΔΑΕΩΝ. Caracallæ nummus e Cimelio Regio, cum effigie ſtantis Æſculapii, & apud Patinum, pag. 304.

Plinio, lib. v. sect. XXIX. *Midæi.* Stephano: Μιδάειον, πόλις Φρυγίας ..... τὸ ἐθνικὸν, Μιδαειεύς, καὶ Μιδαϊεύς. Addi oportuit & Μιδαεὺς, ut a Nicæa quandoque Νικαεύς.

ΜΙΔΑΙΕΩΝ. Nummus alter quem vidimus. Plinio, lib. v. sect. XXIX. *Midæi:* & sect. XLI. *Midaïon.* In Notitia antiqua Eccles. pag. 17. & 49. inter Episcopos Phrygiæ Salutaris, ὁ τοῦ Μηδαΐου. Pag. 31. Μεδάϊον. Leunclavius, pag. 94. ὁ Μηδαίου.

ΜΙΛΗΣΙΩΝ. ΔΙΔΥΜΕΥΣ. Nummus Augusti e Cimelio Regio, ex ære mediocri, cum effigie Apollinis ex ea parte, lyram tenentis. Plinius, lib. v. sect. XXXI. in Ionia: *Oraculum Branchidarum appellatum, nunc Didymæi Apollinis, ... Et inde centum octoginta, Miletus &c.* Apud Seldenum vetus inscriptio, in marmoribus Arundellianis, ΜΕΙΛΗΤΩΝ. ΔΙΔΥΜΕΙΑ, certamina Mileti edita significat, in honorem Didymei Apollinis. De ænea Apollinis statua a Xerxe adempta Milesiis, & Seleuci jussu Branchidis reddita, Pausan. in Attic. pag. 15.

ΜΙΛΗΣΙΩΝ. Nummus Agrippinæ, apud Patinum, pag. 87. & Caligulæ, pag. 94. nunc Cimelii Regii. Sunt & Drusillæ, & Claudii, similes. Stephano: Μίλητος .... ὁ πολίτης, Μιλήσιος. Hodie *Palatschia*, quod ex ingenti civitate vix palatiorum superbarumque ædium rudera nunc supersint. Ibi reperta nuper inscriptio, ΠΟΛΙΣ. ΜΙΛΗΣΙΩΝ.

ΘΕΑ. ΔΡΟΥΣΙΛΛΑ. ΜΙΛΗΣΙΩΝ. Caii Caligulæ nummus, quo divinos honores Drusillæ ejus filiæ tributos a Milesiis, per assentationem, intelligimus.

ΜΙΛΗΣΙΩΝ. ΕΠΙ. ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ. *Sub Philometore* Prætore *Milesiorum.* Trajani nummus, in quo Diana venatrix, cum cane, ut videtur, aut cervo: erosus enim ea parte nummus, cernere conspicue quæ sit ea effigies, prohibet.

ΜΙΛΗΣΙ. ΕΠΙ. ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ. *Sub* Prætore *Themistocle.* Apollo Didymeus, dextra Dianæ venatricis simulacrum gerit: quod erant apud Milesios, ut mox dicemus, utriusque Numinis sacra conjuncta,

cultusque communis. Est hic M. Aurelii nummus e Cimelio Regio. Multa plane ἄτοπα de Centauro, aliisque nugis, congerit Patinus, ut hunc nummum explanet, pag. 243.

ΜΕΙΛΗCΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΕCΙΩΝ ΟΜΟΝΟΙΑ. In Faustinæ junioris nummo, Apollo Didymeus, (non Venus, ut Sponio visum) & Diana Ephesia.

ΕΠΙ. ΑΙΛ. ΙΠΠΟΛΕΙΤΟΥ. ΜΕΙΛΗCΙΩΝ. *Sub Ælio Hippolyto* Prætore *Milesiorum.* Faustinæ junioris, e Cimelio Regio, cum Apollinis Didymei icone.

ΜΙΛΗCΙΩΝ. ΕΠΙ... ΙΟΥΛ. ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ. *Sub* Prætore *Julio Nicandro.* Juliæ Domnæ, ex Cimelio Regio. Apollo Didymeus, capite radiato, cervum dextra tenet: quo Dianæ cultum, perindeatque Apollinis, cujus illa vulgo soror habita, apud Milesios receptum intelligas: est enim cervus Dianæ sacer. Solem & Lunam his adumbrari, sanitatis præsides, & aëris temperandi magistros, quos Milesii colerent, haud obscure Strabo significat, lib. XIV. pag. 635. Legit hunc nummum Patinus, pag. 290. ΕΠΙ. ΠΟC.... ΑΝΔΡΟΥ. cervumque ibi Solis, ob velocitatem, symbolum esse comminiscitur.

ΜΙΛΗCΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Balbini nummus, e Cimelio Regio, cum templo Didymei Apollinis, cervum dextra gerentis.

ΜΙΛΗΣΙΩΝ. E Museo nostro, cum leonis effigie.

ΜΙ. cum eadem leonis effigie. E Museo nostro.

ΚΩΩΝ. ΜΕΙΛΗCΙΩΝ. Vide ΚΩΩΝ.

ΜΙΛΥΕΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 222. ubi mendose ΜΙΛΥΝΩΝ scribitur. Plinio, lib. V. sect. XXV. *Milyæ*, juxta Pamphyliam. Stephano: Μιλύαι, οἱ πρότερον Σόλυμοι.... Λέγονται καὶ Μίλυες, ἀπὸ Μιλύης τῆς γυναικὸς Σολύμου.

ΜΙΝΤΥΡΝ. In Magna Græcia Goltzii, tab. XIX. Fulmen alteram nummi aream, alteram ipse Juppiter obtinet. Plinio, lib. III. sect. IX. in Latio, *Colonia Minturnæ.* Ubi Liris amnis scapha trajicitur, ferme in ejusdem ostio: unde loco nomen, *la barca del Garigliano,*

MIROBRIGA. MVNICIP. Claudii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 244. Plinio, lib. III. sect. III. *Mirobrica*, in Bæturia Bæticæ parte, quæ Turdulorum fuit, & conventus Cordubensis. Hodie *Villa de Capilla*. Apud Gruterum vetus inscriptio in eo pago reperta, MIROBRICENSIVM MVNIC. pag. 257. ex Antonii Augustini schedis. Est hic nominum exitus *Briga*, in oppidis Hispaniæ frequens: Arabriga, Lacobriga, Nertobriga, &c. Vox nempe *briga*, veterum Hispanorum sermone vernaculo oppidum sonat. Festus: *Lacobrigæ nomen a lacu & briga, Hispaniæ oppido.* Et huic affinis vox *bria* Thracum lingua oppidum significavit, uti ex Strabone & Nicolao Damasc. observavimus in notis ad Plinium, lib. IV. sect. XVIII.

MOESIA. Plinio, lib. III. sect. XXIX. *Pannoniæ jungitur provincia, quæ Mœsia appellatur.* Hodie *Servia* & *Bulgaria* nuncupatur.

ADVENTVI. AVG. MOESIAE. Hadriani, ibidem, Spartianus in ejus vita, pag. 4. *Audito dein tumultu Sarmatarum ac Roxolanorum, præmissis exercitibus Mœsiam petiit.*

EXERCITVS MOESIACVS. Hadriani nummus, e Cimelio Regio. Cæsar in equo cohortes alloquitur.

MOKA. Vide ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΝ.

MOKKΑΙΕΩΝ. Gordiani junioris nummus e Cimelio Regio. Stephano: Μόκκλη κώμη Φρυγίας, *Phrygiæ pagus:* οἱ οἰκήτορες, Μοκκλῆνοί. Et ex nummo, Μοκκλιεύς.

ΜΟΝΟΙΚΕΩΝ. Nummus Domitillæ, e Thesauro Goltzii, pag. 222. Plinio, lib. III. sect. VII. *Portus Herculis Monœci, Ligustica ora.* Stephano: Μόνοικος, πόλις Λιγυστική. τὸ ἐθνικὸν, Μονοίκοις: scribe ex nummi fide, Μονοικεύς.

MOPSVESTIA.

ΑΔΡΙΑΝΩΝ. ΜΟΨΕΑΤΩΝ. Ab Hadriano Principe inditum cognomen. Nummus Antonini Pii, e Cimelio Regio. Stephano: Μόψου ἑστία, Κιλικίας, ἐπὶ

τῷ

τοῦ Πυράμου ποταμοῦ . . . ἀφ' οὗ ὁ Μοψεάτης. Plinio, lib. V. sect. XXII. in Cilicia, *Mopsos liberum*, *Pyramo amni impositum*. Unde haud temere suspicere huc quoque spectare nummum subsequentem:

ΜΗΤΡΟΠ. ΤΩΝ. ΠΡΟΣ. ΤΩ. ΠΥΡΑΜΩ. Μητροπολειτῶν τῶν πρὸς τῷ Πυράμῳ. Ut intelligatur oppidorum omnium, quæ Pyramo amni essent apposita, Mopsuestiam metropolim exstitisse. Nisi forte Anazarbum hic nummus indicat, quæ haud procul fuit. Priorem porro nummum in Antonini gratiam cudendi, eadem Mopseatis causa fuit, quæ dicandæ hujus inscriptionis eximiæ, quam Gruterus affert, pag. CCLV.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ ΚΑΙΣΑΡΙ
ΘΕΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΥΙΩ ΘΕΟΥ
ΤΡΑΙΑΝΟΥ ΠΑΡΘΙΚΟΥ ΥΙΩΝΩ ΘΕΟΥ
ΝΕΡΟΥΑ ΕΚΓΟΝΩ ΤΙΤΩ ΑΙΛΙΩ ΑΔΡΙΑΝΩ
ΑΝΤΩΝΕΙΝΩ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΥΣΕΒΕΙ
ΑΡΧΙΕΡΕΙ ΜΕΓΙΣΤΩ ΔΗΜΑΡΧΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ
ΤΟ. Γ. ΥΠΑΤΩ ΤΟ. Γ. Π. Π. ΤΩ ΕΥΕΡΓΕΤΗ ΚΑΙ
ΣΩΤΗΡΙ ΑΔΡΙΑΝΗΣ ΜΟΨΟΥΕΣΤΙΑΣ ΤΗΣ
ΚΙΛΙΚΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΑΧΟΥ
ΡΩΜΑΙΩΝ Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΔΙΑ ΤΗΣ
ΘΕΙΑΣ ΑΥΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ ΒΕΒΑΙΑ
ΤΗΡΗΣΑΝΤΟΣ ΑΥΤΗ ΤΑ ΕΞΑΡΧΗΣ ΔΙΚΑΙΑ.

Quam sic Latine Panvinius reddit in Fastis:

Imp. Cæsari, Divi Hadriani Filio, Divi Trajani Parthici nepoti, Divi Nervæ pronepoti, T. Ælio Hadriano Antonino Aug. Pio, Pontifici Max. Tribuniciæ Potest. III. Cos. III. Patri Patriæ, Benefico ac Servatori Hadrianæ Mopsuestiæ Ciliciæ, Sacræ, Liberæ, Inviolatæ, suis legibus viventis, Populo Rom. amicitia & societate conjunctæ: quod divina ipse in jure dicundo clementia sit usus, nec non vetera eidem civitati jura firma rataque esse voluerit, Senatus Populusque D D. Sic Uticenses, teste Plutarcho, Catonem Εὐεργέτην καὶ Σωτῆρα dixere. Et Ptolemæum Lagi F. in Ægypto dynastam, Σωτῆρα dictum, nummi veteres, aliaque monumenta testantur.

ΜΟΡΓΑΝΤΙΝΩΝ.

ΜΟΡΓΑΝ. apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. in Sicilia, *Murgentini.* Stephano: Μοργυντῖνοι. Fuit horum oppidum in mediterranea parte Siciliæ, ad Symæthum amnem, qui totius insulæ maximus.

ΜΟϹΤΗΝΩΝ.

ΑΥΤΟ. ΚΑΙ. ΠΟΥ. ΛΙ. ΕΓ. ΓΑΛΛΙΗΝΟϹ. ϹΕ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Πούπλιος Λικίνιος Ἐγνάτιος Γαλλιηνός. ΜΟϹΤΗ. ΕΠΙ. ϹΤΡ. Μ. ΑΥΡ. ΖΕΥΞΙΔΟϹ. Κ. ΛΟΥ. ΤΥΛΛΙΟΥ. Ἐπὶ στρατηγοῦ Μάρκου Αὐρηλίου Ζεύξιδος, καὶ Λουκίου Τυλλίου. *Mostenorum, sub Prætore M. Aurelio Zeuxide, & L. Tullio.* In Cimelio Regio. *Mosteni* Tacito, lib. II. Annal. loco a nobis allato, in Notis ad Plinium, lib. II. sect. LXXXVI. quem consule. In Notitia Eccles. inter Episcopos Provinciæ Lydiæ, ὁ Μουστίνης, pro Μοστήνης. Et Μοστηνοὶ Ptolemæo in Lydia sunt.

ΜΟΤΥΑΙΩΝ, in Parutæ nummis. Vide quæ diximus in notis ad Plinium, lib. III. sect. XIV. verbo *Mutycenses.* Stephano: Μοτύη, πόλις Σικελίας...... τὸ ἐθνικὸν, Μοτυαῖος. Nunc *Modica*, inter Pachynum & Syracusas.

MVNDA. Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 22. Plinio, lib. III. sect. III. *Munda cum Pompeii filio capta*, in Bætica, Astigitani conventus. Vide quæ eo loci in notis Plinianis diximus.

ΜΥΛΑΣΕΩΝ.

ΣΕΒΑΣΤΩ. ΜΥΛΑΣΕΩΝ. *Augusto. Mylasensium.* Augusti nummus apud Spanhem. pag. 905. Sunt & Caracallæ & Getæ numismata in Cimelio Regio. Plinio, lib. V. sect. XXIX. *Mylasa libera.* Stephano: Μύλασα, πόλις Καρίας... τὸ ἐθνικὸν, Μυλασεύς. Hodie *Melazzo*: etsi id nomen Mileto Ioniæ oppido Geographorum vulgus perperam adjudicat.

ΜΥΛΑΣΕΩΝ. Ejusdem Augusti nummus e Museo nostro. Ex parte aversa, ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΟΝΤΟΣ. ΥΒΡΕΟΥ. Fuit Hybreas orator, patria Mylasensis, de quo consulendus Strabo, lib. XIV. pag. 659. Is enim

ſummam Urbis poteſtatem penes eum fuiſſe admonet: quam tamen poteſtatem ſummumve magiſtratum ea voce Γραμματεύοντος ſignari haud crediderim: cum ſit γραμματεύων, vel γραμματεὺς in nummis, publicorum civitatis monumentorum cuſtos: cujus illud munus, inquit Thucydidis Scholiaſtes, eæ partes fuerint, τὰ τοῦ δήμου γράμματα ἀναγινώσκειν. Quemadmodum in Arundelliano marmore, Ῥοῦφος γραμματεὺς βουλῆς, δήμου &c. *Rufus Scriba Senatus, Populi* &c. Idem nihilominus, pro ratione muneris, ſummo Magiſtratu, nec dignitate fere fuit, nec auctoritate inferior. Annuum tamen, aut certe minime perpetuum fuiſſe eum Magiſtratum, ex vetuſto liquet Athenienſium pſephiſmate, quod Petitus recitat in Legibus Atticis, pag. 231. Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ .... ὅτε Κλεοφῶνης πρῶτον ἐγραμμάτευεν, &c. Atque ex ipſa lege, quam affert, pag. 257. Ὑπογραμματεῦσαι οὐκ ἔξεστι δὶς τὸν αὐτὸν τῇ ἀρχῇ τῇ αὐτῇ. *Semel tantum ſub eodem Magiſtratu ſcriba eſto.* Id nomen Γραμματέως, ſive Γραμματεύοντος, frequens in Cariæ nummis occurrit.

ΜΥΛΑΣΕΩΝ. Hadriani nummus, cum Jovis capite. Strabo, lib. XIV. pag. 659. Ἔχουσι δ' οἱ Μυλασεῖς ἱερὰ δύο τοῦ Διὸς, &c. *Mylaſenſes duo habent Iovis templa* &c.

ΜΥΛΑΣΕΩΝ. Getæ, cum templi effigie, in quo Dea ſtat. Apud Sponium in Itin. Athen.

ΜΥΝΔΙΩΝ. Nummi Severi & Juliæ Domnæ. Plinio, lib. V. ſect. XXIX. *Myndos.* Stephano: Μύνδος, πόλις Καρίας ... τὸ ἐθνικὸν, Μύνδιος.

ΜΥΡΕΩΝ. Gordiani tertii, & Tranquillinæ nummi, in Cimelio Regio. Et in iſto quidem e ſuperficie altera, ΦΟΥ. ΣΑΒ. ΤΡΑΝΚΥΛΛΕΙΝΑ. ΣΕΒ. *Furia Sabina Tranquillina Auguſta.* Plinio, lib. V. ſect. XXVIII. *Myra.* Stephano: Μύρων, πόλις Λυκίας ... τὸ ἐθνικὸν, Μυρεύς. D. Nicolai Epiſcopatu clara. Nunc *Strumita.*

ΜΥΡΙΑΝΔΡΙΩΤΩΝ. Nummus Antonini Pii. Plinio, lib. V. ſect. XVIII. *Myriandros.* in Syriæ Ciliciæque confinio. Hodie *Candelona.* Stephano: Μυρίανδρος,

πόλις Συρίας .... Μυριανδρικὸς κόλπος. Hunc ſi vidiſſet nummum, adjeciſſet, τὸ ἐθνικὸν, Μυριανδριώτης.

ΜΥΡΙΝΑΙΩΝ. Nummi Græci apud Goltzium, cum Apollinis effigie, lauri ramum læva tenentis, ad Myrinam Æolicam attinent, de qua Plinius lib. v. ſect. XXXII. non ad Lemniam, aliamve, ſi qua eſt ulla. Stephano: Μύρινα Αἰολίδος... τὸ ἐθνικὸν, Μυριναῖος.

ΜΥΡΙΝΑΙΩΝ ΟΜΗΡΟC. Nummus Neronis e Gaza Regia. Vatem hunc quoque Myrinæi coluere: quod & ab aliis civitatibus factitatum, uti declarat in primis Commodi nummus ex eadem Gaza, ΝΙΚΑΙΕΩΝ ΟΜΗΡΟC, cum Homeri in rupe ſedentis effigie: ΧΙΩΝ. ΟΜΗΡΟΣ, &c. Et occurret forte in Cimeliis Cretenſium quoque nummus, ΚΡΗΤΩΝ ΟΜΗΡΟΣ. Vatem hunc enim donaſſe mille nummis ii perhibentur, ob carminum præſtantiam: idque beneficium in ærea tabula inſculpſiſſe. Auctor Sozomenus, in præf. Hiſtoriæ Eccleſ. Κρῆτες μὲν γὰρ ἐν χιλίοις νομίσμασιν Ὅμηρον ἀμειψάμενοι τῆς εὐεπείας, ὡς ἀνυπέρβλητον φιλοτιμίαν αὐχοῦντες, ἐν στήλῃ δημοσίᾳ τὴν δωρεὰν ἐγράψαντο. Quanto ſimilius veri & in nummis quoque ipſis, quo ea ad plures fama perveniret, impreſſum hujus beneficii monumentum?

ΜΥΡΙΝΑ. Hadriani ſimul & Sabinæ nummus, ex eodem Cimelio.

ΕΠΙ. ΜΗΤΡΟΔΩ. ΜΥΡΙΝΑΙΩΝ. ΔΑΜΝΕΥC. *Sub Metrodoro Myrinæorum* Prætore. *Damneus*, hoc eſt, *Domitor*. Sedet Imperator in equo: cui hanc Victoris ſeu Domitoris gentium nobilem in primis appellationem hic nummus ſingularis attribuit: ut Conſtantio ſequens ætas, VICTORIS OMNIVM GENTIVM, & Conſtantino Patri, EXSVPERATORIS OMNIVM GENTIVM. Eſt ea vox a δάμνημαι. Unde δαμνεὺς, uti a δαμάω fit & δαμεύς. Sic Aſiam, teſte Plinio, lib. v. ſect. XXXIII. *quoniam ferociſſimas gentes domuiſſet, initio Dameam vocatam Eratoſthenes tradidit.* Lepidum eſt Seguini commentum, pag. 17. qui Corybantis alicujus in equo inſculp-

tam ibi effigiem putat, quod Idæorum Dactylorum unus, quos & Corybantes Strabo vocat, Δαμναιδὺς appellatus sit a Lilio Gyraldo: dicique contracte Δαμνδὺς pro Δαμναιεὺς arbitratur. Atqui & hæc contractio insolens, nec verum nomen ejus Corybantis Δαμναιεὺς est, ut corruptis Strabonis codicibus impulsus in fraudem Gyraldus credidit, sed Δαμναμθυεὺς, uti ex hoc versiculo liquet, quem ex Apollonii Scholiaste retulimus in Notis ad Plinium, lib. VII. sect. LVII. num. 38. quo tres Dactylos complexus est auctor Phoronidis fabulæ:

Κέλμις, Δαμναμθυεύς τε μέγας, καὶ ὑπέρβιος Ἄκμων.

Pro Δαμναμθυεὺς autem legi scribique Δαμνεὺς, ars nulla patitur. Sed, quod caput rei est, quis in isto nummo Corybanti locus? aut cur idem in equo? Ex parte altera, ΑΥΤ. Κ. Τ. ΑΙΛ. ΑΔΡ. ΑΝΤωΝΙΝΟC.... Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Τῖτος Αἴλιος Ἀδριανὸς Ἀντωνῖνος.

ΜΥΡΕΙΝΑΙΩΝ. Juliæ Domnæ, e Cimelio Regio, & apud Tristanum, tom. II. pag. 139. cum templo, in quo Apollinis simulacrum, qui a loco dictus est Myrinæus, idemque a vicino pago Gryneus: est enim Γρύνεια, πολίχνιον Μυρειναίων, Stephano. Martialis, lib. IX. Epigr. XLIII.

Campis dives Apollo sic Myrinis,
Sic semper senibus fruare cygnis.

Strabo, lib. XIII. pag. 622. Πολίχνιον Μυρειναῖον, Γρύνιον, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος, καὶ μαντεῖον ἀρχαῖον &c.

ΜΥΡΕΙΝΑΙΩΝ. Gordiani junioris, ex Cimelio pariter Regio, cum Dianæ effigie.

ΜΥCΙΑ. Domitiani nummus, quem vidimus. Plinius, lib. V. initio sect. XXXII. *Æolis, quondam Mysia appellata.*

ΜΥΣΙΩΝ. Goltzii e Thesauro nummus. Stephanus: Μυσία ... Λέγονται καὶ Μυσοὶ, καὶ Μύσιοι, &c.

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. Nummi e Museo nostro plurimi. Plinio, lib. V. sect. XXXIX. *Lesbos* insula, in qua *libera Mytilene.* Nunc *Metelino.*

ΠΡΩΤΗ. ΛΕΣΒΟΥ. ΜΥΤΙΛΗΝΗ. *Prima Lesbi*

civitas *Mytilene.* Et ex parte aversa, ΟΜΟΝΟΙΑ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. E Cimelio Regio nummus, expressus etiam a Seguino, pag. 18.

ΘΕΟC. ΑΜΜΩΝ. Ex parte altera: ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. Κ. ΠΕΡΓΑΜ. Μυτιληναίων καὶ Περγαμηνῶν. Cum Pergamenis concordia Mytilenæorum.

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. ΠΕΡΓΑΙΩΝ. Cum Pergensibus.

ΘΕΟC. ΑΜΜΩΝ. Ex parte altera, ΕΠΙ. CΤΡ. ΒΑΛ. ΑΡΙCΤΟΜΑΧΟΥ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. Ἐπὶ στρατηγοῦ Βαλερίου Ἀριστομάχου, Μυτιληναίων. *Sub Prætore Valerio Aristomacho Mytilenæorum.* Est alter huic plane similis Valeriano Imp. cusus, apud Tristanum, tom. III. pag. 21.

ΖΕΥΣ ΒΟΥΛΑΙΟΣ. *Iuppiter Consiliarius.* Διὸς Βουλαίου qui erat in Curia Quingentorum, Pausanias meminit in Atticis, pag. III. Est apud Appianum in Mithrid. pag. 122. edit. Steph. Ἑστία Βουλαία, *Vesta Consilii Præses*, seu cujus in æde Curia fuit. Ex parte aversa, ΘΕΟΣ. ΑΚΡΑΙΟΣ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. *Deus Præses arcis Mytilenæorum.* E Cimelio Regio.

ΜΥΤΙ. Cum lyra & Apollinis effigie. E Museo nostro.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ. Cum lyra pariter & Apolline. Ex Goltzio, in insulis Græciæ, Tab. XIV. Stephanus: Μαλόεις Ἀπόλλων ἐν Λέσβῳ· καὶ ὁ τόπος τοῦ ἱεροῦ Μαλόεις, ἀπὸ τοῦ Μήλου τῆς Μαντοῦς, ὡς Ἑλλάνικος ἐν Λεσβικῶν πρώτῳ. *Maloïs Apollo in Lesbo, nec non templi locus Maloïs appellatus, a Melo Mantûs filio, auctore Hellanico in primo Lesbiacorum.* Thucyd. lib. III. Εἰσαγγέλθη γὰρ αὐτοῖς ὡς εἴη Ἀπόλλωνος Μαλόεντος ἔξω τῆς πόλεως ἑορτὴ, ἐν ᾗ πανδημεὶ Μιτυληναῖοι ἑορτάζουσι, &c. *Nunciatum enim ipsis erat, diem festum in Apollinis Maloëntis honorem extra urbem celebrari, ad quem agendum Mitylenæi frequentes conventuri erant, &c.*

ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΙΕΡΟΚΛ. ΜΥΤΙΛ. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Ἱεροκλέους. Μυτιληναίων. *Sub Prætore Hierocle.* Sappho cum cithara sedens. Julius Pollux, lib. IX. cap. VI. Οἱ Μυτιληναῖοι μὲν Σαπφὼ τῷ νομίσματι ἐνεχάραττον. *Mytilenæi Sappho monetæ suæ insculpsere.* Ex parte altera,

ΗΡΩΙΔΑ ΝΑΥϹΙΚΑΑΝ. Filia hæc Alcinoi fuit, Phæacum regis, cujus horti ab Homero, Plinio, & Martiale celebrati. Sic in quarto casu nummum Postumi videas apud Tristanum, inscriptum Latine, HERCVLEM. Et apud Patinum, pag. 411. GALLIENVM. AVG. P. R. OB. CONSERVATIONEM SALVTIS, *Gallienum Aug. Populus Rom.*

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. Termini Dei simulacrum. Ex parte altera, Jovis Hammonis caput, apud Tristanum, tom. 1. pag. 696.

ΙΟΥ. ΠΡΟΚΛΑΝ. ΗΡΩΙΔΑ. *Iuliam Proclam Heroïnam.* In aversa parte Apollo citharœdus, cum epigraphe: ΕΠΙ. ϹΤΡΑ. ΑΠΟΛΛΩΝΙ. ΜΥΤ. *Sub Prætore Apollonio Mytilenæorum.* Apud Seguinum, pag. 61. Cui quæ Procla ea sit, incompertum fuit. Nos Procli illius filiam esse auguramur, quem ΠΡΟΚΛΟΝ ΗΡΩΑ Thyatireni pariter vocant, in vetusta inscriptione, quam Sponius affert in Itiner. Athen.

Η ΚΡΑΤΙϹΤΗ ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ ΒΟΥΛΗ
ΚΛΩΔΙΟΝ ΑΥΡ. ΠΡΟΚΛΟΝ ΗΡΩΑ ΑΝΔΡΑ ΕΥΓΕΝΗ
ΕΠΙ ϹΕΜΝΟΤΗΤΙ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙϹ
ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑΙϹ ΠΑϹΑΙϹ
ΔΙΑ ΤΕ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥϹ.

Inclytus Thyatirenorum Senatus Claudium Aurelium Proclum Heroëm, Virum Nobilem, ob vitæ sanctitatem, Magistratusque, & officia omnia per se suosque gesta: subintellige, ΕΤΙΜΗϹΕΝ, *coluit*, quod in alia inscriptione apud eundem Sponium videas, pag. 130. & 132. Et alia Mytilenis reperta, Grutero teste, pag. MXCI. Α. ΒΟΥΛΑ. ΚΑΙ Ο. ΔΑΜΟϹ. ΕΤΕΙΜΑϹϹΕΝ. ΑΥΡ. ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΝ. *Senatus Populusque honoravit Aurelium Artemidorum.* Nempe heroum in numerum viros feminasque Principes referebant, quorum beneficia essent experti, a quibus salutem & incolumitatem accepissent. Sic Antoninum Pium Sardiani Heroëm ex edicto fecere, ut docet vetus inscriptio, apud Sponium, in Itin. Athen. pag. 146.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙCΑΡΑ ΘΕΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΥΙΟΝ
ΘΕΟΥ ΤΡΑΙΑΝΟΥ ΥΙΩΝΟΝ
Τ. ΑΙΛΙΟΝ. ΑΔΡΙΑΝΟΝ ΑΝΤΩΝΙΝΟΝ
ΕΥCΕΒΗ CΕΒΑCΤΟΝ
ΔΗΜΑΡΧΙΚΗC ΕΞΟΥCΙΑC. Β. ΥΠΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ
ΠΑΤΕΡΑ ΠΑΤΡΙΔΟC
Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟC ΤΩΝ CΑΡΔΙΑΝΩΝ
ΕΤΙΜΗCΕΝ ΗΡΩΑ
ΕΥΝΟΙΑC ΑΥΤΟΥ ΧΑΡΙΝ.

Imp. Cæſ. Divi Hadriani F. Divi Trajani N. T. Ælium Hadrianum Antoninum Pium Auguſtum, Trib. Pot. II. Coſ. III. Patrem Patriæ, Senatus Populuſque Sardianorum, Heroëm coluit, ob ampla ejus beneficia.

ΙΟΥΛΙΑΝ. ΝΕΑΝ. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ. ΜΥΤΙ. *Iuliam Novam Germanici, Mitylenæi* colunt. E Cimelio Regio. Germanici filiam *Iuliam Novam* appellant, quod Juliam Auguſti conjugem ac Tiberii matrem, vel virtutum dotibus, vel meritis in Mytilenæos, repræſentaret: uti ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ ΘΕΑ ΝΕΩΤΕΡΑ in nummis vocatur: atque una opera quod apud ſe nata eſſet, Leſbii, in primiſque Mitylenæi, gratulantur. Tacitus, lib. II. Annal. de Germanico: *Petita inde Eubœa, tranſmiſit Lesbum, ubi Agrippina noviſſimo partu Iuliam edidit.* Alii hanc Livillam vocant, ut Suetonius in Caïo, cap. VII. quaſi Liviam novam, ſeu minorem Liviam: nam & Auguſti conjugi non Juliæ modo, ſed & prius Liviæ nomen fuit. Stant in nummo Cimelii noſtri tres ſorores, AGRIPPINA. DRVSILLA, IVLIA. Sed & Juliam Joſephus appellat, lib. XIX. Antiq. cap. III. Germanico conjux Agrippina neptis Auguſti fuit, ipſe Juliæ Auguſtæ nepos, Druſo fratre Tiberii genitus: ex Agrippina Juliam hanc novam, Druſillam ſororem, Caligulamque genuit: & Agrippinam, quam dixi, alteram, Claudii conjugem, matrem Neronis. Ut porro novam Juliam Mytilenæi hanc appellant: ſic ſe Glycon Ἀσκληπιὸν νέον, novum Æſculapium, apud Lucianum vocat

in

in Pseudomanti : sic Attica tribus NOVAM CER, EREM Sabinam Hadriani conjugem, quod Sponius non intellexit, a quo hæc inscriptio vetus affertur, in Itinerario Atheniensi, Megaris in Attica reperta:

CABEINAN BACIΛICCAN CEBACTHN NEAN ΔΗΜΗΤΡΑ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟC ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΓΥΝΑΙΚΑ
ΠΑΜΦΥΛΟΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΑΝΔΙΔΟΥ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΙCΤΟΥ ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. CΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟC ΑΙCΧΙΩΝΟC ΤΟΥ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥC.

Sabinam Principem Augustam, Novam Cererem, Imperatoris Hadriani conjugem, venerantur *Tribus universæ, Iulii Candidi opera, Egregii Proconsulis. Prætore Æschione Democratis F.* Ubi Sponius Νέαν Δήμητρα *Nuper Cereri consecratam* reddidit, haud levi errore: quem in altera rursum admittit, ΙΟΥΛΙΑΝ. ΣΕΒΑΣΤΗΝ. ΕΣΤΙΑΝ. ΝΕΑΝ. ΔΗΜΗΤΡΑ, quæ Juliæ Augustæ Augusti conjugis esse potius, quam Juliæ Domnæ, ut ille voluit, videtur. Vide ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ *Cariæ*. Sic eandem Augusti conjugem Liviam, Juliamve, nummus alter ex parte una Junonem, Juliam ejusdem Principis filiam ex parte altera Venerem appellat: ΙΟΥΛΙΑΝ ΗΡΑΝ, (vel, ut alii in suo nummo legerunt, ΛΙΒΙΑΝ ΗΡΑΝ,) & ΙΟΥΛΙΑΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ, apud Octavium Falconerium, aliosque. Sic Octaviæ nutrix adulatur apud Senecam:

Tu quoque terris
Altera Iuno, soror Augusti,
Conjuxque, graves vince dolores.

Ac de Livia ipsa, Naso, lib. III. de Ponto, Eleg. I.

Cum tibi contigerit vultum Iunonis adire,
Fac sis personæ, quam tueare, memor.

Sic Cleopatra apud Plutarchum, Νέα Ἶσις. In nummo Cimelii Regii, ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ ΘΕΑ ΝΕΩΤΕΡΑ. Sic Commodus Imp. in nummo, IVPPITER IVVENIS. Antonius Triumvir, &

Caracalla Imp. Νέοι Διόνυσοι, quo nomine & Caligulam appellatum Eustathius auctor est, in Iliad.

ΟΥΛΠΙΑΣ. ϹΕΟΥ. ΜΥΤΙΛΗΝΗϹ. Οὐλπίας Σεουηειανῆς Μυτιλήνης. *Ulpiæ Severianæ Mytilenes.* Cognomina ei urbi ab Ulpio Trajano & Severo data.

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. ΕΠΙ. ϹΤΡΑ. ΠΟΙΟΛΕΟΝΤΕΩϹ. *Sub Prætore.....* Stat Juppiter Hammon stolatus, cum Apolline: hastam ille dextra: læva hic lyram gerit. Caracallæ nummus, e Cimelio Regio. Sed Prætoris nomen vitiatum: quod ex altero Severi nummo, quem Teïi percussere, forte refingi debet, ut legatur: ΕΠΙ. ϹΤΡΑ. ϹΑΛΛ. ΛΕΟΝΤΟϹ. *Sub Prætore Sallustio Leone.*

N

NΑΓΙΔΕΩΝ. L. Veri nummus e Thesauro Goltzii, & Cimelio Regio. Stephanus: Ναγίδος, πόλις μεταξὺ Κιλικίας καὶ Παμφυλίας... ὁ πολίτης Ναγιδεύς. Casaubonus in Strabonem, lib. XIV. pag. 682. pro Agido Nagidum in Cypro locat, nullo auctore.

ΝΑΚΟΛΕΩΝ. Trajani nummi. Stephanus oppidi illius meminit, quod Phrygiæ Salutari adscribitur in Notitia Eccles. pag. 17. Stephano: Νακολία, πόλις Φρυγίας.... τὸ ἐθνικὸν, Νακολεύς.

ΝΑΚΡΑϹΙΩΤΩΝ. Trajani nummus e Gaza Regia. Horum oppidum Νάκρασα in Lydia a Ptolemæo collocatur, lib. V. cap. 11.

ΝΑΚΡΑϹΕΩΝ. M. Aurelii, cum Dianæ πολυμάστου effigie, & Faustinæ nummi, ex eadem Gaza. In Notitiis antiquis inter Episcopos Provinciæ Lydiæ, pag. 13. ὁ Ἀκράσου. Pag. 29. Ὀκρασός. Pag. 45. ὁ Ἀκρασοῦ. Apud Leunclavium, pag. 90. ὁ Ἀχαερασοῦ. Forte, pro Νάκρασος & Νακράσου. Est enim alia Lyciæ Ἄκρασος, de qua suo loco diximus.

ΝΑΞΙΩΝ, *in Græcia.*

ΝΑΞΙΩΝ. Goltzii nummi, Tab. XVIII. cum Bacchi effigie, & uva. Plinio, lib. IV. sect. XXII. *Naxos, quam Dionysiada a vinearum fertilitate*, &c. Vel, ut ibi ex

Solino diximus, quod hospita tellus ea Libero Patri fuit. Ovidius, lib. III. Metam.

Naxon, ait Liber, cursus advertite vestros:
Illa mihi domus est, vobis erit hospita tellus.

Lactantius, lib. I. de falsa Relig. cap. XV. *Naxos Liberum colit.* Hodie *Naxi.*

ΝΑΞΙΩΝ. Getæ nummus e Cimelio Regio, in quo sculpta Fortuna cum gubernaculo suo, quod rostro navis impositum est, & Copiæ cornu.

ΝΑΞΙΩΝ, *in Sicilia.*

NASO, & NAXI, apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Naxii.* Stephano: Νάξος Σικελίας... τὸ ἐθνικὸν, Νάξιοι.

NARBO, *unde Galliæ Narbonensi nomen.*

COL. NARBO. MART. DECVMANOR. Tiberii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 241. Plinius, lib. III. sect. V. *Narbo Martius Decumanorum colonia.* Martius utique, vel a Marte, ut Sirmondus noster censuit, in Notis ad Sidonium: vel a Martia legione. Decumanorum, quod ex militibus decimæ legionis. Pomponio Melæ, lib. III. cap. V. *Atacinorum Decumanorumque colonia* appellatur, ab Atace amne, qui Narbonem secat. Inscriptio vetus apud Gruterum, pag. CCXXIV. COL. IVL. PATERN. NARB. MART. Iterumque: C. I. P. N. M. Hoc est, *Colonia Iulia Paterna Narbonensis Martia.* Et pag. CCLXVI. IVLIAE. DOMNAE..... DECVMAN. NARB. *Iuliæ Domnæ*, Severi conjugi, *Decumani Narbonenses.*

NARONA.

COL. NARONA. Titi nummus apud Goltzium, in Thesauro, pag. 241. Plinio, lib. III. sect. XXVI. *Narona colonia, in Dalmatia.* Hodie *Narenta.*

ΝΑΥΠΑΚΤΙΩΝ. In nummis veteris Græciæ, apud Goltzium, Tab. VII. In eo nummo Dianæ jaculantis effigies, cum cane. Pausanias, lib. X. sive in Phocicis, sub finem operis, pag. 357. ubi de Naupacto agit: Ἔστι δὲ καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος, καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου. Σχῆμα δὲ

ἀκοντιζούσης παρέχεται, καὶ ἐπίκλησιν εἴληφεν Αἰτωλή. Est etiam Dianæ delubrum, cum signo e candido lapide, jaculantis habitu. Deæ cognomen Ætola. Posticam nummi aream aper Calydonius obtinet, in nummis etiam ΑΚΤΙΩΝ, ΑΙΤΩΛΩΝ, aliorumque oppidorum tractus hujusce frequens. Plinio, lib. IV. sect. III. *Naupactum.* Stephano, Ναύπακτος, πόλις Αἰτωλίας... ὁ πολίτης, Ναυπάκτιος. Hodie *Lepante*, unde sinui Corinthiaco nomen, *le Golfe de Lepante.*

NEAPOLIS *Italiæ.*

ΝΕΟΠΟΛΙΤΩΝ. Ex ære, & argento, nummi, e Museo nostro, cum effigie Minotauri, ac supervolitante victoria: in parte aversa, caput Dianæ: cum epigraphe, APT. & ΑΡΤΕΜΙΣ, uti fere in Massiliensium nummis: *Naples.* Vide Goltzium in Magna Græcia, Tab. I.

ΝΕΟΠΟ. Ibidem, ex argento, cum Medusæ capite. In nummo Petroniæ gentis, apud Patin. de famil. Rom. pag. 202. Parthenope Siren cum tibia cernitur, ea nempe cujus a tumulo Neapolis alterum nomen accepit. Nam e tribus Sirenibus, quarum nomina in Notis ad Plinium attulimus, sect. IX. libri tertii, prima voce, tibia altera, tertia lyra cecinit, ut Servius refert in lib. V. Æneïd. Plinius, loc. cit. *Neapolis, Parthenope a tumulo Sirenis appellata.*

NEAPOLIS *Samariæ.*

ΦΛΑΟΥ. ΝΕΑΠΟΛΙ. ΣΑΜΑΡΕΙΑΣ. Titi nummus, apud Patin. pag. 151. nunc Cimelii Regii. Φλαουϊέων Νεαπολιτῶν Σαμαρείας.

ΦΛΑΟΥΙ. ΝΕΑΠΟΛ. CAMAP. L. AI. Λυκάβαντος ιά. *anno* XI. Domitiani principatus, cujus effigiem hic nummus nomenque præfert. Est e Cimelio Regio cum palmæ icone, quæ passim occurrit in Syriæ nummis.

ΝΕΑΚΑCΕ. Nummus Hadriani e Cimelio Regio, in quo capita duo adversa, virile alterum, alterum muliebre, quantum conjicimus. Ex parte altera, ΑΥΤ. ΚΑΙC. ΤΡΑΙΑΝ. ΑΔΡΙΑΝΟC. Prioribus litteris duarum ejusdem Provinciæ Samariæ civitatum, opinor,

concordia indicatur, Neapoleos, & Sebastes: ut legi verum sit, NEA. KAI. CE. Hoc est, Νεάπολις καὶ Σεβαστή.

ΦΛ. ΝΕΑϹ. ΠΟΛΕΩϹ. ΣΥΡΙΑϹ. ΠΑΛΑΙϹΤΙΝΗϹ. Antonini Pii nummus apud Tristanum, tom. I. pag. 593.

....ΝΕΑ. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. ΜΟΡΘΙΑ. M. Aurelii nummus, cujus priores exesæ litteræ fuere ΦΛ. hoc est, Φλαουΐα Νέα Μητρόπολις Μόρθια. Plinius, lib. v. sect. xiv. *Neapolis, quod antea Mamortha dicebatur.* Josepho, ut in Notis ad eum locum diximus, *Mabortha*, sed mendose, ut ex nummo liquet. Illud vero *ma*, quod voci præfigitur, ex Hebræo articulo effictum putamus. Metropolim Samariæ fuisse, translata a Sebaste in hanc urbem hac prærogativa, tum ex eo nummo discimus, tum ex Plinio, qui primo loco eam appellat inter Samariæ oppida, tum ex altero M. Aurelii nummo inscripto, ΦΛ. ΝΕΑϹ. ΜΗΤΡΟΠ. quem nonnulli perperam legunt, ΦΑΝΕΑϹ. ΜΗΤΡΟΠ. ut mox dicemus. Olim Sichem, Christi Domini temporibus, ut in Notis Plinianis ex Benjamino docuimus: hodie, *Naplosa.* Flaviæ cognomen ei non a Flavio Vespasiano idcirco datum, quod eo is coloniam deduxisset: neque enim ante Elagabali tempora, colonia in nummis inscribitur: sed vel civibus ab eo concessum, ut Samosatenis, aliisque, vel ab iisdem adulandi causa assumptum. Fuit Iustinus Martyr ex eo oppido oriundus, teste Eusebio, lib. iv. Eccles. Histor. cap. xii. Ἰουστῖνος... ἀπὸ Φλαουΐας Νέας πόλεως Συρίας τῆς Παλαιστίνης.

ΦΛ. ΝΕΑϹ. ΠΟΛΕΩϹ. ϹΥΡΙΑϹ. ΠΑΛΕϹΤ. Diana multimammia. Ex parte altera, ΑΥΡΗΛΙΟϹ. ΚΑΙϹΑΡ. ΕΥϹΕΒ. ϹΕΒ. Υ. Εὐσεβὴς Σεβαστὸς Ὕπατος. *Aurelius Cæsar Pius Augustus Consul.*

ΦΛ. ΝΕΑϹ. ΠΟΛΕΩϹ. ϹΥΡΙΑϹ. ΠΑΛΕϹΤΙ. Nummus Faustinæ junioris, e Museo nostro. Φλαουΐας Νέας Πόλεως Συρίας Παλαιστίνης. Mulier spicas dextra, læva Copiæ cornu tenet. Adjectæ in medio voculæ

ET. ΠΡ. hoc eſt, ἔτει ρπ'. *anno* CLXXX. ab inſtaurata, ut quidem videtur, civitate, cum ei primum inditum Neapoleos nomen eſt: id quod accidiſſe Auguſto principe neceſſe eſt, cum is in Aſiam ac Syriam venit, Urbis Romæ anno DCCXXXIV. vel anno certe ſequenti, quo templum Hieroſolymitanum, vetere diruto, inſtaurari cœptum ab Herode, ut Joſephus eſt auctor, lib. XV. cap. XIV. anno ante Deïparæ ortum. Tunc enim & de reliquis ditionis ſuæ oppidis bene meritus jure exiſtimatur. Ab hoc autem anno ad annum M. Aurelii ſecundum, cujus Fauſtina conjux fuit, anni plane excurrunt CLXXX. Urbiſque Romæ tum occurrit annus DCCCCXIV. Sunt qui in nummo ſimili legant, ET. ΠΖ. errore magno. Id enim ſi verum eſſet, quod eſſet aliud ejus æræ caput, quam annus Veſpaſiani ſeptimus, a quo vaſtata ſcilicet Judæa omnis eſt, nedum inſtaurata. Sed in nummo noſtro, qui rem plane dirimit, ET. ΠΡ. perſpicue legitur, ut diximus.

Ex argumento porro ſcripturæ quæ in ſuperioribus nummis conſpicua eſt, neque huc alios referre pigeat, etſi figura diſpari inſignitos, nempe Dianæ Epheſiæ icone, M. Aurelii nomine cuſos, laudatoſque a Patino, pag. 241.

ΦΑΝΕΑC. ΠΟΛΕΩC. CΥΡΙΑC.

ΦΑΝΕΑC. ΠΟΛΕΩC. CΥΡΙΑC. ΠΑΛΕCΤΙΝΗC. Fauſtinæ, apud eundem, pag. 253.

ΦΑΝΕΑC. ΠΟΛΕΩC. CΥΡ. ΠΑΛ. Diadumeniani, pag. 327. In his omnibus legi ΦΛ. ΝΕΑC. ΠΟΛΕΩC oportere, jure aſſeveramus.

ΦΛ. ΝΕΑC. ΠΟΛΕΩC. Macrini, apud Patinum, pag. 323. Voluſiani, pag. 400. & Treboniani, in Cimelio Regio: quos quidem nummos, Triſtanus, & Patinus, aliique eos deinceps ſecuti, ΦΑΝΕΑC legerunt, & ad Cæſaream Paneadem retulerunt: cum legi oporteat ΦΛ. ΝΕΑC. ΠΟΛΕΩC, ut in Elagabali nummo,aliiſque, ex eadem Gaza Regia, perſpicue legimus. Certe nummi illi omnes montem exhibent, cujus in vertice templum exſtat, addita nonnullis etiam aquila:

quæ notæ fere in ſequentibus nummis ocurrunt, qui ſunt inſcripti Latine, coloniæ huc deductæ ſub Elagabalo indices, ac teſtes.

COL. NEAPOL. Elagabali, apud Mediobarbum, pag. 314. In nummo eo arietis cum ove ludentis ſignata effigies.

COL. NEAPOLI. NEOCORO. Philippi Patris, ex eodem Cimelio, adjecta Lupæ effigie, Remique ac Romuli de more.

COL. NEAPOLI. NEOKOPO. Ejuſdem Philippi, pariter e Regia Gaza, adjecta Aquila, & hominis ruſtici, ſaccum humeris deferentis, ut quidem videtur, effigie: qualis & in Troadis coloniæ nummis occurrit, & Boſtræ.

COL. SERG. NEAPOL. Philippi ſimiliter, e Muſeo noſtro: cum eadem templi effigie in colle ſiti, & Æſculapii præterea Hygiæque icone. Ex his porro nummis, in quibus colonia Neapolis appellatur, jus ei civitatis reſtitutum intelliges, quod ei Severus abſtulerat, ut auctor eſt Spartianus, pag. 67. *Neapolitanis Palæſtinenſibus jus civitatis tulit, quod pro Nigro diu in armis fuerant.*

COL. NEAPOL. & COL. NEAPOLI. Geminus Voluſiani nummus, e Cimelio Regio.

NEBRISSA.

COLONIA VENEREA. NABRISSA. AVGVSTA. Claudii Imp. nummus, teſte Ligorio, apud Holſten. pag. 128. Plinius, lib. III. ſect. III. *Inter æſtuaria Bætis, oppidum Nebriſſa, cognomine Veneria.* Hodie *Lebrixa.*

NEIΛΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Apud Occonem, pag. 270. Antonini Pii nummus, ex Goltzio. Notitiæ Eccleſ. pag, 55. in Provincia Ægypti Arcadia, extra Delta poſita, Νείλου πόλις. Stephano: Νεῖλος πόλις Αἰγύπτου . . . . τὸ ἐθνικὸν τῆς πόλεως, Νειλοπολίτης. A Ptolemæo in Heracleote nomo locatur.

NEMAVSVS.

COL. NEM. *Colonia Nemauſus.* Nummi Auguſti,

aliique obvii: In Augusti nummis in primis postica parte crocodilus cernitur palmæ alligatus, Ægypti captæ symbolum. Juvenalis Satyr. xv.

Quis nescit, Volusi Bithynice, qualia demens
Ægyptus portenta colat? Crocodilon adorat
Pars hæc.

Est & apud Tristanum alter, tom. I. pag. 84. in quo Hygiæ, sive Salutis, angues pascentis, effigies. Plinio, lib. III. sect. v. *Nemausum Arecomicorum*, in Narbonensi Gallia: *Nismes.*

NEOKAICAPEΩN.

KOINON. NEOKAIC. MHTP. ET. PMB. Κοινὸν Νεοκαισαρέων Μητροπόλεως, ἔτους ρμβ'. *Commune Neocæsariensium Metropoleos. Anno* CXLII. Forte, post concessam libertatem, aut Metropoleos prærogativam, circa Vespasiani initia. Getæ nummus, & Caracallæ, in Cimelio Regio. Plinio, lib. VI. sect. III. *Neocæsarea* oppidum, *quod Lycus* præfluit. In Notitia antiqua Eccles. pag. 46. metropolis est Ponti Polemoniaci. Geminus enim Pontus, sive divisus in geminas Provincias Pontus fuit: nempe in Helenopontum, sic ab Helena Constantini matre, ipsius Augusti jussu dictum, cujus metropolis Amasia: & Polemoniacum, ab antiquo rege Polemone, cujus metropolis Neocæsarea. Atque idcirco in nummis superius suo loco allatis, Ἀμασία μητρόπολις πρώτη Πόντου. Notitia antiqua Eccles. pag. 47. Ἐπαρχία Ἑλενοπόντου· ὁ Ἀμασείας. Et mox Ἐπαρχία Πολεμονιακοῦ, ὁ Νεοκαισαρείας. Est & Pontus præterea Galaticus, est & Cappadocicus, qua nempe parte Euxinum mare hi terrarum tractus attingunt. Hunc nummum Occo, pag. 382. sic deformatum exhibet: KOINON. NEO. CAC. MITPO. ΘIPΩ.

NICEPHORIVM.

COLONIA. NICEPH. CONS. *Colonia Nicephoria Constantina.* Nummus Hadriani, apud Mediobarbum, pag. 185. cum figura togata, bobus, ac vexillo, qui deductæ coloniæ typi & indices. Plinio, libro v. sect. XXI. haud procul Edessa, *in præfectura*

Mesopotamiæ,

Mesopotamiæ, *Nicephorium oppidum.* Stephanus: Νικηφόριον, οὕτως ἡ Κωνςαντίνα, ἡ περὶ Ἔδεσσαν πόλις. τὸ ἐθνικὸν Νικηφόριος, ὡς Βυζάντιος. Mediobarbus, a quo hic nummus profertur, sic exhibet: COLONIA. NIC. PH. COND. aïtque ad Nicopolim Thraciæ spectare, quam Trajanus, teste Ammiano, condidit. Ergo his notis, quæ supersunt, PH. COND. *Philippus conditor*, aut simile quidpiam continetur: quo sensu? præsertim in Hadriani nummo? Nicephorio autem ut adscribamus, haud levia sane argumenta duo suadent. Primum, quod eadem Stephano Constantina dicitur, & Suidæ quoque: ut in nummo CONS. uti nos ex conjectura vidimus, non COND. uti Mediobarbus voluit, fuisse videatur. Alterum, quod eam civitatem Hadrianus ipse adierit, ibique futuri mox imperii vaticinium acceperit. Testis Spartianus in ejus vita, pag. 2. *Habuit autem præsumptionem imperii mox futuri ex fano quoque Nicephorii Iovis manante responso, quod Apollonius Syrus Platonicus libris suis indidit.* A loco id Jovi nomen: ut in eadem Syria idem Casius a monte cognomine, Dolichenus ab oppido Doliche est appellatus.

ΝΙΚΑΕΩΝ ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ. Caracallæ nummus e Cimelio nostro, cum fluvii decumbentis effigie, Caystri scilicet, læva Cornucopiæ, arundinem dextra tenentis. Nicopolis in Notitia Episcopatuum, Provinciæ Asiæ adscribitur, eadem forte & Nicæa quoque appellata. Fuit in Cilbiano agro, prope Ephesum, & Caystrum amnem, ut in Notis Plinianis diximus, lib. v. sect. XXXI. A Νίκαια, teste Stephano, fit Νικαιεύς, & Νικαεύς. Sunt qui Valentinianopolim postea dictam asseverent.

ΝΕΙΚΑΕΩΝ. ΤΩΝ. ΕΝ. ΚΙΛΒΙΑΝΩ. *Nicæensium qui sunt in Cilbiano agro.* Ejusdem Caracallæ nummus, e Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. XXXI. *Cilbiana juga*, & *Cilbiani inferiores & superiores.*

ΝΕΙΚΑΕΩΝ. ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ. ΠΕΡ. Hadriani nummus in quo Hygia & Æsculapius: (quem nummum

Patinus mutilum affert, pag. 201.) & alter Juliæ Domnæ, e Gaza Regia, ΝΕΙΚΑΕΩΝ. ΚΙΛΒΙΑΝ. ΠΕΡΓΑΜ. Tertiusque Domitiani, ex eodem Cimelio. ΠΕΡ. ΝΕΙΚΕΩΝ. ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ. Cilbianorum concordiam cum Pergamenis pariter indicant; aut potius Nicæensium Bithyniæ, & Cilbianorum Asiæ, cum Pergamenis: qui Æsculapium in primis coluere.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ, *in Bithynia.*

ΕΠΙ. ΑΤΤΙΟΥ. ΛΑΚΩΝΟΣ. ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. ΝΕΙΚΑΙΕΩΝ. Capricornus, & Copiæ cornu. Neronis nummus, apud Patin. in Sueton. pag. 305. *Sub Attio Lacone Proconsule. Nicæensium.*

ΔΙΟΝΥΣΟΥ. ΚΤΙΣΤΟΥ. ΝΕΙΚΑΙΑΣ. Neronis nummus. *Bacchi conditoris Nicææ.* Est & apud Occonem Antonini Pii alter.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΩ. ΝΕΙΚ. *Imp. Cæsari Augusto Vespasiano, Nicæenses.* ΕΠΙ. ΜΑΡΚΟΥ. ΠΛΑΝΚΙΟΥ. ΟΥΑΡΟΥ. *Sub Marco Plancio Varo.* E Cimelio Regio. Leo cantharum prioribus pedibus apprehendit, posterioribus desidet. Affert hunc nummum, sed mutilum, Patinus, pag. 143. & num ad Nicæenses an ad Nicomedienses referat, ambigit. At in Nicæensium nummo altero, qui Maximini principatu cusus, leo pariter insculptus, & hunc ad ipsos æque spectare admonuit.

ΝΕΙΚΑΕΙΣ. ΠΡΩΤΟΙ. ΤΗΣ. ΕΠΑΡΧΕΙΑΣ. *Nicæenses primi* totius *Provinciæ.* Domitiani nummus, ex eodem Cimelio: & apud Tristanum, pag. 334. quo ex nummo etiam jurisdictionem ibi fuisse, contributaque vicina oppida, quæ eo disceptarent foro, discimus. In eodem inscriptum, ΔΙΟΣ. ΑΓΟΡΑΙΟΥ. *Iovis Forensis:* qui forensium conventuum ac judiciorum præses foret. Sic Lacedæmone in foro templa fuere Jovis Forensis, & Minervæ pariter, teste Pausania in Lacon. pag. 93. Σπαρτιάταις δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς .... ἱερὸν Διὸς Ἀγοραίου, τὸ δὲ Ἀθηνᾶς Ἀγοραίας. Sic Ἑρμῆς Ἀγοραῖος in Corinth. pag. 53. & Bœoticis, pag. 294. Ἀπόλ-

λων Ἀγοραῖου, in Atticis, pag. 39. Dio Prusæus, orat. 38. ad Nicomedienses, pag. 479. quibuscum Nicænses de primatu certabant, Nicomediæ peculiare nomen Μητροπόλεως fuisse aït: Nicææ vero pariter & Nicomediæ, πρώτης appellationem fuisse communem. Ἂν δὲ τὸ μὲν τῆς μητροπόλεως ὑμῖν ὄνομα ἐξαίρετον ᾖ, τὸ δὲ τῶν πρωτείων κοινὸν ᾖ, τί κατὰ τοῦτο ἐλαττοῦσθε;

ΝΕΙΚΑΕΩΝ. ΚΙΑΒΙΑΝΩΝ. ΠΕΡ. Hadriani nummus, de quo supra, cum Hygia & Æsculapio. Sæpe enim in nummis Numen utrumque conjunctim signari & appellari consuevit. Sic vetus inscriptio apud Gruterum, pag. 67. AESCVLAPIO. ET. HYGIAE. Apud Reinesium altera, pag. 152. AESCVLAPIO. EPIDAVRO. D. PP. ET. SALVTI. Et pag. 156. AESCVLAPIO. ET. SANITATI. Est enim Salus vel Sanitas Latinis, ut diximus, quæ Græcis Hygia: unde Fana Salutis duo regione sexta Romæ, & vicus Salutaris, & Porta Salutis ab ea nominata. Hinc fuit aliquando animus Plinii locum emendare, e libro XXXIV. sect. XIX. in quo sic legitur: *Bryaxis* sculptor *Æsculapium & Seleucum fecit.* Nam *& Salutem*, quam *& Seleucum* legi commodius posse arbitramur, etsi libri omnes, etiam MSS. plerique omnes quos vidimus, refragantur. Nec pœnitenda vero videtur hæc conjectura, cum Pausanias præsertim adstipulator accedat, qui dum Bryaxis pariter opera recenset, hæc ait in Atticis, pag. 75. Τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ ἄγαλμα Βρύαξις καὶ αὐτό, καὶ τὴν Ὑγίειαν ἐποίησεν. Quæ quidem signa visa a se Megaris in Attica prodit. Ut ab eodem fonte hausisse Plinius & Pausanias merito possint videri. Ne quid tamen in contextu Pliniano moveam, præter consensum codicum, a quibus discedere religio est, idem Pausanias prohibet, qui Athenis æneam Seleuci statuam in Pœcile porticu fuisse commemorat, Attic. pag. 14. etsi artificem non appellat. De Atheniensium porro civitatis ornamentis fere Plinius eo loci agit. Verum, ut ad Æsculapium Hygiamque redeamus, idcirco conjunctim in nummis

ambo depicti, Æſculapiique filia Hygia eſt habita, quod Æſculapii nomine Jovem antiqui: Hygiæ, Minervam intellexerint, Jovis, ut narrant fabulæ, filiam, quam & Medicam appellarunt: Jovemque ipſum idcirco *Salutarem*: ut eſſet idem Ζεὺς Σωτὴρ, qui Σωτὴρ Ἀσκληπιός. Vetus inſcriptio apud Gruterum, pag. MLXVII. 3.

MINERVAE MEDICAE.

Et num. I.

MINERVAE. AVG. L. CALLIDIVS PRIMVS.
AVRES. ARGENTEAS. V. S. L. M.

Nempe ob ſanatam gravitatem aurium, aures is ex argento donarii vice Minervæ ſuſpendit. *Votumque Solvit Libens Merito.* Et fuit Romæ *Minerva Medica*, regione Urbis quinta, ut P. Victor prodit. De Jove autem, pag. MLXV. 5. ex Sirmondi noſtri ſchedis:

IOVI. SALVTARI.
VLPIANVS
GRAVI. INFIRMITATE. LIBERATVS.

TON. KTICTHN. NIKAIEΩN. Antonini Pii, & Commodi nummi ex eodem Cimelio: in quibus currum Liberi Patris ſubeunt elephanti quatuor. *Conditorem Nicæenſium.* Plinius, lib. VIII. ſect. II. *Romæ juncti primum ſubiere currum elephantes Pompeii Magni Africano triumpho: quod prius India victa, triumphante Libero Patre, memoratur.* De Dionyſo Nicæenſium Præſide Deo, vide Libanium de vita ſua, pag. 19. Nam Dionis Chryſoſtomi verba mox afferemus, alios quoque Deos appellantis.

CΩTHPA. TΩN. NIKAIEΩN. *Servatorem Nicæenſium.* Antonini Pii nummus, cum Æſculapii icone, e Gaza Regia.

CΩTHPI. ACKΛHΠIΩ NIKAIEIC. Antonini Pii cum Æſculapii ſtantis effigie.

AYT. K. T. AIΛ. AΔP. ANTΩNEINOC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Τίτος Αἴλιος Ἀδριανὸς Ἀντωνεῖνος. Antonini Pii. In averſa parte, ΘEΩ. TEΛECΦOPΩ. NIKAIEΩN. Teleſphorus Deus eſt morbis finem

afferens, Æſculapii comes: Is cum Æſculapio & Hygia ſimul in quibuſdam exhibetur nummis.

ΝΙΚΑΙΕΙC. ΘΕΑ. ΥΓΕΙΑ. *Nicæenſes. Dea Hygia.* Antonini nummus apud Patinum, pag. 224. nunc Cimelii Regii, ubi & alter Aurelii plane par.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Antonini Pii cum effigie Solis incedentis, capite radiato. Apud Patinum, pag. 228. Et Veri ſimilis alter, pag. 257. Pacati ſubactive Orientis id eſſe ibi ſymbolum arbitramur.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. M. Aurelii nummus, e Cimelio Regio, cuſus a Nicæenſibus, quod oppidi ſui mœnia refici juſſerat, anno Imperii altero, ut quidem ex vetuſta inſcriptione auguramur, quam Gruterus affert, pag. MLXXVIII. 2.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. ΚΑΙCΑΡ. ΜΑΡΚΟC.
ΑΥΡΗΛΙΟC. ΕΥCΕΒΗC.
ΕΥΤΥΧΗC. CΕΒ. ΑΡΧΙΕΡΕΥC. ΜΕΓΙCΤΟC.
ΔΗΜΑΡΧΙΚΗC.
ΕΞΟΥCΙΑC. ΤΟ. ΔΕΥΤΕΡΟΝ. ΥΠΑΤΟC.
ΠΑΤΗΡ. ΠΑΤΡΙΔΟC.
ΑΝΘΥΠΑΤΟC. ΤΑ. ΤΕΙΧΗ. ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗ.
ΝΙΚΑΙΑ. ΕΠΟΙΕΙ.

Imp. Cæſar M. Aurelius, Pius, Felix, Auguſtus, Pontifex Max. Tribuniciæ Poteſtatis II. Conſul, Pater Patriæ. Proconſul mœnia ſplendidiſſimæ Nicææ facienda curavit.

ΑCΚΛΗΠΙΟC ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ. ΝΙΚΑΙΕΙC. L. Veri nummus, apud Patinum in Theſauro, pag. CXI.

ΚΟΜΟΔΟΥ. ΒΑCΙΛΕΥΟΝΤΟC. Ο. ΚΟCΜΟC. ΕΥΤΥΧΕΙ. ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Commodo imperante, Orbis Felicitas. Nicæenſium.* E Gaza Regia.

ΙΕΡΟC. ΑΓΩΝ. ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Commodi nummus e Gaza Regia, Α. Κ. Μ. ΑΥ. ΚΟ. ΑΝΤΩΝΕΙΝ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Κόμοδος Ἀντωνεῖνος. *Sacrum Certamen Nicæenſium.* Vir palmam tenens dextram capiti admovet.

ΚΟΜΟΔΕΙΑ. ΝΙΚΑΙΕΩΝ. E Cimelio Regio. Ex parte altera, Α. Κ. Μ. Α. ΚΟΜΟΔΟC. Αὐτοκράτωρ

Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Κόμοδος. *Imp. Cæſar M. Aurel. Commodus.* In honorem Imperatorum edita ſæpe certamina, ab iis appellationem traxere: ΤΡΑΙΑΝΕΙΑ, ΑΔΡΙΑΝΕΙΑ, ΑΝΤΙΝΟΕΙΑ, ΕΥCΕΒΕΙΑ, ΚΟΜΟΔΕΙΑ, CΕΥΗΡΕΙΑ, ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, a Trajano, Hadriano, Antinoo, Antonino Pio, Commodo, Severo, Geta & Caracalla fratribus, quorum ab altero, nempe a Caracalla, & ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ cognominata eſſe, ſuo loco dicturi ſumus, ut & ab Alexandro M. uti alii cenſuere. Mitto quæ ſunt pervulgata, ΗΛΙΑ, ΟΛΥΜΠΙΑ, ΑΚΤΙΑ, ΗΡΑΚΛΙΑ, ΑCΚΛΗΠΙΑ, ΚΑΒΕΙΡΙΑ, ab Elide, Olympia, Actio Apolline, Hercule, Æſculapio, Cabiris Diis. Et quæ ab Auguſti cujuſvis nomine, CΕΒΑCΜΙΑ, & CΕΒΑCΤΑ, ΑΥΓΟΥCΤΕΙΑ, & ΚΑΙCΑΡΕΑ ſunt nuncupata. Et quæ ſumus alias explicaturi, in Tarſenſium nummis, ſub Severo, CΕΥΗΡΕΙΑ. ΟΛΥΜΠΙΑ. ΕΠΙΝΕΙΚΙΑ. *Severiana Olympia Certamina,* vel *Præmia.*

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Commodi nummus apud Triſtanum, tom. I. pag. 742. & Getæ, apud Patinum, pag. 319. in quibus Palladis armatæ effigies. Alter, in quo Hercules, apud Patinum, pag. 265.

ΑΓΑΘΗ. ΤΥΧΗ. ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Bona Fortuna Nicæenſium.* Mulier ſeminuda ſcopulo inſidet. E Cimelio Regio. Vide ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. In nummo Juliæ Domnæ, apud Triſtanum, tom. II. pag. 147. cui inſcriptio, ΝΙΚΑΙΕΩΝ, ipſa Fortuna in Templo ſtat, cum temone, & Copiæ cornu.

ΙΟΥΛΙΑ. ΑΥΓΟΥCΤΑ. Caput Juliæ Domnæ. Ex parte averſa, in corona, CΕΟΥΗΡΕΙΑ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ. ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Certamina *Severiana Philadelphea Nicæenſium.* De certaminibus Philadelpheis, vide quæ dicturi ſumus in nummis ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. CΑΓΑΡΙC. Juliæ Domnæ nummus e Cimelio Regio: in cujus averſa parte decumbens fluvius: quem vel Nicææ Bithynicæ proximum, vel a

Nicæensibus certe Numinis vice cultum hic nummus docet. Plinius, lib. VI. sect. I. *Sagaris fluvius ex inclytis, oritur in Phrygia, accipit vastos amnes, inter quos Tembrogium, & Gallum: idem Sangarius a plerisque dictus.* A Livio certe, lib. XXXVII. pag. 474. *Sangarius ex Adoreo monte per Phrygiam fluens miscetur ab Bithyniam Thymbreti fluvio. Inde major jam geminatis aquis per Bithyniam fertur, & in Propontidem sese effundit, non tamen tam magnitudine memorabilis, quam quod piscium accolis ingentem vim præbet.* Grati ergo animi monumentum istud statuunt Nicæenses, in Bithynia haud sane ignobiles, amnis illius Genio, ceu nutritio suo alumni. De Nicæa Plinius libro V. sect. XLIII. *Inde Nicæam* &c. Vide quæ de gemina ibi Nicæa diximus.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Juliæ Domnæ nummus, in quo Bacchus, qui & Osiris, cum Iside sorore vehitur curru juncto Centauris: quos Liberi Patris currui & Nonnus quoque subjungit, lib. XVI. Dionys. E Cimelio Regio.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Caracallæ nummus, apud Patinum, pag. 309. in quo templum insculptum, cujus e tecto anguis emicat, Æsculapii Nicæensium Præsidis Dei symbolum.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΟΠΕΛ. ϹΕΟΥΗΡ. ΜΑΚΡΕΙΝΟϹ. *Imp. Cæsar. M. Opelius Severus Macrinus.* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Nicæensium.* Bacchus elephanto vehitur. E Museo nostro. Alter ejusdem Macrini, apud Patinum, pag. 323. Jovem præfert civitatis Nicæensium custodem.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. ΤΕΤΡΑΚΙ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Elagabali.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Alexandri Severi, cum Fortunæ typo, qualis & in Byzantiorum nummo cernitur, sub Julia Soæmiade cuso. Apud Tristanum, tom. II. pag. 398.

ΝΙΚΑΙΕΙϹ. Tria signa militaria. ϹΕΟΥΗ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. ΑΥ. Σεουῆρος Ἀλέξανδρος Αὔγουστος. E Museo nostro. Est & Elagabali similis apud Patinum, pag. 334. cum epigraphe, ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Et Gordiani, pag. 375.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Juliæ Soæmiadis, nummus, in quo ser-

pens multis implicatus gyris, Æsculapii symbolum;, apud Patinum, pag. 340.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Maximini nummus, e Gaza Regia, in quo leonis effigies insculpta. Et in Vespasiani nummo superius appellato leonem expressum vidimus.

ΙΠΠΟΝ. ΒΡΟΤΟΠΟΔΑ. ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Gordiani junioris nummus, quem Spanhemius, lib. de usu Numism. pag. 246. ex Cimelio Reginæ Christinæ affert: in quo Gordianus, ut credimus, equo insidet, cui pes lævus humano similis, dextro baculum serpente involutum, ceu manu, gerit, qualem in nummis Nicæensium ipsorum, aliorumque passim gestat Æsculapius. Pro ΒΡΟΤΟΛΟΔΑ, apud Spanhemium ΒΡΟΤΟΠΟΔΑ legi oportuit, ut *Equum Humano Pede* verba ea sonent: qualem fuisse Cæsaris Dictatoris equum Romani annales produnt. Plinius, lib. VIII. sect. LXIV. *Nec Cæsaris Dictatoris quenquam alium recepisse dorso equus traditur: idemque humanis similes pedes priores habuisse, hac effigie locatus ante Veneris Genetricis ædem.* Suetonius, in Julio, cap. LXI. *Vtebatur autem equo insigni, pedibus prope humanis, & in modum digitorum ungulis fissis: quem natum apud se, cum aruspices imperium orbis terræ significare domino pronunciassent, magna cura aluit: nec patientem sessoris alterius primus ascendit: cujus instar pro æde Veneris Genetricis postea dedicavit.* Simili igitur equo vectum, quo Cæsarem olim, Gordianum Nicæenses exhibuere: ac dextro pedi baculum cum serpente inseruere, quod Æsculapii notum omnino symbolum est: vel ipso auctore Pausania, in Bœoticis, sive lib. IX. pag. 312. Ἀγάλματα ὀρθὰ· πεπλασμένοι δέ εἰσιν αὐτῷ τοῖς σκήπτροις δράκοντες. ταῦτα εἰκάσαι μὲν ἄν τις Ἀσκληπιοῦ τε εἶναι καὶ Ὑγιείας. Fuit autem & Nicæensium peculiaris Deus ac Præses Æsculapius, uti ex nummis supra commemoratis liquet, & idem equorum æque atque hominum curator: sic enim ab Hierocle appellatur, in præfatione medicinæ veterinariæ, ubi cum Neptuno, cui sacer equus est, invocatur. Κεκλήσθω δ' ἡμῖν συμφορεὺς τοῦ λόγου τοῦδε Ποσειδῶν τε Ἵππειος,

πιθ, καὶ ὁ τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους Σωτὴρ Ἀσκληπιὸς, ᾧ πάντως που καὶ ἵππων μέλει. Itaque Gordiano Augusto favere Deum suum Æsculapium Nicæenses hoc nummo testantur. Epigraphe partis anticæ in eo nummo hujusmodi est: ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟC. *Imp. Cæsar M. Anton. Gordianus.*

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. ΚΑΙ. ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Treboniani Galli nummus apud Patinum, pag. 398. & in Cimelio Regio.

ΝΙΚΑΙΕΩΝ. ΟΜΗΡΟC. Vide ΜΥΡΙΝΑΙΩΝ. 332.

ΝΙΚΑΕΩΝ. Poculum. Ex parte aversa, ΕΠΙ. ΓΑΙΟΥ. ΠΑΠΙΡΙΟΥ ΚΑΡΒΩΝΟC. Sic enim legendum in nummo Goltziano ex Asia, Tab. v. in quo caduceus, Mercurii symbolum. Cur porro poculum insculptum sit, ex Athenæo disces, lib. xi. pag. 496. Προυσίας· ὅτι τὸ ποτήριον τοῦτο ἐξορθόν ἐστι, προείρηται, καὶ ὅτι τὴν προσηγορίαν ἔχει ἀπὸ Προυσίου τοῦ Βιθυνίας βασιλεύσαντος, καὶ ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ διαβοήτου γενομένου, ἱστορεῖ Νίκανδρος ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τετάρτῳ Προυσίου συμπτωμάτων. *Prusias. Erectum id poculum esse superius dictum est: & appellationem eam sortitum esse a Prusia Bithyniæ rege, luxu & vitæ mollitie famoso, ut narrat Nicander Colophonius, libro quarto, De iis quæ Prusiæ acciderunt.*

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ. ΝΙΚΑΙΕΙC. Subintellige, ἐτίμησαν, ut alii monuimus. Commodi nummus hic est, quo Alexandrum M. colere se, seu urbis suæ instauratorem Nicæenses fatentur. Est altera quidem Nicæa ab Alexandro condita, in finibus Indiæ, ad ripam amnis Hydaspæ, cujus meminere Strabo, lib. xv. pag. 699. Justinus, lib. xii. cap. ix. Curtius, lib. ix. cap. ix. aliique: sed quæ nihil huc spectet. Smyrnam in eodem Asiæ fere tractu restitutam ab Alexandro Plinius prodidit: sic & Nicæam forsan idem instauravit: quod a Libero Patre, & Hercule, quos ille æmulabatur, primum conditam sciret. Dio Chrysost. orat. xxix. quæ de concordia Nicæensium inscribitur, pag. 485. in peroratione, Deos Urbis Præsides & Custodes singu-

// latim appellat: Εὔχομαι δὴ τῷ τε Διονύσῳ τῷ προπάτορι τῆσδε τῆς πόλεως, καὶ Ἡρακλεῖ τῷ κτίσαντι τήνδε τὴν πόλιν, καὶ Διὶ Πολιεῖ, καὶ Ἀθηνᾷ, καὶ Ἀφροδίτῃ, καὶ Φιλίᾳ, καὶ Ὁμονοίᾳ, καὶ Νεμέσει, καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς. *Rogo igitur & ego Bacchum auctorem hujus civitatis, & Herculem conditorem, & Iovem Vrbis Præsidem, & Minervam, & Venerem, & Amicitiam, Concordiamque, & Nemesim, aliosque Deos.* Hunc Dionis locum, nuper in Notis ad orat. Themistii tertiam decimam attulimus, quod ibi novo more, nec intellecto ante nos vocabulo, ut Dio Bacchum προπάτορα vocat, sic Minervam Themistius, προμάτορ' Ἀθηνᾶ, compellat. Vel istud verius esse causæ arbitramur, cur Alexandrum nummis suis Nicæenses insculpserint, quod ab Antigono primum, Philippi F. a quo & Alexander genitus: tum a Nicæa Lysimachi uxore, Antipatri filia, (qui fuere ambo Alexandri duces, ac deinde successores,) ceperint appellationem: originemque suam referre ad Alexandrum ipsum deinde maluerint. Stephanus: Νίκαια, πόλις Βιθυνίας... Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ἀγκώρη, εἶτα Ἀντιγόνεια. ὕστερον δὲ ἀπὸ τῆς Λυσιμάχου γυναικὸς Νίκαια ἐκλήθη. Strabo, lib. XII. pag. 565. Καὶ Νίκαια ἡ μητρόπολις τῆς Βιθυνίας.... κτίσμα Ἀντιγόνου μὲν πρῶτον τοῦ Φιλίππου, ὃς αὐτὴν Ἀντιγονίαν προσεῖπεν· εἶτα Λυσιμάχου, ὃς αὐτὴν ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὠνόμασε Νίκαιαν· ἦν δ' αὕτη θυγάτηρ Ἀντιπάτρου, &c. *Et Nicæa metropolis Bithyniæ.... Hanc Antigonus primum condidit, Philippi F. & Antigoniam nominavit: deinde Lysimachus, qui eam ab uxore Nicæam appellavit: ea Antipatri filia fuit, &c.*

ΝΙΚΑΤΟΡΙΤΩΝ. Vespasiani nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 223. Stephanus: Νικάτορις, πόλις Συρίας πρὸς τῇ Εὐρώπῃ, κτίσμα Σελεύκου τοῦ Νικάτορος. τὸ ἐθνικὸν, Νικατορίτης. *Nicatoris, oppidum Syriæ juxta Europum, conditum a Seleuco Nicatore. Gentile, Nicatorites.* Cave enim cum nupero Stephani interprete reddas, *juxta Europam*, quod insulsum est: nam Europum intelligit Syriæ pariter oppidum, de quo Plinius, lib. v. sect. XXI. legendumque apud Stephanum, πρὸς τῷ Εὐρωπῷ.

ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ. ΔΙϹ, vel ΤΡΙϹ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Paſſim in nummis. In Gallieni nummo templa terna inſculpta, ob honorem Gallieni, Salonini, qui Gallieni F. & ipſe Cæſar, & Valeriani, qui Gallieni frater, pariterque Auguſtus: aliter fruſtra ſentiente Patino, pag. 413. Plinio, lib. v. ſect. XLIII. *Nicomedia Bithyniæ præclara.* Stephano: Νικομήδεια, πόλις Βιθυνίας ... ὁ πολίτης, Νικομηδεύς.

ΝΕΡΩΝ. ΚΛΑΥΔΙΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Claudii nummus, apud Spanhem. lib. de uſu numiſm. pag. 564. Ex ſuperficie altera, in ſuprema nummi parte, ΒΡΕΤΑΝΙΚ. hoc eſt, *Britannicus*, qui Claudii Imp. filius: dextro deinde latere: Μ ΤΑΡΚΥΙΤΙΟΥ. lævo, ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. in medio, ΝΕΙΚ. ΠΡΑΤΤΟΝΤΟΣ. *M. Tarquitio Proconſule Nicomedienſium faciente.* Legebat vir eruditus, Μ. ΤΑΡΚΥΙΤΙΟΥ. ΠΡΕΤΑΝΙΚ. ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. ΠΡΑΤΤΩΝΤΟΣ. ΝΕΙΚ. *M. Tarquitio Pretanico Proconſule faciente, Nicomedienſium.* Ac deinde pro Pretanico ΠΡΙΣΚΟΥ legi ſatius eſſe augurabatur. Et ſane in Bithynia Proconſulem hunc fuiſſe Tacitus innuit, lib. XIV. Annal. *Damnatus iiſdem Conſulibus Tarquitius Priſcus repetundarum Bithynis interrogantibus.* Nos ad Britannicum Claudii F. ſubſequentis nummi admonitu referendum putamus.

ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟΣ. Nummus Britannici, qui fuit Tiberii Claudii ex Valeria Meſſalina filius, apud Occonem, pag. 116. Triſtanum, tom. I. pag. 199. & alios. In ſuperficie altera, epigraphe: ΝΙΚΟ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. ΕΠΙ. ΜΙΝΔΙΟΥ. ΒΟΛΑΝ. *Nicomedienſium Metropoleos, ſub Mindio Bolano.* Legebat Occo, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΕΤΙ ΜΙΝΑΙΟΥ. ΒΑΛ.....ΝΙΚΟ. Triſtanus, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. ΕΠΙΝΕΙΘΥ. ΒΑΛΟΙΟΥ, aut ΒΑΛΟΙΩΝ, ac de utraque hac voce ea dicit, quæ referre pudet ac piget. Spanhemius, lib. de uſu numiſm. pag. 648 ΕΠΙ. ΜΙΝΔΙΟΥ. ΒΑΛΟ.. ac pro ΒΑΛ. reponi ΓΑΛ. commode poſſe putat idem, pag. 649. Nos ΕΠΙ

ΜΙΝΔΙΟΥ ΒΟΛΑΝ. hoc eſt, ΒΟΛΑΝΟΥ, ex nummo Smyrnæorum altero, ſub Veſpaſiano, apud Triſtanum, pag. 291. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΕΠΙ. ΒΟΛΑΝΟΥ. Fuit & alter Mindius Proconſul Achaïæ, de quo nos verbo PATRÆ. Fuere & alii plurimi eo nomine, diverſiſque cognominibus apud Gruterum.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ. ΚΑΙ. ΠΡΩΤΗ ΒΕΙΘΥΝΙΑΣ. ΝΙΚΟΜΗ. Μητρόπολις καὶ πρώτη Βιθυνίας Νικομήδεια. *Metropolis ac prima Bithyniæ civitas Nicomedia.* Proram navius hic Domitiani nummus exhibet, & draconem, de quo mox ſumus dicturi. Eſt e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 164.

Η. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ. ΝΙΚ. ΚΑΙ. ΠΡΩΤΗ. ΠΟΝΤΟΥ. ΚΑΙ. ΒΕΙΘΥΝΙΑΣ. Trajani nummus ex Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 164. Cum Nicomedem regem Mithridates Eupator, Bithynia expuliſſet, a L. Sylla cedere coactus eſt; rurſus cum Bithyniam jam populi Rom. provinciam occupaſſet, a L. Lucullo non Bithynia ſolum, ſed etiam Ponto expulſus, tandem a Cn. Pompeïo M. & patrio regno, quod ſub Luculli diſceſſum recuperaverat, & vita ipſa exutus eſt. Quo facto Pompeïus ex Senatus ſententia Pontum utrumque a Sangario amne uſque ad Halym una cum Bithynia in provinciæ unius formam redegit, ut Livius auctor eſt, & Appianus, & Strabo lib. XII. pag. 541. Hujus provinciæ Metropolis ac prima civitas nummo eo quem tractamus Nicomedia fuit. Vide quæ de primatu diximus, in nummis Amaſenorum & Nicæenſium. Quibus adde Valentiniani, & Valentis datas ad Nicomedienſes & Nicæenſes litteras, quæ recitantur in Synodo Calched. act. XIII. ubi ſtatuit Imperator Nicæam eſſe ſecundo loco *Bithyniæ metropolim.* Et Euſebii teſtimonium, lib. III. de vita Conſtantini, cap. L. Nicomediam appellantis τὴν πόλιν τὴν Βιθυνῶν ἄρχουσαν.

RESTITVTORI. NICOMEDIAE. Hadrianus figuram muliebrem dextra ſublevat. Vide ſupra, RESTITVTORI BITHYNIAE.

ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ. Η. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC. ΑΝΤΙΝΟΟC. ΗΡΩC. Antinoi ex eodem Cimelio. Cum bovis effigie : qua hostia litasse se Antinoo, ut Deo majori, Nicomedienses præ se ferunt.

ΜΗΤ. ΚΑΙ. ΠΡΩΤΗC. ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑC. Antonini Pii, e Gaza Regia, & apud Tristanum, pag. 592. In eo nummo draco aræ insidet, Æsculapii typus. Arnobius, lib. VII. pag. 249. *Quid ergo dicimus? Æsculapius iste, quem prædicatis, Deus præstans, sanctus Deus, salutis dator, valetudinum pessimarum propulsator, prohibitor, & exstinctor, serpentis est forma & circumscriptione finitus, per terram reptans, cœno natis ut vermiculis mos est, solum mento radit & pectore, tortuosis voluminibus se trahens : atque ut pergere prorsus possit, partem sui postremam conatibus prioris adducit : & quoniam legitur usus cibis etiam, quibus vita in corporibus immoratur, habet patulas fauces, quibus cibos transvoret oris hiatibus appetitos : &c.*

ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑC. ΟΜΟΝΟΙΑ. ΒΟΥΛΗ. ΔΗΜΟC. *Nicomediæ concordia, Senatus Populusque.* M. Aurelii nummus est, in quo Senatus & Populus dextras jungunt. Βουλὴ enim Senatus est. Unde βουλευταὶ Senatores. Spartianus in Severo, pag. 70. *Alexandrinis jus Buleutarum dedit, qui sine publico consilio, ita ut sub regibus, ante vivebant uno judice contenti, quem Cæsar dedisset.* Sic infra, ΒΟΥΛΗ ΠΕCCΙΝΟΥΝΤΙΩΝ. Hinc Βουλαῖος Ζεὺς, *Iuppiter Consilii Præses*, sive *Senatûs.*

ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ. ΜΗΤ. ΝΕΩΚΟΡ. M. Aurelii, apud Occonem, pag. 296. quo in nummo templi effigies est. Aurel. Victor, de M. Aurelii principatu: *Multæ urbes conditæ, deductæ, repositæ, ornatæque: atque in primis .... Bithyniæ Nicomedia constrata terræ motu, &c.* Itaque vel templa ejus urbis restituta ab Imp. hic nummus indicat, vel dedicatum ei, ceu Deo, templum a civibus, qui se Augusti idcirco Neocoros profitentur.

ΜΗΤ. ΝΕΙΚΟΜ. ΝΕΩ. Faustinæ junioris, e Cime-

lio Regio. Μητροπόλεως Νικομηδείας, Νεωκόρου.

ΝΙΚΟΜΗΔ. ΜΗΤ. ΝΕΩΚΟΡ. Commodi nummus, apud Triſtanum, tom. 1. pag. 747. cum aquila & dracone: qui quorſum in Nicomedienſium nummo ſculpantur, diſces ex Libanio, ut Triſtanus admonuit, orat. VI. de Nicomedia terræ motu everſa, pag. 203. Οὐχ ὁ μὲν πρῶτος οἰκιστὴς ἑτέρωθι πολίζειν ἐπιχειρῶν, ἀπαντικρὺ τῆς νῦν οὔσης, μᾶλλον δὲ τῆς οὐκέτ' οὔσης, ἀφ' ὑμῶν ἤρχετο τοῦ ἔργου; Καὶ ἦν ἱερεῖά τε ἐπὶ βωμοῖς καὶ περὶ τοὺς βωμοὺς ὅμιλος· ὑμεῖς δὲ μετεστήσατε τὴν σπουδὴν ἐπὶ τὸν ὄχθον, σὺν ΑΙΕΤΩ τε καὶ ΔΡΑΚΟΝΤΙ· ὧν ὁ μὲν, ἱερείου κεφαλὴν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῖς ποσὶν ἁρπάσας· ὁ δὲ ἐκ γῆς ἀναδὺς μέγας τε καὶ ὁπόσων ἡ Ἰνδῶν λέγεται βόσκειν· ὁ μὲν τὸν ἀέρα τεμὼν· ὁ δὲ τὴν θάλατταν, συγκαταίρουσιν εἰς τὸν λόφον· Οἱ δὲ εἵποντο, θεοῖς ἕπεσθαι χειραγωγοῖς ἡγούμενοι. *Nonne primus oppidi conditor alio in loco civitatem condere conatus, ex adverſo illius quæ nunc eſt, imo potius, quæ non amplius eſt, a vobis operis initium duxit? Ac victimæ quidem in aris erant, & circa aram populus frequens: Vos autem ſtudium veſtrum ad collem proximum tranſtuliſtis, cum AQVILA & DRACONE, quorum illa caput victimæ pedibus ex foco ſuſtulit: hic vero e terra emerſit ingens, & quantos qualeſque Indorum regio nutrire ſolet. Illa quidem aërem permeans, ille trajiciens mare, ad collis verticem ſe contulere. Conditores vero ſecuti ſunt, ſe Deos ſequi ductores opinati,* Jovem videlicet, & Æſculapium.

ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΔΙC ΝΕΩΚ. Commodi nummus, apud Occonem, pag. 333. in quo Prætoria navis, & templa duo: quorum alterum M. Aurelio, ut ex allato paulo antea nummo liquet, alterum Commodo ipſi dicatum, uti ex Xiphilino didicimus, affirmanti Nicomedienſes per Saoterum popularem ſuum impetraſſe a Senatu, uti certamina celebrarent, templumque Commodo facerent. Καὶ τὸν Σαώτερον τὸν Νικομηδέα ..... ἀποκτεῖναι .... καίτοι καὶ ἐκεῖνος μέγιστον ἠδυνήθη, καὶ διὰ τοῦτον καὶ οἱ Νικομηδεῖς τὸν ἀγῶνα ἄγειν, καὶ νεὼν τοῦ Κομμόδου ποιήσασθαι παρὰ τῆς βουλῆς ἔλαβον. Ob certamina ea tem-

plumque, Νεωκόροι in nummo vocantur, uti diximus, verbo ΑΒΟΛΛΑΙΩΝ. Similis huic alter Maximi Cæsaris, in quo templa pariter gemina, patri nempe ac filio dedicata: quod Patino latuit, pag. 358.

ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Caracallæ, apud Tristanum, tom. II. pag. 201. quo in nummo vel Æsculapius, vel Glycon insculptus, draconis effigie, quem, ut paulo antea diximus, Nicomediæ conditores ductorem secuti existimantur.

ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ. ΔΙC. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Gordiani junioris, apud Tristan. tom. II. pag. 541. Stat Imperator ante aram: adstante pariter Nicomede Urbis conditore. Superne aquila volitat: emergit inferne ex ara draco: denique templum adjectum, in quo sacra pro salute Principis iterum fierent, quam ob causam *Neocori bis* appellantur. Cetera symbola ex ante dictis patent.

ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ. ΕΠΙ. ΓΑΙΟΥ. ΠΑΠΙΡΙΟΥ. ΚΑΡΒΩΝΟΣ. *Nicomedensium, sub Caïo Papirio Carbone.* E Cimelio Regio. Occurrit idem Carbo Papirius in Nicæensium ejusdem Provinciæ nummis.

ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ. ΚΑΙ. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Ceres Nicomediensium, & Juppiter Laodicenorum Præses. Vide ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ *Cariæ*. p. 281.

ΝΙΚΟΜΗ. Ex parte altera, ΕΠΙ ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. ΘΩΡΙΟΥ. *Sub Thorio Proconsule.* Apud Gruterum, pag. 924. L. THORIVS. EVTYCHES.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ. ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ. ΝΙΚΟΜΗΔΟΥΣ. ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ. Apud Goltzium in vetere Græcia. Fuit hic Nicomedes Epiphanes, Prusiæ filius, ejus Nicomedis nepos, a quo condita & cognominata Nicomedia est, cum Astacum Nicomediæ proximum Lysimachus evertisset.

ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ, *in Epiro.*

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ. Ex parte aversa, ΣΕΒΑΣΤ. ΚΤΙΣΤ. Σεβαστὸς κτιστής. *Augustus* Urbis *conditor.* E Museo nostro Parisiensi. Plinius, lib. IV. sect. II. *Colonia Augusti Actium, cum civitate libera Nicopolitana.* Vide Pausan. in Eliac. prior. pag. 172.

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ. ΙΕΡΑ. ΚΤΙΣΤΗΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. In Gaza Regia.

ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ, cum effigie capitis aprugni, in nummo Commodi Principis.

ΝΕΙΚΟΠΟΛΕΩΣ. ΚΤΙΣΤΗΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Ibidem, cum expreſſo capite apri Calydonii.

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ *ad Iſtrum.*

ΑΥΤ. ΤΡΑΙΑΝΟϹ. ϹΩΤΗΡ. ΤΗϹ. ΠΟΛΕΩϹ. *Imperator Trajanus Servator Urbis.* Ex parte averſa, ΝΕΙΚΟΠΟΛΕΩϹ. Ammianus, lib. xxx. pag. 445. *Nicopolim indicium victoriæ contra Dacos Trajanus condidit Imperator.* Jornandes, lib. de rebus Geticis, pag. 99. *Nicopolim*, inquit, *accedit, quæ juxta Iatrum fluvium eſt conſtituta notiſſima: quoniam devictis Sarmatis Trajanus eam fabricavit, & appellavit Victoriæ civitatem.* Ex his Jornandis verbis non uno loco Theſaurum ſuum Ortelius Iatro amne locupletat: cum legi *Iſtrum* oportere, nemo inficiari poſſit, qui nummos veteres vel obiter viderit: cujuſmodi ii ſunt, qui ſequuntur:

ΝΙΚΟΠΟΛ. ΠΡΟϹ. ΙϹΤ. Severi, in Cimelio Regio, cum Priapi effigie.

ΚΟΛΩΝΙΑ. ΝΙΚΟΠΟΛΙΤ. ΠΡΟϹ. ΙϹ. Caracallæ.

ΥΠ. ΝΟΒΙΟΥ. ΡΟΥΦΟΥ. ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡΟϹ ΙϹΤΡΩ, in Corona. Caracallæ nummus in Cimelio Regio. *Sub Novio Rufo.* In vetere inſcript. apud Gruterum, pag. 209. L. NOVIVS. RVFVS. LEG. AVG. Sub Pertinace Aug. Quem Severus deinde, ut auctor eſt Spartianus, pag. 69. ſine cauſæ dictione interfecit. Pater is fuiſſe videtur illius, cujus huic nummo nomen inſculptum.

ΙΕΡΑϹ. ΝΕΙΚΟΠΟΛΕΩϹ, in Caracallæ & Plautillæ nummis, apud Patinum, pag. 310.

ΝΙΚΟΠΟΛΙΤ. ΠΡΟϹ. Ι. & ΝΙΚΟΠΟΛΕΩϹ ΠΡΟϹ. ΙϹΤΡΟΝ. Getæ.

ΕΠΙ. ΑΓΡΙΠΠΑ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩϹ. ΠΡΟϹ. Ι. Macrini, e Cimelio Regio. *Sub Agrippa.* Triſtanus tom. II. pag. 268. admodum infeliciter legit, ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΠΡΟϹ. Ι. ....ΟΝΤΙΟΥ.

....ONTIOΥ. ΝΙΚΟΠΟΛΙΤ. ΠΡΟC... Ἐπὶ Ποντίου. Νικοπολιτῶν πρὸς Ἴστρῳ. Μ. ΟΠΕΛ. ΑΝΤΩΝ. ΔΙΑΔΟΥΜ. *M. Opelius Antoninus Diadumenianus.* E Musco nostro.

ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ. ΠΡΟC. ICTPΩ. Ejusdem Diadumeniani. Fuit urbs ea inter Dorostorum & Odessum, teste Ammiano, lib. XXVII. pag. 340. Ex Notitia vetere Eccles. Hieroclis, pag. 21. in Provincia Rhodopes. Procopio, lib. IV. de Ædif. cap. XI. inter castella Istro apposita, Νικόπολις.

ΥΠ. CAB. ΜΟΔΕCΤΟΥ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΠΡΟC. ICTPON. Gordiani junioris, ex Cimelio Regio. *Sub Sabino Modesto.*

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ *ad Mestum amnem, in Thracia.*

ΟΥΛΠ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩC. ΠΡΟC. ΜΕCΤΩ. Οὐλπίας Νικοπόλεως πρὸς Μέςῳ. Commodi, Caracallæ, in Cimelio Regio, & Getæ nummi. Nomen ab Ulpio Trajano id oppidum habet: situm, ad Mestum, seu Nestum amnem: de quo vide quæ diximus, in Notis & Emendationibus ad librum Plinii quartum, num. LIV.

NILVS. Trajani nummus, quo indicari expeditio ejus in Ægyptum videtur. Apud Occonem, pag. 205. Hadriani quoque, pag. 231. in quo nummo fluvii typus cum crocodilo, & hippopotamo, de quibus Philostratus, lib. I. Iconum, in Nilo: Κροκόδειλοι μὲν οὖν καὶ οἱ ἵπποι τῶν ποταμῶν, οὓς τῷ Νείλῳ τινὲς παραγράφουσιν, &c. Gestat & cornu copiæ Nilus, ob ubertatem qua fecundat Ægyptum. Sed juvat & illud facetum Pescennii Nigri dictum hic obiter aspergere, ac seriis forte nimium explanationibus admiscere, quod Spartianus refert in ejus vita, pag. 77. de Nili aquarum suavitate præcipua: *Hic erga milites tanta fuit censura, ut cum apud Ægyptum ab eo limitanei milites vinum peterent, responderit: Nilum habetis, & vinum quæritis? siquidem tanta illius fluminis dulcedo, ut accolæ vina non quærant. Idem tumultuantibus iis qui a Saracenis victi fuerant, & dicentibus: Vinum non accepimus, pugnare non possumus. Erubescite, inquit: illi qui vos vincunt, aquam bibunt.*

ANTΩNINOC. CEB. M. Aurelii nummus apud Occonem, pag. 296. cum Nili fluvii effigie, & hippopotami: quibus Ægyptus ipsa indicatur. Capitolinus in Marco, pag. 33. *Fuit Alexandriæ, clementer cum iis agens..... Apud Ægyptios se egit & philosophum in omnibus stadiis, templis, locis. Et quum multa Alexandrini in Cassium dixissent fausta, tamen omnibus ignovit*, &c.

NEIΛOΣ. L. Γ. *Nilus, anno tertio* Titi principatus, sub quo cusus hic nummus est, quem Tristanus affert, pag. 307. Ibi radiato capite Nilus adumbratur, cum loto, vel papyro, cujus feracem Nilum esse, tralatitium est.

NIΣAIΩN. Apud Goltzium in Græcia vetere, Tab. XIII. Ad Nisæam spectat, navale Megaridis in Attica. Stephano: Νισαία, ἐπίνειον Μεγαρίδος. In eo nummo Cereris teda insculpta, cui insidet aquila, pede spicam tenens: ex parte aversa Juppiter laureatus. In altero nummi pretium expressum, OBOΛOΣ, cum spicæ effigie: quod *in Attica* in qua Megaris & Nisæa fuere, *Ceres frumenta molere & conficere invenit*, teste Plinio, lib. VII. sect. LVII. In parte aversa, cymbæ vir insistit, quod navale Megarensium, ut diximus, Nisæa fuit.

NISIBIS.

CE... KOΛΩ. NECIBI. Nummus Juliæ Corneliæ Paulæ, Elagabali uxoris. Σεπτιμίας Κολωνίας Νέσιβι. Plinio, lib. VI. sect. XVI. *Antiochia, quam Nisibin vocant.* Stephano, Νίσιβις. Uranio, apud eundem, Νέσιβις. Hodie vetusto nomine servato *Nisibin* & *Nesbin* vocant, insignis olim oppidi tenue modo vestigium. Vide Taverner. lib. II. Itiner. pag. 172.

IOY. CEΠ. KOΛΩ. NECIBI. MET. Philippi Patris. Ἰουλίας Σεπτιμίας κολωνίας Νέσιβι μητροπόλεως. In Cimelio Regio.

NORBA.

AVGVSTVS D. D. C. C. N. C. *Decuriones Coloniæ Concordiæ Norbensis Cæsarianæ.* Ex parte aversa. C. L. cum capitibus Caii & Lucii Cæsarum: in ambitu,

C. IVLIO. ANTONIO. ....IIVIR. *Duumviro.* Nummus Augusti e Cimelio Regio. Plinio, lib. IV. sect. XXXV. *Colonia Norbensis Cæsariana cognomine.* Hodie *Alcantara.* Lusitaniæ quondam, nunc Castellæ veteris oppidum.

COL. NORBA. CAESAREA. Nummus Caii Cæsaris e Thesauro Goltzii, pag. 241.

NORICVM.

EXERCITVS NORICVS. Hadriani nummus, in Cimelio Regio. Plinio, lib. III. sect. XXVII. *Norici.* Bavariæ partem ab Æno amne, Austriamque fere universam, & Carinthiam Stiriamque Norici tenuere.

MET. NOR. In corona quercea: *Metallum Noricum.* Nummus Hadriani, e Cimelio Regio. Vide PANNONIA. Patinus in Indice, pag. II. lepide *Metropolim Noricum* interpretatur, *Nuremberg.*

ΝΟΥΚΕΡΙΝΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 223. & e Magna Græcia, Tab. XXI. Plinio, lib. III. sect. IX. *Nucerinus ager, & ipsa Nuceria,* in Campania. Stephano quoque, Νουκερῖνοι. Hodie *Nocera.*

NVMANTIA.

GALBA IMPERATOR. Ex parte aversa, REST. NVM. Hoc est, *Restituta Numantia.* Affert hunc nummum Seguinus, pag. 123. qui nunc Regii Cimelii est: aitque nonnullos sic interpretari ausos, *Restituta Numidia,* quod ipse merito improbat, ut & alteram interpretationem, *restituto nummo:* affert deinde haud paulo deteriorem, *Restituto Numine,* Fortunæ videlicet, quam nummo eo signatam putat. Nostram eruditis potiorem visum iri confidimus, triplici nomine: Primum, quod in eo nummo muliebre sit caput expressum, plane par ei quod in plerisque Hispaniæ nummis occurrit, ac præsertim in Obulconis nummo, de quo mox dicemus. Deinde quod Galba in Hispania primum, cui cum imperio legatus populi Romani præerat, Imperator est salutatus. Qua de re fuse Tranquillus, cap. VIII. & sequentibus. Denique quod bene meritum de Hispania tota, ac de oppidis quibusdam

privatim, nummi ejus multi ſignificant, quibus inſcriptio poſita, HISPANIA, ASTIGI, BARCINO, CLVNIA, &c. Et ad conventum certe Clunienſem Numantini pertinuere, teſte Plinio, lib. III. ſect. IV. Nunc oppidi rudera viſuntur haud procul ab eo loco unde Durius amnis exoritur. Nomen iis *Puente Garay*, prope urbem *Soria*. De veteris Numantiæ excidio vide Florum, lib. II. cap. XVIII. Reſtitutam ſe a Galba hoc cuſo numiſmate gloriatur: hoc eſt, ut ego interpretor, urbs ea quam *Soria* nunc incolæ vocant, e veteris Numantiæ ruinis ac juxta eam excitata.

ΝΥΣΑΕΩΝ, *Cariæ*.

ΝΥCΑΕΩΝ. ΔΙΟΝΥCΟC. *Nyſæorum Bacchus*. Nummus Hadriani e Cimelio Regio, cum ſigno Libertatis. Plinio, lib. v. ſect. XXIX. *Nyſa*. Stephano: Νύσα, τρίτη ἐν Καρίᾳ. Τὸ ἐθνικὸν, Νυσεὺς, Νυσαῖος, Νυσαιεὺς, καὶ Νυσαέυς.

ΝΥCΑΕΩΝ. Hadriani rurſum, apud eundem Triſtanum, pag. 500. cum Dei Luni effigie, qualis in Ancyranorum numiſmatibus, & Juliopolitarum, aliiſque hujus tractus occurrit: ut fruſtra ſint qui ad Nyſam Euboïcam hunc nummum referant, ſecuti licet virum eruditum, pag. 143. de uſu numiſm.

ΝΥCΑΕΩΝ. ΚΑΜΑΡΕΙΤΗC. M. Aurelii nummus, apud Patinum, pag. 238. quo de nummo egimus, verbo ΚΑΜΑΡΑ.

ΝΥCΑΕΩΝ. ΕΙΡΗΝΗ. ΕΠΙ. ΑΙΛ. ΠΑΙΑΝΙΟΥ. *Nyſæorum Pax. Sub Ælio Pæanio.* Commodi nummus apud Triſtanum, tom. I. & Caracallæ, tom. II. pag. 209. In eo porro nummo Apollinis effigies eſt, tripodi innixi, jacente ante pedes cithara: quem quidem non tam Nyſæorum Præſidem Deum fuiſſe, quam familiæ Prætoris Pæanii peculiare Numen arbitramur, ducti ſimilitudine nominis, quod Apollinem quoque Παιᾶνα Græci vocent: & Claudianus:

Implorat Pæana ſuum conterrita Delos.

Ut hæc ſymbola Triſtanus expediat, fruſtra deſudat.

ΝΥCΑΕΩΝ. Caracallæ, e Cimelio Regio, cum ſigno

Libertatis. Alter item cum Bacchi & Satyrorum effigie, tum ibi, tum apud Triſtanum, tom. II. pag. 236. Gerit & uvam Bacchus, vini in eo tractu bonitatis & copiæ indicem.

ΝΥCΑΕΩΝ. ΑΘΥΜΒΡΟC. Maximini nummus, in quo juvenis effigies ante aram ſtantis: dextra is patera libat, læva haſtam gerit. Urbis conditorem eſſe hunc intelligimus, ex Stephano: Ἄθυμβρα, πόλις Καρίας πρὸς Μαιάνδρῳ, Ἀθύμβρου κτίσμα, ἥτις μετὰ ταῦτα Νύσσα ἐκλήθη. Τὸ ἐθνικὸν Ἀθυμβρεύς, τῷ λόγῳ τῷ Καρικῷ. Hauſit a Strabone, lib. XIV. pag. 650. Ἱστοροῦσι δὲ τρεῖς ἀδελφούς, Ἄθυμβρόν τε καὶ Ἀθυμβραδὸν, καὶ Ὕδρηλον ἐλθόντας ἐκ Λακεδαίμονος, τὰς ἐπωνύμους ἑαυτῶν κτίσαι πόλεις. λειπανδρῆσαι δ' ὕστερον. ἐξ ἐκείνων δὲ συνοικισθῆναι τὴν Νύσαν. Καὶ νῦν Ἄθυμβρον ἀρχηγέτην νομίζουσιν Νυσαεῖς. *Memoriæ traditum eſt, veniſſe Lacedæmone tres fratres, Athymbrum, Athymbradum, atque Hydrelum, & urbes condidiſſe ſibi cognomines: quas homines deinde defecerint, atque ex iis Nyſa fuerit condita. Et quidem Nyſæi Athymbrum ſuæ urbis auctorem perhibent.*

ΕΠΙ ΓΡ. ΤΥΧΙΚΟΥ ΝΥCΑΕΩΝ. Ἐπὶ Γραμματέως Τυχικοῦ, Νυσαέων. *Sub Scriba Tychico*, eo, opinor, cujus ſuperius facta mentio in nummis Magnetum ad Mæandrum, ſub Alexandro Severo. Maximi Cæſaris nummus hic eſt, in quo pueruli octo fere taurum ad ſacrificium comitantur. Occo, pag. 425. ita legit: ΕΠΙΡΕΥΤΙΚΟΥ. ΝΥCΑΕΩΝ. Patinus, in Theſauro, pag. 195. ΕΥΤΥΧΗ ΝΥCΑΕΩΝ. Erizzo, 497. ΕΠΙΡΕΥΤΥΧΟΙ. Abhorret autem ab his vocibus Græci ſermonis conſuetudo: etſi Erizzo lepide comminiſcitur, ΕΠΙΡΕΥΤΥΧΟΙ ab ἐπιῤῥέζω forſan derivari, quæ vox Græce *ſacrifico* ſonat. Ex parte nummi altera legitur, Γ. ΙΟΥ. ΟΥΗ. ΜΑΞΙΜΟC. ΚΑΙC. *Caïus Iulius Verus Maximus Cæſar.*

ΕΠ. Μ. ΑΥΡ. ΜΟΥCΩΝΙΟΥ. ΙΕΡΕΩC. ΝΥCΑΕΩΝ. Gordiani junioris, apud Erizzo, pag. 510. cum Herculis, Mercuriique effigie: illum clava, leoninæque exuviæ: hunc caduceus, & pera, & talaria produnt.

Utrique Numini ſua fuiſſe in eo oppido ſacra peculiaria, M. Aurelio Muſonio præſide ſacrorum hic nummus docet. Cave Erizzum audias, qui ſic legit : ΕΠ. Ν. ΑΥΡ. interpretaturque, ΕΠΙΣΤΑΤΟΥ. ΝΕΩΚΟΡΟΥ. ΑΥΡΗΛΙΟΥ.

ΑΥΤ. Κ. ΠΟ. ΛΙΚΙΝ. ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟΣ. *Imp. Caeſ. P. Licinius Valerianus.* ΕΠΙ. ΣΤΡ. ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ. Β. ΝΥΣΑΕΩΝ. *Sub Prætore Menandro iterum, Nyſæorum.* E Cimelio Regio. In nummo eo Dei Luni effigies.

ΑΥΤ. Κ. Π. ΛΙΚ. ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟΣ. ΣΕΒ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Πούπλιος Λικίνιος Οὐαλεριανὸς Σεβαστός. Ex parte averſa, ΘΕΟΓΑΜΙΑ. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΑ. ΝΥΣΑΕΩΝ. ΕΠΙ. ΓΡ. Μ. ΑΥΡ. ΛΑΙΑΝΟΥ. Θεογάμια Οἰκουμενικὰ, Νυσαέων, ἐπὶ Γραμματεύοντος Μάρκου Αὐρηλίου Λαιανοῦ. *Theogamia Oecumenica, Nyſæorum, ſub Scriba Marco Aurelio Laiano.* Theogamia, certamina ſunt in honorem Proſerpinæ a Siculis edita. Julius Pollux, lib. I. cap. I. tit. XXXIII. ubi de Græcorum feſtis: Κόρης, παρὰ Σικελιώταις, Θεογάμια. Nempe in honorem nuptiarum Plutonis ac Proſerpinæ. Fuit inter Tralles ac Nyſam, auctore Strabone, lib. XIV. pag. 649. templum Plutonis ac Junonis, νεὼν Πλούτωνός τε καὶ Ἥρας, vel, ut alii malunt, Πλούτωνός τε καὶ Κόρης, Plutonis ac Proſerpinæ. De voce *Oecumenica*, diximus in nummis Heliopoleos Syriæ.

ad Morell. p. 192.

ΣΕΠΤ. Τ. ΑΥΡ. ΔΙΟΔΟΤΟΥ. ΝΥΣΑΕΩΝ. Antonini Pii, apud Occonem, pag. 266. Forte, ΕΠΙ. Τ. ΑΥΡ. &c. *Sub T. Aurelio Diodoto*, Prætore ſcilicet *Nyſæorum.* Et pag. 295. ΕΠΙΣΤΑΤΟΥ. ΑΥΡ. ΔΙΟΔΟΤΟΥ. ΝΥΣΑΕΩΝ. Forte pro ΕΠΙ. ΓΡ. ΤΙΤΟΥ. ΑΥΡ. ΔΙΟΔΟΤΟΥ, *ſub Scriba Tito Aurelio Diodoto.*

ΝΥΣΑΕΩΝ, *in Decapolitana Syria.*

ΝΥΣΑΕΩΝ. Nummum Elagabali, e Muſeo noſtro, referri huc verius forſan aliquis arbitretur, quam ad Nyſam Cariæ : quod Elagabalus Syrus fuit, nempe Emiſenus, ut auctor eſt Julianus in Cæſaribus. Plinio, lib. V. ſect. XVI. *Scythopolis, antea Nyſa*, &c.

ΝΩΛΑΙΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 223. & in Magna Græcia, tab. xx. cum Minotauri ac Minervæ effigie. In Magnæ Græciæ nummis Minotaurus passim occurrit. Plinius, lib. III. sect. IX. *Nola* colonia. Stephanus: Νῶλα, πόλις Αὐσόνων ... τὸ ἐθνικὸν, Νώλιος. Scribe, Νωλαῖος. Gruterus, pag. 1085. ex Sirmondo. COL. FEL. AVG. NOL. Frontinus, lib. de coloniis, pag. 87. *Nola colonia Augusta.*

Ξ

ΞΑΝΘΙΝΙΩΝ. Goltzius, in Thesauro, pag. 236. Sed in nummum forte mutilum incidit, in quo cum CANΘIN. legisset, CANΘINIΩN primo, mox ΞΑΝΘΙΝΙΩΝ legi putavit oportere. Cum similius veri sit XPYCANΘINA certamina, de quibus in Sardianorum nummis agemus, eo nummo signata.

O

OAΞIΩN. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 224. Stephanus: Ὄαξος, πόλις Κρήτης.. ὁ πολίτης Ὀάξιος.

OBVLCO. In Cimelio Regio. Plinio, lib. III. sect. III. *Obulco, quod Pontificense appellatur.* Hodie *Porcuña*, oppidum haud ignobile Cordubam inter & Giennam. Ita Mariana, lib. III. hist. Hisp. cap. XXI. Reperta ibi vetus inscriptio, apud Gruterum, pag. 105. MVNICIP. PONTIFICIS. Et pag. 458. ORDO. PONTIFICIENSIS. OBVLCONENSIS. Id pluribus firmat argumentis Mart. de Roa, in hist. Astigit. pag. 18.

OΔHCCEITΩN. Caracallæ nummus, apud Patin. pag. 304. nunc Cimelii Regii. Plinio, lib. IV. sect XVIII. in Thracia: *Odessus Milesiorum.* Stephano: Ὀδησσός... ὁ πολίτης, Ὀδησσίτης, καὶ Ὀδησσεύς. Procopio, lib. IV. de Ædif. cap. XI. inter castella Istro apposita, Ὀδυσσός.

OΔHCCEITΩN. Æsculapius, & Hygia. Ex parte nummi altera, AYT. K. M. ANT. ΓΟΡΔΙΑΝΟC.

ΑΥΓ. *Imp. Cæsar M. Ant. Gordianus Augustus.* Olim e Seren. Ducis Vernolii Cimelio, nunc e Regio.

ΟΔΗCCΕΙΤΩΝ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ. *Alexandrea* certamina, de quibus dicemus in nummis ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ Thraciæ. Gordiani nummus hic est, apud Patinum, pag. 372.

ΘΕΟΥ. ΜΕΓΑΛΟΥ. ΚΥΡΣΑ. ΟΔΗ. Nummus singularis, e Cimelio Regio, cum Jovis effigie: quem nummum distracta hac voce ΚΥΡΣΑ. in duas, hoc pacto, ΚΥΡ. ΣΑ. sic interpretamur: Θεοῦ Μεγάλου Κυρίου Σαράπιδος. Ὀδησσειτῶν. *Dei Magni Domini Serapidis. Odessitarum.* Deus & Dominus Serapis, qui Juppiter, & Sol, multo potiori jure appelletur sane, quam Carus in nummis, ΘΕΩ. ΚΑΡΩ. CΕΒ. Item DEO. ET. DOMINO. CARO. INVIC. AVG. Vel Aurelianus, DEO. ET. DOMINO. NATO. AVRELIANO. Aut Domitianus denique a Martiale, lib. v. Epigr. VIII. *Deus & Dominus noster.* Apud Gruterum, pag. XXII. num. 10. & 11. ΔΙΙ. ΗΛΙΩ. ΜΕΓΑΛΩ. ΣΑΡΑΠΙΔΙ. *Iovi Soli Magno Serapidi.* Et ad vocem κύριος quod attinet, aliis etiam Diis adscriptam reperimus, apud eundem Gruterum, pag. 68. num. 6. Albæ Juliæ reperta inscriptione, ΚΥΡΙΩ. ΑΣΚΛΗΠΙΩ. ΚΑΙ. ΥΓΙΗ. ΘΕΟΙΣ. ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΙΣ. Si tamen alius a Jove, ac non idem cum eo potius, Æsculapius est. Denique Magnus Deus Odessitarum ΣΑΡΑΠΙΣ (sic enim in Nummis semper, lapidibusque scribitur) modo appellatur, ut in sacris paginis, Act. XIX. *Magna Diana Ephesiorum.*

OEA.

C. A. O. A. F. Nummus Antonini Pii e Cimelio nostro: in quo turritum caput. *Colonia Ælia Oea Augusta Felix.* Plinio, lib. v. sect. IV. *Civitas Oeënsis*, in Africa. Cognomen Felicis in hoc fere tractu etiam Carthagini attributum. Ab Ælio Hadriano prius Æliæ sibi nomen adscivit: ut in his regionibus aliæ, Zama exempli gratia, Thenæ, &c. Vide plura in Plinianis notis.

ΟΙΝΙΑΔΑΝ,

OINIAΔAN, Dorica dialecto, pro OINIAΔΩN, in nummo quem vidimus. Οἰνιάδαι, oppidi nomen est, in ipso Acheloi amnis ore positi, qua mari immergitur. Meminere Thucydides, Polybius, Pausanias, Livius. Acheloi, Plinius lib. IV. sect. II. Stephanus: Οἰνειάδαι, πόλις Ἀκαρνανίας, πρὸς τῷ Ἀχελώῳ.

OITAIΩN. Stephanus: Οἴτης, ὄρος περὶ Τραχῖνα. ἔστι καὶ πόλις Μηλιέων. οἱ οἰκοῦντες, Οἰταῖοι. Sunt in Thessalia Oeta mons, a quo Hercules Oetæus cognominatus, Oetes oppidum, & Melienses populi. Plinio, lib. IV. sect. XIII. *Doridis a tergo mons est Oeta.*

OLEASTRVM. MVN. *Municipium Oleastrum.* Plinio, lib. III. sect. III. inter oppida Gaditani conventus, *Oleastro.* Vide quæ eo loci diximus. Nummus hic Tiberii est, e Thesauro Goltziano, pag. 244.

OΛYMΠIAΣ.

NEPΩ. KΛAYΔ. KAIΣ. ΣEB. Νέρων Κλαύδιος Καῖσαρ Σεβαστός. Ex parte altera, ΔΙΟΣ. OΛYMΠIOY. Plinius, lib. IV. sect. VI. *Delubrum Olympii Jovis*, in Elide. Stephanus: Ὀλυμπία, ἡ πρότερον Πίσα λεγομένη, ἔνθα Ὀλύμπιος Ζεὺς τιμᾶται. Pausanias, in Eliac. prior. sive lib. V. pag. 159. Ἐν δὲ τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναῷ, Νέρωνος ἀναθήματα, τρίτος μὲν ἐς κοτίνου φύλλα στέφανος, τέταρτος δὲ ἐς δρυὸς ἐστὶ μεμιμημένος. *Sunt in Olympii fano coronæ, quas Nero donavit: earum quæ est ordine tertia, oleastri: quarta, quercus frondem imitatur.* Itaque vice Numinis ipsius gratum animum testaturi ob ea dona fano tributa, ejus fani accolæ, Neroni cudi nummum jussere.

OΛYM. cum Jovis Olympii capite, in nummis Græciæ veteris, apud Goltzium. Tab. X. In parte aversa, juvenis in rupe sedet, ex qua amnis labitur, templumque Jovis Olympii præterfluit. Hunc Alpheum esse haud immerito suspicamur. Plinius, lib. II. sect. CVI. *Quidam vero amnes odio maris subeunt vada, sicut Arethusa fons Syracusanus, in quo redduntur jacta in Alpheum, qui per Olympiam fluens, Peloponnesiaco litori infunditur.* Pausanias, in Eliac. prior. pag. 161. Οἱ Ἀλ-

φειὸς νενόμισται τῷ Ὀλυμπίῳ Διῒ ποταμῶν μάλιστα εἶναι φίλος. *Alpheus fluviorum omnium Iovi maxime amicus creditur.* Causam ejus amicitiæ ex eodem Pausania pete.

ΟΛΥΜΠΙΑΣ. Noctua fulmini insidet, Palladis symbolum, quam etiam cum fulmine effictam olim esse, Livius, aliique veterum prodidere. Adjectæ litteræ ΣΩ, quibus Σωτεῖρα Pallas inscribitur, hoc est, *Servatrix.*

ΟΛΥΜΠΙΑΣ. Sedet Olympius Juppiter, aquilam dextra, læva hastam gerens. In parte aversa, noctua, cum simpulo, seu vase parvo, quo vinum in sacrificiis libabatur. Cultrum esse falso Nonnius putavit.

ΟΛΥΝΘΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΡΩΝΑΙΩΝ ΟΜΟΝΟΙΑ. In Græcia Goltzii, Tab. XXIV. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. in Thracia, *Olynthos.* Stephano: Ὄλυνθος.... ὁ πολίτης, Ὀλύνθιος. Turritæ mulieres duæ in eo nummo, quibus utraque civitas adumbratur, temonem læva tenent, quod maritima fuisse ea oppida argumento est: dextrasque jungunt, quasi fœdus ineant, quod epigraphe ipsa declarat: *Olynthiorum Toronæorumque concordia.*

ΟΜΦΑΛΙΤΩΝ. Apud Goltzium, in Thesauro, pag. 224. ΟΜΨΑΛΙΤΩΝ, mendose. In ejusdem Græcia, Tab. IIII. recte ΟΜΦΑΛΙΤΩΝ, cum Herculis clavæ innitentis, ac leoninas exuvias gerentis effigie. Stephano: Ὀμφάλιον, ... Θετταλίας. τὸ ἐθνικὸν, Ὀμφαλίτης.

ΟΞΥΡΥΝΧΙΤΩΝ. ΜΗΤΡΟΠ. Domitiani, in Thesauro Goltzii, pag. 224. In Notitia Eccles. pag. 55. Ἐπαρχία Ἀρκαδίας. Ὀξύρυγχος Μητρόπολις. Arcadia Provincia in Ægypto appellata, ab Arcadio rege quodam, inquit Eustathius ad Dionysium, vers. 251. prius Heptapolis & Heptanomos vocata, quod septem urbibus constaret, totidemque præfecturis. Nos verius a situ quem in Ægypto ea regio obtinet, similem ei quem in Achaïa sibi Arcadia vindicat, hoc est, mediterraneum, nomen quoque simile traxisse credimus.

ΟΞΥΡΥΝΧΙΤ. L. Η. Ὀξυρυγχιτῶν. Λυκάβαντος η'. *Anno*

octavo. Nummus Antonini Pii e Gaza Regia. In eo nummo ſæpiuſque in aliis, Palladis ſtantis effigies, ac victoriolam geſtantis. Arrian. in Epictet. lib. II. cap. VIII. Καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἡ Φειδίου ἅπαξ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα, καὶ τὴν Νίκην ἐπ' αὐτῆς δεξαμένη, &c. Quare nummum alterum ejuſdem Hadriani, in quo Pallas ſimiliter inſculpta, ex eadem Gaza cum notis L. IH. quanquam ſine oppidi nomine, iiſdem Oxyrynchitis adſcribimus.

ΟΠΟΝΤΙΩΝ. In Muſeo noſtro. Plinio, lib. IV. ſect. XII. *Opus, unde ſinus Opuntius*, in Locris Epicnemidiis, juxta Bœotos. Euſtathius, ad Iliad. II. verſ. 532. Ὀποῦς... καὶ τὸ ἐθνικὸν ἐξ αὐτοῦ, Ὀπούντιος.

ΟΠΟΝ. Cantharus, ex quo edera & uva emergit. Libero Patri ſacrum fuiſſe agrum eum id argumento eſt, ac vini feracem. Apud Goltzium, in Græcia, Tab. XVIII.

ΟΠΟΝΤΙΩΝ. Veneris effigies, & Ajacis Locrorum tyranni. Vide Strabonem, lib. IX. pag. 425.

ΟΡΘΩΣΙΕΩΝ. Nummi Auguſti, in quibus expreſſa Plutonis Proſerpinam rapientis effigies, ut in nummo Cyzicenorum. Item Antonini Pii, & Caracallæ, quos vidimus, in Cimelio Regis Chriſtianiſſimi. Plinio, lib. V. ſect. XVII. in Syria, *Orthoſia.* Sed & altera eſt ejuſdem appellationis in Caria, ſect. XXIX. cui potius nummos eos adſcribendos putamus. Apud Goltzium in Theſauro, pag. 219. ΚΟΡΘΩΣΙΕΩΝ, haud dubie, pro ΟΡΘΩΣΙΕΩΝ. In Conc. Calched. act. I. pag. 89. Ὀρθωσιάδων.

OSCA.

COL. V. T. T. Ex parte altera, OSCA. Caligulæ nummus, in Cimelio Regio. *Colonia Victrix Togata Tarraco, & Oſca.* Sic duæ diverſæ civitates, BILBILIS, & ITALICA, in uno eodemque nummo ſcribuntur, quem laudat Ant. Auguſt. Dial. 7. Antiq. pag. 109. Plinio, lib. III. ſect. IV. *Oſcenſes, regionis Veſcitaniæ*, in Cæſarauguſtano conventu. Nunc *Hueſca* in Aragonia.

VRB. VIC. OSCA. D. D. Auguſti, ac Tiberii nummi, quos vidimus. *Vrbs Victrix Oſca, Decreto Decurionum.*

V. V. OSCA. *Vrbs Victrix Osca*, Augusti, ac Tiberii.
VRB. VIC. OSCA. SPARSO. ET. CELERE. IIVIR. In Cimelio Regio.
V. V. OSCA. C. TARRACINA. P. PRISCO II. VIR. *Vrbs Victrix Osca. Caïo Tarracina. Publico Prisco Duumviris.* Caii Caligulæ nummus e Cimelio Regio, cum equitis decurrentis effigie.

OSICERDA.

MVN. OSICERDA. Tiberii nummus, e Cimelio Regio, & apud Patin. pag. 71. Plinio, lib. III. sect. IV. *Ossigerdenses.* A Ptolemæo, lib. II. cap. VI. juxta Leonicam 'Οσίκερδα statuitur, nunc in Aragonia. Bos ibi insculptus vel est deductæ coloniæ index, vel ea litatum hostia Augusto ab Osicerdensibus significat.

OSSONABA. MVN. Tiberii, e Thesauro Goltziano, pag. 244. Plinio, lib. IV. sect. XXXV. *Ossonoba.* Hodie *Estombar*, in Algarbica Lusitaniæ ditione. Vide Notas in Plinium.

OSTIA.

AVGVSTI. S. PORT. OST. C. *Augusti Portus Ostiensis, Senatus Consulto.* Neronis, e Cimelio Regio. Plinio, lib. III. sect. IX. *Ostia colonia*, in ipsis Tiberini amnis ostiis.

PORT. OST. Trajani. Scholiastes Juvenalis, ad Satyr. XII. *Trajanus portum Augusti restauravit, & interius tutiorem sui nominis fecit.* Sensit & Hadriani liberalitatem colonia Ostia, cujus beneficii monumentum exstat in vetusta inscriptione, apud Gruterum, pag. CCXLIX.

IMP. CAESARI. DIVI. TRAIANI. PARTHICI. F. DIVI. NERVAE. NEPOTI. TRAIANO. HADRIANO. AVG. PONTIF. MAXIM. TRIB. POTEST. XVII. COS. III. P. P.

COLONIA. OSTIA.

CONSERVATA. ET. AVCTA. OMNI. INDVLGENTIA. ET. LIBERALITATE. EIVS.

Π

ΠΑΓΑΣΑΙΩΝ. In ederacea corona, ex Græcia Goltzii, tab. XXI. Plinius, lib. IV. sect. XV. *Oppidum Pa-*

gasæ, *idem postea Demetrias dictum*, in Macedonia. Nummus aversa parte Bacchum exhibet, ederacea cinctum corona.

ΠΑΘΜΟΣ.

ΕΝ ΠΑΘΜΩ. Severi nummus, apud Patin. pag. 285. nunc Cimelii Regii. Plinio, lib. IV. sect. 23. *Pathmos.* Joannis Apostoli secessu clara. Hodie *Palmosa*, nautis: Incolis, *Patinos.*

ΠΑΙΣΗΝΩΝ.

ΠΑΙC. Dimidius aper, cum duobus globulis. Ex parte aversa, caput muliebre. Straboni, lib. XIII. pag. 589. Παισὸς urbs fuit inter Lampsacum, Pariumque, in Hellesponto: incolæ Παισηνοὶ appellati.

ΠΑΛΜΥΡΗΝΩΝ. Elagabali nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 224. Plinius, lib. V. sect. XXI. *Palmyra*, in Syria. Stephanus: Πάλμυρα ... τὸ ἐθνικὸν, Παλμυρηνός.

COL. PALMYRA. Caracallæ nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 241. Hæc sedes imperii Orientis Odenato, Zenobiæ, & filiis fuit: quorum nummi exstant in Cimeliis rarissimi, quos hic obiter afferemus, quod eorum aliqui difficilis sint in primis explicatus, dignique ut in iis tum nostra, tum eruditorum, se se exerceat industria.

IMP. C. ODENATHVS. P. F. AVG. *Imp. Cæsar Odenathus Pius Felix Augustus.*

ΑΥΤ. ΚΑΙC. ΟΔΗΝΑΘΟC. CEB. L. Δ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Ὀδήναθος Σεβαστὸς, λυκάβαντος δ'. *anno* imperii *quarto.* Affert hunc nummum utrumque Occo, ex Ursino, pag. 478. quo potitum Orientis imperio Odenatum liquet: de quo Trebellius Pollio, in XXX. tyrannis, cap. XIV. *Nisi Odenatus princeps Palmyrenorum, capto Valeriano, fessis Romanæ Reipub. viribus sumpsisset imperium, in Oriente res perditæ essent. Quare assumpto nomine primum regali, cum uxore Zenobia, & filio majore, cui erat nomen Herodes, minoribus Herenniano & Timolao, collecto exercitu contra Persas profectus est ... Composito igitur magna ex parte Orientis statu, a consobrino suo ... interemptus est cum filio suo*

Herode, qui & ipse cum patre post reditum de Perside, Imperator est appellatus. Et in Gallieni vita: *Odenatum participato imperio Augustum Gallienus vocavit: ejusque monetam, qua Persas captos traheret cudi jussit,* &c. De Herode deinde idem: *Herodes non Zenobia matre, sed priore uxore genitus, cum patre accepit imperium..... Et erat circa illum Zenobia novercali animo,* &c. De Zenobia vero: *Zenobia, quæ se de Cleopatrarum Ptolemæorumque gente jactaret, post Odenatum maritum... diademate etiam accepto, nomine filiorum Herenniani & Timolai.... imperavit.* De Vabalatho denique, in Aureliani vita Flavius Vopiscus aliquanto accuratius, quam Pollio: *Hoc quoque ad rem pertinere arbitror, Balbati filii* (lege, *Vabalathi*) *nomine Zenobiam, non Timolai & Herenniani, imperium tenuisse quod tenuit.* Ex quibus hoc familiæ Odenathi stemma efficias:

ODENATHVS. N. *Vxor Odenati prior.* ZENOBIA, *uxor Odenati altera.*

HERODES Odenati F. HERENNIANVS. TIMOLAVS.

VABALATHVS Herodis F.

Quod quidem stemma sic concinnari oportere, vidit ante nos Tristanus. Zenobiæ deinceps ac liberorum ejus nummos afferemus: tum Herodis & Vabalathi.

CEΠT. ZHNOBIA CEB. L E. Σεπτιμία Ζηνοβία Σεβαστή. λυκάβ. ε΄. *anno quinto.* Alter, CEΠTIMIA ZHNOBIA. CEB. L. E. Uterque e Cimelio Regio.

AYT. HPENIANOC. CEB. L B. Occo, ex Goltzio, pag. 485.

HERENNIANVS. ET. TIMOLAVS. AVGG. PRINC. IVVENT. Occo, ex Ursino, ibidem.

AYT. K. TIMOΛAOC. CEB. L. B Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Τιμόλαος Σεβαστὸς, λυκάβ. β. *anno secundo.* Ex Occone pariter.

IMP. C. HERODES. P. F. AVG. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Occo, ex Ursino, pag. 478.

AYT. K. HPΩΔIANOC. CEB. L. Γ. Occo, ibidem.

IMP. C. HERODIANVS. AVG. In parte aversa, SALVS. AVGVSTI. Apud Tristanum, tom. III. p. 43.

ΑΥΤ. Κ. Λ. Δ. ΑΥΡΗΛΙΑΝΟC. CEB. L. Α. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Δομέτιος Αὐρηλιανὸς Σεβαστός, Λυκάβαντος α. *Imp. Cæsar L. Domitius Aurelianus Aug. anno primo.* Ex parte altera, ΑΥΤ. ΕΡΜΙΑC. ΟΥΑΒΑΛΛΑΘΟC. ΑΘΗΝΟΥ. L. Δ. *Imp. Hermias Vabalathus Athenæ* F. *anno quarto.* Ex quo Herodis alterum nomen *Athenas* Ἀθηνᾶς vel Ἀθήνης fuisse videri queat. Habet hunc nummum Tristanus, tom. III. pag. 213. In nummo Patini, pag. 430. non ΑΘΗΝΟΥ, sed ΑΘΗ. modo legitur.

ΑΥΤ. Κ. ΔΟΜ. ΑΥΡΗΛΙΑΝΟC. CEB. L. B. Ex parte aversa: ΑΥΤ. ΕΡΜΙΑC. ΟΥΑΒΑΛΛΑΘΟC. ΑΘΗΝΟΥ. Tristanus, ibidem. Occo, pag. 485. & pag. 497. pro ΑΥΤ. ΕΡΜΙΑC, legit incaute, ΑΡΜΕΝΙΑC, ac Salmasium in fraudem impulit, qui in Vopiscum pag. 380. ut Armenios Vabalatho deinde subdat, frustra laborat.

IMP. C. AVRELIANVS AVG. Ex superficie altera: VABALATHVS VCRIMOR. Apud Mediobarbum, pag. 407. Tristanus tom. III. pag. 212. sic notas hasce postremas exhibet, V C R I M DR, & ignotas sibi fatetur. Patinus, in Indice Numismatum, pag. 29. V E R I M P R. Mediobarbus, pag. 386. V. K. P. I. M. D R. nec quidquam explanat. Angeloni, prioribus litteris duabus omissis, ceteras RIMDR sic interpretatur, REGNVM INVICTO MAGNO DOMITV RESTITVIT. Insulse. Occo, pag. 495. VCRIM. P. P. nec nodum expedit, nec sincere repræsentat: nummum enim ipsi vidimus, in quo, ut Mediobarbus quoque vidit, scriptum perspicue V C R I M O R. Quas quidem litteras ita distinguere & interpretari nunc lubet, V. C. R. IM. O R. *Vice Cæsaris Rector Imperii Orientis.* Nam barbaram vocem aliquam arbitrari sub hisce Notis Latinis latere, frigidum genus exceptionis est, ac desperantium. IM. vero pro *Imperio* vel *Imperatore* in nummis inveniri, non infrequens est. Neronis nummus e Gaza Regia, IM. NER. CLAVD. CAES. AVG. Ex parte aversa,

S. C. in corona. *Vice* autem *Sacra*, seu vice Imperiali geri aliquid a Principibus viris, nihil est obvium magis in formulis Cassiodori, in inscriptionibus apud Gruterum, in legum codicibus. Gruterus, pag. CCCLXXXI. ELECTVS. AD COGNOSCENDAS. VICE. CAESARIS. COGNITIONES. Tenuisse sane *Orientis Imperium* Odenatum, cum liberis, ex supradictis liquet, prodente id verbis conceptis Pollione, testantibusque nummis. Quin etiam vocatum a Gallieno in partem imperii, & Augusti nomen, signatamque ejus facie ac nomine Imperatoris jussu ac permissu monetam, idem affirmat: quem honorem cum Vabalatho quoque nepoti ejus ab Aureliano habitum videamus, quid similius veri est, quam quem habere aut nominare Augustum ipse noluit, quem postea idem cum Zenobia matre oppressit, interim dum pateretur ac dissimularet, speciosaque appellatione prolectaret, *Rectorem Imperii Orientis vice Cæsaris* ab ipso in hoc numismate esse appellatum? Sic vetus inscriptio apud Gruterum, pag. 168. 4. IVL. NEMESIVS VICE. M. AVREL. IMP. SACRA. BAETICAM. GVBERNANS, quod idem est ac *Vice Cæsaris Bæticæ Rector.* Ut pag. 43. 6. FABIVS. MAXIMVS. RECTOR. PROVINCIAE. Sic *adoptatus L. Ælius Verus ab Hadriano*, inquit Spartianus, *eo tempore, quo parum vigebat, & de successore necessario cogitabat: statim Prætor factus, & Pannoniæ Dux & Rector impositus.* Sic Didius Julianus in nummo Musei nostri, RECTOR ORBIS dicitur: ut & Caracalla, & Elagabalus. Sic denique Postumus in Galliis, teste Trebellio Pollione, *commissum* sibi a Gallieno *regebat imperium*, ante quam eum *Galli Imperatorem appellarent.* Quid porro mirum si vices suas alteri vel semel in Oriente concesserit, *qui vicarias ipse ducum & tribunorum plurimas habuit, & Vlpii Criniti vicem sumpsit, exercitum duxit.* Vopisco teste, pag. 212. cum præsertim Vabalatho fortissimo viro, Rectore Orientis scilicet vice Cæsaris constituto, secure se

Aurelianus

Aurelianus RESTITVTOREM ORIENTIS, in aliis nummis appellat, quos affert Mediobarbus, pag. 407.

ΠΑΜΦΥΛΙΩΝ. ΚΟΙΝΟΝ. Nummus Caïi Cæsaris, apud Goltzium, pag. 224. Plinio, lib. v. sect. xxvi. *Pamphylia*. Stephano: Παμφυλία... κατοικοῦντες, Παμφύλιοι. Vide ΚΡΗΤΩΝ.

ADVENTVI. AVG. PAMPHYLIAE. Occo, in Hadriano, pag. 231.

ΠΑΝΔΟΣΙΕΩΝ. Nummi e Magna Græcia Goltzii, tab. xxiii. Plinio, lib. iv. sect. i. *Pandosia*, in Epiro. Stephano: Πανδοσία... πόλις Θεσπρωτίας. τὸ ἐθνικὸν, Πανδοσιεύς. A Pandosia Italiæ, gentile est Πανδοσινός. Quare ad Thesprotiæ oppidum transferri a Goltzio hos nummos oportuit. In his tripus Apollineus, atque ipsemet Apollo insculptus. Sunt & in quibus turritum caput, & Alexander ut videtur, Epirotes, qui, ut Livius narrat, *ab exsule Lucano interfectus, sortes Dodonæi Iovis eventu affirmavit. Accito ab Tarentinis in Italiam data dictio erat, caveret Acherusiam aquam, Pandosiamque urbem: ibi fatis ejus terminum dari: eoque ocyus transmisit in Italiam, ut quam maxime procul abesset urbe Pandosia in Epiro, & Acheronte amni.... Ceterum, ut ferme fugiendo in media fata ruitur,... haud procul Pandosia urbe imminentes Lucanis ac Brutiis finibus tres tumulos insedit.... Pervenit ad amnem.... quem cum in certo vado transiret agmen, fessus metu ac labore miles, increpans nomen abominandum fluminis: Iure Acheron vocaris, inquit*, &c.

ΠΑΝΕΜΟΤΕΙΧΕΙΤΩΝ. Juliæ Domnæ: e Cimelio R. P. De la Chaise, qui nunc est Christianissimo Regi Lvdovico Magno a Confessionibus. Est Severi ex equo sedentis effigies in parte nummi antica. Fuit Πανεμούτειχος Pamphyliæ oppidum, a quo gentile nomen Πανεμοτειχίτης derivatur, ut ab Ἀβωνούτειχος fit Ἀβωνοτειχίτης. Meminit hujus oppidi Notitia Eccles. pag. 31. Ἐπαρχία Παμφυλίας ὑπὸ Κονσιλάριον.... Πανεμούτειχος. *Provincia Pamphyliæ, sub Consulari... Pa-*

nemutichos. Est similis prope formæ nomen oppiduli Bithyniæ, Παντειχίον, ex quo fieri commode potest Παντειχίτης. Habet illud Antoninus inter Calchedonem, & Nicomediam, *Pantichium.* Nicephorus Callist. lib. XII. cap. XLIX. ubi de invento Præcursoris capite, Theodosii principatu. Ὡς δὲ περὶ τὸ Παντείχιον ἤδη ἐγένοντο, μικρὸν δὲ τοῦτο ἄστυ οὐ πάνυ πορρωτέρω τῆς Χαλκηδόνος κείμενον. *Vbi autem ab Pantichium oppidum parvum non longe a Calchedone situm, ventum est.* Habet eadem Eusebius, lib. VII. hist. Eccles. cap. XXI. Sed non est id hujus loci.

PANNONIA. Nummus Ælii Cæsaris, e Cimelio Regio, Museoque nostro. Est & apud Patinum, pag. 211. Pannonia ibi turrito capite labarum tenet: hoc est, signum militare, pensile, ex panno sericove confectum, ima sui parte fimbriatum, ex suprema conti parte, transverso in morem antennæ ligno, pendens: cujusmodi sunt vexilla nostra Ecclesiastica, vulgo *Bannieres.* Ex hoc vero nummo intelligimus, nec Constantini primum ævo labarum repertum, nec proprium fuisse Romanorum vexillum, sed Pannonici exercitus, Cappadocici, Judaïci, Syriaci, aliarumque gentium, quarum in nummis insculptum olim: auxiliariumque demum peregrinarumque copiarum: mox & a Romanis Impp. adscitum inter signa cetera militaria: uti ex Hadriani nummo liquet, cujus epigraphe est, FIDES EXERC. in quo Imp. ipse præït, læva Labarum tenens, subsequentibus militibus quatuor, cum tribus signis diversis. Hunc fere morem secutus Constantinus M. hoc unum signis ceteris haberi sanctius voluit, cum esset Christi monogrammate insignitum: ante Imperatorem deferri semper, & in præliis a fortioribus custodiri jussit: ut narrant auctores ejus vitæ. De Labari etymo, vide Nicol. Fullerum, lib. II. Miscellan. Sacr. cap. I. & lib. IV. cap. XII. De Ælio Vero, cujus nomine nummus inscriptus, Spartianus in ejus vita, pag. 14. *Adoptatus autem L. Ælius Verus ab Hadriano eo tempore, quo parum vigebat, & de successore necessario cogitabat:*

statim Prætor factus, & Pannoniis Dux & Rector impositus ..... Nec provinciæ quidem, cui præpositus erat, defuit: Nam bene gestis rebus, vel potius feliciter, etsi non summi, medii tamen obtinuit ducis famam.

PANNONIAE. Duæ Pannoniæ, superior, & inferior, in nummo Decii, quem Augustum dixere, dextras jungunt, conjurantque contra Philippos. De Pannonia magnifice Mamertinus, in Paneg. ad Maximianum: *Quis dubitat quin multis jam sæculis, ex quo vires illius ad Romanum nomen accesserint, Italia quidem sit gentium domina gloriæ vetustate, sed Pannonia virtute.* Est hic e Museo nostro.

METALLI. VLPIANI. PANN. *Metalli Vlpiani Pannonici.* Nummus singularis ex ære, Cimelii nostri, Trajano Imp. cusus, cum effigie Deæ Monetæ. Ei metallo a loco in quo fodinæ fuere, Pannonici: a Trajani nomine, cujus ævo repertæ, Ulpiani appellatio est indita. Sic in Hadriani nummis, MET. NOR. *Metallum Noricum*, & METAL. DELM. *Metallum Delmaticum* legimus. Dalmatici etiam Papinius meminit in Silvis. Sunt autem Dalmatia, Pannonia, Noricum, confines inter se regiones, æque metallis divites. His metallis qui præerat, *Comes Metallorum per Illyricum* appellatus in Notitia Imperii, sect. x. sub dispositione Comitis Sacrarum Largitionum. Ut vero metallum istud de suo nomine, sic & basilicam Ulpiam appellavit: de qua nummus insignis apud Patinum in Thesauro, pag. 157. BASILICA VLPIA.

ΠΑΝΟΡΜΙΤΑΝ. Apud Parutam nummi complures variis insculpti symbolis, Aquila, Jove, crure triplici, qui Siciliæ typus, &c. Plinio, lib. III. sect. XIV. in Sicilia, *Panhormum.* Stephano: Πάνορμος, πόλις Σικελίας... ὁ πολίτης, Πανορμίτης. Itaque ΠΑΝΟΡΜΙΤΑΝ in nummo Dorice, pro ΠΑΝΟΡΜΙΤΩΝ. Nobis *Palerme.*

KART. PAN. *Carthago. Panormus.* Apud Parutam, cum effigie Imperatoris hastam gerentis. Panormitanos olim Carthaginiensibus paruisse hic nummus signi-

ficat. Ex parte aversa, equi caput, Carthaginiensium symbolum vulgare. Maro huc respexit, lib. 1. Æneïd.

Lucus in urbe fuit media, lætissimus umbra:
Quo primum jactati undis & turbine Pœni
Effodere loco signum, quod regia Iuno
Monstrarat, caput acris equi: sic nam fore bello
Egregiam, & facilem victu per sæcula gentem.

Quare ex eo tempore equum in nummis Pœni signavere.

PANORMITANORVM. Victoriæ typus, apud Parutam, num. 103.

ΠΑΝΟΡΜΙΤΑΝ. Aquila, Jovis armigera. Ex parte altera Janus biceps, cum ove, quæ Jovi scilicet singulis Idibus immolari solita: quare & ovis Idulis lingua Etrusca est appellata. Festus; *Idulis ovis dicebatur, quæ omnibus Idibus mactabatur.* Naso, lib. 1. Fastor.

Idibus alba Iovi grandior agna cadit.

PAPIA.

COL. PAPIAE. M. Aurelii nummus, apud Tristanum, tom. 1. pag. 631. a quo hic nummus ad Papiam Africæ revocatur, Ptolemæo, inquit, memoratam, lib. IV. cap. III. Falso: cum ibi Papia nulla, sed Δαϐία sit. Ac si uspiam *Papia* occurrat ex Africa, vox ea in mendo cubat, estque in *Puppia* transformanda, quæ civitas fuit Proconsularis Africæ, unde *Reparatus Puppianensis*, in Notitia illius Africæ appellatur. Ad Papienos referri oportuit, cujus coloniæ vetus inscriptio meminit, apud Gruterum, pag. 448. 4. situmque prope Sinuessam, Latii oppidum, indicari. COLONIS. SINVESSANIS. ET. CEDIANIS..... COLONIS. SINVESSANIS. ET. PAPIENIS. MONVMENTVM, &c.

ΠΑΡΑΙΤΩΝΙΩΝ. ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΣΥΛΟΥ. *Paratoniorum* civitatis *sacræ & inviolatæ.* Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 224. Plinio, lib. v. sect. VI. *Parætonium.* In inferiore Libya. Hodie *Raxa.*

ΠΑΡΕΜΦΙΤΩΝ. ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΣΥΛΟΥ. *Paremphitarum* civitatis *sacræ & inviolatæ.* Claudii

nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 224. Stephanus: Παρέμφις, πόλις Αἰγύπτου. ὁ πολίτης, Παρεμφίτης.

ΠΑΡΘΕΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. Nervæ nummus e Thesauro Goltzii, pag. 224. Hæc Parthenopolis Plinii est, lib. v. sect. XLIII. in Bithynia, cujus meminit & Constantinus Porphyrog. lib. I. them. v. pag. 26. non altera Macedoniæ Parthenopolis, de qua Stephanus, Παρθενόπολις, Μακεδονίας πόλις... ὁ πολίτης, Παρθενοπολίτης.

ΠΑΡΙΑΝΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 224. Plinio, lib. v. sect. XL. *Parium colonia.* prope Lampsacum, in Hellesponto. Stephano: Πάριον, πόλις ἐν Ἑλλησπόντῳ.... ὁ πολίτης, Παριανός. His peculiare numen Cupido fuit, teste Pausania lib. IX. sive in Bœoticis, pag. 302.

ΠΑΡΙ. & ΠΑΡΙΩΝ. Goltziani nummi, aliique, quos vidimus ex ære, Medusæ capite insignitos, & bove. Plinio, lib. IV. sect. XXII. *Paros* insula *cum oppido.* Stephano: Πάρος νῆσος ... ὁ πολίτης Πάριος. E Cycladibus insulis una. Hodie *Paris.*

PARLAIS COL. Nummus M. Aurelii, e Cimelio Card. Maximi, ut retulere ii nobis, qui nummum tractarunt. Obtinet nummi aream figura muliebris, quæ dextra labarum, læva Copiæ cornu gerit. In Notitia antiqua Eccles. Hieroclis, pag. 19. inter Antistites Provinciæ Pisidiæ censetur ὁ Παρλαου. Pag. 51. ὁ Παράλλης, pro Παρλαΐς. Apud Leunclavium, pag. 96. ὁ Παραλαου, pro Παρλαου. A Ptolemæo, lib. v. cap. VI. Lycaoniæ Παραλαῒς cum Iconio adjudicatur. In Concilio Nicæno I. pag. 53. *Eusebius Paralaïs Lycaoniæ.*

PARTHIA.

DE PARTHEIS. Augusti nummus, in quo tiara, arcus, pharetra, apud Occonem, pag. 66. Horat. I. Epist. XII.

Ius imperiumque Phraates
Cæsaris accepit genibus minor.

SIGNIS. PARTHICIS. RECEPTIS. S. P. Q. R. Corona quernea. Apud Occonem, Augusti nummus, pag. 57.

CIVIB. ET. SIGN. MILIT. A. PARTH. RECVP. Arcus triumphalis, ibidem. Alius, pag. 59. A. PARTHIS. RESTIT. Tranquillus in Augusto, cap. XXI. *Parthi quoque & Armeniam vindicanti facile cesserunt: & signa militaria, quæ M. Crasso & M. Antonio ademerant, reposcenti reddiderunt: obsidesque insuper obtulerunt*, &c. Id a Phraate Parthorum rege factum, ab Augusto lætitia ingenti susceptum narrat prolixe Dio, lib. LIV.

ARCVS. OB. VICT. PARTH. Nummus Neronis, quem vidimus.

EXERCITVS. PARTH. &

EXPEDITIO AVG. PARTH. Apud Occonem, in Trajano, pag. 214.

PARTHIA. CAPTA. Ejusdem Trajani, & L. Veri, apud Occonem, pag. 305.

REX. PARTHIS. DATVS. Trajani nummus e Museo nostro.

REX. PARTHVS. Ejusdem Trajani, e Cimelio Regio. Hunc Regem Psamatossirim vocat Spartianus in Hadriano, pag. 3. Dio, lib. LIV. Parthamaspaten.

REX PARTHICVS. RESTITVTVS. Trajani rursum, apud Occonem, pag. 207.

TRIVMPHVS. PARTHICVS. Trajani, ex eodem Cimelio. Frequens præterea Parthici appellatio in Trajani nummis.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑϹ ΠΑΡΘΙΚΗϹ. *Libertatis Parthicæ.* Trajani, apud Occonem, pag. 219. De expeditione Parthica sub Trajano, Spartianus in Hadriano, pag. 2.

RESTITVTORI. PARTHIAE. L. Veri apud Occonem, pag. 306.

VIC. PAR. M Aurelii, & L. Veri, in Museo nostro. Victoriam hanc Parthicam Cassius reportavit auspiciis Impp. M. Aurelii & L. Veri. *Profligato autem bello*, inquit Capitolinus, *uterque Parthicus appellatus est.* Huc spectat alter L. Veri nummus, e Gaza Regia, ΑΥΤ. Κ. Λ. ΑΥΡ. ΟΥΗΡΟϹ. ϹΕΒ. *Imp. Cæsar L. Aurelius Verus Augustus.* Et parte altera, Pallas ga-

leata, dextra telum, clypeum læva gerit. ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΚΥΡΙΩΝ. ΣΕ. *Pro victoria Dominorum Augustorum.* Cui similis apud Gruterum inscriptio, pag. MLXXVI. 13.

ΑΥΡΕΛΙΑΝΟΣ.
ΥΠΕΡ. ΝΕΙΚΗΝ.
ΤΩΝ. ΚΥΡΙΩΝ.

Similem Faustinæ junioris Occo nummum affert, pag. 297. sed epigraphe mutila, ΠΕΡΝΙΚΗΣ ΤΩΝΚ.

VICTORIA PARTHICA MAXIMA. Severi, apud Anton. August. Tab. LIII. Spartianus in Severo, pag. 70. *Parthiam ingressus, Ctesiphontem pulso rege pervenit, & cepit, hiemali prope tempore .... & Parthicum nomen meruit.* Et pag. 71. *Persarum regem Abgarum subegit.*

VICT. PART. MAX. Caracallæ, apud Occonem, pag. 371.

VICTORIA PARTHICA. Antonini Caracallæ, apud Occonem, pag. 38. Spartianus in ejus vita, pag. 87. *Tumultuarie cum Parthorum satrapis manum contulit, feris etiam bestiis in hostes immissis. Datis ad senatum quasi post victoriam litteris, Parthicus appellatus est.*

ΠΑΡΩΠΙΝΩΝ.

ΠΑΡ. in corona ederacea, apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. *Paropini*, in Sicilia. Nunc *Colizano*, ut quidem Fazellus existimat. Est autem edera Baccho sacra, cujus Dei, ut Plinius ait, lib. XVI. sect. LXII. thyrsos adornat: & eadem vini ubertatis index in nummis.

ΠΑΤΑΡΕΩΝ. Gordiani tertii nummus, e Gaza Regia, & apud Tristanum, tom. II. pag. 512. ac Patinum, pag. 375. Præfert in eo nummo Apollo lauri ramum: retro posito tripode: coram adstante corvo, & vasi cuidam insistente, ex quo urbi nomen: auctore Alexandro Polyhistore, apud Stephanum: *Ὠνομάσθη δὲ τὴν χώραν ἀπὸ τοῦ ἄγγους τοῦ Παταρέως, Πατάρα. Μεθερμηνεύεται δὲ τὸ πατάραν ἑλληνιστὶ, κίστιν.* Corvus autem Apollini sacer, a Statio, lib. III. Thebaïdos, v. 506. *Comes*

obscurus tripodum, sive oraculorum, quæ ab Apolline edi solent, appellatur. Plinio, lib. v. sect. xxviii. *Patara*, &c. Stephano: Πάταρα, πόλις Λυκίας .... ὁ πολίτης, Παταρεὺς. D. Nicolai natalibus clara. Hinc ab Horatio, lib. iii. Carm. cognominatus Patarcus Apollo, qui & ipse in eo nummo signatur. Mela, lib. i. cap. de Lycia: *Atque ut multa oppida*, inquit, *sic præter Pataram non illustria. Illam nobilem facit delubrum Apollinis, quondam opibus & oraculi fide Delphico simile.*

PATRÆ.

PATER. Augustus videlicet. Ex parte aversa, PATRIAE. C. A. A. P. *Colonia Augusta Aroë Patrensis.* Augusti nummus e Gaza Regia. Plinio, lib. iv. sect. v. *Patræ colonia.* Stephano: Πάτραι, πόλις Ἀχαΐας ... ὁ πολίτης, Πατρεὺς. Hodie *Patras*. Vide quæ diximus in Plinianis Notis, in primis de vetusta Aroës appellatione. Quibus beneficiis Augustus Cæsar Patrenses affecerit, libertate præcipue & coloniæ jure, disce ex Pausania, in Achaïcis, pag. 224.

INDVLGENTIAE. AVG. MONETA. IMPETRATA. Ex parte aversa, Imperator curru quadrijugo triumphat: epigraphe, CAESARI. AVG. COL. A. A. P. *Colonia Augusta Aroë Patrensis.* E Cimelio Regio, & apud Seguinum, pag. 102.

COL. A. A. PATR. xxii. Claudii, apud Erizzo, pag. 88. & in Museo nostro. Sunt & Neronis similes, Galbæ, Domitiani, L. Veri, & Severi. In nummis Claudii, & Galbæ, signa militaria, legionis xxii.

LIBERIS. AVG. COL. A. A. P. Apud Patinum, pag. 99. Claudii liberos tres hic nummus exhibet: Germanicum, Antoniam, Octaviam.

GEN. COL. NER. PATREN. *Genius Coloniæ Neronianæ Patrensis.* Nummus Neronis, quem vidimus.

NERO. CLAVD. CAES. AVG. *Nero Claudius Cæsar Augustus.* Ex parte aversa, Juppiter stans, seu Nero potius Jovis habitu, cum epigraphe, JVPPITER. LIBERATOR. C. P. *Colonia Patrensis.* E

Cimelio

Cimelio Regio. Fuit Patrensis civitas Achaïæ caput, de qua Plinius, lib. IV. sect. X. *Universæ Achaïæ libertatem Domitius Nero dedit.* Quod & Pausanias egregie confirmat in Achaïcis, pag. 222.

NERO CLAVD. CAES. AVG. Ex parte aversa: HERCVLI AVGVSTO. C. P. *Colonia Patrensis.*

COL. A. A. PATRE. *Colonia Augusta Aroë Patrensis.* Nummus M. Aurelii, apud Patinum, pag. 234. cum Dianæ effigie, quæ curru cervis juncto vehitur. De Dianæ Laphriæ cultu apud Patrenses superius egimus, ex Pausania in Achaïcis, pag. 224.

COL. A. A. PATR. Caracallæ nummus, in quo Mercurius monti insidet, cum caduceo, & arietem idem digito monstrat. Vide quæ diximus in nummis Corinthiorum, ubi quamobrem Mercurio sit aries appositus, ex Pausania docuimus.

ΜΙΝΔΙΟΣ ΑΝΘΥΠΑΤΟΣ. ΠΑΤΡΩΝ. Apud Spanhemium, lib. de usu Numism. pag. 564. Nos in nummo eo vidimus ΠΑΤΡΕΩΝ. *Mindius Proconsul Patrensium.*

ΚΛΑΥΔΙΟΥ. ΡΟΥΦΟΥ. ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. ΠΑΤΡΩΝ, ex Occone. *Claudio Rufo Proconsule, Patrarum.* Sed habet idem Occo, pag. 135. nummum alterum, ΝΕΡΩΝΙ ΠΑΤΡΩΝΙ inscriptum, ut quidem ait, cum nullus dubitem, quin legi ΠΑΤΡΩΝ oporteat, & ad Patrenses referri. Quanquam nec sum nescius occurrere hanc quoque vocem in vetustis lapidibus, uti apud Gruterum, pag. 1094. 5. ΤΟΝ. ΕΑΥΤΟΥ. ΠΑΤΡΩΝΑ.

ΠΑΤΡΕΩΝ, apud Goltzium in Græcia, Tab. IX.

ΚΙΜΩΝ. ΑΡCΗ ΠΑΤΡΕΩΝ, mendose, apud eundem Goltzium, pro ΑΡΟΗ ΠΑΤΡΕΩΝ, *Aroë Patrensium*, uti nos Luteciam Parisiorum dicimus. Sic antea vidimus, ΚΙΒΩΤΟC. ΑΠΑΜΕΩΝ. Vox prior ΚΙΜΩΝ, appellatio Prætoris est, vel Præfecti urbi. Est in hoc utroque Goltziano numismate insculpta Pallas, cum hasta & clypeo, appositaque noctua. Pau-

ſanias, in Achaïcis, pag. 226. ubi de fanis Patrenſium: Καὶ Ἀθηνᾶς ναὸς, inquit, ἐπίκλησιν Παναχαιΐδος· ἐλέφαντος τὸ ἄγαλμα καὶ χρυσοῦ. *Minervæ etiam ædes eſt cognomento Panachæïdis: cujus ſignum ex ebore & auro.* In ſuperficie nummi altera heroëm Patreum oppidi conditorem expreſſum, haud temere arbitramur: De quo Pauſanias uberius, loco cit.

ΠΑΥΤΑΛΙΩΤΩΝ. Antonini Pii, M. Aurelii, ac L. Veri nummi, in Gaza Regia. Ptolemæo, lib. III. cap. XI. Παυταλία in Thracia eſt. Stephano quoque: Παυταλία, μοῖρα Θρᾴκης. τὸ ἐθνικὸν, Παυταλιώτης. Scribe, Παυταλία, & Παυταλιώτης. In Notitia Eccleſ. Hieroclis, pag. 25. Daciæ mediterraneæ adſcribitur, Ἐπαρχία Δακίας μεσογείου.. Παυταλία.

ΗΓΕ. ΓΑΡΓΙΛΙΟΥ. ΑΝΤΙΚΟΥ. ΠΑΥΤΑΛΙΩΤΑΝ. Ἡγεμόνος Γαργιλίου Ἀντικοῦ. Παυταλιωτᾶν. *Præfecto Gargilio Antico. Pautaliotarum.* Antonini Pii nummus e Cimelio Regio. Occurrit porro ejus Præfecti nomen & in nummis ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, ut ſuo loco dicemus, quod idem forte Præfectus Thraciæ tum & Daciæ foret.

ΠΑΥΤΑΛΙΑC ΟΥΛΠΙΑC. In nummis M. Aurelii, Fauſtinæ conjugis, Commodi, Caracallæ. Ab Ulpio Trajano cognomen traxit. In his fere ſerpens pluribus ſpiris involuitur, Æſculapii typus, aut Bacchi, ut diximus, verbo ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. In Fauſtinæ nummo, apud Triſtanum, tom. I. pag. 670. Hygia ipſa, ſive Salus, Æſculapii filia, ſerpentem paſcit. In M. Aurelii, fluvius cum arundine, & oleæ ramo. In Severi, Aquila globo inſidet: &c.

ΗΓΕ. Μ. ΤΟΥΛΛΙΟΥ. ΜΑΞΙΜΟΥ. ΠΑΥΤΑΛΙΩΤΩΝ. *Præfecto M. Tullio Maximo.* Nummus L. Veri, in eodem Cimelio. Et hujus Præfecti nomen occurrit in nummis Trajanæ Auguſtæ, de qua nos inferius ſuo loco.

ΠΑΥΤΑΛΙΩΤΩΝ. ΗΓΕΜΟΝ. Ἡγεμονία. *Præfectura Pautaliotarum.* Severi nummus e Cimelio Regio.

ΠΑΥΤΑΛΙΩΤΩΝ. Getæ nummus, e Gaza Regia:

quo in nummo Mercurius arieti insidet. Id cujus rei symbolum sit, superius docuimus. Est ejusdem Principis ibidem alter, in quo calathus frugum ac fructuum plenus insculptus : agri ejus ubertatis index. Tertius rursum, in quo uva.

PAX. IVLIA, *in Lusitania.*

COL. PAX. IVLIA. Galbæ nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 241. Plinio, lib. IV. sect. XXXV. *Colonia Pacensis.* Vetus inscriptio, apud Gruterum, pag. CCLXI. 9.

L. AELIO. AVRELIO. COMMODO.
IMP. CAES. AELII. HADRIANI.
ANTONINI. AVG. PII. P. P. FILIO.
COL. PAX. IVLIA.

Hodie *Beja.* Ulpianus, lib. L. Dig. tit. XV. de censibus: *In Lusitania Pacenses.... juris Italici sunt.* Vide plura in Plinianis Notis.

ΠΑΦΙΩΝ. Nummi Goltziani, cum Veneris capite, & Cupidinis τοξότου effigie, vel Paphiæ Veneris fano. Plinio, lib. V. sect. XXXV. *Nea Paphos, Palæpaphos.* Stephano: Πάφος, πόλις Κύπρου. οἱ πολῖται, Πάφιοι. De Paphiæ Veneris æde idem Plinius, lib. II. sect. XCVII. *Celebre fanum habet Veneris Paphos, in cujus quandam aram non impluit.* In libris ante nos editis *aream* legebatur, quam vocem & Regius uterque codex agnoscit. At Chiffletianus, *aram :* quod arridet magis, vel eo nomine, quod Tacitus lib. II. histor. pag. 34. templum Veneris Paphiæ describens, *Sanguinem aræ*, inquit, *effundere vetitum: precibus & igne puro altaria adolentur, nec ullis imbribus, quanquam in aperto, madescunt.* Vide ΚΥΠΡΙΩΝ.

ΠΑΦΙΗ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ. Vide ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ, & ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ, & ΣΑΛΑΜΙΝΙΩΝ.

ΠΕΛΙΝΝΑΙΩΝ. E Museo nostro. Plinio, lib. IV. sect. XV. *Pelinna.* Stephano: Πέλιννα, πόλις Θεσσαλίας, &c. Est & alter simili epigraphe, in Cimelio Regio, cum noctuæ effigie urnæ insidentis, & capite Palladis galeato, ex parte aversa.

PELLA.

COL. IVL. AVG. PELLA. Hadriani nummus, apud Patin. pag. 193. nunc Cimelii Regii.

COL. AVG. PELLA. Alexandri Severi, & Gordiani junioris nummi. Plinio, lib. IV. sect. XVII. *Pella colonia*, in Macedonia. Vetus Macedonum regia. Hodie τὰ Παλατίσια, hoc est, *parva palatia*.

ΠΕΛ. ΠΕΛΛΗϹ, & ΑΥΓ. ΠΕΛΛΗϹ, in Græciæ nummis, apud Goltzium, Tab. XXII. & XXIII. In his Apollo, cum Pallade: aut bovis pascentis effigies.

ΠΕΠΑΡΗΘΙΩΝ. Nummus Augusti, quem vidimus. Sunt & apud Goltzium ita inscripti, Tab. XIII. insularum Græciæ. In his Juppiter insculptus, & Io in vaccam mutata, ceteraque qualia ab Hygino describuntur, fab. CXLV. *Ex Inacho & Argia, Io. Hanc Iuppiter dilectam compressit, & in vaccæ figuram convertit, ne Iuno eam cognosceret &c.* Plinio, lib. IV. sect. XXIII. *Peparethos* insula *cum oppido, quondam Evœnos dicta*, hoc est, vino fertilis. Heraclides, lib. de Politiis: Πεπάρηθος ... αὕτη ἡ νῆσος εὔοινός ἐστι καὶ εὔδενδρος. Stephano: Πεπάρηθος νῆσος .... ὁ πολίτης, Πεπαρήθιος. Hodie *Piperi* in Ægæo mari. Vide plura in Plinianis notis.

PERGA *Pamphyliæ*.

ΠΕΡΓΑΙΑΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ. Claudii, Hadriani, & Antonini.

DIANA. PERG. S. C. COS. III. Nervæ nummus, quem Occo, pag. 190. *Diana Pergamenorum* male interpretatur, pro *Diana Pergensi*, cujus templum in eo nummo exhibetur. Est & Trajani alter apud Patinum in Thesauro, pag. 64. Vide Strabonem, lib. XIV. pag. 667. Τὸ τῆς Περγαίας Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ἐν ᾧ πανήγυρις κατ' ἔτος συντελεῖται. Tullius, I. in Verr. *Pergæ fanum antiquissimum & sanctissimum scimus esse.*

ΠΕΡΓΑ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ. Hadriani, e Cimelio Regio. Mulier sedens trophæum gestat.

ΠΕΡΓΑΙΕΩΝ. ΕΠΙ. ΦΛΑΟΥΙΩ. ΤΟ. Β. Hadriani nummus, apud Sponium, libro inscripto Gallice, *Recherches d'Antiquité*, pag. 533. cum Telesphori effi-

gie. Sed legisse eum haud dubie in eo nummo oportuit, ΠΕΡΓΑΜΗΝ. vel ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΕΠΙ. ΦΛΑΟΥΙΟΥ. ΤΟ. Β. *Pergamenorum*, *sub Flavio iterum* urbis Prætore. Telesphorum enim peculiarem Pergamenorum Deum fuisse, ex his quæ proxime dicturi sumus, palam erit: in Pergensium nummis ejus Dei nunquam, quos quidem viderim, impressa effigies: in Pergamenorum nummis, frequens.

ΠΕΡΓΑΕΩΝ. Antonini Pii.

ΠΕΡΓΑΙΩΝ. Severi, Caracallæ, Getæ, Maximini, ac Philippi filii numismata. Plinio, lib. v. sect. XXVI. Stephano: Πέργη, πόλις Παμφυλίας. τὸ ἐθνικὸν, Περγαῖος.

ΠΕΡΓΑΙΑC. ΑΡΤΕΜΙΔΟC. ΑCΥΛΟΥ. *Pergensis Dianæ*, *inviolatæ*. Nummus Gordiani junioris, e Cimelio Regio.

ΠΕΡΓΑΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΑCΥΛΟΝ ΙΕΡΟΝ. *Pergensium Neocororum inviolatum templum*. Apud Spanhemium, lib. de usu numism. pag. 782 Jus asyli templo concessum hi nummi admonent. De eo jure nos supra.

ΠΕΡΓΑΙΩΝ. CΙΔΗΤΩΝ. Vide ΣΙΔΗΤΩΝ.

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ.

ΠΕΡΓΑΜΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΝ. Augusti nummus e Gaza Regia. In aversa parte, ΚΑΙΣΑΡΑ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ.

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΚΑΙ ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. Concordiam Pergamenorum cum Sardianis hic nummus Augusti indicat, apud Patinum, pag. 53. In parte aversa ejus nummi templum exstat, cum epigraphe, ΣΕΒΑΣΤΟΝ. ΚΕΦΑΛΙΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΩΝ. *Augustum. Cephalion Scriba.* Ex quo haud temere suspicamur & subsequentem nummum, quanquam alio Principe cusum, non ad Pergenses, sed ad Pergamenos spectare, quod ejusdem gentis ac nominis Prætorem is exhibet. Ædem Augusto sitam apud Pergamenos Tacitus commemorat, lib. IV. Annal.

ΤΡΑΙΑΝΟC. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΦΙΛΙΟC. ΖΕΥC. *Trajanus. Pergamenorum Amicus Iuppiter.* Jovis Amici

ſedentis in templo, & Trajani ſtantis effigies. Quo habitu æquus ac benevolus Juppiter indicatur. De Jove Philio Plato in Phædro, & alibi Lucianus, Apuleïus, ceteri. E Gaza Regia. Stephano: *Πέργαμος... ὁ πολίτης, Περγαμηνός.* In Myſia. Nunc quoque *Pergamo.*

ΠΕΡΓΑ. CΤΡΑ. ΚΕΦΑΑΙΩΝ ΤΟ. Β. *Περγαμηνῶν, Στρατηγοῦ Κεφαλίωνος τὸ β. Pergamenorum, Prætore Cephalione iterum.* Hadriani nummus ex eodem Cimelio, cum Teleſphori Dei effigie. Evamerionem quendam a Pergamenis Teleſphorum appellatum eſſe, divinoſque ei honores habitos, Pauſanias auctor eſt, in Corinth. ſeu lib. II. pag. 54. *Εὐαμερίωνι δὲ ὡς θεῷ θύουσι.... τὸν Εὐαμερίωνα τοῦτον Περγαμηνοὶ Τελεσφόρον ἐκ μαντεύματος ὀνομάζουσιν.* Tergemino huic Deo devotam in primis fuiſſe Pergamenorum civitatem, docet omnino vetus inſcriptio, apud Gruterum, pag. MLXXIII. 5. ex Sirmondi noſtri ſchedis:

ΑΣΚΛΗΠΙΩ
ΠΕΡΓΑΜΗΝΩ
ΥΓΕΙΑ
ΤΕΛΕΣΦΟΡΙΩΝΙ
ΘΕΟΙΣ
ΣΩΤΗΡΣΙ
ΠΟΛΙΣ.

Occurrunt & ii Dii tres in Apamenſium Phrygiæ nummo, ut vidimus. Meminit Ariſtides, tom. I. pag. 589. tripodis, cui imagines ſacræ tres impoſitæ, ſingulis pedibus ſingulæ: prima *Ἀσκληπιοῦ, Ὑγιείας* altera, tertia *Τελεσφόρου.* Aram templumque cum effigie Teleſphori Dei, Commodi nummus exhibet, apud Triſtanum, tom. I. pag. 735. Nummum Hadriani alterum, quem Sponius Pergenſibus adſcripſit, ut ſuperius monuimus obiter, huc quoque referendum putamus.

ΚΟΡΩΝΙC. ΕΠΙ. CΤΡ ΠΟΛΛΙΩΝΟC. ΠΕΡΓΑ. Sabinæ nummus, quem ſic interpretamur: *Κορωνίς. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Πολλίωνος. Περγαμηνῶν. Coronis. Sub Prætore Pollione. Pergamenorum.* Non Æſculapium ſolum, aut Hygiam Æſculapii filiam Pergameni coluere,

uti ex nummis supra commemoratis, aliisque, liquet: sed & Æsculapii matrem, quæ Κορωνὶς est appellata, ut auctor est Lucianus in Pseudomanti, pag. 480. & Pausanias in Corinth. seu lib. II. operis sui, pag. 68. Κορωνίδα κύουσαν Ἀσκληπιὸν, &c. Arnobius item, lib. VII. & alii. Quare in nummo eo, in quo explanando nunc sumus, Æsculapii ipsius est insculpta effigies, cum baculo & serpente. Est autem Prætor is ipse, cui inferius Ælii prænomen fuisse ex Antonini Pii nummo videbimus. Affert hunc nummum Spanhemius, pag. 83. sed mutilum, atque ea voce diminutum ΚΟΡΩΝΙϹ.

ΕΠΙ. ϹΤΡ. ΚΟΥΑΡΤΟΥ. ΠΕΡΓΑ. ΤΟ. Β. *Sub Prætore Quarto Pergamenorum iterum.* Antonini Pii, ex eodem Cimelio, & Museo nostro. Æsculapius stans. Hujus Dei cultum ad Pergamenos quis primum detulerit, disce ex Pausania, in Corinthiacis, pag. 69. Vide & Eliac. prior. pag. 160.

ΕΠΙ. ϹΤΡ. ΑΙ. ΠΟΛΛΙ. ΑϹΙ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Ἐπὶ στρατηγοῦ Αἰλίου Πολλίωνος Ἀσιάρχου, Περγαμηνῶν. *Sub Prætore Ælio Pollione Asiarcha, Pergamenorum.* Antonini Pii, ex eadem Gaza. Stant in eo nummo Æsculapius & Hygia.

ΕΠΙ. ϹΤΡ. ΑΙ. ΠΟΛΛ. ΠΕΡΓΑΜΗ. Faustinæ junioris, e Cimelio Regio. Exhibet hic nummus serpentem aræ impositum, Æsculapii symbolum. Nullus dum fere incidit in manus nostras nummus Pergamenorum, quin hujus Dei, Hygiæve effigiem, vel symbolum præferret. Fuere nihilominus, ut aliarum civitatum, sic & Pergamenorum, Dii alii Præsides & Custodes: in primisque Apollo qui a puerorum elegante forma Callitecnus vocatur ab Aristide, Sacr. serm. II. pag. 519. ὁ Καλλίτεκνος καλούμενος ἐν Περγάμῳ Ἀπόλλων sed Καλλίτεχνος verius forte legas.

ΕΠΙ. ϹΤΡΑ. ΚΑΛΛΙϹΤΕΟ. ϹΕΛΕΙΝΟϹ. ΚΗΤΕΙΟϹ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Ἐπὶ στρατηγοῦ Καλλιστέους Σελεινὸς, Κήτειος. Περγαμηνῶν δὶς Νεωκόρων. *Sub Prætore Callisteo, Selinus, Cetius. Pergamenorum bis Neocororum.* M. Aurelii nummus, apud

Spanhem. pag. 485. & apud Triſtanum, ſed mendoſe, pag. 641. Denique & apud Sponium in Itin. Athen. Plinius, lib. v. ſect. XXXIII. *Pergamum interne it Selinus, præfluit Cetius*, &c. In eo nummo ſtat Æſculapius, inter fluvios geminos, quos & nummus appellat, & Plinius. Sed miror Caïcum prætermiſſum, amnem nobilem, qui Pergamum præterfluit, teſte Strabone, lib. XV. pag. 634.

ΑΥ. Κ Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντώνεινος. Caracallæ nummus. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΟΛΥΜΠΙΑ. ΠΥΘΙΑ. ΕΠ. ϹΤ. ΙΟΥ. ΜΑΡΚΟΥ. Περγαμήνων Ὀλύμπια, Πύθια. Ἐπὶ στρατηγοῦ Ἰουλίου Μάρκου. *Sub Prætore Julio Marco.*

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΔΙϹ. Λ. ΑΥΡΗ. ΑΡΧΕΛΑΟϹ. In ima nummi parte, ΝΕΩΚΟ. *Pergamenorum bis Neocororum. L. Aurelius Archelaus*, vel Prætor, vel ſacrorum Præſes. L. Veri nummus, in quo Æſculapius & Hygia, apud Patinum in Theſauro, pag. CXI.

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΕΦΕϹΙΩΝ ΟΜΟΝΟΙΑ. In Commodi nummo Juppiter curru vehitur juncto Centauris duobus, ac Dianæ Epheſiæ ſimulacrum manu geſtat. Apud Sponium, in Itiner. Athen.

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Commodi nummus, qui Teleſphorum ſtantem in ædicula exhibet, e Muſeo noſtro.

ΕΠΙ. ϹΤΡΑ. ΔΙΟΔΩΡΟΥ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Commodi nummus, e Gaza Regia, in quo ſtant Æſculapius, & Hygia.

ΕΠΙ. ϹΤΡΑΤΗΓΟΥ. ΚΟΙΝΤΙΛΙΑΝΟΥ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΚΑΙ. ΕΦΕϹΙΩΝ. Ejuſdem Commodi, e Gaza pariter Regia. *Sub Prætore Quintiliano, Pergamenorum & Epheſiorum*, ſubintellige, concordia. Stant in eo nummo viri duo, quorum alter Æſculapii, Pergamenorum Dei: Dianæ alter Epheſiæ ſimulacrum gerit. Legit hunc nummum infeliciter Joſephus Monterchius, in Nummis ſelectis Emin. Card. Carpegnæ: ΕΠΙ. ϹΤΡ. Π. ΛΙΠΙΟΥ. ΚΟΙΝΟΝ. ΟΜΟ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΚΑΙ. ΕΦΕϹΙΩΝ. *Sub Prætore P. Lipio. Communitas. Concordia Pergamenorum & Epheſiorum.*

Ephesiorum. Quis aliquando Lipiæ gentis nomen inaudiit? Quis KOINON & OMO. in eodem conjunctim nummo vidit?

ΕΠΙ. CTP. ΙΟΥΛ. ΑΝΘΙΜΟΥ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΠΡΩΤΩΝ vel ΤΡΙC. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Sub Prætore Iulio Anthimo, Pergamenorum qui primi omnium ter Neocori.* ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ CΕΒΑCΤΗ. E Cimelio Regio. Æsculapii, & Hygiæ stantis effigies. Apud Occonem sic deformatus hic nummus exstat: ΕΠΙ. CTP.... ΚΑ ΑΙCΙΜΟΥ ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ.

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΕΡΓΑΜΗ. ΟΜΟΝΟΙΑ. ΕΠ. ΓΕΜΙΝΟΥ. *Smyrnæorum & Pergamenorum concordia, sub Gemino* Prætore. Caracallæ, ex eodem Cimelio. Acceptum a Pergamenis cultum Æsculapii Smyrnæos pariter tenuisse, & sacra communia, auctor est Pausan. in Corinth. pag. 69.

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ΤΡΙC. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Alii, ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ, quod idem est, *Pergamenorum qui primi tertio Neocori fuere*, hoc est, qui primi, a tota Provinciæ Communitate delecti, ludos & sacra fecere tertium in illo tractu, pro salute Principis. Caracallæ nummi, Herennii Etrusci, Valeriani, & Gallieni, cum Æsculapii effigie in templo: e Cimelio Regio. Vel fortassis istud ΠΡΩΤΩΝ, prærogativam ejus civitatis significat, quod totius circumjacentis tractus jurisdictionem obtineret. Plinius, lib. v. sect. XXXIII. *Pergamum..... Pergamena vocatur ejus tractus jurisdictio.* Vide quæ diximus in nummis ΑΜΑCΕΙΑC. In Caracallæ nummo, apud Patinum in Thesauro, pag. 118. additur Prætoris nomen ΑΤΤΑΛΟΥ. Et in fronte tergeminæ ædis in eo nummo insculptæ, ΑΥΡ. ΑΝ. CΕΒ. Ἀυρήλιος Ἀντωνεῖνος Σεβαστός.

ΕΠΙ. CTP. Μ. ΚΑΠΙΤΩΝΟC. ΑΤΤΑΛΟΥ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Ἐπὶ στρατηγοῦ Καπίτωνος Ἀττάλου, Περγαμηνῶν πρώτων τρὶς Νεωκόρων. *Sub Prætore Capitone Attali F. Pergamenorum qui primi ter Neocori* fuerunt. Caracallæ

nummus, in quo templa terna: medium ex iis Juppiter obtinet, apicemque templi litteræ duæ ΔΝ. quas Triſtanus, tom. II. pag. 211. haud feliciter, ut remur, explicat, Διὸς ναὸς, *Iovis templum*: cum, uti in ſuperiore nummo diximus, ΑΝ. legi ibi oportuerit: adjectiſque voculis quæ ſunt iſti utrinque appoſitæ, legi in plenum neceſſe ſit, ΑΥΡ. ΑΝ. CEB.

ΕΠΙ. ΚΑΙΡΕΑ. ΑΤΤΑΛΟΥ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. *Sub Chærea Attali F. Pergamenorum.* Templa tria in Caracallæ nummo, apud Sponium, in Itiner. Athen. Tribus Auguſtis ea templa nimirum dicata a Pergamenis, Severo, ac liberis, Caracallæ & Getæ. Videtur idem eſſe qui a Patino in Theſauro affertur, pag. 118. ut diximus: ac Prætoris nomen illud integrum, *Chæreas Capito Attali F.* fuiſſe.

ΕΠΙ. CΤΡ. ΓΛΥΚΩΝΟC ΘΕΟΔΟΤΟΥ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Sub Prætore Glycone Theodoto.* (Triſtanus perperam ΘΕΟΛΟΓΟΥ legit, tom. II. pag. 652. quod mendum & alibi jam ante notauimus.) *Pergamenorum, qui primi* ex Aſia ſub Decio *Neocori fuere.* Decii hic nummus eſt: in quo Æſculapius Pergamenorum Deus, & Juno velata.

CΕΒΑCΤΗ. ΙΕΡ. ΑCΥ. ΝΑΥΑΡΧΙ. Scripta hæc de more in nummi ambitu: in medio deinde iſta:

Π Δ
Ε Ε
Ρ Τ

Æſculapius, cum baculo ac ſerpente, Deoque Teleſphoro, mediam nummi aream paginamve obtinet: litteris iis, quas modo attulimus, utrique Æſculapii lateri appoſitis. Monet autem haud dubie Numen illud utrumque, cujus ſub tutela Pergameni fuere, horum hunc eſſe nummum, quem ſic proinde legi jubemus. Πέργαμος Σεβαστὴ ἱερὰ ἄσυλος ναυαρχίς. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας Τρίτον, vel Τέταρτον. *Pergamus Auguſta Sacra Inviolata Claſſica. Tribuniciæ Poteſtatis III.* vel *IV.* Quæ poſtremæ voces cum iis connectendæ ſunt,

quæ in antica nummi pagina leguntur : ΑΥΤ. Κ. Π. ΛΙΚ. ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟϹ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Πούπλιος Λικίνιος Οὐαλεριανός. *Imp. Cæsar P. Licinius Valerianus, Trib. Pot.* &c. Eſt in Cimelio Regio. Litteris iis Δ. Ε. ſignificari Tribuniciam poteſtatem, jam in nummis ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ vidimus. Sic in nummo Apamenſium ſuo loco vidimus, ΚΑΙΣΑΡ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Δ. ΕΞΟΥΣΙΑΣ. De vocis *Claſſicæ* ſignificatu, in nummis ΔΩΡΩΝ. De jure ſacri & auguſti ſoli, in nummis ΑΔΜΕΔΕΡΩΝ. Ex quibus haud pœnitenda, uti remur, conjectura efficimus, Criſpinæ numinum, ex eadem Gaza, quanquam Epheſiorum nomen abſit, cuſum tamen Epheſi fuiſſe, quod Dianæ Epheſiæ iconem præ ſe fert, cum ea epigraphe, ϹΕΒ. ΙΕΡ. ΑϹΥ. ΑΥΤΟΝ. ΝΑΥ. ΕΛΕΥΘΕΡΑ. Σεβαστὴ ἱερὰ ἄσυλος αὐτονόμος Ναυαρχὶς ἐλευθέρα. *Auguſta Sacra Inviolata, ſuis utens legibus, Claſſica, libera.* Ex parte altera, ΚΡΙϹΠΕΙΝΑΝ ϹΕΒΑϹΤΑΝ, *Criſpinam Auguſtam*, ſubintellige, *Epheſii coluere*, ut monuimus alias. Jam ſuperius ex Goltzio vidimus Epheſum ἱερὰν καὶ αὐτονόμον appellari, in Veſpaſiani nummo.

ΠΕΡΓΑΜΟϹ. ΚΤΙϹΤΗϹ. *Pergamus conditor.* In Cimelio Regio.

ΗΡΩϹ ΕΥΡΥΠΥΛΟϹ. Ex parte altera : ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΕΠΙ. ϹΤΡΑ. Γ. ΠΟΛΛΙΩΝΟϹ. In medio ΠΑΦΙΑ, cum templo Veneris : quo, uti ad Sardianos, quibuſcum iniere concordiam, ſic etiam ad Pergamenos tranſiiſſe cultum Veneris Paphiæ indicatur. Ἐπὶ στρατηγοῦ Γαΐου Πολλίωνος. Eſt apud Spanhemium, pag. 479. Similis huic eſt nummus Salaminiorum, de quo inferius. De Eurypylo multa Pauſanias, in Achaïcis, pag. 225. Hujus regna vicina fuiſſe Caïco amni, juxta quem Pergamum fuit, auctor eſt Strabo, lib. XIII. pag. 616.

ΠΕΡ. ΝΕΙΚΑΕΩΝ. ΚΙΑΒΙΑΝΩΝ. Vide ΝΙΚΑΕΩΝ. ΚΙΑΒΙΑΝΩΝ.

ΕΦΕ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Vide ΕΦΕϹΙΩΝ.

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ΑCΙΑC. Spanhem; lib. de usu Numism. pag. 884.

ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ.

ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΔΙC. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. In Museo S. Genovefæ. Herculis clava. Ex parte altera: ΙΩΝΩΝ. ΤΟΝ. ΚΤΙCΤΗΝ, caput Herculis. *Perinthiorum bis Neocororum, Ionum: Conditorem* suum Herculem colunt. Ab Hercule conditam fuisse, auctor est Ammianus, lib. XXII. unde & Heraclea Thraciæ dicta est: ut diximus, verbo HERACLEA *Thraciæ:* & Ἡράκλεια Πέρινθος, apud Balsamonem. Unde & in nummo ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ apud Goltzium, in vetere Græcia, tab. XXVI. Hercules depictus, clavæ innititur, Tab. XXVI. Hodie *Pantiro.* Iones in Thracia fuisse Stephanus, verbo Ἀπολλωνία: Perinthi, quæ urbs Thraciæ est, nummus iste admonet: & alii mox appellandi.

ΠΕ. Flos cum spicis. Περινθίων. Ex parte altera, ΠΟΠΠΑΙΑ. ΣΕΒΑΣΤΗ. Apud Patinum, in Sueton. pag. 316.

ΝΕΡΟΥΑΝ. ΘΕΟΝ. ΣΕΒΑΣΤΟΝ. ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. Trajani nummus. *Perinthiorum, qui Nervam Deum Augustum* colunt.

CΕΥΗΡΕΙΑ. ΠΡΩΤΑ. ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. Urna mensæ imposita. *Severiana Prima Perinthiorum.* Certamina videlicet in gratiam Severi primum edita. Ex parte altera. ΑΥ. Κ. Λ. CΕΠ. CΕΥΗΡΟC. Π. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Σεπτίμιος Σεύηρος Πῖος.

ΑΚΤΙΑ. ΠΥΘΙΑ. ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Severi nummus, e Cimelio Regio. Actia certamina in honorem Actii Apollinis edi solita, ut Pythia Pythii, illa quinquennalia, ista novennalia, notiora sunt quam ut explicatu egeant. Ea a Perinthiis exhibita in gratiam Severi, nummus docet.

ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Severi, Caracallæ, ac Getæ nummi, in quibus insculpta navis cum velis, Perinthiorum olim, & Tarsensium, insigne.

ΕΠΙΔΗΜΙΑ Β. CΕΥΗΡΟΥ. ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Adventus secundus Severi. Perinthiis*

Neocoris. Priſcorum hac opinio fuit, certis diebus Deos commeare in civitates ſibi acceptas, eaſque Ἐπιδημίας θεῶν appellabant. Sic apud Delios & Mileſios adventus Apollinis colebatur: apud Argivos, Dianæ: ut ſcribit Menander Rhetor, in cap. de hymnis ἀποπεμπτικοῖς. Ariſtides in Panathenaïco: Πότερον τὰς θεῶν Ἐπιδημίας εἴποι τις. Dio Chryſoſtomus, orat. quæ Tarſica I. inſcribitur, pag. 408. Φασὶ γοῦν οἰκιστὰς ἥρωας ἢ θεοὺς πολλάκις ἐπιστρέφεσθαι τὰς αὐτῶν πόλεις, τοῖς ἄλλοις ὄντας ἀφανεῖς, ἔν τε θυσίαις καί τισιν ἑορταῖς δημοτελέσιν &c. *Aïunt conditores heroas vel Deos ſæpenumero ſuas ipſorum adire civitates, non conſpicuos aliis, ad ſacrificia, & ad quoſdam feſtos toti populo dies*, &c. De hujuſmodi Deorum adventu paſſim Poëtæ loquuntur. Maro præſertim, lib. IV. Æneïd.

Qualis ubi hibernam Lyciam, Xanthique fluenta
Deſerit, ac Delum maternam inviſit Apollo.

Id cauſæ eſt, cur & in nummis Imperatorum paſſim inſcribatur ADVENTVS AVGVSTI, ſedente ex equo Principe, manumque dexteram protendente, ac ſpem pacis eo habitu oſtentante: quod in Severi ipſius nummis ſæpius a nobis inſpectum, quibus hæc adjecta epigraphe, ADVENTVI. AVG. FELICISSIMO. Sic & Paulum Apoſtolum Roma Tarſum inviſere, ſub diem ejus feſtum, dixit Baſilius Seleucienſis, lib. II. de Thecla, cap. X. Perinthios vero in Severi ſemper partibus ſtetiſſe, etiam dum Byzantii a Nigro ſtarent, Spartianus in Severo innuit, pag. 67. Ad eos ſe contuliſſe inviſendi cauſa Severum ſemel iterumque, hic nummus docet.

ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Caracallæ nummus, quo triumphali ipſe curru vehitur, Apolline pone aurigante: quanquam aliter Triſtanus explanare nititur, tom. II. pag. 188.

ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Ejuſdem Caracallæ, cum Serapidis effigie, qualis a Macrobio depingitur, hoc eſt, cum calatho ſupra caput: nam & κάλαθον Artemidorus vocat, lib. V. Onirocr. E Cimelio Regio.

ΕΠΙ ΜΕΝΕΚΛΕΟΥϹ. ϹΜΥΡΝΑΙΩΝ ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΟΜΟΝΟΙΑ. Caracallæ, apud Sponium, in Itiner. Athen. *Sub Menecle* Prætore: *Smyrnæorum Perinthiorum, concordia.* Eſt alter huic plane ſimilis, Gordiani principatu cuſus, apud Erizzo, pag. 515. Amazone turrita cum bipenni, Smyrnam: turrita pariter muliere altera cum temone navis & prora, Perinthum ſignante. ϹΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΟΜΟΝΟΙΑ. ΕΠΙ. ΜΕΝΕΚΛΕΟΥϹ. Quas voces ille perperam legit, ΕΠ ΜΕΝΕΚΑ... interpretaturque, ΕΠΙϹΤΑΤΟΥ. ΜΕΝΕΚΑΙΟΥ.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ. ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Getæ nummus, apud Patinum in Theſauro, pag. 120. in quo Hercules Diomedis equos conficit. Declarat ejus nummi epigraphe, ut ex iis palam eſt, quæ paulo mox dicemus, Philadelphenſes ludos a Perinthiis editos in Getæ & Caracallæ gratiam.

ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Getæ nummus, in quo vas inſculptum, malis refertum, cum hac epigraphe ΠΥΘΙΑ, ut ea præmia Pythii certaminis fuiſſe intelligas: quod & ſcriptores antiqui teſtantur, quos appellavimus in nummis ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ. ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Menſa, cui urna impoſita. Urnæ inſcripta vox ΠΥΘΙΑ. In altero Cæſares duo, Geta & Antoninus togati ſtant. Uterque e Cimelio Regio. A fratrum concordia, Caracallæ & Getæ, qui filii Severi Imp. nomen hæc certamina habuere, φιλαδέλφεια. Nec a Perinthiis modo, ſed & a Nicæenſibus, in eo nummo: ϹΕΟΥΗΡΕΙΑ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ. ΝΙΚΑΙΕΩΝ. Sic Conſtantinopoli locus fuit, quum Philadelphium dixere, a Conſtantii & Conſtantis fratrum ſe ſe invicem ſalutantium ſtatuis ibidem erectis. Vide Codinum, in Orig. Non erit autem abs re, opinor, aperire obiter quid illud ſit, quod in Conc. Ephesino, pag. 681. ubi ſubſcriptiones exſtant Quartodecimanorum, eæ ſic leguntur: Εὐγένιος φιλαδελφεύς, Φαυστῖνος λαϊκὸς φιλαδελφεύς, Φλαβιανὸς Νυμφιδιανὸς φιλαδελφεύς σχολαστικὸς, Πολυχρόνιος

Φιλαδελφεὺς βουλευτὴς, Εὐστάθιος Μαρκέλλου Φιλαδελφεὺς χρυσοχόος. Latina versio Marii Mercatoris, in nova Collectione Conciliorum, per V. Cl. Baluzium edita, pag. 621. & 622. habet, *Eugenius Disphiladelpheus*, *Faustinus laïcus Disphiladelphius*, *Nymphydianus Disphiladelphius.* Quin & Græca paulo post in editione Labbeana, Εὐτύχιος διὰ Φιλαδέλφου, ubi idem Mercator, *Eutychius Disphiladelphius*: versio antiqua, *per Philadelphum*, absone: versio Concilii Calched. act. 1. pag. 295. præfert ubique *Secundæ Philadelphiæ*, haud magis acute. Nos ea de re ab amico viro consulti, augurabamur legi haud dubie oportere, tum in Græco contextu, δὶς Φιλαδελφεὺς, tum in Latino, *bis Philadelpheus*: nec oppidi nomen, sed certaminis, & quidem litterarii, ut opinor, hac voce signari: bis Philadelphium autem appellari, qui hoc genere bis vicisset: hunc Φιλαδελφέα a Φιλαδελφεὺς, ut a σταδιεὺς σταδιέα nuncupari. Certamen poëticum certe Smyrnæ fuisse, testis est Aristides, tom. 1. sacr. serm. 1. pag. 495. ἐδόκει μοι Μητρόδωρος ὁ ποιητὴς ἀγωνίζεσθαι ἐν Σμύρνῃ τὸν τῶν ποιητῶν ἀγῶνα. Et Pythicas quoque palmas de tibiarum cantu, Pausanias lib. x. sive in Phocicis, pag. 322. Et ἆθλα Μουσικῆς idem, lib. IX. in Bœoticis, pag. 305. Denique ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΑ ipsa certamina, de quibus alibi egimus, rhapsodorum fuere, ceterarumque humanitatis artium, teste Platone, in Ione. ΣΩ. Πόθεν τανῦν ὑμῖν ἐπιδεδήμηκας; ἢ οἴκοθεν, ἐξ Ἐφέσου; ΙΩΝ. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἐξ Ἐπιδαύρου, ἐκ τῶν Ἀσκληπιείων. ΣΩ. Μῶν καὶ ῥαψῳδῶν ἀγῶνα τιθέασι τῷ θεῷ οἱ Ἐπιδαύριοι; ΙΩΝ. Πάνυ γε, καὶ τῆς ἄλλης γε Μουσικῆς. Quid sit Græcis μουσικὴ, in Notis ad Themistium diximus. Nititur, ut apparet, nummorum eorum auctoritate, in quibus explanandis sumus, conjectura hæc haud pœnitenda.

ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΙΩΝΩΝ. ΔΙΣ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Alexandri Severi, e Gaza Regia: quo in nummo Ceres sedet: iterumque, ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΔΙΣ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ, in quo Bacchus stat: eodem Augusto cusus, ex ea ipsa Gaza.

ΠΕΡΠΕΡΗΝΩΝ.

ΗΓΕΜΟΝΙΑ. ΠΕΡΠΕΡΗΝΩΝ. E Museo nostro nummus æreus, mole perexiguus, forma & arte non inelegans, signatus utraque ex parte, hinc Genii popularis capite, hinc uva prægrandi: qua designatur ubertas vini: cujusmodi ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ, ΚΝΙΔΙΩΝ, ΘΑΣΙΩΝ, nummos alios videmus, racemis pariter eandem ob causam, & Bacchi capite, vel tota figura insignes. Ἡγεμονία Περπερηνῶν. Erat hæc ἡγεμονία δικαστηρίου, judicialis præfectura, de qua Suidas & Harpocration: quo convenire proximi pagi juris dicundi causa solerent. Festus: *Præfecturæ eæ appellabantur in Italia, in quibus & jus dicebatur, & nundinæ agebantur, & erat quædam earum Respublica*: &c. Hinc *Præfectura Perperenorum*. Plinio, lib. v. sect. XXXII. *Perperene civitas*, &c. in Æolide. Apud Ptolemæum in Lydia ponitur, lib. v. cap. II. Τερμέρη, pro Περπέρη, ut recte Sirmondus noster admonuit, in eo libello qui *Antitristanus II.* inscribitur, pag. 29. In Notitia Eccles. pag. 43. Θεοδοσιούπολις, ἤτοι Περπερίνη Provinciæ Asiæ adjudicatur, Ephesoque metropoli. Similis est & Commodi principis nummus perelegans a Sirmondo nostro in Antitristano delineatus, cum Cupidinis alati effigie, cantharum gestantis, insidentisque pantheræ, quæ sacra Baccho hostia.

ΠΕΡΠΕΡΗΝΩΝ. Bacchus insculptus, cum urceo & cane, in eo M. Aurelii nummo, cujus ectypum idem Sirmondus noster ex Ligorii Collectaneis in Antitristano II. vulgavit, pag. 27. Epigraphe in ambitu ejusmodi est, perturbata quidem, neque adhuc a quoquam tentata. ΓΛΑΥΚΩΝΟϹ ΕΤΟΥϹ ΠΕΡΠΕΡΗ ΑΝΕΘΗΚΕ ΙΕΡΟϹ ΔΙΑΒΙΟΥ. ΤΩ ϹΕΒ. nunc primum a nobis sic explanata: Ex inferiore nummi ora, hæc accipienda primum; ΓΛΑΥΚΩΝ. Ο. ϹΕΤΟΥϹ. ΠΕΡΠΕΡΗ. Ex superiore, ΙΕΡΕΥϹ ΔΙΑ ΒΙΟΥ. E latere dextro deinde, ΑΝΕΘΗΚΕ. E sinistro demum, ΤΩ. ϹΕΒ. Quæ sunt deinde sic copulanda: Γλαύκων ὁ Σέτους (forte ὁ Γέτου) Περπερη-

ναίων

τῶν Ἱερεὺς διὰ βίου ἀνέθηκε τῷ Σεβαστῷ. *Glaucon Getæ F. Perperenorum Sacerdos Perpetuus Augusto Posuit.* Similis huic est in Smyrnæorum nummo epigraphe, ΣΜΥΡΝΑΙΟΙϹ ΠΟΛΕΜΩΝ ΑΝΕΘΗΚΕ. Et quam in nummis ΑΦΡΟΔΙϹΙΕΩΝ attulimus ex Grutero, pag. CCXXVIII. 7. ΛΕΥΚΙΟΥ. ΠΟΠΙΛΙΟΥ. ΑΥΛΟΥ. ΤΟΥ. ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ. ΙΕΡΕΩϹ. ΤΩΝ. ΧΑΡΙΤΩΝ. ΔΙΑ. ΒΙΟΥ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ. ΚΑΙϹΑΡΙ. ΘΕΩι. ϹΕΒΑϹΤΩι. ΘΕΟΥ. ΥΙΩι. *L. Popilii Auli F. Apollodori N. Sacerdotis Charitum Perpetui, Imp. Cæsari Deo Augusto, Divi Filio.* Διὰ βίου ἱερεὺς *Sacerdos Perpetuus* commode redditur, uti Paterculus *Archontas Perpetuos* interpretatus est, quos Athenienses vocabant Ἄρχοντας διὰ βίου, ad differentiam annuorum decennaliumque Magistratuum. Duo enim genera Sacerdotum ac Pontificum fuere: alii annui, ut mos apud Judæos sub principibus Romanis obtinuit, & apud Gentiles fere omnes: alii fuere perpetui, quos διὰ βίου nuncupabant. Sic vetus inscriptio alia apud Gruterum, p. MLXXXIX. 5. ΙΕΡΕΥΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΛΕΣΒΙΟΙΣ. Et pag. CCCXIII. 10. ΔΗΜΗΤΡΙΟϹ ΑΡΧΙΕΡΕΥϹ ΤΟΥ ϹΥΜΠΑΝΤΟϹ ΞΥϹΤΟΥ ΔΙΑ ΒΙΟΥ. Et Sacerdotes nostri dici commode ἱερωμένοι διὰ βίου possint, quod illorum sacerdotium non annuum, sed perpetuum sit, instar sacerdotii Christi, qui ut sacræ loquuntur paginæ, Sacerdos est in æternum. Sic Arvorum Sacerdotes Romæ fuere Perpetui: *honosque is*, inquit Plinius, lib. XVIII. sect. II. *nonnisi vita finitur, & exsules etiam captosque comitatur.* Sic Auguratus & Pontificale sacerdotium perpetua fuere munera, nec nisi cum vita eripi potuerunt. Vide Suetonium in Augusto, cap. XXXI. & Senecam, lib. I. de Clem. cap. X. Sic demum in Galliæ magistratibus summis, Cancellarii dignitatem, & alias quasdam, similis prærogativa comitatur.

PERSÆ.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS. P. F. AVG. P. M. *Imp. Cæsar M. Iulius Philippus Pius Felix Augustus,*

Pontifex Maximus. Ex parte aversa, pacis typus, dextra ramum oleæ, hastam puram læva præfert, cum epigraphe: PAX FVNDATA CVM PERSIS. Apud Patinum in Thesauro, pag. 87. & apud Occonem pag. 441.

ΠΕϹϹΙΝΟΥΝΤΙΩΝ. M. Aurelii nummi e Gaza Regia. Plinio, lib. v. sect. XLII. *Pesinûs*. Stephano: Πεσσινοῦς, πόλις Γαλατίας .... τὸ ἐθνικὸν, Πεσσινούντιος. Galatiæ secundæ, quæ & Salutaris est appellata, metropolis hæc fuit.

ΕΠΙ. ΙΟΥΕΝΤΙΟΥ. ΚΕΛ. ΠΕϹϹΙΝΟΥ. *Sub Iuventio Celere*, vel *Celso*, Prætore *Pessinuntiorum*. L. Veri in eadem Gaza. Hercules spoliis innititur.

ΒΟΥΛΗ. ΠΕϹϹΙΝΟΥΝΤΙΩΝ. Ejusdem Veri nummus pariter in Cimelio Regio, & M. Aurelii apud Occonem, pag. 296. cum turriti capitis icone. *Senatus Pessinuntiorum*.

ΠΕΤΗΛΙΝΩΝ. E Museo nostro. Plinio, lib. III. sect. XV. *Petilia*. Stephano tamen: Πετηλία πόλις Ἰταλική. τὸ ἐθνικὸν, Πετηλινός. Nunc est oppidum *Belcastro*, ut Cluverius censuit, lib. I. Siciliæ antiq. cap. VI. non *Strongili*, ut ex monumentis ibi repertis colligit Gualterus, pag. 145. Hæc enim citra Crotonem est: Petilia in Calabria ulteriore fuit. Vide plura in Notis ad Plinium. Apud Gruterum, pag. 215. R. P. PETILINORVM. *Respublica Petilinorum*.

ΠΕΤΡΑ. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. & ΑΔΡΙΑΝΗ. ΠΕΤΡΑ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ. Hadriani nummi e Cimelio Regio. Plinio, lib. VI. sect. XXXII. *Petra*, &c. Tertiæ Palæstinæ metropolis fuit. Stephanus: Πέτρα, πόλις νῦν τῆς τρίτης Παλαιστίνης. Notitia antiqua, pag. 63. Ἐπαρχία Παλαιστίνης γ'. Πέτρα μητρόπολις.

ΑΔΡΙΑΝΗ. ΠΕΤΡΑ. Severi nummus e Cimelio Regio.

PHARVS.

ISIS FARIA. Helena Juliani uxor, sub Isidis Phariæ habitu. Est autem Isis Pharia, sive, ut illis temporibus scripsere, FARIA, (sic enim in nummis ubique &

FOCAS occurrit, non PHOCAS:) est, inquam, Pharia Isis appellata ab Ægypti colonia Pharo, de qua Plinius lib. v. sect. xxxiv. *Insularum ante Asiam prima est in Canopico ostio Nili, a Canopo Menelai gubernatore, ut ferunt, dicta. Altera juncta ponte Alexandriæ, colonia Cæsaris Dictatoris, Pharus: quondam diei navigatione distans ab Ægypto: nunc e turri nocturnis ignibus cursum navium regens. Namque fallacibus vadis Alexandria tribus omnino aditur alveis mari, Stegano, Posideo, Tauro.* De Pharia autem Iside Naso, lib. II. Amor. vers. 7.

Isi Paratonium, genitaliaque arva Canopi
Quæ colis, & Memphim, palmiferamque Pharon,
Quaque celer Nilus lato delapsus in alveo
Per septem portus in maris exit aquas.

Fuisse Isis existimatur Inachi regis Argivorum filia, in vaccam a Jove mutata: quæ restituta deinde priori formæ Dea facta ab Ægyptiis colebatur: quare juvenca Pharia ab eodem vate vocatur, lib. III. de arte, vers. 635 Et Papinius, lib. III. Silvar. II.

Isi Phoroneis quondam stabulata sub antris,
Nunc regina Phari, numenque Orientis anheli,
Excipe multisono puppem Mareotida sistro.

Et sistrum enim manu tenet, in nummis, quod instrumentum esse musicum in sacris ejus Deæ solitum adhiberi, antea monuimus. Vetus inscriptio, apud Gruterum, pag. LXXXV. I.

ΕΙCΙΔΙ ΦΑΡΙΑ
ΕΙCΙΝ ΤΗΝ
ΕΝ ΜΕΝΟΥΘΙ
ΥΠΕΡ CωΤΗΡΙΑC
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜωΝ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟC
ΑΝΤωΝΕΙΝΟΥ
....

Deest & vocula hæc ἀνέθηκε, *posuit*, & ejus nomen qui hoc Isidis Phariæ simulacrum in eo Ægypti oppido po-

ſuit, quod Menuthin appellavere prope Canopum, teſte Stephano: *Iſidi Phariæ Iſin in Menuthi, pro ſalute D. N. Imp. Antonini, Poſuit*....... In Calendario Colotiano, feſtum legimus geminum, quorum alterum Martio menſi, Aprili alterum adſcribitur: illud, ISIDIS NAVIGIVM: iſtud, SACRVM PHARIAE, appellatur, propter Iſidis nempe errores, dum maritum quæreret Oſirim. Nec Ethnici vero ſolum, ſed & Judæi feſtum in Pharo inſula agitabant, Philone teſte, libro ſecundo de vita Moſis: quanquam cauſa diſpari, nempe ob redditam ibi Græco ſermone Legem. Διὸ καὶ μέχρι νῦν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἄγεται κατὰ τὴν Φάρον νῆσον, εἰς ἣν οὐκ Ἰουδαῖοι μόνον &c.

ΠΗΔΑΣΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΚΑΙ. ΜΑΣΤΑΥΡΙΤΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Domitiani nummus, e Theſauro Goltzii, pag. 225. Plinio, lib. v. ſect. XXIX. *Pedaſum.* Stephano: Πήδασα, πόλις Καρίας. καὶ Πήδασα, τὸ ἐθνικόν.

PHILIPPI.

COH. PRAE. PHIL. Tria ſigna militaria, in Auguſti nummo, e Gaza Regia, Muſeoque noſtro, & apud Patinum, pag. 29. *Cohors Prætoriana Philippenſis*, ut habet vetus inſcriptio in Theſauro Goltzii.

COL. AVG. IVL. PHILIP. DIVVS. AVGVSTVS. Claudii nummus apud Patin. pag. 99. Sunt & Tiberii, ac Domitiani in Gaza Regia. Plinius, lib. IV. ſect. XVIII. *Philippi colonia*, in Thracia. Hic campi Philippici, ubi Caſſius & Brutus devicti. Dio, lib. XLVII. Celſus lib. L. Dig. tit. XV. de cenſibus: *Colonia Philippenſis juris Italici eſt.*

PHRYGIA. Vide ΦΡΥΓΙΩΝ.

ΠΗΛΟΥ. L. ΙΑ. Πηλουσιωτῶν, λυκάβαντος ια'. Nummus Hadriani, anno principatus ejus undecimo cuſus. E Cimelio Regio. Ammianus, lib. XXII. pag. 233. *In Auguſtamnica oppidum Peluſium eſt nobile, quod Peleus Achillis pater dicitur condidiſſe.* Plinio, lib. v. ſect. XIV. *Peluſium.* Stephano: Πηλούσιον, πόλις Αἰγύπτου .... τὸ

ἐθνικὸν, Πηλουσιώτης. Spartianus in Hadriano, pag. 7. *Peragrata Arabia Pelusium venit, & Pompeii tumulum magnificentius exstruxit.* In Notitia Ecclesiast. pag. 55. Ἐπαρχία Αὐγουσταμνίκης. Πηλούσιον Μητρόπολις. *Provincia Augustamnicæ. Pelusium Metropolis.* Hanc Provinciam alii Augustonicam, Αὐγουστονίκην vocant, ab Augusti victoria. Cave porro credas Pelusium oppidum esse, quod nunc Damiatam vocamus. Fuit enim illud ultimo Nili ostio impositum, qua parte Syriam Arabiamque spectat, extra Delta: Damiata Tanitico, hoc est, interiori Nili ostio, intraque Delta, apposita.

ΠΙΚΕΝΤΙΕΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 226. Et e Magna Græcia, tab. XX. In his Juppiter spoliis insidet: aream alteram Palladis galeatæ caput obtinet. Plinio, lib. III. in fine sect. IX. *Picentia.* Stephanus: Πικεντία, πόλις Τυῤῥηνίας.... οἱ ἐνοικήτορες Πικεντηνοί. Quin addidit & Πικεντιεῖς? Juxta Salernum urbs ea fuit.

ΠΙΝΑ. L. ΙΑ. Πίναμυς πόλις Αἰγύπτου Stephano. Nummus hic Hadriani, e Gaza Regia, anno se undecimo ejus principatus cusum prodit, ut de similibus alibi monuimus.

PINCVM.

AELIANA. PINCENSIA. In laurea. Nummus Hadriani e Cimelio Regio, quo ludi signantur, sive certamina, in gratiam Ælii Hadriani Imp. Pinci edita, quæ urbs Mœsiæ primæ adscribitur, in Notitia Imperii, sect. XXX. *Cuneus Equitum Constantiacorum, Pinco. Cuneus Equitum Dalmatarum, Pinco.* Πικήνσιοι sunt Ptolemæo in Mœsia superiore, pro Πιγκήνσιοι, lib. III. cap. IX. Ut ceteras imperii provincias, ita Mœsiam ab Hadriano lustratam, ejusdem nummi testantur, ADVENTVI. AVG. MOESIAE. In ea lustratione certamina Pinci sunt edita: quæ hoc nummo PINCENSIA appellari suboluit ante nos nemini.

ΠΙΟΝΙΤΩΝ. Nummus Juliæ Domnæ. Plinio, lib. V. sect. XXXII. *Pionitæ.* Πιονία Straboni, lib. XIII. pag. 610. in Æolide, inter Scepsin & Gargara. In Notitia Eccles. Provinciæ Hellesponti adscribitur. Apud Occonem,

pag. 367. ΔΟΜΝΑ. ΙΟΥΛΙΑ. CΕΟΥΗΡΑ. C ΕΒ. CΥΡΑΥΡΑCΕΩΝ ΠΙΟΝΙΤΩΝ. pro CΤΡ. ΑΥΡ. ΑCCΕΩΝ. ΠΙΟΝΙΤΩΝ. *Sub Prætore Aurelio*, *Assensium*, *&* *Pionitarum* concordia. Sunt enim urbes finitimæ, Assos, & Pioniæ.

ΠΙΣΑΥΡΙΩΝ. E Magna Græcia Goltzii, tab. XXXIV. Plinio, lib. III. sect. XIX. *Pisaurum cum amne.* In hisce nummis Neptunus, Bacchus, Cerberus, & equus alatus insculptus, in piscem desinens.

COL. PISAVRVM. Titi nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 241. Apud Gruterum, pag. 433. vetus inscriptio: COLONIARVM. PISAVR. ET. FANEST. Deducta colonia ab Antonio est, ut Plutarchus prodidit in ejus vita, pag. 943. Nunc *Pésaro*, in Ducatu Urbinate.

ΠΙΤΑΝΑΙΩΝ.

ΠΙΤΑΝΕΥC. Viri caput, ejus scilicet, qui conditor ejus oppidi fuit, de quo Plinius, lib. v. sect. XXXII. in Æolide, seu Mysia, *oppidum Pitane*, juxta Caïcum amnem. Stephano: Πιτάνη, πόλις Αἰολίδος, πολίτης Πιταναῖος. Ex parte nummi altera, ΕΠ. C. ΑΠ. ΚΑCCΑΝΔΡΟΥ. *Sub Prætore Appio Cassandro*, ut quidem videtur. Est in Cimelio Regio. Alia vero Pitane fuit in Laconica quidem, teste Plinio, lib. IV. sect. VIII. aliisque, quos ibi in Notis appellavimus: sed fuit illa, inquam, & multo jam ante Romanæ Reip. tempora desierat. *Fuere Cardamyle*, *Pitane*, &c. inquit Plinius: qui solenni illo suo *fuere*, intercidisse jamdudum oppidum illud monet. Quare ad nummum nostrum nihil ista Pitane spectat. Egit de ea Callimachus, hym. in Dianam, cum ibi coli Deam hanc in primis aït, vers. 172.

Ἢ Πιτάνης, καὶ γὰρ Πιτάνη σέθεν, ἢ ἐνὶ Λίμναις.

Ubi scholiastes imperite, Πιτάνη ἐστὶ, πόλις Μακεδονίας: cum utrumque oppidum, Pitanen dico, Limnamque, ubi Diana colebatur, in Laconica fuerit, teste Pausania, lib. III. pag. 98.

ΠΛΑΙΝΘΙΝΕΙΤΩΝ. Othonis nummus, e Thesauro

Goltzii, pag. 226. Stephanus : Πλινθίνη, πόλις τῆς Αἰγυπτίας ..... ὁ πολίτης, Πλινθινίτης.

ΠΛΩΤΕΙΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nummus Antonini Pii, in quo Imperator in equo sedet, in Cimelio Regio: Faustinæ junioris apud Patinum, pag. 253. & Caracallæ. Est in Præfectura Æmimonti, Plotinopolis, apud Constant. Porphyrog. lib. 11. them. pag. 83. Notitia Eccles. antiqua pag. 53. eidem Provinciæ Æmimonti primæ adscribit, cujus metropolis ac primaria civitas Hadrianopolis fuit. Prior ex illis nummis hæc adjecta habet, ΗΓΕ. ΠΟΜ. ΟΥΟΠΕΙΣΚΟΥ. Ἡγεμόνος Πομπηΐου Οὐοπίσκου. *Præside Pompeïo Vopisco.* Fuit enim ea provincia sub Præside. Notitia altera antiqua, pag. 21. Ἐπαρχία Αἱμιμόντου ὑπὸ Ἡγεμόνα. Ἀδριανούπολις. Ἀγχίαλος. Δεουέλτον. Πλωτινόπολις. Pompeii Vopisci sub Othone, meminit Tacitus, lib. XVII. ut nepos hic istius fuisse videatur. Vide quæ diximus, verbo ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ.

ΠΟΔΑΛΕΩΤΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummus Trajani, e Thesauro Goltzii, pag. 226. Plinio, lib. V. sect. XXVIII. *Podalia.* Stephano : Ποδάλεια, πόλις Λυδίας, πλησίον Λιμύρων. (Lege, πόλις Λυκίας, ut in Notis Plinianis monuimus: nam Plinio loc. cit. aliisque Geographis, & Limyra & Podalia in Lycia ex æquo sunt:) ὁ πολίτης, Ποδαλεώτης.

ΠΟΛΥΑΙΓΙΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 226. Plinio, lib. IV. sect. 23. *Polyægos* insula. Nunc est *Polegasa*, in Ægæo mari. Vide notas in Plinium.

ΠΟΛΥΡΗΝΙΩΝ. Nummus ex argento, in Gaza Regia: in qua & alii, ΠΟΛΥ. & ΠΟΛΥΡΗΝΙ. inscripti, cum hasta, bove, noctua, &c. Plinio, lib. IV. sect. XX. *Polyrrhenium.* Stephano : Πολύρἠν, πόλις Κρήτης ... ὁ πολίτης, Πολυῤῥήνιος.

ΠΟΜΠΗΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. M. Aurelii, Caracallæ, & Gordiani junioris nummi. Plinio, lib. V. sect. XXII. *Solœ Cilicii, nunc Pompeïopolis.*

ΠΟΜΠΗΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΠΗΓΗ ΣΟΥΝΙΑΣ. Commodi nummus. *Fons Palladis Suniadis.* Fuit & in

Attica fanum Minervæ Suniadis, ναὸς Ἀθηνᾶς Σουνιάδος, ad promontorium Sunium, unde ei nomen apud Græcos frequens, teste Pausania in Attic. pag. 1.

ΠΟΜΠΗΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Caput turritum. Γ. ΠΟΜΠΗΙΟC. Pompeii caput. *Gn. Pompeïus*, urbis conditor. Sic Gadarenses, cujus oppidum idem ille instauravit, in nummo sculpsere ΠΟΜΠ. ΓΑΔΑΡΕΩΝ.

, Lib. XXXVI. 18. C.

ΠΟΜΠΗΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nummus e Museo nostro, in quo Arati & Chrysippi Solensium icones. In aversa parte, litteræ ΘΚΣ. quæ annum instauratæ urbis a Pompeïo indicant, CCXXIX.

ΠΟΡΦΥΡΕΩΝΙΤΩΝ. Neronis nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 226. Stephanus: Πορφυρεὼν, πόλις Φοινίκης. τὸ ἐθνικὸν, Πορφυρεώνιος, καὶ Πορφυρεωνίτης. In Conc. CP. sub Menna, pag. 93. Χριστόφορος ἐπίσκοπος Πορφυρεῶνος ἐπαρχίας Φοινίκης Παραλίας. *Christophorus Episcopus Porphyreonis Provinciæ Phœniciæ maritimæ.*

ΠΟΣΕΙΔΩΝΕΑΤΑΝ. E Goltzii Thesauro, pag. 226. & in Magna Græcia, Tab. XXI. Nomen habet ἀπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, a Neptuno, cujus in hisce nummis insculpta effigies cum tridente, vel equus qui Neptuno sacer: vel denique taurus, qui eidem Deo immolari solitus. Maro, III. Æneïd. vers. 118.

Sic fatus, meritos aris mactavit honores:
Taurum Neptuno: taurum tibi, pulcher Apollo.

Plinio, lib. III. sect. X. *Oppidum Pæstum, Græcis Posidonia appellatum.* Stephanus: Ποσειδωνία, πόλις Ἰταλίας. τὸ ἐθνικὸν, Ποσειδωνιᾶται, ἢ Ποσειδώνιοι. Nunc vicus est haud procul Salerno, in ora, *Pesti.*

ΠΡΑΙΣΙΩΝ. In nummo quem vidimus. Stephano, Πραῖσος, in Creta. Meminere Præsiorum præterea Herodotus, lib. IX. & Athenæus, lib. IX. pag. 375. ubi ex Agathocle Babylonio aït, suem apud Cretenses animal sacrum haberi, quod Jovi adhuc infanti mammam præbuisse credatur: atque idcirco veneratione summa haberi: Præsios vero sues immolare, eaque præcidanea hostia ut utantur, lege statutum.

ΠΡΙΑΙΣΙΕΩΝ.

ΠΡΙΑΙΣΙΕΩΝ. Cum effigie Veneris, palma, delphino. E Cimelio Regio. Sunt qui ΠΡΙΑΣΣΙΕΩΝ legant. Stephanus: Πρίαισος, πόλις Κρήτης. Οἱ πολῖται Πριαίσιοι, καὶ Πριαισιεῦς. Veneris cultum apud Cretenses solennem fuisse, vel ex eo intelligimus, quod peculiari appellatione apud Phæstios, ut suo loco dicturi sumus, ea frueretur. De palmis Creticis, Plinius consulendus, lib. XIII. sect. VIII. & IX. De Apollineo delphine, qui Cretes Delphos advexit, diximus in nummis ΔΕΛΦΩΝ.

ΠΡΙΑΠΕΩΝ. Palma cum delphino, & temone, uti ad nos retulere, qui vidisse se asseverabant. Plinio, lib. V. sect. XL. *Oppidum Priapos*, in Hellesponto. Stephano, Πρίαπος, πόλις Ἑλλησποντίας, cujus gentile nomen Πριαπηνὸς & Πριαπεύς. At nos veremur ne ΠΡΙΑΠΕΩΝ ii, pro ΠΡΙΑΙΣΕΩΝ, in nummo eo viderint: sitque is cum superiore idem, ac plane par.

ΠΡΙΗΝΕΩΝ Nummus Tiberii. Plinio, lib. V. sect. XXXI. *Priene*. Stephanus: Πριήνη, πόλις Ἰωνίας. τὸ ἐθνικὸν Πριηνεὺς, καὶ Πριήνιος, καὶ Πριηνιάς.

ΕΠ. ΑΡΧ. ΙΟΥΛ. CΑΤΟΡΝΕΙΝΟΥ. ΠΡΙΗΝΕΩΝ. Ἐπὶ Ἀρχιερέως (non, ut quidam, Ἄρχοντος) Ἰουλίου Σατορνείνου, Πριηνέων. *Sub Pontifice Iulio Saturnino, Prienensium.* Valeriani, e Cimelio Regio. Mulier dextra spicas & papaver, ubertis symbola: tedam læva gerit, ad pedes ara posita cum igne.

ΠΡΙΗΝ. E Museo nostro. In ima parte nummi, ΚΑΛΛΙΚΛΕΙΔΗΣ, quod Prætoris nomen est. Noctuam hic nummus insculptam præfert, & Palladem.

ΠΡΙΑΝΕΙΩΝ. Chiffletianus nummus. Dorica dialecto, pro ΠΡΙΗΝΕΙΩΝ. Hos a Priene perperam divellit Ortelius in Thesauro Geographico.

ΠΡΙΗΝΕΩΝ. Tauri effigies. Ex parte altera, ΤΟΝ ΚΤΙCΤΗΝ, cum Herculis capite, quem conditorem urbis suæ, ac gentis auctorem, Prienii nuncupant. Certe conditam a Bœotis ac Thebanis Prienen, auctor est Strabo, lib. XIV. pag. 633. & 636. Fuere autem *Bœotiæ Thebæ*, ut Plinius admonet, lib. IV. sect.

XII. *duorum numinum, Liberi atque Herculis, patria.* Eandem ob causam & Cadme vocitata Priene est, quod Bœotius Cadmus fuit. Sunt qui ΠΡΗΥΕΩΝ perperam in eo nummo legant.

ΠΡΟΞΕΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 228. Stephanus: Προξενούπολις, περὶ Ναυκρατίαν. ὁ πολίτης, Προξενοπολίτης, ὡς Ερμοπολίτης. Naucratiten in Ægypto nomon, ut & Hermopoliten, Plinius agnoscit, lib. v. sect. IX.

ΠΡΟΣΩΠΙΤΩΝ. ΚΑΙ. ΦΘΕΝΟΤΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. *Prosopitarum & Phthenotarum concordia.* Tiberii nummus e Thesauro Goltzii, pag. 227. Plinio, lib. v. sect. IX. hæ duæ Ægypti nomi seu præfecturæ, Prosopites, & Ptenethu, appellantur. Vide quæ ibi diximus. Stephano: Προσωπὶς, πόλις Αἰγύπτου. τὸ ἐθνικὸν, Προσωπίτης.

ΠΡΟCΩΠΙΑC. Hadriani nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 227. huc quoque spectat: non ad ignotam insulam, quæ Πρόσωπον a Stephano appellatur.

ΠΡΟΥCΑΕΩΝ. Trajani nummus, e Museo nostro, in quo figura jacens cum arundine. Epigraphe ex parte altera, ΑΥ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟC Κ. C. Γ. Δ. Αὐτοκράτωρ Νερούας Τραϊανὸς Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς Δακικός. *Imp. Nerva Trajanus Cæsar Aug. Germanicus Dacicus.*

ΠΡΟΥCΑΕΩΝ. Nummi Commodi, Severi, Caracallæ, Getæ, Macrini, ac Diadumeniani, e Cimelio Regio. Plinius, lib. v. sect. XLIII. *Intus in Bithynia Prusa, ab Hannibale sub Olympo condita.* Hodie *Bursia.* Vide nostras in Plinium notas. A Prusia conditam scribit Tzetzes, ut diximus, & Strabo, lib. XII. pag. 653. Sed interpretem ejus Casaubonum carpere obiter hoc loco libet, qui Græci scriptoris locum, quo paulo post eo regreditur unde diverterat, hoc est, ad institutam de Prusa civitate orationem, sic vertit: *Prusa alia ad Olympum Mysiæ posita est urbs, quæ legibus bonis gubernatur.* Perinde quasi alia Prusa sit quæ ad Olympum, ab ea quam vel Hannibal vel Prusias ibi condidisse dicitur: cum absit vox ea *alia* a Græco scriptore, & abesse vero debeat. Προῦσα ἡ ἐπὶ τῷ Ὀλύμπῳ ἵδρυται τῷ

Μυσίῳ πόλις ἐπώνυμος αὐτῇ. Vetus inſcriptio apud Reineſ. pag. 608. ASCLEPIADES. PRVSA. AD. OLYMPVM. MEDICVS, &c. In Conc. Nicæno, pag. 54. *Georgius* Epiſcopus *Pruſiadis*, *juxta Olympum montem.* Stephano: Προῦσα..... τὸ ἐθνικὸν Προυσαεύς. In Notitia Eccleſ. Προύση, ἤτοι Θεούπολις. *Pruſa*, quæ & *Theopolis*.

ΠΡΟΥϹΑΕΩΝ. Severi nummus, e Cimelio Regio, in quo Fortunæ ſtantis effigies, cum temone & Copiæ cornu. In parte nummi antica, Α. Κ. Λ. ϹΕΠ. ϹΕΥΗΡΟϹ. ΠΕΡ. ϹΕΒΑ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Σεπτίμιος Σευῆρος Πέρτιναξ Σεβαστός.

ΠΡΟΥϹΑΕΩΝ. Juliæ Domnæ, apud Patinum, cum Dianæ Epheſiæ icone, & cervis.

ΠΡΟΥϹΑΕΩΝ. Caracallæ nummus, in quo Ajax galeatus gladio ſe ipſe confodit. E Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 304.

ΠΡΟΥϹΑΕΩΝ. Diana Epheſia. In parte averſa, ΠΡΟΥϹΑ. E Cimelio Regio.

ΠΡΟΥΣΙΕΩΝ *ad Hypium montem, quæ & ad mare.*

ΜΗΤΡ. ΠΡΟΥϹΙΕΩΝ ΠΡΟϹ. ΥΠΙΩ. Macrini, apud Triſtanum, pag. 299. Plinio, lib. v. ſect. XLIII. *Pruſa item altera ſub Hypio monte.* Stephano: Προυσιὰς, ἧς ὁ πολίτης Προυσιεύς. Montem Plinius vocat: amnem Ptolemæus, lib. v. cap. 1. Προῦσα πρὸς τῷ Ὑπίῳ ποτ. Sed ex eo monte amnis forte cognominis fluit. In Actis certe Concilii Nicæni, pag. 54. ſubſcribit *Heſychius Pruſenſis*, *juxta Hypium fluvium.* Hanc Memnon apud Photium in Bibl. cod. 224. Προυσιάδα τὴν ἐπιθαλάσσιον vocat. In eo nummo quartus Herculis labor expreſſus, ab Auſonio celebratus hoc verſu:

Æripedis quarto tulit aurea cornua cervi.

Quare ad hanc pertinent duo quoque nummi qui ſequuntur.

ΠΡΟΥΣΙΕΩΝ, apud Goltzium, in quo nummo clava Herculis inſculpta, cum arcu: ex parte averſa Pruſiæ caput, leonina indutum pelle: quod genus illc ſuum

ad Herculem referret, cujus peculiares sunt exuviæ leoninæ.

ΠΡΟΥCΙΕΩΝ. ΤΩΝ. ΠΡΟC. ΘΑΛΑCCΑΝ. *Prusiensium ad mare.* Ibidem. Nonnium nihil moror, qui ad Prusam alteram pertinere existimat: cujus cives non ΠΡΟΥCΙΕΙC, sed ΠΡΟΥCΑΕΙC appellati. Nec virum eruditum, qui lib. de usu numism. pag. 77. hanc quæ ad mare sita dicitur, ab altera immerito secernit, quæ fuit sub Hypio monte. In eo nummo, ut fere in priore, Herculis clava insculpta cum pharetra.

ΠΡΟΥCΙΕΩΝ. ΠΡΟC. ΥΠ. ΔΙΑΔΟΥΜΕΝΙΑΝΟC. Crater, quem serpens circumplicat. Diadumeniani nummus e Cimelio nostro. In Gallieni nummo legit Tristanus, tom. III. pag. 90. ΠΡΟΥCΙΕΩΝ. ΠΡΟΒΕΙΝΩ. Sed eo nomine a Patino, pag. 413. recte coarguitur: legi enim ΠΡΟC. ΥΠΙΩ. oportuit. Sunt & similia M. Aurelii, Faustinæ junioris, Caracallæ, Anniæ Faustinæ Elagabali, Maximini, Gallienique numismata. Idem Tristanus in Hadriano, pag. 506. nummum affert, ΚΟΥCΙΕΙΑ, quem num referri ad Prusienses oporteat, viderint ii qui nummum tractarint.

ΠΡΟΥCΙΕΩΝ ΠΡΟC ΥΠΙΩ. L. Veri nummus, e Gaza Regia, & apud Patinum, pag. 257. cum bovis effigie, qua hostia litatum Vero, ceu Deo, vel Jovi certe pro salute Principis, Prusienses declarant. Nunc est Cimelii Regii.

ΠΡΟΥCΙΕΩΝ ΠΡΟC ΥΠΙΩ. L. Veri nummus, e Cimelio Regio, & apud Tristanum, tom. II. pag. 301. in quo Herculis cum hydra certamen insculptum: quod versiculo eo expressit Ausonius:

Proxima Lernæam ferro & face contudit Hydram.

ΠΡΟΥCΙΕΩΝ ΠΡΟC ΥΠΙΩ. L. Veri nummus, e Museo nostro, in quo Oriens radiato capite, singulis manibus singulas gestat Aquilas cum lauri ramis. Subactum Orientem utriusque Augusti auspiciis, Marci & Veri, declarat: id quod Tristanum fugit, explanare aliter conantem, tom. II. pag. 305. Capitolinus in

Marco, pag. 26. *Et Verus quidem posteaquam in Syriam venit, in deliciis apud Antiochiam & Daphnen vixit, ... cum per legatos bellum Parthicum gerens, Imperator appellatus esset, cum Marcus horis omnibus reipublicæ actibus incubaret, patienterque delicias fratris & prope invitus ac nolens ferret. Denique omnia quæ ad bellum erant necessaria, Romæ positus & disposuit Marcus, & ordinavit. Gestæ sunt res in Armenia prospere.... delatumque Armeniacum nomen utrique principum: quod Marcus per verecundiam primo recusavit, postea tamen recepit. Profligato autem bello, uterque Parthicus appellatus est: sed hoc quoque Marcus delatum nomen repudiavit, quod postea recepit.* Idcirco sane in nummo singulari coloniæ Beryti, quem Patinus affert, pag. 241. ab altera parte Marcus, Verus ab altera insculptus, cum sua quisque Aquila, imperii pro indiviso communicati argumentum. Nam & Aquilam Diocletianus & Maximianus in eodem nummo insculpti, scipioni eburneo, quem quisque gerit, impositam ferunt: divisi pariter inter ambos imperii symbolum. Scribit Dionysius Halic. III. pag. 195. inter regia dona ab Etruscis victori Tarquinio missa, fuisse σκῆπτρον ἐλεφάντινον ἀετὸν ἔχον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, sceptrum eburneum in summitate habens aquilam, eoque Tarquinium usum, & exactis regibus Consules annuos. Hinc Juvenalis Satyra x. vers. 43. Consulem describens:

Da nunc & volucrem, sceptro quæ surgit eburno.

Ut porro imposita sceptro Aquila Consulatus insigne fuit, sic Imperatoriæ dignitatis ac potestatis, bacillum purum, hoc est, sine aquila, aliove adjectitio ornamento, (nam & sic hastam puram dicimus:) quale in nummo Ascalonitarum apparet, quem suo loco laudavimus. In eo enim Impp. ambo insculpti, Castorum stellis amborum capiti impositis, ac suum quisque bacillum manu tenet, qualem in Francia Marescalli gerunt, & exercituum Imperatores: quare bacillum Imperatorium vulgus appellat, *Baton de Mareschal, Baton de Commandement.* Parazonium minus apte grex

Antiquariorum vocat : cum ea vox pugionem potius quam bacillum hoc, quale exhibent nummi, ſonet. Scipionem rectius Iſidorus, lib. XVIII. Orig. cap. XI. *Namque & purpuream, & palmatam togam, triumphantes induebantur, & ſcorpionem cum ſceptro in manu tenebant.* Ubi *ſcipionem* reponi oportere vidit acute Petavius noſter, in ſuis ad Themiſtium notis.

ΠΡΥΜΝΗϹϹΕΩΝ. Caracallæ e Gaza Regia, Getæ, & Elagabali nummi. Πρυμνησσὸς Pauſaniæ: Ptolemæo, lib. V. cap. 11. Πρυμνησία. In Notitia antiqua Eccleſ. pag. 49. inter Epiſcopos Prov. Phrygiæ Salutaris. ὁ Πρυμίσου. Leunclavius, pag. 94. ὁ Πεζμίσου. Utrobique mendum, ex altera Notitia emendandum, quæ pag. 29. Πρυμνησσὸς aperte præfert. Stephano: Πρυμνησία, πόλις Καρίας... τὸ ἐθνικὸν, Πρυμνησιεύς.

PTOLEMAIS *Africæ*. Vide ΒΑΡΚΑΙΩΝ.

PTOLEMAIS *Phœnices*.

COL. CL. PTOL. Nummus Claudii, quem vidimus. *Colonia Claudii Ptolemaïs.* Plinio, lib. V. ſect. XVII. *Colonia Claudii Cæſaris Ptolemaïs*, &c. Hodie, *S. Iean d'Acre.* Refert hunc nummum Patinus, pag. 100. Sed cum exeſum viderit, imaque parte mutilum, qua vox poſtrema continebatur, hæc modo retulit, COL. CL. ac de Claudiopoli Iſauriæ accepit. Sed fruſtra.

COL. CAESAREA. PTOLEMAIS. Ejuſdem Claudii nummus, e Theſauro Goltzii, pag. 238.

COL. PTOL. M. Aurelii, Severi, ac Juliæ Domnæ. Item Caracallæ & Getæ, apud Patinum, pag. 299. & 317. Huc quoque ſpectare credimus Trajani nummum, apud Occonem, pag. 209. COL. PTOΛ. etſi ille alio refert.

COLONIA. PTOLEMAIS. Caracallæ, in Cimelio Regio. Sedet Imperator in equo.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ. ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. *Ptolemaïdos. Sacer Senatus*, apud Goltzium in Auguſto, Tab LXXI.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΙ. *An-*

tiochensium, *qui Ptolemaïde* agunt. Nummus Antiochi IV. Regis Syriæ, e Museo nostro: quem ut explanaret vir eruditus, Antiochiam in Ptolemaïdis agro fuisse aliquam auguratur, scriptoribus adhuc incompertam. Frustra: cum Antiochenses ipsos e Syriæ metropoli ad Orontem, qui Ptolemaïde negotiabantur, hic nummus indicet. Fuere nempe olim, uti etiamnum hodie, in majoribus oppidis, emporiisque celebrioribus, diversarum gentium mercatores, suis quique fere discreti regionibus: ut in ipsa Ptolemaïde fuisse scimus tempore belli sacri Genuensium regionem, ac Venetorum: nunc in Orientis urbibus, Judæorum, Lusitanorum, &c. Sic Romæ quondam, CORPVS. NEGOTIANTIVM. MALACITANORVM, apud Gruterum, pag. 647. Et pag. 377. Q. CAICILIO. C. F. METELLO. IMPERATORI. ITALICI. QVEI. ARGEIS. NEGOTIANTVR. Et pag. 498. 6. CIVES. ROMANI. QVI. NEGOTIANTVR. BRACAR. AVGVST. Solebant hi porro ordines, vel nummos cudere, vel similia edere monumenta, in gratiam virorum principum, & Imperatorum, quos demereri vellent. Sic laudatæ a nobis ad lib. III. Plinii, sect. III. Gruteri inscriptioni, e pag. 257. præfixa hæc verba sunt: M. AVR. VERO. IMP. DIVI. HADR. ANT. AVG. PII. P. P. F. SCAPHARII. QVI. IVLIAE. ROMVLEAE. NEGOTIANTES. Sic apud Sponium, in Itiner. Athen.

Q. HERENNIO. ETRVSCO. MESSIO. DECIO.
NOBILISSIMO CAES. PRINCIPI IVVENTVTIS
COS. FILIO. IMP. CAES. C. MESSI. Q.
TRAIANI. DECI. PII. FELICIS. INVICTI.
AVG. ARGENTARII ET EXCEPTORES
ITEMQ. NEGOTIANTES. VINI.
SVPERNAT. ET. ARIMIN.
DEVOTI. NVMINI. MAIESTATIQ. EIVS.

Denique qui Antiochiam in Ptolemaïdis agro quærit, idem etiam Athenas in insula Delo investiget, quo-

niam apud Gruterum in vetuſta inſcriptione legitur non ſemel, pag. ccccv. ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΔΗΛΩι, & ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ ΤΟΙΣ ΕΝ ΔΗΛΩι.

ΠΥΛΙΩΝ, in Severi nummo, e Gaza Regia: quo in nummo ſtat Pallas: Item in Caracallæ, cum effigie Æſculapii, apud Patinum, pag. 309. Hæc Pylos Eliaca, Neſtoris patria: de qua Plinius lib. IV. ſect. VI. in Peloponneſo.

ΠΥΛΙΩΝ, in nummis veteris Græciæ, apud Goltzium, tab. X. quos ad hanc quoque Pylum referri oportet. In his Dianæ cornutæ, ſive Hammoniæ ſimulacrum: vel Palladis forte Coryphaſiæ, quæ ſic cornuta pingeretur. Nam Pauſanias in Meſſenicis, pag. 146. Pyli Minervæ templum fuiſſe ait, cognomento Coryphaſiæ. Ἐνταῦθα ἱερὸν ἐστὶν Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Κορυφασίας. Idemque in Eliac. prior. pag. 163. ait Eleos etiam Afrorum numen Ἥραν Ἀμμωνίαν Junonem Hammoniam coluiſſe. In iiſdem nummis & bos depictus, quo Neſtoris ſcilicet ac Nelei boves, quorum ibi ſtabulum fuit, indicantur. Vide Pauſan. in Meſſen. pag. 146.

ΠΥΤΕΟΛΗΣ, & ΠΥΤΕΟΛΙΤΩΝ. Nummi e Theſauro Goltzii, pag. 229. & in Magna ejuſdem Græcia, tab. XVI. In his Minotaurus & Diana, ut in nummis Neapolitanorum. Plinio, lib. III. ſect. IX. *Puteoli* &c. In Campania *Pozzuolo*: noſtris *Pouzol*. Vide Notas in Plinium.

Q

QVADI.

REX QVADIS DATVS. Antonini Pii nummus e Cimelio Regio, & apud Occonem pag. 253. Regnum illud Vannianum eſt, de quo Plinius, lib. IV. ſect. XXV. Gens ipſa Quadorum dicta, ut ibidem ex Tacito indicavimus: ubi nunc Moravia eſt. His regem non Antoninus modo, ſed & Marcus dedit: id quod Capitolinus in ejus vita prodit, pag. 28. *Quadi autem amiſſo rege ſuo, non prius ſe confirmaturos eum qui erat creatus dicebant, quam id noſtris placuiſſet imperatoribus.*

R

RÆTIA.
COL. AVGVSTA. RAETORVM. E Thesauro Goltzii, pag. 238. Tiberii nummus. Eade mex Tiberii nummo, loc. cit. COL. AVGVSTA. VINDELICORVM, appellata, si fides eruditis Augustanarum rerum scriptoribus. Plinio, lib. III. sect. XXIV. *Vindelici.* Ubi nunc Ducatus Bavariæ, & circumjectus ager.

RAVENNA.
FELIX. RAVENNA, in Museo nostro: turritum caput: aquila ex parte aversa, & stellæ duæ. Plinio, lib. III. sect. XX. *Ravenna Sabinorum oppidum.* Nunc quoque *Ravenne.*

RAVRACI.
COL. AVGVSTA. RAVRACOR. Tiberii nummus apud Goltzium, pag. 237. Vereor tamen ne cum in nummo viderit, C. A. R. quod Astam Regiam, ut suo loco monuimus, interpretari eum oportuit, de Augusta Rauracorum acceperit, quæ Ptolemæo lib. II. cap. IX. Ῥαυρικῶν Αὐγούστα dicitur. Plinio, lib. IV. sect. XXXI. *Raurici*, & *Colonia Rauriaca.* Nunc est vicus ignobilis *Augst*, a Basilea VI. M. P. non ipsa Basilea, ut quibusdam visum. Civitatem certe Basileensem a Castro Rauracensi sejungit Libellus Provinciarum Galliæ. Vetus inscriptio Gruteri, pag. 339. L. MVNATIVS. L. F. PLANCVS. COS..... IN. GALLIA. COLONIAS. DEDVXIT. LVGDVNVM. ET. RAVRICAM.

ΡΑΥΚΙΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 229. Stephano: Ῥαῦκος, πόλις ἐν μεσογείῳ τῆς Κρήτης. τὸ ἐθνικὸν, Ῥαύκιος. Sed veremur ne in nummo ΧΙΩΝ, quem suo afferemus loco, hanc vocem legisse se Goltzius incaute putarit.

ΡΑΦΑΝΕΩΤΩΝ. Nummus Elagabali. Plinio, lib. V. sect. XVI. *Rhaphana.* Stephano: Ῥαφανέαι, πολίχνιον Συρίας. ὁ πολίτης, Ῥαφανεώτης.

ΡΑΦΙΑ. ΖΑC. Dianæ effigies, in Commodi nummo e

Cimelio Regio: & annus CCXXXVII. poſt conceſſam, uti videtur, Raphiotis libertatem a Craſſo, dum in Syria imperium gereret. Quare Raphiotarum æra decennio integro poſterius ſtatuenda eſt, quam Gazenſium, de qua ſuo loco diximus: cum ab anno Urbis DCC. quo a Craſſo id beneficium conſecutos Raphiotas credimus, annus CCXXXVII. percommode cadat in annum Urbis DCCCCXXXVII. qui ſextus Commodi Principis fuit. Eſt Commodi nummus ſimilis apud Triſtanum. Plinio, lib. V. ſect. XIV. *Raphea*, in Palæſtina, juxta Gazam. Sed vereor ne in hiſce nummis legi ſatius ſit, ΠΑΦΙΑ, ac de Venere Paphia Cypriorum accipi.

ΡΑΦΙΑ. ϛΞC. Caracallæ nummus, ex eadem Gaza, cum Apollinis icone: Annus σξϛʹ, hoc eſt, CCLXVI. Urbis, qua diximus computatione, DCCCCLXVI. qui quartus omnino Caracallæ eſt.

REMI, *in Gallia.*

REMO. Muſei noſtri nummus antiquus, cum tergemino capite, trium Galliarum indice, ut in Galbæ nummo antea diximus, verbo GALLIA: non, uti Marlotus credidit, lib. I. hiſt. Rem. cap. V. pag. XVIII. tergeminæ poteſtatis, quæ tum eſſet in urbe Remenſi, Principis, Senatus, Populi. Fuit cum Triumvirorum, Octavii, Antonii, Lepidi, ſignari ibi capita crederemus, ut in vetere nummo apud Patinum, pag. 19. & in Æmilia familia, pag. 32. Sed prior ſententia de tergemina Gallia vel eo nomine magis arridet, quod Sirmondum noſtrum auctorem habet. Plinio, lib. IV. ſect. XXXI. *Remi fœderati* populi Romani, in Gallia Belgica. *Reims.*

ΡΗΓΙΝΩΝ. In nummis Cimelii noſtri, & in Magna Goltzii Græcia, Tab. XXV. & XXVI. In his Juppiter, Diana & Apollo cum tripode, lyra Apollinea, leo, aliaque ſimilia inſculpta ſymbola. Nullus dum occurrit, qui ſit leporis effigie inſignitus, quanquam id Julius Pollux refert, lib. IX. cap. VI. Ῥηγῖνοι μὲν λαγὼν τῷ νομίσματι ἐνεχάραττον. Sed eſt in Locrorum Zephyrio-

rumque nummis lepus passim obvius: qui fuere Rheginis finitimi. Plinio, lib. III. sect. x. *Rhegium.* Et sect. XIV. *Rheginum oppidum in margine Italiæ situm.* Stephano: Ῥήγιον ..... ὁ πολίτης, Ῥηγῖνος. Nunc quoque *Reggio.*

RHENVS. Apud Tristanum, tom. I. pag. 145. & Occonem, pag. 99. In altera superficie, NERO. CLAVDIVS. DRVSVS. GERMANICVS. IMP. Est & alter ita inscriptus, in quo Domitianus Rhenum calcat, ob victoriam Germanicam: de qua videndi Martialius, Silius, Suetonius, &c. Apud Gruterum, pag. CCXXXVI. 5. ex arcu triumphali, qui Druso Neroni dicatus, vetus hæc exstat inscriptio, sed maxima sui parte deminuta:

AD. DIVORTIA. RHENI.
PERVASI. HOSTILES. DEPOPVLATVS. AGROS.
DVM. TIBI. ROMA. DECVS. AETERNAQVE. SVDO. TROPHEA.
ISTER. PACATIS. LENIOR. IRET. AQVIS.

Vel, ut alius retulit:

DVM. TIBI. BELLA. FORIS. AETERNAQ. SVDO. TROPEA.
HISTER.....

ΡΗΝΙΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛ. Alexandri Severi nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 229. Occone teste, pag. 421. Pallas in eo nummo dextra clypeum, hastam læva tenet. Plinio, lib. IV. sect. XXII. *Rhene.* Stephano: Ῥήνη, gentile, Ῥηναῖος, Ῥηναιεὺς, καὶ Ῥήνιος. Insula Delo proxima.

ΡΗΝΙΩΝ. Maximi Cæsaris, in Cimelio Regio, & apud Tristanum, tom. II. pag. 455. In eo nummo Dea stat, quæ dextra victoriolam gerit: hastam, seu tedam, ut alii malunt, inversam, læva.

ΡΗCΑΙΝΗCΙΩΝ.

CΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗCΑΙΝΗCΙΩΝ. Σεπτιμίας κολωνίας Ῥησαινησίων. Decii nummi, apud Patinum, pag. 391. Etruscillæ, pag. 402. omnes nunc Cimelii Regii. Est & apud Goltzium, in Thesauro, pag. 231. sed mendose, ΓΗCΑΙΝΗCΙΩΝ. Apud Occonem, pag. 451. fœdius, CΕΠΚΟΛΡΙΙCΑ.....ΩΝ. & CΕΠ-

ΚΟΛΓΗC ΛΙΝΗCΙΩΝ. In his aut Iſis inſculpta cum Aquila, aut cum Pallade dextras jungit: aut labarum, aut templum cum noctua, Palladis ſymbolo, aut boves cum colono, ſupervolitante Aquila, quæ ſunt deductæ a Romanis coloniæ argumenta. A Severo Septimio id prænomen habet. Locus fuit in finibus Romani Perſicique imperii, circa Euphratem, Gordiani ſepulcro nobilis. Meminit hujus loci Ammianus, lib. XXIII. pag. 246. ubi Rheſainam vocat. Videtur eſſe Ῥέσινα vel Ῥήσινα Ptolemæi, in Meſopotamia, lib. V. cap. XVIII. In nummis Decii & Etruſcillæ, adjectæ ſunt eæ annorum notæ, L. HIP. (non, ut quidam voluere, L. ΙΠΡ) hoc eſt, λυκάβαντος ρυή. *anno* CXVIII. ut cœpiſſe æra hæc videatur Hadriani principatu, anno Urbis Romæ fere DCCCLXXXV. quo anno Syriam is luſtravit: ex quo annis elapſis CXVIII. annus occurrit Decii primus: Urbis Romæ, MIII.

ΡΟΔΙΩΝ.

ΡΟΔΙΩΝ. ΕΛΕΥΘ. Ῥοδίων ἐλευθέρων, *liberæ civitatis.* Apud Spanhem. pag. 784. Plinius, lib. V. ſect. XXXVI. *Pulcherrima & libera Rhodos.* Nunc quoque nomen & decus ſervat.

ΡΟ. & ΡΟΔΙΩΝ, in vetere Græcia Goltzii.

ΡΟΔΙΟΙ. ΥΠΕΡΙΟΝΙ. ΑΝ. Ῥόδιοι Ὑπερίονι ἀνέθηκαν. *Rhodii Hyperioni dedicarunt.* Apud Spanhem. pag. 791.

ΡΟ. cum inſigni Rhodiorum roſa, lyrave: & Solis capite radiato, vel Apollinis.

ΡΟΔΗΤΑΝ, in Muſeo noſtro: & hi ad Rhodios quoque forte ſpectant.

ΚΛΑΥΔΙΟΥ. ΥΠΕΡΙΩΝ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. E Cimelio Regio. Caput turritum. Ex parte averſa, coloſſus capite radiato coronam trophæo imponit: epigraphe, ΔΙΔΡΑΧΜΟΝ. Hunc nummum ad Rhodios pertinere quis non intelligit? capite turrito Rhodon ſignari, non Agrippinam, ut Seguinus ſenſit, pag. 52. Ὑπερίονος nomine Solem Rhodiorum Deum, qui & ex parte nummi altera coloſſi effigie radiata delineatur: ubi & δίδραχμον monetæ pondus & valor eſt. Le-

gendum itaque, ΚΛΑΥΔΙΟΥ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. ΥΠΕΡΙΩΝ. *Claudii Augusti. Hyperion.* Festus: *Hyperionem alii patrem Solis, alii ipsum, quod eat super terras, appellatum putabant.*

ΡΟΔΙΩΝ. ΝΕΡΩΝ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Ex parte aversa, ΔΙΔ. Δίδραχμον. Sunt & M. Aurelii & Caracallæ numismata similia.

ΕΠ. Π. ΡΟ. ΕΜΙΛ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ. ΝΑΣΩΝΟΣ. Domitiani nummus, in quo clypeus hasta transversa: quem typum & in altero ejusdem Domitiani nummo vidimus, cum epigraphe: ΕΠΙ. Μ. (forte ΕΠΙ. ΠΡ.) ΜΑΡΚΟΥ. ΡΟΥΦΟΥ. ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. Uterque e Cimelio Regio. Priorem sic interpretor: Ἐπὶ Πρυτανέως Ῥοδίων Ἐμιλίου Ἀντωνίου Νάσωνος. In posteriore sunt qui ΕΠΙ. Μ. ΜΑΡΙΟΥ legant. Quæ causa sit cur sic interpretari priorem nummum oporteat, ex nummis sequentibus plane liquebit. Interim EMILIUM per E, etiam in Latino Tiberii nummo scito scribi, apud Mediobarbum, pag. 70.

ΡΟΔΙΩΝ. ΔΙΔΡΑΧΜΟΝ. Nervæ nummus, in Cimelio Regio. Ex parte altera, epigraphe hæc est, ΑΥΤ. ΚΑΙϹΑΡ. ΝΕΡΟΥΑ. ϹΕΒΑϹΤΟϹ.

ΑΥ. ΚΑΙ. Τ. ΑΙΛ. ΑΔΡΙΑΝΟϹ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. ΕΥ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Τίτος Ἄιλιος Ἀδριανὸς Ἀντωνεῖνος Εὐσεβής. *Imp. Cæsar T. Ælius Hadrianus Antoninus Pius.* Ex parte aversa, Ceres tedifera, vecta curru juncto draconibus: epigraphe, ΚΟΙΝΟΝ. ΓΙ. ΠΟΛΕΩΝ. Π. ΡΟΔΙΟΝ. ΚΛ. ΦΡΟΝΤΩΝΟϹ. ΑϹΙΑΡΧΟΥ. ΚΑΙ. ΑΡΧΙΕ. ΓΙ. ΠΟΛΕΩΝ. Κοινὸν Τρισκαίδεκα Πόλεων, Πρυτάνεως Ῥοδίων Κλαυδίου Φρόντωνος Ἀσιάρχου καὶ Ἀρχιερέως Τρισκαίδεκα Πόλεων. *Commune tredecim civitatum, Magistratu Rhodiorum Claudio Frontone, Asiarcha & Pontifice tredecim civitatum.* Nummus est singularis, in Cimelio nostro, maxima forma ex ære, quam Itali *Medaglione* vocant. Similem isti viderat alicubi Spanhemius, sed exesum, detritis plerisque litteris ac voculis: itaque ediderat, lib. de usu Numism. pag. 692. ΠΡΟ. ΦΡΟΝ-

ΤΩΝΟϹ. ΑϹΙΑΡΧΟΥ. ΚΑΙ. ΑΡΧΙΕ ΓΙ. ΠΟΛΕΩΝ. ΚΟΙΝ. Itaque reddiderat: *Frontone Asiarcha & Sacerdote* XIII. *Civitatum*. Brevius Occo, pag. 270. ΚΟΙΝΟΝ ΓΙΠΟΛΕΩΝ ΠΡΟ...Ν ΚΑΦΟΝΤΩ. pro ΚΑ. ΦΡΟΝΤΩ. Goltzius in Thesauro, pag. 226. aliquanto fœdius: ΠΟΛΕΩΝ ΚΟΙΝ. ΠΡΟΝ.....ΟΝΤΩΝΟϹ. ΑϹΙΑΡΧΟΥ. ΚΑΙ. ΑΡΧΙϹ. ΓΙ. Voces, quæ in orbem descriptæ in nummi margine erant, non inde legere auspicatus, unde maxime oportuit. Sponius, ΠΡΟΔΙΚΟϹ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΩΝ, falso, cum sit perspicue ΠΡΟΔΙΟΝ. ΚΑ. Nos illud ΠΡΟ. quid esset, primi excogitavimus, cum in nostro dilucide ac plane pateret ΠΡΟΔΙΟΝ. Divulsa enim ea voce in duas, Π. ΡΟΔΙΟΝ. Πρυτάνεως Ῥοδίων certissima conjectura vidimus: Nam in nummis Ο pro Ω poni, tralatitium est, ipso in ea voce ΡΟΔΙΟΝ egregie id adnotante Ant. Augustino, Dialog. II. pag. 12. & ex nummis aliis liquet, quos in hoc opere repræsentamus. In Græcis autem civitatibus, Rhodi, Mileti, Tenedi, Argis, Ephesi, Smyrnæ, Thasi, Mytilenis, fuisse Magistratus, qui Πρυτάνεις appellarentur, ante nos eruditi viri sæpius monuere. Etiam Athenis, uti ex decreto Atheniensium, quod affert Josephus, lib. XIV. Antiq. Jud. cap. XVI. in gratiam Judæorum, palam est: Πρυτάνεως καὶ ἱερέως Διονύσου. Apud Rhodios certe, quorum in hoc nummo mentio est, summum fuisse eo nomine Magistratum, præter hunc nummum, & subsequentem, admonet Appianus, lib. IV. bellor. Civil. pag. 627. Οἱ μὲν δὴ τὸν Ἀλέξανδρον ἐκ τούτων εἵλοντο σφίσι Πρυτανεύειν, ἥπερ ἐστὶν ἀρχὴ παρ' αὐτοῖς μάλιστα αὐτοκράτωρ. *Illi vero ea de causa Alexandrum elegerunt sibi Prytanim, quæ apud eos dignitas omnium maximam auctoritatem habet.* Smyrnæorum nummus, infra: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ. Et hi sacra faciebant, teste Pausania in Atticis, pag. IV. Θύουσιν οἱ πρυτάνεις. Altera vero appellatio ΑΡΧΙΕΡΕΩϹ, pariter occurrit apud Gruterum, pag. 415. ΑΡΧΙΕΡΕΑ. ΤΟΥ. ΚΟΙΝΟΥ. ΤΩΝ.

ΓΑΛΑΤΩΝ. Ad illam vero ΑΣΙΑΡΧΟΥ quod attinet, ex iis quæ jam antea delibavimus, in nummis ΒΙΘΥΝΙΩΝ, ΓΑΛΑΤΩΝ, ΚΡΗΤΩΝ, quid ſit Ἀσιάρχης abunde liquet: præſes nempe ludorum theatralium, certaminumque, quæ a tota communitate ejus provinciæ in uno aliquo oppido haberi in honorem Deorum, vel Auguſtorum ſolerent. Idem ſi ſacris præeſſet, quod fere fiebat, ſimul Ἀρχιερεὺς, *Pontifex* vocabatur: & ut Prudentii verbo utar, in hymno S. Laurentii, *Myſteriarcha*: ſi Prætura aut Magiſtratu fungeretur aliquo, ſimul ille honos copulabatur, ut apud Gruterum, pag. 522.1. ΤΗΣ. ΑΣΙΑΣ. ΣΤΡΑΤΗΓΩι. ΑΣΙΑΡΧΗι. Nec diffiteri tamen velim apud ſcriptores vetuſtos, non pro certaminum ſacrorum præſide, ſed pro Magiſtratu Præfectoque Provinciæ has voces interdum accipi, Ἀσιάρχης, Λυκιάρχης &c. Apud Gruterum autem, pag. 489. ΕΛΛΑΔΑΡΧΗΣΑΝΤΑ eum eſſe arbitror, qui τοῦ τῆς Ἑλλάδος κοινοῦ certaminibus præeſſet. Et in nummo eo, in quo verſamur, Ἀσιάρχης, munerarius eſt & ſacerdos communis Aſiæ: quod ſacerdotium in libris Juris Aſiarchia dicitur. Eligebantur autem Aſiarchæ hoc modo. Singulæ Aſiæ civitates, ſub anni cujuſque initium, hoc eſt, ſub æquinoctium autumnum, concionem habebant, in qua unum ex ſuis civibus Aſiarcham nominabant: legatos deinde mittebant ad commune gentis concilium, qui nomen ejus qui domi electus fuerat, renunciarent. In eo deinde concilio a Proconſule Aſiarcha unus eligebatur, vicariique ſubſtituebantur alii, ut ſi fato ille ante concederet, quam ſacerdotii munus expleret, eſſet qui illius vice fungeretur. Hinc Ariſtides, IV. ſacrarum orationum, tertium ſe quartumve aït a Synedris, hoc eſt, a communi Aſiæ, deſignatum Aſiarcham. Unicum fuiſſe primarium Aſiarcham, tum ex hoc nummo liquet, tum ex epiſtola qua Polycarpi exitus deſcribitur, ab Uſſerio edita: is enim martyrium feciſſe dicitur ſub Philippo Aſiarcha, Proconſule autem Aſiæ Statio Quadrato. Et cum plures in Apoſtolorum Actis

Asiarchas audis, sic habeto, appellari eos eo nomine, qui vel semel antea hoc sacerdotium administrarint, ut Pontifices apud Judæos. Erat autem id onus sacerdotii gravissimum: atque idcirco nonnisi opulentiores ad id gerendum eligebantur. Hinc Strabo animadvertit, Asiarchas fere ex Trallianis desumptos, quod ejus urbis cives totius Asiæ ditissimi haberentur. Quare omni ope laboravit Aristides, ut sacerdotio Asiæ liberararetur: quod esset illud cum munerum editione conjunctum. Sed de his satis. Non sunt porro in hoc præsenti nummo inversæ, vel transpositæ, ut quidam putant, numerales notæ Γ I, pro I Γ. cum priore loco numeri illius nota collocetur, quï priore pariter loco solet efferri, τρὶς: posteriore alter, qui δέκα. Denique (neque id enim omitti fas est) quæ causa fuerit cur hoc Rhodii & Asiatici pariter jusserint numisma cudi, Capitolinus in Antonino aperit, pag. 20. cum ait *terræ motu Rhodiorum & Asiæ oppida concidisse, quæ omnia Antoninus mirifice instauravit.*

M. ΑΥΡΗΛΙΟC. ΟΥΗΡΟC. ΚΑΙCΑΡ. M. Aurelii caput, e Regia Gaza. In parte aversa, ΚΟΙΝΟΝ ΙΓ. ΠΟΛΕΩΝ Π. ΡΟΔΙ. ΚΛ ΦΡΟΝΤΩΝ. ΑCΙΑΡΧ. ΚΑΙ. ΑΡΧΙ. ΙΓ ΠΟΛΕΩΝ. Quæ notæ quid significent, ex antecedente nummo liquet. Proserpinam hic exhibet, in templo sex columnarum. Alter Fortunam cum temone & Copiæ cornu, in eodem Cimelio.

ROM. COL. Vide HISPALIS.

ROMA.

ΘΕΑ ΡΩΜΗ. apud Patinum sæpius, pag. III. & IV. & in Sardianorum nummis inferius. Romam pro Dea habitam, & Nummi suadent, & scriptorum consensio: Xiphilini ex Dione, Taciti libro XIV. Spartiani in Hadriano, Prudentii lib. I. in Symmach. Martialis, lib. XII. Epigr. VIII.

Terrarum DEA Gentiumque ROMA,
Cui par est nihil, & nihil secundum.

Quare Flamines & sacerdotes, ceu Numen aliquod, habuit,

habuit, & aras. Hinc ille Tiberii nummus, cum templo vel ara, ROM. ET. AVG. *Romæ & Augusto.* Et vetus Inscriptio apud Gruterum, pag. cccxx. 8. Lugduni reperta:

SERVILIO MARCIANO ARVERNO
C. SERVILII DOMITI FILIO SACERDOTI
AD TEMPLVM ROMAE ET AVGVSTO.
TRES PROVINCIAE GALLIAE.

ΘΕΑΝ. ΡΩΜΗΝ. ΚΑΛΗΝ.

ΘΕΑΝ ΡΩΜΗΝ. ΘΕΟΝ CΥΝΚΛΗΤΟΝ. In Museo nostro, & apud Patinum, pag. 58. *Deam Romam. Deum Senatum.*

ΘΕΑ ΡΩΜΗ. ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC. In Cimelio Regio, nummus Iliensium.

ROMA RESTITVTA. Effigies Romæ galeatæ. Ex parte altera, JVPPITER LIBERATOR. In altero numismate, JVPPITER CVSTOS. In utroque sedet ipse, dextra fulmen, hastam læva tenet. Apud Patinum, in Thesauro pag. 43.

VESTA P. R. QVIRITIVM. Vestæ cum teda effigies. E Cimelio Regio. Egimus de hoc nummo in Notis & Emendationibus ad librum Plinii xvi. num. xv.

ΔΗΜΟΣ. ΡΩΜΑΙΩΝ. Neronis, apud Patin. pag. 118. in Cimelio Regio. In altero quem vidimus, nummo Neronis, Roma signatur Amazonis effigie, exserta mamma, uti a Claudiano describitur, Carm. de Probi & Olyb. Consulatu.

ΡΩΜΑΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΩΝ. *Romanorum Herculeorum.* Commodi nummus, apud Patin. pag. 265. & in Cimelio Regio.

ROMÆ ÆTERNÆ. Severi, in Cimelio Regio. Carausii apud Patinum in Thesauro, pag. 93. &c. Ausonius:

Ignota Æternæ ne sint tibi tempora Romæ.

Est & Gordiani Africani similis nummus, in Museo nostro.

ROMA. BEATA. Constantii.

ROMA. FELIX. Hadriani, apud Occonem, pag. 226. Spartianus in Hadriano, pag. 9. *Romæ instaura-*

vit Pantheum, Septa, Basilicam Neptuni, sacras ædes plurimas, &c.

ROMAE. FELICI. Caracallæ, & Macrini.

P. R. GENIVS. Ex parte altera, P. R. SIGNA. Vel, S. P. Q. R. Veteres credidere, non unicuique homini modo, sed & unicuique genti & civitati Genium præesse. Symmachus: *Varios custodes urbibus mens divina distribuit. Vt animæ nascentibus, ita populis fatales genii dividuntur.*

INVICTA. ROMA. D. N. ATHALARICVS. REX. *Dominus noster Athalaricus Rex.* In Cimelio nostro.

INVICTA. ROMA. AETERNA. Prisci Attali nummus aureus, apud Occonem, pag. 573.

ROMA RENASCENS. S. C. Galbæ, apud Occonem, pag. 137.

ROMA RESVRGES. S. C. Vespasiani, apud Occonem, pag. 152. & Severi, pag. 349.

VRBS. ROMA. Valentis, apud Occonem, pag. 463.

ROMA. NOVA. Attali Prisci. Occo, pag. 573.

SACRA ROMAN. RESTITVTA. Hadriani, apud Occonem, pag. 238. Imperator sacrificans, posteriorem nummi aream obtinet. Spartianus in Hadriano, pag. XI. *Sacra Romana diligentissime curavit: peregrina contempsit. Pontificis Maximi officium peregit.* Sex. Aurel. Victor: *Pace ad Orientem composita Romam regreditur: iib Græcorum more, seu Pompilii Numæ, cærimonias, leges, gymnasia, doctoresque curare occepit*, &c.

EXSVLES. ROM. RED. Hoc est, *Romæ reduces:* in corona quernea, sive civica, apud Tristanum, tom. I. pag. 360. Nervæ nummus. De corona quernea, Plinius eleganter, lib. XVI. sect. III. *E glandifero genere civicæ coronæ, militum virtutis insigne clarissimum, jampridem vero & clementiæ Imperatorum, postquam civilium bellorum profano, meritum cœpit videri, civem non occidere, &c.*

RESTITVTOR VRBIS. Severi, apud Occonem,

pag. 358. Spartianus in Severo, pag. 73. *Sunt per plurimas civitates opera ejus insignia. Magnum vero illud in vita ejus, quod Romæ omnes ædes publicas, quæ vitio temporum labebantur, instauravit, nusquam prope suo nomine adscripto*, &c. Arcum Severi vir eruditus singulari opere nuper illustravit.

CONSERVATORI. VRBIS. SVAE. Constantini M. Occo, pag. 536. Alter Romuli Maxentii F. N. VRBIS. CONS. Et N. V. FIL. Hoc est, *Nostræ Urbis conservatori: Nostræ Urbis Filio.* Tristan. tom. III. pag. 469.

COL. L. AN. COM. P. M. TR. P. XV. Commodi nummus, apud Occonem, pag. 326. & apud Patinum, pag. 261. nunc Gazæ Regiæ: itemque e Museo nostro. Est in eo nummo colonus cum bobus. Epigraphen vulgo sic interpretantur: *Colonia L. Antonini Commodi, Pontificis Max. Tribuniciæ Potestatis XV.* Favet Ælius Lampridius, in vita ejus Imperatoris, pag. 49. *Ad Senatum retulit*, inquit, *de Commodiana facienda Roma: non solum Senatus hoc libenter accepit, per irrisionem, (quantum intelligitur,) sed etiam seipsum Commodianum vocavit, Commodum Herculem & Deum appellans.* Id quod nummi sane testantur, apud Occonem, pag. 327. HERC. COMMODIANO. P. M. TR. P. XVI. COS. VI. Et pag. 330. HERCVL. ROMAN. AVG. & pag. 331. HERCVLI. ROMANO. AVG. in quibus nummis Commodus insculptus sub Herculis effigie, cum leonis exuviis, & clava. Causam vero hujus appellationis affert idem Lampridius, pag. 49. *Appellatus est etiam ROMANVS HERCVLES, quod feras Lanuvii in amphitheatro occidisset.* Unde & Romanos quoque Herculeos appellavit, allato superius nummo, ΡΩΜΑΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ. Vide supra ΙΟΥΛΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ.

MEMORIAE. GOTHIAE. Nummus Ataulphi Gothorum regis, apud Goltzium, pag. 28. Romam enim is appellari Gothiam voluit, & Ataulphi urbem.

DIVVS AVGVSTVS. S. C. Ex parte altera: CONSENSV SENAT. ET. EQ. ORDIN. P. Q. R. *Consensu Senatus, & Equestris ordinis, Populique Romani.* Quo nummo tres illi ordines exhibentur, quibus Romana quondam politia constabat. Sed equestrem ordinem Augusti ævo invaluisse potissimum, cum secundo loco & ante populum hic appelletur, ex eo nummo liquet: justum enim alias ac legitimum fuit, uti post populum appellaretur, qui mos Vespasiani rursum temporibus est revocatus. Auctor Plinius, lib. XXXIII. sect. VIII. *M. Cicero demum stabilivit equestre nomen in Consulatu suo, Catilinanis rebus, ex eo se ordine profectum esse celebrans, ejusque vires peculiari popularitate quærens. Ab illo tempore plane hoc tertium corpus in Republica factum est, cœpitque adjici Senatui Populoque Romano & Equester ordo. Qua de causa & nunc post populum scribitur, quia novissime cœptus est adjici.* Sed fuit is tamen semper dignitate ac censu medius inter Senatum ac plebem. Plinius, lib. supra memorato, sect. VII. *Sed anuli plane medium ordinem, tertiumque, plebi & patribus inseruere.* Medium censu, tertium ordine.

PYTIEΩN.

PYT. ΦΛ. ΔΗΜ. Caracallæ nummus, quem sic interpretamur: Ῥυτιέων Φλαβϊέων Δῆμος. *Rhytiensium Flaviensium Populus.* Vel, quod minus simile veri arbitramur, Φλαβϊανὸς Δημάρχου. Plinio, lib. IV. sect. XX. *Rhytion.* Stephano: Ῥύτιον, πόλις Κρήτης. ὁ πολίτης, Ῥυτιεύς.

S

SABARIA.

COL. SABAR. CLAVDIANA. AVGVSTA. Claudii nummus, apud Goltzium, in Thesauro, pag. 241. Plinio, lib. III. sect. XXVII. *Colonia Divi Claudii Sabaria.* Etiamnum retinet nomen, in Austriæ Hungariæque confinio. Ibi reperta inscriptio, quam Gruterus affert, pag. 389. C. C. S. hoc est, *Colonia Claudia Sabaria.* Σαβαρία Ptolemæo, lib. II. cap. XV. in Pannonia superiore.

SACILIS.

MVN. SACILIS. Goltzius in Thesauro, pag. 244. Plinio, lib. III. sect. III. in conventu Cordubensi, *Sacili.* Nunc *Alcorucen* vocant.

ΣΑΔΑΛΙΤΩΝ. Galbæ nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 230. Stephanus: Σάδαλις, Αἰγυπτία πόλις. τὸ ἐθνικὸν, Σαδαλίτης.

SAETABIS, in nummis antiquis, teste Ant. Augustino, Dial. VII. Antiq. pag. 115. Plinio, lib. III. sect. IV. *Sætabitani, qui Augustani*, in Carthaginiensi Hispaniæ conventu. Nunc *Xativa*, in regno Valentiæ. Hinc sudaria Sætaba, nota Catullo, & Plinio in præfatione ad Titum, ubi Catullum laudat is: quo loco cum ante nos *permutata prioribus syllabis duriusculus* videri voluisse Catullus diceretur, nos *permutatis prioribus sætabis* legi oportere, planissime, ut remur, evicimus, ex gemino ejusdem Catulli, quem Plinius appellat, epigrammate, XII. videlicet, & XXV.

ΣΑΓΑΛΑΣΣΗΝΩΝ. Vespasiani nummus in Thesauro Goltzii, pag. 230. Plinio, lib. V. sect. XXIV. *Sagalessos.* Stephano, Σαγάλασσος, πόλις Πισιδίας... τὸ ἐθνικὸν, Σαγαλασσεὺς, καὶ Σαγαλασσηνός.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ. ϹΑΓΑΛΑϹϹΟϹ. M. Aurelii, apud Tristanum, tom. I. pag. 650. Qui nummus duarum inter se civitatum fœdus, sive ὁμόνοιαν, consensionemque significat: ut iste Antonini Pii, e Gaza Regia, ΕΦΕϹΟϹ. ΚΥΖΙΚΟϹ, aliique. Tristanus loc. cit. hunc nummum sic legit, ΑΛΚΕΔΑΙΗΩΝ. ϹΑΓΑΛΑϹϹΟϹ, & in Alcedæensibus deinde investigandis mire desudat.

ϹΑΓΑΛΑϹϹΕΩΝ. M. Aurelii, Severi, Alexandri, Claudii Gothici.

SAGVNT. E Cimelio Regio. Ex parte adversa, triremis &c. Triremim ideo insculptam volunt, quod ex Zacyntho insula deductam eo coloniam referunt, Polybius, Strabo, Silius. Plinius certe, lib. XVI. sect. LXXIX. a Zacyntho aït Saguntum advectum esse Dianæ simulacrum, una cum conditoribus templi oppidique, annis

ducentis ante excidium Trojæ: quo ſcilicet tempore a ſecunda ſervitute, Eglone ſublato rege Moabitarum, liberati Iſraëlitæ ſunt, Aodis Judicis virtute, Judic. I. 34. annis fere octoginta poſt Moſis obitum. Eidem Plinio, lib. III. ſect. IV. *Saguntum* dicitur *fide nobile*. Cur ita dicatur, id vero ex noſtris in eum locum Notis intelliges.

L. SEMP. GEMINO. L. VAL. SVRA. IIVIR. SAG. *L. Sempronio Gemino, L. Valerio Sura Duumviris Saguntum.* Tiberii nummus, apud Patin. pag. 70. in quo triremis, ut ſupra.

ΣΑΙΤΩΝ, *in Ægypto.*

CAIT. cum Palladis ſtantis effigie, in nummo Trajani, e Gaza Regia. Origenes contra Celſum, lib. V. pag. 257. Οὐδὲ τοῖς θεοῖς συγκατατάξομεν κατὰ τὰ τοῖς Σαΐταις δοκοῦντα, τὴν Ἀθηνᾶν. *Non divinos honores, ut Saïtæ, Minervæ decernemus.* Tullius, lib. III. de Nat. Deor. *Minerva prima, quam Apollinis matrem ſupra diximus: ſecunda, orta Nilo, quam Ægyptii Saïtæ colunt.* Strabo, lib. XVII. pag. 802. Ἡ Σάϊς μητρόπολις τῆς κάτω χώρας, ἐν ᾗ τιμῶσι τὴν Ἀθηνᾶν. *Saïs metropolis inferioris* Ægypti *regionis, in qua Minervam colunt.* Plinius, lib. V. ſect. IX. Saïten nomon, in Ægypto habet. Stephanus: Σάϊς, πόλις Αἰγύπτου.... ὁ πολίτης, Σαΐτης. Et Σάϊς Minerva appellatur, Ægyptiorum lingua, teſte Pauſania in Bœot. pag. 291. qui & in Corinth. pag. 79. meminit fani Minervæ Saïtidis, ἱερὸν Ἀθηνᾶς Σαΐτιδος.

CAIT. L. IA. Poſteriores notæ annum Hadriani undecimum notant, quo cuſus ille nummus eſt, ut ſæpius diximus: Sic alter, e Cimelio Regio,

CAIT. L. IΓ. annum decimum tertium.

ΣΑΙΤΤΗΝΩΝ *in Lydia.*

CAITTHNΩN. EPMOC. Juliæ Mamææ nummus, e Gaza Regia, qui Hermo amni appoſitum, id oppidum innuit: etſi apud ſcriptores antiquos nulla dum mentio ejus occurrit: diverſum id tamen ab Ægyptiaco eſſe idcirco aſſeveramus, quod a Σάϊς deduci Σαϊττηνὸς nequit, & quod in ſubſequentibus nummis Deus

Lunus, numen Asiæ familiare, & Pontificum nomina occurrunt, in Ægyptiorum nummis alibi nusquam animadversa, in Asiaticis passim obvia. Sed litem diri-munt antiquæ Notitiæ, in quibus inter Lydiæ Anti-stites, pag. 13. & 45. occurrunt, ὁ Θυατείρων, ὁ Σέτῃων, haud dubie, pro Σαιτῇων. Et pag. 29. Σίται, pro Σαῗται. Unde gentile nomen Σαιτῃνὸς, ut Θυατειρηνός. Leun-clavius habet, ὁ Σετῶν, & in margine ex vet. cod. ἤτοι Ἀετοῦ. Sed genuinum est ὁ Σαιτῇων.

CAITTHNΩN.....OΥ. APX. A. TO. B. Juliæ Domnæ nummus, in quo Herculis impressa effigies...... ꙋ Ἀρχιερέως πρώτου τὸ β.... *Pontifice primo iterum.*

CAITTHNΩN. Luni Dei effigies, fluviis duobus apposita, Hermo scilicet, alterique qui in Hermum influat: quo situs urbis indicatur. Gordiani hic nummus est e Gaza Regia: Adjectum Pontificis nomen, sed barbarum: EΠ. A. AΠAMANOΥ. NOHΠA-COΥ. APX. A. TO. B.

ΣAΛAMINIΩN.

HPΩC. EΥPΥΠΥΛOC. *Heros Eurypylus*, de quo Maro, 2. Æneïd. & Pausanias in Achaïcis, pag. 225. Ex parte aversa, EΠI. CTPA. ΠOΛΛIΩNOC. CAΛAMINIΩN. ΠAΦIA. Ἐπὶ στρατηγοῦ Πολλίωνος, Σαλαμινίων Παφία. *Sub Prætore Pollione, Salaminiorum* Venus *Paphia*. Plinio, lib. v. sect. xxxv. *Salamis*, in insula Cypro. Hæc postea Constantia Κωνστάντεια dicta est, S. Epiphanii sede clara. Ex ejus deinde ruinis, haud procul a vetere oppido, excitata *Famagousta* est. Affertur hic nummus a Spanhemio, libro de usu Numism. pag. 480. sed ex alterius viri relatu, cujus labare hoc loco fidem vel eruditionem puto: cum ΠEPΓAMHNΩN agrum tenuisse Eurypylum, apud auctores a me antea commemoratos reperiam: ΣAΛAMINIΩN, nusquam. Et Pollio Prætor in aliis Pergamenorum nummis appellatur: ut idem & in Salaminiorum nummis appelletur, vix simile veri est.

ΣAΛANTINΩN, in Magna Græcia Goltzii, tab. xxxi. Plinio, lib. iii. sect. xvi. *Soletum desertum.* Quæ &

Salentia: unde Salentini populi, & Salentinus ager, & promontorium Salentinum. Nunc quoque *Solito*, supra Hydruntum *Otranto*. In priore nummo Minerva galeata, cum delphinis, insculpta. Strabo, lib. VI. pag. 281. Τοὺς ᾗ Σαλεντίνους Κρητῶν ἀποίκους φασίν. ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν πλούσιόν ποτε ὑπάρξαν. *Salentinos aiunt Cretensium colonos esse. Apud hos est fanum Minervæ, dives quondam.* In altero Neptunus cum tridente.

ΣΑΛΑΠΙΝΩΝ. Caput Apollinis: equus ex aversa nummi parte. E Cimelio Regio. Plinio, lib. III. sect. XVI. *Apulia Dauniorum cognomine .... in qua oppidum Salapia, Hannibalis meretricio amore cognitum.* Nunc rudera nomen servant, *Salpe.* Carthaginiensibus paruisse olim equus insculptus admonet. Vide nostras in Plinium notas.

SALDVBA. Nummus Caii Cæsaris, e Thesauro Goltzii, pag. 230. Plinio, lib. III. sect. IV. *Cæsaraugusta colonia ... ubi oppidum antea vocabatur Salduba.* Vetus inscriptio apud eundem Goltzium, pag. 238. COL. CAESAREA. AVG. SALDVBA. Nunc *Sarragosse.*

CΑΛΙΤΩΝ. Sic perperam Patinus, ac Tristanus legunt in nummis iis, quos ΕΛΑΙΤΩΝ esse suo loco monuimus. Cave enim aut illis credas, qui ad Hyrcaniæ populum, oppidumque Σάλη nummos eos ablegant: aut nupero scriptori Gilberto Cuppero, qui pag. 224. ad oppidum Pannoniæ inferioris refert, cui Σάλις nomen est apud Ptolemæum: cum neque Hyrcani unquam hunc Romanis honorem habuerint, ut nummos in eorum gratiam cuderent: nec Pannonia utraque Græcis characteribus usa sit, sed semper Latinis. Nummus in quo in primis hallucinati viri eruditi, ille est, qui Dorylai Prætoris nomen præfert: ΕΠΙ. ΔΟΡΥΛΑΟΥ, quod quidem esse viri proprium, vel ex Strabone scimus, lib. x. pag. 477. & lib. XII. pag. 557.

SALMANTICA. Galbæ nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 230. In Hispania, *Salamanque.*

SALONA.

SALONA.

COL. CLAVDIA. AVGVSTA. PIA. VETER. SALONA. Hoc eſt, *Veteranorum*. Tiberii nummus apud Ligorium, atteſtante Spanhemio, pag. 769. Sit penes Ligorium ejus nummi fides. Plinio, lib. III. ſect. XXVI. *Salona colonia*. Ptolemæo quoque, Σαλῶναι κολωνία. Diocletiani patria: nunc exciſa: ex ejus ruinis haud procul excitatum Spalatum.

COL. IVL. SALONA. Claudii nummus, e Theſauro Goltzii, pag. 240. Vetus inſcriptio apud Gruterum, pag. 23. COL. MARTIA. IVLIA. SALONA.

ΣΑΜΑΡΕΙΩΝ. Nummus quem vidimus. Stephano: Σαμάρεια, πόλις Ἰουδαίας, ἡ μετονομασθεῖσα Νεάπολις.. τὸ ἐθνικὸν Σαμαρεύς, καὶ Σαμαρείτης. De Neapoli Samariæ diximus ſuperius ſuo loco.

ΣΑΜΙΩΝ. Nummi Trajani: item Commodi cum Junonis velatæ icone, apud Triſtanum, tom. I. pag. 737. aliorumque. Plinio, lib. V. ſect. XXXVII. inter inſulas quæ Ioniæ oræ adjacent: *Samos libera*. Vide noſtras in Plinium notas.

ΠΥΘΑΓΟΡΗϹ. ϹΑΜΙΩΝ. Commodi nummus, & alter Trajani Decii: uterque e Cimelio Regio. Pythagoras ſedet, baculoque ſtellas in globo cæleſti ſignat. Quo habitu viri indicari illud videtur, quod Plinius ait, lib. II. ſect. VI. ubi de ſtella Veneris agens: *Infra Solem*, inquit, *ambit ingens ſidus, appellatum Veneris, ipſiſque cognominibus æmulum Solis ac Lunæ: Præveniens quippe & ante matutinum exoriens, Luciferi nomen accipit, ut Sol alter, diem maturans: contra ab occaſu refulgens nuncupatur Veſper, ut prorogans lucem, vicemque Lunæ reddens. Quam naturam ejus Pythagoras Samius primus deprehendit, Olympiade circiter* XLII. *qui fuit Vrbis Romæ annus* CXLII.

ϹΑΜΙΩΝ. Commodi nummus, in Theſauro Patini, pag. 176. & apud Triſtanum, tom. I. pag. 736. Herculem cum athleta, quiſquis eſt ille, jam jam congreſſurum exhibet. Alter e Cimelio Regio, cum Neptuno Jovem ſtantem.

M. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. ΠΕΙΟϹ. Caracallæ, apud Occonem, pag. 384. ΚΑΜΙΩΝ, pro ϹΑΜΙΩΝ. ut pag. 425. ΚΑΡΔΙΑΝΩΝ pro ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. Junonis effigies, cum pavonibus. Junoni dicata Samos: ubi natam eam fama ferebat: teste Pausania, in Achaïc. pag. 209. Inde Maro, *Posthabita coluisse Samo.* Et Tullius, VI. in Verr. *Iuno Sami colebatur* &c. Est apud eundem Occonem, pag. cit. nummus alter Getæ & Caracallæ, quem juvat obiter emendare: ΑΥΤ. ΚΑΙϹ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. Π. ϹΕΠΤΙΜΙΟϹ. ΓΕΤΑϹ. ΝΕΟΓΗΛΕΟϹ. Amborum Cæsarum adversæ facies. Lege, ΝΕΟΙ. ΗΛΙΟΙ. *Imp. Cæsar M. Aurelius Antoninus.* Et *P. Septimius Geta: Novi Soles.* Initio novi anni cusum hoc numisma credimus, quo Romani significant, ut Solis reditu post brumam recreatur orbis, ita Cæsarum conspectum sibi lætitiæ segetem esse maximam. Revivescit enim, ridetque tellus, cum, ut Plinius ait, lib. XVIII. sect. L. *Novos Soles admittit.* Sic in Antonini Pii nummo novi anni auspiciis, S. P. Q. R. A. N. F. F. OPTIMO. PRINCIPI. PIO. (sic enim scriptum in corona est:) hoc est, *Senatus Populusque Romanus annum novum faustum felicem Optimo Principi pio* apprecatur, apud Occonem, pag. 258. quem nummum vulgavit haud ita pridem vir eruditus.

ϹΑΜΙΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ΙΩΝΙΑϹ. *Samiorum qui primi Ioniæ.* Hoc est, qui primi inter Ionas ludos & sacra fecere, sub Gordiano, Deciove, quibus principibus sic inscripti nummi reperiuntur. Vide quæ diximus verbo ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ, dicemusque in ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. Hæc porro Ἰωνικὴ Σάμος a Strabone nuncupatur, lib. VIII. pag. 347. & lib. X. pag. LVII. tum quod sit in Ioniæ Asiaticæ ora posita, tum quod Ionum, qui in Thracia fuere, caput olim exstiterit.

ϹΑΜΙΩΝ. Gordiani tertii nummus, templum exhibet, in quo Juno velata. Ad sinistrum templi latus, hortus Adonidis. Tranquillinæ, quæ Gordiani conjux, in Cimelio Regio nummus est, ϹΑΜΙΩΝ, in quo Me-

leager, vel Gordianus ipſe potius, aprum confodit. Similis eſt & alter in eodem Cimelio, Decii. Virtutis id bellicæ in Auguſto ſymbolum eſt: unde & Commodus in nummo Gazæ Regiæ ex equo leonem conficit, cum ea epigraphe, VIRTVS AVG. *Virtus Auguſti.*

CAMIΩN. Gallieni nummus, cum Junonis clypeo armatæ effigie. IVNO MARTIALIS vocatur in nummis Philippi, Galli, & Voluſiani.

MHNH. ΣAMIΩN. *Luna Samiorum*, apud Patinum, pag. 58. quo in nummo caput turritum, cum Lunæ falcatæ effigie. Eadem vero Luna, quæ & Juno, creditur. Cicero, lib. II. de Nat. Deor. *Dianam & Lunam eandem eſſe putant. Luna a lucendo nominata eſt: eadem cum Lucina. Itaque, ut apud Græcos Dianam, eamque Luciferam: ſic apud nos Iunonem Lucinam in pariendo invocant. Diana dicta, quia noctu quaſi diem efficeret.* Ex parte altera, IEPON ΣYNKΛHTON. *Sacrum Senatum.*

ΣAMIΩN. Pavo, cum ſceptro Junonio: ſub pedibus Mercurii caduceum habet: ibidem.

ΣAMIΩN. Juno velata, cum ſceptro. Apud Goltzium, in inſulis Græciæ, Tab. XVI. Fulgentius, lib. II. Mythol. cap. III. *Iuno regnis præeſſe dicitur.... ideo etiam cum ſceptro pingitur... Velato etiam capite Iunonem ponunt*, &c. De Junone velata plura dicemus in nummis ΣAPΔIANΩN.

ΔHMOC CAMEIΩN. *Populus Samiorum*, habitu virili, Genius civitatis ipſe eſt, quod Nonnium, dum Goltzii Græciam illuſtrat, fugit. Ex parte altera, Mercurius cum petaſo, dextra crumenam, læva caduceum gerit. Ἑρμῆν Χαριδότην Samii coluere. Plutarchus, in Quæſt. Græcis, pag. 303. Διὰ τί τοῖς Σαμίοις ὅταν τῷ Ἑρμῇ τῷ Χαριδότῃ θύωσι, κλέπτειν ἐφεῖται τῷ βουλομένῳ καὶ λωποδυτεῖν; *Cur Samiis, cum Mercurio Charidotæ*, (hoc eſt, Munifico) *ſacrificant, licet furari ac veſtes aliorum ſurripere, ſi quis id facere velit?* Adjectum præterea in eo nummo Sacerdotis nomen, EΠI. ΛYCANΔPOY. IEPE. Ἐπὶ Λυσάνδρου ἱερέως. *Sub Lyſandro Sacerdote.*

ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΝ.

ΦΛΑ. CAMO. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΜ. Nummus Hadriani, in Museo nostro : & apud Patinum, pag. 201. nunc Cimelii Regii. Sunt & similes Philippi Patris. Φλαβίας Σαμοσάτης Μητροπόλεως Κομμαγηνῆς. Plinio, lib. v. sect. xx. *Commagenes caput Samosata.* Stephano: Σαμόσατα, πόλις Κομμαγηνῆς, ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ. ὁ πολίτης, Σαμοσατεύς. Cognomen ei Flaviæ a Flavio Vespasiano Imp. datum. Hinc Paulus ille Samosatenus, imperante in Oriente Zenobia.

Φ. CAMO. ΙΕΡ. ΑCΥ. ΑΥΤΟΝΟ. ΜΗΤ. ΚΟΜ. Φλαβίας Σαμοσάτης ἱερᾶς ἀσύλου αὐτονόμου μητροπόλεως Κομμαγηνῆς. Antonini Pii apud Patinum, pag. 227. & M. Aurelii, pag. 244. In his turrita mulier cum homine ex aquis emergente, ut in Antiochensium nummis, aliisque tractus hujusce quamplurimis. Appositum amni alicui oppidum hic typus declarat.

ΙΕΡ. ΑCΥ. ΑΥΤΟ. Ἱερᾶς ἀσύλου αὐτονόμου. Et in ima parte nummi, ΜΟΚΑ. hoc est, inversis nempe litteris, Α. ΚΟΜ. Πρώτης Κομμαγηνῶν, ut in nummis ΕΦΕCΙΩΝ monuimus. Vel forte, si detritæ aliquæ sunt in eo nummo ejus vocis litteræ priores, CAMOCA legendum : est enim ille Samosatensium haud dubie nummus Faustinæ prioris, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 230. Sunt qui legant, ΑCΥ. ΤΟ. Β. hoc est, *secundum*, subintellige *Neocororum.*

ΜΗΤΡΟΠ. Φ. CAMOCATH. Severi in Cimelio Regio, cum duobus turritis capitibus : quorum altero forte civitatis, altero Provinciæ genius adumbratur : vel Numen ipsum, cui addicta in primis civitas est.

ΜΗΤ. ΚΟΜ. CAMOCATEΩΝ. Caracallæ, apud Patinum, pag. 310. ex eodem Cimelio.

ΦΑCAMOCATEΩΝ. ΜΗΤΡΟΠ. ΚΟΜ. Apud Occonem, in Philippo patre, pag. 444. pro Φ Α. CAMOCATEΩΝ. Ut superius ΦΑΝΕΑC ΠΟΛΕΩC legi a quibusdam animadvertimus, pro Φ Α. ΝΕΑC. ΠΟΛΕΩC.

ΣΑΜΦΑΙΩΝ. Titi nummus, e Thesauro Goltzii, pag.

230. Stephanus: Σάμφη, πόλις Φοινίκης· τὸ ἐθνικὸν, Σαμφαῖος.

ΣΑΜΨΕΙΡΕΩΤΩΝ. Hadriani nummus e Thesauro Goltzii, pag. 230. Stephano: Σάμψιρα, πόλις Αἰγύπτου. τὸ ἐθνικὸν, Σαμψιρεώτης, ὡς Μαρεώτης.

ΣΑΝΔΑΛΙΕΩΝ. Nummus Goltzii in Thesauro, pag. 230. Oppidulum id est Pisidiæ, cujus Strabo, & Stephanus meminere. Σανδάλιον, Πισιδίας χωρίον. ὁ τοῦτο οἰκῶν, Σανδαλιεύς. Apud Occonem, pag. 112. ΣΑΝΔΑΛΙΕΩΝ ΠΡΩΤΩΝ. ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Sandaliensium, *qui primi* Provinciæ, *Concordia*.

ΣΑΝΙΝΑΙΩΝ. Stephano: Σάνινα, πόλις ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. τὸ ἐθνικὸν, Σανιναῖος. *Sanina, urbs ad mare Rubrum. Gentile, Saninæus.* Ptolemæo quoque memoratur, lib. VI. cap. VII. post Rubri maris angustias. Sed ΣΑΝΙΑΙΩΝ in nummo forsan legi satius, a Σάνις oppido Phrygiæ magnæ, apud eundem Ptolemæum, lib. V. cap. II.

ΣΑΡΔΗΣΣΙΩΝ. Vespasiani nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 230. Vide quæ diximus de Sardemiso monte, ad lib. V. Plinii, sect. XXVI. Stephano: Σάρδησσος, πόλις Λυκίας... ὁ οἰκήτωρ, Σαρδήσσιος.

ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ.

ΕΠΙ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. ΚΛΕΩΝΟΣ. ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. Drusi & Germanici nummus, ΔΡΟΥΣΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ. ΑΔΕΛΦΟΙ, ambo enim Tiberii filii: E Cimelio Regio. *Sub Alexandro Cleone, Sardianorum.* Deinde in laurea, ΚΟΙΝΟΝ. ΑΣΙΑΣ. *Commune Asiæ.* Plinius, lib. V. sect. XXX. *Celebratur Lydia Sardibus*, &c. Stephano: Σάρδις, πόλις Λυδίας. ὁ πολίτης, Σαρδιανός.

ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. ΑΜΑΣΕΙΑΣ. Cum Amasenis concordia. Claudii nummus, ex eodem Cimelio, & apud Patinum, pag. 102. cum Palladis armatæ effigie.

CΑΡΔΙΑΝΩΝ. Imp. Trajanus in equo. In superficie nummi altera, ΠΛΩΤΕΙΝΑ CΕΒΑCΤΗ, *Plotina Augusta*, quæ Trajani conjux. E Cimelio Regio.

ΠΑΦΙΗ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ. Nummus Hadriani e Mu-

ſeo noſtro, cum templo Veneris Paphiæ, quam Sardiani quoque coluere. Sic Ἄρτεμις Ἐφεσία culta a Corinthiis, teſte Pauſania in Corinth. ſive lib. III. pag. 46.

ΕΠΙ. ΔΑΡΕΙΟΥ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ. *Sardianorum. Sub Dario.* M. Aurelii, e Cimelio Regio, cum Copiæ cornu, quo agri ubertas indicatur. Strabo, lib. XIII. pag. 627. Sardianum campum inter optimos recenſet, Σαρδιανὸν πεδίον καὶ τὸ τοῦ Ἕρμου .... πάντων ἄριστα πεδίων. Vel ABVNDANTIA & VBERTAS annonæ indicatur, quæ M. Aurelii principatu foret. Hæc in Antonini Pii nummo, e Gaza Regia, a Græcis ΕΥΘΗΝΙΑ dicitur. In Trajani, ΕΥΘΗΝΙΑ ΤΡΑΙΑΝΟΥ. Qui nummus, ex eadem Gaza, caduceum præfert inter bina Copiæ cornua.

ΕΠΙ. CΤΡ. ΑΡΙCΤΟΦΑΝΟΥC. CΑΡΔΙΑΝΩΝ. Palladis armatæ effigies, in M. Aurelii nummo, e Gaza Regia. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Ἀριστοφάνους. *Sub Prætore Ariſtophane.*

ΕΠ. Γ. Ι. ΚΡΙCΠΟΥ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Ἐπὶ Γαΐου Ἰουλίου Κρίσπου. ΙΟΥΛΙΑ CΕΒΑCΤΗ. *Iulia Auguſta* Severi conjux. E Cimelio Regio. Ubi & alter ſimilis habet, ΕΠΙ. Γ. Ι. ΚΡΙCΠΟΥ. ΑΡΧ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ ΔΙC ΝΕΩΚΟΡΩΝ. cum templo gemino, altero nempe Auguſti, Auguſtæ altero: quod in nummis frequenter uſuvenit. Quidam perperam legunt, ΕΠΙ. C. ΠΕΡΙCΤΙΟΥ.

ΧΡΥCΑΝΘΙΝΑ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ. ΤΡΙC. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummus Caracallæ, e Cimelio Regio. *Chryſanthina* certamina *Sardianorum ter Neocororum.* Quod e floribus aureis coronæ ſertave texerentur, ac præmii loco victoribus donarentur, id nomen ei certamini inditum. Erant diverſi nempe generis coronæ in certaminibus etiam ſcientiarum & artium: tragœdis Cyzici ex violis concinnari ſolita: comœdis ibidem ex olea: Pergami ex edera, e quernis frondibus glande intermixta Nicomediæ, citharœdis: in omni genere victori e roſis Pergami: quæ omnia ex vetuſta inſcriptione conſtant, apud Gruterum, pag. MXC. Meminit Chry-

ſanthini certaminis etiam Martianus I C. L. 24. Dig. de annuis legatis. Et in Oxon. marmore, pag. 71. Σάρδεις Χρυσάνθινον. Denique apud Gruterum, in vetere inſcriptione, pag. cccxiv. inter varia certaminum genera cenſentur, ΧΡΥCΑΝΘΙΝΑ. ΕΝ. CΑΡΔΕCΙΝ. Epigraphe reliqua hujus nummi: ΕΠΙ. ΑΥ. ΡΟΥΦΟΥ. ΑΡΧ. Α. Ἐπὶ Αὐρηλίου Ῥούφου Ἀρχιερέως α'. *Sub Aurelio Rufo Pontifice primo.*

CΑΡΔΙΑΝΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΕΠΙ. ΔΗ. ΡΟΥΦΟΥ. ΑΡΧ. Α. ΤΟ. Β. Ἐπὶ Δημητρίου Ῥούφου Ἀρχιερέως πρώτου τὸ β'. *Sub Demetrio Rufo Pontifice Primo iterum.* Caracallæ nummus e Cimelio Regio, in quo urna cum palma, & epigraphe ΧΡΥCΑΝΘΙΝΑ. E ſummis ſacerdotibus, qui ſacris communibus totius Provinciæ præeſſent, ex nummis intelligimus unum fuiſſe ceterorum veluti Principem. In altero ejuſdem Caracallæ nummo idem Rufus tertium Pontifex primus appellatur, ΕΠ. ΑΥ. ΡΟΥΦΟΥ. ΑΡΧ. Α. ΤΟ Γ. Affert hunc nummum Sponius in Itiner. Athen. Sed pro ΕΠ. ΑΥ. legi ubique ΕΠ. ΔΗ. malim. Vide ſupra ΜΑΓΝΗΤΩΝ. Sic in nummo ΣΑΙΤΤΗΝΩΝ aliiſque, ΑΡΧ. Α. ΤΟ. Β. ſimiliter legimus. Hinc nummus ΚΗΒΗCCΙΕΩΝ illuſtratur. ΕΠΙ. ΑΥΡ. ΜΑΡΚΟΥ. ΑΡΧΙ ΠΡΩ ΚΗΒΗCCΙΕΩΝ. de quo dubitat Spanhemius, lib. de uſu numiſm. pag. 695. an ad Cebeſſenſes vox illa ΠΡΩ. ſpectet: cum omnino ad Pontificatum referri oporteat, legique, Ἐπὶ Αὐρηλίου Μάρκου, Ἀρχιερέως Πρώτου, Κηβησσιέων.

ΕΠΙ. ΑΡΧ. Γ. ΑCΙΝ. ΝΕΙΚΟΜΑΧΟΥ. ΦΡ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Mamææ, apud Occonem, pag. 408. *Sub Pontifice tertium*, vel *ſub Pontifice Caio Aſinio Nicomacho Frontonis F.*

ΕΠΙ. ΑΥΡ. ΖΗΝΩΝΟC. CΑΡ. ΠΡ. ΜΑΙΟΝΩΝ. Ἐπὶ Αὐρηλίου Ζήνωνος Σάρδις πρώτη Μαιόνων. Implexæ in eo nummo litteræ Π & Ρ. ut e duabus conflata unica videatur. *Sub Aurelio Zenone. Sardis Prima Mæonum.* Juliæ Mamææ nummus. Vide ΜΑΙΟΝΩΝ.

CΑΡΔΙΑΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΕΠ. CΤΡ. ΜΕ-

NECTPATIANOY. APX. *Sub Prætore Menestratiano Pontifice*. Γ. ΙΟΥ. ΟΥΗ. ΜΑΞΙΜΟC. ΚΑΙ. Γάϊ☉ Ἰούλι☉ Οὐῆρος Μάξιμος Καῖσαρ. E Cimelio Regio. Affertur hic nummus ab Occone, pag. 425. sed insigniter vitiatus : ΕΠΙ. CΕΠ. ΜΕΝΕCΤΡΑΤΙΑΝΟΥ. ΑΡΑ. ΚΑΡΔΙΑΝΩΝ.

CΑΡΔΙΑΝΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡ. ΕΠΙ. ΡΟΥΦΕΙΝΟΥ. *Sub Rufino*. Gordiani junioris nummus e Gaza Regia, in quo Serapidis stantis effigies.

CΑΡΔΙC. ΑCΙΑC. ΛΥΔΙΑC. ΕΛΛΑΔΟC. Α. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC. Σάρδις Ἀσίας, Λυδίας, Ἑλλάδος, πρώτη μητρόπολις. Nummus e Cimelio Regio, in quo Pluto Proserpinam rapit : Metropolitici Sardium juris, & prærogativæ primatus index, apud Seguinum : nunc Gazæ Regiæ. Ex parte aversa, ΕΠ. Ι. CΟΥΛ. ΕΡΜΟΦΙΛΟΥ. ΑCΙΑΡΧ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Hoc est, (quod Seguinum fugit,) *Sub Iulio Sulpicio Hermophilo Asiarcha*, &c. Sic apud Occonem, pag. 137. in Gordiano juniore, ΕΠΙ. ΙΟΥ. CΟΥΛ. ΕΡΜΟΦΙΛΟΥ. *Sub Iulio Sulpicio Hermophilo*.

ΕΠΙ. ΙΟΥΛ. ΕΡΜΟΦΙΛΟΥ. ΑΡ. ΧΡΥCΑΝΘΙΝΑ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Sub Iulio Hermophilo Pontifice*. Tranquillinæ, apud Sponium in Itiner. Athen.

CΑΛΩΝ. ΧΡΥCΟΓΟΝΗ. CΕΒ. *Salonina Chrysogone Augusta*. ΕΠΙ. ΡΟΥΦΟΥ. ΑCΙΑΡ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Sub Rufo Asiarcha* &c. E Cimelio Regio.

ΕΠ. ΔΗΜ. ΡΟΥΦΟΥ. ΑCΙΑΡΧ. CΑΡΔΙΑΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡ. Juno velata, vel Proserpina potius, cum Cerere, quæ dextra spicas, facem læva tenet, in Valeriani Salonini nummo, e Gaza Regia. *Sub Demetrio Rufo Asiarcha*.

ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ, ΕΦΕΣΙΩΝ. Β. ΝΕΩΚ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Σαρδιανῶν, Ἐφεσίων, δὶς Νεωκόρων, ὁμόνοια. Concordia cum Ephesinis, ludorumque societas atque communitas.

ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. ΚΑΙ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. Vide ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ.

CAPΔIC. Turritum caput: & ex aversa parte, CAPΔIANΩN. NEΩKOPΩN. cum Proserpinæ, ut Seguinus putat, effigie, pag. 23. Stat ea ornatu singulari decora, ceu nostræ fere Moniales, inter frumenti spicam & papaver. Sunt qui Junonem esse velatam malint: minus recte. Proserpinam certe in primis coluisse Sardianos, vel ex vetusta inscriptione liquet, quam Gruterus affert, pag. LXXXVII. 3.

ΘEAN. KOPHN.
CAPΔIANOIC.
Λ. AYP. CATYPOC.
AΠEΛ. CEBAC.
ANEΘHKEN.

Hoc est, Θέαν Κόρην, Σαρδιανοῖς Λούκιος Αὐρήλιος Σάτυρος Ἀπελεύθερος Σεβαστοῦ ἀνέθηκεν. *Deam Proserpinam Sardianis L. Aurelius Satyrus Libertus Augusti posuit.* Divinitatis porro nota est, in Diis: in hominibus, consecrationis, pars posterior capitis tecta: ut Proserpinæ in hoc nummo, Cereris, in Panormitanorum, apud Parutam: C. IVLIVS. CAESAR, Constantius Chlorus, Constantinus Magnus, DIVA MARCIANA, DIVA FAVSTINA, DIVA PAVLINA, aliique passim Dii, Augusti, Augustæve. Cave enim Pontificatum credas in Julio Cæsare, aliisque, hoc ornatu signari: cuso tantum nummo eo, postquam erat is in Deorum numerum relatus. Quin & Juppiter ipse, Junoque, eodem habitu a Capella pinguntur, lib. I. de Nupt. Philol. pag. 17. *Tunc Iuppiter publica, & quæ Senatum contracturus assumit indumenta percipiens, apponit primo vertici regalis serti flammantem coronam, contegitque EX POSTICIS CAPVT QVODAM VELAMINE RVTILANTE, quod ei præsul operis Pallas ipsa texuerat.* Et mox de Junone: *Hujus suggestui Iunonis subditus consessus, haud indecenter ornatus, ipsa vero TECTO CAPITE, lacteo quodam calymmate pranitebat.*

CAPΔIKEΩN. Diadumeniani nummus e Thesauro Goltzii, pag. 230. Σαρδική *Sardica* a Ptolemæo, lib. III.

cap. XI. in oppidis Thraciæ mediterraneis censetur. Et vetus inscriptio apud Gruterum, pag. DXL. 2. DIOGENES.... NAT. THRAX. CIVITATE. SERDICA, per E. In Notitia Eccles. Hieroclis, pag. 25. Metropolis est Daciæ Mediterraneæ: Ἐπαρχία Δακίας Μεσογείου ὑπὸ Κονσιλάριον, Σαρδικὴ μητρόπολις. Ammiano quoque, lib. XXI. pag. 190. *Mediterraneorum Dacorum civitas ampla & nobilis Serdica dicitur*, per *e*, ut in vet. Inscript. Nempe Thraciæ pars fuit mediterranea Dacia. Ab hoc oppido nomen Concilio Sardicensi fuit, anno post Christum natum CCCXLVII.

SARMATIA DEVICTA. Nummus Domitiani, apud Oisel. pag. 105. & Constantini M. apud Occonem, pag. 536.

SIGNIS. A. SARMATIS. RECEPT. Domitiani, apud Oiselium, pag. 105.

EXERCITVS. SARM. Hadriani, apud Mediobarbum, pag. 178. E Sarmatis nempe, quos Trajani principatu devicerat, exercitum Imperator conflavit. Spartianus, in Hadriano, pag. 2. *Legatus in Pannoniam inferiorem missus, Sarmatas compressit, disciplinam militarem tenuit*, &c. Quæ posteriora verba nummum illum mihi in mentem revocant, eodem Imperatore cusum, atque ita inscriptum, DISCIPLINA AVG. alterumque, DISCIPVLINA AVG. præeunte Hadriano, subsequentibus militibus quatuor.

DE SARM. & DE SARMATIS. M. Aurelii, apud Occonem, pag. 293. & Patinum in Thesauro, pag. 169. Itemque in Museo nostro, cum trophæo. Expressus hic loquendi mos a Marone, apud quem Æneas, lib. III.

Æneas hæc DE DANAIS VICTORIBVS arma.

Capitolinus in Marco, pag. 29. *Pannonias ergo Marcomannis, Sarmatis, Vandalis, simul etiam Quadis exstinctis, servitio liberavit.* Pausanias, in Arcad. de M. Aurelio: Ἔθνος τὸ Σαυρομάτων πολέμου καὶ ἀδικίας ἄρξαντας τιμωρούμενος ἐπεξῆλθε.

COMMODO. CAES. AVG. FIL. GERM. SARM. *Commodo Cæsari Augusti Filio Germanico Sarmatico.* E Museo nostro. Lampridius in Commodo, pag. 46. *Profectus est cum patre & ad Germanicum bellum.* Et pag. 48. *Eo tempore in Sarmatia res bene gestæ per alios duces* &c.

DE SARM. Ejusdem Commodi, e Museo nostro.

CACTΩN. Nummus Hadriani, e Cimelio Regio. In Notitia Eccles. pag. 63. Provinciæ Arabiæ, cujus Bostra metropolis, sedes Episcopalis Σάλτων adscribitur, pro Σάστων. Et in Conc. Ephesino, pag. 694. subscribit *Cæsarius Episcopus Sartæ*, pro *Sastæ*, ut quidem haud temere suspicamur.

SCYTHIA. Antonini Pii, apud Occonem, pag. 250. Plinius, lib. IV. sect. XXIV. *A Danubio in plenum quidem omnes Scytharum sunt gentes, &c.*

SEBASTE *Palæstinæ.*

ΑΥΤ. ΚΑΙΣΑΡ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. ΑΡΧΙΕΡ. ΜΕΓ. Ο. ΥΠΑΤΟΣ. ΔΗ. ΕΞ. ΙΖ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Σεβαστὸς Ἀρχιερεὺς μέγιστος, ὁ Ὕπατος, Δημαρχικῆς Ἐξουσίας ιζ'. *Imp. Cæsar Augustus Pont. Max. Cos. Trib. Pot.* XVII. ΣΕΒΑΣΤΑ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ. Apud Occonem, pag. 64.

CΕΒΑCΤΗΝΩΝ. CΥΡ. Σεβαστηνῶν Συρίας. Commodi nummus, quem Patinus, pag. 265. ad Cæsareæ portum perperam refert, secutus Ortelium, qui in errorem illius impegit, a quo libri Josephi de bello Judaïco in Latinum translati, (sunt qui Rufinum putent,) lib. I. cap. XX.

CΕΒΑCΤΗΝΩΝ. CΥΡ. L. ΙΕ. hoc est, λυκάβαντος ιε'. *anno* XV. Commodi pariter nummus, in Cimelio Regio, cum Gradivi Martis effigie.

COL. SEBASTE. Nummus Juliæ Domnæ, quæ Severi conjux. Plinio, lib. V. sect. XIV. *Sebaste in monte.* Stephanus : Σεβαστὴ ἐν τῇ Σαμαρείτιδι πολίχνιον. Ulpianus, lib. L. Dig. tit. XV. de Censibus, lege I. *In Palæstina duæ fuerunt coloniæ, Cæsariensis, & Ælia Capitolina : sed neutra jus Italicum habet. Divus quoque*

Severus in Sebastenam civitatem coloniam deduxit. Ab Herode Ascalonita in gratiam Augusti, Sebaste appellata ipsa urbs Samaria est. Vide Benjaminum, in Itiner. pag. 38. Hodie *Sebastia.* In Conc. Nic. I. & CP. I. subscribunt Episcopi Sebastenses, vel Sebasteni, ex Prov. Palæstinæ.

SEBASTENI *Tectosages.*

CEBACTHNΩN. Nummus ex ære, quem vidimus, cum signo Victoriæ. Inter Episcopos Phrygiæ Capatianæ, in Notitia Eccles. antiqua, pag. 17. & 49. censetur ὁ Σέβαστης. Altera Notitia, pag. 27. Σεβάστη. Leunclavius, pag. 94. ὁ Σεβαστείας. Plinius, lib. v. sect. XLII. *Sebasteni*, in Galatia, in qua & *Tectosages.* Apud Gruterum, pag. CCCCXXVII. 8. vetus inscriptio: H. BOYΛH. KAI O ΔHMOC. CEBACTHNΩN. TEKTOCAΓΩN. *Senatus Populusque Sebastenorum Tectosagum.* Tamen hunc nummum si quis referri ad Sebastenos Palæstinæ malit, uti & subsequentem, dum id idoneis suadeat argumentis, haud ei sane ægre assentiemur.

KAIΣAPEIΩN ΣEBAΣTHNΩN. Augusti nummus, apud Patinum, in Sueton. pag. 111. Sedet Juppiter, & hastam læva, dextra gestat Aquilam. Vel Sebastenorum concordia cum Cæsariensibus Bithyniæ eo nummo indicatur, vel ludi certaminaque signantur Cæsarea nuncupata, quod in alicujus Cæsarum honorem ea fuere a Sebastenis edita.

CEBEN. L. IA. Σεβεννυτῶν, λυκάβαντος ιά. Hadriani nummus e Cimelio Regio, *anno undecimo* ejus Principatus. Plinio lib. v. sect. IX. *Sebennytes* nomos. Stephano: Σεβέννυτος, πόλις Αἰγύπτου... Σεβεννύτης νομὸς καὶ πολίτης.

ΣEΓEΣTAIΩN, & EΓEΣTAIΩN, apud Parutam. Plinius, lib. III. sect. XIV. *Segestani*, in Sicilia, a Segesta dicti, vel Egesta, præposita ei littera S a Romanis scriptoribus, inquit Festus, ne obsceno nomine appellaretur.

EΓHΣTAIΩN. Augusti nummus, apud Patinum, pag. 47. nunc Cimelii Regii, cum Augusti capite: in averso

nummo Æneas tollit Anchiſen cum penatibus Diis, ſequente Iülo. Ovidius, lib. IV. Faſtor.

Hinc ſatus Æneas, pietas ſpectata per ignes,
Sacra, patremque humeris, altera ſacra, tulit.

Idem, lib. XIII. Metam.

Sacra, & ſacra altera Patrem
Fert humeris, venerabile onus, Cythereïus heros.

Segeſtam Æneas creditur condidiſſe, inquit Feſtus. Vide & Servium, lib. I. Æneïd.

ΕΓΕΣΤΑΝΩΝ, apud Parutam, num. XVII. cum eadem Æneæ effigie, & ex averſa parte, turrito capite. Sunt ibidem alii, in quibus canis inſculptus, Crimiſus fortaſſis, quem Egeſti, a quo hæc urbs nomen habet, parentem fuiſſe fabulæ ferunt. Vide Servium, in illud libri I. Æneïd.

Sunt & Siculis regionibus urbes,
Armaque, Trojanoque a ſanguine clarus Aceſtes.

Et in illud quinti libri:

Troïa Crimiſo conceptum flumine mater
Quem genuit.

Sunt alii denique, in quibus Dianæ caput inſculptum: nullus tamen, quod mirati ſumus, in quo ſimulacrum ſit Deæ illius ejuſmodi, quale a Tullio deſcribitur, lib. IV. in Verrem, num. 72. *Segeſta eſt oppidum pervetus in Sicilia, Iudices, quod ab Ænea fugiente a Troja, atque in hæc loca veniente, conditum eſſe demonſtrant...... Fuit apud Segeſtanos ex ære ſimulacrum Dianæ, tum ſumma atque antiquiſſima præditum religione, tum ſingulari opere artificioque perfectum....... Erat admodum amplum, & excelſum ſignum cum ſtola: verumtamen inerat in illa magnitudine ætas atque habitus virginalis: ſagittæ pendebant ab humero: ſiniſtra manu retinebat arcum: dextra ardentem facem præferebat.*

SEGISAMA.

COL. IVL. SEGISAMA. Tiberii nummus, e Theſauro Goltzii, pag. 240. Plinio, lib. III. ſect. IV. num. IV. *Segiſamonenſes.* Segiſamæ Florus meminit, lib. IV. cap. XII. Nunc eſt *Veyzama*, in ea Cantabr æ

parte, quæ Guipuſcoa nuncupatur, ut recte Mariana vidit, lib. III. hiſt. Hiſp. cap. XXV.

SEGOBRIGA. Auguſti, Tiberii, & Caii numiſmata, in Cimelio Regio: & apud Patinum, pag. 71. & 93. Plinio, lib. III. ſect. IV. *Caput Celtiberiæ Segobrigenſes.* Hos Numantiæ proximos facit in Celtiberia Ptolemæus, lib. II. cap. VI. & Strabo, lib. III. pag. 162.

SEGOVIA. Et ex averſa parte, C. L. *Colonia Latina*, apud Ant. Auguſtinum, Dial. VIII. Antiq. pag. 121. Plinio, lib. III. ſect. IV. *Præterea Segovia*, &c. Pariter haud procul Numantia, in Celtiberis, teſte Ptolemæo.

ΣΕΘΡΟΕΙΤΩΝ.

CEΘPOEITHC. Hadriani nummus e Cimelio Regio. Plinius lib. V. ſect. IX. habet *Sethroïten* in Ægypto nomon. In Notitia Eccleſ. Provinciæ Ægypti Auguſtamnicæ adjudicatur, pag. 55. Σεθροήτης. Stephano: Σέθρον, πόλις Αἰγύπτου... ὁ πολίτης, Σεθροΐτης.

ΣΕΛΓΕΩΝ. Vide ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ. Stephano: Σέλγη, πόλις Πισιδίας, ἄποικος Λακεδαιμονίων. οἱ πολῖται, Σελγεῖς.

CEΛΓEΩN. Severi nummus, in quo fulmen & arcus, bellicæ virtutis inſignia, e Cimelio Regio.

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ *in Cilicia.*

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΤΩΝ. ΠΡΟΣ. ΚΑΛΥΚΑΔΝΩ. ΑΘΗ. ΑΘΗ. E Muſeo noſtro. Hoc eſt, Ἀθηνᾶ Ἀθηναίων. *Minerva Athenienſium.* Ex parte altera, Minervæ caput, cum litteris Σ & Α, quibus Seleucienſium Athenienſiumque ὁμόνοια fœduſque ſignatur. De hac Seleucia Ammianus, lib. XIV. pag. 19. *Superatis Tauri montis verticibus, qui ad Solis ortum ſublimes attolluntur, Cilicia ſpatiis porrigitur late diſtentis, dives bonis omnibus terra: ejuſque lateri dextro annexa Iſauria.... quam mediam navigabile flumen Calycadnus interſcindit. Et hanc quidem, præter oppida multa, duæ civitates exornant: Seleucia opus Seleuci regis, & Claudiopolis*, &c. Plinius, lib. V. ſect. XXII. *Seleucia ſupra amnem Ca-*

lycadnum , Tracheotis cognomine , &c.

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ. Antonini Pii, apud Triſtanum, pag. 609. In eo nummo turribus ac muris munitum credas oppidum intueri: e turribus vero aſſurgere quaſi arbores duas, ramis deciſis, ac nodis exſtantibus: qua quidem effigie adumbrari putem hujus Seleuciæ cognomen, Tracheotidis, ut Plinius appellat, vel Τραχείας, ut alii, hoc eſt, aſperæ: unde & ipſa Cilicia aſpera cognominata eſt, ut diximus in Plinianis notis. Certe ad Seleuciam Syriæ ſpectare nummum eum, quanquam ita Triſtanus ſtatuit, argumenta nulla ſuadent. Multas civitates adornatas ab Antonino, auctaſque egregiis operibus, & ex Nicephoro docuimus in nummis ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ, & ex Capitolino diſces, pag. 20. *Multas civitates adjuvit pecunia, ut opera vel nova facerent, vel vetera reſtituerent, &c.*

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΤΩΝ. ΠΡΟΣ. ΚΑΛΥΚΑΔΝΩ. Bacchus curru vectus binis tigridibus juncto. ΑΥΤ. ΚΑΙ. Λ. ΣΕΠ. ΣΕΟΥΗΡΟΣ. ΙΟΥΛΙΑ. ΔΟΜΝΑ. ΣΕΒΑΣ. *Imp. Cæſ. L. Septimius Severus. Iulia Domna Auguſta.* E Cimelio Regio.

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΚΑΛ. Caracallæ, ex eodem Cimelio.

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΚΑΛΥ. Alexandri Severi, ibidem.

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΤΩΝ. ΠΡΟΣ. ΤΩ. ΚΑΛΥΚΑΔΝΩ. Gordiani junioris, e Gaza Regia.

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. *Seleucenſium qui primi Neocori fuere*, hoc eſt, qui primi ſacra certaminaque ſolennia totius provinciæ fecere in gratiam Imperatoris. Gordiani ac Tranquillinæ nummus, apud Triſtanum, tom. II. pag. 524.

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΤΩΝ. ΠΡΟΣ. ΤΩ. ΚΑΛΥΚΑΔΝΩ. ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ. Gordiani capite nummus inſculptus: & alter Gordiani ſimul & Tranquillinæ, in Cimelio Regio. Similis & Philippi Patris apud Spanhemium, pag. 786. & in eadem Regia Gaza. *Seleucenſium ad Calycadnum, liberæ* civitatis.

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ *in Syria.*

ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ ΠΙΕΡΙΑΣ. Trajani nummus, e Mu-

ſeo noſtro, cum fulmine, Jovis ſymbolo. Severi, apud Patin. pag. 282. Caracallæ, pag. 304. CΕΛΕΥΚΙΑC. ΠΙΕΡΙΑC.

CΕΛΕΥΚΕΩΝ. Π. CΥΡΙΑC. ΖΕΥC. ΚΑCΙΟC. Σελευκέων Πιερίας Συρίας. Ζεὺς Κάσιος. Trajani nummus apud Patin. pag. 180. & Antonini, pag. 228. Caracallæ item, pag. 305. ubi perperam illud Π. Πρώτη interpretatur. In his fere nummis templum cernitur, cujus in medio mons inſculptus, Caſius videlicet urbi ei proximus, quem quidem accolæ Jovem Caſium appellabant. Strabo, lib. XVI. pag. 760. Ἔστι δὲ Κάσιον..... ὅπου Διός ἐστιν ἱερὸν Κασίου. Ut Paphia Venus, metæ: ſic Juppiter Caſius, montis effigie in nummis depingitur. Plinio, lib. V. ſect. XVIII. *Seleucia, Pieria appellata, ſuper eam mons Caſius, cujus excelſa altitudo, &c.* Fuit prope Antiochiam in Syria. Vide quæ diximus in Plinianis notis.

CΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΤΗC. ΙΕΡΑC. ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. *Seleucenſium ſacræ & liberæ* civitatis. Apud Spanhem. pag. 789. Plinio, *Seleucia libera*, ut dictum eſt. Ejecto e Syria Tigrane, Seleuciam Pompeïus libertate donavit, teſte Strabone, lib. XVI. pag. 751. Eſt & alter Caii Cæſaris, quo prærogativa eadem indicatur: ΣΕΛΕΥΚΙΑΣ. ΠΙΕΡΙΑΣ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ.

CΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΖΕΥC. ΚΕΡΑΥΝΙΟC. *Seleucenſium Iuppiter Ceraunius:* a fulmine, qui Græcis κεραυνὸς eſt: cujus & in nummo eo Caracallæ inſculpta effigies, e Cimelio Regio.

ΣΕΛΙΝΟΝΤΙΟΝ, & ΣΕΛΙΝΟΝ, apud Parutam, cum apii folio, quod Græci σέλινον vocant. Plinius, lib. III. ſect. XIV. *Selinuntii.* Stephano: Σελινοῦς, πόλις Σικελίας ... ὁ πολίτης, Σελινούντιος, καὶ Σελινούσιος.

ΣΕΛΙΝΩΝΤΙΩΝ. Ex parte averſa, ΥΨΑΣ. Quod fluvii nomen eſt, haud procul oppido eo decurrentis. Plinio, loc. cit. *Amnes: Achates, Mazara, Hypſa, Selinûs oppidum. Lilybæum ab eo &c.* Hunc Plinii locum nos ita primi emendavimus, cum prius perperam legeretur, auctore Hermolao Barbaro, *Amnes: Acis*,

&

& Hypsa. Emendandi caufas attulimus in Notis & Emendationibus ad librum Plinii tertium, num. LV. Appofitum amni cognomini Selinûs oppidum fuit, cujus oftium Ptolemæus inter Mazaram & Lilybæum locat. Ex quibus duo intelligas: alterum, eum amnem ipfum Hypfam effe, quod & fitus, & nummus docet: alterum, id oppidum non ibi fitum fuiffe, ubi Fazellus ftatuit, hoc eft, ubi nunc *Terra de li Pulci*, haud procul amne *Belice*, fed in ipfa vicinia promontorii Lilybæi. In nummis enim plerumque, Siculis præfertim, cum fuo oppidum quodque amne copulatur, quo alluitur. Sic in Afforinorum numifmate vidimus, ASSORV. CRYSAS.

ΣΕΛΙΝΟΝΤΙΩΝ. Minotauri effigies. In parte averfa, Hygia feu Dea Salus ferpentem pafcit. Ante pedes crus triplex, Siciliæ fymbolum. Apud Parutam, num. IV. Sunt & in quibus Apollo, vel alius, ad aram patera libat, cum bove, & gallinaceo, qui Æfculapio facer.

ΣΕΛΛΑΣΙΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummus Neronis, e Thefauro Goltzii, pag. 231. Stephano: Σελλασία, πόλις Λακωνική. ὁ πολίτης, Σελλασιεύς.

CΕΠΦΟΡΗΝΩΝ. Domitiani ac Trajani nummi, e Cimelio Regio, quorum poftremum laudat Patinus, pag. 183. cum palmæ effigie, qui Phœnices in primis, ac Judææ typus. Σεπφωρεῖς Jofepho, lib. III. bell. Jud. cap. I. pag. 832. id oppidum appellatur: idque in meditullio Galilææ fuit. Vefpafiani partibus, qui parens Domitiani fuit, in primis addicti cives, ut idem prodit, loc. cit. Οὐεσπασιανὸς δὲ ..... ἐπὶ Πτολεμαΐδος ἠπείγετο. Καὶ κατὰ ταύτην ὑπαντῶσιν αὐτῷ τὴν πόλιν οἱ τῆς Γαλιλαίας Σέπφωριν νεμόμενοι, τὴν τῇδε εἰρηνικὰ φρονοῦντες. Οἳ καὶ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας καὶ τῆς Ῥωμαίων ἰσχύος οὐκ ἀπρονόητοι, πρὶν ἀφικέσθαι Οὐεσπασιανὸν, Κεστίῳ Γάλλῳ πίστεις τε ἔδοσαν καὶ δεξιὰς ἔλαβον, καὶ παρεδέξαντο φρουράν. Τότε γε μὴν φιλοφρόνως ἐκδεξάμενοι τὸν ἡγεμόνα, προθύμους σφᾶς αὐτοὺς ὑπέσχοντο κατὰ τῶν ὁμοφύλων συμμάχους. οἷς ὁ στρατηγὸς ἀξιώσασι τέως πρὸς ἀσφάλειαν ἱππεῖς τε καὶ πεζοὺς

παραδίδωσιν, ὅσοις ἀνθέξειν ταῖς καταδρομαῖς, εἴπη Ἰουδαῖοι παρακινοῖεν, ὑπελάμβανεν. Καὶ γὰρ οὐδὲ μικρὸν ἐδόκει τὸ κινδύνευμα πρὸς τὸν μέλλοντα πόλεμον, ἀφαιρεθῆναι τὴν Σέπφωριν, μεγίστην μὲν οὖσαν τῆς Γαλιλαίας πόλιν, ἐρυμνοτάτῳ δὲ ἐπεκτισμένην χωρίῳ, καὶ φρουρὰν ὅλου τοῦ ἔθνους ἐσομένην. *Vespasianus vero .... Ptolemaïdem properabat. In hac porro civitate occurrerunt ei Sepphoritæ, qui Galilææ oppidum incolunt, animis pacis studiosis. Suæ enim saluti consulentes, nec virium Romanarum ignari, etiam priusquam Vespasianus veniret, Cestio Gallo fidem dederant, dextras junxerant, præsidium militare susceperant: tunc quoque benigne duce suscepto, alacri animo etiam contra gentiles suos auxilia promiserunt. Quibus interim Vespasianus, cum id præsidii causa flagitarent, equitum peditumque tantum numerum tradidit, quantum obstare posse arbitrabatur incursibus, si quid moliri Iudæi tentassent. Non enim exiguum videbatur belli futuri periculum, si jactura fieret civitatis Sepphoris, quæ Galilææ maxima, & in tutissimo loco condita, totiusque gentis futura præsidio.* More porro Hebræo *Sefforin* dicimus, quanquam in scribendo Græci æque atque Latini, Σέπφωριν & *Sepphorin* scribant. Consuetudo enim ea in scribendo obtinuit, ut quoties aspiratæ litteræ binæ concurrerent, prior in tenuem verteretur. Sic σάπφειρος, & *sapphirus*. Ἀπφιανὸς, quod alii Ἀφφιανὸς, & scribi & efferri volunt.

ΣΕΡΔΙΚΗϹ.

ΟΥΛΠΙΑϹ. ϹΕΡΔΙΚΗϹ. Caracallæ, ac Getæ nummi. In Caracallæ nummo, e Museo nostro, sedet Imperator, dextra pateram, hastam læva tenens. Apud Patinum, pag. 311. vel Ceres curru trahitur juncto draconibus: vel stat Æsculapius. Ab Ulpio Trajano cognomen habet, eademque cum Sardica est, ut suo loco monuimus. Getæ nummus insculptam Triptolemi effigiem habet, qui curru draconibus binis juncto vehatur: quare Hadriani nummum, cui similis effigies inest, quanquam abest oppidi nomen, annusque modo principatus septimus decimus adnotatus cernitur

L. IZ. huc quoque revocari credimus oportere.

ΣΕΡΔΩΝ. M. Aurelii, ac Juliæ Domnæ nummi.

ΣΕΡΙΦΙΩΝ.

ΣΕ. & ΣΕΡΙΦΙΩΝ. Nummi Græciæ veteris, e Museo nostro. Plinio, lib. IV. sect. 22. *Seriphus*, in Cycladibus insulis. Nunc *Serfino*. Vide quæ diximus in Plinianis notis. Insculpta nummis Chimæra est, cum Aquila.

CHCTIΩN. Nummi Gordiani junioris, & Philippi patris, e Regia Gaza. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. *Sestos*. Stephano: Σηστὸς .... ὁ πολίτης, Σήστιος. Ad Hellespontum, *le détroit de Gallipoli, où sont les Dardanelles.*

ΣΙΒΙΔΟΥΔΕΩΝ. Antonini Pii nummus, in quo Dei Luni effigies, quæ in Phrygiæ nummis, finitimique tractûs, passim occurrit. In Notitia Eccles. pag. 49. inter Episcopos Phrygiæ Salutaris censetur ὁ Σιβίλδου. In Notitia altera, pag. 17. ὁ Σεβίνδου. Apud Leunclavium, pag. 94. ὁ Σινβίνδου. Sed hæc nomina ex nummo, ut quidem remur, sunt refingenda.

SICILIA.

SICIL. IMP. XII. Nummus Augusti, quo duodecies Imperator appellatur. Dianam exhibet cum arcu vel cane, habitu venatricis. De bello Siculo, quod ille confecit, Tranquillus in ejus vita, cap. XVI. *Bellum Siculum inchoavit in primis, sed diu traxit, intermissum sæpius: modo reparandarum classium causa, quas tempestatibus duplici naufragio, & quidem per æstatem amiserat: modo pace facta, flagitante populo, ob interclusos commeatus, famemque ingravescentem: donec navibus ex integro fabricatis .... Pompeïum inter Mylas & Naulochum superavit, &c.*

SICILIA. Nummus Antonini, apud Patinum, pag. 217. nunc Cimelii Regii. In nummis plerumque triplici crure divaricato Sicilia repræsentatur: in quibusdam etiam in medio umbilico feminea apparet species, cum spicis. Inde Trinacria dicta est, & Triquetra, a triplici promontorio, Lilybæo, Pachyno, Peloro. De quibus Naso, lib. III. Fastor.

Terra tribus scopulis vastum procurrit in æquor
Trinacris: a positu nomen adepta loci.

Vide Parutam in Panormitanorum nummis, num. 30.

ADVENTVI. AVG. SICILIAE. &

RESTITVTORI. SICILIAE. Hadriani, e Cimelio Regio. Spartianus in ejus vita, pag. 6. *Post in Siciliam navigavit, in qua Ætnam montem conscendit, ut Solis ortum videret arcus specie, ut dicitur, varium.*

ΣΙΔΗΤΩΝ. Neronis, Trajani, Antonini Pii, Commodi, Severi, Juliæ Domnæ, Getæ, Alexandri Severi, Clodii Albini, & Gallieni numismata. Plinio, lib. v. sect. xxvi. *Side.* Stephano: Σίδη πόλις Παμφυλίας.... ὁ πολίτης, Σιδήτης.

CIΔHTΩN. ΠΡΩΤΑ. ΠΑΜΦΥΛΩΝ. Gallieni nummus, e Gaza Regia. *Sidetum, prima Pamphylorum* certamina. Vel primariam fuisse Pamphyliæ civitatem hæ voces indicant. Certe in Conc. CP. VI. ut diximus in Plinianis Notis, Σιδητῶν μητρόπολις Παμφυλίων legas.

CIΔHTΩN. ΠΕΡΓΑΙΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Gordiani junioris nummus, e Cimelio Regio, qui concordes Sidetes Pergæosque ejusdem Pamphyliæ incolas significat. Πόλεις ἐπιφανεῖς ambas appellat Anonymus a Gothofredo editus, in Ἐξηγήσει. In eo nummo Pallas Sidetum, & Pergæorum Præses Diana insculpta.

CIΔHTΩN. ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗC. ΕΝΔΟΞΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Sidetum splendidissimæ* civitatis, *illustrium Neocororum.* Gallieni iterum nummus. ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΠΟΥ. ΛΙ. ΕΓ. ΓΑΛΛΙΗΝΟC. CE. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Πούπλιος Λικίνιος Ἐγνάτιος Γαλλιῆνος Σεβαστός. In corona. Sic Λαμπροτάτη κολωνία Τύρος vocatur in Synodo Calched. act. IX.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟC. CIΔHTΩN. Tranquillinæ nummus, quæ Gordiani conjux fuit. Subintellige, ἀγὼν οἰκουμενικὸς, ut in Tarsensi nummo sub Commodo, ΚΟΜΟΔΕΙΟC. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟC. Et in Valeriani altero, CERT. SACR. CAP. OEC. IS. *Certaminis sacri Capitolini Oecumenici Iselastici.* Elaga-

bali quoque gemino, ISEL. OECVM. De ea voce diximus, verbo HELIOPOLIS *Syriæ*.

CIΔΗΤΩΝ. ΙΕΡΟC. Σιδητῶν ἱερὸς, subintellige ἀγὼν, *sacrum certamen*. Nummus Philippi, e Thesauro Goltzii, pag. 233. ubi perperam CΙΡΗΤΩΝ legitur.

CIΔΗΤΩΝ. Caracallæ, & Philippi Filii, e Gaza Regia, in quibus Palladis stantis effigies, quæ & in altero Clodii Albini cum Albino ipso dextras jungit: nequicquam aliter sentiente Tristano, tom. II. pag. 47. Strabo, lib. XIV. pag. 667. Σίδη Κυμαίων ἄποικος· ἔχει δ' Ἀθηνᾶς ἱερὸν. *Side Cumæorum colonia, ubi Minervæ est ædes*. In Caracallæ nummo Pallas oleæ ramum dextra, læva hastam gerit. Minerva apud Phædrum, lib. III. Fabular. *Oliva nobis propter fructum est gratior*.

ΣΙΔΩΝΙΩΝ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Caput Augusti laureatum, cum lituo, apud Occonem, pag. 82. ΣΙΔΩΝΟΣ. L. ΖΙΡ. λυκάβ. ριζ. *anno* CXVII. Sidoniorum æræ: qui annus incidit in supremum Augusti principatus annum, si æra Sidoniorum eodem anno, quo Ascalonitarum æra cœpit, de qua diximus superius suo loco. Est autem id simile veri.

ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Cæsar Augustus*. Ex parte altera, ΣΙΔΩΝΟΣ ΘΕΑΣ. Caput Liviæ sub effigie Deæ Sidoniorum: cui caput myrto redimitum. Apud Tristanum, tom. I. pag. 125.

ΣΙΔΩΝΟΣ. ΘΕΑΣ. Claudii, Neronis, apud Tristanum, pag. 226. & Trajani nummi apud Patin. pag. 182. Plinio, lib. V. sect. XVII. *Sidon* &c. Hodie *Sayd*, in Phœnice Syriæ. Dea Sidonis Europa est, quam tauro, seu Jovi insidentem hi fere nummi exhibent, quos vidimus: ipso Luciano, qui nummos pariter vidit, ita prodente, lib. de Syria Dea. Sunt & Hadriani aliorumque nummi, cum ea epigraphe, in quibus Cybeles, vel Astartes currus insculptus. *Sidoniorum Deam Astarthen* sacer codex vocat, 3. Reg. XI. 5. quo nomine Venerem alii, alii Lunam, Cybelen alii intelligunt. *Astaroth* Hebræo more muliebria omnia numina appellantur, ut mascula *Baalim*.

CIΔΩNOC. NAYAPXIΔOC. *Sidonis Classicæ.* Nummus Trajani in Cimelio Regio. De voce ναυαρχίδος egimus verbo ΔΩΡΩΝ. Præfert hic nummus mulierem proræ navis insistentem. Urbis quoque æram, L. ZKC. λυκάβαντα σκζ'. *annum* CCXXVII. qui plane incidit in annum Urbis Romæ DCCCLVI. Trajani septimum: quod peculiaris Sidoniorum æra congruere non immerito videatur cum epocha Tyriorum, de qua suo loco dicturi sumus. Alter inscriptus, ΘEAC CIΔΩNOC, sub eodem Principe, e Gaza Regia, habet HKC, *annum* CCXXVIII.

COL. AVR. METR. SID. *Colonia Aurelia Metropolis Sidon.* Juliæ Mæsæ nummus apud Patin. pag. 340. & Elagabali: quanquam Patinus, pag. 298. non Elagabalo, sed Caracallæ adjudicat, perperam. Nam Sidonianos omnes nummos ad Elagabalum attinere, norunt periti.

COL. AVR. PIA. METR. SID. Alexandri Severi nummus, apud Patinum, pag. 349. in quo Bacchus occurrit, *cantharum potorium dextra pendentem* gerens, ut ait Arnobius: & idem, cultu vultuque muliebri: ob quem Διόνυσον ἀνδρόγυνον appellatum aït Theodoretus, lib. III. Eccl. Hist. cap. VII. Sed Patinus, & Patinum secutus Cuperus, pag. 228. COLONIA AVGVSTA pro AVRELIA falso legunt.

MHTPO. ΣIΔΩN. KOΛ. TYPO Μητρόπολις Σίδων. Κολωνία Τύρος. Utriusque gentis concordiam nummus hic Otaciliæ indicat, apud Goltzium: sed is inverse legit, ΣIΔΩN. KOΛ. TYPO. MHTPO. pag. 232.

BAΣIΛEΩΣ. ΔHMHTPIOY. ΣIΔΩNIΩN. E Medicea Gaza.

CIΔΩNOC. ΘEAC. IEPAC. KAI. ACYΛOY. KAI. NAYAPXIΔOC. Triremis, prærogativæ illius symbolum, ob quam Ναυαρχὶς dicitur. Ex parte altera, caput turritum. E Cimelio Regio.

CIKYΩNIΩN. Caracallæ, Plautillæ, Getæ nummi apud Patin. pag. 319. cum Hygiæ icone, nunc Cimelii Regii. Alii cum Jovis sedentis effigie: alii cum Apollinis,

facem inverſam dextra gerentis, lævam admoventis ori. Cultum a Sicyoniis Jovem, Apollinem, Æſculapium, cujus Hygia filia perhibetur, tradit Pauſanias in Corinth. pag. 53. Plinio, lib. IV. ſect. VI. in Achaïa, *Sicyon.* Stephano: Σικυών, ... ὁ πολίτης, Σικυώνιος.

ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ. ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΣΥΛΟΥ. Tiberii nummus apud Goltzium. Sed ſuſpecta mihi ejus nummi auctoritas eſt: vereorque maxime, ne ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ pro ΣΙΔΩΝΙΩΝ legerit.

CΙΛΛΥΕΩΝ. Antonini Pii, & Saloninæ nummi. Stephano, Σίλλυος, πόλις Ἰωνίας, πρὸς τῇ Σμύρνῃ· τὸ ἐθνικὸν, Σιλλυεύς.

ΣΙΝΓΑΡΑ.

ΚΟΛ. CΙΝΓΑΡΑ. Nummus Gordiani junioris, in Cimelio Regio. Plinio, lib. v. ſect. XXI. *Arabes, qui Retavi vocantur: horum caput Singara.* Nunc vicus eſt, *Sangiar.* Stephano: Σίγγαρα, πόλις Ἀραβίας πρὸς τῇ Ἐδέσσῃ. Ibi Singarenſis pugna Conſtantii Imp. adverſus Choſroën Perſarum regem, de qua nos egimus in Notis ad Themiſtium, orat. I.

ΑΥΡ. CΕΠ. ΚΟΛ. CΙΝΓΑΡΑ. Nummus Tranquillinæ, ex eodem Cimelio. Αὐρηλία Σεπτιμία Κολωνία Σίγγαρα. Et apud Seguinum, pag. 173. ubi turrita mulier, & vir natans in aquis ante pedes, ſitum urbis ad amnem indicat.

ΣΙΝΩΠΗΣ. Apud Goltzium, in Aſia, Tab. IV. Aquila Jovis fulmini inſidet, ipſeque ex parte averſa inſculptus Juppiter Sinopites: quem eundem eſſe cum Serapide, atque ex oppido Sinope advectum eſſe Alexandriam, ibique vel ſub ea appellatione Jovis Sinopitæ cultum, produnt auctores varii: Dionyſius Periegetes, ubi de Alexandria, Euſtathiuſque in eum locum: Tacitus, lib. IV. hiſtor. aliique. Urbs eſt in Ponto Aſiatico, Mithridatis Eupatoris ortu, regno, ſepulcroque nobilis, Diogeniſque natalibus. Stephanus: Σινώπη, πόλις διαφανεστάτη τοῦ Πόντου.... ὁ πολίτης Σινωπεύς, καὶ Σινωπίτης.

ΣΙΝΩΠΕΩΝ. In Theſauro Goltzii, pag. 233. & in Cimelio Regio.

COL. IVL. SINOPE. Titi nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 240.

C. I. AV. SINOP. *Colonia Iulia Augusta Sinope.* Caracallæ nummus, apud Patinum, pag. 299. nunc Cimelii Regii. Plinio, lib. VI. sect. II. *Colonia Sinope.* Vide & Ulpianum, lib. L. Dig. tit. XV. de Censibus. Serapidis, seu Sinopitæ Jovis effigiem hic nummus præfert.

C. I. F. SINOPES. AN. *Colonia Iulia Felix Sinope* vel *Sinopensis.* Getæ, apud eundem Patinum, pag. 317. Nunc ejusdem Cimelii. Vocula deinde illa AN. annum deductæ coloniæ, sed qui in eo nummo est injuria temporum erasus, significat, qui in nummo sequente conspicuus. Cave enim virum alias eruditum audias, qui lib. de usu numism. pag. 769. & Flaviam dictam esse hanc coloniam asseverat, & ex Antonini Caracallæ prænomine Antoninianam hoc nummo appellari putat.

C. R. I. F. S. AN. CCCVIII. *Colonia Romana Iulia Felix Sinope. Anno* CCCVIII. non ut Tristanus conjiciebat parum feliciter, G. R. I. F. S. *Gordianus Romanorum Imperator Filius Serapidis.* Est Gordiani junioris nummus apud eundem Tristanum, pag. 508. Sic in Amisenorum nummis, qui Sinopensibus finitimi sunt, anni concessæ libertatis signantur, ut superius vidimus. Itaque cœpit hæc æra Sinopensium, anno Urbis Romæ DCLXXXIV. Cn. Pompeïo Magno, M. Licinio Crasso Coss. quo anno Mithridate pulso, Ponticæ urbes Lucullo cesserunt. Ab eo enim anno trecentesimus & octavus annus occurret ille quo primum Gordianus solus imperium iniit, Balbino & Pupieno interemptis, qui Urbis Romæ fuit DCCCCLXXXXI. Expugnatam inter ceteras a Lucullo Sinopen, Strabo est auctor, lib. XII. pag. 546. & aliquanto post, nempe, ut ex nummo colligimus, sub Julio Cæsare, coloniam Romanam esse factam: Νυνὶ δὲ καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν δέδεκται, καὶ μέρος τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας ἐκείνων ἐστί. *Nunc Romanorum recepit coloniam, quæ in partem urbis agrique venit.*

ΣΙΝΥΕΣΣΑΝΩΝ.

ΣΙΝΥΕΣΣΑΝΩΝ. E Goltzii Thesauro, pag. 232. & e Magna Græcia, Tab. XVII. Plinio, lib. III. sect. IX. *Oppidum Sinuessa extremum in adjecto Latio.* Nunc supersunt ingentis oppidi rudera, prope castellum *Rocca di Mondragone*, inter ostia Liris *Garigliano*, & Savonis *Saone.* In hisce nummis Cancer insculptus, Neptunusve cum tridente: quæ sunt oppidi in litore positi symbola. Stephano: Σινόεσσα... τὸ ἐθνικὸν, Σινοεσσαῖος, καὶ Σινοεσσηνός.

SIRMIVM.

CRISPVS ET CONSTANTINVS CC. Hoc est, *Cæsares.* SIRM. *Sirmii* signata moneta. Apud Occonem, pag. 536. Plinio, lib. III. sect. XXVIII. *Sirmium oppidum, & civitas Sirmiensium*, in Pannonia. Hodieque *Sirmich* in ea Sclavoniæ parte quæ Turcis paret, inter Savum amnem, & Dravum.

SARMATIA. DEVICTA. SIRM. Sunt & alii similes plurimi, quibus subscripta epigraphe SIRM.

SISCIA.

SISCIA. PROBI. AVG. *Siscia Probi Augusti.* Singularis Musei nostri nummus, Probo Imp. cusus, quem & Tristanus laudat, tom. III. pag. 284. & Patinus, pag. 437. In aversa superficie Siscia pingitur, forma muliebri, inter amnes duos, virili, qua pingi solent amnes, effigie: id quod situm oppidi egregie declarat, qualem Plinius descripsit, lib. III. sect. XXVIII. *Colapis in Saum influens juxta Sisciam, gemino alveo insulam ibi efficit, quæ Segestica appellatur.* Hodie *Sissech*, ad Savum amnem, in Croatia.

SISCIA AVG. *Siscia Augusti.* Gallieni nummus: cui cum similem epigraphen Probi nummus proxime allatus præ se ferat, non Probi magis patriam Sisciam fuisse, ex eo efficere Tristanus debuit, quam Gallieni: præsertim cum e Pannonia oriundum, civitate Sirmiensi, Probum Vopiscus asseveret. Neque vero etiam Romanæ stirpis fuisse idem Probus existimandus est, quod in altero ejus nummo, e Gaza Regia, pars aversa lupam cum Romulo Remoque exhibet, adjectaque

epigraphe, ORIGINI. AVG. *Origini Augusti.* Nihil enim aliud ea voce ſignatur, quam imperii & imperatoris dignitatem omnem repeti a Romulo urbis & imperii conditore: ipſum tanti decoris auctorem & originem eſſe. Sic Mamertinus in Panegyrica oratione ad Maximianum habita, qui ſe Herculium appellabat, Herculem aït, cum eum hoſpitio Evander excepit, futuræ majeſtatis dediſſe primordia, factamque inde Cæſarum domum, quæ Herculis fuiſſet hoſpitium: atque hunc demum diem, qui Natalis Urbis fuit, eundem fuiſſe *originem populi Romani.*

SISC. *Siſciæ*, & SISP. vel SISCP. *Siſciæ percuſſa* moneta, in Conſtantini, Licinii, Conſtantii, Conſtantis, & Gratiani nummis. Fuit nimirum hæc una ex urbibus ſex, in quibus cudi moneta inferiore ævo ſolita eſt: atque adeo in Notitia Imperii, ſect. XLII. primum inter illas locum obtinet.

Procuratores Monetæ.
Procurator Monetæ Siſcianæ.
Procurator Monetæ Aquileïenſis.
Procurator Monetæ urbis Romæ.
Procurator Monetæ Lugdunenſis.
Procurator Monetæ Arelatenſis.
Procurator Monetæ Trevirenſis.

Additæ his deinde Conſtantinopolis, quæ in veteris Romæ jura tranſiit, ac forſan Antiochia, Carthago, Cyzicus, Ravenna: quanquam notæ, quibus harum urbium aliquæ ſignari dicuntur in nummis, obſcuræ ac dubiæ ſunt. Paucis certe civitatibus, poſt Aureliani fere tempora jus cudendæ monetæ conceſſum, cum prius ad omnes promiſcuè pertineret, quarum nummos tractamus, non tamen ſine permiſſu Principis, aut certe Proconſulis: uti ex Patrenſium nummo intelligimus, ſub Auguſto, INDVLGENTIAE. AVG. MONETA IMPETRATA. Et ex aliis, in quibus PERMISSV AVGVSTI, & PERMISSV DOLABELLAE, legimus.

ΣΙΤΑΛΙΑΙΩΝ. E Cimelio Ill. Harlæi. Forte pro Σα-

παλιαίων, a Σάπαλα vel Σαπαλία Lydiæ, cujus oppidi mentio in Notitia Hieroclis, pag. 13. ὁ Σαπάλων. In altera Notitia, pag. 29. Σαπαλέων. Ab Armeniæ oppido cognomine gentile nomen est Σαπαλδὺς, non Σαπαλιαῖος, apud Stephanum.

ΣΙΦΝΟΥ, & ΣΙΦΝΙΩΝ. In Goltzii nummis, Tab. XIX. Plinio, lib. IV. sect. XXII. in Cycladibus insulis, *Siphnus, ante Meropia*, &c. Stephano: Σίφνος, περὶ τὴν Κρήτην νῆσος.... τὸ ἐθνικὸν, Σίφνιος. Hodie *Sifano*. Vide nostras in Plinium notas. In hisce nummis vel Juppiter laureatus, vel Diana venatrix insculpta.

ΣΙΦΩΝΙΑΤΩΝ. Titi nummus, apud Occonem, pag. 168. sed falso, ut arbitror, pro ΚΥΔΩΝΙΑΤΑΝ. Nam id oppidi nomen ignotum, & a Σιθωνία, quæ pars Thraciæ est, quæ vox affinior videri queat, non Σιθωνιάτης, sed Σιθώνιος derivatur.

ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΣ. Vide ΙΛΙΕΩΝ.

ΣΚΑΜΒΩΝΙΔΩΝ.

ΚΟΙΝΟΝ. ΣΚΑΜΒΩΝΙΔΩΝ. Nummus Hadriani, e Thesauro Goltzii, pag. 218. Stephanus: Σκαμβωνίδαι δῆμος Ἀττικὸς, &c.

CΚΗΨΙΩΝ. M. Aurelii nummi. Plinio, lib. V. sect. XXXII. *Palæscepsis*, & *Regio Scepsis*. Stephano: Σκῆψις.... τὸ ἐθνικὸν, Σκήψιος, in Æolide Asiæ parte. Hinc Demetrius Scepsius, de quo egimus in indice Auctorum, qui in Pliniano opere appellantur.

ΣΚΗΨΙΩΝ. ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. *Scepsiorum sacer Senatus*. Caii Cæsaris nummus e Thesauro Goltzii, pag. 232.

ΣΚΙΑΘΟΥ. In Claudii nummo e Cimelio Regio, Patinus, pag. 102. ΚΙΑCΟΥ legit. Num ΣΚΙΑΘΟΥ legi satius sit, considerandum. Plinio, lib. IV. sect. XXIII. *Sciathos*, insula est ante montem Athon, in Ægæo mari.

ΣΚΙΡΦΑΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Claudii nummus e Thesauro Goltzii, pag. 232. Stephanus: Σκίρφαι, πόλις Φωκική· τὸ ἐθνικὸν Σκίρφιος, καὶ Σκιρφαῖος.

ΣΚΟΤΟΥΣΣΑΙΩΝ. In vetere Græcia Goltzii, Tab.

XXI. Plinio, lib. IV. sect. XVII. *Scotussæi liberi.* In Macedonia fuere, haud procul amne Strymone. Lyram hic nummus insculptam habet, cui noctua insidet: ex aversa superficie, Palladem.

ΣΚΥΛΛΑΤΙΩΝ. E Magna Græcia Goltzii, tab. XXVIII. cum proræ effigie, & Mercurio petasato. Plinio, lib. III. sect. XV. *Scylletium.* In orientali Calabriæ ulterioris parte, in sinu cognomine Scyllacio, qui Tarentino est proximus. Nunc *Squillace.* Vide notas in Plinium. In Conc. CP. V. pag. 376. Vigilii Constituto subscribit *Zacchæus Episcopus Ecclesiæ Scyllacenæ.*

ΣΚΥΡΙΩΝ. Goltziani in Græcia vetere nummi. Plinio, lib. IV. sect. XXIII. *Scyros.* Stephano: Σκῦρος, νῆσος ... οἱ νησιῶται, Σκύριοι. Hodie *S. Georgio di Scyro*, insula Ægæi maris. In his navis rostrum insculptum, Neptunusque cum tridente.

ΣΜΙΝΘΑΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 232. Plinio, lib. V. sect. XXXII. in Æolide, *Smintheum templum durat.* Stephano: Σμίνθη, πόλις Τρωίας. τὸ ἐθνικὸν, Σμινθαῖος, καὶ Σμινθεύς. Apollini Smintheo sacer is locus fuit, cui nomen factum aïunt a fugatis inde muribus: sunt enim σμίνθαι mures, Cretensium lingua. Vide Eustathium in Homer. Iliad. α.

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ.

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΙΕΡΑ. ΚΑΙ. ΕΛΕΥΘΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. Augusti nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 232. & apud Occonem, pag. 183. *Smyrnæorum sacer ac liber Senatus.*

ΣΕΒΑΣΤΗ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Capita duo adversa: alterum Liviæ Augusti conjugis, ac Tiberii matris: alterum, non Augusti, ut Patinus putat, pag. 55. nam is tum diem suum obierat, cum hic nummus cusus est, sed Senatus: quod & epigraphe palam facit. *Augusta. Senatus. Smyrnæis Neocoris.* Ex parte aversa, templum quatuor columnarum, cujus in medio Tiberius stat togatus, cum sceptro: ΣΕΒΑΣΤΩ. ΤΙΒΕΡΙΩ. ΕΠΙ. ΠΕΤΡΩΝΙΟΥ. *Augusto Tiberio. Sub Petronio* Prætore. Jussu Liviæ ac

Senatus decreto conceſſum Smyrnæis ut Tiberio templum apud ſe dedicarent, hic nummus admonet. Juſſu, inquam, Liviæ, quæ quaſi imperium cum Tiberio ex æquo divideret, per ſe multa, non tamen ſine Senatuſconſulto, agebat. Dionem vide, lib. LVII. pag. 699. Tacitus, lib. IV. Annal. *Decrevere Aſiæ Vrbes templum Tiberio, matrique ejus, ac Senatui, & permiſſum ſtatuere.* Et multis deinde interjectis: Tiberius *Cæſar adeſſe frequens Senatui, legatoſque Aſiæ ambigentes quanam in civitate templum ſtatueretur, plures per dies audivit...... Rogati ſententiam Patres, Smyrnæos prætulerunt. Cenſuitque Vibius Marſus, ut M. Lepido, cui ea provincia obvenerat, ſuper numerum legaretur, qui templi curam ſuſciperet. Et quia Lepidus ipſe deligi ſe per modeſtiam abnuebat, Valerius Naſo e Prætoriis ſorte miſſus eſt.* Non igitur præfectus operi Petronius, ut Patino viſum, ſed Prætor urbis fuit: ut provinciæ Proconſul Lepidus. Prætorum vero nomina nummis inſcribi, tralatitium eſt. Legit Patinus, præterea, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΗΕΡΟΝΥΜΟΥ, pro ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Quod quis aut ferat, aut intelligat? Cur autem in hiſce nummis ſit prora navis inſculpta, ex Ariſtide intelliges, tom. I. orat. in Smyrnam, coram M. Antonino & Commodo F. habita, pag. 402. Καλοῦσι γάρ σε ἦρος ὥρα πρώτῃ Διονυσίοις, τριήρης ἱερὰ τοῦ Διονύσου φέρεται κύκλῳ δι᾽ ἀγορᾶς. Τὸ δ᾽ ἐστὶ σύμβολον. Ὡς ποτὲ Χῖοι πλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν, ὡς ἐρήμην αἱρήσοντες, τῶν ἀνδρῶν ἀπόντων ἐν τῷ ὄρει, κᾆτα ἐκ τῶν νεῶν ὀφθέντες ὑπ᾽ αὐτῶν κατιόντων, οὐ μόνον τῆς πείρας ἀπέτυχον, ἀλλὰ καὶ τὰς ναῦς προσαπώλεσαν, &c. *Etenim primo vere, cum aguntur Dionyſia, ſacra Baccho triremis per forum circumfertur: quod quidem eſt hujus rei, quam dicam, ſignum. Cum aliquando Chii ad urbem navigaſſent, quaſi vacuam invaſuri, quandoquidem cives in monte aberant: poſtquam ab illis deſcendentibus ipſi ſunt e navibus conſpecti, non ſpe tantum fruſtrati ſunt, ſed & naves inſuper amiſerunt &c.* Iterumque in Gratulatione Smyrnæa, præſente Commodo habita, pag. 473. Καὶ τριήρης τις

τὴν δεικνυμένην μετὰ Διονυσίοις, ... σύμβολον νίκης παλαιᾶς τὴν ἐνίκαν Σμυρναῖοι βακχεύοντες, Χίους ὅπλοις καὶ ναυσὶ πεφραγμένους. *Et triremis quædam Dionysiis monstrabatur.... veteris signum victoriæ, quam Smyrnæi Bacchum colentes de Chiis, qui armis fuerant & navibus muniti, retulerant.*

ΣΜΥΡΝΑΙΟΙ. ΣΕΒΑΣΤΟΙΣ. *Smyrnæi Augustis.* Augusto nempe, vel Tiberio potius, & Liviæ, quorum in eo nummo capita expressa, in Cimelio Regio: & apud Patinum, pag. 56. In parte aversa Astarte Dea a Victoria coronatur. Prætoris, ut videtur, nomen adjectum: ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. ΚΟΛΛΥΒΑΣΙΟΣ.

...ΑΡΧΙΕΡ. ΑΣ... ΕΦΕ. ΠΑΡΑΛΕ. ΣΜΥΡ...Σ. Liviæ nummus, apud Patinum, pag. 57. quem sic explere juvat ex conjectura. ΕΠ. ΑΡΧΙΕΡ. ΑΣΚΛΗΠ. ΕΦΕ. ΠΑΡΑΛΕ. ΣΜΥΡΝΗΣ. Ἐπὶ ἀρχιερέως Ἀσκληπιάδου, Ἐφέσου, Παραλίας vel (ut in nummis sæpe ει pro ι, occurrit,) Παραλείας, Σμύρνης. *Sub Pontifice Asclepiade, Ephesi, oræ maritimæ, Smyrnæ.* Quin ipsa Ephesus a Dionysio Periegete, vers. 827. παραλία vocatur:

Παῤῥαλίην Ἔφεσον, μεγάλην πόλιν Ἰοχεαίρης.

Maritimam Ephesum, magnam urbem Dianæ.

Affinis huic ille est, quem Occo affert, pag. 84. in quo Augusti & Liviæ capita: epigraphe, quæ licet vitiata, stabiliat conjecturam nostram: ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ... ΗΣΚΛΑΕ. ΕΦΕ. ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣ.

ΓΑΙΟΝ. ΚΑΙΣΑΡΑ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. Nummus Caii Augusti F. ex Museo nostro, cum Cancri effigie: quæ in nummis maritimarum urbium sæpe insculpta.

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΜΥΩΝΟΣ. Victoria cum palma & corona. *Smyrnæorum Myone* Prætore. Ex parte altera, ΓΑΙΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ. ΕΠΙ. ΛΟΥ. ΘΑΛ. *Caïum Cæsarem* Augusti F. *sub Lucio Thallo* Proconsule. Apud Tristanum, tom. I. pag. 141.

ΖΜΥ. pro ΣΜΥ. in nummo Claudii, apud Tristanum, pag. 188. ut apud Gruterum, pag. 225. DIVO. IVLIO. CIVIT. ZMYRNAEORVM. In ambitu nummi legit idem Tristanus, ΕΠΙ. ΧΡΕΣΧΙΟΥ.

ΨΙΛΩΠΑΤ. ac de Psile insula uni Plinio memorata accipit, sic deinde interpretatus: ΨΙΛΩ. ΠΑΤΡΙΣ. *Psilo patriæ sub Creschio*, *Smyrnæis*. Nugæ. Nec Psile memoratu digna, nec sic copulari civitates in nummis solent. Lege, meo periculo, ΕΠΙ. ΧΡΕΣΧΙΟΥ. ΦΙΛΟΠΑΤ. *Sub Chreschio Philopatore*, Smyrnæorum scilicet tum Magistratu. In vet. Inscript. apud Gruterum, pag. 261. L. CHRISCIVS. Cognomen ei Philopator fuit, ut Polemoni Laodicenorum in Caria Prætori, uti suo loco vidimus.

ΚΛΑΡΟΣ. ΣΜΥΡ. ΕΠΙ. ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ. *Sub Hermogene* Prætore. Neronis nummus, apud Tristanum, tom. 1. pag. 228. & apud Patinum, pag. 199. cum Meletis amnis effigie, quo Smyrne alluitur: quo nummo nihil aliud significatur, quam præcipuum apud Smyrnæos Apollinis Clarii cultum fuisse, quanquam præcipuum ejus Dei fanum a Smyrna abesset. Sic nummos alios singulares accipi oportet, ΝΙΚΑΕΩΝ ΣΑΓΑΡΙΣ, &c.

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΕΠΙ. ΒΩΛΑΝΟΥ. Vespasiani nummus, apud Tristan. pag. 291. cum Jovis effigie, victoriolam dextra gestantis, hastam læva, cum epigraphe ΑΚΡΑΙΟΣ, de qua supra.

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΡΜΟΣ ΕΠΙ. ΒΟΛΑΝΟΥ. *Sub Bolano*. Fluvii decumbentis effigies. Plinius, loc. cit. *A Smyrna Hermus campos facit*, &c. In altera nummi parte, ΔΟΜΕΤΙΑΝΟϹ. ΚΑΙ. ΤΙΤΟϹ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. Domitiani & Titi capita adversa, in Cimelio Regio.

ΔΟΜΙΤΙΑΝΟϹ. ΚΑΙϹ. ϹΕΒ. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟϹ. ΔΟΜΙΤΙΑ. ϹΕΒΑϹΤΗ. In parte aversa, ΕΠΙ. ΔΗΜΟϹΤΡΑΤΟΥ. ϹΤΡΑΤΗΓΟΥ. ϹΜΥΡ. *Sub Demostrato Prætore Smyrnæorum*. Apud Patinum, pag. 167. nunc Cimelii Regii.

ΜΕΛΗϹ. ϹΜΥΡ. Μέλης Σμυρναίων. Nummus Sabinæ, apud Spanhemium, pag. 891. Plinius, lib. v. sect. xxxi. *Smyrna, amne Melete gaudens, non procul orto*. Pausanias, in Achaïcis, pag. 211. ad fontes ejus amnis ait

antrum exſtare, in quo fama ſit ſua carmina ſcripſiſſe Homerum. Statius, lib. III. Silvar. de Homero:

Smyrna tibi natale ſolum, potuſque verendo
Fonte Meles.

Herodotus, lib. de vita Homeri, pag. 559. Meleſigenem inde eum appellatum tradit. Ut Sabinæ porro cuſo numiſmate, ſic Hadriano, cujus uxor Sabina, inſcriptione poſita grati animi pignus dedere Smyrnæi: Hanc Sponius affert, in Itiner. Athen.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ
ΑΔΡΙΑΝΩι
ΟΛΥΜΠΙΩι CΩΤΗΡΙ
ΚΑΙ ΚΤΙCΤΗι.

ΑΝΤΙΝΟΟC. ΗΡΩC. ΠΟΛΕΜΩΝ. ΑΝΕΘΗΚΕ. CΜΥΡΝΑΙΟΙC. *Antinous Heros. Polemon poſuit Smyrnæis.* E Gaza Regia, & apud Patinum, pag. 209. Polemon Sophiſta, de quo jam obiter diximus in nummis ΑΒΟΛΛΑΙΩΝ, Laodicenus fuit, a Smyrnenſibus deinde civitate donatus, Hadriano Imp. adeo acceptus, ut in ejus gratiam is ingentem pecuniæ vim Smyrnæis impenderit ad opera publica. Auctor Philoſtratus, lib. I. de vitis Sophiſt. pag. 530. quem conſule: neque enim hic vacat exſcribere. Ejus orationes duas edidit non ita pridem P. Poſſinus e Societate noſtra. Polemon ipſe ſtatuam ac nummum Antinoo poſuit, quem ſciret Hadriano Principi carum.

CΜΥΡ. ΠΕΡΓ. ΕΦΕCΙΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Nummus Antonini Pii. Σμυρναίων, Περγαμηνῶν, Ἐφεσίων, ὁμόνοια. Diana Epheſia inter Æſculapium Pergamenorum Deum, & Smyrnen Amazonem, a qua urbi nomen. In Cimelio Reginæ Chriſtinæ.

CΜΥΡ. ΕΠΙ. ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. ΑΠΡΟΝΙΑΝΟΥ. *Smyrnæorum, ſub Proconſule Aproniano.* Nummus Antonini Pii, cum Cybeles ſedentis effigie, e Cimelio Regio.

ΜΕΙΛΗCΙΩΝ. CΜΥΡΝΑΙΩΝ. Nummus Antonini Pii, e Cimelio Regio, quo utriuſque civitatis, Mileti Smyrnæque, concordia ſignificatur: non, uti Triſtanus putat,

putat, pag. 302. profectos Smyrnæos a Milesiis. Vide nummum ΚΩΩΝ, ΜΙΛΗϹΙΩΝ. In isto Apollo Milesiorum, Smyrnæorum Æsculapius Deus insculptus. Smyrnæ fanum Æsculapii fuisse, testis est Aristides, orat. de concordia ad civitates Asiæ. tom. II. pag. 307. Pagina nummi altera, ΑΥ. ΚΑΙ. Τ. ΑΙ. ΑΔΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Τῖτος Αἴλιος Ἀδριανὸς Ἀντωνεῖνος.

ΑΤΤΑΛΟϹ ϹΟΦΙϹ. ΤΑΙϹ. ΠΑΤΡΙϹΙ. ϹΜΥΡ. ΛΑΟ. Ἄτταλος Σοφιστὴς ταῖς πατρίσι, Σμύρνῃ, Λαοδικείᾳ, subintellige ἀνέθηκεν. *Attalus Sophista patriis suis Smyrnæ & Laodiceæ dedicavit.* M. Aurelii nummus, e Cimelio Regio. Vide supra, ΚΑΛΚΑΔΟΝΙΩΝ. Viros qualibet arte insignes in civium numerum urbes sæpenumero plurimæ cooptabant: sic ut multarum civitatum civis vir unus diceretur. Ut ceteris argumentis supersedeam, testis inscriptio vetus apud Gruterum, pag. 314. qua Asclepiades quidam appellatur ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΥϹ, ΕΡΜΟΠΟΛΕΙΤΗϹ, ΠΟΤΙΟΛΑΝΟϹ, ΝΕΑΠΟΛΕΙΤΗϹ, ΚΑΙ. ΗΛΕΙΟϹ, ΚΑΙ. ΑΘΗΝΑΙΟϹ. ΒΟΥΛΕΥΤΗϹ. ΚΑΙ. ΑΛΛΩΝ. ΠΟΛΕΩΝ. ΠΟΛΛΩΝ. ΠΟΛΕΙΤΗϹ, ΚΑΙ. ΒΟΥΛΕΥΤΗϹ. In eo nummo Juppiter Laodiceam signat, a quo ea, ut diximus suo loco, Diospolis est appellata: Smyrnam Cybele turrita sedens, læva innixa cantharo, leone ad pedes adsidente. Cybelen Smyrnæorum Deam Præsidem esse, alii quoque Nummi significant: Cantharus, vini in eo tractu ubertatem declarat. Utrumque Plinius egregie confirmat, lib. XVI. sect. L. *M. Varro auctor est, vitem fuisse Smyrnæ apud Matroum biferam.* Matroum Matris Deûm Cybeles fanum est. In Plinianis libris hactenus editis, Varronisque ipsius, ex quo hæc emanarunt, legitur, *Smyrnæ apud mare.* Sed utrobique mendum exstare haud leve, ex MSS. Plinii exemplaribus feliciter deprehendimus. Nam in Regiæ Bibliothecæ codicibus duobus, Colbertinæ tribus, & Thuanæo, quem Colbertina Bibliotheca servat, Chiffletiano, quem Dalecampius, &

Toletano, quem Pintianus vidit, *Smyrnæ apud Matream* scribitur: cum legi haud dubie par sit, *apud Matroum*. Et Μητρῷον certe Smyrnæ fuisse, Matris Deûm Cybeles fanum, Strabo lib. XIV. pag. 646. locupletissimus est auctor. Plinius ipse quoque lib. XIV. sect. VI. ubi de vino Pramnio: *Nascitur Smyrnæ regione, juxta delubrum Matris Deûm.* Hinc hymnos Cybeles μάτρῳα vocarunt, quos primus tibia cecinit Sirites, teste Athenæo, lib. XIV. pag. 618. & Julio Polluce, lib. IV. cap. X. Σειρίτης κατηύλησε τὰ Μάτρῳα πρῶτος: Dalecampio τὰ Μάτρῳα apud Athenæum Cereales hymnos nequicquam reddente. Fuit autem ipsa Deûm Mater & Isis ibi etiam, ut & alibi, appellata: unde *sacerdotem Isidis Smyrnæ* fuisse monet Aristides, tom. I. Serm. sacr. pag. 490.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΝΕΙΚΟΜ. ΟΜΟΝΟΙΑ. In M. Aurelii nummo, figuræ turritæ duæ dextras jungunt.

CΤΡΑ. Μ. CΕΛΛΙΟΥ. (forte CΥΙΛΛΙΟΥ.) ΟΜΟ. CΜΥΡ. ΝΕΙΚΟΜ. Ceres stat, sedente Cybele, in M. Aurelii nummo, e Gaza Regia. *Prætore M. Suillio, Concordia Smyrnæorum, & Nicomediensium.*

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΕΠΙ. ΔΙΟΓΕΝΟΥC. Juliæ Mæsæ, e Cimelio Regio, *sub Diogene* Prætore. Amazon templum sustinet.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. CΤΡ. ΠΟ. ΑΙΛ. ΑΡΙΖΗΛΟΥ. Στρατηγοῦ Πο...... Αἰλίου Ἀριζήλου. Commodi nummus, in quo Cybele curru leonum vehitur, e Cimelio Regio.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ΑCΙΑC. Ex parte altera, ΕΠ. Μ. ΑΥΡ. ΤΕΡΤΙΟΥ. ΑCΙΑΡΧΟΥ. *Sub M. Aurelio Tertio Asiarcha.* Apud Spanhem. pag. 693. e Cimelio Reginæ Christinæ.

ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΚΛ. ΡΟΥΦΙΝΟΥ. CΟΦΙCΤΟΥ. CΜΥΡΝ. Commodi nummus e Cimelio Regio. Cybele cum leone.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟ. ΘΕΑC. ΡΩΜΗC. Roma sedens. *Smyrnæis tertium Neocoris Deæ Romæ.* Juliæ Domnæ nummus, e Cimelio Regio. Tertium jam

se esse Neocoros, ex quo nempe Severus, cujus Julia conjux fuit, principatum obtinebat, Smyrnæi gloriantur : quos historici referunt principes omnium exstitisse, qui templum urbi Romæ statuerent. Tacitus, lib. IV. Annal. *Smyrnæi* dixere *se primos templum urbis Romæ statuisse, M. Porcio Catone Consule, magnis quidem jam Romani populi rebus, nondum tamen ad summum elatis, stante adhuc Punica urbe, & validis per Asiam regibus.*

CMΥΡΝΑΙΩΝ. Serapidis effigies. Ex parte aversa prora navis, iterumque CMΥΡΝΑΙΩΝ.

CΤΡΑ. ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ. ΟΜΟ. CMΥΡ. ΛΑΚΕΔΑΙ. Commodi nummus, e Gaza Regia, in quo Mars cum Cybele, illo Lacedæmoniorum Deo, ista Smyrnæorum Dea Custode ac Præside. Στρατηγοῦ Ἡρακλείδου. Ὁμόνοια Σμυρναίων, Λακεδαιμονίων. *Prætore Heraclide. Concordia Smyrnæorum & Lacedæmoniorum.*

ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΚΛ. CΤΡΑΤΟΝΕΙΚΟΥ. CMΥΡΝΑΙΩΝ. *Sub Prætore Stratonico.* Cybeles sedentis effigies in Severi nummo, e Gaza Regia.

ΠΡΩΤΑ ΚΟΙΝΑ ΑCΙΑC CMΥΡΝΑΙΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΚΛ ΡΟΥΦΙΝΟΥ CΟΦΙ. Severi & hic nummus est e Gaza Regia, apud Tristanum, tom. II. pag. 96. *Prima* Certamina *Communia Asiæ apud Smyrnæos, sub Prætore Claudio Rufino Sophista.* Delectam a Communi Asiæ urbem hanc nummus significat, quo conventus totius Provinciæ fieret, ludique solennes, & in templo ejus oppidi sacra communia, tum primum, Severi nempe principatu, celebrata. Sic enim in Titi nummo legimus, CONGIAR. PRIM. P. R. DAT. & CONGIAR. TER. non quod ante nullum populo Rom. congiarium datum sit: datum enim a Julio Cæsare & aliis scimus : sed quod antea a Tito nullum. Est & Gallieni similis alter apud Tristanum, tom. III. pag. 93. ΕΠΙ CΤΡ. Μ. ΑΥΡ. ΟΡΕCΤΟΥ. CMΥΡΝΑΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ, in nummi ambitu: deinde in corona, mediam aream verba hæc obtinent, ΠΡΩΤΑ ΚΟΙΝΑ. ΑCΙΑC. CMΥΡΝ.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ΑCΙΑC. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Nummi Juliæ Domnæ, Caracallæ, Juliæ Mæſæ, & Alexandri Severi, in Cimelio Regio: quibus nummis civitatis ejus prærogativa ſignificatur, quod ceteræ eo conventum agerent, diſceptarentque ibi finitimæ civitates. Neque enim uſitatæ illæ in nummis formulæ, CΜΥΡΝΑΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑCΙΑC: & in Auguſti numiſmatibus, Caracallæ, Getæ, Macrini, Alexandri Severi, Gordiani, Tranquillinæ, & Valeriani, ΕΦΕCΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑCΙΑC. Caracallæ, Herennii Etruſci, & Valeriani, ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΠΡΩΤΩΝ. Non, inquam, hæ formulæ contentiones tantum inter ſe ſe urbium ſignificant, de prærogativæ dignitate, ut viſum alias eruditis viris: ſed vel ludos primum a Communi Aſiæ in ea urbe editos, ſub eo Auguſto, cujus effigies in nummo eſt, vel in finitimas civitates juriſdictionem, quod eo deferre cauſas hæ cogerentur, ut eo foro diſceptarent, proptereaque principatum inter ceteras ſui quæque tractus obtinerent. Plinius, loc. cit. *Smyrnæum conventum magna pars Æoliæ frequentat* &c. Vide quæ diximus in nummis ΑΜΑCΕΙΑC.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΤΩΝ. CΕΒΑCΤΩΝ. Neocori Auguſtorum dicuntur, nempe Getæ & Caracallæ: (eſt enim hujus Principis effigie cuſus iſte Regiæ Gazæ nummus:) quod in eorum gratiam ludos, certaminaque ederent, & ſacra tum tertium facerent. Sunt & Juliæ Domnæ inſcripti, ΕΠ. CΤ. ΡΟΥΦΙΝΟΥ, Ἐπὶ στρατηγοῦ Ῥουφίνου. ΕΠ. CΤ. ΚΛ. ΑΡΙCΤΟΦΑΝΟΥC, Κλαυδίου Ἀριστοφάνους.

ΕΠ. CΤΡ. Μ. ΑΥΡ. ΓΕΜΙΝΟΥ. CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. Caracallæ, e Gaza Regia. Iſis, Nemeſis, Æſculapius, ſtantes.

ΑΥ. Κ. Μ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. Caracallæ, apud Occonem, pag. 383. & in Cimelio Regio. In ſuperficie averſa: CΜΥΡΝ. ΠΡΩΤΩΝ ΤΩΝ CΕΒΑCΤΩΝ ΚΑΛΛΕΙ. ΚΑΙ. ΜΕΓΕΘΕΙ. ΕΠΙ. CΤΡΑΤΗ. ΤΙΒ. ΚΡΗΤΑΡΙΟΥ. Legit Sponius, in Itin. Athen.

CMΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ACIAC. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΤΩΝ. CΕΒΑCΤΩΝ. ΚΑΛΛΕΙ. ΚΑΙ. ΜΕΓΕΘΕΙ. ΕΠΙ. CΤΡΑΤΗ. ΤΙΒΕΡΙΟΥ. ΚΑΙ. ΚΡΗΤΑΡΙΟΥ. *Smyrnæorum. Primorum* certaminum *Augustalium, pulcritudine & magnitudine. Sub Prætore Tiberio Cretario.* Et Cretarii mentio apud Gruterum, pag. 1077. Horum Augustalium a Smyrnæis editorum mentio iterum in Marmore Oxoniensi, pag. 47. Ἀγαθῇ Τύχῃ. Καθὰ ἐψηφίσατο ἡ κρατίστη Βουλὴ τῆς ΠΡΩΤΗΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΚΑΛΛΕΙ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΕΙ, καὶ λαμπροτάτης καὶ μητροπόλεως τῆς Ἀσίας, καὶ ΤΡΙΣ ΝΕΩΚΟΡΟΥ ΤΩΝ ΣΕΒΑΣΤΩΝ, κατὰ τὰ δόγματα τῆς ἱερωτάτης ΣΥΝΚΛΗΤΟΥ καὶ κόσμου τῆς Ἰωνίας ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ πόλεως. *Cum Bona Fortuna. Ex decreto Inclyti Senatus PRIMÆ PER ASIAM PVLCRITVDINE ET MAGNITVDINE, & splendidissimæ, & Metropoleos Asiæ, & TER ÆDITVÆ AVGVSTALIVM, ex decreto sanctissimi Senatus & ornamenti Ioniæ SMYRNÆORVM civitatis.* Cum *Prima per Asiam civitas pulcritudine & magnitudine* Smyrna vocatur, palam est quam recte Plinius, loc. cit. Smyrnam, uti & Ephesum, *alterum Asiæ lumen* appellet.

ΕΠΙ. C. ΙΠΠΟΛΕΙΤΟΥ. (pro ΙΠΠΟΛΥΤΟΥ.) CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ACIAC. Γ. ΤΩΝ. ΝΕΩΚΟΡ. ΤΩΝ. CΕΒ. *Sub Prætore Hippolyto, Smyrnæorum qui primi ex Asia tertium Neocori Augustorum* fuere. Alexandri Severi scilicet, & Juliæ Mamææ matris quorum ille sub Solis effigie, ista sub Lunæ icone adumbratur, in nummo Gazæ Regiæ.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΕΠ. CΤΡ. ΑΝΤΙΟΧΟΥ. *Sub Prætore Antiocho.* Juliæ Mæsæ, apud Tristanum, tom. II. pag. 372. Pallas sedet, hastam læva, dextra victoriolam gerit.

ΕΠΙ. ΤΕΡΤΙΟΥ. ΑCΙΑΡΧΟΥ. CΜΥΡΝΑΙΩΝ. Γ. ΝΕΩΚ. Isis stat & Nemesis, in Gordiani junioris nummo, e Gaza Regia. *Sub Tertio Asiarcha, Smyrnæis tertium Neocoris.*

466. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΡΟΥΦΙΝΟΥ. ΣΟΦΙ. Σμυρναίων τρὶς Νεωκόρων. Ρ'ουφίνου Σοφιστοῦ. *Smyrnæorum ter Neocororum. Rufino Sophista* Prætore. Amazon Smyrne dextra ædiculam, læva bipennim gerit. Tranquillinæ nummus, apud Sponium in Itiner. Athen. Quod ad Prætorem spectat, qui superius in nummo Severi, appellatus est ΚΛ. ΡΟΥΦΙΝΟΣ. ΣΟΦΙστὴς, exstat inscriptio perhonorifica de eo, allata a Sponio, in Itiner. Athen.

ΟΙ ΘΕΙΟΤΑΤΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΣΕΟΥΗΡΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡΕΣ ΣΜΥΡΝΑΙΟΙΣ. ΕΙ ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΡΟΥΦΙΝΟΣ Ο ΠΟΛΕΙΤΗΣ ΥΜΩΝ Ο ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΙΡΕΣΙΝ Η ΣΥΝΕΣΤΙΝ ΕΠΙ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΝ ΛΟΓΟΙΣ ΣΥΝΕΧΗ ΒΙΟΝ, ΤΗΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΑΝ ΤΟΙΣ ΣΟΦΙΣΤΑΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΗΜΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΤΕΛΕΙΑΝ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΚΑΡΠΟΥΜΕΝΟΣ ΥΜΩΝ ΑΥΤΟΝ ΕΚΟΥΣΙΩ ΑΝΑΓΚΗ ΠΡΟΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΥΦΕΣΤΗ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΦΙΛΤΡΟΝ ΤΗΝ ΓΟΥΝ ΕΙΣ ΤΑ ΑΛΛΑ ΜΕΝΕΙΝ ΑΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗΝ ΑΚΕΙΝΗΤΟΝ ΑΥΤΩ ΔΙΚΑΙΟΤΑΤΟΝ ΕΣΤΙΝ ΟΥ ΓΑΡ ΑΞΙΟΝ ΤΩ ΑΝΔΡΙ ΤΗΝ ΕΙΣ ΥΜΑΣ ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΝ ΓΕΝΕΣΘΑΙ ΖΗΜΙΑΝ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΑΥΤΗΝ ΥΜΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΥΠΕΡ ΑΥΤΟΥ ΤΗΝ ΧΑΡΙΝ ΕΥΤΥΧΕΙΤΕ. ΕΠΡΕΣΒΕΥΕΝ ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΚΑΙ ΑΙΛΙΟΣ ΣΠΗΡΑΤΟΣ.

Divinissimi Impp. Severus & Antoninus Cæsares, Smyrnæis. Si Claudius Rufinus civis vester, qui ob professionem studiorum, & assiduam in eloquentia vitam, propositam Sophistis secundum divina majorum nostrorum edicta, vacationem munerum meretur, vobis ipsum ex necessitate postulantibus, Præturam ineat ex caritate patriæ, eum idcirco ab aliis muneribus vacationem habere integram æquum est. Nefas est enim illius erga vos benevolentiam sibi damno esse: ubi vos ipsi præsertim hoc ei dari beneficium rogastis. Bene valete. Legati fuere Aurelius Antoninus, & Ælius Speratus.

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ.

ΟΜΟΝΟΙΑ. Otaciliæ Severæ nummus, in quo urnæ binæ cum palmis. Apud Sponium, in Itiner. Athen.

ΕΠ. C. ΦΙΛΗΤΟΥ. ΙΠΠΙΚΟΥ. CΜΥΡΝΑΙΩΝ Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Tria templa in Valeriani nummo, e Gaza Regia: Valeriano nempe Augusto, & liberis, dicata a Smyrnæis, qui se ter Neocoros Augustorum vocant. *Sub Prætore Philota Hippico.* Ionice, ut alibi monuimus, φιλήτης, pro φιλώτας dicitur. Vide supra, CÆSAREA *Bithyniæ.*

CΜΥΡΝΑΙΩΝ Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΕΠ. CΕΞΤΟΥ. *Sub Sexto* Prætore. Gallieni nummus, e Cimelio Regio.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΡΥΤΑΝΕΙC. Apud Seguinum, pag. 27. nunc Cimelii Regii: qua voce Smyrnensium Magistratus indicatur: ut ii essent apud Smyrnæos Πρυτάνεις, qui Consules apud Romanos, apud Pœnos Suffetes: ut uberius explicuimus, verbo ΡΟΔΙΩΝ.

CΜΥΡ. Γ. ΝΕ. ΕΠ. ΠΟΛΛΙ. ΑΝΘΥ. *Σμυρναίων τρὶς νεωκόρων· ἐπὶ Πολλίωνος Ἀνθυπάτου. Sub Pollione Proconsule.* E Cimelio Regio. Patinus pag. 5. *Præfectum Pollianum* insulse reddit, quod ΕΠΙ ΠΟΛΛΙΑΝΟΥ legit, pro ΕΠ. ΠΟΛΛ. ΑΝΘΥ. Ex parte aversa, ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC, *sacer Senatus.* Isis & Nemesis, in eo nummo stant. Isidis Sacerdotem Smyrnæ fuisse auctor est Aristides, tom. 1. serm. sacr. 1. pag. 483. Πολλίωνος ἄρχοντος Ἀσίας meminit idem, serm. 4. pag. 611. Nemesis in Smyrnæorum nummo altero, sub Commodo.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ. Ex parte altera, ΖΕΥC. ΑΚΡΑΙΟC. Juppiter *Acræus*, quæ vox Jovem plerumque sonat, qui præest arcibus: ut apud Pausaniam, in Atticis, pag. 1. Ἀκραία Ἀφροδίτη. In Corinth. pag. 66. Ἥρα Ἀκραία. Nunc vero qui a Smyrnæis colitur Ζεὺς Ἀκραῖος, is est, cujus in promontorio Smyrnæorum fanum fuit: quod promontorium hodieque nautis & mercatoribus, Italico idiomate, a S. Joannis æde, *S. Giovanni d'Acri* vocatur.

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΞΕΝΩΝΔΗΣ. E Museo nostro. Ionice scilicet, pro Ξενώνδας. Ut a Charon fit Charon-

das, ab Ἐπαμείνων Ἐπαμεινώνδας, per syllabæ unius, epenthesin, sic a Ξένων fit Ξενώνδας. Et est id summi Magistratus in eo nummo nomen.

ΖΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΕΡΓΑΜΗ. Vide ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ.

CΜΥΡΝΑ. Apud Seguinum, pag. 25. Smyrne Amazon, quæ urbem condidit, bipennem gestat humero. Plinius lib. v. sect. xxxi. *Ab Amazone condita, restituta ab Alexandro Smyrne.* In parte altera, leo: epigraphe CΜΥΡΝΑΙΩΝ.

CΜΥΡΝΑΙΩΝ ΟΜΟ.... ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. Vide ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ.

CΟΛΟΝΤΙΝΩΝ, apud Parutam. Plinio, lib. iii. sect. xiv. in Sicilia, *Solûs.* Nunc *Solunto.* Nummi alii Neptunum cum tridente exhibent, Jovem alii: alii denique Herculem, quod is Soluntem interemit, a quo Solentini nomen cepere. Auctor Stephanus: Σολοῦς, πόλις Κιλικίας, (lege Σικελίας) ὡς Ἑκαταῖος ἐν Εὐρώπῃ. Ἐκλήθησαν ἢ ἀπὸ Σολοῦντος κακοξένου, ὃν ἀνεῖλεν Ἡρακλῆς. ὁ πολίτης Σολουντιος, καὶ Σολουντῖνος. *Solûs, urbs Siciliæ, ut auctor est Hecatæus in Europa. Sic autem sunt appellati a Solunte, quem, cum esset in hospites acerbior, Hercules interemit. Gentile nomen, Soluntius, & Soluntinus.* Sunt quibus & papilio insculptus, & Punici characteres: quod Phœnices & Carthaginienses cum Siciliam omnem olim, tum Soluntem in primis tenuere, auctore Thucydide libro sexto.

ΣΠΑΛΕΘΡΑΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Caii Cæsaris nummus e Thesauro Goltzii, pag. 233. Plinio, lib. iv. sect. xvi. *Spalathra.* Stephano: Σπαλέθρη, πόλις Θεσσαλίας... τὸ ἐθνικὸν, Σπαλεθραῖος.

ΣΠΑΡΤΩΛΙΩΝ. ΣΩΤΗΡΟΣ. *Servatoris Spartoliorum.* Æsculapii, ut opinor. Stephanus: Σπαρτωλός, πόλις Μακεδονίας. τὸ ἐθνικὸν, Σπαρτώλιος.

STA. In suprema parte nummi. In media bos. In ima, epigraphe BOV. Getæ ex Cimelio Regio nummus, quo geminum Campaniæ oppidum signari credimus, Stabias, & Bovillas. De priore Plinius, lib. iii. sect. ix. *In Campano autem agro Stabiæ oppidum fuere, usque ad*

ad Cn. Pompeïum, & L. Catonem. Nunc loco etiam inter oſtia Sarni amnis, & Surrentum, nomen eſt *Caſtel a mar di Stabia.* De Stabiano lacte, Galenus lib. v. Meth. med. Symmachus, lib. VI. ep. XVII. *Stabias ire deſiderant, ut reliquias longæ ægritudinis armentali lacte depellant.* De poſteriore, in mediterraneis Campaniæ oppidis, *Bovillæ.* Affertur hic nummus a Patino, pag. 317. nec in explanando eo ſatisfacit.

ΣΤΑΣΙΩΝ. Vidiſſe ſe nummum hunc, cum Solis effigie, & mali Punici flore, vulgatis Rhodiorum inſignibus, Spanhemius aſſeverat, lib. de uſu Numiſm. pag. 286. nec quo ſpectet ille, expedire ſe poſſe fatetur. Nos, dum melius aliquid ſuccurrat, legi ΣΤΑΔΙΩΝ poſſe auguramur, Rhodique vicum aliquem intelligi, quod & eam Stadiam eſſe appellatam olim, ex Strabone didicimus, lib. XIV. pag. 653.

ΔΗΜΟC. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. CΤΑCΙΟC. Elagabali nummus, allatus ab eodem Spanhemio, loc. cit. ex Ligorii collectaneis: quo quidem in nummo ille oppidi adhuc ignoti, nos viri, Magiſtratûs ſcilicet, qui Στάσιος vel Στάσις Latino more nuncupatus ſit, latere nomen ſuſpicamur: id quod in plurimis Græciæ nummis uſu venire nemo in hoc genere non omnino rudis ignorat. Hæ vero tantum conjecturæ ſunto: non κυρίαι δόξαι. Sed & ΣΤΑΣΕΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ex vetuſta inſcriptione Sponius meminit, cui forte hic locus debetur.

ΣΤΕΚΤΟΡΗΝΩΝ. ΕΠΙ. ΠΑΥΛΟΥ. *Sub Paulo.* Nummus Fauſtinæ Aurelii in Cimelio Regio, qui cervum inſculptum præfert. In Notitia Eccleſ. pag. 39. Provinciæ Phrygiæ Salutaris Σεκτόριον quarto loco cenſetur: pag. 4. Στεκτόριον ſeptimo decimo. Et apud Leunclavium, pag. 94. ὁ Στεκτωρίου. Et in Conc. CP. V. pag. 5. Παῦλος τοῦ Στεκτορίου ἐπίσκοπος. Sed ex nummo certiſſima ejus loci appellatio repetenda, Στεκτόριον. Unde in hoc Pauſaniæ loco, e Phocicis, pag. 344. verſ. 4. Ἐν ὄρεις πεποίηται Φρυγῶν ἐς Τεκτορήνων, addita ex præcedente vocabulo litterula, leges, ἐς Στεκτορηνῶν.

Et apud Ptolemæum, lib. v. cap. II. in majoris Phrygiæ oppidis, ubi Ἰςόελον vel Ἐςόελον perperam scribitur, Σπεκτόελον tu repone.

STOBENSIVM.

MVNICIPI. STOBENSIVM. Severi nummus apud Patinum in Indice, pag. 18. & alter Caracallæ, apud Tristanum, tom. II. pag. 175. itemque Getæ, apud Mediobarbum, pag. 305. & Elagabali ibidem, pag. 314. victoriam cum palma & corona exhibet. Vespasiani, & Titi, templum quatuor columnarum, apud Mediobarbum, pag. 118. & 127. Juliæ Domnæ, apud Patinum in Indice, pag. 19. & Mediobarbum, pag. 283. victoriam, aliudve Numen, quod dextra hastam, læva Copiæ cornu gerit, pedibus dracone implicitis. Plinio, lib. IV. sect. XVII. in Macedonia, *Oppidum Stobi civium Romanorum.* Ulpianus, libro L. Dig. tit. XV. de Censibus: *Stobenses juris Italici sunt.* Apud Occonem, pag. 194. Trajani nummus, SIDOBENSIVM, *aut* SIOBENSIVM, inquit: cum utrovis modo legas, error sit minime obscurus, pro STOBENSIVM. In eo nummo templum, in quo hastata Pallas.

CΤΡΑΤΟΝΙΚΕΩΝ. Getæ nummus in Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 319. Ceres ibi cum gemina face, biga draconum vehitur. Alter quem vidimus, alatam Victoriam exhibet: ex antica parte, Numinis ignoti, Dei forte Luni effigiem. Plinio, lib. v. sect. XXIX. in Caria, *Stratonicea libera.* Decreto, ut quidem videtur, Cæsaris Dictatoris, cujus Tacitus libro III. Annal. meminit. Strabo, lib. XIV. pag. 660. in agro Stratoniceno fana fuisse duo admonet, Jovis, & Hecatæ: de Cerere silet. Stephano: Στρατονίκεια Καρίας... ὁ πολίτης, Στρατονικεύς. Hos nummos Tristanus, tom. II. pag. 272. & alii, alio frustra ablegant.

ΣΤΥΜΦΑΛΙΩΝ. Græciæ veteris nummi, apud Goltzium, Tab. XI. In his Hercules cum leonis exuviis clavam attollit: addita vocula ΣΩ. qua Σωτὴρ *Servator* Hercules appellatur. Tamen ille volucres, quibus

ab eo oppido nomen fuit, non clava, sed sagittis interfecit. Hyginus, fab. xxx. *Aves Stymphalides ...... quæ emissis pennis suis jaculabantur, sagittis Hercules interfecit.* Lucretius libro v.

Uncisque timendæ

Unguibus Arcadiæ volucres Stymphala colentes.

Strabo, lib. VIII. Λίμνη Στυμφαλὶς, ἐν ᾗ τὰς ὄρνις μυθολογοῦσι τὰς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους τοξεύμασι καὶ τυμπάνοις ἐξελαθείσας, καὶ αὐτὰς καλοῦσι Στυμφαλίδας. *Stymphalides volucres, quas Hercules sagittis & tympanis expulerit.* Ex parte altera Junonis caput: quam educatam Stymphali Deam, triaque ibi fana habere Pausanias admonet, in Arcadicis, pag. 253. Plinio, lib. IV. sect. x. *Stymphalum.* Stephano: Στύμφαλος, πόλις Ἀρκαδίας... τὸ ἐθνικὸν, Στυμφάλιος.

SVESSANO. Nummus e Museo nostro, in quo gallinacei effigies, ut in Caleni Teanique nummis: & Palladis caput. Plinio, lib. III. sect. IX. *Coloniæ: Suessa, Venafrum*, &c. Apud Gruterum, pag. 1093. COLONIA. IVLIA. FELIX. CLASSICA. SVESSA. Nunc *Sessa* dicitur, in Latio.

SVESANO. Herculis leonem suffocantis, Mercuriique petasati effigiem hi nummi præbent. Apollinem alii, & Minotaurum, qualis in Neapolitanorum nummis occurrit. Apud Goltzium, in Magna Græcia, Tab. XVIII.

ΣΥΒΑΡΙΤΩΝ.

ΣΥΒΑ. Nummus e Magna Græcia Goltzii, tab. XXXV. Plinio, lib. III. sect. XV. *Sybaris.* Stephano: Σύβαρις, πόλις Ἰταλίας.... ὁ πολίτης Συβαρίτης. Nunc jacet: in Tabulis signatur ruderibus nomen, *Sibari roüinata.*

ϹΥΕΔΡΕΩΝ. M. Aurelii, & Maximi nummi, in Cimelio Regio, cum Jovis effigie. Urbs est Isauriæ, neglecta Plinio, Stephano memorata: Σύεδρα πόλις Ἰσαυρίας.... ὁ πολίτης, Συεδρεύς. In Notitia Ecclesi. pag. XV. inter Episcopos Prov. Pamphyliæ, ὁ Συέδρων. Et pag. 31. Σύεδρα. Apud Goltzium in Thesauro, pag. 231. ϹΕΥΔΡΕΩΝ, litteris præpostere permutatis, pro

CΥΕΔΡΕΩΝ. Errorem Goltzii & Occo hausit, pag. 273.

ΣΥΜΑΙΩΝ Nummi e vetere Græcia Goltzii, Tab. XXIII. Plinio, lib. V. sect. XXXVI. *Inter Rhodum Gnidumque Syme.* Stephano: Σύμη, νῆσος Καρικὴ . . . τὸ ἐθνικὸν, Συμαῖος. In hisce nummis insculpta Ceres cum spicis frumenti in eo agro ubertatem innuunt.

ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ.

ΖΕΥC. ΠΑΝΔΗΜΟC. ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ Domitiani nummus, apud Patin. pag. 166. quo Synnadensis conventus præses Juppiter appellatur. Plinius, lib. V. sect. XXIX. *Alter conventus a Synnada accipit nomen.* Stephanus: Σύνναδα, πόλις Φρυγίας... ὁ πολίτης, Συνναδεύς. Similis alter Nervæ apud eundem, pag. 172. & in Cimelio Regio, ΔΙΑ ΠΑΝΔΗμον, ΣΥΝΝΑΔΕΙΣ, cum Jovis sedentis effigie, *Iovem totius conventus præsidem* vocat. Sic Ἀφροδίτην Πάνδημον Venerem totius populi Præsidem ab Atheniensibus coli Theseus voluit, cum in unam civitatem ex agris Atheniensem populum compulisset. Auctor Pausanias in Atticis, pag. 20. Ἀφροδίτην ἢ τὴν Πάνδημον, ἐπεί τε Ἀθηναίους Θησεὺς ἐς μίαν ἤγαγεν ἀπὸ τῶν δήμων πόλιν, αὐτήν σέβεσθαι κατέστησε.

CΥΝΝΑΔΕΩΝ. Caput Herculis, in nummo vetere Cimelii Regii: cujus ex parte aversa templi effigies est, cum oleæ ramis utrique posti affixis, & epigraphe ΔΩΡΙΕΩΝ. ΙΩΝΩΝ. Quibus verbis significatur communia utriusque gentis sacra, Doridis scilicet & Ioniæ, in eo Synnadensi fano, communiaque certamina, in ea civitate edita. Tristanum hæc aliter accipientem, tom. II. pag. 202. nihil moramur, adstipulante nobis Herodoto, ut dicturi sumus in nummis ΦΡΥΓΙΩΝ.

ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ. Ex parte altera, ΘΕΑ. ΡΩΜΗ. Apud Patinum, pag. 3.

ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ. ΜΕΛΙΤΩ. ΑΘΗΝΑΙΟΥ. Malum granatum, spica, pileique Castorum. *Synnadensium, sub Melitone Athenæi F.* Ex parte altera, Jovis caput: e Cimelio Regio.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ, & ΣΥΡΑ. In nummis Musei nostri

passim, & apud Parutam: cum effigie Jovis & epigraphe, ΖΕΥΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ *Iuppiter Liberator.* Notum Siciliæ oppidum Syracusæ, *Syracuses.*

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ, cum Dianæ venatricis effigie & epitheto ΣΩ, hoc est, Σωτήρα, *Servatrix*, apud Parutam, num. 28. &c. Cicero in Verrem, orat. IV. ubi de urbe Syracusis. *In ea sunt ædes sacræ complures: sed duæ, quæ longe ceteris antecellunt: Dianæ una: & altera, quæ fuit ante istius (Verris) adventum ornatissima, Minervæ.* Accedit huc fabula quam Pindari Schol. refert, in Nem. ode I. captum amore Dianæ Alpheum, ipsam in Siciliam secutum: ibique fontem Arethusam exstitisse: dictumque hinc Dianam Alpheam. Vide & Diodorum Sicul. lib. V. Bibl. Captæ sunt a Marcello Syracusæ, cum festum Dianæ agerent, teste Plutarcho in Marcello.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ, cum Apollinis pharetrati icone: quem Apollinem esse Temeniten puto, qui Syracusis colebatur, teste Tullio, in Verrem orat. IV. *Vrbem Syracusas maximam esse Græcarum urbium, pulcherrimamque omnium, sæpe audistis........ Et tanta est urbs, ut ex quatuor urbibus maximis constare dicatur........ Præterea duo templa sunt egregia: Cereris alterum, alterum Liberæ: signumque Apollinis, qui Temenites vocatur, pulcherrimum & maximum.* Vide & Thucydidem lib. VI. Est autem Τέμενος Græcis, quod fanum seu templum Latinis. De aliis Syracusanorum fanis, Æsculapio sacris, aut Libero, aliisque, Tullius, loc. cit.

ΣΥΡΑΚ. Cum Palladis galeatæ effigie, apud Parutam, num. 21. cujus Deæ ædem ex Tullio ibi fuisse proxime vidimus. Sunt & quibus insculpta noctua, Palladis symbolum, num. 54.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ. Nummi plurimi, cum quadrigis, bigisve, certaminum ac victoriarum indicibus. Pindarus, in Pyth. Ode II. Μεγαλοπόλιες ὦ Συράκουσαι, Εὐάρματος Ἱέρων ἐν ᾇ κρατέων &c. *Magna urbs, ô Syracusæ, in qua Hieron curru felix, victoria potitus*, &c. Olim autem quadrigæ, ut id obiter animadverta-

mus, junctos ἐκ παραλλήλου equos habebant quatuor, uti ex hisce nummis quadrigatisque denariis liquet: non ut in nostris duo præeunt, totidem sequuntur.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ. Pallas armata, belli Dea præses: & ex parte aversa Pegasus, apud Parutam num. 67. 68. 69. &c. Cusi fortassis ii nummi a Carthaginiensibus, dum rerum in Sicilia potirentur, quod Medusa, cujus ex sanguine Pegasus natus fingitur, Afra fuit, Phorcynos Cyrenæi filia, ut ait Palæphatus in fabulis. Silius certe lib. XIV. inter signa navium Punicarum Sicularumque Pegasum enumerat:

At vinclis trahitur cognata in litora Anapus,
Gorgoneasque ferens ad sidera Pegasus alas.

At Pegasum nos idcirco potius insculptum hic remur, ut in Corinthiorum nummis, quod *Corinthus*, teste Velleïo, lib. II. *Syracusarum genitale solum* fuit, sive μητρόπολις, quo sensu accipi hanc vocem oportere ex Themistio diximus, verbo ΑΜΑΣΕΙΑΣ.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ, cum Cereris effigie, cujus in capite spicæ, qui & illius Deæ ornatus solennis est, quare *Spicifera Ceres* a Manilio dicitur: & idem ubertatis Siculæ argumentum. Apud Parutam, num. 95. De Cereris æde, quæ Syracusis fuit, ex Tullio diximus. Sunt & in eo nummo faces accensæ, quibus usa Ceres fertur in fabulis, cum Proserpinam quæreret.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ. Caput Jovis Olympii, cum fulmine: ex parte altera Pegasus: apud Parutam, in nummis Syracusiorum, num. I. Fuit juxta Syracusanum portum oppidulum Ὀλυμπίειον appellatum, cum Jovis Olympii templo: uti prodidere Thucydides lib. VI. Diodorus lib. XIII. & XX. Plutarchus in Nicia. Quibus omissis, Livii unius verba afferemus, e libro XXIIII. *Hæc nunciata cum essent Romanis, ex Leontinis mota sunt extemplo castra ad Syracusas ..... Et jam non modo pacis, sed ne belli quidem jura relicta erant, cum Romanus exercitus ad Olympium (Iovis id templum est) mille quingentis passibus ab urbe castra* Appius *posuit.*

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ. Hercules leonem suffocat, apud

Parutam, num. 26. Clava Herculis alibi solum insculpta, num. CXI. De fano Herculis prope Syracusas, vide Plutarchum in Nicia. Ejus fani ruderibus superstructam aïunt ædem Magdalenæ sacram.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ. In corona e spicis. Paruta, num. 97.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ. Leo, apud Parutam, num. 99. & 100. Fuisse vicum, locumve, prope Syracusas, cui Λέοντος nomen foret, Thucydides auctor est libro VI. & Livius lib. XXIIII.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ. Caput Apollinis laureatum. Ex altera nummi parte, Diana, soror Apollinis, cujus iterum ibi quoque cithara insculpta. Epigraphe, ΣΩΤΕΙΡΑ, *Servatrix.* Apud Parutam, num. 3.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ. Tripus. Ex parte antica, caput Apollinis laureatum: pone, equi caput, Carthaginiensium typus. Apud Parutam, num. 8.

ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ. Aquila fulmini insidet. Ex parte altera, Jovis caput forma & habitu juvenili, cum laurea corona, simul & spicea. Apud Parutam, num. 8. Epigraphe, ΔΙΟΣ ΕΛΛΑΝΙΟΥ, Dorice pro Ἑλληνίου, *Iovis Græci*, sive *Græcanici.* Sic Ἑλλήνιον τέμενος, fanum Græcum in Ægypto, teste Herodoto in Euterpe, fuit.

SYRIA.

ΚΟΙΝΟΝ ΣΥΡΙΑΣ. *Commune Syriæ.* Trajani nummus apud Tristanum, tom. I. pag. 417. & in Museo nostro, in quo Cybeles turritæ effigies. Vide ΚΡΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ, &c. Est & Juliæ Domnæ, apud eundem tom. II. pag. 138. qui nummus ipsius Augustæ in templo effigiem præfert. Quantum Severo Principi, cujus Julia conjux fuit, totique domui Augustæ Syria debuerit, declarat inscriptio vetus, allata a Sponio, libro inscripto Gallice, *Recherches d'Antiquité*, pag. 193. reperta altero a Sidone Phœnices lapide, via quæ Tyrum ducit:

IMPERATORES CAESARES
L. SEPTIMIVS. SEVERVS. PIVS. PERTINAX.
AVG. ARABICVS. ADIABENIC. PARTHICVS. MAXIMVS.
TRIBVNICIA POTEST. VI. IMP. XI. COS. II. PROCOS. P. P.
ET. M. AVREL. ANTONINVS. AVG. FILIVS. EIVS.

VIAS. ET. MILIARIA. PER. Q. VENIDIVM. RVFVM. LEG. AVG. PR. PR. PRAESIDEM. PROVINC. SYRIAE. PHOENIC. RENOVAVERVNT.

Iterumque alterius fragmentum, pag. 194.

ET VIAS. ET. IMPERIVM PROVINCIAE SYRIAE. RENOVAVIT.

ADVENTVI. AVG. SYRIAE. Hadriani, apud Occonem, pag. 230.

EXERCITVS. SYRIACVS. Hadriani, e Cimelio Regio. Sedet in equo Imperator, & ante eum ſtant ſigniferi quatuor, cum ſcutis, Labaro, & ſignis militaribus. Spartianus, in Hadriano, pag. 2. *Quinto Iduum Auguſti die, legatus Syriæ litteras adoptionis* a Trajano *accepit: quando & natalem adoptionis celebrari juſſit. Tertio Iduum earumdem, quando & natalem imperii inſtituit celebrandum, exceſſus ei Trajani nunciatus eſt.* Hoc ei ſcilicet exercitus Syriacus, cui tum præerat, gratulatur. Quamobrem ipſe viciſſim, ut ait idem Spartianus, pag. 3. *Militibus ob auſpicia imperii duplicem largitionem dedit.* Erat autem exercitus Syriacus olim vel ipſis Cæſaribus metuendus: Quare, ut narrat Ælius Spartianus in Didio Juliano, pag. 62. *Iulianus quidem neque Britannicos exercitus, neque Illyricos timebat: Nigrum vero*, Peſcennium ſcilicet, qui a Juliano deſciverat, *occidi præceperat, timens præcipue Syriacos exercitus.* Et in Severo, pag. 66. *Peſcennius Niger imperium contra Didium Iulianum ſuſceperat, auctoribus Syriacis exercitibus.* Ejuſdem porro Hadriani nummi ſunt alii, quos ſupra retulimus, EXERC. DACICVS. EXERC. RAETICVS. EXERC. BRITANNICVS. EXERC. MAVRETANICVS &c. Habuit enim plures in procinctu exercitus, in iiſque legiones plurimas: quo loco ſuccurrit illud animo Favorini dictum ſane lepidum, quod Spartianus refert in Hadriano, pag. 7. *Favorinus quidem, cum verbum ejus quoddam ab Hadriano reprehenſum eſſet, atque ille ceſſiſſet, arguentibus amicis quod male cederet Hadriano,*

de

de verbo quod idonei auctores usurpassent, *risum jucundissimum movit. Aït enim: Non recte suadetis, familiares, qui non patimini me illum doctiorem omnibus credere, qui habet triginta legiones.*

SYRIA. Nummus Antonini Pii, e Thesauro Goltzii, pag. 233. & apud Mediobarbum, pag. 193.

ΣΥΡΙΩΝ. M. Aurelii nummus, cum palmæ icone. Plinio, lib. IV. sect. XXII. *Syros* insula, in Cycladibus insulis. Suidas verbo Φερεκύδης. Ἡ Σύρα, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων, πλησίον Δήλου. Fuit enim Syrius Pherecydes. Stephanus: Σύρος, νῆσος Ἰωνική... τὸ ἐθνικὸν, Σύριος. A Syria autem regione, Σύροι Græcis dicuntur. Nunc *Sira* ea insula appellatur.

ΣΦΗΚΕΙΩΝ. Nervæ nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 233. Stephano: Σφήκεια, πόλις Εὐβοίας. τὸ ἐθνικὸν, Σφῆκες. Addi oportuit, & Σφήκειος.

T

TALABRIGA MVN. Galbæ, e Thesauro Goltzii, pag. 244. Plinio, lib. IV. sect. XXXV. *Oppidum Talabrica*, in Lusitania. E Talabricæ ruderibus Alveïrum oppidum est excitatum, *Aveïro.*

ΤΑΜΑΣΙΤΩΝ. Nummi duo apud Goltzium in Græcia vetere, Tab. XXVII. Plinio, lib. V. sect. XXXV. *Tamaseus.* Stephano: Ταμασος, πόλις Κύπρου... τὸ ἐθνικὸν, Ταμασίτης, καὶ Ταμάσιος. In eo nummo turritum caput, templumque Veneris Paphiæ, cum ejus Deæ simulacro, metæ effigie. Vide ΚΥΠΡΙΩΝ.

ΤΑΝΑΓΡΑΙΩΝ.

ΤΑ. In Græcia Goltzii, Tab. XVII. cum effigie dimidiati equi, cujus collo corona ex olea circumdata, relatæ in curuli certamine victoriæ symbolum: ex parte altera clypeus est, commune, ut diximus, Bœotorum insigne. Plinio, lib. IV. sect. XII. *Tanagra, liber populus.* Stephano: Τάναγρα, πόλις Βοιωτίας.... ὁ πολίτης, Ταναγραῖος.

ΤΑΝΑ. Nummus Germanici, e Gaza Regia. Puer nu-

dus, arcum læva, dextra ramum tenet.

ΤΑΝΙΤΩΝ.

ΤΑΝΙ. L. ΙΑ. Ταιτῶν. Αυτοκράτορος ιά. hoc est, *anno undecimo* Hadriani Imp. cujus principatu nummus ille cusus est, quem in Regia Gaza vidimus. Patinus, pag. 197. ΚΑΝΙ. perperam legit, quæ vox nihili est. Stephano: Τάνις, πόλις μεγάλη Αἰγύπτου· ὁ πολίτης, Ταιίτης. Plinio, lib. v. sect. IX. *Tanites* nomos, & sect. XI. *Taniticum* ostium Nili. In Notitia Eccles. pag. 55. Τάνις Provinciæ Ægypti Augustamnicæ adscribitur. Distitam a Damiata unius fere diei itinere Tanin aïunt scriptores belli sacri, Vincentius, Antoninus, & alii. Nec Damiata Tanis itaque est, nec Pelusium, ut suo loco monuimus: sed oppidum utroque recentius, ab Ælio Hadriano, vel ab Ælio Cæsare conditum, & cognominatum: nam *Æliopoleos* nomen olim habuit, ut Spondanus animadvertit, ad annum Christi MCCXVIII. num. I. Fallitur porro Holstenius, in Annot. ad Geograph. sacram, pag. 176. & qui ei prævivit, Carolus a S. Paulo, cum Ταμύαθιν Stephani, cui præfuere Elpidius & Bassus Episcopi, Damiatam esse arbitrantur. Damiatam enim esse constat intra Delta, in Provincia Augustamnica, cujus metropolis Pelusium fuit: Ταμιάθη vero, sive Ταμύαθις procul inde, plurium dierum intervallo, ultra Memphim, ipsumque Delta, in Arcadia Ægypti Provincia locum habuit, cujus metropolis Oxyrynchus fuit, Hierocle teste, seu quisquis ille est, cujus opera ac studio concinnata exstat antiqua Notitia, pag. 55. Arcadia vero dicta ea provincia est, vel ab Arcade rege, ut vult Eustathius: vel, uti verius arbitror, quod ut Achaiæ umbilicus Arcadia est, mediterraneaque tota regio, sic tractus ille medium obtinet in Ægypto situm, ceteris undique cinctus nomis, sive præfecturis.

ΤΑΟΥΙΑΝΩΝ. Severi nummus.

CE. ΤΡΟ. ΤΑΟΥΙΑΝΩΝ. Nummus Juliæ Domnæ ex Gaza Regia: quem interpretari liceat, Σεπτιμίας Τρόκμων Ταουϊάνων. Ut id ei nomen a Septimio Severo

inditum intelligas, cui conjux Julia Domna fuit. Figura muliebris in rupe ſedet, amne pro pedibus emergente, quo typo oppidi ſitus indicatur.

ΜΕΤΡΟ. ΤΑΟΥΙΑΝΩΝ. Caracallæ. *Metropolis Tavianorum.* Vel diviſim, ΜΕ. ΤΡΟ. ΤΑΟΥΙΑΝΩΝ. *Metropolis Trocmorum Tavianorum.* Plinius, lib. v. ſect. XLII. *Oppidum Trocmorum Tavium*, in Galatia. In Conc. CP. V. collat. I. pag. 416. ſubſcribit *Anaſtaſius Epiſcopus Tabiæ, vicem agens Dorothei Epiſcopi Ancyræ.* In Notitia Hieroclis, pag. XI. Ἐπαρχία Γαλατίας. ὁ Ἀγκύρων. ὁ Ταβίας, &c. Et pag. 33. Ταβία. Vide notas in Plinium.

ΤΑΡΑΝΤΙΝΩΝ.

ΤΑΡΑΣ, Tarenti conditor. Nummus ex argento, quo Taras ipſe delphino vehitur, in Muſeo noſtro. Plinius, lib. III. ſect. XVI. *Tarentum, oppidum Laconum* &c. Stephanus: Τάρας, πόλις Ἰταλίας, καὶ ποταμὸς ὁμώνυμος ... ὁ πολίτης Ταραντῖνος. Nunc quoque *Tarente.* Julius Pollux, lib IX. cap. VI. Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ταραντίνων πολιτείᾳ φησὶ, καλεῖσθαι νόμισμα παρ' αὐτοῖς νοῦμμον, ἐφ' οὗ ἐντετυπῶσθαι Τάραντα τὸν Ποσειδῶνος, δελφῖνι ἐποχούμενον. *Ariſtoteles in Tarentinorum Republica ait, numiſma ab ipſis nummum vocari, eique inſculptum eſſe Tarantem Neptuni F. delphino vectum.* Apud Goltzium in Magna Græcia Tab. XXXII. alteram nummi aream obtinent victores e ludo aut certamine, in equis ſedentes, coronamque dextra præferentes, adſcriptis nominibus, ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ, ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ, &c. Sunt & in quibus eques inſculptus, quem Phalantum eſſe arbitramur, quo duce coloniam Lacones Tarentum duxere, teſte Pauſania in Phocicis, ſeu lib. x. pag. 326. Huic enim divinos honores decretos a popularibus ſuis auctor eſt Juſtinus, lib. III. cap. IV. Gerit is læva clypeum, cui delphin inſculptus: quo vectum ad litus ipſum ferunt, navi in Criſſæo mari fracta, ut idem Pauſanias refert, pag. 329.

ΤΑΡΑΣ. Apud Goltzium, in Magna Græcia, Tab. XXXI. Hercules leonem clava conficit. Tarentini cum Jove

Herculem coluere, cujus ſimulacrum Romam Fabius Tarento tranſtulit. Plinius, lib. XXXIV. ſect. XVIII. *Fabius Verrucoſus, cum Herculem, qui eſt in Capitolio, inde transferret*, &c.

TARRACO.

C. V. T. In Muſeo noſtro, Tiberii nummus. *Colonia Victrix Tarraco.* Similes ſunt & Auguſti nummi, tum in Cimelio Regio, tum in Muſeo noſtro, & apud Patin. pag. 61.

C. L. CAES. AVG. F. C. V. T. *Caïus, Lucius, Cæſares, Auguſti Filii. Colonia Victrix Tarraco.* In Cimelio Regio, & apud Patinum, in Indice, pag. 4.

C. V. T. T. In Cimelio Regio. Has ſingulares litteras Ant. Auguſtinus, Dialog. II. de antiq. veterum numiſm. ſic interpretatur: *Colonia Vetus Togata Tarraco.* Nos *Victrix*, quam *Vetus* malumus: nam *colonia vetus*, aut *colonia nova*, nuſquam quidem, quod ſciam, in nummis exſtat. Inſcriptiones Gruteri duæ, pag. 429. COL. I. V. T. TARRAC. *Colonia Iulia Victrix Togata Tarraconenſis.* De Togatæ cognomine, quod magis arridet, quam *Tyrrhenicæ*, vide Anton. Auguſt. Dialog. VII. Antiquitatum in nummis veterum, pag. 105. Sic Lampridius certe in Commodi vita, Carthaginem coloniam auctor eſt ab eo cognominatam, Alexandriam Commodianam Togatam. Plinius, lib. III. ſect. IV. *Colonia Tarraco, Scipionum opus*, quo quidem loco non coloniam aït Tarraconem a Scipionibus eſſe deductam: ſed oppidum ædificiis inſtauratum. Nam prima colonia deducta Carthaginem eſt, Velleïo teſte, poſt Scipiones. Hodie *Tarragona*, in ora Catalauniæ. Inſcriptio apud Gruter. pag. 382. COL. TARRAC. In eo porro Auguſti nummo, quem hic repræſentamus, nummi aream ara obtinet, ex qua palma enaſcitur: quo ſymbolo quid indicetur, M. Fabius Quintilianus docet, ut ante nos vidit Ant. Auguſt. Dial. II. Antiq. pag. 13. Is enim auctor eſt, in dictis Cæſaris Auguſti, lib. VI. cap. IV. Inſt. Orat. enata palma in ara ipſi conſecrata, miſiſſe Tarraconenſes legatos, gra-

tulatum Romam, quod victoriæ omen, atque æternitatis symbolum palma in ejus ara exstitisset. *Apparet,* respondit ille, *quam sæpe accendatis.* Intellexit nimirum Augustus nasci herbam aut arboris ramos in ara sacrificiis atque ignibus minime frequentata.

ΤΑΡΣΟΥ.

ΑΔΡΙΑΝ. ΤΑΡCΟΥ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟC. ΝΕΩΚΟΡΟΥ. ΚΥΔΝΟC. Nummus Hadriani, cum figura fluvii decumbentis. Et alter Sabinæ, apud Mediobarbum, pag. 187. Plinio, lib. v. sect. XXII. *Cydnus amnis Tarsum liberam urbem procul a mari secans.* In altero viri nummo e Gaza Regia additur, ΟΜΟΝΟΙΑ CΕΒΑCΤΩΝ. *Concordia Augustorum*, stantque Impp. duo in ea nummi superficie.

ΑΔΡΙΑΝΗC. ΤΑΡCΟΥ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. Antinoi in Cimelio Regio, cum epigraphe altera, ΑΝΤΙΝΟΟC ΗΡΩC. Item L. Veri, Commodi, & Crispinæ. Ex quibus Hadriani nummum pæne exesum, quem Patinus affert, pag. 203. ΑΔΡΙΑΝ..... ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC, refertque ad nescio quam Hadrianopolim, vel Hadrianeam, sic explendum, sarciendumque intelligas: ΑΔΡΙΑΝΗ. ΤΑΡCΟC. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC.

ΚΟΜΟΔΕΙΟC. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟC. ΤΑΡCΟΥ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. ΔΙC. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Commodianus ἀγὼν Oecumenicus, Tarsi metropoleos, bis Neocororum.* Commodi nummus e Gaza Regia. Sic supra ΙΕΡΟC ΑΓΩΝ ΝΙΚΑΙΕΩΝ.

ΑΔΡ. CΕΥΗΡΙΑΝΗC. ΤΑΡCΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΟC. Severi, ex Gaza Regia.

ΤΑΡΣΕΩΝ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. ΚΙΛΙΚΙΑC. Antonini Pii e Gaza Regia. Mulier turrita spicas porrigit: amnumque Cydnum pede proterit.

ΚΟΛ.....ΙΟΝ. ΕΛΕΥΘ. ΤΑΡC. Caracallæ nummus, cum signo Libertatis, apud Patinum, pag. 310. Sed legendum haud dubie, ΚΟΛ ΑΝΤΟΝ. vel ΑΝΤΩΝ ΕΛΕΥΘ. ΤΑΡC. Κολωνίας Ἀντωνεινιανῆς ἐλευθέρας Τάρσου. *Coloniæ Antoninianæ liberæ Tarsi.* Plinio,

lib. v. sect. XXII. in Cilicia, *Tarsos*. Stephano: Ταρσος... ὁ πολίτης, Ταρσεύς.

ANTΩNEINIANHC. CEYHPAC. TAPCOY. MHTPOΠ. Γ. B. Hoc est, Λυκάβαντος β'. *anno secundo*: est enim Latina forma, ut solet, inversa littera L. Caracallæ nummus, in quo Prætoria navis insculpta, Tarsensium, uti hodie Parisiensium, insigne. Ex parte nummi altera, AYT. K. M. AYP. CEYHPOC ANTΩNEINOC. Π. Π. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Σέυηρος Ἀντωνεῖνος, Πῖος Παρθικός, ut quidem Tristanus interpretatur, tom. II. pag. 215. Nos simplicius veriusque, Πατὴρ Πατρίδος, *Pater Patriæ*.

ANTΩNEINIANHC. CEBH. AΔP. TAPCOY. Caracallæ nummus e Cimelio Regio. Ἀντωνεινιανῆς Σεβηριανῆς Ἀδριανῆς Ταρσου.

TAPCOY. MAKPINIANHC. MHTP. Macrini nummus e Cimelio Regio: ut & alter qui sequitur:

CEY. MAKPEINIANHC. TAPC. Cum signo Libertatis.

AΔP. CEOYH. AΛEΞAN. MHTP. TAPC. Alexandri Severi, ex eadem Gaza. Ἀδριανῆς Σεουηριανῆς Ἀλεξανδρείας Μητροπόλεως Ταρσου.

TAPCOY MHTPOΠOΛEΩC. AMK. ꓭ. Γ. Pupieni nummus, in quo inversæ postremæ litteræ duæ, pro L. B. hoc est, λυκάβαντος β', *anno secundo*, principatus scilicet Pupieni. Tristanus tom. II. pag. 497. hic suam iterum Amanœdicam Ciliciam, quam nemo novit, inculcat & obtrudit. Vide nummos ANAZAPBEΩN. In eo nummo Triton insculptus, qui concham inspirat: supra delphinus volitat.

MHTPOΠOΛEΩC. AN. TAPCOY. Gordiani junioris, ex eodem Cimelio Regio.

TAPΣEΩN. Apud Ill. Harlæum. Ex parte aversa, MHTPO.

TYXH. TAPCOY. *Fortuna Tarsi*. Vide KAΛXAΔONIΩN.

H. TA. AΔEΛΦΩN ΔHMΩN, cum nota Præfecti monetæ in parte ima nummi. Ex parte altera, Jovis

caput. Quem nummum ſic interpretor: Ἡρακλείας, Τάρσου, Ἀδελφῶν Δήμων. *Heracleæ, Tarſi, Fratrum populorum.* Fraternitatis, ac neceſſitudinis, ut inter fratres, ſic inter civitates, vincula interceſſiſſe, nec magis ex cognatione, quam ex amicitia, tum hic nummus docet, tum Ariſtides etiam, his verbis: Νῦν χρὴ πάσας τὰς πόλεις ἀδελφὰς ἀλλήλας ὑπολαμβάνειν. Et Dio Pruſæus, orat. XXXVIII. pag. 481. vocat, ἐν τῇ πόλεσιν ἀδελφότητα. Iterumque, pag. 482. Ὄφελον ἐξῆν καὶ τὸν Ἐφεσίων ΔΗΜΟΝ ποιήσασθαι ΑΔΕΛΦΟΝ ὑμῶν. Quæ ſit autem ea Heraclea, haud proclive eſt augurari: Thracicáne, an Pontica, an Carica, Æolicáve: de quibus nos ſuis locis egimus, tum in hoc opuſculo, tum in Commentariis Plinianis. In ejus porro nummi parte ſuprema litteræ eæ adjectæ ΔΞΡ, annum deſignant CLXIV. ex quo vel civitatis vel libertatis jus oppido ei conceſſum, vel metropoleos prærogativa: vel denique, quod verius arbitror, a civitatis ſtatu in meliorem formam revocato per Athenodorum, Auguſti principatu, ut Strabo refert, lib. XIV. pag. 674.

ΤΑΡCΟΥ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. Caput turritum. Ex parte averſa, ΚΟΙΝΟΝ ΚΙΛΙΚΙΑC. *Commune Ciliciæ*, e Cimelio Regio, & apud Triſtanum, tom. II. pag. 217. Templi effigies, cum aquila: quo ſacra communia totius Provinciæ Tarſi habita pro ſalute Romani Principis, cujus inſigne Aquila, ſignificatur.

TAVRINVM.

COL. IVL. AVG. TAVRINOR. *Colonia Iulia Auguſta Taurinorum.* Nummus Neronis in Theſauro Goltzii, pag. 240. Plinius, lib. III. ſect. XXI. *Colonia Auguſta Taurinorum*, &c. Hodie *Turin.*

ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΤΑΝ. E Muſeo noſtro Pariſienſi. In parte antica, caput Apollinis, cum epigraphe, ΑΡΧΑΓΕΤΑ. Appianus, lib. V. bell. Civil. p. 734. Ὁ δὲ Ἀρχηγέτης Ἀπόλλωνος ἀγαλμάτιόν ἐστιν, ὃ πρῶτον ἐστήσαντο Ναξίων οἱ εἰς Σικελίαν ἀπῳκισμένοι. *Archegetes eſt Apollinis parva ſtatua, quam primum dedicarunt Naxii coloni miſſi in Siciliam,* Tauromenitani deinde appellati. Thucydides ſub ini-

tium libri sexti, pag. 412. ubi de priscis Siciliæ incolis: Νάξον ᾤκησαν, inquit, καὶ Ἀπόλλωνος Ἀρχηγέτου βωμὸν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεώς ἐστιν, ἱδρύσαντο. *Naxum condiderunt, & aram Apollinis Ductoris, quæ nunc extra urbem visitur, exstruxerunt.* Dorica dialecto Ἀρχαγέτας dicitur. Pindarus, Pyth. Ode v.

Ὁ δ' Ἀρχαγέτας δῶκεν Ἀπόλλων, &c.

Ubi Scholiastes: ὁ δὲ τῆς ἀποικίας ἀρχηγέτης Ἀπόλλων, *coloniæ ductor Apollo.*

COL. AVG. TAVROMEN. Tiberii nummus in Thes. Goltzii, pag. 238. Plinius, lib. III. sect. XIV. *Colonia Tauromenium, quæ antea Naxos.* Stephano: Ταυρομένιον.... ὁ πολίτης, Ταυρομενίτης, καὶ Ταυρομένιος. Quare in nummo sequenti ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΤΑΝ. Dorice, pro ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΤΩΝ. Nunc *Taormina.* Plura vide in Plinianis notis.

ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΤΑΝ. Caput Apollinis, apud Parutam. In parte aversa, uva vini feracitatis in eo tractu ac bonitatis index. Plinius, lib. XIV. sect. VIII. *Est in eadem Sicilia & Tauromenitanis* vinis *honos, lagenis pro Mamertino plerumque subditis.*

ΤΑΥΡ. Caput Apollinis. Ex parte altera, ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ. Tripus. Apud Parutam, num. 10. Sunt & cum tauri, sunt & cum Minotauri effigie, num. 12. 13. &c.

TAVRVNVM. Miles Romanus inter equum & taurum. Busbequius visos a se hos nummos aït, epist. I. Plinio, lib. III. sect. XXVIII. *Taurunum, ubi Danubio miscetur Saus.* Hodie *Belgrade*, in Hungaria.

TEANVM *Italiæ oppidum.*

TIANO. Nummi Musei nostri, in quibus gallinacei sculpta effigies, ut in Suessæ, & Caleni nummis: ex parte aversa, Palladis caput, ut in Suessanis. Plinio, lib. III. sect. IX. *Colonia Teanum Sidicinum cognomine*, in prima Italiæ regione, in qua Latium & Campania continetur. Nunc *Tiano*, ad fontes fluvii Savonis.

ΤΙΑΝΩ. In magna Græcia Goltzii, tab. XXI. cum Lunæ falcatæ effigie ex superficie una: ex altera, radiati Apollinis.

ΤΕΓΕΑΤΑΝ.

ΤΕΓΕΑΤΑΝ. Dorico more, pro Τεγεατῶν. Nummus Cimelii Regii, Jovis capite ex parte altera insignitus: Palladis, ac Martis, ex priore. Cur Mars in eo nummo & Alea Minerva sint insculpti, ex Pausania disces, in Arcadicis, seu lib. VIII. pag. 274. Plinio, lib. IV. sect. X. in Arcadia, *Tegea*. Stephano: Τέγεα, πόλις Ἀρκαδίας... ὁ πολίτης, Τεγεάτης.

ΤΕΝΕΑΤΩΝ. In agro Corinthiaco Tenea pagus, seu oppidum fuit, ibique Apollinis Teneatæ fanum, teste Strabone, lib. VIII. pag. 380. Καὶ ἡ Τενέα δ᾽ ἐστὶ κώμη τῆς Κορινθίας, ἐν ᾗ τοῦ Τενεάτου Ἀπόλλωνος ἱερὸν λέγεται. Vide & Pausaniam, in Corinth. seu lib. II. pag. 84. Huc pertinere credimus nummum eum, quem superius ΚΕΝΕΑΤΩΝ mendose inscriptum monuimus.

ΤΕΝΕΔΙΩΝ. E Thesauro Goltzii, pag. 233. & ex Tab. XIV. insularum Græciæ. In hisce nummis bipennis insculpta cum muribus, ex parte aversa vultus, ceu Jani, biceps. Stephanus. Τένεδος, νῆσος τῶν Σποράδων... ὁ πολίτης, Τενέδιος...... Ἔστι καὶ ἑτέρα παροιμία, Τενέδιος πέλεκυς, ἐπὶ τῶν ἤτοι πικρῶς, ἢ καὶ μᾶλλον συντόμως ἀποκοπτόντων τὰ ζητήματα, καὶ τὰ ἄλλα πράγματα. Καί φησιν Ἀριστείδης καὶ ἄλλοι τῶν ἐν Τενέδῳ, Ἀπόλλωνα πέλεκυν κρατεῖν διὰ τὰ συμβάντα τοῖς περὶ Τέννην. Ἢ μᾶλλον, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Τενεδίων πολιτείᾳ, ὅτι βασιλεύς τις ἐν Τενέδῳ νόμον ἔθηκε, τὸν καταλαμβάνοντα μοιχοὺς, ἀναιρεῖν πελέκει ἀμφοτέρους. Ἐπειδὴ δὲ συνέβη τὸν υἱὸν αὐτοῦ καταληφθῆναι μοιχὸν, ἐκύρωσε ὁ περὶ τοῦ ἰδίου παιδὸς τηρηθῆναι τὸν νόμον. Καὶ ἀναιρεθέντος, εἰς παροιμίαν ἐλθεῖν τὸ πρᾶγμα, ἐπὶ τῶν ὠμῶς πραττομένων. Διὰ τοῦτό φησι καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος τῶν Τενεδίων κεχαράχθαι, ἐν μὲν τῷ ἑτέρῳ μέρει πέλεκυν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου δύο κεφαλὰς, εἰς ὑπόμνησιν τοῦ περὶ τὸν παῖδα παθήματος. *Tenedus, insula Sporadum.... Civis, Tenedius..... Est & altera paræmia, Tenedia securis: de iis, qui vel acerbius, vel etiam nimis concise quæstiones, aut alias res præcidunt. Aiuntque Aristides & Tenedii alii, datam Apollini securim* (Smintheo scilicet, de quo mox dicemus) *propter ea quæ Tennæ acciderunt. Vel potius, ut ait Aristoteles, in Tenediorum*

republica, quod rex quidam in Tenedo legem tulit, ut deprehensi adulteri securi ambo ferirentur. Quoniam vero accidit, ut ipsius filius eo crimine teneretur, jussit etiam a filio pœnas exigi. Eoque occiso res in parœmiam vertit, de iis quæ crudeliter aguntur. Quamobrem, inquit, & in nummis Tenediorum ab una parte securis insculpta, ab altera capita duo, ad ejus rei memoriam quæ filio contigit. Mures autem ad Apollinem Smintheum spectant, cujus ibi fanum fuit, Strabone teste, lib. XIII. pag. 604. Τένεδος. . . πόλιν ἔχει Αἰολίδα, καὶ ἱερὸν τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς μαρτυρεῖ.

Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις Σμινθεῦ.

Sminthen, qui Tenedum regis.

Nomen autem ei Deo factum a muribus ex eo loco fugatis: sunt enim σμίνθαι Cretensium lingua mures. Plinio, lib. V. sect. XXXIX. *Tenedus.* Nunc quoque *Tenedo*, notissima fama insula, ut Maro cecinit, 2. Æneïd.

ΤΕΝΕΔΟΣ Securis, seu bipennis. Ex parte altera, Apollo cum mure: quo habitu a Strabone, loc. cit. describitur. Τὸ τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνός ἐστιν ἱερὸν, καὶ τὸ σύμβολον τὸ τὴν ἐτυμότητα τοῦ ὀνόματος σῶζον, ὁ μῦς ὑπόκειται τῷ ποδὶ τοῦ ξοάνου. *Templum Apollinis Sminthei, ac symbolum nominis veritatem rationemque conservans, mus sub pede simulacri est.*

ΤΕΡΕΒΙΝΤΙΝΩΝ. Vel ΤΕΡΕΒΙΝΘΙΝΩΝ potius fortassis. Vide ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. Adde & ea quæ diximus postrema nota in librum quintum Geographicum Plinii, pag. 630.

ΤΕΡΙΝΑΙΩΝ. Victoriæ sedentis effigies, in Cimelio Regio, & in Magna Græcia Goltzii, Tab. XXIII. Plinio, lib. III. sect. X. *Crotoniensium Terina, sinusque ingens Terinæus.* Stephano: Τέρινα, πόλις Ἰταλίας...... ὁ πολίτης, Τεριναῖος. In Calabria, hodie *Nocera.* Sinui Terinæo nomen, *Golfo di S. Eufemia.*

ΤΕΡΜΗΣΣΕΩΝ. In Cimelio Regio, & apud Spanhem. lib. de usu numism. pag. 477. Urbs est Pisidica memorata Straboni, lib. XIII. pag. 631. Ἡ δὲ Τερμησσός

ἐπὶ Πισιδικὴ πόλις... ὑπερκειμένη τῆς Κιβύρας; *supra Cibyram posita.* Ex parte altera, vir seminudus cum clava sedens, addita epigraphe ΣΟΛΥΜΟΣ, quem illum heroëm esse credimus, a quo Solymi appellati Pisidæ, ut Plinius aït, lib. v. sect. XXIV.

ΤΕΡΜΙCΕΙΩΝ. E Cimelio Regio nummus, in quo Martis caput galeatum: quidam ΕΡΜΙCΕΙΩΝ perperam legere. Ex parte aversa, ut in priore nummo, COΛΥΜΟC. Stephanus: Τερμισσὸς πόλις Πισιδίας... τὸ ἐθνικὸν, Τερμισσεύς. Strabo, lib. XIII. pag. 630. Τῆς γοῦν Τερμησσέως ἄκρας ὁ ὑπερκείμενος λόφος καλεῖται Σόλυμος· ϗ αὐτοὶ δ' οἱ Τερμησσεῖς Σόλυμοι καλοῦνται.

ΤΗΙΩΝ. Augusti nummus, e Cimelio Regio. In parte aversa, Augusti effigies, & epigraphe, ΣΕΒΑΣΤΟΣ. ΚΤΙΣΤΗΣ. *Augustus conditor.* Plinius, lib. v. sect. XXXVIII. *Teos cum oppido.* Stephano: Τέως, πόλις Ἰωνίας.... τὸ ἐθνικὸν, Τήϊος, &c.

ΤΗΙΩΝ. Neronis, Domitiani, cum Bacchi stantis effigie, Domitiæ, Sabinæ, Faustinæ Aurelii. Et Severi etiam cum Prætoris nomine, sed obscuro, tum in Gaza Regia, tum apud Patinum in Thesauro, pag. 116. ΕΠΙ. CΤ. ...ΓΕΡCΑΛΛ. ΛΕΟΝΗΤΟC. ΤΗΙΩΝ. Forte, ΕΠΙ. CΤΡΑ. CΕΡ. CΑΛΛ. ΛΕΟΝΤΟC. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Σεργυΐου Σαλλουστίου Λέοντος. Τηΐων. *Sub Prætore Servio Sallustio Leone. Teïorum.* Bacchus ibi insculptus cum tigride.

CΤΡΑ. ΛΟΥ... ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ. ΤΗΙΩΝ. Commodi nummus e Gaza Regia, cum Æsculapii effigie. *Prætore Lucio... Antonino.*

ΕΠ. CΤΡ. ΕΠΙΚΡΑΤΟΥC. ΤΗΙΩΝ. *Sub Prætore Epicrate. Teïorum.* Valeriani nummus e Gaza Regia. Bacchi stantis effigiem exhibet, cantharum dextra, læva thyrsum gerentis: jacente ante pedes panthera. Hæc agri sunt vini feracis symbola.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC ΤΗΙΩΝ. Lyra, & Gryphus. E Cimelio Regio.

ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥCΙ. Valeriani, ac Salonini nummi, ex Cimelio Regio. In hoc postremo Prætoris signatur

nomen, Herculisque ſtantis effigies: ΚΛΕΟΒΟΥΛΟϹ. ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙΝ. Τημένου θύραι *Temeni Portæ*, quarum Pauſanias meminit, in Atticis, pag. 34. *Λυδίας τῆς ἄνω πόλις ἐστὶν οὐ μεγάλη Τημένου θύραι. In Lydia ſuperiore oppidum haud magnum Temeni portæ*. In Notitia Eccleſ. pag. 20. Τεμένου θύραι Phrygiæ Capatianæ adſcribuntur. Et pag. 49. ὁ Τιμένου θηρῶν, pro Τημένου θυρῶν. Apud Ptolemæum, lib. v. cap. 11. ΤΡΙΜΕΝΟΘΥΡΙΤΑΙ, pro ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΙΤΑΙ.

ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙ. ΛΟΛ. ΞΕΝΟΦΙΛΟϹ. ΑΡΧ. Α. ΤΟ Β. Pallas ſedet, in nummo Gordiani junioris, e Gaza Regia. *Λόλλιος Ξενόφιλος Ἀρχιερεὺς πρῶτος τὸ β. Lollius Xenophilus Pontifex primus iterum.*

ΚΛΕΟΒΟΥΛΟϹ. ΑΡΧ..... ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙΝ. Ceres cum facibus, curru equorum quadrijugo vehitur, in nummo Gallieni ex eadem Gaza. In altero, cui eadem epigraphe eſt, Valerianus & Gallienus ſacra peragunt ad aram: ſtans in medio Victoria utrumque coronat.

ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΩΝ. Diana multimammia. Ex parte averſa, ΕΠΙ. Μ. ΤΥΛΛΙ. *Sub M. Tullio.* Prætore urbis ſcilicet. Cereris caput cum ſpicis. Eſt Cimelii Regii.

ΘΕΑ. ΡΩΜΗ. Ex parte averſa, ΝΕΙΚΟΜΑΧΟϹ. ΑΡΧΙΕΡ. Α. ΤΟ. Β. ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙΝ. *Nicomachus Pontifex primus iterum Temenothyrenſibus.* E Cimelio Regio.

ΝΙΚΟΜΑΧΟϹ. ΑΡΧΙΕΡ. Α. ΤΟ. Β. ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙ. Ex parte altera, ΚΤΙϹΤΗϹ. *Conditor.* Herculis caput, quem conditorem urbis ſuæ ii appellant. Herculem certe in eo tractu aliquando fuiſſe, auctor eſt Pauſanias, loc. cit.

ΤΗΜΝΟϹ. Caput turritum. Ex parte averſa, ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. Fortuna, cum temone & Copiæ cornu. Apud Sponium, in Itiner. Athen.

ΕΠΙ. ϹΤΡ. ΦΛ.... ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. *Sub Prætore Flavio.....* Juliæ Domnæ, apud Triſtanum, pag. 137. cum Herculis in rupe jacentis effigie, ut mox dicemus.

ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. Nummi Philippi Patris, apud Patinum, pag. 386. cum Hermi fluvii jacentis effigie. Nunc Cimelii Regii : in quo ſunt & Alexandri Severi, & Gordiani junioris cum ſigno Libertatis, & cum Herculis ſtantis effigie nummi. Juliæ Domnæ nummus Herculem exhibet in rupe ſedentem, id quod oppidi fortaſſis in colle ſitum ſignificat. Plinio, lib. v. ſect. xxxii. *Temnos.* Stephano : Τῆμνος, πόλις τῆς Αἰολίδος .... ὁ πολίτης, Τημνίτης.

ΕΠΙ. CΤΡ. Ι. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ. ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. Nummus Otaciliæ e Cimelio Regio, cum Æſculapii effigie. *Sub Prætore Iulio Antonino.*

ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. ΕΡΜΟC. Otaciliæ Severæ, e Cimelio Regio : quo nummo cultum a Temnitis Hermum amnem patet, qui & in eo inſculptus cernitur, & agrum Smyrnenſem alluit : atque adeo utriuſque populi ſocietas indicatur. Vide ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ *Phrygiæ.* Quin & illud oppidum amnem eum alluiſſe conjicimus ex Pauſania in Eliac. prior. pag. 160.

CΤΡ. ΑΥΡ. ΕΡΜΕΙΟΥ. ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. Juliæ Mamææ, e Cimelio eodem, & apud Triſtanum, tom. ii. pag. 400. Στρατηγοῦ Αὐρηλίου &c. *Prætore Aurelio Hermia Temnitarum.* Idem Prætor ſupra in nummo ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΕΙΤΩΝ occurrit. In iſto Pallas ſtat, dextra victoriolam, læva haſtam gerit.

ΕΠ. CΤΡΑ. ΗΡΩΔΟΥ. ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ Juliæ Mæſæ, ex eodem Cimelio, cum Palladis ſimili icone. *Sub Prætore Herode.* Cave hic Herodem Atticum intelligas, de quo Philoſtr. lib. 2. de vitis Soph. cum is Hadriano principe vixerit.

CΤ. ΑΥ. ΝΕΙΚΟCΤΡΑΤΟΥ Β. ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. Gordiani, ex eodem Cimelio. *Prætore Aurelio Nicoſtrato iterum.* Pallas ſtans victoriolam tenet. In altero ejuſdem Gordiani, ſtat Æſculapius.

ΕΠ. CΤ. ΑΥ. CΤΡΑΤΟΝΕΙΚΙΑΝΟΥ. ΤΟ. Β. ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. *Sub Prætore Aurelio Stratoniciano iterum. Temnitarum.* Gordiani, cum Æſculapii ſtantis effigie. Triſtanus, tom. ii. pag. 523. pro ΤΗΜΝΕΙ-

ΤΩΝ, ΒΑΗΝΝΕΙΤΑΝ legit, insigni errore.

E. CT. CTPATONEIKIANOY. THMNEITΩN. Ἐπὶ στρατηγοῦ Στρατονεικιανοῦ, Τημνειτῶν. Patinus pag. 5. THMEITΩN, perperam legit. Ex parte aversa, IEPA CYNKΛHTOC. In Apamensium Phrygiæ nummo hic rursum Stratonicianus Prætor occurrit.

THNIΩN. Alexandri Severi nummus in Cimelio Regio, & apud Tristanum, tom. II. pag. 411. Nummi aream Neptuni tridens obtinet, quod eum inprimis Tenii colerent, uti ex Philochoro Clemens Alex. refert in Protrept. pag. 18. Φιλόχορος δὲ ἐν Τήνῳ Ποσειδῶνά φησι τιμᾶσθαι ἰατρόν. *Philochorus in Teno coli Neptunum Medicum ait.* Et Strabo, lib. x. pag. 487. Τῆνος δὲ πόλιν μὲν οὐ μεγάλην ἔχει· τοῦ δὲ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος μέγα ἐν ἄλσει, τῆς πόλεως ἔξω, θέας ἄξιον, &c. *Tenos urbem habet non magnam: sed extra urbem in luco est fanum Neptuni, dignum quod spectetur: ubi & Neptunia celebrantur.* Serpente tridens involvitur, quod serpentibus anguibusque insula ea scatet: unde & alterum ei nomen Ὀφιοῦσσα, teste Plinio, loco cit. & Stephano: Aristoteles etiam Hydrussam vocavit: non tam idcirco fortassis quod irrigetur aquis, διὰ τὸ κατάρρυτον εἶναι, uti Stephanus interpretatur, quam quod hydris abundet. Aristoph. Scholiastes in Pluto: Ἐν τῇ Τήνῳ μιᾷ τῶν Κυκλάδων νήσῳ ὄφεις καὶ σκορπίοι δεινοὶ ἐγίνοντο. Quin & vox ipsa Τηνία Hesychio ἔχιδνα est, hoc est, vipera: ut eodem spectare nomina hæc omnia videantur. Vel forte Neptuno vim medicam serpens ille inesse significat, quam Æsculapio symbolum idem alias in nummis assignat. Sunt & in Græcia Goltzii. Plinio, lib. IV. sect. XXII. *Tenos* insula *cum oppido.* Stephano: Τῆνος, νῆσος Κυκλάς.... ὁ πολίτης, Τήνιος. Nunc *Teno.*

THNIΩN. Neptuni tridens, cum delphinis. Ex parte altera, Neptuni caput. Apud Goltzium, in insulis Græciæ, Tab. XVII.

TH cum uva, vini copiæ in agro eo indice. Ex parte aversa, Jovis Hammonis caput.

THRACIA.

ADVENTVI. AVG. THRACIAE. Hadriani, e Cimelio Regio.

ΚΟΙΝΟΝ. ΘΡΑΚΩΝ. *Commune Thracum*, Caracallæ nummi.

ΤΙΑΝΩΝ. Antinoi, Antonini Pii, L. Veri, & Gordiani junioris, ex Cimelio Regio nummi. Plinio, lib. VI. sect. I. *Oppidum Tium*, in Bithyniæ, Paphlagoniæque confinio. Stephano : Τίος, πόλις Παφλαγονίας τοῦ Πόντου, ἀπὸ Τίου ἱερέως, τὸ γένος Μιλησίου, ὡς Φίλων. Δημοσθένης δ' ἐν Βιθυνιακοῖς φησι, κτίστην τῆς πόλεως γενέσθαι Πάταρον, ἑλόντα Παφλαγονίαν. καὶ ἐκ τοῦ τιμᾶν τὸν Δία, Τίον προσαγορεῦσαι.... τὸ ἐθνικὸν, ἀπὸ τῆς Τίου Τιανὸς, ὡς ἀπὸ τῆς Κίου Κιανός. *Tios, urbs Paphlagoniæ Ponti, a Tio sacerdote, genere Milesio; ut Philon prodidit. Demosthenes vero in Bithyniacis ait, conditorem oppidi fuisse Patarum, capta Paphlagonia : Et a cultu Iovis*, ἐκ τοῦ τιμᾶν τὸν Δία, *Tium appellasse .... Gentile nomen a Tio Tianos, ut a Cio Cianos.* A Phlegonte, lib. de longævis, inter eos quos centum annos vixisse Censuum Commentarii prodidere, hi recensentur : Ἀλέξανδρος Δημητρίου, Τιανὸς ἀπὸ Πόντου καὶ Βιθυνίας. Γάζα Τίμωνος, Τιανὴ, ἀπὸ Πόντου καὶ Βιθυνίας. Χρηστὴ Ἀντιπάτρου, Τιανή. Χρυσίον Θεοφίλου, Τιανή. Ἱέρων Ἱέρωνος, Τιανός. E Bithynia fuisse Antinoum constat, cujus in nummo e Gaza Regia, ΤΙΑΝΟΙ pariter legimus. In Notitia Eccles. pag. 33. Provinciæ Honoriadis, quæ pars Bithyniæ fuit, adscribitur Τίος. Et in Conc. Constantinop. V. pag. 168. subscribit Ἀνδρέας ἐπίσκοπος τῆς Τιάνων, τῆς Ὀνωρεατῶν ἐπαρχίας In nummo Antonini Pii primum allato, (nam id fere exciderat) fax erecta cernitur, quæ nempe in sacris Jovis Tiani accendi soleret. Neque enim hic quisquam existimet certamen hic signari Lampadum, quo in certamine victor discedebat, λαμπαδηφόρος dictus, qui cursum perfecisset inexstincta face. Nam & id certaminis genus Athenis modo in Ceramico edi solebat, & tergemino tantum festo solenni, Quinquatribus, Vulcanalibus, Prometheis. Scholiastes Aristophanis in Ranis, pag. 263. Ἐν Ἀθήναις ἐπὶ γυμ-

νάσιον, ἐν ᾧ ἐλαμπαδηφόρεσαν οἱ γυμνάζοντες. Ὁ δὲ λαμπάδος ὁ ἀγὼν τρίτον Ἀθήνησιν ἤγετο. Προμήθεια, Ἡφαίστεια, Παναθήναια. Promethea quidem in memoriam ignis inventi: Vulcano & Minervæ artium magiſtris, quæ ſine igne nullæ ſunt. Vide & Pauſaniam in Atticis, pag. 30. Sed non ſunt, inquam, hæc eo loci certamina intelligenda, quæ fuere Athenienſium propria. De faculis itaque in cultu Deorum accendi ſolitis hanc in nummis facem accipimus. Sic in nummo Antoniæ, ejus quæ Druſi fuit & Caligulæ avia, duæ faces erectæ ſtant, ſymbolum ſacerdotii Auguſti, quod Antonia geſſit. Lactantius, lib. VI. cap. I. *Mactant opimas & pingues hoſtias Deo eſurienti ..... accendunt lumina tanquam in tenebris agenti.* Conc. Arelat. II. can. XXII. *Si in alicujus presbyterio infideles aut faculam accenderint*, &c. Æſculapio in primis, cujus Numini in primis devotos fuiſſe Tianos nummi ſubſequentes docent, faces accendi ſolitas, ex Ariſtide diſcimus, orat. de concordia ad civitates Aſiaticas, tom. II. pag. 304. Hallucinati ſunt omnes ad hunc diem antiquarii, qui a Tyanenſibus Cappadociæ cuſos hos nummos putarunt, vel in Italiæ oppido Tiano, ſive Apulo, ſive Sidicino, ut Patinus, pag. 226. Sunt & aliæ quidem in Aſia Proconſulari Τιαναὶ, in Notitia Eccleſ. pag. 27. ſed quæ huc minime ſpectent, cum ex ipſis fingi ΤΙΑΝΑΙΩΝ ars plane poſcat.

ΖΕΥϹ ΕΡΓΑϹΤΗϹ. ΤΙΑ. Antonini Pii, & ΖΕΥϹ. ΕΡΓΑϹΤΗϹ ΤΙΑΝΩΝ, M. Aurelii nummi e Cimelio Regio, cum Jovis togati ac ſtantis effigie, brachio dextro nudo exertoque: lævo, haſtam gerit. *Iuppiter Opifex, Tianorum.* De cultu Jovis apud Tianos, dictum eſt proxime ex Demoſthene. Sic in nummis Laodicenſium ΖΕΥϹ ΦΙΛΑΛΗΘΗϹ, in aliis ΖΕΥϹ ΜΕΙΛΙΧΙΟΣ, ΖΕΥϹ ΑΓΟΡΑΙΟϹ, &c. In vetuſta inſcriptione, apud Sponium, ΟΡΟΣ ΔΙΟΣ ΜΗΛΩΣΙΟΥ, *mons Iovis pecoralis.* Et apud ſcriptores Græcos, Ζεὺς Στράτιος, *Iuppiter Militaris*: Ζεὺς Ἀρότριος, *Iuppiter Aratrius*, ab invento aratro, nomen

men invenit. Sic ſane Ἐργάστης, quod ſit operum Præſes, nunc is appelletur. Exſtat ea vox in inſcriptione vetuſta, apud Sponium, Itiner. Athen. pag. 151.

ΦΛΑΟΥΙΟΣ. ΖΕΥΞΙΣ. ΕΡΓΑΣΤΗΣ.
ΠΛΕΥΣΑΣ ΥΠΕΡ. ΜΑΛΕΑΝ. ΕΙΣ.
ΙΤΑΛΙΑΝ ΠΛΟΑΣ. ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ. ΔΥΟ.

Hoc eſt, *Flavius Zeuxis Opifex, Maleam prætervectus bis & ſeptuagies verſus Italiam.* Quanquam hæc Sponius aliter, ſed perperam, accipit. Sunt qui legant, ΖΕΥC CΥΡΙΑC ΤΗC ΤΙΑΝΩΝ: iidemque in Bithynia Syriam quærunt. Alii CΥΡΓΑCΤΗC, nullo ſenſu. Similitudo litterarum C & E in nummis, utroſque in fraudem impulit.

ΤΙΑΝΩΝ. Ex eodem Cimelio, cum face erecta: alter, cum ſerpente Æſculapii aræ impoſito: uterque Antonini Pii: cum effigie ſtantis Æquitatis, & Mercurii cum crumena, M. Aurelii. Quid quod ſerpentem illum Glyconem eſſe haud temere ſuſpicari licet, quo de ſerpente egimus prolixius, verbo ΙΩΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ? Suadent id ſane Luciani verba e Pſeudomanti, pag. 191. Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τοῦ Γλύκωνος, καὶ τοῦ Σακέρδωτος, Τιανοῦ τινος ἀνθρώπου... Ἀνέγνων δὲ αὐτὸν χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τοῦ Σακέρδωτος οἰκίᾳ. Εἰπέ γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύκων, τίς εἶ; ἐγώ, ἦδ᾽ ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος. Ἄλλος παρ᾽ ἐκεῖνον τὸν πρότερον; πῶς λέγεις; Οὐ θέμις ἀκοῦσαί σε τοῦτό γε. &c. *Lubet etiam dialogum tibi referre Glyconis & Sacerdotis, qui Tianus vir fuit..... Hunc equidem legi pridem aureis deſcriptum litteris Tii, in ipſis Sacerdotis ædibus. Dic, inquit, mihi, Domine Glycon, quiſnam es? Sum ille, inquit, minor Æſculapius. Num alius ab illo priore? quid aïs? Haud fas eſt ut iſtud audias*, &c.

ΚΕΡΑCΟΥΝ. ΤΙΑΝΕΩΝ. Κερασουντίων, Τιανέων. M. Aurelii nummus apud Spanhemium, in Juliani Cæſares, pag. 50. cum Satyri effigie, facem dextra gerentis. Sed cave credas ad Tyana Cappadociæ hunc nummum ſpectare, quod vir eruditus credidit: neque enim permutari litteras in nummis, atque Ι pro Υ huc

irrepsisse, facile mihi persuaserim: cum & Cerasuntiorum æque cum Tianis, de quibus nunc agimus, atque cum Tyanensibus Cappadociæ incolis, concordia iniri potuerit: atque ejus oppidi Tii, in quo sumus, cives non Tianos modo, sed & Tianenses appellari Stephanus admoneat: Καὶ τὸ ἐθνικὸν, ἀπὸ τῆ Τίου Τιανὸς, ὡς ἀπὸ τῆ Κίου Κιανός. Λέγεται καὶ Τιανεύς.

ΑϹΚΛΗΠΙΟϹ ΤΙΑΝΩΝ, & ΝΕΜΕϹΙϹ ΤΙΑΝΩΝ. *Æsculapius* & *Nemesis Tianorum* Dii. Eorundem Cæsarum nummi ex Gaza Regia. Et ad Tianos quoque referendus fortassis Antonini Pii nummus, e Gaza eadem, in quo sine ulla epigraphe Æsculapius & Nemesis stant.

ΤΙΑΝΩΝ. Ex parte altera, Μ. ΑΥΡΗΛΙ. ΚΑΙϹΑΡ. E Cimelio Regio. Æquitatem hic nummus stantem exhibet, qua pingi forma solet: bilancem dextra, læva virgam vel scipionem gerit: quod æqua omnibus & perticâ metiri loca solet. Hinc & Latini *Æquare* dixerunt. Et in Codice Legum, & apud Gruterum, PER. AEQVATORES, de quibus egimus verbo ΚΙΛ-ΒΙΑΝΩΝ.

ϹΤΡΑ. ΛΟΥ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ. ΤΙΩΝ. Commodi nummus, cum Æsculapii icone, ut supra in nummo ΑϹΚΛΗΠΙΟϹ ΤΙΑΝΩΝ. Sed malim hic ΤΗΙΩΝ legi, de quibus supra.

ΤΙΒΕΡΙΑΣ. Tiberii nummus, quem ad Tiberiadem Palæstinæ referre placet. Nam Stephanus: Τιβεριάς, inquit, πόλις τῆ Ἰουδαίας .... ὁ πολίτης, Τιβεριεύς. Plinius lib. V. sect. XV. *Lacus, quem plures Genesaram vocant, amœnis circumseptus oppidis .... ab occidente, Tiberiade, aquis calidis salubri.* In gratiam Tiberii Imp. ab Herode tetrarcha id nomen accepit. Hieronym. in Chronico, Olymp. CCI. anno tertio, qui Urbis fuit DCCLXXIX. Tiberii XIV. *Herodes Tiberiadem condidit.* Quare annus πα΄. hoc est, LXXXI. qui in Trajani nummo signatur, ejus principatus annum undecimum indicat, Urbis DCCCLX.

ΤΙΒΕΡΙΕΩΝ. ΕΠΙ. ΚΛΑΥΔΙΟΥ. ΕΤ. ΑΠ. *Sub*

Claudio Prætore Trajani nummus apud Patinum, pag. 185. & similis fere Hadriani, si annum æræ exceperis, pag. 205. Nunc Cimelii Regii.

ΤΙΒΕΡΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Caracallæ nummus. Meminit hujus oppidi Ptolemæus. Notitia Eccles. Phrygiæ Capatianæ, pag. 29. & 49. Τιβεριούπολις.

TIBERIS. Antonini Pii, apud Occonem, pag. 254. & apud Anton. August. tab. XLI. Septem montibus insidet, quibus nempe Roma imposita. In nummo M. Aurelii cum scapha, urna, & arundine, amnis idem signatur, non appellato tamen nomine. Signandi causa hæc, quam Capitolinus affert: *Interpellavit felicitatem securitatemque Imperatoris, Tiberis inundatio, quæ sub illo gravissima fuit: quæ res & multa Vrbis ædificia vexavit, & plurimum animalium interemit, & famem gravissimam peperit. Quæ omnia mala Marcus & Verus sua cura & præsentia temperarunt.*

TIGRIS. Trajani nummus, apud Occonem, pag. 205. Lustravit vicitque Assyriam, quam Tigris alluit, Trajanus. De Tigri amne prolixe Plinius, lib. VI. sect. XXXI.

VIRTVS. AVGVSTI. TIGRIS. S. C. Ibidem.

ΤΙΦΟΥΛΕΩΝ. Nummus antiquus, quem post Goltzium, & Occonem, Tristanus retulit, pag. 95. At cum expedire minime posset quo referri eum oporteret, legi ΤΡΙΦΟΥΛΕΩΝ jussit, ablegavitque in Daciam, ubi Ptolemæo auctore Τρίφουλον oppidum fuit: hoc est, adulterinum finxit nummum pro genuino. Tristanum Patinus sequitur in Indice, pag. 4. Nos ad urbem Sardiniæ pertinere arbitramur, Ptolemæo memoratam, lib. III. cap. III. Τίβουλα πόλις. Antonino item, A TIBVLIS CARALIM. Τίβουλα enim & Τίφουλα idem esse, ex usitata litterarum earum permutatione, minime obscurum est: sic enim Βρύγες & Φρύγες, Βερενίκη & Φερενίκη, dici promiscue tralatitium est.

ΤΜΩΛΕΙΤΩΝ. Ex parte aversa, ΤΜΩΛΟϹ, cum senili capite ac barbato, ejus nempe viri, quem conditorem urbis suæ, & auctorem nominis, Tmolitæ agnos-

cerent. In Cimelio Regio. Plinio, lib. v. sect. xxx. Tmolus in Lydia mons est, quem qui medium incolerent, Tmolitæ, vel, ut ipse appellat, Mesotmolitæ vocarentur. Quin & ipsum quoque oppidum Tacitus Tmolum vocat, lib. II. Annal. pag. 55. In Notitia Eccles. Hieroclis pag. 13. inter Antistites Lydiæ, ὁ Μεσοτυμώλου, pro Μεσοτιμώλου, vel Μεσοτιμώλου. Nam & Timolum pro Tmolo dixisse veteres Plinius loc. cit. admonet. Et vetus inscriptio, apud Sponium, in Itin. Athen. pag. 148. ΦΙΛΗ ΤΙΜΩΛΑΙΣ, hoc est, ΤΜΩΛΑΙΣ, *e Tmolo*. Apud Leunclavium, pag. 91. ὁ Μεσοτιμώλου. Hinc emendare obiter Appiani locum in Mithridaticis, operæ pretium fuerit: sic enim libri editi a Carolo Steph. typis Regiis habent, pag. 131. Ὧν πυνθανόμενοι Τραλλιανοὶ καὶ Ὑπαιπηνοὶ, καὶ Μεσοπολῖται. Ubi Tristanus tom. II. pag. 541. legi putat oportere, Μητροπολῖται. Falso. Sunt enim Metropolitæ in Ionia: Tralles & Hypæpæ in Lydia, in qua & Μεσοτμωλῖται, quos hic reponendos esse arbitramur. Est & flumen Tmolus, apud Plinium, lib. XXXIII. sect. XLIII.

ΤΜΩΛΑΙΤΩΝ. Faustinæ, cum Dianæ venatricis effigie. Apud Sponium, in Itin. Athen.

TOLETVM.

P. CARISIVS. LEG. PRO. PR. COL. TOLET. *P. Carisius Legatus Proprætore. Colonia Toletana*, non, ut Oiselius reddit, Tab. XXXI. 8. *Coloniæ Toletanæ*. Sic in altero Emeritæ in eadem Hispania nummo, P. CARISIVS. LEG. PRO. PR. EMERITA. Nempe Hispaniæ Tarraconensi, in qua Toletum fuit, & Lusitaniæ, in qua Emerita, Cæsaris vice qui præesset, Proprætore Legatus Augusti dicebatur. Divisis enim, ut in nummis DACIÆ monuimus, orbis Romani provinciis, quarum pars altera Senatui populoque permissa, Augusto altera attributa: qui Populi ac Senatus vice præessent provinciis, Proconsules appellati: qui Augusti, Proprætores & Præfecti. Plinio, lib. III. sect. IV. *Toletani*, in Carpetania Hispaniæ parte. Nunc quoque *Tolede*.

TOLOSA. COL. Galbæ nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 241. Plinio, lib. IV. sect. V. *Tolosani*, in Gallia Narbonensi, *Toulouse*.

TOMEΩC, & TOMITΩN.

TOMEITΩN. Ex parte aversa, ΚΤΙΣΤΗΣ ΤΟΜΟΣ. *Tomus conditor*, capite diademato. In Museo S. Genovefæ. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. *Tomi*, in Pontico litore Thraciæ. Stephano: Τομεὺς, πόλις πρὸς τῷ Ὀδησσῷ..... ὁ πολίτης Τομίτης, καὶ Τομείτης διὰ διφθόγγου. Urbs Ovidii exsilio nobilis.

TOMITΩN. In Græcia Goltzii, Tab. XXVIII. Equites duo galeati cum hastis decurrunt. Ex parte aversa laureatus Apollo cum lyra.

TOMITΩN. Trajani nummus, e Cimelio Regio. Serpens ibi pluribus spiris involvitur. Vide ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ.

ΜΗΤΡΟΠ. ΠΟΝΤΟΥ. ΤΟΜΕΩC. Fluvii duo decumbentes, in nummo Pertinacis, e Cimelio Regio. ΑΥΤ. Κ Π. ΕΛΒ. ΠΕΡΤΙΝΑΞ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Πούπλιος Ἕλβιος Πέρτιναξ. *Imp. Cæsar P. Helvius Pertinax.*

ΜΗΤΡΟΠ. ΠΟΝΤΟΥ. ΤΟΜΕΩC. Μητροπόλεως Πόντου Τόμεως. Caracallæ e Cimelio Regio. Hercules in eo nummo taurum domat. Oram Euxini Ponti quæ circa Danubii ostia est, Pontum Latini scriptores vocant, Nasoque in primis: Plutarchus, Scythiam Ponticam. Hujus regionis metropolis Tomi fuere. Est & alter Commodi nummus apud Occonem, pag. 332. fœde vitiatus: sic enim legit: ΑΥΤ. Κ. Λ. ΑΙΛ. ΑΥΡ. ΚΟΜΟΔΟC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Αἴλιος Αὐρήλιος Κόμοδος. Ex superficie altera, ΜΗΤΡΟΠΠΟΝΤ. ΝΕΩ. ΟΥΤ. ΘΗΕΩC. Quis Oedipus hæc solvat? Atqui voculam istam ΝΕΩ, (hoc est, ΝΕΩΚΟΡΩΝ) quæ in ima parte nummi fuit, non una cum ceteris, quæ sunt in orbem scriptæ, legi oportuit, sed ab iis divelli, ac separatim loco postremo appellari, ad hunc modum: ΜΗΤΡΟΠ. ΠΟΝΤΟΥ. ΤΩΜΕΩC. ΝΕΩ. In Severi nummo e Gaza Regia, Juppiter sedet.

ΤΟΠΙΡΟΥ.

ΟΥΛΠΙΑC. ΤΟΠΙΡΟΥ. Juliæ Domnæ in Cimelio Regio numiſmata, Caracallæ quoque, & Getæ. Plinio, lib. IV. ſect. XVIII. *Topiris*, in Thracia.

ΟΥΛΠΙΑC. ΤΟΠΕΙΡΟΥ. Getæ nummus, ibidem. Ab Ulpio Trajano indita hæc ei appellatio eſt.

ΤΟΡΩΝΑΙΩΝ, in nummis veteris Græciæ apud Goltzium, Tab. XXIV. Plinio, lib. IV. ſect. XVII. *Torone*. Vide ſupra, ΟΛΥΝΘΙΩΝ. Stephano: Τορώνη, πόλις Θρᾴκης... ὁ πολίτης, Τορωναῖος. Præfert hic nummus navim cum Pharo, quo portus Toronici opportunitas deſignatur.

TRADVCTA. Vide IVLIA TRADVCTA.

ΤΡΑΙΑΝΗC ΑΥΓΟΥCΤΗC. Vide VLPIA TRAIANA.

ΤΡΑΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. M. Aurelii nummus, e Gaza Regia. Eſt hæc, uti remur, Thraciæ Trajanopolis, de qua Ptolemæus, lib. III. cap. XI. In Notitia Hieroclis, pag. 7. Provinciæ Rhodopes Metropolis appellatur: Ἐπαρχία Ῥοδόπης, ὑπὸ Ἡγεμόνα, ὁ Τραϊανουπόλεως. *Provincia Rhodopes, ſub Præſide, Trajanopoleos Antiſtes.* In eo nummo mulieres tergeminæ ſtant; in altero, Fortuna ipſa.

ΤΡΑΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Cupido alatus tedæ inverſæ innititur, in nummo Caracallæ, e Gaza Regia. Alter ejuſdem Principis Harpocratem exhibet: digitum is ori admovet, læva Copiæ cornu gerit.

ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ.

ΠΥΘΙΟC. ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. Domitiani nummus, apud Patinum, pag. 164. cum Apollinis Pythii effigie, citharam læva, laurum dextra gerentis. Certamina fuere ſolennia Trallibus in honorem Pythii Apollinis, uti ex marmore Arundelliano liquet, in quo hæc inter cetera certaminum genera recenſentur: Ἐπίδαυρον Ἀσκλήπεια, Ἀθήνας Ἀδριάνεια, Σάρδεις Χρυσάνθινον, Τράλλεις Πύθια, &c. Vidimus in Cimelio Regio. Plinio, lib. V. ſect. XXIX. *Trallis*, &c. Stephano: Τράλλις, πόλις Λυδίας περὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ.... τὸ ἐθνικὸν, Τραλλιαιός. Cariæ Plinius & Ptolemæus adjudicant. Vide in eum Pli-

nii locum animadversiones. Admonitione autem Cariæ, juvat obiter & alterum illustrare nummum e Gaza Regia, inscriptum ΙΔΡΙΕΩΣ, cum figura viri togati barbatique, humeris bipennem gestantis: Cerere, ex parte aversa. Fuit Ἱδριεὺς Cariæ rex, Mausoli frater, & regni heres, de quo multa Strabo, lib. XIV. pag. 656.

ΕΠΙ. ΑΠΕΛΛΟΥ. ΓΡΑΜ ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. Ἐπὶ Ἀπέλλου Γραμματεύοντος Τραλλιανῶν. *Sub Apella Scriba Trallianorum.* Hadriani nummus ex eodem Cimelio, cum Jovis ac Dianæ effigie: quo gemino Numine concordia duarum civitatum signatur, Ephesi, Tralliumque.

ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. Antonini Pii, apud Occonem, pag. 271. cum Jovis sedentis effigie, dextra fulmen, hastam læva tenentis. Demereri sibi Antoninum hæc civitas studuit, eidemque suavissimam excitare recordationem de accepto apud se olim omine imperii: Quippe, ut refert Capitolinus, pag. 18. *in Proconsulatu imperii omen accepit: Nam cum sacerdos femina Trallis ex more Proconsules semper hoc nomine salutaret, non dixit, Ave Proconsul, sed Ave Imperator.*

ΕΠΙ. ΕΥΑΡΕΣΤΟΥ. ΓΡΑΜ. ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. M. Aurelii.

ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΤΩΝ ΣΕΒΑΣΤΩΝ. Caracallæ nummus, maximi moduli, e Cimelio Regio. *Trallianorum Neocororum Augustorum*, Getæ scilicet, & Caracallæ, fratrum Augustorum: vel potius ludorum in Augusti Caracallæ gratiam editorum. Sic enim in Byzantiorum nummo, qui fuit Alexandro Severo principe cusus, e Gaza Regia, legimus: Μ. ΑΥΡ. ΣΕΥ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. ΑΥΓ. Μάρκος Αὐρήλιος Σεβῆρος Ἀλέξανδρος. ΑΝΤΩΝΕΙΝΙΑ. ΣΕΒΑΣΤΑ. ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. *Antoniniana Augusta Byzantiorum.* Augusta sive Augustea certamina dicta fuere, in honorem Principis edita, quorum & Byzantii & Tralliani, Neocoros se, hoc est, auctores curatoresque nummo cuso profiterentur. Antoniniana, ab Elagabalo Antonino, qui Alexandrum Severum patruelem suum

adoptarat, simulque Cæsarem appellaverat. Quare nunc iidem in gratiam Alexandri instaurantur.

ΕΠΙ. ΕΡΜΟΚΛ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΔΟΥ. ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΤΩΝ. CΕΒΑCΤΩΝ. Caracallæ nummus, e Gaza Regia: in quo templa duo insculpta, in quibus Caracalla & Geta Augusti, quorum se Neocoros Tralliani profitentur, *Sub Hermocle Pancratidæ F.* Prætore, vel Pontifice.

ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. ΕΦΕCΙΩΝ. Vide ΕΦΕCΙΩΝ.

ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. ΕΠ. ΓΡ. ΓΕΝ. ΖΟΣΙΜΟΥ. ΤΗΛ: Ἐπὶ Γραμματέως Γεντιανοῦ Ζωσίμου...... *Trallianorum, sub Scriba Gentiano Zosimo.* Valeriani nummus e Cimelio Regio, in quo Victoriæ gradientis effigies.

ΤΡΑΠΕΖΟΝΤΙΩΝ. Nummi ex Asia vetere apud Goltzium, Tab. I. Plinio, lib. VI. sect. IV. *Trapezûs liberum.* Stephano: Τραπεζοῦς.... ὁ πολίτης, Τραπεζούσιος. Nunc *Trebizonde*, in Cappadocia. Præferunt hi nummi Apollinem capite radiato.

ΤΡΑΠΕΖΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Commodi nummus, e Cimelio Regio. Ptolemæo, lib. V. cap. II. in oppidis Cariæ, haud procul Antiochia ad Mæandrum, & Laodicea, Τραπεζόπολις collocatur. Plinio, lib. V. sect. XXIX. *Trapezopolitæ.* In Notitia Episcopatuum, Τραπεζόπολις Phrygiæ Pacatianæ adscribitur. Et in Conc. Quinisexto, pag. 1100. Εὐγένιος ἐπίσκοπος πόλεως Τραπεζῶν Πακατιανῆς.

ΔΗΜΟC ΤΡΑΠΕΖΟΠΟΛΙΤΩΝ Caput juvenile. Ex parte aversa, ΔΙΑ. ΤΙ ΦΛΑ. ΜΑΥΛΥCΙΟΥ. Διὰ Τιβερίου Φλαβίου Μαυλυσίου, nisi mendum sit. E Cimelio Regio.

ΤΡΕΜΙΘΟΠΟΛΙΤΩΝ. Nummus antiquus e Græcia vetere Goltzii. Stephano, Τρεμιθοῦς κώμη Κύπρου. Cives, Τρεμιθοπολῖται. Ptolemæo, Τρεμιθοῦς. In eo nummo Neptuni tridens, cui delphin implicitus: atque ipsemet ex aversa parte Neptunus.

TREVIRI.

COL. AVG. PAT. TREVIROR. In Thesauro Goltzii, pag. 237. Vespasiani nummus. *Colonia Augusta Paterna*

Paterna Trevirorum. Similes apud Gruterum inſcriptiones, pag. cxi. & ccxxv. Plinio, lib. iv. ſect. xxxi. *Treveri*, & lib. xviii. ſect. xlix. *Trevericus ager*, in Gallia Belgica, *Treves.*

M OST R. In ima parte nummorum Conſtantini, Conſtantis, aliorumque: *Moneta Signata Treviris.* Sic P. TR. & P. T. & S. T. *Percuſſa Treviris, Signata Treviris.* Apud Gruterum, pag. ccccxciii. 3. legas, IIIVIR. MONETAE. TRIVERICAE.

ΤΡΙΑΚΑΛΑ, in Parutæ nummis. Plinio, lib. iii. ſect. xiv. *Triocalini*, in Sicilia. Stephano: Τρίκαλον, πόλις Σικελίας.. τὸ ἐθνικὸν, Τρικαλῖνος. Nunc *Troccoli.*

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ *ad Mæandrum.*

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ ΜΑΙΑΝΔΡ. Apud Spanhemium, pag. 888. Plinio, lib. v. ſect. xxxi. *Tripolitani Mæandro alluuntur.* In Notitia Eccleſ. Provinciæ Lydiæ hæc Tripolis adjudicatur: a Ptolemæo, Stephanoque, Cariæ.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΜΑΙΑΝΔΡΟϹ. Juliæ Mamææ, & Q. Herennii Etruſci nummi, in Gaza Regia, cum fluvii decumbentis effigie.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. Philippi F. nummus, ex eodem Cimelio Regio, cum ſimili fluvii effigie.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΛΗΤΩΕΙΑ. ΠΥΘΙΑ. In corona. Ex parte averſa, ΔΗΜΟϹ. In Cenchrio amne hujus fere tractus abluiſſe ſe Latonam a partu poëtæ fabulantur: inde *Latonia* certamina, eademque *Pythia* ibi inſtituta. Eſt in Cimelio Regio.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΛΗΤΩ. ΙΕΡΑ. ϹΥΝΚΛΗΤΟϹ. *Tripolitarum Latona. Sacer Senatus.* Eſt apud Triſtanum, pag. 226. Patinum in Indice, pag. 7. & in Cimelio Regio.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ *Syriæ, ſeu Phœniciæ.*

ΑΝΤΩΝΙΟΥ. ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΚΛΕΟΠΑΤΡΗΣ. ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ. Ἀντωνίου Αὐτοκράτορος, καὶ Κλεοπάτρης Βασιλίσσης. *Antonii Imp. & Cleopatræ Reginæ.* Ex parte averſa, ΚΟΙΝΟΝ. ΠΡΩΤΗΣ. ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. Prora navis cum victoria: e Cimelio Regio: *Commune primæ Tripolitarum* regionis. Cum Tripolim ex æquo

Tyrii, Sidoniique, & Aradii obtinerent, ab iis cusus hic nummus est, quibus obtigit prærogativa primatus. Antonium porro in Syria summo cum imperio fuisse notius est, quam ut moneri debeat Lector eruditus. Plinio, lib. v. sect. XVII. *Tripolis, quam Tyrii, & Sidonii, & Aradii obtinent.*

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nummus Augusti, e Cimelio Regio, & apud Patinum, pag. 44. cum Apollinis ac citharæ effigie.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nummus Neronis: & alter M. Aurelii, apud Patin. pag. 244. in quibus Castor & Pollux insculpti, ut in Ascalonitarum nummis.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ Trajani nummus apud Patinum, pag. 187. cum eadem Castorum effigie. Ex parte aversa, ΑΡΑΔΙΩΝ. Quo nummo fœdus utriusque gentis intelligitur.

ΤΡΑΙΑΝΟC. ΑΥ. ΚΑΙC. Apud eundem, pag. cit. Τραϊανὸς Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ. Ex parte aversa, ΤΡΙΠΟΛ. cum galeato capite, ut in nummis ΓΑΔΑΡΕΩΝ, pag. 229. eodem tractu.

ΤΥΧΗ. ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. Hadriani nummus, e Gaza Regia, in quo bina Castoris & Pollucis capita: alter in quo mulier turrita stat. Sic in nummo tractus ejusdem, ΤΥΧΗ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ Κοίλης Συρίας legimus, & ΤΥΧΗ ΑΔΡΑΜΑΙΩΝ.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. Severi nummus, apud Tristan. tom. II. pag. 100. cum palmæ icone, quod Phœnices symbolum.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. Elagabali nummus, tum e Cimelio Regio, tum e Museo nostro: Cujus in ima parte, litteræ ternæ insculptæ ΑΛΦ. quas quidem litteras inversas putat vir pereruditus, lib. de usu numism. pag. 69. pro ΦΛΑ. hoc est, Φλαουΐέων: unde huic civitati Flaviæ prænomen adjunctum intelligi vult, quemadmodum & aliis hujusce tractus oppidis, Cæsareæ Palæstinæ, Neapoli Samariæ, Samosatis, Chalcidi. Sed frustra: annum enim eæ litteræ æræ Seleucidarum indicant, DXXXI. Elagabali tertium, ut in nummis Ara-

diorum diximus. Alioqui enim quid fiet nummo alteri ejusdem Elagabali, e Cimelio Regio, quem sic inscriptum vidimus, ΤΡΙΠΟΛΙΤΩΝ ΖΚΦ, nisi annum hæ litteræ DXXVII. significent? Quid alteri rursum Juliæ Soæmiadis, Elagabali matris, fiet, ex eodem Cimelio, in quo ΤΡΙΠΟΛΙΤΩΝ. ΒΛΦ. apertissime legimus, hoc est, annum DXXXII. Quid tertio Hadriani Augusti, e Museo nostro, & apud Patinum in Indice, pag. 12. ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΗΚΥ. hoc est, anno CCCCXXVIII. æræ Seleucidarum, Urbis Romæ DCCCLXX. Hadriani secundo? Quid & quinto, apud eundem Patinum in Indice, pag. 15. ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΘΝΥ. hoc est, CCCCLIX. Urbis Romæ DCCCCI. Antonini Pii undecimo? Sed & Patini errorem obiter intelliges, qui M. Aurelio Pii successori postremum hunc nummum adjudicet, cum sit ipsius Pii.

ΤΡΙΠΟΛΙΤΩΝ. ΒΛΦ. Juliæ Soæmiadis nummus e Gaza Regia: in quo nummo terna templa insculpta: primum Elagabalo, Soæmiadi ejusdem Augusti matri alterum, tertium Aquiliæ Severæ uxori dicatum.

ΤΡΙΠΟΛΙΤΩΝ. ΤΗϹ. ΙΕΡΑϹ. ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. Castoris & Pollucis capita, in nummo Regiæ Gazæ, sed recens cuso, ut apparet.

ΤΡΙΧΩΝΙΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. In Thesauro Goltzii, pag. 234. Stephano: Τειχώνιον, πόλις Αἰτωλίας. ὁ πολίτης Τειχωνιεύς, &c.

TROAS.

COL. TROAS. ANTIGONIA. ALEXANDR. LEG. XXI. Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 241.

COL. ALEX. AVG. Antonini Pii. Plinio, lib. v. sect. XXXIII. *Troas, Antigonia dicta, nunc Alexandria, colonia Romana.* Ἀλεξάνδρεια Τρωὰς Ptolemæo, lib. v. cap. 11. & aliis. Ab Antigono Asiæ rege, Ἀντιγόνεια, Ἀλεξάνδρεια appellata est ab Alexandro Magno. Deinde & Romanos eo colonos deductos esse jam ævo suo Strabo testatur, lib. XIII. pag. 593. Augusto nimirum Principe, ut nummi declarant.

COL. AVG TROAD. Antonini, apud Patinum, pag. 221. & Commodi, pag. 262.

ΤΡΟΑΔΕΩΝ. CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. M. Aurelii nummus.

COL. ALEX. AVG. TRO. Juliæ Domnæ apud Patinum, pag. 289. Elagabali: & Alexandri Severi, pag. 349. nunc Cimelii Regii.

COL. AVG. TROAS. *Colonia Augusta Troas.* Caracallæ, & Valeriani nummi, e Museo nostro. In nummo M. Aurelii e Cimelio Regio, rusticus humeris sacculum gestat, ut in Neapoleos Samariæ nummo.

COL. ALEX. TROAS. Caracallæ nummi duo apud Tristanum, alter tom. II. pag. 179. in quo templi effigies, cum tripode & dracone, quod Æsculapii est, ut diximus sæpius, in nummis vulgare symbolum: alter, pag. 180. in quo pascentis equi imago cernitur: esse autem curam equorum ipsi quoque Æsculapio jam ante monuimus, ex Hierocle, in præf. ἱπποιατρικῆς. Quod Tristanus non vidit. Huic posteriori plane similis est alter Alexandri Severi, apud eundem Tristanum, pag. 398.

COL. AVR. ANTONINIANA. ALEX. *Colonia Aurelia Antoniniana Alexandrina.* Nummus allatus a Spanhemio, pag. 776. Traxit hæc cognomina colonia Troas, vel a Caracalla, vel ab Elagabalo: quibus M. Aurelii Antonini prænomen ex æquo fuit.

COL. ALEXAND. AVG. Aquiliæ Severæ, apud Tristanum, tom. II. pag. 360. & Patinum, pag. 339. Nunc est Cimelii Regii.

ΤΡΟΙΖΗΝ. ΣΔΕΥΣ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ. *Iuppiter Liberator.* In vetere Græcia Goltzii, Tab. x. Plinio, lib. IV. sect. IX. *Træzen.* Stephano: Τροιζὴν, πόλις Πελοποννήσου .... τὸ ἐθνικὸν, Τροιζήνιος. In superficie nummi altera, Neptuni tridens, cui Deo sacra civitas ea fuit. Strabo, lib. VIII. pag. 373. Τροιζὴν ἡ ἱερὰ ἐστι Ποσειδῶνος, ἀφ᾽ οὗ καὶ Ποσειδωνία ποτὲ ἐλέγετο. *Træzen Neptuno sacra est: unde & Posidonia, hoc est, Neptunia, olim dicta fuit.* Διὸς Ἐλευθερίου βωμὸς, *Iovis Liberatoris ara,*

etiam Delphis fuit, teste Aristide, tom. 2. pag. 320.

ΤΡΟΙΖΗΝΙΩΝ. Et ex aversa parte ΠΟΛΙΑΣ, hoc est, *Vrbana Minerva*, seu Urbis Præses, & custos. Ibidem. Pausanias in Corinth. pag. 73. de Trœzeniis: Τῆς δὲ Ἐπιδαυρίας ἔχονται Τροιζήνιοι..... Καὶ Ἀθηνᾶν τε σέβουσι Πολιάδα, &c. Vetus inscriptio, Athenis reperta, apud Gruterum, pag. CV. 9 ΕΠΙ ΙΕΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΟΛΙΑΔΟΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ ΑΛΑΙΕΩΣ ΘΥΓΑΤΡΟΣ. *Sub Sacerdote Minervæ Poliadis Megiste, Asclepiadæ Alæensis filia.* Alia, pag. DV. ΑΘΑΝΑΙΑΝ ΠΟΛΙΑΔΑ. Rursumque:

ΑΘΑΝΑΙΑι. ΠΟΛΙΑΔΙ.
ΧΑΡΙСΤΗΡΙΟΝ.
ΥΠΕΡ. ΤΗС. ΤΟΥ. ΠΑΤΡΩΝΟС.
СΩΤΗΡΙΑС.

Minervæ Poliadi, pro salute Patronis, grati animi monumentum. Apud eundem Gruterum, pag. MLXVII. 7. Sic Juppiter ipse Ζεὺς Πολιεὺς appellatur ab eodem Pausania in Atticis, pag. 27. ab Aristotele, lib. de mundo, aliisque: quod sit custos & Præses urbium. Fuit & in foro Trœzeniorum Dianæ Sispitæ templum, eodem teste, ναὸς Ἀρτέμιδος Σωτείρας. Porro Æoles in multis vocibus loco ζ litteræ, σδ ponebant: ut pro μελίζειν, μελίσδειν. Et hic pro Ζεὺς, ΣΔΕΥΣ, quod & alibi legimus.

TVCCI.

COL. AVGVSTA. GEMELLA. LEG. XXV. Claudii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 237. Plinius, lib. III. sect. III. *Colonia immunis Tucci, quæ cognominatur Augusta Gemella.* Gruteri inscriptio, pag. 332. COLONIAE. AVG. GEMELLAE. TVCCITANAE. Τοῦκκι Ptolemæus, lib. II. cap. IV. Γέμελλαι vocat Appianus, in Iber. pag. 293. Gemellæ nomen ea colonia habuit, a colonis eo deductis militibus ex aliqua earum legionum, quibus Geminæ aut Gemellæ cognomen fuit: quales erant VII. X. XIII. & XIV. quod ex duabus factæ singulæ erant, quæ justum

legionum numerum non explerent. Hodie *Martos* in Bætica, inter Cordubam & Giennum.

TVRIASO.

MV. TVR. & MVN. TVR. Augusti ac Tiberii nummi, apud Patinum, pag. 66. Nunc in Cimelio Regio. *Municipium Turiaso.* Plinio, lib. III. sect. IV. *Turiasonenses.* Nunc *Tarraçona* trans Iberum, in Aragoniæ confinio.

MVN. TVRIASO. In Thesauro Goltzii.

TYANA *Cappadociæ.*

ΤΥΑΝΕΩΝ.... ΠΡ. Τ. ΙΕΡ. ΑCΥ. ΑΥ. ΕΤ. ΚΑ. Τυανέων Καπ. Πρ. (hoc est, Καππαδόκων πρώτης,) τ ἱερᾶς, ἀσύλου, αὐτονόμου, ἔτει κα. *Tyanensium civitatis, Cappadocum primæ, inviolatæ, suis utentis legibus: anno* XXI. sive postremo Hadriani Imp. cujus effigiem nummus hic præfert, e Cimelio Regio. Plinio, libro VI. sect. III. *Tyana.* Stephano: Τύανα, πόλις μέση Κιλικίας καὶ Καππαδοκίας....... οἱ πολῖται, Τυανεῖς. Eadem Christopolis postea appellata. In Notitia Ecclesiast. pag. 47. Ἐπαρχία Καππαδοκίας· ὁ Τυάνων, ἤτοι Χριστουπόλεως. Ut nempe Antiochiam post terræ motum auspicato nomine Theopolim, Θεούπολιν, Justinianus appellavit, sic Tyana Christopolim Valens, cum prærogativa metropolitici juris Urbem eam donavit. Haud procul portis Ciliciis fuit, unde in Syriam transitus, juxta montem Taurum: quare & ea regio, Εὐσέβεια ἡ πρὸς τῷ Ταύρῳ dicta Straboni, lib. XII. pag. 537. In eo porro nummo turrita mulier monti insidet, emergente ante pedes ex aquis homine, qua effigie situs oppidi in monte, cujus radices amnis alluat, indicatur: spicis, & papavere, quæ dextra tenet, circumjacentis agri fertilitas. Strabo, loc. cit. Ἡ μὲν Τυανῖτις ὑποπεπτωκυῖα τῷ Ταύρῳ τῷ κατὰ τὰς Κιλικίας πύλας ..... καλεῖται δὲ Εὐσέβεια ἡ πρὸς τῷ Ταύρῳ· ἀγαθὴ δὲ καὶ πεδιὰς ἡ πλείστη. Τὰ δὲ Τύανα ἐπίκειται χώματι Σεμιράμιδος τετειχισμένῳ καλῶς. *Tyanitis substrata Tauro est ad portas Cilicias.... Vocatur autem Eusebia ad Taurum: fertilis, & maxima sui parte plana. Tyana imposita sunt*

Semiramidis probe muris substructo. Hæc de oppidi situ, & ubertate agri: de amne præterlabente, idem Strabo, lib. XIII. pag. 587. ubi amnem eum ait, qui Solos Ciliciæ rigat, ex Tyanensi agro venire: ὁ ἐκ Τυάνων εἰς Σόλους διὰ τοῦ Ταύρου. Id porro quod in nummo vel vetustate vel injuria hominum excidit, cum sint cetera plana ac perspicua, haud temere restitutum a nobis intelliget, qui & primam secundæ Cappadociæ civitatem Tyana fuisse meminerit: & hanc loquendi formam non esse in nummis infrequentem. Sic enim superius, ΣΑΡΔΙΣ ΠΡΩΤΗ ΜΑΙΟΝΩΝ, aliaque similia vidimus. Notitia vero Eccles. pag. 33. & 35. geminam Cappadociam agnoscit: alteram sub Consulari, sub Præside alteram: primæ caput Cæsarea fuit: Tyana, secundæ. Ἐπαρχία Καππαδοκίας, ὑπὸ Κονσιλάριον, Καισάρεια. Ἐπαρχία Καππαδοκίας β', ὑπὸ Ἡγεμόνα, Τύανα. At quoniam Valentis Ariani principatu primum divisam in duas provincias regiminis Ecclesiastici provincias Cappadociam legimus, apud Greg. Nazianz. & apud Baron. ad an. Christi CCCLXXI. ex odio scilicet Basilii Cæsareæ Episcopi: non multum a vero forsan abludet, qui in hoc nummo dixerit primatum modo ac prærogativam fori urbi Tyanensi adscribi, supra oppida vicosque ejus præfecturæ, cujus ipsa caput exstitit: Straboni, lib. XII. pag. 534. Τυανῖτις στρατηγία.

ΤΥΑΝΩΝ. Caput apri. E Museo nostro.

ΤΥΝΔΑΡΙΤΑΝ, apud Parutam. Plinius, lib. III. sect. XIV. *Tyndaris colonia*, in Sicilia. Rudera supersunt, nomenque *Tendaro*. In nummo priore apud Parutam Juno insculpta, quæ pavone vecta fertur: In aliis Ceres, cum spicis, ubertatis symbola: pilei Castoris ac Pollucis, qui Tyndarei filii, iidemque hujus oppidi conditores fuere: quanquam a Messeniis conditum scribit Diodorus Sicul. lib. XIV. Bibl. Sed fuit nimirum quondam Laconici juris & ipsa Messenia, auctore Strabone, lib. VI. pag. 279. Hinc illud Silii, lib. XIV. de Tyndaritanis:

Geminoque Lacone

Tyndaris attollens se se.

Castorem & Pollucem intelligit, Tyndari Laconum regis filios.

ΤΥΝΔΑΡΙΕΩΝ. E Goltzii Thesauro, pag. 235. & apud Parutam.

ΤΥΝΔΑΡΙΤΑΝ. Caduceus, Mercurii symbolum: laurus, Apollinis: spica, ubertatis. Apud Parutam, num. 6. Tullius sub finem Verrinæ quintæ: *Téque, Mercuri, quem Verres in villa & in privata palæstra posuit, P. Africanus in urbe sociorum, & in gymnasio Tyndaritanorum, juventutis illorum custodem & præsidem voluit esse, imploro atque obtestor.* Et actione quarta: *Audistis nuper dicere legatos Tyndaritanos, homines honestissimos, ac principes civitatis, Mercurium, qui sacris anniversariis apud eos, ac summa religione coleretur, quem P. Africanus, Carthagine capta, Tyndaritanis non solum suæ victoriæ, sed etiam illorum fidei societatisque monumentum atque indicium dedisset, hujus vi, scelere, imperioque esse sublatum.* Hujus Mercurii mentio, quem Tyndaritanorum Præsidem Deum Tullius appellat, alterius nummi recordationem excitat, Severo Imp. cusi, cujus in aversa parte legimus, IOVI. PRAE. ORBIS, hoc est, *Iovi Præsidi Orbis:* non uti vir eruditus, in Juliani Cæsares censuit, *Iovi Præfecto Orbis.* Deos enim, quorum sub tutela forent oppida, regna, civitates, loca quævis, Præsides eorum locorum vocavit antiquitas. Tullius, pro domo sua. Ovidius, lib. x. Metam.

Caruerunt præside Delphi.

Seneca, in Hippolyto:

Præses terræ Dea.

Vetus inscriptio apud Reinesium, pag. XVII.

DIS DEABVSQVE. PRAESIDIBVS. PROVINCIARVM. &c. Jovem Præstitem in vetustis lapidibus legere me memini, apud Gruterum, pag. XXII. Præsides Deos, passim: Jovem Præfectum, nusquam. Quin & PRAESIDEM MVNDI Domitianum per assentationem Martialis appellat, lib. v. Epigr. III. quem Jovem vocat, Epigr. VI.

ΤΥΡΑΝΩΝ.

ΤΥΡΑΝΩΝ. Nummus Antonini Pii. Item Severi ac Juliæ Domnæ, quos Patinus affert, pag. 286. & 290. Nunc Cimelii Regii. Plinius, lib. IV. sect. XXVI. *Amnis Tyra, oppido nomen imponens*, &c Stephanus: Τύρας, πόλις καὶ ποταμὸς ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ.... τοὺς πολίτας, Τυρανοῖς. Goltzius in Thesauro, pag. 236. ΥΡΑΝΩΝ perperam legit in Severi nummo, pro ΤΥΡΑΝΩΝ. Quo in nummo e Gaza Regia Hercules stat: in altero Juliæ, mulier turrita, Cybele, ut opinor, sedet.

ΤΥRVS.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. ΤΥΡΙΩΝ. L. ΗΝΡ. *Anno* CLVIII. Demetrii Soteris nummus quem vidimus. Est ejusdem Principis alter, L. ΘΝΡ. hoc est, Λυκάβαντος ρνθ'. *Anno* CLIX. in Museo nostro. Tertius itidem Demetrii Nicatoris, ΒΑΣΙΛΕΩΣ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. ΤΥΡΙΩΝ. L. ΗΞΡ. *anno* CLXVIII. æræ nempe Seleucidarum, de qua diximus in nummis ΑΡΑΔΙΩΝ. Sed fuit alia præterea Tyriorum æra peculiaris, cujus Eusebius meminit, in Chronico, anno Probi secundo: cœpitque ea ab anno Urbis Romæ DCXXIX. ante Christum natum circiter CXXV. Plinius, lib. V. sect. XVII. *Tyrus, quondam insula &c.*

ΤΥΡ. (litteris invicem implexis vox ea scribitur in nummo) ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. ΙΕΡΑΣ. ΑΣ. cum palmæ icone: turrito, ex parte altera, capite. In Museo nostro. Τύρου Μητροπόλεως ἱερᾶς ἀσύλου. *Tyri Metropoleos sacræ, inviolatæ.*

ΤΥΡΟΥ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. Capite laureato: ex aversa parte, ΚΟΙΝΟΝ. ΦΟΙΝΙΚΗC. ΑΚΤΙ. *Actia* certamina. *Commune Phœnices.* Phœniciæ Maritimæ Metropolis ea fuit. Notitia antiqua, pag. 61. Ἐπαρχία Φοινίκης Παραλίας. Τύρος Μητρόπολις.

ΤΥΡΟΥ. ΜΗΤΡΟΠ. ΙΕΡΑC. *Tyri Metropoleos sacræ.* Commodi nummus.

SEP. TYRVS, vel SEPT. TYRO. METROP. COLONIA. LEG. XII. In nummis Juliæ Domnæ & Macrini: quos nummos inepte quidam legunt, SEPHYRVS & SEPHYRO, secuti Patinum.

SEPT. TYRVS. MET. COLONIA. *Septimia Tyrus Metropolis colonia*, a Septimio Severo Augusto. Nummus est Getæ & Caracallæ, filiorum Severi.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. I. C. ΤΥΡ Hæc vox postrema implexis mutuo litteris per notarum compendia in nummo scribitur. Μητροπόλεως ἱερᾶς Σεπτιμίας Τύρου.

TYRVS. METRO. COLONI. Diadumeniani nummus, in quo insculptus Hercules. Strabo, lib. XVI. pag. 757. de Tyriis: Τιμᾶται δ' καθ' ὑπερβολὴν Ἡρακλῆς ὑπ' αὐτῶν. *Colitur apud eos Hercules majorem in modum.* Vide & Curtium, lib. IV. ceterosque scriptores rerum Alexandri. Spoliatum donariis Tyrium Herculem a Cæsare, ob receptam ab iis uxorem Pompeii, Dio refert lib. XLII.

TYRO. COLO. Elagabali, apud Patinum, pag. 331. Vir e palma arbore, qui Syriæ typus est, fructus legit: apposita deinde concha Tyria, ex qua succus purpureus tingendis vestibus eliciebatur olim, qui *Tyri præcipuus Asiæ*, ut Plinius aït, lib. IX. sect. LX. Strabo, lib. XVI. pag. 757. Πολὺ γὰρ ἐξήτασαι πασῶν ἡ Τυρία καλλίστη πορφύρα, &c.

TYRIORVM. Nummus Elagabali, in Cimelio Regio. ΗΡΑΚΛΙΑ. ΟΛΥΜΠΙΑ, certamina subintellige. Hunc nummum Patinus, pag. 334. quo spectaret, non intellexit.

MVNIC. SEP. TYR. Gordiani junioris.

COL. TYR. METR. AMBROSIE. PETRE. De Petris Ambrosiis, luculenter Tristanus, tom. I. pag. 492. Est ejusdem Gordiani nummus.

COL. TYRO. METRO. Treboniani Galli, apud Patinum, pag. 397. Taurus deductæ coloniæ symbolum, Tyriæ conchæ inhiat. In labaro deinde epigraphe, LEG. III. GAL. quod ex tertia legione Gallica deducti eo milites. In vetustis inscriptionibus apud Gruterum, LEG. III. GAL. passim occurrit.

V

VALENTIA *in Calabria.*

VALENTIA. Nummus Cæsaris Dictatoris, apud

Occonem, pag. 15. cum gemino Copiæ cornu, ac fulmine. Hunc nummum Patinus & Mediobarbus nequicquam urbi Romæ adſcribunt, in nummis Julii Cæſaris: alii fruſtra quoque Valentiæ Hiſpanicæ: nos Italicæ, nempe Viboni Valentiæ, de qua Plinius lib. III. ſect. x. *Hippo, quod nunc Vibonem Valentiam vocant:* cum Goltzio, in Magna Græcia, tab. XXXV. Calabriæ civitas ea eſt, olim Hipponium appellata. Vide ΙΠΠΩΝΙΕΩΝ. Duris apud Athen. lib. XII. pag. 542. a Gelone aït, prope Hipponium oppidum, locum eſſe exædificatum, quem Cornu-copiæ appellarit: Πλησίον Ἱππωνίου πόλεως... τόπον τινὰ εἶναι καλούμενον Ἀμαλθείας κέρας, ὃν τὸν Γέλωνα κατασκευάσαι. Id vero in præſenti nummo expreſſum. Alias Copiæ cornu in nummis felicitatem temporum deſignat. Dio Chryſoſt. Τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας μηνύει τὴν ἀγαθῶν δόσιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν. *Cornu copiæ felicitatem & bonorum largitionem indicat.*

VALENTIA *Citerioris Hiſpaniæ.*

COL. IVL. VALENTIA. Nummus Auguſti, quem vidimus: & alter ei par, M. Aurelii, apud Patin. pag. 234. nunc Cimelii Regii. Plinio, lib. III. ſect. IV. *Valentia colonia*, nunc quoque in Hiſpania regni cognominis caput.

C. VIBIO. MARSO. PR. COS. III. M. M. I. V. Nummus M. Aurelii apud Patinum, pag. 234. cujus ille notas expedire ſe minime poſſe profitetur: nos ſic interpretamur: *Caïo Vibio Marſo Proconſule tertium, Municipes Iuliæ Valentiæ.* Ut illas ejuſdem paginæ notas in ſimili fere nummo, C. VIBIO. MARSO. DD. PP. *Decuriones poſuere.*

C. I. V. Navis Prætoria. *Colonia Iulia Valentia.* Auguſti nummus e Muſeo noſtro. CAESAR. DIVI. F. IMP. DIVI. IVLI.

VIENNA *Provinciæ Narbonenſis.*

COL. VIENNA. LEG. VII. CLAVDIANA. PIA. Neronis nummus, in Theſauro Goltzii, pag. 242. Plinius, lib. III. ſect. v. *Colonia Vienna Allo-*

brogum. Nunc quoque, *Vienne en Dauphiné.*

VIMINACIVM.

P. M. S. COL. AN. IIII. In altero, AN. V. *Provinciæ Mœsiæ Superioris, Colonia Viminacium.* Gordiani junioris nummus, e Cimelio Regio, Museoque nostro, ad Viminacium pertinet, quæ colonia est in Mœsiam deducta denuo Gordiano hoc ipso Principe. Denuo, inquam, nam & ante Gordiani tempora, Alexandri & Juliæ Mæsæ nummi exstant, inscripti, COL. VIM. AN. I. & AN. II. Renovatas autem esse interdum colonias sciunt qui vetustos scriptores rerum Romanarum terunt. Vide supra, CARTHAGO, & CASILINVM. Οὐϊμινάκιον Ptolemæo, lib. III. cap. IX. in superiore Mœsia. Βιμινάκη μητρόπολις Μυσίας, in Notitia Eccles. Hierochs, pag. 25. Notitia Imperii, sect. XXX. *Præfecturæ Legionis septimæ Claudiæ, Viminacio. Præfecturæ Classis Histriæ Viminacio.* Unde fuit olim cum suspicaremur legi in iis nummis posse, *Præfectura Militum Superventorum Coloniæ Viminacii:* cujusmodi *milites superventores Axiupoli* in Scythia fuisse eadem Notitia testatur, sect. XXVIII. Sed prior interpretatio, quæ magis recepta, magis arridet. Occo, pag. 432. in Gordiano tertio, P. M. SCOLVM. ANT. pro P. M. S. COL. VIM. AN. I. De Gordiano juniore Capitolinus, pag. 162. *Fecit iter in Mœsiam, atque in ipso procinctu quidquid hostium in Thraciis fuit, delevit, fugavit, expulit, atque summovit.* Tuncque deducta simul ab eo Viminacium colonia est.

P. M. S. COL. VIM. AN. X. Otaciliæ Severæ.

P. M. S. COL. VIM. AN. XI. Decii, e Museo nostro.

P. M. S. COL. VIM. AN. XII. Herennii Etrusci, & Valentis Hostiliani, qui Decii filii.

P. M. S. COL. VIM. AN. XIII. Treboniani Galli, apud Patinum, pag. 397. qui quid eæ notæ valerent, non intellexit.

P. M. S. COL. VIM. AN. XIIII. Etruscillæ: quæ Volusiani uxor, Decii filia.

P. M. S. COL. VIM. AN. XVI. Valeriani, apud Mediobarbum, pag. 368.

P. M. S. COL. VIM. AN. III. AN. IIII. AN. V. Nummi quatuor, Philippo Arabe Imp. cusi, apud Mediobarbum, pag. 347. quibus Colonia Viminacium, non jam æræ suæ, hoc est, a deducta apud se colonia militum Romanorum, sed Philippi Augusti annos, suis nummis inscupsit: quod Mœsiæ ille scilicet in primis faveret, cui provinciæ Severianum generum suum, Zosimo teste, præfecit. Hæc adulandi Principi ratio & causa fuit, quoad imperium tenuit: cœpto enim anno sexto obiit. In nummis Otaciliæ, quæ Philippi conjux, servata coloniæ æra est, deincepsque subsecutis Imperatoribus recta annorum series per sexennium custodita, ut superius vidimus. Quod exstare aïunt Philippi quoque ipsius nummum inscriptum, AN. VII. errorem esse legentium putamus: aut ad æram Coloniæ, annumque Philippi tertium, revocari oportere.

VINDELICI. Vide RAETIA, & AVGVSTA VINDELICORVM.

VISONTIVM. MVN. Galbæ, e Thesauro Goltzii, pag. 244.

MVN. VISONTIVM, in laurea. Augusti nummus, e Cimelio Regio. Ptolemæo, lib. II. cap. VI. Hispaniæ Tarraconensis oppidum est in Pelendonibus, Οὐισόντιον. Huc potius referri hos nummos remur oportere, quam ad Sequanorum, Pannonumve, Visontium.

VLPIA TRAIANA.

COL. AVG. VLPIA TRAIANA. Trajani nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 238. Fuit ea civitas in Dacia antiqua trans Danubium, Ζαρμιγέθουσα βασίλειον, *Regia Zarmigethusa*, dicta Ptolemæo, lib. III. cap. VIII. Deinde Colonia Ulpia Trajana Augusta Dacica Sarmizegetusa, a Trajano conditore. Vetus inscriptio, apud Gruterum, pag. VI. 3.

I. O. M.
ROMVLO. PARENTI.
MARTI AVXILIATORI.

FELICIBVS. AVSPICIIS.
CAESARIS. DIVI. NERVAE.
TRAIANI. AVGVSTI.
CONDITA. COLONIA. DACICA. SARMIZ.
PER. M. SCAVRIANVM. EIVS. PROPR.
Pag. CCLXXII. COLONIA. VLPIA. TRAI. AVG. DACIC. SARMIZ. METROP. Pag. CCLIV. 5. COL. SARM. Pag. CCCXXIX. 6. PROVINCIAE. DACIAE. COL. VLP. TRAIANA. DACIC. SARMIZEG. Pag. CCCCXXXVII. 1. COLON. VLPIA. TRAIANA. AVG. DAC. SARMIZGETVSA. Denique pag. CCLVII.

IMP. CAES. ANTONINO. PIO. AVG.
COLONIA. SARMIZAEGETHVSA.
Nunc *Varhel* dicitur, in Transylvania.

ΗΓΕ. ΤΟΥΛ. ΜΑΞΙΜΟΥ. ΤΗϹ. ΤΡΑΙΑΝΗϹ. M. Aurelii, ac L. Veri nummus, e Cimelio Regio: cui castellum insculptum. Ἡγεμόνος Τουλλίου Μαξίμου, *Præside Tullio Maximo*, cujus & in Pautaliatarum nummis, ejusdem fere tractus, nomen occurrit.

ΤΡΑΙΑΝΗϹ. ΑΥΓΟΥϹΤΗϹ. Faustinæ junioris nummi, cui & inscriptiones eæ dicatæ, quas in ruinis *Varhel* oppidi repertas Gruterus affert, pag. CCLX. 12.
FAVSTINAE. AVG. DIVI. PII. FILIAE.
COL. SARMIZ.
Et num. 13. FAVSTINAE. AVG. M. AVRELII.
ANTONINI. FILIAE.
COL. SARMIZ.

ΤΡΑΙΑΝΗϹ. ΑΥΓΟΥϹΤΗϹ. Severi nummi, in quibus & Dianæ venatricis, & Cybeles stantis effigies. Ad hanc Ulpiam Trajanam revocari hunc nummum oportere, testatur inscriptio vetus eidem dicata Principi, apud Gruterum, pag. CCLXVI. 2.
DIVO. SEVERO. PIO.
COLONIA. VLPIA. TRAIANA.
AVG. DACIC. SARMIZ.
Cave itaque Tristanum, tom. II. pag. 99. Patinumque, pag. 282. audias, qui hanc Trajanam esse ean-

dem cum Trajanopoli Phrygiæ volunt.

ΕΠΙ. ΣΤΡ. ΑΝΝΙΟΥ. ΜΑΡΚΟΥ. ΑΥΓ. ΤΡΑΙΑΝΗΣ. *Sub Prætore*, vel *Duumviro*, *Annio Marco. Augustæ Trajanæ* Elagabali, apud Patinum, pag. 333. cum Cybeles stantis effigie. In vetusta inscriptione apud Gruterum, pag. CCCLXXXVII. 4. IIVIR. COL. DACI. *Duumvir Coloniæ Dacicæ*, quæ Trajana Augusta. Iterumque, pag. CCCCXLVIII. IIVIRO. POP. PLEPSQ. VLPIAE. TRAIA. SAR. *Duumviro*, *Populus Plebsque Vlpiæ Trajanæ Sarmizegethusæ*.

ΤΡΑΙΑΝΗΝ ΑΥΓΟΥΣΤΑΝ. Valeriani, e Cimelio Regio.

VOLCAE. In parte aversa, AREC. *Volcæ Arecomici*. Nummus singularis e Museo nostro, ex ære, minimi moduli. Plinio, lib. III. sect. V. *Nemausum Arecomicorum:* Ptolemæo, lib. II. cap. X. Οὐόλκαι Ἀρικόμιοι, ὧν πόλεις μεσόγειοι, Νέμαυσος κολωνία, &c. Hodie *Nismes*, in Languedocio, ut vocant, Galliæ provincia olim Narbonensi dicta.

VRSO.

COL. GEMINA. VRBANOR. Neronis nummus e Thesauro Goltzii, pag. 239. Plinius, lib. III. sect. III. *Colonia Vrso, quæ Genua Vrbanorum:* ubi vel libris invitis, *Gemina* monuimus legi oportere. Hodie *Ossuna*, Ducatus titulo insignis. Mariana, lib. III. hist. Hisp. cap. 22.

VTICA.

MVN. IVL. VTICEN. DD. P. Tiberii nummi e Gaza Regia. *Municipii Iulii Vticensis Decuriones posuere.* Plinius, lib. V. sect. III. *Vtica Catonis morte nobilis.* Nunc *Biserte* dicitur. Datum Uticensibus jus civitatis ab Octaviano Cæsare, anno V. C DCCXVIII. L. Gellio, Cocceïo Nerva Coss. auctor est Dio, lib. XLIX. pag. 401.

IMMVNIS. VTICEN. D. D. *Immunis Vticensis* civitas. *Decreto Decurionum.* Tiberii pariter numisma, quod vidimus.

Υ

ΥΒΛΑΣ. ΜΕΓΑΛΑΣ, apud Parutam. Plinio, lib. III. sect. XIV. in Sicilia. *Hyblenses.* Stephano, Ὕβλα μείζων, *Hybla major.* Nunc *Paderno.* In eo nummo Deæ Hyblææ signum exstat, urceolum dextra, læva hastam puram tenentis, blandiente ad pedes cane: quo ex argumento Dianam esse venatricem auguramur. Ex parte antica ejusdem Deæ caput, cum api, ob mellis in eo tractu copiam. De melle Hyblæo Plinius, lib. XI. sect. XIII. aliique. De Hyblæa Dea Pausanias, in Eliac. prior. seu lib. V. pag. 172. ubi de Hybla majore: Καὶ ἱερὸν σφισιν Ὑβλαίας ἐστὶ θεοῦ, παρὰ Σικελιωτῶν ἔχον τιμάς. *Ibi fanum est Siculorum celebritate religiosum, Deæ, quam Hyblæam vocant, dicatum.*

ΥΔΙΝΑΙΩΝ. Ad Majorem Græciam spectare hic Nummus e Museo nostro videtur, cui similis est in Cimelio Regio: quod in eo Minotauri effigies, & Palladis caput exstat, quæ notæ in nummis illius tractus frequentes occurrunt.

ΥΔΡΩΝΤΙΝΩΝ. E Magna Græcia Goltzii, tab. XXXII. In eo nummo Neptunus, cum tridente ac delphinis. Plinio, lib. III. sect. XVI. *Hydruntum.* Stephano: Ὑδροῦς .... τὸ ἐθνικὸν, Ὑδρούντιος, & Ὑδρουσταῖος, & ex nummo Ὑδρωντῖνος. Nunc *Otranto*, in Italia.

ΥΕΛΗΤΩΝ, ex argento & ære, in Museo nostro.

ΥΕΛΗ. cum noctua Palladis symbolo, ibidem. Plinio, lib. III. sect. X. *Oppidum Helia, quæ nunc Velia.* Nunc vicus est, *Castel a mare della Brucca*, in Principatu citeriore. Sunt apud Goltzium in Magna Græcia, Tab. XXII. & XXIII. in quibus leo insculptus, noctuaque Palladis, tridens delphinusve Neptuni, spica fertilitatis symbolum.

ΥΚΚΑΡΕΩΝ.

ΙΚΑΡ. apud Parutam. Stephano: Ὕκκαρον, πόλις Σικελίας.... τὸ ἐθνικὸν, Ὑκκαρεύς. Antonino *Hiccara*, a Panhormo, XVI. M. P. Nunc quoque *Carini*, & *Muro d'Iccarini*,

d'Iccarini, teste Fazello, decad. I. lib. VII. cap. VI.

ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ. Juliæ Domnæ nummus e Museo nostro, cum templo, in quo Juno pronuba. Adjectum Prætoris nomen, ΕΠΙ. CΤΡ. Μ. ΑΠΠΙΩΝΟC. *Sub Prætore M. Apione.* ΙΟΥΛΙΑ CΕΒΑCΤΗ. *Julia Augusta.* Legitur hoc nomen Ἀππίων per geminum ππ, & in Bibl. Photii, cap. CXII. Et apud Clementem lib. x. Recogn. ubi ait Appionem cum Anubione venisse ab Antiochia. In Lexico Suidæ, Ἀπίων ὁ Πλειστονίκου. Sed ex litterarum serie scribi Ἀππίων ibi oportere palam est. Videtur sane Ἀππίων nomen Romanum esse, & in Græcam speciem detortum, ab recto *Appius*, ut Μαρκίων a *Marcius*. Tamen Apion famimiliare Ægyptiis nomen fuit, deductum ab Api, quem colebant: ut a Serapi Serapion, Anubion ab Anubi. Quare Apion saltem ille Grammaticus, qui mundi cymbalum est appellatus, auctore Plinio in præfatione ad Titum, Apion dicendus potius videtur, quam Appion. Sunt Hypæpenorum porro nummi alii in Cimelio Regio, Faustinæ Aurelii, Severi, Getæ, Decii, Etruscillæ, & Valeriani. Et Getæ quidem cum Æsculapii stantis effigie. Plinio, lib. v. in fine sect. XXXI. *Hypæpeni.* Stephano: Ὕπαιπα, πόλις Λυδίας .... τὸ ἐθνικὸν, Ὑπαιπηνός. Plura vide in nostris ad Plinium notis.

ΕΠΙ. CΤΡ. ΠΑΠ.....ΟΥ. ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ. Juliæ Domnæ, cum Dianæ icone. Ἐπὶ στρατηγοῦ Παπείου. Ὑπαιπηνῶν. Cum Æsculapio, alter Getæ, sine Prætoris nomine. Uterque e Gaza Regia.

ΕΠΙ. ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ. ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ. *Sub Apollodoro.* Pharetra & clava, in Caracallæ nummo, e Cimelio Regio.

ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ. CΤ. ΑΙΛ. ΑΝΤ. ΤΑ. ΕΤ. Α. *Hypæpenorum, Prætore Ælio Antonino Tatiano, anno primo*, Gordiani videlicet junioris, non Gordiani Patris, ut Patino visum, pag. 360. a quo & perperam sic nummus legitur, CΤ. ΑΙΑ. ΑΝΤ. ΤΑCΤΑ. Ejus nummi aream obtinet ædes sacra, in qua Dianæ Ephesiæ simulacrum.

ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ. CT. ΑΙΛ. ΑΝΤ. ΤΑ. ΕΤ. Δ. Gordiani tertii, apud eundem Patinum, pag. 375. quo ex nummo errorem suum in explanando priore deprehendi ab ipso, atque emendari oportuit.

ΕΡΕΝ. ΕΤΡΟΥCΚΙΛΛΑ. CEB. *Herennia Etruscilla Augusta.* ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ. ΕΠΙ. CTP. ΦΛ. ΕΡΜΟΛΑΟΥ. ΝΕΙΚΩ. Ἐπὶ στρατηγοῦ Φλαβίου Ἑρμολάου Νείκωνος. E Cimelio Regio.

ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ. ΕΠΙ. CTP. ΚΥΝΤΙΑΝΟΥ. *Sub Prætore Quintiano.* Malim ΚΥΝΤΙΛΙΟΥ legi, *Quintilio*, vel *Quintillo.* E Cimelio Regio, nummus Valeriani.

ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ. ΚΑΥCΤΡΟC, Nummus quem vidimus, cum fluvii decumbentis effigie. Ex parte aversa, ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC. *Sacer Senatus.* Vel haud procul amne Caystro, qui & Ephesum alluit, positos fuisse Hypæpenos, vel certe Caystrum Ephesiorum ab Hypæpenis, quod ab aliis similiter factitatum animadvertimus, Numinis vice cultum, nummus iste indicat: vel solam denique cum Ephesinis ὁμόνοιαν & societatem.

ΥΠΑΤΕΩΝ. Stephano urbs ejus nominis gemina est, altera in Ænianibus & Ætolis: prope Sangarium amnem altera in Asia: Ὑπάτη, πόλις Αἰνιάνων. Λέγεται ἣ καὶ Ὕπατα. Ἔστι καὶ χώρα πλησίον Σαγγαρίου ποταμοῦ· τὸ ἐθνικὸν, Ὑπαταῖος, καὶ Ὑπατεύς. Meminit prioris, quæ in Ætolis est, etiam Livius, lib. XXXVI. In nummo Cimelii Regii, lyra est, & Apollinis caput: epigraphe, ΥΠΑΤΙΩΝ, vel potius ΥΠΑΤΕΩΝ.

ΥΠΕΡΗΣΙΕΩΝ. ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. *Hyperesiensium* civitatis *sacræ ac liberæ.* Vespasiani nummus e Goltzii Thesauro, pag. 236. Stephano: Ὑπερησία, πόλις τῆς Ἀχαΐας .... τὸ ἐθνικὸν, Ὑπερησιεύς.

ΥΡΚΑΝΩΝ. Nummi Philipporum, in quibus Bacchi stantis effigies, apud Patinum, pag. 383. & 388. quos ille ad Hyrcanos Caspii maris accolas refert: perinde quasi aut illi unquam Græce didicerint, aut stipendiarii fuerint, fœderative populi Romani. Patino Tristanus præivit, ac propinavit errorem: quem & Carolus a S. Pau-

lo, in Geographia ſacra hauſit, pag. 320. cum Joannem Hyrcanorum civitatis Epiſcopum, cujus in Conc. Calchedonenſi mentio, ad Hyrcaniam Caſpii maris ablegat, ac metropolim totius regionis fuiſſe eo ibi nomine comminiſcitur. At fuere Hyrcani iſti in Lydia, teſte Tacito, cujus verba retulimus, in nummo CIVITATIBVS ASIAE RESTITVTIS: & Plinio, lib. v. ſect. XXXI. *Macedones Hyrcani cognominati.* In Notitia Eccleſ. Hieroclis, pag. 44. inter Epiſcopos Provinciæ Lydiæ recenſentur, ὁ Μουςήνης, & ὁ Ὀρκανίδος. Lege, ὁ Μοςήνης, & ὁ Ὑρκανίδος. Certe Leunclavius, in Novella Leonis Imp. pag. 90. habet, ὁ Ὑρκανίδος. Strabo, lib. XIII. pag. 629. & Stephanus, Hyrcanii campi ab eo oppido appellati, in Lydia, meminere. Εἶτα τὸ Ὑρκάνιον πεδίον, inquit Strabo, Περσῶν ἐπονομασάντων, καὶ ἐποίκους ἀγαγόντων ἐκεῖθεν. *Sequitur Hyrcanius campus, quem ſic Perſæ nominaverunt, a colonis ex Hyrcania eo adductis.* Stephanus: Ἔστι καὶ Ὑρκάνιον πεδίον τῆς Λυδίας, ὡς Ἐρατοσθένης ἐν πέμπτῳ Γαλατικῶν. Livius quoque in Latinis ſcriptoribus, libro XXXVII. *Conſul circa Thyatira regem eſſe ratus, continuis itineribus, quinto die ad Hyrcanum campum deſcendit.* Iidem poſtea ob admixtos Macedonas, Hyrcani Macedones, uti ex Plinio, Tacitoque, vidimus, appellati.

p. 76.

ΥΡΚΑΝΙΙ. Caput turritum, apud Sponium, in Itiner. Athen. Lege ΥΡΚΑΝΗ. vel ΥΡΚΑΝΙϹ potius. Ex parte averſa, ΥΡΚΑΝΩΝ, cum Fortunæ vulgari effigie, dextra temonem, læva Copiæ cornu gerentis.

ΥΨΗΛΙΤΩΝ. Antonini Pii, e Theſauro Goltzii, pag. 236. Stephano: Ὕψηλις, κώμη Αἰγύπτου· Οἱ κωμῆται, Ὑψηλῖται. Horum enim potius nummum eum eſſe arbitramur, quam Hypſaltarum Thraciæ, de quibus Plinius, lib. IV. ſect. XVIII. quanquam & ipſi Græcis Ὑψηλῖται dicti.

Φ

ΦΑΙΣ & ΦΑΙΣΤΙΩΝ. Nummi Goltziani, in inſulis Græciæ, Tab. VII. Plinio, lib. IV. ſect. XX. *Pha-*

stum. Stephano: Φαιςὸς, πόλις Κρήτης .... ὁ πολίτης, Φαίςιος. In his fere nummis Hercules hydram clava conficit: quod Herculem gentis suæ Phæstii auctorem putarent: condita enim civitas a Phæsto, Rhopali filio, Herculis nepote. Ἐκτίσθη, inquit idem Stephanus, ὑπὸ Φαίςου τοῦ Ῥοπάλου, Ἡρακλέους παιδός. Bos quoque adjectus, soli ubertatis index. Venerem quoque ii coluere, quam Σκοτίαν appellabant. Etymologici auctor, verbo Κυθέρεια. Τὴν ἡ Κυθέρειαν νοοῦσί τινες ὡς κρυψίποθον· διὸ καὶ Σκοτίας Ἀφροδίτης ἐν Φαιςῷ ἱερὸν εἶναι φασιν. *Cytheream quidam dictam putant, quod amorem celet. Quare Tenebrosæ Veneris Phæsti fanum esse aiunt.* Latonæ denique Phytiæ summa ibi religio fuit, teste Antonino Liberali, Metam. XVII.

Φ. in corona ederacea, apud Goltzium, loc. cit. Phæstios indicat.

ΦΑΛΑΙΣΙΕΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Φαλαισιέων δὶς Νεωκόρων. Titi nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 225. Stephanus: Φαλαισία, πόλις Ἀρκαδίας .... τὸ ἐθνικὸν, Φαλαισιεύς.

ΦΑΛΑΝΝΑΙΩΝ. In Cimelio Regio. Plinio, lib. IV. sect. XVI. *Phalanna*, in Magnesia. Stephano: Φάλαννα πόλις Περραιβίας .... ὁ πολίτης, Φαλανναῖος.

ΦΑΛΩΡΙΤΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Neronis, e Thesauro Goltzii, pag. 225. Stephanus: Φαλώρη, πόλις Θετταλίας· τὸ ἐθνικὸν, Φαλωρεύς, καὶ Φαλωρείτης.

ΦΑΡΑΘΟΝΕΙΤΩΝ. Claudii nummus e Thesauro Goltzii, pag. 225. Stephanus: Φάραθος, πόλις τῆς Γαλιλαίας.... τὸ ἐθνικὸν, Φαραθονίτης.

ΦΑΡΒΑΙΘΙΤΩΝ. ΙΕΡΑ. CΥΝΚΛΗΤΟC. Domitiani nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 225. ubi mendose, ut remur, ΦΑΡΒΑΙΕΤΩΝ scribitur. Plinio, lib. V. sect. IX. *Pharbætites* nomos. Stephano: Φάρβαιθος, πόλις Αἰγύπτου. ὁ πολίτης, Φαρβαιθίτης.

ΦΑΡΣΑ. Nummus argenteus e Museo nostro: in altera parte Palladis caput, equi in altera. Plinius, lib. IV. sect. XV. *Pharsalici campi, cum civitate libera.*

ΦΑΣΗΛΙΤΩΝ. Tiberii nummus e Thesauro Goltzii,

pag. 225. Plinio, lib. v. sect. XXVI. *Phaselis*. Stephano: Φασηλὶς, πόλις Παμφυλίας.... ὁ πολίτης, Φασηλίτης.

ΦΕΡΑΙΩΝ. M. Aurelii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 225. Plinio, lib. IV. sect. XV. *Pheræ*. Stephano: Φέραι, πόλις Θεσσαλίας... ὁ πολίτης Φεραῖος.

ΦΘΕΝΟΤΩΝ. Vide ΠΡΟΣΩΠΙΤΩΝ.

ΦΘΙΩΤΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 226. In Græcia ejusdem, ΦΘΙΩΤΙΔΩΝ, cum Herculis stantis effigie, Tab. XXI. aut ejusdem clava, arcu, pharetra. Stephano: Φθία, πόλις καὶ μοῖρα Θετταλίας ὁ πολίτης, Φθιώτης. Et Plinio, lib. IV. sect. XIV. *Phthia*, oppidum: incolæ, *Phthiotæ*.

ΦΘΙΑΣ. Caput muliebre velatum, quo urbs a Stephano, Plinioque, proxime appellata, novo more, signatur: cum turrito capite indicari mos sit. Ex parte aversa ΠΥΡΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, cum fulmine. E Cimelio Regio, & apud Seguinum, pag. 51.

ΦΙΑΛΕΩΝ. Severi ac Getæ nummi, cum Æsculapii icone, e Gaza Regia. Φιάλεια urbs Arcadiæ est, Ptolemæo memorata, lib. III. cap. XVI. In Notitia Eccles. Hieroclis, pag. 23. Provinciæ Helladis Achaïæ adscribitur, Φιάλαια pro Φιάλεια. Stephanum vide, verbo Φιγαλέα, πόλις Ἀρκαδίας. Et Pausaniam in Arcadicis, seu lib. VIII. pag. 269.

ΦΙΓΑΛΕΩΝ. Caii Cæsaris nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 225. Stephanus: Φιγαλέα, πόλις Ἀρκαδίας... τὸ ἐθνικὸν, Φιγαλεὺς, καὶ Φιγαλείτης. Vide Pausaniam in Eliac. prior. pag. 151.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ *Lydiæ*.

ΖΕΥΣ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ ΚΑΙ. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Nummus Augusti e Cimelio Regio, quo Philadelphenorum cum Laodicensibus concordia indicatur. Supra in Laodicensibus Cariæ, ΖΕΥΣ ΦΙΛΑΛΗΘΗΣ ΛΑΟΔ. Plinio, lib. v. sect. XXX. *Philadelpheni*.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ. Hadriani e Cimelio Regio, cum effigie Dianæ Ephesiæ.

ΕΠΙ. ΕΥΓΕΝΕΤΟΥ. Α. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ. Ἐπὶ Εὐγενέτου, πρῶτα Φιλαδελφέων. *Sub Eugenete, prima Phi-*

ladelphenorum certamina. Vel forsan, Ἐπὶ Εὐγενέτου πρῶτον, *Sub Eugenete primum*, Prætore scilicet. Vel Ἐπὶ Εὐγενείου denique, quod magis arridet. Commodi nummus ex eodem Cimelio, cum Dianæ venatricis icone. Est & M. Aurelii similis, cum templi effigie, cujus in medio Apollo stat.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ certamina quæ fuerint olim appellata, cum ab hac civitate nomen haud illa traxerint, non est hujus loci disputare. Præstitum id a nobis abunde, verbo ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ.

ΦΛ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. E Cimelio nostro, cum Dianæ venatricis effigie. Ex parte altera ΔΗΜΟC, habitu virili. Sunt qui hunc nummum Philadelphiæ Syriæ adjudicent, ob Flaviæ utique cognomen. Nos aliis ducti argumentis Lydiæ adscribimus. Vide ΙΟΥΛΙΕΩΝ.

ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΚΑΙ ΦΛ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ. Vide ΙΟΥΛΙΕΩΝ

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ *Syriæ*.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ ΚΟΙΛΗC. CΥΡ. Φιλαδελφέων Κοίλης Συρίας. *Philadelphensium Cœles Syriæ*. Hadriani nummus, apud Patinum, pag. 200. nunc Cimelii Regii. Plinio in Decapolitana Syriæ regione, lib. v. sect. XVI. *Philadelphia*.

ΤΥΧΗ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ. Κ C. Τύχη Φιλαδελφέων Κοίλης Συρίας. *Fortuna Philadelphensium Cœles Syriæ*. Hadriani, ex eadem Gaza, cum turrito capite: alter cum Bacchi capite, quod & alteri nummo insculptum, quem M. Aurelii principatu cusum, in Cimelio Regio vidimus.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ Κ CΥΡ. M. Aurelii.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ. L. ΓΜΡ. Λυκάβαντος ρμγ'. *Anno* CXLIII. ex quo nimirum Syria a Pompeïo redacta in Provinciam est, anno Urbis Romæ DCLXXXX. quo Cicero gessit Consulatum, ut diximus in nummis Gazensium. Quare hunc Domitiani nummum e Cimelio Regio, ex annorum nota, ad Philadelphiam Syriæ referri liquet oportere: signarique eo annum Domi-

tiani primum, Urbis Romæ DCCCXXXIII.

ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ *in Arabia.*

ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑC. In Gaza Regia, nummus Philippi Patris. Hujus Philippopolis mentio in Conc. Calched. Conditam a Philippo Arabe Imp. Aurelius Victor testatur. Non eadem hæc porro est cum ea, quæ *Colonia Bostra* appellata est, ut suo loco monuimus, verbo BOSTRA: aliter frustra sentiente Mediobarbo, pag. 327. Caruit autem hæc Arabica Philippopolis Metropoleos prærogativa, qua insignita Thracica est, tum in nummis, tum in Notitiis antiquis.

ΘΕΩ. ΜΑΡΙΝΩ. Fuit is ab exercitu Illyriciano, viventibus Philippis, Imperator salutatus: mox ab iisdem militibus interemptus: a Philippo deinde Arabe relatus in Divos, ut cædis ejus a se invidiam amoliretur. Quos Latini *Divos* & *Divas*, hos Græci ΘΕΟΥC & ΘΕΑC vocant. Sic Augustus, apud Erizzo, ΘΕΟΣ ΘΕΟΥ ΥΙΟΣ, *Divus Divi F.* inscribitur. ΘΕΑ ΔΡΟΥΣΙΛΛΑ, ΘΕΑ ΣΕΒΑΣΤΗ, &c. Ex parte altera: ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΚΟΛΩΝΙΑC. Errant qui ad Thraciæ Philippopolim pertinere hunc nummum putant: quem Philippi Imp. populares, ejus demerendi causa, in Arabia cudi jusserunt.

ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, *in Thracia.*

ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Augusti nummus apud Occonem, pag. 71. quo in Cæsaris honorem edita a Philippopolitis certamina indicantur.

ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Antonini Pii, & Commodi nummi, e Museo nostro. Omnia Imperatorum numismata, usque ad Philippum Arabem, quibus inscriptum est ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, ad hanc Philippopolim ea spectant.

ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. CEB. Ἀντώνειν☉ Σεβαςός. Nummus Antonini Pii, apud Seguinum, pag. 150. nunc Cimelii Regii. Ex parte aversa, mulier monti insidet: quo situs urbis indicatur: in medio nummo, ΡΟΔΟΠΗ.

In ambitu, ΗΓΕΜ. Μ. ΠΟΝΤ. CΑΒΕΙΝΟΥ. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟ. Ἡγεμόνος Μάρκου Ποντίου Σαβείνου, Φιλιπποπόλεως. Vel Ποντιανοῦ, ut in Macrini nummo, e Cimelio Regio, ΥΠ. ΠΟΝΤΙΑΝΟΥ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Nummus hic ſub Rhodope monte fuiſſe id oppidum docet, quod & Plinius quoque admonuit, lib. IV. ſect. XVIII. *Oppidum ſub Rhodope, Poneropolis antea, mox a conditore Philippopolis.*

ΗΓΕ. ΠΟΜ. ΟΥΟΠΕΙCΚΟΥ. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ *Præſide Pompeio Vopiſco.* Et,

ΗΓΕ. ΓΑΡΓΙΛΙ. ΑΝΤΙΚΟΥ. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Præſide Gargilio Antico:* uterque nummus e Regia Gaza, Antonino Pio Imp. cuſus, cum vulgari fluvii icone: unde & amni appoſitum intelligas oppidum fuiſſe. Hic poſtremus ab Occone ſic fœde exprimitur, pag. 267. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ. ΗΓΙΑΓΓΙΛΙΑΝΤΙΚΟΥ. Pag. 269. ΗΓΓΕΙΑΡΙΤΛΙΑΝΤΙΚΟΥ. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ. Et pag. 270. ΗΓΕΙΑΡΓΙΛΙΑΝΤΙΚΟΥ &c. Gargilius Anticus & in nummis Pautaliotarum occurrit, hoc ipſo terrarum tractu.

ΗΓΕΜ. ΑΙ. ΣΕΡΟΥ. ΡΥΛΛΙΑΝΟΥ. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Commodi nummus in Cimelio Regio, in quo Victoria bijugo curru vehitur. Ἡγεμόνος Αἰλίου Σερουϊλίου Ῥυλλιανοῦ. Φιλιπποπολειτῶν. *Præſide Ælio Servilio Rulliano. Philippopolitarum.* Niſi forte legi ſatius, ΣΕΡΟΥΕΙΛΙΑΝΟΥ, *Serviliano.* Fuit enim vir clariſſimus Servilianus Gellii temporibus, ut ipſe prodit lib. I. cap. II. Gellius ipſe, Trajani Hadrianique principatu. In nummis Ἡγεμὼν etiam appellatur vir Conſularis, qui provinciæ præerat. Notitia antiqua, pag. 21. Ἐπαρχία Θρᾴκης ὑπὸ Κονσιλάριον. Φιλιππούπολις &c. *Provincia Thraciæ ſub Conſulari: Philippopolis*, &c. Et in Syria Præſes, teſte Luca, ἡγεμὼν vocabatur: Ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου, quod vulgatus interpres reddidit, *Præſide Syriæ Cyrino.* Legatos Cæſaris qui in provincias mittebantur, civilia ſimul & militaria recturi, Græci fere ἡγεμόνας vocant, inquit Strabo, ſub finem

finem libri XVII. pag. 840. hoc est, Rectores, seu Præsides. Vide & Dionem Chrysost. aliosque.

ΜΗΤΡ. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΩC, & ΜΗΤΡΟΠ. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Severi nummi, e Cimelio Regio. In altero uva depicta, quæ vini in eo tractu ubertatis symbolum: in altero vir cum hasta & patera stat.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΩC. ΝΕΩΚΟΡΩΝ Et, ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. In Caracallæ & Elagabali nummis, ex eodem Cimelio.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ. ΠΥΘΙΑ. ΕΝ ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙ. Et, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. ΦΙ (hoc est, φιλιπποπόλει) ΚΟΙΝΟΝ ΘΡΑΚΩΝ. Rursum: ΚΟΙΝΟΝ. ΘΡΑΚΩΝ. ΑΛΕΞΑΝΔ. ΠΥΘΙΑ. ΕΝ. ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙ. qui nummi ludos ibi in gratiam Caracallæ, (nam is alter haberi Alexander voluit, dum Thraciam Macedoniamque lustraret, ut historici referunt,) a Communi Thraciæ exhibitos indicant: non urbem in Thracia, quæ fuerit Alexandria dicta, ut visum Ortelio. Ad similitudinem fortassis ejus certaminis, quod a communi Ionum prope Clazomenas, in honorem Alexandri M. edebatur, dicebaturque Ἀλεξάνδρεια, ita referente Strabone, lib. XIV. pag. 644.

ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ. Spica cum papavere. Apud Goltzium in Græcia, Tab. XXV. In priore parte, caput Philippi Macedonum Regis.

ΦΙΛΟΜΗΛΕΩΝ. Nummus Alexandri Severi. Plinio, lib. V. sect. XXV. *Philomelienses.* In Notitia antiqua Eccles. inter Episcopos Provinciæ Pisidiæ, pag. 19. censetur ὁ φιλομηλίου. Et pag. 29. φιλομήλιον. Et in Actis Concilii Calched. *Paulus Philomeliensis* nominatur inter Episcopos Pisidiæ. Stephano: φιλομήλιον, πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας... τὸ ἐθνικὸν, φιλομηλεύς. Vide ΜΑΝΔΡΟΠΟΛΙΤΩΝ.

ΦΙΛΟΜΗ. Ejusdem Alexandri, in Cimelio Lamoniano.

ΦΙΛΟΜΗΛ. Getæ.

ΦΙΛΩΤΕΡΙΩΝ. Nummus Hadriani, e Thesauro Golt-

zii, pag. 226. Stephanus duas ejusce nominis urbes agnoscit: alteram Ægyptiam, cujus meminit pariter Plinius, lib. VI. sect. XXXIII. alteram in Cœle Syria, cujus gentile nomen φιλωτηρεύς fuerit, cum Ægyptiacæ φιλωτερίτης foret. φιλωτέρα... κοίλης Συρίας· τὸ ἐθνικὸν, φιλωτερεύς. Τῆς δ' Αἰγυπτίας, φιλωτερίτης.

ΦΙΝΕΙΕΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 226. Stephanus: Φίνειον, τόπος τοῦ Πόντου, κτίσμα Φινέως· τὸ ἐθνικὸν, Φινειεὺς, ὡς Σίγειον Σιγειεύς. Unde suspicamur in Asia fuisse hunc locum ad Bosphori fauces, contra Phinopolim, quæ in Europa, juxta Bosphorum, ut Plinius aït, lib. IV. sect. XVIII.

ΦΙΝΤΙΑ, in nummis Parutæ. Quanquam id esse regis nomen Paruta censet, quoniam in nummis ΒΑΣΙΛΕΟΣ, in eadem nummi facie cum ΦΙΝΤΙΑ legitur: vix assentimur tamen: eum in Sicilia Φιντιάδα oppidum Diodorus agnoscat, in Eclog. pag. 880.

ΦΛΑΟΥΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. M. Aurelii, apud Patin. pag. 246. Commodi, & Pescenniæ Plautianæ nummi. In hoc postremo Herculis effigies est, apud Tristanum, tom. II. pag. 52.

ΚΡΗΤΙΕΩΝ. ΦΛΑΟΥΙ. Severi nummus e Museo nostro, in quo Ceres insculpta, bigis draconum invecta. Α. Κ. Λ. CΕΠ. CΕΥΗΡΟC. *Imp. Cæsar Lucius Septimius Severus.*

ΚΡΗΤΙΕΩΝ ΦΛΑΟΥΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Juliæ Domnæ nummi, Getæque. Flaviopolis Bithyniæ oppidum, & Κρατεια Dorica dialecto, Ptolemæo teste, nuncupata est: ut in eodem tractu Καλχαδόνιοι, pro Χαλκηδόνιοι. Notitia Eccles. antiqua, inter Episcopos Provinciæ Honoriadis appellatæ, pag. 15. ὁ Κρατίας. Et in quibusdam nummis, ΚΡΑΤΙΕΩΝ vidimus. In Conc. Calched. act. I. pag. 85. Γενέθλιος ἐπίσκοπος Κρατείας. Et in Sardicensi, pag. 711. *Philotas Episcopus a Cratia.* In Severi nummo, apud Tristanum, tom. II. pag. 93. Ceres accensas faces gestat utraque manu, & draconum biga vehitur. Sed nummum ille ad Cretenses refert. In Caracallæ, e Gaza Regia Pallas armata stat.

ΚΡΗΤΙΑ. ΦΛΑΟΥΙΟΠΟΛΙΣ. Nummus Juliæ Domnæ.

PHOENICE. Antonini Pii nummus e Gaza Regia, & Caracallæ, cum palmæ icone. De Phœnice Syriæ parte, Plinius, lib. v. sect. XVII.

ΦΟΙΝΕΙΚΑΙΩΝ. Nummus Trajani, allatus a Patino, pag. 187. quem spectare nos arbitramur ad Epiri oppidum φοινίκην, de quo Polybius, Ptolemæus, Livius, & Notitia Eccles. pag. 25. Hanc Justinianus Augustus instauravit, teste Procopio, lib. IV. de ædif. cap. I.

ΦΡΙΞΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Vespasiani nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 226. Stephanus: Φελλος, πόλις Λυκίας... τὸ ἐθνικὸν, Φέλλιος. Sunt & Phrixæ juxta Alpheum amnem in Pisæorum finibus: sed non hujus loci.

ΦΡΥΓΙΩΝ ΚΟΙΝΟΝ. *Phrygiorum Commune.* Caii Cæsaris nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 226. Plinio, lib. v. sect. XLI. *Phrygia.* Stephano: Φρυγία... τὸ ἐθνικὸν, Φρὺξ, καὶ Φρύγιος. Communia sacra totius Provinciæ, communesque ludos a Phrygiæ communi editos, hic nummus declarat: & sacra quidem in communi totius gentis fano. Commune autem fanum appello, quod vel communi sumptu ob id exstructum, vel gentis totius consensu delectum. Sic enim in Synnadensi civitate, cujus superius nummum vidimus, cum epigraphe, ΔΩΡΙΕΩΝ, ΙΩΝΩΝ, hæc utraque gens fanum commune habuit: In Ægypto Græcæ civitates gentis tergeminæ, Ionum, Dorum, Æolumque, fanum habuere commune. Testis Herodotus, in Euterpe, seu lib. II. pag. 159. Τὸ μὲν νῦν μέγιστον αὐτέων τέμενος, καὶ οὐνομαστότατον ἐὸν καὶ χρησιμώτατον, καλεύμενον δὲ Ἑλλήνιον, αἵδε πόλιές εἰσι αἱ ἱδρυμέναι κοινῇ, Ἰώνων μὲν, Χῖος, καὶ Τέως, καὶ Φώκαια, καὶ Κλαζομέναι· Δωριέων δὲ, Ῥόδος, καὶ Κνίδος, καὶ Ἁλικαρνασσὸς, καὶ Φάσηλις· Αἰολέων δὲ, ἡ Μυτιληναίων μούνη. Τουτέων μέν ἐστι τὸ τέμενος τοῦτο. *Et maximum quidem eorum fanum ac celeberrimum Græcum vocatur: civitates autem quæ COMMVNITER illud exstruxerunt, sunt, Ionum quidem, Chius, Teos, Phocæa, Clazomenæ: Dorum autem, Rhodus, Cnidus, Ha-*

licarnassus, Phaselis: Æolum vero, una Mytilene. Harum civitatum hoc fanum est. Ævo porro posteriore (ut id obiter dicamus) Phrygia bifariam dispertita: alia Capatiana dicta est, alia Salutaris, utraque sub Consulari: alterius Synnada, Laodicea alterius caput, in Notitia Eccles. pag. 17. 27. & 29. Ἐπαρχία φρυγίας Καπατιανῆς, ὑπὸ Κονσιλάριον. Sunt qui Πακατιανῆς legi malint. Ἐπαρχία φρυγίας Σαλουταρίας, ὑπὸ Κονσιλάριον. Et hoc quidem postremum nomen, cum Christianorum Principum ætate usurpari cœptum sit, haud assentiar ei sane, si quis exstiterit, qui id ei regioni nomen factum a cultu Cybeles Matris Deûm velit, cujus Numen in eo tractu summa religione habitum fuisse olim tralatitium est: quod ea in nummo Faustinæ e Regia Gaza inscribitur, MATRI DEVM SALVTARI, sedente ipsa Cybele inter geminos leones. Et apud Gruterum, pag. LXXXIII. 15. ISIDIS. SALVTARIS: alibique, IOVI SALVTARI. Sed nobis istud, inquam, commentum cum eo nomine haud placet, tum quod in Notitia Imperii id aliis quoque Provinciis nomen vidimus attributum, Macedoniæ Salutari, Galatiæ Salutari, Syriæ Salutari, Palæstinæ Salutari.

ΚΟΙΝΟΝ ΦΡΥΓΙΑΣ. ΕΠΙ. ΜΑΡΙΟΥ. ΚΟΡΔΟΥ. ΑΠΑΜΕΙΣ. Aquila. *Commune Phrygiæ. Sub Mario Cordo*, sacrorum Ludorumque Præside. *Apamenses.* E Phrygiæ videlicet oppido, quo de suo loco egimus. Neronis & Agrippinæ nummus, e Patino in Sueton. pag. 292. ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. ΑΓΡΙΠΠΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ.

ADVENTVI. AVG. PHRYGIAE. &

RESTITVTORI. PHRYGIAE. Hadriani, e Cimelio Regio. Phrygiam pileatam, ac Phrygio more vestitam, & ramum læva gerentem, supplicis ritu, Cæsar dextra sublevat.

ΦΩΚΑΕΩΝ. Sabinæ, & M. Aurelii nummi. Plinio, lib. V. sect. XXXI. *Finis Ioniæ Phocæa.* Stephano: Φώκαια, πόλις Ἰωνίας.... ὁ πολίτης, Φωκαεὺς, καὶ Φωκαιεὺς, καὶ Φωκαΐτης. Nunc *Foggia vecchia.*

CTPA. HPAKΛEIΔOY. ACKΛH. TO. B. ΦΩKAI. Commodi nummus, apud Patinum, pag. 263. nunc Cimelii Regii. *Prætore Heraclide Asclepiadis F. iterum, Phocæensium.* Ex quo alterum, quem Patinus vitiatum affert, pag. 5. CTPA. HPAKΛEIΔOY. ACK. K. ΦΩ. nunc pariter regiæ Gazæ, ubi conſpectus a nobis eſt, ſic emendabis, CTPA. HPAKΛEIΔOY. ACKΛH. ΦΩ In eo nummo Cybele cum leonibus inſculpta, & turrita muliere altera, quæ urbem ipſam deſignat.

ΦΩKAIEΩN Juliæ Domnæ.

EΠI C. M. AYP. ΘEOΔOCIANOY. TO. B. ΦΩ-KAIEΩN. Ἐπὶ στρατηγοῦ Μάρκου Αὐρηλίου Θεοδοσιανοῦ τὸ δὶς, Φωκαιέων. *Sub Prætore M. Aurelio Theodoſiano iterum, Phocæenſium.* Nummus Alexandri Severi e Gaza Regia: in quo lupus piſcem vorat.

EΠI. CTP. AYP. EYTYXOYC. TO. B. ΦΩKAIEΩN. *Sub Prætore Aurelio Eutyche iterum.* Fluvii Hermi decumbentis effigies. Apud Sponium, loc. cit. Occurrit jam ſupra Aurelius Eutyches in nummis AIΓAEΩN Æolidis, ſub Alexandro Severo. Fuit autem Phocæa, ut dictum eſt, in Ioniæ Æolidiſque confinio.

EΠ. CTPA. AYP. AΦΦIANOY. ΦΩKAIEΩN. *Sub Prætore Aurelio Apphiano. Phocæenſium.* Maximini Thracis, apud Triſtanum, tom. II. pag. 446. Vidimus & Mamææ alterum, eodem Prætore. Meminit Euſebius, lib. de Martyribus Palæſtinæ, cap. IV. pag. 322. meminit Ἀπφιανοῦ Μάρτυρος, ſub Maximino Galerio Cæſare. Et in ſacris codicibus, ad Philem. II. Ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ, ubi vulgatus interpres, *Appiæ ſorori cariſſimæ* reddidit. Vide ΣEΠ ΦΩPHNΩN.

ΦΩKA. EΠ. CTP. CKPEIBONIANOY. *Sub Prætore Scriboniano.* Philippi Patris, apud Patinum, pag. 383. Caput turritum, cum Cybele Deûm Matre.

EΠ. CT. KA. CKPEIBΩNIANOY. ΦΩKAIEΩN. *Sub Prætore Claudio Scriboniano.* Lupus piſcem vorat, in nummo Philippi patris. Quæ quidem pictura, ut videtur, uberem in ora Ioniæ, ubi Phocæa fuit, capturam piſcium fuiſſe ſignificat, quam cum lupis, cani.

busve, piscantes communicarent. Affine illud est quod Plinius affert, lib. x. sect. x. *Simile quiddam lupi ad Mæotin paludem faciunt. Nam nisi partem a piscantibus suam accepere, expansa eorum retia lacerant.* Quod ille quidem hausit ab Aristotele, lib. ix. hist. anim. pag. 1081. aliique pariter prodidere: Ælianus, lib. vi. hist. anim. cap. lxv. Stephanus, verbo Κονώπη, &c. Sponius in Itin. Athen. discerpi vitulum marinum, quem Græci φώκην vocant, a cane putat: indeque nomen effictum urbi. Sed tam est piscis in eo nummo insculptus vitulo marino, quam est ovis ovo, similis.

ΦΩΚΕΑ. Caput turitum. Ex superficie nummi altera, ΦΩΚΑΙΕΩΝ, cum navicula, ac pileolis duobus stellisque Castorum indicibus: qualis est Sabinæ nummus, in Gaza Regia: quibus argumentis deductæ mari a Phocæensibus coloniæ forte indicantur, ut *Massilia Græcorum Phocæensium*, apud Plinium, lib. iii. sect. v. Vidit priorem ex his nummum Sponius, in Itiner. Athen.

ΦΩΚ. & ΦΩΚΙΔ. apud Goltzium. Plinio, lib. iv. sect. iv. *Phocis.* In eo nummo tripus Apollinis, & laurus Phœbo sacra, & Jovi Aquila. Fuit nempe in Phocide oraculum Apollinis Delphicum.

X

ΧΑΔΙΣΙΩΝ. ΤΗΣ. ΙΕΡΑΣ. ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. *Chadisiorum* civitatis *sacræ & liberæ.* Titi nummus e Thesauro Goltzii. Plinio, lib. vi. sect. iii. *Chadisia*, in Cappadocia. Stephano: Χαδισία, πόλις Λευκοσύρων ... οἱ πολῖται, Χαδίσιοι. Sunt autem Leucosyri Cappadoces. Plinius, loc. cit. *Cappadox amnis, a quo nomen traxere, antea Leucosyri dicti.*

ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ.

ΦΛ. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ, in laurea corona. Nummi Trajani apud Patinum, pag. 184. & Hadriani, pag. 202. nunc Cimelii Regii uterque: ut & alius Faustinæ junioris. Φλαουϊέων Χαλκιδέων. Plinius, lib. iv. sect. xxi.

Chalcis. Stephanus: Χαλκὶς, πόλις Εὐβοίας .... ὁ πολίτης Χαλκιδεύς. Fallit nos Stephanus, nisi ad Euboïcam Chalcidem hi nummi spectant: monet is enim hoc ipso loco a Chalcide Syriæ gentile nomen derivari Χαλκιδηνός. Unde & regio Chalcidene Plinio, lib. v. sect. xix. Sed errorem Stephani subodorati jam antea sumus in nummis ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ: augetque suspicionem vehementer cognomen Flaviæ huic Chalcidensium civitati inditum, ut & aliis hoc terrarum situ, Samosatis, aliisque Asiæ Africæque oppidis: idemque, ut in Samosatenorum nummo, aliisque hujusce tractus, laurea corona circumdatum.

ΕΠΙ ϹΩΤΕΙΡΟΥ. ΦΛ. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ. Trajani, e Cimelio Regio. Radiata figura stans palmam tenet. *Sub Sotiro*, vel *Sotere* Prætore.

ΧΑΛΚΙΣ. Apud Lazium, lib. II. Rerum Græcar. pag. 101. ad Euboïcam haud dubie Chalcidem spectat.

ΧΑΟΝΙΑΣ, &

ΧΑΟΝΙΤΩΝ, Goltziani in Græcia nummi, Tabula III. Plinio, lib. IV. sect. I. *Chaones*, in Epiro *primi*, *a quibus Chaonia.* Stephano: Χαονία ... Χάονες, & Χαονῖται. In hisce nummis aut clava Herculis insculpta, aut Hercules ipse ebrius, vinum ex urceo fundens, leoninis insidens exuviis, jacente humi edera. Macrobius, lib. v. Saturn. cap. XXI. *Herculem vero fictores veteres non sine causa cum poculo fecerunt, & interdum quassabundum & ebrium: non solum quod is heros bibax fuisse perhibetur: sed etiam quod antiqua historia est, Herculem poculo, tanquam navigio, ventis immensa maria transmisisse.*

ΧΕΛΙΔΟΝΕΑΙΩΝ. Goltzianus e vetere Græcia nummus, Tab. XXIV. in quo trophæum, & prora navis, victoriæ alicujus navalis argumentum. Plinio, lib. v. sect. XXXV. *Chelidoniæ* insulæ, in Lycio mari.

ΧΕΛΩΝΗ. Nummus e Gaza Regia, in quo testudo sculpta, quæ Græcis Χελώνη. Oppidi nomen id fuit, juxta promontorium, quod *Chelonates* a Plinio appellatur, lib. IV. sect. VI. nunc *Capo di Chiarenza*, in Peloponneso.

ΧΕΡΡΟ. & ΧΕΡΡΟΝΗΣΙΩΝ, in Goltzii nummis, Tab. XXVI. Plinio, lib. IV. sect. XVIII. *Cherronesus*, Thraciæ videlicet. Stephano: Χεῤῥόνησος.... cives Χεῤῥονήσιοι. In iis nummis insculptæ leonis exuviæ, vel caput exserta lingua, ingentique rictu ore hiante: ut is, credo, leo intelligatur, quem Lysimachus, cui Cherronesus Thracica paruit, interemit. Plinius, lib. VIII. sect. XXI. de leonibus: *Videlicet omnis vis constat in oculis: quo minus mirum sit, a Lysimacho Alexandri jussu simul incluso strangulatum leonem.* Vide Plutarchum in Demetrio, Pausaniam in Atticis, pag. 15. Senecam, lib. III. de ira, cap. XVII. & lib. I. de Clem. cap. XXV. Justinum, lib. XV. cap. III. aliosque.

ΧΙΩΝ. E Museo nostro nummus, cujus in parte aversa Homerus sedens, librumque lectitans, cum epigraphe ΟΜΗΡΟϹ. Julius Pollux, lib. IX. cap. VI. Χῖοι Ὅμηρον τῷ νομίσματι ἐνεχάραττον. *Chii Homerum monetæ suæ insculpserunt.* Plinio, lib. V. sect. XXXVIII. *Chios libera* &c. Notum illud Tullii, orat. pro Archia: *Homerum Colophonii esse dicunt suum: Chii suum vendicant, &c.* Nunc quoque *l'Isle de Scio.*

ΧΙΩΝ. ΑϹϹΑΡΙΑ. ΤΡΙΑ. ΕΠΙ. ΑΡΧ. ΠΡΑϹΙΝΟΥ. ΔΙϹ. Ἐπὶ ἀρχιερέως Πρασίνου δὶς. Sic enim legi malim, quam ἄρχοντος. Sic in nummo Antonini Pii, ΑΡΧΙΕ. ΓΙ. ΠΟΛΕΩΝ, verbo ΡΟΔΙΩΝ. Fuere enim civitates tredecim, quibus Ionum commune constabat, allatæ a Strabone, sub initium libri XIV. pag. 633. Ephesus, Miletus, Myûs, Lebedos, Colophon, Priene, Teos, Erythræ, Phocæa, Clazomenæ, Samos, Smyrna, & Chios denique, cujus hic nummus est, in quo explanando sumus.

ΧΙΩΝ. ΗΜΙϹΥ. ΑϹϹΑΡΙΟΝ. *Chiorum dimidium assarium.* Quid porro Assarion sit, disce ex Du-Cangio, in dissert. de posterioris ævi Numism. pag. 61.

ΧΙΩΝ. ΕΠΙ. ΑΡΧ. ΑΥΡ. ΧΡΥϹΟΓΟΝΟΥ. ΟΔΕΙΤΟΥ. ΧΙΩΝ. *Sub Pontifice Aurelio Chrysogono Viatore Chiorum.* Hercules stans, in Museo nostro. Viatorum officium quodnam fuerit, aut quæ dignitas, ex inscriptionibus

inſcriptionibus Gruteri intelliges, quas conſule.

ΧΙΩΝ. Sphinx amphoram diotam tenet: vel ipſa per ſe ſtat amphora: vel uva ante Sphingem pendet: apud Goltzium, in inſulis Græciæ, Tab. XV. & XVI. quæ ſunt vini feracitatis ac bonitatis in eo agro ſymbola: cui vino hodieque ſumma commendatio eſt. Plinius, lib. XIV. ſect. IX. *In ſumma gloria fuere Thaſium Chiumque vinum: ex Chio quod Arviſium vocant.* Maro, Eclog. V.

Vina novum fundam calathis Arviſia nectar.

Athenæus, lib. I. pag. 32. Χαριέστερος δ' ἐστὶν ὁ Χῖος οἶνος· καὶ τοῦ Χίου ὁ καλούμενος Ἀρυούσιος. Sphingem autem idcirco putamus inſculptam, ut ejus ænigmatis perplexitas deſignetur, quod Homero, quem Chii ſuum eſſe volebant, ſub vitæ exceſſum a pueris piſcatoribus propoſitum narrat Herodotus, libro de vita Homeri, pag. 572. Vide ΓΕΡΓΙΘΕΩΝ.

ΧΙΩΝ. Apollo radiatus, & Juppiter, Herculeſve, aut Neptunus, vel Æſculapius potius cum baculo: ara inter utrumque Deum poſita: id quod Deos eſſe illos præſides cuſtodeſque inſulæ argumento eſt. Apud Goltzium, loc. cit. Fuiſſe certe ibi Ποσείδιον, locum Neptuno ſacrum, fanumque Apollinis, & aquas calidas, ἱερὸν Ἀπόλλωνος καὶ θερμὰ ὕδατα, auctor eſt Strabo, lib. XIII. pag. 645.

ΧΙΩΝ. ΡΑΥ....ΟϹ. ΑΝΕΘΗΚΕ. Fauſtinæ junioris nummus e Cimelio Regio: *Chiorum.* R...... (forte *Praſinus*, ut ſupra) *poſuit.* Vulgo hunc nummum legunt imperite ΡΑΥΧΙΩΝΟϹ. ΑΝΕΘΗΚΕ, cum ſit pars ejus vocabuli media, ΧΙΩΝ, a ceteris divellenda. In hoc porro nummo Gryphus rotam tenet. Gryphes autem, ut alibi diximus, Apollini dantur. Et ſunt Hadriani, aliorumque Principum, nummi plurimi, in quibus Sphinges ſimili habitu inſculpti: quos, quantumvis nullam ii loci notam præ ſe ferant, ad Chios referri oportere, haud temere vel hinc ſuſpicamur.

ΕΠΙ. ΑΡΧ. ΚΟΘΥ ΑΠ.ΡΕΙΜΟΥ. ΧΙΩΝ. *Sub Pon-*

tifice Kothyaprimo, (nisi error est) *Chiorum.* Ex parte altera, Sphinx. E Gaza Regia.

ΧΡΥΣΑΟΡΕΩΝ. ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. Tiberii nummus e Thesauro Goltzii, pag. 212. & apud Occonem, pag. 95. Stephano: Ἰδριάς, πόλις τῆς Καρίας, ἡ πρότερον Χρυσαορίς.

ΧΡΥΣΟΡΟΑΣ. Vide ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ *Phrygiæ.*

ΧΥΑΙΝΑΙΩΝ. Apud Goltzium in Asia. Situs adhuc ignoti oppidum. Quid si ΑΛΙΝΔΕΩΝ legi ibi oporteat? Viderint ii quorum in manus nummus ille venerit.

ΧΩΛΟΤΕΙΧΙΤΩΝ. Nummus e Thesauro Goltzii, pag. 212. Stephanus: Χωλὸν τεῖχος, πόλις Καρίας· τὸ ἐθνικὸν Χωλοτειχίτης. Malim legi Χωλῶν τεῖχος. *Claudorum Mœnia.*

Ψ

ΨΑΜΜΑΘΟΝΤΙΩΝ. Tiberii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 228. Plinio, lib. IV. sect. VIII. *Oppidum Psammathûs.* Stephano: Ψαμμαθοῦς, πόλις Λακωνική... τὸ ἐθνικὸν, Ψαμμαθούσιος, καὶ Ψαμμαθούσιος.

ΨΩΦΙΤΩΝ. Antonini Pii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 228 Non a Psophide Arcadiæ, de qua Plinius, lib. IV. sect. X. Est enim hujus gentile nomen, Ψωφίδιος: sed ab altera Libyæ. Stephanus: Ἔστι καὶ ἑτέρα Ψωφὶς, πόλις Λιβύης· ὁ πολίτης, Ψωφίτης.

Ω

ΩΛΕΝΙΩΝ Nummus Hadriani, e Thesauro Goltzii, pag. 224. Plinio, lib. IV. sect. VI. in Achaïa, *Olenum oppidum.* Stephano: Ὤλενος, gentile Ὠλένιος.

ΩΡΕΙΤΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ Nervæ nummus e Thesauro Goltzii, pag. 224. Plinio, lib. IV. sect. XXI. *Oreos.* Stephano: Ὠρεὸς, πόλις Εὐβοίας.... τὸ ἐθνικὸν, Ὠρείτης.

ΩΡΙΚΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ Titi nummus e Thesauro Goltzii, pag. 224. Plinio, lib. III. sect. XXVI. *Oricum a Colchis conditum.* Stephano: Ὠρικὸς, πόλις ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ.... ὁ πολίτης, Ὠρίκιος.

ΩΦΘΙΤΩΝ. Tiberii nummus, e Thesauro Goltzii, pag. 224. Stephanus: Ὠφθὶς, πόλις Λιβύης, Αἰγύπτῳ παρακειμένη· ὁ πολίτης, Ὠφθίτης.

DE RE MONETARIA
VETERUM ROMANORUM, EX
PLINII SECUNDI SENTENTIA.

Onnexa sic est cum tractatione nummorum, rei monetariæ ratio, ut hæc pars si desit, orba lumine altero nostræ hæc lucubratio jure credatur: sin ad ea quæ exorsi sumus, ejus quoque partis fiat accessio, quod nunc quidem aggredimur, tum vero imposuisse operi fastigium merito videamur. Afferre porro lucem in re adeo obscura unus scriptorum pæne omnium PLINIVS SECVNDVS potest: quod non fusius modo is, & enucleatius quam reliqui: sed quod unus omnium dedita opera, ceteri obiter atque in transcursu sunt in eo argumento versati. Tot tamen ejus oratio visa est hactenus involuta ambagibus, ut quot verba, tot fuerint ferme scopuli, ad quæ summa ingenia cum haud mediocri famæ & eruditionis dispendio offenderint. Num feliciore simus usi Minerva, quam priores, legentium arbitrii judiciique esto: qui & hoc utique studiorum genere capiuntur, & excutiendæ huic nostrorum in Plinium Commentariorum particulæ suppeditare satis otii queunt. Præmitti id autem hoc loco operæ pretium est, arbitrari nos, cum sint nummi alii minimi moduli, alii mediocris, majoris alii, alii denique maximi, quos *Medaglioni* Itali vocant, ex tam multiplici forma ac mole, monetæ præbuisse pecuniæque usum, ex auro quidem argentoque quotquot in Cimeliis asservantur: sic ut pretii modum ex singulorum pondere, Plinianaque fere argentei sestertii vel scrupuli aurei taxatione, æstimari oporteat: æreorum autem numismatum, ut est multi-

formis moles, variumque pondus, æque adhuc esse pretium eorundem vel intelligentissimis quibusque monetariis incompertum. Neque vero necesse est eorum a me retractari sententias, qui sunt nuper in hoc argumento versati, quique certi aliquid de pretio monetæ veterum æreæ statuere ausi fuerunt. Quam sint ii aliena a vero locuti, unanimis est eruditorum, quorum manibus scripta ea teruntur, conspiransque consensio. Poni nihilominus unum id extra controversiam jure, ut credimus, postulamus, quod & summorum virorum auctoritas & ratio suadet, quantumvis sit de pretio æreæ monetæ haud proclive statuere, aut nullam utique apud veteres Romanos monetam fuisse, aut certe fuisse æneam hanc vel maxime, quæ Senatus consulto in gratiam Principum cusa stante imperio est: multoque eam magis, quæ Senatus auctoritate veluti capite deminuta, a Principibus deinde ipsis circa Diocletiani vel Constantini tempora cusa est, & in prioris illius vicem substituta: quæ & locum præfert Palatinæ monetæ, ubi signata est, Aquileïam, Treviros, aliasque civitates, in quibus Procuratores Monetæ suæ Principes statuissent. Plinius certe lib. XXXIV. sect. II. Marianum æs eo nomine commendat, quod *aurichalci bonitatem imitaretur in sestertiis, dupondiariisque: Cyprio suo assibus contentis.* En asses ex ære Cyprio, dupondii sestertiique ex Mariano, Plinianis utique temporibus. At etiam & Augusti ævo, quo vixisse Petronium Arbitrum Satyrici auctorem, certo argumento evicimus, in Notis & Emendationibus ad librum Plinii XIV. num. X. *Præter unum dupondium*, inquit, *sicilicumque, quibus lupinos destinaveramus mercari, nihil ad manum erat.* Adde his Auctorem Anonymum libri de rebus bellicis, in Notitia Imperii, pag. 168. *Rectores superioris vitæ non otiosis opibus, sed condendis potius mœnibus lætabantur, in quorum decorem universam auri argentique materiam conferebant. Æris quoque copiam in simulacris propriis ad virtutis suæ testimonia figurabant. Ut vero emendi & vendendi utilitas, & ut facultas regiæ largitati suppeteret, in æris usum excultam politius terram & igne solidatam certis quoque expressionibus figuratam, auro argentoque reposito, usui habuerunt: sed posteriores fastidientes priscæ utilitatis*

inventum, formatos e coriis orbes auro modico ſignaverunt, quibus regum munificentia, & commutationum neceſſitas intactis collatoribus utebatur. Sequentior vero ætas æris redundante materia, diuturna ut prior monumenta meditata, æs validum ipſo pondere pretioſius figuravit. Et mox: *Æris autem materia, quæ jam præ copia vilior erat, ad dona militaria & varia populorum commercia ſignabatur.*

Jam ſi contemplemur, quod in hiſce nummis cudendis ſive Senatus ſive Principum conſilium fuerit, quid ſimilius veri, quam ad quotidianum pecuniæ uſum deſtinatos in primis? quod ea expeditiſſima ratio foret, ad famam rerum ſuarum longe lateque diſſipandam: cum illatus per commercia nummus, vel ad eos populos, qui Romanæ Urbis ornamenta, ſtatuas, arcus, columnas coram intueri non poſſent, facta Principum egregia domi foriſque, non hos modo, ſed & poſteros, exiguo ſuo orbe edoceret. Quin & prægrande genus illud nummorum, quod *Medaglione* vocant, ut diximus, ſive congiarii vice populo diſtribueretur, ſive militibus ducibuſque pro donativo, ſive in theatro, circove, ac triumphalibus pompis ſpargeretur, expendi poſtea publice pro ratione ponderis ſolitum putamus, vel ob id ſolum, ut omittamus cetera, quod apud intentam unice rei atque utilitati ſuæ multitudinem veniſſet demum haud dubie in contemptum Principis effigies, ni diſtrahi eam in commercia fas fuiſſet. Sed de his plura nos alias: ad Plinium veniamus.

PLINIUS, lib. XXXIII. ſect. XIII.

Proximum ſcelus fecit, qui primus ex auro denarium ſignavit: quod & ipſum latet auctore incerto. Populus Romanus ne argento quidem ſignato ante Pyrrhum regem devictum uſus eſt. Librales (unde nunc etiam libella dicitur, & dupondius) appendebantur aſſes. Quare æris gravis pœna dicta. Et adhuc expenſa in rationibus dicuntur: item impendia, & dependere. Quin & militum ſtipendia, hoc eſt, ſtipis pondera, diſpenſatores, libripendes dicuntur: qua conſuetudine in his emptionibus, quæ mancipii ſunt, etiam nunc libra interponitur. Servius rex primus ſignavit æs. Antea rudi uſos Romæ Timæus credidit.

Signatum est nota pecudum, unde & pecunia appellata. Maximus census C X. M. *assium fuit illo rege : & ideo hæc prima classis.*

Argentum signatum est anno Urbis CCCCLXXXV. *Q. Ogulnio, C. Fabio Coss. quinque annis ante primum bellum Punicum. Et placuit denarium pro decem libris æris, quinarium pro quinque, sestertium pro dupondio ac semisse. Librale autem pondus æris imminutum bello Punico primo, cum impensis Respublica non sufficeret: constitutumque ut asses sextantario pondere ferirentur. Ita quinque partes factæ lucri, dissolutumque æs alienum. Nota æris fuit ex altera parte Ianus geminus, ex altera rostrum navis: in triente vero & quadrante, rates. Quadrans antea teruncius vocatus a tribus unciis. Postea Hannibale urgente Marcum, Q. Fabio Maximo Dictatore, asses unciales facti: placuitque denarium sedecim assibus permutari, quinarium octonis, sestertium quaternis. Ita Respublica dimidium lucrata est. In militari tamen stipendio semper denarius pro decem assibus datus. Nota argenti fuere bigæ atque quadrigæ: & inde bigati quadrigatique dicti. Mox lege Papiria semunciales asses facti. Livius Drusus in Tribunatu plebis octavam partem æris argento miscuit. Qui nunc Victoriatus appellatur, lege Clodia percussus est. Antea enim hic nummus ex Illyrico advectus, mercis loco habebatur. Est autem signatus Victoriâ, & inde nomen.*

Aureus nummus post annum L X I I. *percussus est, quam argenteus, ita ut scrupulum valeret sestertiis vicenis: quod effecit in libras, ratione sestertiorum qui tunc erant, sestertios* DCCCC. *Post hæc placuit* X. X L. *signari ex auri libris, paulatimque Principes imminuere pondus: minutissime Nero ad* X L V.

NOTÆ.

Proximum scelus fecit, qui primus ex auro denarium signavit.

Pessimum vitæ scelus fecit, ut Plinius ipse admonuit sect. I V. libri hujus, *qui aurum primus induit digitis*. Proximum ab eo scelus nunc fecisse arguitur, qui primus denarium ex auro signarit. Nummi enim ex auro denarii quoque appellati. Petronius, Satyr. pag. 106. *Pro calculis albis ac nigris*

aureos argenteosque habebat denarios. Et pag. 160. *Non habemus Ædilem trium caunearum ... Plus in die nummorum accipit, quam alter patrimonium habet. Iam scio acceperit denarios mille aureos.* Didymus : Τὰ δὲ χίλια σηστέρτια ποιεῖ διακόσια πεντήκοντα δηνάρια ἀργυρᾶ· δέκα δὲ χρυσᾶ, ἅπερ μίλλε νούμμους φασί. *Mille sestertii efficiunt* CCL. *denarios argenteos, sive decem denarios aureos, quod mille nummos vocant.* Plinius ipse denique lib. XXXIV. XVII. Lysippum aït solitum pro manipretio cujusque signi, quod ipse conflabat, seponere singulos denarios aureos. Et lib. XXXVII. sect. III. *sex denariis aureis.* De nummi aurei pretio, dicemus ad calcem hujus concertationis.

Quod & ipsum latet auctore incerto.

Viri nomen latet, gentis tamen non omnino latet: nam aureum argenteumque nummum Lydos primum conflavisse, auctor est Herodotus, lib. I. Clio, num. XCIV.

Populus Romanus ne argento quidem signato ante Pyrrhum regem devictum usus est.

Est autem devictus anno Urbis CCCCLXXIX. ut diximus ad librum Plinii octavum, sect. VI.

Librales (unde nunc etiam libella dicitur, & dupondius) appendebantur asses.

Usque ad Pyrrhum devictum, inquit, imo & post illud tempus aliquanto, as fuit ex ære, librali pondere, sive duodecim unciarum: atque adeo semissis, sex unciarum: quatuor, triens: quadrans, trium: sextans denique, cujus mentio hoc eodem Plinii libro, sect. XLVIII. omnino duarum: & erat pars assis sexta. Asses libriles appellat Volusius Mæcianus, pag. 881.

Unde nunc etiam libella dicitur.

A librali assis pondere, inquit, hodieque ipse as, seu res integra quæcumque, quam assem nuncupamus, libella quoque ex eo tempore appellatur. Sic Tullius ad Atticum, lib. VII. epist. II. *Fecit palam te ex libella, me ex teruncio*, he-

redem scilicet: Hoc est, te omnium bonorum scripsit heredem, (nam libræ nomine significatur omnis hereditas: teruncii, pars quarta libræ, & bonorum:) me ex quarta parte, quam tu mihi deinde dares. Quin & nummulus quoque argenteus libellæ postea appellatione venit: non quod libram penderet, sed quod libræ æreæ pretio atque æstimatione responderet. Varro, lib. IV. de ling. Lat. pag. 41. *Nummi denarii decuma libella, quod libram pondo as valebat, & erat ex argento parva.* Libellam argenti Plautus appellat, in Captiv. act. v. sc. I. v. 27. Meminit & sembellæ Varro, loc. cit. quæ libellæ dimidium foret: & teruncii pariter ex argento, quæ dimidiata sembella: sed non fuere ea diuturni usus. Nec de libella argentea Plinius hoc loco agit.

Et dupondius.

Ita MSS. non *dipondius*. Varro, loco cit. pag. 40. *Dupondius a duobus ponderibus, quod unum pondus assipondium dicebatur: id ideo quod as erat libræ pondus.* Sestertii ex ære Plinius hoc loco non meminit, quod non habeat is nomen a pondere, ut as libralis, & dupondius: sed a pretio. De dupondio, lib. XXXIV. sect. II. Ante nos legebatur, *& dupondius appendebatur assis.* Cornutus, in Satyram Persii II. *Fuit autem assis libralis, & dupondius duarum librarum, quod hodie* (circa Neronis ætatem, aut Domitiani) *in usu remansit: & solebat pensari potius, quam numerari: unde & dispensatores dicti.*

Quare æris gravis pœna dicta.

Livius, lib. v. *Denis millibus æris gravis nos condemnat.* Festus: *Pendere pœnas, solvere significat: eo quod ære gravi cum uterentur Romani, penso eo, non numerato, debitum solvebant: unde etiam pensiones dictæ.* Significat autem Plinius æris gravis pœnam esse dictam, usque ad signatum ex argento nummum, atque adeo usque ad illud tempus, quo imminutum primo pondus æris: ut intelligas non rude modo, quale Numæ temporibus fuit: sed & signatum a Servio ceterisque deinceps, grave æs fuisse a pondere nuncupatum. Festus: *Grave æs dictum est a pondere: quia deni asses,*

singuli

ſinguli pondo libræ, efficiebant denarium ab hoc ipſo numero dictum. Et alibi: *Stipem* (quam ad æs grave pertinere Plinius hoc loco admonet) *eſſe nummum ſignatum teſtimonio eſt*, &c.

Et adhuc expenſa in rationibus dicuntur: item impendia, & dependere.

Hoc eſt, etiamnum durant moris hujuſce veſtigia. Ita libri omnes, etiam MSS. Mutuatus hæc Plinius a Varrone, loc. cit. pag. 42. *Ab eodem ære impendendo, Diſpenſator: & in tabulis ſcribimus Expenſum .... Vſura, quod in ſortem accedebat, Impendium appellatum.* Vide & Caſſiodorum, lib. VII. Var. epiſt. XXXII. cujus lemma eſt: *Formula, qua moneta committitur.*

Quin & militum ſtipendia, hoc eſt, ſtipis pondera, diſpenſatores, libripendes dicuntur.

Stipendia innuit, quaſi ſtipis pondera, eſſe appellata. Varro, lib. IV. de ling. Lat. pag. 42. *Stipendium a ſtipe dictum eſt, quod æs quoque ſtipem dicebant. Nam quod aſſes libræ pondo erant, qui acceperant majorem numerum, non in arca ponebant, ſed in aliqua cella ſtipabant, id eſt, componebant, quo minus loci occuparet: a ſtipando ſtipem dicere cœperunt.* E Regiis codicibus, quibus utimur, alterum ſecuti ſumus: cum prius hic inſulſe legeretur: *Quin & militum ſtipendiorum, hoc eſt, ſtipis ponderandæ penſatores:* &c. Nam cui aliquando *penſatores* auditi? At de diſpenſatoribus Feſtus: *Diſpenſatores dicti ſunt, qui æs penſantes expendebant, non annumerabant. Hinc deducuntur expenſa, ſive diſpenſata, vel compenſata: item compendium, diſpendium, aſſipondium, dupondium.* Inſcriptio vetus apud Reineſium, pag. 586. AVG. DISPENSATOR. AD. CENSVS. PROVINCIAE. LVGDVNENSIS. *Auguſti Diſpenſator*, &c. Et a Varrone Plinius, ut diximus, *diſpenſatores* accepit. Theſaurarios noſtra ætas vocat. *Libripendes* autem Græcis ζυγοστάται ſunt, ut in Gloſſis vox ea exponitur, quia ζυγῷ ἵστασι, hoc eſt, libra pendunt. Priſcianus extremo libro ſexto, ex Caii primo Inſtitutionum: *Qui libram æneam teneat, qui appellatur libripens.*

Qua consuetudine in his emptionibus, quæ mancipii sunt, etiam nunc libra interponitur.

In omni solutione pecuniæ, quæ quidem ritu Quiritium fieret, ac præsertim in mancipatione, adhibebatur libripens, qui æra penderet, cum quinque testibus: eaque formula retenta est, etiam re mutata, hoc est, etiam tum cum non appenderetur, sed numeraretur pecunia. Quam consuetudinem Boëtius in Topica Ciceronis, ex lib. I. Instit. Caii, de nexu faciendo, his verbis exposuit: *Is qui mancipio accipit, æs tenens ita dicit: Hunc ego hominem ex jure Quiritium meum esse aïo: isque mihi emptus est hoc ære æneaque libra. Deinde ære percutit libram, indeque æs dat ei a quo mancipit, quasi pretii loco.* Hinc illud Horatii, epist. ad Julium Florum:

Si proprium est quod quis libra mercatur, & ære,
Quædam, si credis consultis, mancipat usus.

Apud Scholiasten Horatii est, *Libra & ære comparare.*

Servius Rex primus signavit æs.

Cassiodorus, lib. VII. Var. form. XXXII. *Servius rex monetam in ære primum impressisse perhibetur.* At Cornutus in Persium, Satyra II. & Isidorus, lib. XVI. Orig. cap. XVII. a Saturno in Italia regnante fuisse signatum æs tradiderunt, nave, Janique capite: a Jano ipso Macrobius, lib. I. Saturn. cap. 7. Verum id posterius multo factum, nempe bello Punico primo, ex Plinio mox visuri sumus.

Antea rudi usos Romæ Timæus tradit.

Appellare auctorem solet, cum fidem obstringere propriam veretur. Est autem is *Timæus*, *qui de metallica disciplina scripsit*, ut Plinius aït ipse in Indice libri hujus XXXIII. Hoc loco Regius codex alter, *Temeos* habet. Chiffletianus, & Parmensis editio, *Timæus*, recte. Editi vero deinceps libri, *Remeus* inepte.

Signatum est nota pecudum: unde & pecunia appellata.

Signatum est bove, vel ove, vel sue. Βοῦς, ἢ πρόβατον,

ἡ σὺν ἐπεχάραξαν τῶν νομισμάτων τοῖς παλαιοτάτοις, inquit Plutarchus in Poplicola, pag. 103. & in Quæst. Rom. pag 274. Varro, lib. II. de re rust. cap. I. *Et quod æs antiquissimum, quod est flatum, pecore est notatum.* Et lib. I. de vita populi Rom. *Aut bovem, aut ovem, aut vervecem, habet signum.* Spectat huc quadantenus, quod aït Columella, in præf. libri VII. *Nomina pecuniæ & peculii tracta videntur a pecore, quod non solum veteres possederunt, sed apud quasdam gentes unum usurpatur divitiarum genus.* Pecuniam idcirco fortassis pro æreo nummo veteres dixere. Lampridius in Alexandro Severo: *Scenicis nunquam aurum, nunquam argentum, vix pecuniam donavit.* His adde ea quæ diximus, ad lib. XVIII. Plinii, sect. III.

Maximus census CX. M. *assium fuit illo rege: & ideo hæc prima classis.*

Ut classes centuriasque ex censu descripserit Servius Tullius rex Romanorum, disce ex Livio, lib. I. Is primæ classis censum aït fuisse centum millium æris. Festus, CXX. *Infra classem significatur*, inquit, *qui minore summa, quam centum & viginti millium æris censi sunt.* Gellius, lib. VII. cap. XIII. aït fuisse centum & XXV. millium æris. Sunt autem æris sive assium centum ac decem millia, quadraginta quatuor sestertia : monetæ nostræ Gallicæ, libræ (ut vocant) 4400.

Argentum signatum est aano Vrbis CCCCLXXXV. *Q. Ogulnio, C. Fabio Coss.*

Geminum hoc loco mendum sanavimus: alterum, quem libri vulgati: alterum, quem conditivi quoque præferrent. Nam in editis, *Q. Fabio Cos.* legebatur, sine collegæ nomine: cum neque id ei prænomen fuerit, & in Regio codice altero ex iis quibus usi sumus, legatur, *Q. O. C. Fabio*, hoc est, uti edidimus, *Q. Ogulnio, C. Fabio.* Hujus certe Consulis hodieque nummus exstat, in Museo nostro, cujus ectypum Patinus exhibet, in gente Fabia, pag. 107. cum hac epigraphe ex aversa parte, EX. A. PV. hoc est, *Ex Argento Puro*, seu potius *Publico:* ex adversa sunt bigæ,

cum ciconia, quod Fabiæ gentis insigne: subscriptumque nomen habet, C. FABI. C. F. Sed & annum refiximus, quo Consulatum ambo gessisse dicuntur, nempe CCCCLXXXV. cum centenario integro codices tum MSS. tum editi discrepent, in quibus legitur CCCCCLXXXV. centenarii nota videlicet abundante. Eo certe anno quem edidimus, Consules fuisse Q. Ogulnium Gallum, & C. Fabium Pictorem, Fasti accuratiores tradunt: nec quintus ante Punicum bellum primum annus alius esse potest ab eo quem diximus. Denique in Chiffl. cod. si credimus Cl. Chiffletio, lib. de antiq. num. cap. VII. pag. 55. diserte legitur, CCCCLXXXV.

Quinque annis ante bellum primum Punicum.

Sive, quod eodem ferme recidit, ut Livius aït in Epitome libri XV. *Victis Tarentinis .... tunc primum populus Romanus argento uti cœpit.* Varro tamen apud Charis. lib. I. Annal. sic scripsit: *Nummum argenteum conflatum primum a Ser. Tullio dicunt.* Sed hac loquendi forma obscuros esse famæ illius auctores significat. Scio T. Minucii Augurini nummum proferri: sed ejus esse nego qui Consul fuit ante annos fere XL. quam cœptum fuit Punicum bellum. Cujus sit autem nummus ille, obscurum.

Et placuit denarium pro decem libris æris.

Subintellige, esse, vel permutari, ut infra. Sic enim MSS. Reg. 2. & alii: non *denarius*, vel *quinarius*, ut editi: quorum vel ex eo error detegitur, quod statim *sestertium* vel ipsi quoque legant. Porro denarius Romanus argenteus, Fabii primum, deinde & Augusti ævo, si cum moneta nostra probatissima ex argento componatur, legitima æstimatione valere dicendus est asses æreos omnino octonos: quinarius, quaternos: sestertius, binos. Scio ab erudito viro, in Mastig. II. pag. 31. & Gassendo, in appendice ad tom. III. Philos. Epic. minoris æstimari: taxarique assibus tantum septenis, vix cum semisse: A Gronovio, lib. III. de sestertio, pag. 384. sex assibus Hollandicis, hoc est, e nostris, assibus septem, & asse dimidio integro: sed ad pondera monetarum & pretia haud attendisse satis ii videntur.

Quinarium, pro quinque.

Quinarii notam geminam in nummis vidimus, Q, & V. Pondus, granorum, ut vocant, quadragenûm. Denarii nota X. Pondus autem, ut pretium, duplum.

Sestertium, pro dupondio ac semisse.

Hoc est, pro assibus binis cum dimidio asse. Varro, lib. IV. de ling. Lat. pag. 41. *In argento nummi .... Denarii, quod denos æris valebant: Quinarii, quod quinos: Sestertius, quod semis tertius. Dupondius enim & semis, antiquus sestertius est.* Sestertium porro hoc Plinii loco intellige, qui sit in quarto casu, ut vocant, a recto *sestertius*: non a neutro, *sestertium.* Cum enim sestertia audis neutro genere efferri, singula scito mille nummis, sive (quod idem est) mille sestertiis æstimari: hoc est, monetæ Gallicæ, libris centum: ut ex Plutarcho intelligimus, in Fabio Maximo, pag. 176. & ex Plinio ipso hujus libri sect. VIII. equitum censum taxante sestertiis CCCC. Et ut semel omnia dicamus, cum decies, vicies, quadragies, centiesve, audis, centena millia sestertiûm masculini generis subintelligi scito oportere: hic enim Romanis loquendi mos. Sestertium unum argenteum, cum nota sestertii IIS, Cimelium nostrum asservat.

Librale autem pondus æris imminutum.

Ita Pintianus vidit in suo codice: nos in Regio, *librare*: editi, *libræ.* Hoc est, assis, qui libralis pondo erat, pondus est imminutum: non ipsius libræ pondus, ut visum quibusdam alias eruditis. Priscianus ita locutus: *Denarius*, inquit, *decem librarum nummus*, hoc est, decem assium.

Bello Punico primo, cum impensis Respublica non sufficeret: constitutumque, ut asses sextantario pondere ferirentur.

Egregie Festus hallucinatur, qui verbo *Sextantarii*, id accidisse bello secundo Punico asseverat. *Sextantarii*, inquit, *asses in usu esse cœperunt, ex eo tempore, quod propter bellum Punicum secundum decreverunt Patres, ut asses, qui tum erant librarii, fierent sextantarii*, &c. Cœptum porro bellum

Punicum primum, anno Urbis CCCCLXXXX.

Constitutumque, ut asses sextantario pondere ferirentur.

Hoc est, ut singuli essent sextantium pondere, hoc est, duarum unciarum : sic enim e libra una seni asses conflabantur, quorum singuli sexta pars prioris assis, seu libræ, foret. Festus, verbo *Grave æs : Bello Punico populus Rom. pressus ære alieno ex singulis assibus librariis senos fecit, qui tantumdem valerent.* Alciati commentum Plinii verba sic immutantis, ut *dextantario pondere*, & mox, *quinta parte facta lucri* legat, non codicum modo conspirans consensus, sed & allatum modo testimonium refellit.

Ita quinque partes factæ sunt lucri, dissolutumque æs alienum.

Interdicta vetere pecunia, ex ærario publico, quod in æde Saturni fuit, ut dicemus lib. XXXIV. sect. 1. asses cusi de novo, ita ut in singulas æris libras seni conflarentur: cum prius singuli integræ libræ pondo forent. Sic quinque asses in libras, sive quinque partes libræ Respublica lucri fecit. Nihil planius.

Nota æris fuit ex altera parte Ianus geminus, ex altera rostrum navis.

In asse nimirum recens cuso, mutata priore nota illa, quam æri rex Servius impresserat: mutato æris pondere, & notæ mutatæ. Vide Plutarch. in Quæst. Rom. pag. 274. Id jam inde a Saturni temporibus factum Cornutus in Persii locum cit. aliique perperam arbitrati sunt. *Saturno*, inquit, *in Italia regnante æs in usu fuit: .... Illud æs una parte capite Iani notatum erat: altera, nave, qua Saturnus fugiens ad Italiam vectus est. Bene autem in illo nummo geminum erat signum, & hospitalitatis Iani, & adventus Saturni*, &c. Huc vates respexit, lib. 1. Fastor. vers. 229.

Multa quidem didici: sed cur navalis in ære
Altera signata est, altera forma biceps, &c.
At bona posteritas puppim formavit in ære,
Hospitis adventum testificata Dei.

Venit hic in mentem mihi cujusdam puerilis consuetudi-

nis, cujus Macrobius meminit, lib. I. Saturn. cap. VII. *Æs ita fuisse signatum*, inquit, *hodieque intelligitur in aleæ lusu, cum pueri denarios in sublime jactantes, capita aut navim, lusu teste vetustatis, exclamant.* Quod fere ludi genus a nostris quoque pueris frequentatum cernimus. In eo vero Macrobii loco, cave denarios pro argenteis nummis accipias: sed pro asse ex ære. Quin & moneta minutior ex ære, ut quæ apud Marcum, cap. XII. λεπτὰ δύο dicuntur: *duo denarii*, δύο δηνάρια Lucæ X. Ambrosio *duo æra* appellantur: apud nos, *deux deniers.*

In triente vero, & quadrante, rates.

Festus: *Ratitum quadrantem dictum putant, quod in eo, & triente, ratis fuerit effigies: ut navis, in asse.* Triens est assis pars tertia, ut quadrans quarta. Varro, lib. IV. de ling. Lat.

Quadrans antea teruncius vocatus a tribus unciis.

Prius *triuncis*, quæ vox nihili est, pro *teruncius* legebatur: quam vocem & MSS. codices exhibent, & Varro, loc. cit. a quo Plinius, ut dixi, hausit. *Teruncius*, inquit, *a tribus unciis: sembellæ quod valet dimidium: & est quarta quars, sicut quadrans, assis.*

Postea Hannibale urgente Marcum, Q. Fabio Maximo Dictatore, asses unciales facti.

In Regio codice antea laudato, legitur, *Hannibale urgente marcumque Fabio:* cujus admonitu hanc vocem *Marcum* addidimus, quæ a libris omnibus impressis abest: etiam *Minucium*, si eruditi faveant, libentius admissuri: gnari Marcum Minucium intelligi, Magistrum Equitum, quem Hannibal sane vehementer urgebat, dum Q. Fabius Maximus Dictator, qui & Cunctator dictus, Romæ ageret: anno Urbis fere DXXXVII. ut Livius prolixe narrat, lib. XXII. cap. XVIII. & XXIV. Et hic alter interim Festi lapsus notandus, qui septennio tantum sextantarios asses in communi usu fuisse scribit: cum Punicum bellum alterum, quo conflari unciales cœpti sunt, post annos amplius vicenos a

prioris fine sit subsecutum. Unciales autem asses dicti a pondere unciæ: & sic duodecim in singulas libras percussi.

Placuitque denarium sedecim assibus permutari, quinarium octonis, sestertium quaternis.

Sic & Vitruvius habet, lib. III. cap. I. Volusius Mæcianus, pag. 877. *Denarius primo asses decem valebat, unde & nomen traxit: Quinarius, dimidium ejus, id est, quinque asses: unde & ipse vocatur. Sestertius, duos asses & semissem, quasi semis tertius...... Nunc denarius sedecim, Victoriatus, & Quinarius, octo: Sestertius, quatuor asses valet.* Vixit is sub Antonino Pio. Exhibet Patinus in gente Titinia nummum, & in Valeria alterum, in quibus nota XVI. pretium denarii, eo quo sunt cusi illi tempore, indicat, nempe asses sedecim: uti priores nota X. decem signabant. Vidisse se quoque quinarium aït Anton. Augustinus, Dialogo I. insignitum hac nota VIII. in sestertiis vero IIII. nunquam: Quin nec illam notarum varietatem diu in usu fuisse: sed veteres notas statim revocatas, aut nullas omnino appositas.

Ita Respublica dimidium lucrata est.

Hæc lucri ejus ratio gemina fuit. Antiquata enim vetere pecunia ex ære argentoque, assibusque sextantariis interdictis, unciales cusi sunt, hoc est, in singulas libras duodeni, cum prius tantum seni ferirentur. Confluente deinde ad ærarium publicum plebe, ut pro sextantibus novos asses acciperet, nihil damni plebs capiebat, cum ejusdem valoris ac pretii, quanquam ponderis diversi asses referret: Respublica, sive ærarium, dimidium lucrabatur. Rursum concurrente eadem, ut æream monetam acciperet pro argentea vetere, quæ tum erat edicto antiquata, pro denariis singulis asses sedecim domum referebat: nullo ipsius damno, imo sex assium facto, ut apparet, lucro: nam decem tantum assibus denarius olim taxabatur: tunc vero sedecim. Minoris hi quidem asses, ut diximus, qui recens conflati, fuere ponderis: at pretii omnino cum prioribus illis æqualis. Verum Reipublicæ & ærarii majus lucrum fuit. Nam e sextantariis assibus decem, qui denario argenteo prius permutabantur uno,

uno, cum vicenos conflavit asses unciales, deditque pro argenteo denario vetere, qui ad ærarium deferebatur, duntaxat sedecim, quaternos interim lucri fecit: deinde aucto novi argentei nummi pretio ad sedecim asses, iterum senos: igitur denos omnino: hoc est, quod Plinius ait, in singulos denarios dimidium lucrata est, sive denarium unum. Tantumdem porro & eadem ratione fuit in quinarios sestertiosque lucri. Expedire hunc nodum nequivere Anton. Augustinus, lib. II. Emend. cap. VII. pag. 118. Budæus, lib. v. de asse, pag. 173. minimeque omnium Alciatus, lib. de pond. & mensuris, tom. 6. Operum, fol. 279. ubi despondens animum, luxata hæc omnia, suisque mota sedibus esse, exclamat.

In militari tamen stipendio semper denarius pro decem assibus datus.

Militibus tamen, inquit, ut libentius in exercitu mererent, spe mercedis allecti, denarius argenteus, non sedecim, sed, ut olim, decem tantum assibus æstimatus est: atque hoc diurnum cuique stipendium datum, asses deni scilicet: neque illi ære, sed argenteo nummo in dies singulos persoluti. Hinc illa Pannonii militis apud Tacitum expostulatio, lib. I. Annal. pag. 17. quod decem æreos asses acciperet, non denarium, ut olim, argenteum, quem sedecim deinde assibus æreis permutaret, ut sic nempe senos asses lucri faceret. Vide Budæum lib. v. de asse, & Hotoman. pag. 63.

Nota argenti fuere bigæ, atque quadrigæ: & inde bigati quadrigatique dicti.

Nota nempe, quæ tum jussu Senatus est impressa recenti pecuniæ. Festus: *Nummi quadrigati, & bigati, a figura cælaturæ dicti.* Recte: neque enim ponderis fuere a prioribus, sed cælaturæ tantum ac pretii disparis. De bigatis & quadrigatis crebra apud Livium mentio, lib. XXII. XXXIV. &c. Ita *serrati nummi*, quorum idem Livius meminit, quales Museum nostrum asservat, in familia Aurelia, Clodia, Cornelia, in nummo cujus epigraphe, L. SCIPIO ASIAG. in Maria, Memmia, Nævia, Pomponia, Procilia, Sulpicia.

non diverſi generis, aut pretii, ponderiſve nummi: ſed ab inciſis in ſerræ modum nummi marginibus, *ſerrati denarii* appellati. Sed & poſtea præter bigas quadrigaſque, impreſſæ ſunt & Caſtorum in nummis imagines, mox & familiarum inſignia, aliaque.

Mox lege Papiria ſemunciales aſſes facti.

Dupondii igitur fuere unciales: nec leviores ii, aſſeſve fuere, uſque ad Plinii tempora. Quis porro iſte Papirius fuerit, Tribunus plebis, qui legem tulerit, incompertum. Ad Papirium Turdum, qui Tribunatum geſſit anno Urbis DLXXVI. referre Pighius videtur, in Annal. ad annum DLXXV.

Livius Druſus in Tribunatu plebis octavam partem æris argento miſcuit.

Anno poſt Urbem conditam DCLXIII. L. Marcio Philippo, Sex. Julio Coſſ. Tribunatum plebis geſſit Druſus: medio ferme temporis intervallo quod interceſſit ſextum inter & ſeptimum Marii Conſulatum, a quo æs optimum, quod argento Druſus immiſcuit, Mariani æris nomen accepit, ut dicturi ſumus ad librum Plinii XXXIV. ſect. II. *Mixto argento facti nummi* hi dicebantur, quod puro putoque opponitur. Vide Gothofred. in Cod. Theod. lib. IX. tit. XXI. de falſa moneta, pag. 177. Sic monetæ argenteæ minimæ, quæ nunc teruntur apud nos, æſtimanturque aſſibus æreis tribus cum ſemiſſe, octavam habent æris partem admixtam. Acta porro Druſi uno Senatuſconſulto abrogata eſſe Tullius docet, lib. II. de Legibus.

Qui nunc Victoriatus appellatur, lege Clodia percuſſus eſt.

Is eſt Clodius Pulcher, qui a patriciis tranſlatus ad plebeïos, factuſque Tribunus plebis, Ciceronem multavit exſilio, anno Urbis conditæ DCXCVI. De Victoriato, Voluſius Mæcianus, pag. 877. *Victoriatus nunc tantumdem valet, quantum quinarius olim: ac peregrinus nummus loco mercis, ut nunc tetradrachmum, & drachma, habebatur.*

Antea enim hic nummus ex Illyrico advectus, mercis loco habebatur.

De rara felicitate telluris Dalmaticæ ad fodinas auri argentique, Plinius hoc libro XXXIII. sect. XXI. Hanc & nummi indicant a nobis antea laudati, MET. DELM.

Est autem signatus Victoriâ, & inde nomen.

Est in nostro Cimelio nummus C. EGNATVLEI. C. F. cum signo Victoriæ, unde Victoriati nomen, & littera Q quinarium designante: epigraphe ROMA. Sed & denarios habemus eadem Victoriæ nota, in primis vero M. Catonis Proprætoris, ejus qui Censorii nepos fuit: quo in denario Victoriæ sedentis effigies, cum subscriptione VICTRIX. Ectypum Patinus exhibet in familia Porcia, pag. 228.

Aureus nummus post annum LXII. *percussus est quam argenteus.*

Nempe anno Urbis DXLVII. qui tertius decimus fuit belli Punici secundi, cum impensas fieri maximas ei bello gerendo oporteret. Consules tum fuere M. Livius Salinator secundum, C. Claudius Nero.

Ita ut scrupulum valeret sestertiis vicenis.

Sive, ut MSS. habent, *scripulum*, quod perinde est. Libra porro scripula continet CCLXXXVIII. Aurei igitur cujusvis nummi scripulum æstimabatur vicenis argenti sestertiis, sive, quod idem est, denariis quinque. Luculentum hujus rei testimonium præbent nummi aurei duo, quos vidimus, tum in Cimelio Regio, tum in Museo S. Genovefæ. Alter nummulus est, unius scripuli pondere, hoc est, granorum, ut loquimur, unius & vicenûm: epigraphe, ROMA. Pretium geminata littera XX. planissime signatum: quid enim eæ notæ indicant, quam vicenis sestertiis nummum eum, ut aït Plinius, æstimatum? Alter majusculus, pondere omnino triplo majore, hoc est, trium scripulorum, seu granorum ternûm ac sexagenûm. Igitur sexagenos sestertios valere necesse est, sive, quod idem est, dena-

rios quindecim: & tantumdem valere ſane clamant litteræ XV. in iis nummis inſculptæ. Poſtea tamen Auguſtorum ævo denariis argenteis vicenis quinis permutabatur aureus nummus unus, ut ex Dione conſtat & Zonara. Hujus hæc verba ſunt: Παρὰ Ῥωμαίοις αἱ εἴκοσι καὶ πέντε δραχμαὶ χρυσοῦ νόμισμα ἕν. Vide Snellium, lib. de re num. pag. 29. Et Didymum adde laudatum a nobis paulo antea. Sed erat tum aureus nummus ponderis majoris, nempe granorum fere 131. aut 132. nec pretii jam tanti ſcripulum, quanti prius. Nam grana 131. ſena ſunt ſcripula, cum quarta ſcripuli parte. Quod ſi ſcripulum auri 21. granorum, ſeſtertiis ſedecim æſtimetur, ſive denariis quaternis, omnino nummus aureus granorum 131. æquabit denarios vicenos quinos, ſive ſeſtertios centum. Quare cum Plinius lib. XIX. ſect. IV. byſſini lini ſcripula, ut auri, permutata quondam aït denariis quaternis, qui ſeſtertios ſedecim efficiunt, tum priorum Cæſarum tempora reſpicit, cum jam imminutum auri pretium fuit, quod erat major auri copia, nec anguſtum, ut olim, ærarium. Cum ſeſtertios porro in ſumma aliqua deſignanda, aut indicando pretio, denarioſve audis, cave alios intelligas, apud Latinos ſcriptores, quam quos antiqua taxatio, & nominis originatio ipſa declarat, niſi ipſi auctores accipiendas aliter voces eas admoneant, ut paulo poſt Plinius, quod eſt admodum infrequens. Itaque ſeſtertium pro binis aſſibus ac ſemiſſe, denarium pro aſſibus denis accipe: quæ antiqua eſt earum vocum acceptio, & eadem retenta ſemper a Romanis ſcriptoribus, in pretio aliquo, ſummave ſignanda. Vide Anton. Auguſt. Dialogo I. Veter. Numiſm.

Quod effecit in libras, ratione ſeſtertiorum qui tunc erant, ſeſtertios DCCCC.

Effecit, inquit, hæc major auri æſtimatio, ut in libras auri ſingulas Reſpublica lucri faceret ſeſtertios nongentos, eorum ſcilicet *ſeſtertiorum qui tunc erant*, hoc eſt, anno DXLVII. quique jam ab anno, ut diximus, DXXXVII. quaternis aſſibus permutabantur. Quod ſi nongentos ſeſtertios ejuſcemodi, *qui tunc erant*, lucrata reſpublica eſt, igitur ſeſtertios MCCCCXL. lucratam eſſe neceſſe eſt eorum

ſeſtertiorum qui prius erant, hoc eſt, qui duobus aſſibus & ſemiſſe æſtimabantur. Continentur enim hi MCCCCXL. in nongentis illis, ita ut ne unus quidem aut deſit, aut ſuperet. Quare quod nunc vicenis ſeſtertiis vulgaribus, aſſium ſcilicet duorum cum ſemiſſe, quorum ſeſtertiorum haberi ratio ſolet in quovis pretio indicando, ut diximus: quod, inquam, vicenis illis ſeſtertiis permutatum dicitur auri ſcripulum, quindenis antea neceſſe eſt fuiſſe taxatum: ut in ſingula ſcripula lucrata reſpublica ſit quinque ſeſtertios: in libras, quæ ſcripula 288. continent, ſeſtertios MCCCCXL. In libras, inquam, auri infecti, quod in ærario ſervabatur, quodque interdum diſtrahebat ad vaſa, operaque publica ac privata. Nulli dum enim tum nummi aurei, niſi fortaſſis peregrini & externi. Quare apud Livium, anno DXLIII. juſſere Patres deferri ad Triumviros menſarios aurum, argentum, & æs omne, ſed cælatum ſcilicet, ſignatumve apud exteros: nempe ut illud in belli ſumptus impenderent.

Totus hic locus, ſi quiſquam alius in univerſo Pliniano opere, torſit mirifice ſummorum virorum ingenia, eorum præſertim, qui de aſſe ac de re nummaria volumina iſto & anteriore ſæculo ediderunt. In eo ſeſe exercuere omnes, irrito ad hunc diem conatu. Nulla eſt propemodum in tota hac ſententia ſyllaba, quam labis expertem putarint, quam non varie corruperint, ut corrigerent. Nos ea intacta plane, (præterquam quod ex Regio codice, quem appellavimus, alteroque Marcelli Cervini, qui Romæ ſervatur, *quod effecit* ſcripſimus, cum prius *quod efficit* legeretur, quod tamen ferme perinde eſt, ac per ſe leve,) ſed ceteris integris, legitimam, uti remur, neque omnino invendibilem ejus loci interpretationem damus. Ac primum quidem nec Glareano, lib. de aſſe, cap. XVII. nec Hotomano, pag. 332. legi placet, *Poſt annum* LXII. ac *Poſt* XII. multo mallent. Budæus, lib. III. fol. 71. non *ſeſtertiis vicenis* legit, ſed *biſſenis*. Pancirolus, *vicenis quinis*. Mox Villalpandus, *quod efficit in ſenos*, non *in libras*. Poſt Agricola, lib. IV. pag. 98. & 276. non *ſeſtertios* DCCCC. ſed ſeſtertios $\overline{\text{V}}$DCCLX. hoc eſt, 5760. legi jubet. Sed pareant ii quibus ille juſſerit, ut Snellius paruit, lib. de re num. pag. 30. Leonardus Portius, lib.

de sestertio, fol. 13. & Budæus, loc. cit. *denarios* DCCCC. Hotomanus, pag. 330. *sestertios* MMMMCCCCLXIV. Josephus Scaliger, lib. de re nummaria, pag. 50. *denarios* MCCCCXL. vel certe, inquit, MCCCC. neglectis ad rotundum solidumque numerum, denariis XL. Atqui his omnibus, ut diximus, & codices MSS. omnes, & libri editi, & aurei nummi, quos modo laudavimus, adversantur. Sed haud paulo lepidius est, quod Savotus existimat, cap. VII. pag. 155. his verbis, *sestertiorum qui tunc erant*, signari sestertios septuplo graviores, quam fuerint vulgares: quod commentum merito Gronovio risum movit, lib. III. de sestertio, pag. 393. & reliquæ eruditorum turbæ. Præïverat Savoto Agricola, qui ut hunc nodum solveret, triplex denariorum genus commentus est, lib. II. de Monetis, pag. 279. Dalecampius in notis Plinianis, Salmasius in vegrandi mole Exercitationum ad Solinum, Lipsius in libro postumo de re nummaria, Gronovius opere mox laudato, quod *de sestertio* inscripsit, ceterique, locum eum intactum, tanquam foveam, prætergressi sunt. Omnes ad hæc verba, tanquam ad scopulum, adhæserunt, *Quod effecit in libras*, &c. rati nimirum nunc a Plinio colligi, si scripulum auri unicum sestertiis vicenis valeret, quot sestertiis libra integra æstimanda foret: perinde quasi non id cuivis numerandi artem callenti vel mediocriter, in promptu esset efficere. Aliud sane reconditius voluit indicare: quanta scilicet, ut diximus, lucri accessio foret, quantum proficeret ærarium publicum, cum major esset auri æstimatio, taxareturque vicenis sestertiis, quod minoris antea multo æstimaretur, nempe, ut colligere cuivis proclive est, subducta, ut fecimus, ratione lucri, sestertiis tantum quindenis. Nam præter planam perspicuamque sententiam, quæ sua se luce tuetur, id maxime persuadet, quod in ceteris pecuniæ generibus, ære videlicet, argentoque, pari diligentia quantum lucri Respublica fecisset, ipse aperuit. *Ita quinque partes factæ lucri*, inquit, *dissolutumque æs alienum*. Et mox, in æstimatione argenti majore, *Ita Respublica dimidium lucrata est.* Quid similius veri, quam simile Reipublicæ lucrum in auro signare Plinium voluisse his verbis: *Quod effecit in libras .... sestertios* DCCCC?

Post hæc placuit X. XL. *signari ex auri libris.*

Hoc est, denarios XL. Nam & denarios ex auro dici, initio hujus concertationis monuimus. *Post hæc* autem interpretor, confecto bello Punico secundo, atque adeo, si placet ita, & tertio: post redditam Reipublicæ pacem, devicta Carthagine. In Regio codice, & altero Marcelli Cervini, itemque Pintiani, uti edidimus, totidem apicibus legitur, *Post hæc placuit* X. XL. *signari.* In ceteris quos vidimus, & in Vaticanis codd. 1952. 1953. & 1954. quorum ad nos apographa missa sunt, hæc tantum: *Post hæc placuit* XL. *signari*, nempe aureos. Sed terruit librarios, aliosque imperitos gemina littera XX. præfixa huic L. ignarique eam quæ priore loco est, esse denarii notam, quæ sexcentis in Plinio locis occurrit, eam penitus extrivere. Et abesse vero ea sine ulla sententiæ labe potest. Bouterovæus, libro Gallico de Monetis Rom. pag. 95. appendisse se aït aureos nummos tres, primum quarti Cæsaris Consulatus, alterum quinti, tertium Syllæ Dictatoris: quorum quadrageni auri libram omnino æquarent. Agnoscit legitimam hanc scripturam, XL. *signari*, & Petrus Gassendus, tom. III. Philos. Epic. Itaque Snellium nihil moror, Agricolamve, qui XLII. ex conjectura rescribunt: nec Budæum, qui L. nec Scaligerum, qui XL. *minus* lepide sane comminiscitur. Sed & risu dignum, quod in quibusdam MSS. & in omnibus ad hunc diem editis libris legitur, XL. *millia*, & mox XLV. M. vel XLV. *millia*. In vetustissimis scilicet Plinii exemplaribus id animadversum a nobis sæpenumero est, ut cum librarii millia passuum signarent, in intervallis locorum indicandis, solam numeri notam apponerent: exempli gratia, XL. neglectis vocibus iis, quæ non sine fastidio repeti toties possent, *millia passuum:* atque hoc eis ubique solenne est. Recentiores vero amanuenses, qui substituere voces eas operæ pretium putaverunt, etiam eas sæpenumero obtrusere, ubi minime omnium oportuit. Sic lib. V. sect. I. cum vetustiore manu scriptum viderent, *a CL. Cæsare*, neoterici transcriptores, has litteras CL. numerorum notas esse arbitrati, *millia* addiderunt, teste Vossio in Melam, pag. 198. *a centum quin-*

quaginta millia Cæsare. Simile exemplum & nos attulimus, in Notis & Emendationibus ad librum VI. num. CXIX. Et in hunc locum quoque is error irrepsit, qui editores deinde in fraudem impulit, ut XL. *millia*, & XLV. *millia* nobis exhiberent.

Paulatimque Principes imminuere pondus.

Imperatores, quos Principes ea appellabat ætas: hi enim penes se modo esse voluere jus cudendæ monetæ ex auro. Imminuere vero pondus, non libræ, ut Scaliger existimat, nam id semper æquale fuit: sed nummorum, qui leviores.

Minutissime Nero, ad XLV.

Principum postremus, qui pecuniam auream ante Plinii excessum mutarit, Nero fuit. Stante Republica nihil detractum de legitimo nummorum pondere: imminuere Principes: omnium maxime Nero. Libri editi omnes, ante nos, ut monuimus, *ad* XLV. M. exhibent: & *minutissimus vero*, quod sensu caret. Ciaconius & Alciatus, pro littera M, triplicem numeri singularis notam reponunt, leguntque *ad* XLVIII. Nos exterendam penitus paulo antea indicavimus: quanquam, si fides Joanni Grævio, in opere Anglico *de Denario*, pag. 98. in Vaticano & Florentinæ Bibl. codd. legitur, *minutissime Nero ad* XLVIII. In Regio codice, *imminuisse Nero:* nos cum Grævio, Budæoque, lib. III. de asse, fol. 70. *minutissime Nero:* vel *novissime Nero.*

Ut porro in auro, sic & in argento denarii pondus sequiore ævo imminutum, Plinii quoque expostulatio est, sect. XLVI. libri hujus. *Miscentur æra*, inquit, *falsæ monetæ. Alii e pondere subtrahunt: cum sit justum* LXXXIV. *e libris signari:* id quod & Celsus docet ad Natalem, & Scribonius Largus ad Callistum, laudati a nobis Pliniani operis libro XXI. sect. CIX. Multo vero amplius detractum e pondere Theodosii M. ætate, ex Cod. Theod. intelliges, lib. XV. tit. IX. lib. I. *de expensis ludorum.*

Hæc sunt omnino quæ Plinius de nummis habet, ab eruditis sæpe tentata, a nemine ante hunc diem intellecta.

NVMMI

NUMMI ADDENDI,

Ac ſuo quique loco inſerendi.

In infinita propemodum copia nummorum, qui in Cimeliis Muſeiſque deliteſcunt, exhaurire omnes ſi quis præ ſe ferat, idem θάλασσαν ἀντλεῖν, *ut eſt in communi proverbio, jure credatur. Supereſſe certe poſt meſſem hanc quamvis ſat uberem & ſpicilegio haud utique pœnitendo locum intelleximus, cum affecto jam opere & ad umbilicum perducto, venere in manus noſtras & alii perelegantes tum e Regia Gaza, tum ex Muſeis amicorum nummi, & Holſtenii notæ in Stephanum circa Septembres Calendas noviſſime in hanc urbem advectæ, in quibus Pyrrhi Ligorii & Franc. Gotifredi qualeſcumque alii plurimi appellantur. Hæ nos in primis impulere cauſæ, ut necdum manum de tabula, nec de manu calamum tolleremus: quod eos omnes adjici ad ſuperiores, obiterque ſi quid Holſtenius in nummis offendiſſet, indicari, viris eruditis quos id ſtudiorum genus delectat, operæ pretium aliquod viſum eſt futurum.*

A

ΑΒΔΗΡΑΣ ΚΟΡΑΣ. *Abderæ virginis.* Ejus nimirum, quæ Abderæ Thraciæ civitati nomen dedit. Dorica dialecto, pro Κόρης. Ea ipſa in eo nummo Græciæ veteris apud Goltzium ſignatur, Tab. xxv. in quo Nonnius falſo Proſerpinam pingi putat. Mela Pomponius, lib. II. cap. 11. in Thracia: *Regio ulterior Diomedem tulit, immanibus equis mandendos ſolitum objectare advenas, & iiſdem ab Hercule objectum. Turris, quam Diomedis vocant, ſignum fabulæ remanet: & urbs, quam ſoror ejus ſuo nomine nominavit, Abdera: ſed ea magis id memorandum habet, quod Democritum phyſicum tulit, quam quod ita condita eſt.*

ΑΒΔΗΡΙΤΕΩΝ. Gryphus Apollini ſacer. In parte nummi altera, caput laureatum. Adjectum Prætoris nomen,

ΕΠΙΔΙΟΣ ΛΑΙΟΥ. *Epidius Laii F.* In Græcia Goltzii, tab. XXV.

ΑΔΡΙΑΝΟΘΗΡΕΙΤΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡ. CΩΚΡΑΤΟΥC. ΑΡΧ. Α. Philippi nummus e Gaza Regia, in quo ipſe equo inſidet. *Sub Prætore Socrate, Pontifice primo.*

AELIA CAPITOLIA.

ΚΑΠΙΤΩ. ΙΕΡ. ΑC. ΑΥ. Καπιτωλίας ἱερᾶς ἀσύλου αὐτονόμου. *Capitoliæ ſacræ, inviolatæ, ſuis utentis legibus.* Severi nummus cum templo Jovis, apud Franc. Gotifredum.

COL. AEL. KAPI. *Colonia Ælia Kapitolia.* Hadriani, in ſchedis Æneæ Vici. Colonus cum bobus & labaro.

COL. AE. CAP. Antonini Pii, e Cimelio Mediceo, cum Serapidis Jovis effigie.

COL. AEL. CAP. Commodi, apud Erizzum, cum turrito capite muliebri. Holſtenium miror nummos iſtos quatuor ad ignobile Syriæ Cœles oppidulum revocare, cui Æliæ prænomen fuiſſe nulla monumenta teſtantur, & a Ptolemæo Καπιτωλιὰς appellatur, lib. V. cap. XV. cum ad Hieroſolyma ſpectare palam ſit, quam civitatem appellari de ſuo Capitoliique nomine, *Æliam Capitoliam*, Ælius Hadrianus Imp. voluit, ut antea ex Ptolemæo aliiſque docuimus, qui & libro V. cap. XVI. planiſſime id admonet, Ἱεροσόλυμα, inquit, ἡ νῦν καλουμένη Αἰλία Καπιτωλία. Et huc referendi *Capitolienſes*, de quibus Ulpianus lib. L. Digeſt. tit. XV. de Cenſibus.

ΑΘΗΝΑΙΩΝ. Bovis vittatum caput. Ex parte altera, Minerva galeata: cui nempe bove femina litari ſolitum, ex Homero, & Euſtathio ſcimus. Legit hunc nummum præpoſtere Nonnius in Goltzii Græciam, ΙΩΝ ΑΘΗΝΑ, pro ΑΘΗΝΑΙΩΝ, & ad Ionem Xuthi filium refert.

ΑΘΩΙΤΩΝ. In Græcia Goltzii, Tab. XXIV. Sedet in monte Juppiter cognomento Athous. Euſtathius, in Iliad. V. pag. 953. Ἀθῷος Ζεὺς, ὁ ἐν Ἄθῳ τῷ ὄρει τιμώμενος. *Athous Iuppiter, qui in Atho monte colebatur.* Heſychius: Ἀθῷος, ὁ ἐπὶ τοῦ Ἄθω τοῦ ὄρους ἱδρυμένος ἀνδριὰς ὁ Ζεύς.

ΑΙΓΑΕΩΝ. ΠΙΤΝΑΙΟC. ΕΠ. CΤΡ. Μ. ΑΥΡ. ΠΑΥΛΟΥ. Fluvii decumbentis effigies, cum urna & Copiæ cornu. *Ægensium Pitnæus. Sub Prætore M. Aurelio Paulo.* Nomen id amnis est. Eadem forma videas alibi, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΡΜΟΣ, ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΑΙΑΝΔΡΟΣ, &c. Est hic Decii nummus e Gaza Regia: ΑΥΤ. Κ. Γ. ΜΕC. ΚΥΙΝ. ΤΡΑΙΑΝΟC. ΔΕΚΙΟC. CΕΒ. *Imp. Cæsar C. Messius Quintus Trajanus Decius Aug.* Pertinere hunc porro nummum ad Ægenses Æolidis, eumque amnem ipsum esse qui & Myrinen quoque alluit, haud pœnitenda, uti remur, conjectura auguramur, quod vicina sit Ægis Myrine, Plinio teste, lib. v. sect. xxxii. Stephano, ceterisque Geographis: & Galeno quoque, lib. de cibis boni malignique succi: Τοιοῦτος δέ ἐστιν οἶνος παρ' ἡμῖν ὁ ἐν Αἰγαῖς καὶ Περπερήνῃ· τῇ μὲν ὁμόρῳ Μυρίνῃ· τῇ δὲ Περγάμῳ. Atqui Myrinen amnem alluit is, qui Πυθικὸς, vitio, ut credimus, librariorum, pro Πιτναῖος vocatur apud Agathiam, in procemio historiæ suæ, pag. 5. Μύρινα δὲ πατρὶς, inquit, ... ἡ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πάλαι ὑπὸ Αἰολέων ἀπῳκισμένη, ἀμφὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πυθικοῦ ποταμοῦ, ὃς δὴ ῥέων ἐκ Λυδίας τῆς χώρας, ἐς τὸν ἔσχατον αὐλῶνα τοῦ κόλπου τοῦ Ἐλαΐτου ἐμβάλλει. *Myrina mihi patria .... quæ est in Asia, veterum Æolensium colonia, ad ostia Pythici fluvii sita: qui quidem ex Lydia regione fluens in extremum Elaïtidis sinus alveum fertur.* Simile sane veri est, eodem amne Ægas allui, quæ sunt Myrinæ proximæ, & a mari paulum recedunt, cujus ad amnis ostia Myrine fuit.

ΑΙΓΕΑΙΩΝ. Homeri caput, in nummo Severi, apud Franc. Gotifredum. Et hic ad Ægenses Æolidis spectat. Sunt enim hi Smyrnæ Cumisque vicini, quibus in locis Homerus plerumque versatus.

ΑΙΓΙΕΩΝ. Apud Goltzium, in Græcia, Tab. ix. cum Lucinæ effigie, qualis a Pausania describitur, in Achaïc. pag. 230. Αἰγιεῦσι δὲ Εἰλειθυίας ἱερόν ἐστιν ἀρχαῖον, καὶ ἡ Εἰλείθυια ἐς ἄκρους ἐκ κεφαλῆς τοὺς πόδας ὑφάσματι κεκάλυπται λεπτῷ, ξόανον πλὴν προσώπου τε καὶ χειρῶν ἄκρων καὶ ποδῶν. Ταῦτα δὲ τοῦ Πεντελησίου λίθου πεποίηται. Καὶ ταῖς χερσὶ τῇ μὲν ἐς εὐθὺ ἐκτέταται, τῇ δὲ ἀνέχει δᾷδα. Εἰλειθυίᾳ δὲ εἰκάσαι τις ἂν εἶ-

δῷδας, ὅτι γυναιξὶν ἐν ἴσῳ καὶ πῦρ εἰσιν αἱ ὠδῖνες. &c. *Habent Ægienses vetustum Lucinæ fanum. Deæ simulacrum a vertice ad calcem tenui carbaso velatum, ligneum est, præter os, summas manus, & pedes: sunt enim hæ partes e Pentelico marmore. Alteram manum porrigit, altera facem præfert. Attributas ei faces ex eo suspicari possis, quod parturientes dolor haud secus atque ignis urere videatur*, &c. Ex parte nummi altera Juno sceptrifera est, quæ eadem ac Lucina. Unde & in Romanorum nummis, IVNONI LVCINAE. Esse apud Ægienses & Junonis lucum, & Æsculapii, Liberi, ac Minervæ fana, auctor est idem Pausanias, loc. cit. Est igitur hic nummus Ægiensium in Achaïa.

ΑΙΖΑΝΕΙΤΩΝ. ΕΠΙ. ΡΟΥΦΟΥ. ΦΛΑΚΚΟΥ. Juppiter stans, aquilam dextra, læva hastam gerit, in nummo Caligulæ, e Regia Gaza.

ΑΙΖΑΝΙΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC. Ut in allato a nobis Sabinæ nummo Hygia serpentem pascit, sic in isto Antonini Pii, insculptus ipse Æsculapius est, cum baculo, quem serpens circumplicat. Digna præterea animadversione est Metropoleos honoraria prærogativa, qua donata ea civitas est. E Museo nostro.

ΑΙΣΟΛΕΩΝ. Racemus, vini feracis agri symbolum. Ex parte aversa, Palladis caput. E Cimelio Regio, nummus antiquus, cum id oppidum Plinii jam ævo interierit, cujus cives nummum hunc cudi jussere. Lib. III. sect. IX. in prima Italiæ regione, *Æsolani*. Ab Æsola, sive Æsula, de qua Horatius, lib. III. Ode XXIX.

Ne semper udum Tibur, & Æsulæ
Declive contempleris arvum.

ΑΙΤΩΛΩΝ. Apud Goltzium, in Græcia, Tab. VII. Hercules Centaurum clava conficit. Vide Hygin. fab. XXXI. XXXIII. & XXXIV. Sunt & in quibus aper Calydonius, quem Meleager, ut fabulæ ferunt, confecit.

ΑΚΡΑCΙΩΤΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΔΑΜΑ. ΑΤΤΑΛΟΥ. Β. *Sub Prætore Damasia Attalo*, vel *Attali F. iterum*. Diana Ephesia, cum alia muliebri icone, quæ pateram dextra, læva Copiæ cornu gerit, in Severi nummo, e Gaza Regia.

ΑΛΑΒΑΝΔΙΚΟΣ ΖΕΥΣ. Nummus Ligorii, in Collectaneis.

ΑΛΑΒΟΥΡΙΩΝ. Elagabali nummus, apud Ligorium. Expressæ in eo figuræ tres: Solis, Lunæ, Cybeles, vel Isidis. Stephanus: Ἀλαβούριον, πόλις Συρίας. Χάραξ, ὁ ἐδὸν Χερνικῶν. τὸ ἐθνικὸν, Ἀλαβουριος.

ΑΛΙΑΡΤΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. In Collectaneis Pyrrhi Ligorii. In superficie una ejus nummi, Jovis caput: ejusdem Numinis templum in altera. Plinio, lib. IV. sect. XII. in Bœotia, *Haliartus.* Stephano: Ἁλίαρτος, πόλις Βοιωτίας.... τὸ ἐθνικὸν, Ἁλιάρτιος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. Caput turritum. L. A. *Anno primo.* Ex parte altera, ΑΥΤ. Κ. Μ. ΦΟΥΛ. ΜΑΚΡΙΑΝΟC. ΑΥΓ. *Imp. Cæsar M. Fulvius Macrianus Augustus.* Hunc Ægyptus Imperatorem cum Oriente toto susceperat: postquam ejus proditione Valerianus in potestatem Persarum venit. Vide Trebellium Pollionem, in Macriano. Est hic nummus apud Tristanum, tom. III. pag. 32.

ΑΛΙΚΥΑΙΩΝ. Pyrrhi Ligorii in Collectaneis nummus, qui Dianæ ex parte altera, Apollinis ex altera caput exhibet. Plinio, lib. III. sect. XIV. in Sicilia, *Halicyenses.* Ἁλικυαῖοι, Thucydidi appellantur, lib. VII. pag. 511. Inter Entellam & Lilybæum Ἁλικύαι a Stephano collocantur. Nunc *Saleme*, oppidum haud ignobile. Vide plura in Plinianis notis.

ΑΛΥΜΝΙΩΝ. Lyra insculpta, in nummo vetere, e Cimelio Regio. Fuit Alimne quidem in majore Phrygia, teste Livio, lib. XXXVIII. sed & per *i* scribitur, & ΑΛΙΜΝΑΙΩΝ effingi ex ea voce gentile nomen necesse est. Itaque verius ΕΛΥΜΝΙΩΝ in nummo eo legi censuerim, ab oppido juxta Eubœam posito, de quo Stephanus: Ἐλύμνιον, νῆσος Εὐβοίας, πόλιν ἔχουσα. Τὸ ἐθνικὸν, Ἐλύμνιος, ἢ Ἐλυμνιεύς.

ΑΜΒΛΑΔΙΕΩΝ. Alexandri Severi, apud Pyrrhum Ligorium, nummus, in quo Bacchus cum lynce, dextra cantharum tenet, læva thyrso innititur. Stephano: Ἄμβλαδα, πόλις Πισιδίας... ὁ πολίτης, Ἀμβλαδεύς. Pisidiæ quoque Ptolemæus lib. V. cap. IV. adjudicat: Lycaoniæ,

Notitiæ veteres Eccleſ. pag. 29. Ἐπαρχία Λυκαονίας, ὑπὸ Κονσιλάριον. Ἰκόνιον μητρόπολις, ... Ἀμβλάδα. Et pag. 51. ὁ Ἀμδάδων, pro ὁ Ἀμβλάδων.

ΑΜΙCΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡ. C Ξ Η. ΑΜΙCΗΝΩΝ. ΜΙΛΗCΙΩΝ. Apollo Mileſius ſedet, ſtante Amiſenorum Dea velata. Utriuſque oppidi concordia hoc Maximini nummo ſignatur, e Cimelio Regio. Annus quoque CCLXVIII. ab impetrata libertate: qui plane incidit in annum ab Urbe Roma condita DCCCCLXXXIX. Maximini alterum, vel ut aliis placet, tertium.

ΑΜΟΡΙΑΙΩΝ. Claudii nummus, apud Pyrrhum Ligorium, cum Cybeles turritæ effigie.

ΑΜΦΙΛΟΧ. ΑΡΓΟC. ΜΗΤΡ. Cornu copiæ in nummo Ligorii, quod quamobrem in eo inſculptum ſit, ex Hygini loco, quem attulimus, liquet.

ΑΜΦΙΛΟΧ. ΑΡΓ. ΜΗΤΡΟΠ. Neptunus cum delphino & tridente: apud Pyrrhum Ligorium.

ΑΝΑΚΑΙΟΣ ΖΕΥΣ. Nummus e Ligorii collectionibus, cum effigie Jovis: atque, ex averſo, fulmine. Stephano: Ἀνάκη, πόλις Ἀχαΐας..... τὸ ἐθνικὸν, Ἀνακαῖος.

ΑΝΔΕΙΡΗΝΩΝ. Gordiani junioris nummus, apud Ligorium, cum effigie Cybeles, ſeu Matris Deûm. Plinio, lib. v. ſect. XXXIII. in Teuthrania, quæ Myſiæ, ſeu Æolidis, pars: *Andera*, *Cale*. Stephano: Ἄνδειρα, πόλις... τὸ ἐθνικὸν, Ἀνδειρηνός. Strabo, lib. XIII. pag. 614. Ὑπὸ ἢ τοῖς Ἀνδείροις ἱερὸν ἐστὶ μητρὸς θεῶν Ἀνδειρηνῆς ἅγιον, καὶ ἄντρον ὑπόνομον μέχρι Παλαιᾶς· ἔστι δ' ἡ Παλαιὰ κατοικία τις οὕτω καλουμένη, διέχουσα τῶν Ἀνδείρων ἑκατὸν καὶ τριάκοντα σταδίοις. *Sub Anderis delubrum eſt Matris Deorum Anderenæ ſacrum, & antrum cuniculi in morem ſub terra, uſque ad Palæam pertinens. Palæa vicus quidam eſt, ab Anderis* CXXX. *ſtadiis diſſitus.* Unde fortaſſis apud Plinium opportunius legas, *Andera*, *Palæa*: eſt enim Cale ignota.

ANETVSSA. Augusti nummus, in quo Apollo cum Jove, ſigniſque militaribus, apud Ligorium. Epigraphe, COLONIA. ANETVSSA. AVGVSTA. LATINA. Stephano urbs Africæ eſt Ἀνήτουσα.

ΑΝΘΕΙΕΩΝ. Getæ apud Ligorium nummus, in quo

Cybeles & Attæ effigies. De utroque eo numine vide Pausaniam, in Achaïcis, pag. 223. De oppido Stephanus: Ἄνθεια, πόλις Πελοποννήσου, πλησίον Ἄργους.

ΑΝΘΕΜΟΥϹΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Elagabali nummus, cum Deæ Syriæ icone, apud Ligorium. Est urbs Mesopotamiæ Plinio, lib. v. sect. XXI. *Anthemusia.* Vide Plinianas notas.

GENIO. ANTIOCHENSI. Mulier rupi insidet, ad pedes fluvio enatante, quo situs urbis monti impositæ amne præfluente ad radices ejus intelligitur. In parte nummi aversa, stat Apollo cum lyra: epigraphe, APOLLONI. SANCTO. Est Antiochiæ Pisidiæ, e Cimelio Regio.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΚΑΙΣΑΡ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ Caput Augusti. Ex parte altera, Liviæ caput, cum epigraphe, ΑΤΤΑΛΟΥ ΣΥΝΑΡΧΙΑ. *Attalus in Magistratu collega.* Vide ΑΡΟΧΕΩΝ. Attali nomen, quod in Pergamenorum, Erythræorum, Smyrnæorum, Apamensiumque nummis ejusdem ferme tractus occurrit, ut Antiochensibus Cariæ hunc nummum adjudicem, monet.

ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ, Thraciæ scilicet. Domitiani nummus, apud Leonardum Augustinum, cum triremi velis expansis. Reliqua epigraphe: ΗΓΕΜ. ΑΠ. ΚΛ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ. Ἡγεμόνος Ἀππίου Κλαυδίου Μαρκιανοῦ. *Præside Appio Claudio Marciano.*

ἈΞΙΑ. In Collectaneis Pyrrhi Ligorii nummus Junonis caput exhibet, cum epigraphe: ΗΡΑ. ΑΞΙΑΣ. *Iuno Axias.* Nomen ei ab oppido Axia in Locris, qui cognominantur Ozolæ, de quibus Plinius, lib. IV. sect. IV. Meminit ejus oppidi Stephanus.

APROS. Antonini Pii nummus apud Ligorium, cum epigraphe: COL. APROS. TITIA. AELIA. HADRIANA. ANTONINA. AVGVSTA. Jam tum Vespasiani ævo colonia fuit, teste Plinio, lib. III. sect. XVIII. in Thracia, *Apros colonia, quæ a Philippis abest,* CLXXXVIII. M. *pass.* Ptolemæo quoque, qui Antonini principatu vixit, Ἄπρος κολωνία, inter urbes Thraciæ mediterraneas.

ΑΡΑΔΙΩΝ ΑΠΥ. Ἀραδίων υπά, hoc eſt, *anno* CCCCLXXXI. æræ Seleucidarum: qui annus incidit in annum Urbis Romæ DCCCCXXII. qui fere M. Aurelii nonus fuit, cujus caput una cum L. Vero fratre in eo nummo Regiæ Gazæ expreſſum. Ex parte averſa, bos currens.

ARMENIAC. Victoria cum corona. Ex parte altera, NERO CAESAR AVGVSTVS. Cujus victoriam Armeniacam hic nummus declarat: quam nempe Domitius Corbulo retulit, a Nerone eo miſſus cum imperio. Vide Dionem, lib. LXII. Plinium, lib. II. ſect. LXXII. & Tacitum, lib. XIV. Annal.

ΑCΚΑΛΩ. ΑΤ. *Anno τά*, hoc eſt, CCCI. qui incidit in annum Urbis Romæ DCCCCLII. Severi ſeptimum, cujus principatu cuſus eſt nummus ille, quem in Regia Gaza vidimus. Palladem is præfert cum noctua, & Aſcalonitarum Deam.

ΑCCΙΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡ. ΑΥΡ. ΜΗΤΡΩΝΙCΤΟΥ. Alexandri Severi, e Gaza Regia. *Sub Prætore Aurelio Metroniſta*, ut quidem conjicere nobis licuit. Vas læva tenet figura quædam ei nummo inſculpta: quod ex Aſſio forte lapide factum. Plinius, lib. XXVII. *In Aſſo Troadis ſarcophagus lapis fiſſili vena ſcinditur. Corpora defunctorum condita in eo abſumi conſtat intra quadrageſimum diem, exceptis dentibus.* Et ſect. XXVIII. *Aſſius lapis guſtu ſalſus, podagras lenit, pedibus in vaſe ex eo cavato inditis: &c.*

ΑΤΑΡΝΑΙΩΝ. M. Aurelii nummus, cum Dianæ venatricis effigie: & alter Gordiani junioris, ΑΤΑΡΝΕΩΝ inſcriptus, cum Apolline. Uterque e Collectionibus Pyrrhi Ligorii. Plinio, in Æolide, lib. V. ſect. XXXII. & lib. XXXVII. ſect. LVI. *Atarne.* Stephano: Ἀτάρνα, πόλις μεταξὺ Μυσίας καὶ Λυδίας .... ὁ πολίτης, Ἀταρνεύς. Straboni, lib. XIII. pag. 61. Ἀταρνεῖται.

ΑΥΛΙΔΕΩΝ. Β. ΝΕΩΚ. Commodi nummus, cum Dianæ effigie, quæ cervam cornibus tenet: apud Ligorium. Aulis urbs Bœotiæ eſt, prope Eubœam, ubi Dianæ ædes: cujus ad aram cum ex Calchantis vaticinio Græci Iphigeniam immolaturi eſſent, pro puella cervam mactandam ſubmiſiſſe

ſubmiſiſſe Deam perhibent. Vide Pauſaniam, lib. IX. in Bœot. pag. 296. Stephanus : Ἀυλὶς, πόλις Βοιωτίας κτ̓ Χαλκίδα... τὸ ἐθνικὸν, Αὐλιδεὺς, &c.

B

BΑΡΓΑϹΗΝΩΝ. Diana Epheſia. Ex parte altera, Herculis caput. E Cimelio Regio.

ΒΛΑΥΝΔΕΩΝ ΔΗΜΟϹ. Caput juvenile. Ex parte averſa, fluvii decumbentis effigies. E Cimelio Regio.

ΒΟΥΡΑΙ. Hoc eſt, ΒΟΥΡΑΙΩΝ. Nummi duo, apud Ligorium. Herculem alter, clavamque : Bacchum urceumque alter exhibet.

BVTHR. *Buthrotus.* AVGVSTVS. Auguſti caput. Ex parte averſa, pons : ille videlicet, de quo Plinius loc. cit. ubi de Buthroto colonia, & Ambracio ſinu : *In eum defertur*, inquit, *amnis Acheron, mille pedum ponte mirabilis omnia ſua mirantibus Græcis.*

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. Nummus antiquus Cimelii Regii, in quo Liberæ Deæ caput expreſſum : de qua nos alibi egimus.

ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. ΕΠΙ. ΤΙΤ. ΑΙΛ. ΚΑΠΙΤΩΛΕΙΝΟΥ. *Sub Tito Ælio Capitolino.* Caracallæ nummus, majoris moduli, e Cimelio Regio : cujus in averſa pagina Caracalla ipſe & Geta dextras jungunt. Nummum hunc ſic deformatum Occo exhibet, pag. 384. ΕΠΤΙΤΑΙΛΚΑΠΙΤΩΛ..CΙΝΟΥ.....ΤΙΩΝ. Ex parte nummi altera legas, ΑΥΤ. ΚΑΙϹ. Μ. ΑΥΡΗΛ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. ΑΥΓ.

Δ

ΔΑΛΔΙΑΝΩΝ. Diana cornu cervum apprehendit. In ſuperficie nummi poſtica, ΙΕΡΑ ϹΥΝΚΛΗΤΟϹ, *Sacer Senatus*, cujus caput ibi expreſſum. E Gaza Regia.

DOBEROS. Claudii nummus apud Ligorium, in quo Duumviri ſulcum ducunt, adjecta epigraphe, COLONIA. CLAVDIA. DOBEROS. Plinio, lib. IV. ſect. XVII. inter Pæonias Macedoniæ gentes cenſentur *Doberi, Æſtræenſes*, &c. ab oppidis ſcilicet, quæ Δόβηρος, & Αἴστραιον Græcis dicuntur : ubi *Doberienſes, Trienſes*, ante nos perperam legebatur. Vide noſtras in Plinium Emendationes, ad eum librum, num. XLIX. Δοβῆρες

Herodoto non ſemel appellantur, lib. v. Terpſich. num. xvi. & lib. vii. Polymn. num. cxiii. Horum oppidum in Pæonia Thucydides collocat, lib. ii. pag. 167. Δόβηρον τ̃ Παιονικήν. Apud Ptolemæum, lib. iii. cap. xiii. in Pæonia pariter Δήβοϱος. In Notitia Eccleſ. Prov. Macedoniæ primæ, pag. 21. Διόβοϱος. Utrobique nomen in mendo jacet, pro Δόβηϱος.

ΔΟΚΙΜΕΩΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. M. Aurelii nummus, cum Cybeles effigie. E Cimelio Seren. Ducis Etruriæ. A Docimo Macedone Docimeum, ut diximus, oppidum nomen traxit. Hinc utriuſque populi ſocietas hoc nummo indicatur.

ΔΟΚΙΜΕΩΝ. ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ. Hadriani, apud Pyrrhum Ligorium. *Docimenſium Felicitas.* Stat Dea cum caduceo, & copiæ cornu, ac temone.

ΔΩΡΥΛΑΕΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. M. Aurelii nummus, apud Ligorium: cum Cybele ac leonibus.

ΔΟΥΡΗΝΩΝ. Trajani, apud Ligorium. Victoria in eo nummo expreſſa. Stephano: Δοῦϱα, πόλις Μεσοποταμίας... τὸ ἐθνικὸν, Δουϱηνός. Ab Iſidoro Characeno, in Σταθμ. pag. 186. *Dura Nicanoris*, a Græcis *Europus* appellata dicitur: Ἔνθεν Δοῦϱα Νικάνοϱος πόλις, κτίσμα Μακεδόνων· ὑπὸ ἢ Ἑλλήνων Εὔϱωπος καλεῖται. Europum ad Euphratem Plinius collocat, lib. v. ſect. xxi. & Ptolemæus lib. v. cap. xv.

E

ΕΛΑΙΤ. ΕΠΙ. ΣΤΡ. ΑΥΡ. ΒΑΡΒΥΛΛΟΥ. Dea Velata, dextra haſtam, ſpicam læva gerit: ante pedes papaver, caniſtrumque papaverum & ſpicarum. Ex parte altera, ΘΕΑ ΡΩΜΗ, capite galeato. E Gaza Regia. *Sub Prætore Aurelio Barbula.*

ΕΜΙΣΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑΣ. ΕΚΦ. Hoc eſt, *anno* dxxvii. qui in annum incidit Urbis Romæ, dcccclxviii. Caracallæ, cujus hic nummus eſt, e Gaza Regia, fere quintum.

ΕΡΜΟΚΑΠΗΛΙΤ. ΘΕΑ. ΡΩ. Ἑϱμοκαπηλιτῶν, Θέα Ῥώμη. E Gaza Regia nummus ex ære, in quo muliebre caput inſculptum. Plinio, lib. v. ſect. xxxiii. *Hermocapelitæ*, quaſi Mercurii caupones. Quam quidem vocem

nos ibi primi auctori suo restituimus, admonitu Regiorum codicum & nostrorum: quodque certius est, adstipulante Notitia vetere Episcopatuum Provinciæ Lydiæ, in qua ὁ Ἑρμοκαπηλίας legitur, pag. 45. & ὁ Ἑρμοκαπηλείας, pag. 13. Parmensis editio, quæ vetustissima, *Hermacopolitæ*: Hermolaus deinde Barbarus, ceterique post eum Plinii editores, *Harmatopolitæ* exhibent: cum si ex Ἁρματοῦς ea vox efficta esset, ut visum Ortelio, *Harmatuntopolitas* dici oporteret. Quanquam porro Lydiæ Notitia Hermocapelitas accenset, Pergamenæ tamen illi, ut & Thyatireni, jurisdictioni paruerunt. Simili errore Madaurense Numidiæ oppidum idem Hermolaus, pro Materensi, quod Byzacenæ provinciæ fuit, obtrusit: aliaque σφάλματα sexcenta admisit, quæ in Plinianis Notis censoria animadversione castigamus.

ΕΡΥΘΡΑΙΩΝ. ΕΠ. CΤΡ. ΑΙ. ΑΤΤΑΛΟΥ. Β. *Sub Prætore Ælio Attalo iterum.* Alexandri Severi nummus geminus e Gaza Regia. Cererem alter in biga draconum, in templo Herculem alter exhibet.

ΕΥΘΗΝΑΙΩΝ. Pyrrhi Ligorii nummus, in quo Ceres cum facibus. Ad Euthenen spectat, de qua proxime diximus.

ΕΦΕΣΙΩΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΑΡΙΣΤΩΝ. ΜΗΝΟΦΑΝΗΣ. *Scriba Aristo Menophanes.* Vel *Scriba Aristo*, Prætor *Menophanes.* Augusti & Liviæ capita præfert hic nummus e Gaza Regia.

ΕΦΕCΙΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ. *Sub Prætore Iuliano.* M. Aurelii nummus e Gaza Regia, in quo Caystrus amnis decumbens Dianæ Ephesiæ simulacrum dextra gerit.

Γ

ΓΑΒΑΛΕΩΝ. Juno cum Pallade, in nummo Diadumeniani, e Museo S. Genovefæ. ΚΑΙCΑΡ. Μ. ΟΠ. ΑΝΤ. ΔΙΑΔΥΜΕΝΙΑΝΟC. *Cæsar M. Opelius Antoninus Diadumenianus.*

ΓΑΔΑΡΕΩΝ. ΓΜC. Commodi nummus, e Museo S. Genovefæ, in quo pictus ipse sub Herculis imberbis effigie: rursumque ex parte altera idem laureato capite cernitur,

cum epigraphe, ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤ. ΚΟΜΟΔΟC. *Imp. Cæsar M. Aurel. Antoninus Commodus.* Annus Gadarensium σμγ′, hoc est, CCXLIII. in annum Urbis Romæ incurrit DCCCCXXXII. qui plane Commodi Imp. primus fuit.

ΓΑΖΑ. ΜΑΡΝΑ. ΕΠΙ. ΑΓΡ. *Sub Agrippa.* Apollo & Diana in templo. Hadriani nummus e Cimelio Regio.

ΓΟΡΤΥΝ. ΕΠΙ. ΑΥΓΟΥΡΕΙΝΟΥ. *Sub Augurino.* Caput Germanici, e Cimelio Regio. Fuit Romæ viris Minutiæ gentis peculiare cognomen Augurini.

ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ. Cum tauro cornupeta, apud Anton. Augustinum, pag. 85. in Dialogis Italice conscriptis, Dial. 3. In pagina nummi altera, Europa platano insidet, sub qua nimirum, uti ex Plinio diximus, cum Jove concubuit. Hausit Plinius a Theophrasto, lib. I. hist. plantar. cap. XV. Ἐν Κρήτῃ δὲ πλάτανόν τινα εἶναι ἐν τῇ Γορτυναίᾳ πρὸς πηγῇ τινι, ἣ οὐ φυλλοβολεῖ· μυθολογοῦσι δὲ ὡς ἐπὶ ταύτῃ ἐμίγη τῇ Εὐρώπῃ ὁ Ζεύς. Græcus scriptor, ut in nostris ad Plinium notis observavimus, ἐπὶ ταύτῃ cum dixit, ἐπὶ ἀντὶ τοῦ ὑπὸ accepit: etsi favere ei nummus videtur, qui insidentem arbori Europam, ut diximus, exhibet.

ΓΥΡΤΩΝΙΩΝ. Pyrrhi Ligorii nummus. Stephano: Γύρτων, πόλις Θεσσαλίας καὶ Περραιβίας... ὁ πολίτης, Γυρτώνιος.

H

HIONEΩN. Pyrrhi Ligorii nummus, cum uva & urceo, quæ sunt vini feracitatis in Eïonensium agro symbola. Urbs est Ἠϊὼν in Thracia, ad Strymonem amnem, apud Thucyd. lib. IV. Ex Stephano gentile nomen est Ἠϊονεύς.

Θ

ΘΑσίων, ΕΠΙ. ΑΓΑΘΩΝΟC. Etsi nomen oppidi ab hoc nummo abest, tamen ad Thasios referri putem oportere, quod & sub Domitiano Principe cusus æque est, pariterque templum sex columnarum exhibet, atque alter ille, ΕΠΙ. ΝΕΟΚΥΔΟΥ. ΘΑ. Alterumque similiter, ejusdem Domitiani principatu percussum, in quo sedet Juppiter, aristasque dextra, læva hastam tenet: epigraphe, ΕΠΙ. ΑΓΑΘΩΝΟC.

ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡ. ΑΥΡ. ΓΛΥΚΩΝΟC. ΛΟΥΚΙΟΥ Juliæ Domnæ nummus e Gaza Regia, in quo ex parte aversa Severus ex equo hostem lancea confodit. *Sub Prætore Aurelio Glycone Lucii F.*

ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. Aquila. Ex parte altera, ΔΟΡΕΙCΗΝΗ. Holstenius, ΒΟΡΕΙΤΗΝΗ legit. Dianæ caput: cujus id cognomentum a loco peculiari fuisse videtur, ut in eodem fere tractu, (quod in nummis ΜΑΓΝΗΤΩΝ animadvertimus,) ΛΕΥΚΟΦΡΥΗΝΗ. Est e Cimelio Regio.

ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡ. ΜΑΡΚΟΥ. ΑΥΡΗ. ΒΑΡΒΑΡ. *Sub Prætore Marco Aurelio Barbaro.* ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC, ex parte aversa. *Sacer Senatus.*

I

IΗΤΩΝ. E Cimelio Regio, cum effigie Palladis, & palma: in superficie nummi altera, Jovis caput. Spectat hic ad eam e Sporadibus insulis, quæ Ios dicebatur, *Homeri sepulcro veneranda*, ut aït Plinius, lib. IV. sect. XXIII. & Scylax, pag. 21. Ἴος, ἐν ταύτῃ Ὅμηρος τέθαπται, & Strabo, lib. x. pag. 484. Stephanus Cycladibus hanc accenset: Ἴος, inquit, νῆσος τῶν Κυκλάδων … Ὁ πολίτης Ἰήτης, καὶ Ἰέτης. Nunc *Nio* dicitur, conflata voce una e duabus, ἐν Ἴῳ. De ea Gellius, lib. III. cap. XI. *De patria quoque Homeri multo maxime dissensum est. Alii Colophonium, alii Smyrnæum, sunt qui Atheniensem, sunt qui Ægyptium dicant fuisse. Aristoteles tradit ex insula Io natum. M. Varro, in libro de Imaginibus primo, Homeri imagini hoc epigramma apposuit:*

Capella Homeri candida hæc tumulum indicat,
Quod ara Ietæ mortuo faciunt sacra.

Candida, inquit, capella sacrum Homero fecere: nempe ut Apollinari viro: nam Apollini solere capros albos sacrificari, etiam Livius indicat, lib. XXV. Addit Gellius deinde distichon, quo urbes eæ appellantur, quæ de Homeri natalibus inter se contendunt:

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου,
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφών, Σαλαμίν, Ἴος, Ἄργος, Ἀθῆναι.

Præfert hic nummus palmam, ut diximus, quod palmi-

fera insula ea sit, unde & alterum ei nomen olim, teste Plinio, loc. cit. *Ios a Naxo*, XXIV. *mill. pass. Homeri sepulcro veneranda*, *longitudinis* XXV. *mill. ante Phœnice appellata.* Quod & Stephanus adnotavit : Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Φοινίκη ἡ Ἴος. Et ad hanc Ion pertinere quoque nunc verius arbitramur Lucillæ nummum, qui ΙΗΤΩΝ inscribitur, quam ad Siciliam, Illyricumve, ut ante augurati sumus.

K

KAΔ Hoc est, ut nunc quidem interpretari lubet, Καδοκωδῶν, vel Καδηνῶν. Civitatis hujus Phrygiacæ genius adstanti Aureliano coronam porrigit, adjecta epigraphe, RESTITVT. ORBIS, Romani scilicet. Et is sane apud Gruterum, pag. CCLXXVI. 4. & 5. RESTITVTOR ORBIS, & CONSERVATOR ORBIS vocatur. Vopiscus: *Nos bene scimus, & posteri frequentabunt Divum Aurelianum clarissimum Principem, serenissimum Imperatorem, per quem Romano nomini ORBIS EST RESTITVTVS.* In altera nummi area, caput Aureliani radiatum: epigraphe, DEO ET DOMINO NATO AVRELIANO AVG. Qui honorum tituli ad omina spectant imperii, quæ ille vel ante cunas, & postquam natus est, in cunis accepit. Refert ea Vopiscus, pag. 210. *Matrem quidem ejus Callicrates Tyrius, Græcorum longe doctissimus scriptor, sacerdotem templi Solis, in eo vico, in quo habitabant parentes, fuisse dicit. Habuisse quin etiam nonnihilum divinationis, adeo ut aliquando marito suo jurgans ingesserit, quum ejus & stultitiam increparet & vilitatem, En Imperatoris patrem. Ex quo constat illam mulierem scisse fatalia. Idem dicit auspicia imperii Aureliano hæc fuisse: Primum, pueri ejus peluem serpentem plerumque cinxisse, neque unquam occidi potuisse. Postremo ipsam matrem, quæ hoc viderat, serpentem quasi familiarem occidere noluisse. His accedit, quod ex palliolo purpureo, quod Soli sui temporis imperator tulerat, sacerdos mulier crepundia filio fecisse perhibetur. Addit etiam illud, quod vinctum fasciolæ Aurelianum aquila innoxie de cunis levaverit, & in aram posuerit; quæ juxta Sacellum forte*

fine ignibus erat. Idem auctor est, vitulum matri ejus natum miræ magnitudinis, candidum, sed purpurantibus maculis, ita ut haberet in latere uno avem, in alio coronam. Multa superflua in eodem legisse memini: quippe qui asseverat etiam rosas in ejusdem mulieris corte, NATO AVRELIANO, exisse purpureas, odoris rosei, floris aurei. Fuerunt & postea multa omina jam militanti, futuri, ut res monstravit, imperii &c. Vel ex hoc uno Vopisci loco plura Aureliani numismata explanabis, in quibus epigraphe est, SOL DOMINVS IMPERII ROMANI, vel SOLI INVICTO, insculptave Aquila, quæ rostro coronam gerat, ut apud Tristanum, tom. III. pag. 254.

ΚΑΙCΑΡΕΩΝ Τ. Π. ΑΡΓΑΙΩ ΤΟ. Β. Antonini Pii nummus, e Museo S. Genovefæ, in quo mons Argæus insculptus, cui apposita, ut diximus, Cappadociæ Cæsarea. Καισαρέων τῶν πρὸς Ἀργαίῳ, τὸ β′ subintellige Νεωκόρων. *Cæsariensium qui sub Argæo, iterum Neocororum.* In pagina nummi antica, ΑΥΤ. ΚΑΙC. Τ. ΑΙΛ. ΑΔΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Τίτος Αἴλιος Ἀδριανὸς Ἀντωνεῖνος.

ΚΑΠΥΑC. Nummus e Cimelio Mediceo: cujus in aversa parte caput virile diadematum, forte Capyis conditoris. Stephanus: Κάπυα, πόλις Ἰταλίας, ... ἀπὸ Κάπυος τοῦ Τρωϊκοῦ. *Capua, urbs Italiæ ... a Capy Trojano.*

ΚΑΡΝΗ. In schedis Pyrrhi Ligorii nummus est, cujus in parte una caput Apollinis: in aversa superficie sagitta, arcus, pharetra. Est urbs hujus nominis gemina, apud Stephanum: Phœnices altera, altera Æolidis.

ΚΕΛΑΔΩΝΑΙΩΝ. Hadriani, in Ligorii Collectaneis, cum Jovis ac Dianæ venatricis effigie.

ΚΕΛΑΙΘΡΑΙΩΝ. Severi, apud Ligorium, cum armata Pallade. Stephanus: Κελαίθρα, πόλις Βοιωτίας, Ἄρνης πλησίον, ἀπὸ Κελαίθρου.

ΚΛΑΖΟΜΕΝΗ ΘΕΑ. Valeriani e Cimelio Regio. Muliebris figura sedet, dextra Dianam Ephesiam gerit. Genius ipse civitatis est, cum divinitatis prærogativa, ut in similibus nummis, ΘΕΑ ΡΩΜΗ.

ΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. Hadriani nummus, in quo uva insculpta. E Cimelio Regio.

ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ. Getæ nummus, e Gaza Regia, in quo canis insculptus, non ut quibusdam visum est, lupus. Plinius, lib. VIII. sect. LXI. *Propter bella Colophonii cohortes canum habuere: hæ primæ dimicabant in acie nunquam detrectantes: hæc erant fidissima auxilia, nec stipendiorum indiga.*

ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. Pegasum is nummus insculptum præfert, ut Corinthiorum, a quibus profecti olim Corcyræi: atque hæc causa est cur & Syracusani Pegasum pariter adsciverint, ut in ipsorum nummis dicemus. Ex parte hujusce nummi altera, Plautillæ caput, quæ Caracalla uxor, cum epigraphe, ΠΛΑΥΤΙΛΛΑ CΕΒΑCΤΗ. E Museo S. Genovefæ.

ΚΟΤΙΑΕΩΝ. M. Aurelii, cum Æsculapii icone, e Cimelio Regio, majore forma ex ære nummus.

ΚΟΤΙΑΕΩΝ. ΕΠΙ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΥ. ΚΕΛΕΡΟC. ΑΡΧ. *Sub Demetriano Celere Pontifice.* Macrini, cum Fortunæ vel Abundantiæ icone, in Cimelio Mediceo.

ΚΡΟΤΩΝ. Herculis cum clava caput insculptum. In parte nummi aversa, ΚΡΙΜΙΣΑ, cum Nymphæ effigie, quæ urbi in Italia Crotoni vicinæ nomen dedit. Stephanus: Κρίμισα, πόλις Ἰταλίας, πλησίον Κρότωνος καὶ Θουρίου. Λυκόφρων· ἀπὸ Κριμίσης νύμφης.

ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. ΕΠ. ΛΟΥ..... *Sub Lucio.....* Capita duo adversa, Jovis Hammonis, & Jovis Capitolini, in nummo Macrini e Gaza Regia. Α. Κ. Μ. ΟΠΕΛ. CΕΟΥΗΡ. ΜΑΚΡΕΙΝΟC. CΕ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Ὀπέλιος Σευῆρος Μακρεῖνος Σεβαστός.

ΚΥΜΑΙΟΙC. ΑΙΛ. ΕΡΜΕΙΑC. ΠΡΥΤ. Αἴλιος Ἑρμείας Πρύτανις Κυμαίοις, subintellige ἀνέθηκεν, ut in Smyrnæorum nummo, ΠΟΛΕΜΩΝ ΑΝΕΘΗΚΕ CΜΥΡΝΑΙΟΙC, aliisque. Stat in hoc nummo inter cervos binos Diana Ephesia. Gallieni ævo cusus existimatur.

ΚΥΜΑΙΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡ. ΦΛ. ΠΑΥC. ΕΡΩΤΟC. Æsculapii stantis effigies, in nummo Maximi Cæsaris, e Gaza Regia: *Sub Prætore Flavio Pausania Erote*, vel *Erotis F.* Γ. ΙΟΥ. ΟΥΗ. ΜΑΞΙΜΟC. Κ. *C. Iulius Verus Maximus Cæsar.*

ΚΥΜΑΙΩΝ.

ΚΥΜΑΙΩΝ. ΕΡΜΟΣ. *Cumæorum Hermus.* Ut infra, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΡΜΟΣ. Smyrnensium scilicet Cumæorumque agros Hermus, invectu limi, non modo fecundat: sed, ut Ægyptiacum Delta Nilus, facit. Plinius, lib. v. sect. xxxi. *A Smyrna Hermus campos facit, & nomini suo adoptat.* Stephanus: Ἕρμου πεδίον, τόπος πλησίον Κύμης. Vide & Eustath. ad Dionys. v. 779. pag. 103.

ΚΥΝΟΥΡΑΙΩΝ. Juvenile caput, Cynuri utique, qui oppidi conditor fuit. Stephanus: Κύνουρα, πόλις Ἄργους, ἀπὸ Κυνούρου, παιδὸς Περσέως. A Cinuro Persei F. nomen habet. Vide & Pausaniam libro tertio. In superficie nummi aversa, Palladis caput: utrimque litteræ, Ο Φ. Est in Collectaneis Pyrrhi Ligorii.

Λ

ΛΑΒΡΑΝΔΑΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. & ΟΜΟΝΟΙΑ ΛΑΒΡΑΝΔΑΙΩΝ. Hadriani nummi duo apud Ligorium: in altero sedet Juppiter cum hasta: sunt in altero capita Junonis ac Jovis. Stephanus: Λάβρανδα, κώμη Καρίας. Τὸ ἐθνικὸν, Λαβρανδηνὸς, καὶ Λαβράνδιος, καὶ Λαβρανδεύς. Adde ex nummi fide, καὶ Λαβρανδαῖος. Strabo, lib. xiv. pag. 659. ibi ἱερὸν Διὸς Λαβρανδηνοῦ, καὶ ξόανον Διὸς Στρατίου, fanum Jovis Labrandi, & simulacrum Jovis Militaris fuisse commemorat.

ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. ΓΡΑ. ΑΓΡΙΠΠΙΝΟΣ. *Laodicenorum Scriba Agrippinus.* *Cybeles cum leonibus effigies. Ex parte nummi altera, CABEINA. CEBACTH. ΑΔΡΙΑΝΟΥ. CEBACTOY. *Sabina Augusta Hadriani Augusti.* Et hunc esse Laodicenorum Cariæ nummum ex altero illo Hadriani liquet, qui Scribæ ejusdem nomen præfert.

ΛΕΠΤΙΣ. Turritum caput. Ex parte altera, ΑΓΡΙΠΠΙΝΑ, quæ Germanici conjux fuit. E Museo S. Genovefæ.

ΛΗΝΑΙΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΓΑΜΟΥ. ΕΠΙΜΑΧΟΥ. Ita legit Holstenius in nummo Caracallæ, e Medicea Gaza. Sed haud dubie non Λιναίων, quorum Stephanus meminit, hic nummus est, ut vir eruditus putat: nam Λῖνος regionis nomen est, non oppidi: sunt autem op-

DDdd

pidis, non regionibus, præfecti Στρατηγοὶ, hoc eſt, Duumviri, ſeu Prætores. Sed eſt Μυπλωαίων potius, quorum Prætoris nomen, ut apparet, vitiatum, emendari niſi nummo inſpecto nequit.

ΛΙΛΥΒΑΙΙΤΑΝ. Pompeii velatum caput. In parte averſa, tripus ſerpente obvolutus: epigraphe, ΑΤΡΑΤΙΝΟΥ. ΠΥΘΙΑ. *Ludi Pythii*, edente *Atratino*. E Gaza Medicea. Fortaſſis eſt is L. Sempronius Atratinus, qui Conſulatum geſſit anno Urbis DCCXX. poſtquam Antonius eo ſe Magiſtratu abdicavit. Vide Dionem lib. XLIX.

M

MAΓΝΗΤΩΝ. ΑΠΟ. ΣΙΠΥΛΟΥ. Ex parte altera, ΜΑΡΚΟΣ. ΤΥΛΛΙΟΣ. ΚΙΚΕΡΩΝ. *Marcus Tullius Cicero.* Nummus eſt e Muſeo noſtro: ſed quem adulterinum credimus.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΕΠΙ. ΓΡ. ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ. ΜΟCΧΙΩΝΟC. *Sub Scriba Amaranto Moſchionis F.* Diana Epheſia, & Fortuna cum temone & Copiæ cornu, partæ ei oppido Abundantiæ, ac tutelæ Numinis, argumenta. Gordiani junioris nummus, e Cimelio Regio, Magneſiæ Mæandri.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΕΠΙ. ΓΡΑΜΜΑ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ. Vulcanus ſedens galeam cippo imponit, adſtante Pallade. *Magnetum* Mæandri, *ſub Scriba Marciano.* Nummus Maximini e Gaza Regia.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ. ΕΠ. ΓΡ. ΦΛ. ΒΑCCΟΥ. Ἐπὶ Γραμματέως Φλαβίου Βάσσου. Caracallæ nummus, e Cimelio Regio. *Magnetum* ad Mæandrum.

ΜΑΙΟΝΙΑ. Caput turritum. Ex parte nummi poſtica, ΜΑΙΟΝΩΝ, cum mulieris ſedentis effigie. E Cimelio Regio.

ΜΑΙΟΝΩΝ. Mercurii effigies. Ex ſuperficie nummi altera, Herculis caput expreſſum. Apud Gotifredum.

ΜΑΙΟΝΩΝ. Caput Palladis. Ex altera parte, ΕΠΙ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. *Sub Demetrio* Prætore. Ceres cum ſpicis. Ex Cimelio Regio.

ΜΑΙΟΝΩΝ. Caput Jovis. Ex parte altera, ΕΠΙ. ΑΡCΡΙΚΩΝΟC. CΤΡΑ. Sic enim retulere ii qui num-

mum viderunt : Forte ΕΠΙ. ΣΤΡΑ. ΑΙΣΧΡΙΩΝΟΣ. *Sub Prætore Æſchrione.*

ΜΑΙΟΝΩΝ. ΕΠΙ. ΑΥΡ. ΑΠΦΙΑΝΟΥ. ΑΡΧ. Α. Juno velata : e Cimelio Regio. *Sub Aurelio Apphiano Pontifice primo.* Ex parte averſa, ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ.

ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. ΤΑΜΙΟΥ. ΓΑΙΟΥ. ΠΟΠΛΙΛΙΟΥ. In laurea corona, e Cimelio Regio. *Quæſtore Caïo Publilio.* In parte altera caput galeatum. Et Quæſtorum nomen nummis appoſitum ex iſto intelligis: neque ex iſto modo: ſed & fortaſſis ex altero ΚΡΗΤΩΝ, in quo ΚΟΡ. ΛΥΠΟΥ Quæſtoris nomen inſculptum ſuperius vidimus.

ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. ΤΑΜΙΟΥ. ΛΕΥΚΙΟΥ. ΠΑΚΙΝΝΙΟΥ. In laurea. Pars averſa, ſuperiori ſimilis. *Quæſtore Lucio Pacinnio*, vel forte *Paconio.* Ex eadem Gaza Regia.

ΜΑΡΑΘΩΝ. Caput Minervæ galeatum : Mercurii, ex parte altera, cum epigraphe, ΔΗΜΟΣ. Stephano: Μαραθὼν, δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς. Vicus fuit haud procul Athenis, qui Marathoniæ pugnæ nomen dedit, qua ingenti clade Perſæ ab Athenienſibus, Miltiade duce, devicti.

ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΥΠ. ΑΥΡ. ΑΜΙΑΝΟΥ. Juliæ Domnæ nummus e Gaza Regia, *Sub Aurelio Amiano.* Forte, *Damiano.* Aquila roſtro coronam gerit. Alter Fortunam cum temone exhibet.

ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΙΤΩΝ. ΕΥΤΥΧΟΥΣ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. M. Aurelii nummus, cum Herculis ſimul & Martis effigie: Commodi alter ſimilis, cum Mercurio.

ΜΕΜΦΕΙΤΗΣ. Nummus eſt Antonini Pii, quo Numinis patrii, hoc eſt, Apis vice fore ſibi Imperatorem Memphitæ ſignificant. Vide ΚΑΜΑΡΕΙΤΗΣ, & ΣΕΘΡΟΕΙΤΗΣ. In hoc Fr. Gotifredi nummo ſtat Iſis ſtolata, cum haſta, Api juxta appoſito.

ΜΗΘΥΜΝΑΙΩΝ. L. Veri, apud Ligorium. Arion delphino inſidet. Fuit Methymna Arionis citharœdi patria, quem *interficere nautis in mari parantibus, ad intercipiendos ejus quæſtus, eblanditum ut prius caneret cithara, congregatis cantu delphinis, cum ſe jeciſſet in mare, exceptum*

ab uno Tænarium in litus pervectum Plinius prodidit, lib. IX. sect. VIII. aliique plurimi, quos ibi appellavimus. Strabo præterea, lib. XIII. pag. 618. Ἔπειτα Μήθυμνα· ἐντεῦθεν δ' ἦν Ἀρίων ὁ ἐπὶ τῷ δελφῖνι &c. Est & alter Commodi nummus cum trophæo.

ΜΗΘΥΜΝΑΙΩΝ ΕΠΙ. ΛΟΛΛΙΑΝΟΥ. *Sub Lolliano.* Alexandri Severi, e Medicea Gaza.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑ. E Museo S. Genovefæ: Mulier turrita stat, cum hasta, nempe Genius civitatis, una cum Jove, qui hastam puram læva, dextra aquilam gerit. In parte altera, ΑΥΤ. ΚΑΙC. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝ. ΑΡΙCΤ. CΕΒ. ΓΕΡ. ΔΑΚ. Iterumque in media area. ΔΑΚΙΚΟC. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Νερούας Τραϊανὸς Ἄριστος Σεβαστὸς, Γερμανικὸς, Δακικός. *Imp. Cæsar Nerva Trajanus Optimus Augustus, Germanicus, Dacicus.*

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC. ΕΤ. Γ. Tranquillinæ nummus a Metropolitis Phrygiæ cusus, uti remur, ἔτει γ', hoc est, anno tertio principatus Gordiani junioris, cui Tranquillina nupserat. E Museo S. Genovefæ. Spicas, ubertatis symbola, nummus hic præfert.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΠΙ. CΤΡ. ΑΥΡ. CΕΞΤΟΥ. *Sub Prætore Aurelio Sexto.* Mars in templo. Nummus Alexandri Severi e Gaza Regia. Metropolitarum Phrygiæ, uti remur.

ΜΙΔΑΕΩΝ. Caracallæ nummus geminus, alter cum Mercurii effigie: alter cum Serapide Jove, Cerberoque ante pedes.

ΜΥΛΑΣΕΩΝ. Augusti nummus, e Cimelio S. Genovefæ, cum tridente & delphinis, quæ Neptuni symbola.

ΜΥΡΕΩΝ. Gordiani junioris nummus: in quo femina (sunt qui esse Dianam Ephesiam velint) arbori insidet: sub qua homines duo nudi angues securibus cædunt.

ΜΥΡΙΝΑ. E Cimelio Regio. In eo nummo Amazonis effigies est, quæ nomen urbi dedit, uti ex Strabone didicimus, lib. XII. pag. 572. Καὶ πόλεις τὸ πάλαι ὁμολογοῦνται ἐπώνυμοι Ἀμαζόνων. Ἐν γὰρ τῷ Ἰλιακῷ πεδίῳ κολώνη τίς ἐστιν·

Ἣν ἤτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
Ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης,

ἣν ἱστορεῖσθαι μίαν εἶναι τῶν Ἀμαζόνων, &c. *Vrbes etiam memorantur antiquitus Amazonum cognomines. Iam in Iliaco campo tumulus fuit, quem ſane mortales Batieam vocant: Superi vero monumentum pernicis Myrinæ, quam unam fuiſſe Amazonum ferunt, &c.* De Myrina Amazone, vide Diodorum Sic. lib. III. Tzetzem, in Lycophr. p. 49. & Heſychium. Ab Amazonibus certe traxiſſe nomina & alias urbes idem aſſeverat, lib. XI. pag. 505. in primiſque Epheſum, Smyrnam, Cumam, Myrinam, Paphum: Κτίσεις γοῦν πόλεων καὶ ἐπωνυμίαι λέγονται, καθάπερ Ἐφέσου, καὶ Σμύρνης, καὶ Κύμης, καὶ Μυρίνης, καὶ Πάφου, καὶ ἄλλα ὑπομνήματα. Myrleam quoque, lib. XII. pag. 550. Siſyrbam denique, a qua Epheſii quidam Siſyrbitæ dicti, lib. XIV. pag. 633. Ex harum numero Smyrnen, Cymen, Myrinamque in nummis vidimus. Sunt & qui Μαγνησίαν accenſeant, de qua ſuperius egimus ſuo loco: his vero ne aſſentiamur, deterrent argumenta duo: & quod de Magneſia Amazone ſcriptores ſilent, & quod in nummis effigies ea quæ muliebri habitu pingitur, cum ea appellatione, præ ſe fert Amazonum inſigne omnino nullum: non bipennem, pharetramve, aut quid aliud ſimile: denique, quod nihilo magis Μαγνησία Amazonis in eo nummo nomen videtur eſſe, quam vel in altero Μαιονία, quem ſuo pariter loco attulimus, etſi is caput ſimiliter turritum exhibet, ex parte poſtica Μαιόνων: vel in tertio denique Φωκαιέων, cujus in ſuperficie altera eſt Φωκέα, cum turrito capite. Quid quod Magnetes Aſiæ, ſive qui ad Mæandrum amnem appoſiti, ſive qui ad Sipylum montem, traxere nomen a Magnetibus Theſſaliæ, qui ad Peneum fluvium, montemque Pelium, habitarunt, ductuque & auſpiciis Prothoi contra Trajanos militaverunt? Id certe conceptis verbis Conon aſſeverat, apud Photium, in Bibl. cod. CLXXXVI. cap. XXIX. Magneſiam vero Theſſaliæ a Magnete Argi filio nomen eſſe ſortitam, auctor eſt Antoninus Liberalis, in Metam. cap. XXIII. Quis ergo hic Amazoni Magneſiæ locus?

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡΑ. Μ ΑΥΡΗ. ΠΡΩΤΕΟΥ. *Sub Prætore M. Aurelio Protea.* M. Aurelius, &

Commodus, in eo Regiæ Gazæ nummo quadrijugo curru vehuntur. Ex parte altera, ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ. Κ. Λ. ΑΥ. ΚΟΜΟΔΟΝ. Commodi caput. Αὐτοκράτορα Καίσαρα Λούκιον Αὐρήλιον Κόμοδον, subintellige, ἐτίμησαν. Hæc enim forma loquendi in nummis Μυτιληναίων obvia.

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. Dianæ venatricis effigies. Ex superficie altera, ΕΠΙ. CΤΡΑ. CΕΒΑC. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Σεβαστοῦ. *Sub Prætore Augusto.* Hadriani caput laureatum. Ut Athenis Archon Hadrianus fuit, (ita prodente Spartiano, quem suo loco appellavimus,) sic Mytilenis Στρατηγὸς, qui magistratus idem plane cum Archonte est. Est hic nummus e Cimelio Regio.

ΜΥΤΙΛ. ΑΛΚΑΙΟC. Ex parte altera, ΠΙΤΤΑΚΟC. Alcæum poëtam, & Pittacum e septem sapientibus unum, populares utique suos, Mytilenæi nummis suis insculpsere, ut Aratum Chrysippumque Pompeïopolitæ. Strabo, lib. XIII. pag. 617. ubi de Mytilene: Ἄνδρας δ' ἔσχεν ἐνδόξους τὸ παλαιὸν μὲν Πίττακον ἕνα τῶν ἑπτὰ σοφῶν, καὶ τὸν ποιητὴν Ἀλκαῖον, &c. Est hic nummus e Museo Franc. Gotifredi.

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. ΕΠΙ. CΤΡ. ΜΕΝΕΜΑΧΟΥ. *Sub Prætore Menemacho.* In eo Regiæ Gazæ nummo, Caracalla curru quadrijugo vehitur.

N

NΑΑΡΔΑΝΩΝ. Trajani nummus apud Ligorium, cum trophæo. Stephanus: Νάαρδα, πόλις Συρίας, πρὸς τῷ Εὐφράτῃ .... τὸ ἐθνικὸν, Ναρδανός. *Naarda, urbs Syriæ ad Euphratem .... Gentile nomen Naardanus.* Ptolemæo pariter juxta Euphratem in Mesopotamia, lib. V. cap. XVIII. Νάαρδα. Josepho, lib. XVIII. Antiq. cap. XII. Νεάρδα τῆς Βαβυλωνίας ἐστὶ πόλις, ἄλλως τε πολυανδροῦσα, καὶ χώραν ἀγαθὴν καὶ πολλὴν ἔχουσα, καὶ σὺν ἄλλοις ἀγαθοῖς καὶ ἀνθρώπων ἀνάπλεως. Ἔστι δὲ καὶ πολεμίοις οὐκ εὐέμβολος, περιόδῳ τε τοῦ Εὐφράτου πᾶσαν ἐντὸς αὐτὴν ἀπολαμβάνοντος, καὶ κατασκευαῖς τειχῶν. *Nearda Babyloniæ urbs est, ovibus frequens, & regionem bonam & amplam obtinens, & inter cetera bona hominibus plena. Nec patet assultibus hostium, cincta fluentis Euphratis, ac firmissimis mœnibus.* Nota ex nummis præcipue Trajani in Mesopotamia & circa Euphratem expeditio est.

ΝΑΚΟΛΕΩΝ. ΕΠΙ. ΑΚΥΛΛΙΟΥ. ΠΡΟΚΛΟΥ. Trajani nummus e Gaza Medicea. *Sub Aquilio Proclo.* Legit Holſtenius, ΕΠΙ. ΑΚΥΛΑΥΟΥ. ΠΡΟΚΛΟΥ.

ΝΑΡΜΑΛΕΩC. Apollinis Narmalei effigies in nummo Claudii Imp. apud Ligorium. Urbs eſt Piſidiæ Narmalis, Ephoro ita prodente apud Stephanum: Νάρμαλις, πόλις Πισιδίας .... οἱ πολῖται, Ναρμαλεῖς.

ΝΕΑΝΔΡΕΙΑΙΩΝ. Valeriani, apud Pyrrhum Ligorium, cum Dianæ capite & pharetra. Neandros eſt in Æolide oppidum Plinio, lib. v. ſect. xxxii. Νεανδρία Straboni, lib. xiii. pag. 604. cui & gentile nomen Νεανδρεῦς. Stephano, Νεάνδρεια, & Νεάνδριον.

ΝΕΙΚΟΜΗΔΕΩΝ. ΕΠΙ. ΠΟΠΛΙΟΥ. ΟΥΙΤΕΛΛΙΟΥ. ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ. Germanici nummus, e Gaza Regia, ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ. *Sub Publio Vitellio Proconſule. Germanicus Cæſar.*

ΝΙΚΑΙΕΙC. ΘΗCΕΑ. Commodi nummi duo, in quibus Hercules inſculptus, e Gaza Medicea, & Gotifredi Muſeo. *Nicæenſes Theſea* venerantur. Inter heroas Nicææ Præſides atque Cuſtodes, ut Hercules, ſic & Theſeus, locum habuit.

ΝΙΚΑCΙΩΝ. In Sirmondi nummis, teſte Holſtenio. Plinius, lib. iv. ſect. xxiii. *Et hactenus quidem Cycladas ſervant: ceteras, quæ ſequuntur, Sporadas. Sunt autem Helene, Phacuſſa, Nicaſia, &c.* Prius legebatur in libris ante nos editis, *Helene, Phocaſſa: Phæceſia.* In MSS. poſtrema vox *Hecaſia* ſcribitur: Nos vocem utramque ex Suida Stephanoque ſanavimus. Hic enim, Φακοῦσσαι νῆσοι habet: & a lente, Φακὸς, nomen eæ traxerunt. Iterumque alibi: Νικασία, νησίδιον μικρὸν πλησίον Νάξου. Τὸ ἐθνικὸν, Νικάσιος, quæ Suidas quoque habet. Nunc Nicaſia apud incolas *Rachia* nomen obtinet.

ΝΙΚΑΤΟΡΕΙΤΩΝ. ΣΕΛΕΥΚΟΥ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Qui oppidi nempe conditor, ut diximus. Apud Ligorium.

ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΑΝ ΕΠΙ ΣΤΡΑ... ΤΕΡΤΥΛΛΟΥ. *Sub Prætore Tertullo.* Juliæ Domnæ nummus, in quo vir rupi ſeu monti inſidet, quem Hæmum eſſe epigraphe admonet, ΑΙΜΟC. Spectat hic nummus igitur ad Ni-

copolim Thracicam, quæ *ad Mestum* cognominatur. Est e Museo. Franc. Gotifredi.

NISIBIS.

ΚΟΛ. ΝΕCΙΒΗΝΩΝ. Alexandri Severi nummus, in quo caput turritum, cum stellis duabus, Castorum, ut videtur, insigni. Stephano, ut diximus, Νίσιϐις, & Νέσιϐις est: Gentile nomen, Νεσιϐηνός, & Νισιϐηνός. Deductæ eo coloniæ Dio quoque meminit, lib. xxxv. ubi & oppidi situm describit.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ. ΣΕΛΕΥΚΟΥ. ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΑΤΟΡΟΣ. ΝΕΙΣΙ. Seleuci Nicatoris nummus, a Tristano allatus, in calce Tomi secundi, ubi quo spectet illud ΝΕΙΣΙ. hæret, cum Nisibin oppidum indicet. Est autem hic Seleucus Syriæ rex, ejus nominis sextus, Antiochi Epiphanis, qui & VIII. nominis illius, F.

ΝΟΜΒΑΙΩΝ. ΚΟΙΝΟΝ. Claudii nummus, apud Ligorium. Stephanus: Νόμϐα, πόλις τῆς Ἰουδαίας... τὸ ἐθνικὸν, Νομϐαῖος. Ex Josepho, lib. VI. Antiq. Jud.

NORA. Domitiani nummus, apud Ligorium, habere hanc epigraphen dicitur: COLONIA. FLAVIA. NORA. AVGVSTA. Est urbs Sardiniæ insulæ, Ptolemæo lib. III. cap. III. Νῶρα πόλις. Incolæ Plinio dicti *Norenses*, lib. III. sect. XIII. Hodie *Nori*.

O

ΟΛΟΝΤΙΩΝ. Nummi Ligoriani. Stephanus: Ὀλοῦς, πόλις Κρήτης. Ξενίων ἐν τοῖς Κρητικοῖς. Ὁ πολίτης, Ὀλούντιος. Meminit ejus oppidi & Scylax in Κρήτῃ.

ΟΛΥΚΡΑΙΩΝ. Gordiani nummis, cum effigie navis, apud Ligorium. Stephanus: Ὀλύκραι, πόλις περὶ Ναύπακτον· τὸ ἐθνικὸν, Ὀλυκραῖος.

ΟΛΥΜΠΑΙΩΝ. Ligorii nummus, in quo serpens multis implicitus spiris. Stephano: Ὀλύμπη, πόλις Ἰλλυρίας... τὸ ἐθνικὸν, Ὀλυμπαῖος, καὶ Ὀλυμπεύς

ΟΝΘΥΡΙΑΙΩΝ Pyrrhi Ligorii nummus argenteus, cujus pars una Palladis, altera bovis caput, vel Thessali, præfert. Stephanus: Ὀνθύριον, πόλις Θεσσαλική, πρὸς τὴν Ἄρνην. τὸ ἐθνικὸν, Ὀνθυριεύς.

ΟΞΥΡΥΓΧΙΤΩΝ. Antonini Pii, apud Ligorium: in quo Osiridis,

Osiridis, Isidis, Harpocratisque, insculptæ imagines.

ORICVM.

COL. CLAVDIA. ORICOS. APOLLINAR. AVG. Apollinis lyra, quod hunc Deum civitas ea Præsidem & Custodem haberet: unde & ei cognomen. Ex parte altera, TI. CLAVDIVS. AVGVSTVS. E Ligorii Collectaneis. Plinio, lib. III. sect. XXVI. in confinio Albaniæ & Epiri, *Oricum a Colchis conditum.* *Ὠρικὸς* Stephano, & Appiano, lib. II. Bell. Civil. pag. 462. Nunc *Orso.* Apud Gruterum, pag. MCVI. 7. ORICO. VICO. APOLLIN.

ΟΡΘΩCΙΕΩΝ. Caracallæ nummus e Gaza Regia, in templo quatuor columnarum Astarten exhibet.

ΟΡΘΩΣΙΕΩΝ. Vespasiani nummus, e Gaza Regia: in quo Castor & Pollux in equis: qui cum & in Tripolitarum Syriæ, Ascalonitarumque nummis occurrant, ad Orthosiam ejusdem quoque tractus pertinere hunc nummum admonent.

ΟΡΘΩCΙΕΩΝ. Cupido alatus. In parte nummi altera, ΙΕΡΑ ΒΟΥΛΗ, cum velato capite: quale in nummis Pessinuntiorum aliisque Asiæ minoris occurrit. Quare hunc nummum Orthosiæ Caricæ adscribimus. Fecit nobis hujusce nummi copiam pro singulari humanitate amicitiaque P. Ludovicus Iobert, e Societate nostra, veteris rei Nummariæ, præter dotes ceteras, in primis peritus.

Π

ΠΑΤΡΕΩΝ. ΑΡΙCΤΑΡΧΟC. ΔΑΜΗΝΟC. *Patrensium* Prætor *Aristarchus Damonis F.* *Δάμηνος*, ut alibi monuimus, pro *Δάμωνος* Ionice. Apollo *τοξότης* in eo nummo pingitur. Est e Cimelio Regio. Sunt & apud Angelonium duo: ΜΗΤΡΟΔΩΡΟC. ΜΕΝΕΚΛΕΟΥC. ΠΑΤΡΕΩΝ. *Metrodorus Meneclis F.* Prætor *Patrensium.* Et ΝΙΚΟCΤΡΑΤΟC. ΚΑΛΛΙCΤΡΑΤΟΥ. ΠΑΤΡΕΩΝ. *Nicostratus Callistrati F.* In Gaza Regia, ΑΙΣΧΡΙΩΝ. ΛΥΣΙΑ. ΠΑΤΡΕΩΝ. *Æschrion Lysiæ F.*

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΠΡΩΤΩΝ Γ. ΝΕΩΚ. ΕΠΙ. CΤ. ΑΥΡ. ΔΑΜ. ΑCΙΑΡ. Æsculapius, & Fortuna cum temone, in Valeriani nummo, e Gaza Regia. *Pergame-*

norum, qui primi tertium Neocori fuere, sub Prætore Aurelio Damasiæ F. Asiarcha.

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΔΙC. ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΕΠΙ. CΤΡΑ. ΤΥΛ ΚΡΑΤΙΠΠΟΥ. Nummi duo e Gaza Regia: alter M. Aurelii, cum Jovis effigie, dextra Palladem, hastam læva tenentis: L. Veri alter, in quo Bacchus cum panthera. *Sub Prætore Tullio Cratippo. Pergamenorum bis Neocororum.*

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. Γ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΕΠ. C. ΚΟΜ Φ ΓΛΥΚΩΝΟC. ΘΕΟΔΟΤΟΥ. Hercules stat, clavæ innixus: sedet Juppiter, cui dextram fulmen armat, in nummo Q. Herennii, e Gaza Regia. *Pergamenorum qui primi ter Neocori fuere, sub Prætore Cominio Flavio Glycone Theodoti F.*

ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. Serapis & Isis in parte priore, in postica Harpocrates. E Cimelio Regio.

ΠΕCCΙΝΟΥΝΤΙΩΝ Faustinæ junioris nummus, e Museo S. Genovefæ, cum Harpocratis icone, digitum admoventis ori, læva Copiæ cornu gestantis, qua forma & in icuncula ænea expressum vidimus. Colebatur is silentii Deus ab Ægyptiis in primis, cum Iside ac Serapide, ut refert August. lib. XVIII. de Civit. Dei, cap. V. Hujus Naso meminit, tacito nomine, cum Ægyptia numina recenset, lib. IX. Metam. v. 692.

Sanctaque Bubastis, variisque coloribus Apis,
Quique premit vocem, digitoque silentia suadet, &c.

Est autem is & in Pessinuntiorum nummis, quod Græcum aïunt Philosophum hunc fuisse, qui silentium & suis præciperet, & rebus omnibus anteferret. Sunt & L. Veri nummi, cum eadem epigraphe, effigieque Cybeles, in Cimelio Mediceo: sunt & Caracallæ alibi, cum Cerere.

ΠΡΟΓΑCΕΙΑ. Ligorii nummus, cujus in parte altera Neptunus, tridens in altera. Stephanus: Πηγάσεια, πόλις Λυδίας, ἀπὸ Πηγάσου τοῦ υἱοῦ Μελάμπου. Τὸ ἐθνικὸν, Πηγασεύς.

Σ

ΣΑΜΙΩΝ. Mulier cum clypeo quem læva gerit, insilire in scapham e litore videtur, jamque pedem in eam unum inferre. Admeta Eurysthei filia esse ea vide-

tur, quæ Tyrrhenos fures insequitur, repetitura vi ab iisdem Junonis simulacrum quod illi abstulerant: aut Dea ipsa eo picta habitu. Narrat hanc historiam Athenæus, lib. xv. pag. 672. ex Menodoti Samii commentariis.

ϹΑΡΔΙΑΝΩΝ. ΔΙϹ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΕΠΙ. ΕΠΙΓΕΝΟΥϹ. *Sub Epigene* Prætore, vel ludorum Agonotheta. In infima nummi parte, ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ. Stat concordia, in hoc Severi nummo, Caracallam inter ac Getam: a quibus nomen accepere ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ certamina, ut diximus in nummis ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. Est e Cimelio Franc. Gotifredi.

ΣΕΒΑΣΤΗΝΩΝ. ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. ΙΟΤΑΠΗ. *Sebastenorum. Regina Iotape.* Fuit hæc Jotape Antiochi tertii Commagenorum reguli filia, conjux Alexandri, qui Herodis Magni pronepos, in Cilicia regulus Sebastenorum a Vespasiano est constitutus: ut refert Josephus, lib. xviii. Antiq cap. vii. Ea marito mortuo in societatem ejus regni, ut credimus, fratrem adscivit, jam Commagenorum mortuo patre regulum, Antiochum ejus nominis quartum, cujus in parte nummi hujus aversa depicta effigies est, cum epigraphe, ΒΑΣΙΛ. ΜΕΓ. ΑΝΤΙΟΧΟΣ. ΕΠΙ. Βασιλεὺς Μέγας Ἀντίοχος Ἐπιφανής. *Rex Magnus Antiochus Epiphanes*, in Gaza Regia. De voce ea Ἐπιφανὴς, in nummis ΕΔΕΣΣΗΝΩΝ diximus. Ob communicatum certe imperium cum fratre, ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ ΙΟΤΑΠΗ vocatur, ut vidimus, in nummis ΚΟΜΜΑΓΗΝΩΝ. Quare & in nummo ΚΟΜΜΑΓΗΝΩΝ altero, epigraphe adjecta ΠΙϹΤΙϹ. *Fides*, junctæque manus inter se, ut in nummis Pupieni atque Balbini, qui sic inscribuntur, AMOR MVTVVS. CARITAS MVTVA. CONCORDIA. AVGG. Dedit ea nomen oppido in Cilicia, de quo Plinius, lib. v. sect. xxii. *Arsinoë, Iotape*, &c. quem locum nos primi sanavimus, ubi prius perperam legebatur, *Arsinoë, Tabæ*, cum sint Tabæ in Lydia procul ab hoc tractu terrarum positæ: sit autem Ἰοτάπη in Cilicia, cum Arsinoë, Ptolemæo, lib. v. cap. viii. aliisque, quos ibi appellavimus. Sed ut ad nummum redeamus, sunt hi Sebasteni ejus urbis cives,

quæ Ptolemæo Σεβαστὴ in Cilicia vocatur, loco cit. Stephano quoque, quem mox appellaturi sumus. Sed operæ pretium sane fuerit hoc loco obiter Josephi locum emendare, in quo de Alexandro proxime laudato agens, Γαμεῖ δ' οὗτος, inquit, Ἀντιόχου τοῦ Κομμαγηνῶν βασιλέως θυγατέρα Ἰωτάπην, ἥσιοδος τε τῆς ἐν Κιλικίᾳ Οὐεσπασιανὸς αὐτὸν ἵσταται βασιλέα. Ubi Latinus interpres: *Hic Antiochi Commagenorum regis filiam duxit Iotapen, & Lesidis in Cilicia rex a Vespasiano constitutus est.* Ac nuper Arnaldus Gallice: *Il luy donna le Royaume d'Esis en Cilicie.* Atqui nec Lesis nec Esis nota priscis scriptoribus, & sunt eæ voces figmenta hominum τῶν ἀγεωγραφήτων. Lege, νησιάδος τε τῆς ἐν Κιλικίᾳ, *insulæ in Cilicia regulus est constitutus:* assumpta priore vocis ejus νησιάδος littera ex antecedente vocabulo Ἰωτάπην, quo absorpta hæc fuerat: cum geminari ibi eam oportuisset: familiari amanuensibus in M S S. exemplaribus vitio. Quæ porro νησιὰς a Josepho appellatur, ea a Stephano χερρόνησος dicitur: Σεβαστὴ..... τὸ ἐθνικὸν, Σεβαστηνός. Λέγεται καὶ ἡ πρὸς τῇ Κώρυκι χερρόνησος οὕτω. *Vocatur etiam Sebaste Cherronesus quæ juxta Corycum est.* Legendum enim πρὸς τῷ Κωρύκῳ Nam Ptolemæus loco cit Τῆς ἰδίας Κιλικίας, Κώρυκος, Σεβαστή. Simili modo urbes maritimæ complures, forte quod in æstu circumilluantur mari, a Stephano aliisque νῆσοι appellantur, quæ sunt æstu abscedente χερρόνησοι, hoc est, terræ in insulæ modum mari circumdatæ, unoque tantum & eo quidem angusto spatio, quod Isthmus appellatur, continenti adjunctæ. Denique regulum insulæ ejus ac finitimi agri cum audis, eodem jure hæc tenuisse scito, quo ditiones suas ii qui reguli Chalcidis, Emesenorum, &c. apud Josephum pariter appellantur. Nostram igitur emendationem quatuor omnino argumenta stabiliunt: Primum, quod Jotape conjux sit Alexandri Cilicum regis: Alterum, quod eadem sit βασίλισσα Σεβαστηνῶν. Tertium, quod Σεβαστὴ in Cilicia sit, auctore Ptolemæo, juxta Corycum. Quartum, quod eadem sit Χερρόνησος Stephano, hoc est, pæninsula: pæninsulas autem & νησῶν quoque seu insularum appellatione venire interdum, tralatitium est. Sic Pelopis insu-

lam dixere Peloponnesum, quam esse pæninsulam constat, & per Isthmum continenti adnecti. Miscent omnia, qui vel Antiochum tertium signari in hoc nummo putant: vel Augustam Euphratesiam, quæ Commagene ipsa est, Augustophratensis dicta Victori, in Vespasiano: Αὐγοῦστα Εὐφρατησία Græcis, non Σεβαστή: nec in nummis aliter exprimi solita, quam voce ΚΟΜΜΑΓΗΝΩΝ: cum sit Αὐγοῦστα non oppidi nomen, sed merum regionis totius cognomen.

ϹΕΘΡΟΕΙΤΗϹ. L. ΙΕ. Antonini Pii nummus e Cimelio Regio, anno principatus ejus ιέ. hoc est, xv. cusus. Stat Imperator paludatus, Apollinis Sethroïtæ habitu, hastam dextra tenens, avem læva gestitans, lotum in capite, hoc est, Ægyptiam herbam, quæ similis fere papaveri est, capitibusque Ægyptiorum Numinum imponi sæpenumero solet. De loto Plinium vide, lib. XIII. sect. XXXII. Apollinem vero hic adumbrari, qui coleretur a Sethroïtis, ex ave conjicimus, nec temere, uti remur: ita prodente Hygino, in Astron. Poët. cap. XXVIII. de Capricorno: *Ægyptii sacerdotes*, inquit, *& nonnulli poëtæ dicunt, cum complures dii in Ægyptum convenissent, repente venisse eodem Typhona acerrimum giganta, & maxime Deorum hostem: quo timore permotos in alias figuras se convertisse, Mercurium factum esse Ibin, Apollinem autem quæ Threïcia avis vocatur, Dianam cato* (legunt *æluro* alii, quod idem est,) *simulatam.* Quæ sit avis Threïcia, docet Antoninus Liberalis, Metamorph. cap. XXVIII. Ἀπόλλων μὲν ἐγένετο ἱέραξ, Ἑρμῆς δὲ Ἶβις. Ἄρης δὲ λεπιδωτὸς ἰχθύς, Ἄρτεμις δὲ αἴλουρος. τράγῳ δ' εἰκάζεται Διόνυσος, βοῒ δ' Ἥφαιστος, &c. Sed pro ἱέραξ, legerem κόραξ, ut non accipitrem, sed corvum esse intelligeres: uti ex Nasone scimus, lib. v. Metamorph. v. 329. ubi hanc ipsam Deorum mutationem refert:

Delius in corvo, proles Semeleïa capro,
Fele soror Phœbi, nivea Saturnia vacca,
Pisce Venus latuit, Cyllenius Ibidis alis.

Et sane corvus propter auguria Apollini sacer est, ac *Phœbeïus ales* ab eodem vate, lib. II. v. 545. idcirco

vocatur. Sed avis in nummo depicta magis est affinis accipitri, quam corvo: & accipitrem tota Ægypto coli auctor est Strabo, lib. XVII. & Threïcia denique avis de accipitre commodius potest, quam de corvo, intelligi: quod Plinius refert, lib. X. sect. X. *In Thraciæ parte super Amphipolim homines atque accipitres societate quadam aucupari, &c.* Ubi nostras vide in eum scriptorem Notas. Itaque Antoninum vice Apollinis Sethroïten Deum esse hoc nummo ejus oppidi cives significant: ut M. Aurelium Nysæi sibi Dei Luni vice fore supra testati sunt, eo nummo quem ΚΑΜΑΡΕΙΤΗϹ inscripserunt, quod in eo Cretæ oppido coleretur: ut ipsum Antoninum Apis vice Memphitæ, in nummo supra allato, ΜΕΜΦΕΙΤΗϹ.

ϹΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΤΩ. Π. ΚΑΛΥΚΑΔ. Balbinus in equo, arula juxta posita. In pagina nummi antica, Balbinus iterum capite laureato: ΑΥΤ. Κ. ΔΕΚ. ΚΑΙ. ΒΑΛΒΕΙΝΟϹ. ϹΕΒ. *Imp. Cæsar Decimus Cælius Balbinus Aug.* E Museo S. Genovefæ.

ΣΚΟΤΟΥΣΣΑΙΩΝ. Medusæ caput. Ex parte nummi altera, uva. E Museo Franc. Gotifredi.

ϹΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΕΡΜΟΚΛΗϹ. Turrita mulier dextra victoriolam gerit.

ΑϹΙΑ. ϹΜΥΡΝΑ. Asiam turrita mulier exhibet, læva hastam vibrat, generositatis insigne, cujus gratia & Damea olim vocitata est, auctore Eratosthene, ut diximus in nummo ΜΥΡΙΝΑΙΩΝ. Smyrne Amazon bipennem gerit, vulgare fere Amazonum symbolum. In summa nummi parte, ΟΜΟΝΟΙΑ, *Concordia* scilicet, fœdusque initum Smyrnæos inter ac reliquas Asiæ civitates, quod quidem foco ibi posito ante pedes, pateraque, qua libare videtur Asia, planissime significatur. In parte ima, ΕΠ. Ϲ. ΠΩΛΛΙΑΝΟΥ. Nos legi ΠΩΛΛΙ. ΑΝΘΥ. jubemus, hoc est, ἐπὶ Στρατηγοῦ Πολλίωνος Ἀνθυπάτου, *Sub Prætore Pollione Proconsule*, & quod apud Aristidem, ut diximus, Πολλίων occurrit, ἄρχων τῆς Ἀσίας, quod idem atque ἀνθύπατος videtur: & quod ἀνθυπάτοις inscribi nummis sæpe vidimus, ΕΦΕϹΙΩΝ in primis: & quod deni-

que eundem esse Smyrnæorum Prætorem, Asiæque Proconsulem, qui ob utramque illam sibi impositam a Communi Asiæ Smyrnæorumque Senatu provinciam, insculpi nummo Asiam Smyrnæamque jusserit, quibus unus præerat, simillimum veri est. In pagina nummi altera, ΑΥ. ΚΑΙ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ. *Imp. Cæsar M. Ant. Gordianus.* Fecit nobis hujusce nummi copiam pro sua singulari humanitate P. Ludovicus Iobert, e Societate nostra.

ϹΜΥΡ. ϹΤ. ΠΡΟΚΛΟΥ. ϹΟΦΙϹΤΟΥ. Nummus M. Aurelii, e Gaza Regia, in quo muliebri habitu sedet Genius civitatis, hastam puram læva, dextra templum gestitans. Est & alter Faustinæ conjugis, cum Fortunæ vulgari effigie, atque insignibus, temone scilicet, & Copiæ cornu, cum epigraphe, ΕΠΙ. ϹΤΡ. ΚΛ. ΠΡΟΚΛΟΥ. ϹΟΦΙϹΤΟΥ. Ἐπὶ Στρατηγοῦ Κλαυδίου Πρόκλου Σοφιστοῦ. Is est Claudius Aurelius Proclus, de quo diximus in nummis ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ. Et patria & ætate diversus a Proclo Sophista Naucratite, eodemque Atheniensi, impetrato ibi jure civitatis, de quo Philostratus, lib. II. de vitis Sophist. pag. 598.

T

TΑΜΒΡΑΚΗΝΩΝ. Severi, apud Ligorium, cum effigie Apollinis ac Dianæ. Meminere ejus oppidi Polybius, in Excerptis, lib. x. & Stephanus: Τάμβραξ, πόλις Παρθυαίων· τὸ ἐθνικὸν, Ταμβράκιος, διὰ δὲ τὴν χώραν, Ταμβρακηνός. De victoria Severi Parthica diximus, verbo PARTHIA.

ΤΑΜΥΝΑΙΩΝ. Severi nummus, apud Ligorium, cum Apollinis capite laureato radiatoque. Urbs fuit in Eretriaco Euboeæ insulæ tractu. Strabo, lib. x. pag. 447. Ἐν δὲ τῇ Ἐρετριακῇ πόλις ἦν Τάμυναι ἱερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀδμήτου δ' ἵδρυμα λέγεται τὸ ἱερὸν, &c. *Ceterum in Eretriaca ditione urbs fuit Tamynæ nomine: & fanum Apollinis, conditum, ut perhibetur, ab Admeto, &c.* Et Tamynæ Jovis ibi templum fuisse, auctor est Stephanus.

ΤΑΟΥΙΑΝΩΝ Caracallæ, in Cimelio Seren. Ducis Etruriæ; cum ara & serpente, quod Æsculapii symbolum.

ϹΕ. ΤΡΟ. ΤΑΟΥΙΑΝΩΝ. Severi nummus in eodem

Cimelio, in quo Apollo insculptus cum lyra, sub lauro. Σεπτιμίας, vel Σευηρειανῆς Τέκμων Ταυϊανῶν.

Treviri. DIVO. MAXIMIANO. SENI. OPTIMO. Caput Maximiani velatum, ejus qui Diocletiani in imperio collega. In superficie nummi altera. REQUIES OPTIMOR. MERIT. P. T. *Requies optimorum Meritorum. Percussa Treviris.* Sedet idem Imperator in sella curuli, baculumque Imperatorium læva gerit.

TYRVS. Nummum Caracallæ, in quo mensa posita, urnæque ludorum, cum epigraphe, SEPT. TYRVS. METRO. COLONIA. Et in parte ima, HERACLIA. Holstenius in Stephanum, verbo Ἡράκλεια, sic perperam legit, SEPT. URBS &c. & ad Heracleam Thraciæ refert: cum ad Tyrum spectet haud dubie, cui Septimiæ prænomen fuit, juraque Coloniæ ac Metropoleos attributa, quibus omnino Heraclea caruit: donatam Tyrum nummi alii, quos appellavimus, edocent. Sunt autem Ἡράκλεια ibi certamina, quæ in honorem Herculis Tyrii edi in ea civitate solerent: eademque ΗΡΑΚΛΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ in alio pariter a nobis allato numismate appellata.

X

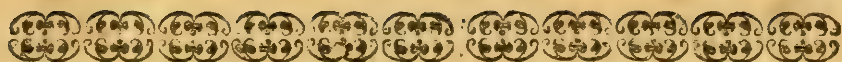
XAIΡΩΝΕΩΝ. Triplex apud Pyrrhum Ligorium nummus: primus Jovem Πανέλληνα, Junonemque Σώτειραν: Apollinem alter, cum tripode: Minervam tertius, cum noctua exhibet. Χαιρώνεια oppidum fuit in confinio Bœotiæ Phocidisque positum, teste Ptolemæo, lib. III. cap. XV. Plinio, lib. IV. sect. XII. aliisque. Gentile nomen Stephano, Χαιρωνεύς. Hæc Plutarchi patria.

ΧΑΛΑΣΤΡΑΙΩΝ. Hadriani nummus, apud Ligorium, cum Bacchi effigie. Plinio, lib. IV. sect. XVII. in Macedoniæ Thraciæque confinio, *In ora sinus Macedonici, oppidum Chalastra.* Stephano: Χαλάστρα, πόλις Θράκης, περὶ τὸν Θερμαῖον κόλπον.... ὁ πολίτης, Χαλαστραῖος. Vide Plinianas notas.

Ω

ΩΚΑΛΕΙΑ. E Collectaneis Ligorii nummus, in quo Apollinis caput expressum: lyra, ex parte altera, intra coronam lauream. Oppidum est Bœotiæ *Ocalee* Plinio, lib. IV. sect. XII. Stephano, Ὠκαλέα, πόλις Βοιωτίας. Ὠκάλεια Didymo, in Iliad. β. Catal. v. 8. & Apollodoro apud Stephanum.

ERRATA

ERRATA OPERARUM
ET CURÆ SECUNDÆ.

PAg. 6. v. *antepenult.* reponendum. *Adde:* ut in Caracallæ nummo, e Cimelio Sereniſſ. Ducis Etruriæ legerunt alii.

Pag. 27. v. 6. Ex altera ſuperficie, M. ΛΕΠΙΔΟΣ. *Lege,* Ex altera ſuperficie, ALEXANDREA. Caput turritum. Apud Occonem, pag. 21. *Deinde, nummus alius a priore diverſus,* M. ΛΕΠΙΔΟΣ, &c.

Pag. 28. v. 35. Urbis annus DCCCCLXXI.... Elagabali ſecundus. *Lege,* Urbis annus DCCCCLXX.... Elagabali primus.

Pag. 31. v. 6. Cretenſes. *Adde:* Eſt hic nummus e Cimelio Regio.

Pag. 35. v. 27. *Prætores.* Adde: Præfert autem hic nummus, quod pæne exciderat, ingens quoddam ædificium, cui Aquila inſidet: quo ſymbolo urbem indicant ſub Imperatoris Romani tutela eſſe. Supra curru quadrijugo vehitur Imperator ipſe, Solis effigie. Annus inſuper adjectus, ET. CKH. *Annus* CCXXVIII. qui Urbis Romæ fuit, ex ſuperiore computo, DCCCCLXXVII. Alexandri Severi, cujus hic nummus eſt, quartus. Sed ſunt præterea notæ annorum adjectæ in eo nummo in quo ſumus, ET. CKH. ἔτει σκή. *anno* CCXXVIII. qui anno Urbis Romæ DCCCCLXXVI. plane reſpondet, Alexandri Severi fere tertio. Ingens ædificium hic pariter nummus exhibet, Aquilamque, & Solis habitu Imperatorem, vectum quadrigis.

Pag 38. *in* AMICOY. v. 25. *Adde:* Sunt & alii ſub eodem Principe cuſi nummi, AMICOY. ΕΛΕΥΘΕΡΑC. ΕΤΟΥC. ΡΞΔ. *Anno* CLXIV. cum Capricorno & Cornu copiæ: Alter, ΕΤΟΥC. ΡΞϛ. *Anno* CLXVI. cum Mercurii

effigie: uterque e Cimelio Regio. Is vero qui annum indicat ΡΞΓ, CLXIII. Palladem exhibet, galeato capite: dextraque victoriolam, læva clypeum gerit.

Ibidem. v. 33. e Cimelio Regio. *Adde:* Victoria bijugo curru vehitur. Annorum notæ adjectæ, CME. hoc est, ccxxxxv. qui annus incidit in annum Caracallæ tertium fere, Urbis Romæ DCCCCLXVI.

Pag. 43. v. 7. navis premit. *Adde:* Astarten eam esse Syriæ peculiarem Deam haud levia suadent argumenta.

Pag. 46. v. 13. *quæ ad Euphratem vocatur* Adde: Cave porro Holstenio credas hanc Antiochiam, cum altera miscenti, quæ Nisibis quoque appellatur: hæc enim in Arbelitide, quæ pars est Assyriæ, ubi Darium Alexander debellavit, sive Mygdonia, posita est: ultra Mesopotamiam, Euphratemque, ac Tigrim: illa, in Commagene, ad Euphratem, in Mesopotamiæ Syriæque confinio. De posteriore Plinius, ut diximus, lib. v. sect. XXI. De priore, quæ Nisibis, lib. VI. sect. XVI.

Pag. 48. v. 27. Elagabali supremus. *Lege*, Elagabali tertius.

Pag. 51. v. 28. DCCLIX. *Lege*, DCCLX.

Pag. 56. v. 36. de qua lib. v. *Lege*, de qua Plinius lib. v.

Pag. 57. v. 4. nondum occurrit. *Adde.* Priores tamen nummos, a quibus id cognomen abest, si quis in Ciliciam malit ablegare, haud ægre sane, si quo id ideoneo comprobet argumento, assentiar.

Pag. 57. v. 4. nondum occurrit. *Adde:* Nec movere quenquam debet, quod Gordiani nummus Cybelen insculptam Attenque præfert, uti ab Albrico depingitur, lib. de Deorum Imagin. cap. 12. *Currus autem Cybeles a leonibus trahitur, coronamque turritam in capite gestare dicitur. Pingitur juxta eam in curru Ates puer nudus &c.* Sed & braccatus alibi & cum pileo Phrygio pingitur, ut apud Spanhem. pag. 625. August. lib. VI de Civit. cap. 7. *Ates pulcher adolescens ab ea dilectus, & muliebri zelo abscissus.* Hæc, inquam, numina, etsi Phrygiæ propria, & apud alias tamen gentes ac civitates cultum invenere.

Pag. 58. v. 6. annum CLXIII. indicant. *Adde:* Vel forsan Apamensium æræ, quæ biennio post Seleucidarum epo-

cham cœpit, anno Urbis Romæ CCCCXLIV. Rullo & Rutilio Coss. si Chronico fides, quod Alexandrinum vocant, ad annum tertium Olympiadis CXVII. Ἀπὸ τούτων τῶν ὑπάτων ψηφίζονται τὰ ἔτη τῶν Συρομακεδόνων ἤγουν καὶ Ἀπαμέων. *Ab hoc anno incipit Chronologia Syromacedonum, sive Apamensium.*

Pag. 60. v. 7. Apamensium. *Adde:* vel potius, uti remur, ΕΠΙ. ΑΓΩΝΟΘΕΤΟΥ. ΑΡΤΕΜΑ. Γ. ΑΠΑΜΕΩΝ. ΝΕΩΚ. Nam istud ΝΕΙΚΟΜΗΔ. Occonis figmentum videtur: & nos hac postrema epigraphe insignitum ejusdem Severi nummum alterum in Cimelio Regio vidimus, in quo Deucalion cum Pyrrha insculptus: *Sub Agonotheta Artema tertium, Apamensium Neocororum.* Ἀγωνοθέτης præses est ludorum atque certaminum, qui alibi de gentis nomine Ἀσιάρχης, Βιθυνιάρχης, &c. appellatur.

Pag. 61. v. 20. ex Gaza Medicea. *Adde:* Legit in suo nummo Falconerius, ΕΠΙ. Μ. ΑΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. ΒΕΛ. ΑΡΧΙ. ΑΠΑΜΕΩΝ. Interpretaturque, Βελτίστου Ἀρχιερέως, *Præstantissimo Pontifice.* Nos Βελλίου malumus, quod viri cognomen id esse videtur, quale apud Gruterum sæpius occurrit. Est hic Philippi Filii nummus, ΑΥΤ. Κ. Μ. ΙΟΥΛ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ. ΑΥΓ.

Pag. 62. v. 16. Carallæ. *Lege,* Caracallæ.

Pag. 63. v. 25. *edoceri.* Adde: Fuit hæc autem urbs olim studiorum celebritate nobilis, ibique litteras discebat Octavius Cæsar, idemque mox Augustus appellatus, cum Cæsar Dictator Romæ est interfectus. Vide Dionem lib. XLV. pag. 271.

Pag. 69. v. 34. Ἀργίλιοι. *Adde:* Est hic Antonini Pii nummus, in collectaneis Pyrrhi Ligorii: cujus in parte aversa Fama alata, pedibus etiam alatis, tubam inflat.

Pag. 73. v. 26. Myon quidem, Arocheorum: Apamensium potius, quam Atheniensium, ut videtur, Attalus: nam & id obscurum est: & supra ΑΠΑΜΕΩΝ &c. *Lege:* Myon quidem, Arocheorum: Erythræorum, vel Antiochensium Cariæ Attalus: nam & in eodem ferme tractu ΑΠΑΜΕΩΝ.

Pag. 91. v. 24. demum soluta. *Adde:* Et hi Græce quoque interdum in nummis insculpti: cujusmodi est ille Gallieni,

qui verba hæc in corona præfert. ΔΕΚΑΕΤΗΡΙϹ ΚΥΡΙΟΥ. *Decennales Domini Nostri.*

Pag. 92. in ΒΗΤΗΡΡΑΤΩΝ *Adde:* Videndum etiam num spectet hic nummus ad urbem Palæstinæ, de qua Eusebius, lib. IV. hist. Eccl. cap. VI. Ἀκμάσαντος δὲ τοῦ πολέμου ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου τῆς ἡγεμονίας Ἀδριανοῦ κατὰ Βήθθηρα πόλιν, ἥτις ἦν ὀχυρωτάτη, τῶν Ἱεροσολύμων οὐ σφόδρα πόῤῥω διεστῶσα. *Anno demum octavo decimo imperii Hadriani, cum totius belli vis circa Betthera urbem munitissimam, nec procul Hierosolymis dissitam exarsisset*, &c. Scripti codices Rufini, teste Valesio, habent, *apud Bethara oppidum.* Idem forte cum Betthar, quæ in Itinerario Burdegalensi *Mutatio* dicitur, LII. pass. millibus ab urbe Hierosolymitana.

Pag. 93. v. 3. *Adde:* Sed est & familiæ Tiniæ proprium: unde Tinius Rufus occurrit, qui ipsius Hadriani principatu vixit, Magister exercitus, adversus Judæos, idemque Legatus Cæsaris Proprætore in Palæstina. Eusebius, in Chronico: Anno sextodecimo imperii Hadriani: *Iudæi in arma versi Palæstinam depopulantur, tenente provinciam Tinio Rufo, cui ad opprimendos rebelles Hadrianus misit exercitum.* Hieronymus in Danielem, cap. IX. *Eo mortuo, transactis septem hebdomadis, id est, annis* XLIX. *Ælius Hadrianus (a quo postea de ruinis Hierusalem urbs Ælia condita est) rebellantes Iudæos, Tinio Rufo Magistro exercitus pugnante superavit.* Sic enim MSS. codices, cum in editis perperam *Timo Rufo* legatur. A Georgio Syncello in Chron. Τίννιος Ῥοῦφος appellatur. Ab Eusebio, lib. IV. hist. Eccl. cap. VI. Ῥοῦφος ἐπάρχων τῆς Ἰουδαίας, *Legatus Iudææ.* Quare in nummo nihil mutandum.

Pag. 97. v. 24. *Stephanas primum victor:* Adde: Vel simplicius, Στεφάνας νίκα, *Stephanas vincit:* qua deinde forma Christiani Principes in nummis cudunt, CHRISTVS VINCIT. Et Græci, IC. XC. NIKA. hoc est, Ἰησοῦς Χριστὸς νίκα.

Pag. 102. v. 7. nemini debet. *Adde:* Sunt & M. Aurelii, & Commodi, & Severi numismata, pariter inscripta, ΒΡΟΥΖΗΝΩΝ, cum Apolline, Hercule, Geniove civitatis.

Pag. 103. v. 21. & Elagabali. *Adde:* Prior Aſtarten exhibet, ſeu Venerem, in templo ſex columnarum.

Pag. 104. v. 3. E Muſeo noſtro. *Adde:* Cur porro in nummis Βυζαντίων Luna cum ſtella φωσφόρῳ ſit inſculpta, ex Stephano diſces, verbo Βόσπορος: ubi & quamobrem lampades duæ ſint in aliis eorundem nummis expreſſæ, (Pharos Antiquariorum vulgus lampades eas hactenus appellavit, & nos etiamnum vulgus ſecuti,) idem expedit. Λέγεται δὲ Βοσπόρειον τοῦ Βυζαντίου λιμήν. Οἱ δὲ ἐγχώριοι Φωσφόρειον αὐτὸ καλοῦσι, παραγραμματίζοντες. Ἢ ὅτι Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος διορύξαντος κατὰ τὴν πολιορκίαν εἴσοδον κρυπτὴν, ὅθεν ἀφανῶς οἱ ὀρύττοντες ἔμελλον τοῦ ὀρύγματος ἐξαναδῦναι, καὶ Ἑκάτη φωσφόρος οὖσα, δᾳδας ἐποίησε νύκτωρ τοῖς πολίταις φανῆναι, καὶ τὴν πολιορκίαν φυγόντες, Φωσφόρειον τὸν τόπον ὠνόμασαν. *Dicitur etiam Boſporium Byzantii portus, quem incolæ Phoſphorium vocant, perperam invertentes litteras: vel quod Philippo Macedone in obſidione urbis, fodiente meatum occultum, unde fodientes clam ex foſſa erumperent, Hecate quæ Lucina ſeu Lucifera eſt, lampades civibus obtulit, qui hoc pacto ab obſidione liberati: idcirco locum a facibus Phoſphorium appellarunt.* Refert hoc ipſum Conſtantinus Porphyrog. lib. 2. Them. 12. Euſtathius ad Dionyſ. v. 140. Heſychius, lib. de Orig. C P. p. 27. qui & Byzantinos addit ſimulacrum idcirco ſtatuiſſe *Dianæ lampadiferæ*, λαμπαδηφόρου Ἑκάτης ἄγαλμα: quale nempe in Severi & Juliæ Domnæ nummis occurrit, inter geminas faces. Ex Euſtathio apud Stephanum pro ἀναδῦναι, ἀναδῦναι vel ἐξαναδῦναι legi oportere, Morellus in Notis ad Conſt. Porphyr. admonuit.

Pag. 112. *in* CÆSAREA *Philippi*, v. 31. *Adde:* Vide Niceph. Calliſtum, lib. x. hiſt. Eccleſ. cap. xxx. ubi & a cultu Panis Πανεάδα dictam eſſe civitatem eam affirmat.

Pag. 113. v. *ult.* Carteïæ nomine. *Adde:* Holſtenio cave credas, qui nummum hunc ad Græcum Bithyniæ oppidum refert, de quo Stephanus: Κάλπαι, πόλις Βιθυνῶν. Eſt Philippi F.

Pag. 118. v. 28. *Commodianam appellaſſet.* Adde: ſic & Panormus in ejuſdem Principis nummo, Ligorio teſte, COL.

COMMODIANA. AVG. PANORM. appellatur.

Pag. 120. *in* CLVNIA. v. 19. *Adde:* In eo oppido Sulpicius Galba futuri accepit omen imperii, Tranquillo teste, in ejus vita, cap. IX. *Confirmabatur cum secundissimis auspiciis, & ominibus, tum virginis honestæ vaticinatione: tanto magis, quod eadem illa carmina sacerdos Iovis Cluniæ ex penetrali somnio monitus eruerat, ante ducentos annos similiter a fatidica puella pronunciata. Quorum carminum sententia erat, Oriturum quandoque in Hispania principem, dominumque rerum.*

Pag. 127. CONSTANTINIANA DAFNE. *Et hic nummus operarum vitio præpostere positus alieno loco est, cum pag.* 121. *dari ei locum oportuerit: & est nostra ibi quoque interpretatio nummi illius parte sui optima diminuta, quæ fato nescio quo excidit. Hanc tu, optime Lector, suo attexere loco ne graveris.* Nobis nihilominus multo similius veri videtur, esse Constantinianam Daphnen, castrum a Constantino M. ad Danubii ripam exstructum in Mœsia, cujus Procopius meminit, lib. IV. de Ædificiis, cap. VII. pag. 83. Μεθ' ὃ δὴ τὸ Τραμακαρίσκας ὀχύρωμά ἐστιν· οὗπερ καταντικρὺ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπείρῳ Κωνσταντῖνός ποτε Ῥωμαίων βασιλεὺς φρούριον οὐκ ἀπημελημένως ᾠκοδομήσατο, Δάφνην ὄνομα, οὐκ ἀξύμφορον νενομικὼς εἶναι φυλάσσεσθαι ταύτῃ τὸν ποταμὸν ἑκατέρωθεν. *Sequitur arx Tramacarisca, cui in opposita continente respondet Daphne, castellum olim a Constantino Romanorum Imperatore haud negligenter exstructum: cum e re publica esse existimaret, ut ibi utraque fluminis Danubii ripa præsidio teneretur.* Et cap. XI. inter castella Istro apposita, Κωνσταντιανὰ habet, pro Κωνσταντινιανὰ, uti remur. In Notitia Imperii, sect. VII. *Sub dispositione viri Illustris Magistri Militum per Thracias,* cui & Mœsia secunda suberat, *Constantini Daphnenses, Balistarii Daphnenses.* Et pictum id quidem in altero Constantini nummo castrum videtur, cui adjecta epigraphe, PROVIDENTIA AVG. Quam nempe Procopius commendat, ob caute custoditos Imperii limites.

Pag. 127. v. 13. Velleïo teste, lib. I. *Adde*, si Cluverio quidem credimus, lib. II. Ital. antiq. pag. 480. Sigonioque,

quem ille sequitur. At uterque Cossam cum oppido Compsa confudit, de quo locutum Velleïum esse nulli dubitamus. *Cossam*, inquit, *& Pæstum missi coloni, Fabio Dorsone & Claudio Canina Coss.* Hoc est, anno Urbis quem diximus, CCCCLXXXI. Atqui Pæstum in Lucania fuit, cui Hirpini confines. Quare & junguntur a Livio, lib. XXVII. pag. 303. *Pontiani, & Pæstani, & Cossani.* Livii epitomator, lib. XIV. idem quod Velleïus refert: *Curius Dentatus Pyrrhum iterum ex Sicilia in Italiam reversum vicit, & Italia expulit....... Coloniæ deductæ sunt, Posidonia, & Cossa.* Quæ Græcis Posidonia, Pæstum eadem Latinis fuit, teste Plinio, lib. III. sect. X Quo anno Pyrrhus devictus est, Dorso & Canina gessere Consulatum. In vulgatis exemplaribus, *Consa* scribitur: (nam & hic mos eam vocem scribendi, pro *Compsa*, olim obtinuit: ut apud Gallos, *Compter*, & *Conter:*) Sigonius in Cosam Etruriæ commutavit, perperam: in fraudemque impulit eos qui Velleïum deinde & Livium ediderunt. Apud Livium rursum legas, lib. XXXIII. p. 398. *Cossanis eo die postulantibus, ut sibi colonorum numerus augeretur, mille adscripti jussi: dum ne quis in eorum numero esset, qui post M. Cornelium, & Ti. Sempronium hostis fuisset*, bello nempe Punico secundo, quo Carthaginienses Magnam Græciam, in qua Compsa fuit, Compsamque ipsam, occuparunt. Quare & ibi *Consanis* scribe. Denique hæc Compsa est, ubi Milo interiit: quam in Hirpinis recte Velleïus lib. II. cap. XVI. & LXVIII. Cæsar, lib. III. de bello Civ. & Hieron. in Chron. in agro seu ditione Thurinorum: Dio in Apulia collocat. Hinc Gavius ille Consanus municeps, apud Tullium lib. V. in Verr. quod ejus ævo municipium solum foret, coloniæ jure excidisset. Quare *Compsani* in Hirpinis a Plinio simpliciter appellantur, lib. III. sect. XVI. sine ulla coloniæ prærogativa. Cluverius ad Cosam Etruriæ incaute Gavii ortum refert. Compsam quoque in Hirpinis habet Livius, statim initio lib. XXIII. Nunc servat nomen in Principatu Ulteriore, ut appellant, quæ pars est regni Neapolitani, *Conza*. Ad eam hunc Nervæ nummum Or-

telius in Lexico perperam ablegat: cum vetusta monumenta omnia, non Cossam hanc, sed COMPSAM, vel CONSAM inscribant. Unum excipimus Stephanum: sed qui is auctor est, ut ejus diligentiam sæpe desideres. Κόσσα, inquit, πόλις Οἰνώτρων. Quem locum nuperus commentator de Cosis Etruriæ falso accepit: cum sint procul Etruria positi Oenotri.

Pag. 127. v. 19. *Cosas.* Adde: Ubi Servius: *Cosas, civitas Tusciæ, quæ numero dicitur singulari apud Sallustium.* Est hic portus Cossanus, apud Livium, lib. XXII. cap. XI. Et Κώνσαν Plutarchus in Flaminio, pag. 369. male pro Κώσσαν vocat.

Pag. 132. v. 2. in Cimelio Regio. *Adde:* cum Dianæ venatricis effigie, cervos duos insequentis. Conjunctum fere utriusque numinis cultum fuisse, Apollinis & Dianæ, alibi docuimus. Epigraphe est, C. M. ΑΥΡ. ΗΦΑΙCΤΙΩΝΟC. ΑΡΧ. Α. ΔΑΛΔΙΑΝΩΝ. Στρατηγοῦ Μάρκου Αὐρηλίου Ἡφαιστίωνος Ἀρχιερέως πρῶτον, Δαλδιανῶν.

Pag. 133. v. 13. ἀντόπτη. *Lege*, αὐτόπτη.

Pag. 143. v. 29. ΔΩΡΑ ΙΕΡΑ. Trajani nummus, e Gaza Regia. *Adde.* Navim is insculptam exhibet, ob quam Ναυαρχὶς ea civitas superius est appellata. Annum præterea ΡΟΕ, hoc est, CLXXV. quem & superior Trajani nummus præfert, cum Jovis capite laureato. Incidit hic annus in annum Urbis Romæ DCCCLXIV. Trajani fere XV. sumpto videlicet ejus æræ initio a Ciceronis Consulatu, quo Syriam Pompeius in provinciæ formam redegit, ut dicemus in nummis Gazensium. Josephus, lib. XIV. Antiq. cap. VIII. de Pompeïo: Γάζαν τε πρὸς τῇ θαλάσσῃ καὶ Ἰόππην, καὶ Δῶρα... πάσας ὁ Πομπήϊος ἀφῆκεν ἐλευθέρας, &c.

Pag. 149. v. 26. Ex parte aversa, apis. *Adde:* E Cimelio Regio.

Pag. 152. v. 2. Apud Spanhem. pag. 906. *Adde:* Et in Cimelio Regio, cum triumphalibus quadrigis. Ex parte altera, M. CESTIVS.

Pag. 162. v. 23. *consecravit.* Adde: Quasi in Deorum cælestium & majorum numerum jam relatus esset, quem honorem Æneas Gazæus in Theophrasto, ab Athieniensibus Alexandrum

xandrum M. aït esse consecutum, tom. 12. Bibl. Patr. pag. 639. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τρισκαιδέκατος θεὸς παρ' Ἀθηναίοις ἀνηγορεύετο. *Alexander ab Atheniensibus tertius decimus Deus renunciatus est.* Est enim res valde protrita, duodecim apud Romanos, sed & apud Græcos, fuisse primarios Deos: de quibus Ennianum est hoc vulgare distichum:

Iuno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars:
Mercurius, Iovis, Neptunus, Volcanus, Apollo.

Hi sunt δωδεκάθεοι, nempe sex Deæ, totidemque Dii, ut Suetonius refert in Augusto, cap. LXX. cum de cœna illius agit δωδεκαθέῳ. Atque hi sunt, quos Ὀλυμπίους θεοὺς nominabant, hoc est, *Cœlestes.* Hæc enim est vocis Ὀλυμπίου notio. Hesychius: Ὀλύμπιος, οὐράνιος.

Pag. 167. v. 5. Dianæ, credo, venatricis symbolum aper fuit, &c. *Sunt hæc delenda, quæ de Diana ibi & apro Calydonio retulimus, substituendaque in eorum vicem ea quæ sequuntur:* Tristanum mirari subit, qui studium venationis in Geta fuisse maximum hic ariolatur, idque apro in nummis insculpto ab Ephesiis significari: cum hic aper aliud nihil indicet, quam primam Ephesiorum originem, quæ affertur ab Athenæo, lib. VIII. pag. 361. Κρεώφυλος ἐν τοῖς Ἐφεσίων ὅροις, οἱ τὴν Ἔφεσόν, φησι, κτίζοντες, καὶ πολλὰ ταλαιπωρηθέντες ἀπορίᾳ τόπου, τὸ τελευταῖον πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἠρώτων ὅπου τὸ πόλισμα θῶνται· ὁ δὲ αὐτοῖς ἔχρησεν ἐνταῦθα οἰκίζειν πόλιν, ᾗ ἄν τινα ἰχθὺς δείξῃ, καὶ ὗς ἄγριος ὑφηγήσηται. Λέγεται οὖν ὅπου νῦν ἡ κρήνη ἐστὶν Ὑπέλαιος καλουμένη, καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν, ἁλιέας ἀριστοποιεῖσθαι, καὶ τῶν ἰχθύων τινὰ ἀποθορόντα σὺν ἀνθρακιᾷ εἰσπεσεῖν εἰς φορυτὸν, καὶ ἁφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ λόχμην, ἐν ᾗ ἔτυχε σῦς ἄγριος ὢν, ὃς ὑπὸ τοῦ πυρὸς θορυβηθεὶς, ἐπέδραμε τοῦ ὄρους ἐπιπολὺ, ὃ δὴ καλεῖται Τρηχεῖα, καὶ πίπτει ἀκοντισθεὶς ὅπου καὶ νῦν ἐστὶν ὁ τῆς Ἀθηνᾶς ναός. Καὶ διαβάντες οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τῆς νήσου ἔτεα τ' .... οἰκήσαντες, τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ κτίζουσι Τρηχεῖαν, καὶ τὰ ἐπὶ Κόρησσον, καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπὶ τῇ ἀγορᾷ ἱδρύσαντο, Ἀπόλλωνός τε τοῦ Πυθίου ἐπὶ τῷ λιμένι. Quæ Dalecampius sic reddidit: *Creophylus in opere De finibus Ephesiorum tradit, Ephesi conditores dubitantes quo in loco civitas esset ædificanda, multum perplexos, ad Deum misisse tandem sciscitaturos, ubinam oppi-*

dulum ponerent, Deumque respondisse, eo loco exstruendum, piscis quem ostendisset, agrestisque sus hortaretur. Iam inde fama percrebruit, ubi nunc fons Hypelæos dictus scaturit, & sacer portus est, piscatoribus opsonium ad prandium parantibus, exsilientem cum pruna piscem quendam in congestam e stramentis & virgultis materiam decidisse: accensaque illa congerie, sub ea latitantem agrestem suem igne perterritum, magnam partem montis, quem Asperum vocant, cursu peragrasse irruentem: jaculo vero transfixum procubuisse ubi nunc est delubrum Minervæ: ac ex insula Ephesios, in qua annos unum & viginti commorati fuerant, anno vicesimo secundo in continentem trajecisse: & in illo aspero monte ac locis quæ ad Corissum spectant, urbana ædificia inchoasse: Dianæque templum in foro erexisse: & in portu Apollinis Pythii. Ubi Τρηχείων quid esset, Dalecampius non intellexit, cum sit ipsa Ephesus, antiquo nomine, a situ certe, Τραχεῖα nuncupata, teste Plinio, lib. v. sect. xxxi. *Ephesus, Amazonum opus, multis antea expetita nominibus.... Vocata est & Smyrna cognomine Trachea, &c.* Vide nostras ad Plinium notas. Ut porro Ephesii aprum, sic Romani lupam cum infantibus, in nummo Probi, originis suæ argumentum sculpsere, cum epigraphe ORIGINI AVG. ut alibi diximus. Huc refer & alterum Gallieni nummum inscriptum, ΕΦΕCΙΩΝ Γ ΝΕΩΚΟΡΩΝ, cum Diana venatrice, quæ spiculum humeris gerit, cum apri spoliis: e Cimelio Regio.

Pag. 176. v. 16. Utrumque hunc nummum. *Lege,* Postremum hunc nummum. *Ac superiores nummos, Neronis, Antonini Pii, & M. Aurelii, inscriptos ea voce* ΓΑΔΑΡΑ, *ad Syriæ oppidum, de quo proxime antea dictum est, scito pertinere.*

Pag. 179. *in* ΓΑΛΑΤΩΝ. v. 19. e Cimelio Regio: *Adde:* Fuisse huic Pomponio Basso prænomen Ælium, ipsumque Cæsaris legatum exstitisse, nummus alter Domitiani Principis admonet, ex eodem Cimelio: ΕΠΙ. ΑΙ. ΠΟΜ. ΒΑCCΟΥ. ΠΡΕCΒΕΥΤΟΥ, cum effigie Jovis in monte stantis, quo situs regionis ejus indicatur.

Pag. 184. v. 8. adscribitur. *Adde:* In posteriore Getæ nummo,

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΠΟΛΙ. ΕΤ. CΛΕ. hoc eſt, ἔτος σλέ. *annus* CCXXXV. ſignatur: ut & ejus urbis æram ab anno Urbis Romæ DCCXXXI. cœpiſſe neceſſe ſit, quod Geta obierit poſt annos CCXXXV. hoc eſt, urbis Romæ DCCCCLXV. & a Germanico, qui Tiberii fuit ex fratre nepos, nomen accepiſſe haud potuerit, qui cum veneno exſtinctus ſit, M. Junio Silano, L. Norbano Coſſ. cum annum ageret XXXIV. naſci ante annum Urbis DCCXXXVI. aut ſubſequentem, haud potuit. Præfert hic nummus gallum gallinaceum: prior Severi, Dianam venatricem.

Pag. 184. v. 20. E Cimelio pariter Regio. *Adde:* Similis alter ejuſdem Principis, ejuſdemque Prætoris, in quo leonem Hercules præfocat, ΕΠΙ. ΑΙΛ. ΑΡΙCΤΟΝΕΙΚΟΥ. ΓΕΡΜΗΝΩΝ.

Pag. 191. v. 4. *Manſoura.* Adde: Si quis nihilominus hunc quoque nummum ad Heliopolim Syriæ, de qua ſtatim dicemus, referre malit, id ſi quo idoneo probet argumento, haud ægre ſane aſſentiemur.

Pag. 193. v. 23. Chalciæci, *lege*, Chalciœcæ.

Pag. 201. v. 5. In eo nummo mulier, *lege*, In ſimili nummo Regiæ Gazæ mulier.

Pag. 211. v. 4. Ἱεραπολίτης. *Adde*: Hæc *Hierapolis ad Mæandrum* dicta, in vetuſta inſcriptione, quam Holſtenius attulit, ΜΕΝΑΝΔΡΟC ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΗC ΠΡΟC ΜΑΙΑΝΔΡΟΝ ΠΟΤΑΜΟΝ.

Pag. 220. v. 20. *Proconſule.* Adde: Prætoris adjectum nomen, ſed vitiatum: ΒΑΣΙΛΙΔΟΥ. ΑΙΤΗΑΜΕΝΟΥ.

Pag. 249. v. 14. nec veſtigium eſt. *Adde:* Pontificis nomen in hoc nummo, quem explanamus, adjectum: ΕΠΙ. ΑΡΧ. ΑΥΡΗ ΔΙΟΝΥCΙΟΥ. *Sub Pontifice Aurelio Dionyſio.*

Pag. 256. v. 1. Γ. λγία. *Adde:* Mirum tamen, in altero Catulli carmine, quod *In Annales Voluſi* inſcribitur, hoſque præter ceteros verſus habet:

Quæ ſanctum Idalium .....
Colis, quæque Amathunta, quæque Golgos:

Mirum, inquam, libros omnes manu exaratos, Voſſio teſte, *Colchos* exhibere, non *Golgos*: quanquam de Golgis Theocritus, Sapphoque, quos Catullus exſcribit hoc

loco, consentiunt. Plane ut utramque appellationem ei oppido fuisse communem haud temere forsan existimare possis.

Ibid. v. 35. ex aversa parte, ΚΟΜΜΑΓΗΝΩΝ. *Adde:* Sed in priore ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ potius legi putem oportere, quod in integriore nummo nuper animadvertimus: ut sit nomen illud mutuæ cum fratre caritatis argumentum. Vide ΣΕΒΑΣΤΗΝΩΝ *Ciliciæ.*

Pag. 260. v. 9. *Sub Cornelio Lupo.* Adde: Ut in nummo ΚΥΜΑΙΩΝ inferius legimus, ΕΠΙ. ΚΟΡ. ΛΟΛΛΙΑΝΟΥ. *Sub Cornelio Lolliano.*

Pag. 271. v. 32. Vide ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ. *Adde:* Nummum tamen alterum deinde vidimus integriorem, in quo non ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ, sed ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ, quod Prætoris nomen, apertissime scriptum erat: ex quo prior ille nummus forte refingendus, quem in ΗΡΑΚΛΕΙΩΝ Æolidis nummis attulimus.

Pag. 278. v. 13. ΒΙΟΦΑΝΤΟΣ, *lege*, ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.

Pag. 282. v. 9. Σεβαστοῦ μετὰ ταῦτα. *Adde:* Atque insigne quidem hujus beneficii monumentum nummus est, e Museo S. Genovefæ, in quo nudum Augusti caput, ex parte una, cum epigraphe, ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ: Polemonis diadematum ex superficie altera, adjecta pariter epigraphe, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. Et hujus uxor in nummo Tiberii, ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΠΥΘΟΔΩΡΙΣ vocatur, de qua Strabo perhonorifice lib. cit. pag. 555. ubi hanc ævo suo, hoc est, Tiberii principatu, regnum administrasse, cum filio, prodit.

Pag. 286. v. 22. *Dacicus.* Adde: E Cimelio Regio nummi duo æram Urbis ejus adjectam habent: alter, ΒΞΡ. hoc est, annum CLXII. alter, ΓΞΡ, hoc est, CLXIII. quibus anni Urbis Romæ respondent DCCCLI. & DCCCLII. Trajani fere primus & secundus.

Pag. 287. v. 8. Hist. Regum Syriæ, pag. 262. *Adde:* Est & e Cimelio Regio.

Pag. 291. v. 33. in nummo quem vidimus, *Adde,* in Cimelio Regio.

Pag. 293. v. 25. in Lacon. pag. 107. *Adde.* At sunt qui

ΛΙΜΥΡΕΩΝ in eo Gordiani nummo legant, forte sincerius: ut spectet is ad oppidum Lyciæ, de quo Stephanus: Λίμυρα, πόλις Λυκίας, ἀπὸ Λιμύρου ποταμοῦ· ὁ πολίτης Λιμυρεύς. Plinius, lib. v. sect. XXVIII. in Lycia: *Limyra cum amne, in quem Arycandus influit.* Vide Plinianas notas. Pagina nummi altera Fortunæ vel Abundantiæ iconem exhibet.

Pag. 294. v. 1. ΛΟΓΓΟΣΤΑΛΗΤΩΝ. *Adde:* Caput Apollinis hic nummus ex parte una præfert: ex altera, tripodem.

Pag. 308. v. 4. aliique. *Adde:* Firmat egregie conjecturam nostram idem Hyginus in Astron. Poët. cap. XXXVII. *Argo. Hanc navim factam Pindarus aït in Magnesia, oppido, cui Demetrias est nomen. Callimachus autem in iisdem finibus ad Apollinis Actii templum, quod Argonautæ proficiscentes statuisse existimantur in eo loco qui Pagasæ vocatur, ideo quod navis Argo ibi primum compacta dicitur, quod est Græce παγᾶσαι. Homerus hunc eundem locum in Thessaliæ finibus esse demonstrat.* Quod tamen Hyginus in Magnesia putat esse Pagasas oppidum, egregie sane hallucinatur, cum ceteri ab eo Geographi dissideant. Est in Thessalia oppidum Pagasæ, idem postea Demetrias dictum: dissita inde millium sane plurium intervallo Magnesia, quæ est annexa Thessaliæ.

Pag. 314. v. 24. & apud Seguinum, pag. 128. *Adde.* Sed Neronis verius, quam Othonis, nummus ille artis hujus peritis videtur, & quod radiato capite nusquam visus in nummis Otho, nec sine Μάρκου fere prænomine.

Pag. 318. v. penult. Μεθώνιος. *Adde:* Ex parte altera, caput Apollinis. E Cimelio Regio.

Pag. 330. v. 28. apud Spanhem. pag. 305. *Adde:* In aversa nummi ærea, intra coronam querneam, ΘΛΑΣΤΟΣ. ΑΝΕΘΗΚΕΝ. *Thlastus posuit.*

Pag. 332. v. 33. OMNIVM GENTIVM, *Adde*, & DEBELLATORIS GENTT. BARBARR. quo in nummo Constantinus ex equo barbarum hasta confodit.

Pag. 334. v. 13. tom. III. pag. 11. *Adde:* Et in Cimelio

Regio Juliæ Domnæ tertius, cum Dianæ venatricis effigie, eodemque Prætore.

Ibid. v. 20. E Cimelio Regio. *Adde:* Circumfertur & alter huic fere similis, in quo figuræ tres stant, seu tria Numina, quibus arcis illius tutela commissa, cum epigraphe, ΘΕΟΙ ΑΚΡΑΙΟΙ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ, *Dii Arcis Præsides*, vel *Custodes*, Juppiter, Pluto, Neptunus, ut quidem arbitramur: vel Juppiter, Vesta, Pallas, ut videre nobis olim videbamur. Θεοὶ ἀκραῖοι qui sint, ex Polluce accipe, lib. IX. cap. V. Τὰ δὲ δημόσια, ἀκρόπολις· ἣν καὶ ἄκρον ἂν εἴποις καὶ πόλιν· καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ θεοὺς, ΑΚΡΑΙΟΥΣ καὶ ΠΟΛΙΕΙΣ. *Publica autem sunt, acropolis, quam & arcem dixeris & urbem: Deosque qui in ea sunt Arcis Vrbisque Custodes.*

Pag. 338. in Νακρασέαν, *v. ult.* de qua suo loco diximus. *Adde:* Hæc ipsa Nacrasus est, quam Cariæ Stephanus adjudicat, quod fuere nempe olim, ut ex Strabone monuimus in Plinianis notis, Lydiæ Cariæque fines incerti permixtique. Νάρκασος, inquit Stephanus, δῆμος καὶ πόλις Καρίας... ὁ πολίτης Ναρκασεύς. Ubi vel ex serie litterarum legi constat oportere, Νάκρασος, & Νακρασεύς. Antecedit enim Ναΐσσος, subsequitur proxime Νακολία.

Pag. 341 v. 3. Σεβαστή. *Adde:* In simili nummo legunt alii infeliciter, ΝΕ. ΓΑ. ΚΑ. ΣΕ. pro ΝΕ. ΠΑ. ΚΑΙ. ΣΕ. Νεάπολις Παλαιστίνης καὶ Σεβαστή. Serapis stat in eo nummo cum Iside.

Pag. 346. v. 15. Antonini Pii alter. *Adde.* Tradit Memnon apud Photium in Bibl. cod. CCXXIV. cap. XLIII. nomen traxisse hoc oppidum a Naïde nympha, cui Nicæa nomen, Sangarii & Cybeles filia, ex qua Bacchus Satyrum aliosque liberos creavit. Αὕτη δὲ ἡ πόλις ἡ Νίκαια, τὴν μὲν κλῆσιν ἄγει ἀπὸ Ναΐδος νύμφης ὄνομα λαχούσης τὸ Νίκαιαν,..... Διόνυσος αὐτῇ ἐπιμίγνυται, καὶ παῖδας ἐξ αὐτῆς φύει Σάτυρόν τε καὶ ἑτέρους. Sed ab uxore Lysimachi Nicæa nomen traxisse Strabo mavult, ut dicemus inferius.

Pag. 354. v. 29. *Antipatri filia fuit* &c. Adde: Sed frustra conjecturæ indulgemus, ubi rem plane decidit Memnon historiarum scriptor, apud Photium in Bibl. cod. CCXXIV.

cap. XLIII. ubi conditam Nicæam aït a Nicæensibus, qui in Alexandri exercitu fuerunt, & post ejus interitum, cum patriam receperunt, hac urbe a se condita & frequentata, in civitatem coaluerunt. Ἔργον δὲ (Νίκαια) γέγονὸς Νικαιέων, τῶν μετ' Ἀλεξάνδρου μὲν συστρατευσάντων, μετὰ δὲ τὸν ἐκείνου θάνατον, κατ' ζήτησιν πατρίδος ταύτην τε κτισάντων καὶ συνοικισαμένων.

Pag. 356. v. 6. apud Gruterum. *Adde*: Inter Orthodoxos Præsules, qui Paulum Samosatenum e sede depulerunt, Βωλανὸς epistolæ ad eum scriptæ præfigitur.

Pag. 366. v. 7. ΕΠΙ. CΤΡ. *lege*, ΕΠΙ. ΓΡ. Et mox, *Sub Prætore*, lege, *Sub Scriba.*

Pag. 371. v. 20. Antonini Pii & Caracallæ, quos vidimus. *Lege*, Antonini Pii, quem vidimus.

Pag. 377. v. 3. Mediobarbus, pag. 407. *Adde*: Quod si cui magis RECEPTOR ORIENTIS, quam RECTOR arriserit, assentiar sane lubens, vel eo nomine, quod Aurelianus ipse hunc sibi ad Zenobiam scribens titulum arrogat, apud Vopiscum, pag. 218. *Aurelianus Imperator Romani Orbis, & Receptor Orientis, Zenobiæ, ceterisque, quos societas tenet bellica.*

Pag. 395. v. 8. Δ. ΕΞΟΥΣΙΑΣ. *Adde*: Prioribus istis ΠΕΡ, urbem signari Pergamenorum, vel ex simili nummo Sabinæ liquet, in quo inscriptio hæc ambitum nummi cingit, ΚΟΡΩΝΙC. ΕΠΙ. CΤΡ. ΠΟΛΛΙΩΝΟC. Mulier stolata mediam obtinet arcam: litteris hisce ad latus adjectis simili modo:

Π
Ε
Ρ.

Pag. 397. v. 17. *invisit Apollo.* Adde: Hinc & ipsum Incarnationis mysterium, quo apparuit in carne Deus, Athanasius, lib. de Salvat. adventu, & Basilius epist. LXV. & in Psalm. XLVIII. τὴν ἐν σαρκὶ ἐπιδημίαν vocant: Gregorius Nazianzenus, orat. XXXVIII. ἐπιδημίαν Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους appellat.

Pag. 400. v. 16. in Æolide: *Adde*: Vicinam Pergamo Perperenen fuisse Galenus ait, lib. de cibis boni malique succi.

Pag. 405. v. 20. alibi monuimus. *Adde* : Eſt enim iſtud L. IA. pro λυκάβαντος ια', ſive ἑνδεκάτου. Fuit utique hic mos civitatibus in nummis anni ſignandi, ſeu Auguſti principatus, ſive æræ ſuæ, præfixa voce ETOYC, vel ETEI, vel ſyllaba ET. quæ ἔτος valet : vel denique adſcita in eum uſum priore littera ejus vocis λυκάβαντος, cujus vis eſt eadem ac poteſtas. Sed Romanam potius litteram adſcivere, quam Græcam, tum forte ut iis adularentur, quorum induere mores ex parte aliqua videri vellent: tum idcirco, (id quod eſt vero propius) quod litteræ Græcæ Λ vel E, ſi ſingulares forent, minus ad hos uſus aptæ atque idoneæ futuræ fuiſſent, cum pro numeralibus notis accipi ſæpenumero, non ſine rei Chronologicæ diſpendio, poſſent. Singularibus autem litteris vocem eam, quæ annum ſonat, in exigua nummi area exprimi, ex uſu fuit. In hoc præterea nummo Serapidis caput inſculptum, cum ibide, Ægyptii cæli peculiari alite, de qua Plinius lib. x. ſect. XL. *Invocant & Ægyptii ibes ſuas contra ſerpentium adventum*, *&c.* Vide quæ ibi diximus.

Pag. 422. v. 11. cum ſit perſpicue ΠΡΟΔΙΟΝ. ΚΛ. *Adde:* nec mos ſit in nummis uſquam appellari ſimul viros duos, qui pariter Ἀρχιερεῖς forent.

Pag. 430. v. ult. Σαϊττηνὸς nequit, *Adde*, ſed Σαϊτηνὸς tantum, per unicum T: ac ne iſtud quidem gentile, ſed poſſeſſivum.

Pag. 434. v. 4. cum pavonibus. *Adde:* Athenæus, lib. XIV. pag. 655. Καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος τῶν Σαμίων ταὼς ἐστίν. *Samii pavone monetam ſignant.*

Ibid. v. 25. vir eruditus. *Adde:* Sed & ſimpliciore ſententia NOVI SOLES dici videntur, ut Novus Bacchus Caracalla, Nova Ceres Sabina, Nova Juno Livia, Nova Venus Julia, a Mytilenæis appellantur, aliique ab aliis, ut ſuo loco diximus.

Pag. 439. v. 28. Κηβηνσσέων. *Adde:* Nummus iſte elegantior cum Æſculapio & Hygia, in Cimelio Mediceo ſervatur, epigraphe integra, ΚΗΒΗΝCCΕΩΝ. ΕΠΙ. ΑΥΡ. ΜΑΡΚΟΥ. ΑΡΧ. ΠΡΩ. ΤΟ. Β. Hoc eſt, Ἐπὶ Αὐρηλίου Μάρκου

Μάρκου Ἀρχιερέως πρώτου τὸ β. *Sub Aurelio Marco Pontifice primo iterum.*

Pag. 455. v. 25. ad amnem indicat. *Adde:* Habet autem Aureliæ cognomen a L. Vero, dum Parthis bellum inferret: (nam is a T. Aurelio Antonino adoptatus, in gentem Aureliam transierat:) Septimiæ, a Severo.

Pag. 470. v. 3. bipennim. *Lege*, bipennem. *Qui error & in pag. 160. irrepsit.*

Pag. 472. v. 16. Solentini. *Lege*, Soluntini: *quanquam & Solentinos libri quidam præferunt.*

Pag. 473. v. 16. lib. XIV. pag. 653. *Adde*: Ad Σιδῶν certe, quæ Stephano Persica civitas appellatur, cujus gentile nomen Σιδώνιτης est, non Σιδώνιος, minime putem posse commode ablegari.

Pag. 481. v. 13. appellatur. *Adde:* Palmifera autem ea est, ut pleræque e Cycladibus insulæ: quare & in nummo palmæ iconem insculptam præfert. De Io insula, quæ pariter palmam in nummis exhibet, suo loco diximus. De Delo autem, cui vicina Syros est, Plinius lib. XVI. sect. LXXXIX. *Nec non palma Deli ab ejusdem Dei* (Apollinis) *ætate conspicitur.* Nihilominus ut originem suam potius Syrii declararent, a Phœnicibus scilicet, quorum insigne φοῖνιξ palma est, idcirco hanc nummis insculpsisse arbitror. Apud Homerum certe Phœnices in hac insula anno integro commorati, Ctesii regis inde pellicem abduxerunt, quæ & ipsa Phœnissa fuit, Sidone nata, ex Arybante: Odyss. ό. v. 402.

Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴπου ἀκούεις,
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ Ἠελίοιο.
Ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται.
Τῇσι δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
Ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες
Τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
Ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ &c.

Et ibi forte fuerunt Phœnicum libri, ex quibus Syrius Pherecydes doctrinam compilasse suam perhibetur. Suidas, loco cit. *nullo eum* ait *præceptore usum*, ἀλλ' ἑαυτὸν

ἀσκῆσαι, κτησάμενον τὰ Φοινίκων ἀπόκρυφα βιβλία, sed suo Marte profecisse, postquam reconditos Phœnicum libros comparasset.

Pag. 490. v. 7. *quæ filio contigit.* Adde: Rem narrat aliter Conon, apud Photium, in Bibl. cod. CLXXXVI. cap. XXVIII.

Pag. 503. v. 23. M. Aurelii. *Adde:* Herculem hic nummus sedentem exhibet.

Pag. 504. v. 2. iidem. *Lege*, eadem.

Pag. 507. v. 36. ab Alexandro Magno. *Adde:* Inter oppida ab eo Principe condita, censetur istud in Chronico Alexandrino, ut vocant, ad annum alterum Olympiadis CXIII. Ἀλεξάνδρεια ἡ ἐπὶ Τρωάδος.

Pag. 513. v. 9. ut opinor, sedet. *Adde:* Sed & referri forte sat commode hi nummi possunt ad urbem Pisidiæ Τύεριον, cujus mentio in Notitiis Eccles. pag. 19. 29. & 51.

Pag. 519. v. 1. Phrygiæ volunt. *Adde:* Holsteniumve, qui cum Augusta Ciliciæ.

Pag. 521. v. 3. Juno pronuba. *Lege*, Juno velata.

Pag. 527. v. 29. certamina indicantur. *Adde:* Hallucinantur ii graviter, qui nummum hunc ad Cæsaream Philippi, Holstenium secuti, referri putant oportere.

Pag. 539. v. 12. circumdatum. *Adde:* Quid quod & in usum venit ex Syriæ Chalcide oriundos Χαλκιδεῖς nuncupare? Sic enim Iamblichus Philosophus Χαλκιδεὺς dicitur, aliique.

Pag. 539. v. 3. nostræ. *lege*, nostra.

INDEX

INDEX
CÆSARUM, ET AUGUSTARUM,
Quorum in hoc volumine nummi explanantur.

Nebrissa.
Νικομηδέων.
Παρεμφιτῶν.
Patræ.
Perga.
Philippi.
Ptolemaïs *Phœnices*.
Ῥοδίων.
Sabaria.
Salona.
Σαρδιανῶν.
Σιδονίων.
Σκιάθου.
Σκιρφαίων.
Σμυρναίων.
Tucci.
Φαρβαθοιτῶν.

AGRIPPINA
Claudii conjux.

Ἀκμωνέων.
Ἱεραπολιτῶν *Phrygia*.
Κοτιαέων.
Μιλησίων.
Φρυγίων.

BRITANNICVS,
Claudii ex Messalina F.

Ἀλαβανδέων.
Νικομηδέων.

NERO CÆSAR.

Actium.
Africa.
Agrippina Colonia.
Antiochia *Syria*.
Antium
Ἀπολλωνιερειτῶν.
Ἀραδίων
Arausio.
Ἀρεθουσίων.
Ἀργείων.
Asta.
Attubi.
Babba.
Βορυσθένης, *id equi nomen.*
Cæsarea Cappadociæ.
Corinthus.
Δαμασκηνῶν.
Ἐφεσίων
Forum Julii.
Γαδαρέων.
Γαδάρων.
Γαλατῶν.
Ἰουλιέων. Ἀγκυρανῶν.
Καρχηδονίων.
Κασσανδρέων.
Κελσαίων.
Κωωπιτῶν.
Λαοδικέων *Caria*.
Μαγνήτων.
Μαρωνιτῶν
Μητροπολιτῶν *Phrygia*.
Μυριναίων.
Νικαέων *Bithynia*.
Ὀλυμπίας.
Ostia.
Parthia.
Patræ.
Πορφυρεωνιτῶν.
Ῥοδίων
Roma.
Σελλασιέων.
Σιδητῶν.
Σιδωνίων.
Σμυρναίων.
Taurinum.
Τηΐων.
Τριπολιτῶν *Syria*.
Vienna *in Gallia*.
Vrso.
Φαλωριτῶν.
Φρυγιων.

POPPÆA *Neronis uxor.*

Antiochia *Syria*.
Περινθίων.

GALBA.

Alexandria.
Astigi.
Avenio.
Barbesula.
Barcino.
Bargiacis.
Clunia.
Δασκυλιτῶν.
Deobriga.
Gallia.
Κλυπέων.
Κυπρίων.
Laccobriga.
Numantia.
Patræ.
Pax Julia.
Roma.
Σαβαλιτῶν.
Salmantica.
Talabriga.
Tolosa.
Visontium.

OTHO.

Alexandria.
Cartenna.
Μαρωνιτῶν.
Πλινθινητῶν.

VITELLIVS.

Μακεδόνων.

VESPASIANVS.

Ἀβδηριτῶν.
Ἀβολλαίων.
Αἰγαέων.
Alexandria.
Ἁλισαρναίων.
Amanobrica.
Aquæ Sextiæ.
Aquileïa.
Babba.
Δαλδιανέων.
Εὐπατρίδων.
Ἐφεσίων
Ζελειτῶν.
Heraclea *Pieria*.
Judæa.
Ἰωταπατηνῶν.
Καισαρωρειτῶν.
Κυπρίων.
Κωπαίων.
Λυσιμαχέων.
Νικαέων *Bithynia*.
Νικαβειτῶν.
Roma.
Σαγαλασσηνῶν.
Σαρδιανῶν.
Σμυρναίων.
Stobensium.
Treviri.
Τραπεζέων.
Φελξίων.

DOMITILLA,
Vespasiani conjux.

Ἀμφρυσιέων.
Μοψοικέων.

INDEX

Μιλησίων.
Νακολέων.
Ναχεακωτῶν.
Νικομηδέων
Νικόπολις *ad Istrum.*
Nilus
Ostia
Pannonia.
Parthia.
Perga
Περγαμlωῶν.
Περινθίων.
Ποδαλιωτῶν.
Προυσαέων.
Ptolemaïs *Phœnices.*
Σαϊτῶν.
Σαμίων.
Σελευκέων *in Syria.*
Σεπφωρlωῶν.
Σιδητῶν.
Σιδωνίων.
Syria
Τιβερίων.
Tigris.
Τειπολιτῶν *Syriæ.*
Ulpia Trajana.
Φοινικαίων.
Χαλκιδέων.

PLOTINA, *Trajani conjux.*

Ἀμασειανῶν.
Μητροπολιτῶν *Phrygiæ.*
Σαρδιανῶν.

HADRIANVS.

Ἄβασ.
Achaia.
Ἀδριανοθηρειτῶν.
Ἀδριανοπολιτῶν.
Ægyptus.
Ælia Capitolina.
Africa.
Ἀθlωαίων.
Ἀλαίων.
Alexandria.
Ἀμασειανῶν.
Antiochia *Syriæ.*
Apamea *Phrygiæ.*
Arabia.
Ἀρσινοϊτῶν.
Asia.
Ἀσκαλωνιτῶν.

Berytus.
Βιζυlωῶν.
Bithynia.
Βορυσθένης, *id equi nomen est.*
Βοστρειτῶν.
Britannia.
Cæsarea *Palæstinæ.*
Cappadocia.
Cessa.
Cilicia.
Corinthus.
Dacia.
Dalmatia.
Διονυσοπολιτῶν.
Διοπολιτῶν.
Δίων
Ἐδεσσαίων.
Ἐλαϊτῶν.
Ἐορδαία.
Ἑρμοπολιτῶν.
Eubœa
Ἐφεσίων.
Gades.
Γάζα.
Gallia.
Germania.
Γόρτυς.
Ζεφυριωτῶν.
Ἠλείων.
Hispania.
Θεσσαλῶν.
Italia.
Judæa.
Καβασιτῶν.
Κανωθαίων.
Κιλίκων.
Κλαυδιοπολιτῶν.
Κοπτιτῶν.
Κορακησιωτῶν.
Κρητῶν.
Κυζικηνῶν.
Λακεδαιμονίων.
Λαοδικέων *Cariæ.*
Libya.
Lycia.
Λυκοπολιτῶν.
Μαγνήτων *ad Mæandrum.*
Μακεδόνων.
Μαρωνειτῶν.
Mauritania.
Μεμφιτῶν.
Μενελαϊτῶν.
Mœsia
Μυλασέων.

Μύρα.
Neapolis *Samariæ.*
Νεοκαισαρέων.
Nicephorium.
Νικαέων.
Νικομηδέων.
Nilus.
Noricum.
Νυσαέων *Cariæ.*
Pamphylia.
Pella.
Perga
Περγαμlωῶν.
Petra
Πηλουσιωτῶν.
Πίνκμως.
Pincum.
Προσωπίας.
Roma.
Σαϊτῶν.
Σαμοσατέων.
Σαμψιγεωτῶν.
Σαρδιανῶν.
Sarmatia.
Σάσων.
Σεβεννυτῶν.
Σεθρωιτῶν.
Sicilia
Σκαμβανιδῶν.
Syria.
Τάρσου.
Τανιτῶν.
Thracia.
Τιβεριέων.
Τραλλιανῶν.
Τειπολιτῶν *Syriæ.*
Τυανέων.
Φιλαδελφέων *Lydiæ.*
Φιλαδελφέων *Syriæ.*
Φιλωτερέων.
Phrygia.
Χαλκιδέων.
Ὠλενίων.

SABINA *Hadriani conjux.*

Αἰζανιτῶν.
Ἀμισοῦ.
Corinthus.
Ἐλαϊτῶν.
Κυπρίων.
Μύρα.
Περγαμlωῶν.
Σμυρναίων.

Κυῤῥηςῶν.
Λακεδαιμονίων.
Λαοδικέων Caria.
Λεσβίων.
Μαγνήτων a Sipylo.
Μακεδόνων.
Melitene
Μεταλαξτῶν.
Μιλησίων.
Ναχρασέων.
Neapolis Samaria.
Νικαέων Bithynia.
Νικομηδέων.
Nilus.
Νυσαέων Caria.
Papia
Parlaïs.
Parthia.
Patræ.
Παυταλιωτῶν.
Περγαμηνῶν.
Περπερηνῶν.
Περινθίων.
Πομπηϊοπολιτῶν.
Προυσιέων.
Ptolemaïs Phœnices.
Ῥοδίων.
Σαγαλασσηνῶν.
Σαμοσατέων.
Σαρδιανῶν.
Sarmatia.
Σερδῶν.
Σκηψίων.
Σμυρναίων.
Συεδρέων.
Συρίων.
Τιανῶν.
Τραϊανοπολιτῶν.
Τραλλιανῶν.
Τριπολιτῶν Syria.
Troas.
Valentia in Hispania.
Ulpia Trajana.
Φιγαλέων.
Φιλαδελφέων Lydia.
Φιλαδελφέων Syria.
Φλαβιοπολιτῶν.
Φωκαέων.

FAVSTINA junior, M. Aurelii conjux.

Ἀδριανοπολιτῶν.
Ἀμαςριανῶν.
Ἀγκυρανῶν.
Antiochia ad Hippum.
Ἀγχιαλέων.
Ἀσκαλωνιτῶν.
Βιζυηνῶν.
Cæsarea Palæstina.
Γάζα.
Θεσσαλῶν.
Κιανῶν.
Κνιδίων.
Κυζικηνῶν.
Μαγνήτων ad Mæandrum.
Μιλησίων.
Ναχρασέων.
Neapolis Samaria.
Νικομηδίων.
Παυταλίας.
Περγαμηνῶν.
Πλωτεινοπολιτῶν.
Προυσιέων.
Στεκτορηνῶν.
Τηΐων.
Τμωλιτῶν.
Ulpia Trajana.
Ὑπαιπηνῶν.
Ὑπὲρ νίκης τ̃ Κυρίων, verbo Ἰουλιέων, & verbo Parthia.
Χαλκιδέων.
Χίων.

AVRELIVS VERVS Cæsar, M. Aurelii F.

Ἀδριανοπολιτῶν.
Ἀμαςριανῶν.

L. VERVS, M. Aurelii frater.

Ἀβυδηνῶν.
Ἀδριανέων.
Ἀδριανοπολιτῶν.
Ἀναζαρβέων.
Antiochia Syria.
Apollonia ad Rhyndacum.
Armenia.
Corinthus.
Ἐφεσίων.
Γάζα
Ζευγματέων.
Θηραίων.
Ἱεροπολιτῶν Syria.
Ἰωοπολιτῶν.
Καισωβιτῶν.
Κυῤῥηςῶν.
Λαοδικέων Caria.
Μαλληνοπολιτῶν.
Μυτιληναίων.
Νικαέων Bithynia.
Parthia.
Patræ.
Παυταλιωτῶν.
Πεσσινουντίων.
Προυσιέων.
Τιανῶν.
Ulpia Trajana.
Ὑπὲρ νίκης τ̃ Κυρίων, Parthia.

LVCILLA L. Veri conjux.

Ἀδραμυτίων.
Βιζαντίων.
Ἰντῶν.
Μαλληνοπολιτῶν.

M. AVR. COMMODVS, M. Aurelii F.

Ἀθηναίων.
Ἀδριανῶν.
Ἀδριανοπολιτῶν.
Ælia Capitolina.
Αἰγαίων.
Αἰζανιτῶν.
Ἀμασείας.
Ἀμαςριανῶν.
Ancyra Galatiæ.
Antiochia ad Hippum.
Antiochia Syria.
Ἀσιάν.
Αὐγηλιοπολιτῶν.
Βαργασηνῶν.
Boltra.
Britannia.
Βυβλίων.
Δαμασκηνῶν.
Ἐλαϊτῶν.
Ἐφεσίων.
Felicitas Temporum, verbo Λαοδικέων Caria.
Germania.
Γερμηνῶν, sive Germeno.
Hadrumetum.
Θυατειρηνῶν.
Ἱεροπολιτῶν Phrygia.
Ilium.
Ἰουλιόπολις.
Ἰσινδέων.

CRISPINA *Commodi conjux.*

PERTINAX.

PESCENNIUS NIGER.

CLODIUS ALBINUS.

PESCENNIA PLAUTIANA *Albini conjux.*

SEVERUS.

IULIA DOMNA, *Severi conjux.*

Antiochia *Pisidiæ.*
Apollonia *Epiri.*
Ἀργείων.
Ἀπαμέων.
Ἀστέων.
Ἀφροδισιέων.
Berytus.
Βιχτῶν.
Βουρῶν.
Cæsarea *Cappadociæ.*
Δαλδιανῶν.
Δαρδανίων.
Διονυσοπολιτῶν.
Διόσπολις.
Ἐλαϊτῶν.
Ἐμισῶν.
Ἑρμιονέων.
Εὐκαρπίων.
Ἐφεσίων.
Heraclea *Ponti.*
Θεσσαλονικέων.
Ἱεραπολιτῶν *Syriæ.*
Ilium.
Ἰουλιοπολιτῶν.
Καισαρείας Γερμανικῆς.
Καλχαδονίων.
Κιλβιανῶν.
Κλαζομενίων.
Κυπαρισσιέων.
Κυπρίων.
Κῴων.
Λεοντοπολιτῶν.
Μαρκιανοπολιτῶν.
Μιλησίων.
Μυνδίων.
Μυριναίων.
Νικαέων Κιλβιανῶν.
Νικαέων *Bithyniæ.*
Πανιωτειχιτῶν.
Πιονιτῶν.
Προυσαέων.
Ptolemaïs *Phœnices.*
Σαιττηνῶν.
Σαρδιανῶν
Sebaste *Palæstinæ.*
Σελευκέων in *Ciliciæ.*
Σιδῶν
Σιδητῶν.
Σμυρναίων.
Stobensium.
Syria
Ταουιανῶν.
Τημενεῶν.
Τοπίρου.
Troas.
Τυρίων.
Tyrus.
Ὑπαιπηνῶν.
Φλαουιοπολιτῶν.
Φωκαέων.

ANTONINVS CARACALLVS.

Ἀβιληνῶν.
Ἀδραμυτηνῶν.
Ἀδριανοπολιτῶν.
Ælia Capitolina.
Αἰγιαλέων.
Ἀλαβανδέων.
Ἀλωρῶν.
Ἀμασείας.
Ἀμίσου.
Ἀμοριανῶν.
Ἀμφιπολιτῶν.
Ἀνθηδόνος.
Ancyra *Galatiæ.*
Antiochia *Pisidiæ.*
Antiochia *Syriæ.*
Ἀγχιαλέων.
Apamea *Bithyniæ.*
Apamea *Phrygiæ.*
Apollonia *Epiri.*
Βαργυλιητῶν.
Berytus.
Bostra.
Britannia.
Βυζαντίων.
Cæsa augusta.
Cæsarea *Bithyniæ.*
Cæsarea *Cappadociæ.*
Carthago.
Cœlium.
Comana *Cappadociæ.*
Corinthus.
Δαμασκηνῶν.
Δηλίων.
Deulton.
Diensis colonia.
Διοσπολειτῶν.
Δολιχαίων.
Ἐδέσσα.
Ἐλαϊτῶν.
Ἐμισῶν.
Ἐφεσίων.
Γαδαρέων.
Germania.
Γερμηνῶν.
Γυθεατῶν.
Ζακυνθίων.
Ζευγματέων.
Hadrumetum.
Ἡλιουπολιτῶν *Ægypti.*
Heliopolis *Syriæ.*
Heraclea *Ponti.*
Θεσσαλονικέων.
Θεσσαλῶν.
Θυατειρηνῶν.
Ἱεραπολιτῶν *Syriæ.*
Ilium.
Ἰουλιοπολιτῶν.
Καλχαδονίων.
Καρρηνῶν.
Κιανῶν.
Κιλίκων.
Κλαυδιοπολιτῶν.
Κνιδίων.
Κορκυραίων.
Κοτιαέων.
Κυζικηνῶν.
Κυπαρισσιέων.
Κυπρίων.
Κυρρηστῶν.
Κωρυκιωτῶν.
Κῴων.
Λαοδικέων *Cariæ.*
Λαοδικέων *Cœles Syriæ.*
Laodicea *Syriæ propriæ.*
Λεβεδίων.
Μαγνήτων ad *Mæandrum.*
Μαγνήτων a *Sipylo.*
Μακεδόνων.
Μαρκιανοπολιτῶν.
Μαρωνιτῶν.
Μασταυρειτῶν.
Μεθαναίων
Μητροπολιτῶν τῶν ἐν Ἰωνίᾳ.
Μιδαέων.
Μυλασέων.
Μυτιληναίων.
Νεοκαισαρέων.
Νικαέων Κιλβιανῶν.
Νικομηδέων
Νικόπολις ad *Istrum.*
Νικόπολις ad *Mestum.*
Νυσαέων *Cariæ.*
Ὀδησσειτῶν.
Παλμυρηνῶν.
Parthia.
Patra
Παυταλιωτῶν.
Perga.

PLAVTILLA, *conjux Caracallæ.*

GETA, *Severi F. frater Caracallæ.*

MACRINVS.

NONIA CELSA, *Macrini conjux.*

DIADVMENIANVS, *Macrini F.*

ANTONINVS ELAGABALVS.

Βυβλίων.
Βυζαντίων.
Ἔδεσσα.
Ἐμισῶν.
Ἐρυθραίων.
Ἐφεσίων.
Γαβαλιτῶν.
Γαδαρέων.
Ζευγματέων.
Θυατειρηνῶν.
Κυζικηνῶν.
Κώων.
Laodicea *Syriæ.*
Μαρκιανοπολιτῶν.
Neapolis *Samariæ.*
Νικαιέων *Bithyniæ.*
Νυσαέων *in Decapolitana.*
Παλμυρηνῶν.
Πρυμνησσέων.
Ῥαφανεωτῶν.
Σιδωνίων.
Stobensium.
Τριπολιτῶν *Syriæ.*
Troas.
Tyrus.
Ulpia Trajana.
Φιλιπποπολιτῶν *Thraciæ.*

IVLIA CORNELIA PAVLA *Elagabali conjux.*

Ἀναζαρβέων.
Βιθυνιέων.
Νίσιβις.

IVLIA AQVILIA SEVERA, *altera Elagabali conjux.*

Bostra.
Γαβαλέων.
Troas.

ANNIA FAVSTINA, *Elagabali conjux tertia.*

Λυσιμαχίων.
Περιωπέων.

IVLIA MÆSA, *Elagabali avia, Juliæ Domnæ soror.*

Bostra.
Sidon
Σμυρναίων.

Τημενιτῶν.

IVLIA SOÆMIAS, *Elagabali mater.*

Βυζαντίων.
Νικαιέων *Bithyniæ.*
Τριπολιτῶν *Syriæ.*

ALEXANDER SEVERVS.

Ἀβυδηνῶν.
Ἀδραμυττηνῶν.
Ἀδριανῶν.
Ælia Capitolina.
Αἰγαίων.
Ἀμασείας.
Amida.
Ἀναζαρβέων.
Ἀνεμουριέων.
Antiochia *Pisidiæ.*
Antiochia *Syriæ.*
Ἀπολλωνιέων.
Ἀσσέων.
Βαργασηνῶν.
Bostra.
Βυζαντίων.
Cæsarea *Cappadociæ.*
Deulton.
Ἔδεσσα.
Ἐφεσίων.
Γερμηνῶν.
Ζακυνθίων.
Θεμισωνέων.
Ἱεραπολιτῶν *Syriæ.*
Ἰουλιοπολιτῶν.
Καλχαδονίων.
Καραλλιωτῶν.
Καρρηνῶν.
Κοτιαέων.
Κωρυκιωτῶν.
Μαγνήτων *ad Mæandrum.*
Μαγνήτων *a Sipylo.*
Μαιόνων.
Μαρκιανοπολιτῶν.
Μητροπολιτῶν *Phrygiæ.*
Νικαιέων *Bithyniæ.*
Pella
Περινθίων.
Ῥη ων.
Σαγαλασσηνῶν.
Σελευκέων *in Cilicia.*
Σιδητῶν.
Σιδωνίων.

Σμυρναίων.
Ταρσου.
Τημενιτῶν.
Τηίων.
Τραλλιανῶν.
Troas.
Φιλομηλέων.
Φωκαέων.

IVLIA MAMÆA, *Alexandri Severi mater, Juliæ Mæsæ filia.*

Αἰγαίων.
Αἰγιέων.
Bostra.
Βυζαντίων.
Deulton.
Ἰώνων.
Καισαρείας Γερμανικῆς.
Καρυστίων.
Μαγνήτων *ad Mæandrum.*
Μαγνήτων *a Sipylo.*
Μαιόνων.
Μητροπολιτῶν *Phrygiæ.*
Σαιττηνῶν.
Σαρδιανῶν.
Σμυρναίων.
Τημενιτῶν.
Τριπολιτῶν *ad Mæandrum.*
Φωκαέων.

MAXIMINVS *Thrax.*

Ἀμίσου.
Ἀγχιαλέων.
Βρουζηνῶν.
Δορυλαέων.
Ἐφεσίων.
Germania.
Καραλλιωτῶν.
Μασταυρειτῶν.
Μητροπολιτῶν τῶν ἐν Ἰωνίᾳ.
Νικαιέων *Bithyniæ.*
Νυσαέων *Cariæ.*
Perga.
Περιωπέων.
Φωκαέων.

MAXIMVS *Cæsar, Maximini F.*

Διημειτῶν, in Δηηνῶν.
Deulton.
Κυμαίων.

Ἐφεσίων.
Ἱεραπολιτῶν *Phrygiæ.*
Κυζικηνῶν.
Κυρρηστῶν.
Μαγνήτων *a Sipylo.*
Μεσαμβριανῶν.
Μητροπολιτῶν τῆς ἐν Ἰωνίᾳ.
Perga.
Σιδητῶν.
Τριπολιτῶν *ad Mæandrum.*
Ὑρκανῶν.

MARINVS.

Φιλιππoπολιτῶν *Arabiæ.*

DECIVS TRAIANVS.

Antiochia *Cariæ.*
Antiochia *Pisidiæ.*
Antiochia *Syriæ.*
Apamea *Phrygiæ.*
Carpi.
Carthago.
Dacia.
Illyricum.
Λακεδαιμονίων.
Λαοδικέων *Syriæ Cœles.*
Μαγνήτων *a Sipylo.*
Pannonia.
Ῥησαινησίων.
Σαμίων.
Viminacium.
Ὑπαιπηνῶν.

HERENNIA ETRVSCILLA, *Decii conjux.*

Κασσατῶν.
Κελενδερέων.
Μαγνήτων *a Sipylo.*
Ῥησαινησίων.
Ὑπαιπηνῶν.

HERENNIVS ETRVSCVS, *Decii filius.*

Ἐλαϊτῶν.
Περγαμηνῶν.
Τριπολιτῶν *ad Mæandrum.*
Viminacium.

VOLVSIANVS.

Βλαυνδέων.
Δαμασκηνῶν.
Κολοφωνίων.
Neapolis *Samariæ.*

HERENNIA ETRVSCILLA *Volusiani uxor, Decii filia.*

Viminacium.

VALENS HOSTILIANVS, *Decii F.*

Ἐλαϊτῶν.
Viminacium.

TREBONIANVS GALLVS.

Ἀκμονέων.
Ἀσπενδίων.
Cœlium
Δαμασκηνῶν.
Εὐκαρπίων.
Hadrumetum.
Κολοφωνίων.
Laodicea *Syriæ Cœles.*
Neapolis *Samariæ.*
Νικαιέων *Bithyniæ.*
Tyrus.
Viminacium.

VALERIANVS.

Ἀδανέων.
Ἀμασειανῶν.
Ἀμφιπολιτῶν.
Ἀναζαρβέων.
Ἀνεμουριέων.
Ἀφροδισιέων.
Berytus.
Ἐφεσίων.
Hadrumetum.
Hispalis.
Ilium.
Ἰουλιέων.
Κοτιαέων.
Κυμαίων.
Μαγνήτων *a Sipylo.*
Μητροπολιτῶν τῆς ἐν Ἰωνίᾳ.
Μυτιληναίων.
Νυσαέων *Cariæ.*
Περγαμηνῶν.
Περινθίων.
Συνναδέων.
Τηΐων.
Τηλμισσέων.
Τραλλιανῶν.
Troas.
Viminacium.
Ulpia Trajana.
Ὑπαιπηνῶν.

GALLIENVS.

Ἀναζαρβέων.
Ancyra *Galatiæ.*
Antiochia *Pisidiæ.*
Apamea *Bithyniæ.*
Berytus.
Cæsarea *Bithyniæ.*
Ἐφεσίων.
Gallia.
Germania.
Hadrumetum.
Heliopolis *Syriæ.*
Κολοφωνίων.
Κοτιαέων.
Κυζικηνῶν.
Μαγνήτων *a Sipylo.*
Μαγνήτων *in Thessalia.*
Μητροπολιτῶν *in Ionia.*
Μοστηνῶν.
Νικομηδέων.
Περγαμηνῶν.
Προυσιέων.
Σαμίων.
Σιδητῶν.
Σμυρναίων.
Τημνοθυρεῶν.

CORNELIA SALONINA Chrysogone, *Gallieni conjux.*

Ancyra *Galatiæ.*
Ἀφροδισιέων.
Θεσσαλονικέων.
Θυατειρηνῶν.
Κυζικηνῶν.
Σαρδιανῶν.
Σιλλυέων.

LICINIVS VALERIANVS SALONINVS, *Gallieni F.*

Αὐρηλιτῶν.
Σαρδιανῶν.
Τημνοθυρεῶν.

ZENOBIA.

Παλμυρηνῶν.

INDEX CÆSARUM, &c.

VABALATHVS.

Παλμυρηνῶν.

POSTVMVS.

Deuson.
Erymanthus.
Gallia.
Germania.

SERVILIVS LOLLIANVS.

Gallia.

AVRELIANVS.

Παλμυρηνῶν.

CLAVDIVS *Gothicus.*

Ἀμαστρίας.
Σαγαλασσέων.

PROBVS.

Siscia.

DIOCLETIANVS.

Carthago.

CARAVSIVS.

Camalodunum.
Roma.

MAXIMIANVS.

Carthago.
Illyricum.

GALER. VALER. MAXIMINVS, *Armentarius.*

Alexandria.

ROMVLVS *Maxentii F.*

Roma.

CONSTANTINVS M.

Africa.
Amida.
Arelate.
Constantinopolis.
Constantiniana Daphne.
Francia.
Gallia.
Heraclea *Thracia.*
Roma.
Sarmatia.
Siscia.

CRISPVS *Constantini M. F.*

Alemannia.
Sirmium.

CONSTANTINVS *Iunior, Constantini M. F.*

Alemannia.
Sirmium.

CONSTANS *Constantini M. F.*

Bononia.
Gallia.
Siscia.

CONSTANTIVS, *Constantini M. F.*

Carthago.
Roma.
Siscia.

IVLIANVS.

Lugdunum.

HELENA *Iuliani uxor.*

Pharus, seu Isis Faria.

VALENS.

Roma.

VALENTINIANVS.

Lugdunum.

HONORIVS.

Βορυσθένης, *sed id equi nomen est.*

Adde his quosdam ex Pyrrhi Ligorii Collectaneis nummos, appellatos a nobis in postrema operis hujusce parte, cui titulum fecimus, NVMMI ADDENDI.

NOMINA
MAGISTRATUUM,
PRÆTORUM, PONTIFICUM, &c.
Qui in hujusce voluminis nummis occurrunt.

Ἄτταλος Καπίτων. Περγαμηνῶν
Ἄτταλος Σοφιστής. Σμυρναίων.
Ἄττιος Λάχων. Νικαιέων Bithynia.
Αὐουεῖνος Γορτυνίων.
Αὐρήλιος. Διονυσοπολιτῶν.
Αὐρ. Αἰλιανός. Κολοφωνίων
Αὐρ. Ἀλέξανδρος. Apamea Phrygia.
Αὐρ. Ἀλέξανδρος. Βίλ. Apamia Phrygia.
Αὐρ. Ἀμιανός. Μαρκιανοπολιτῶν.
Αὐρ. Ἀπφιανός. Μαιόνων.
Αὐρή. Ἀγχίλαος. Περγαμηνῶν.
Αὐρ. Ἀφφιανός. Φωκαέων.
Αὐρ Βάκχιος. Apamea Phrygia
Αὐρ Βίρβυλλος. Ἐλαϊτῶν.
Αὐρ. Γάϊος. Μαγνήτων a Sipylo.
Αὐρ. Γεμῖνος. Σμυρναίων.
Αὐρ. Γλύκων. Θυατειρηνῶν.
Αὐρ. Δαμ. Περγαμηνῶν
Αὐρ Διόδοτος. Νυσαέων.
Αὐρή Διονύσιος. Κιλβιανῶν.
Αὐρ. Ἑρμίας. Μηλιτοπολιτῶν.
Αὐρ. Ἑρμείας Τημενιτῶν.
Αὐρ Εὐτυχης Φωκαέων.
Αὐρήλιος Εὐτυχὴς Στεφανηφόρος. Αἰγαιέων.
Αὐρ Ζεῦξις Μοστηνῶν.
Αὐρ. Ζήνων Μαιόνων.
Αὐρ. Ζήνων. Σαρδιανῶν.
Αὐρ. Ἡφαιστίων. Δαλδιανῶν.
Αὐρ Θεοδοτιανός. Φωκαέων.
Αὐρ. Θεόδοτος. Μαγνήτων a Sipylo.
Αἰλ Ἱππόνεικος (pro Ἱππόνικος) Μιλησίων
Αὐρ. Κλεοπάτρος. Καδοηνῶν.
Αὐρ Λαιανός Νυσαέων.
Αὐρ. Μάξιμος Ἁλικαρνασσέων
Αὐ. Μάξιμος. Ἰουλιέων.
Αὐρ. Μάρκος Κιβυρατῶν.
Αὐρ Μητροφάνης Ἀσσίων.
Αὐρ. Μινούκιος. Νυσαέων.
Αὐ Νικόστρατος Τημενιτῶν.
Αὐρ. Νίκων. Ἐρυθραίων.
Αὐρ. Ὀρέστης Σμυρναίων.
Αὐρ. Ποπίας Βλαυνδέων.
Αὐρ. Παῦλος. Αἰγαιέων.
Αὐρ. Προτέας Μυτιληναίων.
Αὐ Ῥοῦφος. Σαρδιανῶν.
Αὐρ Σέξτος. Μητροπολιτῶν Phrygia.
Αὐρ. Στρατονικιανός. Apamea Phrygia.
Αὐρ. Στρατονεικιανός. Τημενιτῶν.
Αὐρ. Στρατόνικος. Ἱεροκαισαρέων.
Αὐρήλιος Σώστρατος. Κυζικηνῶν.
Αὐρ. Σωτήριχος. Βυζαντίων.
Αὐρ. Ταπιανός. Μαγνήτων a Sipylo.
Αὐρ Τέρπιος. Σμυρναίων.
Αὐρ. Τέρτυλλος. Apollonia Ioniæ.
Αὐρήλιος Τίτος. Θυατειρηνῶν.
Αὐρ. Τυχικός Μαγνήτων ad Mæandrum.
Αὐρ. Ὕλλος. Μαγνήτων ad Mæandrum.
Αὐρ. Φρόντων. Βυζαντίων.
Αὐρ. Φρόντων Μαγνήτων a Sipylo.
Αὐρ. Χρυσόγονος Χίων.
Αὐρ . . . Πιονιτῶν.
Ἀφφιανός Φωκαέων.

B

Baccius *Celsa.*
Βάκχιος Αὐρήλιος. Apamea Phrygia
Βάλβος Ἀνθύπ. Ἀλκυονίων.
Βαλ. Ἀριστόμαχος Μυτιληναίων
Βίρβυλλος Ἐλαϊτῶν
Βαρσιῦλις Μαρωνιτῶν.
Βασιλίδης Ἰωνιέων.
Βασσος Γαλατῶν
Βασσος Πομπώνιος Κυπρίων.
Βέλλιος. Apamea Phrygia.
Beilius Proculus. *Corinthus.*
Βιάνωρ Ἄτταλος. Apamea Phrygia.
Βίας Κλαύδιος Κιανῶν.

C

Caldus Corn. *Bilbilis.*
Caninius Agrippa. *Corinthus.*
Carisius. *Emerita.*
Carisius. *Toletum.*
Cassius *Corinthus.*
Cato *Cæsaraugusta.*
Celer. *Calaguris.*
Celer. *Osca*
Cestius. *Enna.*
Cicero M. Tullius. *Laodicea Cariæ.*
Clodius Macer *Africa.*
Corn. Caldus. *Bilbilis.*
Corn. Refectus. *Bilbilis.*

Δ

Δαμασίας Ἐρετριέων.
Δαμασίας Κλαζομενίων.
Δαμασίας *forte.* Περγαμηνῶν
Δαμασίας Ἀττάλου. Ἀκρασιωτῶν.
Δαμοκράτης Ἀπολλώνιος. *Laodicea Cariæ.*
Δάμων. Δυρραχηνῶν.
Δάμων. *Patræ.*
Δάσιος. Σαρδιανῶν.
Δημητριανός Αἰλ. Κοπαέων.
Δημητριανός Κέλερ. Κοπαέων.
Δημήτριος. Βυζαντίων.
Δημήτριος βασιλεύς. Δημητριέων
Δημήτριος βασιλεύς. Σιδωνίων.
Δημήτριος Ὀλοτος. Ἐλαϊτῶν.
Δημ. Ῥοῦφος Σαρδιανῶν.
Δημοσθένης Βυζαντίων.
Δημόστρατος. Σμυρναίων.
Διαγόρας Μαγνήτων a Sipylo
Διογένης. Σμυρναίων
Διογένης Διονύσου Κοπαέων.
Διόδοτος Αὐρ. Νυσαέων.
Διονύσιος Αἴλιος. *Laodicea Cariæ.*
Διονύσιος Κολλυβάσιος Σμυρναίων.

Διονύσου

Διονύσου Διογένης. Κοτιαέων.
Διοφάντης Κιλβιανῶν.
Διόφαντος. Κώων.
Δίων ὁ Διοφάντου. Κώων.
Δορύλαος. Ἐλαϊτῶν.
Δορύλαος. Σαλιτῶν.

E

Ἐλπιδηφόρος. Κυμαίων.
Ἐλπίδιος Λαΐου. Ἀβδηριτῶν.
Ἐμίλ. Ἀντώνιος Νάσων. Ῥοδίων.
Ἐπιγένης. Σαρδιανῶν.
Ἐπώριος Μάρκελλος. Κυπρίων.
Ἐπικράτης. Αἰγιαλέων.
Ἐπικράτης. Τηΐων.
Ἐράσιππος Ἀριστέου. Μαγνήτων a Sipylo.
Ἑρμίας. Κυμαίων
Ἑρμίας. Μιλητοπολιτῶν.
Ἑρμείας. Τημνιτῶν.
Ἑρμογένης. Σμυρναίων.
Ἑρμοκλῆς. Σμυρναίων.
Ἑρμοκλῆς Παγκρατίδου. Τραλλιανῶν.
Ἑρμόλαος. Κυζικηνῶν.
Ἑρμόλαος Νείκων, vel Νεικωνος F. Ὑπαιπηνῶν.
Ἑρμόφιλος. Σαρδιανῶν.
Εὐάρεστος. Τραλλιανῶν
Εὐγενέτης. Φιλαδελφέων. Lydiæ.
Εὔκαρπος. Κώων.
Εὐκλείδης. Ταραντίνων.
Εὐρύπυλος. Περγαμηνῶν.
Εὐτυχής. Μειλητοπολιτῶν.
Εὐτυχής. Φωκαέων.
Εὐτυχὴς Αὐρήλιος Σευῆρος. Αἰγαίων.
Εὐτυχὴς Σα. *Laodicea Cariæ.*

F

Fabius M. *Cæsaraugusta.*
Festus Manius. *Celsa.*
Flaccus Julius. *Corinthus.*
Fronto Helvius. *Bilbilis.*

Γ

Γάϊος Πατίριος Κάρβων. Νικαέων *Bithyniæ.* Νικομηδίων.
Γάϊος Ποπλίκιος. Μακεδόνων.
Γαργίλιος Ἀττικος. Παυταλιωτῶν.
Γαργίλιος Ἀττικος. Φιλιπποπολιτῶν *Thraciæ.*
Γέμινος. Περγαμηνῶν.
Γεμῖνος. Σμυρναίων.
Geminus Semp. *Saguntum.*
Γεν. Ζώσιμος. Τραλλιανῶν.
Γερμανός. Μαρκιανοπολιτῶν.
Germanus. *Cæsaraugusta.*
Γλαῦκος. Κυζικηνῶν.
Γλαύκων. Περγαμηνῶν.
Γλύκων. Θυατειρηνῶν.
Γλύκων. Περγαμηνῶν.
Γλύκων Θεόδοτος, vel Θεοδότου. Περγαμηνῶν.
Γοργιφάνης. Μεγαρέων *in Attica.*
Graccus Sempronius. *Calaguris.*

Z

Ζεῦξις. Μοστηνῶν.
Ζηνοβία. Παλμυρηνῶν.
Ζήνων. Κυπρίων.
Ζήνων. Μαγόνων.
Ζήνων. Σαρδιανῶν.
Ζήνων Ἀρτέμα. Ἰώνων.
Ζώπυρος. Δυρραχινῶν.
Ζώσιμος. Τραλλιανῶν.

H

Helvius Fronto. *Bilbilis.*
Ἡρακλείδης. Κυμαίων. Σμυρναίων.
Ἡρακλείδης Ἀσκληπιάδου. Φωκαέων.
Herennianus. Παλμυρηνῶν.
Herodes. Παλμυρηνῶν.
Ἡρώδης. Τημνιτῶν.
Herodianus. Παλμυρηνῶν.
Ἡφαιστίων. Δαλδιανῶν.
Ἡφαιστίων. Αὐρ. Δαλδιανῶν.

Θ.

Θάλλος. Σμυρναίων.
Θεμιστοκλῆς. Μιλησίων
Θεοδοσιανός. Φωκαέων.
Θεόδοτος Αὐρ. Μαγνήτων a *Sipylo.*
Θεοφάνης. Μητροπολιτῶν *Thessaliæ.*
Θώρεος. Νικομηδέων.

I

Ἱέραξ. Αἰζανιτῶν.
Ἱεροκλῆς. Μυτιληναίων
Ἰνθιμέουος βασιλεύς. Θρᾳκῶν.
Ἱππίας Κοτιαέων.
Ἵππικος Φιλίππου. Σμυρναίων.
Ἱππόλιτος, pro Ἱππόλυτος. Μιλησίων.
Ἱππόλειτος, pro Ἱππόλυτος. Σμυρναίων.
Ἵππων. Καλχαδονίων.
Juba rex. *Cæsarea Mauretaniæ.*
Ἰουέντιος. Πεσσινουντίων.
Ἰουλιανός. Ἐφεσίων.
Julius Antonius. *Norba.*
Julius Flaccus. *Corinthus.*
Julius Polyænus. *Corinthus.*
Ἰούλιος . . . . Κοτιαέων.
Ἰού. Ἄνθιμος. Περγαμηνῶν.
Ἰούλιος Αἴλ. Σέλευκος. Μαρκιανοπολιτων.
Ι. Ἀντωνεῖνος. Τημενιτῶν.
Ἰούλ. Ἑρμόφιλος. Σαρδιανῶν.
Ἰούλιος Κάστος. Ἀδριανοπολιτῶν.
Ἰούλ. Μάξιμος. Βαργυλιητῶν.
Ἰούλιος Μαρκιανός. Ἀδριανοπολιτῶν.
Ἰούλ. Νίκανδρος. Μιλησίων.
Ἰούλ. Πομπ. Σεκουνδεῖνος. Κολοφωνίων.
Ἰούλ. Σατορνῖνος. *Ancyra Galatiæ.*
Ἰούλ. Σατορνεῖνος. Περινθίων.
Ἰούλ. Σουλ. Ἑρμόφιλος. Σαρδιανῶν.
Ἰούλ. Φηστός. Μαρκιανοπολιτῶν
Ἰουλ Πρόκλ. Μυτιληναίων.
Ἰουλ Σευῆρα Ἀκμονέων.
Ἰουλία Σευῆρα. Βυζαντιων.

K

Καιπίων Σερουΐλιος. Ἀκμονέων.
Καλλικλείδης. Περινθίων.

Καλλίνικος. Κολοφωνίων.
Καλλιστεύς. Περγαμηνῶν.
Κάλλιστος Κλ. Κολοφωνίων.
Καππιτωλῖνος. Βυζαντίων.
Καπίτων Ἄτταλος. Περγαμηνῶν.
Κάστων Παπίριος. Νικαέων Bithynia. Νικομηδέων
Κασσανδρος. Πιταναίων
Κάστος Ἰούλιος. Ἀδριανοπολιτῶν.
Κέστιος Antiochiae Syriae.
Κεφαλίων. Περγαμηνῶν.
Κίμων. Patrae.
Κλάσσικος Λόλλιος. Αἰζανιτῶν.
Κλαύδιος. Τιβεριέων.
Κλ. Ἀριστοφάνης. Σμυρναίων
Κλαύδιος Βίας. Κιανῶν.
Κλ. Κάλλιστος. Κολοφωνίων.
Κλ. Ῥουφῖνος Σοφιστής. Σμυρναίων.
Κλαύδιος Ῥοῦφος. Patrae.
Κλ. Στρατόνικος. Σμυρναίων.
Κλ. Φρόντων. Ῥοδίων.
Κλείταρχος. Epirus.
Κλεόβουλος. Τημενοθυρεῦσι.
Κλεοπάτωρ Αὐρ. Καδοηνῶν.
Κλέων. Ἐφεσίων.
Κλέων Ἀλέξανδρος. Σαρδιανῶν.
Κοθυάσφειμος. Χίων.
Κολλυβάσιος. Σμυρναίων.
Κομίνιος Πρόκλος Κυπρίων.
Κόρδος Μάρκος. Φρυγίων.
Κορ. Λολλιανός. Κυμαίων.
Κορ. Λύπος. Κρήτων.
Κότυς βασιλεύς. Θρᾳκῶν.
Κούαρτος. Περγαμηνῶν
Κουιντιλιανός. Περγαμηνῶν.
Κράτιππος. Περγαμηνῶν.
Κρητάριος. Κρήτων.
Κρητάριος Σμυρναίων.
Κρινακίδης Ἀντίων.
Κρίσπος. Σαρδιανῶν.
Κυιντιανός. Ὑπαιπηνῶν.
Κυϊντιλιανός. Μαρκιανοπολιτῶν.

Λ

Λάβας Πύῤῥου. Laodicea Caria.
Λαιανός Αὐρ. Νυσαέων.
Λαῖος. Ἀβδηριτέων.
Λάκων Ἄττιος Νικαέων Bithynia
Λάχης. Κυδωνιατῶν.
Lucullus Apamea Phrygia.
Λεύκιος Πακίννιος. Μακεδόνων.
Λέων Τηΐων.
Λογγεῖνος Μαγνήτων a Sipylo.
Λολλιανὸς Κορ. Κυμαίων.
Λολλιανός Μηθυμναίων.
Λολ. Ξενόφιλος. Τημενοθυρεῦσι
Λόλλιος Κλάσσικος. Αἰζανιτῶν.
Λού. Ἀντωνεῖνος Τιανῶν.
Λούκ. Ἀντωνεῖνος Τηΐων.
Λού. Θάλλος Σμυρναίων.
Λούκιος Κλάσος (mendose) Ἀρτεμίδωρος. Αἰγαέων.
Λούριος. Ἐλαϊτῶν.
Lucretius Caesaraugusta.
Lutatius Q. Caesaraugusta.
Λύπος Κορν. Κρήτων.
Λύσανδρος Σαμίων.
Λυσανίας Μενάνδρου. Αἰζανιτῶν
Λυσίμαχος βασιλεύς. Λυσιμαχέων.

M

Macer Clodius. Africa.
Manius Festus. Celsa.
Manlius. Carthago nova.
Μάξιμος Αὐρ. Ἁλικαρνασσέων.
Μάξιμος Αὐρ. Ἰουλιέων.
Μάξιμος Ἰούλ. Βαργυλιητῶν.
Μάξιμος Τούλλιος. Πανταλιωτῶν.
Μάξιμος Τούλ. Vlpia Trajana.
Μάριος Κόρδος Φρυγίων.
Μάρκελλος Ἔπριος. Κυπρίων.
Μάρκελλος Ὀστίλιος. Ἀχαίων Εὐμενέων.
Μαρκιανός. Μαγνήτων.
Μαρκιανὸς Ἰούλιος. Ἀδριανοπολιτῶν.
Μάρκος Ἄννιος Vlpia Trajana
Μάρκος Ῥοῦφος Ῥοδίων.
Marius Vibius. Valentia Hispania.
Μαυλύπος Τραπεζοπολιτῶν.
Μελίτων Ἀθηναίου. Σωναδέων
Μελίτων Ἀσκληπιάδου. Καδοηνῶν.
Μένανδρος. Νυσαέων.
Μενάνδρου Λυσανίας. Αἰζανιτῶν
Μενεκλῆς Περινθίων.
Μενεκράτης. Κώων.
Μενέμαχος Μυτιληναίων.
Μενεστρατιανός Σαρδιανῶν.
Μεσσάλας. Μαρκιανοπολιτῶν
Μηνοφάνης. Ἐφεσίων.
Μηνόφιλος Μαρκιανοπολιτῶν
Μητρόδωρος. Μυριναίων.
Μητρόδωρος. Πατρέων.
Μιθραδάτης. Βυζαντίων.
Μίνδιος. Patrae.
Μίνδιος Βολανός. Νικομηδέων.
Μόδεστος Σαβ. Νικόπολις ad Istrum.
Montanus. Caesaraugusta.
Μοσχίων. Μαγνήτων ad Maeandrum.
Μουσώνιος. Νυσαέων.
Μύισκος. Apamea Phrygiae.
Μυτιλήνης Αἰλ. Αἰζανιτῶν.
Μύων Ἀρχέων.
Μύων. Σμυρναίων.

N

Νάσων Ἀντώνιος. Ῥοδίων.
Νεικόμαχος. Τημενοθυρεῦσι.
Νείκων Ὑπαιπηνῶν.
Νεολύδης. Θασίων.
Νικαγόρας. Κώων.
Νίκανδρος Μιλησίων.
Νικίας. Μητροπολιτῶν in Ionia
Νικόμαχος. Θεσσαλῶν.
Νικόμαχος Σαρδιανῶν.
Νικομήδης Ἐπιφανής. Νικομηδέων
Νικόστρατος. Ἐφεσίων.
Νικόστρατος. Πατρέων.
Νικόστρατος. Σμυρναίων.
Νίκων Αὐρ. Ἐρυθραίων.
Νόβιος Ῥοῦφος. Νικόπολις ad Istrum.
Νόνπασος. Σαγαλασσέων.

Ξ

Ξ Ενόφιλος. Τημνοθηρεῦσι.

Ξενωνίδης. Σμυρναίων.

O

Octavius. *Corinthus.*

Odenathus. Παλμυρηνῶν.

Ὀκτ. Ἀρτεμίδωρος. Θυατειρηνῶν.

Ὄλοσος Δημήτριος. Ἐλαϊτῶν.

Ὅμηρος Μυριναίων.

Ὀνησιφόρος. Κυζικηνῶν.

Ὀρέστης. Σμυρναίων.

Ὀστίλιος Μάρκελλος. Ἀχαιῶν Εὐμενέων.

Οὐκλ. Νικίας. Μητροπολιτῶν *in Ionia.*

Ὀυαῤς Πλάνκιος. Κλαυδιοπολιτῶν.

Οὐαρὸς Πλάνκιος. Νικαέων *Bithynia.*

Οὐϊτέλλιος Νικομηδέων

Ὀυολοσσηνας Ἀλύπ. Ἰουλιέων.

Οὐόπισκος. Πλωτεινοπολιτῶν.

Οὐόπισκος. Φιλιππολιτῶν *Thracia.*

Π

Πακρατίδης Τραλλιανῶν.

Παιάνιος Αἴλ. Νυσαέων.

Παῖτος Γραμ. Ἐφεσίων.

Παῖτος Σεπτ Ἐφεσίων.

Πακίνιος. Μακεδόνων.

Παλαμήδης Πρόδικος. Καλυδωνίων.

Παπίας Αυρ Βλαυνδέων.

Παπίριον Ύπα πηνῶν

Παπίριος Κάρβων. Νικαέων *Bithynia.* Νικομηδέων.

Παυλεῖνος. Μητροπολιτῶν *in Ionia.*

Παῦλος. Αἰγαέων.

Παῦλος. Στεκτηνῶν

Petronius. *Carthago nova.*

Πετρώνιος. *Antiochia Syria.*

Πετρώνιος Σμυρναίων.

Πλάνκιος Ὀυαρός. Κλαυδιοπολιτῶν

Πλάνκιος Οὐαρος. Νικαέων *Bithynia.*

Ποιολεοντέως. Μυτιληναίων.

Πολέμων. Μαγνήτων *a Sipylo.*

Πολέμων. Σμυρναίων.

Πολέμων Φιλοκράτωρ. *Laodicea Caria.*

Πολλίων. Περγαμηνῶν.

Πολλίων. Σαλαμινίων.

Πολλίων Ἀλύπαβς. Σμυρναίων.

Polyænus Julius. *Corinthus.*

Πομπήϊος. Πομπηϊοπολιτῶν.

Πομ. Οὐόπισκος. Πλωτεινοπολιτῶν.

Πομ. Οὐόπισκος. Φιλιππολιτῶν *Thracia.*

Πομπόνιος Βάσσος Κυπρίων.

Πομπών. Ἰούλ. Σεουῆρος. Κολοφωνίων.

Ποντιανός Μαρκιανοπολιτῶν.

Ποντικὸς Αἴλ. Βυζαντίων.

Πόντιος. Νικόπολις *ad Istrum.*

Ποντ Σαβεῖνος. Φιλιππολιτῶν *Thracia.*

Ποπλίλιος. Μακεδόνων

Πόπλιος Οὐϊτέλλος. Νικομηδέων.

Πράτης. Χίων.

Priscus. *Osca.*

Proculus Bellius. *Corinthus.*

Πρόδικος Παλαμήδης Καλυδωνίων.

Πρόκλα. Μυτιληναίων.

Πρόκλος Κο... Κυπρίων.

Πρόκλος Σοφιστής. Σμυρναίων.

Πυθόνικος. Κώων.

Πύρρος βασιλεύς. Θεσπρωτῶν.

Πύρρου Λάβας. *Laodicea Caria.*

R

Rectus. *Calaguris.*

Refectus Cornelius. *Bilbilis.*

Ῥησκιύπορις βασιλεύς. Θρᾳκῶν.

Ρουφῖνος Σοφιστής Σμυρναίων.

Ῥοῦφος Δημ. Σαρδιανῶν.

Ῥοῦφος Κλαύδιος. *Patra.*

Ῥοῦφος Μάρκος. Ῥοδίων.

Ῥοῦφος Νέβιος. Νικόπολις *ad Istrum.*

Ῥοῦφος Τίτιος. Βιζυηνῶν.

Ῥοῦφος Φλάκκος. Αἰζανιτῶν.

Rullus Sempronius. *Bilbilis.*

Ρυλλιανός. Φιλιππολιτῶν *Thracia.*

Σ

Σ Α. Εὐτυχής. *Laodicea Caria.*

Σαβ. Μόδεστος. Νικόπολις *ad Istrum.*

Σαβεῖνος. Φιλιππολιτῶν *Thracia.*

Σάλλ. Ἀριστάινετος. Βυζαντίων.

Σάλλ. Λέων Τηΐων.

Σαλώνιος. Ἐλαϊτῶν.

Σαβρεῖνος. Περινθίων.

Σατορνῖνος Ἰούλιος. *Ancyra Galatia.*

Σέλευκος Μαρκιανοπολιτῶν.

Semp. Geminus. *Saguntum.*

Sempr. Graccus. *Casilinum.*

Sempron. Rullus. *Bilbilis.*

Σεξτίλιος. Ἐφεσίων.

Σεξτίλιος. Κυζικηνῶν.

Σεξ̃τος. Μητροπολιτῶν *Phrygia.*

Σέξτος Σμυρναίων.

Σεουῆρα Ἰουλία. Ἀκμονέων.

Σεουῆρα Ἰουλία. Βυζαντίων.

Σεουηρεῖνος Πομπ. Κολοφωνίων.

Σεουῆρος Αἰμίλιος. Βυζαντίων

Σεουῆρος Αὐρήλιος Εὐτυχής. Αἰγαέων.

Σεπτίμιος. Θυατειρηνῶν.

Σεπτ. Παῖτος. Ἐφεσίων

Σερ. Τατιανός. Μαρκιανοπολιτῶν.

Σερουΐλιος Καπίτων. Ἀκμονέων.

Σεργου Ρυλλιανός. Φιλιππολιτῶν *Thracia.*

Σιλανός. *Antiochia Syria.*

Σκριβωνιανός. Φωκαέων.

Συίλλιος. Ἱεραπολιτῶν *Phrygia.*

Σουλ. Ἑρμόφιλος. Σαρδιανῶν.

Sparsus. *Osca.*

Στάχυς. Σμυρναίων.

Στασεύς. Στασίων.

Στρατοκλῆς. Ἁλικαρνασσέων.

Στρατονικιανός. Αὐρ. *Apamea Phrygia.*

Στρατονεικιανός. Τημνειτῶν.

Στρατόνικος. *Epirus.*

Στρατόνεικος. Σμυρναίων.

Στρατόνικος Αὐρ. Ἱεροκαισαρέων.

Στράτων. Δυῤῥαχηνῶν.

Sura Val. *Saguntum.*

Συίλλιος Σμυρναίων

Σωκράτης. Ἀξελανοθηνειτῶν.

Σώσιμος *Laodicea Caria.*

Σώστρατος Αὐρήλιος. Κυζικηνῶν.

Σώτειρος. Χαλκιδέων.

Σωτηρίχος Αὐρ. Βυζαντίων.

T

Ταρχύτιος. Νικομηδέων.

Tarracina. *Osca.*

Τατιανὸς Αὐρ. Μαγνήτων *a Sipylo.*

Τατιανός. Μαρκιανοπολιτῶν.

Τατιανός. Ὑπαιπηνῶν.

Τέρτυλλος Αὐρ. *Apollonia Ionia.*

Τέρτυλλος. Νικόπολις *ad Mestum.*

Τιβ. Ἰούλ. Φηστός. Μαρκιανοπολιτῶν.

Τιβ Κρατερος Σμυρναίων.

Τίνιος Ῥοῦφος. Βιζυηνῶν.

Τιτ. Αἴλ. Καπιτωλῖνος. Βυζαντίων.

Τίτος Αὐρήλιος. Θυατειρηνῶν.

Τούλλιος Μάξιμος. Πανταλιωτῶν.

Τούλ. Μάξιμος. *Vlpia Trajana.*

Tullius Cicero. *Laodicea Caria.* Μαγνήτων *a Sipylo.*

Τύλλιος. Τυμβριανῶν.

Τύλ. Κράτιππος. Περγαμηνῶν.

Τυχικός. Νυσαέων.

Τυχικὸς Αὐρ. Μαγνήτων *ad Mæandrum.*

V

Vabalathus Παλμυρηνῶν.

Val Sura. *Saguntum.*

Vettiacus L. *Cæsaraugusta.*

Vetus Antistius. *Gabini.*

Vibius Marsus. *Valentia Hispania.*

Ὑβρέας. Μυλασέων.

Ὕλλος Αὐρ. Μαγνήτων *ad Mæandrum.*

Φ

Φανίας. Ἐρετριέων.

Φανίου Ἀπέλλας. *Apamea Phrygia.*

Φαυστινιανός. Μαρκιανοπολιτῶν

Φηστός. Μαρκιανοπολιτῶν.

Φ..στος Αἴλ. Βυζαντίων.

Φιλήτας Ἵππικος. Σμυρναίων

Φίλιππος Φλ. Εὐμενέων.

Φιλοκράτωρ. *Apamea Phrygia.*

Φιλοκράτωρ Πολέμωνος. *Laodicea Caria.*

Φιλομήτωρ. Μιλησίων.

Φιλοπάτωρ. Σμυρναίων.

Φίλων Δαμασ. Κλαζομενίων.

Φιλώτας. Δυῤῥαχηνῶν.

Φλάκκος. Αἰζανειτῶν.

Φλάκκος. *Antiochia Syria.*

Φλ. Ἑρμόλαος Νείκωνος. Ὑπαιπηνῶν.

Φλ Μάξιμος Αὐρ. Ἁλικαρνασσέων.

Φλα. Μαυλύσιος. Τραπεζοπολιτῶν.

Φλ Σουλπικιανός. Ἱεραπυτνίων.

Φλ Φίλιππος. Εὐμενέων.

Φλαούϊος. *Perga.*

Φροντεῖνος. Μαγνήτων *ad Mæandrum.*

Φρόντων Ῥοδίων.

Φρόντων Αὐρ. Βυζαντίων.

Φρόντων Αὐρ. Μαγνήτων *a Sipylo.*

X

Χαιρέας Ἀττάλου. Περγαμηνῶν.

Χρέσιος Σμυρναίων.

Χρύσανθος. Μητροπολιτῶν *Thessalia.*

Χρυσόγονος. Χίων.

INDEX
RERUM MEMORABILIUM.

INDEX

INDEX

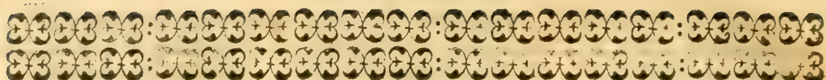
Μεταποντίνων.

E

Θ

I

K

SVMMA PRIVILEGII
Christianissimi Regis.

CAutum est auctoritate Regis, ne quis in regno suo, aliisve locis suæ ditioni subjectis, intra duodecim annos proximos, librum qui sic inscribitur, JOANNIS HARDUINI *Societatis* JESU *Presbyteri*, *Nummi Antiqui Populorum & Vrbium Illustrati*, quo plerique Regiæ Gazæ nummi explanantur, absque FRANCISCI MUGUET, Regis & Illustrissimi Archiepiscopi Parisiensis Typographi, seu cum imaginibus ex ære expressis, seu sine illis, imprimat aut divendat, a die publicationis horum exemplarium. Qui secus fecerit, mulra indicta, prout amplius in diplomate Regio continetur, multabitur. Datum Parisiis die decima octava Maii, anno Domini millesimo sexcentesimo octogesimo quarto. Sic signatum. De mandato Regis, LE PETIT.

Publicari liber cœptus est, die 2. Octobris.

JOANNIS HARDUINI

SOCIETATIS JESU PRESBYTERI,

DE

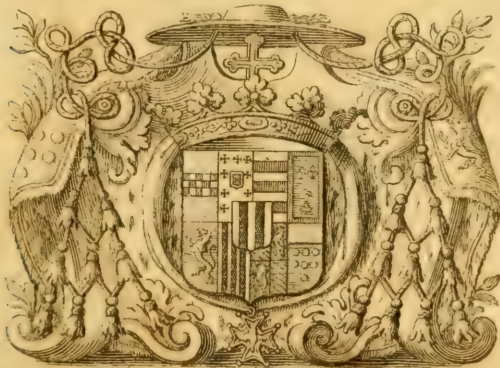
BAPTISMO

QUÆSTIO TRIPLEX:

De Baptiſmo pro mortuis.

De Baptiſmo in vino.

De Baptiſmo in nomine Chriſti.

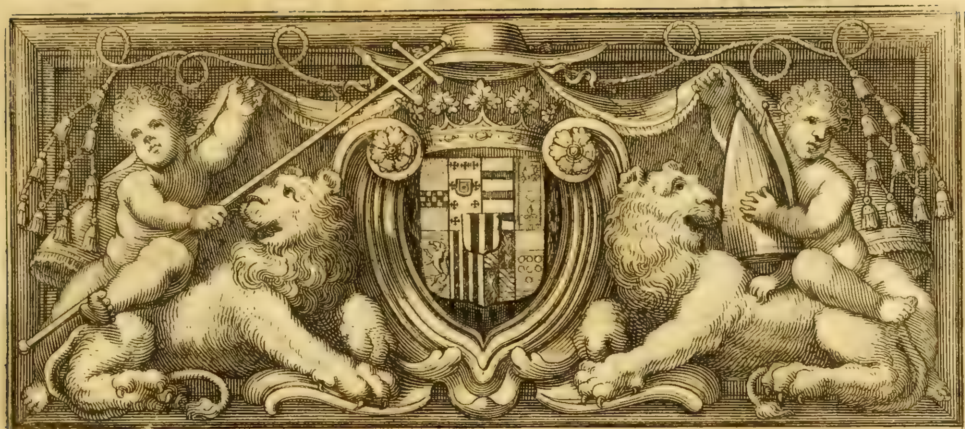

PARISIIS,

Apud DANIELEM HORTHEMELS Bibliopolam,
via Cytharæa, ſub Mæcenate.

M. DC. LXXXVII.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

ILLUSTRISSIMO ECCLESIÆ PRINCIPI

FRANCISCO HARLÆO

PARISIENSIUM ARCHIEPISCOPO,

PRÆSULUM GALLIÆ
LUMINI ATQUE ORNAMENTO:
QUEM OB OMNE LAUDUM AC MERITORUM GENUS,
IS CUI NIHIL NISI MAGNUM PROBARI AUT PLACERE POTEST,
REGUM MAXIMUS,
AD AMPLISSIMOS HONORUM GRADUS EVEXIT:

JUSSITQUE UT ESSET IN PRIMARIA REGNI URBE
CUSTOS PRÆSESQUE SACRORUM,
REGII TORQUATORUM EQUITUM ORDINIS
COMMENDATOR,
SACRI CONSISTORII COMES:
ET QUIA DECESSORUM SUORUM DOTES OMNES
IN SE UNO COLLIGIT AC REPRÆSENTAT,
SUCCESSORIBUS IDEM SUIS
DUCIS AC PARIS FRANCIÆ
TITULUM AC JUS PRIMUS ASSERERET,
TANQUAM HEREDITATEM AD EOSDEM
UNA CUM MERITORUM SUORUM
MEMORIA, LAUDE, VENERATIONE,
ATQUE ÆMULANDI DESIDERIO
TRANSMITTENDAM:
QUÆ DECORA IN EO
CUM SANGUINIS AC GENERIS
INSIGNIA ESSE POSSENT,
ETIAM PRÆMIA, UT DECUIT, FUERE VIRTUTIS.
HANC ET COLLEGÆ EJUS ANTISTITES CLARISS
SIC AGNOSCUNT AC DILIGUNT,
UT COMMUNIBUS OMNIUM VOTIS
ET GRATULATIONE MAXIMA
GALLICANÆ ECCLESIÆ
IN COMITIIS SÆPISSIME,
HOC EST, QUOTIES IPSA EUM ALIO NON VOCARET, PRÆFUERIT.
NAM PRÆESSE NUNQUAM ILLE OPTAVIT,
SED PRODESSE.
ET VERO PRODEST MULTIS MODIS:

TUENDÆ PRIMUM AUGENDÆQUE RELIGIONIS STUDIO:
CUM PACATIS SUORUM TOTA DIOECESI ANIMIS,
ET AD OMNEM TRANQUILLITATEM COMPOSITIS:
TUM IMMISSIS TOTA LATE GALLIA SACERDOTIBUS
IN AMPLIFICANDA RELIGIONE STRENUIS.
PERFECTA DEINDE ERUDITIONE,
QUÆ SORBONAM, ET NAVARRAM,
NE TAM INGENTI BONO SOLA MARCHIA POTIRETUR,
UT PROVISOREM EUM EFFLAGITARENT, IMPULIT:
TUM ORATIONIS MAJESTATE,
QUA CÆLESTIS INGENII MIRACULA EXPLICAT,
SIVE IN SACRO GALLICANI CLERI CONSESSU,
UBI INTER ECCLESIÆ PRINCIPES
DE RELIGIONIBUS PRONUNTIAT:
SIVE IN CONCERTATIONIBUS PUBLICIS,
UBI SUOS AD OMNE SINCERIORIS DOCTRINÆ GENUS
GRAVIBUS ET ACCURATIS CONCIONIBUS IMBUIT:
STUPENTE CORONA
EX UBERRIMO EUM LOCUPLETIS INGENII PENU
SEMPER MIRA DEPROMERE,
PRIUS INACCESSA AC NOVA SIBI ITINERA PANDERE,
FUGERE ACIEM INGENIORUM OMNIUM,
ET AQUILÆ NUBES SUPERANTI SIMILEM,
NEC VESTIGIUM INVENIRE ULLUM,
NEC RELINQUERE.

ITAQUE FRUSTRA SUBINDE SILENTIUM INDICENTE
IPSIUS MODESTIA AC PÆNE PUDORE,
FERRE SEMPER COGITUR AUDIENTIUM
UBIQUE PAR GAUDIUM, PAREMQUE CLAMOREM.

ET IDEM TAMEN SINGULARI MORUM COMITATE
OMNIUM SIBI DEVINXIT ANIMOS:
QUOD SINGULIS CUM QUISQUE POTEST,
CUM QUISQUE VULT,
COPIAM SUI FACIT:
QUOD EGENTIUM COMMODIS
MULTIMODA LARGITIONE PROSPICIT,
VERBIS SEMPER BLANDISSIMIS MUNUS EXORNANS:
QUOD PLEBEIOS AC NOBILES,
IMOS PERINDE AC SUMMOS,
UT EOS A PROFANIS SACRIS AD MELIORA TRADUCERET,
INDEFESSO ARDORE, LABORE, INDUSTRIA,
NULLA NON DIE, NULLA NON HORA INSTITUIT.
ADMIRANTE LUTETIA,
INTER CETERAS DOTES,
TOT CURIS, TOT REBUS, SUFFICERE PECTUS UNUM POSSE.
HAC ADEO COMITATE INVITATI OMNES,
QUOS MALUS ERROR ABDUXERAT,
NON MINUS QUAM ERUDITIONE, VEL DICENDI VI,
VEL IN IMPLICATISSIMIS THEOLOGIÆ NODIS
NULLO LABORE SOLVENDIS
INCREDIBILI SOLERTIA,
CONSPIRANTIBUS ANIMIS STUDIISQUE
AD AVITAM RELIGIONEM
CONFERTIM CONVOLARUNT.
TALI IGITUR AC TANTO ANTISTITI,
PRO EFFUSIS QUIDEM IN SE PRIVATIM
ORDINEMQUE SUUM
AMORIS AC BENEVOLENTIÆ SIGNIFICATIONIBUS,

QUIBUS QUIDQUID EST GRATIARUM SATIS ESSE NON POTEST,
EXIGUUM PER SE MUNUSCULUM,
AT PRO DIGNITATIS IPSIUS GRADU,
ET INSIGNI LAUDE DOCTRINÆ
DEBITUM PRÆ CETERIS
QUASI QUODAM PRÆCIPUI TITULO,
QUÆSTIONEM TRIPLICEM

DE BAPTISMO,

OFFERT, DICAT, CONSECRATQUE,

JOANNES HARDUINUS,
e Societate JESU.

NOS PISCICULI SECUNDUM ΙΧΘΥΝ NOSTRUM JESUM CHRISTUM IN AQUA NASCIMUR: NEC ALITER QUAM IN AQUA PERMANENDO SALVI SUMUS..... NONNE MIRANDUM LAVACRO DILUI MORTEM? *Tertullianus, libro de Baptismo.*

DE BAPTISMO
PRO MORTUIS.

Ad locum Pauli, 1. Cor. xv. Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως οἱ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ αὐτῶν; *Alioqui quid facient qui baptizantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt? ut quid & baptizantur pro illis?*

CUM plurimæ ſint in epiſtolis Pauli ſententiæ, quæ difficillimos habeant explicatus, quod & Petrus dudum admonuit, 1. Petr. 3.
& paſſim interpretes ipſo diſcunt experimento: haud tamen ex hoc illam eſſe numero, quæ in priore ad Corinthios epiſtola continetur, de Baptiſmo pro mortuis, quanquam inextricabilis viſa eſt ad hunc diem, propoſitum mihi eſt priore hac proluſione nunc paucis oſtendere. Nam ſi licet paulo liberius quod ſentio dicere, offudiſſe tenebras videtur orationi per ſe perſpicuæ, & puram ac limpidam aquam turbaſſe, tum vetus ille & vulgatus novi fœderis interpres, quem terimus:

tum vero in primis nimia eorum ſubtilitas, qui huic loco explanando incubuerunt, & tanquam in curriculo deſudarunt. Quamobrem dum ſuo quiſque ingenio obſequitur, ſic in diverſas partes abiere univerſi, ut jam tot ſint propemodum interpretandi modi, quot exſtant paulo celebriora interpretum nomina. Verum enimvero noctem omnes arbitror in clariſſima luce quæſiviſſe. Quod ut liqueat quam verum ſit, ac ne noſtra temere vagetur & excurrat oratio, operæ pretium duxi certas circumſcribere interpretandi regulas, ad quas veluti ad normam certiſſimam variæ variorum interpretationes exigantur: ut ab ea ſcilicet quanto quæque longius aberrarit, tanto illam magis a Paulo divelli ac divagari promptum ſit intelligi.

I.

Hæc igitur in hoc negotio prima lex ſanciatur, in qua & ratio ipſa & ſchola omnis interpretum acquieſcit: non eſſe abs ſenſu nativo & maxime proprio vocum abſcedendum, nec declinandum quaſi de via, ubi in primis extra verborum ſenſum tranſlatum, quem μεταφορικὸν Græci vocant, exponi omnia commode poſſunt & explanari. Quæ quidem lex tum ubique plurimum valere debet, tum hic potiſſimum, ubi nihil argumenti eſt, quod alio ſignificatu cogat vel baptiſmi vocabulum accipi, quam quo alibi ſemper a Paulo idem uſurpatur: eo nempe qui eſt obvius, quem uſus fert quotidianus, qui vel nullo docente omnium ſe animis ingerit, pro lavacro videlicet regenerationis: vel mortuorum pariter appella-

Aug. lib. III. de Doct. Ch. cap. x.

tione aliud ſuſpicari, præter eos qui de vita deceſſerint.

Quo igitur loco ac numero habenda illa interpretatio eſt, quanquam multorum, ut video, recepta calculis, quæ baptiſmi vocem detorſit alio ac deflexit? id quod ante annos ducentos primum omnium Dionyſio Carthuſiano venit in mentem. Neminem porro e recentioribus, qui ſunt in eadem verſati ſententia, nomine appellabo: ac ne ex aliis quidem ejuſdem noſtræ fere hujus ætatis, ne videar magnorum virorum obtrectatione famam quærere, aut immortalis gloriæ viros maligno dente perſtringere: nam ſunt ex iis ea laude nonnulli. Is autem, quem dixi, e gemino ſenſu, quem affingi commode huic ſententiæ arbitratus eſt, hunc priore loco his verbis obtulit: *Quid facient qui baptizantur, hoc eſt, lacrymis pœnitentiæ, ſeu aquis afflictionum perfunduntur pro mortuis, id eſt, pro remiſſione peccatorum mortuis impendenda?*

Atqui in ſacris paginis, ſeu novi ſeu veteris inſtrumenti, vocem hanc βαπτίζεσθαι pro vexatione corporis animive, quæ ſit in primis ſponte ſuſcepta, uſurpatam eſſe vel ſemel, quo tandem probari documento poteſt? Ubi hæc autem adhibita vox pro oratione, pro jejuniis, pro pecuniæ erogatione in pauperes, quæ tria ſunt ſubſidiorum genera, quorum ope mortuis levatio aliqua emendatorii ignis affertur? *Orent quotidie pro caris ſuis*, inquit vetus auctor, qui diu ſub Auguſtini nomine latuit, Sermone altero in Cathedra ſancti Petri: *interpellent Dominum voce flebili, precentur eis errorum veniam, lapſuum remiſſionem:*

pascant esurientes, vestiant nudos: ut si quid defunctorum negligentia minus factum est, fide viventium impleatur. Adhibeat quoque unusquisque pro caris suis Sanctorum preces, sacrificia offerat, & sacerdotali eos prosecutione Domino commendet. Quod quidem a nobis si forte requiratur unde dicatur, cum hoc non nostra doctrina sit, sed Ecclesiarum: & si Ecclesiarum, utique Dei: quia magister Ecclesiarum est omnium Deus: ita illius verbis respondebimus, Hæc sunt quæ caros vestros juvare possunt, hæc sunt refrigeria quiescentium, HÆC REMEDIA DEFUNCTORUM. Atenim ecquid horum, amabo, baptismi potest appellatione censeri? Immissas sane aliunde molestias, ærumnasque, quibus, veluti quadam aquarum mole perfundimur, mergimur, obruimur, vox ea aliquando indicat. At id modo semel, & a Christo prolata, ac ne id quidem tum sola per se, sed altera simul voce adjecta, quæ & metaphoricam ibi verbi vim latere, & afflictationem extrinsecus irrumpentem innueret. Nam & hoc conduplicatio congeminatioque vocis, & præfixus ei articulus declarat: jubetque istic certum quemdam baptismum præter usitatum intelligi, non proprium: τὸ βάπτισμα, inquit, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι. Et eadem articulo vis ac potestas in aliis plane similibus locis. Nam Marci X. ℣. 39. τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, *Calicem quidem quem ego bibo*, calix ibi non calix, ut quivis ex articulo præfixo intelligit, sed passio est. Joannis VI. ℣. 51. ὁ ἄρτος ὃν ἐγὼ δώσω, *Panis quem ego dabo*, non panis est, sed Christi caro. Joannis IV. ℣. 14. τὸ ὕδωρ ὃ δώσω, *Aqua quam ego dabo*, non est aqua, sed spiritus. Sic neque baptismus, τὸ βάπτισμα, quo bapti-

zandum se hoc loco dicit, baptismus proprie, sed illata mors fuit.

An vero aliam ob causam putamus & hanc cautionem fuisse a Patribus quoque adhibitam, ut cum baptismi vocem ad alia transferrent extra sacramentum fidei, non ea uterentur per se sola, sed & alteram una subnecterent, ut scilicet pro rei adjunctæ modo variatam significationem indicarent? Sic dolorem ex delicto expiationemque culpæ plerique certe baptismum pœnitentiæ, vel lacrymarum nuncupant, baptismumque laboriosum: obitam in propugnanda recta fide necem, baptismum sanguinis: baptismum ignis denique, vel caritatem in Deum, vel acerbum doloris ex noxa sensum, quam contritionem perfectam dicimus, vel demum cruciatus illos, quibus in vita altera culpæ eluuntur: nihil horum quisquam ex illis baptismum duntaxat appellavit.

Quod si hæc foret igitur Pauli verbis subjecta sententia, vel diceret sane, simili præfixo articulo, aliave nota, quæ lucem afferret orationi, Quid agunt qui certo quodam baptismate baptizantur? quanquam nec tum multo planior oratio foret. Vel exclamaret ille potius haud dubie, Quid faciunt qui se ipsi affligant divexantque pro mortuis? nam in sacris litteris affligere se, affligere animam suam, cor suum affligere, eo fere sensu dicitur: baptizare se, vel baptizari, nusquam. Vel in hanc denique vocem erumperet, Quid facimus, qui nos ipsi pro mortuis affligamus? Nam & fusas ab ipso preces mortuis expiandis sine ulla dubitatione credimus: quidni enim ceteris exemplo præiret? & jam tum hunc morem

rite institutum & confirmatum usu fuisse, transmissa ad nos Patrum scripta testantur. Quid porro causæ, quæso, fuit, cur cum Aërius sæculo quarto pro mortuis orandum negaret, e Patribus tamen omnino nemo hunc ei Pauli locum objecerit, aut sit eo teli & argumenti genere usus? Dissentientem a formula fidei hanc hominis illius opinionem fuisse præter Epiphanium Zonaras testis est, Canone in Deïparam:

Epiphan. hær. LXXV. *num.* 3.

Κακῶς φρονῶν Ἀέριος
Μὴ δεῖν προσφέρειν ἔλεγεν
Ὑπὲρ τεθνεώτων·
Μηδεμίαν ὄνησιν
Ἐκ τούτου καρποῦσθαι γάρ.

Prave sentiens Aërius non offerendum esse pro mortuis dictitabat: neque enim ex hoc illos utilitatem ullam percipere. Atqui nemo in ipsum impelli hunc arietem posse credidit: nemini uni suboluit, hunc quem Dionysius excogitavit, baptizandi vocabulo significatum subesse. Nam quod Ephremi Diaconi Testamentum quidam allegant, dignum ferme risu ac sibilo est: cum ille Pauli verba nude & sine ulla interpretationis luce recitet, ac totidem modo syllabis repræsentet, quo ea necesse sit intellectu accipi, pæne securus.

2
hull. y. 10.

Eorum deinde obiter simili de causa perstringendus error, qui postremam sententiæ hujusce particulam, *pro mortuis*, accipi pro peccatis salutari lavacro abluendis jubent: quod in sacris codicibus

Jac. I. 15.

generare ea mortem dicuntur. Nam quis νεκρὰ præciſe aut τὰ νεκρὰ dixit, ut peccata ſignaret? τὰ νεκρὰ ἔργα ſemel atque iterum in epiſtola ad Hebræos inſcripta legas: nuſquam νεκρὰ tantum. Verum eo loci, in quo explanando ſumus, non νεκρὰ ſed νεκροὶ profecto, hoc eſt, homines ii qui de vita exiere, debent intelligi: qui iis ſcilicet opponantur, quos deinde ad vitam revocandos Paulus affirmat, his verbis, εἰ ὅλως οἱ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, *ſi omnino mortui non reſurgunt*. Quam fœda alioqui æquivocatione argumentatio laboraret, quæ νεκρὰ in antecedente propoſitione, in conſequente νεκροὺς apponeret?

II.

Alterum hoc generale ſcitum eſt, quod in omni novi præſertim fœderis interpretatione ratum fixumque habetur, eam unice fere probari, quæ ſit non latinæ modo ac vulgatæ lectioni, ſed & Græco fonti conſentiens: atque id ita quidem, ut ne vim ullam afferre verbis videatur.

Quamobrem illa jure exploditur, quæ Pauli effatum de his interpretatur, qui tum in lectulo jam morti vicini ſacramentum fidei flagitarent. Sic enim nonnulli apud Epiphanium: & e Latinis aliqui. Perinde quaſi Græci ſermonis proprietas id patiatur: vel ea vox, ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, Latino verbo reſpondeat, *pro Mortuis*, cum jam jam morituros, & plane deſperata ſalute veluti mortuos, conclamatoſque ſignificat, quos ὡσεὶ νεκροὺς Græci vocant, qui pro mortuis ac deploratis nempe cenſentur: vel integra denique oratio non aperte indicet alios eſſe qui baptizantur,

Epiph. hær. XXVIII. n.

ab iis propter quos baptiſma ſuſcipitur.

Jam quorſum attinet eos commemorare, qui ὑπὲρ τῶν νεκρῶν interpretantur, pro mortuis corporibus ad vitam ſuſcitandis? cum ſint, ut cetera nunc argumenta ſileam, ea duo inter ſe maxime diſcrepantia, baptizari ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, & baptizari ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, hoc eſt, propter ſpem ſuſcitationis a mortuis? Cum enimvero Paulus exclamaſſe fertur, *De ſpe & reſurrectione mortuorum ego judicor*: περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι: quis non obſcure locutum & ambigue putaret, ſi diceret, περὶ τῶν νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι, *de mortuis ego judicor*? cum tam præciſa abruptaque oratio non magis aperte alterius vitæ ſpem propoſitam ſignificaret, quam eandem ademptam ac præciſam.

Act. XXIII.

Nec vero multum ab hac interpretatione abludit iſta, Quid faciunt qui pro reſurrectione mortuorum defendenda moriuntur? niſi quod bifariam ipſa peccat. Nam præterquam quod aliud eſt, uti monuimus, ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, *propter mortuos*: aliud ὑπὲρ τοῦ δόγματος τῆς ἀναστάσεως, *propter doctrinam reſurrectionis*: quis ipſum baptizandi vocabulum figurato illo ſenſu a Paulo adhibitum putet, qui in hac ipſa epiſtola illud ſepties germano ac maxime proprio ſignificatu uſurparit: alieno, ac tranſlato, nuſquam? An cum idem inita tuendæ fidei nomine diſcrimina, toleratoſque labores propriis ſemper verbis expreſſerit, cauſæ quidquam fuit cur ſubito inuſitato dicendi genere abuteretur, tunc cum minime omnium id res tempuſque poſceret? Quin aïebat etiamtum pro more: Quid facient qui pro mortuorum reſurrectione propugnanda

da, *ludibria & verbera experti sunt, insuper & vincula & carceres? qui in occisione gladii mortui sunt, egentes, angustiati, afflicti*, atque his similia? Quorsum subdit idem: *Quid & nos periclitamur?* nisi aliud esset periclitari, aliud baptizari? Aut constaret is sibi certe in eadem loquendi formula, ac de se quoque pronunciaret, Quid faciemus & nos, qui baptismo haud dispari baptizamur?

Hebr. XI. 36.

Sed nihil alienius aut minus congruens dici potest quam quod ingenti nisu adstruere alii conati sunt, Apostolum vel ablutionem mortuorum spectasse, ultimumque cadaverum lavacrum, antequam efferantur: vel lustrationem eam, quæ ex Mosis lege præcipitur a contactu mortui: quam & Siracides sic expressit, βαπτίζεσθαι ἀπὸ νεκροῦ. Quis enim non videt dicturum utique Paulum fuisse, Quid facient qui baptizant abluuntve mortuos? vel, qui baptizantur a mortuo? non ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, *propter mortuos*. Imo ne dicturum id ipsum quidem: cum nihil uterque mos ad resurrectionem vel comprobandam vel omnino significandam attineret. Nam quid mos prior ille apud ethnicos fuit, præter ultimam honoris atque observantiæ erga demortuos significationem? aut quid apud Judæos alter, præter expiationem quandam lege præscriptam, quæ quidem fuerit animorum castimoniæ, si ita lubet, certe non resurrectionis index ac symbolum?

Eccli. XX. 30.

III.

Tertia deinde lex hæc esto. Baptismi nomine, qui propter mortuos susciperetur, non intellexit Paulus

B

ritum aliquem inanis ac vanæ religionis : quod nec ſimile veri eſt vel ex tam levi cauſa , & ex inſano amentium ritu , ducere argumentum voluiſſe : quod ut quivis ſolveret, erat in promptu reſponſio, deſipere ac delirare id hominum genus , erroremque cumulare errore : vel tam inſignem baptiſmi abuſum nulla animadverſione ſaltem obiter caſtigaſſe , qui leviora multo in Corinthiis ipſis errata graviore paſſim cenſura perſtringeret.

Non ſunt igitur audiendi ii, qui baptizatos, (verbis utar Petri Cluniacenſis , in epiſtola contra Petrobuſianos, ubi & huic ipſe ſententiæ ſuffragatur:) Pag. 1213. qui *baptizatos*, inquam, *tunc temporis quoſdam aiunt bona quidem, ſed non ſana voluntate, pro mortuis non baptizatis: æſtimantes baptiſmum, quod dum viverent non perceperant, ſi pro ipſis vivi baptizarentur, mortuis poſſe prodeſſe. Quod Apoſtolus*, pergit ille, *ſic de hoc eorum opere loquens temperat, ut baptiſmum talem non approbet, & baptizatorum voluntatem collaudet.*

Fuit hæc olim Hilarii Diaconi in hunc locum ſententia, ac poſt eum aliorum ſane complurium. Tertullianus an rudioribus e fidelium plebe , id quod nullo poteſt argumento ſuaderi: an ethnicis, id quod verius eſſe remur , hunc morem adſcribat, nec ſatis aperte ac liquido prodit , neque eſt omnino indubium. Ut ut eſt, *vanum* ille *vicarium* hunc *baptiſmum* vocat, cujus nec Paulus *auctor*, nec *confirmator* extiterit. Cerinthianos quidem in ea fuiſſe hæreſi fama retulit: ſed, ut Epiphanius teſtis eſt, obſcura illa admodum , nec ſatis certa. Silent enimvero vetuſtiores, Irenæus, Juſtinus, Clemens Alexandrinus: & e

Tertul. lib. V. *contra Marcion. cap.* IX & X. & *lib. de reſurr. carnis, cap.* XLVIII.

Epiph. hær. XXVIII. *num* VI.

nostris, Tertullianus. Marcionitis Chrysostomus hunc ritum primus adscripsit, & unus quidem: nam præter illum nulli Patres, nullæ Synodi meminere. Sed fuerint illi sane hujus pravi dogmatis inventores & magistri: quam longe illi autem, ut & Cerinthiani quoque ipsi, a Pauli temporibus abfuere, a quo hæc exarata epistola est biennio ante Neronis principatum?

IV.

Jam illud quarto loco adnotare succurrit, Græca locutione, ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, non omnes omnino mortuos, sed certos aliquos nominatim designari. Est enim in articulo ea vis, Græci ἔμφασιν vocant, ut nonnullos hic modo denotet: cum in subsequente sententia, a qua articulus abest, omnes penitus significentur: εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, *si omnino mortui non resurgunt?*

Et illa igitur eorum interpretatio censuram flagitat, qui subtiliter magis quam vere ac solide ὑπὲρ τῶν νεκρῶν sic reddunt, *pro mortuorum statu*: ut sibi post mortem bene sit: tum ob allatam proxime causam: tum quod vox ipsa νεκρὸς non mortuorum statum, sed demortuos præcise sonat: tum denique quod ipsa oratio, ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, ut antea monuimus, alios enimvero esse aperte monet, a quibus baptismus suscipitur, atque alios propter quos suscipitur.

Neque illis tamen suam minus στοχασικὴν defuisse arbitramur, qui vel designari Christum unum autumant, propter quem lavacrum inimus: vel Adamum, qui mortem nobis scelere suo intulit: vel martyres eo ævo passos, quorum exemplo animati complu-

res Christo nomen darent. Quanto enim facilius Paulo fuit, si de Adamo ageret, ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ Ἀδὰμ, vel ὑπὲρ τῆς νεκρώσεως τῆς ἐκ τοῦ Ἀδὰμ dicere: si de Christo, ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ: nec tam in tali argumento ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ, quam ὑπὲρ τοῦ ζῶντος apponere: cum ipsa Christi ad vitam reditio maximum amplectendæ fidei incitamentum sit? Jam martyres, præter duos, Stephanum & Jacobum, cum hæc scriberetur epistola, adhuc nulli, de quibus certa quidem monumenta exstent: anno nempe Christi LII. Claudii XII. quanquam decennio jam fere post Jacobi necem, post Stephani martyrium annis XVII. cum necdum Romam Petrus venisset, si Lactantio credimus, aliisque: biennio ut minimum ante Neronem principem, a quo primum Christiani nominis insectatio Romæ deinde cœpta creditur.

V.

Quinto demum hæc adhibenda cautio est, ut si quid vetusti moris designari a Paulo dicatur, id ne pari jure inficiari liceat, quo affirmatur, tum certis istud documentis comprobetur, nec levibus corroboretur argumentis: tum vero & vestigium aliquod priscæ consuetudinis demonstretur in subsequente ævo.

Vel hinc autem quam sit futile & cassum intelligis figmentum Lutheri, Chemnitii, & Piscatoris, qui baptizari ὑπὲρ τῶν νεκρῶν interpretantur, super martyrum sepulcris, in areis, sive cœmeteriis. Nam & id sine teste ac sine tabulis fingitur: & martyrum fuit ea ætate paucitas summa: & nullo fere locorum

discrimine mos fuit credentes sacro fonte tingui.

Et sunt hæ quidem insigniores paulo hujus loci interpretationes, quarum cum nulla hactenus eruditorum palato arriserit, nostra nunc est vicissim censoriæ subjicienda virgulæ: ut legentium arbitrii judiciique sit, num pro hac indicina μήνυτρον aliquod exspectari queat. Id vero interim jure posco ut agnoscant omnes, nec arroganter sperni a nobis veteres sententias, nec sine causa indulgeri novis.

VI.

Ac primum quidem illud est pro explorato ac certo habendum, non hic alios ab Apostolo dici spe sua delusos, si nullus est ad vitam reditus, quam homines Christianis sacris imbutos, aut qui imbui iis optarent. Hos ille igitur toto capite in quatuor veluti classes apta & concinna partitione distribuit. Et vos qui nomen Christo dedistis, inquit: ℣. XIV. *nam si resurrectio mortuorum non est, ... inanis est & fides vestra.* Et qui diem jam obiere, v. XVIII. *Et qui dormierunt in Christo, perierunt.* Et qui propter mortuos Christianis initiari sacris expetunt, nihil agunt, nihil consequentur: v. XXIX. Et nos ipsi tandem inani spe ludimur, v. XXX. *Ut quid & nos periclitamur omni hora*? & v. XXXII. *Si ad bestias pugnavi Ephesi, quid mihi prodest, si mortui non resurgunt?* Ac de ceteris quidem planissima Pauli oratio est: tota reliqua est de tertio genere quæstio: quæ singulis sententiæ vocibus accurate perpensis expedienda restat.

Ἐπεὶ, præterea, ad hæc, alioqui. Τί ποιήσουσιν, quid facient, quid consequentur? ℣ 32. Τί τὸ ὄφελος; quid pro-

derit? Non dico omnibus: neque enim nobis utique, qui ſacris jamdudum aquis tincti ſumus: nec vobis, nam ad fideles & baptizatos ſcribimus: ſed plurimis, qui in iiſdem vobiſcum mœnibus degunt, Catechumenis, Judæis, ethniciſve, qui ut baptiſmo initientur efflagitant: οἱ βαπτιζόμενοι, qui & reipſa baptizantur, ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, propter mortuos, occaſione mortuorum. Eſt enim ea vis hujus vocis ὑπὲρ, ut non finem modo, ſed & antecedentem cauſam interdum denotet. Epheſ. I. 15. *Audiens fidem veſtram, quæ eſt in Domino Jeſu, & dilectionem in omnes ſanctos, non ceſſo gratias agens pro vobis*, εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, hoc eſt, propter vos, propter illam veſtram fidem dilectionemque, de qua audio. II. Cor. V. 12. *Occaſionem damus vobis gloriandi pro nobis*, καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, noſtra cauſa, propter nos. Et cap. XII. 5. *Pro hujuſmodi gloriabor, pro me autem nihil gloriabor*: ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι. E profanis ſcriptoribus exempla petita vel ipſi affatim Lexicographi ſuppeditabunt. Hanc autem voculam hoc loco obſcurius paulo viſus eſt Latinus interpres reddidiſſe, *pro mortuis*: cum planius apertiuſque diceret, *propter mortuos*.

Pacian. in paræn. ad pœnit.

Corinthios eo anno nimirum morbus invaſerat, quo graſſante diem plurimi ſupremum obibant: & in his haud pauci eorum, qui, ut Pacianus ait, ad altare veniebant indigni. Quamobrem ingruentis leti metu, τῷ φόβῳ τῶν νεκρῶν, propter mortuos, ſive occaſione mortuorum, ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, quorum maximus numerus fuit, baptiſmo alii ut tinguerentur orabant. Quo illi ſtudio proſpicere ſibi ſe in futurum ſignificabant; & quo minus reſtare viæ vide-

batur; hoc ſolicitius viaticum alterius vitæ quærere: nec lavacro ante obitum carere velle, quod ſæculo alteri prodeſſet, quodque arrham eſſe intelligerent futurorum bonorum : Ἀῤῥαβὼν γάρ ἐστι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, inquit Theodoretus. Quis autem non ſponte ſua ſtatim intelligit, inanem hanc curam fore, ſi *mortui non reſurgunt, ſi in hac vita tantum in Chriſto ſperantes ſumus?*

Theodor. l. v. Hæret. fab. c. XVIII. *de Baptiſmo.*

At quo teſte, inquies, quibuſve monumentis comprobaturi ſumus tantam hoc ipſo anno cladem Corinthiis importatam? Quo, rogas? Graviſſimo ſane ac locupletiſſimo, atque ita idoneo ad faciendam fidem, ut plurimorum annalium ac tabularum vel unus ipſe vicem præſtet. Paulus enim ipſe, ſi neſcis, exploratus profecto, & exceptione major, luculente rem totam & aperte prodit, ipſo hujus epiſtolæ capite undecimo : *Ideo inter vos multi infirmi & imbecilles, & dormiunt multi.* Qua oratione immiſſos in ejus oppidi cives morbos morteſque ſignificari, quibus & Chriſtiani quoque nonnulli divinitus multarentur, omnis ſenatus interpretum confitetur.

Hunc enimvero locum reſpiciens Auguſtinus ſermone x. de diverſis: *De mortibus*, inquit, *quæ contingunt ex vindicta, ait quodam loco Apoſtolus Paulus, corripiens eos qui male tractabant corpus & ſanguinem Chriſti, & dicens, Propterea in vobis multi infirmi & ægri .... multi in vobis dormiunt, hoc eſt, moriuntur. Flagello enim Domini corripiebantur : ægrotabant, & moriebantur. Et ſubjecit poſt hæc verba, & ait, Si nos ipſos judicaremus, a Domino non judicaremur. Cum judicamur autem a Domino corripimur, ne cum mundo*

damnemur. ... Correpti ſunt mortis flagello, ne ſupplicio punirentur æterno.

Multi moriebantur, inquit Hilarius Diaconus, *ut in his ceteri diſcerent, & paucorum exemplo territi emendarentur.*

Convolabant itaque ad baptiſmum plerique propter mortuos, occaſione mortuorum, ὑπὲρ τῶν νεκρῶν. Sic enim dicere maluit, quam ὑπὲρ τῶν ἀποθνησκόντων, quanquam vis eadem ferme ineſt utrique verbo: ſed ita maluit, quod erat illuſtrior ſplendidiorque, ac vivida magis ſententia, earumdem occurſu ac ſono quodam & colliſu vocum. Τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν ΝΕΚΡΩΝ, εἰ ὅλως οἱ ΝΕΚΡΟΙ οὐκ ἐγείρονται; Sic præterea dicere ſatius erat, quam ὑπὲρ τῶν κοιμηθέντων ἐν Χριστῷ, quanquam eſt idem hoc ipſo capite ea voce uſus: quod non propter mortuos in Chriſto, ſed propter mortuos præciſe, accelerari illi ſibi ſalutare lavacrum optabant.

Quorum inanis utique ſolicitudo fuit, niſi futuræ potius quam præſentis vitæ ſecuritatem in baptiſmo quærerent: niſi poſt exceſſum e vita vivere apud Deum mortuos agnoſcerent, punirique poſt ſæculum improbos: niſi æternam ſalutem præcludendam iis intelligerent, qui ſalutis ſacramento ſua culpa carerent: niſi denique, quod idem Pacianus adjicit, *poſt animorum tempeſtiva ſupplicia redivivis quoque perpetua corporibus pœna ſervaretur.*

Similis ac plane par huic Pauli argumento Auguſtini ſententia eſt, eademque ratiocinatio, ab eodem hauſta afflatu numinis, libro viceſimo de Civitate Dei, cap. IX. ubi & mortuos ad regnum Chri-

ſti

sti pertinere & in eo esse demonstrat. *Neque enim*, inquit; *piorum animæ mortuorum separantur ab Ecclesia, quæ etiam nunc est regnum Christi. Alioqui nec ad altare Dei fieret eorum memoria in communicatione corporis Christi : nec* ALIQUID PRODESSET AD EJUS IN PERICULIS BAPTISMUM CURRERE, NE SINE ILLO FINIATUR HÆC VITA : *nec ad reconciliationem, si forte per pœnitentiam malamve conscientiam quisque ab eodem corpore separatus est. Cur enim fiunt ista, nisi quia fideles etiam defuncti membra ejus sunt?* Hoc est enim dicere, Quid prodest baptizari in periculis, propter mortuos exempli gratia, quorum subita ac numerosa clade terremur, si mortui nec vivunt apud Deum, nec resurgunt? *Totum enim quod salutaribus agitur sacramentis*, inquit idem, *magis ad spem venturorum bonorum, quam ad retentionem vel adeptionem præsentium pertinet.* *Enhir. c. LCVI.*

Nec vero Pauli tantum ætate, sed & Augustini temporibus, propter mortuos similiter, & pari mortis metu, sacramentum hoc salutis plurimi percepere. Refert hoc ipse sermone quarto ex iis quos Sirmondus edidit : *Vapor est*, inquit, *vita humana super terram. Accedunt etiam ipsius fragilis vitæ tanta & tam quotidiana pericula. Terræ motus magni de Orientalibus nunciantur. Nonnullæ magnæ repentinis collapsæ sunt civitates.* TERRITI *apud Hierosolymam qui inerant Judæi, Pagani, Catechumeni.* OMNES SUNT BAPTIZATI. *Dicuntur fortasse baptizati septem hominum millia...... Sitifensis etiam civitas gravissimo terræ motu concussa est, ut omnes forte quinque diebus in agris manerent.* *Pag. 50.*

Et ibi BAPTIZATA *dicuntur fere duo millia hominum. Undique Deus terret, quia non vult invenire quod damnet.* De Orientali terrore illo Marcellinus Comes egit in Chronico, Monaxio & Plinta Coss. an. Christi CCCCXIX. *Multæ Palæstinæ civitates villæque terræ motu collapsæ .... multæ tunc utriusque sexus vicinarum gentium nationes, tam visu quam auditu perterritæ atque credulæ, sacro Christi fonte ablutæ sunt.*

Non propter mortuos quidem, quos similis antea clades afflixisset, sed tamen, si fas est ita loqui, propter morituros, hoc est, mortis divinitus intentatæ metu, lavacrum & alii Constantinopoli expetiere, paulo ante Arcadii obitum, ut idem refert Augustinus, libro de excidio Urbis Romæ, capite sexto: *Volens* enim *Deus terrere civitatem, & terrendo emendare, terrendo convertere, terrendo mundare, terrendo mutare, servo cuidam suo fideli .... venit in revelatione, & dixit ei, civitatem venturo de cælo igne perituram...... Videbatur horrenda flamma pendere, nec odor sulphuris deerat. Omnes ad Ecclesiam confugiebant: non capiebat multitudinem locus:* BAPTISMUM *extorquebat quisque a quo poterat. Non solum in Ecclesia, sed etiam per domos, per vicos ac plateas,* SALUS SACRAMENTI *exigebatur: ut* FUGERETUR IRA, *non præsens utique, sed* FUTURA.

Epist. CLXXX *ad Honorat.* *An non cogitamus*, inquit idem, *cum ad istorum periculorum pervenitur extrema*, (loquitur de obsidionibus civitatum) *nec est potestas ulla fugiendi, quantus in Ecclesia fieri soleat ab utroque sexu, atque ab omni ætate concursus, aliis baptismum flagitantibus, aliis*

reconciliationem, aliis etiam pœnitentiæ ipsius actionem, omnibus consolationem & sacramentorum confectionem & erogationem.

Quam apposite, quam opportune adjiceret hoc utroque loco Augustinus Pauli sententiam: Quid facient qui propter civitatem mox funditus perituram baptizantur, si omnino mortui non resurgunt? Quid vero aliud profitentur ii, qui occasione tanta perterriti lavacrum salutis expetunt, quam fugere se velle iram, non præsentem utique, sed futuram? Quo quidem nihil similius Apostoli orationi dici aut fingi potest.

Nostram hanc autem interpretationem non omnino fore despicatui multis nominibus speramus. Primum, quod ante præstitutis explanandi hujus loci legibus ac regulis ad amussim congruit, ut cuique singulas conferenti constabit. Deinde, quod est plana, atque expedita: nec veram modo & gravem, sed & illustrem exhibet perspicuamque sententiam. Tum quod & subsequentium ætatum exemplo, & consimili Augustini effato fulcitur ac nititur. Denique quod accommodatam quam maxime ad propositum ostendit Pauli argumentationem. Est enim hæc necessaria consecutio. Metu mortis, qua plerosque absumptos oculis ipsi cernimus, vel fama & auditione comperimus, propter mortuos, inquam, istos, lavacrum salutis exposcimus: carere ante obitum baptismi fructu nolumus. Credimus ergo non præsenti vitæ, sed alteri profuturum. Nam quorsum in mortis metu proximoque discrimine, hac nobis via ac ratione consulimus, *si in hac vita tantum in Chri-*

ſto ſperantes ſumus? Deo nempe vivere mortuos intelligimus ac profitemur: *Quoniam quidem per hominem mors, & per hominem reſurrectio mortuorum. Et ſicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Chriſto omnes vivificabuntur*, ut ait Paulus hoc ipſo capite: igitur ut Tertullianus ſcite & acute colligit, hunc Pauli locum explanans, *carne vivificabuntur in Chriſto, ſicut in Adam carne moriuntur.*

Tertull. lib. de reſurr. carnis, cap. XLVIII.

Habent enimvero tam arctam inter ſe cognationem, atque conjunctionem, hæc duo, immortalitas animorum, & corporum ad vitam reditio: ut alterum ſi ſteterit, conſequi ex eo alterum neceſſe ſit. Certe idcirco Chriſtus ipſe Dominus, ut & os Sadducæis occluderet, qui utrumque ſtolide negabant, & ut ſuſcitanda præſertim corpora comprobaret, id argumenti genus unum ex vetere inſtrumento arripuit ex quo id modo effici videatur, poſt obitum minime animos interire. *Erratis*, inquit, *neſcientes Scripturas, neque virtutem Dei..... De reſurrectione autem mortuorum non legiſtis quod dictum eſt a Deo dicente vobis: Ego ſum Deus Abraham, Deus Iſaac, Deus Jacob? Non eſt Deus mortuorum, ſed viventium.*

Matt. XXII.

Quid enim concludi vel acutius ſubtiliuſve, vel omnino manifeſtius potuit? Nulla gens tam fera, nulla tam eſt immanis, cujus mentem non imbuerit de animorum æternitate opinio, quanquam hanc nonnulli excutere ex animis ſuis, ſed vitioſa flagitioſaque vita eo progreſſi, fruſtra conantur. Natura ipſa de immortalitate animorum tacita judicat: intelligimus quotquot ſumus mortem non interitum eſſe omnia tollentem atque delentem, ſed quandam

quaſi migrationem commutationemque vitæ: diſcedere modo animos, ſed eoſdem permanere: nec cum corporibus pariter exſtingui, ſed Deo vivere cum ex iis exceſſerint. Atque hoc quidem ſi non iſta conſenſio gentium ſuaderet, quæ lex naturæ putanda eſt, vel ſacræ paginæ antiqui fœderis, ut Chriſtus ipſe demonſtrat, apertiſſime proderent.

Atqui animus noſter eam naturam in ſe ipſe continet, id quod nemini noſtrum latere poteſt, niſi in phyſicis plumbei ſumus, ut & ſentientis vitæ munia obire poſſit ac porro velit, & ex iis quæ ſentiuntur ad ea quæ ſejuncta ſunt a corporibus contemplanda provehi. Hæc propria animi humani vis eſt atque indoles: dos hæc ipſum ab iis mentibus, quæ ſunt ab omni corporea concretione liberæ, diſcriminat ac ſecernit: hac ſi vel ſegregatus a corpore careat, animus dici humanus aut eſſe omnino non poteſt. Aut habent igitur animi inſitam & innatam vel poſt exceſſum vitæ propenſionem ad corpora, aut nulli ſunt. Pelli hos autem corporibus, quaſi poſſeſſione ſua, cernimus quidem: manere tamen eoſdem poſt mortem, ut diximus, tum natura ipſa duce ſentimus, tum Deo in ſacris litteris docente agnoſcimus.

Quid aliud poſtea rerum ipſa conditio poſtulat, quam ut in corpora denuo tanquam in domum ſuam ac nativum veluti vas & receptaculum poſtliminio animi redeant: ut quam ſui abſolutionem perfectionemque vehementer appetunt, nec habere vi propria poſſunt, hanc illi conſociatione corporum aſſequantur? An poteſt enimvero aut ea diſtractio atque diſſolutio, cum naturæ contraria ac violenta ſit

ſempiterna eſſe? aut ingenitum a natura iterandæ conjunctionis deſiderium, & illud quidem acre ac vehemens, fallax eſſe & irritum? Quid enimvero tam pugnat quam generi cuiquam inſitam ab auctore naturæ adipiſcendi boni cupiditatem ullam, cujus affatim olim explendæ & ſpem inanem idem, nec modum eſſe velit ullum? Ad iſtud igitur Chriſti Domini ratiocinium nec reſpondere aut omnino hiſcere illi auſi: & gaviſi tum Phariſæi, *quod ſilentium impoſuiſſet Sadducæis.*

Neque vero nunc aliud judex nunciat, aliud præco clamat: nam & Paulus pariter ſic eos iſto capite carpit ac perſtringit, qui reſurrectionem negabant, perinde quaſi iidem & animorum immortalitatem convellerent: quod ſic aliud ex alio aptum nexumque intelligeret, ut ruere unum non poſſit, ut non alterum eodem labefactatum motu concidat. *Quomodo quidam*, inquit, *dicunt in vobis, quoniam reſurrectio mortuorum non eſt?.... Si in hac vita tantum in Chriſto ſperantes ſumus, miſerabiliores ſumus omnibus hominibus..... Si mortui non reſurgunt, manducemus & bibamus, cras enim moriemur.*

Sed circa hanc rationem, inquit Divus Thomas in hunc Apoſtoli locum, lectione II. *Videntur duo dubitanda. Unum, quia non videtur, quod ſit verum univerſaliter quod Apoſtolus dicit, ſcilicet, quod Chriſtiani ſunt confidentes in hac vita tantum: quia poſſent dicere illi, quod licet corpora non habeant bona niſi in vita iſta, quæ eſt mortalis: tamen ſecundum animam habent multa bona in alia vita. Ad hoc obviatur dupliciter. Uno modo, quia ſi negetur reſurrectio corporis, non*

de facili, imo difficile eſt ſuſtinere immortalitatem animæ. Conſtat enim quod anima naturaliter unitur corpori, ſeparatur autem ab eo contra ſuam naturam & per accidens. Unde anima exuta a corpore, quamdiu eſt ſine corpore, eſt imperfecta. Impoſſibile autem eſt, quod illud quod eſt naturale & per ſe, ſit finitum, & quaſi nihil: & illud quod eſt contra naturam & per accidens, ſit infinitum, ſi anima ſemper duret ſine corpore. Et ideo Platonici ponentes immortalitatem, poſuerunt reincorporationem, licet hoc ſit hæreticum: & ideo ſi mortui non reſurgunt, ſolum in hac vita confidentes erimus. Alio modo, quia conſtat quod homo naturaliter deſiderat ſalutem ſui ipſius: anima autem, cum ſit pars corporis hominis, non eſt totus homo: & anima mea non eſt ego. Unde licet anima conſequatur ſalutem in alia vita, non tamen ego, vel quilibet homo. Et prætereà cum homo naturaliter deſideret ſalutem etiam corporis, fruſtraretur naturale deſiderium. Dignæ profecto Angelico Doctore ſententiæ, quæ priorem hanc diſſertationem claudant.

DE BAPTISMO IN VINO.

ONUMENTA vetuſtioris ævi nonnulla, cum eadem enucleandi cupido inceſſit, faceſſunt negotii plurimum & laboris: quod ſunt iis interdum contexta verbis atque ſententiis, quibus adſtrui quidpiam minus cautis videtur, quod a communi Eccleſiæ uſu ſenſuve diſcrepet. Ejus generis duo commemorantur in primis, quæ quidem ad inſtitutum nobis argumentum attineant: materiam, ut vocant, baptiſmi alterum: alterum formam ſpectat. Atque ut a primo incipiam, quod Stephani II. Papæ nomen præfert, in eo mirari profecto ſubit, præter pervulgatam ſacramenti hujuſce materiam, aquam nimirum, in partem hujus quoque laudis ac muneris vinum adſciſci.

Anno enim DCCLIV. in Cariſiaco villa, ad Iſaram, prope Noviodunum, cum is in Brittaniaco monaſterio degeret, quod in ea villa fuit, non monachis quidem ipſis, ad quos nihil hæc attinebant, ſed Gallicanæ Eccleſiæ Antiſtitibus, dediſſe quædam reſponſa fertur, a Sirmondo noſtro primum in lucem edita, erutaque ex vetere uno exemplari: quorum iſtud eſt ordine undecimum.

De Presbytero, qui, cum deeßet aqua, periclitantem infantem vino baptizavit.

Si in vino quis, propterea quod aquam non inveniebat, omnino periclitantem infantem baptizavit, nulla ei exinde adſcribitur culpa. Infantes ſic permaneant in ipſo baptiſmo. Nam ſi aqua adfuit præſens, ille presbyter excommunicetur, & pœnitentiæ ſubmittatur, quia contra canonum ſententiam agere præſumpſit.

Hæſere ad hunc ſcopulum e Theologis nonnulli: ab aliis ejuſdem ſuperandi duæ tantum hactenus, quod quidem ſciam, excogitatæ viæ feruntur, quarum neutram probo: alteram, quod plena manifeſti erroris: alteram, quod plena diſcriminis haud ſatis certos exitus habere videatur. Quamobrem tertia nobis erit tentanda via & ineunda.

I.

Prima igitur reſponſio eſt ejuſmodi: In hoc Stephani reſponſo duo maxime quæri poſſe: unum, quam credibile ſit Papam hoc reſpondiſſe: alterum, qua ratione niti queat hæc reſponſio.

Quod ad priorem partem attinet, de hiſtoriæ fide ne ambigendum videatur, facere tum auctoritatem codicis antiqui, ex quo deprompta eſt, tum aliarum etiam veterum collectionum, quæ paſſim obviæ ſunt, in quibus ſimilis reſponſio tribuitur Siricio Papæ in epiſtola ad Geneſium. Et quanquam Siricii epiſtola illa non exſtat, cauſæ tamen nondum ſatis apparere, cur confictam putemus: & ex collectionibus iſtis habere nos, earum auctores nec alienum a Pontifice, cui adſcribebant, reſponſum hoc judicaſſe: nec abſurdam aut reſpuendam illis viſam eſſe ſententiam, quam ipſimet ſibi inter cete-

ros canones & regulas ecclesiasticas proponerent.

Quod ad alterum quæstionis caput, quid causæ spectarit Pontifex in hoc responso, ex ipsis ejus verbis liquere: baptismi necessitate permotum fuisse, ut ita responderet: nec dubium videri quin quod respondit, ex recepta Ecclesiæ doctrina, quam minime ignorabat, respondisse videatur. Nam cum legem necessitas non habeat, ejusque vis tanta sit, ut in ipsis quoque divinis præceptis excusationi locum præbeat, mirum videri non potuisse, si qua interpretatione usa est Ecclesia in ministro baptismi, propter summam sacramenti necessitatem, eadem & in ejus materia uteretur. Hoc est, ut quemadmodum Ecclesia, licet a Christo ministri baptismi præcipue designati fuerint Episcopi, successores Apostolorum, quibus dictum est, Ite, baptizate: baptismum tamen & a presbyteris diaconisque conferri, ex delegatione vel officio: & ubi res exigat, ne quis baptismo destituatur, non a clericis tantum, sed etiam a laïcis, tum viris tum feminis: neque a Christianis modo, verum etiam a Judæis & Paganis collatum, valere declaravit: sic de aqua statuat: quamvis hæc a Christo maxime necessarii sacramenti maxime parabilis materia instituta sit, tamen si in eas angustias res veniat, ut aqua non inveniatur, & vinum sit in promptu, vinum aquæ substituere liceat, & Christi mentem in eo casu interpretari.

Verum ut de primo interim capite sileamus, de quo paulo post opportunior futurus est dicendi locus: ad alterum quod attinet, quæ ista porro necessitatis est, verbis quidem præclara atque magni-

ſica, reipſa tamen mala & iniqua defenſio ac patrocinatio? Mitto dicere quam ſit illa non ſcholæ modo, ſed & Eccleſiæ totius menti contraria, quæ ab omni ſemper ſuccidaneo altero liquore, ſive uſurpando ſive probando, abhorruit mirum in modum. Sed quæ eſt iſta defenſio? quæ ſi tum valet, cum baptiſmi materiam caſus aliquis cogit mutari: nemo intelligit, quidni tum eadem valitura ſit, ut citra baptiſmum nihilominus tum conſtet ſalus, cum impertiendo nempe baptiſmo ſimilis fortunæ interventus obſtiterit. Nam qua lege ſancitum eſt baptiſmus ut ſuſcipiatur, ſi quidem conſultum ſaluti noſtræ cupimus; eadem nominatim excipitur, quemadmodum rite tradatur, ex aqua nimirum: ipſo legem ſtatuente Domino: *Niſi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.*

Quem vero non adultum modo, ſed puerum, ſed vel matris utero clauſum infantem, ni abluatur, quamlibet maximæ neceſſitatis excuſatio ab interitu ſempiterno vindicet? Cum vero partes duæ hujus legis exſtent: altera, quæ rem ipſam: altera, quæ rei modum conſtituat ac definiat: nec ſit quiſquam mortalium, qui non lege ea tota teneatur, quæ nulla exceptione utitur: non cujuſdam iſtud eſſe audaciæ putas, nullo auctore diſparem utriuſque partis rationem ſic ſtatuere, ut prius quidem ultro annuas & concedas, renaſci quemque oportere: de poſteriore aperte diſſentias, & aliter quam ex aqua id fieri poſſe, quod Chriſtus negat, aſſeveres?

Atqui omnes in aqua poſitas baptiſmi opes &

ſacræ paginæ & Patres profitentur. Neque enimvero Deus aliam ob cauſam ſalvos nos fieri per aquam Petro teſte juſſit: quam quod *ſimilis formæ* ſalutarem baptiſmum eſſe cum eo voluit, in quo Noëticæ quondam familiæ ſalutis omne ſubſidium fuit. Nec abſimilis Pauli ratiocinatio eſt, cum baptizatos in mari dixit veteris teſtamenti Patres. Nam quod utrique aliud conſilium fuit, niſi ut ſignificaret omnem ſalutis in baptiſmo opem, ita multis jam retro ætatibus deſtinante Deo, peti ab aquis oportere?

1. Petr. III. 21.

1. Cor. X. 2

Hinc illa aquarum prærogativa, quam Tertullianus ſcite in primis, ut multa, exaggerat: ut & iis olim inſidente Spiritu, ab iis videlicet mundi incunabulis, jam tum eæ didicerint animare: & cum ſe Chriſtus longo poſt tempore in Jordanem merſit, ſanctificatæ rurſum vim ſanctificandi combiberint. *Quanta aquæ gratia*, ſubdit ille, *penes Deum & Chriſtum ejus eſt ad baptiſmi confirmationem?*

Geneſ. I. 2.

Tertull. lib. de Bapt. cap. XIII.

Hinc & Auguſtinus, cujus tot paſſim occurrunt de baptiſmi natura ac dotibus præclaræ voces atque ſententiæ, idem de materia affirmate quidem ac præciſe, ſed tamen vere pronunciat: *Tolle aquam, non eſt baptiſmus.* Quo quidem effato vel unico, quis non intelligit vini laudatoribus ac patronis, ceu valido ictu impacto, os obſtrui?

Tract. XV. in Joan.

II.

Altera reſponſio eſt, quæ ante annos decem fere prodiit: canonem hunc videlicet in mendo cubare: atque adeo depravatam lectionem ſic reſtituendam eſſe & corrigendam: *Nulla ei culpa adſcribitur, ſi*

infantes in eo baptiſmo permaneant.

O præclaros correctores atque emendatores! qui non intelligant ſincerum integrumque exemplar illud, unde hæc excerpta reſponſa ſunt, a Sirmondo præſtari, viro utique, ut ceteras ejus laudes taceam, talium rerum intelligentia notiſſimo! Divinos conjectores qui non perſpiciant, cum ſimilis attributa ſit in aliis codicibus Siricio Papæ ſententia, nullum eſſe reliquum ejuſmodi effugio ac ſuſpicioni locum!

Quid quod & iſta reſponſio pugnat ipſa ſecum, nec cohæret ulla ex parte? Nam presbyterum ex omni culpa eximere, tametſi infans in eo baptiſmo perſeveret, ipſum eſt baptiſmum probare. Cujus enimvero potiſſimum fuit irritam baptiſmi vinarii operam novo baptiſmate compenſare, ſi presbyteri hoc eſt, Parochi, non fuit? Quod ſi alterius cujuſpiam id muneris eſſet, quin hoc ipſum eſt a Pontifice indicatum? cum in eo maxime controverſiam ac contentionem aut eſſe tum, aut poſtea fore nemo prudens non intelligeret, rectene an ſecus primo res geſta eſſet: quod ſi ſecus ac decuit, qua deinde ratione, cujus potiſſimum opera corrigi quod eſſet factum perperam, oporteret.

Frivola igitur tota hæc divinatio: nec multo vero melioris eſt notæ, quod alii conjecere. Aiunt voces iſtas, *Infantes in eo baptiſmo permaneant*, gloſſema forte exſcribentis eſſe, quod ex ora libri in contextum irrepſerit. Hominum vero diffidentium, ac prope deſperantium cauſæ ſuæ, genus iſtud exceptionis eſt, qui ſint ad diſcerpendum nodum aliquem, quam ad ſolvendum, paratiores ac promptiores.

Ecquid porro fiet ſimili reſponſo Siricii, quod quidem aperte canonum collectiones nonnullæ præferunt? Ecquis deinde Stephanum non jure merito incuriæ arguat, qui tantopere fuerit de presbytero ſolicitus, de infante ſecurus? qui cum acrem ſuſciperet ac præ ſe ferret de illius pœna & caſtigatione curam, omnem interim de hujus ſalute, ſi quidem has voces expungi oporteat, ſolicitudinem abjecerit? Atqui & hæc ipſum cura vehementiſſime ſolicitare debuit: neque vero eadem in reſponſis quatuor aliis, quæ hic una commemorantur, mediocriter Pontificem pupugit. Nam in his, ut æquum eſſe viſum eſt ei, qui ea pariter concinnavit, iiſdem fere verbis infantum ſaluti ac proſperitati proſpexit. Sic enim in decimo ſtatuit: *Infantes vero illi, quos baptizavit.., .. omnimodo probantur baptizati.* In duodecimo: *Hoc baptiſma.... firmiter permanebit.* In decimo tertio: *Infantes vero quos baptizavit.... in hoc baptiſmo permaneant.* In decimo quarto: *Infantes vero illi quos baptizavit.... in eo permaneant baptiſmo.* Itane vero cum dubitatio accidit, ratumne cenſeri baptiſmum oporteret, ſive quem miniſter vel impurus vel imperitus dediſſet: ſive qui per infuſionem, non per immerſionem collatus: ſive in quo demum immutata leviſſime forma eſſet: (nam hæc iſtarum quatuor reſponſionum argumenta ſunt:) tum quidem infantum ſaluti conſuluiſſe, ac de ea pronuntiaſſe exiſtimandus eſt: cum de materia autem diſceptatio intercidit, quæ & in quinque de baptiſmo interrogatis loco ſecundo interſeritur, & in hoc certe negotio primas partes obtinet, tum quid ea de

controversia statui ac decidi jura legesque poscerent, eumdem cuiquam suspicari licet minime sategisse?

Cum nihil horum igitur arrideret, frustraque sudando nihil profecisse Theologos viderem, sors tertium obtulit responsionis genus: quod, ut ingenue quæ sentio loquar, nostrum percussit animum probabilitate aliqua.

Fraudem hanc igitur insignem esse deprehendimus veteratoris alicujus: quam ille tamen non ita perite ac solerter architectatus sit, quisquis hanc adornavit, ut non plurimis ac manifestis ipsa se vestigiis proderet.

Sic nempe statuimus, e novemdecim capitulis, sive responsis, quæ Stephano adscribuntur, decem omnino supposititia esse: ista videlicet: secundum, tertium, quartum, nonum, decimum, undecimum, duodecimum, decimum tertium, decimum quartum, & decimum octavum. Sex deinde ex iis ipsis, nempe nonum, decimum, undecimum, duodecimum, decimum tertium, & decimum quartum, Siricio Papæ primum dolo malo attributa, tum pari scelere atque audacia Stephani responsis corpus illud insertum, ac veluti purpureo panno centonem assutum.

Juvat porro hoc loco integram repræsentare complexionem ac seriem responsorum illorum, quo promptius atque expeditius oculi ipsi fraudem internoscant: aurumque demum nunc primum secernant a stipula.

STEPHANI II. PAPÆ
RESPONSA,

Quæ cum in Francia esset, in Carisiaco villa, Brittaniaco monasterio, dedit ad varia consulta, de quibus fuerat interrogatus, anno Christi DCCLIV.

Nunc primum edita ex codice S. Mariæ Laudunensis.

I. De eo qui abjecta ancilla uxorem ingenuam duxit.

In epistola Leonis Papæ ad Rusticum Narbonensem Episcopum cap. v. ita continetur: *Ancillam a toro abjicere, & uxorem certæ ingenuitatis accipere, non duplicatio conjugii, sed profectus est honestatis.*

II. Si alter conjugum debitum reddere non possit.

Si quis se in conjugio copulaverit, & uni eorum contigerit, ut debitum reddere non possit, non liceat eos separare: nec pro alia infirmitate: excepto si dæmonii infirmitas, aut lepræ macula supervenerit: ceterum si ab his duabus infirmitatibus liberi fuerint invicem conjuncti, unus alteri servitium exhibeat.

III. Deo qui uxorem habet in patria, & in alia regione versatur.

Si quis in aliena patria ancillam duxerit in consortium, postea in propriam reversus ingenuam acceperit: & iterum contigerit, ut ad ipsam qua inantea fuerat patriam revertatur, & illa ancilla, quam prius habuit, alii viro sociata fuerat: hic talis potest aliam accipere, tamen non illa vivente ingenua, quam in patria propria habuit.

IV Si quis commatrem de baptismo vel confirmatione duxerit.

Ut nullus habeat commatrem suam spiritalem, tam de fonte sacro, quam de confirmatione, neque sibi clam in neutra parte conjugio sociatam. Quod si conjuncti fuerint, separentur.

V. An liceat viro qui uxorem repudiavit, aliam ducere.

Si uxor a viro repudiata fuerit, utrum liceat viro illa vivente aliam ducere, in epistola domni Innocentii Papæ directa ad Exuperium Tolosanum Episcopum ita continetur: *Qui interveniente repudio alii se matrimonio co-*

pularunt, hos in utraque parte adulteros esse manifestum est &c.

VI. De virginibus non velatis, si nupserint.

De his qui promissam virginitatem transgredientes matrimonium inierunt, in epistola beati Innocentii Papæ directa Victricio Rotomagensi Episcopo cap. xv. ita continetur: *Eæ vero, quæ necdum sacro velamine sunt tectæ, tamen in proposito virginali semper vivere se promiserant, licet velatæ non sint, si forte nupserint, his agenda aliquanto tempore pœnitentia, quia sponsio earum a Domino tenebatur, &c.*

VII. De monachis & nonnis, si nuptias ineant.

De monachis & nonnis, de monasterio fugientibus, in Concilio Calchedonense cap. xvi. ita continetur. *Virginem, quæ se Deo consecraverit, similiter & monachum, non licere nuptialia jura contrahere. Quod si hoc inventi fuerint perpetrantes, excommunicentur. Confitentibus autem decrevimus, ut habeat autoritatem ejusdem loci Episcopus humanitatem misericordiamque largiri.*

VIII. De vidua quæ suscepto velo postea nubit.

De muliere, quæ post mortem viri sui velata fuerit aliquantum temporis, & postea virum accipit, in epistola Siricii Papæ ad Episcopum Himerium Tarraconensem directa cap. v. ita continetur: *De his vero qui acta pœnitentia, tanquam canes ac sues ad vomitus pristinos & volutabra redeuntes, & militiæ cingulum, & ludicras voluptates & nova conjugia, & inlicitos denuo adpetiere concubitus &c.*

IX. Si sanus vir leprosam duxerit uxorem.

Si sanus vir leprosam duxerit uxorem, ut postmodum ei superveniat lepra, postposita negligentia tales separentur, ne concepti filii lepræ macula polluantur. Fas namque est, ut mundus ad mundam jungatur.

S. Siricii Papæ, ex epistola ad Genesium Episcopum. Hera xii. Si sanus vir leprosam duxerit uxorem, &c. *ut in Stephani responsis. Ita codex Pithœanus, & S. Martini Turon. teste Sirmondo ad hunc locum, nota MS. in libri margine.*

X. De eo qui nesciens a quo sit ordinatus, Missas fecit, & baptizavit, tum postea dimisso officio uxorem duxit.

De illo presbytero, qui dicit se nescire qui eum benedixit, & tamen aliquantum temporis Missas fecit, & baptizavit: postea autem ipsum officium dimittens uxorem duxit. Hunc vero presbyterum quis ambigat omnino culpabilem, qui sacrilego ausu quod sibi collatum ignorabat uti minime debuit? Pro quo omnimodo abjiciendus est, & in monasterium mittendus: ut illic sub digna pœnitentia suam lugendo finiat vitam. Infantes vero illi, quos baptizavit, si in nomine sanctæ Trinitatis sunt baptizati, omnimodo probantur baptizati, pro eo quod & laïcis, si necessitas urget, ut non illi qui baptizandi sunt in æternum pereant, licentia data est in hoc succurrere, &c.

In epistola Siricii Papæ ad Genesium Episcopum. Hera XIII. Presbyter qui dicit se nescire si episcopus fuit, qui eum ordinavit, & aliquanto tempore Missas fecit: & postea dimisso officio uxorem duxit, hunc pseudopresbyterum quis ambigat esse detestabilem? pro quo omnimodo abjiciendus est, & in monasterio ad pœnitentiam omni tempore vitæ suæ retrudendus. *Codex Turon. in collectione canonum.*

XI. De presbytero, qui cum deesset aqua, periclitantem infantem vino baptizavit.

Si in vino quis, propterea quod aquam non inveniebat, omnino periclitantem infantem vino baptizavit: nulla ei exinde adscribitur culpa. Infantes sic permaneant in eo baptismo. Nam si aqua adfuit præsens, ille presbyter excommunicetur, & pœnitentiæ submittatur, quia contra canonum sententiam agere præsumpsit.

S. Siricii Papæ, Hera XIIII. Presbyter, qui in vino baptizat, pro maxima necessitate, ut æger non periclitetur, pro tali re nulla ei culpa adscribatur. Si vero aqua aderat, & necessitas talis non urgebat, hic communione privetur, & pœnitentiæ submittatur. Infans vero ille, si in sancta Trinitate baptizatus est, in eo baptismo permaneat *Ita collectio S. Martini Turon. & Cod. Herouvallian. tit.* XXIII. *de Baptismo.*

Collectio antiqua titulorum LXXVI. in codice Pithœano, tit. XXIII. de Baptismo.

In epistola S Siricii Papæ, Hera XIII. Presbyter qui in vino baptizat, pro maxima necessitate. &c. *ut supra.*

Alia collectio canonum, licet auctorem nullum asserat, canonem tamen profert hujusmodi, cum eo lemmate.

Quod pro necessitate in quolibet liquore baptizari possit.

Si quis in vino pro necessitate baptizat, ut æger non periclitetur, pro tali re nulla ei adscribatur culpa. Sed vere ille qui in sancta Trinitate baptizatus est, in eo baptismo permaneat. Similiter qui

in qualicumque liquore.

Rursum alia collectio MS. x. partium.

In epistola sancti Siricii Papæ c. XIII. Qui in vino pro maxima necessitate baptizat, ut æger non periclitetur, pro tali re nulla ei adscribitur culpa. Si vero aqua aderat, & necessitas talis non urgebat, hic communicatione privetur, & pœnitentiæ submittatur. Homo vero ille si in sancta Trinitate baptizatus est, in eo baptismo permaneat.

XII. An liceat aqua concha vel manibus infusa baptizare.

Si licet per necessitatem cum concha, aut cum manibus, infanti in infirmitate posito aquam super caput fundere & sic baptizare. Hoc baptisma, si in nomine sanctæ Trinitatis peractum fuerit, firmiter permanebit : præsertim cum & necessitas exposcit, ut ille qui ægritudine detentus est, hoc modo renatus particeps Dei regni efficiatur.

Hera XV. si infantem in periculo constitutum, pro maxima necessitate, cum vase, aut cum manibus aqua in nomine sanctæ Trinitatis baptizaverit, firmiter permanebit : præsertim cum necessitas hoc exposcit. *Sic codex Pithœanus, Turon. & Herouval.*

XIII. De presbytero, qui baptizavit nesciens symbolum, nec orationem dominicam, nec psalmos, & an ipse ordinatus esset.

De illo presbytero, qui baptizavit, tamen nec symbolum, nec orationem dominicam, nec psalmos tenet, nec scit si episcopus eum benedixit. Hic primum omnium dignitatem, qua illicita uti præsumpsit, amittens, sub districta pœnitentia, & in monasterium mittatur, & omnibus diebus vitæ suæ plangens quod incongrue egit, degat vita monastica. Infantes vero, quos baptizavit, si in nomine sanctæ Trinitatis baptizati sunt, in hoc baptismo permaneant.

De presbytero qui ignorat orationem dominicam. Hera XVI. Presbyter qui orationem dominicam non tenet, nec symbolum, neque psalmos, nec scit si episcopus fuit qui eum benedixit : hic primum omnium dignitatem, quam illicite præsumpsit, amittat : & sub districta pœnitentia omni tempore vitæ suæ in monasterio degat. Infantes vero quos in sancta Trinitate baptizavit, baptizati permaneant. *Sic Pithœanus codex, Turon. & Herouval.*

XIV. De presbytero, qui baptismi formulæ quædam adjecit, & nescit utrum episcopus fuerit qui eum ordinavit.

De illo presbytero, qui baptizavit isto modo sic rustice : In nomine Patris mergo, & Filii mergo, & Spiritus sancti mergo : & ipse presbyter nescit si episcopus fuit qui eum benedixit. Hic qui ordinationem suam ignorat, omnino abjiciendus est, & sub arcta pœnitentia in monasterio mittendus, ut omnibus

Hera XVII. Qui vero ita baptizant, ut dicant, In nomine Patris mergo, in nomine Filii mergo, & Spiritus sancti mergo : hi qui ita sunt baptizati, ac si rustice, tamen in nomine sanctæ Trinitatis, baptizati sunt. *Sic codices tres prælaudati.*

diebus vitæ suæ in luctu & fletu sub monastico habitu conversetur. Infantes vero illi, quos baptizavit, licet rustice, quia in nomine sanctæ Trinitatis sunt baptizati, in eo permaneant baptismo.

XV. *De episcopis accusatis & condemnatis.*

De episcopo accusato, in Concilio Antiocheno cap. xv. ita continetur: *Si quis episcopus de certis criminibus accusatus condemnetur ab omnibus episcopis ejusdem provinciæ, cunctique consonanter eandem contra eum formam decreti protulerint, hunc apud alios nullo modo judicari, sed firmam concordantium episcoporum provinciæ manere sententiam.*

XVI. *De presbyteris & diaconis accusatis.*

De presbyteris vel diaconibus accusatis, in Concilio Carthaginense cap. xx. ita continetur: *Si autem presbyteri aut diaconi fuerint accusati, adjuncto sibi ex vicinis locis cum proprio episcopo legitimo numero collegarum, quos ab eodem accusati petierint, id est, una secum in presbyteri nomine* VI. *in diaconi* III. *ipsorum causam discutiant, &c.*

XVII. *De presbytero, cujus crimen, quod ante ordinationem admiserat, innotuit.*

De presbytero, qui in culpam criminalem incidit, & peccatum ejus publicatum est, in Concilio Neocæsariense cap. IX. ita continetur: *Presbyter si præoccupatus corporali peccato provehatur, & confessus fuerit de se quod ante ordinationem deliquerit, oblata non consecret, manens in reliquis officiis propter studium bonum. &c.*

XVIII. *De coma clericis aut monachis non laxanda.*

Ut nullus clericus, aut monachus, comam laxare præsumat, aut anathema sit.

XIX. *De femina, quæ alteri nupserat, cum ejus vir in aliena provincia falso mortuus putaretur.*

De separata a marito, si vir ejus in aliena provincia vivere putabatur, in epistola beati Leonis Papæ directa ad Nicetam Aquileïensem Episcopum ita continetur: *Cum enim per bellicam cladem & per gravissimos hostilitatis incursus, ita*

quædam dicatis divisa esse conjugia, ut abductis in captivitatem viri feminæ eorum remanserint destitutæ, quæ viros proprios aut interemptos putarent, aut nunquam a dominatione crederent liberandos, & in aliorum conjugium solitudine cogente transierint. &c.

Expliciunt quæ domnus Papa Stephanus in Carisiaco villa Brittaniaco monasterio, ad interrogata dedit responsa.

IV.

Jam ut indicata fraus certius detegatur, juvat ab eo capitulo conjecturam auspicari, quod est ex iis quorum auctoritatem infringimus, ordine postremum, hoc est, decimum octavum. Enimvero cum neque istud responsi formam præ se ferat, quo quæstioni positæ satisfiat: nec præfixus ei titulus, qui est hujusmodi, *de coma clericis aut monachis non laxanda*, ullam habeat dubiæ & controversæ rei, aut, si lubet, interrogati similitudinem: summarium quippe reipsa est, & ἐπιτομὴ quædam: Quis non statim intelligat stultitia obcœcatum hominem, quisquis artifex sceleris fuit, seipsum stolide prodidisse, qui caput istud non indutum prius responsi forma responsis intexuerit? Appositus enim huic capitum συλλογῇ titulus admonet, contineri ea aliud nihil, præter *Responsa quæ domnus Papa Stephanus, cum in Francia esset, dedit ad varia consulta, de quibus fuerat interrogatus:* vel, quemadmodum in ejusdem codicis calce legitur, *ad interrogata*. Quorum cum simile nihil istud habeat, quod nunc ad trutinam vocatur, potuitne alieno magis loco, quam isto, interseri? aut jamne possit illustrius interpolatæ hujus collectionis indicium desiderari vel requiri?

Hæc, inquam, hominis fraus cum vel hac saltem

parte manifeste constricta convictaque teneatur, an non satis firmam haud absimilis doli in reliquo corpore suspicionem affert? An immerito mendax vel semel, semper mendax præsumitur? Aut vero temere auguramur, non hunc fuisse tantopere de clericorum coma solicitum, ut de hac componenda satageret, in hoc acquiesceret, huic uni rei vel alieno loco & contra fas subdito canone prospectum vellet? Alio profecto spectabat, aliud animo consilium agitabat: quod ut ille astutius abderet ac dissimularet, alia aliis in locis ejusdem conflaturæ decreta inserüit, quorum similitudine vestitum illud & adornatum, quod de baptismo in vino est, cujus potissimum causa fraudem hanc omnem moliebatur, latenter obtruderet.

Eandem non jam occulte, sed aperte sapiunt adulterationem, secundum, tertium, & quartum: quæ nec legitimam responsionis formam obtinent, de qua mox iterum planius dicturi sumus: & præpostero interjecta loco primum & quintum, quæ esse inter se conjuncta argumenti similitudine oportuit, distrahunt invicem perperam ac divellunt.

Sex deinde reliqua a nono ad decimum quartum, quæ sunt de baptismo omnia, præter nonum, in gemino alio codice, id quod est adnotatu dignum, eodem plane ordine, numeris modo pro ratione ac serie collectionis illius immutatis, Siricio Papæ tribuuntur: ita subinde singulorum ac præsertim undecimi dictione variata, quod & in plerisque canonum collectionibus usuvenit, ut & pro exscribentium ingenio arbitrioque addita vel detracta nonnulla appa-

reat : & ex uno tamen exemplo omnia effıcta eſſe, & ex uno fonte hauſta, minime obſcuris deprehendatur indiciis. Neutri tamen Pontifici adſcribendum quod utrique tribuitur, ſpero mox futurum ut vel cœco, quod aïunt, appareat.

At quam debilis interim, & quam flacceſcens, nec Pontificio ore digna undecimi ipſius capituli ſententia eſt, vel ea parte qua baptizanti in vino preſbytero pœna ſtatuitur? Nam quæ illius ſtatuendæ cauſa tandem affertur? Accipite, canonici juris periti. *Quod contra canonum ſententiam agere præſumpſit:* At proferri canones ante hoc tempus qui denique ex toto canonum corpore de hoc argumento poſſunt? nulli enimvero ſunt. Senſere omni ævo Patres, perſpicuum adeo Chriſti præceptum illuſtrare novi canonis luce ſi conarentur, ſe perinde facturos quaſi ſi quis ſtudeat clariſſimo ſoli mortale lumen inferre: atque, ut eſt in parœmia vetere, ἡλίῳ τὸ φῶς δανείζειν. Mitto igitur quam ſit hoc imperite confictum, nec ſatis caute. Hoc unum dico, frigide in hoc negotio canones appellari, vel ſi ulli exſtarent, ubi Chriſti præcipientis imperium allegari fas & æquum eſt: levius quiddam eſſe ad ſententiam canonum neſcio quam provocare, ubi totius Eccleſiæ conſenſus adeſt, tot retro ſæculorum corrobotatus uſu: audax eſſe facinus novæ legi condendæ neceſſitatem obtendere, ubi vicarii cujuſcumque liquoris, qui vel tum in vicem ſuccedat aquæ, ſive tolerandi ſive probandi, ne leviſſimam quidem mentionem aut omnino ſuſpicionem antiquitas injicit.

Jam quanta deinde arte confinxit architectus hujus

jus doli, improbusque malleator adulterinæ monetæ, alia capitula de baptismo quatuor, in quibus impune ac tuto asseveraret ratum esse baptismum oportere: ut vel ista, vel similis dicendi formula, qua tum fere abutitur, *Infantes in eo baptismo permaneant*, & in quintum pariter occulte irreperet, quod est de baptismo vinario: nec tum primum aut semel novitate sua legentium oculos animosque percelleret?

V.

Sed incassum petita longius argumenta quærimus, cum hæc capitula, quibus nigrum theta præfigimus, nec Siricii Pontificis, nec Stephani esse possint. Non Stephani certe. Quid ita? Quod ab ea videlicet respondendi forma normaque abhorreant, ad quam cetera concinnat & componit summa cum cura & diligentia. Nam in his pro more fere illius ævi nihil recenter cudere Marte suo, ut aïunt, videri vult: sed quidquid affert, id ex vetustis repetere Conciliorum decretis, judicatisque Pontificum: ad quæ ille quidem ita constanter in singulis provocat, quæ genuina censemus, ut hæc ab eadem dicendi formula, quæ hoc indicet, ordiatur. *In epistola Leonis Papæ*, inquit in primo, *ita continetur*. In quinto deinde, *In epistola domni Innocentii Papæ continetur*: atque ita in septem aliis, quæ sincera arbitramur ac vera. Horum igitur cum nihil habeant simile reliqua, sed a Stephani more ac genere dicendi sine causa descissant, pro fucatis ac simulatis haberi ea necesse est a κριτικωτάτοις harum rerum arbitris ac judicibus.

Omnino ſimili forma legere eſt Zachariæ Papæ reſponſa ſeptem ac viginti, ante annos ſeptem, hoc eſt, anno DCCXLVII. ad Pippinum Majorem Domus, itemque ad Epiſcopos, Abbates & Proceres Francorum, data. Quorum plane nullum eſt, quod non ſit ſimiliter antecedentis ſynodi alicujus, aut Pontificis auctoritate nixum, cum hac ſolenni præfatione, *ita continetur, ita ſcriptum eſt, &c.* Quin & illud quod illic eſt ordine primum ac viceſimum, idem omnino eſt cum eo quod nunc ſextum Stephano imputatur. Adde jam & Nicolai Papæ reſponſa ad conſulta Bulgarorum: quæ cum ſint omnino ſex ſupra centum, vix unum eorum pariter alterumve reperias, quod non antecedentium Patrum, vel ſacrarum litterarum auctoritate ac teſtimonio muniatur.

Sed cum deeſſent videlicet ſimilia Patrum exempla vel dicta, quibus hic noſter doli fabricator, quaſi deſtina quadam ac fulcimento, opus ſuſtentaret: & adverſantem alioqui ſibi Chriſtum Dominum, ut diximus, in ſacris litteris idem intelligeret: utroque argumenti genere caute ſuperſedendum duxit, atque ab uſitata potius reſponſorum ceterorum forma, tum in iſto undecimo, tum ut fraus magis lateret, in reliquis quoque, quæ ſunt ejuſdem artificii, deſciſcere.

Quin enimvero ad faciendam pariter reſponſo, vel decreto potius quarto, fidem, ſive Pontificem Romanum Deuſdedit auctorem laudabat & adſtipulatorem ejus oraculi: cum exſtet illius plane par in ſimili argumento ſententia, quanquam ex adulterina Iſidori merce, parte ſecunda Decreti, cauſa XXX.

quæstione I. circa annum DCXIV. Sive edictum illud quod Gregorii Magni nomine vulgatum est, in calce ipsius Registri, ubi e capitulis septemdecim concinnatum his verbis quartum occurrit: *Si quis commatrem spiritualem duxerit in conjugium, anathema sit.* Sive illud demum, quod sincerum ac genuinum est ea de re Zachariæ Pontificis capitulum, an. DCCXLIII. editum: *Ut presbyteram, diaconam.... vel etiam spiritualem commatrem, nullus sibi præsumat nefario conjugio copulare.... Si autem qui sic conjuncti sunt admoniti declinaverint, & ab alterutro fuerint divisi, pœnitentiæ submittantur, ut sacerdos loci providerit.*

Quin & duodecimum eleganti admodum testimonio Cypriani firmabat, ex epistola LXXV. ad Magnum: quo vetustas illius moris, cui patrocinatur, hoc est, tradendi ex aquæ infusione baptismatis, egregie stabilitur?

Quin & decimum octavum auctoritate Concilii Carthaginiensis IV. communivit, cujus hic canon XLIV. refertur, anno CCCXCVIII. sancitus, ut vulgo creditur: *Clericus nec comam nutriat, nec barbam radat*? Aut canone certe vicesimo Concilii Agathensis, anno DVI? An hæc omnia nescisse, an nihil omnino scisse Stephanus existimandus est?

Quamobrem cum sit tam discrepans ac diversus in his respondendi modus, atque in novem istis, quæ sincera agnoscimus, secernimusque a reliquis: vix ut priora illa pro responsis habenda sint: quis non statim intelligat non ejusdem esse parentis utrumque partum? Habent ista enimvero novem legitimæ responsionis formam: reliqua fere omnia decreti potius

ſimplicis ac ſtatuti, cujuſmodi in Conciliis ſancita leguntur.

Jam vero quæ Stephano ſuppoſita exiſtimamus, eadem Siricio ipſi quoque pari jure abjudicanda cenſemus: propterea quia ſi Stephani ſunt, cujus quidem nomen codex unus præfert, Siricii ſimul eſſe non poſſunt: quod ille Siricium haud dubie teſtem citaret, propugnatoremque ſuæ ſententiæ. Nam ſi reſponſione octava, quæ legitima eſt, Siricium ipſum appellare teſtem Stephano licuit ac libuit; quis exiſtimet moleſtum ei & grave fuiſſe futurum, eundem in undecima quoque, quæ nunc potiſſimum venit in controverſiam, allegare ſuæ reſponſionis ſuffragatorem, ſi in eadem decidenda quæſtione totidem fere verbis facem is olim ſibi prætuliſſet? An & iſtud quoque Stephano latuit jampridem a Siricio anteoccupatum? Deinde & Geneſius ille, ad quem Siricii inſcripta fertur epiſtola, quis fuerit aut cujus ſedis antiſtes, latet: & conficta haud dubie ex argumento appellatio eſt, ἀπὸ τῆς γενέσεως, a nativitate ſecunda, quæ baptiſmo fit. Atqui cum quatuor exſtent omnino Siricii epiſtolæ, locum ſingulæ ſedemque antiſtitum, quo ſunt tranſmiſſæ, diligenter notant. Cur ergo Geneſii unius diſſimulata ſedes, ac ſilentio obruta, niſi quod nulla exſtitit: cautuſque nunc ſaltem ac providus fuit, quiſquis hunc ſtruxit dolum, ne ſedem ei forte, quæ foret alterius, arrogaret: cum alias haud ita aſtute reliquam fraudem texerit, ut detegi ea certo non poſſit?

VI.

Otioſi itaque hominis alicujus, ût leviſſime dicam, totum hoc figmentum eſt: qui ut majorem fraudi ſuæ adſtrueret fidem, atque ut fabulæ vires & colorem adderet, non unicum hunc, ſed plures una opera confinxit de baptiſmo canones, alioſque ejuſdem officinæ: ut inter iſtos illum quoque, quo baptiſmus in vino probatur, callidius ſolertiuſque, ut quidem rebatur ille, ſubjiceret. Adſcripſit idem deinde duobus Pontificibus, id quod vel ab uno ſanciri nefas fuit. Sed ita adſcripſit, nullam ut prioris Pontificis mentionem poſterior faceret, contra omnium morem, in primiſque Stephani ipſius, in ea parte quæ potiſſima eſt hujus ſeriei: a quo tamen ipſum more diſcedere, in re præſertim tam gravi, ſi quis alius idem edixiſſet, id quod latere Stephano nec decuit omnino, nec potuiſſe arbitror, minime ſane oportuit.

Accedit quod in quocumque liquore baptizari poſſe qui unquam cenſuere, ſemper ſunt pro hæreticis habiti: ut Armeni olim, (nam Lutherum ac Bezam, ſimileſque heterodoxos nihil moror, qui ubi ſemel defectionis ſigna ſuſtulerunt, nihil intentatum deinde, nihil inauſum reliquere:) Armeni inquam, quorum *viceſimus primus error eſt, quod varie baptizant, quidam in aqua, quidam in vino, quidam in lacte*, inquit Thomas Valdenſis, libro II. cap. CXIV ex Guidone Carmelita, de erroribus Armeniorum.

Denique tam irritum, ſi vinum aquæ ſubſtituatur, baptiſmum fore omnis ſchola cenſet, quam

eucharistiam haud rite peragi, si in vini locum aqua subrogetur: quod quidem fecisse olim Ὑδροπαραστάτας, sive Aquarios, dum prodit antiquitas, exsecratur.

Hæc etsi forte singula a tricosis & contentiosis hominibus eludi aliqua arte possunt, vix tamen nullam fidem habebunt universa: & apud lectorem cordatum satis erunt, opinor, ut intelligat, tum ab imperito aliquo consarcinatore, nec satis provido, assutam hanc infeliciter laciniam Stephani responsis: tum ab eodem pari arte atque fallacia Siricio quoque ipsi attributam, sub Gratiani Monachi tempora: cui fuere hi canones supposititii ob eam causam incomperti: nam & qui eos exhibent vetustissimi codices manu exarati, ætatem eam adeo non antecedunt, ut vix assequantur.

DE BAPTISMO IN NOMINE CHRISTI.

SED enimvero acrior de baptiſmi forma quam de materia, inter Theologos contentio, majus ſententiarum divortium eſt: quæ ut controverſia pariter dirimatur, nunc tertium poſtulat ac poſtremum curſus noſtri ſpatium.

Dedit huic ſcholæ diſcidio locum in primis Nicolai I. reſponſum ad conſulta Bulgarorum, cap. CIV. quod ii præpoſtere interpretati ſunt, qui prius & in quibuſdam explanandis, ex Actis Apoſtolorum, Ambroſioque ſententiis, quæ eodem ſpectant, pariter aberrarunt. Eſt illud autem ejuſmodi in collectione Conciliorum, ad annum DCCCLVIII.

A quodam Judæo, neſcitis utrum Chriſtiano an Pagano, multos in patria veſtra baptizatos aſſeritis, & quid de his ſit agendum conſulitis. Hi profecto, ſi in nomine ſanctæ Trinitatis, vel tantum in nomine Chriſti, ſicut in Actis Apoſtolorum legimus, baptizati ſunt, (unum quippe idemque eſt, ut ſanctus exponit Ambroſius,) conſtat eos non eſſe denuo baptizandos. Sed primum

utrum Chriſtianus, an Paganus, ipſe Judæus exſtiterit; vel ſi poſtmodum factus fuerit Chriſtianus, inveſtigandum eſt: Quamvis non prætereundum eſſe credamus, quid beatus de baptiſmo dicat Auguſtinus. Jam ſatis, inquit, oſtendimus, ad baptiſmum qui verbis evangelicis conſecratur, non pertinere cujuſquam vel dantis vel accipientis errorem, ſive de Patre, ſive de Filio, ſive de Spiritu ſancto aliter ſentiat, quam doctrina cæleſtis inſinuat.

I.

Hoc Pontificiæ vocis oraculum in eam partem accepere nonnulli, ut ratum eo ac legitimum declarari baptiſmum putarent, qui non evangelicis modo verbis, ut ſolenne eſt, ſed ſub hac quoque verborum formula conferretur, Ego te baptizo in nomine Chriſti. Ita ab Apoſtolis factitatum aïunt, Luca teſte in Actis: ita & Ambroſium docuiſſe, libro primo de Spiritu ſancto, capite tertio. Iſto igitur tanquam tergemino ariete convelli poſſe exiſtimant ac labefactari receptam totius fere ſcholæ, atque adeo Eccleſiæ conſpirante conſenſu ſententiam, quæ ſic deſignatam hujus ſacramenti adminiſtrandi formam a Chriſto Domino docet, ut baptiſmum eſſe omnem irritum oporteat, qui ſacroſanctæ Trinitatis invocatione caruerit.

Quin etiam uſque eo aliqui proceſſere, ut quod Apoſtolos feciſſe, ut plerique fatentur, non omnino indubium eſt: ut nos oſtenſuri ſumus, falſum: id etiam nunc ſine ulla dubitatione licere affirmarint. Expuncta hæc quidem ſententia eſt Pii V. juſſu ex

Caïetani

Caïetani commentariis, editione Romana altera: quis neſcit? At eadem in Hadriani VI. operibus perſeverat: quæ quidem ab illo dudum antea, cum adhuc privatus eſſet, exarata ſunt: typis deinde Romæ edita, cum Pontificatum gereret, ipſo præſente ac ſpectante, anno MDXXII.

Viderint id ii ſane quorum intereſt. Aſſentiri nos interim nulla ratione aut vi huic opinioni poſſumus: aut licuiſſe aliquando nimirum, aut etiamnum licere extra *regulam Christi Salvatoris imperio conſtitutam*, ut Fulgentius loquitur, hoc eſt, *in nomine Patris & Filii & Spiritus ſancti, qui crediderint baptizari*. Nam quemadmodum *lex tinguendi impoſita eſt*, inquit Tertullianus, ſic *forma præſcripta*: a qua qui diſceſſerit, & gravi ſe adſtringat ſcelere, & operam ludat.

Fulg. in frag. lib. x. contra Fabian.

Tertull. lib. de Bapt. cap. XIII.

Unam enimvero eſſe tum Lucæ in Actis, tum vero Ambroſii, ac Nicolai mentem ultro damus: reprehenſionem tamen novitatis adeo non extimeſcimus: aut, quia nunc primum aliam horum trium eſſe ſententiam, quam quæ ſit hactenus exiſtimata, ſtatuimus, eam ob rem veremur, ne quis criminetur videri nos, quod aïunt, cornicum oculos velle configere: ut nos etiamnum ſpes quædam obtentet, id hominibus iis perſuaſum iri, qui nec opinioſi ſint, nec præjudicatæ ſententiæ nimis tenaces.

II.

Juvat adeo capere ab Actis diſputandi exordium, hoc eſt, rem omnem a capite arceſſere, ac Lucam producere primum in ſcenam. Baptizati, quotquot apud ipſum leguntur, inquis, in nomine Domini

JESU baptizati perhibentur.

Act. III. 38. *Baptizetur unusquisque vestrum in nomine* JESU *Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus sancti.*

Act. VIII. 12. *In nomine* JESU *Christi baptizabantur viri ac mulieres.*

Act. VIII. 16. *Nondum enim* Spiritus sanctus *in quenquam illorum venerat, sed baptizati tantum erant in nomine Domini* JESU.

Act. X. 48. *Et jussit eos baptizari in nomine Domini* JESU *Christi.*

Act. XIX. 5. *His auditis, baptizati sunt in nomine Domini* JESU.

Atqui baptizatos in nomine JESU intelligi eos necesse est, qui baptizati sunt, postquam invocarunt & confessi sunt nomen Domini JESU. Dirimenda nimirum ac distrahenda in partes duas simplex oratio est, in hunc fere modum ac sensum. Act. III. 38. Invocet unusquisque vestrum nomen Domini JESU, & baptizetur. Act. VIII. 12. Invocabant viri & mulieres nomen JESU Christi, & baptizabantur. Act. VIII. 16. Invocarant illi quidem nomen Domini JESU, sed baptizati tantum erant. Act. X. 48. Et jussit eos invocato nomine Domini JESU Christi, fidem ei obstringere, & baptizari. Act. XIX. 5. Crediderunt Dominum JESUM esse Christum, & baptizati sunt. Ut his vocibus, *in nomine Domini Jesu*, non baptismi formam, sed baptizandorum fidem consignatam intelligas, invocatumque ab iis id nomen ante lavacrum sub antistitis manu.

Gravem desideras interpretationis hujus auctorem

ac vindicem, cujus auctoritate robur ei ac pondus accedat? Quis Luca gravior, a quo videlicet ipso hæc acta digesta confectaque sunt? Atqui eo prodente sic Paulum compellavit Ananias: *Et nunc quid moraris? exsurge & baptizare, & ablue peccata tua, invocato nomine ipsius.* Quid istud autem erat aliud præcipere, quam ut confessus antea Christum, invocatoque ultro nomine ipsius, baptismo se tingui curaret? Quæ res ubi gesta est, baptizatus ille in nomine Domini JESU rite intelligitur, hoc est, ut carmen idem sæpius occinam, post confessionem ejus nominis. Hanc enim iis verbis subjectam esse sententiam qui non agnoscat, eum ipso in limine impingere ac temere labi necesse est. *Act.* XXII. 16.

III.

Pudet hujus controversiæ arbitros & judices grammaticos dare ac statuere. Pudet, inquam, pigetque, cum Theologi audiamus, ad hos provocare. Atqui si hos nihilominus in consilium vocemus, commemorabunt ii Christum aliter in Evangelio, aliter Lucam in Actis locutum. Quid enimvero iste? *baptizati sunt.* Quid ille? *baptizantes eos.* Lucam illi suggerent vocabulo formæ passivæ usum: quod utique verbi genus per se quid quisque patiatur ac recipiat: oblique vero, atque ex adjectis ei verbo voculis, quibus idipsum de causis patiatur, id si fert oratio, indicat. Itaque & quid susceperint ii, qui baptizati dicuntur: & quid iidem, quo tali munere ac præmio donarentur, veluti de suo conferrent, confessionem videlicet Christi nominis, comprehensæ in Actis sen-

Fulg. ep. XII. tentiæ produnt: quoniam prius elici necesse est confessionis officium, inquit Fulgentius, cui recte deinde minister sancti baptismatis ministret effectum.

At verbum ejusmodi quod agendi formam haberet, tum Christus adhibuit, cum Apostolis baptizandi munus provinciamque detulit. Quorsum istud autem? Quod nempe vocabulo istius generis potestas agentis addicta est, atque adeo actio illius qui baptizat, ut per se planum est: quamobrem & conjunctis cum eo verbis simul forma præscribitur, qua sit illa rite actio obeunda: nimirum istis, *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Quanquam neque his vocibus forma solum significatur, quæ est ab antistite recitanda; sed & confessio Trinitatis, quæ simul, imo & prius ab eo proxime redditur, qui tingui debet. Nam utrumque ex æquo signari tum nihil vetat, cum baptismus dicitur in nomine Trinitatis dari: secus, cum in nomine Christi tantum: tunc enim per se confessio modo indicatur illius, qui tinguitur. Quare cum in sacris paginis *baptizare*, tum in Græcorum Euchologio, *baptizari*, subinde legere est in nomine Trinitatis: ut Trinitatis nomen, seu invocationem, æque ei qui abluitur, atque abluenti ministro competere intelligas: conjuncta tamen copulataque cum his vocibus, *in Christi nomine*, hæc vox, *baptizari*, occurret una dumtaxat: ut ad istius solum, qui salubri fonte abluitur, confessionem ac fidem, non ad abluentis præcise formulam, confestim id loquendi genus per se referri sentias oportere.

Uno omnia explicatius verbo complectar. *Bapti-*

zare in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti Christus Dominus jubet. Quis ea potissimum tunc intelligitur verba prolaturus? is ipse profecto, qui baptizandi munus obit. At baptizati alias dicuntur in Christi nomine. A quibus tandem nomen istud pronunciatum esse hæc significat oratio? Ab iis ipsis, opinor, quos eadem oratio baptizatos in eo nomine indicat.

Non est enim profecto, non est humano consilio, sed nec mediocri sapientissimi numinis cura provisum, ut sacer scriptor neminem baptizasse retulerit in nomine Domini JESU: ne quis temere induceret animum usurpatam hanc fuisse ab hujus sacramenti administro formam: ut Ferrando & Vigilio visum, aliisque numero paucissimis: baptizatos itaque maluit in eo nomine dicere, hoc est, post publicam ejus nominis confessionem ac fidem ablutos & mundatos.

Ferrand. ep. ad Anatol. Diac. cap. XIII. Vigil. Tapsit. lib. XII. de Trin. Et Bernardi nomine, epist. CCCXL.

Egregie autem illa se Lucæ in scribendo accuratio prodit in primis, cum eunuchum is ablutum a Philippo refert. *Et dum irent per viam*, inquit, *venerunt ad quandam aquam*: & ait eunuchus: *Ecce aqua: quid prohibet me baptizari? Dixit autem Philippus: Si credis ex toto corde, licet. Et respondens ait: Credo filium Dei esse Jesum Christum. Et jussit stare currum. Et descenderunt uterque in aquam, Philippus & eunuchus: & baptizavit eum.* Hoc tantum. An is in nomine Christi ablutus? quis neget? Ambrosio præsertim, ut mox liquebit, affirmante. At hoc dicere Lucas prætermisit. Consulte enimvero hoc quidem loco, & valde caute: ne si hanc loquendi

Act. VIII. 36.

formulam, ſibi alias perquam familiarem, cum activæ ſignificationis voce connecteret, a miniſtro prolatam quiſpiam exiſtimaret.

IV.

Et ſunt qui diſpenſatione uſos pertendunt, cum baptiſmum in Chriſti nomine Apoſtoli impertirent: cujus diſpenſationis nec vola nec veſtigium, ut aïunt, in ſacris paginis, aut in veterum monumentis apparet, nec afferri omnino cauſa probabilis poteſt. An enim id Apoſtolis liceret, quod nec Chriſto ipſi licuit? Nam cum ſit ille primarius baptiſmi cujuſvis adminiſter, *Ipſe eſt* enim *qui baptizat*: nefas aliam a vicaria poteſtate formam adhiberi, quam quæ a ſuprema, ſi quidem adeſſet illa, uſurpari commode poſſet. Dicturumne unquam Chriſtum ipſum putas, Ego te baptizo in nomine Chriſti? Quo ille loquendi genere alium ſe a ſeipſo proderet, cum baptizatorem alium eſſe ab eo oporteat, cujus in nomine baptiſmum impertit. Diceret igitur, Ego te baptizo in nomine meo. At quantumvis non rapinam arbitratus ſit eſſe ſe æqualem Deo, hanc ſi nihilominus forma uteretur, nec ſe miniſtrum tantum eſſe ſacramenti oſtenderet, ut eſt reipſa, qua homo eſt: nec ſanctificationis primariam cauſam eſſe Trinitatem oſtenderet.

Alex. Alenſis, & alii.

Sed quid conjecturas ſequimur, cum luculenta exſtent divinæ vocis oracula, quæ ab ipſis quoque Apoſtolis ſub invocatione Trinitatis baptiſmum eſſe collatum, vel tacentibus nobis, clament ac prædicent? *Cum Paulus veniret Epheſum, & inveniret quoſ-*

dam discipulos, dixit ad eos: Si Spiritum sanctum accepistis credentes. At illi dixerunt ad eum: Sed neque, si Spiritus sanctus est audivimus. Ille vero ait? In quo ergo baptizati estis? Si nec invocatum est scilicet primum a vobis, nec invocatum deinde super vos Patris & Filii & Spiritus sancti nomen. Utrumque si abfuit, in quo baptizati estis? *Qui dixerunt, In Joannis baptismate*: in quo nempe nec fides Trinitatis ab eo, qui ablui debet, exigitur, aut redditur: nec a ministro Trinitas invocatur. *His auditis, baptizati sunt in nomine Domini* JESU: hoc est, credentes JESUM esse Christum ac Filium Dei, atque adeo Trinitatis fidem professi, demum abluti sunt. *Act.* XIX. I.

Fuit enimvero solenne illud omni ævo servatum, ut qui salutari lavacro tingendos se sisterent, fidem sive symbolum rogarentur, quam deinde fidem ablutio obsignaret. Unde factum a Græcis Latinisque Patribus huic sacramento nomen, obsignatio fidei, σφραγὶς τῆς πίστεως. *Anulum quoque accipit tunc primum* Christianus, *quo fidei pactionem interrogatus obsignat*, ut Tertullianus loquitur, libro de Pudicitia, capite nono. *Basil. l.* III. *adv. Eunom. pag.* 48. *& Tertull. lib. de Pœnit. c.* VI.

Fidem autem in præsenti qualemcumque Trinitatis intelligo: hoc est, redditionem symboli eam, quæ baptismo præmittitur: at non eandem necessario omnis circa Trinitatem erroris expertem. *Integrum* enim nihilominus *sacramentum est*, ut præclare Augustinus, *quamvis fides* SUB EISDEM VERBIS *aliud opinantis, quam catholica veritas docet, non esset integra, sed fabulosis falsitatibus inquinata.* Sive quantuscumque sit de Trinitate, ut præallatis ejus- *Aug. l.* VII. *de Bapt. contra Donat. cap.* LI. cum aliqua fide. *Aug. l.* III. *de Bapt. contra Donat. cap.* XV.

Aug. l. VII. *de Bapt. cap.* LIII. dem Augustini verbis utar, vel dantis vel accipientis error. ***Nec dubito etiam illos habere baptismum, qui quamvis fallaciter id accipiant***, hoc est, eam animo fidem adulterantes, quam ore profitentur, ***in Ecclesia tamen accipiunt, vel ubi putatur esse Ecclesia ab iis in quorum societate id accipitur: de quibus dictum est, Ex nobis exierunt.*** At fidem interim mos est ab eo posci, qui ablui debet: quam hæc deinde idcirco abluentis verba excipiunt, in Missali Gallicano vetere, tit. XXV. OPUS AD BAPTIZANDUM, pag. 364. *Baptizo te* CREDENTEM *in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.*

V.

Fecit hæc igitur confessionis hujus & baptismi copulatio conjunctioque mutua, ut non in Christi modo, verum etiam & in Trinitatis nomine baptizari, unum & idem existimatum sit, atque post confessionem utriuslibet baptizari.

De priore certe est illa plana & aperta Joannis Damasceni vox, libro quarto orthodoxæ fidei, cap. x. Τὸ ἐν εἰς Χριστὸν βαπτισθῆναι, δηλοῖ τὸ πιστεύοντας εἰς αὐτὸν βαπτίζεσθαι. ***In Christo igitur baptizari, significat credentes in eum baptizari.***

Anno CCCXIV. De posteriore autem quid apertius, quam quod Arelatensis primi Concilii Patres habent, cap. VIII. ***Placuit***, inquiunt, ***ut si ad Ecclesiam aliquis ab hæresi venerit, interrogent eum symbolum: & si perviderint eum in Patre & Filio & Spiritu sancto esse baptizatum, manus ei tantum imponatur..... Quod si interrogatus non responderit hanc Trinitatem, baptizetur.***

Eandem

Eandem vero Arelatensis secundæ synodi, ac primæ, sententiam, totidemque expressam fuisse verbis, inferius constabit.

Viden interim non rogari quenquam, qui ab hæresi veniat, quas voces inter abluendum sacerdos ediderit: nam quis istud ab rustico jure poscat? sed num fuerit ipse symboli fidem professus. Quod si enimvero Trinitatem illic se credere præ se tulit, baptizatum hunc rite existimari Patres voluere. Quid ita? Quod *in Patre & Filio & Spiritu sancto baptizari* idem esse censerent, atque in confessione Trinitatis ablui: fidemque seu confessionem Trinitatis in ministro, qui tinctionem facit, consimilem exstitisse oportere, atque in eo qui recipit: quippe qui hanc ministro prius pro imperio officioque exigenti, ac voce quidem præeunti, reddiderit. *Ridicula penitus assertio*, inquit Hieronymus in Dialogo adversus Luciferianos, *aliter de Deo sentire baptizantem, & aliter baptizatum.*

An vero cum vel Ambrosium sic perorantem audimus, libro de iis qui initiantur, cap. IV. *Tu in gratia baptizatus es in nomine Trinitatis. Confessus es Patrem; recordare quid feceris. Confessus es Filium, confessus es Spiritum sanctum.* Vel Hilarium libro secundo de Trinitate: *Baptizare jussit in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, id est, in confessione & auctoris & unigeniti & doni.* An tum ullus, inquam, reliquus est ambigendi locus, quin perinde sit in confessione Trinitatis, atque in nomine Trinitatis ablui? similique causa unum atque idem esse in nomine Christi tingui, ac postquam in Christum credideris baptismo tingui?

H

VI.

Quid faciemus igitur eidem Ambrosio, inquies, cujus sententiam penitus adversari nostræ hactenus existimatum est? Quid facturus sis, quisquis es, rogas? Dabis operam ut & curiosius rimandos esse Patrum sensus vel hinc agnoscas: & exemplo deinde nostro Ambrosium omni erroris suspicione liberes. Eo enimvero, si nescis, omnis illius oratio recidit, quæ nunc venit in controversiam, ut hæc duo edoceat: alterum, hunc esse in sacris litteris loquendi morem, ut vel una Trinitatis appellata persona, intelligi pariter reliquas oporteat: alterum, quod est ex primo consequens, eos qui salubri lavacro tincti dicuntur, vel si Christum modo sunt ore confessi, totam nihilominus Trinitatem animo ac fide percepisse. Hæc illius orationis summa est, hæc sententia: de qua ne quamlibet tenuis animo scrupulus resideat, juvat ea illius verba repræsentare, quæ nonnihil habere visa sunt offensionis ac salebrarum, iis videlicet, qui vel nodum, ut aïunt, in scirpo quærunt: vel Ambrosium prospexere tantum, & a limine salutarunt.

Æthiops eunuchus Candacis reginæ baptizatus in Christo, hoc est, post confessionem Christi, ut vidimus, *plenum mysterium consecutus est*, hoc est, evangelicæ legis baptismum, ea qua omnino oportuit fide septum, communitum, instructum, vel Christi modo nomen confessus, obtinuit.

Et illi qui negaverunt se scire Spiritum sanctum..... quia nec in Christi nomine, nec cum fide Spiritus sancti

baptizati fuerant, in Joannis baptiſmate nec Chriſtum veniſſe confeſſi, ſed venturum tantum, nec de Spiritu ſancto edocti, *non potuerunt accipere baptiſmatis ſacramentum*, baptiſmum regenerationis. *Baptizati poſtea ſunt itaque in nomine Jeſu Chriſti*, Jeſum eſſe Chriſtum fatentes ac Filium Dei: *nec iteratum eſt in his baptiſma, ſed novatum.* Novum illis baptiſma tum primum datum eſt, non iteratum. *Unum enim baptiſma*, Chriſti videlicet, ſeu legis novæ.

Ubi autem non eſt plenum baptiſmatis ſacramentum, nec principium vel ſpecies aliqua baptiſmatis æſtimatur. Ubi non eſt Trinitatis plena confeſſio, cujus & invocatione baptiſmus deinde conſecretur, quod quidem utrumque Joannis baptiſmati defuit, (nam eo nunc tantum ſpectat:) nec principium nec ſpecies ibi baptiſmatis evangelici æſtimatur, quod & unum eſt, & confeſſione illa, atque invocatione, ſancitur & continetur.

Plenum autem eſt, hoc eſt, ſua inſtructum & ornatum fide, cujus præmium regeneratio & ſanctitatis adeptio eſt, *ſi Patrem & Filium Spiritumque fatearis. Si unum neges, totum ſubrues.* Si vel Filium exempli cauſa negas, tota peſſumdatur & corrumpitur fides. *Et quemadmodum ſi unum in ſermone comprehendas*, in ea confeſſione quæ baptiſmo præmittitur, *aut Patrem, aut Filium, aut Spiritum ſanctum: fide autem nec Patrem, nec Filium, nec Spiritum abneges, plenum eſt fidei ſacramentum*, fides baptiſmi integra eſt: *plenum ſacramentum, quantum ad illam plenitudinem quæ eſt ex fide. Unde dicit*, (verbis utor Alexandri Alenſis) *plenum eſſe fidei ſacramentum:*

Alex. Alenſis p. IV. *qu.* VIII. *a.* III. §. II.

non dicit, plenum est sacramentum. Ita etiam, pergit Ambrosius, *quamvis & Patrem & Filium & Spiritum dicas, & aut Patris aut Filii aut Spiritus sancti minuas potestatem*, id quod Ariani Eunomianique faciunt, *vacuum est omne mysterium*, vacuum sua fide, & gratiæ proinde spiritalis munere vacuum, ut idem alio loco prodidit.

Denique & illi ipsi qui dixerant, nec si Spiritus sanctus sit audivimus, baptizati sunt postea in nomine Domini Jesu Christi: in fide & confessione ejus nominis. *Et hoc abundavit* AD GRATIAM, hoc dicere abunde fuit, non solum ad auctoramentum fidei, verum etiam & ad gratiam in baptismo adipiscendam: *quia jam Spiritum sanctum Paulo prædicante cognoverant*, atque adeo jam & crediderant & confessi erant. *Nec contrarium debet videri: quamvis etiam postea tacitum sit de Spiritu, tamen creditum est: & quod verbo tacitum fuerat, expressum est fide. Cum enim dicitur in nomine Domini Jesu, per unitatem nominis impletum mysterium est.* Vel si unum Christi nomen appellaveris, nihil propter fidei defectum sacramento deperit, totum vel sic mysterium fidei attigisti. *Nec a Christi baptismate Spiritus separatur*: nec potest a confessione Christi in baptismo Spiritus sancti confessio divelli ac distrahi.

An aliquod igitur in hac oratione universa de baptismi forma vestigium est? omnino nullum. At alio loco sane expressum atque conspicuum, libro de iis qui initiantur, capite quarto. *Credit Catechumenus in crucem Domini Jesu, qua & ipse signatur; sed nisi baptizatus fuerit in nomine Patris & Filii &*

Spiritus sancti, remissionem non potest accipere peccatorum, nec spiritalis gratiæ munus haurire.

Eant nunc qui vel pugnantia locutum Ambrosium, vel, quod vereor ut aures catholicæ ferre possint quin exhorrescant, errasse Doctorem Ecclesiæ, ac deserendum clamant. Est hoc quidem compendium operæ ac laboris, quo curiosius exploranda Patrum sententia est. Sed quid est istuc aliud quam vadimonium deserere, ac præsumpta desperatione evadendi quo velis, in limine ipso subsistere?

VII.

Et simile tamen ei hæreseos crimen impactum, (ut & id obiter insinuemus, quando ejus rei se dat occasio:) ab Roberto Coco, ubi traditum ab Ambrosio comminiscitur, actualia peccata baptismo, lotione pedum originalia relaxari. Verba hæc sunt Ambrosii, libro de initiandis, cap. VI. *Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus. Mundus erat Petrus, sed plantam lavare debebat. Habebat enim primi hominis de successione peccatum, quando eum supplantavit serpens, & persuasit errorem. Ideo planta ejus abluitur, ut hereditaria peccata tollantur. Nostra enim propria per baptismum relaxantur.* Atqui scribentis mentem si penitus introspicias, intelliges ab eo duo duntaxat affirmari. Alterum, levia esse errata quædam, quæ venialia nuncupamus, ea in primis, quæ ex errore nobis obrepant: eademque hereditaria merito appellari: quod, ut primo homini serpens afflavit errorem, sic Petrum, sic nos, ut in hoc genere peccemus, sæpenumero similis error im-

Cocus in Censura, pag. 140.

pellit: cui ut obnoxii simus, facit naturæ imbecillitas orta ab Adami labe. His ut occurreretur, lotionem pedum, quæ baptismum consequebatur olim in Mediolanensi Ecclesia, (qui ritus & in Missali Gothico pariter, & in Gallicano vetere commemoratur: quæ nuper illustravit Vir Clariss. D. Mabillonius, e sacro Benedictinorum cœtu:) hanc inquam, ille cum sacerdotis prece conjunctam, his expiandis aït subsidio fuisse: nam MAIUS illa SUBSIDIUM SANCTIFICATIONIS afferebat, ut episcopi nunc quoque benedictio: auxilium nempe cæleste, *quo postea te serpens supplantare non posset*, ut loquitur auctor librorum de Sacramentis: quibus in ipsis ita vestigiis insistit Ambrosii, ut pro eo & ab Hincmaro habitus sit olim, atque etiamnum vulgo habeatur. Alterum caput illud est, quod idem Ambrosius asseverat, esse delicta, præter hæc, alia, quæ propria nuncupat: quæ non error, ut priora, sed malitia, sed concupiscentia perpetrat: hæc autem baptismo dilui penitus & aboleri: quo quid a quoquam potest dici verius? Itaque cum heterodoxi, & catholici quoque nonnulli, quæ hereditaria ille appellat, originalia interpretantur: actualia quælibet, quæ ille propria: tum absurdum Ambrosio sensum affingunt, & ab Ecclesiæ doctrina, & a ratione, & a scribentis sententia alienum. Nam quid alienius fingi potest, quam sensisse Ambrosium, vel lotione pedum a Christo facta originale in Petro peccatum esse sublatum, cum idem ante hanc lotionem mundum fuisse Petrum totum admonuerit: vel simili pedum lotione, quam antistes faceret, originalem tol-

Libro III. *de Sacram. cap.* 1. *Hincmar. tom.* 2. *opusc.* XXXIX. *pag.* 682.

li noxam, cum actuales elui culpas prius per baptismum dixerit? Tum vero deinde temere iidem proprium parenti fetum abjudicant, cum opus illud esse supposititium tam futili argumento colligunt. Sed ad propositum revertamur, unde digressi sumus.

VIII.

Jam Nicolai deinceps oratio nihil habet difficultatis aut salebrarum. Complectitur enim ea partes duas. Prior est de fide illius, qui baptismum suscipit: nam de adultis in primis agitur, ut & in Actis, & apud Ambrosium. *Hi profecto*, inquit, si Christiano more ac ritu abluti sunt: hoc est, si in baptismo interrogati credere se in Trinitatem confessi sunt, vel tantum in Christum, sicut in Actis Apostolorum de eunucho Candacis reginæ legimus, aliisque: unum quippe idemque est, ut sanctus exponit Ambrosius: *profecto constat eos non esse denuo baptizandos. Profecto constat*, inquit: Quod est dicere, hoc nemo nescit, quod est communi omnium consensu atque usu receptum, nec nostri adeo rescripti luce ac robore eget. Sive dixerint illi igitur, cum abluendos se sisterent: In Patrem & Filium & Spiritum sanctum credo, baptismo me Trinitatis ablue: sive, in Christum credo, baptismo me Christi tingue: unum penitus & idem utrumque est.

Papæ! Quam est illa pars responsionis hujus supra laudato Arelatensis synodi decreto consentiens, qua nominatim cavetur, ut qui se Trinitatem in baptismo confessum dixerit, ne baptizetur: si secus, baptizetur! Nam cum utrobique fides exploretur il-

lius, qui abluitur, nequit esse profecto ovum, quod aïunt, ovo similius.

Altera pars est de ministri fide: ab illis verbis, *Quamvis non prætereundum esse credamus*: quæ pars illius sententiæ cum per se plana est ac perspicua; tum illud prodit in primis, nihil in priore de baptismi forma Pontificem edixisse, qui in postrema nonnisi verbis evangelicis consecratum baptisma probari sibi æque atque Augustino significet.

Aug. lib. VI. de Bapt. contra Donat. c. XXV.
Auctor lib. de Sacr. apud Ambr. lib. II cap. I.

Non omnem igitur ille *baptismum* probat, ut verbis utar Augustini in simili argumento. *Nam in multis idolorum sacrilegis sacris baptizari homines perhibentur.* Et ut aït Ambrosius, *Multa sunt genera baptismatum, sed unum baptisma clamat Apostolus. Quare? Sunt baptismata gentium, sed non sunt baptismata. Lavacra sunt, baptismata esse non possunt. Caro lavatur, non culpa diluitur: imo in illo lavacro contrahitur.* Denique qui utrique præïvit Tertullianus, libro de baptismo: *Sed enim nationes..... viduis aquis sibi mentiuntur. Nam & sacris quibusdam per lavacrum initiantur, Isidis alicujus aut Mithræ.... Certe ludis Apollinaribus & Eleusiniis tinguuntur: idque se in regenerationem & impunitatem perjuriorum suorum agere præsumunt.*

Tertull. lib. de Bapt. c. V

Et vero nuperrime Bulgarorum natio abjectis inanium numinum simulacris ad Christiana sacra transierat, adhuc plena Paganorum: neque erat satis exploratum, falsisne diis etiamtum addictus esset is qui baptizarat, Judæus utique, hoc est, mercator circumforaneus: (neque enim religionis istud ibi, sed negotiationis nomen est, ut alii ante nos monuerunt:) an Christi jam unius cultui consecratus, atque adeo

non

non profani, ut olim, ſed ſacri baptiſmatis peritus adminiſter.

Enimvero geminum ibi baptiſmum Nicolaus agnoſcit: alterum, qui ex Paganorum ſuperſtitione agatur, quantumvis per eum ethnici, ut Athanaſius animadvertit, oratione III. contra Arianos, uni ſe Deo, quem ore implorant, mancipari videri velint: alterum, in quo Chriſtiano ritu ac more Trinitas invocetur. *Sed primum*, inquit Nicolaus, *utrum Chriſtianus an Paganus exſtiterit, inveſtigandum eſt.* Quanquam & hunc poſteriorem baptiſmum, vel ſi a Pagano evangelicis verbis detur, idem deinde jure merito approbat. Priorem autem, ut par eſt, exſecratur ac nominatim excipit: uti & exceptum multi arbitrantur hunc unum olim a Gregorio III. ante annos cxx. cum in epiſtola ad Bonifacium Moguntinum de Germanis iſtud reſcriptum tulit: quo primum ævo gens ea pariter a profanis ſuperſtitionibus ad Chriſtianos ritus tranſivit. *Quos a Paganis baptizatos eſſe aſſeruiſti, ſi ita habetur, ut denuo baptizes in nomine ſanctæ Trinitatis mandamus.* Et mox: *Eos qui a preſbytero Jovi mactante, & carnes immolatitias veſcente, baptizati ſunt, ut rebaptizentur, præcipimus.* Quoniam dubium nimirum eſſet, num verbis profanis potius, quam evangelicis, baptiſmi hujuſce forma conſtaret.

Itaque baptiſmus ille nunc Pontifici placet unus, qui poſt confeſſionem Trinitatis, vel Chriſti tantum, ab eo qui baptizatur, editam: a miniſtro deinde verbis evangelicis, ut ipſe ſubjungit, hoc eſt, ſub Trinitatis invocatione, ſit collatus. Nam iſtud eſſe

plane in nomine Christi baptizari, ex Actis & Patribus, ut vidimus, palam est.

IX.

Mirum est quot se vertant in partes, quot se in angustias conjiciant ii, qui alias expediendi hujus nodi vias ac rationes excogitant. Nicolaum aïunt de fide modo ministri utraque responsionis parte locutum: quod abhorrere prorsus a vero vel hæc vox una, *si baptizati sunt*, quæ passivæ potestatis est, aperte prodit: cum, ut est demonstratum a nobis, subsequentibus eadem conjuncta verbis, *in nomine Christi*, significet non ministri qui abluit, sed eorum qui abluuntur, explorari fidem.

Ambrosium illi deinde, quo Nicolaus auctore innititur, duo docuisse comminiscuntur. Alterum, fidem explicitam Christi, ut aïunt, fidem esse implicitam Trinitatis: fidemque hanc geminam iis vocibus designari, *si in nomine Trinitatis, vel tantum in nomine Christi.* Alterum, sufficere implicitam invocationem Trinitatis ad baptismi integritatem. Pontificem parte dumtaxat priore usum, qua egebat: non item postrema.

Verum non una in hoc uno responso, sed multiplex hallucinatio est. Nam (ut omittam cetera) ex duobus hisce capitibus, quæ Ambrosio affinguntur, quam sit posterius alienum ab ejus mente, si de forma locutum existimant, qua ministrum uti necesse sit, qui abluit, paulo ante ostensum est: quippe qui sit in eo totus, ut illius tantum qui abluitur, fidem explicet. Quam sit autem & prius illud tum per se

a vero, tum ab Ambroſii pariter mente abhorrens, mirum eſt a ſummis ingeniis non animadverſum. Sic enim ſtatuimus, fidem quam vocant explicitam Chriſti, non implicitam, ſed explicitam eſſe pariter Trinitatis fidem: fruſtraque geminam fingi, ubi unica eademque ſit. Alia quippe invocationis, alia fidei ratio eſt. Appellatio, ſeu invocatio Chriſti explicita, implicita quidem Trinitatis invocatio eſt. At Chriſti fides explicita, qualem animo informatam & habemus ipſi, & ceteris in docendo tradimus, ſimul eſt explicita fides Trinitatis. Annunciare enimvero Chriſtum, ut Paulus loquitur, aut Chriſtum credere nemo poteſt, quin Patris ſimul idem & Spiritus aperte meminerit: nec Catholicus modo, ſed ne Arianus quidem, aut Socinianus: etſi perperam iſti Trinitatem intelligunt. Non Chriſtum is annunciare cenſendus eſt, qui Chriſtum præciſe commemoret. Quiſquis hoc rite munus obit, eundem miſſionis Chriſti a Deo Patre, officii, dignitatis, atque adeo divinitatis meminiſſe convenit, atque hæc ipſa explicate docere. Hæc demum quiſquis Chriſtum aut credit aut docet, aperte vel docere vel credere neceſſe habet.

Ac ne iſtud a nobis recens excogitatum exiſtimes, putiſſima Ambroſii oratio eſt, id quod adnotari paulo ante in tranſcurſu licuit, loco nimirum prælaudato: ubi de iis ſermonem habet, quos baptizatos Acta narrant in nomine Domini JESU: *Quamvis*, inquit, *etiam poſtea tacitum ſit de Spiritu*, *tamen* CREDITUM EST: *& quod verbo tacitum fuerat*, EXPRESSUM EST FIDE. Quo effato dici quid expreſſius poteſt? aut quid excogitari, quo vel tanti ponderis aucto-

ritas eludi, vel tam grave excuti ab adverſariis telum queat?

Ambroſio concinit Damaſcenus, eo loco, quem jam perſtrinximus obiter: Τὸ οὖν εἰς Χριστὸν βαπτισθῆναι δηλοῖ τὸ πιστεύοντας εἰς αὐτὸν βαπτίζεσθαι. ΑΔΥΝΑΤΟΝ δὲ εἰς Χριστὸν πιστεῦσαι μὴ διδαχθέντας τὴν εἰς πατέρα, καὶ υἱὸν, καὶ ἅγιον πνεῦμα ὁμολογίαν. Χριστὸς γάρ ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὃν ἔχρισεν ὁ πατὴρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι &c. *In Chriſto igitur baptizari, ſignificat credentes in eum ablui. Atqui* IMPOSSIBILE EST *in Chriſtum credere eos, qui non prius edocti ſint confiteri Patrem & Filium & Spiritum ſanctum. Nam Chriſtus eſt Filius Dei viventis, quem unxit Spiritu ſancto, &c.*

Quamobrem Pontificii oraculi ſententia ea eſſe non poteſt, quæ vulgo fingitur: Sive fidem miniſter habeat Trinitatis explicitam: ſive Chriſti tantum explicitam, implicitam Trinitatis: nam hæc ſecum ipſa pugnat oratio. Sed iſte nimirum eſt reſcripti Pontificii intellectus: ſive nomen appellet Trinitatis explicite, ſive explicite nomen Chriſti tantum, atque adeo Trinitatem, non miniſter utique, ſed is qui ablui debet, ut diximus, implicite invocet, quam explicite nihilominus credit, ratum hunc haberi baptiſmum neceſſe eſt.

X.

Quid jam attinet, cum ſint hæc adeo per ſe perſpicua, aut falſa deinceps aut dubia fulciendæ huic cauſæ firmamenta conquirere? id quod ii faciunt, qui baptiſmum in Chriſti nomine collatum, damnari illo arbitrantur Apoſtolorum, ut vocant, canone XLIX.

Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος μὴ τρία βαπτίσματα μιᾶς μυήσεως ἐπιτελέσῃ, ἀλλ' ἓν βάπτισμα εἰς τὸν θάνατον τοῦ κυρίου διδόμενον, καθαιρείσθω. Οὐ γὰρ εἶπεν ὁ κύριος· εἰς τὸν θάνατόν μου βαπτίσατε. ἀλλά, πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατέρος, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Si quis episcopus, aut presbyter, non trinam mersionem unius mysterii celebret, sed semel mergat, in baptismate, quod dari videtur in Domini morte, deponatur. Non enim dixit nobis Dominus, In morte mea baptizate: sed, Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

Non jus defendere, sed prævaricari causæ merito videar, id si genus probationis adhibeam. Exploratum enim mihi liquido est, nec ante annum CCCLXXXV. sancitam hanc legem esse, & eandem contra Eunomianos quosdam primo latam, quos non idcirco synodus, quæcumque est illa, (nam id obscurum est) perstrinxit ac notavit, quod alia baptismi forma, præter eam quæ usitata est, uterentur: sed quod & sub mersione simplici scelestissimæ hæreseos pestiferum virus obtegerent: & eandem fortassis in iis interrogationibus quæ baptismum antecedunt, aperte profiterentur ac præ se ferrent.

Damnantur iidem eo nomine & in epistola scripta Constantinopoli ad Martyrium Antiochenum antistitem, circa annum CCCCLV. quæ recitatur a Leunclavio, libro quarto Juris Græco-Romani: cujus epistolæ pars ea, quæ de hæreticorum, in primisque Eunomianorum, baptismo pronunciat, post annos amplius ducentos descripta est a Patribus Trullanæ synodi canone XCVI. unde postea, ad adstruendam ei *Pag.* 290.

fidem, dolo malo inserta est & in Concilium Constantinopolitanum primum, ubi septimi canonis falso locum obtinet.

Eunomium certe ipsum verbis evangelicis, sub plena Trinitatis invocatione, baptismum impertiisse, auctor est in Latinis Augustinus: in Græcis Epiphanius, atque Sozomenus. Quare cum vel Eunomium audis apud eundem Epiphanium baptizasse *in nomine Dei increati, & in nomine Filij creati, & in nomine Spiritus sanctificantis, & a creato filio procreati*: vel Arianos apud Hieronymum in dialogo adversus Luciferianos, *in Patre solo vero Deo, & in Jesu Christo salvatore creatura, & in Spiritu sancto utriusque servo*: sive ut Athanasius aït, oratione tertia contra Arianos, εἰς κτιστὴν καὶ κτίσμα, εἰς ποίημα καὶ ποιητήν: cave formam ibi baptismi designatam putes: neque enim his vocibus formæ typus, sed fidei perversitas, quæ fuit vel sub legitima verborum forma dissimulata, describitur.

Aug. lib. III *de Bapt. cap.* XV. *Epiph. hær.* LXXVI. *Anomæorum num.* VI. *sub finem Sozom lib.* VI. *hist. eccl. cap.* XXVI.

Pag. 413. *edit. Paris.*

Theodoret. epist. CXLV.

XI.

De toto hoc argumento præclare istud, ut omnia, sanctus Augustinus, libro sexto de baptismo contra Donatistas, cap. XXV. *Quis nesciat non esse baptismum Christi, si verba evangelica, quibus symbolum constat, illic defuerint? Sed facilius inveniuntur hæretici, qui omnino non baptizent, quam qui non illis verbis baptizent.* Quos enimvero suspicari liceat vel eo sponte prolapsos, vel aliorum suasu in eam pertractos amentiam, ut alia se forma verborum, quam quæ est a Christo Domino præstituta, tingui paterentur?

An Montaniſtas, ſive Cataphrygas? negat Athanaſius, negat & Epiphanius. An Cerinthianos, Ebionæos, Praxeanos, Manichæos? negat Hieronymus in dialogo proxime appellato: quamvis Gennadius aſſeveret. An Marcionem? an Valentinum? an Apellem? negat Stephanus Papa, qui Marcionis baptiſmum admiſit: negat aperte & Cyprianus: quanquam hujus explorata paucis ac perſpecta mens eſt in epiſtola gemina, ad Jubaïanum, & ad Pompeïum: negat & Auguſtinus libro tertio de baptiſmo contra Donatiſtas, cap. XV. *Athan. orat. III. contra Arian. Epiphan. hær. XLVIII. Gennad. lib. de Eccl. dog. cap. LII.*

XII.

At de aliis ſecus ſummi Pontifices ipſi decernunt. Qui porro? ac de quibuſnam? Gregorius, inquis, & Innocentius. Nam ille primum libri noni epiſtola LXI. quæ ad Quiricium & ceteros epiſcopos in Iberia conſtitutos inſcripta eſt, refert Bonoſiacos & Cataphrygas, quorum baptiſmum nullum eſſe aït, *in Trinitatis nomine minime baptizatos.* Quo ſenſu? An quod baptiſmi formam illi adulterarent? Minime vero: nam Bonoſiacos certe prorſus hac culpa liberat Concilium Arelatenſe II. quod annis fere centum & quinquaginta Gregorium anteceſſit. *An. CCCCLII.* *Bonoſiacos*, inquit, *ex eodem* Paulianiſtarum *errore venientes, quos ſicut Arianos* BAPTIZARI IN TRINITATE MANIFESTUM EST, *ſi interrogati fidem noſtram ex toto corde confeſſi fuerint, cum chriſmate & manus impoſitione in Eccleſia recipi ſufficit.* *Cap. XVII.* Cataphryges vero cum duum generum exſtiterint: vel priores, ſeu κατὰ Πρόκλον, qui parem & eandem habue-

re cum Catholicis de Trinitate sententiam: vel posteriores, seu κατ' Αἰσχίνην, qui in Sabellianorum dogma deflexere, in baptismi forma quidquam turbasse, quis quo documento probet? cum & Athanasius refragetur, & Philastrius: & Phrygas universe Pontifex ipse haud aliter, quam de Bonosiacis idem ei affirmare licuit, in nomine Trinitatis baptizatos inficietur.

Athan. orat. III. contra Arian. pag. 413. Philast. in Catal. hær.

Quorsum ergo in Trinitatis nomine utrosque Gregorius baptizatos neget, si quidem scire aves, ab eo ipso accipe. *Quod & illi* (Bonosiaci) *Christum Dominum non credunt: & isti* (Cataphryges) *sanctum Spiritum perverso sensu esse quendam pravum hominem Montanum credunt: quorum similes multi sunt & alij: tales cum ad sanctam Ecclesiam veniunt, baptizantur: quia baptismum non fuit quod* IN ERRORE *positi in sanctæ Trinitatis nomine minime perceperunt.*

An isthæc autem ex Orientalium potius, quam ex suo sensu Pontifex dicat, & quamobrem a Bonosiacis ablutos iterum tingi significet, cum Arelatensis synodus II. vetet: cur item Photini baptismum improbet eadem, [a] Augustinus probet: cur Marcionis baptismum [b] idem recipiat, [c] Ecclesia Græca universa repudiet: cur Manichæos, Ebionæos, Cerinthianos, rursum ablui [d] Oriens velit, iterari in iisdem salutare lavacrum prohibeat [e] Occidens: hos inquam, nodos similesque expedire, neque est præsentis instituti, & erit ad hoc olim, favente numine, opportunior locus.

a Lib. IV. de bapt. c. XVI. b Lib. III. cap. XV. c Theodoret. epist. CXLV. d Timoth. Presb. & Euchol. Græc. e Hieron. in Dial. adv. Lucif.

XIII.

Jam vero ex Gregorio interim, opinor, quæ pariter

riter Innocentii mens fuerit, intelligis: qui *Paulianistas in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti minime baptizasse* refert, ex Orientalium quoque forte sententia, non ex sua: quod aliud haberent scilicet lingua promptum captiosa Paulianizantium ingenia, & ad perfidiam obdurata, aliud animo clausum tenerent. Eam enim perverso sensu & commentis suis labefactabant professionem ac fidem, qua Christiani sumus, in qua salutis summa vertitur, quo veluti fundamento stat catholicæ religionis structura: cujus caput est unius summi Dei in essentia unitas, & in personis differentia. Quocirca eadem Arelatensis synodus II. *Photinianos sive Paulianistas secundum Patrum statuta baptizari oportere* sanxit, Nicænorum videlicet: a quibus lex ea manavit, ordine prima ac vicesima, ut quidem appellat Rufinus interpres: *Ut Paulianistæ, qui sunt Photiniani, rebaptizentur.*

An vero hos existimas evangelicorum verborum in baptismo sinceritatem infecisse, aut hæc adulterasse ac depravasse? Suspicatus istud quidem olim Augustinus, at forte suspicatus tantum. *Hos sane Paulianos baptizandos esse in ecclesia catholica Nicæno concilio constitutum est. Unde credendum est*, inquit, *eos regulam baptismatis non tenere.* Quo ex loco Primasius Augustini discipulus, (ut quidem dici vult ac videri,) auctor libri, quem sub Prædestinati nomine Sirmondus noster edidit, uti & jam olim ipse Rigaltium, & ipsum MS. codex Augiensis admonuit, a Reginbaldo monacho Benedictino exaratus ante annos DCCCL. is, inquam, ex iis verbis suum illud expressit, hæresi XLIV. de Paulianis: *Unde ego cre-*

Lib. de hær. cap. XLIV. *Maldonatus epist. ad Car. Vorm.* Augustinum id suspicatum ait

do regulam eos baptiſmatis integram non tenere. Hoc eſt enim dicere: Non omnes fortaſſis, ſed cum Auguſtino tamen hi qui ſunt ſagaciores e noſtris, & cum his *ego credo.*

At neque auſa illud ipſum pariter Arelatenſis ſynodus affirmare: quæ, cur Bonoſiacorum baptiſmum approbet, cauſam quidem aperte ſubjicit, quod *baptizatos eſſe eos in Trinitate manifeſtum ſit*: cum Paulianiſticum eadem improbat, non in Trinitate viciſſim baptizatos negat, quod id omnino ſibi non liqueret: ſed ad antecedentis ſynodi Nicænæ ſtatuta auctoritatemque de hujuſce legis æquitate provocat. Quod ſi porro conjectura ſimili nobis uti licet, (nam conjecturæ pondus ac vim habere duntaxat optamus quidquid in præſenti a nobis de hoc argumento profertur, non ratæ atque indubitatæ ſententiæ:) ſed ſi conjecturis quoque utimur, cum ex Paulianiſtarum ſeu Photinianorum errore Bonoſiaci veniant, ut eadem ſynodus admonet: ac Rufinus, & Gennadius, aliique teſtantur: quis in uno & eodem errore tinguendi morem fuiſſe diſparem ac diſcrepantem exiſtimet? aut quis bipertitos idcirco Paulianizantes ſeu Bonoſiacos ac Photinianos, bipertitos item ſimili occaſione & cauſa Cerinthianos, bipertitos perinde Ebionæos, bipertitos Marcionitas, Manichæos denique bipertitos ſomniet: quod horum omnium baptiſmum improbavere Græci, Latini non repudiarunt? aut quis iſtud demum prona aſſenſione animi ſine teſte ac tabulis affirmanti credat?

Sed quid conjecturis opus, cum liquido prodat Athanaſius, qui ſynodo Nicænæ ipſe interfuit, Ma-

nichæos, Phrygas, ſimiliterque Samoſateni diſcipulos, hoc eſt, Paulianizantes, quorum baptiſma nihilominus reſpuitur, nomina tamen ſacroſanctæ Triadis perinde proferre ſolitos, atque Arianos? An vero ullus eſſe poteſt in hoc negotio fidelior eo teſte, aut utique gravior? Μανιχαῖοι, inquit, καὶ Φρύγες, καὶ οἱ τοῦ Σαμοσατέως μαθηταὶ, τὰ ὀνόματα λέγοντες, οὐδὲν ἧττόν εἰσιν αἱρετικοί. Et paulo ante de iiſdem: Πολλαὶ γοῦν αἱρέσεις λέγουσαι ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ μόνον, μὴ φρονοῦσαι δὲ ὀρθῶς, μηδὲ τὴν πίστιν ὑγιαίνουσαν ἔχουσαι, ἀλυσιτελὲς ἔχουσι καὶ τὸ παρ' αὐτῶν διδόμενον ὕδωρ &c. Cur autem Bonoſiacos ſimili erroris labe infectos, tum ex recepta toto Occidente οἰκονομίᾳ, tum ex Romanæ Eccleſiæ ſenſu & uſu, quæ ceterarum mater eſt ac magiſtra, Arelatenſis ſynodus iterum baptizari vetet, Gennadio nequicquam contra ſtatuente, ac poſt illum Rabano, alias, ut diximus, diſpiciendum erit.

Orat. III. *contra Arianos pag.* 413. *edit. Pariſ.*

Gennad. lib. de Eccl. dog. cap. LII. *Raban. lib.* V. *de univerſo. cap.* X.

XIV.

Expreſſere utique a Samoſateno perfidiam ſuam duo ejuſdem fere tractus antiſtites: Photinus, ac Bonoſus: Sirmienſis ille, in Illyrico occidentali: in orientali iſte, Sardicenſis. Præivit utrique Marcellus Galata, cujus diſcipulus, ita prodente Hilario in fragmentis, Photinus in adoleſcentia exſtitit, ac ſub eo diaconus vixit. Eruditus a Marcello Photinus ſtultitiæ ſuæ hereditatem Bonoſo reliquit, Siricii Papæ temporibus. Quin porro Nicæni Patres Paulianizantium nomine Galatas deſignarint, quibus Marcellus tum præeſſet, quod ii videlicet Pauli Samoſateni impietatem iterum inſtaurarent, nullus propemodum du-

bito. Olim hæc in Ancyranum conjecta ab Hilario vox, in ſeptimo contra Arianos: *Impie multos ad unius Dei profeſſionem Galatia nutrivit.* Monarchiæ certe in deïtate patronum ac defenſorem Marcellum exſtitiſſe, perinde ac Samoſatenum, & fuiſſe illum ambiguæ ac ſubinde variantis fidei, plurimis veterum monumentis liquet: quanquam fuere poſtea ejuſdem amentiæ ſectatores a Marcelli diſcipulo Photino, ut Auguſtini verbo utar, Photiniani celebrius nuncupati: quibus & Paulianiſtarum ſtatim poſt Nicænam ſynodum hæſit appellatio. Enimvero Nicænorum Patrum ſive ea indulgentia fuit, ut hæreſeon architectos vel propugnatores proprio indigitare nomine parcerent: ſi præſertim ii, vel tempori ſervientes, id quod Marcellus feciſſe videtur, peſtiferum erroris virus deponerent: vel ſola Arianæ perfidiæ deteſtatione catholicæ regulæ fines exceſſiſſe, & impegiſſe viderentur in Samoſateni Sabelliique hæreſim: ſive juſtum in eoſdem odium ſynodum ſacroſanctam impulit, ut nomina premeret ſempiterno obruenda ſilentio: in canonibus utique nullam e ſectis, de quibus eſt aliquid ſancitum, proprio ac ſuo vocabulo deſignavit, ſed adſcititio omnes & male auſpicato nomine. In ſymbolo Arianos cum Ario ſatis habuit vel ſic indicare, *Eos autem qui dicunt &c.* Novatianos capite octavo, *Eos qui ſe Catharos vocant.* Quem morem ſecutus & ipſe Conſtantinus Porphyrianorum appellationem Arianis veluti infamiæ notam inurere maluit, quam quod proprium illorum fuit divalibus reſcriptis conſignatum poſteritati prodere. Et Hieronymus in Chronico, ad annum XXIII. Conſtantini,

Lib. de hær. cap. XLIV.

qui æræ vulgaris CCCXXVIII. quo anno revocatus eſt ab exſilio, Principis juſſu, Arius, uti ex Philoſtorgio colligitur, & ex Euſebii Nicomedienſis libello: cum hoc ipſum, inquam, Hieronymus annalibus conſignare vellet, id quod a nemine animadverſum arbitror, diſſimulato Arii nomine ſic expreſſit: *Porphyrius miſſo ad Conſtantinum inſigni volumine exſilio liberatur.*

Cum hac igitur uſi cautione fuerint Nicæni Patres in ceteris appellandis, eandem & in Galatis vel eo nomine ultro ac ſponte adhibuere: quod Marcellus ipſe, ſive depoſito, ſive diſſimulato errore, ſynodo intereſſet: apertumque Arianæ factionis, quæ tum præcipue confodienda erat, odium præ ſe ferret. Quippe nec ſynodus oppugnaſſe niſi graſſantes in vicinis Nicææ regionibus hæreſum peſtes fere videtur, præter Arii veſaniam, qui fuerat eo accitus: Novatianos nimirum ea præſertim ætate in Phrygia ſoboleſcentes: exortoſque illis ipſis temporibus Paulianizantes in Galatia. Nec Paulianizantium nomine haud dubie cenſendi ſunt ii, qui Pauli impium dogma ἀμέσως, ac non alium ab eo ſectæ magiſtrum ac ducem ſecuti fuerentur: ſed qui exſtinctum jampridem perfidiæ illius incendium paucis ante diebus iterum excitaſſent, & ſcelus imitarentur: quo fere pacto Φίλων Πλατωνίζειν a Græcis dictus olim: nam ea vis tum ejus generis verborum eſt, tum ἀορίστου χρόνου, quo uſa ſynodus eſt, τῶν Παυλιανισάντων. *Hieron. lib de Eccleſ. ſcript.*

Atqui hi quandoquidem Chriſtum eſſe merum hominem affirmabant, in quem ſe Dei Verbum inſinuaſſet, hoc eſt, divinitatis efficientia quædam, &

temporaria divini Verbi a Deo Patre missio, Trinitatem, ut palam est, reipsa negabant: hanc ipsi tamen ultro, quod mirere, verbo fatebantur. Nisi forte existimas in dissimulando errore minus astutos, aut ad faciendum fucum minus acutos & habiles, Παυλιανίσαντας illos veteres fuisse, quam sunt recentiores, Sociniani videlicet: nam & hi puri putique Παυλιανίζοντες sunt: quorum hæc nihilominus & de baptismo circumfertur oratio, *Etiamsi Pater & Filius & Spiritus sanctus ita sunt conjuncti, ut in nomen illorum baptizandi simus*: & illa de adversariis plena fraudis expostulatio, *An nobis unquam venit in mentem negare Trium unitatem.... Toto pectore credimus & ore confitemur Patrem, Filium, & Spiritum sanctum unum esse. An quia illis Patris & Filii & Spiritus sancti sacratissima nomina aliud sonant quam nobis: & unitas istorum trium aliam apud illos, aliam apud nos habet interpretationem: idcirco nobis istorum trium unitatisque eorum abnegatio..... debuit objici?* Atenim sic agnoscebat Samosatenus ipse Patrem & Filium & Spiritum sanctum, ut testes sunt, præter Athanasium, Epiphanius & Nicetas. Nam istud cum Christianis videri voluit sibi esse commune: cum Judæis & illud interim, quod singularem nihilominus ac solitariam admitteret Dei unius hypostasim: atque adeo, dum copulare studuit & quod Ecclesia loquitur, & quod recens Synagoga credit, horribile ex utroque nefandæ hæresis portentum conflavit.

Catech. Racov. sect. III *cap.* I.

Apolog. Equitis Bloni, 1654. *adv. edictum Ord. Holl.*

Epiph. hær. LXV. n. I. *Nicet. lib.* IV. *Orth. fidei Thes. hær.* XXII.

XV.

Vix unum itaque alterumve in tota antiquitate

reperias hominum genus, qui ab usitata forma discesserint, quanquam nec de utroque ausim id affirmate dicere: vix demum vel hominem quemquam, si Deuterii Ariani facinus illud unum exceperis, quod Nicephorus Callisti refert. Gnostici, ita quidem prodente Irenæo, hac usi formula perhibentur: *In nomine ignoti Patris omnium, & in veritate omnium matre, & in nomine descendentis in Jesum.* Οἱ δὲ ἄγουσιν ἐφ' ὕδωρ, inquit, καὶ βαπτίζοντες οὕτως ἐπιλέγουσιν· εἰς ὄνομα ἀγνώστου πατρὸς τῶν ὅλων, εἰς ἀλήθειαν μητέρα πάντων εἰς τὸν κατελθόντα εἰς Ἰησοῦν. Qua orationis ambage tergemina Trinitatis persona ab eo genere hominum in symbolo & interrogatione, quæ tinctioni sacræ de more præmittitur, explicari cathecumenis ac describi, ut quidem arbitramur, non in ipsius baptismi formula appellari solita est. Fuisse enimvero qui *usitata & legitima verba interrogationis non usurparent*, atque adeo *discreparent ab ecclesiastica regula*, ex Firmiliani epistola ad Cyprianum: vix ullos exstitisse, qui evangelica verba mutarent, quæ inter abluendum eduntur, ex Augustino, indubitatisque aliis argumentis, exploratum compertumque est.

Lib. XVI *hist. cap.* XXXV.

Iren. lib. I. *adv. hæres. cap.* XVIII.

Insulsiores alii fuere, ex eadem secta Gnosticorum, seu e Valentini schola nonnulli, quamlibet videri vellent ii subtilius de rebus divinis loqui: adversus quos statuta lex ea, quæ canone Apostolorum, ut appellant, XLVIII. continetur: Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος κατὰ τὴν τοῦ κυρίου διάταξιν μὴ βαπτίσῃ εἰς πατέρα, καὶ υἱὸν, καὶ ἅγιον πνεῦμα, ἀλλ' εἰς τρεῖς ἀνάρχους, ἢ τρεῖς παρακλήτους, καθαιρείσθω. Hoc est, Dionysio interprete: *Si quis episcopus aut presbyter juxta præceptum Domi-*

ni non baptizaverit in nomine Patris & Filij & Spiritus sanct, sed in tribus sine initio principiis, aut in tribus filijs, aut in tribus paracletis, abjiciatur. In Nomocanone, quem V. Cl. Jo. Bapt. Cotelerius, magno litterarum & Ecclesiæ damno nuper vivis exemptus edidit, can. XCI. Εἴ τις ἱερεὺς βαπτίσει εἰς τρεῖς πατέρας, καὶ εἰς τρεῖς υἱοὺς, καὶ εἰς τρεῖς παρακλήτους, καθαιρείσθω. *Si quis sacerdos baptizaverit in tres Patres, & in tres Filios, & in tres Paracletos, deponatur.*

Hi nempe illi sunt, ut quidem videtur, adversus quos in symbolo, quod sub Athanasii nomine legitur, effatum exstat illud: *Unus ergo Pater, non tres Patres: unus Filius, non tres Filij: unus Spiritus sanctus, non tres Spiritus sancti.* Hos olim prisca ætas Πατρατὰς appellavit. Trinitatem illi ingenitam catholico more confitentes, tres Deos nihilominus, tres sermones, tres mentes, tres homines inesse ei garriebant: τριάδα ἀγέννητον, τρεῖς Θεοὺς, τρεῖς λόγους, τρεῖς νοῦς, τρεῖς ἀνθρώπους. Sic Theodoretus est auctor, libro primo hæreticarum fabularum cap. XVII. Τριὰς ἀγέννητος, τρεῖς ἄναρχοι, τρεῖς Θεοὶ, *tres Patres*, idcirco ab his dicebantur, quod singulæ Trinitatis personæ causa sui effectrice careant, cetera universa ipsæ efficiant. Τρεῖς λόγοι, τρεῖς νοῦς, quin idem sit ac *tres filij*, nemo ambigit: cur λόγοι autem, vel νοῦς appellentur, in promptu est. Τρεῖς ἄνθρωποι, qui & τρεῖς παράκλητοι, sunt *tres Spiritus sancti.* Ἄνθρωποι quidem, vel quod effictus homo est ad Trinitatis similitudinem: vel quod humanos veluti affectus erga homines in sacris paginis persona unaquæque induit. Quamobrem & τρεῖς παράκλητοι vocitantur. Nam & Pater *Deus totius consolationis*

lationis nuncupatur a Paulo, Θεὸς πάσης παρακλήσεως. 2. *Cor.* 1.
Et Filium παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, *advocatum habemus apud Patrem*, JESUM *Christum justum*, in 1. *Joan.* II. 1.
quo libenter desinimus, postquam instituta de baptismo in nomine ejus, a proposito paulisper disgressa, ad ipsum feliciter redit oratio.

Errata sic emendanda. Pag. 29. v. 13. ab iis videlicet, *lege*, ab ipsis videlicet. Pag. 40 v. 25. corrobotatus, *lege*, corroboratus. Pag. 56. v. 20 βαπτιθῆναι, πνέοντας, *lege* βαπτισθῆναι, πνέοντας.

Summa Privilegii Christianissimi Regis.

CAUTUM est auctoritate Regis, ne quis intra annos octo proximos librum qui sic inscribitur, *Joannis Harduini e Societate* JESU *Presbyteri, de Baptismo Quæstio triplex &c.* absque Danielis Horthemels Bibliopolæ Parisiensis permissu imprimat aut divendat, a die publicationis horum exemplarium. Qui secus fecerit, mulcta in diplomate Regio indicta mulctabitur. Datum Versaliæ, die XVI. Julii, 1686. Sic signatum, de mandato Regis, PERROTIN.

Publicari liber cœptus est, die 25. Novembris 1686.

EGO JACOBUS PALLU, Societatis JESU in Provincia Franciæ Præpositus Provincialis, facultatem concedo, ut P. Joannis Harduini liber, cui titulus est, *de Baptismo Quæstio triplex &c.* a Theologis e Societate nostra lectus & approbatus, typis mandetur. Aureliæ, die quarta Octobris 1686.

JACOBUS PALLU.

